

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Anexa
la Hotărârea nr.225/27 OCTOMBRIE 2022
a Consiliului local al municipiului Bistrița

BISTRIȚA 2030

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA 2010-2030

ACTUALIZARE 2022

PRIMĂRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
BISTRIȚA

www.poca.ro

BENEFICIAR

Primăria Municipiului Bistrița

Piața Centrală, nr. 6, municipiul Bistrița, județul Bistrița-Năsăud

ELABORATOR

CIVITTA Strategy & Consulting SA

Strada Ion Slătineanu, nr. 3, parter și etaj 1, Sector 1, București

CIVITTA

ECHIPA DE PROIECT

Experți Cheie:

Urb. Ioana Ivanov

Ec. Rodica Gorghiu

Urb. Reinhold Lehel Stadler

Urb. Matei Cocheci

Urb. Daiana Ghintuială

Soc. Ana Bulai

Experți secundari:

Urb. Arh. Ana Maria Petrescu

Urb. Ana Maria Dragomir

Urb. Amelia Pîrvu

Exp. Admin. Publică Cristian Alexandru Damian

Ing. Andrei Gorghiu

Urb. Bianca Horjan

Urb. Ana Maria Motoc

Soc. Orlando Neagoe

Geogr. Anamaria Pălinici

CUPRINS

1. CONTEXT STRATEGIC.....	16
1.1. Context strategic global și european.....	16
1.2. Context național.....	22
1.3. Context strategic regional și județean	32
2. ANALIZA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI ANTERIOARE.....	37
3. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE	42
3.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL.....	42
3.1.1. Caracteristici spațiale ale țesutului urban.....	42
3.1.2. Profil funcțional. Zone de dezvoltare	50
3.1.2.1. Profil funcțional.....	50
3.1.2.2. Dezvoltarea urbană a municipiului Bistrița.....	61
3.1.3. Locuire. Calitatea locuirii.....	67
3.1.4. Spații publice și spații verzi.....	71
3.1.5. Peisajul antropoc și peisajul natural.....	79
3.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC.....	81
3.2.1. Structura demografică a populației.....	81
3.2.2. Structura populației pe sexe și grupe de vârstă.....	85
3.2.3. Mișcarea naturală și migratorie	94
3.2.4. Profil etnic și confesional.....	105
3.2.5. Zone dezavantajate din punct de vedere socio-economic și incluziune socială	107
3.3. PROFIL ECONOMIC	110
3.3.1. Context macroeconomic	110
3.3.2. Indicatorii principali ai activității economice locale	115
3.3.2.1. Mediul de afaceri și dinamica antreprenorială	115
3.3.2.2. Structuri de sprijin a afacerilor.....	119
3.3.2.3. Rezultatele întreprinderilor active	121
3.3.3. Structura economiei locale și sectoare cu potențial de specializare	124
3.3.4. Forța de muncă	137
3.3.4.1. Efectivul salarial	137
3.3.4.2. Șomajul.....	139
3.3.4.3. Profilul economic după încadrarea salariaților	142
3.3.4.4. Câștigul salarial.....	144
3.3.5. Investiții, comerț exterior și CDI.....	146
3.3.5.1. Investiții străine directe	146
3.3.5.2. Comerț exterior	147
3.3.5.3. Sectorul CDI.....	149
3.4. SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE.....	150
3.4.1. Sistemul de învățământ.....	150
3.4.1.1. Efective școlare și personal didactic.....	150
3.4.1.2. Infrastructura de învățământ.....	154
3.4.1.3. Oferta și performanța sistemului de învățământ local	161
3.4.1.4. Învățământul superior.....	163
3.4.2. Infrastructura și serviciile de sănătate	165
3.4.3. Infrastructura și serviciile de asistență socială.....	179
3.4.3.1. Furnizorii de servicii sociale din municipiul Bistrița	179

3.4.3.2.	Analiza situației categoriilor de beneficiari de asistență socială din municipiul Bistrița	182
3.4.4.	Cultură, turism și petrecerea timpului liber	195
3.4.4.1.	Cultură	195
3.4.4.2.	Turism.....	209
3.4.4.3.	Petrecerea timpului liber	225
3.4.5.	Patrimoniu cultural.....	235
3.4.5.1.	Patrimoniu cultural imobil	236
3.4.5.2.	Patrimoniu cultural imaterial	251
3.5.	MOBILITATE URBANĂ.....	255
3.5.1.	Context teritorial	255
3.5.2.	Cererea de transport	257
3.5.3.	Transport rutier	260
3.5.4.	Transport public	270
3.5.5.	Deplasări nemotorizate	277
3.6.	UTILITĂȚI PUBLICE	282
3.6.1.	Infrastructura energetică	282
3.6.1.1.	Infrastructura de alimentare cu energie electrică	282
3.6.1.2.	Infrastructura de alimentare cu energie termică.....	285
3.6.1.3.	Infrastructura de alimentare cu gaze naturale	285
3.6.1.4.	Infrastructura de iluminat public	289
3.6.2.	Infrastructura de telecomunicații.....	289
3.6.3.	Infrastructura de alimentare de apă potabilă și gestiune a apelor uzate	290
3.6.4.	Infrastructura de gestiune a deșeurilor.....	299
3.7.	MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE	302
3.7.1.	Cadrul natural – elemente favorabile și elemente restrictive.....	302
3.7.1.1.	Substratul geologic. Geomorfologia.....	302
3.7.1.2.	Hidrografia	303
3.7.1.3.	Clima.....	305
3.7.1.4.	Solurile.....	306
3.7.1.5.	Vegetația și fauna.....	307
3.7.2.	Biodiversitatea. Ariile naturale protejate.....	308
3.7.2.1.	Arii naturale protejate de interes comunitar	308
3.7.2.2.	Arii naturale protejate de interes național și local.....	309
3.7.3.	Calitatea factorilor de mediu.....	311
3.7.3.1.	Calitatea aerului	311
3.7.3.2.	Calitatea apei.....	314
3.7.3.3.	Calitatea solului.....	315
3.7.3.4.	Calitatea factorilor biotici.....	316
3.7.4.	Riscuri și schimbări climatice	317
3.7.4.1.	Impactul prognozat al schimbărilor climatice	317
3.7.4.2.	Vulnerabilitatea la riscuri naturale.....	321
3.7.4.3.	Vulnerabilitatea la riscuri tehnologice	324
3.8.	CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	324
3.8.1.	Introducere.....	324
3.8.2.	Analiza mediului intern	325
3.8.2.1.	Resurse umane.....	325
3.8.3.	Formare și perfecționare.....	333
3.8.4.	Sistemul de proceduri la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița	340
3.8.5.	Capacitate financiară. Analiza resurselor financiare	341

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operational Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

3.8.5.1.	Analiza veniturilor la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița	343
3.8.5.2.	Analiza cheltuielilor la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița.....	349
3.8.6.	Politica de investiții la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița	351
3.8.7.	Resurse materiale.....	355
3.8.8.	Transparența și accesul la informațiile de interes public	357
3.8.8.1.	Portal servicii electronice	361
4.	DIAGNOSTIC TERITORIAL ȘI RECOMANDĂRI PENTRU FORMULAREA STRATEGIEI	361
4.1.	Concluzii, provocări și posibile propuneri/intervenții	361
4.1.1.	Profil spațial și funcțional	361
4.1.2.	Profil socio-demografic	366
4.1.3.	Profil economic.....	367
4.1.4.	Dotări și servicii publice.....	368
4.1.5.	Mobilitate urbană.....	375
4.1.6.	Utilități publice	379
4.1.7.	Mediu și schimbări climatice	380
4.1.8.	Capacitate administrativă.....	380
4.2.	Analiza SWOT	383
4.2.1.	Profil spațial și funcțional	383
4.2.2.	Profil socio-demografic	385
4.2.3.	Profil economic.....	387
4.2.4.	Dotări și servicii publice.....	388
4.2.5.	Mobilitate urbană.....	392
4.2.6.	Utilități publice	394
4.2.7.	Mediu și schimbări climatice	396
4.2.8.	Capacitate administrativă.....	399
4.3.	Diagnostic	402
4.3.1.	Profil spațial și funcțional	402
4.3.2.	Profil socio-demografic	403
4.3.3.	Profil economic.....	403
4.3.4.	Dotări și servicii publice.....	404
4.3.5.	Mobilitate urbană.....	406
4.3.6.	Mediu și Utilități publice	407
4.3.7.	Capacitate administrativă.....	408
5.	VIZIUNEA DE DEZVOLTARE PENTRU PERIOADA 2022-2030	409
5.1.	Abordarea strategică	409
5.2.	Viziunea de dezvoltare	411
6.	OBIECTIVE STRATEGICE ȘI SPECIFICE, DIRECȚII DE ACȚIUNE	415
7.	PORTOFOLIUL DE PROIECTE	426
8.	PRIORITIZAREA PROIECTELOR.....	558
8.1.	Metodologia de prioritizare	558
9.	SISTEMUL DE IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE	584
9.1.	Cadrul partenerial pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei.....	584
9.2.	Mecanism de monitorizare și evaluare	586
9.3.	Indicatori de monitorizare.....	587
9.4.	Planul de acțiune	590
9.5.	Riscuri și măsuri de atenuare a riscurilor	592
10.	ELEMENTE STRATEGICE ȘI OPERAȚIONALE CE SE RECOMANDĂ A FI PRELUATE ÎN CADRUL PLANULUI URBANISTIC GENERAL (PUG).....	593
11.	CADRUL PARTENERIAL PENTRU ACTUALIZAREA SIDU	597

11.1.	Sondajele de opinie	601
11.2.	Consultarea actorilor locali	607
12.	ANEXE	623
12.1.	Venituri totale per capita la nivelul municipiilor reședință de județ în perioada 2014-2020.....	623
12.2.	Venituri proprii totale per locuitor la nivelul municipiilor reședință de județ în perioada 2014-2020	624
12.3.	Consultarea actorilor locali prin intermediul sondajelor de opinie	625
12.3.1.	Analiza răspunsurilor din cadrul chestionarului dedicat cetățenilor din municipiul Bistrița ..	625
12.3.2.	Analiza răspunsurilor din cadrul chestionarului dedicat Mediului de afaceri din municipiul Bistrița	680
12.3.3.	Analiza răspunsurilor din cadrul chestionarului dedicat administrației publice din municipiul Bistrița	690

LISTA FIGURILOR

FIGURA 1 OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ.....	16
FIGURA 2 VIZIUNEA DE DEZVOLTARE – COMPARAȚIE SIDU 2015-2030 (STÂNGA) ȘI SIDU 2021-2030 (DREAPTA)	38
FIGURA 3 PONDEREA REALIZĂRII PROIECTELOR DIN SIDU 2015-2030 ÎN FUNCȚIE DE SITUAȚIA IMPLEMENTĂRII	39
FIGURA 4 - PONDEREA BUGETELOR PROPUSE AFERENTE FIECĂRUI DOMENIU STRATEGIC DIN SIDU 2015-2030	40
FIGURA 5 – PONDEREA BUGETELOR PROIECTELOR, PE DOMENII STRATEGICE, ÎN FUNCȚIE DE SITUAȚIA IMPLEMENTĂRII.....	41
FIGURA 6 EVOLUȚIA NUCLEULUI ISTORIC, MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	43
FIGURA 7 ÎNCADRAREA ÎN TERITORIU A MUNICIPIULUI BISTRIȚA	44
FIGURA 8 CENTRALITĂȚI PRINCIPALE ȘI SECUNDARE LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA	46
FIGURA 9 DELIMITAREA CARTIERELOR ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	47
FIGURA 10 EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE ȘI A NUMĂRULUI DE AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE PENTRU CLĂDIRI REZIDENȚIALE (EXCLUSIV CELE PENTRU COLECTIVITĂȚI), MUNICIPIUL BISTRIȚA ȘI JUDEȚUL BISTRIȚA NĂSĂUD, 2014-2020	48
FIGURA 11 NUMĂRUL TOTAL DE AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE ELIBERATE LA 1.000 LOCUITORI, MUNICIPIUL BISTRIȚA ȘI JUDEȚUL BISTRIȚA NĂSĂUD, 2014-2020.....	49
FIGURA 12 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE ELIBERATE ANUAL, PE CATEGORII DE CONSTRUCȚII, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	49
FIGURA 13 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE LOCUINȚE FINALIZATE ANUAL, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020.....	50
FIGURA 14 ZONA CENTRALĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA	56
FIGURA 15 ZONE REZIDENȚIALE CU LOCUIRE COLECTIVĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA	57
FIGURA 16 ZONE REZIDENȚIALE CU LOCUIRE INDIVIDUALĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA	58
FIGURA 17 ZONE INDUSTRIALE, MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	59
FIGURA 18 ZONE COMERCIALE, MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	60
FIGURA 19 EVOLUȚIA FONDULUI CONSTRUIT, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2006-2020.....	62
FIGURA 20 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE SUD A MUNICIPIULUI BISTRIȚA: VALEA JELNEI – STR. VIORELELOR (ZONA DJ 173), 2014 VS. 2021	63
FIGURA 21 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE SUD A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – VALEA BUDACULUI (ZONA DJ 173C), 2014 VS. 2021.....	63
FIGURA 22 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE EST A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – ZONA GHINZII, 2014 VS 2021.....	64
FIGURA 23 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE NORD-EST A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – LOCALITATEA UNIREA, ZONA AERODROMULUI ȘI ZONA VALEA RUSULUI (DJ 173C), 2014 VS 2021.....	64
FIGURA 24 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE NORD A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – ZONELE VALEA TÂRPIULUI, SUBCETATE, DUMITREI VECHI, 2014 VS 2021	65
FIGURA 25 DEZVOLTAREA ZONELOR URBANE ÎN PARTEA DE SUD-VEST A MUNICIPIULUI BISTRIȚA – ZONELE STRADA SOARELUI (DJ 151) ȘI CALEA CLUJULUI, 2014 VS 2021	66
FIGURA 26 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE LOCUINȚE PE TIPURI DE PROPRIETATE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020 ..	67
FIGURA 27 EVOLUȚIA SUPRAFEȚEI LOCUIBILE/ LOCUITOR (MP), MUNICIPIUL BISTRIȚA, JUDEȚ BISTRIȚA NĂSĂUD – TOTAL ȘI MEDIUL URBAN, 2014-2020	68
FIGURA 28 EVOLUȚIA SUPRAFEȚEI LOCUIBILE/ LOCUINȚĂ (MP), MUNICIPIUL BISTRIȚA, JUDEȚ BISTRIȚA NĂSĂUD, 2014-2020.....	69
FIGURA 29 EVOLUȚIA NUMĂRULUI MEDIU DE LOCUITORI/LOCUINȚĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA, JUDEȚ BISTRIȚA NĂSĂUD – TOTAL ȘI MEDIUL URBAN, 2014-2020	69
FIGURA 30 SPAȚIILE DE TIP SUPRAFAȚĂ: PARCUL REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI, MUNICIPIUL BISTRIȚA	72
FIGURA 31 SPAȚIILE DE TIP PUNCT: PIAȚA MICĂ (STÂNGA) ȘI PIAȚA UNIRII (DREAPTA), MUNICIPIUL BISTRIȚA	73
FIGURA 32 SPAȚIILE DE TIP PUNCT: SPAȚIUL VERDE AMPLASAT LA INTERSECȚIA STR. C. VIVU ȘI ST. GEN. BĂLAN (STÂNGA), TEREN DE JOACĂ STR. PETRU MAIOR (DREAPTA), MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	73
FIGURA 33 SPAȚIILE DE TIP LINIAR: STR. L. REBREANU (STÂNGA) ȘI PASAJUL X (DREAPTA).....	75
FIGURA 34 SPAȚIILE DE TIP LINIAR: RÂUL BISTRIȚA (STÂNGA) ȘI PÂRÂUL TÂRPIU (DREAPTA), MUNICIPIUL BISTRIȚA	75
FIGURA 35 PRINCIPALELE SPAȚII PUBLICE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	77

FIGURA 36 IZOCRONE DE ACCESIBILITATE A SPAȚIILOR VERZI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	78
FIGURA 37 PEISAJUL CURSURILOR DE APĂ – PÂRÂUL TĂRPIU ÎN ZONELE INDUSTRIALE	79
FIGURA 38 PEISAJUL CENTRULUI ISTORIC, STR. LIVIU REBREANU (STÂNGA), STR. DORNEI (DREAPTA)	80
FIGURA 39 PEISAJUL ZONELOR REZIDENȚIALE: ANSAMBLURILE DE LOCUINȚE COLECTIVE INDEPENDENȚEI NORD (STÂNGA) ȘI PETRE ISPIRESCU (DREAPTA).....	81
FIGURA 40 EVOLUȚIA POPULAȚIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA, DUPĂ DOMICILIU, 2014-2021	83
FIGURA 41 TENDINȚE DEMOGRAFICE ÎN PERIOADA 2014-2021 LA NIVEL JUDEȚEAN, URBAN, MUN. BISTRIȚA, REGIUNEA NORD-VEST	84
FIGURA 42 TENDINȚE DEMOGRAFICE ÎN PERIOADA 2014-2021 ÎN ZONA DE PROXIMITATE A MUN. BISTRIȚA	84
FIGURA 43 TENDINȚE DEMOGRAFICE ÎN PERIOADA 2014-2021 LA NIVELUL LOCALITĂȚILOR DE PROXIMITATE ALE MUN. BISTRIȚA	85
FIGURA 44 DINAMICA RAPORTULUI DE GEN LA 1 IANUARIE 2021, MUNICIPIUL BISTRIȚA	86
FIGURA 45 POPULAȚIA STABILĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA PE GRUPE DE VÂRSTĂ, RECENSĂMÂNT 2011	86
FIGURA 46 PIRAMIDA VÂRSTELOR PENTRU POPULAȚIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, A REGIUNII NORD-VEST ȘI A ROMÂNIEI, 2021.....	87
FIGURA 47 EVOLUȚIA INDICELUI DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA 2014-2011, %o	89
FIGURA 48 RAPORTUL DE DEPENDENȚĂ DEMOGRAFICĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA, %o, 2014-2021	89
FIGURA 49 PROPORȚIA POPULAȚIEI DE SUB 15 ANI ÎN TOTALUL POPULAȚIEI, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, 2014-2021.....	91
FIGURA 50 INDICELE DE SENIORITATE, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, %o, 2014-2021	92
FIGURA 51 RATA DE ÎNLOCUIRE A FORȚEI DE MUNCĂ, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, %o, 2014-2021	93
FIGURA 52 DINAMICA DENSITĂȚII LOCUirii ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2021, KMP.....	93
FIGURA 53 NUMĂR NĂSCUȚI VII ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	94
FIGURA 54 EVOLUȚIA RATEI NATALITĂȚII, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, %o, 2014-2020.....	95
FIGURA 55 EVOLUȚIA RATEI MORTALITĂȚII, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, %o, 2014-2020	96
FIGURA 56 EVOLUȚIA RATEI SPORULUI NATURAL, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, %o, 2014-2020.....	98
FIGURA 57 EVOLUȚIA RATEI MORTALITĂȚII INFANTILE, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, %o, 2014-2020.....	99
FIGURA 58 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE CĂSĂTORII, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	99
FIGURA 59 RATA DE NUȚĂLITATE, ÎN ȚARĂ, REGIUNEA, JUDEȚ, MUNICIPIU, %o, 2014-2020.....	100
FIGURA 60 EVOLUȚIA MIGRAȚIEI TEMPORARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	101
FIGURA 61 SOLDUL MIGRAȚIEI TEMPORARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020.....	102
FIGURA 62 EVOLUȚIA MIGRAȚIEI PERMANENTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	102
FIGURA 63 SOLDUL MIGRAȚIEI PERMANENTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	103
FIGURA 64 EMIGRANȚI DEFINITIVI, ÎN JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020.....	104
FIGURA 65 IMIGRANȚI DEFINITIVI, ÎN JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	104
FIGURA 66 SOLDUL MIGRATOR, ÎN JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, NUMĂR PERSOANE, 2014-2020	105
FIGURA 67 STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2011	106
FIGURA 68 HARTA ZONELOR MARGINALIZATE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	109
FIGURA 69 EVOLUȚIA VALORII PRODUSULUI INTERN BRUT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA, MIL. EUR (PPS)	110
FIGURA 70 DISTRIBUȚIA REGIONALĂ A VALORII PIB (PPS), 2014-2018	111
FIGURA 71 EVOLUȚIA COMPARATIVĂ A PIB/LOCUIȚOR LA NIVELUL REGIUNII NORD-VEST ȘI A ALTOR JUDEȚE CU MUNICIPII SIMILARE CA MĂRIME.....	112
FIGURA 72 DINAMICA VAB LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, MIL. EUR	113
FIGURA 73 DISTRIBUȚIA VAB PE SECTOARE PRINCIPALE, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2018	113
FIGURA 74 POPULAȚIA OCUPATĂ CIVIL LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, MII PERS.	114
FIGURA 75 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ÎNȚEPRINDERI ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	115
FIGURA 76 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A DENSITĂȚII ÎNȚEPRINDERILOR ACTIVE, FIRME/1000 LOC.	116
FIGURA 77 DINAMICA OPERAȚIUNILOR CE VIZEAZĂ COMPANIILE COMERCIALE DIN MUN. BISTRIȚA, 2014-2019... ..	117
FIGURA 78 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A CAPACITĂȚII ANTREPRENORIALE, FIRME NOI/1000 LOC.	117
FIGURA 79 DISTRIBUȚIA PE CLASE DE MĂRIME A ÎNȚEPRINDERILOR ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 (STÂNGA) ȘI 2019 (DREAPTA)	118
FIGURA 80 EVOLUȚIA CIFREI DE AFACERI DIN ÎNȚEPRINDERILE ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, MLD.EUR	122
FIGURA 81 DISTRIBUȚIA PE CLASE DE MĂRIME A CIFREI DE AFACERI DIN ÎNȚEPRINDERILE ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 (STÂNGA) ȘI 2019 (DREAPTA)	122

FIGURA 82 DISTRIBUȚIA ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE DUPĂ SECTORUL ECONOMIC, 2019 (SUS) ȘI RATA DE CREȘTERE 2014-2019 (JOS), MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	125
FIGURA 83 DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE DUPĂ SECTORUL ECONOMIC, 2019 (SUS) ȘI RATA DE CREȘTERE 2014-2019 (JOS), MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	127
FIGURA 84 PRINCIPALELE DOMENII DE ACTIVITATE ECONOMICĂ CONFORM OPTIUNILOR RESPONDENȚILOR DIN MEDIUL DE AFACERI	131
FIGURA 85 SUPRAFAȚA FONDULUI FUNCİAR AGRICOL, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014	132
FIGURA 86 POTENȚIALUL AGRICOL AL MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN RAPORT CU DIFERITELE CULTURI	133
FIGURA 87 EVOLUȚIA ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE DIN AGRICULTURĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020.....	135
FIGURA 88 EVOLUȚIA CIFREI DE AFACERI DIN AGRICULTURĂ, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020.....	135
FIGURA 89 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2019	138
FIGURA 90 DISTRIBUȚIA PE CLASE DE MĂRIME A SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 (STÂNGA) ȘI 2019 (DREAPTA)	138
FIGURA 91 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎNREGISTRAȚI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2010-2020	139
FIGURA 92 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎN PERIOADA 2020-2021, MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	140
FIGURA 93 PONDEREA ȘOMERILOR ÎN TOTALUL RESURSELOR DE MUNCĂ, EVOLUȚIE COMPARATIVĂ, 2014-2020	140
FIGURA 94 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎNSCRIȘI LA CURSURI DE FORMARE OFERITE DE AJOFM, 2008-2020, NUMĂR PERSOANE.....	141
FIGURA 95 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE LOCURI DE MUNCĂ VACANTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, NUMĂR LOCURI ..	141
FIGURA 96 DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI MEDIU DE SALARIAȚI DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE DUPĂ SECTORUL ECONOMIC, 2019 (SUS) ȘI RATA DE CREȘTERE 2014-2019 (JOS), MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	143
FIGURA 97 EVOLUȚIA SALARIULUI NOMINAL (STÂNGA) ȘI REAL (DREAPTA), 2014-2019, JUD. BISTRIȚA-NĂȘĂUD ..	144
FIGURA 98 DISTRIBUȚIA SOLDULUI ISD LA NIVELUL REGIUNII NORD-VEST	146
FIGURA 99 EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI DE COMERȚ EXTERIOR, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, MII EUR..	147
FIGURA 100 PRINCIPALELE CATEGORII DE PRODUSE CU BALANȚĂ COMERCIALĂ POZITIVĂ ÎN ANUL 2020, JUDEȚUL BISTRIȚA, MII EUR.....	148
FIGURA 101 EVOLUȚIA INDICATORULUI RCA (AVANTAJUL COMPARATIV REVELAT) CU VALOARE SUPRAUNITARĂ, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	149
FIGURA 102 EVOLUȚIA EFECTIVELOR ȘCOLARE DIN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PUBLIC ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2010-2020.....	150
FIGURA 103 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN ANII ȘCOLARI 2014-2015 (INTERIOR) ȘI 2019-2020 (EXTERIOR) ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	151
FIGURA 104 DISTRIBUȚIA EFECTIVELOR ȘCOLARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	151
FIGURA 105 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE PC-URI ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020.....	155
FIGURA 106 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A EFECTIVELOR DE ELEVİ LA NIVELUL INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	156
FIGURA 107 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, PE CICLURI DE STUDII, 2021	157
FIGURA 108 SITUAȚIA NUMĂRULUI MEDIU DE ELEVİ RAPORTAT LA NUMĂRUL DE CLASE DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, PE CICLURI DE STUDII, 2021.....	158
FIGURA 109 NIVELUL DE DESERVIRE AL INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT ANTEPREȘCOLAR ȘI PREȘCOLAR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	159
FIGURA 110 NIVELUL DE DESERVIRE AL INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ȘI SECUNDAR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021.....	160
FIGURA 111 DISTRIBUȚIA LOCURILOR DISPONIBILE ÎN CADRUL PROFILULUI TEHNOLOGIC ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, PE DOMENII DE BAZĂ, 2020	161
FIGURA 112 REZULTATE LA PROBA DE COMPETENȚE PROFESIONALE PENTRU ELEVII DE LA PROFILUL DE MATEMATICĂ-INFORMATICĂ DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	162
FIGURA 113 BAZINUL DE ATRAGERE AL STUDENȚILOR PENTRU UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA, 2015-2021.....	164
FIGURA 114 BAZINUL DE ATRAGERE AL STUDENȚILOR PENTRU UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI DIN CLUJ-NAPOCA, 2015-2021.....	164

FIGURA 115 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ABSOLVENȚI ANUALI DE STUDII UNIVERSITARE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014-2019	165
FIGURA 116 DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR SANITARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021	168
FIGURA 117 DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR SANITARE PE FORME DE PROPRIETATE, 2015, 2020	169
FIGURA 118 DISTRIBUȚIA PERSONALULUI DIN SISTEMUL DE SĂNĂTATE	172
FIGURA 119 GRADUL DE MULȚUMIRE PRIVIND SERVICIILE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA. 174	
FIGURA 120 NUMĂRUL DE PATURI DIN SPITALE CE REVIN ÎN MEDIE UNUI NUMĂR DE 1.000 DE LOCUITORI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, REGIUNEA NORD-VEST ȘI ROMÂNIA, 2020	175
FIGURA 121 NUMĂRUL DE LOCUITORI CE REVIN UNUI MEDIC DE FAMILIE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, REGIUNEA NORD-VEST, ROMÂNIA, 2020	175
FIGURA 122 NUMĂRUL DE LOCUITORI CE REVIN UNUI MEDIC DE FAMILIE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020	176
FIGURA 123 EVOLUȚIA PRINCIPALELOR CAUZE ALE MORTALITĂȚII ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, DUPĂ REȘEDINȚĂ, 2012, 2016, 2020	177
FIGURA 124 EVOLUȚIA PRINCIPALELOR AFECȚIUNI CARE AU CAUZAT DECESE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2015-2020	178
FIGURA 125 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII ȘI TINERI (0 – 19 ANI) CU DOMICILIUL ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2021	184
FIGURA 126 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII AFLAȚI ÎN SISTEMUL DE PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020	185
FIGURA 127 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII AFLAȚI ÎN PLASAMENTE LA AMP, RUDE ȘI ALTE PERSOANE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020	185
FIGURA 128 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII AFLAȚI ÎN PLASAMENT, DUPĂ TIPURILE DE PLASAMENT, JUD. BISTRIȚA - NĂȘĂUD, 2014-2020	186
FIGURA 129 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE BENEFICII SOCIALE PENTRU FAMILIE ȘI COPIL ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020	188
FIGURA 130 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII CU DIZABILITĂȚI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020	189
FIGURA 131 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII CU DIZABILITĂȚI ÎN JUD. BISTRIȚA - NĂȘĂUD, 2014 - 2020	190
FIGURA 132 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ADULȚI CU DIZABILITĂȚI ÎN MUN. BISTRIȚA, 2014 - 2020	190
FIGURA 133 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE PERSOANE VÂRSTNICE CARE AU BENEFICIAT DE SERVICII DE ÎNGRIJIRE ÎN CADRUL CĂMINULUI PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE ÎN MUN. BISTRIȚA, 2014 – 2020 (MEDIA LUNARĂ)	191
FIGURA 134 REPARTIZAREA LOCUINȚELOR SOCIALE ȘI A ZONELOR CU POPULAȚIE CARE TRĂIEȘTE ÎN CONDIȚII DE MARGINALIZARE, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2022	193
FIGURA 135 IERARHIZAREA SERVICIILOR SOCIALE, CONFORM OPINIEI LOCUITORILOR MUNICIPIUL BISTRIȚA, ÎN FUNCȚIE DE NECESITATEA ACESTORA	194
FIGURA 136 PRINCIPALELE DOTĂRI CULTURALE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	197
FIGURA 137 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE BIBLIOTECI PUBLICE, MUZEE ȘI COLECȚII PUBLICE, CINEMATOGRAFE ȘI INSTITUȚII ȘI COMPANII DE SPECTACOLE SAU CONCERTS LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA, ÎN PERIOADA 2014-2019	198
FIGURA 138 CONSUMUL CULTURAL ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA ÎN PERIOADA 2014-2019, NUMĂR DE PERSOANE ...	202
FIGURA 139 DISTRIBUȚIA COMPANIILOR DIN INDUSTRIILE CULTURALE ȘI CREATIVE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019	204
FIGURA 140 DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI A COMPANIILOR DIN INDUSTRIILE CULTURALE ȘI CREATIVE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019	204
FIGURA 141 DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI A COMPANIILOR DIN INDUSTRIILE CULTURALE ȘI CREATIVE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019	205
FIGURA 142 NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE CAZARE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, DUPĂ TIPOLOGIA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ, ANUL 2021	215
FIGURA 143 NUMĂRUL DE UNITĂȚI DE CAZARE CLASIFICATE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, PE CATEGORII DE CONFORT, ANUL 2021	216
FIGURA 144 NUMĂRUL UNITĂȚILOR DE CAZARE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, COMPARAȚIE MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI – INS – BOOKING – AIRBNB, ANUL 2021	217
FIGURA 145 NUMĂRUL DE STRUCTURI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ CLASIFICATĂ DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, DUPĂ TIPOLOGIA STRUCTURILOR, ANUL 2021	217

FIGURA 146 NUMĂRUL DE VIZITATORI DIN ȚĂRI STRĂINE CARE AU APELAT LA SERVICIILE OFERITE DE UNITATEA CNIPT BISTRIȚA, 2019 VS. 2020.....	218
FIGURA 147 SOSIRI ALE TURIȘTILOR ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ANUL 2014-2019-2020	219
FIGURA 148 EVOLUȚIA STRUCTURII TURIȘTILOR SOSIȚI ÎN PERIOADA 2014-2020 ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ..	222
FIGURA 149 PONDEREA VIZITATORILOR STRĂINI ȘI ROMĂNI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2019 VS. ANUL 2020	223
FIGURA 150 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SECȚII SPORTIVE LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2014-2019..	226
FIGURA 151 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPORTIVI LEGITIMAȚI LA NIVELUL JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD, ÎN PERIOADA 2014-2019	226
FIGURA 152 PRINCIPALELE DOTĂRI SPORTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	228
FIGURA 153 PRINCIPALELE PUNCTE DE AGREMENT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	232
FIGURA 154 ZONE PROTEJATE PRIN LEGEA NR. 5/2000 – VALORI ALE PATRIMONIULUI CONSTRUIT DE INTERES NAȚIONAL, MUNICIPIUL BISTRIȚA	238
FIGURA 155 MONUMENTELE ISTORICE DE PE TERITORIUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA	241
FIGURA 156 MONUMENTELE ISTORICE DIN ZONA CENTRALĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA	242
FIGURA 157 REȚEAUA TEN-T ÎN ROMÂNIA.....	256
FIGURA 158. PROIECTELE DE INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ MAJORĂ PLANIFICATE ÎN REGIUNEA NORD-VEST	257
FIGURA 159. SISTEMUL DE MANAGEMENT AL TRAFICULUI ÎN MUN. BISTRIȚA, 2022	259
FIGURA 160. REGIMUL DE UTILIZARE AL INFRASTRUCTURII RUTIERE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	260
FIGURA 161. FENOMENUL DE CONGESTIE LA NIVELUL INFRASTRUCTURII RUTIERE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	261
FIGURA 162. PONDEREA STRĂZILOR MODERNIZATE DIN TOTAL, 2020	262
FIGURA 163. LOCALIZAREA LOCURILOR DE PARCARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2022	264
FIGURA 164. CULOARELE REGLEMENTATE DE TRANSPORT MARFĂ LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA, 2022	267
FIGURA 165. ACCIDENTE RUTIERE ȘI VICTIME AFERENTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2010-2020.....	268
FIGURA 166. ACCIDENTE RUTIERE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2018.....	269
FIGURA 167. FRECVENȚA TRENURILOR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA	270
FIGURA 168. ACCESIBILITATE PE CALE FERROVIARĂ, ZONA URBANĂ FUNCȚIONALĂ BISTRIȚA.....	272
FIGURA 169 NIVELUL DE DESERVIRE AL TRANSPORTULUI PUBLIC LOCAL, MUN. BISTRIȚA, 2022	274
FIGURA 170 FRECVENȚA TRANSPORTULUI PUBLIC PE SEGMENTE (MINUTE).....	275
FIGURA 171. STRĂZI ȘI SPAȚII PIETONALE EXISTENTE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	278
FIGURA 172. PARCĂRI NEREGULAMENTARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	279
FIGURA 173. REȚEAUA DE PISTE DE BICICLETE A MUNICIPIULUI BISTRIȚA - ÎN IMPLEMENTARE	281
FIGURA 174 – PONDEREA CONSUMULUI DE ENERGIE ELECTRICĂ (MWH/AN) PE CATEGORII DE CONSUMATORI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	283
FIGURA 175 – REȚEAUA DE ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	284
FIGURA 176 – EVOLUȚIA LUNGIMII CONDUCTELOR DE DISTRIBUȚIE A GAZELOR ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	285
FIGURA 177 – EVOLUȚIA CANTITĂȚII DE GAZE NATURALE DISTRIBUITE ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	286
FIGURA 178 – PONDEREA CONSUMULUI ENERGETIC (MWH/AN) PENTRU ÎNCĂLZIRE PE CATEGORII DE CONSUMATORI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	287
FIGURA 179 – REȚEAUA DE DISTRIBUȚIE GAZE NATURALE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	288
FIGURA 180 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE CORPURI DE ILUMINAT ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA (2016-2021).....	289
FIGURA 181 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI SIMPLE DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	291
FIGURA 182 – EVOLUȚIA CANTITĂȚII DE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITE ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	292
FIGURA 183 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE CONTRACTE DE FURNIZARE A APEI POTABILE ÎN PERIOADA 2014-2020, ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	294
FIGURA 184 – REȚEAUA DE ALIMENTARE CU APĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	295
FIGURA 185 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE CANALIZARE ÎN MUN. BISTRIȚA, 2014-2020	296
FIGURA 186 – CANTITATEA DE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITĂ ȘI CANTITATEA DE APĂ EPURATĂ ÎN MUN. BISTRIȚA, 2015-2020.....	296
FIGURA 187 – REȚEAUA DE CANALIZARE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	298

FIGURA 188 – CANTITATEA DE DEȘEURI COLECTATE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2015-2020.....	300
FIGURA 189 – CANTITATEA DE DEȘEURI RECLATE SAU VALORIFICATE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2015-2020	301
FIGURA 190 MUNICIPIUL BISTRIȚA – RELIEF, HIDROGRAFIE, PĂDURI	304
FIGURA 191 VALORI MEDII ALE RADIAȚIEI SOLARE GLOBALE PE TERITORIUL ROMÂNIEI.....	305
FIGURA 192 VITEZA MEDIA A VÂNTULUI LA ÎNĂLȚIMEA DE 50 M – JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD	306
FIGURA 193 UTILIZAREA FONDULUI FUNCAR (HA, 2014).....	307
FIGURA 194 ARII NATURALE PROTEJATE DE INTERES COMUNITAR ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	310
FIGURA 195 NUMĂR DEPĂȘIRI VALORI LIMITĂ ZILNICE PENTRU INDICATORUL PM10, STAȚIA BN1, 2014-2020	312
FIGURA 196 SURSE DE DEGRADARE A MEDIULUI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	313
FIGURA 197 EVOLUȚIA TEMPERATURII MEDII ANUALE LA STAȚIA METEOROLOGICĂ BISTRIȚA	317
FIGURA 198 CREȘTEREA MEDIE A TEMPERATURII AERULUI IARNĂ ÎN INTERVALUL 2021-2050.....	318
FIGURA 199 VULNERABILITATEA LA ALUNECĂRI DE TEREN ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	322
FIGURA 200 ETAPE DE SUPTOR PENTRU ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE LA NIVELUL AUTORITĂȚII PUBLICE	325
FIGURA 201 ORGANIGRAMA LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	329
FIGURA 202 PERCEPȚIA PRIVIND MĂSURA ÎN CARE PERSONALUL DECLARĂ CĂ SE REGĂSEȘTE, RESPECTIV AR TREBUI SĂ SE REGĂSEASCĂ, ÎN EFORTUL DE ÎNDEPLINIRE A OBIECTIVELOR GENERALE ALE PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	331
FIGURA 203 PERCEPȚIA PRIVIND MĂSURA ÎN CARE PERSONALUL DECLARĂ CĂ SE REGĂSEȘTE, RESPECTIV AR TREBUI SĂ SE REGĂSEASCĂ, ÎN EFORTUL DE ÎNDEPLINIRE A OBIECTIVELOR GENERALE ALE STRUCTURII FUNCȚIONALE DIN CARE FACE PARTE	332
FIGURA 204 GRAD DE CUNOAȘTERE DOCUMENTE STRATEGICE ÎN EXECUȚIE LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA.....	332
FIGURA 205 DOMENII DE FORMARE ÎN CARE PERSONALUL AR DORI SĂ-ȘI DEZVOLTE ABILITĂȚILE ȘI/SAU COMPETENȚELE PROFESIONALE	338
FIGURA 206 PERCEPȚIA PRIVIND PROGRAMELE ȘI DOMENIILE DE FORMARE CE AR CONTRIBUI LA ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR DEPARTAMENTALE ȘI ATRIBUȚIILOR STRUCTURII FUNCȚIONALE ÎN CARE LUCREAZĂ	339
FIGURA 207 PROCESUL ELABORĂRII UNEI PROCEDURI.....	341
FIGURA 208 SISTEMUL DE PROCEDURI IDENTIFICAT.....	341
FIGURA 209 STRUCTURA VENITURILOR MUNICIPIILOR REȘEDINȚĂ DE JUDEȚ ÎN ROMÂNIA PRIVIND COTELE DEFALCATE DIN IPV, TVA ȘI VENITURI PROPRII, 2007-2020 (%).....	343
FIGURA 210 REZULTATELE FINANCIARE LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN PERIOADA 2015-2021	345
FIGURA 211 CHELTUIELI PROIECTE FONDURI EUROPENE NERAMBURSABILE VS. INVESTIȚII DE CAPITAL LA NIVELUL REȘEDINȚELOR DE JUDEȚ DIN ROMÂNIA, 2007-2016	352
FIGURA 212 CHELTUIELI PROIECTE FONDURI EUROPENE NERAMBURSABILE VS. INVESTIȚII DE CAPITAL LA NIVELUL REȘEDINȚELOR DE JUDEȚ DIN ROMÂNIA, 2016-2020	353
FIGURA 213 EVOLUȚIA CHELTUIELILOR FEN VS. CHELTUIELI DE CAPITAL, 2007-2021	354
FIGURA 214 CHELTUIELI TOTALE CU FONDURI FEN VS. CHELTUIELI DE CAPITAL, TOTAL 2007-2021	354
FIGURA 215 PERCEPȚIA PERSONALULUI PRIVIND VECHIMEA DIFERITELOR TIPURI DE ECHIPAMENTE AFLATE ÎN INVENTARUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA.....	357
FIGURA 216 AUTOEVALUARE PRIVIND NIVELUL DE CUNOȘȚINȚE PRIVIND REGLEMENTĂRI NAȚIONALE ÎN DOMENIUL TRANSPARENȚEI DATELOR PUBLICE ȘI DATELE PUBLICE DESCHISE	360
FIGURA 217 MATRICEA „SPACE” CARE STĂ LA BAZA STRATEGIEI	409
FIGURA 218 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O1.....	434
FIGURA 219 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O2 (1)	466
FIGURA 220 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O2 (2)	467
FIGURA 221 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O2 (3)	468
FIGURA 222 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O3.....	495
FIGURA 223 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O4 (1)	510
FIGURA 224 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O4 (2)	511
FIGURA 225 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O5 (1)	543
FIGURA 226 LOCALIZAREA PROIECTELOR AFERENTE O5 (2)	544
FIGURA 227 CATEGORIILE DE ACTORI DIN CVADRUPLU HELIX	584
FIGURA 228 CADRUL PARTENERIAL PENTRU IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA SIDU ȘI PMUD... ..	585

FIGURA 229 BENEFICIILE IMPLICĂRII ACTORILOR RELEVANȚI	598
FIGURA 230 OBIECTIVELE CADRULUI PARTENERIAL PENTRU ELABORAREA/ACTUALIZAREA SIDU.....	598
FIGURA 231 PRINCIPIILE MECANISMULUI DE IMPLICARE	599

LISTA TABELELOR

TABEL 1 OBIECTIVELE POLITICII DE COEZIUNE PENTRU PERIOADA 2021-2027.....	20
TABEL 2 BUGET PROPUȘ PRIN PNRR PENTRU FIECARE DIN CEI 6 PILONI.....	23
TABEL 3 – OBIECTIVELE STRATEGIEI PENTRU CULTURĂ ȘI PATRIMONIU NAȚIONAL RELEVANTE ÎN CONTEXTUL PROIECTULUI	31
TABEL 4 IERARHIA MUNICIPIILOR DIN ROMÂNIA DUPĂ NUMĂRUL TOTAL DE LOCUITORI, 2011	81
TABEL 5 RATA DE DEPENDENȚĂ A PERSOANELOR VÂRSTNICE/TINERE ÎN MUN. BISTRIȚA ȘI LA NIVEL JUDEȚEAN, REGIONAL, NAȚIONAL, 2014 – 2021, %.....	90
TABEL 6 SITUAȚIE COMPARATIVĂ A NUMĂRULUI DE NĂSCUȚI VII. POZIȚIONAREA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, 2014-2020	95
TABEL 7 SITUAȚIE COMPARATIVĂ A RATEI NATALITĂȚII, MORTALITĂȚII ȘI SPORULUI NATURAL. POZIȚIONAREA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, 2020	97
TABEL 8 STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI SITUAȚIE COMPARATIVĂ, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, 2011	106
TABEL 9 STRUCTURA POPULAȚIEI DUPĂ RELIGIE, ÎN ȚARĂ, JUDEȚ ȘI MUNICIPIU, 2011.....	107
TABEL 10 LISTA COMPANIILOR REZIDENTE ÎN PARCUL INDUSTRIAL BISTRIȚA SUD	120
TABEL 11 CLASAMENTUL ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA DUPĂ CIFRA DE AFACERI, 2019 ..	123
TABEL 12 CLASAMENTUL SECTOARELOR ECONOMICE DUPĂ NUMĂRUL DE ÎNTREPRINDERI ACTIVE, 2019 (PESTE 100 DE FIRME)	126
TABEL 13 POTENȚIALUL DE SPECIALIZARE AL ECONOMIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN RAPORT CU ECONOMIA NAȚIONALĂ, 2014-2019.....	130
TABEL 14 PRODUCȚIA DE FRUCTE PE SPECII DE POMI, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, TONE, 2020 VS 2015	133
TABEL 15 PRODUCȚIA AGRICOLĂ ANIMALĂ, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2020 VS 2015.....	134
TABEL 16 PROIECTELE, CIFRA DE AFACERI ȘI VALOAREA CONTRACTATĂ PRIN PNDR, 2014-2020	136
TABEL 17 CLASAMENTUL PRINCIPALELOR SECTOARE ECONOMICE DUPĂ NUMĂRUL DE SALARIAȚI, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019 (PESTE 500 DE SALARIAȚI)	142
TABEL 18 CÂȘTIGUL SALARIAL NOMINAL MEDIU NET LUNAR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI LOCALE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2019.....	145
TABEL 19 CLASAMENTUL PRINCIPALILOR EXPORTATORI ȘI IMPORTATORI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD, 2020. 148	148
TABEL 20 DISTRIBUȚIA PERSONALULUI DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PE TIPURI DE PERSONAL ȘI TIPURI DE INSTITUȚII ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021.....	152
TABEL 21 MEDIA NUMĂRULUI DE ELEVII PER PROFESOR ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021.....	152
TABEL 22 TOPUL LICEELOR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA DUPĂ PROMOVABILITATEA LA EXAMENUL DE BACALAUREAT, 2021.....	162
TABEL 23 LOCURI DISPONIBILE LA SPECIALIZĂRI DE LICENȚĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021.....	163
TABEL 24 UNITĂȚILE SANITARE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA PE FORME DE PROPRIETATE, 2015, 2020.....	167
TABEL 25 NUMĂRUL DE PATURI ÎN UNITĂȚILE SANITARE DE TIPUL SPITALELOR PE FORME DE PROPRIETATE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014-2020.....	169
TABEL 26 EVOLUȚIA PERSONALULUI MEDICAL PUBLIC ȘI PRIVAT, 2014-2020, MUNICIPIUL BISTRIȚA	172
TABEL 27 SITUAȚIA CAZURILOR DE ÎMBOLNĂVIRI- CAZURI NOI LA MEDICI DE FAMILIE, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ȘI MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2015, 2018, 2020 ȘI EVOLUȚIA 2015-2020	178
TABEL 28 CENTRELE SOCIALE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA AFLATE ÎN ADMINISTRAREA DAS, 2020.....	179
TABEL 29 SERVICII DE TIP REZIDENȚIAL ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, AFLATE ÎN ADMINISTRAREA DGASPC BISTRIȚA - NĂȘĂUD, 2020	180
TABEL 30 FURNIZORI PRIVAȚI DE SERVICII SOCIALE ACREDITAȚI ÎN BAZA LEGII 197/2012, CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITĂȚI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2021.....	182

TABEL 31 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII SI TINERI PE GRUPE DE VÂRSTĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2021	184
TABEL 32 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII PROVENIȚI DIN FAMILII CU PĂRINȚI PLECAȚI LA MUNCĂ ÎN STRĂINĂTATE, MUNICIPIUL BISTRIȚA, 2014 - 2020	186
TABEL 33 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE COPII PROVENIȚI DIN FAMILII CU PĂRINȚI PLECAȚI LA MUNCĂ ÎN STRĂINĂTATE, JUD. BISTRIȚA - NĂSĂUD, 2014 - 2020.....	187
TABEL 34 POZIȚIILE OCUPATE ÎN CLASAMENTUL PRIVIND VITALITATEA CULTURALĂ A ORAȘELOR, PE INDICATORI	201
TABEL 35 EVOLUȚIA CAPACITĂȚII DE CAZARE TURISTICĂ EXISTENTĂ PE TIPURI DE STRUCTURI TURISTICE, NR. DE LOCURI ÎN PERIOADA 2014-2021	216
TABEL 36 EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI AI CIRCULAȚIEI TURISTICE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA, ÎN PERIOADA 2014-2019.....	219
TABEL 37 SEZONALITATEA ACTIVITĂȚII TURISTICE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA ÎN ANUL 2019	220
TABEL 38 SEZONALITATEA ACTIVITĂȚII TURISTICE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA ÎN ANUL 2020	221
TABEL 39 ZONE PROTEJATE PRIN LEGEA NR. 5/2000 – VALORI ALE PATRIMONIULUI CONSTRUIT DE INTERES NAȚIONAL, MUNICIPIUL BISTRIȚA	237
TABEL 40 DISTRIBUȚIA MONUMENTELOR ISTORICE PE CATEGORII, MUNICIPIUL BISTRIȚA ȘI JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD	239
TABEL 41. VENITURI POTENȚIALE DIN PARCĂRI CU PLATĂ RAPORTATE LA ÎNCASĂRILE REALE DIN ANII 2019 ȘI 2020	265
TABEL 42 – LUCRĂRI PROPUSE – ADUCȚIUNI DE APĂ UAT BISTRIȚA	291
TABEL 43 – LUCRĂRI PROPUSE – EXTINDERE REȚELE DE APĂ POTABILĂ ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA.....	292
TABEL 44 – INSTALAȚII IPPC ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	311
TABEL 45 – EVOLUȚIA CONCENTRAȚIILOR MEDII ANUALE LA PRINCIPALII POLUANȚI ATMOSFERICI MONITORIZAȚI	312
TABEL 46 – INVENTARUL PRELIMINAR AL SITURILOR CONTAMINATE/POTENȚIAL CONTAMINATE LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA, 2018	315
TABEL 47 – OBIECTIVE CE POT FI AFECTATE DE INUNDAȚII LA NIVELUL MUNICIPIULUI BISTRIȚA.....	322
TABEL 48 INSTITUȚII ȘI SERVICII CU PERSONALITATE JURIDICĂ LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	327
TABEL 49 MOBILITATEA PERSONALULUI LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	329
TABEL 50 POSTURI AFERENTE APARATULUI PROPRIU – PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA.....	330
TABEL 51 GRAD VECHIME PERSONAL PARTE A APARATULUI PROPRIU DE SPECIALITATE, POLIȚIEI LOCALE ȘI DIRECȚIEI DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ	330
TABEL 52 PARTICIPAREA LA CURSURI DE PERFEȚIONARE ÎN PERIOADA 2017-2021.....	334
TABEL 53 PRIORITĂȚI DE FORMARE CONFORM DOMENIILOR DE PERFEȚIONARE IDENTIFICATE ÎN RAPOARTELE DE EVALUARE.....	336
TABEL 54 SUME ALOCATE DIN BUGET PENTRU FINANȚAREA DE EVENIMENTE DE FORMARE PENTRU PERSONAL ÎN PERIOADA 2017-2021	337
TABEL 55 PUNCTE FORTE ȘI VULNERABILITĂȚI PRIVIND CAPACITATEA FINANCIARĂ A PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA.....	343
TABEL 56 EVOLUȚIA PLANIFICĂRII VENITURILOR TOTALE ÎN PERIOADA 2017-2021 (MII RON).....	345
TABEL 57 EVOLUȚIA PLANIFICĂRII CHELTUIELILOR TOTALE ÎN PERIOADA 2017-2021 (MII RON).....	346
TABEL 58 VENITURI PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN PERIOADA 2015-2021.....	347
TABEL 59 COTĂ VALOARE TAXĂ PE CLĂDIRI LA NIVEL LOCAL.....	348
TABEL 60 CHELTUIELI PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN PERIOADA 2015-2021.....	349
TABEL 61 REGISTRUL DE EVIDENȚĂ DATORIE PUBLICĂ.....	350
TABEL 62 COSTURI CU SUBVENȚIILE ÎN PERIOADA 2017-2021, RON	350
TABEL 63 CHELTUIELI CONFORM CLASIFICAȚIEI FUNCȚIONALE ÎN PERIOADA 2015-2020	351
TABEL 64 PROIECTE ÎN DERULARE PRIN INTERMEDIUL PROGRAMELOR NAȚIONALE DE DEZVOLTARE LOCALĂ.....	355
TABEL 65 RESURSE MATERIALE DISPONIBILE LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA	356
TABEL 66 DATE EVALUARE IMPLEMENTARE LEGEA 544/2001.....	358
TABEL 67 DATE EVALUARE IMPLEMENTARE LEGEA NR. 52/2003	360
TABEL 68 SISTEMUL DE PRIORITIZARE A PROIECTELOR	582
TABEL 69 CALENDARUL ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU	592

1. CONTEXT STRATEGIC

În vederea actualizării Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Bistrița, este necesară înțelegerea contextului strategic de nivel superior și actualizarea obiectivelor și priorităților de dezvoltare ale municipiului în conformitate cu noua perioadă de programare 2021-2027. Această nouă perioadă vizează și actualizarea politicilor europene pentru perioada de referință și a bugetelor aferente operaționalizării priorităților și politicilor definite. În calitate de Stat Membru, România trebuie să se alinieze acestor priorități și politici atât la nivel național, cât și la nivel local și sectorial, fiind astfel urmărită adaptarea la contextul strategic european și la instrumentele de suport disponibile.

În acest sens, demersul de elaborare a strategiei municipiului Bistrița va urmări corelarea cu documentele de planificare strategică relevante de la nivel global, european, național, regional și județean, fiind vizate obiectivele și direcțiile ce ghidează dezvoltarea la nivel macro, cât și cele specifice, orientate către teritoriul studiat.

1.1. CONTEXT STRATEGIC GLOBAL ȘI EUROPEAN

CONTEXTUL GLOBAL ȘI EUROPEAN PRIVIND DEZVOLTAREA URBANĂ SUSTENABILĂ

La nivel global politicile de dezvoltare durabilă s-au concretizat într-un demers strategic mai larg al Națiunilor Unite, respectiv Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite 2030 (UNSDG2030). Acestea au fost definite în cadrul Summit-ului privind dezvoltarea din septembrie 2015, în urma căruia a rezultat **AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ**, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economic, social și de mediu. În cadrul acestui demers au fost identificate o serie de 17 obiective de dezvoltare în toate domeniile esențiale ale societății umane.

Figura 1 Obiectivele de dezvoltare durabilă

SURSA: AGENDA 2030 PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Prin intermediul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru orizontul de timp 2030 în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei. Așa cum era de așteptat, subiectele de mediu și cele privind reducerea disparităților prin îmbunătățirea infrastructurii și a accesului la servicii mai bune pentru toți cetățenii au primit un caracter strategic.

Obiectivul de dezvoltare durabilă care integrează cel mai mult intervențiile care vizează dezvoltarea urbană, cu un grad mare de interes pentru strategia municipiului Bistrița, este Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 11, care include obiective specifice precum:

- 11.1 - asigurarea accesului tuturor la locuințe adecvate, sigure și la prețuri accesibile, precum și la servicii de bază și modernizarea cartierelor marginase, până în 2030;
- 11.2 – asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, accesibile, accesibile și sustenabile pentru toți, îmbunătățind siguranța rutieră, în special prin extinderea transportului public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor din situații vulnerabile, femeilor și copiilor, persoanele cu dizabilități și persoanele în etate, până în 2030;
- 11.3 – consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității de planificare și gestionare a așezărilor umane pe baze participative, integrate și sustenabile în toate țările, până în 2030;
- 11.6 – reducerea impactului negativ asupra locuitorilor orașelor, inclusiv acordând o atenție deosebită calității aerului și gestionării municipale a deșeurilor;
- 11.7 asigurarea accesului universal la spații verzi și la spații publice sigure, favorabile incluziunii și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane vârstnice și persoane cu dizabilități, până în 2030;
- 11.A – susținerea legăturilor economice, sociale și de mediu pozitive între zonele urbane, periurbane și cele rurale prin consolidarea capacității de planificare a dezvoltării la nivel național și regional;
- 11.B – creșterea substanțială a numărului de orașe și așezări umane care adoptă și implementează politici și planuri integrate în vederea incluziunii, eficienței resurselor, atenuării și adaptării la schimbările climatice, reziliența la dezastre și dezvoltarea și punerea în aplicare, în conformitate cu Cadrul Sendai pentru Reducerea Riscului de Dezastre 2015-2030, a politicilor de gestionare holistică a riscului de dezastre la toate nivelurile.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă stabilite de ONU la nivel mondial, destinate politicilor de dezvoltare urbană durabilă au fost adoptate în cadrul Conferinței Habitat III a ONU sub denumirea de **NOUA AGENDĂ URBANĂ**. Aceasta conține orientările necesare pentru ca orașele din toată lumea să fie mai favorabile incluziunii, mai ecologice, mai sigure și mai prospere. Ele au fost adoptate de Comisia Europeană prin intermediul a trei angajamente:

- **Punerea în aplicare a noii Agende urbane prin intermediul Agendei urbane a UE** – Agenda urbană a UE a fost concepută astfel încât orașele să aibă un cuvânt de spus în procesul de elaborare a politicilor. Cu cele 12 teme prioritare, guvernantă pe mai multe niveluri și accentul pus asupra învățării reciproce, Agenda urbană a UE contribuie la punerea în aplicare a noii Agende urbane în cadrul Uniunii Europene și în parteneriat cu părțile interesate din mediul urban – nu doar orașele, ci și întreprinderile, ONG-urile și reprezentanții statelor membre și ai instituțiilor UE;
- **Planurile de acțiune pentru cele 14 teme prioritare au fost elaborate și inspiră politicile și programele perioadei de programare 2021-2027** – Acestea includ recomandări în materie de politici, bune practici și proiecte/ acțiuni ce pot fi implementate în parteneriate și aplicate pe scară mai largă în UE. Planurile de acțiune vizează, printre altele, îmbunătățirea reglementărilor, a

mecanismelor de finanțare și a cunoștințelor în domeniile vizate, dar și politicile publice, guvernanta și practicile locale.

- **Elaborarea unei definiții armonizate la nivel mondial a noțiunii de oraș** – Aceasta ar facilita cadrul pe baza căruia orașele din toată lumea ar putea compara datele, stabili criteriile de referință și asigura o mai bună monitorizare. Instrumentul utilizat este o bază de date online, precum și o listă mondială a orașelor care să includă principalele lor caracteristici.

Promovarea cooperării între orașe în domeniul dezvoltării urbane durabile, în spiritul rețelei URBACT finanțate de UE și din metodologia programului de cooperare urbană internațională (IUC) al UE, aplicat la nivel mondial. De asemenea, o platformă de relaționare online va oferi orientări și va permite cooperarea la nivel trans-regional.

DECLARAȚIA MINISTERIALĂ DE LA GENEVA PE LOCUIRE ȘI DEZVOLTARE URBANĂ DURABILĂ susține prioritățile Agendei Urbane – Habitat III și Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. În cadrul declarației sunt evidențiate provocări precum: accesibilitatea locuințelor (din punct de vedere financiar, schimbările climatice, întărirea legăturilor urban-rural și planificarea orientată către cetățean. Pentru a preîntâmpina aceste provocări, prin Declarația de la Geneva sunt promovate:

- Locuirea accesibilă;
- Inovarea, incluziunea și ameliorarea perspectivelor de viitor pentru tineri;
- Ameliorarea și eficientizarea serviciilor publice pentru a susține dezvoltarea durabilă și echilibru de gen;
- Locuirea incluzivă care ține cont de persoane cu dizabilități și vârstnici;
- Integrarea provocărilor de mobilitate și sănătate publică în procesul de planificare;
- Orașe verzi, compacte și reziliente;
- Revitalizarea fondului construit, eficientizare termică și transferul către surse regenerabile de energie;
- Integrarea soluțiilor TIC în gestiunea orașelor ținând cont de confidențialitate și securitate;
- Întărirea guvernantei, mai ales la nivel de comunitate (asociații de proprietari etc.).

Un alt document strategic relevant în contextul elaborării SIDU Bistrița este **AGENDA TERITORIALĂ** a Uniunii Europene lansată în anul 2011, și revizuită ulterior în anul 2020. Documentul strategic revizuit vizează orizontul de timp 2030 și are la bază principalele provocări cu care se confruntă teritoriul european:

- Presiunea în continuă creștere în ceea ce privește dezvoltarea sustenabilă și schimbările climatice, pierderi ale biodiversității, utilizarea/ consumul terenului, calitatea apei, solului și aerului, energie sigură, accesibilă și sustenabilă, tranziție justă, lanțuri valorice circulare sau patrimoniu natural, cultural și peisaj.
- Disparitățile sociale și teritoriale sunt în creștere, evidențiindu-se creșterea dezechilibrelor și inegalităților în domenii precum: calitatea vieții, serviciile de interes general, dezvoltare socio-demografică, digitalizare și a 4-a revoluție industrială, forța de muncă și dezvoltare economică, interdependențe între locuri sau interconectarea la nivel global.

Pentru a face față provocărilor menționate mai sus, Agenda Teritorială 2030 se bazează pe două obiective generale, respectiv „O Europă justă” și „O Europă verde”. Cele două sunt susținute de 6 priorități orientate către dezvoltarea teritoriului european, după cum urmează:

- Europa echilibrată – Dezvoltare teritorială mai bine echilibrată, utilizând diversitatea Europei;
- Regiuni funcționale – Dezvoltare locală și regională convergentă, mai puțină inegalitate între locuri;

- Integrare peste granițe – Locuire și muncă mai ușoare peste granițele naționale;
- Mediu sănătos – Mediu ecologic mai bun, orașe și regiuni neutre din punct de vedere climatic și reziliente;
- Economie circulară – Economii locale puternice și sustenabile într-o lume globalizată;
- Conexiuni sustenabile – Conectivitate fizică și digitală sustenabilă a locurilor.

INIȚIATIVA URBANĂ EUROPEANĂ/EUROPEAN URBAN INITIATIVE (EUI) | Un nou instrument de sprijin pentru orașe, bazat pe prioritățile tematice ale Agendei urbane pentru UE, care acoperă toate zonele urbane. Acesta beneficiază de o alocare de 500.000.000 EUR, sub managementul direct sau indirect al Comisiei Europene. Inițiativa trebuie să acopere toate zonele urbane și să sprijine Agenda Urbană pe trei direcții principale de sprijin:

- Creșterea/ consolidarea capacității – prin susținerea unor rețele de cooperare, bune practici și transferabilitate, instruire și suport (pe baza URBACT, UDN și a altor inițiative pilot);
- Acțiuni inovatoare - Proiecte inovatoare pentru identificarea și testarea de noi soluții în zona dezvoltării urbane durabile, relevante la nivelul UE (pe baza experienței UIA și a altor programe);
- Sprijinirea dezvoltării cunoștințelor, elaborării politicilor și comunicării – prin Sprijinirea politicilor bazate pe date (evidence-based), valorificând rezultatele și expertiza din teren și de la furnizorii de cunoștințe (ESPON, JRC, JPI Urban Europe, Horizon Europe) - platformă de cunoștințe.

AGENDA URBANĂ PENTRU UE | Lansată în anul 2016, este o inițiativă inovatoare de politică urbană ce poate oferi exemple pentru strategiile și instrumentele de dezvoltare urbană prin promovarea cooperării între Statele Membre și între actorii la nivel local, regional și național, prin parteneriate și guvernare multi-nivel. Aceasta are rolul de a stimula creșterea, calitatea vieții și locuirii și inovarea în orașele europene și de a identifica și aborda prin parteneriate provocări urbane relevante la nivel european.

CONTEXTUL EUROPEAN PRIVIND PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027

Politica de Coeziune (PC) reprezintă politica regională și principala politică de investiții a UE și modelează peisajul finanțării europene pentru dezvoltare urbană. Prioritățile europene de finanțare pentru perioada de programare 2021-2027 sunt descrise în **Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize**, din mai 2018, prin care Comisia Europeană propune o nouă abordare strategică pentru Politica de Coeziune. În cadrul regulamentului sunt evidențiate noile obiective de politică, acestea fiind rezultatul corelării și simplificării celor 11 obiective tematice utilizate în perioada 2014-2020. Astfel, perioada 2021-2027 va fi ghidată de următoarele cinci obiective principale:

- **O Europă mai inteligentă** – o transformare economică inovatoare și inteligentă;
- **O Europă mai ecologică**, cu emisii scăzute de carbon;
- **O Europă mai conectată** – mobilitate și conectivitate TIC regională;
- **O Europă mai socială** – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- **O Europă mai aproape de cetățeni** – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă.

Dacă obiectivul 5 (O Europă mai aproape de cetățeni) vizează în mod direct dezvoltarea urbană sustenabilă, pe baza strategiilor integrate de dezvoltare urbană, în toate celelalte obiective de politică se regăsesc obiective specifice relevante din perspectiva orașelor și pe care SIDU le are în vedere, după cum este subliniat în tabelul de mai jos:

Tabel 1 Obiectivele politicii de Coeziune pentru perioada 2021-2027

OBIECTIVE DE POLITICĂ	OBIECTIVE SPECIFICE
1. O Europă mai inteligentă	(i) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
	(ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor
	(iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor
	(iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat
2. O Europă mai ecologică	(i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică
	(ii) Promovarea energiei din surse regenerabile
	(iii) Dezvoltarea la nivel local a unor sisteme energetice, rețele și sisteme de stocare inteligente
	(iv) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor
	(v) Promovarea gestionării durabile a apelor
	(vi) Promovarea tranziției la o economie circulară
	(vii) Dezvoltarea biodiversității, a infrastructurii ecologice în mediul urban și reducerea poluării
3. O Europă mai conectată	(i) Îmbunătățirea conectivității digitale
	(ii) Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală
	(iii) Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere
	(iv) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile
4. O Europă mai socială	(i) Sporirea eficienței piețelor forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale
	(ii) Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii
	(iii) Îmbunătățirea integrării socio-economice a comunităților marginalizate, a migraților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale
	(iv) Asigurarea egalității de acces la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență primară
5. O Europă mai aproape de cetățeni	(i) Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a dezvoltării patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

În propunerea Comisiei Europene pentru bugetul 2021-2027, România are alocate 27 miliarde de euro prin Politica de Coeziune, cu 8% în plus față de perioada de programare 2014-2020.

La nivel național, creșterea va fi de aproximativ 65% pentru primele 2 obiective de politică, cu o creștere de 35% alocată *Obiectivului Prioritar 1 - O Europă mai inteligentă* și 30% pentru realizarea intervențiilor aferente *Obiectivului Prioritar 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii reduse de carbon*. Complementar, se vor mai susține intervenții prin *Obiectivul Prioritar 5 – O Europă mai aproape de cetățeni*, cu o alocare

minimă din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) de minim 6%. Toate aceste dezvoltări strategice la nivelul UE avantajează și stimulează demersul de actualizare a SIDU Bistrița.

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a trei categorii: mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate. Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii – șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice, primirea și integrarea migraților – pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultra periferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare inițiate și coordonate la nivel local. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane. Cooperarea interregională și transfrontalieră va fi facilitată de noua posibilitate ca o regiune să utilizeze părți din propria alocare pentru a finanța proiecte în altă parte a Europei, împreună cu alte regiuni. Noua generație a programelor de cooperare interregională și transfrontalieră (INTERREG) va ajuta statele membre să depășească obstacolele transfrontaliere și să dezvolte servicii comune.

Perioada post-2020 marchează o creștere substanțială a resurselor alocate pentru domeniile cercetare-inovare și tehnologii digitale (+160%), dar și pentru domeniile atenuării schimbărilor climatice și mediului înconjurător, oferind astfel oportunități semnificative pentru dezvoltarea urbană durabilă. Mai mult, finanțarea va avea o concentrare tematică în jurul Obiectivului Prioritar 1 - O Europă mai inteligentă și Obiectivului Prioritar 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii reduse de carbon, concentrare ce se va reflecta și la nivel național și regional

Alte documente subsecvente relevante pentru perioada post-2020 în contextul acestui demers de planificare strategică sunt:

PACTUL VERDE EUROPEAN („THE EUROPEAN GREEN DEAL”) | ce reprezintă noua strategie a Uniunii Europene pentru asigurarea unei dezvoltări bazate pe tehnologii verzi și soluții durabile, pentru îndeplinirea obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050. Astfel, blocul european își propune să susțină cetățenii și companiile deopotrivă pentru a dezvolta și utiliza soluții ce susțin tranziția către o economie verde. Astfel, printre principalele provocări ale următoarei decade, transpuse în seturi de măsuri de politică în cadrul Pactului Verde European, se regăsesc o serie de elemente direct relevante pentru prezenta strategie:

- **ENERGIE CURATĂ** | Eliminarea utilizării cărbunelui ca sursă de energie reprezintă un pas crucial în atingerea obiectivelor climatice în 2030 și 2050. Astfel, eficiența energetică devine o prioritate la nivel comunitar, însă bazată pe surse regenerabile, concomitent cu reducerea contribuției cărbunelui și gazului natural. Pentru asigurarea unei alimentări cu energie sigură și la un preț acceptabil pentru toate tipurile de consumatori, piața europeană trebuie să devină mai integrată, interconectată și digitalizată;
- **INDUSTRIE DURABILĂ** | Economia circulară joacă un rol central în transformarea industrială la nivel european, viitorul fiind construit în jurul modernizării și creșterii eficienței, în special în industriile mari consumatoare de energie;
- **CONSTRUIREA ȘI RENOVAREA** | Creșterea eficienței energetice a clădirilor reprezintă o oportunitate atât prin prisma consumului de energie, cât și prin cea a susținerii economiilor locale, antrenând sectorul imobiliar sustenabil. Comisia Europeană va lansa o platformă dedicată acestui sector, reunind toți actorii relevanți susținerii acestui demers, pentru identificarea unor idei creative, mecanisme de finanțare și abordări inovatoare care să valorifice la maximum resursele existente;
- **MOBILITATEA DURABILĂ** | Reducerea emisiilor de carbon ca urmare a transportului trebuie să fie de cel puțin 90% pentru a contribui semnificativ la atingerea obiectivelor privind neutralitatea

climatică. Comisia Europeană are în plan să adopte o strategie pentru susținerea mobilității inteligente și durabile în 2020, având în centru nevoile utilizatorilor și încurajarea mijloacelor alternative de transport, nepoluante, mai sigure și accesibile.

MECANISMUL DE RELANSARE ȘI REZILIENȚĂ | Uniunea Europeană a înființat un instrument financiar temporar, #NextGenerationEU, în valoare de 750 de miliarde euro, pentru perioada 2021-2027, în vederea acordării de sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de pandemia de COVID-19 și consecințele sale economice. Mecanism de redresare și reziliență (MRR) este pilonul principal al #NextGenerationEU și are alocat un buget total de 672,5 miliarde euro. Pentru accesarea împrumuturilor și granturilor, fiecare state membru trebuie să elaboreze un plan național de redresare și de reziliență care să prezinte principalele reforme și intervenții prevăzute pentru perioada post-pandemie. Scopul MRR este acela de a sprijini economia și societățile statelor membre, de a le face mai sustenabile, mai reziliente și mai bine pregătite în fața provocărilor și oportunităților oferite de tranziția verde și tranziția digitală. Astfel, mecanismul se bazează pe 6 piloni principali, respectiv:

- Tranziția verde;
- Transformarea digitală;
- Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii;
- Coeziune socială și teritorială;
- Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională;
- Politici pentru generația următoare, copii și tineret.

Mecanismul este bazat, totodată, pe direcțiile și prioritățile promovate prin Pactul verde european ca strategie de dezvoltare sustenabilă a teritoriului european. Astfel, mecanismul este menit să contribuie semnificativ la integrarea acțiunilor climatice și a sustenabilității mediului, statele membre trebuind să asigure cel puțin 37% din alocarea totală a planului de redresare și reziliență către acțiuni care să contribuie la tranziția verde. Totodată, mecanismul vizează digitalizarea la nivel european, cu cel puțin 20% din alocarea planurilor de redresare și reziliență fiind destinate cheltuielilor digitale.

1.2. CONTEXT NAȚIONAL

CONTEXT PROGRAMATIC 2021-2027

Implementarea politicii de coeziune 2021-2027 la nivel național se va realiza prin intermediul a 9 programe operaționale, respectiv:

- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD);
- Programul Operațional Transport (POT);
- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF);
- Programul Operațional Sănătate (POS);
- Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO);
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS);
- Programele Operaționale Regionale (POR);
- Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT);
- Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ).

Dintre acestea, **PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL NORD-VEST** reprezintă principalul document de orientare a investițiilor din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest și, implicit, a celor din județul Bistrița-Năsăud

și a municipiului Bistrița, în perioada 2021-2027. Prioritățile POR Nord-Vest pentru perioada de programare 2021-2027 sunt următoarele:

- Prioritatea 1 : O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice – 327,904 mil euro
- Prioritatea 2 : O regiune cu localități smart – 40,33 mil euro
- Prioritatea 3 : O regiune cu localități prietenoase cu mediul – 230,666 mil euro
- Prioritatea 4 : O regiune cu mobilitate urbană multimodală sustenabilă – 305,155 mil euro
- Prioritatea 5 : O regiune accesibilă – 184,979 mil euro
- Prioritatea 6 : O regiune educată – 75,680 mil euro
- Prioritatea 7 : O regiune atractivă – 210,363 mil euro
- Asistență tehnică : 60,46 mil euro

PLANUL NAȚIONAL DE RELANSARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR) al României, un document strategic extrem de important pentru perioada de programare 2021-2027, acesta stabilind domeniile și prioritățile de investiții de la nivel național, precum și a direcțiilor de reformă în contextul crizei pandemice existente. Documentul se bazează pe cei 6 piloni principali ai Mecanismului de redresare și reziliență european și propune alocarea a 29.2 miliarde EUR pentru reformele naționale.

Tabel 2 Buget propus prin PNRR pentru fiecare din cei 6 piloni

PILOT	COMPONENTĂ	BUGET
Pilonul I – Tranziția verde	I.1. Managementul apei	1,884
	I.2 Împădurim România și protejăm biodiversitatea	1,372
	I.3 Managementul deșeurilor	1,204
	I.4 Transport rutier, feroviar și alte moduri sustenabile de transport	7,620
	I.5 Fondul pentru Valul renovării	2,200
	I.6 Energie regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen	1,624
Total Pilon I	15,904 miliarde EUR	
Pilonul II – Transformare digitală	II.1 Cloud guvernamental și sisteme publice digitale interconectate	1,892
Total Pilon II	1,892 miliarde EUR	
Pilonul III – Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	III.1 Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii	482
	III.2 Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare, și reforma companiilor de stat	2,359
Total Pilon III	2,841 miliarde EUR	

PILOT	COMPONENTĂ	BUGET
Pilonul IV – Coeziune socială și teritorială	IV.1 Fondul local pentru tranziția verde și digitală	2,120
	IV.2 Turism și cultură	200
Total Pilon IV	2,320 miliarde EUR	
Pilonul V – Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională	V.1 Fondul pentru spitale și pentru creșterea accesului la Sănătate	2,455
	V.2. Reforme în domeniul social	217
	V.3 Reforma administrației publice, întărirea dialogului social și creșterea eficienței justiției	155
Total Pilon V	2,827 miliarde EUR	
Pilonul VI – Politici pentru noua generație	VI.1 România Educată	3,606
Total Pilon VI	3,606 miliarde EUR	

SURSA: PNRR IUNIE 2021

Cea mai ridicată alocare se regăsește în cazul Pilonului I, acesta vizând tranziția verde. În cadrul acestui pilon sunt propuse proiecte pentru utilitățile publice, fondul forestier și spațiile verzi, transportul feroviar, mobilitatea urbană, energia regenerabilă și eficiența energetică. Acesta este urmat de Pilonul VI, Pilonul III și Pilonul V, acestea fiind orientate către dezvoltarea socio-economică a teritoriului național.

CONTEXT STRATEGIC NAȚIONAL

În ceea ce privește documentele relevante de la nivel național, se remarcă următoarele:

- Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR);
- Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN);
- Masterplanul General de Transport (MPGT);
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (SNOFM) 2021-2027;
- Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorităților Rome 2021-2027;
- Strategia Națională privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități 2021- 2027;
- Strategia de Digitalizare a Educației din România 2021-2027;
- Strategia Națională privind Îmbătrânirea Activă (SNIA);
- Strategia pentru Cultură și Patrimoniu Național 2016-2022;
- Strategia Națională privind Protejarea Monumentelor Istorice 2022-2032.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI (SDTR)¹ este documentul strategic care vizează dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul de timp 2035, prezentând viziunea și obiectivele de

¹ MDRAP, Strategia de Dezvoltare Teritorială a României, 2016

dezvoltare la nivel național, regional și interregional, precum și aspecte ce privesc dezvoltarea la nivel transfrontalier și transnațional.

Conform viziunii SDTR, „România în 2035 este o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții de viață și locuire pentru cetățenii săi și are un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei”. Aceasta se bazează pe 5 obiective generale, după cum urmează:

- Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband;
- Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive;
- Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;
- Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială;
- Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

În cadrul SDTR sunt propuse următoarele măsuri:

- Susținerea dezvoltării policentrice a teritoriului național;
- Sprijinirea dezvoltării zonelor economice cu vocație internațională;
- Asigurarea unei conectivități crescute a orașelor mici și mijlocii cu orașele mari;
- Susținerea dezvoltării infrastructurii de baza prin asigurarea accesului tuturor localităților la servicii de interes general;
- Întărirea cooperării între autoritățile publice de la diferite niveluri administrative în scopul asigurării unei dezvoltări armonioase a teritoriului național.

Scenariul „România policentrică” propus în cadrul SDTR se bazează pe următoarele direcții de dezvoltare:

- Îmbunătățirea infrastructurii care conectează orașele și zonele înconjurătoare acestora, în vederea extinderii masei lor economice;
- Asigurarea unor instituții publice performante în zonele mai slab dezvoltate (în special în domeniile educație, sănătate, infrastructura de bază pentru serviciile publice etc.), pentru a promova mobilitatea oamenilor și pentru a contribui la creșterea standardului de viață;
- Promovarea investițiilor în calitatea vieții în zonele cu potențial ridicat de creștere, pentru a spori capacitatea de a atrage și păstra capitalul uman necesar;
- Proiectarea și implementarea unor măsuri care să vizeze grupurile marginalizate și minoritare, în vederea susținerii participării acestora la procesele de dezvoltare, ca părți active ale economiei;
- Proiectarea și implementarea unor măsuri care să vizeze diaspora, cum ar fi facilități de reinstalare, pentru efectuarea de investiții sau inițiative de antreprenoriat.

SDTR stabilește 10 linii directe de planificare, dintre acestea fiind relevante pentru strategia prezentă următoarele:

- Încurajarea concentrării activităților industriale în parcuri tehnologice amplasate la limita exterioară a intravilanului unităților administrativ – teritoriale;
- Dezvoltarea complementarității între zonele urbane și zonele rurale;
- Încurajarea dezvoltării care utilizează energie verde și interzicerea construirii de imobile care utilizează în exploatare exclusiv combustibili fosili;

- Luarea măsurilor necesare pentru diminuarea efectelor negative ale riscurilor naturale și industriale;
- Încurajarea transportului sustenabil și obligativitatea elaborării planurilor de mobilitate;
- Încurajarea planificării și proiectării de calitate și limitarea derogării de la planurile de dezvoltare urbană și teritorială în vigoare;
- Încurajarea implicării cetățenilor și comunităților în elaborarea strategiilor de dezvoltare și obligativitatea consultării publicului asupra fiecărei etape ale acestora.

În acest context, municipiul Bistrița se regăsește în rândul orașelor cu o populație mai mică de 100,000 de locuitori, iar acesta este inclus într-o serie de măsuri care conduc la dezvoltarea teritoriului național, județean și local:

- Renovarea patrimoniului urban construit și punerea în valoare a identității arhitecturale, conținând acțiuni de realizare de PUZ de zone protejate pentru centrele istorice din mediul urban, precum și de operațiuni de restaurare și reabilitare a patrimoniului urban construit, în special la nivelul orașelor cu o concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național;
- Asigurarea accesului populației urbane la servicii de interes general. Dintre acțiunile acestei măsuri, relevantă este reabilitarea, modernizarea și dotarea spitalelor public din mediul urban inclusiv a unităților de primire a urgențelor;
- Realizarea unei politici în domeniul locuirii, incluzând construcția, reabilitarea și modernizarea locuințelor sociale, inclusiv în parteneriat public-privat ;
- Construcția, reabilitarea și modernizarea locuințelor sociale, cu precădere în orașele cu o pondere de peste 5% a populației în zone cu locuire precară;
- Îmbunătățirea legăturilor transcarpatice, în special în cuprinsul Carpaților Orientali: Satu Mare-Baia Mare-Mireșu Mare-Dej-Bistrița-Vatra Dornei-Suceava și Târgu Mureș-Iași-Ungheni
- Reabilitarea structurală și creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, inclusiv promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie pentru alimentarea acestora, cu precădere în orașele cu peste 50% din locuințe situate în blocuri;
- Realizarea de planuri urbanistice zonale (PUZ) zone protejate pentru centrele istorice din mediul urban, cu prioritate în orașele care dețin ansambluri urbane, conform Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate;
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea cu echipamente a spitalelor județene de urgență;
- Construcția, extinderea și reabilitarea campusurilor școlare din mediul urban, cu precădere la nivelul unităților de învățământ liceal cu peste 1.000 de elevi;
- Construcția unui centru rezidențial pentru persoane vârstnice în Municipiul Bistrița;
- Reabilitarea și reconversia siturilor industriale total sau parțial abandonate (brownfield), inclusiv a căilor ferate uzinale, și a fostelor unități militare din mediul urban în zone rezidențiale sau în spații publice, cu precădere în orașele cu suprafețe extinse de acest tip;
- Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată din comunele județului Bistrița-Năsăud.

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL (PATN) | Este descris ² ca suportul dezvoltării complexe și durabile, inclusiv al dezvoltării regionale a teritoriului și reprezintă contribuția specifică a țării noastre la dezvoltarea spațiului european și premisa înscrierii în dinamica dezvoltării economico-sociale europene. Planul de Amenajare a Teritoriului Național are caracter director și fundamentează programele

² Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, PATN

strategice sectoriale pe termen mediu și lung și determină dimensiunile, sensul și prioritățile dezvoltării în cadrul teritoriului României, în acord cu ansamblul cerințelor europene.

SECȚIUNEA I – REȚELE DE TRANSPORT – sunt propuse următoarele intervenții de modernizare/extindere a infrastructurii locale pentru o conectivitate ridicată a teritoriului:

- Autostrada Petea*)-Satu Mare-Baia Mare-Mireșu Mare-Dej-Bistrița-Vatra Dornei-Suceava;
- Drumurile expres sau cu 4 benzi:
 - Moisei-Năsăud-Bistrița-Reghin-Târgu Mureș;
- Aeroporturi noi: în zona municipiului Bistrița.
- Terminale de transport combinat existente, la care urmează să se execute lucrări de modernizare: terminalul Bistrița Nord;

SECȚIUNEA A II-A – APA – sunt propuse următoarele intervenții:

- Reabilitare și modernizare captare-tratare;
- Reabilitare rețea de distribuție;
- Extindere rețea de distribuție;
- Extindere rețea de canalizare;
- Modernizare și extindere stație de epurare.

SECȚIUNEA A III-A – ZONE PROTEJATE – identifică următoarele clădiri civile urbane: Casa Ioan Zidarul, Casa Argintarului, Șirul Argintarului; ansambluri urbane: Ansamblul urban fortificat

SECȚIUNEA A IV-A – REȚEAUA DE LOCALITĂȚI – În cadrul Studiului de fundamentare elaborat în vederea revizuirii PATN - Rețeaua de localități, în 2014, se propune o nouă metodologie de clasificare a orașelor și municipiilor. Această metodologie este preluată și în SDTR, aprobată 2016. În conformitate cu metodologia de clasificare a UAT urbane, municipiul Bistrița, intrând în categoria IV: municipii reședință de județ. Acestea sunt municipii poli județeni principali, sedii ale administrațiilor județene cu peste 40.000 de locuitori. În jurul Municipiului Bistrița, în calitatea sa de oraș mijlociu mare, este identificată posibilitatea realizării unei grupări teritoriale de rang II – GT II (entități teritoriale formate în jurul unui oraș de mărime mijlocie mare (categoria IV sau V) având peste 50.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură)).

SECȚIUNEA A V-A – ZONE DE RISC NATURAL – conform secțiunii aprobată prin Legea nr. 575/2001, municipiul Bistrița nu se regăsește în cadrul unităților administrativ-teritoriale cu risc de a fi afectate de inundații sau de cutremure. Secțiunea alunecări de teren include municipiul Bistrița în categoria municipiilor afectate de alunecări de teren, cu risc ridicat de producere a acestora.

SECȚIUNEA A VIII-A – ZONE TURISTICE – aprobată prin OUG nr. 142/2008, încadrează municipiul Bistrița în categoria UAT cu resurse naturale și antropice mari și foarte mari, resursa dominantă, fiind cea antropică.

MASTERPLANUL GENERAL DE TRANSPORT (MPGT) este un document strategic care vizează dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel național, urmărind nevoile de dezvoltare ale României, precum și direcțiile și obiectivele trasate de Uniunea Europeană în ceea ce privește transportul. MPGT se încadrează în orizontul de timp 2014-2030, conturând intervenții cu orizont 2020, cât și baza pentru intervențiile post 2020 și se concentrează pe următoarele teme generale și obiective strategice:

- Eficiență economică – sistemul de transport trebuie să fie eficient în ce privește operațiunile de transport și utilizatorii acestuia. În mod specific, beneficiile sistemului de transport ar trebui să depășească costurile;
- Sustenabilitate – acest concept include sustenabilitatea financiară, economică și de mediu. Modurile de transport așa numite durabile – feroviar, transport cu autobuzul și transport naval –

care sunt mai eficiente energetic și cu un grad mai scăzut de emisii trebuie dezvoltate în mod prioritar;

- Siguranța – investițiile în transporturi ar trebui să producă un sistem de transport mai sigur;
- Impactul asupra mediului – sistemul de transport nu trebuie să aibă un impact negativ asupra mediului;
- Dezvoltarea economică – sistemul de transport trebuie configurat astfel încât să permită dezvoltarea economică atât la nivel național, cât și la nivel regional. Investițiile în transporturi trebuie, de asemenea, să favorizeze echitatea față de cetățenii României;
- Finanțarea - există un deficit substanțial de finanțare a transporturilor în România. La nivelul proiectelor, disponibilitatea fondurilor europene prin intermediul Fondurilor Structurale (FC, FEDR, Connecting Europe Facility (CEF) și PPP) vor afecta oportunitatea implementării acestora dar și prioritizarea lor. Programul general va trebui să se încadreze în limita unor estimări realiste a fondurilor naționale și internaționale disponibile pe perioada planificată.”³

MPGT prezintă 5 coridoare-cheie la nivel național, definite pe baza legăturilor între principalele regiuni de dezvoltare, poli de creștere economică și centre industriale. Totodată, acestea urmăresc conectarea principalelor puncte de trecere a frontierei cu rețeaua TEN-T (Core și Comprehensive).

În ceea ce privește municipiul Bistrița, acest document vizează ca proiecte importante realizarea drumului expres Turda - Halmeu (+ Bistrița, Baia Mare și Petea) (faza I), drum rutier/transregio Bistrița (Beclean) - Salva - Moisei – Cârlibaba, Suceava – Bistrița, drum rutier Bistrița VO, iar printre alte obiective generale sunt menționate următoarele:

- Îmbunătățirea vitezei de călătorie pe traseul dintre Turda și Halmeu, îmbunătățind astfel și conectivitatea la nivel regional prin municipiile Cluj - Napoca, Bistrița, Satu Mare, și Baia Mare.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ 2021-2027⁴ | Prezintă o viziune generală pentru anul 2027, urmărindu-se ca la nivelul acestui an „forța de muncă să fie ocupată sustenabil și înzestrată cu competențe necesare pentru a face față schimbărilor tehnologice, digitale și tendințelor globale - piața muncii va asigura o competitivitate durabilă și cu sisteme de protecție socială flexibile adaptate și adecvate”⁵. Obiectivul general al strategiei este de a crește nivelul de ocupare prin măsuri de activare a persoanelor inactice apte de muncă, a șomerilor, în special a celor de lungă durată, a tinerilor, inclusiv NEETs, prin asigurarea unor tranziții rapide și de calitate în ocupare pentru tinerii absolvenți, prin dezvoltarea resurselor umane, prin stimularea culturii și a inițiativei antreprenoriale și prin stimularea creării de noi oportunități și locuri de muncă, fiind susținut de următoarele obiective specifice:

- Integrarea durabilă pe piața muncii a forței de muncă disponibile;
- Creșterea gradului de valorificare a potențialului economic al tinerilor (inclusiv NEETs);
- Modernizarea și consolidarea instituțiilor pieței muncii în vederea creării unui mediu care să conducă la crearea unei piețe a muncii flexibile, funcționale și reziliente;
- Consolidarea sistemului de formare profesională a adulților pentru o mai bună conectare la cerințele pieței muncii.

³ Ministerul Transporturilor, Master Plan General de Transport al României, 2015

⁴ Este în stadiul de Proiect de Hotărâre privind aprobarea strategiei

(http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/MMPS/Transparenta_decizionala/Proiect_SNOFM_2021-2027.pdf)

⁵ http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/MMPS/Transparenta_decizionala/Proiect_SNOFM_2021-2027.pdf

STRATEGIA GUVERNULUI ROMÂNIEI DE INCLUZIUNE A CETĂȚENILOR ROMÂNI APARTINÂND MINORITĂȚII ROME 2021-2027 ⁶ | Urmărește incluziunea socio-economică a cetățenilor români aparținând minorității rome la un nivel similar cu cel al restului populației, obiectivul general fiind reprezentat de creșterea calității vieții cetățenilor români aparținând minorității rome, fundamentată pe cetățenie activă, incluziune socio-economică și valorizarea patrimoniului cultural rom. În acest context, sunt urmărite următoarele direcții strategice:

- Consolidarea dimensiunii cetățeniei active a grupului reprezentat de cetățenii români aparținând minorității rome, cu accent pe cei aflați în situație de vulnerabilitate, ținând seama de diversitatea și particularitățile neamurilor de romi, în scopul de-a pune în valoare potențialul acestora din perspectiva contribuției la viața publică, socială, economică și culturală a țării;
- Identificarea cauzelor ce conduc la vulnerabilități, astfel încât intervențiile să fie eficiente și complementare;
- Includerea măsurilor propuse pentru atingerea obiectivelor specifice în strategiile sectoriale, respectiv în Programele Naționale existente sau propunerea de noi programe naționale cu adresabilitate specifică, acolo unde este cazul;
- Împuternicirea autorităților publice locale în dezvoltarea și punerea în aplicare, în colaborare cu instituțiile deconcentrate și cele descentralizate, a măsurilor distincte de incluziune socială a romilor în strategiile de dezvoltare locală.

Obiectivele specifice urmărite sunt următoarele:

- Îmbunătățirea condițiilor de locuire și a infrastructurii în comunitățile vulnerabile cu romi;
- Asigurarea accesului cetățenilor români de etnie romă la educație inclusivă de calitate;
- Impulsionarea gradului de ocupare a romilor în concordanță cu cerințele pieței, astfel încât să se evite segmentarea competențelor și a oportunităților și să se permită evoluția profesională a acestora;
- Îmbunătățirea stării de sănătate a membrilor comunităților vulnerabile de romi;
- Susținerea cercetării, conservării și promovării patrimoniului cultural rom și al identității rome.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND INCLUZIUNEA SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI 2021-2027 ⁷

| Vizează continuarea și dezvoltarea demersului de implementare a *Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități* în vederea asigurării cadrului pentru exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități. Astfel, sunt considerate domenii precum accesibilitatea și mobilitatea, protecția efectivă a drepturilor persoanelor cu dizabilități, ocuparea, protecția socială (inclusiv abilitarea/reabilitare), viața independentă și integrarea în comunitate (inclusiv accesul la servicii publice), educația, sănătatea și participarea politică și publică.

STRATEGIA DE DIGITALIZARE A EDUCAȚIEI DIN ROMÂNIA 2021-2027 | Ministerul Educației și Cercetării a lansat în consultare publică, Strategia de Digitalizare a Educației din România 2021-2027- SMART-EDU. Pilonii pe care este construită această strategie sunt următorii:

- Competențe digitale relevante pentru transformarea digitală;
- Ecosistem digital de educație și formare de înaltă performanță.

⁶ Strategia este încă în stadiul de draft (http://sgglegis.gov.ro/legislativ/docs/2020/11/152nftks6zbd3vpw8_jr.pdf)

⁷ Este în stadiul de proiect în prezent (<http://andpdca.gov.ro/w/stategia-nationala-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati-2021-2027-proiect/>)

Țintele pe care strategia le propune sunt următoarele:

- 90% din populația României să fie alfabetizată digital;
- Formarea a 82% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani pentru meserii emergente, în vederea inserției cu succes pe piața muncii;
- Dotarea tuturor unităților de învățământ din România cu infrastructură și resurse tehnologice adaptate schimbărilor permanente.

Așadar, SMART EDU urmărește:

- Un sistem de educație flexibil, digitalizat, adaptabil, de calitate, capabil să răspundă provocărilor și să genereze schimbarea;
- Cetățeni activi, bine integrați pe piața muncii din perspectiva utilizării tehnologiilor digitale;
- Creștere economică sustenabilă, bazată pe meserii ale viitorului;
- Oportunități de dezvoltare digitală în domeniul educației și formării profesionale pentru o societate digitală și o economie verde;
- Consolidarea rezilienței și predictibilitatea funcțională a sistemului de educație în era digitală.

Strategia mai prevede, de asemenea, următoarele aspecte:

- Revizuirea programei pentru învățământul secundar;
- Dezvoltarea de programe pentru alfabetizarea digitală a copiilor cu dizabilități;
- Dezvoltarea de stagii de practică pentru studenți și realizarea de programe de formare pentru părinți care să le permită acestora să-și susțină elevii nu numai în învățarea online ci și în achiziția de competențe digitale;
- Dezvoltarea competențelor digitale permanente prin centre comunitare și care să pună la dispoziția comunității resursele și consilierea pentru dezvoltarea competențelor digitale;
- Stimularea IMM-urilor pentru desfășurarea de programe de formare a personalului propriu pentru dobândirea competențelor digitale prin vouchere care să asigure accesul la acest tip de programe;
- Infrastructură și resurse tehnologice pentru toate unitățile de învățământ;
- Resurse educaționale deschise, operaționalizarea bibliotecii școlare virtuale care să pună la dispoziția elevilor și a cadrelor didactice resursele necesare desfășurării procesului de educație, crearea de clase virtuale, etc;
- Conexiune la internet pentru toate unitățile de învățământ din România;
- Conexiune 4G pentru elevii din toată țara cu posibilitatea oferirii de vouchere care provin din comunități dezavantajate;
- Crearea de spații comunitare cu acces gratuit la internet în special în comunitățile vulnerabile;
- Securitatea cibernetică și siguranța datelor.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND ÎMBĂTRÂNIREA ACTIVĂ (SNIA) vizează reducerea îmbătrânirii fizice premature și încurajarea populației vârstnice de a participa activ în societate până la o vârstă cât mai înaintată. Astfel, Strategia promovează principiile acceptate de ONU și de Comisia Europeană, respectiv autoîmplinirea, participarea, independența, îngrijirea și demnitatea.

Totodată, această se bazează pe 3 obiective strategice, după cum urmează:

- Prelungirea și îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice;
- Promovarea participării sociale active și demne a persoanelor vârstnice;
- Obținerea unui grad mai ridicat de independență și siguranță pentru persoanele cu nevoi de îngrijire de lungă durată.

Strategia Națională privind Îmbătrânirea Activă se află în strânsă legătură cu Strategia Națională de Sănătate, fiind necesare pregătirea sistemului medical pentru deservirea populației vârstnice, cât și întârzierea îmbătrânirii fizice și a apariției bolilor cronice.

STRATEGIA PENTRU CULTURĂ ȘI PATRIMONIU NAȚIONAL 2016-2022 | Aceasta stabilește prioritățile și direcțiile de acțiune pentru planificarea culturală de la nivel național din perioada 2016-2022, urmărind o dezvoltare culturală echilibrată, durabilă și inteligentă, care să fie în beneficiul societății și a tuturor actorilor implicați. Documentul se bazează pe 5 axe prioritare, fiecare cuprinzând obiective și direcții de acțiune specifice, după cum se poate observa în tabelul de mai jos:

Tabel 3 – Obiectivele Strategiei pentru Cultură și Patrimoniu Național relevante în contextul proiectului

AXA PRIORITARĂ	OBIECTIV GENERAL	DIRECȚIE DE ACȚIUNE
Economia creativă	Dezvoltarea antreprenoriatului în SCC	-
	Valorificarea avantajelor competitive ale SCC pentru dezvoltare	-
	Creșterea activității comerciale externe a operatorilor români din SCC	-
Acces la cultură și diversitatea expresiilor culturale	Dezvoltarea publicului pentru cultură	Suținerea diversificării categoriilor de public al instituțiilor de cultură Impulsionarea creșterii consumului cultural O mai bună înțelegere a obiectivelor comune domeniilor culturii și educației – educație prin și pentru cultură
	Dezvoltarea creativității contemporane	-
	Creșterea vitalității formelor culturale specifice minorităților naționale și ale noilor grupuri etnice de pe teritoriul României	-
	Amplificarea intervențiilor culturale pentru grupurile vulnerabile	-
Capacitatea sectoarelor culturale și creative	Îmbunătățirea serviciului public în domeniul culturii	Sprrijinirea performanței administrației și a instituțiilor publice de cultură Promovarea integrității în sectorul cultural public Încurajarea guvernării participative prin informarea și implicarea operatorilor culturali
	Extinderea și modernizarea infrastructurii culturale	-
	Debirocratizarea și actualizarea cadrului de reglementare și a practicilor de finanțare a SCC	-

AXA PRIORITARĂ	OBIECTIV GENERAL	DIRECȚIE DE ACȚIUNE
	Îmbunătățirea statutului socio-profesional și a condiției creatorului	-
	Creșterea rolului TIC în cultură	-
	Dezvoltarea competențelor practicienilor culturali și a atractivității SCC ca are ocupațională pentru alegerea unei profesii	-

SURSĂ: STRATEGIA PENTRU CULTURĂ ȘI PATRIMONIUL NAȚIONAL

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND PROTEJAREA MONUMENTELOR ISTORICE 2022-2032 este elaborată urmărindu-se cinci principii generale legate de patrimoniul cultural. Astfel, patrimoniul cultural este recunoscut drept resursă non-regenerabilă pentru dezvoltarea societății, resursă a cărei valorificare durabilă și conservare integrată sunt esențiale pentru generațiile actuale și viitoare. Responsabilitatea păstrării și punerii în valoare a patrimoniului cultural aparține statului și colectivităților, iar guvernarea participativă este instrumentul necesar pentru asigurarea implicării colective în protejarea bunurilor culturale, inclusiv prin cunoașterea acestora asigurată de educația generală și formarea profesională de specialitate. Nu în ultimul rând, protejarea patrimoniului cultural trebuie să beneficieze de noile tehnologii, digitalizarea informațiilor și procedurilor administrative specifice, precum și accesibilitatea largă a datelor despre bunurile culturale trebuind să fie o prioritate, la nivel național.

Cele cinci principii sunt:

- Principiul digitalizării și al datelor deschise, în protejarea patrimoniului cultural;
- Principiul recunoașterii și prioritizării patrimoniului cultural ca resursă pentru dezvoltare durabilă;
- Principiul valorificării durabile și conservării integrate a monumentelor istorice și a patrimoniului cultural imobil ca resursă non-regenerabilă;
- Principiul educației și formării de specialitate și al abordării interdisciplinare a patrimoniului cultural;
- Principiul responsabilității colective și al guvernării participative a monumentelor istorice și patrimoniului cultural imobil.

1.3. CONTEXT STRATEGIC REGIONAL ȘI JUDEȚEAN

Documentele relevante de la nivel regional și județean sunt următoarele:

- Planul pentru Dezvoltare Regională (PDR) Regiunea Nord-Vest 2021-2027;
- Strategia de Specializare Inteligentă Nord-Vest;
- Planul județean de gestionare a deșeurilor în județul Bistrița-Năsăud (2020-2025);
- Planul de menținere a calității aerului în județul Bistrița-Năsăud 2018-2022;
- Strategia de Dezvoltare a Județului Bistrița-Năsăud 2014-2020.

PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (PDR) PENTRU REGIUNEA NORD-VEST 2021-2027 | Acest plan propune drept obiectiv creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra- și interregionale și creșterea standardului de viață. Prioritățile propuse prin PDR și măsurile asociate acestora sunt următoarele:

- Economie competitivă, bazată pe inovare și digitalizare:

- Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri;
- Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice în domeniile de specializare inteligentă;
- Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat;
- Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale.
- Capital uman și social dezvoltat:
 - Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri;
 - Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice în domeniile de specializare inteligentă;
 - Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat;
 - Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale.
- Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv:
 - Dezvoltarea integrată și sustenabilă a zonelor urbane funcționale, a municipiilor și orașelor;
 - Dezvoltarea zonelor rurale și creșterea calității vieții în mediul rural, prin echiparea cu infrastructură și dotări;
 - Dezvoltarea infrastructurii și susținerea evenimentelor culturale, sportive și de agrement;
 - Digitalizarea serviciilor publice dedicate comunității, vizitatorilor și actorilor economici;
 - Protejarea și valorificarea patrimoniului antropic 3.6. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic.
- Mediu natural valorificat responsabil:
 - Protejarea și valorificarea patrimoniului natural, a biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi;
 - Creșterea rezilienței la hazarduri naturale și schimbări climatice;
 - Reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu;
 - Promovarea utilizării sustenabile a resurselor energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă;
 - Modernizarea și dezvoltarea sistemelor de management al apelor, apelor uzate și deșeurilor;
 - Sprijinirea economiei circulare în vederea eliminării deșeurilor și (re)utilizării continue a resurselor.
- Conectivitate fizică și digitală ridicată
 - Dezvoltarea infrastructurii de transport în lungul rețelei TEN-T;
 - Creșterea conectivității locale feroviare și rutiere la rețeaua TEN-T;
 - Sprijinirea mobilității durabile intra-regionale, inclusiv cu scop turistic și de agrement;
 - Sprijinirea mobilității durabile în cadrul zonelor urbane funcționale, municipiilor și orașelor;

- Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor digitale.

STRATEGIA DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ NORD-VEST | Această strategie este susținută prin obiectivele strategice investiționale ale Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, în special prin Obiectivului de Politică 1 “O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente”. Conform acesteia, strategia⁸ *identifică sectoarele prioritare de intervenție și modelele adecvate de abordare a acestei specializări pentru a susține procese specializate de inovare în rândul agenților economici prin care să obțină o transformare structurală a acestor sectoare pentru creșterea competitivității acestora în economia globală.*

Obiectivele strategice fac legătură dintre viziunea strategiei și acțiunile propuse prin planul de acțiuni, toate acestea în conformitate cu contextul strategic european, național și regional în domeniul politicii de coeziune, iar acestea sunt:

- **Os. 1 Transformarea structurală a economiei** prin inovare bazată pe noi tehnologii pentru a răspunde principalelor provocări societale și economice, având la bază principiile sustenabilității și ale economiei circulare;
- **Os. 2 Dezvoltarea ecosistemului regional de inovare** și conectarea acestuia la rețele naționale, europene și globale
- **Os. 3 Dezvoltarea capacității de cercetare și de valorificare a rezultatelor cercetării** în vederea creșterii gradului de inovare
- **Os. 4 Valorificarea avantajelor digitalizării** atât în sectorul public cât și în mediul privat.

În contextul strategiei de specializate inteligentă sunt prioritizați următorii piloni:

- **Pilon I – Inovare pentru sănătate și bunăstare**- sprijinirea inovării în domenii cu tradiție în regiune în scopul îmbunătățirii sănătății și bunăstării unui mare număr de locuitori;
- **Pilon II – Dezvoltarea sectoarelor emergente**- valorificarea rezultatelor din activitatea de cercetare-dezvoltare bazate pe tehnologii avansate în vederea dezvoltării unor activități economice emergente, de nișă, în concordanță cu tendințele globale;
- **Pilon III – Transformare digitală: Agenda digitală regională**- digitalizarea economiei și societății, sprijinită de tranziția către inovare a sectorului TIC;

PLANUL JUDEȚEAN DE GESTIONARE A DEȘEURILOR ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD (2020-2025) | reprezintă principala sursă de orientare asupra legislației de mediu și punctează sarcinile și mijloacele care au fost utilizate pentru îndeplinirea obiectivelor, precum și detaliile raportate la acțiunile pe care actorii relevanți trebuie să le promoveze pentru a atinge țintele propuse.

Principalele obiective ale PJGD Bistrița-Năsăud sunt:

- prezentarea situației actuale în domeniul gestionării deșeurilor la nivelul județului Bistrița-Năsăud: cantități de deșeuri generate și gestionate, instalații existente, identificarea problemelor care cauzează un management ineficient al deșeurilor;
- prognoza generării deșeurilor, alternative de gestionare a deșeurilor (doar pentru deșeurile municipale), stabilirea, pe baza prevederilor legale și a obiectivelor stabilite prin PNGD și SNGD, a obiectivelor și țintelor pentru categoriilor de deșeuri care fac obiectul planificării la nivel județean;
- stabilirea unor măsuri de prevenire a generării deșeurilor, în baza măsurilor propuse în Programul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor (PNPGD);

⁸ Specializare Inteligentă, ADR NV

- identificare necesităților investiționale în domeniul gestionării deșeurilor municipale. Elaborarea Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Bistrița-Năsăud are ca scop definirea tuturor obiectivelor și țăintelor în conformitate cu cele cuprinse în Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, abordarea aspectelor privind gestionarea deșeurilor municipale la nivel județean, respectiv a servi ca bază de date pentru stabilirea necesarului de investiții în domeniul gestionării deșeurilor.

PLANUL DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD 2018-2022 | Acest plan identifică principalele nevoi și provocări cu care se confruntă județul la momentul elaborării și conturarea unui set de măsuri specifice care să asigure menținere a unei calități cât mai ridicate a aerului de pe teritoriul județean. Astfel, măsurile care vizează municipiul Bistrița sunt următoarele:

- În domeniul energiei- instalații mici de ardere:
 - Reabilitarea termică a sistemelor de încălzire pentru școli și clădiri administrative care sunt în administrarea primăriilor sau autorităților publice din județ;
 - Reabilitarea termică a locuințelor din m. Bistrița- 20% din nr. Total al blocurilor de locuințe construite până în anul 1990;
- În domeniul transportului:
 - Creșterea mobilității durabile - reabilitarea rețelei stradale, inclusiv a intersecțiilor, podurilor și trotuarelor;
 - Amenajare piste biciclete;
 - Creșterea mobilității durabile la nivelul centrelor urbane- devierea traficului greu și de lungă distanță pe artere ocolitoare;
 - Dezvoltarea unui sistem de transport urban de înaltă calitate prin susținerea unui transport nepoluat- înființarea liniei verde de transport cu autobuze hibride sau electrice, reglementări trafic și optimizare condiții de parcare;
 - Întinerirea parcurilor auto cu autovehicule cu norma de poluare Euro 3 și Euro 4 ale instituțiilor (trecerea la Euro 5);
 - Campanii de informare și conștientizare a cetățenilor, în special a copiilor și tinerilor cu privire la schimbările climatice, reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă datorate utilizării modalităților de transport sustenabile prin:
 1. Acțiuni de marcare a evenimentelor ecologice din calendarul internațional- săptămâna europeană a mobilității, 22 septembrie/ ziua fără autoturism, Earth Hour, Ziua Mondială a Mediului, etc.
 2. implementarea de proiecte europene- Citizen, Traffic Snake Game, MOBI;
 3. Cursuri de educație ecologică Școala Verde.
- În domeniul industriei:
 - Eficientizare consum gaze naturale- industriei NFR 1A2a (ardere industrială);
 - Măsuri de relocare/amplasare a unităților mici și medii de producție în noile parcuri industriale din afara zonei urbane;
 - Înființarea unui Centru integrat de cercetare-inovare aplicată în domeniile: electromecanică, mase plastice, acumulatori și baterii, trefilarea firelor la rece, turism, prelucrarea lemnului, agro-alimentar, industrii creative;
- În cadrul altor domenii:

- Prevenirea și combaterea efectelor riscurilor naturale- extinderea și îmbunătățirea infrastructurii de protecție împotriva eroziunii solurilor;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD 2014-2020 | Deși strategia nu mai este de actualitate, viziunea dezvoltării strategice cuprinde obiective care au ca orizont de timp anul 2025. Conform strategiei de dezvoltare, viziunea dezvoltării strategice a Județului Bistrița-Năsăud până în 2025 se bazează pe abordarea integrată și personalizată pe zone de dezvoltare, pe transformarea în avantaj competitiv a potențialului industrial dar și agricol, pe reindustrializare specializată diversificată, pe valorificarea mai inteligentă a resurselor naturale, culturale și istorice din județ care au caracter de unicat pe plan național și internațional, pe motivarea și dezvoltarea coerentă a resursei umane existente și atragerea de resursă umană înalt calificată, pe calificare și recalificare eficace, pe punerea unui accent permanent la nivelul administrației publice, agenților economici din industrie, agricultură și turism pe creativitate și inovare, pe comunicare și colaborare, pe clusterizarea și diversificarea inteligentă a sectorului industrial și agricol specific județului, inclusiv pe furnizarea de produse proprietare sofisticate – cu valoare adăugată ridicată și cu caracteristici unicate -, pe aplicarea fermă a unui întreg cadru de măsuri și mecanisme de incluziune socială, de protejare a mediului înconjurător, inclusiv pe orientarea adecvată a activităților sociale și economice din județ, pe încurajarea competiției (competiției pe elemente de diferențiere și colaborării pe proiecte de interes larg) între administrațiile publice locale. Astfel, obiectivele specifice propuse sunt următoarele:

- Dezvoltare economică inteligentă prin specializare diversificată;
- Dezvoltare durabilă;
- Diferențiere prin valorizarea inteligentă a tradițiilor și valorilor autentice;
- Conectivitate sporită;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA PENTRU PERIOADA 2010-2030, ACTUALIZATĂ 2015-2030 | reprezintă principalul document strategic în vigoare la nivelul municipiului Bistrița care definește contextul urban și identifică principalele probleme și provocări la nivel local. Documentul propune viziunea de dezvoltare și obiectivele strategiei, precum și potențialele proiecte, implementarea și monitorizarea acestora, integrat cu definirea cadrului partenerial abordat.

Viziunea de dezvoltare propusă în cadrul documentului strategic vizează următoarele: *"În anul 2030, municipiul Bistrița va fi cel mai modern burg din Transilvania, un municipiu european cu o economie competitivă, diversificată și inovativă, care valorifică sustenabil resursele zonei, atractiv pentru turiștii aflați în căutarea comorilor trecutului, dar și pentru investitorii care valorifică oportunitățile prezentului, cu o calitate ridicată a vieții pentru locuitorii săi, educați și sănătoși, atașați de comunitatea lor și implicați activ în dezvoltarea, în armonie cu natura, a acesteia, cu lideri capabili să răspundă schimbărilor și să se implice responsabil în construirea viitorului"*⁹.

Raportat la obiectivul principal al strategiei, acesta este reprezentat de *asigurarea unei dezvoltări echilibrate, coerente și armonioase a municipiului Bistrița, sub aspectele reducerii emisiilor de carbon, îmbunătățirii competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, îmbunătățirii accesului, utilizării și creșterii calității TIC (Tehnologiei Informatice și de Comunicații) și promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii în CDI (Cercetare – Dezvoltare – Inovare), transferul de tehnologii, inovarea socială, ecoinovarea și aplicațiile de servicii publice raportate la activitățile economice, sociale, al dotărilor, al*

⁹<https://www.primariabistrita.ro/municipul-bistrita/documente-strategice/strategia-de-dezvoltare-locala-urbana/>

accesibilității, al mobilității și al calității mediului, al existenței condițiilor de viață și de muncă echitabile pentru toți cetățenii municipiului și investitorii acestuia până în anul 2030.¹⁰

În vederea atingerii obiectivului general al strategiei, au fost stabilite mai multe obiective-cheie SMART care abordează principalele probleme identificate la nivelul municipiului:

- OC1 - Inovare și competitivitate în economia locală și creșterea numărului mediu de salariați cu 15% până în anul 2030;
- OC2 - Reducerea cu 2 % a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate până în anul 2023 OC3 - Îmbunătățirea infrastructurii educaționale prin reabilitarea a 30% din unitățile de învățământ până în 2023;
- OC4 - Reducerea cu 20% a emisiilor de dioxid de carbon până în anul 2020;
- OC5 - Creșterea populației municipiului Bistrița cu 2% până în anul 2020;
- OC6 –Dezvoltarea echilibrată, coerentă și armonioasă a teritoriului municipiului Bistrița sub aspectul asigurării la standarde europene a calității aerului, solului și apei, combaterea poluării fonice și prevenirea riscurilor naturale, până în anul 2023;
- OC7 –Creșterea calității vieții prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, în 95%, respectiv 85% din gospodăriile din municipiul Bistrița, până în anul 2030, OC8 – Reciclarea, reutilizarea a 50% din masa totală a deșeurilor municipale până în anul 2020.

2. ANALIZA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI ANTERIOARE

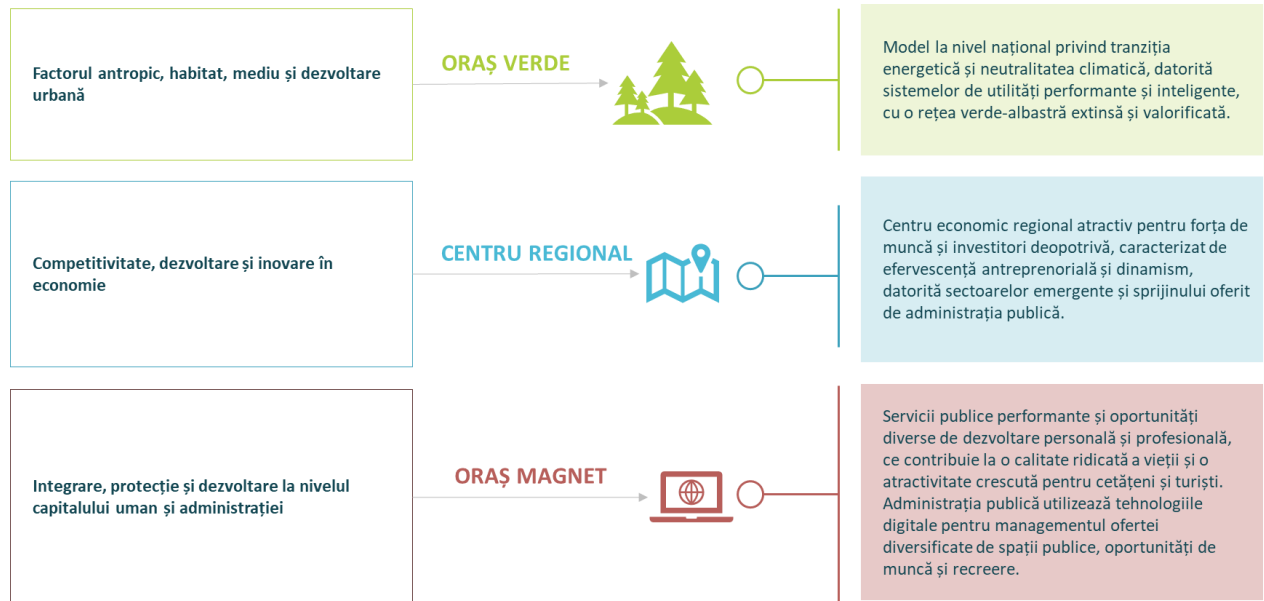
Primăria Municipiului Bistrița a elaborat, în perioada 2010-2011, Strategia de Dezvoltare Locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010 - 2030, în cadrul unui proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, Axa prioritară 1, Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice, Domeniul 1.1: Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ, Operațiunea: „Strategii de dezvoltare locală”. Ca urmare a noului exercițiu financiar pentru perioada 2014-2020, a apărut necesitatea actualizării strategiei (SIDU), conform cerințelor Documentului cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane Durabile de pe Axa prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane durabile din cadrul POR 2014-2020. Strategia a fost aprobată prin Hotărârea Consiliului Local al municipiului Bistrița nr. 54/04.05.2017.

Strategia de Dezvoltare Locală 2015-2030 evidențiază trei arii prioritare de intervenție, trasând direcțiile principale pentru domeniile sectoriale evidențiate la nivel local drept surse de competitivitate, identitate și potențial local. În urma actualizării SIDU pentru perioada 2022-2030, acestea au fost păstrate și rafinate, după cum indică schema de mai jos:

¹⁰ Ibidem 9

Figura 2 Viziunea de dezvoltare – comparație SIDU 2015-2030 (stânga) și SIDU 2021-2030 (dreapta)

Deși viziunea de dezvoltare urmărește elemente similare de potențial, reunite în jurul a trei piloni majori de dezvoltare, analiza situației actuale și consultările cu actorii relevanți au condus la necesitatea actualizării cadrului strategic, la nivel operațional. Astfel, viziunea de dezvoltare este tratată la nivelul fiecărui domeniu major de intervenție. Viziunea pentru fiecare domeniu este apoi operaționalizată printr-un set de obiective strategice, specifice și direcții de acțiune, prezentate în capitolele 5 și 6 din prezentul document.

Strategia propune pentru perioada 2014-2030 un portofoliu de obiective prioritare strategice integrate care să fie finanțate atât prin instrumentele de finanțare europene disponibile în programarea actuală cât și din bugetul local/bugetul de stat. Acestea sunt orientate pe cinci domenii strategice, astfel:

- 113 obiective de **dezvoltare economică**;
- 26 obiective în domeniul **climă**;
- 6 obiective în domeniul **demografie**;
- 78 obiective în domeniul **social**;
- 68 obiective în domeniul **mediu**.

În perioada 2017-2021, direcțiile și serviciile primăriei s-au implicat în implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, un accent deosebit fiind pus pe implementarea proiectelor din portofoliul de proiecte din fonduri nerambursabile și din resurse ale bugetului local de venituri și cheltuieli.

Din totalul de 291 de proiecte, 67 de proiecte au fost finalizate, 107 sunt în implementare și 117 nu au fost implementate, pentru unele dintre ele nefiind obținute fonduri, altele fiind considerate nefezabile.

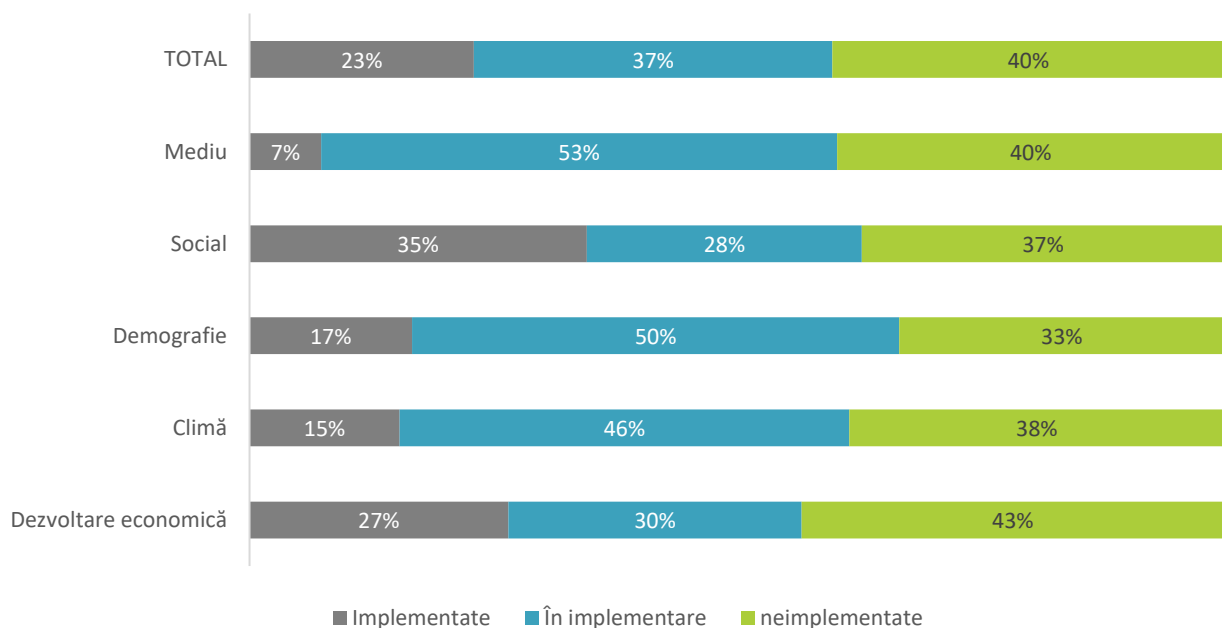
DOMENIUL STRATEGIC	NR. PROIECTE	STADIU IMPLEMENTARE PROIECTE		
		Implementate	În implementare	neimplementate
Dezvoltare economică	113	30	34	49

DOMENIUL STRATEGIC	NR. PROIECTE	STADIU IMPLEMENTARE PROIECTE		
		Implementate	În implementare	neimplementate
Climă	26	4	12	10
Demografie	6	1	3	2
Social	78	27	22	29
Mediu	68	5	36	27
TOTAL	291	67	107	117

Sursa: Extras din Raportul de monitorizare SDL 2017-2021 pus la dispoziție de Primăria Municipiului Bistrița

După cum prezintă graficul următor, cea mai mare parte a proiectelor sunt finalizate sau în curs de implementare, indiferent de domeniu. Pe domenii, se remarcă componenta de demografie și dezvoltare socială, cu un grad de realizare de 62-63%, în timp ce dezvoltarea economică atinge un grad de realizare de 57%. Este de menționat faptul că mobilizarea actorilor locali în domeniul economic presupune și un efort mai mare de coordonare, precum și proiecte mai mari de infrastructură, acest fapt determinând un progres mai lent.

Figura 3 Ponderea realizării proiectelor din SIDU 2015-2030 în funcție de situația implementării

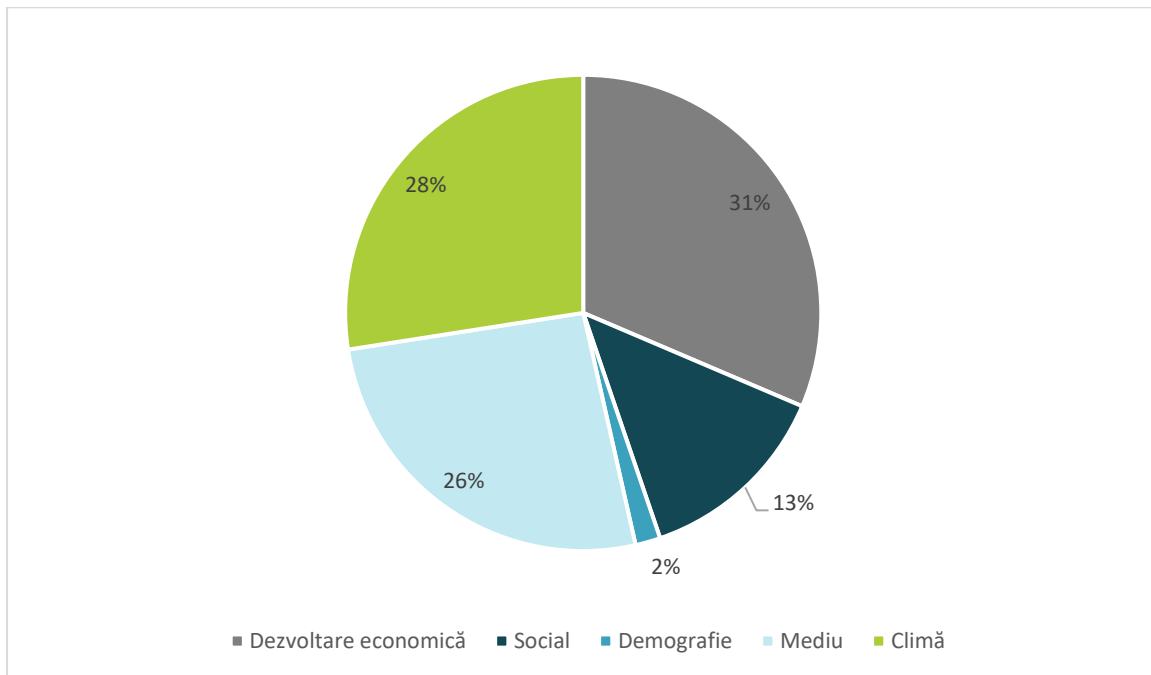
Sursa: Calcule proprii după datele furnizate în Extrasul din Raportul de monitorizare SDL 2017-2021 pus la dispoziție de Primăria Municipiului Bistrița

În funcție de bugetul aferent fiecărui proiect din portofoliu de proiecte al SIDU 2015-2030, se observă că cele mai multe fonduri au fost alocate pentru proiectele de dezvoltare economică – 31%, urmând proiectele din următoarele domenii strategice: **climă – 28%, mediu – 26%, social – 13% și demografie 2%**. Astfel, 75% din bugetul total al proiectelor din SIDU 2015-2030 reveneau pentru 3 domenii strategice:

climă, mediu și dezvoltare economică. În valori absolute, bugetul alocat pentru cele 5 domenii strategice a fost în jur de 616,6 mil. EUR, din care: 193,7 mil. EUR – bugetul pentru domeniul strategic – dezvoltare economică, 82,3 mil. EUR – bugetul pentru domeniul strategic – social, 10,5 mil. EUR – bugetul pentru domeniul – demografie, 160,7 mil. EUR bugetul pentru domeniul mediu și 169,3 mil. EUR – bugetul pentru domeniul strategic – climă.

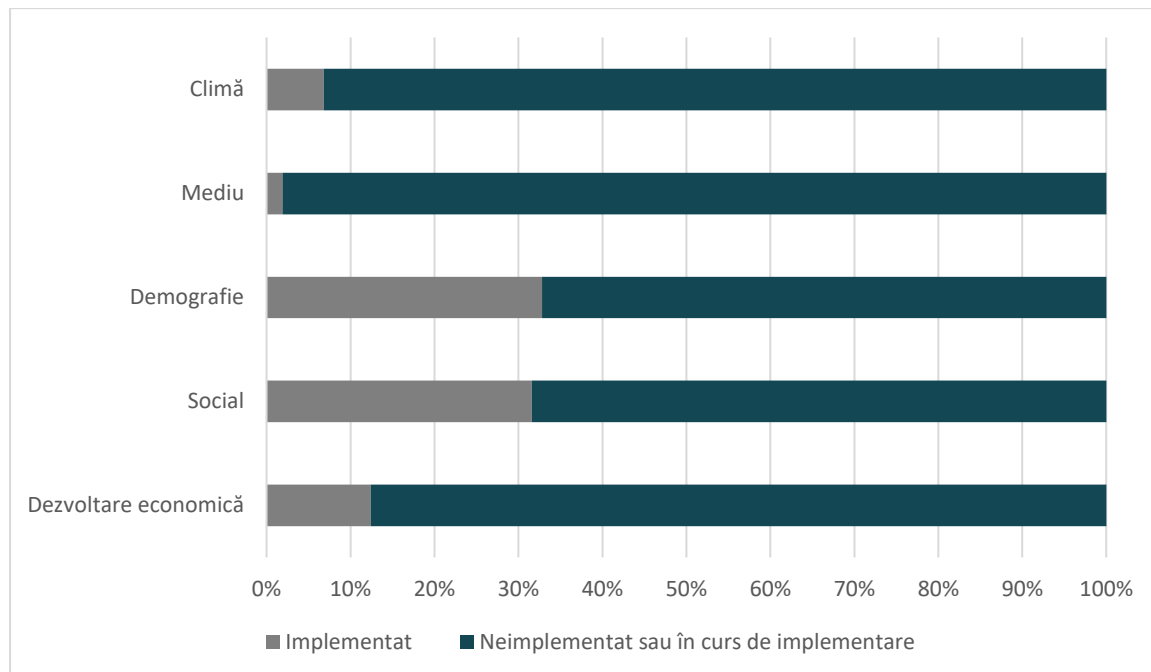
Din bugetul total alocat pentru cele 5 domenii strategice, până în anul 2022, au fost implementate proiecte într-o valoare de circa 68,1 mil. EUR, ceea ce reprezintă aproximativ 11% din totalul alocat în portofoliul de proiecte. Pe domenii strategice, situația bugetelor se prezintă astfel: în domeniul **dezvoltare economică** au fost implementate proiecte în valoare de 24 mil. EUR, ceea ce reprezintă 12,4% din totalul alocat pentru domeniul respectiv. În domeniul **social**, valoarea proiectelor implementate ajungea la 26 mil. EUR, ceea ce reprezintă 31,6% din totalul alocat pentru acest domeniu; în domeniul **demografie** a fost implementat un proiect în valoare de 3,45 mil. EUR, ceea ce reprezintă 32,8% din totalul alocat pentru domeniul respectiv; în domeniul **climă** au fost implementate proiecte în valoare de 3,03 mil. EUR, - 1,9% din bugetul alocat pentru proiectele care vizează acest domeniu; în domeniul **mediu** au fost implementate proiecte în valoare de 11,5 mil. EUR, - 6,8% din totalul alocat pentru astfel de proiecte.

Figura 4 - Ponderea bugetelor propuse aferente fiecărui domeniu strategic din SIDU 2015-2030

Calculare proprie după datele furnizate în Extrasul din Raportul de monitorizare SDL 2017-2021 pus la dispoziție de Primăria Municipiului Bistrița

Figura 5 – Ponderea bugetelor proiectelor, pe domenii strategice, în funcție de situația implementării

Calculare proprie după datele furnizate în Extrasul din Raportul de monitorizare SDL 2017-2021 pus la dispoziție de Primăria Municipiului Bistrița

Deși se poate considera că datele prezentate anterior indică o implementare destul de modestă a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița, este importantă referința metodologică cu privire la faptul că orizontul de timp al strategiei analizate este anul **2030**, iar în anul 2022 are loc doar o analiză intermediară. În același context, este important de menționat și impactul pandemiei de COVID-19, care în anii 2020-2021, a făcut imposibilă derularea în ritm normal a mai multor activități, inclusiv a celor de ordin economic, cultural, sportiv, administrativ, educațional, etc.

De asemenea, prezenta analiză presupune o analiză pe output-uri, cu privire la numărul de proiecte implementate și la bugetele acestora, nu și la impactul pe care îl au proiectele respective asupra dezvoltării urbane a municipiului Bistrița.

O altă metodă de analiză face referire la obiectivele-cheie aferente fiecărui domeniu strategic. Astfel, conform SIDU 2015-2030 a municipiului Bistrița, obiectivele-cheie cât și situația actuală sunt prezentate mai jos:

- OC1 - Inovare și competitivitate în economia locală și creșterea numărului mediu de salariați cu 15% până în anul 2030: conform analizei situației existente, în perioada 2014-2019, numărul de salariați a crescut cu 10,8%.
- OC2 - Reducerea cu 2 % a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate până în anul 2023: numărul de copii aflați în sistem de protecție socială a scăzut cu 33,3%; numărul de beneficiari de indemnizație pentru susținerea familiei a scăzut cu 33,6%. Totuși, a crescut numărul pentru alte tipuri de beneficiari de servicii și indemnizații sociale.
- OC3 - Îmbunătățirea infrastructurii educaționale prin reabilitarea a 30% din unitățile de învățământ până în 2023: A fost reabilitată și modernizată Școala Gimnazială "Lucian Blaga" și Școala Gimnazială nr. 4.

- OC4 - Reducerea cu 20% a emisiilor de dioxid de carbon până în anul 2020: Conform analizei diagnostic, se remarcă faptul că majoritatea sectoarelor generatoare de emisii de CO₂, au înregistrat o creștere a emisiilor CO₂ în intervalul 2008-2018.
- OC5 - Creșterea populației municipiului Bistrița cu 2% până în anul 2020; În perioada 2014-2020, populația cu domiciliu a municipiului Bistrița a crescut cu 2,3%.
- OC6 –Dezvoltarea echilibrată, coerentă și armonioasă a teritoriului municipiului Bistrița sub aspectul asigurării la standarde europene a calității aerului, solului și apei, combaterea poluării fonice și prevenirea riscurilor naturale, până în anul 2023. Calitatea aerului, solului și apei este relativ bună în municipiul Bistrița, fără a se înregistra abateri majore de la standardele naționale. Primăria Municipiului Bistrița nu a elaborat un plan de acțiune pentru prevenirea și reducerea zgomotului ambiental.
- OC7 –Creșterea calității vieții prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, în 95%, respectiv 85% din gospodăriile din municipiul Bistrița, până în anul 2030; Procentul de contorizare al serviciului de alimentare cu apă era de 99,95 % în anul 2020. Totuși, deși rețeaua de alimentare cu apă potabilă s-a extins, există și zone nedeservite în prezent: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului) și localitatea Slătinița. Cu privire la serviciile de canalizare, conform datelor existente, **doar 82,1 % din persoanele fizice cu contracte de alimentare cu apă au încheiat și contracte pentru canalizare**, procentul fiind mult mai ridicat în cazul persoanelor juridice și a asociațiilor de proprietari.
- OC8 – Reciclarea, reutilizarea a 50% din masa totală a deșeurilor municipale până în anul 2020: în anul 2020 rata de reciclare și valorificare a deșeurilor colectate a fost de doar 0,75 % din totalul deșeurilor menajere colectate.

3. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

3.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

Prin prezentul capitol se urmărește realizarea unei analize calitative a spațiului urban cu toate componentele și caracteristicile sale: configurația spațială, principalele zone funcționale ale teritoriului intravilan și relația dintre acestea, identificarea tendințelor de dezvoltare spațială, relația dintre Bistrița și localitățile componente Ghinda, Sărata Sigmoid, Slătinița, Unirea și Viișoara, analiza tipologiei locuirii și calitatea acesteia, configurația și calitatea spațiilor publice, inclusiv a spațiilor verzi, caracteristici ale imaginii urbane, tipurile de peisaje naturale și antropice regăsite pe teritoriul municipiului Bistrița.

3.1.1. CARACTERISTICI SPAȚIALE ALE ȚESUTULUI URBAN

ORGANIZARE ȘI CENTRALITATE. EVOLUȚIE SPAȚIALĂ | Municipiul Bistrița prezintă caracteristici specifice unui oraș dezvoltat în jurul unei așezări medievale săsești, fortificate, conservată ca nucleu istoric central, extins, ulterior, cu precădere în perioadele socialistă și contemporană, prin dezvoltarea, cu precădere a zonelor industriale și rezidențiale.

Figura 6 Evoluția nucleului istoric, municipiul Bistrița

SURSA (A) PRIMA RIDICARE TOPOGRAFICĂ MILITARĂ A IMPERIULUI HABSBURGIC, 1769-1773 (RIDICAREA TOPOGRAFICĂ IOZEFINĂ); (B) A DOUA RIDICARE TOPOGRAFICĂ MILITARĂ A IMPERIULUI HABSBURGIC, 1853-1858, 1869-1870; [HTTPS://MAPS.ARCANUM.COM/](https://maps.arcnum.com/)

Nucleul istoric al municipiului Bistrița este amplasat pe malul nordic al râului Bistrița, în lungul rutei comerciale care făcea legătura dintre Transilvania și Moldova, dintre Cluj Napoca și Pasul Bârgăului. Poziția geografică, existența unor bariere naturale cu rol defensiv (cursul râului Bistrița și dealurile din partea de nord) și statutul de așezare de frontieră, au permis o puternică dezvoltare comercială și militară a municipiului în perioada medievală și premodernă, atât în interiorul așezării fortificate (perimetrul intra muros) cât și în zonele adiacente, în lungul cursurilor de apă (afluentii râului Bistrița) și circulației principale reprezentată de Strada Libertății - Bulevardul independenței – Calea Moldovei.

Dezvoltarea municipiului Bistrița și a localităților componente Sărata, Viișoara, Unirea, Livezile s-a realizat predominant liniar, pe direcție SV-NE, în lunca râului Bistrița și în lungul drumului național DN17 și liniei de cale ferată, fiind restricționată la NV și SE de existența unor bariere naturale: dealurilor Cetate, Bistriței, Ciuha, Corhana, Cocoș, Jelnei, Codrișor și Cighir. Această dezvoltare liniară a așezărilor, în lungul unor principale căi de tranzit, care asigură legătura cu regiunea, este specifică așezărilor săsești medievale, aflate în afara fortificațiilor.

Nucleului municipiului Bistrița este alcătuit din centrul istoric delimitat de B-dul Republicii - Piața Petru Rareș - str. Bistricioarei - str. C. R. Vivu - str. Vasile Conta - str. Parcului - str. Ioan Rațiu - str. Alexandru Odobescu - str. Gării și zone dezvoltată la est de acesta, în zona Petre Ispirescu, între Bd. General Grigore Bălan și Str. 1 Decembrie, zonă unde sunt amplasate principalele instituții administrative și dotări socio-culturale de importanță județeană (Consiliul Județean, Spitalul Județean, Muzeul Județean etc). În cadrul centrului istoric, nucleul civic principal este reprezentat de Piața Centrală, alături de Strada Liviu Rebreanu – stradă pietonală și Piața Unirii.

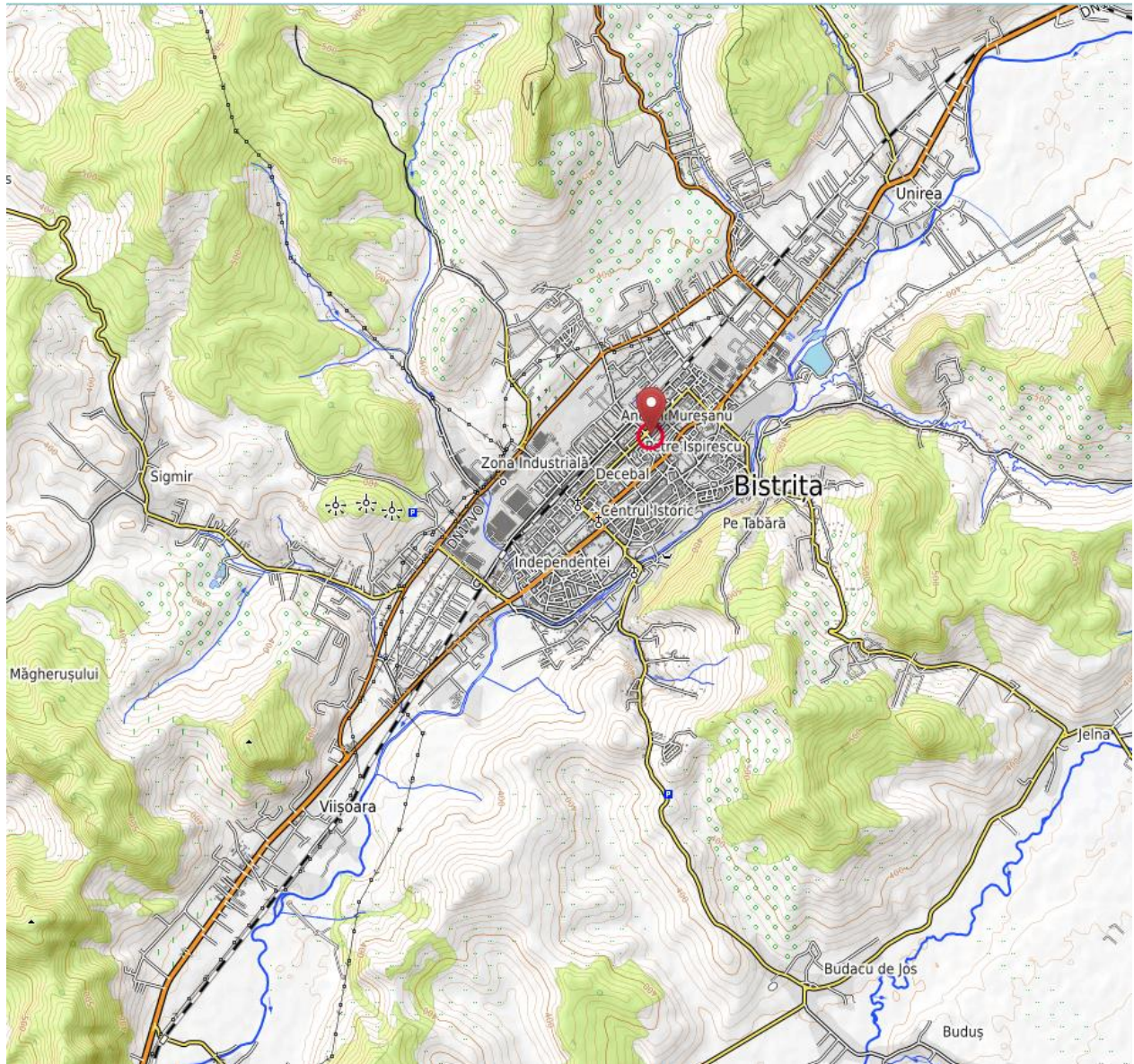
În perioada socialistă, s-a înregistrat o extindere semnificativă a fondului construit, prin realizarea marilor ansambluri de locuințe colective, în arealul cuprins între linia de cale ferată, pâraul Târpiu, râul Bistrița și Str. Sucevei, în cartierele Independenței Nod, Independenței Sud, Andrei Mureșanu, Decebal și Gării. Tot în această perioadă se dezvoltă și marile platforme industriale amplasate la nord de linia de cale ferată.

În afara zonei centrale și cu precădere în zonele periferice și periurbane, au fost dezvoltate o serie de zone rezidențiale, de locuințe individuale, în cartierele Subcetate, Valea Ghizii, Valea Rusului, Leoni, Simion Mândrescu, Valea Căstăilor, Dedeman, Calea Moldovei, zona Str. Valea Sigmirului – Str. Soarelui și localitățile Sărata, Sigmir, Ghinda, Viișoara și Unirea. În zona pericentrală se remarcă zona Str. Toamnei – Str. Alba Iulia care păstrează țesutul urban specific săsesc, cu străzi sinuoase, clădiri amplasate pe

aliniament, care formează fronturi continue sau semi-continue și care păstrează elemente specifice arhitecturii germanice.

Existența barierelor naturale a impus dezvoltarea liniară a zonelor periferice, preponderent zone rezidențiale cu locuințe colective, în lungul cursurilor de apă, a văilor formate de dealurile limitrofe, în lungul principalelor drumuri care asigură legătura cu teritoriul: în sud DJ173C (Valea Budacului) către Budacu de Jos, DJ173 (Str. Viorelelor) către Jelna, Str. Ghinzii către localitatea Ghinda, în nord DJ151 (Str. Soarelui) către localitatea Sigmir, DC8E (Valea Căstăilor) și DJ173B către Târpiu și DN17C către Dumitra.

Figura 7 Încadrarea în teroriu a municipiului Bistrița

SURSA: [HTTPS://OPENTOPOMAP.ORG/#MAP=13/47.12867/24.49007](https://opentopomap.org/#map=13/47.12867/24.49007)

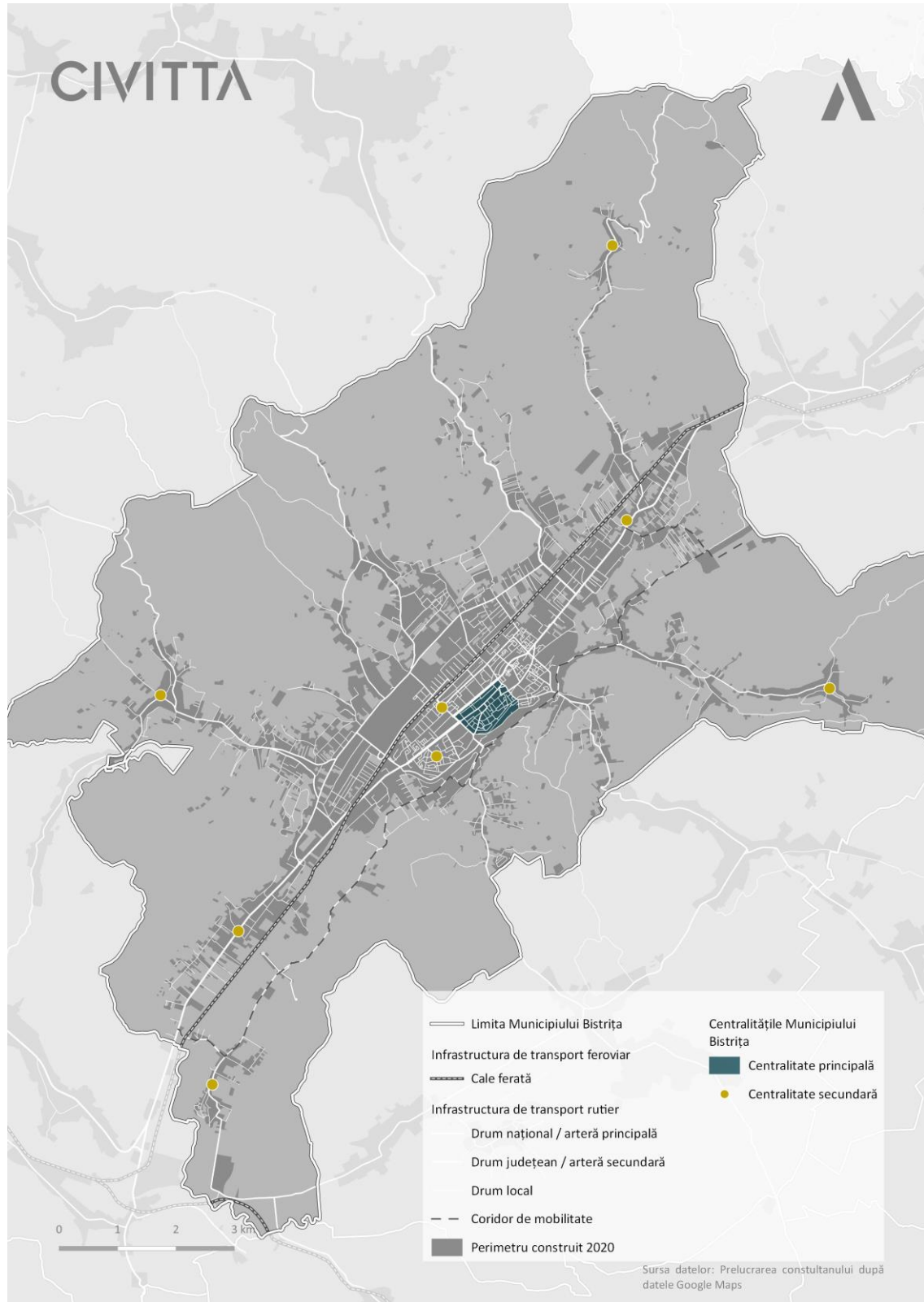
Bistrița este un municipiu cu o puternică centralitate, principalele instituții și servicii publice, fiind amplasate în zona centrală, în timp ce zonele periferice au centralități locale foarte slab dezvoltate. Dezvoltarea puternic extensivă, destructurată a zonelor periferice Leoni, Valea Căstăilor, Valea Ghinzii, Aerodromului, Valea Budacului în ultimele două decenii a contribuit la creșterea gradului de dependență față de serviciile din zona centrală.

La nivelul localităților componente, centralități secundare se pot dezvolta adiacent căminelor culturale din Ghinda, Sărata Sigmoid, Slătinița, Unirea și Vișoara dar și spațiilor publice din zonele centrale ale localităților Slătinița, Sigmoid și Ghinda.

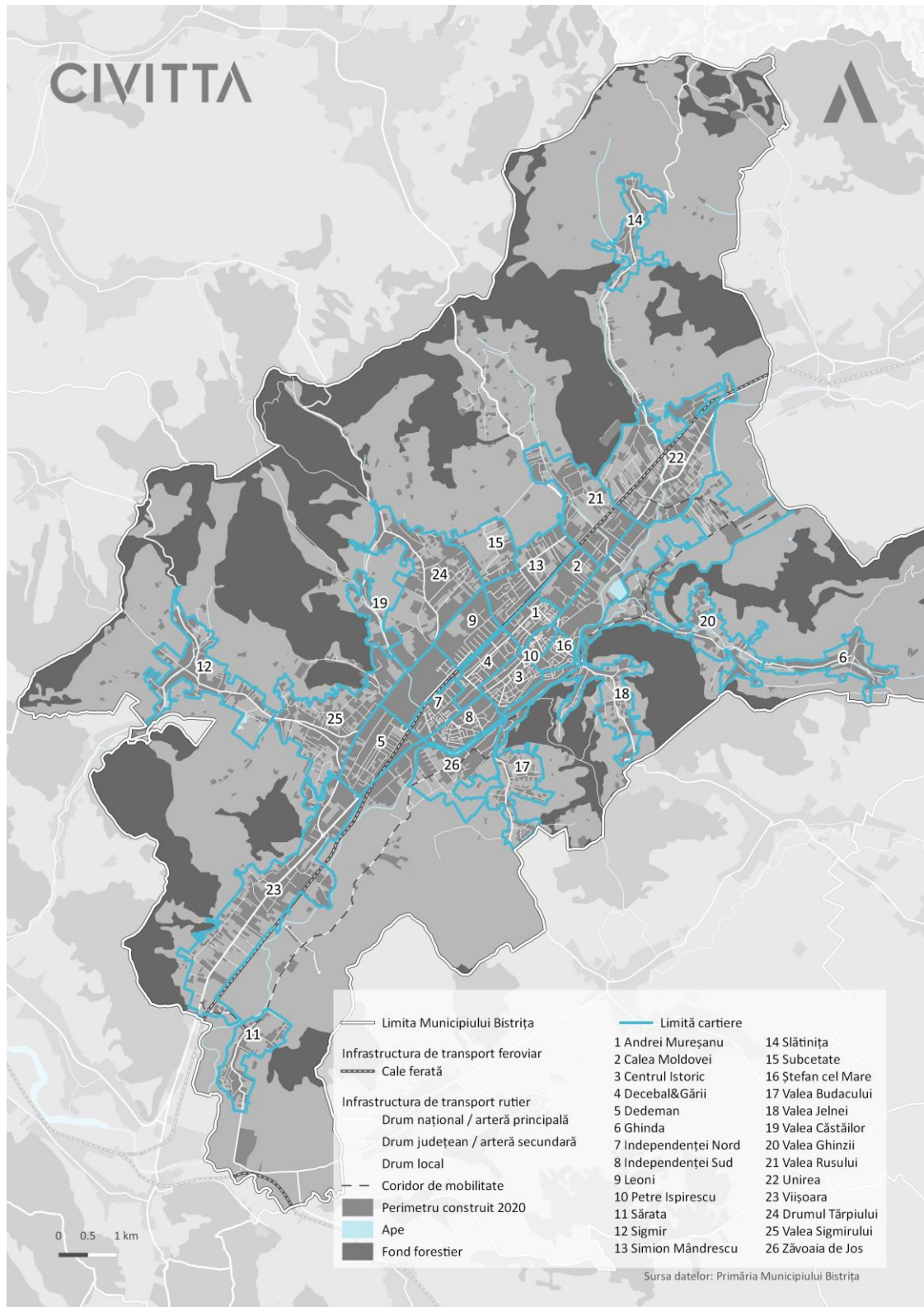

Figura 8 Centralități principale și secundare la nivelul municipiului Bistrița

SURSA: PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITĂ, PRELUCRARE PROPRIE

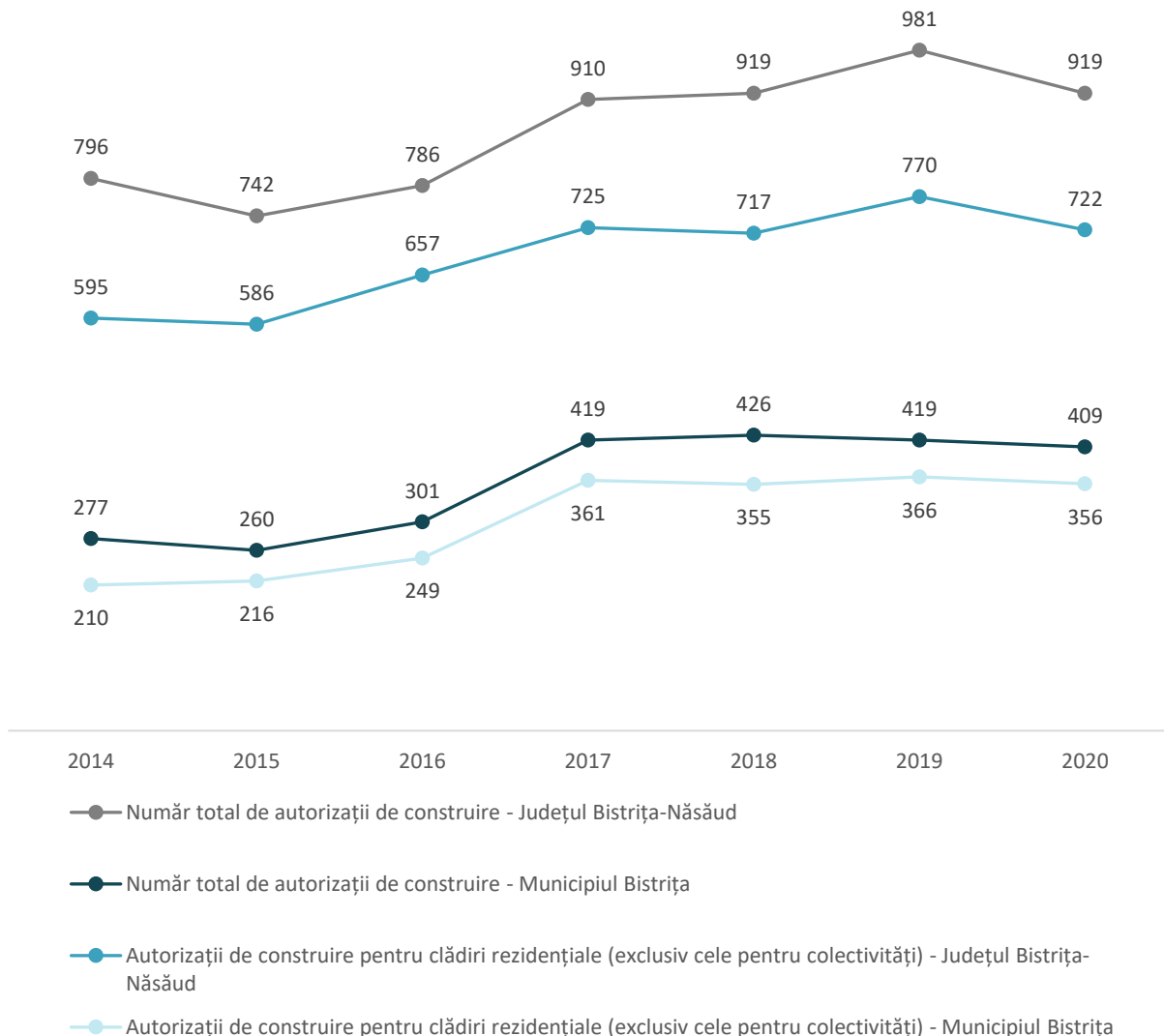
Figura 9 Delimitarea cartierelor în municipiul Bistrița

SURSA: PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, PRELUCRARE PROPRIE

Analiza numărului total de autorizații de construire eliberate anual, în intervalul 2014-2020, ilustrează o tendință ascendentă atât la nivelul județului Bistrița Năsăud cât și la nivelul municipiului Bistrița. Aceeași tendință ascendentă se înregistrează și în cazul numărului de autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale, atât la nivel județean cât și la nivelul municipiului Bistrița. În cazul ambilor indicatori, numărul de autorizații de construire eliberate în municipiul Bistrița reprezintă 35%-50% din numărul autorizațiilor de construire eliberate la nivel județean, în condițiile în care în municipiul Bistrița se regăsește circa 29% din populația totală a județului.

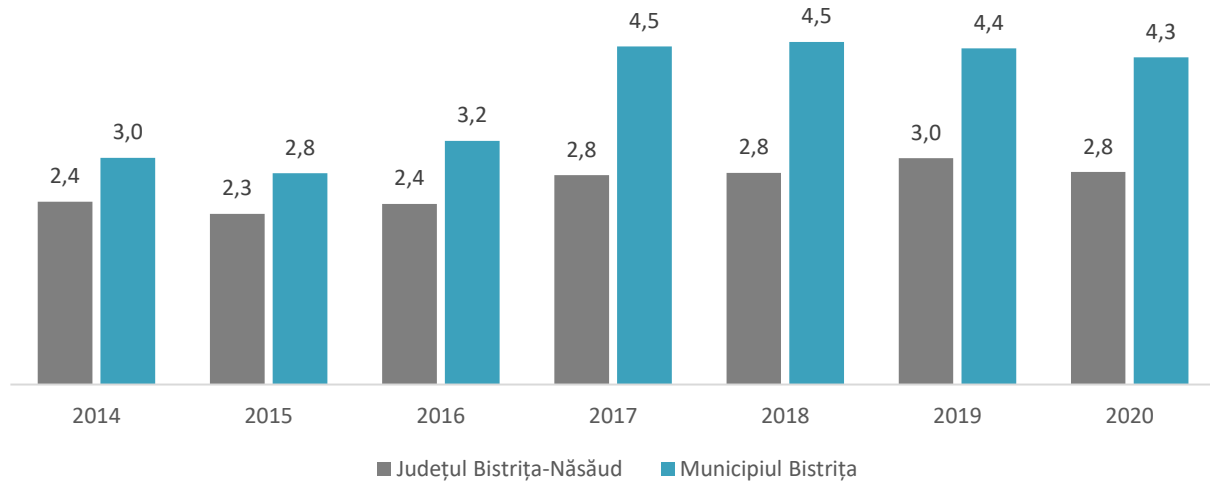
Figura 10 Evoluția numărului total de autorizații de construire și a numărului de autorizații de construire pentru Clădiri rezidențiale (exclusiv cele pentru colectivități), municipiul Bistrița și județul Bistrița Năsăud, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS

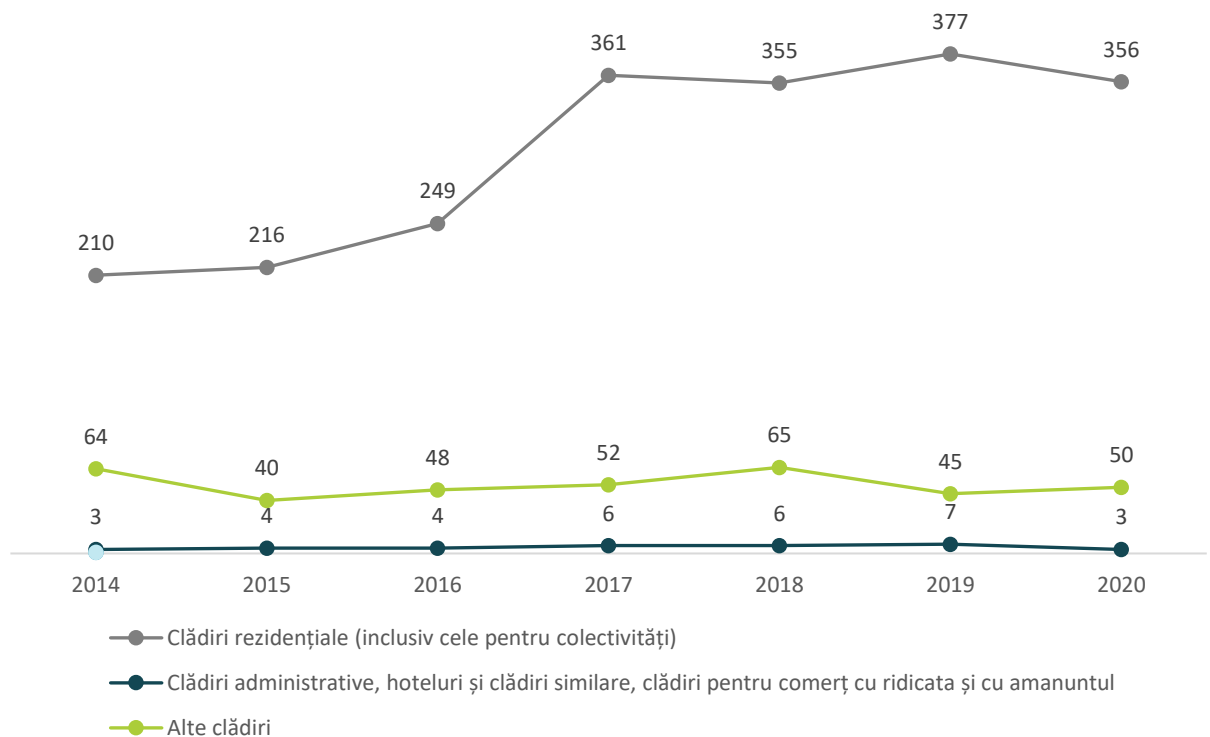
La nivelul municipiului Bistrița, în perioada 2014-2020, numărului de autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale a reprezentat 76%-88% din numărul total de autorizații de construire eliberate la nivel județean.

Figura 11 numărul total de autorizații de construire eliberate la 1.000 locuitori, municipiul Bistrița și județul Bistrița Năsăud, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS

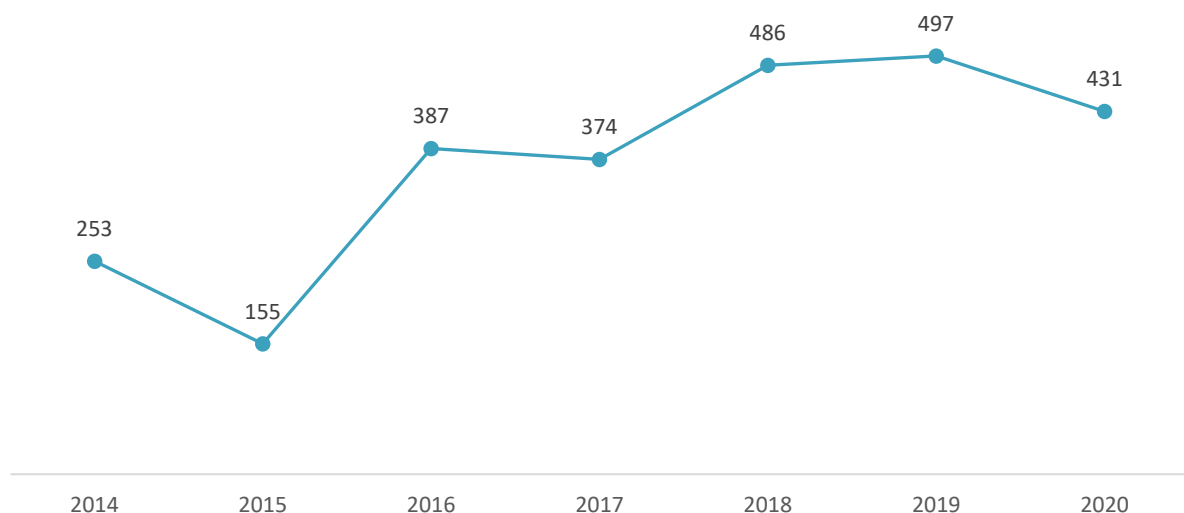
Figura 12 Evoluția numărului de autorizații de construire eliberate anual, pe categorii de construcții, municipiul Bistrița, 2014-2020

La nivelul municipiului Bistrița, analiza numărului de autorizații de construire eliberate anual, pe categorii de construcții, ilustrează o tendință constantă de creștere a autorizațiilor de construire pentru clădiri rezidențiale, numărul acestora crescând cu circa 75% în perioada 2014-2020. Tot în această perioadă, autorizațiile pentru celelalte tipuri de clădiri (clădiri administrative, comerciale, industriale etc) înregistrează fluctuații constante, cu un maxim de 71 în anul 2018. Per ansamblu, în municipiul Bistrița, în perioada 2017-2020 s-a înregistrat o creștere semnificativă a activității constructive, în comparație cu perioada 2014-2016, inclusiv prin raportarea la numărul de locuitori (numărul total de autorizații de construire eliberate la 1.000 locuitori), în timp ce la nivel județean tendința de creștere a numărului de autorizații de construire eliberate, a fost mai lină.

La nivelul municipiului Bistrița, analiza numărului de locuințe finalizate anual, ilustrează, asemeni numărului de autorizații de construire eliberate, o tendință ascendentă, cu o valoare medie peste numărul autorizațiilor de construire eliberate pentru clădiri de locuit.

Figura 13 Evoluția numărului de locuințe finalizate anual, municipiul Bistrița, 2014-2020

SURSA: INS TEMPO

DENSITATE | Municipiul Bistrița prezintă o serie de zone urbane cu o densitate ridicată, ca urmare a existenței ansamblurilor de locuințe colective, cu precădere în cartierele Independenței Nord, Independenței Sud, partea de NE a cartierului Andrei Mureșanu, Decebal & Gării și Ștefan cel Mare. Zonele cu densitate scăzută sunt zonele periferice, dezvoltate spontan în ultimii ani ca urmare a extinderii zonelor de locuințe individuale: zona rezidențială dezvoltată la nord de Penitenciarul Bistrița și platforma industrială Leoni, Zona Valea Rusului sau zona adiacentă Str. Viorelelor (DJ173).

3.1.2. PROFIL FUNCȚIONAL. ZONE DE DEZVOLTARE

3.1.2.1. PROFIL FUNCȚIONAL

Zonele funcționale principale identificate la nivelul municipiului Bistrița și configurarea acestora sunt cele specifice unui municipiu reședință de județ, care adăpostește o serie de activități de importanță județeană,

care este caracterizat printr-un profil economic mixt și care dispune de important patrimoniu construit valoros concentrat în zona istorică: zona centrală care înglobează și centrul istoric, zonele de locuințe (individuale și colective), zonele industriale, de servicii și comerț de mari dimensiuni, zone de agrement și petrecere a timpului liber.

ZONA CENTRALĂ | Zona centrală a municipiului Bistrița este alcătuită din două subzone: centrul istoric care include principalele clădiri emblematiche ale municipiului și subzona amplasată la NE de centrul istoric care include instituțiile administrative și socio-culturale de interes județean.

Subzona centrului istoric este delimitată de b-dul Republicii - Piața Petru Rareș - str. Bistricioarei - str. C. R. Vivu - str. Vasile Conta - str. Parcului - str. Ioan Rațiu - str. Alexandru Odobescu - str. Gării și înglobează nucleul medieval al Bistriței delimitat¹¹ de trotuarul nordic al Bd. Republicii; latura nordică a scuarului din fața blocului Piața Petru Rareș nr. 7A, latura vestică a hotelului "Coroana de Aur", latura nord-estică a parcelei Piața Unirii nr. 8; latura estică a parcelei Piața Unirii nr. 9, latura sud-estică a parcelei Liviu Rebreanu nr. 55, limita estică și limita sudică a str. Ecaterina Teodoroiu, limita sudică a parcelelor M. Kogălniceanu nr.1-11, limita sudică și limita vestică str. Dogarilor, limita vestică a str. M. Eminescu până la intersecția cu trotuarul nordic al Bd. Republicii. În interiorul centrului istoric sunt amplasate principalele instituții publice administrative și socio-culturale de interes municipal: Primăria Municipiului Bistrița, Poliția Locală, o serie de muzee (Casa cu Lei, Casa Argintarului), Centrul Național de Informare și Promovare Turistică, biserici (Biserica Evanghelică, Biserica Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, Biserica Sfinții Trei Ierarhi din Bistrița, Protopopiatul Bistrița), Centrul Cultural municipal George Coșbuc etc; la acestea se adaugă un număr semnificativ de activități specifice zonelor centrale: spații comerciale, restaurante, unități de cazare turistică, unități de învățământ liceal și universitar, unități sanitare etc.

În zona centrală sunt incluse principalele spații publice ale municipiului: Parcul Regele Mihai I al României, str. Liviu Rebreanu, circulație pietonală și principala axă a centrului istoric care conectează cele două piețe urbane majore: Piața Centrală și Piața Unirii.

În partea de NE zona centrală înglobează perimetrul delimitat de str. 1 Decembrie și b-dul General Grigore Bălan zona în care sunt amplasate instituții de interes județean și municipal: Spitalul Județean, Camera de Comerț și Industrii, Instituția Prefectului, Muzeul Județean – Complexul Muzeal Bistrița Năsăud, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială, Administrația Finanțelor Publice Bistrița, Sala Polivalentă etc. În acest areal activitățile de interes public se intercalează cu activități comerciale de interes local și zone rezidențiale.

ZONELE REZIDENȚIALE | Zonele de locuințe se împart în două categorii principale: zonele de locuințe colective și zonele de locuințe individuale, pe lot, localizate în țesutul urban tradițional.

La nivelul municipiului Bistrița, în zona pericentrală, sunt localizate o serie de ansambluri de locuințe colective, de mari dimensiuni, construite în anii 1960-1980, localizate în zonele de vest, în cartierele Independenței Nord, Independenței Sud; în partea de nord, în cartierul Decebal, în partea de nord-est în cartierul Andrei Mureșanu și în partea de sud-est în cartierele Ștefan cel Mare și Petre Ispirescu. La acestea se adaugă ansamblurile de locuințe ANL construite în zona Str. Busuiocului - Str. Magnoliei. În general aceste cartier de locuințe colective sunt prevăzute cu dotări complementare: grădinițe, școli primare și gimnaziale, licee, unități comerciale de proximitate, unități de alimentație publică, în unele cazuri piețe agro-alimentare, spații verzi de tip cartier (scuaruri) și locuri de joacă, care sprijină existența unor centralități secundare și asigură accesul locuitorilor la serviciile și dotările cotidiene.

Dintre acestea se remarcă ansamblurile de locuințe colective din zonele Gării, Petre Ispirescu, Independenței Sud, Andrei Mureșanu, Calea Moldovei, Ștefan cel Mare, în cadrul cărora în perioada 2017-

¹¹ Delimitarea ansamblului urban medieval Bistrița, conform LMI 2015

2021, prin Axa prioritară 3 - *Sprrijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon*, Obiectivului 3.1 *Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari*, au fost implementate 11 proiecte care au avut în vedere realizarea de lucrări de reabilitare termică (îmbunătățirea a eficienței energetice) a 74 de clădiri de locuințe colective, prin investiții în valoare de 18,1 milioane de euro¹².

Primăria Municipiului Bistrița are în vedere, în perioada 2021-2027, continuarea procesului de reabilitare termică și creșterea a eficienței energetice a clădirilor de locuințe colective, ținta fiind de 100 de clădiri reabilitate, până la finalul perioadei de finanțare. În acest sens, în cadrul proiectului *Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe în municipiul Bistrița*, au fost demarate procedurile de realizare a documentației tehnico-economice pentru 37 de clădiri, urmând să fie incluse alte 27 clădiri într-o etapă ulterioară, dintr-un total de 155 de clădiri eligibile pentru care lucrările pot fi finanțate prin POR 2021-2027 și PNRR, Componenta 5 – Valul Renovării.

Calitatea, în general, slabă a spațiilor adiacente clădirilor de locuințe colective ilustrează un interes redus al comunităților locale de implicare în gestiunea spațiilor adiacente locuințelor (există câteva excepții izolate, de exemplu în zona Ștefan cel Mare, în care locatarii s-au ocupat de amenajarea spațiilor verzi adiacente clădirilor de locuințe) și o lipsă de fonduri din partea administrației publice pentru a elabora investiții de modernizare a acestor spații. În aceste situații, presiunea pusă pe infrastructura zonei centrale și pericentrale este mult mai mare.

În ceea ce privește ansamblurile de locuințe colective din cartierele Independenței Nord, Independenței Sud, Andrei Mureșanu, Decebal sunt necesare operațiuni de regenerare urbană: operațiuni de reamenajare și modernizare a spațiilor verzi pentru a include spații recreative și de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, locuri de joacă moderne, dotarea spațiilor publice cu mobilier urban inteligent, versatil și prietenos cu mediul, amenajarea unor circulații pietonale și ciclabile, amenajarea de circulații de tip shared space, amenajarea de parcări, înființarea unor centre de cartier, amenajarea de zone pentru practicarea unor activități sportive, amenajarea unor zone dedicate animalelor de companie, modernizarea infrastructurii de iluminat public. La acestea se adaugă operațiunile aferente fondului construit: reabilitarea termică și creșterea eficienței energetice a clădirilor de locuințe colective, inclusiv reafățadizarea acestora, modernizarea piețelor agro-alimentare.

În perioada 2021-2027, Primăria Municipiului Bistrița are în vedere implementarea de proiecte de regenerare urbană a spațiilor publice degradate din cadrul ansamblurilor de locuințe colective din zonele Andrei Mureșanu¹³, Independenței Nord¹⁴, Decebal¹⁵, Gării, St. O. Iosif. Pentru cartierele Andrei Mureșanu, Independenței Nord, în anul 2021 au fost demarate procedurile de elaborare a documentațiilor tehnico-economice în vederea realizării investițiilor, iar în zonele Gării și St. O. Iosif procedurile de achiziție sunt programate pentru anul 2022. În cadrul proiectelor de regenerare urbană se urmărește:

¹² Lucrările de reabilitare a fondului locativ au vizat clădiri de locuit de pe străzile Gării, Iosif Vulcan, Octavian Goga, Solomon Halita, 1 Decembrie, Aleea Margaretelor, Bulevardul Independenței, Constantin Roman Vivu, Bulevardul Decebal, Piata Morii, Mihai Eminescu, Andrei Muresanu, Rodnei, Petru Maior, 1 Mai, Imparatul Traian, Intrarea Castanului, Gheorghe Pop de Basesti, Lacramioarelor, Lalelelor, Cuza Vodă, Artarilor, Aleea Tihuta, Tudor Vladimirescu, Stefan cel Mare, Intrarea Zorelelor, Aleea Clopoteilor, Colibitei, Mesteacanului, Intrarea Vișinului, General Grigore Balan, Ion Minulescu, Aleea Tineretului, Dragos Voda, Emil Gârleanu, Avram Iancu, Calea Moldovei, Calimani, Carpati, Artarilor, Aleea Spatarului, General Eremia Grigorescu, Intrarea Muncelului, Intrarea Turturelelor, Aleea Plopilor, Intrarea Parcalabului și Aleea Greuceanu.

¹³ Cartierul de locuințe colective delimitat de străzile Ioan Slavici - Colibiței - Sucevei - Calea Moldovei - 1 Decembrie - Petre Ispirescu - Lt. Calin - Crinilor.

¹⁴ Cartierul de locuințe colective delimitat de străzile Independenței - Valea Căstăilor - linia de cale ferată - Rodnei - Someșului - Împăratul Traian - Solomon Halita.

¹⁵ Cartierul de locuințe colective delimitat de str. Ioan Slavici - str. Artarilor - str. Gării - str. Somesului - str. Imp. Traian - str. Gării - str. Republicii - str. Crinilor

- Refacerea zonelor înlăbăte și plantarea de specii de arbori și arbuști;
- Realizarea alei pietonale ecologice și piste pentru bicicliști;
- Realizarea unor zone dedicate animalelor de companie;
- Realizarea unui sistem de iluminat ecologic pentru spațiile amenajate prin proiect;
- Racordarea la utilitățile publice necesare a terenurilor obiect al investiției, dacă este cazul;
- Instalare sisteme de supraveghere, în vederea asigurării unui climat sigur;
- Crearea de facilități pentru plimbare, alergare, recreere (petrecere a timpului liber) pe terenurile amenajate;
- Dotare cu mobilier urban „smart”, dar și prietenos cu mediul (bănci, coșuri de gunoi, pentru colectarea selectivă, toalete ecologice, suport biciclete, mobilier urban de agrement);
- Modernizarea spațiilor destinate piețelor agroalimentare din cartierele rezidențiale - clădire verde;
- Modernizarea spațiilor de parcare temporară și dotarea acestora cu stații de încărcare destinate vehiculelor electrice;
- Înnobilarea zonelor cu diverse lucrări de artă urbană care să îi confere specificitate;
- Iluminat ambiental și de securitate

Fondul locativ de locuințe colective al municipiului Bistrița este completat de ansamblurile de locuințe colective construite post 1990, în zonele periferice Subcetate și pericentrale în cartierele Independenței Nord (Str. Valeria Predescu), Independenței Sud (zona Kaufland), Calea Moldovei și altele, ceea ce a condus la creșterea densității urbane, dar și la utilizarea terenurilor libere sau nefuncționale.

Un procent semnificativ al teritoriului intravilan al Bistriței și localităților componente Ghinda, Sărata Sigmoid, Slătinița, Unirea și Vișoara este ocupat de zonele de locuințe individuale, ceea ce a condus la apariția unor tipologii foarte variate de locuințe și parcelar: de la loturi de mici dimensiuni rezultate în urma unor procese de lotizare, până la locuințe dezvoltate pe foste terenuri agricole de mari dimensiuni. Principalele probleme semnalate în aceste zone se referă la lipsa unor spații cu caracter de centru de cartier sau centre comunitare, la lipsa, pe areale extinse, a serviciilor de proximitate, a spațiilor verzi amenajate, la existența a numeroase circulații cu profil îngust, ceea ce conduce la o subdimensionare a circulațiilor pietonale și lipsa plantațiilor de aliniament pe numeroase străzi.

În ceea ce privește accesul dificil al populației din aceste areale la spații publice destinate interacțiunii sociale, cu precădere spații verzi, o soluție punctuală o reprezintă amenajarea spațiilor publice din localitățile componente și în zonele periferice ale Bistriței și valorificarea spațiilor verzi adiacente cursurilor de apă care traversează Bistrița și localitățile componente (râul Bistrița, pâraiele Târpiu, Sigmoid, Rusului, Ghinzii, Slătiniței).

În ceea ce privește îmbunătățirea imaginii urbane a zonelor rezidențiale, la nivelul municipiului Bistrița, administrația publică locală a derulat, anual, în perioada 2020-2021, concursul „Bistrița Verde!” destinat atât proprietarilor de locuințe pe lot, cu grădină, cât și locuitorilor locuințelor colective, care premiază „cea mai frumoasă grădină cu flori aferentă casei de locuit”, „cel mai frumos balcon cu flori”, „cea mai frumoasă grădină cu flori aferentă blocurilor de locuințe”.

ZONELE INDUSTRIALE | Zonele industriale de mari dimensiuni sunt concentrate în câteva areale ale teritoriului, cele mai mari platforme fiind amplasate în partea de vest, adiacent liniei de cale ferată și pâraului Târpiu (Rombat, Raal SA, Leoni, Betak SA), o parte dintre acestea, utilizând în continuare infrastructura de transport feroviar, în partea de sud a municipiului, în arealul cuprins între DN 17 și râul

Bistrița, în localitatea Viișoara în lungul DN17, în localitatea Unirea în zona fostelor unități agrozootehnice și pe malul nordic al râului Bistrița.

În localitatea Viișoara a fost înființat, în anul 2015, Parcul Industrial Bistrița Sud, un proiect de tip greenfield, aflat în domeniul public al municipiului Bistrița și administrat de SC Business Park Bistrița Sud SRL¹⁶. Parcul industrial are o suprafață de 30 ha, din care este ocupată o suprafață de 3,74 ha¹⁷, dispune de infrastructură de circulații și utilități publice. Parcul industrial dispune de spații logistice (12% din suprafață), spații industriale (38% din suprafață), spații servicii aferente industriei, spații administrative (5% din suprafață), spații verzi (15% din suprafață) și drumuri și infrastructură tehnico-edilitară (30% din suprafață)¹⁸. În prezent sunt contractați 9 rezidenți¹⁹ care au în curs de realizare hale de producție și un incubator de afaceri. În cadrul parcului industrial se urmărește atragerea de activități din industria prelucrătoare (cu accent pe industriile de vârf), afaceri și consultanță (activități financiar-bancare, de consultanță, proiectare, cercetare-dezvoltare, de administrare a afacerilor), distribuție (activități de depozitare mărfuri și logistică), servicii aferente activităților industriale (industrii producătoare de servicii), servicii conexe, de interes general (furnizare de utilități, curățenie și pază, servicii comerciale și de alimentație publică, activități hoteliere, servicii de evidență contabilă, asistență în afaceri, servicii de asigurare etc)²⁰. Avantajul logistic al acestui amplasament este dat de apropierea față de drumul european E58, linia de cale ferată și viitoarea centură a municipiului Bistrița.

Analiza zonelor industriale de pe teritoriul municipiului Bistrița ilustrează existența a unor cădiri industriale, nefuncționale, amplasate în cadrul platformelor industriale din partea de vest a municipiului. Pentru aceste zone de tip brownfield sunt necesare operațiuni de regenerare urbană, inclusiv a spațiilor publice adiacente acestora și reconversie funcțională a fondului construit. În cazul acestor zone, în funcție de amplasament, dimensiuni, stare a fondului construit, există posibilitatea de integrare a unor activități economice care să aducă plus valoare municipiului. De asemenea, trebuie avută în vedere nevoia de realizare de diferite operațiuni premergătoare de pregătire a terenurilor pentru a putea primi funcțiuni și activități noi (operațiuni de decontaminare sau ecologizare a terenurilor, demolări de clădiri, desființări ale rețelelor tehnice subterane). Prin reconversia acestor foste construcții industriale, se are în vedere o valorificare durabilă a resurselor existente, limitând dezvoltarea municipiului în afara zonelor deja constituite, o creștere a calității fondului urban în zonele respective, cu impact asupra creșterii calității locuirii în zonele adiacente și cu impact asupra imaginii urbane a municipiului Bistrița.

Este necesar ca pentru conversiile funcționale ale zonelor industriale sau pentru operațiunile de dezvoltare a zonelor industriale de mari dimensiuni în afara zonelor constituite să fie luate în considerare aspecte precum facilitarea accesului la rețele tehnico-edilitare, la transport public, la infrastructură logistică eficientă (spații de depozitare, cu zone de parcare și infrastructură de transport adaptată cererii etc), acestea fiind obligatorii pentru obținerea unui nivel sporit de atractivitate pentru noi investiții, un bun exemplu la nivel local fiind Parcul Industrial Bistrița Sud.

Din aceste zone fac parte, de asemenea, și construcțiile de gospodărire comunală (stația de epurare, depozitul de deșeuri nepericuloase, stația de reglare măsurare presiune aferentă infrastructurii de alimentare cu gaze naturale) cu impact asupra modului de dezvoltare în teritoriu a zonelor construite, cu precădere a zonelor rezidențiale.

ZONELE COMERCIALE | Unitățile comerciale de dimensiuni medii și mari, destinate cu precădere comercializării produselor alimentare (supermarketurile Kaufland, Lidl, Carrefour Market, Selgros), sunt

¹⁶ <https://www.apitsiar.ro/frontend/parc/1>

¹⁷ Cf. informațiilor furnizate de Parcul Industrial Bistrița Sud

¹⁸ <http://www.bizpark.ro/structura-parcului/>

¹⁹ Cf. informațiilor furnizate de Parcul Industrial Bistrița Sud

²⁰ <http://www.bizpark.ro/industrii/>

amplasate central și pericentral, alături de centrele comerciale (precum Winmarkt Shopping Center), cu precădere în zonele rezidențiale dens populate, în timp ce centrele comerciale de dimensiuni foarte mari (B1 Retail Park, Dedeman) sunt amplasate în zonele periferice. Aceste zone intră în categoria dezvoltărilor organice, necontrolate din ultimele două decenii, care oferă o imagine urbană destructurată și care pun presiuni asupra circulației auto în zone deja aglomerate. Prin poziție, dimensiuni și servicii acordate, aceste zone au raze de deservire care depășesc limitele municipiului, devenind obiective de importanță periurbană, cu precădere pentru locuitorii comunelor adiacente municipiului Bistrița.

ZONE DE AGREMENT ȘI SPORT | În municipiul Bistrița principalele zone de sport sunt concentrate în zonele pericentrale: Stadionul municipal „Jean Pădureanu” și Complexul Sportiv Gloria, amplasate adiacent Parcului Regele Mihai I al României, Ștrandul Codrișor, Sala Polivalentă, la care se adaugă unitățile amplasate în zonele periferice: Complexul Sportiv Wonderland. La acestea se adaugă o serie de baze sportive sau terenuri de sport secundare, publice sau private, amplasate în pe întreg teritoriul municipiului: bazinul de înot Beclean, bazele sportive Cuza Vodă, BIG, Avram Iancu (aflate în domeniul public al municipiului), Liviu Rebreanu, Electrotehnica, Mecanica, Codrișor, CFR, Alex Dorna, Libertății, Electroplast, „Casa Ema”, Raoul Arena, IPOREB, Tenis Club Reina, Grand Slam Tennis Club, Centrul olimpic de tenis de masă Bistrița.

Principalele zone de agrement ale municipiului sunt Pădurea Codrișor, amplasată pe malul sudic al râului Bistrița, Parcul Regele Mihai I al României și Pădurea Schullerwald (prevăzută cu trasee de drumeție și zone de agrement amenajate), Baza de agrement MHC. La acestea se adaugă o serie de facilități de petrecere a timpului liber dintre care se remarcă pista pentru motocros Bistrița și aerodromul Bistrița

La nivelul localităților componente infrastructura de sport și agrement aflată în domeniul public al municipiului Bistrița este completată de Complexul de agrement din localitatea Vișoara și de Complexul sportiv polivalent Wonderland.

Figura 14 Zona Centrală a municipiului Bistrița

SURSA: PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, LMI 2015, PRELUCRARE PROPRIE

Figura 15 Zone Rezidențiale cu locuire colectivă, municipiul Bistrița

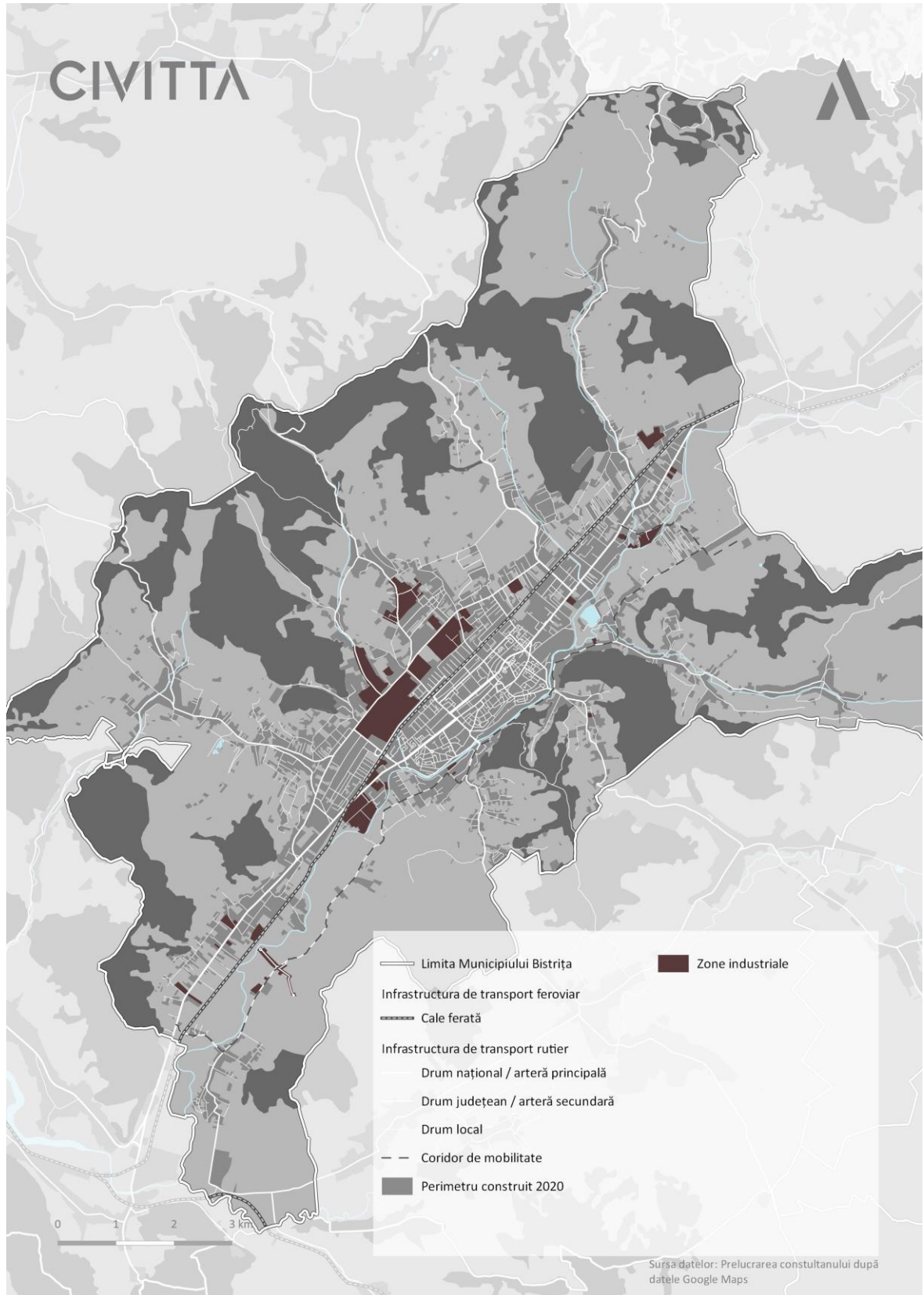
SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

Figura 16 Zone Reșidențiale cu locuire individuală, municipiul Bistrița

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

Figura 17 Zone Industriale, municipiul Bistrița

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

Figura 18 Zone comerciale, municipiul Bistrița

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

3.1.2.2. DEZVOLTAREA URBANĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA

ZONE DE EXPANSIUNE URBANĂ | Municipiul Bistrița prezintă o dezvoltare extensivă a teritoriului în ultimele două decenii. În același timp, în interiorul zonelor construite ale municipiului s-a înregistrat un proces constant de îndeșire a fondului construit și dezvoltare intensivă a arealelor urbane prin reconversia funcțională a unor areale construite sau prin valorificarea rezervelor de teren din teritoriul intravilan: ansambluri de locuințe colective și individuale, spații comerciale de mari dimensiuni, noi unități industriale, unități sportive și alte dotări socio-culturale de interes public.

Analiza modului de dezvoltare spațială a municipiului din ultima decadă ilustrează o tendință generală de extindere a zonelor de locuit în zonele periferice, respectiv în exteriorul zonelor urbane constituite. Principalele zone în care se întâlnesc aceste fenomene sunt: Valea Jelnei – Str. Viorelelor (DJ 173), Valea Budacului (DJ 173C) în partea de sud a municipiului, zona Ghinzii în partea de est a municipiului, zona Aerodromului și zona Valea Rusului (DJ 173C) în partea de nord-est a municipiului, zonele Valea Târpiului, Subcetate, Dumitrei Vechi) în partea de nord a municipiului și zonele Strada Soarelui (DJ 151) și Calea Clujului în partea de sud-vest a municipiului precum și în localitatea Unirea. În localitățile Viișoara și Sigmir acest fenomen este mai puțin dezvoltat, în timp ce în localitățile Ghinda, Slătinița și Sărata, se remarcă o foarte mică dezvoltare a fondului construit în perioada 2014-2021.

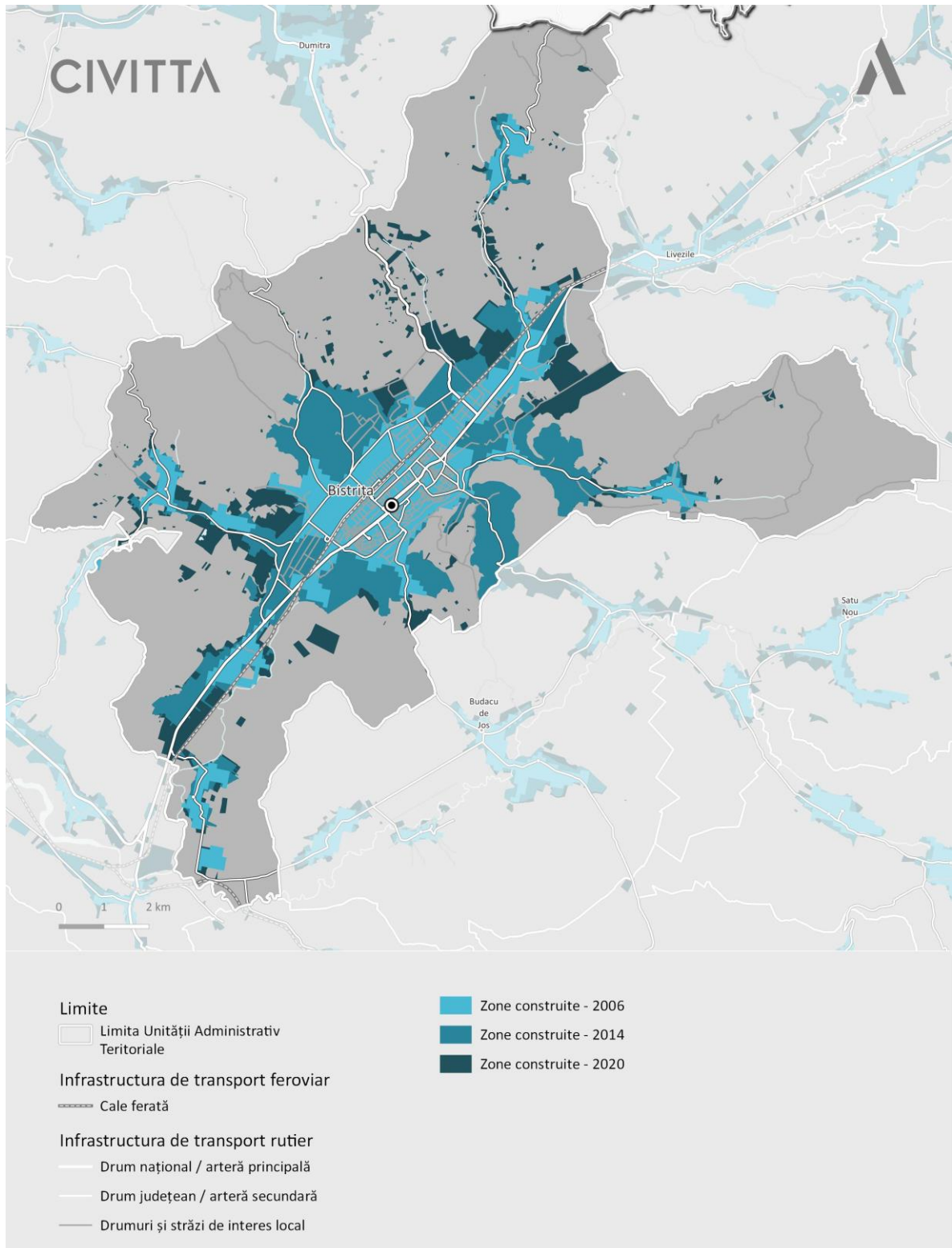
Aceste tendințe de dezvoltare extensivă a locuirii pun presiuni suplimentare pe infrastructura publică existentă, care este în prezent, insuficient dezvoltată în zonele periferice. La nivelul municipiului Bistrița, în prezent, sunt necesare investiții de extindere a infrastructurii de servicii și utilități publice pentru a deservi în mod corespunzător zonele rezidențiale periferice și localitățile componente (căi de circulații, rețele tehnico-edilitare, servicii publice cotidiene, inclusiv farmacii, unități comerciale cu amănuntul, unități de învățământ și altele).

Suplimentar, sunt necesare măsuri și reglementări urbanistice care să stopeze sau să descurajeze dezvoltarea urbană necontrolată din teritoriu și dezvoltarea locuirii în zone improprii, lipsite de infrastructuri tehnică de bază, aflate în vecinătatea unor obiective cu care nu se află în compatibilitate funcțională (unități industriale, de depozitare, unități militare, echipamente ale gospodăriei comunale, infrastructură feroviară ș.a.) sau aflate în zone vulnerabile la riscuri naturale, cu precădere zonele afectate de alunecări ale terenurilor precum zona Codrișor sau zonele inundabile ale cursurilor de apă, cu precădere râul Bistrița.

Documentațiile tehnico-economice și documentațiile de urbanism realizate în perioada 2014-2020 și inițiate de administrația publică locală, arată un interes al administrației locale de regenerare urbană a unor zone de interes ale municipiului și de dezvoltare a infrastructurii de agrement și petrecere a timpului liber: Complexul MHC, Pădurea Codrișor, Complexul Wonderland.

Figura 19 Evoluția fondului construit, municipiul Bistrița, 2006-2020

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

Figura 20 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de sud a municipiului Bistrița: Valea Jelnei – Str. Viorelelor (zona DJ 173), 2014 vs. 2021

SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 21 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de sud a municipiului Bistrița – Valea Budacului (zona DJ 173C), 2014 vs. 2021

SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 22 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de est a municipiului Bistrița – zona Ghinzii, 2014 vs 2021

SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 23 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de nord-est a municipiului Bistrița – localitatea Unirea, zona Aerodromului și zona Valea Rusului (DJ 173C), 2014 vs 2021

SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 24 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de nord a municipiului Bistrița – zonele Valea Târpiului, Subcetate, Dumitrei Vechi, 2014 vs 2021

SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

Figura 25 Dezvoltarea zonelor urbane în partea de sud-vest a municipiului Bistrița – zonele Strada Soarelui (DJ 151) și Calea Clujului, 2014 vs 2021

SURSA: IMAGINE PRELUATĂ GOOGLE EARTH

REZERVE DE TEREN | Analiza profilului spațial evidențiază o constantă tendință de expansiune a municipiului în zonele periferice, cu precădere în zonele de NE, SV și sud, fără a exista o valorificare judicioasă a resurselor de terenuri libere (zone de tip greenfields²¹), cu precădere în partea de est, în zona Valea Ghinzii – Aerodromului, în localitatea Unirea în partea de nord-vest, în partea de Vest în arealul cuprins între DJ 151 și Pădurea Schullerward, în lungul circulațiilor județene care asigură accesul către localitățile Slătinița (DJ 172B), Sigmir (DJ 151), Budacu de Jos (DJ173C), în lungul drumurilor naționale care asigură accesul în municipiu în partea de nord (DN 17C, către localitatea Dumitra). O importantă zonă de dezvoltare urbanistică este localizată în partea de sud a municipiului, în lungul DC 8G, între localitatea Sărata și zona Zăvoaie, unde urmează să se realizeze coridorul de mobilitate urbană aferent râului Bistrița. La aceasta de adaugă zona aferentă viitoarei variante ocolitoare a municipiului, amplasată la est de coridorul de mobilitate urbană aferent râului Bistrița.

²¹ Resursă de teren (de obicei fără construcții și, de multe ori, fără infrastructură tehnico-edilitară)

Aceste areale de tip greenfield au potențial de dezvoltare a activităților economice (industriale sau comerciale), a zonelor de agrement sau a locuirii. Dezvoltarea locuirii în zonele periferice sau în teritoriul extravilan fără a respecta reguli urbanistice, face necesară implementarea de măsuri din partea administrației publice locale de echipare și reglementare a acestor zone de dezvoltare. Rezultatul modului de dezvoltare urbanistică a zonelor periferice este apariția unor zone destructurate sau în curs de constituire, în care zonele rezidențiale se îmbină, cu zonele industriale sau cu zonele destinate gospodăriei comunale, reprezentând o provocare importantă a spațiului urban al municipiului Bistrița.

CONCLUZIILE CONSULTĂRII POPULAȚIEI | Din punct de vedere al dezvoltării spațiale a municipiului, în vederea dezvoltării durabile a municipiului, respondenții chestionarelor au menționat necesitatea îmbunătățirii îmbunătățirea planificării, controlului asupra noilor dezvoltări imobiliare, o mai bună reglementare a noilor construcții și actualizarea Planului Urbanistic General.

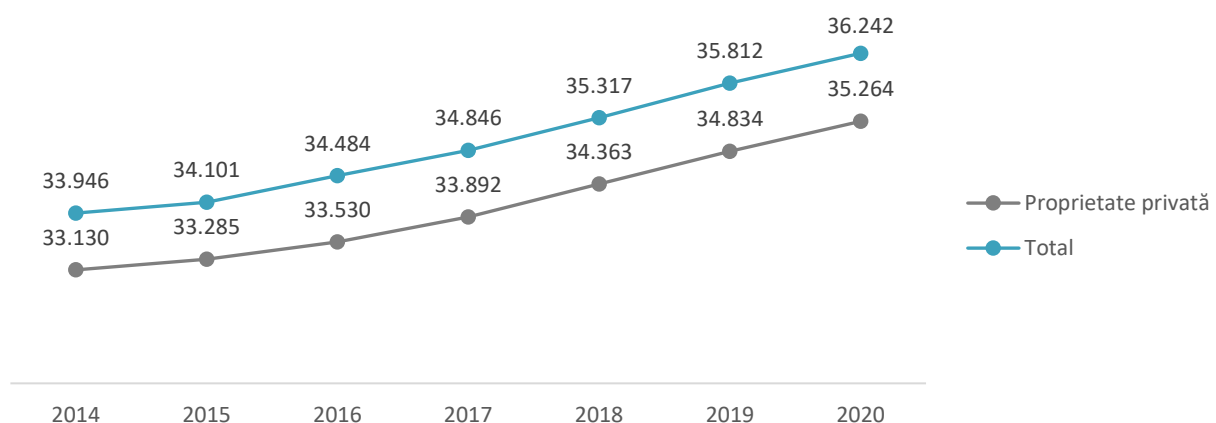
3.1.3. LOCUIRE. CALITATEA LOCUIRII

FONDUL LOCATIV | În municipiul Bistrița și localitățile componente Ghinda, Sărata Sigmoid, Slătinița, Unirea și Vișoara, zona funcțională dominantă este cea de locuire, cu precădere locuire individuală, cu regim mic de înălțime, locuirea colectivă fiind concentrată în zona centrală și pericentrală a Bistriței.

În municipiul Bistrița, în anul 2020, erau 36.242 locuințe, care, raportate la populația totală a municipiului, reprezintă o medie de 2.61 locuitori/ locuință²². Perioada 2014-2020 reprezintă o perioadă de creștere constantă a numărului total de locuințe, în anul 2020 existând cu 2.296 locuințe mai mult decât în anul 2014. Această tendință lină de creștere a numărului de locuințe se desfășoară în paralele cu un proces constant de scădere a numărului de locuitori, ceea ce se poate interpreta ca o creștere a calității locuirii.

Municipiul Bistrița se înscrie în specificul național în care marea majoritate a locuințelor se află în proprietate privată: în anul 2020, 97,3% din numărul total de locuințe se află în proprietate privată (35.264 locuințe). În perioada 2014-2020 numărul locuințelor aflate în proprietate publică a crescut constant de la 816 locuințe în anul 2014, la 978 locuințe în anul 2020, ca rezultat al finalizării a 162 locuințe în anii 2016 și 2019.

Figura 26 Evoluția numărului de locuințe pe tipuri de proprietate, municipiul Bistrița, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS

²² Raportat la o populație totală de 94.625, la data de 1 ianuarie 2020

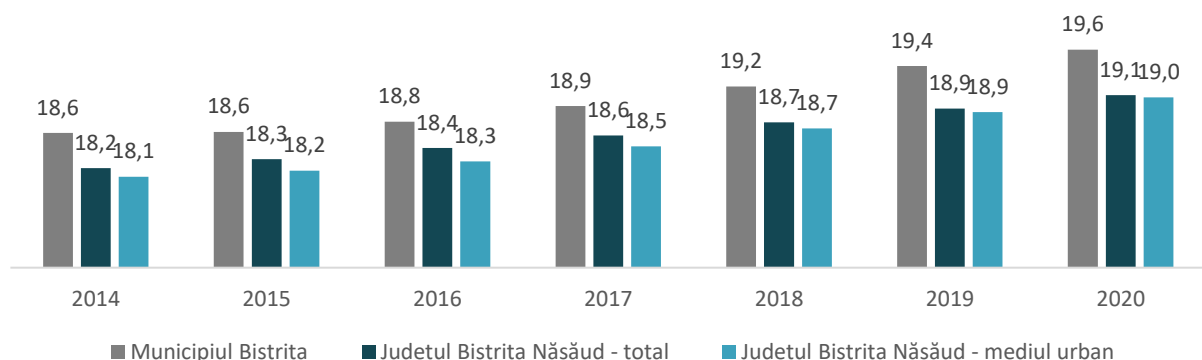
CALITATEA LOCUIRII | Calitatea locuirii este dată de un cumul de factori interni și externi locuinței. Factorii externi locuinței sunt analizați în alte capitolele din cadrul prezentei strategii: existența infrastructurii tehnico-edilitare (alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie electrică, alimentare cu gaze naturale); proximitatea spațiilor verzi; proximitatea serviciilor sociale; calitatea infrastructurii rutiere; distribuția infrastructurii de transport public; existența unor zone cu vulnerabile la riscuri naturale (inundații sau alunecări de teren); calitatea factorilor de mediu (zonele cu poluare a aerului, poluare fonică, poluare a solului sau poluare a apelor) și altele.

În ceea ce privește factorii interni, specifici clădirilor de locuit, aceștia sunt analizați în continuare: număr de locuitori/locuință, suprafață locuibilă/locuitor, suprafață locuibilă/locuință, vechimea locuințelor, tipologia locuirii. În ceea ce privește dotarea locuințelor cu dependențe și instalații de bază, deși este un indicator important pentru calitatea locuirii, datele aferente sunt colectate în cadrul Recensămintelor Populației și Locuințelor ceea ce face, ca în anul 2022 aceste date să fie învechite și irelevante.

O serie de factori precum scăderea continuă a populației, dezvoltarea continuă a fondului construit destinat locuirii, utilizarea unui număr semnificativ de locuințe din perioada premodernă și modernă, schimbarea dinamicii familiale de reducere a numărului de generații dintr-o gospodărie, au condus la o ameliorare a indicilor prin intermediul cărora este evaluată calitatea locuirii în municipiul Bistrița.

În ceea ce privește suprafața locuibilă aferentă²³ fiecărui locuitor, în anul 2020, în municipiul Bistrița aceasta este de 19,6mp/locuitor, peste suprafața minimă locuibilă de 18 mp/locuitor, prevăzută de Legea locuinței nr. 114/1996 și peste media județeană, ceea ce poate indica o calitate mai bună a locuirii în municipiul Bistrița în comparație cu mediul urban al județului și cu media generală a județului. De asemenea, în perioada 2014-2020, municipiul Bistrița s-a situat constant, semnificativ peste media județeană și media localităților urbane din județ. Amplasarea municipiului Bistrița peste media județeană poate fi influențată de fondul locativ semnificativ amplasat în cadrul ansamblurilor de locuințe colective realizate ante 1990 dar și numărului mare de locuințe individuale realizate în ultimele decenii. În continuare, în municipiul Bistrița se recomandă luarea de măsuri de sprijinire a dezvoltării a fondului construit destinat locuirii, în conformitate cu standardele, normativele și reglementările moderne de locuire, în vederea creșterii calității locuirii.

Figura 27 Evoluția suprafeței locuibile/locuitor (mp), municipiul Bistrița, județ Bistrița Năsăud – total și mediul urban, 2014-2020

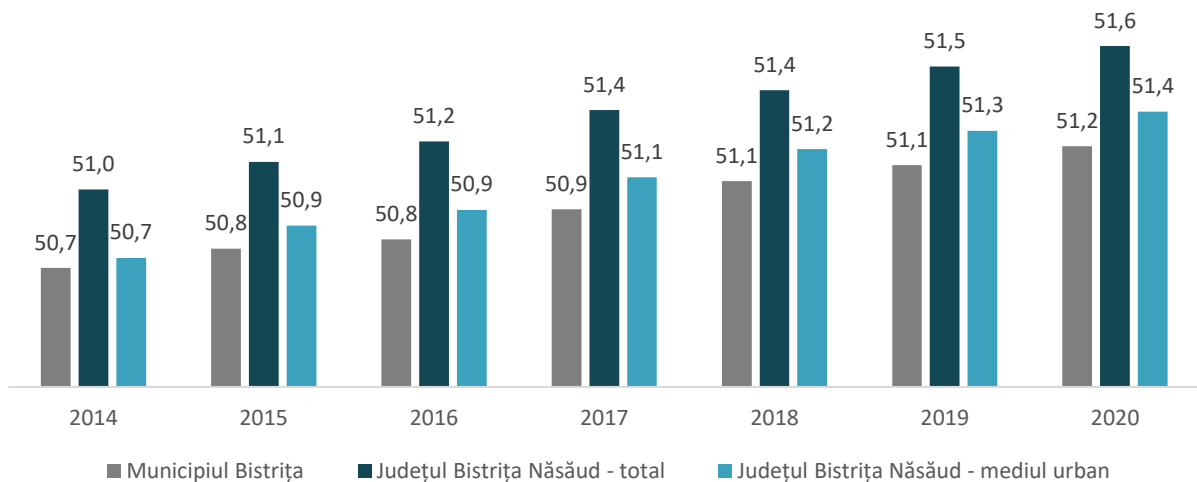

SURSA: TEMPO INS

²³ Suprafața locuibilă este suprafața desfășurată a încăperilor de locuit. Ea cuprinde suprafața dormitoarelor și a camerei de zi. Cf. Legii nr. 114/1996 (republicată)

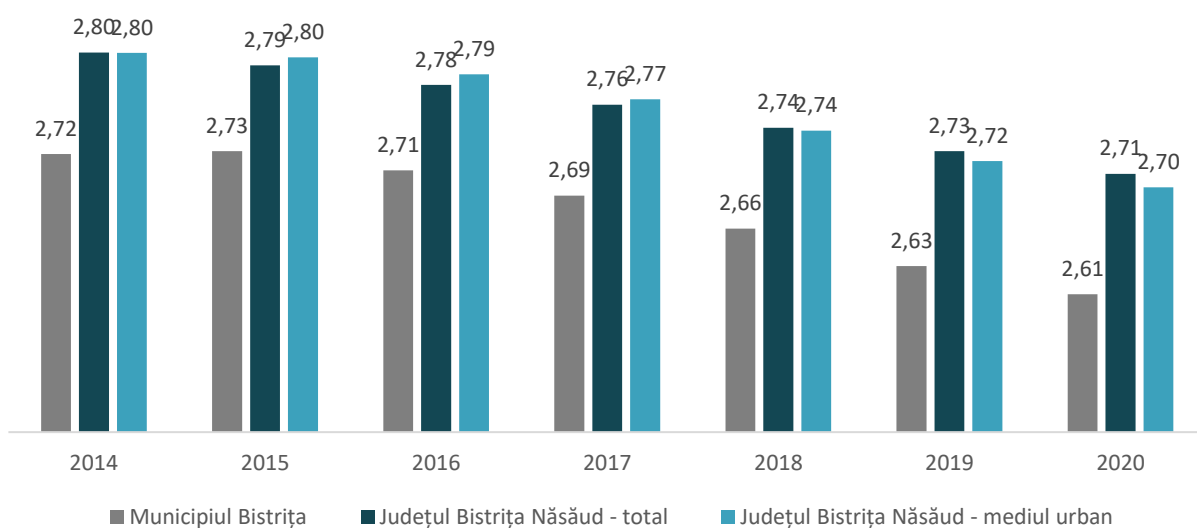
În ceea ce privește suprafața locuibilă aferentă unei locuințe, în anul 2020, în municipiul Bistrița aceasta este de 51,2 mp, sub media județeană și sub media centrelor urbane din județul Bistrița Năsăud. În perioada 2014-2020, municipiul Bistrița s-a situat la același nivel cu media localităților urbane din județ sau imediat sub această valoare, ceea ce indică faptul că în mediul rural al județului, se regăsesc locuințe de dimensiuni mai mari care, în medie, adăpostesc un număr mai mare de locuitori. În ceea ce privește amplasarea municipiului Bistrița la nivel național, în anul 2019 (51,1 mp suprafață locuibilă/ locuință), acesta se situa atât peste media națională (47,7 mp suprafață locuibilă/ locuință) cât și sub media centrelor urbane din țară (48,0 mp suprafață locuibilă/ locuință).

Figura 28 Evoluția suprafeței locuibile/ locuință (mp), municipiul Bistrița, județ Bistrița Năsăud, 2014-2020

SURSA: INS TEMPO ONLINE

Figura 29 Evoluția numărului mediu de locuitori/locuință, municipiul Bistrița, județ Bistrița Năsăud – total și mediul urban, 2014-2020

SURSA: INS TEMPO ONLINE

Aceleași fenomene care au condus la creșterea suprafeței locuibile aferentă fiecărui locuitor, au generat și o scădere a numărului mediu de locuitori dintr-o locuință. În municipiul Bistrița, numărul mediu de locuitori dintr-o locuință a scăzut constant în perioada 2014-2020, ajungând de la 2,73 locuitori/ locuință, în anul 2015, la 2.61 locuitori/ locuință, în anul 2020. Acest indice, în corelare cu cei prezentați anterior arată faptul că, în medie, în locuințele din municipiul Bistrița, locuiesc mai multe persoane, cărora le revine o suprafață locuibilă mai mare în comparație cu media județeană totală și a mediului urban.

VECHIMEA FONDULUI LOCATIV | Vechimea locuințelor este un criteriu important în evaluarea calității locuirii. În conformitate cu HG 2139/2004, *pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe*, Art. 7, perioada normală de funcționare (amortizarea investiției) a clădirilor de locuit este de 40-60 ani, în timp ce pentru locuințele sociale, perioada normală de funcționare este de 32-48 ani.

În cazul municipiului Bistrița, evaluarea calității locuirii trebuie să țină cont de o serie de parametri suplimentari, ca urmare a existenței în interiorul ansamblului urban medieval a fondului construit datând din perioadele medievală, premodernă și modernă (secolele XV-XIX), cu valoare arhitecturală, istorică, artistică, urbanistică și culturală foarte mare la nivel municipal, județean și național.

Locuințele colective realizate în anii 1960-1980 reprezintă un procent semnificativ al fondului locativ al municipiului Bistrița și necesită intervenții particulare de regenerare urbană și reabilitare a clădirilor. Fiecare ansamblu prezintă caracteristici particulare în raport cu: modul de organizare spațială, procentul de spații verzi, infrastructura de circulații pietonale și carosabile interioare ansamblului, relația cu zona centrală, gradul de accesibilitate, poziția în cadrul municipiului și gradul de dotare cu funcțiuni complementare (comerț de proximitate, unități de învățământ etc). Fondul locativ din aceste ansambluri are o vechime care variază între 40 și 60 ani, fiind necesare lucrări de reabilitare a clădirilor, inclusiv intervenții structurale și lucrări de modernizare a instalațiilor edilitare, pentru a corespunde cerințelor actuală de eficiență energetică, echipare tehnică, confort al locuirii, rezistență structurală și estetică arhitecturală.

În concluzie, calitatea locuirii reprezintă un concept foarte important, ce face obiectul unei analize complexe, aceasta fiind posibilă prin examinarea unei serii de caracteristici fizice și sociale ale mediului locativ și vecinătatea sa. Acest concept are la bază analiza unor atribute de ordin atât cantitativ, cât și calitativ. Totuși, în această evaluare a factorilor de calitate determinanți, o importanță mai mare se acordă aspectelor calitative (de exemplu, aprofundarea cunoștințelor legate de calitatea mediului rezidențial endogen și exogen, legate de locuințe în sine și caracteristicile acestora – psiho-sociale și spațiale²⁴). Având în vedere nivelul de complexitate al unei astfel de analize, pentru care sunt necesare studii aprofundate orientate către dimensiuni clare ale calității locuirii (care să aibă la bază metodologia și standarde clare de evaluare) și lipsa accesului la un set mai cuprinzător de indicatori statistici, această analiza s-a realizat în baza unor limite calitative.

CONCLUZIILE CONSULTĂRII POPULAȚIEI | În cadrul chestionarului destinat locuitorilor municipiului Bistrița, respondenții au menționat faptul că principalul avantaj al locuirii în cartierele municipiului Bistrița îl constituie calitatea locuirii, cu precădere în locuințele individuale, cu o notă medie de 3,52 dintr-un maxim de 5 puncte. Cartierele cu cel mai ridicat nivel al locuirii sunt considerate cartierele periferice Valea Rusului, Valea Căstăilor, Valea Budacului, Simion Mândrescu și localitatea Unirea (note mai mari de 4). Cartierele de locuințe cu cea mai slabă calitate a locuirii sunt Independenței Sud și Valea Ghizii (note mai mici de 3). Din punct de vedere al vieții sociale a comunității, cele mai apreciate cartiere ale municipiului sunt Leoni, Centrul Istoric și Valea Rusului. Principalele avantaje ale locuirii în cartierele periferice (Leoni,

²⁴ Indicele calității locuirii – instrument de evaluare a calității locuirii urbane (2012), Disponibil la: https://www.researchgate.net/publication/264889414_Indicele_calitatii_locuirii_-_instrument_de_evaluare_a_calitatii_locuirii_urbane

Valea Budacului, Valea Ghinzii, Valea Rusului, Subcetate, Simion Mândrescu) și localitățile Ghinda, Unirea și Viișoara sunt mediul curat, liniștea, în timp ce unul dintre principalele avantaje ale Centrului Istoric îl constituie accesul facil la instituțiile publice.

Din punct de vedere al accesului la dotările de proximitate, cu precădere la dotările comerciale (magazin de cartier, piață agroalimentară, magazine de tip supermarket și/sau hypermarket, alimentație publică), care în același timp reflectă necesitatea dezvoltării unor centre de cartier sau centralități locale, cartierele identificate ca fiind deficitare sunt cartierele de locuințe individuale Leoni, Valea Budacului, Dedeman, Valea Ghinzii, dezvoltate în zonele periferice și localitățile Slătinița, Ghinda, Viișoara, Sigmir.

În ceea ce privește calitatea fondului locativ în ansamblurile de locuințe colective, cel mai mare grad de nemulțumire se înregistrează în cartierele Independenței Sud, Leoni, Subcetate, Petre Ispirescu. De asemenea, la nivelul municipiului Bistrița, nevoia de reabilitare a fondului construit este una dintre cele mai mari probleme identificate.

3.1.4. SPAȚII PUBLICE ȘI SPAȚII VERZI

În cadrul acestui capitol vor fi tratate două componente importante ale structurii spațiale a municipiului Bistrița, cu rol important în definirea imaginii urbane, în creșterea calității locuirii, în asigurarea unui cadru de desfășurare a activităților recreative și culturale în aer liber și suport al relațiilor sociale și de protecție a mediului: sistemul de spații publice și rețeaua de spații verzi (în conformitate cu Legea nr. 24/2007 și Registrul spațiilor verzi al Municipiului Bistrița), ca parte integrată a sistemului de spații publice.

Spațiile publice care se regăsesc în municipiul Bistrița pot fi clasificate din perspectiva configurării spațiale în următoarele tipologii:

- Cele de tip suprafață – pot fi parcuri, păduri urbane sau alte tipuri de spații publice de mari dimensiuni;
- Cele de tip punct – pot fi scuaruri, piețe urbane sau alte tipuri de spații publice de mici dimensiuni (spații comunitare, locuri de joacă);
- Cele de tip linear – pot fi bulevarde, străzi care dispun de zone pietonale generoase și care sunt flancate total sau parțial de diferite obiective de interes.

Din punct de vedere al distribuției în teritoriu, municipiul Bistrița prezintă o concentrare a spațiilor publice în zona centrală în timp ce principalele spații verzi din interiorul teritoriului intravilan sunt amplasate pericentral (Parcul Regele Mihai I al României); infrastructura de spații publice este completată de spațiile verzi din interiorul ansamblurilor de locuințe colective și din lungul cursurilor de apă care traversează teritoriul intravilan. În ceea ce privește localitățile componente, spațiile publice și spațiile verzi sunt concentrate în zonele centrale și în vecinătatea cursului de apă (în cazul localității Viișoara).

Din punct de vedere al distribuției în teritoriu, spațiile publice de tip suprafață se regăsesc atât în zona pericentrală, în partea de sud – Parcul Regele Mihai I al României (cu o suprafață totală de 3,6 ha), care împreună cu stadionul municipal și baza sportivă aferente constituie principalul pol de agrement și sport al municipiului – și în zonele periferice, ale municipiului – Pădurile Codrișor și Schullerward (cu o suprafață de 33,6ha). Pădurea Schullerward este amenajată ca o pădure urbană, cu trasee de drumeție, piste de biciclete și zone destinate activităților recreative. În ceea ce privește Pădurea Codrișor și Ștrandul Codrișor adiacent acesteia, administrația publică locală a inițiat un proiect de transformare a acesteia în pădure urbană și de amenajare de zone destinate activităților recreative.

Figura 30 Spațiile de tip suprafață: Parcul Regele Mihai I al României, municipiul Bistrița

SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Spațiile de tip punct sunt reprezentate de:

- Piețele urbane, Piața Centrală, Piața Mică (spațiu înscris în Registrul local Spațiilor Verzi din Municipiul Bistrița, cu o suprafață de 0,08ha), Piața Unirii, Piața Morii, amplasate în zona centrală.

Sistemul de piețe urbane din cadrul nucleului medieval al municipiului (Piața Unirii, Piața Centrală, Piața Mică) este un rezultat al dezvoltării urbanistice specifice așezărilor săsești, în cadrul acestor piețe desfășurându-se o serie de activități de interes public (târguri periodice, ceremonii religioase etc); în prezent aceste spații sunt amenajate ca spații verzi.

Piața Centrală rămâne principalul spațiu public al zonei centrale atât din punct de vedere funcțional cât și din punct de vedere simbolic și memorial. Piața medievală, de dimensiuni generoase, cu cele patru laturi bordate de clădiri cu valoare culturală complexă care găzduiesc activități de interes public și cu Biserica Evanghelică amplasată în centrul acesteia, are potențialul de a găzdui o serie de activități culturale de interes general, în corelare cu activitățile care se pot desfășura în lungul străzii pietonale Liviu Rebreanu.

- Scurturile și fâșiile plantate, amplasate în zonele pericentrale și centrale: Piața Petru Rareș (care include, în prezent, o suprafață verde de 0,21ha), Parcul "Casa Albă" Intr. Viorelelor (cu o suprafață de 0,20 ha), Parcul Eminescu, Parcul Han, Parcul Lama, Parcul BIG, Parcul de pe Str. Avram Iancu amplasat în lungul râului Bistrița (cu o suprafață de 0,50ha), spațiul verde Str. Zorilor – Str. Ecaterina Teodoroiu, spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Decebal și Str. Gării, Spațiu verde Str. 1 Decembrie 1-2, (cu o suprafață de 0,04ha), scuar cartier Subcetate, spațiul verde Str. General Bălan nr. 2-18 (amplasat la intersecția Str. C. Vivu și St. Gen. Bălan, cu o suprafață de 0,20 ha), spațiul verde adiacent sensului giratoriu Panait Cerna. Trebuie menționat faptul că, în conformitate cu tipologiile de spații verzi definite prin Legea spațiilor verzi, aceste spații intră în categoria scuarurilor sau a fâșiilor plantate, nefiind îndeplinită condiția de suprafață minimă de un hectar necesară parcurilor. În localitățile componente, spațiile publice de tip punct sunt reprezentate de scuarul Ghinda și parcul amenajat pe malurile râului Bistrița din localitatea Viișoara.

În general scuarurile și fâșiile plantate menționate anterior prezintă cu un procent ridicat de spații destinate circulațiilor pietonale.

Aceste scuaruri și fâșii plantate sunt spații publice cu potențial de extindere a amenajărilor destinate comunității locale și a activităților culturale și recreative periodice desfășurate în municipiu.

- Locuri de joacă amplasate cu precădere în zonele rezidențiale, în domeniul public al municipiului aflându-se 72 locuri de joacă.
- Cele 3 piețe agroalimentare din cartierele Independenței Nord, Decebal și Calea Moldovei. Acestea necesită lucrări de modernizare în vederea asigurării unor condiții optime de desfășurare a activităților pe tot parcursul anului.

Figura 31 Spațiile de tip punct: Piața Mică (stânga) și Piața Unirii (dreapta), municipiul Bistrița

SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Figura 32 Spațiile de tip punct: spațiul verde amplasat la intersecția Str. C. Vivu și St. Gen. Bălan (stânga), teren de joacă Str. Petru Maior (dreapta), municipiul Bistrița

SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

La nivelul municipiului Bistrița, infrastructura de spații verzi de tip suprafață și punct reușește să deservească cea mai mare parte a populației, păstrându-se un deficit de spații verzi de proximitate, în cadrul zonelor rezidențiale. Dezvoltarea fragmentată, necontrolată, a acestor cartiere de locuințe individuale în zonele periferice nu a avut în vedere o dezvoltare echilibrată a spațiilor publice și a spațiilor verzi destinate comunităților locale. În cadrul ansamblurilor de locuințe colective, spațiile verzi ocupă

suprafețe restrânse, la care se adaugă câteva scuaruri de mici dimensiuni, acestea jucând rolul de puncte focalizatoare în cadrul zonelor rezidențiale.

În anul 2021, prin HCL NR. 225/15.12.2021, au fost înscrise în Registrul local la Spațiilor Verzi din Municipiul Bistrița, spații verzi cu o suprafață totală de 2.394.632,0485 mp, echivalentul a 25,3 mp de spațiu verde/locuitor, constând în parcuri, scuaruri și fâșii plantate (conform definițiilor din Legea spațiilor verzi), cimitire, vegetație de aliniament, spații verzi aferente unor dotări de interes public, locuri de joacă, pădurea parc Schullerward și Complexul Wonderland (cu o suprafață de spațiu verde de 180,01 ha).

În vederea creșterii suprafeței de spații verzi din interiorul zonelor construite și dezvoltării infrastructurii de spații verzi din zonele rezidențiale prin valorificarea unor terenuri libere, Primăria Municipiului Bistrița are în implementare sau a implementat recent o serie de proiecte ce vizează amenajarea de spații verzi în aceste areale, finanțate prin POR 2014-2020:

- Amenajare spații verzi în zona Subcetate (Strada Busuiocului nr. 6), proiect finalizat în 2020, cu valoare totală de 255.598 euro;
- Amenajarea unui parc pe malurile râului Bistrița în localitatea componentă Vișoara, proiect finalizat în 2021, cu valoare totală de 726.914 euro;
- Amenajare parc în cadrul complexului sportiv și de agrement Unirea - Wonderland, perioada de implementare 2019-2022, cu valoare totală de 1.129.994 euro;
- Amenajare Scuar Ghinda – amenajarea unui spațiu verde în centrul localității Ghinda, adiacent DC8, proiect finalizat în 2021, cu valoare totală de 222.388 euro.

La nivelul municipiului Bistrița, în zonele centrală și pericentrală și în localitățile componente, au fost identificate câteva spații cu potențial de amenajare a unor piețe urbane sau scuaruri, care pot căpăta și alte funcții în afară de spații de tranzit/scurt repaos sau suprafețe utilizate pentru parcare a autovehiculelor, care pot susține activitățile socio-culturale desfășurate adiacent acestora și care pot întări rețeaua de spații publice și spații verzi din municipiul Bistrița:

- Spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Bistricioarei și Str. 1 Decembrie;
- Platforma amplasată adiacent Centrului cultural municipal George Coșbuc;
- Spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Decebal și Str. Gării;
- Terenul liber adiacent Turnului Dogarilor;
- Spațiu verde amplasat adiacent pâ râului Târpiu și Str. Petru Maior, spațiu verde adiacent Drumului Cetății și pâ râului Târpiu (spații propuse spre amenajare în cadrul coridorului ecologic pâ râul Târpiu);
- Terenul liber din zona centrală a localității Sigmir;

În ceea ce privește accesibilitatea parcurilor și pădurilor urbane, se remarcă faptul că există un procent semnificativ al locuitorilor care parcurg mai mult de 30 minute, ajungându-se inclusiv la 60 minute, pentru a accesa aceste spații verzi. Aceste distanțe ridică probleme de confort urban și de calitate a microclimatului. În aceste condiții, în aceste zone sunt necesare operațiuni de modernizare a spațiilor verzi existente, de tip punct (scuaruri, fâșii plantate), pentru a răspunde cât mai bine nevoilor comunităților locale și de identificare a unor terenuri în care se pot amenaja spații publice care să înglobeze spații de socializare pentru diferite categorii de vârstă, locuri de joacă, spații verzi amenajate ș.a.

Analiza spațiilor publice reliefează necesitatea amenajării și dotării spațiilor cu mobilier versatil, cu o atenție deosebită acordată designului în zona centrală, unde designul trebuie să fie adecvat unei zone cu patrimoniu construit valoros, spații multifuncționale care să permită desfășurarea de activități variate care să atragă categorii variate de utilizatori, astfel încât aceste spații să devină poli de atracție în municipiu.

În municipiul Bistrița, spațiile publice de tip linear reprezentate de spații verzi adiacente cursurilor de apă (pârâul Târpiu și râul Bistrița), circulațiile pietonale din zona istorică (Str. Liviu Rebreanu și cele 16 pasaje pietonale) și principalele artere de circulație ale municipiului: Străzile Independenței, Republicii, Gării, 1 Decembrie, Gării, General Bălan.

Râul Bistrița și pârâul Târpiu cu malurile acestora reprezintă elemente cu potențial ridicat de întregire a sistemului de spații publice al municipiului. În acest sunt necesare lucrări de renaturare a cursurilor de apă, de amenajare a spațiilor verzi adiacente cursurilor de apă, de integrare de trasee de promenadă și trasee ciclabile în corelare cu infrastructura de circulații velo/ciclabile a zonelor învecinate, de amenajare a unor zone de recreere și socializare și zone de agrement.

Numeroasele circulații pietonale și piețe urbane se constituie într-o puternică infrastructură pietonală a zonei istorice a municipiului Bistrița care favorizează și sprijină viața urbană a comunității locale. În lungul principalelor artere de circulație sunt amplasate instituțiile publice de importanță municipală și județeană, numeroase spații comerciale, instituții socio-culturale. Este necesar să se atragă atenția asupra nevoii de a contura un sistem de axe, care să deservească zonele rezidențiale și care să asigure un nivel de atractivitate sporit în zonele pericentrală și periferice.

Figura 33 Spațiile de tip linear: Str. L. Rebreanu (stânga) și Pasajul X (dreapta)

SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Figura 34 Spațiile de tip linear: Râul Bistrița (stânga) și pârâul Târpiu (dreapta), municipiul Bistrița

SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Prin amenajări adecvate ale spațiilor pietonale adiacente circulațiilor carosabile și a plantațiilor de aliniament există posibilitatea unirii acestor trei tipuri de spații publice în cadrul unei rețele urbane care să deservească întreaga comunitate locală și să facă mai accesibile principalele spații publice ale municipiului Bistrița.

Structura urbană a municipiului Bistrița, a permis dezvoltarea, în lungul a numeroase străzi, a plantațiilor de aliniament. În acest caz trebuie menționate străzile Republicii, Independenței, General Bălan din Bistrița și Str. Secundară nr. 9 din localitatea Viișoara (cu o suprafață verde de 0,58ha), care dispun de plantații de aliniament generoase, cu lățimi de cca 1,5-2,5m și, în cazul Str. Republicii, de spații verzi amplasate pe axul străzii (cu o suprafață de 0,59ha). Vegetația de aliniament poate fi considerată un element distinctiv și, mai mult, atrage atenția asupra nevoii constante de toaletare a arborilor, care în multe dintre cazuri au un aspect foarte neîngrijit, de completare a tronsoanelor din care lipsește vegetația înaltă, sau de amenajare a suprafețelor gazonate. De asemenea, un element complementar care ar veni în întâmpinarea utilizării sporite a acestor spații ar fi inserarea mobilierului urban acolo unde spațiul permite. Cu cât spațiile sunt mai bine definite și mai atractive pentru oameni, cu atât acestea devin mai de interes, ceea ce poate contribui inclusiv la prevenirea criminalității²⁵.

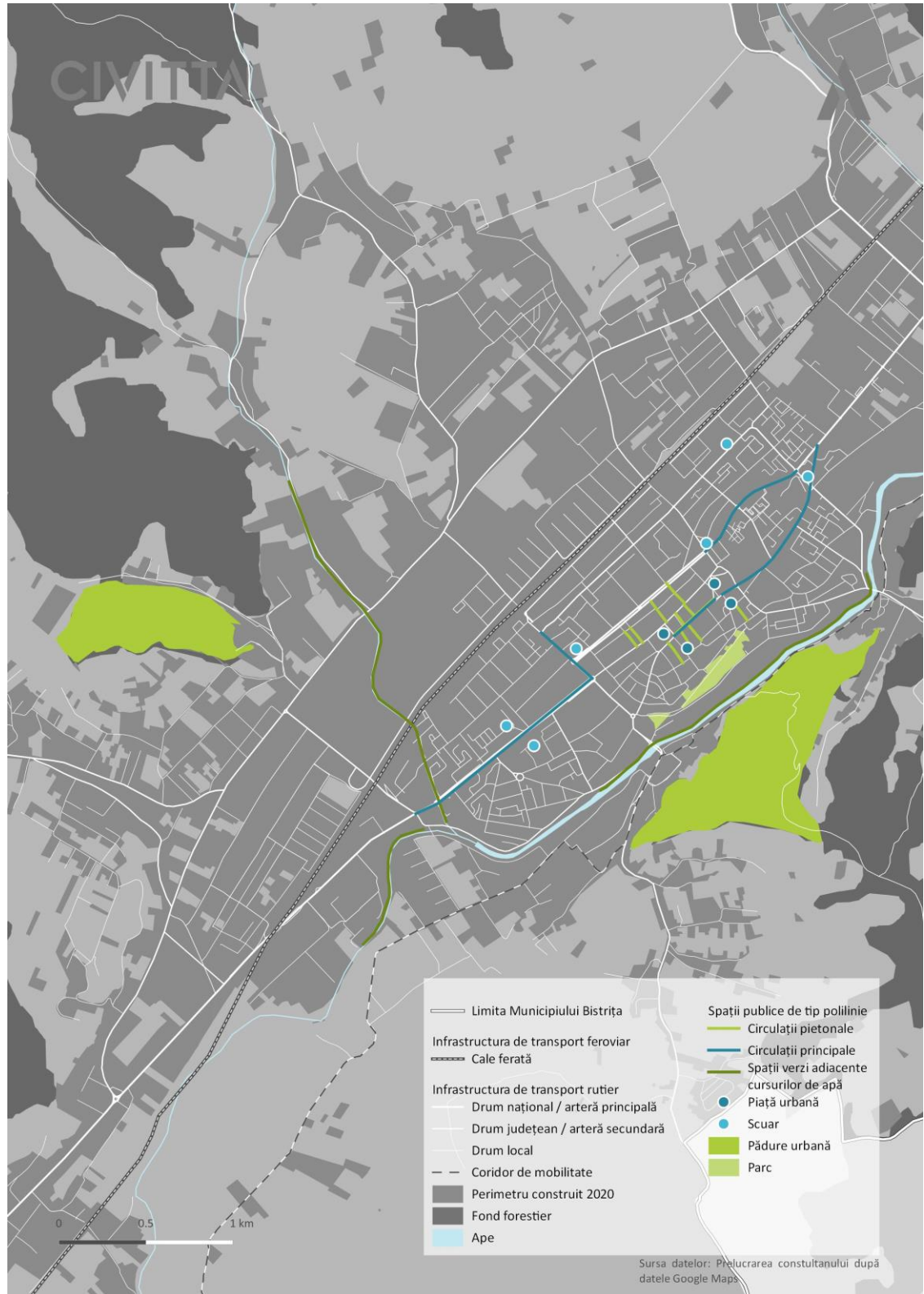
În ceea ce privește sistemul de spații verzi al municipiului, acesta este completat de spațiile verzi aferente instituțiilor publice și dotărilor socio-culturale. Dintre acestea se remarcă spațiile verzi aferente Prefecturii Județului Bistrița Năsăud, Muzeului Județean (Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud) (0,38ha), Colegiul Național Liviu Rebreanu (2,18 ha), Liceul Tehnologic Agricol Bistrița (3,34ha), Policlinica județeană (0,12ha).

CONCLUZIILE CONSULTĂRII POPULAȚIEI | La nivelul municipiului Bistrița, două dintre cele mai importante măsuri pentru dezvoltarea durabilă a municipiului sunt identificate ca fiind reabilitarea și modernizarea spațiilor publice și a spațiilor dintre blocuri precum și reabilitarea și modernizarea spațiilor verzi. Din punct de vedere al accesului cu spații de recreere/spații verzi, cartierele deficitare, sunt zonele periferice Subcetate, Leoni, Dedeman, Simion Mândrescu, Valea Ghinzii, și localitățile Ghinda, Slătinița, Sigmir, Sărata și Viișoara, ceea ce denotă necesitatea implementării unor proiecte de amenajare de spații publice și spații verzi de interes general, în aceste zone, în corelare cu activitățile care se pot constitui în centre de cartier. În ceea ce privește cartierele de locuințe colective, în opinia locuitorilor, se înregistrează deficiențe de spații verzi în cartierele Andrei Mureșanu și Independenței Sud.

²⁵ Jan Gehl, *Cities for People*, 2010

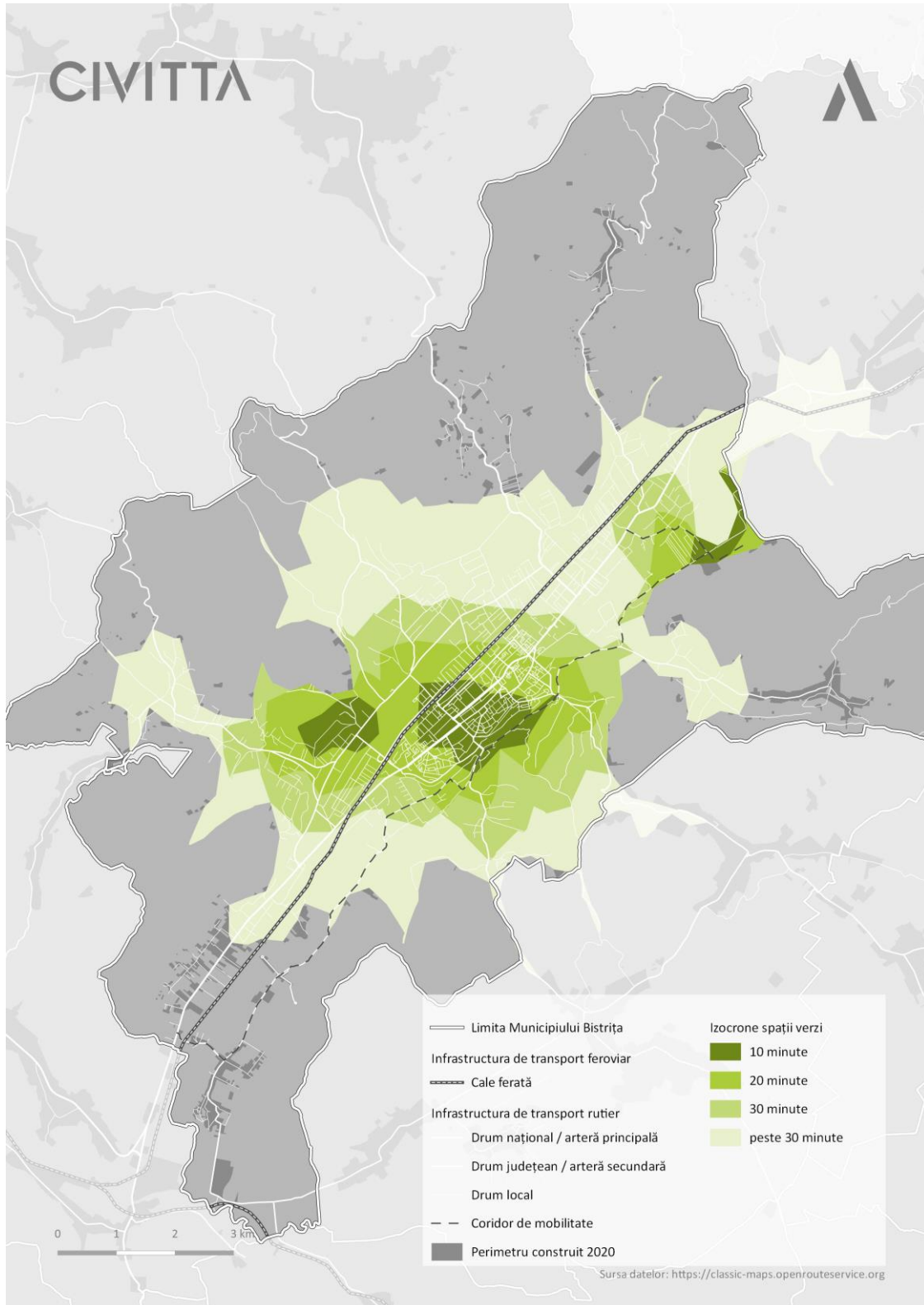

Figura 35 Principalele spații publice din municipiul Bistrița

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE, PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, GOOGLE EARTH

Figura 36 Izocrone de accesibilitate a spațiilor verzi din municipiul Bistrița

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE, PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITĂ, GOOGLE EARTH

3.1.5. PEISAJUL ANTROPIC ȘI PEISAJUL NATURAL

Peisajul reprezintă, în conformitate cu definiția oferită de Convenția Europeană a peisajului de la Florența, o parte de teritoriu perceput ca atare de către populație, al cărui caracter este rezultatul acțiunii și interacțiunii factorilor naturali și/sau umani, indiferent de încadrarea administrativă a acestuia sau de calitatea sa estetică sau scenică. Protecția peisajului cuprinde acțiunile de conservare și menținere a aspectelor semnificative sau caracteristice ale unui peisaj, justificate prin valoarea sa patrimonială derivată din configurația naturală și/sau de intervenția umană.

Ca stat membru al Consiliului Europei, România se angajează să identifice peisajele și caracteristicile acestora, să le urmărească transformările, să le evalueze, în scopul de a realiza demersuri pentru a introduce dimensiunea peisajeră în programele și politicile de amenajare a teritoriului, de urbanism și în cele culturale, de mediu, agricole, sociale și economice, precum și în alte politici cu posibil impact direct sau indirect, pentru a pregăti și implementa proiecte de punere în valoare a acestuia, scopul fiind protecția, managementul și/sau amenajarea peisajului ²⁶.

PEISAJUL NATURAL | În ceea ce privește cadrul natural, teritoriul adiacent municipiului Bistrița prezintă caracteristici specifice ale peisajului zonei deluroase. Principalele tipuri de peisaj natural regăsite în municipiul Bistrița sunt:

- Peisajul forestier;
- Peisajul cursurilor de apă;
- Peisajul terenurilor agricole, arabile și nearabile.

Peisajul cursurilor de apă are o valoare ridicată și include trei subcategorii importante: peisajul râului Bistrița și a zonei de luncă adiacentă acestuia și peisajul aferent afluenților râului Bistrița, care pe unele tronsoane, prezintă lucrări hidrotehnice – amplasarea cursurilor de apă în casete. Peisajul râului Bistrița prezintă un potențial ridicat de valorificare în scopul dezvoltării activităților în aer liber la care au acces locuitorii municipiului, respectând în același timp măsurile de protecție specifice acestor ecosisteme. De asemenea, peisajul cursurilor de apă contribuie la definirea identității locale a municipiului Bistrița.

Figura 37 Peisajul cursurilor de apă – pârâul Târpiu în zonele industriale

SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

²⁶ http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.ftp_act_text?id=37056

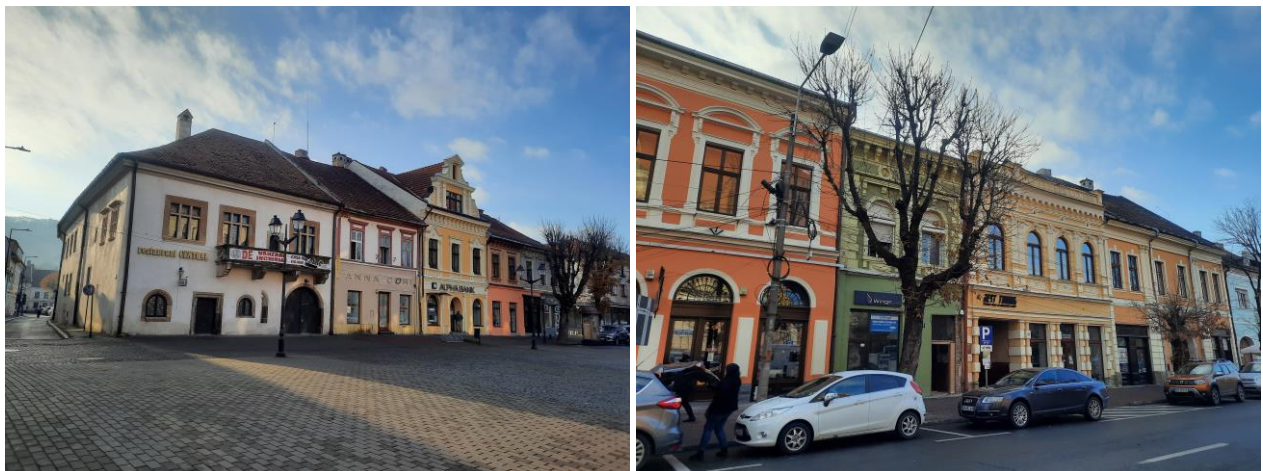
Peisajul zonelor agricole, în special al zonelor arabile, este unul minor la nivelul municipiului Bistrița, prezentând o valoare peisagistică redusă. Peisajul forestier în corelare cu caracteristicile geografice ale teritoriului, capătă o valoare peisagistică deosebită. Zonele forestiere aferente municipiului Bistrița și prezintă un important potențial de dezvoltare a activităților de petrecere a timpului liber destinate locuitorilor și turiștilor, cu precădere în Pădurile Codrișor și Schullerward.

PEISAJUL ANTROPIC | Referitor la cadrul antropic, teritoriul construit al municipiului Bistrița este divizat în următoarele unități de peisaj antropic:

- Peisajul centrului istoric;
- Peisajul rezidențial;
- Peisajul industrial.

Peisajul centrului istoric, cu precădere a ansamblului medieval, este unitatea de peisaj cea mai valoroasă existentă pe teritoriul municipiului Bistrița. Silueta centrului istoric este dominată de silueta Bisericii Evanghelice, cu precădere a turnului său, fiind vizibile de pe axele longitudinale ale zonei centrale care converg către aceasta (Str. Liviu Rebreanu, Ghe. Șincai, N. Titulescu, Dornei). Accentele verticale secundare ale siluetei centrului istoric sunt turnurile Bisericii Reformate, Bisericii Sf. Treime și Turnul Dogarilor. În cadrul centrului istoric, se păstrează imaginea urbană specifică așezărilor medievale fortificate, întemeiate de coloniștii sași: tramă stradală formată din străzi principale se care se suprapun cu fostele drumuri de tranzit și numeroase străzi secundare cu profil îngust, cu numeroase pasaje înguste și piețe urbane, clădiri amplasate pe aliniament care formează fronturi continue, cu șarpanta paralelă cu strada și cu regim mic de înălțime (P-P+2) și parcelar dens construit.

Figura 38 Peisajul centrului istoric, Str. Liviu Rebreanu (stânga), Str. Dornei (dreapta)

SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Peisajul rezidențial este dominat de categoria peisajului locuințelor individuale pe parcelă, cu regim mic de înălțime (P - P+1). La nivelul peisajului rezidențial se disting o serie de subcategorii date de: dezvoltarea locuirii în ansambluri de locuințe cu parcele de mici dimensiuni și densitate crescută, păstrarea în unele zone ale centrului istoric a țesutului urban medieval sășesc cu străzi înguste și sinuoase și front continuu, dezvoltarea parcelărilor interbelice cu clădiri și parcele compacte, dezvoltarea locuirii în localitățile componente municipiului pe parcele înguste și lungi cu grădini în partea posterioară. În cadrul celor 6 localități componente ale municipiului Bistrița, localitatea Slătinița prezintă cele mai multe elemente specifice modului de organizare spațială a așezărilor săsești.

În cadrul peisajului rezidențial o categorie aparte este reprezentată de ansamblurile de locuințe colective din zona pericentrală și spațiile interstițiale aferente acestora care variază ca dimensiuni, forme și mod de

amenajare, de la o zonă la alta. Trebuie menționate principalele circulații carosabile ale municipiului, bordate de clădirile de locuințe colective: Bd. Independenței, Bd. Decebal sau Str. Andrei Mureșanu.

Cursurile de apă care traversează zonele rezidențiale de locuințe colective (Independenței Nord, Independenței Sud) sau locuințe individuale (Străzile Codrișor, Falezii, Petru Maior, Bărnuțiu, Parcului, Minulescu, Valea Căstăilor etc) conferă acestor zone, aferente frontului de apă, o identitate aparte și o caracteristică care, valorificată adecvat, poate contribui la creșterea calității locuirii și imaginii urbane.

Figura 39 Peisajul zonelor rezidențiale: ansamblurile de locuințe colective independenței nord (stânga) și Petre Ispirescu (dreapta)

SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

Peisajul industrial include zonele ocupate de marile platforme industriale, amplasate în zonele periferice ale municipiului în partea de nord-vest, nord și sud, în localitățile Unirea și Viișoara, și zonele ocupate de marile unități comerciale amplasate în zonele pericentrale (în partea de sud și sud-vest) și periferice (în partea de est) ale municipiului Bistrița. Arhitectura zonelor industriale este cea specifică acestui program de arhitectură dezvoltat în perioada socialistă, peste care se suprapun intervențiile, extinderile sau modernizările din ultimele trei decenii pentru a corespunde evoluției tehnologice sau refuncționalizărilor prin care au trecut aceste ansambluri de clădiri. În unele cazuri, cum este arealul adiacent pârâului Târpiu, imaginea acestor zone urbane este afectată de existența infrastructurii aeriene de termoficare, nefuncțională în prezent.

3.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

3.2.1. STRUCTURA DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI

Conform ultimului Recensământ al Populației și al Locuințelor, realizat în anul 2011, populația stabilă a municipiului Bistrița era de 75.076 locuitori. Raportată la numărul total de persoane din județ (286.225 locuitori), populația municipiului Bistrița reprezintă un procent de 26%. În context național, municipiul Bistrița se înscrie în categoria municipiilor de dimensiuni medii din punct de vedere al numărului de locuitori, situându-se între municipiile Târgoviște (79.610 locuitori) și Tulcea (73.707 locuitori).

Tabel 4 Ierarhia municipiilor din România după numărul total de locuitori, 2011

NR.	NUME MUNICIPIU	NUMĂR LOCUITORI
	Municipii de dimensiune mare	

NR.	NUME MUNICIPIU	NUMĂR LOCUITORI
1	Municipiul București	1.883.425
2	Municipiul Cluj-Napoca	324.576
3	Municipiul Timișoara	319.279
4	Municipiul Iași	290.422
5	Municipiul Constanța	283.872
Municipii de dimensiune medie		
1	Municipiul Târgu Jiu	82.504
2	Municipiul Târgoviște	79.610
3	Municipiul Bistrița	75.076
4	Municipiul Tulcea	73.707
5	Municipiul Reșița	73.282
Municipii de dimensiune mică		
1	Municipiul Brad	14495
2	Municipiul Vatra Dornei	14429
3	Municipiul Toplița	13929
4	Municipiul Beiuș	10667
5	Municipiul Orșova	10441

SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO

Având în vedere faptul că, cele mai recente date oficiale, de la ultimul recensământ al populației, sunt cele de la recensământul din anul 2011, analiza de față va fi bazată, în cea mai mare parte, pe informațiile demografice disponibile pe platforma INS Tempo.

Datele mai recente, disponibile pe platforma online a Institutului Național de Statistică, arată ca, la 1 ianuarie 2022²⁷, municipiul Bistrița avea o populație totală de 94.506 locuitori, reprezentând aproximativ 28,9% din populația totală a județului Bistrița Năsăud (326.580 locuitori). Din perspectiva demografică, județul Bistrița Năsăud prezintă un grad redus de urbanizare, de 39,87%, sub media totală la nivel național (56,97%).

Bistrița este singurul oraș cu rang de municipiu al județului Bistrița-Năsăud și conform INS, la 1 ianuarie 2021, la nivel județean, municipiul Bistrița era primul centru urban al județului, ca număr de locuitori, fiind urmat de orașele Beclean (12.168 locuitori), Sângeorz Băi (11.970 locuitori) și Năsăud (11.464 locuitori).

În România, scăderea demografică este un fenomen care s-a manifestat constant în ultimele decenii. Numărul de locuitori a înregistrat o tendință descendentă, observată atât în cadrul recensămintelor, cât și din datele prezentate de Institutul Național de Statistică. România are o populație de 20.121.641 locuitori, conform recensământului din 2011, cu 12% mai puțin decât la recensământul precedent din 1992 și este de așteptat ca în următorii ani să se înregistreze o scădere a populației ca urmare a sporului natural negativ. Tendința de scădere a numărului de locuitori se va accentua în viitor. Conform ONU²⁸, România va avea o

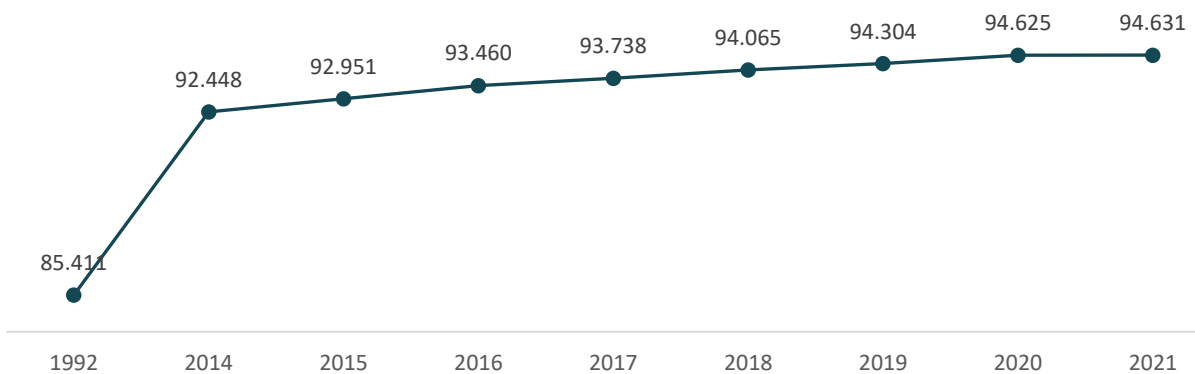
²⁷ Aceste date au fost disponibile după realizarea capitolului de Analiză a situația actuală. Astfel, pe parcursul analizei au fost folosite date din anul 2021.

²⁸ <http://esa.un.org/unpd/wpp/>

populație de 15,2 milioane de cetățeni până în 2050, iar până în 2100 va avea 10,7 milioane de cetățeni. Este important de precizat faptul că principalele cauze ale declinului demografic se referă la scăderea ratei natalității și a soldului negativ al migrației, atât interne, cât și externe. Printre cele mai importante motive care stau la baza acestor previziuni se numără migrația externă, care va influența procentul și distribuția populației pe grupe de vârstă, respectiv tendințele de îmbătrânire demografică. Astfel, numărul de tineri (0-15 ani) va scădea, iar numărul de vârstnici (peste 65 de ani) va crește, ceea ce va determina probleme din perspectiva dependenței demografice, respectiv a forței de muncă.

În ceea ce privește populația municipiului Bistrița conform datelor INS, se observă că populația a înregistrat o tendință ascendentă foarte mică, dar constantă, în perioada 2014-2021, cu o medie a ratei de creștere de sub 0,5%/an, de la 92.448 de locuitori în 2014 la 94.631 de locuitori în 2021, creșterea totală, în perioada analizată, fiind de 2,36%. În perioada 2020-2021 nu a mai existat o creștere a populației, pe fondul efectelor negative ale pandemiei de COVID-19, numărul de locuitori rămânând aproape neschimbat.

Figura 40 Evoluția populației municipiului Bistrița, după domiciliu, 2014-2021

SURSA: TEMPO INS

Evoluția pozitivă a populației municipiului Bistrița din ultimii ani se opune trendului negativ din regiune, în contextul în care la nivel județean și regional se constată o scădere a populației. În perioada de referință, județul Bistrița-Năsăud înregistrează o scădere demografică de 1,02%, în timp ce la nivelul regiunii Nord-Vest scăderea este de 0,61%. Creșterea ușoară a populației municipiului Bistrița, în timp ce populația la nivel județean și regional este în scădere, ar putea fi explicată prin sporirea atractivității municipiului și prin creșterea interesului populației din județ și regiune față de oportunitățile de dezvoltare socio-profesională existente la nivelul municipiului Bistrița care este cel mai important pol de atractivitate urbană din județ. Mediul urban al județului Bistrița-Năsăud este format din orașele Beclean (-0,07), Năsăud (-4,30) și Sângeorz Băi (3,56%). Cu excepția orașului Năsăud unde se remarcă o tendință de depopulare, în orașul Beclean schimbările sunt nesemnificative, în timp ce în Bistrița și Sângeorz Băi tendința demografică este pozitivă, ceea ce face ca media mediului urban să fie, de asemenea, pozitivă.

În regiunea Nord-Vest, singurul municipiu care mai înregistrează creșteri ale populației este municipiul Cluj-Napoca, însă în acest caz trendul crescător se regăsește și la nivelul județului Cluj. În toate celelalte județe din regiune și în municipiile reședință de județ se observă un declin demografic.

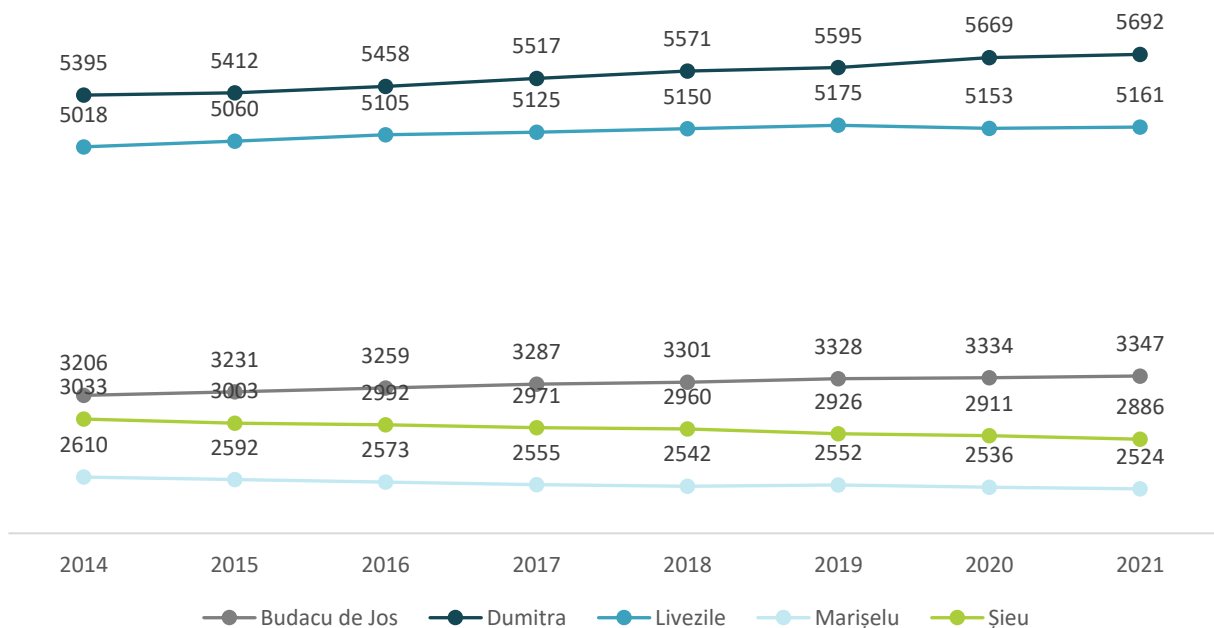
Figura 41 Tendințe demografice în perioada 2014-2021 la nivel județean, urban, mun. Bistrița, regiunea Nord-Vest

SURSA: BAZA DE DATE INS TEMPO

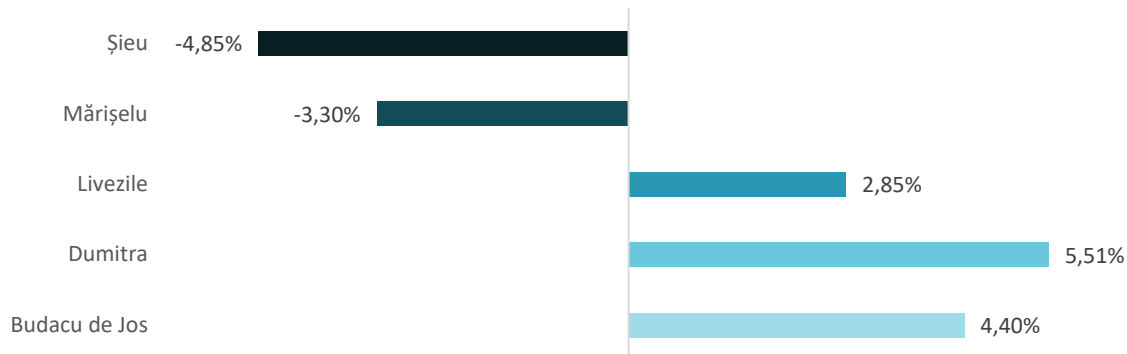
Evoluția demografică descendentă caracterizează întreg spațiul regiunii Nord-Vest. Excepțiile, la nivel de municipii și județe, sunt municipiile Bistrița, Cluj Napoca și județul Cluj, care înregistrează tendințe demografice pozitive. Tendința ascendentă manifestată la nivelul municipiului Bistrița se regăsește doar parțial la localitățile din zona de proximitate. Din cele cinci localități învecinate, trei înregistrează creșteri ale populației, în ultimii 8 ani, cu valori de 4% (Budacu de Jos), 3% (Livezile) și 6% (Dumitra). De asemenea, două localități, Șieu și Mărișelu, au înregistrat o scădere a populației cu 3% și respectiv 5%.

Figura 42 Tendințe demografice în perioada 2014-2021 în zona de proximitate a mun. Bistrița

SURSA: TEMPO INS

Figura 43 Tendințe demografice în perioada 2014-2021 la nivelul localităților de proximitate ale mun. Bistrița

Pe fondul acestor dinamici, la nivel de zonă (mun. Bistrița și localitățile învecinate) sporul demografic înregistrat este pozitiv, constatându-se o creștere a populației cu 2,27% în perioada 2014 – 2021, populația din arie numărând cu 2531 de persoane mai mult.

Tendința demografică a municipiului Bistrița păstrează același sens în ultimii 8 ani cu o stagnare în perioada 2020 – 2021, când creșterea constatată este neglijabilă. Comparativ cu tendințele demografice negative la nivel național, regional și județean, evoluția municipiului Bistrița este opusă și se explică prin faptul ca, fiind singurul oraș cu rang de municipiu din județ, este și cel mai important pol de atractivitate pentru populația aflată în căutarea de oportunități de dezvoltare socio profesională. La nivel zonal, municipiul Bistrița împreună cu localitățile învecinate contribuie la menținerea unui trend demografic pozitiv. În ceea ce privește mediul urban al județului Bistrița-Năsăud, mediu în care tendința demografică este, de asemenea, pozitivă, municipiul Bistrița împreună cu orașul Beclean au cea mai mare contribuție la creșterea demografică.

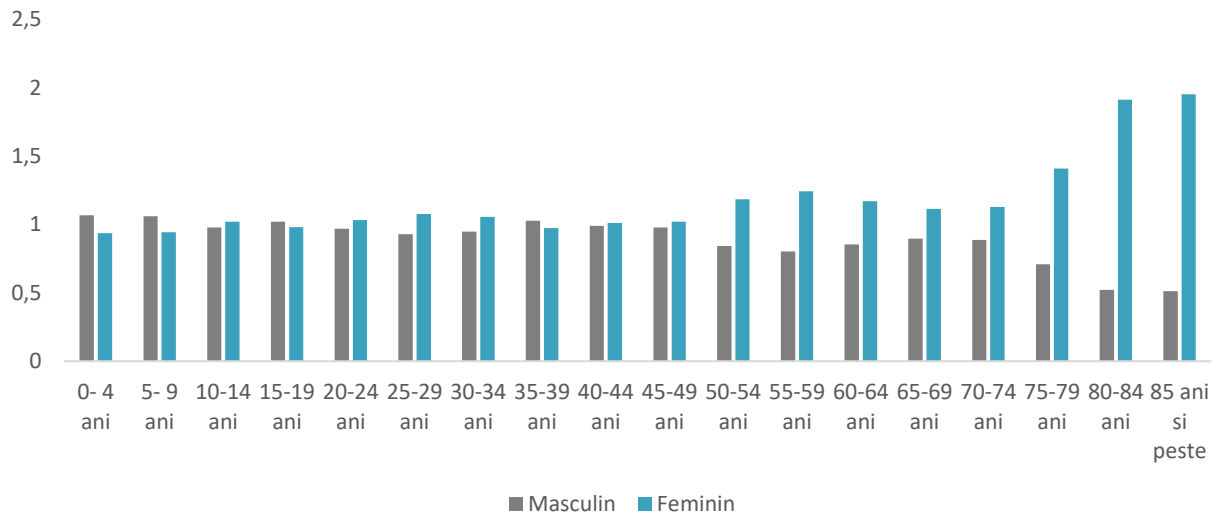
3.2.2. STRUCTURA POPULAȚIEI PE SEXE ȘI GRUPE DE VÂRSTĂ

Raportul de gen

La nivel general, la 1 ianuarie 2021, municipiul Bistrița prezintă o structură pe sexe relativ echilibrată, numărul bărbaților fiind de 45.556 (reprezentând 48,14% din populația municipiului), iar numărul femeilor de 49.075 (reprezentând 51,86% din populația municipiului). Raportul dintre femei și bărbați în favoarea femeilor (+3,7), la nivelul municipiului Bistrița, este ridicat în comparație cu ponderea de la nivel județean (+0,6) dar mai apropiat față de situația la nivel regional (+2,4) și național (+2,3) în favoarea femeilor. Această dinamică este asociată cu diferența speranței de viață la naștere între femei și bărbați, respectiv cu îmbătrânirea demografică, dar și cu migrația.

Deși în municipiul Bistrița se nasc mai multe persoane de sex masculin decât cele de sex feminin, raportul nu mai prezintă diferențe semnificative sau se inversează de mai multe ori în perioadele de vârstă cuprinse între 15 și 49 de ani, urmând ca după vârsta de 50 de ani să se stabilească clar un avantaj în favoarea femeilor, diferență care va urma această tendință și se va accentua. La nivelul țării, regiunii și județului, situația este asemănătoare, repartitia pe gen fiind, de asemenea, în favoarea femeilor, singura particularitate fiind întâlnită la nivelul județului Bistrița-Năsăud, unde diferența dintre cele două sexe este foarte mică.

Figura 44 Dinamica raportului de gen la 1 ianuarie 2021, municipiul Bistrița

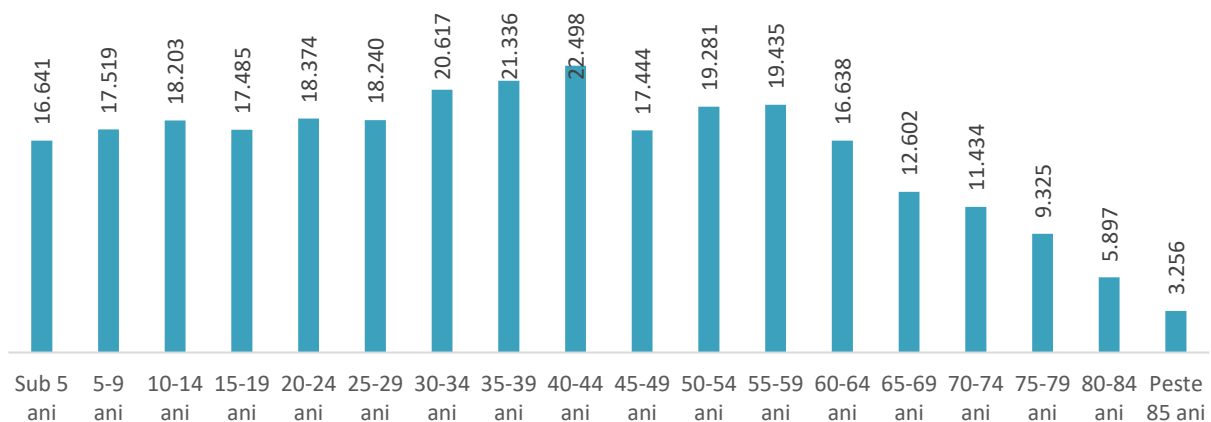
SURSA: BAZA DE DATE INS TEMPO

Dinamica raportului de gen arată că persoanele de sex masculin sunt numeroase doar până în perioada de vârstă 15-20 ani, iar după vârsta de 50 de ani femeile sunt mai numeroase decât bărbații și diferența dintre cele două sexe crește abrupt după 75 de ani. Această dinamică este asociată cu diferența speranței de viață la naștere între femei și bărbați, respectiv îmbătrânirea demografică (femeile fiind mai longevive), dar și cu migrația. Longevitatea sexului feminin este explicată, în mare parte, de aspecte genetice, dar și de unele aspecte ce țin de stilul de viață al femeilor și de ocupațiile diferite între femei și bărbați. Speranța de viață calculată în funcție de gen este un reper în calcularea politicilor sociale din domenii precum ocupare, sănătate, pensii, servicii sociale, etc.

Structura pe grupe de vârstă

Structura populației pe grupe de vârstă la nivelul municipiului Bistrița, conform datelor de la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, reflectă schimbările caracteristice peisajului demografic românesc.

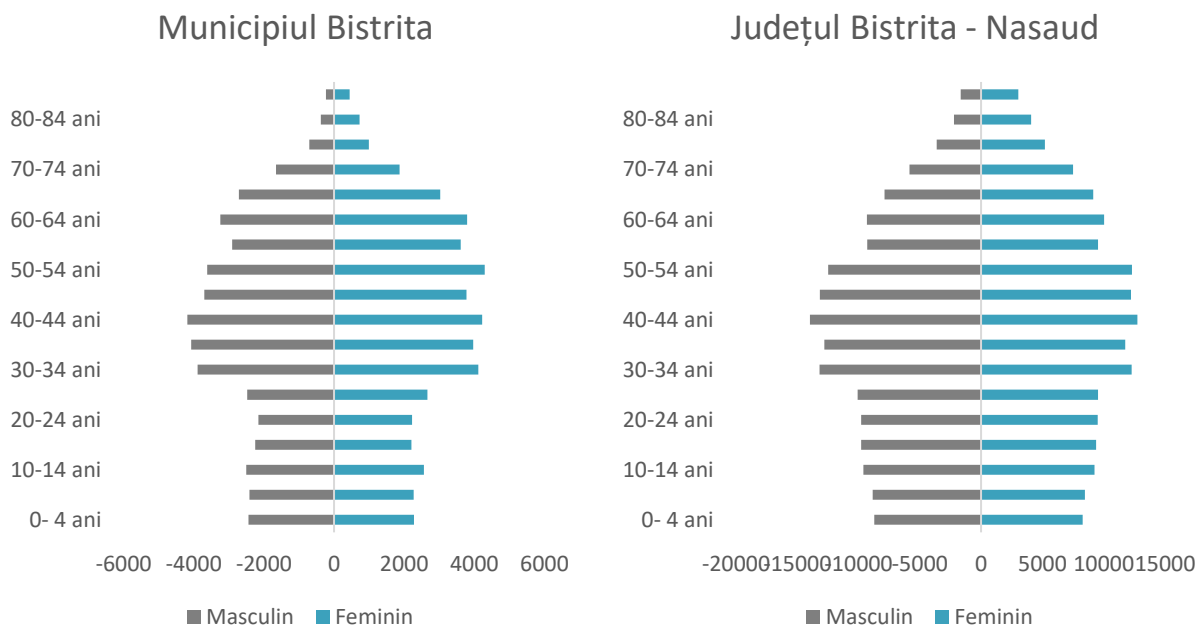
Figura 45 Populația stabilă a municipiului Bistrița pe grupe de vârstă, Recensământ 2011

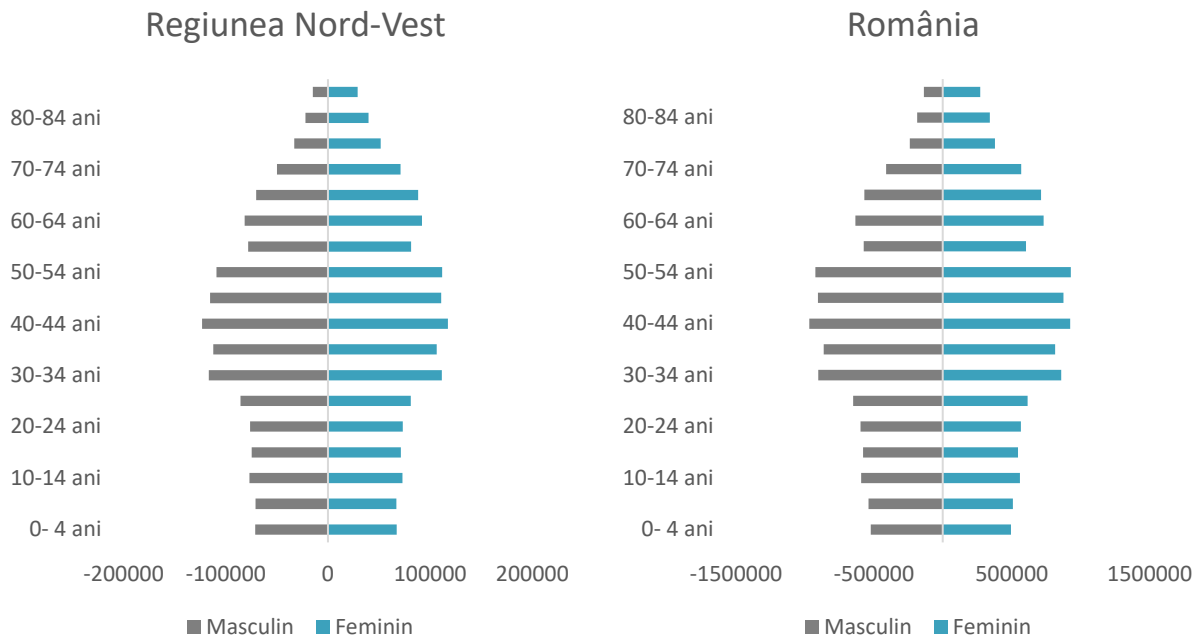
SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO

Astfel, a existat un vârf de natalitate al generației postbelice din perioada 1947 – 1955, datorat în mare parte fenomenelor de recuperare a căsătoriilor și a nașterilor amânate, urmat de o stagnare și apoi o reducere a natalității începând cu anul 1956, ca urmare a liberalizării avorturilor și schimbărilor de ordin social, economic și educațional în urma cărora femeile au devenit mai active din punct de vedere social participând în număr mai mare la activitatea economică și la învățământ. Aceste schimbări se reflectă în numărul mare de persoane cu vârste cuprinse în categoria 55-64 ani, urmat de scăderea aferentă categoriei 45 – 54. Politicile demografice de interzicere a avorturilor din România, de la sfârșitul anului 1966, au avut ca efect redresarea puternică a natalității, schimbare care se reflectă și în structura populației municipiului Bistrița prin numărul mare de persoane din categoria de vârstă 40 – 44 ani. De altfel, aceasta este cea mai numeroasă grupă de vârstă, cu 22.498 locuitori. Se remarcă o tendință de scădere în volum a populației din categoriile de vârstă 30 - 34 ani și 25 – 29 ani, explicate prin diminuarea efectelor, la începutul anilor 80, a factorilor coercitivi privind natalitatea. După anul 1990, peisajul demografic național este caracterizat de o tendință descrescătoare ca urmare a abrogării legislației privind avortul și contracepția, tendință care se reflectă și în structura populației municipiului Bistrița, prin numărul mai mic de persoane din categoria de vârstă 15 – 19 ani. Cu toate acestea, se remarcă o creștere ușoară în volum a populației din segmentul 10 – 14 ani. Perioada ultimelor două decade este caracterizată de o tendință de declin demografic, atât la nivelul municipiului Bistrița cât și la nivel județean, regional și național.

Figura 46 Piramida vârstelor pentru populația municipiului Bistrița, a județului Bistrița-Năsăud, a regiunii Nord-Vest și a României, 2021

SURSA: TEMPO INS

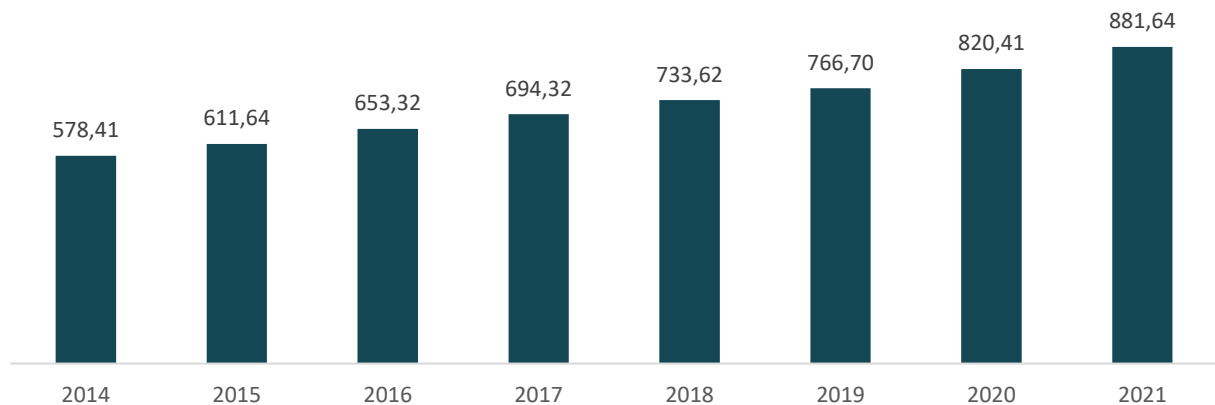
SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Prin scăderea natalității din ultimele două decenii România s-a aliniat tendinței europene, însă multe țări implementează politici de susținere a natalității. Această dinamică, în special declinul din perioada recentă constituie o bază de pornire importantă pentru realizarea și implementarea, la nivel național, a politicilor publice atât în ceea ce privește natalitatea dar și în privința educației, ocupării și a serviciilor publice.

Tendența de îmbătrânire demografică a populației municipiului Bistrița este dată de evoluția indicelui de îmbătrânire demografică²⁹ care în ultimii 8 ani prezintă o evoluție crescătoare. Astfel, conform datelor publicate de către Institutul Național de Statistică, dacă în 2014 numărul persoanelor de peste 60 de ani raportat la mia de persoane tinere, sub 15 ani, era de 578,41, în 2021 se constată o proporție de 881,64 persoane vârstnice la mia de tineri. Această evoluție arată o îmbătrânire rapidă a populației la o rată de creștere de peste 50% în perioada de referință.

²⁹ Cunoscut și ca "raportul bunici/nepoți", este un indicator al potențialului de creștere demografică pe termen mediu și lung și al presiunilor locative și migratorii determinate de aceasta

Figura 47 Evoluția indicelui de îmbătrânire demografică în municipiul Bistrița 2014-2021, %

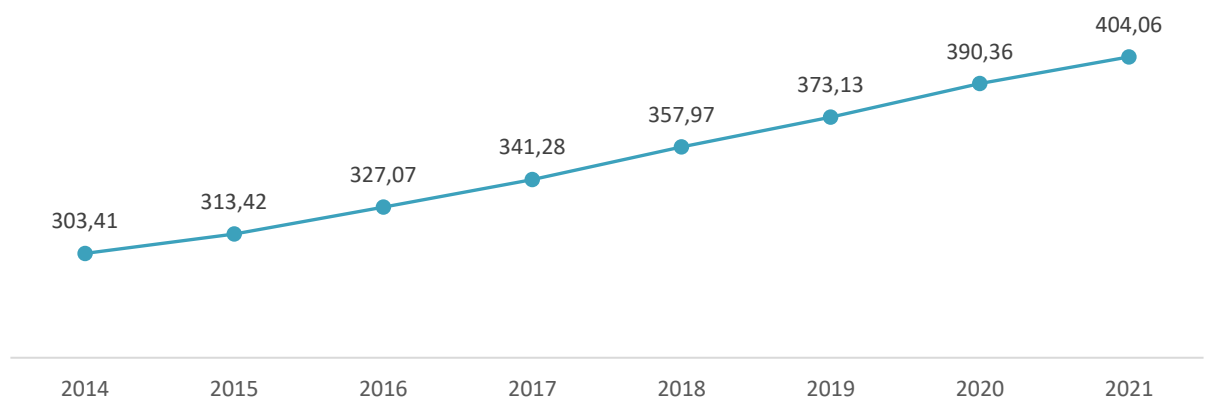

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Evoluția privind îmbătrânirea demografică urmează îndeaproape tendințele la nivel județean (944,56 %), regional (1102,01 %) și național (1187,25 %), o situație specială remarcându-se la nivelul țării și al regiunii Nord-Vest, unde numărul persoanelor vârstnice depășește numărul tinerilor. Tendința crescătoare și rata anuală de creștere indica faptul că, în cel mult doi ani, în lipsa unor măsuri de redresare, numărul de persoane vârstnice din municipiul Bistrița va depăși numărul de tineri, ceea ce va genera un dezechilibru demografic major în perioadele următoare, cu implicații negative pe plan social.

Raportul de dependență demografică³⁰ arată că, în anul 2021, la fiecare 1000 de locuitori cu potențial de a fi activi pe piața muncii, în municipiul Bistrița, revin 404 locuitori inactivi. Numărul de persoane inactivе în raport cu numărul persoanelor de vârstă activă a crescut constant în ultimii 8 ani. Această creștere determină un grad de presiune din ce în ce mai mare asupra persoanelor de vârstă activă, din perspectiva nevoii de îngrijire a persoanelor inactivе afectând, de asemenea, modul în care sunt redistribuite veniturile persoanelor active către membrii inactivi ai familiei.

Figura 48 Raportul de dependență demografică, municipiul Bistrița, %, 2014-2021

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

³⁰ Suma persoanelor inactivе (0-14 ani și peste 65 ani) raportată la volumul persoanelor active (15-64 ani)

Față de nivelurile județean (463,09 ‰) , regional (464,34 ‰) și național (466,64) situația este similară, însă municipiul Bistrița deține un ușor avantaj, datorat în mare măsură segmentului activ al coortei 1968-1980.

În ceea ce privește rata de dependență a persoanelor vârstnice³¹, în anul 2021, municipiul Bistrița arăta o valoare de 189,32‰, având o creștere de 70,28% față de anul 2014. Acest aspect poate fi explicat prin tendința prezentă și la nivel național de îmbătrânire accentuată a populației. Rata de dependență a persoanelor vârstnice în municipiul Bistrița urmează aceeași tendință crescătoare prezentă la nivel județean (224,94 ‰), regional (243,44 ‰) și național (253,30 ‰). Dacă în aceste cazuri vorbim de o rată de creștere față de anul 2014 în jurul valorii de 18 promile, se observă ca evoluția acestui indicator pentru municipiul Bistrița este de aproape 4 ori mai rapidă, ceea ce va determina, în anii următori, o pierdere a avantajului pe municipiul îl are în prezent, avantaj dat de o valoare mai mică a acestui indicator față de celelalte regiuni. Evoluția coeficientului de dependență a persoanelor vârstnice este influențată de procesul de îmbătrânire a populației dar și de migrațiune.

O tendință crescătoare se observă și în ceea ce privește coeficientul de dependență a persoanelor tinere³², deși, în acest caz, creșterea este mai mică în municipiul Bistrița, de la 192,22 ‰ în 2014, la 214,74 ‰ în 2021. Evoluția urmează tendința de creștere prezenta la nivel regional (220,90 ‰). La nivelul județului Bistrița-Năsăud cât și la nivel național, coeficientul de dependență a persoanelor tinere este mai mic în 2021 față de 2014, ca urmare a scăderii numărului persoanelor tinere (0-14 ani) cu 5,92% în județul Bistrița și 4,08% la nivel național. De remarcat este faptul că, în municipiul Bistrița. Numărul tinerilor este mai mare în 2021 cu 6,15% față de anul 2014. Pe termen scurt, indicele de dependență a persoanelor tinere este un indicator pentru nevoia de îngrijire pentru copii (nevoia de creșe, grădinițe, școli, școală după școală, bone etc.).

Tabel 5 Rata de dependență a persoanelor vârstnice/tinere în mun. Bistrița și la nivel județean, regional, național, 2014 – 2021, ‰

LOCALIZARE/EVOLUȚIE	COEFICIENTUL DE DEPENDENȚĂ A VÂRSTNICILOR			COEFICIENTUL DE DEPENDENȚĂ A TINERILOR		
	2014	2021	Evoluție	2014	2021	Evoluție
Municipiul Bistrița	111,18	189,32	70,28%	192,22	214,74	11,71%
Județul Bistrița - Năsăud	190,09	224,94	18,34%	245,93	238,14	-3,16%
Regiunea NV	205,54	243,44	18,44%	218,66	220,90	1,03%
România	213,35	253,30	18,72%	213,97	213,35	-0,29%

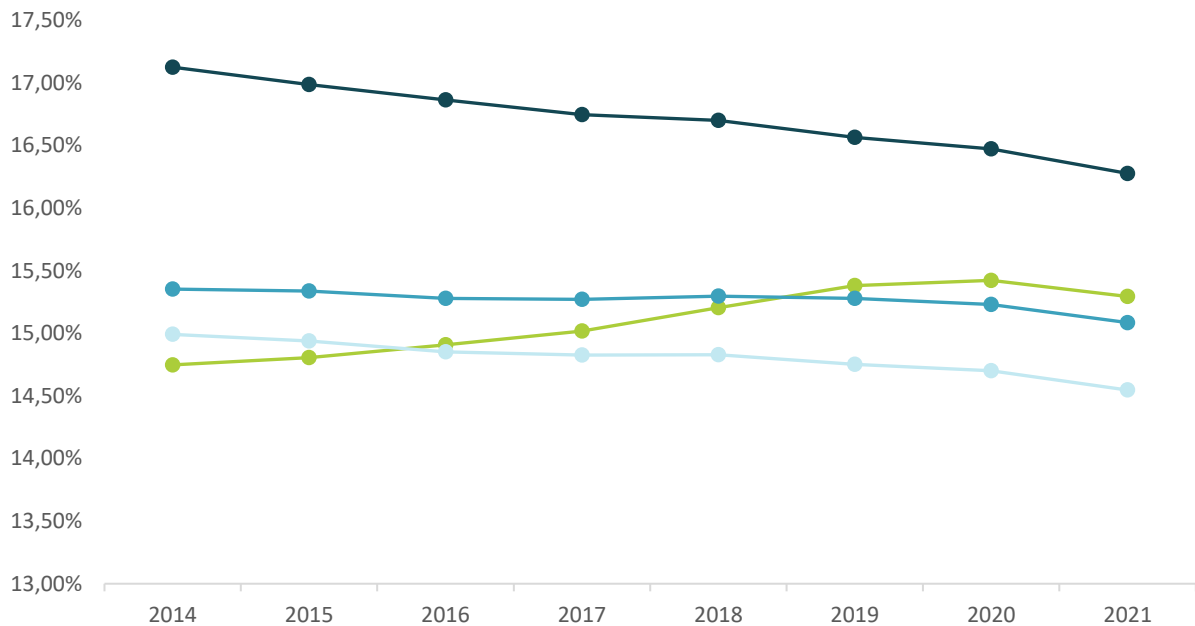
SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Ponderea copiilor la nivelul municipiului Bistrița este relevantă pentru aprecierea populației active de peste 10 ani. În comparație cu valoarea înregistrată în 2021 la nivelul județului (16,28%), proporția copiilor din municipiu este mai mică (15,29%), având o valoare apropiată de cea înregistrată la nivel regional (15,09%) dar situându-se peste ponderea înregistrată la nivel național (14,55%). Din punct de vedere al evoluției indicatorului, se poate observa o creștere ușoară în municipiul Bistrița de la 14,75% în anul 2014 la 15,29% în 2021, determinată de creșterea numărului de copii, în special pe segmentul de vârstă 10 – 14 ani (+18,42%).

³¹ Raportul dintre vârstnici și persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani.

³² Raportul dintre tinerii până în 15 și ani și populația cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani

Figura 49 Proportia populației de sub 15 ani în totalul populației, în țară, regiune, județ și municipiu, 2014-2021

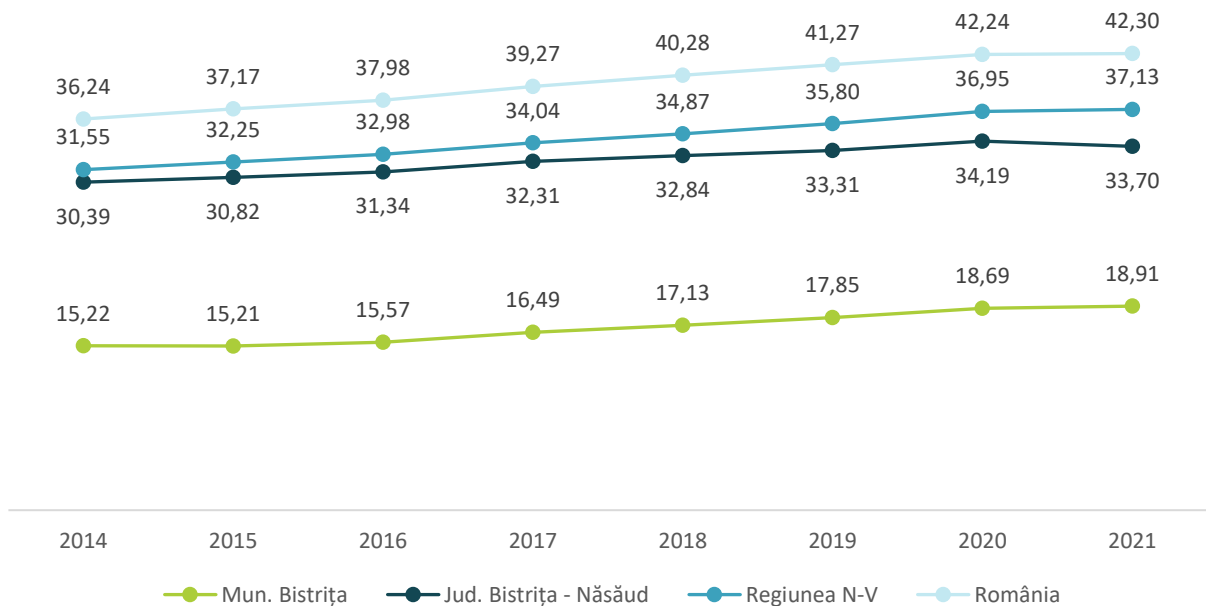

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În ceea ce privește evoluția indicelui de senioritate³³ la nivelul municipiului Bistrița, în perioada 2014-2021 valoarea acestuia a crescut de la 15,22% la 18,91%. Indicele ilustrează declinul demografic și îmbătrânirea populației și trebuie luat în considerare pe viitor pentru a ajunge la un echilibru demografic. În municipiul Bistrița, indicele de senioritate prezintă valori mult mai mici față de nivelul județean (33,70%), regional (37,13%) și național (42,30%), însă evoluția de creștere a acestuia este mult mai rapidă decât în celelalte regiuni. În perioada de referință indicele de senioritate a crescut cu 24,22% în municipiul Bistrița față de 10,89% la nivelul județului. Dacă se păstrează acest ritm de creștere, îmbătrânirea populației la nivelul municipiului va tinde să ajungă la valori similare cu restul țării. De asemenea, din perspectiva unei strategii de dezvoltare, indicele de senioritate evidențiază un tip special de presiune socială referitoare la îngrijirea persoanelor vârstnice. Datele înregistrate la nivelul acestui indicator atrag atenția asupra nevoii comunității de dezvoltare a serviciilor publice de îngrijire și de proiectare urbană destinate persoanelor vârstnice (spații de relaxare, aspecte referitoare la mobilitatea în spațiul urban al vârstnicilor, accesul în instituții și dotările publice).

³³ Raportul dintre numărul de persoane de peste 80 de ani și populația totală

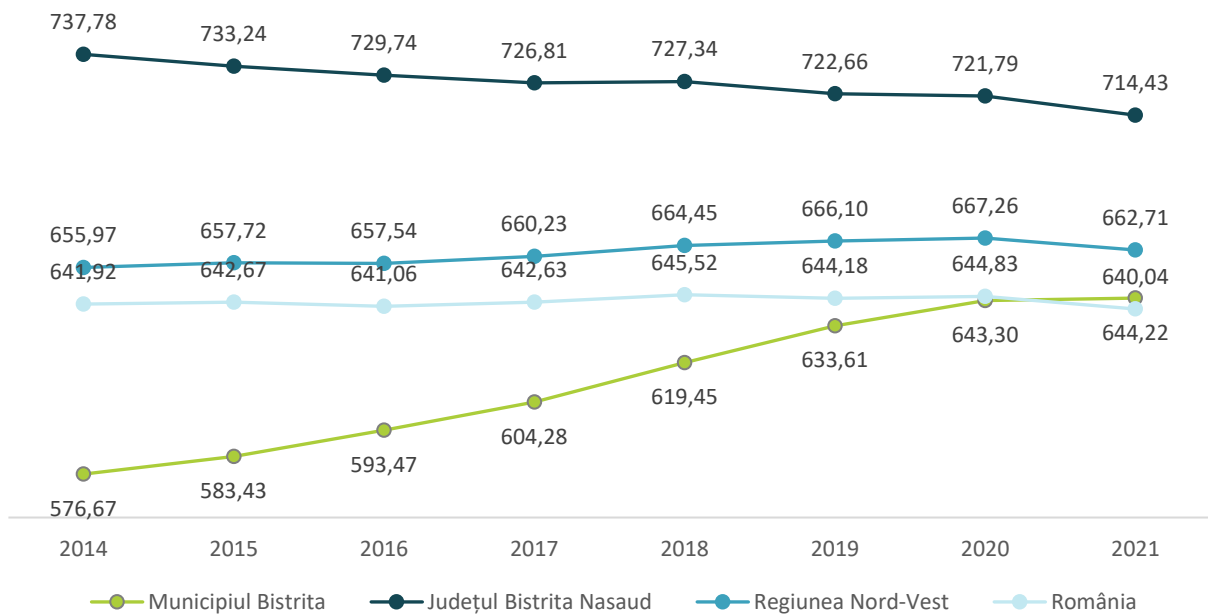
Figura 50 Indicele de senioritate, în țară, regiune, județ și municipiu, ‰, 2014-2021

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Rata de înlocuire a forței de muncă reprezintă măsura în care structura actuală a populației municipiului Bistrița asigură un volum suficient de copii și tineri pentru a înlocui forța de muncă ce va ieși la pensie în următorii 15 ani. La nivelul municipiului Bistrița sunt înregistrate valori în creștere ale indicatorului în perioada 2014- 2021, de la 576,67 ‰ la 644,22 ‰, în comparație cu datele remarcate la nivelul județului și țării unde în 2021 se observă valori mai mici față de 2014. La nivelul regiunii Nord-Vest se remarcă o creștere ușoară (+1,03%) a acestui indicator în ultimii 8 ani. Deși acest raport este subunitar atât în municipiul Bistrița cât și în celelalte teritorii analizate, creșterea numărului de copii și tineri raportat la mia de persoane de vârstă activă (+ 11% în ultimii 8 ani), la nivelul municipiului, reprezintă o oportunitate pentru reducerea vulnerabilităților municipiului cu condiția ca trendul de creștere să fie menținut prin politici de stimulare a natalității și de consolidare a populației tinere, evoluția acestui indicator fiind generată nu doar de natalitate ci și de migrație.

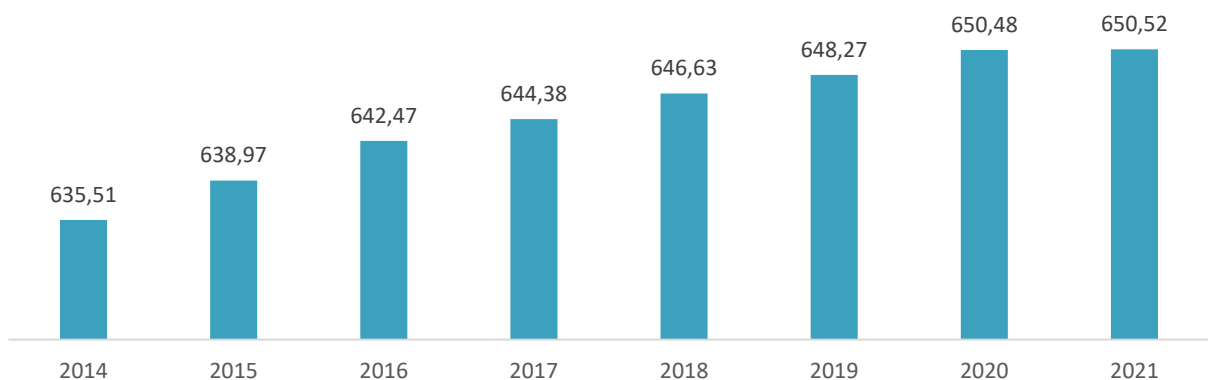
Figura 51 Rata de înlocuire a forței de muncă, în țară, regiune, județ și municipiu, %, 2014-2021

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În anul 2021 municipiul Bistrița avea 94.631 locuitori la o suprafață de 145,47 kmp. Analiza densității populației municipiului Bistrița arată ca densitatea municipiului a crescut constant în ultimii ani, cu o rată medie de creștere anuală de 33%. Această evoluție este explicată prin creșterea populației municipiului, în ultimii 8 ani, cu 2,36%. În perioada 2020-2021 tendința de creștere a populației și, prin urmare, creșterea densității municipiului au fost stopate pe fondul pandemiei de COVID-19. Comparativ cu celelalte municipii importante din regiunea Nord-Vest, densitatea populației municipiului Bistrița este redusă, în principal ca urmare a numărului relativ mic de locuitori. Prin comparație, municipiul Baia Mare are o densitate de 607.08 locuitori/kmp, la o suprafață de 236 kmp, în timp ce la polul opus se situează municipiile Oradea și Cluj-Napoca, cu o densitate a populației de peste 1800 de locuitori/kmp. În general, fenomenul de creștere a densității populației poate fi asociat cu o serie de dezavantaje precum creșterea poluării și creșterea prețului locuirii dar, în același timp, poate stimula creșterea economică a municipiului.

Figura 52 Dinamica densității locuirii în municipiul Bistrița, 2014-2021, kmp

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

3.2.3. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE

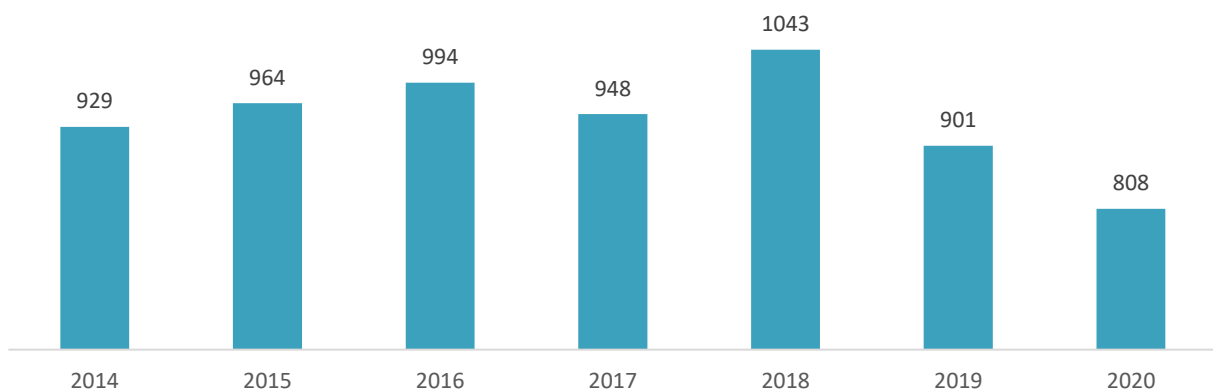
Mișcarea naturală și migratorie a populației analizează evoluția numărului, compoziției și distribuției teritoriale a populației, dar și intrările și ieșirile (nașteri, decese, emigrare, imigrare etc.). În funcție de soldul acestor intrări și ieșiri se poate preconiza evoluția pe termen mediu și lung a populației. Astfel se pot lua decizii de intervenții publice, care să contribuie la menținerea unei structuri echilibrate a populației. În acest context este necesară asigurarea unei evoluții care să susțină segmentelor inactive de populație (tinerii și vârstnicii) de către segmentele active (populația în vârstă de muncă).

Mișcarea naturală

Conform Institutului Național de Statistică, anul 2020 este al 31-lea an în care numărul morților este mai mare decât numărul nou-născuților, în România. Din analiza datelor disponibile pe platforma INS Tempo reiese că sporul natural, la nivelul întregii țări, a înregistrat o ușoară îmbunătățire în perioada 2015 – 2017. Începând cu anul 2017 situația s-a înrăutățit constant, în 2019 sporul natural înregistrând o scădere de peste 57.244 de persoane, iar în 2020 această scădere a ajuns la peste 118.000 de persoane, pe fondul efectelor negative ale pandemiei de COVID-19. Totodată, din datele disponibile pe platforma INS Tempo reiese că, la nivel național, numărul de copii născuți în 2020 este cel mai mic din ultimii 30 de ani, ajungând la 178.609 de nou-născuți, cu 43% mai puțin decât în 1990, când în România se nășteau 314.746 de copii. Specialiștii estimează că un spor natural negativ de peste 100.000 de persoane pe an, la populația României, va avea un impact negativ foarte mare.

La nivelul municipiului Bistrița, natalitatea a înregistrat o evoluție oscilantă în ultimii 7 ani. Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2020, în municipiu s-au născut 808 persoane, aceasta fiind cea mai mică valoare înregistrată din 2014. Numărul de născuți vii a crescut ușor în perioada 2014-2018 urmând, apoi, o tendință descendentă accentuată în 2019-2020. Tendința de scădere a natalității este prezentă și la nivelul județului (-9,92%), al regiunii Nord-Vest (-8,11%) și la nivel național (-11,80%), însă dintre teritoriile cuprinse în analiză, municipiul Bistrița a cunoscut cea mai abruptă scădere a nașterilor (-13,02) în perioada de referință.

Figura 53 Număr născuți vii în municipiul Bistrița, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

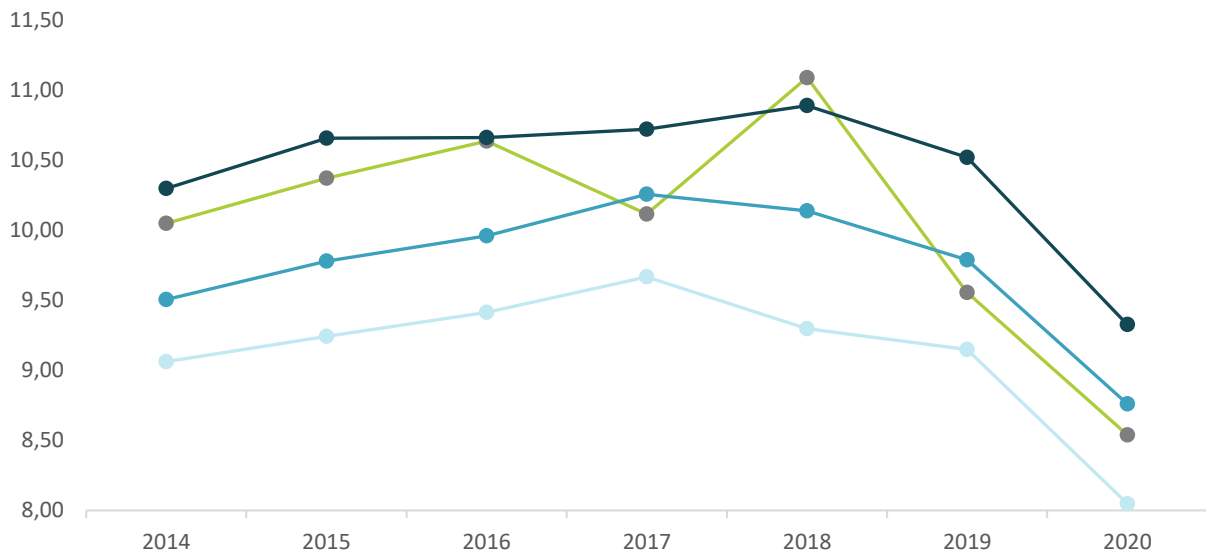
O situație similară privind evoluția numărului de născuți vii, în ultimii 7 ani, se înregistrează și în localitățile învecinate cu municipiul Bistrița dar și la nivelul mediului urban din județul Bistrița-Năsăud. Astfel, cu excepția localității Dumitra, unde numărul nașterilor este mai mare cu 17,74%, în toate celelalte localități analizate se constată o tendință descendentă a acestui indicator.

Tabel 6 Situație comparativă a numărului de născuți vii. Poziționarea municipiului Bistrița, 2014-2020

CATEGORIE	NUME LOCALITATE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014 - 2020
MEDIUL URBAN	MUNICIPIUL BISTRITA	929	964	994	948	1043	901	808	-13.02%
	ORAS BECLEAN	135	140	121	131	145	124	89	-34.07%
	ORAS NASAUD	109	118	101	93	120	129	90	-17.43%
	ORAS SANGEORZ-BAI	180	170	180	190	161	196	167	-7.22%
LOCALITĂȚI ÎNVECINATE	BUDACU DE JOS	51	54	49	39	55	39	44	-13.73%
	DUMITRA	62	69	76	95	77	106	73	17.74%
	LIVEZILE	62	56	68	65	55	58	57	-8.06%
	MARISELU	29	33	23	30	32	29	26	-10.34%
	SIEU	31	45	39	26	30	34	27	-12.90%

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

La nivelul municipiului, rata natalității³⁴ a fost de 8,54 ‰ în 2020 (față de 10,05 ‰ în 2014). Această scădere a ratei natalității este generată atât de scăderea numărului de nașteri cât și de creșterea numărului de locuitori în municipiu. În perioada 2014-2020 populația municipiului a crescut cu 2,35%, fiind singurul teritoriu în care s-a înregistrat o creștere a populației, comparativ cu județul Bistrița-Năsăud, regiunea Nord-Vest și România. Interacțiunea dintre numărul în scădere de nou-născuți și creșterea populației face ca municipiul Bistrița să înregistreze cea mai mare scădere, în ultimii 7 ani, a ratei natalității (-15,03%) comparativ cu celelalte teritorii analizate.

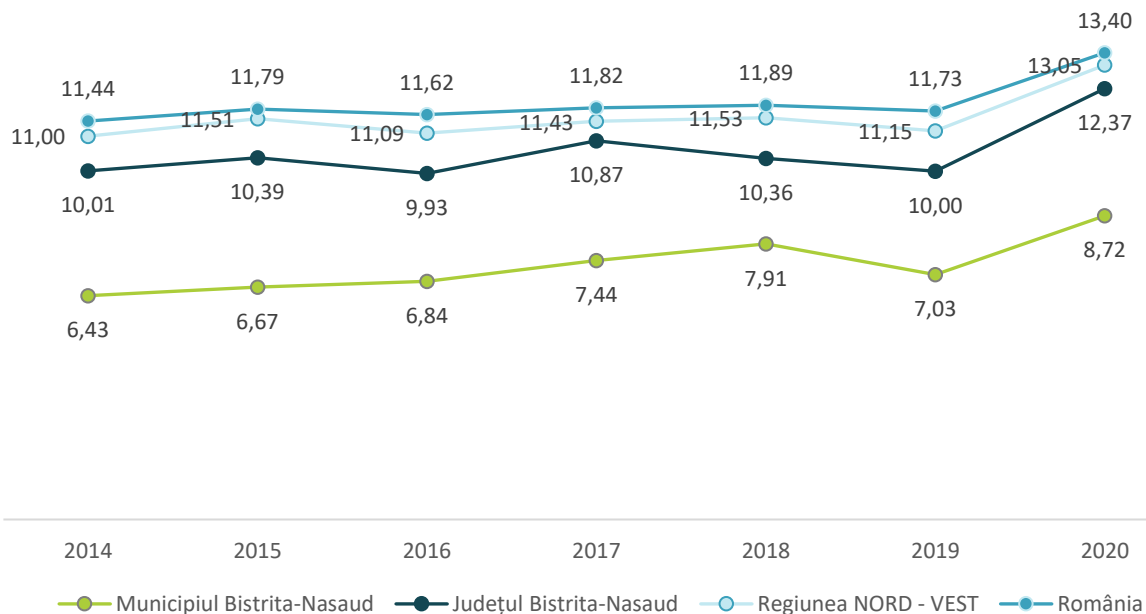
Figura 54 Evoluția ratei natalității, în țară, regiune, județ, municipiu, ‰, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

³⁴ Rata natalității este definită ca numărul de născuți vii/ populația totală*1000

Rata mortalității³⁵ la nivelul municipiului Bistrița a crescut în 2020 cu 35,69% față de anul 2014, iar tendința de creștere a acestui indicator se poate remarca și la nivelul celorlalte teritorii. Evoluțiile sunt asemănătoare la nivelul celor patru teritorii analizate, între anul 2014 și 2018 acest indicator având o dinamică fluctuantă. În perioada 2018-2019 se observă o scădere a mortalității în toate cele 4 teritorii. Perioada 2019-2020 este marcată de prezența pandemiei de COVID-19 ce a avut efecte negative asupra sănătății locuitorilor, atât direct prin infectarea cu virusul și afectarea aparatului respirator, cât și indirect prin manifestarea unor boli endocrine, de nutriție și metabolism, boli ale aparatului circulator sau boli legate de tulburări mentale apărute în urma pandemiei. De asemenea, conform INS³⁶ și studiului prezentat de către Our World in Data referitor la "Mortalitatea excesivă în perioada pandemiei Coronavirus", COVID-19 a produs la nivel național cu 12% mai multe decese în 2020 decât era așteptat.³⁷ Dintre teritoriile cuprinse în analiză, municipiul Bistrița și județul Bistrița-Năsăud înregistrează cele mai mari creșteri ale mortalității în 2020, de 12%, în timp ce la nivelul regiunii Nord-Vest creșterea a fost de 17%, iar la nivel național de 14%.

Figura 55 Evoluția ratei mortalității, în țară, regiune, județ, municipiu, %, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Bilanțul demografic natural sau sporul natural a avut de-a lungul întregii perioade analizate o evoluție descrescătoare în municipiul Bistrița, valoarea acestui indicator, al finalul anului 2020, fiind de -18%. De asemenea, în perioada 2016-2017 a mai avut loc o scădere importantă (-29%) a sporului natural, urmată de o revenire ușoară în 2018. Începând cu acest an, sporul natural a scăzut la o rată de 2.52‰, în 2019, iar în 2020, când rata mortalității a depășit rata natalității, rata sporului natural³⁸ a atins o valoare negativă, pentru prima dată în perioada analizată. Anul 2020 a fost marcat de izbucnirea și extinderea pandemiei de COVID-19 în întreaga lume, iar efectele negative ale pandemiei au fost resimțite puternic și în România.

³⁵ Numărul persoanelor decedate/populație totală x 1000

³⁶ INS - Decese înregistrate în lunile ianuarie-noiembrie 2020, după cauza principală de deces

³⁷ <https://ourworldindata.org/excess-mortality-covid>

³⁸ Rata sporului natural al populației este un indicator care măsoară diferența algebrică între rata natalității și rata mortalității generale a populației

Cele mai importante schimbări sociale care au afectat sporul natural, în această perioadă, sunt creșterea numărului de decese, ca urmare a îmbolnăvirilor, dar și scăderea ratei natalității, peste previziunile anterioare. Potrivit Institutului Național de Statistică, în pandemie, în România, s-au născut cei mai puțini copii din 1930 până în prezent. Această tendință se regăsește și în municipiul Bistrița, rata natalității fiind cea mai mică din perioada cuprinsă în prezentă analiză. Datele disponibile pentru anul 2020 reflectă tendințele din timpul primului val al pandemiei, fiind de așteptat ca în anul 2021, ca urmare a valurilor ce au urmat, tendința de scădere a natalității și a sporului natural să continue în aceeași direcție.

Tabel 7 Situație comparativă a ratei natalității, mortalității și sporului natural. Poziționarea municipiului Bistrița, 2020

	NR. POPULAȚIE	NR. NĂSCUȚI	NR. DECESE	RATA NATALITĂȚII %	RATA MORTALITĂȚII %	SPOR NATURAL ‰
Municipiul Bistrița	94.625	808	825	8,54	1043	-0,18
Județul Bistrița-Năsăud	328.133	3.060	4.059	9,33	8,72	-3,04
REGIUNEA Nord-Vest	2.832.940	24.816	36.957	8,76	12,37	-4,29
România	22.191.818	178.609	297.345	8,05	13,05	-5,35

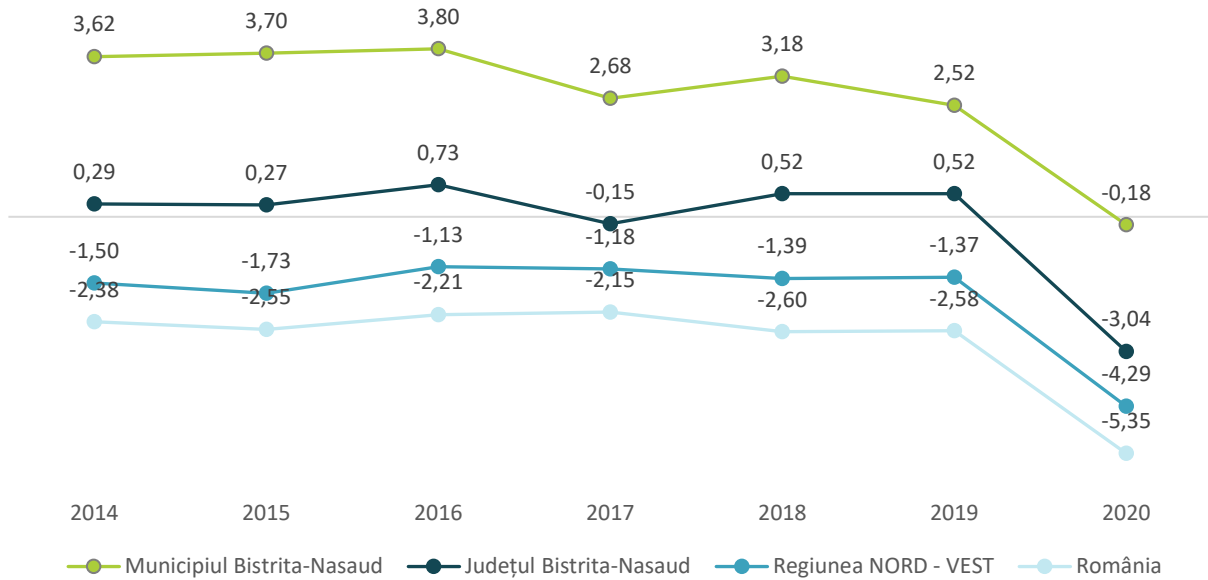
SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Valori negative ale sporului natural s-au înregistrat, în 2020, în toate cele patru teritorii analizate, cea mai mare scădere fiind observată la nivel național, unde rata sporului natural a fost de -5,35‰. De remarcă este faptul că municipiul Bistrița, spre deosebire de celelalte teritorii, înregistrează o rată negativă a sporului natural pentru prima dată, în anul 2020. La nivel național și în regiunea Nord-Vest, rata sporului natural este negativă pe tot parcursul ultimilor 7 ani, în timp ce județul Bistrița-Năsăud are o rată sub 1‰ cu o scădere sub 0 în 2017. În 2020, municipiul are un ușor avantaj față de toate celelalte teritorii, chiar dacă tendința sporului natural urmează aceeași direcție.

Chiar dacă tendința ratei sporului natural, la nivelul municipiului, urmează aceeași direcție observată în celelalte teritorii analizate, Bistrița deține un avantaj ușor care poate explica, parțial, tendința de creștere a populației, în timp ce în toate celelalte teritorii populația este în scădere.

În ceea ce privește evoluțiile viitoare, pe lângă valurile 2-4 ale pandemiei de Covid-19, care au produs efecte negative pe parcursul anului 2021, evoluția altor indicatori observați la nivel social pot avea o influență indirectă asupra evoluției populației.

Figura 56 Evoluția ratei sporului natural, în țară, regiune, județ, municipiu, %, 2014-2020

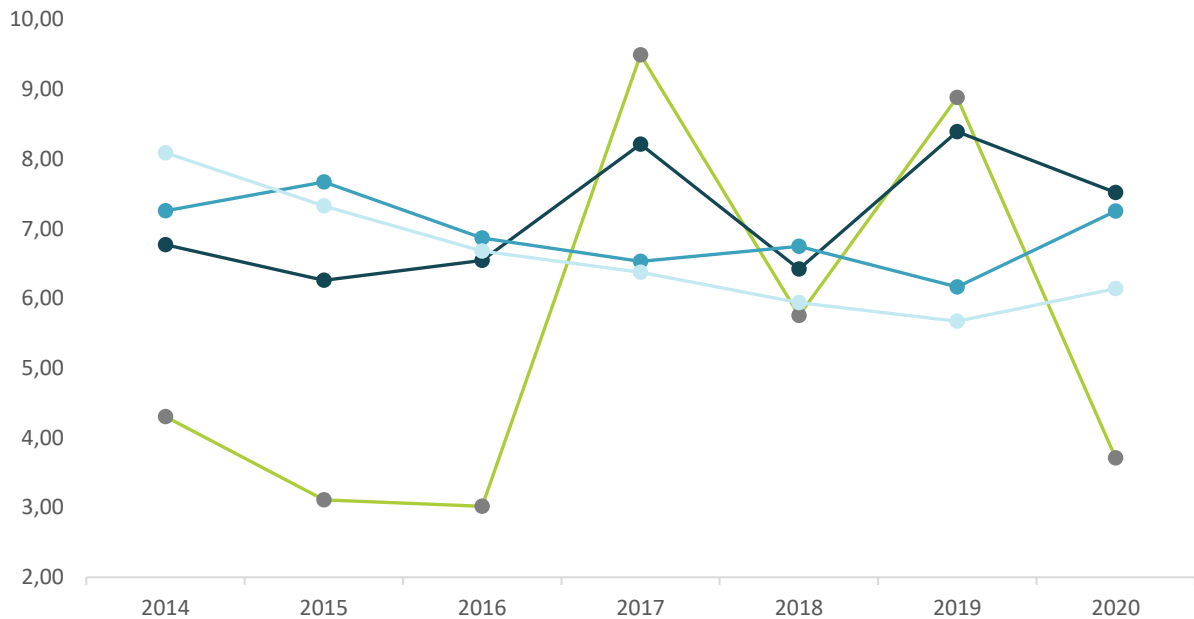
SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Astfel, rata mortalității infantile³⁹ a înregistrat în municipiul Bistrița cea mai mare scădere (-58%) din ultimii 7 ani. O tendință asemănătoare se poate observa și la nivelul județului Bistrița-Năsăud, în timp ce la nivel național și în regiunea Nord-Vest, rata mortalității infantile a crescut ușor în 2020. Față de anul 2014, mortalitatea infantilă a scăzut în toate teritoriile, cu excepția regiunii Nord-Vest. La nivelul României, indicatorul are o valoare ridicată în comparație cu media Uniunii Europene. Astfel, dacă în Uniunea Europeană sunt 4 decese înregistrate în rândul copiilor cu vârste de sub 1 an la mia de născuți vii, România înregistrează în anul 2019 cca. 6 decese la mia de născuți vii⁴⁰.

³⁹ Numărul de decese ale copiilor cu vârste de până la un an, raportat la numărul de născuți vii din același an

⁴⁰ Anuarul demografic al României 2015, INS

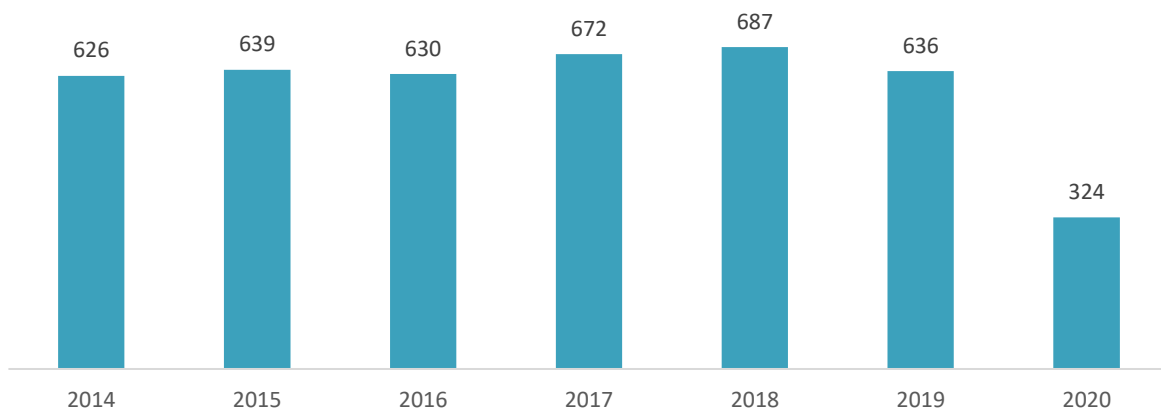
Figura 57 Evoluția ratei mortalității infantile, în țară, regiune, județ, municipiu, ‰, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În municipiul Bistrița, numărul de căsătorii prezintă o evoluție descendentă, cu o scădere procentuală de -48%. În intervalul analizat se remarcă perioada de creștere 2016-2018, ce atinge un vârf în anul 2018 de 687 căsătorii. Perioada este urmată de un declin accentuat până în anul 2020, an în care numărul de căsătorii aproape s-a înjumătățit. Anul 2020 a fost un an dificil în perspectiva realizării de evenimente, în special în cazul căsătoriilor din cauza reglementărilor stabilite pe timpul pandemiei.

Figura 58 Evoluția numărului de căsătorii, în municipiul Bistrița, 2014-2020

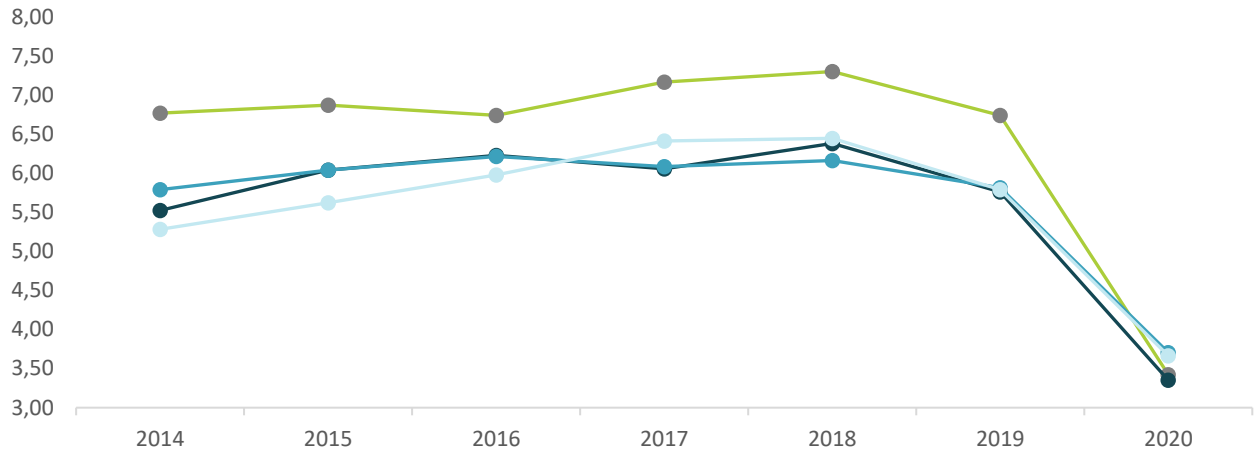
SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Rata de nupțialitate⁴¹ este în scădere atât în municipiul Bistrița, cât și în celelalte teritorii. În perioada 2014-2018, municipiul Bistrița prezenta o rată mai crescută de nupțialitate față de celelalte teritorii, însă în 2020

⁴¹ Este calculată prin raportarea numărului de căsătorii încheiate într-un an calendaristic, la populația după domiciliu la 1 ianuarie pentru anul respectiv, la 1.000 de locuitori

acest indicator a avut cea mai mare scădere (-49,43%), ajungând ca la 3,42‰, fiind a doua cea mai slabă rată, după județul Bistrița-Năsăud.

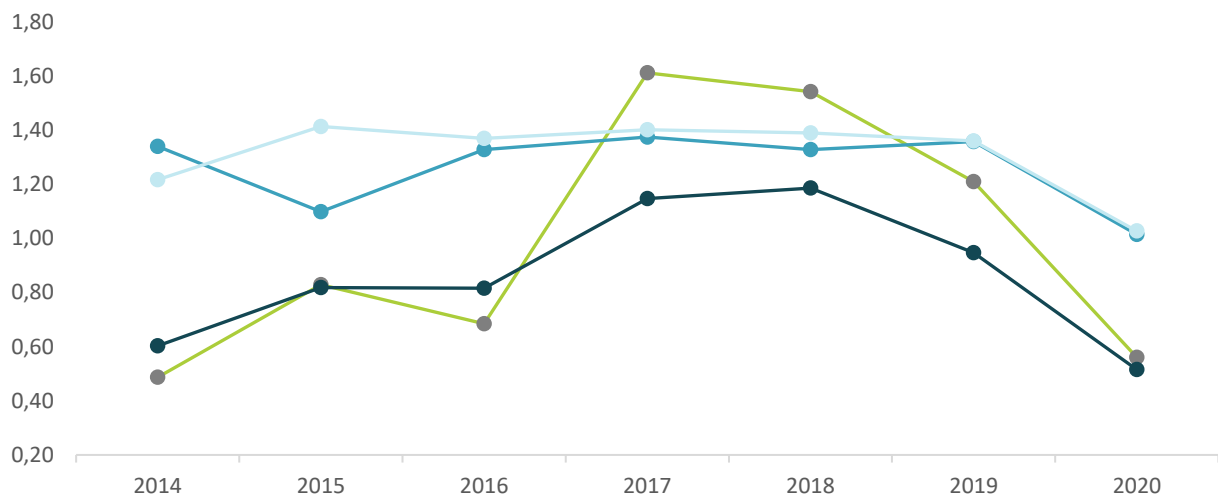
Figura 59 Rata de nupțialitate, în țară, regiunea, județ, municipiu, ‰, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Rata de divorțialitate⁴² a avut o tendință de scădere atât în perioada 2019-2020, cât și în ultimii 7 ani. Cu toate acestea, municipiul Bistrița este singurul teritoriu în care divorțialitatea a crescut, fiind mai mare în 2020 cu 15,07% față de anul 2014. Rata divorțialității în municipiul Bistrița este în scădere din anul 2017, când a atins un vârf de 1,61‰.

FIGURA – RATA DE DIVORȚIALITATE LA MIA DE LOCUITORI, ÎN ȚARĂ, REGIUNE, JUDEȚ, MUNICIPIU, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

⁴² Se calculează prin raportarea numărului de căsătorii desfăcute în cursul unui an calendaristic la populația după domiciliu la 1 ianuarie din anul respectiv ce revin la 1.000 de locuitori.

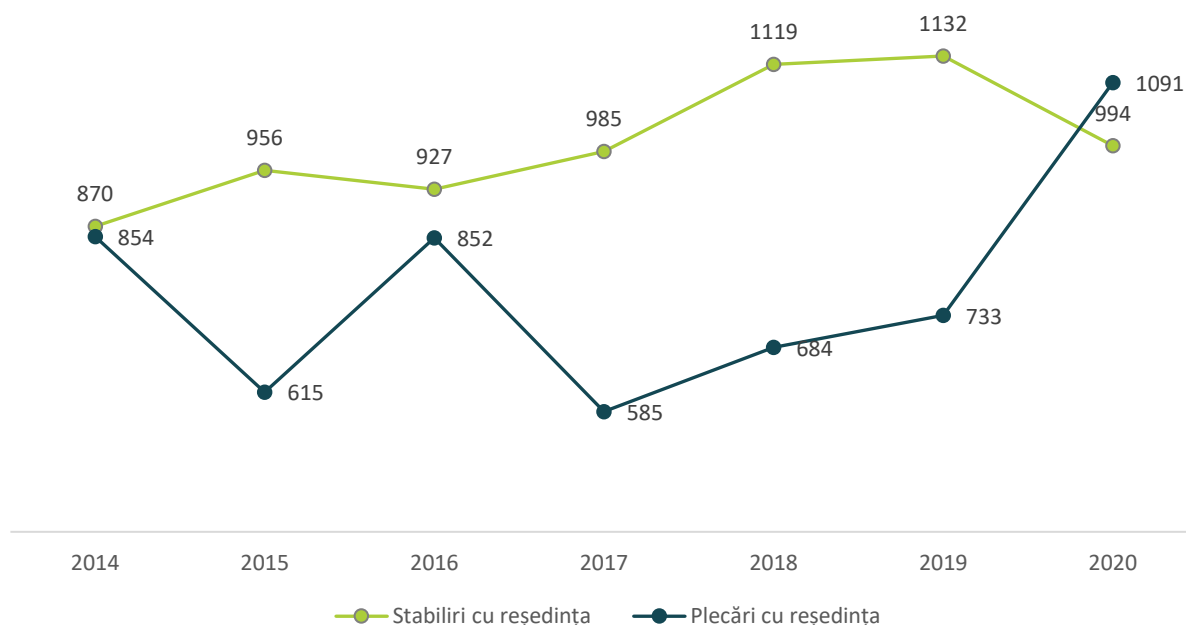
Soldul migrator

Pentru evoluția demografică a unui teritoriu, mișcarea migratorie este un proces deosebit de complex. Evoluția acestui fenomen poate echilibra sau dezechilibra bilanțul demografic. Alături de mișcarea naturală a populației, migrația internă și externă de la nivelul unei localități reliefează informații importante cu privire la tendințele de mobilitate a populației.

În anul 2020, numărul stabilirilor cu reședința, în municipiul Bistrița, era mai mare cu 14,25% față de anul 2014, dar în scădere cu 12,19% față de anul precedent. Trebuie menționat că, în timp ce în celelalte teritorii analizate (județul Bistrița-Năsăud, regiunea Nord-Vest, România) numărul stabilirilor cu reședința a crescut în 2020 față de 2019, în municipiul Bistrița s-a înregistrat prima scădere din anul 2016.

Situația la nivelul municipiului Bistrița referitor la plecările cu reședința este asemănătoare cu cea din județul Bistrița-Năsăud, încadrându-se în tendințele de mișcare ale populației județului. Atât la nivel județean, cât și la nivelul municipiului, începând cu anul 2017, numărul plecărilor cu reședința a crescut constant, înregistrând o rată de creștere mai accentuată (48,84% în municipiul Bistrița) în anul 2020. La nivelul regiunii Nord-Vest și la nivel național situația este asemănătoare, înregistrându-se creșteri ale plecărilor cu reședința de 74,49% (regiunea Nord-Vest) și 46,26% (România), în ultimii 7 ani.

Figura 60 Evoluția migrației temporare în municipiul Bistrița, număr persoane, 2014-2020

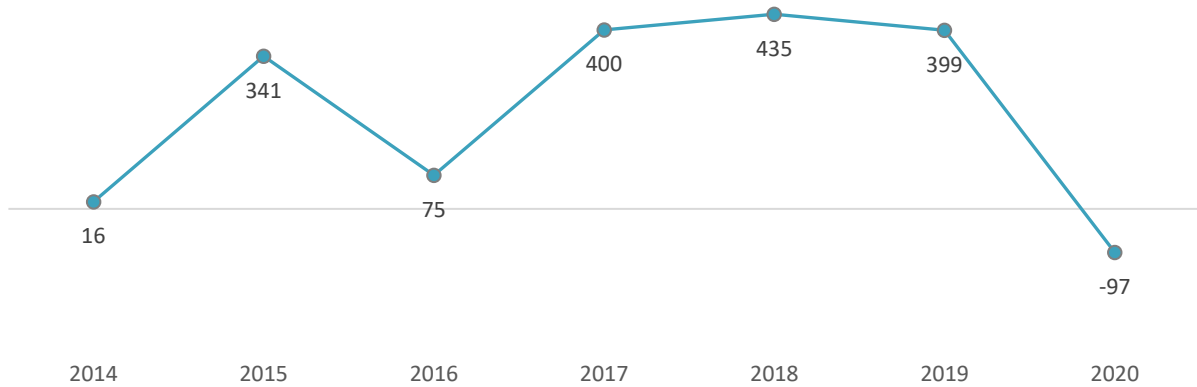

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Astfel, soldul migrației temporare în municipiul Bistrița a atins, pentru prima dată în ultimii 7 ani, o valoare negativă. Dacă între anii 2017 și 2019 numărul plecărilor temporare nu a înregistrat schimbări majore, anul 2020 este caracterizat printr-o creștere masivă a plecărilor cu reședința. În anul 2020, atât scăderea numărului stabilirilor cât și creșterea numărului plecărilor temporare pot fi explicate prin tendințele apărute la nivelul populației ca urmare a efectelor negative ale pandemiei de COVID – 19. Restricțiile de circulație, închiderea instituțiilor de învățământ și trecerea în sistemul online, reducerea activității agenților economici (și pierderea locurilor de muncă) au determinat o reducere a migrației temporare. Astfel, ca urmare a reducerii numărului oportunităților de dezvoltare socio-economică, a scăzut numărul persoanelor care își stabileau temporar reședința în municipiu. Persoanele care se aflau deja în municipiul

Bistrița, în reședință, au fost nevoite să se întoarcă în localitățile unde aveau domiciliu permanent, rezultând, astfel, un număr foarte mare de plecări cu reședința.

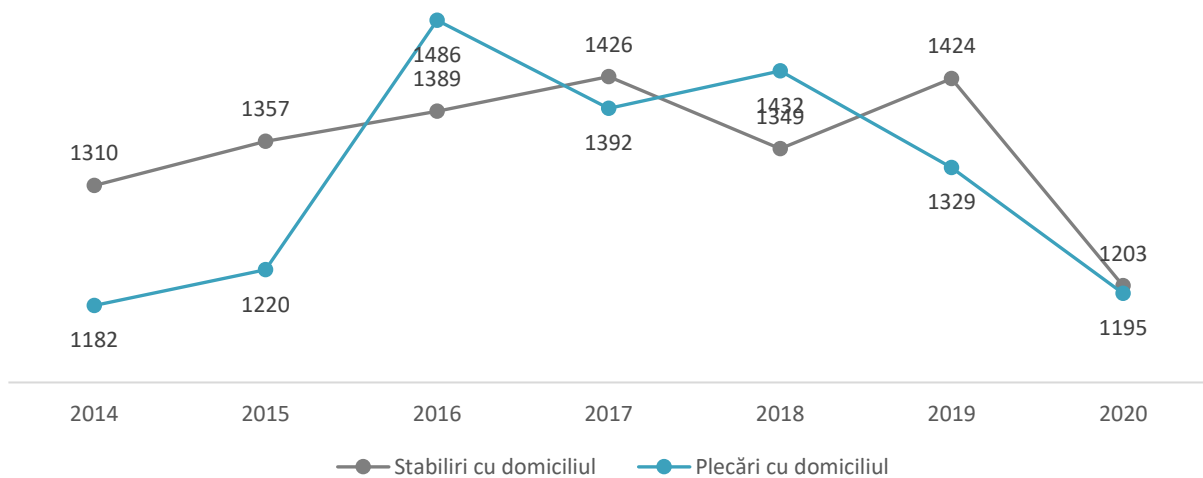
Figura 61 Soldul migrației temporare în municipiul Bistrița, număr persoane, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În ultimii 7 ani, migrația permanentă în municipiul Bistrița este caracterizată de fluctuații constante, până în anul 2020 când atât plecările cât și stabilirile cu domiciliul au înregistrat o scădere bruscă, la niveluri apropiate de anul 2014. Dinamica acestui indicator arată o creștere, începând cu anul 2014, cu un vârf al plecărilor în anul 2016 și un maxim al stabilirilor cu domiciliul în anul 2017, urmate de o scădere treptată până în 2019. În anul 2020 numărul plecărilor cu domiciliul, aflat pe o pantă descendentă, este mai mic cu 10,8% față de anul precedent, iar numărul stabilirilor cu domiciliul a înregistrat o scădere mai mare, de 15,52%. Evoluția atipică din ultimul este influențată, în cea mai mare măsură, de efectele pandemiei de COVID – 19. Restricțiile de circulație, creșterea incertitudinilor privind contextul social pe termen scurt și mediu, au condus la o reducere atât a stabilirilor cât și a plecărilor cu domiciliul, persoanele care intenționau să își schimbe domiciliul fiind nevoite să amâne sau să renunțe la intențiile lor.

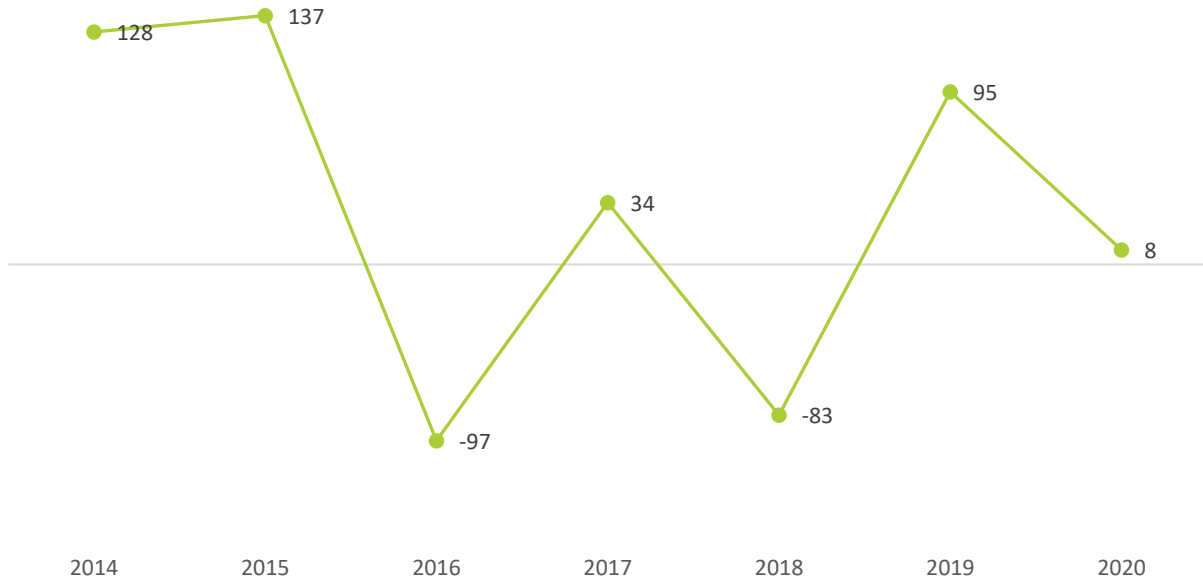
Figura 62 Evoluția migrației permanente în municipiul Bistrița, număr persoane, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În perioada analizată, soldul migrației permanente este aproape neutru, evoluția acestui indicator urmând o tendință descendentă. Pe fondul efectelor negative ale pandemiei de COVID-19 și ca urmare impactului valurilor 2-4, în anul 2021, este posibil ca migrația permanentă să înregistreze un sold negativ.

Figura 63 Soldul migrației permanente în municipiul Bistrița, număr persoane, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

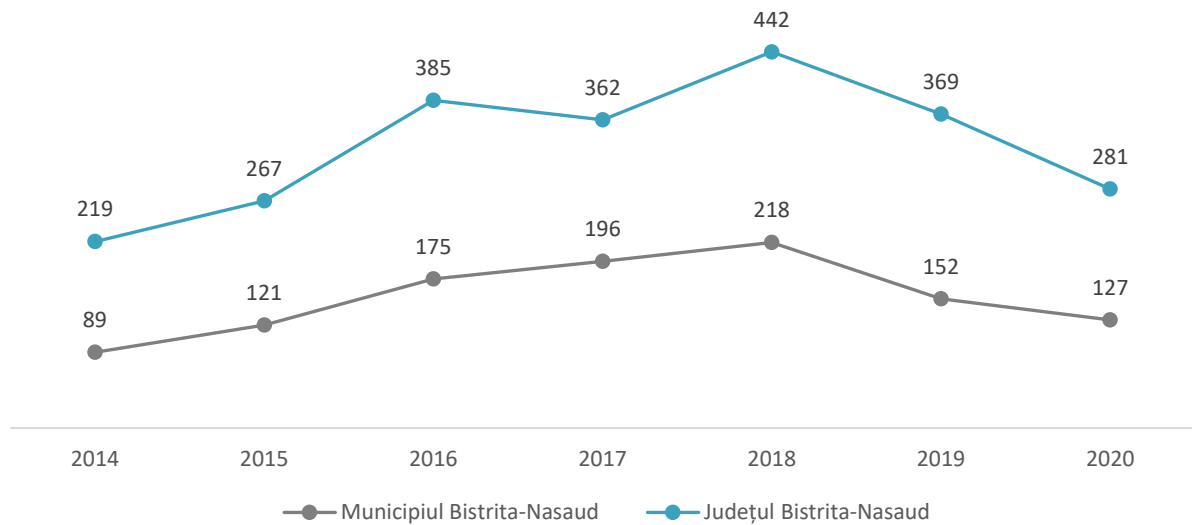
Tendința de scădere a migrației permanente este prezentă și la nivel județean, regional și național. În cazul județului Bistrița-Năsăud, soldul migrației permanente este negativ pe parcursul tuturor ultimilor 7 ani și a crescut de la -452 persoane în 2014 la -607 persoane în 2020, rata de creștere fiind de 34,29%. Migrația permanentă are un sold pozitiv la nivelul regiunii și al țării, însă urmează aceeași tendință de scădere.

Migrația externă

Fenomenul migrației externe este determinat de oportunitățile de dezvoltare socio-economică pe care cetățenii români doresc să le acceseze, în afara țării, oportunități reprezentate, în principal, de condiții mai avantajoase de muncă și de studiu în țările învecinate, mai dezvoltate sau acces la servicii medicale și sociale mai bune.

Emigrația definitivă a înregistrat o evoluție ascendentă în ultimii 7 ani, atât în municipiul Bistrița cât și la nivel județean, regional și național. În această perioadă, se observă o creștere a numărului emigranților definitivi în municipiul Bistrița și județul Bistrița-Năsăud, cu un vârf maxim în anul 2018, urmat de o scădere continuă până în anul 2020.

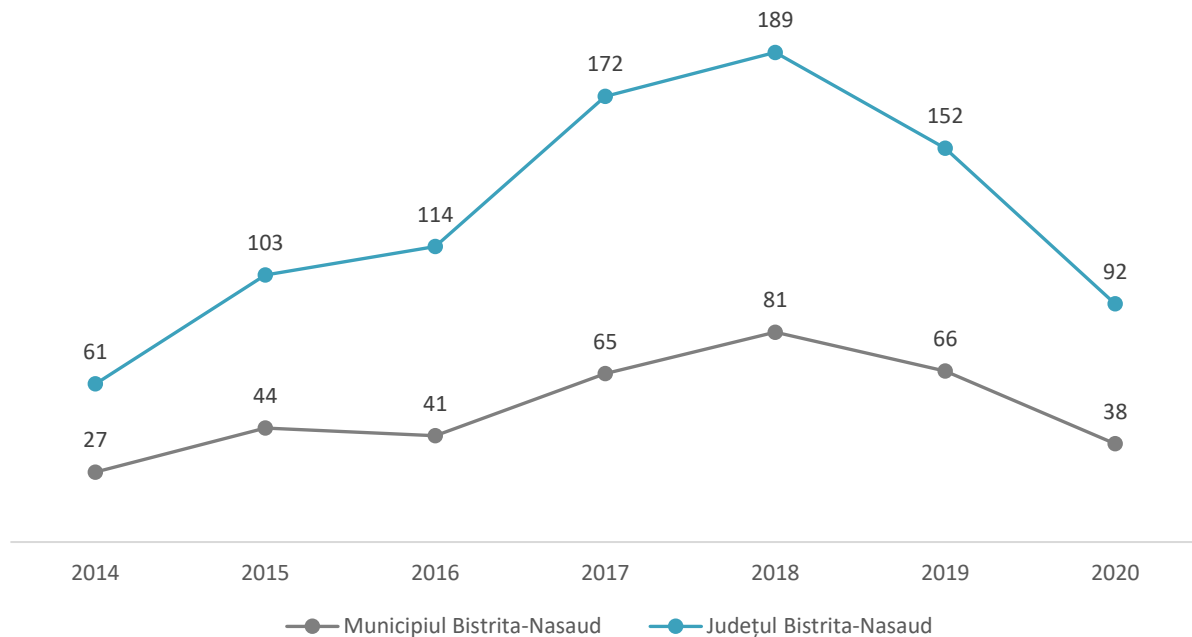
Figura 64 Emigranți definitiv, în județ și municipiu, număr persoane, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

O evoluție crescătoare se înregistrează și în cazul imigranților definitiv care vin în municipiu și județ, dar numărul acestora este mai mic decât numărul emigranților, fără a compensa numărul de plecări. Conform Institutului Național de Statistică, în perioada 2014 – 2020, în municipiul Bistrița au imigrat aproximativ 362 de persoane, cu 716 persoane mai puțin decât numărul emigranților. Situația este similară și în județul Bistrița-Năsăud, diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților, în perioada analizată, fiind de -1442.

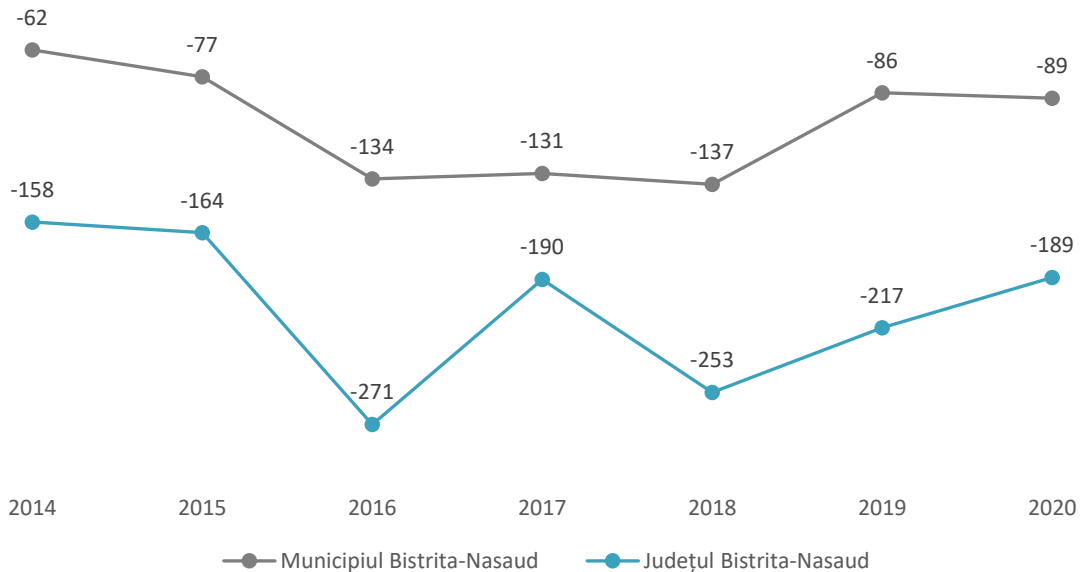
Figura 65 Imigranți definitiv, în județ și municipiu, număr persoane, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Soldul migrator, reprezintă o consecință directă a evoluției emigrației și imigrației definitive. Atât la nivelul județului Bistrița-Năsăud, cât și în municipiu, se observă o evoluție fluctuantă a valorilor negative. Soldul migrației externe atinge un vârf al valorilor negative în anul 2018 de -137 persoane în municipiul Bistrița și -271 de persoane în județul Bistrița-Năsăud, în anul 2016.

Figura 66 Soldul migrator, în județ și municipiu, număr persoane, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

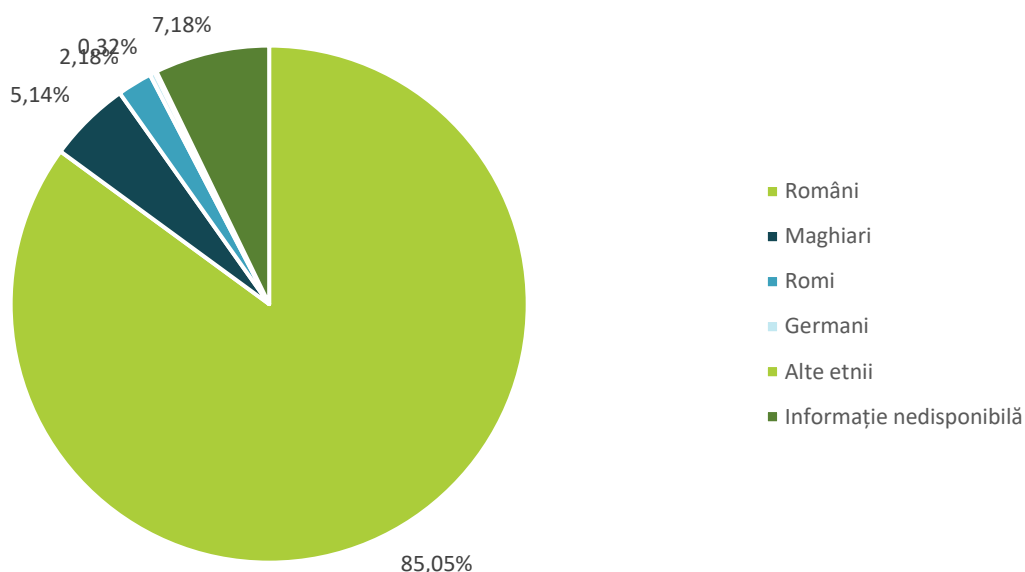
Impactul migrației externe, în special al emigrației, se resimte mai ales pe piața muncii. Efectele principale se referă la scăderea populației rezidente și îmbătrânirea populației, prin faptul că majoritatea persoanelor emigrante fac parte din populația activă în câmpul muncii. Astfel, crește presiunea asupra populației active rămase să susțină populația vârstnică și pe cea tânără. Pe de altă parte efectele migrației constau și în schimbări produse în structura pe vârste și sexe a populației, în evoluția fenomenelor demografice (în special asupra fertilității), dar și modificări ale componenței familiei (copii ce locuiesc cu un singur părinte, alte rude etc.). Deși în ultimii doi ani migrația a înregistrat o scădere, este necesară crearea de oportunități și locuri de muncă pentru populația activă disponibilă.

3.2.4. PROFIL ETNIC ȘI CONFESIONAL

Structura populației după etnie

Structura etnică a municipiului Bistrița, conform datelor de la recensământul din 2011, nu este foarte diversă, predominând cele trei categorii principale pe care le regăsim la nivelul întregii țări, români, maghiari, romi. Astfel, la nivelul municipiului se evidențiază comunitatea românească în procent de 85,05%, comunitatea maghiară, cu o pondere de 2,18%, comunitatea germană cu o pondere de 0,32% și comunitatea romă cu o pondere de 2,18%. În categoria altor etnii a fost înregistrat un procent de 0,13%, din care fac parte ucraineni, ruși-lipoveni, turci, italieni, evrei, etc.

Figura 67 Structura etnică a populației în municipiul Bistrița, 2011

SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO, PRELUCRARE PROPRIE

Structura populației după religie, în municipiul Bistrița, este similară cu împărțirea la nivelul județului și la nivel național.

Tabel 8 Structura etnică a populației situație comparativă, județ și municipiu, 2011

	NR. POPULAȚIE	ROMÂNII %	MAGHIARI %	ROMI ‰	GERMANI ‰
MUNICIPIUL BISTRITA	75076	85.05%	5.14%	2.18%	0.32%
JUDEȚUL BISTRITA-NĂSĂUD	104970	85.56%	5.14%	2.48%	0.25%

SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO, PRELUCRARE PROPRIE

Din punct de vedere evolutiv, din datele disponibile de la recensământul anterior (2002) reiese că, la nivelul județului, populațiile maghiară și roma sunt în ușoară scădere, în timp ce populația de etnie germană a crescut ușor.

Structura populației după religie

Structura religioasă în municipiul Bistrița este determinată de conviețuirea mai multor etnii (români, maghiari, romi, germani, și alte minorități). Cea mai numeroasă confesiune este cea a creștinilor ortodocși cu ponderea de 76,51%. Următoarele locuri sunt ocupate de penticostali (4,74%), reformați (3,80%), romano-catolici (1,69%). Bapțiștii înregistrează un procent de 1,01% iar greco-catolicii înregistrează un procent de 2,62%. În procent de sub 1% se regăsesc alte religii precum musulmană, mozaică, creștină de rit vechi etc.

Tabel 9 Structura populației după religie, în țară, județ și municipiu, 2011

	ROMÂNIA	BISTRIȚA - NĂȘĂUD	MUNICIPIUL BISTRIȚA	
Total	20.121.641	286.225	75.076	100%
Ortodoxă	16.307.004	226.666	57.444	76,51%
Romano-catolică	870.774	3041	1267	1,69%
Reformată	600.932	11.675	2855	3,80%
Penticostală	362.314	20.257	3555	4,74%
Greco-catolica	150.593	5276	1964	2,62%
Baptistă	112.850	2210	755	1,01%
Adventistă de ziua a șaptea	80.944	1562	248	0,33%
Musulmană	64.337	55	47	0,06%
Unitariană	57.686	55	44	0,06%
Martorii lui Iehova	49.820	1612	553	0,74%
Creștină după Evanghelie	42.495	220	73	0,10%
Creștină de rit vechi	32.558	29	5	0,01%
Evanghelică luterană	20.168	268	118	0,16%
Ortodoxă sârbă	14.385	*	-	
Evanghelică	15.514	169	107	0,14%
Evanghelică de confesiune augustană	5.399	121	96	0,13%
Mozaică	3.519	33	9	0,01%
Armeană	393	-	-	
Altă religie	30.557	409	142	0,19%
Fără religie	18.917	277	103	0,14%
Atei	20.743	121	97	0,13%
Informație nedisponibilă	1.259.739	12.168	5594	7,45%

SURSA: WWW.RECENSAMANTROMANIA.RO, PRELUCRARE PROPRIE

3.2.5. ZONE DEZAVANTAJATE DIN PUNCT DE VEDERE SOCIO-ECONOMIC ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

„Atlasul zonelor urbane marginalizate din România” definește zonele urbane „marginalizate” ca „zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social, caracterizate prin excluziune socială, concentrare de persoane cu nivel scăzut de capital uman cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire”.⁴³ La nivelul populației municipiului Bistrița, în Atlasul zonelor urbane marginalizate se

⁴³ „Atlasul zonelor urbane marginalizate din România”, Banca Mondială, 2016

precizează faptul că un procent de 28,87% din populație trăiește în zone urbane marginalizate, 10.63% din populație trăiește în zone dezavantajate din punct de vedere al locuirii, 2,79% din populație trăiește în zone dezavantajate din punct de vedere al ocupării și 10,71% din populație trăiește în zone dezavantajate din punct de vedere al capital uman.

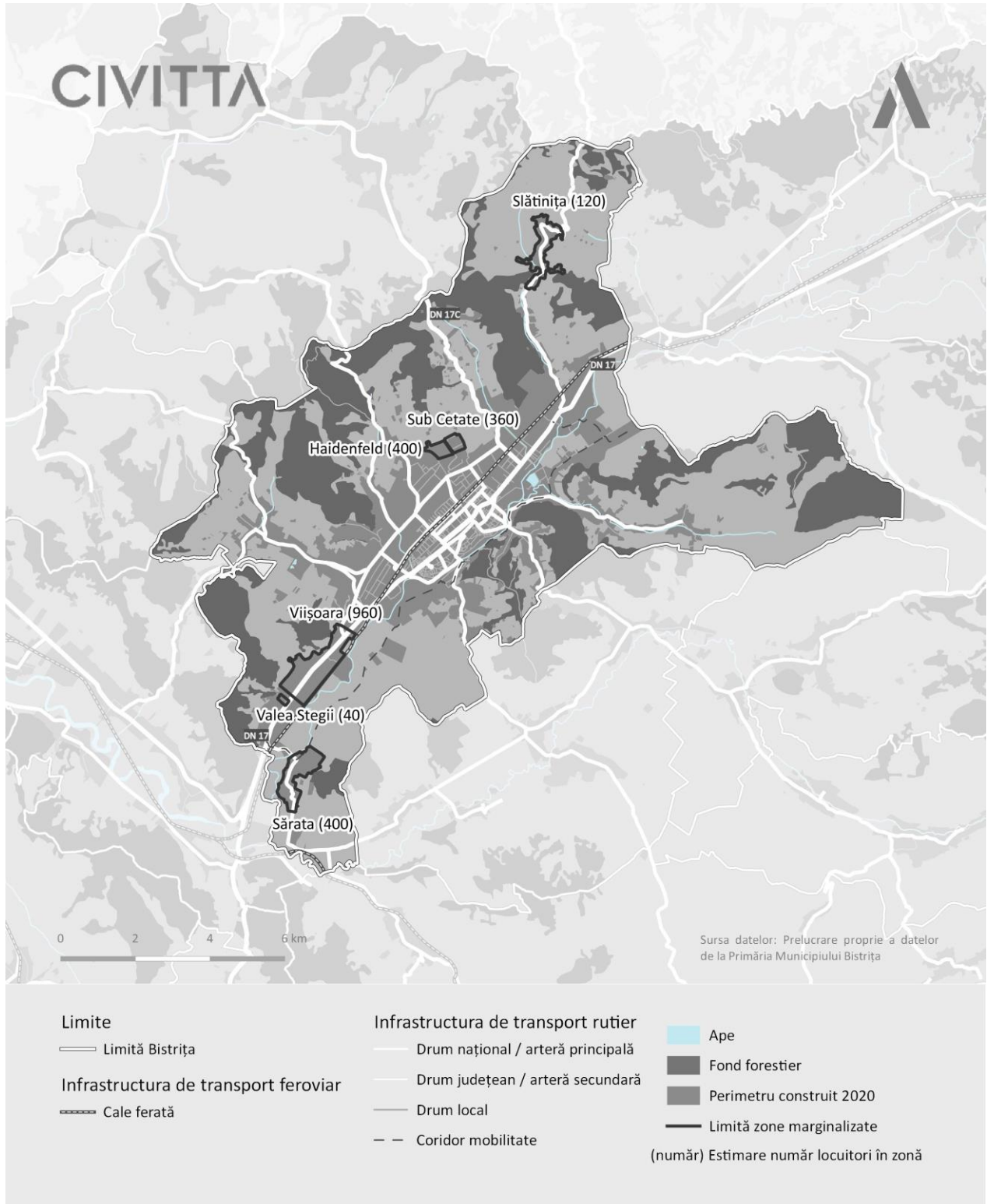
Conform Direcției de Asistență Socială a municipiului Bistrița, peste 2000 de persoane care trăiesc în zonele considerate marginalizate se confruntă cu probleme sociale dintre cele mai diverse, precum sărăcie, lipsa accesului la servicii publice, condiții de locuire improprii, abandon școlar, acces redus sau inexistent pe piața muncii. Următoarele zone marginalizate se disting din punct de vedere al numărului de locuitori și al problemelor sociale existente:

- Heidenfeld: Cartier situat în municipiul Bistrița, unde trăiesc aproximativ 400 de persoane
- Subcetate: Cartier situat în municipiul Bistrița. Vulnerabilități: persoane evacuate din centrul istoric al orașului, care trăiesc în locuințe sociale. Aproximativ 360 de locuitori
- Localitate componentă Vișoara, situare la 7 km distanță de municipiu, 960 persoane de etnie romă;
- Vulnerabilități: străzi neasfaltate, lipsă spații verzi, lipsă trotuare, lipsa serviciilor de interes general (creșă, farmacie, cabinet medical), absenteism școlar, sărăcie.
- Localitate componentă Sărata, situare la 12 km de municipiu. Nr. aproximativ de locuitori: 400, dintre care 266 persoane de etnie romă. Vulnerabilități: lipsa canalizare și gaz, lipsa actelor de proprietate asupra imobilelor și terenurilor.
- Valea Stegii-situare la 10 km de municipiu, comunitate de populație romă aflată la limita sărăciei.
- Vulnerabilități: locuințe de necesitate, containere, lipsa unei surse de apă potabilă, energie electrică, copii de vârstă școlară neșcolarizați, sărăcie, lipsa transport public local.
- Slătinița. Număr aproximativ de locuitori: 120 de persoane

În majoritatea zonelor marginalizate se constată lipsa serviciilor sociale, persoanele vulnerabile din aceste comunități fiind nevoite să se deplaseze pentru a avea acces la astfel de servicii. Pentru a reduce riscul de excluziune socială, este necesară adoptarea de măsuri care să răspundă nevoilor sociale identificate la nivelul comunităților marginalizate.

Figura 68 Harta zonelor marginalizate în municipiul Bistrița

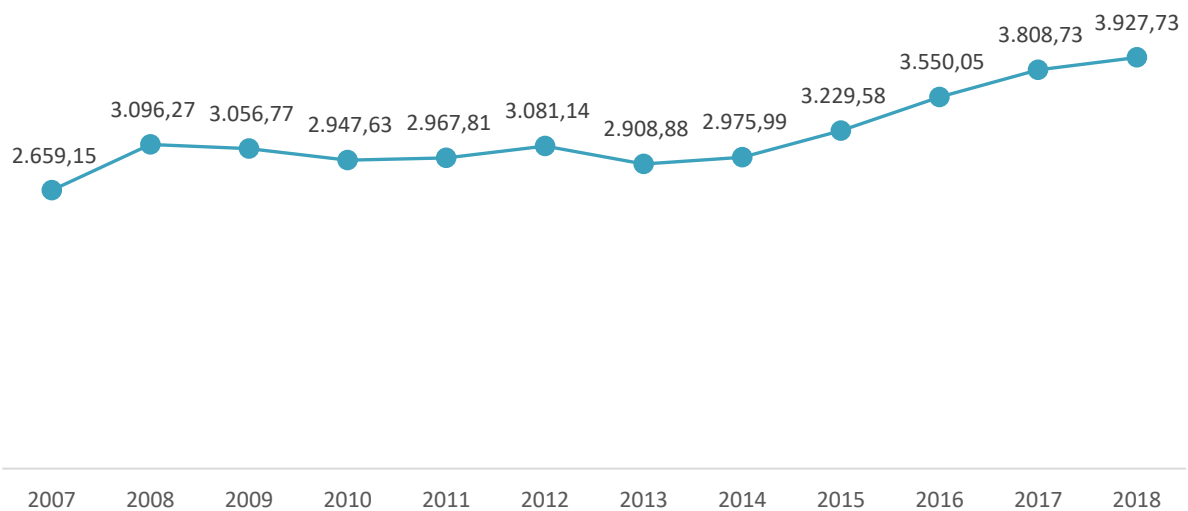
SURSA: PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, PRELUCRARE PROPRIE

3.3. PROFIL ECONOMIC

3.3.1. CONTEXT MACROECONOMIC

Din perspectiva valorii Produsului Intern Brut la nivel județean, principalul indicator macroeconomic analizat, Bistrița-Năsăud se poziționează pe locul 5 în regiunea Nord-Vest, în competiție cu județul Satu-Mare. În anul 2018, ultimul an pentru care datele sunt disponibile pentru acest indicator, valoarea PIB măsurată în PPS – standardele puterii de cumpărare, depășea 3,9 mil. EUR, în creștere cu 32% față de anul 2014 și cu 47,7% față de anul 2007. Această valoare, dar și tendința pozitivă pe care valoarea PIB (PPS) s-a aflat în ultimii 12 ani, a permis creșterea ponderii județului în totalul valorii bunurilor produse la nivel regional până la 9,1% (în 2018), cu doar un procent mai puțin decât Satu-Mare, cel mai apropiat județ ca valoare. În raport cu celelalte județe la nivel național, valoarea PIB poziționează județul Bistrița-Năsăud pe locul 31, care s-a menținut constant de-a lungul perioadei analizate.

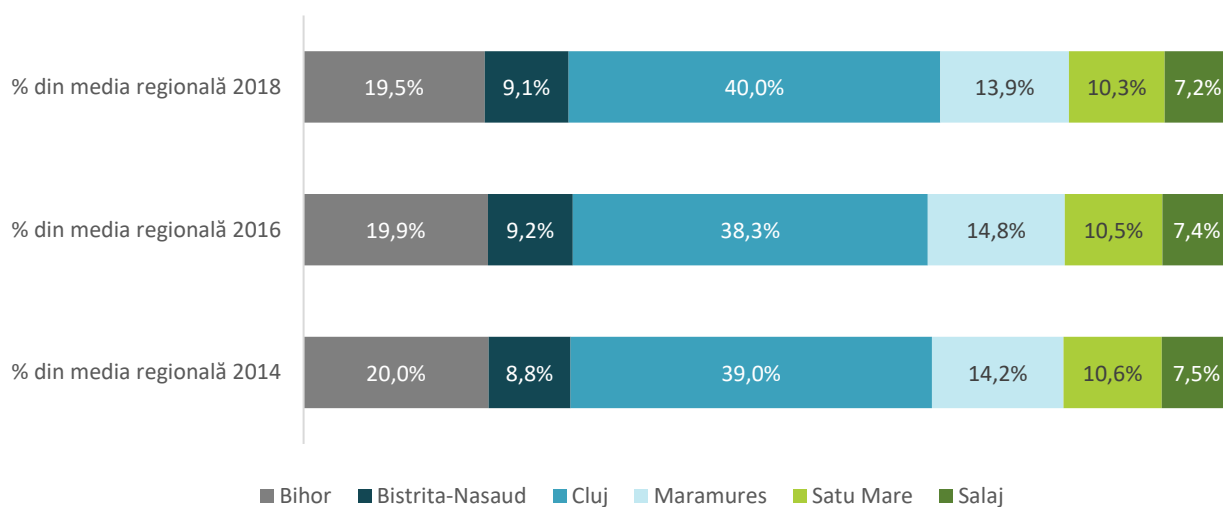
Figura 69 Evoluția valorii Produsului Intern Brut în județul Bistrița, mil. EUR (PPS)

SURSA: EUROSTAT

Comparativ cu alte județe din regiune, rata de creștere a PIB a fost mai redusă în perioada 2014-2018, și printre cele mai mici comparativ cu anul 2007. Spre deosebire de alte județe din regiune, care au beneficiat de diferite avantaje ale localizării (apropierea față de granița de vest, apropierea față de căi de transport majore – autostrăzi, magistrale feroviare), sau de resurse locale (turism, universități cu tradiție), județul Bistrița s-a bazat în mare parte pe industrie, element ce poate fi valorificat în continuare pentru alinierea la tendințele globale privind Industria 4.0, asigurarea competențelor pentru domeniile viitorului, respectiv asigurarea sinergiilor cu un sector terțiar performant. **Acest fapt indică nevoia de identificare și valorificare a unor elemente de potențial din diverse domenii care pot genera și susține avantaje competitive pe termen lung, cu efecte directe asupra dezvoltării economice generale.**

Figura 70 Distribuția regională a valorii PIB (PPS), 2014-2018

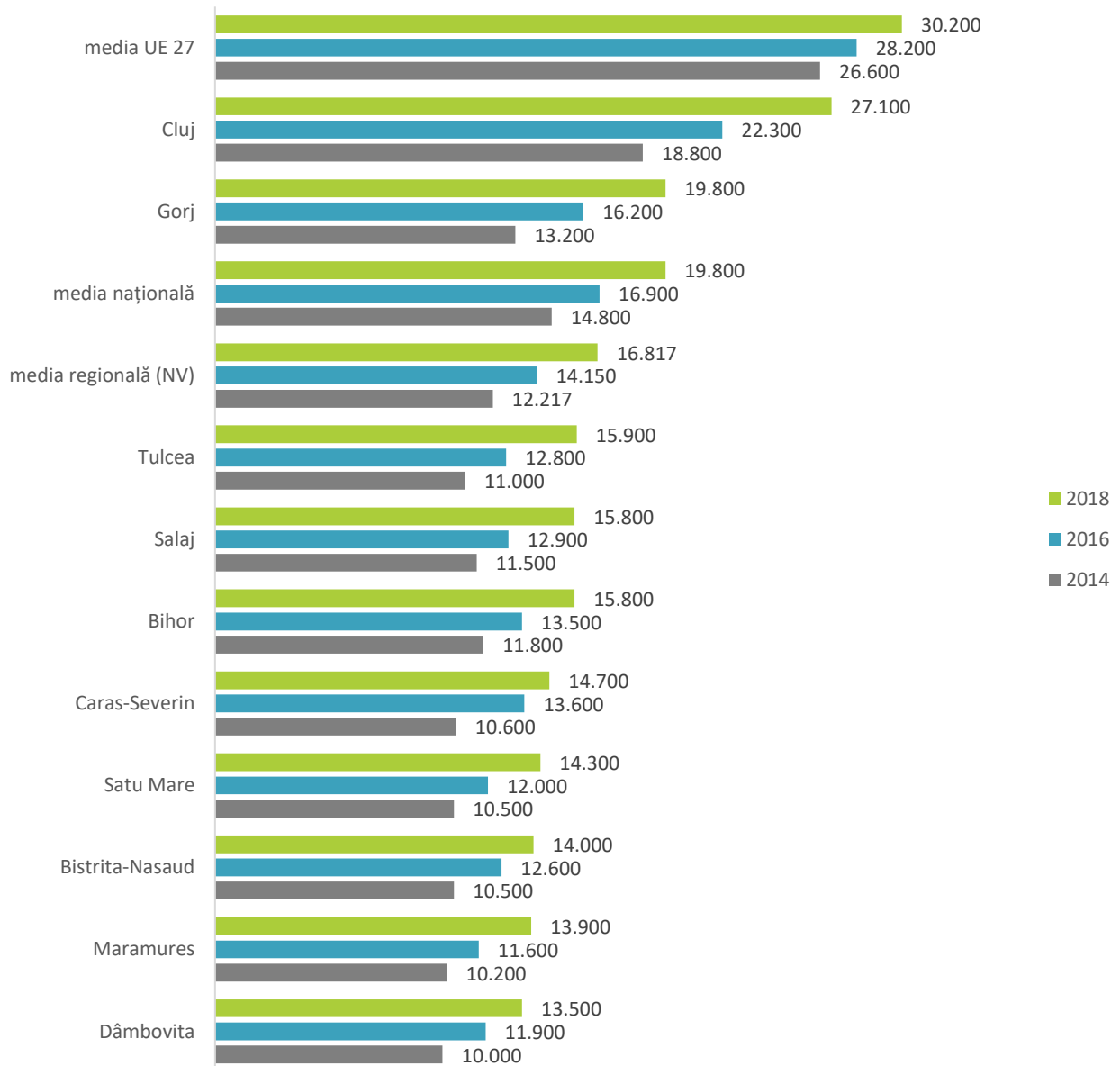

SURSA: EUROSTAT

Totuși, valoarea PIB reflectă doar parțial nivelul de dezvoltare al unei regiuni sau județ, fiind necesară raportarea la populația care beneficiază de pe urma producției de bunuri și servicii dintr-o economie locală. Astfel, indicatorul PIB/locuitor reprezintă un indicator al nivelului de dezvoltare economică, ce permite totodată realizarea de comparații cu alte regiuni și teritorii similare la nivel european. Astfel, în anul 2018, valoarea PIB/locuitor (PPS) pentru județul Bistrița-Năsăud era de 14.000 EUR (PPS), în creștere de la 10.400 EUR în anul 2014. Această valoare s-a menținut constant sub media regională, națională și europeană, indicând un nivel redus de dezvoltare. Comparativ cu media națională, în anul 2018, județul Bistrița-Năsăud se clasează pe poziția 26, valoarea PIB/locuitor situându-se la 70,7% din valoare medie la nivel național, nivel care s-a menținut constant de-a lungul perioadei analizate. Totuși, poziția în clasamentul național s-a deteriorat progresiv, dacă luăm în considerare că în anul 2007 județul Bistrița-Năsăud ocupa poziția 19 la nivel național, iar în anul 2014 locul 23. Raportat la media UE27, se remarcă tendința de convergență către aceasta, reducerea decalajelor fiind totuși lentă (34% din media UE27 în anul 2007, 40% în perioada 2014-2015 și 46% în 2018). **Această poziționare în raport cu situația la nivel național, dar și european, sugerează nevoia de creștere a productivității economice locale și a valorii adăugate din bunuri și servicii competitive, inovatoare, intensive în tehnologie și cunoaștere, și racordarea la piețe internaționale pentru creșterea competitivității economice locale, cu efecte asupra nivelului salarial al populației, și implicit asupra nivelului de trai.**

Comparativ cu alte județe ale căror municipii reședință de județ sunt comparabile ca mărime cu municipiul Bistrița (orașe cu mărime medie), Bistrița-Năsăud se situează la mică distanță doar de județul Dâmbovița (13.500 EUR/locuitor în 2018), în timp ce județe precum Tulcea sau Caraș-Severin (județele cel mai puțin dezvoltate din regiunile din care provin) se situează peste județul Bistrița-Năsăud.

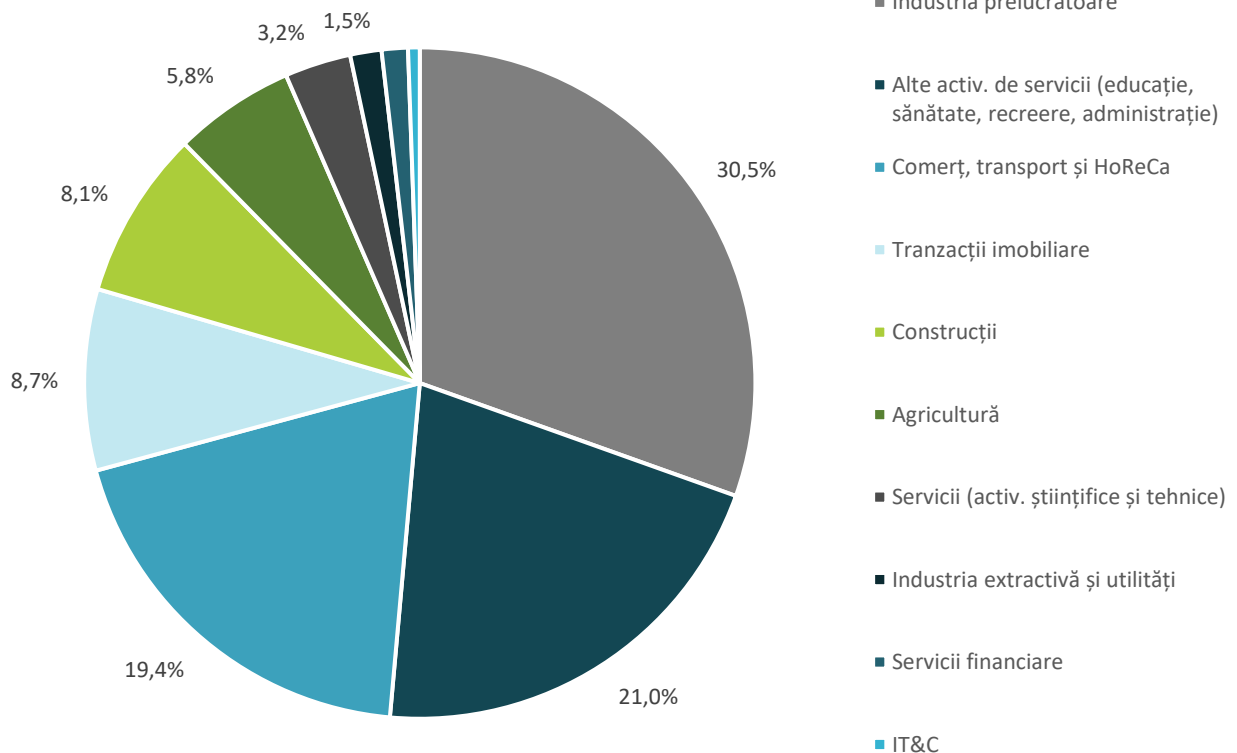
Figura 71 Evoluția comparativă a PIB/locuitor la nivelul regiunii Nord-Vest și a altor județe cu municipii similare ca mărime

SURSA: EUROSTAT

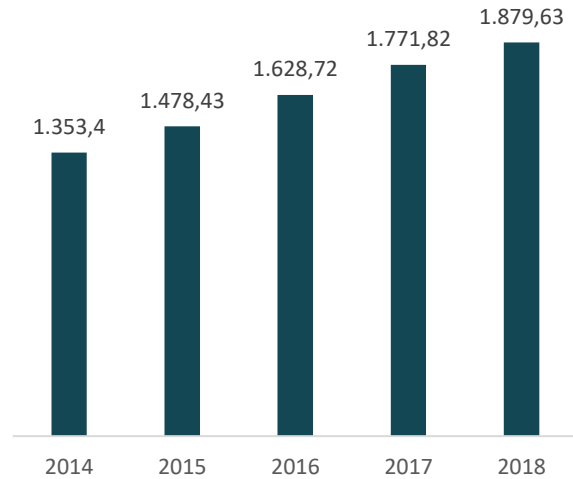
Valoarea Adăugată Brută (VAB) reprezintă principalul indicator macroeconomic privind nivelul de complexitate și sofisticare a produselor și serviciilor dintr-o economie. Figura următoare prezintă evoluția pozitivă a VAB în județul Bistrița-Năsăud în ultimii ani, atingând o valoare de aproape 2 mld. EUR în anul 2018. Analizând structura VAB pe principalele sectoare de activitate, remarcăm contribuția notabilă a industriei prelucrătoare (30,5%), în creștere cu aproape 44% față de anul 2014. Alte sectoare importante din perspectiva creșterii VAB sunt activitățile de servicii dar și comerțul, transporturile și HoReCa, ce pot contribui semnificativ la dezvoltarea turismului și valorificarea elementelor de potențial în domeniul patrimoniului tangibil și intangibil.

Figura 73 Distribuția VAB pe sectoare principale, județul Bistrița-Năsăud, 2018

SURSA: EUROSTAT

FIGURA 72 Dinamica VAB la nivelul județului Bistrița-Năsăud, mil. EUR

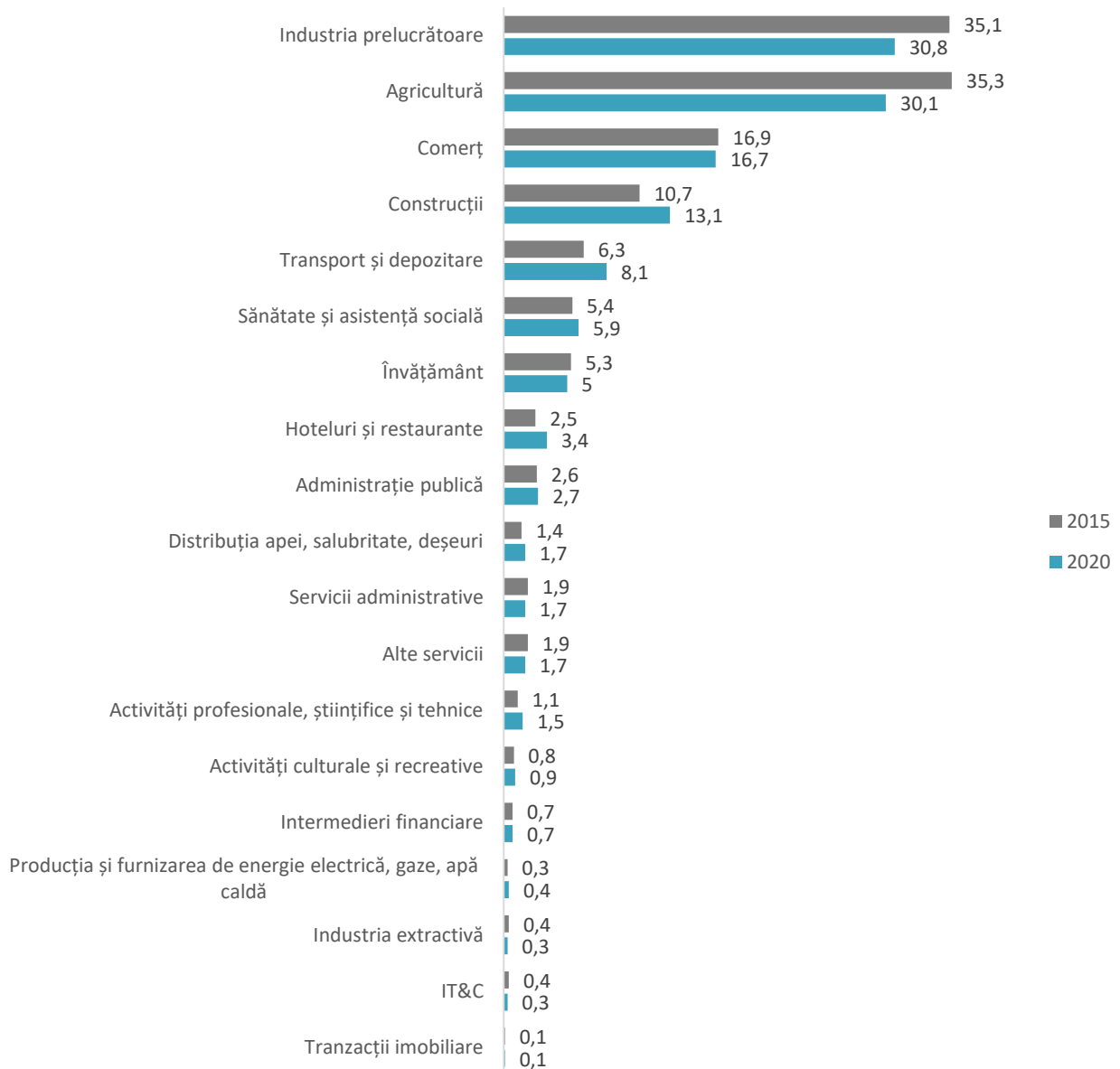

SURSA: EUROSTAT

Populația ocupată reprezintă un alt indicator macroeconomic ce reflectă situația economică în ansamblu. La nivelul județului Bistrița-Năsăud, se observă ponderea ridicată a două sectoare principale – Industria

prelucrătoare și Agricultură, ce împreună reprezintă aproape 50% din totalul de 125 de mii de persoane ocupate în anul 2020. Aceste sectoare sunt totodată și cele mai puternic afectate de reducerea efectivului de muncă, o cauză fiind și contextul socio-economic și sanitar al anului 2020, când sectorul industrial a fost puternic afectat de măsurile de lockdown impuse la nivel național și mondial. În același timp, se remarcă creșterea înregistrată de sectorul construcțiilor (+22,4%), Transport și logistică (28,6%) și HoReCa (36%), indicând **potențiale direcții de specializare la nivel județean, cu impact asupra municipiului Bistrița prin generarea de sinergii și complementarități între diferitele centre urbane și mediul rural.**

Figura 74 Populația ocupată civil la nivelul județului Bistrița-Năsăud, mii pers.

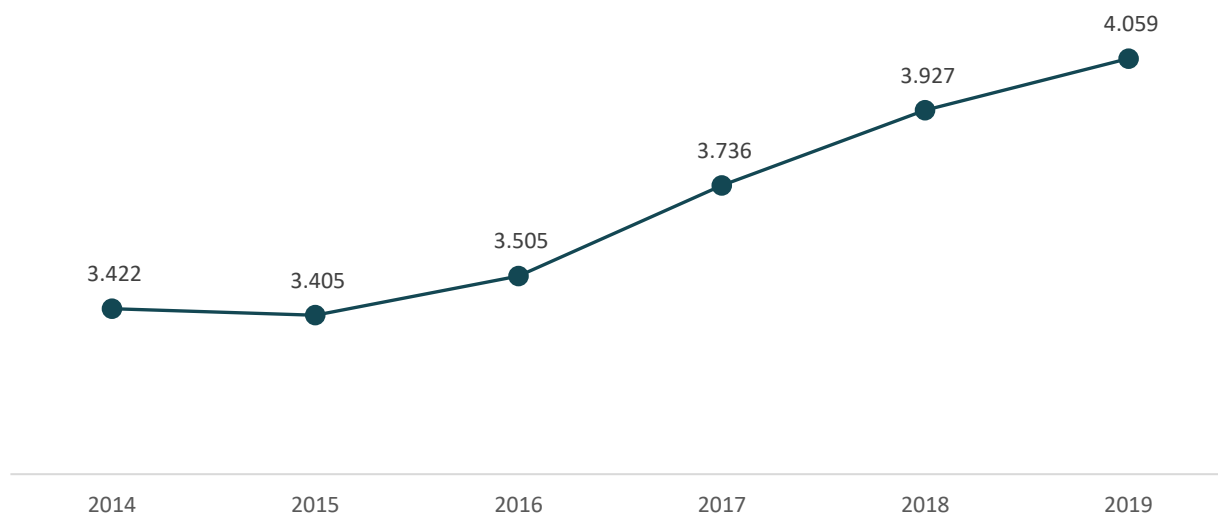
SURSA: TEMPO INS

3.3.2. INDICATORII PRINCIPALI AI ACTIVITĂȚII ECONOMICE LOCALE

3.3.2.1. MEDIUL DE AFACERI ȘI DINAMICA ANTREPRENORIALĂ

În anul 2019, în municipiul Bistrița își desfășurau activitatea puțin peste 4000 de companii cu cifra de afaceri mai mare ca 0, în creștere cu 18,6% față de anul 2014, de când indicatorul se află în continuă creștere. Această valoare reprezintă 52,3% din totalul întreprinderilor active din județul Bistrița-Năsăud și 8,8% din totalul regional. Faptul că municipiul Bistrița concentrează peste jumătate din activitatea economică la nivel județean confirmă poziția sa de centru economic principal în județ, în ciuda reducerii contribuției sale la totalul firmelor active comparativ cu anul 2014 (55,9%). Totuși, rata de creștere a întreprinderilor active a fost mai redusă în municipiul Bistrița decât la nivel județean (26,7% între 2014 și 2019) sau regional (21,6% în aceeași perioadă). **Acest fapt implică nevoia de măsuri de creștere a dinamismului economic local, prin încurajarea antreprenoriatului și stimularea atragerii de investitori străini.**

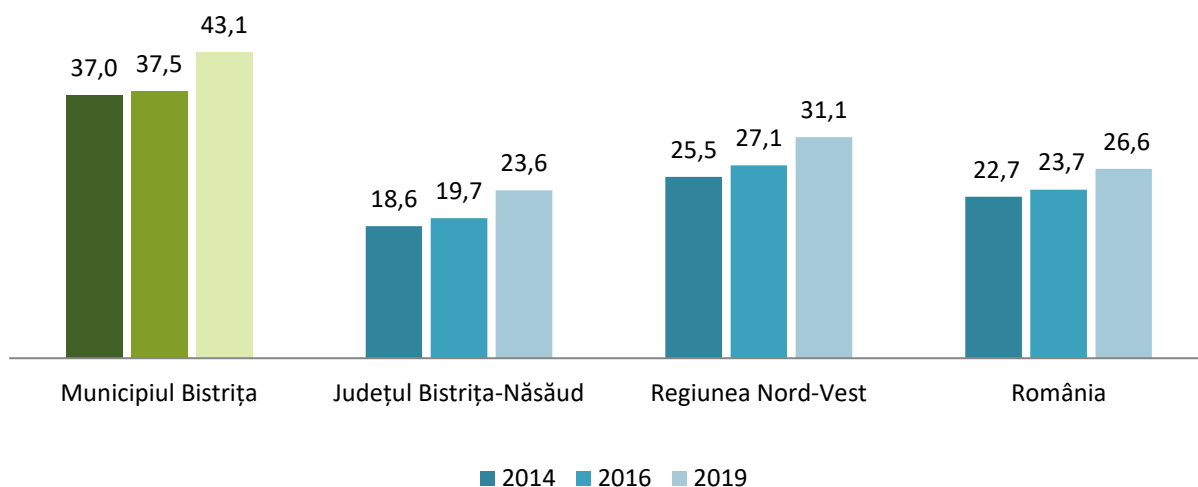
Figura 75 Evoluția numărului de întreprinderi active din municipiul Bistrița

SURSA: EDEMOS INS

Dacă evoluția întreprinderilor active la nivel local se plasa sub mediile județeană și regională, densitatea întreprinderilor, măsurată prin numărul de întreprinderi active la 1000 de locuitori, are o valoare net superioară în municipiul Bistrița în anul 2019. Concentrarea ridicată de companii rezultă într-o valoare de 43,1 firme active/ 1000 loc., nivel net superior valorii medii la nivel național, de 26,6 firme active / 1000 loc., respectiv celei regionale, de 31,1 firme active/1000 loc. De remarcat este și faptul că în ultimii 5 ani densitatea întreprinderilor active a crescut într-un ritm similar mediei județene și regionale, indicând o atractivitate sporită a mediului de afaceri local. De asemenea, **efectele de aglomerare rezultate dintr-o densitate mai mare a companiilor se transpune într-o efervescență mai ridicată la nivel local, cu efecte pozitive asupra cooperării, intensificării relațiilor dintre furnizori și clienți, schimburilor comerciale la nivel local și valorificarea comună a unor elemente de infrastructură.**

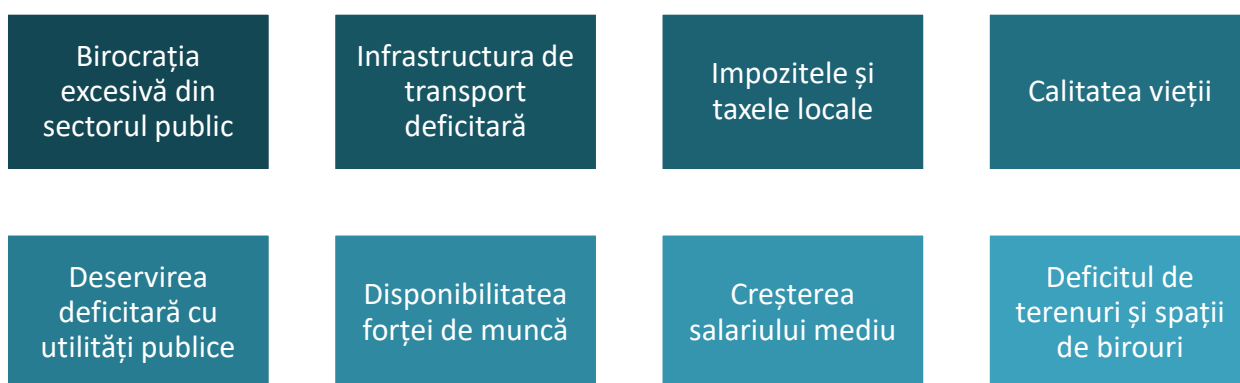
Figura 76 Situația comparativă a densității întreprinderilor active, firme/1000 loc.

SURSA: EDEMOS INS

Acoperirea broadband adecvată, costul forței de muncă din localitate și din împrejurimi, apropierea față de piața de desfacere și accesul la forța de muncă calificată superior sunt principalele avantaje pe care reprezentanții mediului de afaceri le au desfășurând activități economice în municipiul Bistrița. Avantajele mai puțin semnificative din acest punct de vedere sunt costul terenurilor, facilitățile oferite investitorilor, accesul către legături de transport și disponibilitatea terenurilor și spațiilor pentru desfășurarea activităților.

Pe de altă parte, **birocrația excesivă din sectorul public este principala provocare cu care mediul de afaceri din municipiul Bistrița se confruntă.** Figura următoare prezintă și alte aspecte identificate drept provocări pentru mediul de afaceri local, printre care: birocrația excesivă din sectorul public, infrastructura de transport deficitară, impozitele și taxele locale și calitatea vieții. Lipsa unei autostrăzi care să deservească zona municipiului Bistrița a fost de asemenea menționată de către respondenți.

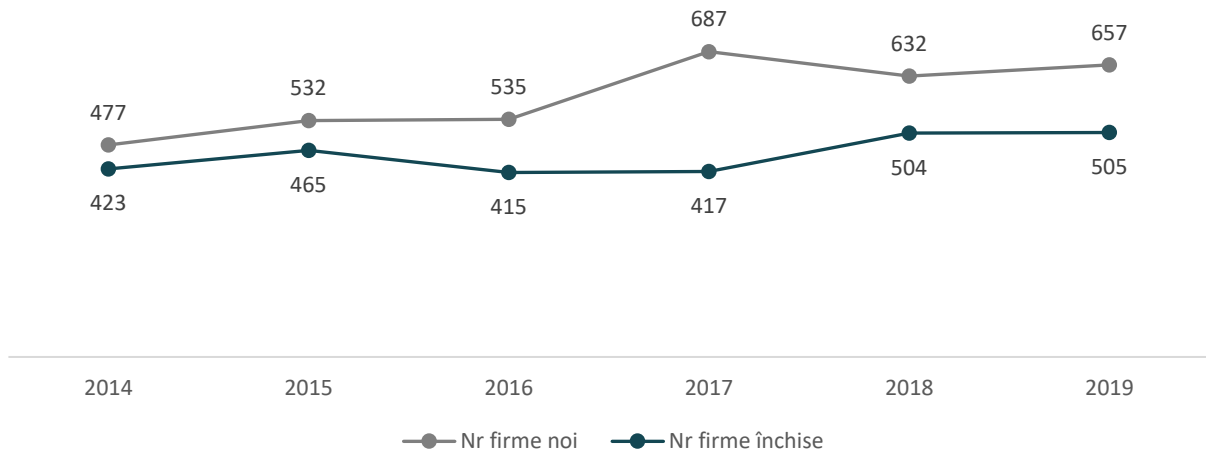

SURSA: CHESTIONARUL DEDICAT MEDIULUI DE AFACERI DIN MUNICIPIUL BISTRITĂ

Numărul de companii noi depășește numărul de companii închise pe toată perioada analizată, iar diferența pozitivă dintre cele două tipuri de operațiuni este în creștere de la an la an. **Acest aspect creează premise favorabile dezvoltării economice pe baza antreprenoriatului,** avantaj pe care municipiul Bistrița trebuie să îl valorifice în perioada următoare. Totuși, este cunoscut faptul că supraviețuirea firmelor după înființare reprezintă principala provocare cu care se confruntă antreprenorii – firmele mici nou create sunt mai

expuse la șocuri de natură micro sau macroeconomică, antreprenorii se confruntă cu lipsa de experiență, iar planurile de afaceri inițiale sunt ușor afectate de relațiile cu furnizorii sau clienții. Astfel, aceste firme au nevoie de **susținere specializată pentru a-și consolida poziția pe piață, dar și resursele și procesele interne, iar serviciile dedicate pentru antreprenori și IMM-uri reprezintă o soluție viabilă pentru anticiparea și ameliorarea unor potențiale riscuri la care aceștia se expun atunci când dezvoltă o afacere nouă.**

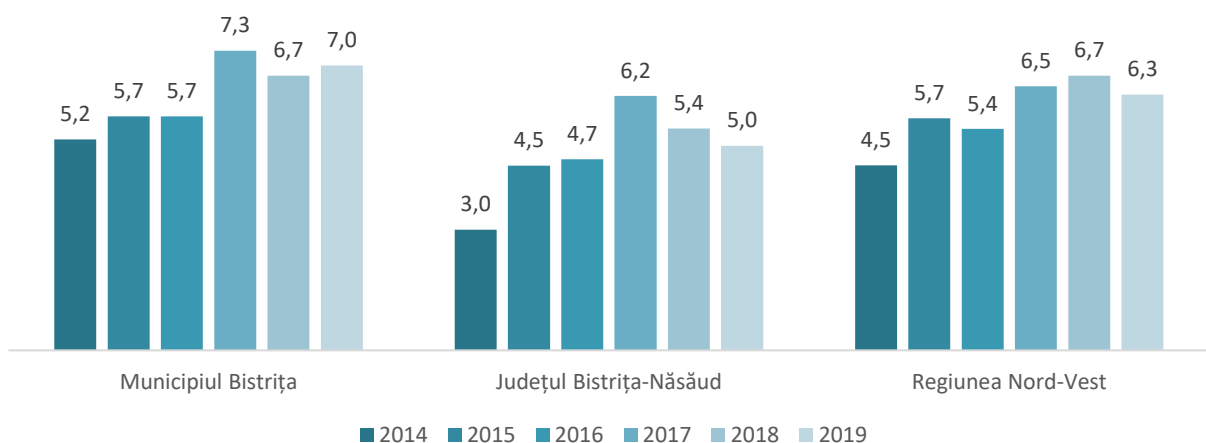
Figura 77 Dinamica operațiunilor ce vizează companiile comerciale din municipiul Bistrița, 2014-2019

SURSA: EDEMOS INS

Capacitatea antreprenorială, exprimată prin numărul de întreprinderi nou înființate la 1000 de locuitori, are o tendință pozitivă în perioada 2014-2019, cu un maxim de 7,3 firme noi/1000 loc. în anul 2017. Valoarea este superioară mediei județene și regionale, fapt ce indică deschiderea municipiului Bistrița pentru antreprenariat. Pe de altă parte, însă, este nevoie de intensificarea eforturilor pentru susținerea antreprenariatului ca motor de creștere economică la nivel local.

Figura 78 Situația comparativă a capacității antreprenoriale, firme noi/1000 loc.

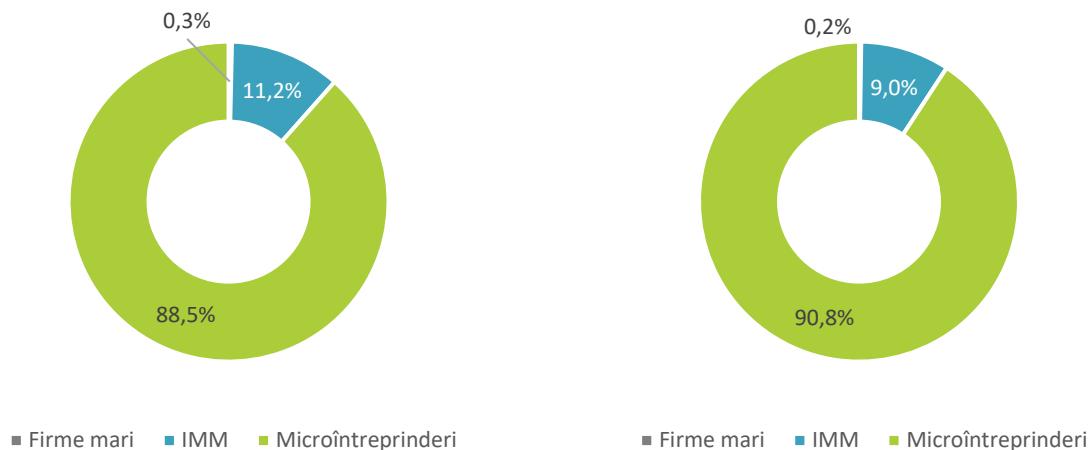

SURSA: EDEMOS INS

Pe clase de mărime, peste 90% din întreprinderile active sunt microîntreprinderi, iar împreună cu IMM-urile formează peste 99% din firmele active în municipiu. Pe de pe o parte, acest aspect indică o flexibilitate

ridicată a mediului de afaceri local și un nivel ridicat al antreprenoriatului. Pe de altă parte, numărul redus de firme mari trage un semnal de alarmă cu privire la capacitatea municipiului de a atrage investitori străini mari, respectiv de a sprijini companiile locale mici și mijlocii să se dezvolte pentru a genera mai multe locuri de muncă.

Figura 79 Distribuția pe clase de mărime a întreprinderilor active din municipiul Bistrița, 2014 (stânga) și 2019 (dreapta)

SURSA: BORG DESIGN, BAZA DE DATE LISTĂ FIRME, PRELUCRARE PROPRIE

Dezvoltarea companiilor se află în strânsă legătură cu capacitatea administrației publice de a crea un cadru de dialog și un spațiu de interacțiune prietenos cu mediul de afaceri. Calitatea serviciilor oferite mediului de afaceri, în special în contextul nevoii de aliniere la tendințele de digitalizare, reprezintă din ce în ce mai mult o necesitate, nu doar pentru antreprenori și companiile active în domeniul digital, ci și pentru firmele care urmăresc creșterea eficienței.

Mai mult de jumătate dintre respondenți evaluează negativ diferitele aspecte privind interacțiunea cu Primăria Municipiului Bistrița și serviciile publice. În acest context, nivelul de birocrație este principalul aspect ce creează nemulțumire în rândul respondenților, urmat apoi de accesul facil la informațiile publice (65% dintre respondenți).

Pentru obținerea unui proces simplificat și eficient în relația cu mediul de afaceri, reprezentanții acestuia consideră necesară implementarea, de către Primăria Municipiului Bistrița, unor soluții care au ca scop sau vizează:

- Facilitarea accesului la departamentele primăriei și facilitarea eliberărilor de documente într-un timp mai favorabil;
- Digitalizarea tuturor serviciilor: depunerea și eliberarea documentelor, realizarea plăților, centralizarea furnizorilor de servicii esențiale;
- Corelarea bazelor de date între instituțiile publice;
- Publicarea la zi a tuturor planurilor urbanistice;

Investițiile în infrastructura și serviciile publice de calitate pentru a face orașul atractiv pentru forța de muncă din România reprezintă principalele aspecte asupra cărora Primăria Municipiului Bistrița ar trebui să se concentreze pentru a face orașul mai atractiv pentru mediul de afaceri. De la cele la importante măsuri subliniate de către respondenții acestui chestionar, la cele cu o importanță mai scăzută, acestea sunt următoarele:

1. Investiții în infrastructură și servicii publice de calitate pentru a face orașul atractiv pentru forța de muncă din România

2. Obținerea facilă a aprobărilor și autorizațiilor necesare

3. Investiții în educație și formarea forței de muncă

4. Reglementări fiscale care să favorizeze dezvoltarea de afaceri

5. Investiții pentru îmbunătățirea mobilității angajaților

6. Reglementări urbanistice care să favorizeze construcția de spații de birouri, parcuri industriale, logistice

7. Promovarea Bistriței ca destinație de afaceri și atragerea de forță de muncă din țară și din străinătate

8. Măsuri de sprijinire și promovare a economiei circulare

SURSA: CHESTIONARUL DEDICAT MEDIULUI DE AFACERI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA

3.3.2.2. STRUCTURI DE SPRIJIN A AFACERILOR

PARCUL INDUSTRIAL BISTRIȚA SUD

Așa cum reiese din analiza profilului funcțional al municipiului Bistrița (secțiunea 3.1.2.1.), Parcul Industrial Bistrița Sud, înființat în anul 2015 în localitatea Viișoara, reprezintă singura astfel de structură de sprijin a afacerilor din municipiul Bistrița. Cu o suprafață ocupată de 3,74 ha⁴⁴ din cele 20 ha disponibile, structura găzduiește în prezent 9 rezidenți, lista acestora fiind disponibilă în tabelul următor. În total, 174 de salariați sunt angajați de către companiile rezidente (inclusiv cei 2 angajați ai societății care administrează infrastructura).

În prezent, firmele rezidente au în curs de realizare hale de producție și un incubator de afaceri, operațiuni ce contribuie la dezvoltarea sectorului industrial în zonă. În cadrul parcului industrial se urmărește atragerea de activități din industria prelucrătoare (cu accent pe industriile de vârf), servicii de sprijinire a afacerilor (activități financiar-bancare, de consultanță, proiectare, cercetare-dezvoltare, de administrare a afacerilor), distribuție (activități de depozitare mărfuri și logistică). Pe lângă acestea, este prevăzută dezvoltarea serviciilor aferente activităților industriale (industrii producătoare de servicii), a activităților conexe, de interes general (furnizare de utilități, curățenie și pază, servicii comerciale și de alimentație publică, activități hoteliere, servicii de evidență contabilă, asistență în afaceri, servicii de asigurare etc)⁴⁵. **Toate tipurile de servicii în afara activităților industriale de bază generează efecte pozitive în economia locală, prin crearea de locuri de muncă pentru categorii diverse de forță de muncă.** Nu în ultimul rând, avantajul logistic al acestui amplasament este dat de apropierea față de drumul european E58, linia de cale ferată și viitoarea centură a municipiului Bistrița.

⁴⁴ Cf. informațiilor furnizate de Parcul Industrial Bistrița Sud

⁴⁵ <http://www.bizpark.ro/industrii/>

Tabel 10 Lista companiilor rezidente în Parcul Industrial Bistrița Sud

NR	DENUMIRE FIRMĂ	DOMENIU ACTIVITATE	SUPRAFAȚA OCUPATĂ	NR. SALARIAȚI	ALTE MENȚIUNI
1	S.C. DATACOR SRL	Producție și distribuție fibră optică și elemente conexiuni fibră optică	4.500 mp	30	
2	S.C. CENTANA SRL	Fermă zootehnică (creșterea animalelor și fabrică procesare lapte)	5.600 mp	40	
3	S.C. DSCB INVEST SRL	Producție mase plastice (elemente pentru împrejmuiri)	2.800 mp	10	
4	S.C. FLAELY GRUP SRL	Construcții și confecții metalice	1.400 mp	39	
5	S.C. BRANDISBERG SRL	Producție ambalaje din carton	3.700 mp	43	
6	S.C. CARPARH WELD SRL	Confecții metalice (hale și containere)	2.500 mp	5	În curs de realizare a investiției
7	S.C. GSB ELECTRIC SRL	Producție baterii pentru stocare energie electrică	2.500 mp	5	În curs de realizare a investiției
8	SC MURINA VENETIANA SRL	Prelucrarea și fasonarea sticlei plate	4.700 mp		În curs de realizare a investiției
9	S.C. GB INSTAPLAN	Producție de tuburi, țevi, profile tubulare din oțel	1.200 mp		În curs de realizare a investiției
	S.C. BUSINESS PARK BISTRITA SUD SRL			2	Administrator parc

SURSA: INFORMAȚIILE FURNIZATE DE PARCUL INDUSTRIAL BISTRIȚA SUD

Camera de Comerț și Industrie Bistrița-Năsăud

Camera de Comerț și Industrie Bistrița-Năsăud ca entitate non-guvernamentală reprezintă un actor cheie în stimularea dezvoltării economice în județul Bistrița-Năsăud, și implicit, în municipiul Bistrița. Având drept obiective promovarea antreprenoriatului, a cooperării între actori și inter-sectorială dar și susținerea dezvoltării companiilor pe piețele naționale și internaționale, CCIBN are o activitate bogată și aplicată, prin numeroasele proiecte naționale și internaționale pe care le-a derulat sau le are în implementare.

CCIBN oferă o multitudine de servicii companiilor membre, urmărind să stimuleze dezvoltarea afacerilor locale, fie prin servicii specializate de sprijin (ex. consultanță financiară, juridică), asistență în obținerea de brevete OSIM, promovare și internaționalizare, fie prin facilitarea accesului companiilor membre la noutăți și informații relevante pentru dezvoltarea afacerilor (ex. finanțări disponibile, noutăți relevante pentru industriile susținute).

Printre proiectele-fanion ale CCIBN, putem menționa:

- Platforma **Fabricat în Bistrița**⁴⁶, ce își propune să promoveze bunurile și serviciile produse în județul Bistrița-Năsăud pe plan național și internațional sub brandul unic al fabricării locale;
- **Centrul de Informare Tehnologica – CIT TEHNOINF BN**⁴⁷ - singura entitate de transfer tehnologic acreditată în județul Bistrița-Năsăud, ce urmărește *creșterea gradului de informare tehnologică în rândul operatorilor economici, creșterea competitivității pe piață a produselor și serviciilor oferite de către aceștia, creșterea productivității, utilizarea eficientă a resurselor în baza principiilor economiei circulare, alinierea acestora la cerințele europene și promovarea culturii antreprenoriale în rândul oamenilor de afaceri, în special prin furnizarea de informații specifice inovării*. CIT TEHNOINF-BN a obținut titlul de Entitate de Infrastructură de Inovare și Transfer Tehnologic pe o perioadă de 5 ani (până în 2022) în domeniile:
 - protecția mediului
 - turism montan și rural
 - construcții de mașini, utilaje și echipamente
 - producția lemnului, cauciucului și maselor plastice

Totuși, în ciuda acestor inițiative notabile, **în municipiul Bistrița nu există un incubator de afaceri care să sprijine antreprenorii în toate etapele de dezvoltare ale afacerii**, de la idee la produs scalabil, respectiv în sprijinirea comercializării (etapa de accelerare). Acest tip de infrastructură ar permite consolidarea unui ecosistem antreprenorial dinamic, competitiv în raport cu piețele externe dar colaborativ pe plan local. Nu în ultimul rând, este încurajată inovarea, cu efecte asupra creșterii valorii adăugate, și indirect, asupra veniturilor. Tinerii pot beneficia în cea mai mare măsură de pe urma unei astfel de inițiative, antreprenoriatul devenind o alternativă de carieră importantă.

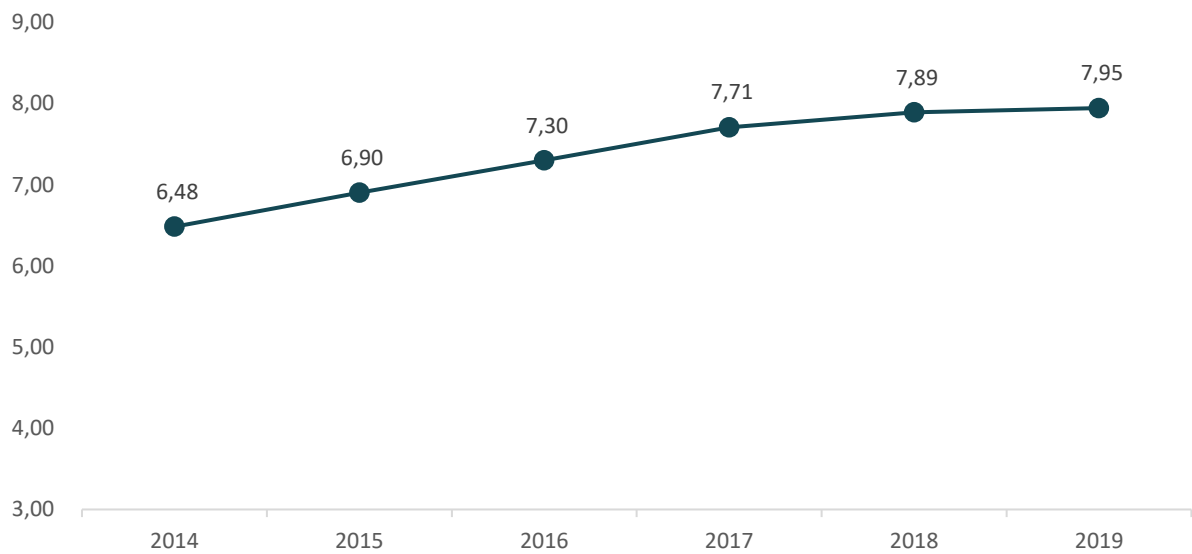
3.3.2.3. REZULTATELE ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE

Cifra de afaceri generată de către întreprinderile active din municipiul Bistrița totaliza 7,95 miliarde RON în anul 2019, în creștere cu 22,5% comparativ cu anul 2014. Această valoare reprezintă 60,7% din totalul cifrei de afaceri generate la nivel județean, dar numai 7,5% din totalul regional. Și evoluția a fost mai lentă comparativ cu celelalte niveluri teritoriale (județean – 38,1%, regional – 29,9%). Totuși, în anul 2014, cifra de afaceri a companiilor din municipiul Bistrița reprezenta doar 4,8% din totalul regional, așadar se remarcă o creștere ușoară a contribuției companiilor din Bistrița în contextul regiunii Nord-Vest. **Creșterea cifrei de afaceri ca indicator al rezultatelor întreprinderilor active poate fi stimulată prin susținerea companiilor în vederea creșterii volumului vânzărilor, dar și a creșterii valorii adăugate, pentru a putea ridica valoarea vânzărilor de bunuri și servicii. Activitatea de export și internaționalizare este deosebit de importantă în acest sens.**

⁴⁶ <https://www.fabricatinbn.ro/>

⁴⁷ <http://www.cciabn.ro/webb/cit-bistrita/>

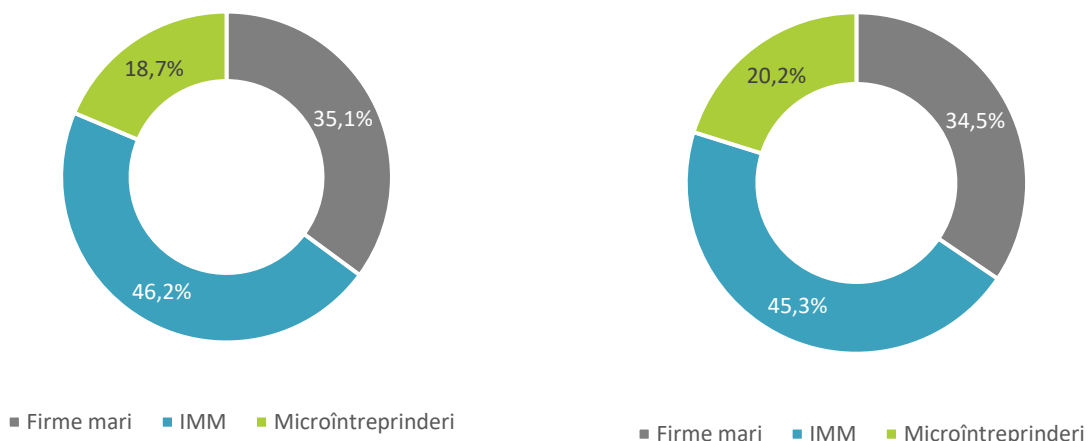
Figura 80 Evoluția cifrei de afaceri din întreprinderile active din municipiul Bistrița, mld.EUR

SURSA: EDEMOS INS

Deși nu reprezintă decât 0,2% din totalul firmelor, companiile mari generează 34,5% din cifra de afaceri totală din municipiul Bistrița. Faptul că peste 60% din cifra de afaceri este generată de microîntreprinderi și IMM-uri indică un potențial ridicat de dezvoltare din partea acestora, însă este nevoie de sprijin continuu pentru creșterea valorii adăugate, creșterea complexității produselor și serviciilor și pentru deschiderea către piețe internaționale / export. Este de asemenea de remarcat faptul că microîntreprinderile și-au crescut contribuția la cifra de afaceri în perioada 2014-2019 (în valoare absolută, de la 1,14 mld. RON în 2014 la 1,58 mld. RON în 2019), susținând nevoia de susținere pentru deblocarea potențialului acestora în crearea de locuri de muncă și valoare adăugată pentru economia locală.

Figura 81 Distribuția pe clase de mărime a cifrei de afaceri din întreprinderile active din municipiul Bistrița, 2014 (stânga) și 2019 (dreapta)

SURSA: BORG DESIGN, BAZA DE DATE LISTĂ FIRME, PRELUCRARE PROPRIE

Așa cum reiese din tabelul de mai jos, cea mai mare parte a companiilor cu un aport semnificativ la cifra de afaceri locală sunt active în domenii cu o complexitate ridicată și cu o intensitate mare în tehnologie: 29 – Fabricarea autovehiculelor de transport, 27 – Fabricarea echipamentelor electrice, 28 - Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. **Această distribuție reprezintă un element de potențial local, generând cerere pentru o forță de muncă calificată în domeniile STEM, capabile să susțină modernizarea industrială și să asigure tranziția către o economie locală performantă și cu un grad înalt de sofisticare.** În același timp, trebuie remarcat faptul că două companii mari – Leoni Wiring și Rombat – generează o cifră de afaceri similară tuturor celor 3664 de microîntreprinderi, și aproximativ 21% din totalul cifrei de afaceri din municipiu. Așadar, atragerea de investitori străini este benefică pentru dezvoltarea economică locală, însă susținerea IMM-urilor și a microîntreprinderilor pentru a deveni companii mari poate genera efecte de multiplicare importante, contribuind la creșterea economică locală.

Tabel 11 Clasamentul întreprinderilor active din municipiul Bistrița după cifra de afaceri, 2019

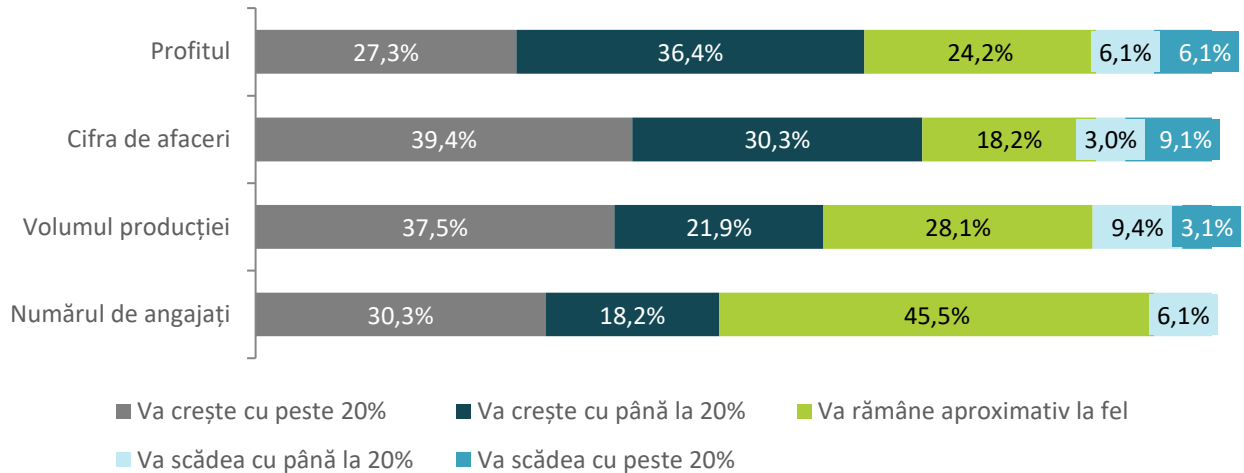
NR. CRT.	DENUMIRE COMPANIE	CIFRA DE AFACERI	SECTOR
1.	LEONI WIRING SYSTEMS RO SRL	1,248,524,805	29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor
2.	ROMBAT SA	400,714,402	27 - Fabricarea echipamentelor electrice
3.	RAAL SA	329,072,537	29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor
4.	ITALTEXTIL SARATA SRL	306,553,040	13 - Fabricarea produselor textile
5.	RCB ELECTRO 97 SA	155,542,486	27 - Fabricarea echipamentelor electrice
6.	COMELF SA	149,263,124	28 - Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.
7.	IPROEB SA	104,834,526	27 - Fabricarea echipamentelor electrice
8.	EXPRESS MOTORS SRL	87,665,192	45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor
9.	OZANA SRL	79,953,092	47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor
10.	TABITA TOUR SRL	77,917,764	49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte

SURSA: BORG DESIGN, LISTĂ FIRME, PRELUCRARE PROPRIE

Răspunsurile furnizate de către mediul de afaceri surprind o viziune pozitivă asupra următorilor 5 ani. Toate cele 4 elemente, respectiv numărul de angajați, volumul producției, cifra de afaceri și profitul prezintă estimări ce caracterizează o tendință ascendentă. Astfel, între 48,5% și 69,7% dintre respondenți consideră că va urma o creștere în următorii 5 ani a acestor aspecte. Totuși, **cifra de afaceri (69,7%) este elementul estimat pozitiv de către cele mai multe persoane (creștere cu până la 20% și cu peste 20%) în următorii ani, urmat apoi de:**

- profitul (63,6% dintre respondenți);
- volumul producției (59,4% dintre respondenți);
- numărul de angajați (48,5% dintre respondenți).

Sub 12,1% dintre respondenți consideră posibilitatea unei potențiale scăderi (cu până la 20% și cu peste 20%) în cadrul acestora. Elementul cu cel mai mare potențial de a rămâne constant este numărul de angajați, aproape jumătate dintre respondenți susținând acest lucru.

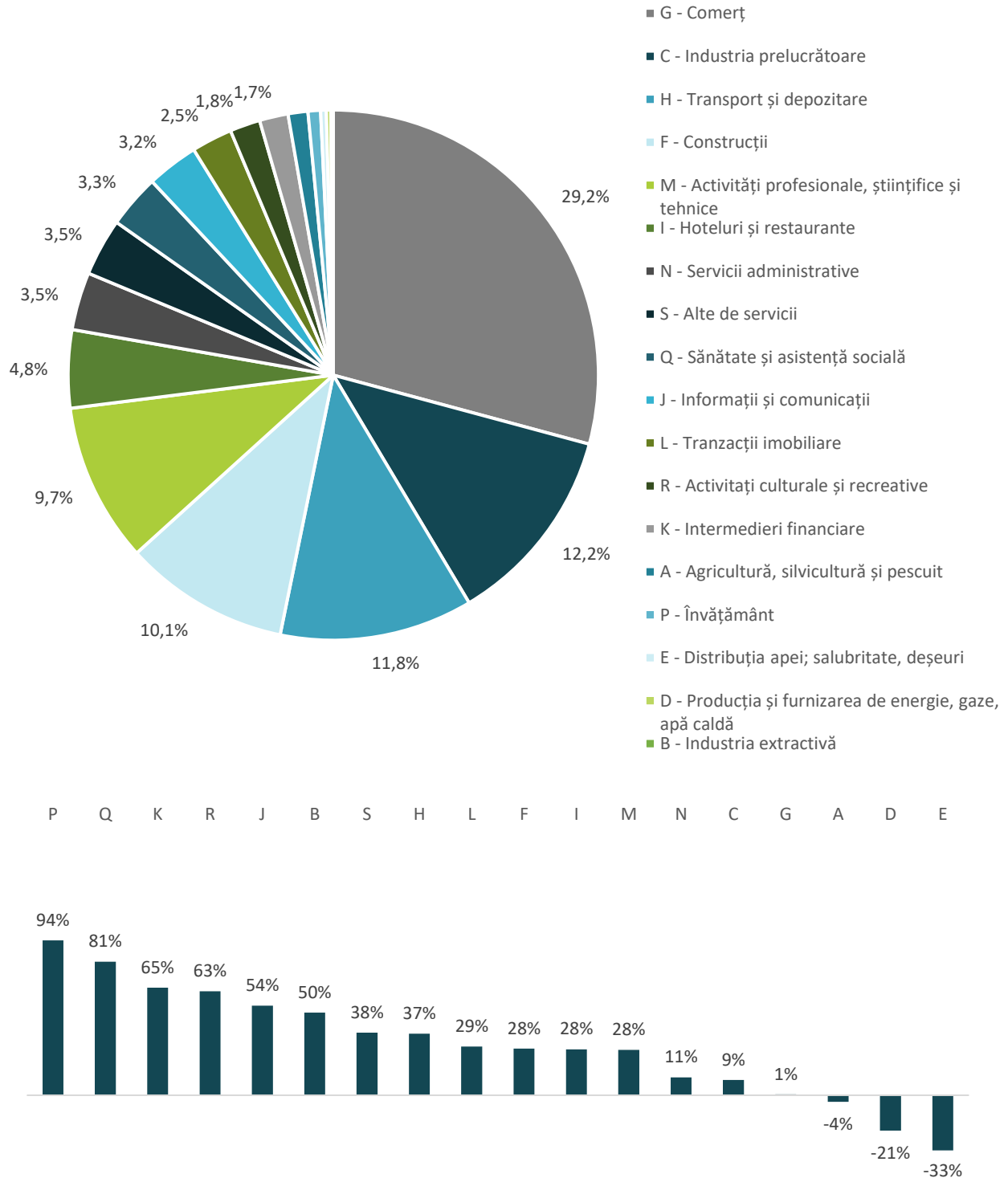
SURSA: CHESTIONARUL DEDICAT MEDIULUI DE AFACERI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA

3.3.3. STRUCTURA ECONOMIEI LOCALE ȘI SECTOARE CU POTENȚIAL DE SPECIALIZARE

După numărul de întreprinderi active, în anul 2019, profilul economic al municipiului Bistrița este dominat de clasele G – Comerț (29,2%), C – Industria prelucrătoare (12,2%) și F – Construcții (11,8%). Numărul mare de întreprinderi active în domeniul comerțului este explicabil prin prisma faptului că puterea de cumpărare a crescut în ultimii ani, generând cerere pentru diferite tipuri de produse, dar și prin faptul că înființarea unei afaceri în acest domeniu nu presupune existența unui capital și a unor cunoștințe specializate avansate. Acest fapt crește atractivitatea pentru mai multe categorii sociale care își doresc să devină antreprenori, comparativ cu, de exemplu, serviciile profesionale, științifice și tehnice, unde de regulă serviciul comercializat are la bază o specializare științifică mai înaltă.

În același timp, structura pe sectoare economice după numărul de întreprinderi poate fi privită și din perspectivă antreprenorială. Cele mai multe întreprinderi noi au fost înființate în domeniile C – Industria prelucrătoare (187), B – Industria extractivă (133) și F – Construcții (66), în anul 2019, iar cele mai multe întreprinderi închise (142) provin din sectorul G – Comerț, H – Transport și depozitare (53) și M – Servicii profesionale, științifice și tehnice (46). Astfel, extragem **două concluzii principale**: (1) poziția dominantă a comerțului se datorează firmelor deja înființate – în anul 2019, nicio firmă activă în acest sector nu a fost înființată. **Dezvoltarea comerțului digital și electronic poate reprezenta o oportunitate importantă pentru firmele existente, dar și pentru antreprenoriat.** (2) **Sectorul industrial este puternic și din perspectivă antreprenorială, în ciuda faptului că necesită capital mai mare la înființarea de noi firme dar și cunoștințe (tehnice) solide. Acest fapt poate reprezenta o oportunitate din perspectiva valorificării tehnologiilor noi și a tendințelor de transformare industrială, în special în jurul companiilor mari, pe care antreprenorii industriali le pot deservi cu produse noi.**

Figura 82 Distribuția întreprinderilor active după sectorul economic, 2019 (sus) și rata de creștere 2014-2019 (jos), municipiul Bistrița

SURSA: EDEMOS INS, PRELUCRARE PROPRIE

În ultimii ani, între 2014 și 2019, cele mai dinamice sectoare din perspectiva numărului de întreprinderi au fost cele din sfera serviciilor, precum P – Învățământ (94%), Q – Sănătate și asistență socială (81%), Intermedieri financiare sau Activități recreative și culturale. Majoritatea acestor servicii sunt intensive în

cunoaștere, ceea ce indică un interes crescut pentru activități cu o valoare adăugată mare, care pot genera locuri de muncă bine plătite și atractive pentru tineri.

Primele 11 sectoare (în care se regăesc peste 100 de întreprinderi active) după numărul de companii active în anul 2019 reprezintă 65,5% din totalul firmelor din municipiul Bistrița. Din perspectiva concentrării, cele mai multe companii se regăesc în sectoarele aferente activității de comerț (cu ridicata și cu amănuntul), ce se remarcă printr-o evoluție pozitivă lentă (5,1% - comerț cu amănuntul) sau printr-o scădere (-15,8%). Domeniul transporturilor este, însă, bine reprezentat, iar în ciuda declinului observat în cazul comerțului cu ridicata, poate constitui o oportunitate dezvoltarea logisticii ca sector emergent. În linii mari, domeniile aferente sectorului terțiar au înregistrat cea mai mare creștere a numărului de companii active, inclusiv sectorul tranzacțiilor imobiliare, susținut de expansiunea urbană observată în ultimii ani.

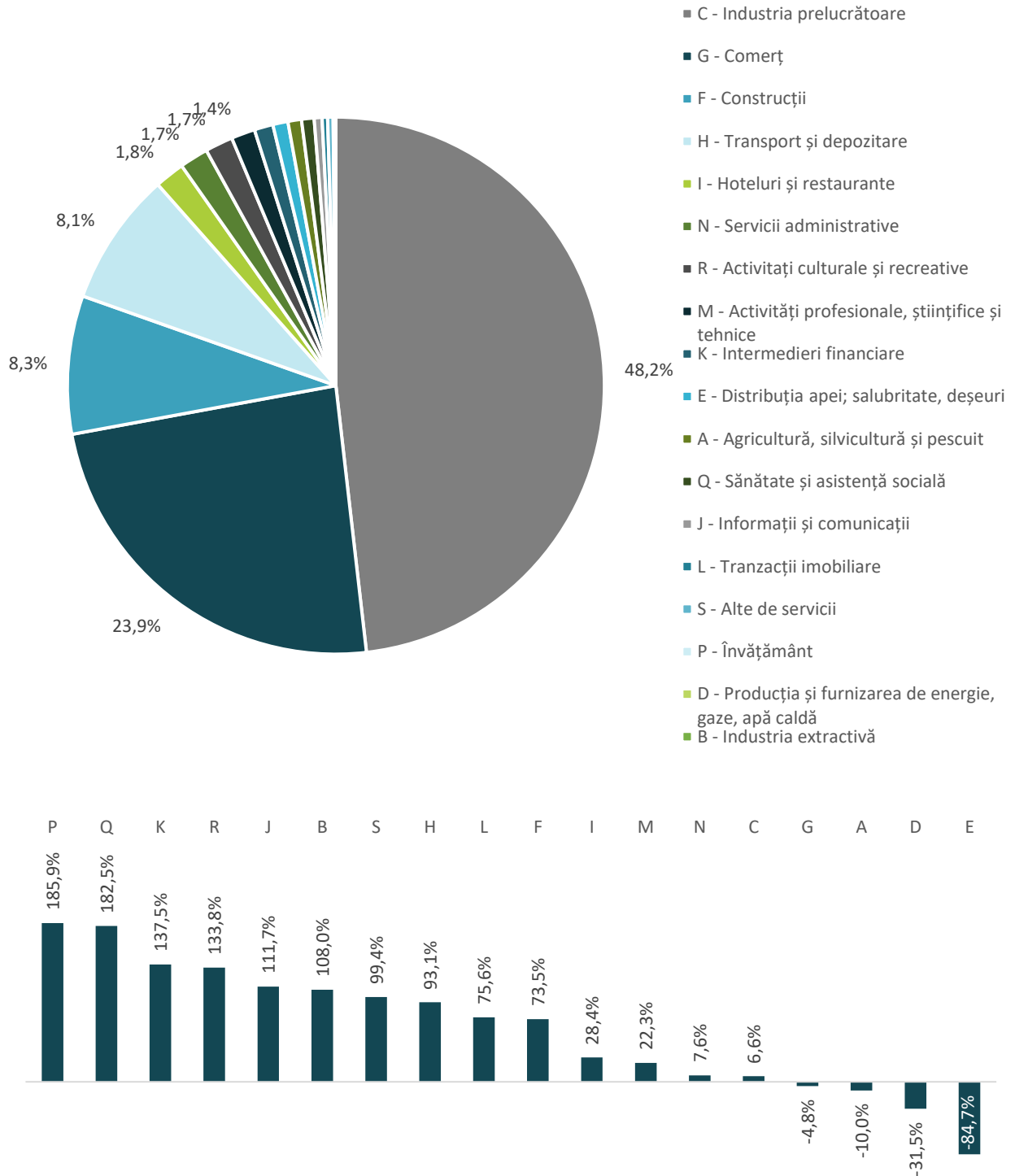
Tabel 12 Clasamentul sectoarelor economice după numărul de întreprinderi active, 2019 (peste 100 de firme)

SECTOR ECONOMIC	NUMĂR ÎNTEPRINDERI ACTIVE 2019	RATA DE CREȘTERE 2014-2019
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	746	5.1%
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	435	33.4%
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	272	-15.8%
41 - Construcții de clădiri	240	40.4%
56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	168	27.3%
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	167	14.4%
71 - Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	143	41.6%
43 - Lucrări speciale de construcții	141	15.6%
86 - Activități referitoare la sănătatea umană	132	80.8%
96 - Alte activități de servicii	112	67.2%
68 - Tranzacții imobiliare	101	29.5%

SURSA: EDEMOS INS, PRELUCRARE PROPRIE

În ceea ce privește cifra de afaceri, profilul economic al municipiului Bistrița este dominat, în anul 2019, de un sector - C – Industria prelucrătoare (48,2%, 3,8 mld. RON), urmat de G – Comerț (23,9%, 1,9 mld. RON). Cea mai mare parte a sectoarelor economice și-au crescut cifra de afaceri în perioada 2014-2019, cele mai multe dintre ele provenind tot din zona serviciilor intensive în cunoaștere, respectiv: P – Învățământ (185,9%), Q – Sănătate și asistență socială (182,5%), K – Intermedieri financiare (137,5%), R – Activități culturale și recreative (133,8%).

Figura 83 Distribuția cifrei de afaceri din întreprinderile active după sectorul economic, 2019 (sus) și rata de creștere 2014-2019 (jos), municipiul Bistrița

SURSA: EDEMOS INS, PRELUCRARE PROPRIE

Pentru identificarea sectoarelor economice unde economia municipiului Bistrița prezintă avantaje comparative în raport cu economia națională, a fost aplicată o metodă de analiză ce compară concentrarea

forței de muncă de muncă pe sectoare economice cu importanța domeniilor la nivel național, pe o parte, și evoluția fiecărei componente, pe de altă parte. Astfel, cele două instrumente de analiză utilizate sunt Coeficientul de Localizare (CL) și Variația Diferențială (VD)⁴⁸. Coeficientul de localizare prezintă excesul sau, dimpotrivă, lipsa forței de muncă calificată de la nivelul unui anumit sector, fiind un indicator util pentru identificarea elementelor de potențial local. Pentru identificarea acelor domenii care prezintă un avantaj competitiv (proximitatea față de factorii de producție) și care se dezvoltă într-un ritm mai alert, a fost utilizat indicatorul Variația Diferențială a numărului de angajați. Analiza a fost realizată pe baza datelor privind clasificarea activităților economiei regionale și datele aferente numărului de angajați ai întreprinderilor active (ce fac referire numai la angajații din sectorul privat), iar, ca nivel de comparație, analiza a fost realizată în comparație cu nivelul național. Perioada analizată este 2014-2019.

Sectoarele ce conferă un avantaj comparativ unui teritoriu și au potențial de motor economic sunt sectoarele care înregistrează un coeficient de localizare mai mare decât 1. Acestea sunt atractive atât pentru companiile din domeniu (care au nevoie de acces la o forță de muncă calificată), cât și pentru experți (care doresc să locuiască într-o zonă cu multe oportunități în domeniul lor de expertiză).

Totodată, analiza activităților economice din municipiul Bistrița este completată cu analiza sectoarelor urmând clasificarea Eurostat privind tehnologia înaltă și serviciile intensive în cunoaștere. În acest context, identificarea unor avantaje competitive ale municipiul Bistrița în sectoare intensive în tehnologii înalte sau cunoaștere – producătoare de valoare adăugată ridicată și generatoare de venituri peste medie pentru lucrătorii din domeniu – poate constitui o contribuție importantă la trasarea unor linii directe pentru dezvoltarea economiei locale și evaluarea elementelor de potențial local.

Analiza prezintă patru categorii de sectoare, în funcție de coeficientul de localizare și de variația diferențială, rezultând următoarele categorii:

- $CL > 1, VD > 0$ – **Sectoare în dezvoltare** – cele mai competitive, cu potențial de specializare și concentrare ridicată;
- $CL > 1, VD < 0$ – **Sectoare în transformare** – potențial de specializare deși au o creștere mai lentă decât la nivel regional;
- $CL < 1, VD > 0$ – **Sectoare de perspectivă** – deși nu prezintă potențial ridicat de specializare, înregistrează o creștere mai mare decât evoluția la nivel regional;
- $CL < 1, VD < 0$ – **Sectoare în declin** – indică o pierdere a competitivității.

Sectoarele cu rol de motoare economice la nivelul municipiului Bistrița sunt identificate în raport cu ponderea și evoluția sectoarelor economice la nivel național pentru a identifica dacă (1) economia locală se dezvoltă mai rapid/mult decât aceleași sectoare la nivel național și (2) dacă în raport cu totalul salariaților, sectoarele ocupă o pondere mai mare decât aceleași sectoare la nivel național. Acest fapt determină potențialul de specializare, bazat pe sectoarele competitive. Practic, economia locală ar trebui să susțină dezvoltarea în continuare a acestor sectoare pentru a genera creștere economică.

Sectoarele în dezvoltare sunt acele sectoare care generează creșterea economică în prezent, indicând tendința de specializare pe anumite ramuri economice. Pe baza tabelului de mai jos, observăm că municipiul Bistrița dispune de mai multe sectoare cu rol de motor economic, atât din domeniul manufacturier, cât și din cel al serviciilor. Pe de o parte, observăm prezența unor industrii cu valoare

⁴⁸ Coeficientul de localizare (CL) este un indicator ce compară concentrarea locală a unui sector de activitate cu concentrarea la nivel regional / național a aceluși domeniu de activitate. Coeficientul de localizare reprezintă gradul de specializare a unei zone într-o anumită industrie. Variația diferențială a numărului de angajați (VD) reprezintă diferența între ratele de creștere sau declin ale unui sector sau domeniu local, comparativ cu creșterea sau declinul sectorului din zona de referință, în cazul de față declinul sau creșterea sectorului la nivel național.

adăugată mai redusă, intensive în forță de muncă, precum 41 - *Construcții de clădiri*, dar și industrii intensive în tehnologie, care concentrează o pondere importantă a angajării la nivel local: 25 - *Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații* și 29 - *Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor*. Aceste industrii au potențialul de a crește valoarea adăugată produsă dacă sunt dezvoltate în raport cu tendințele actuale de transformare în domeniul industrial, dar mai ales dacă activități tot mai complexe ale lanțului de valoare sunt localizate în fabricile din Bistrița, generând cerere pentru calificări mai înalte, respectiv pentru bunuri și servicii locale. Acest proces – până la dezvoltarea/relocalizarea unor centre de cercetare sau activități cu o valoare adăugată mai mare în Bistrița – este unul lent, și depinde în mare măsură de capacitatea de furnizare a forței de muncă relevante, care ar permite desfășurarea unor astfel de activități cu o complexitate mai ridicată.

Toate domeniile din categoria sectoarelor în dezvoltare pot deveni competitive la nivel național și internațional dacă continuă să se dezvolte prin creșterea calității produselor și serviciilor și a productivității, generând venituri și locuri de muncă mai bine plătite.

Sectoarele de perspectivă reprezintă sectoare care pot deveni motoare economice la nivel local, având un ritm de creștere mai bun decât nivelul național. Acestea trebuie, însă, să atingă o masă critică importantă pentru a deveni semnificative din perspectiva ocupării și a genera noi nișe de specializare economică. Sectoarele identificate la nivelul municipiului Bistrița fac parte atât din industria prelucrătoare, în domenii ce necesită o calificare tehnică, și totodată creativă, a resurselor de muncă, precum prelucrarea lemnului sau fabricarea mobilei, sau în zona serviciilor suport, intensive în cunoaștere, precum activitățile de arhitectură, de peisagistică sau creație. Aceste sectoare de perspectivă identificate în municipiul Bistrița indică un potențial important din perspectiva valorificării patrimoniului material și imaterial, dar și a culturii și tradițiilor din zonă, așa cum reiese și din secțiunea 3.4.4. Valorificarea lor ca industrii culturale și creative poate însemna creșterea antreprenoriatului local, cu efecte directe asupra ocupării și atractivității pentru tineri, dar și asupra creșterii vitalității și efervescenței la nivel local.

Sectoarele necompetitive se caracterizează fie printr-un declin mai accentuat al numărului de salariați, fie printr-o concentrare redusă la nivelul municipiului Bistrița. Tendința de declin poate fi inversată dacă se intervine în sensul stimulării cererii pentru produse și servicii, generând în schimb creșterea calității produselor și serviciilor pe care firmele le pun la dispoziție. Dintre aceste sectoare, denumite „**în transformare**”, domeniul fabricării produselor textile poate beneficia în viitor ca urmare a valorificării potențialului dat de industriile creative în ansamblu, în timp ce industria fabricării echipamentelor electrice, respectiv a fabricării produselor din cauciuc și mase plastice, poate beneficia de pe urma tranziției industriale.

Sectoarele în declin identificate sunt în mare parte sectoare care utilizează intens resursa umană sau produc o valoare adăugată redusă (de exemplu, agricultura, comerțul). Aceste sectoare pot redeveni competitive în măsura în care se realizează investiții în inovare, respectiv se utilizează tehnologiile digitale pentru adaptarea la tendințele globale și mai buna integrare cu piețe externe. Ceea ce este important de menționat este includerea în această categorie a unor domenii intensive în cunoaștere și tehnologie, precum IT&C, cercetare-dezvoltare sau hoteluri și restaurante, care pot contribui la redresarea economică și la creșterea nivelului de dezvoltare, prin valorificarea tendințelor globale (digital, verde), sau a elementelor de potențial local (ex. patrimoniu).

Tabel 13 Potențialul de specializare al economiei municipiului Bistrița în raport cu economia națională, 2014-2019

SECTOARE NECOMPETITIVE	SECTOARE COMPETITIVE
SECTOARE ÎN TRANSFORMARE (CL>1, VD<0)	SECTOARE ÎN DEZVOLTARE (CL>1, VD>0)
<p>10 - Industria alimentară</p> <p>13 - Fabricarea produselor textile</p> <p>17 - Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie</p> <p>22 - Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice</p> <p>27 - Fabricarea echipamentelor electrice</p> <p>28 - Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.</p> <p>92 - Activități de jocuri de noroc și pariuri</p>	<p>25 - Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații</p> <p>29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor</p> <p>36 - Captarea, tratarea și distribuția apei</p> <p>41 - Construcții de clădiri</p> <p>49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte</p> <p>56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație</p>
SECTOARE ÎN DECLIN (CL<1, VD<0)	SECTOARE DE PERSPECTIVĂ (CL<1, VD>0)
<p>02 - Silvicultură și exploatare forestieră</p> <p>09 - Activități de servicii anexe extracției</p> <p>11 - Fabricarea băuturilor</p> <p>14 - Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte</p> <p>15 - Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor</p> <p>20 - Fabricarea substanțelor și a produselor chimice</p> <p>23 - Fabricarea altor produse din minerale nemetalice</p> <p>26 - Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice</p> <p>30 - Fabricarea altor mijloace de transport</p> <p>32 - Alte activități industriale n.c.a.</p> <p>35 - Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat</p> <p>38 - Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile</p> <p>43 - Lucrări speciale de construcții</p> <p>45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor</p> <p>46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete</p> <p>55 - Hoteluri și alte facilități de cazare</p> <p>58 - Activități de editare</p> <p>60 - Activități de difuzare și transmitere de programe</p> <p>61 - Telecomunicații</p> <p>62 - Activități de servicii în tehnologia informației</p> <p>66 - Activități auxiliare pentru intermediari financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii</p> <p>69 - Activități juridice și de contabilitate</p> <p>70 - Activități ale direcțiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate; activități de management și de consultanță în management</p> <p>72 - Cercetare-dezvoltare</p> <p>75 - Activități veterinare</p> <p>77 - Activități de închiriere și leasing</p>	<p>01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe</p> <p>16 - Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite</p> <p>18 - Tipărire și reproducerea pe suporti a înregistrărilor</p> <p>31 - Fabricarea de mobilă</p> <p>33 - Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor</p> <p>42 - Lucrări de geniu civil</p> <p>47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor</p> <p>52 - Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi</p> <p>53 - Activități de posta și de curier</p> <p>63 - Activități de servicii informatice</p> <p>64 - Intermedieri financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii</p> <p>68 - Tranzacții imobiliare</p> <p>71 - Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică</p> <p>73 - Publicitate și activități de studiere a pieței</p> <p>74 - Alte activități profesionale, științifice și tehnice</p> <p>78 - Activități de servicii privind forța de muncă</p> <p>80 - Activități de investigații și protecție</p> <p>81 - Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri</p> <p>86 - Activități referitoare la sănătatea umană</p> <p>90 - Activități de creație și interpretare artistică</p> <p>91 - Activități ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor și alte activități culturale</p> <p>93 - Activități sportive, recreative și distractive</p> <p>96 - Alte activități de servicii</p>

79 - Activități ale agențiilor turistice și a tur-operatorilor;
alte servicii de rezervare și asistența turistică
82 - Activități de secretariat, servicii suport și alte
activități de servicii prestate în principal întreprinderilor
85 - Învățământ
95 - Reparații de calculatoare, de articole personale și
de uz gospodăresc

SURSA: EDEMOS INS, PRELUCRARE PROPRIE

HoReCa și turism, IT&C, Agricultură, și activitățile de recreere, artistice, culturale și divertisment reprezintă principalele 4 domenii specifice de activitate economică ce ar putea reprezenta motoare de dezvoltare economică ale municipiului Bistrița, conform sondajului de opinie derulat în rândul reprezentanților mediului de afaceri local. Opțiunile respondenților referitoare la principalele potențiale domenii specifice de activitate economică ce ar putea reprezenta motoare de dezvoltare economică ale municipiului Bistrița, de la cel mai adesea alese, la cele mai puțin alese, pot fi observate în figura de mai jos:

Figura 84 Principalele domenii de activitate economică conform opțiunilor respondenților din mediul de afaceri

50%	•Hoteluri, restaurante – turism
50%	•IT & C
40%	•Agricultură, silvicultură, pescuit
40%	•Activități de recreere, artistice, culturale, divertisment
35%	•Industria alimentară
30%	•Construcțiile
30%	•Servicii private de sănătate și asistență socială
30%	•Servicii private de educație și formare
25%	•Industria lemnului și hârtiei
25%	•Intermediere, transport, depozitare
20%	•Industria constructoare de mașini, utilaje, echipamente și a mijloacelor de transport
20%	•Producția de energie
15%	•Servicii financiare
10%	•Fabricarea calculatoarelor, a produselor electronice, optice, etc.
10%	•Cercetare-dezvoltare, consultanță, servicii de marketing, publicitate, management, etc.
5%	•Industria textilă
5%	•Industria chimică/petrochimică
5%	•Industria metalurgică
0%	•Industria extractivă

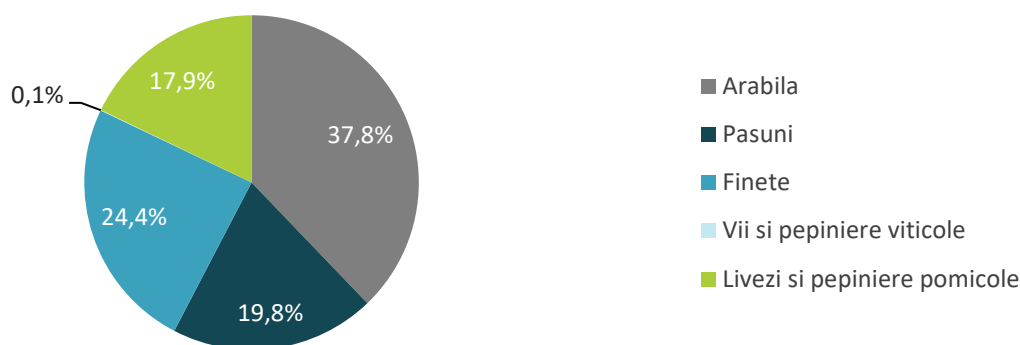
SURSA: RAPORTUL DE SONDAJ ADRESAT MEDIULUI DE AFACERI DIN MUNICIPIUL BISTRITȚA

AGRICULTURA

Conform *Strategiei pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030*, România este una dintre țările europene cu cele mai favorabile condiții pedo-climatice pentru obținerea de producții agricole de calitate și în cantități semnificative, care poate să acopere un segment important al cererii interne de produse agro-alimentare. La nivel local, condiția de bază pentru acest lucru este existența suprafețelor de teren care să permită dezvoltarea eficientă a agriculturii.

În cadrul județului Bistrița-Năsăud, agricultura este un domeniu cu **potențial ridicat de creștere**, având în vedere suprafețele mari de teren specifice acestui sector, dar și un număr ridicat de ocupați care activează în agricultură. Suprafețe mari de teren agricol și un potențial ridicat de dezvoltare se regăsesc și în cadrul municipiului Bistrița. Astfel, din totalul fondului funciar, mai mult de jumătate, respectiv circa 56% este de destinație agricolă conform ultimelor date disponibile din anul 2014. Suprafețele arabile sunt cele mai ridicate, iar restul tipurilor de suprafețe sunt împărțite într-o oarecare măsură uniform, suprafețele destinate viilor și pepinierelor viticole fiind sigura tipologie care însumează o pondere mai scăzută din suprafața totală agricolă.

Figura 85 Suprafața fondului funciar agricol, municipiul Bistrița, 2014

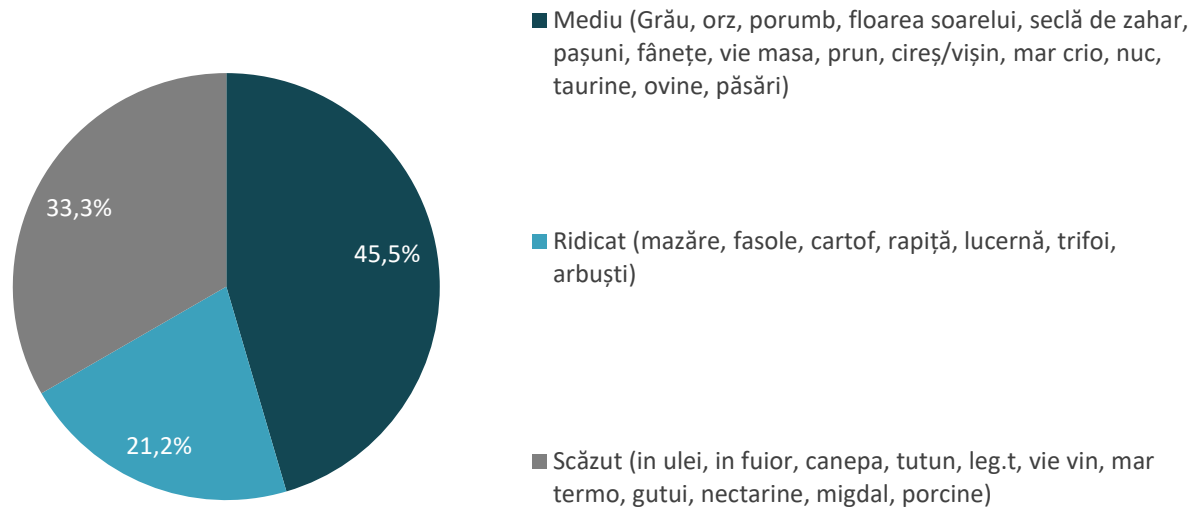
SURSA: BAZA DE DATE TEMPO INSSE

De asemenea, prețul terenurilor la nivelul județului și implicit, al municipiului este unul mediu, însă ceea ce împiedică în momentul de față o evoluție remarcabilă a acestui sector sunt lipsa investițiilor, lipsa unui sprijin sau a consultanței dedicate fermierilor, fapt ce determină scăderea progresivă a numărului de fermieri și a suprafețelor agricole. În această privință, pentru a stopa declinul sectorului și pentru a susține potențialul de care acesta dispune, necesită o atenție sporită, precum și adoptarea soluțiilor de dezvoltare și susținere al sectorului agricol, a fermierilor și a inițiativelor în acest sens.

Conform documentului clasificării *Zonelor cu potențial agricol*⁴⁹, zona municipiului Bistrița este în cea mai mare parte deluroasă, iar dintre cele treizeci și trei de culturi agricole și zootehnice analizate, potențialul municipiului este cel mai adesea caracterizat ca fiind unul mediu. Mai exact, în raport cu 45,5% dintre culturile analizate, municipiul Bistrița are un **potențial mediu**, acestea fiind culturile de grâu, orz, porumb, floarea soarelui, sfeclă de zahar, pășuni, fânețe, vie masa, prun, cireș/vișin, mar crio, nuc, precum și în cadrul taurinelor, ovinelor, păsărilor. **Potențialul ridicat** al municipiului se remarcă în cadrul a 21,2% dintre culturile analizate, respectiv în cadrul culturilor de mazăre, fasole, cartof, rapiță, lucernă, trifoi și arbuști. Opus acestora, municipiul are un **potențial scăzut** în cadrul culturilor de in ulei, in fuior, cânepa, tutun, vie vin, mar termo, gutui, nectarine, migdal, precum și în cadrul porcinelor, așadar, în cadrul a 33,3% din totalul culturilor agricole și zootehnice analizate în raport.

⁴⁹ <https://lege5.ro/Gratuit/gm3tiojwgq/zone-cu-potential-agricol-culturi-ghid?dp=gy2tknrzgu3dk>

Figura 86 Potențialul agricol al municipiului Bistrița în raport cu diferitele culturi

SURSA: ZONE CU POTENȚIAL AGRICOL- CULTURI

Raportat la municipiul Bistrița, localizarea în centrul județului îl plasează printre unitățile administrativ-teritoriale care dispun de cele mai mari suprafețe dedicate pomiculturii. Astfel, cu toate că livezile ocupă circa 2,8% din totalul suprafețelor agricole din județ, în localitățile centrale se regăsesc cele mai ridicate ponderi, iar municipiul Bistrița se clasează pe al doilea loc din acest punct de vedere. Acesta însumează circa 17,8% din totalul suprafețelor de pomicultură, clasându-se imediat după comuna Branîștea cu o pondere de 20% din acestea.

Datele referitoare la producția de fructe sunt existente doar la nivel de județ. Astfel, județul Bistrița-Năsăud a urmat o dinamică pozitivă din anul 2015, până în anul 2020. Producția totală de fructe din județ a crescut cu 8%, fapt ce pune în evidență capacitatea ridicată a județului și respectiv a municipiului Bistrița de a-și dezvolta producția de fructe în interiorul județului și de a fructifica capacitățile suprafețelor existente. Din acest punct de vedere, perele, piersicile, căpșunii și fructele din grădinile familiale sunt sigurele tipuri de fructe a căror producție nu este mai ridicată în anul 2020, prin comparație cu anul 2015. În aceeași perioadă, restul fructelor au urmat o creștere favorabilă a producției. După cum poate fi observat în tabelul de mai jos, cele mai remarcabile evoluții ale producției de fructe se remarcă în cadrul strugurilor, în cadrul nucilor, în cadrul caiselor și zarzărelor, în cadrul prunelor și în cadrul altor fructe.

Tabel 14 Producția de fructe pe specii de pomi, județul Bistrița-Năsăud, tone, 2020 vs 2015

	ANUL 2015	ANUL 2020	2020 VS 2015
Total Bistrița-Năsăud	47.670	51.692	8,4%
Prune	10.592	12.651	19,4%
Mere	33.013	34.656	5,0%
Pere	1.212	895	-26,2%
Piersici	8	7	-12,5%
Nectarine	1	1	0,0%

	ANUL 2015	ANUL 2020	2020 VS 2015
Cireșe și vișine	1.993	2.150	7,9%
Caise și zarzăre	8	10	25,0%
Nuci	803	1.285	60,0%
Căpșuni	32	22	-31,3%
Alte fructe	8	15	87,5%
Fructe din grădinile familiale	182	127	-30,2%
Struguri	1447	1847	27,6%

SURSA: BAZA DE DATE TEMPO INSSE

Datele referitoare la producția agricolă animală sunt de asemenea existente la nivel de județ, iar acestea evidențiază o creștere a producției în anul 2020, comparativ cu anul 2015. Astfel, în cadrul județului Bistrița, în anul 2020, prin comparație cu anul 2015, a crescut producția de lapte (+7,3%), producția de lână (+8,2%) și producția de miere extrasă (31,4%). După cum poate fi observat în tabelul următor, singurul produs agricol animal care a urmat o tendință negativă este producția de ouă (-21,1%).

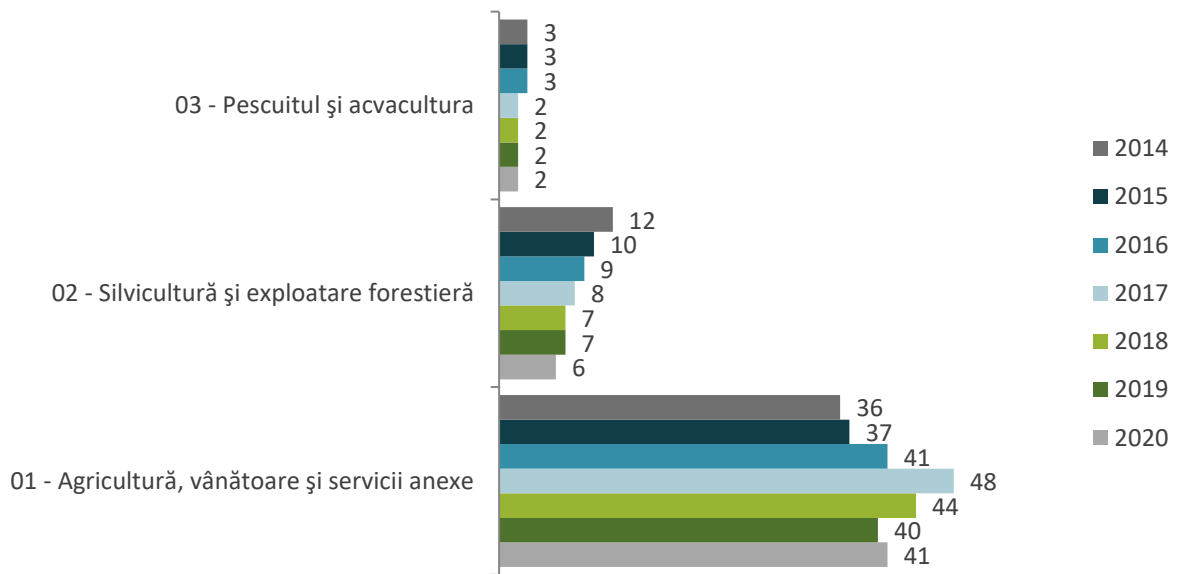
Tabel 15 Producția agricolă animală, județul Bistrița-Năsăud, 2020 vs 2015

CATEGORII DE PRODUSE AGRICOLE ANIMALE	U.M	ANUL 2015	ANUL 2020	2020 VS 2015
Producția de lapte (inclusiv consumul vițelilor) -total (fizic)	Mii hectolitri	1866	2003	7,3%
Producția de lână	Tone	735	795	8,2%
Producția de ouă	Milioane bucăți	95	75	-21,1%
Producția de miere extrasă	Tone	450	596	32,4%

În termeni economici, sectorul agricol este reprezentat, în anul 2020, prin 49 de firme active în domeniul agriculturii, respectiv 41 în domeniul 01 - *Agricultură, vânătoare și servicii anexe*, 6 firme din domeniul 02 - *Silvicultură și exploatare forestieră* și 2 firme din domeniul 03 - *Pescuitul și acvacultura*, în scădere comparativ cu 51 de firme active în anul 2014.

Clasele 03 - *Pescuitul și acvacultura* și 02 - *Silvicultură și exploatare forestieră* în anul 2020, în comparație cu anul 2014 au pierdut din numărul întreprinderilor active, iar în cadrul clasei 02, acestea au avut o tendință vizibil negativă. Numărul întreprinderilor active din sectorul 02 - *Silvicultură și exploatare forestieră* s-au înjumătățit, de la 12 în anul 2014, la 6 în anul 2020. Raportat la clasa 01 - *Agricultură, vânătoare și servicii anexe*, numărul întreprinderilor active este mai mare în anul 2020, prin comparație cu anul 2014, respectiv de la 36 de companii, la 41 de companii active. În ciuda acestei comparații, după cum se poate observa în figura următoare, cel mai favorabil an din perioada analizată este anul 2017 când cu 33% mai multe companii activau în acest domeniu, comparativ cu anul 2015 și totuși, cu 17,1% mai multe companii decât în anul 2020.

Figura 87 Evoluția întreprinderilor active din agricultură, municipiul Bistrița, 2014-2020

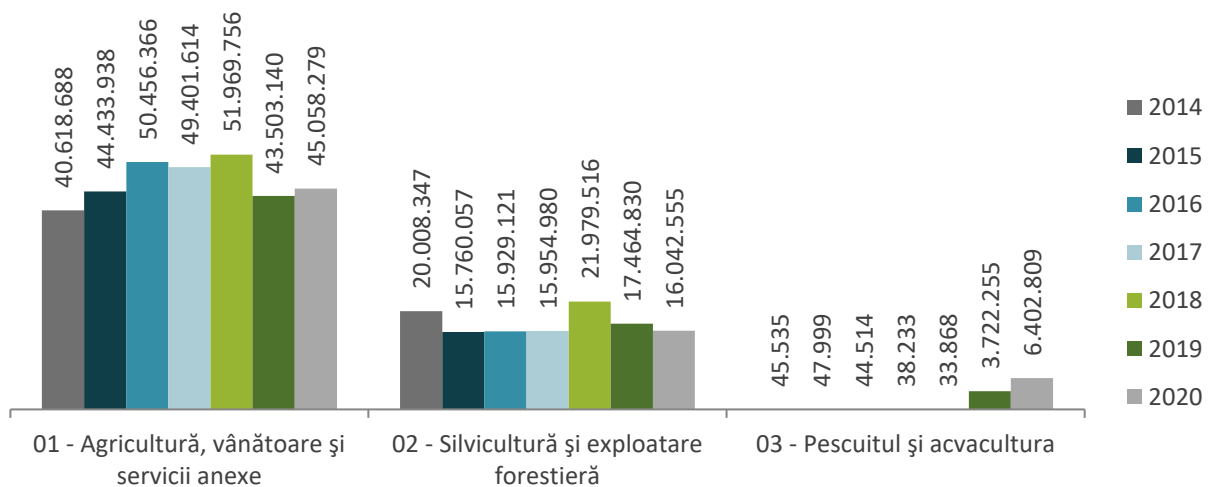

SURSA: BAZA DE DATE TEMPO INSSE

Cu toate că sectorul agricol urmează o tendință de declin, cu precădere în zonele urbane, din perspectiva cifrei de afaceri, tendința este una pozitivă la nivelul municipiului Bistrița. Totalul cifrei de afaceri generată de cele trei clase prezentate în figura de mai jos în anul 2020 este cu circa 11,3% mai mare comparativ cu anul 2014. Întreprinderile active din clasa 01 - *Agricultură, vânătoare și servicii anexe* și chiar și din clasa 03 - *Pescuitul și acvacultura*, generează o cifră de afaceri mai mare în anul 2020, spre deosebire de anul 2014.

02 - *Silvicultură și exploatare forestieră* este singura clasă care este caracterizată de o tendință de stagnare spre declin, atât din perspectiva întreprinderilor active în domeniu, cât și din perspectiva cifrei de afaceri pe care o generează.

Figura 88 Evoluția cifrei de afaceri din agricultură, municipiul Bistrița, 2014-2020

SURSA: BAZA DE DATE TEMPO INSSE

Numărul angajaților în sectorului agricol este în anul 2020, comparativ cu anul 2014 cu -11% mai scăzut, iar această scădere este preponderent influențată de clasa 02 - *Silvicultură și exploatare forestieră* (-50%). Persoanele angajate în cadrul clasei 01 - *Agricultură, vânătoare și servicii anexe* crește cu 13% în anul 2020, spre deosebire de numărul persoanelor angajate în aceeași clasă în anul 2014. Persoanele care desfășoară activități de muncă în cadrul clasei 03 - *Pescuitul și acvacultura* sunt puține numeric, iar în anul 2020 sunt cu circa 50% mai puține decât în anul 2014.

În lipsa altor date detaliate la nivel de UAT privind performanța agriculturii din municipiul Bistrița, datele disponibile prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 au fost utilizate pentru a reflecta activitatea de dezvoltare a firmelor din domeniul agricol din această perspectivă. Astfel, aceste informații furnizează o imagine a capacității firmelor de a gestiona proiecte care urmăresc să valorifice potențialul agricol al zonei, dar și disponibilitatea și implicarea lor de a gestiona astfel de activități de dezvoltare.

Astfel, cele 22 de proiecte contractate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 sunt prezentate în tabelul de mai jos. Proiectele care au obținut cele mai valoroase finanțări sunt de modernizare a unei ferme zootehnice, de reconversie a livezii Ghinda, de achiziție de utilaje, de consolidarea cooperării pentru dezvoltarea piețelor locale prin integrarea lanțurilor scurte de aprovizionare în localitățile Chiochiș și Bistrița și de achiziție de echipamente de laborator pentru determinarea rapidă p.p.a. lad.s.v.s.a. Bistrița-Năsăud. Valoarea contractată de către acestea reprezintă circa 2,308,137 de lei.

Tabel 16 Proiectele, cifra de afaceri și valoarea contractată prin PNDR, 2014-2020

TITLU PROIECT	VALOARE CONTRACTATĂ
Modernizare fermă zootehnică	1,759,870
Reconversie livadă Ghinda. O. D. S.R.L. Bistrița	228,574
Achiziții utilaje	85,073
Cooperare pentru dezvoltarea pieței locale prin integrarea lanțurilor scurte de aprovizionare în zona localităților C., Bistrița din județul Bistrița-Năsăud	80,518
Achiziție echipamente de laborator pentru determinare rapidă a p.p.a. lad.s.v.s.a. Bistrița-Năsăud	79,392
Dezvoltarea unei unități de producție de bere artizanală pe schema gber (4.2)	74,710
Investiție inițială pe schema gber (4.2) privind înființarea unei unități de producție de bere artizanală	50,100
Instalare Sanchez Catuna S.R.L. în municipiul Bistrița, județul Bistrița-Năsăud	40,000
Instalare tânăr fermier S. A. C. persoană fizică autorizată	40,000
Instalarea tânărului Fermier R. D. I.I. în localitatea Sigmir județul Bistrița-Năsăud	40,000
Dezvoltare exploatare agricolă și zootehnica P. M.II	40,000
Instalarea tânărului fermier A. S. PFA în comuna Feldru județul Bistrița-Năsăud	40,000
Dezvoltarea fermei apicole Mici Rauca Lucian-Dănuț întreprindere familiala	15,000

Sprrijin pentru dezvoltare fermă mică M. A. P. întreprindere familiala	15,000
Dezvoltarea și modernizarea fermei apicole a SC LG construct SRL municipiul Bistrița jud. Bistrița-Năsăud	15,000
Sprrijin pentru dezvoltare fermă apicolă N. P. V. PFA oraș Bistrița județul Bistrița-Năsăud	15,000
Sprrijin pentru dezvoltare fermă apicolă mică P. E. I. PFA din oraș Bistrița județul Bistrița-Năsăud	15,000
Sprrijin pentru dezvoltare fermă mică L. M.A. persoană fizică autorizată	15,000
Sprrijin pentru dezvoltare fermă mică B. F. I. PFA oraș Bistrița județul Bistrița-Năsăud	15,000
Sprrijin pentru dezvoltarea fermei H. I. E. If	15,000
dezvoltarea unei unități de producție de bere artizanală pe schema gber (4.2)	3,500
Investiție inițială pe schema gber (4.2) privind înființarea unei unități de producție de bere artizanală	2,400

SURSA: BAZA DE DATE CU PROIECTELE FINANȚATE PRIN PNDR, PRELUCRARE PROPRIE

Acest tip de proiecte reprezintă un instrument eficient de susținere și dezvoltare al sectorului agricol. De asemenea, au un impact direct asupra dezvoltării durabile, asupra stimulării competitivității, în asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și în combaterea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, precum și asupra dezvoltării teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților.

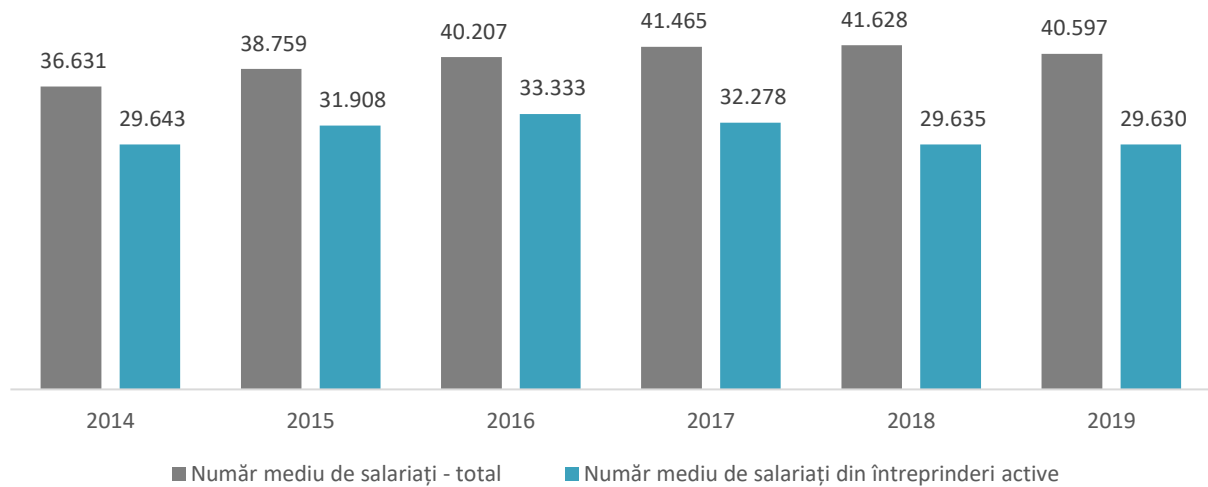
Analizând cele de mai sus, prin terenurile agricole existente la nivelul municipiului Bistrița, prin întreprinderile active, prin interesul pentru implementarea proiectelor de dezvoltare, prin posibilitatea de accesare a instrumentelor finanțare și de dezvoltare a unor capacități de susținere, îndrumare și coordonare a activităților agricole, municipiul Bistrița are un potențial ridicat de dezvoltare și exploatare a sectorului agricol. Prin urmare, sectorul agricol poate avea o importanță semnificativă la nivel local și influența capacitatea de producție agroalimentară și tranziția spre o economie viabilă.

3.3.4. FORȚA DE MUNCĂ

3.3.4.1. EFECTIVUL SALARIAL

Numărul mediu de salariați din municipiul Bistrița totaliza, în anul 2019, 40.597 persoane, în creștere cu 10,8% comparativ cu anul 2014. În aceeași perioadă, numărul mediu de salariați din întreprinderile active (excluzând astfel sectorul public), s-a aflat pe traiectorie relativ constantă ca valoare (aproximativ 29 mii persoane), cu fluctuații 2015-2017, când efectivul salarial a depășit 31 mii persoane. Astfel, în anul 2019, numărul mediu de salariați totaliza 29.630 persoane, angajații din sectorul privat reprezentând 73% din totalul salariaților din municipiu. Astfel, creșterea numărului de salariați s-a datorat mai degrabă sectorului public, și în mai mică măsură mediului de afaceri, semnalând potențiale provocări de atractivitate, respectiv competiție cu alte centre urbane din județ sau regiune. Totuși, faptul că peste două treimi din salariați provin din mediul privat indică un semnal pozitiv cu privire la potențialul de susținere a dezvoltării economice printr-un mediul de afaceri solid.

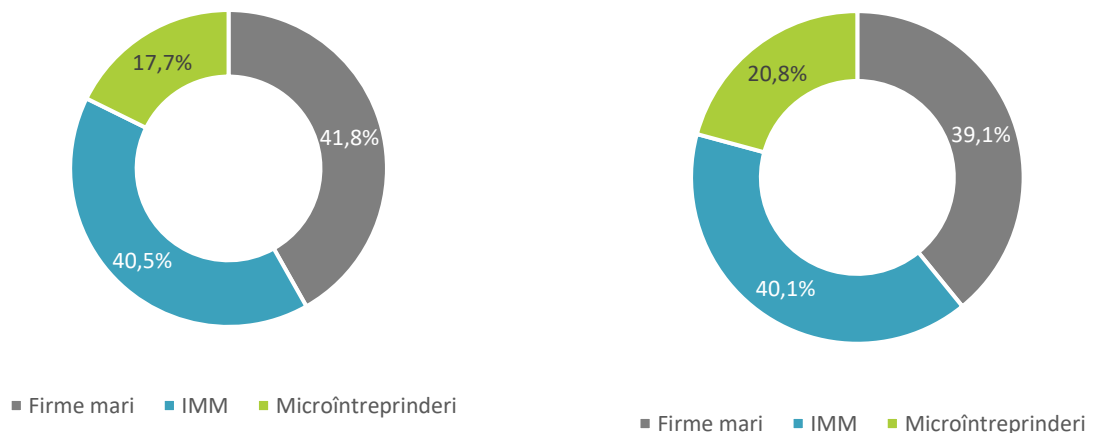
Figura 89 Evoluția numărului de salariați din municipiul Bistrița, 2014-2019

SURSA: EDEMOS INS, PRELUCRARE PROPRIE

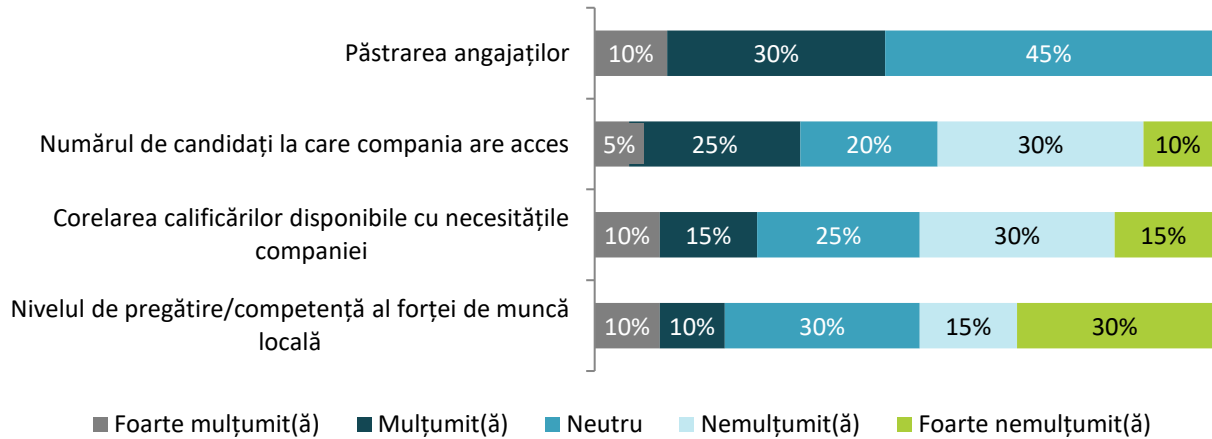
Distribuția pe clase de mărime indică faptul că cea mai mare a salariaților se regăsește în IMM-uri și microîntreprinderi, în proporție de peste 60%, pondere în creștere ușoară față de anul 2014 (58,2%). Acest fapt subliniază încă o dată **potențialul major pe care acest segment de companii îl au în crearea de oportunități și locuri de muncă**. În același timp, cele 9 companii cu peste 250 de salariați angajează 39,1% din forța de muncă, indicând o concentrare ridicată, și accentuează rolul pe care aceste companii îl joacă în ecosistemul economic local. În același timp, cele 29 companii cu peste 100 de salariați concentrează aproximativ 48% din forța de muncă, iar **primele două – Leoni Wiring și RAAL SA împreună angajează aproape 8000 de persoane, echivalentul a 26,8% din forța de muncă**. Acest fapt creează o dependență majoră față de aceste companii, fapt ce poate constitui un aspect pozitiv, dacă îl privim din perspectiva oportunității de construire a unui ecosistem de inovare și furnizare de servicii în jurul acestora, în lanțul de valoare al industriei auto.

Figura 90 Distribuția pe clase de mărime a salariaților din întreprinderile active din municipiul Bistrița, 2014 (stânga) și 2019 (dreapta)

SURSA: BORG DESIGN, LISTĂ FIRME, PRELUCRARE PROPRIE

Conform sondajului de opinie dedicat mediului de afaceri local, **capacitatea de păstrare a angajaților** reprezintă aspectul cel mai satisfăcător din perspectiva forței de muncă, astfel, angajatorii sunt **mulțumiți și foarte mulțumiți** de acest aspect în proporții de 40%. Tot aceștia sunt în cea mai mare măsură **nemulțumiți și foarte nemulțumiți** de corelarea calificărilor disponibile cu necesitățile companiei (45%) și de nivelul de pregătire/competențe al forței de muncă locală (45%).

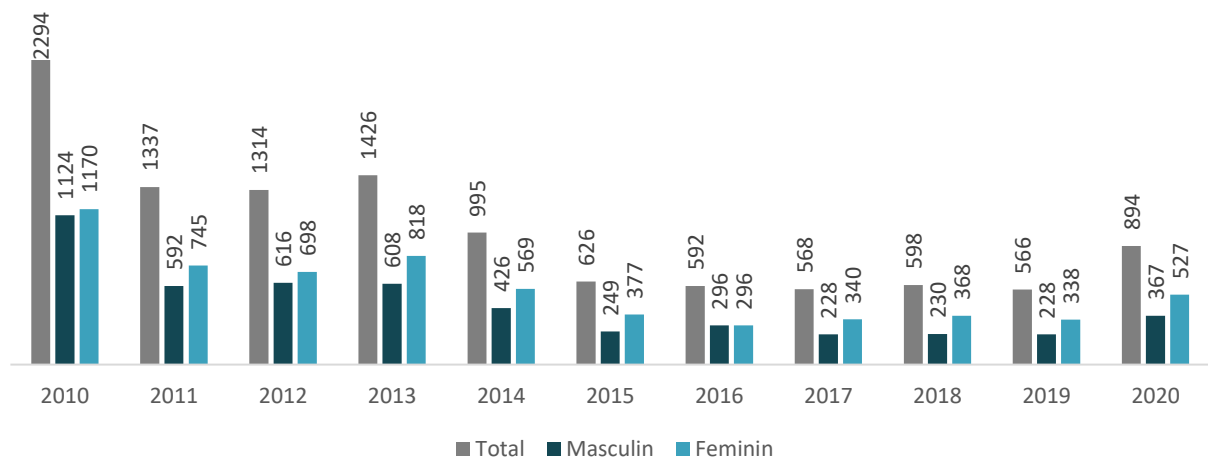

SURSA: SONDAJUL DE OPINIE DEDICAT MEDIULUI DE AFACERI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA

3.3.4.2. ȘOMAJUL

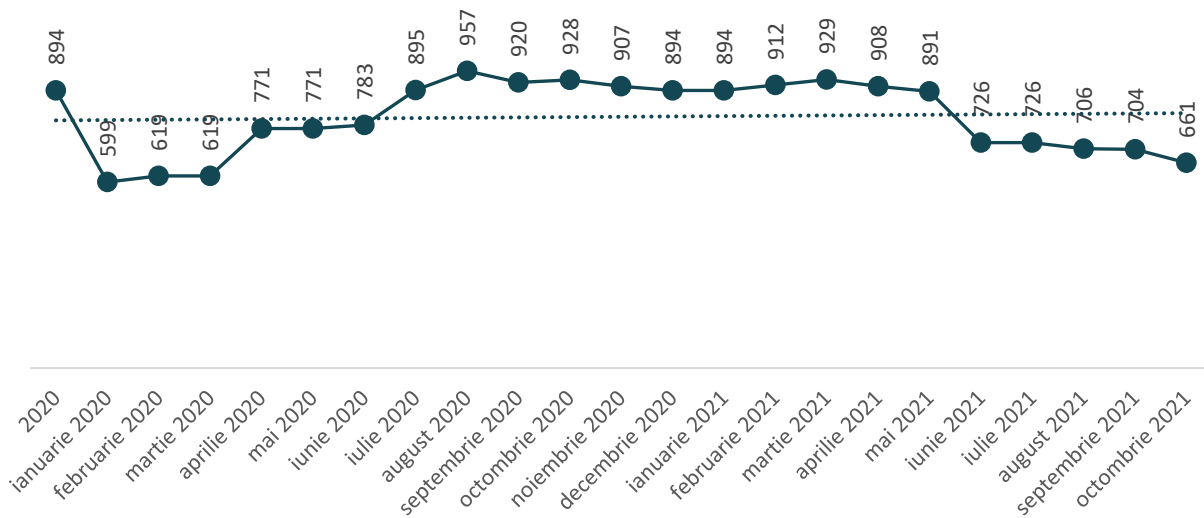
Așa cum reiese din figura de mai jos, numărul șomerilor înregistrați totaliza 894 de persoane la finalul anului 2020, mai mare în rândul femeilor – 527 de persoane. Numărul acestora este în scădere continuă după maximul înregistrat la finalul crizei economice (2008-2010). Pe parcursul anilor 2020 și 2021, contextul sanitar de pandemie a generat o accentuare a șomajului, indicatorul înregistrând fluctuații importante, însă odată cu relaxarea măsurilor sanitare, numărul șomerilor a reînceput să scadă (după luna iunie 2021).

Figura 91 Evoluția numărului de șomeri înregistrați în municipiul Bistrița, 2010-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

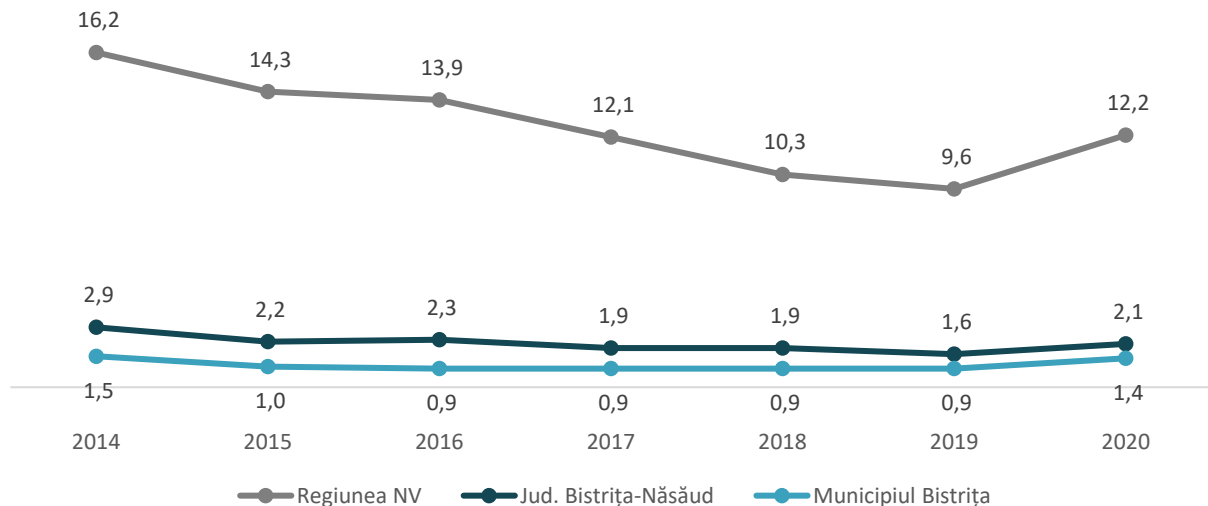
Figura 92 Evoluția numărului de șomeri în perioada 2020-2021, municipiul Bistrița

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Comparativ cu media județeană sau regională, municipiul Bistrița înregistrează are o pondere redusă a șomerilor în totalul resurselor de muncă – sub 1,5%, în scădere continuă după anul 2014. Acest fapt este benefic din perspectivă socială – oamenii dispun de un loc de muncă, însă mai puțin benefic din perspectiva atractivității pentru investitori sau a înființării unei afaceri. Numărul mic de șomeri indică mai degrabă o criză a forței de muncă, angajatorii (locali sau străini) găsiind cu greu personal disponibil pentru angajare, și cu atât mai puțin personal deja echipat cu calificările și cunoștințele necesare postului vizat.

Figura 93 Ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă, evoluție comparativă, 2014-2020

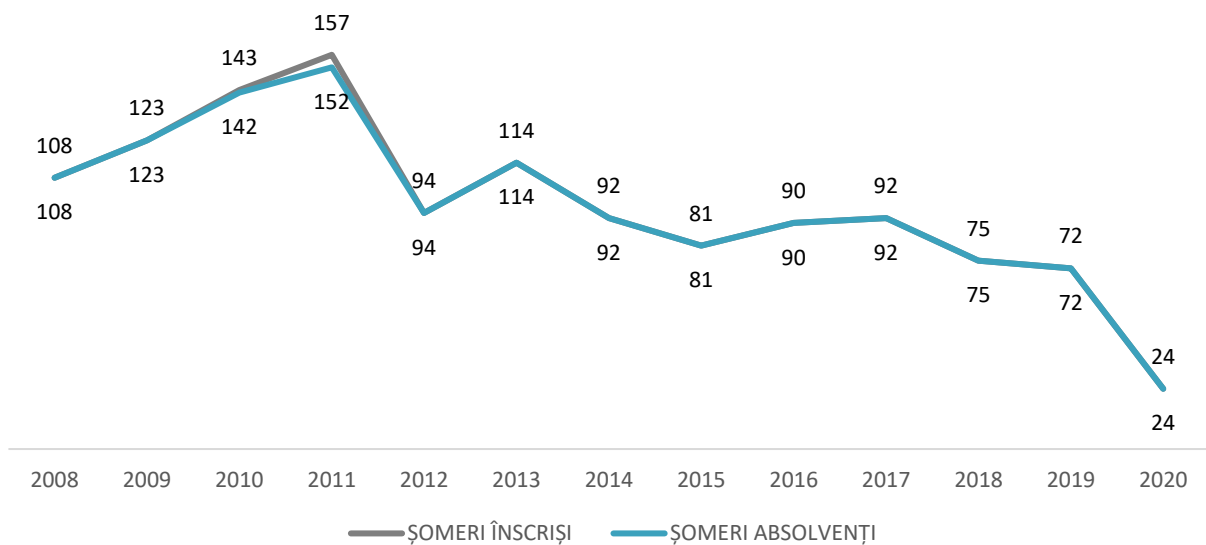

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Din totalul șomerilor înregistrați, un număr tot mai mic de persoane participă și finalizează cursuri de formare oferite de către AJOFM Bistrița-Năsăud, așa cum reiese din figura de mai jos. În același timp, în anul 2019, existau peste 1600 de locuri de muncă vacante în municipiu, în ocupații precum: muncitor necalificat la ambalarea produselor solide și semisolide (109), agent comercial (88), muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor (58), șofer de autoturisme și camionete (58), șofer autocamion/mașină de

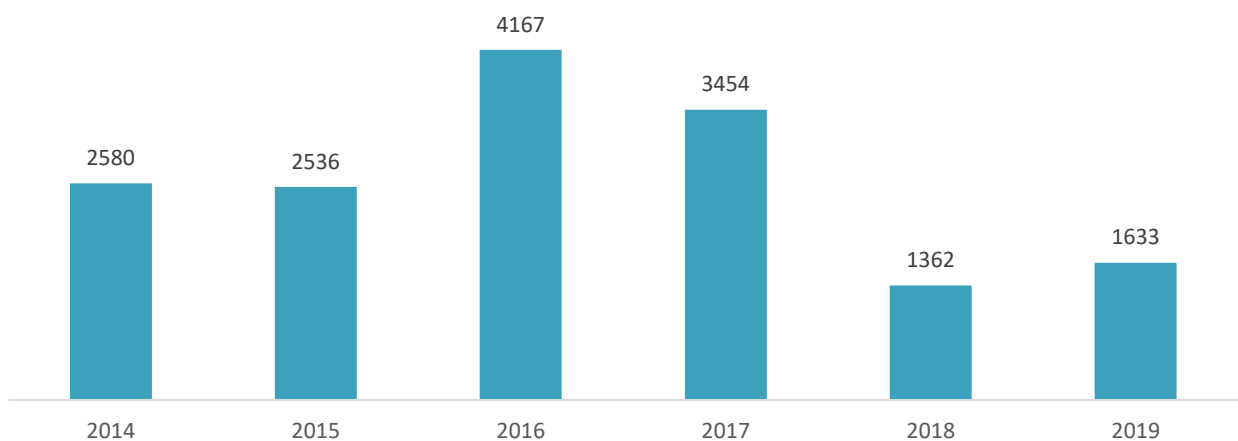
mare tonaj (41). În acest caz, este importantă corelarea ofertei de forță de muncă cu cererea de pe piață, iar AJOFM poate deveni un partener de încredere în consolidarea cooperării dintre companii și alți actori relevanți, precum instituții de învățământ. Deficitul de forță de muncă calificată nu reprezintă o problemă doar la nivelul municipiului Bistrița, ci indică mai degrabă o deficiență la nivelul pieței forței de muncă din România, însă măsurile de ameliorare – susținerea învățământului dual, atragerea tinerilor, retenția forței de muncă, oferirea de cursuri de calificare/recalificare/creștere a calificării în parteneriat reprezintă soluții locale viabile.

Figura 94 Evoluția numărului de șomeri înscriși la cursuri de formare oferite de AJOFM, 2008-2020, număr persoane

SURSA: DATE FURNIZATE DE AJOFM BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PRELUCRARE PROPRIE

Figura 95 Evoluția numărului de locuri de muncă vacante în municipiul Bistrița, număr locuri

SURSA: DATE FURNIZATE DE AJOFM BISTRIȚA-NĂȘĂUD, PRELUCRARE PROPRIE

3.3.4.3. PROFILUL ECONOMIC DUPĂ ÎNCADRAREA SALARIAȚILOR

Analizând distribuția salariaților pe sectoare de activitate, cea mai mare parte a acestora își desfășoară activitatea în C – Industria prelucrătoare (52%), conturând un profil industrial puternic în jurul industriei auto. Acest domeniu este urmat de G – Comerț (14%) și H – Transport și depozitare (8%), în anul 2019, susținând potențialul de dezvoltare în jurul transformării industriale și a tehnologiilor noi. Totuși, cele mai dinamice sectoare rămân cele din domeniul serviciilor, între care se remarcă sectoarele Servicii administrative (50%), Transport și logistică (41%), Sănătatea (55%) și Învățământul (34%), dar și hoteluri și restaurante (34%), cu posibile sinergii în domeniul valorificării potențialului turistic.

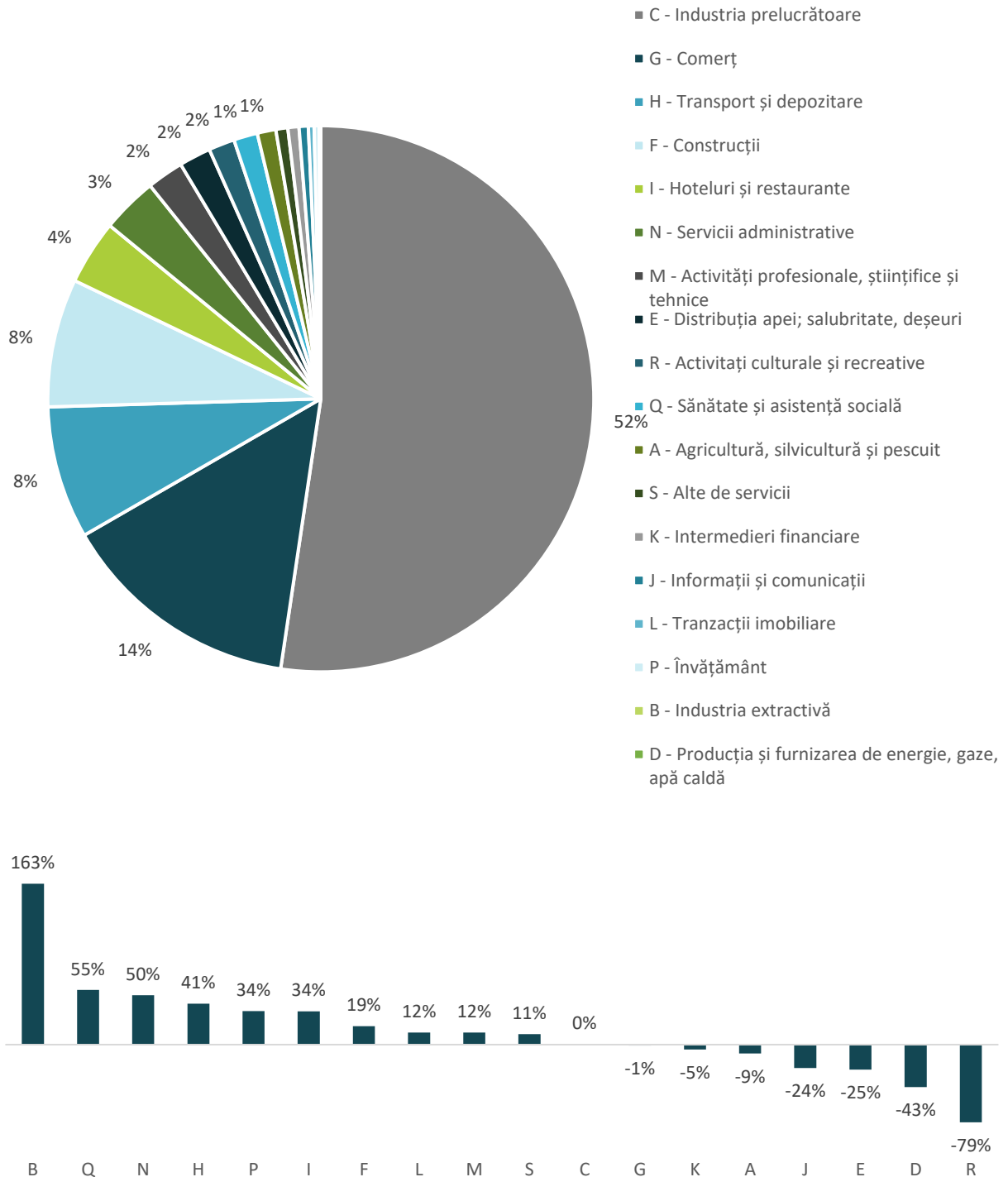
Tabel 17 Clasamentul principalelor sectoare economice după numărul de salariați, municipiul Bistrița, 2019 (peste 500 de salariați)

SECTOR ECONOMIC	NUMĂR SALARIAȚI 2019	RATA DE CREȘTERE 2014-2019
29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	8278	33.7%
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	2545	1.8%
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	2169	39.7%
27 - Fabricarea echipamentelor electrice	1397	-2.9%
41 - Construcții de clădiri	1320	25.7%
25 - Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	1244	4.4%
28 - Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	1133	-33.1%
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	1048	-8.9%
56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	889	44.6%
10 - Industria alimentară	860	-28.5%
13 - Fabricarea produselor textile	846	-14.2%
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	651	2.5%
43 - Lucrări speciale de construcții	590	2.8%
22 - Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	550	-41.7%

SURSA: EDEMOS INS, PRELUCRARE PROPRIE

Din clasamentul principalelor sectoare după numărul de salariați reiese faptul că cea mai mare parte a acestora este angajată în activități puternic tehnologizate, respectiv în industria auto, sprijinită de principalii angajatori (Leoni Wiring și RAAL). Totodată, este importantă de menționat dezvoltarea sectorului logisticii (39,7% creștere), dar și a construcțiilor (25,7%) sau hoteluri și restaurante (44,6%).

Figura 96 Distribuția numărului mediu de salariați din întreprinderile active după sectorul economic, 2019 (sus) și rata de creștere 2014-2019 (jos), municipiul Bistrița

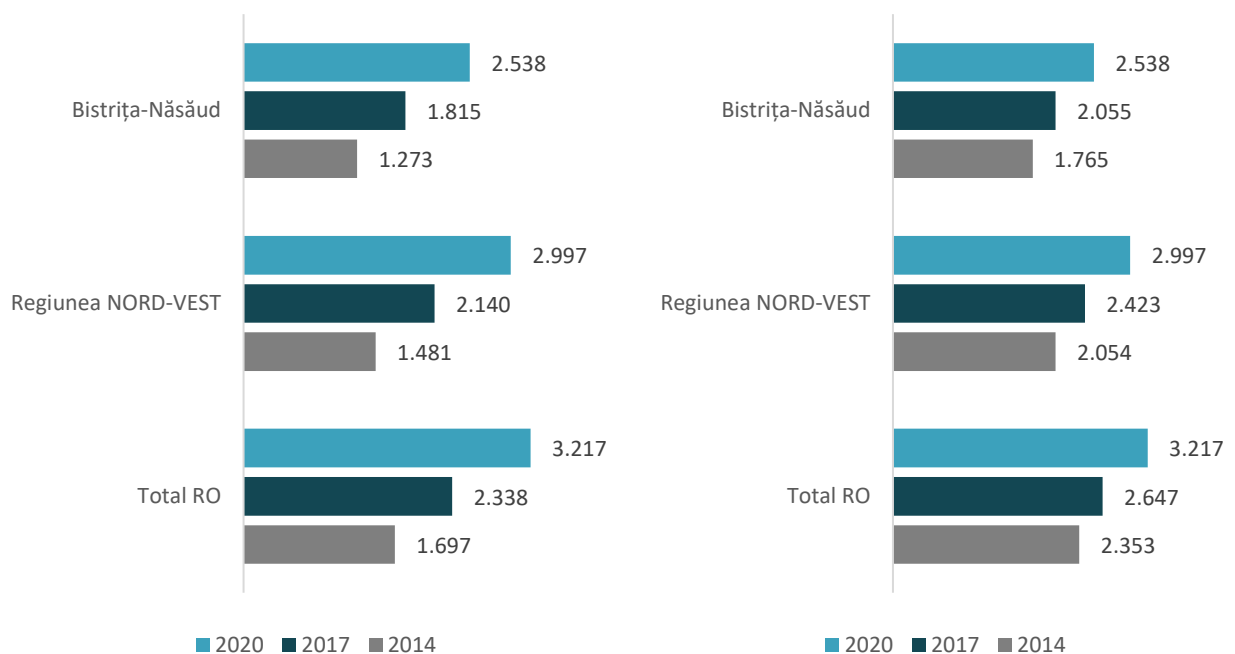
SURSA: EDEMOS INS, PRELUCRARE PROPRIE

Conform datelor furnizate de ITM Bistrița-Năsăud pentru anul 2020, în clasamentul principalilor angajatori este inclus și Spitalul Județean de Urgență Bistrița, cu 1652 salariați, în timp ce primele două companii (Leoni Wiring și RAAL) angajează împreună un efectiv salarial de 7369 salariați, un număr ușor mai redus comparativ cu anul 2019.

3.3.4.4. CÂȘTIGUL SALARIAL

Câștigul salarial mediu net lunar în termeni nominali la nivelul județului Bistrița-Năsăud avea o valoare de 2538 RON în anul 2019, ocupând penultima poziție la nivel național între județele țării (79% din valoarea medie națională). Această poziționare indică un mediu mai puțin favorabil și atractiv pentru forța de muncă și un nivel de trai redus, impunându-se măsuri de creștere a productivității care să permită salarii mai ridicate pentru populație. Totuși, evoluția pozitivă a salariului mediu net lunar în termeni reali, ajustat la inflație, este semnificativă, de 43,8% în anul 2019 față de 2014, puțin sub valoarea medie regională, dar mult mai mare decât la nivel național (36,7%) indicând o creștere a puterii de cumpărare, deci un venit disponibil mai mare pentru cetățeni.

Figura 97 Evoluția salariului nominal (stânga) și real (dreapta), 2014-2019, județul Bistrița-Năsăud

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Analizând în paralel valoarea câștigului salarial mediu net lunar (la nivelul județului Bistrița) în termeni nominali și proporția angajaților care dispun de acest venit (din municipiul Bistrița), observăm că cea mai mare pondere (aproape 30%) a salariaților câștigă puțin sub media județeană – 2377 RON, comparativ cu 2538 RON în anul 2019, iar 28% sunt angajați în sectoare remunerate, în medie, peste valoarea județeană. Acest aspect reflectă un nivel de trai mai redus și o atractivitate limitată a mediului de afaceri local din perspectiva oportunităților de carieră, în special pentru tineri, însă pe de altă parte, nivelul salarial redus reprezintă un avantaj comparativ pentru atragerea de investitori. De asemenea, sectorul care concentrează cea mai mare parte a salariaților – 29 – Fabricarea autovehiculelor de transport rutier (industria automotive), deși este un sector intensiv în tehnologie, desfășoară în fabrica din Bistrița activități cu valoare adăugată redusă. Acest aspect reprezintă un argument important în trasarea direcțiilor de dezvoltare ale economiei locale, ce trebuie să ia în considerare **susținerea domeniilor bazate pe inovare și calificări înalte, în vederea creșterii complexității bunurilor și serviciilor locale.**

Tabel 18 Câștigul salarial nominal mediu net lunar din județul Bistrița-Năsăud pe activități ale economiei locale din municipiul Bistrița, 2019

CLASA CAEN	SALARIUL MEDIU NET LUNAR (RON)	NUMĂR SALARIAȚI	% SALARIAȚI
D PRODUȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDIȚIONAT	4.204	8	0.03%
33 Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	3.807	44	0.15%
62-63 Activități de servicii în tehnologia informației; Activități de servicii informatice	3.531	129	0.44%
64 Intermedieri financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii	3.451	92	0.31%
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	3.301	419	1.41%
61 Telecomunicații	3.263	4	0.01%
K INTERMEDIERI FINANCIARE ȘI ASIGURĂRI	3.233	194	0.65%
72 Cercetare-dezvoltare	3.166	33	0.11%
P ÎNVĂȚĂMÂNT	3.162	87	0.29%
27 Fabricarea echipamentelor electrice	3.055	1397	4.71%
J INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII	2.982	162	0.55%
22 Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	2.861	550	1.86%
52 Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi	2.842	79	0.27%
25 Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	2.835	1244	4.20%
28 Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	2.789	1133	3.82%
B INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	2.701	21	0.07%
F CONSTRUCȚII	2.631	2251	7.60%
36 Captarea, tratarea și distribuția apei	2.619	478	1.61%
E DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE	2.400	557	1.88%
02-03 Silvicultura și exploatare forestieră; Pescuit și acvacultura	2.396	101	0.34%
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	2.377	8278	27.94%

CLASA CAEN	SALARIUL MEDIU NET LUNAR (RON)	NUMĂR SALARIAȚI	% SALARIAȚI
M ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE	2.376	644	2.17%

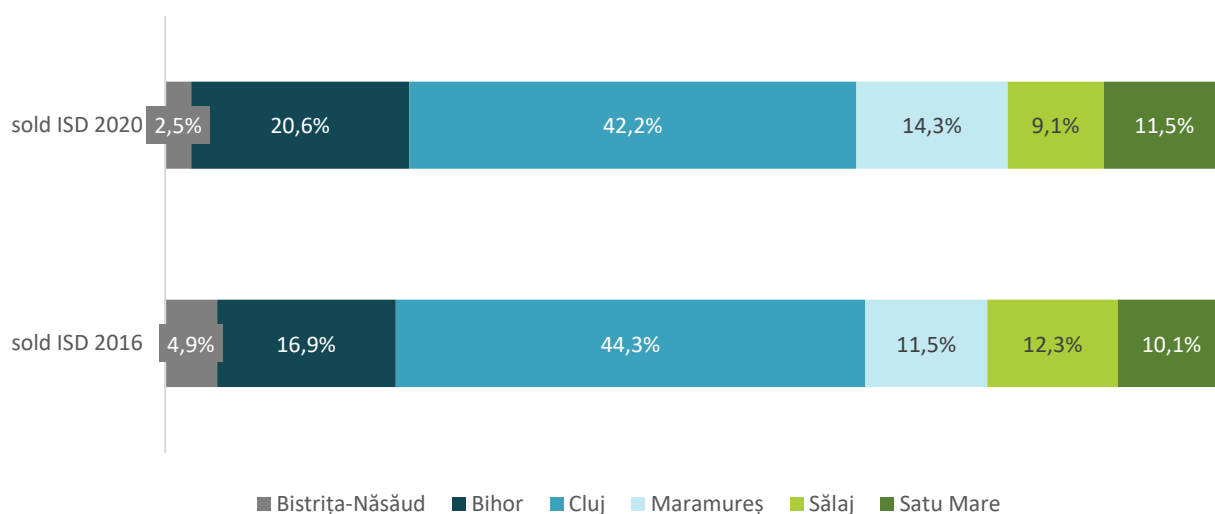
SURSA: TEMPO INS, EDEMOS INS, PRELUCRARE PROPRIE

3.3.5. INVESTIȚII, COMERȚ EXTERIOR ȘI CDI

3.3.5.1. INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE

Conform raportului Băncii Naționale a României privind investițiile străine directe (ISD), valoarea soldului ISD în regiunea Nord-Vest avea o valoare de 4,98 mld. EUR în anul 2020, din care numai 2,5% se regăseau în județul Bistrița-Năsăud. Alături de Sălaj, care a înregistrat totuși o reducere mică a soldului ISD în anul 2020 comparativ cu 2016, județul Bistrița-Năsăud și-a redus cel mai mult valoarea soldului investițiilor străine directe, de la 187 mil. EUR (2016) la 123 mil. EUR (2020), reflectat și într-o pondere mai redusă în totalul regional (2,5%).

Figura 98 Distribuția soldului ISD la nivelul regiunii Nord-Vest

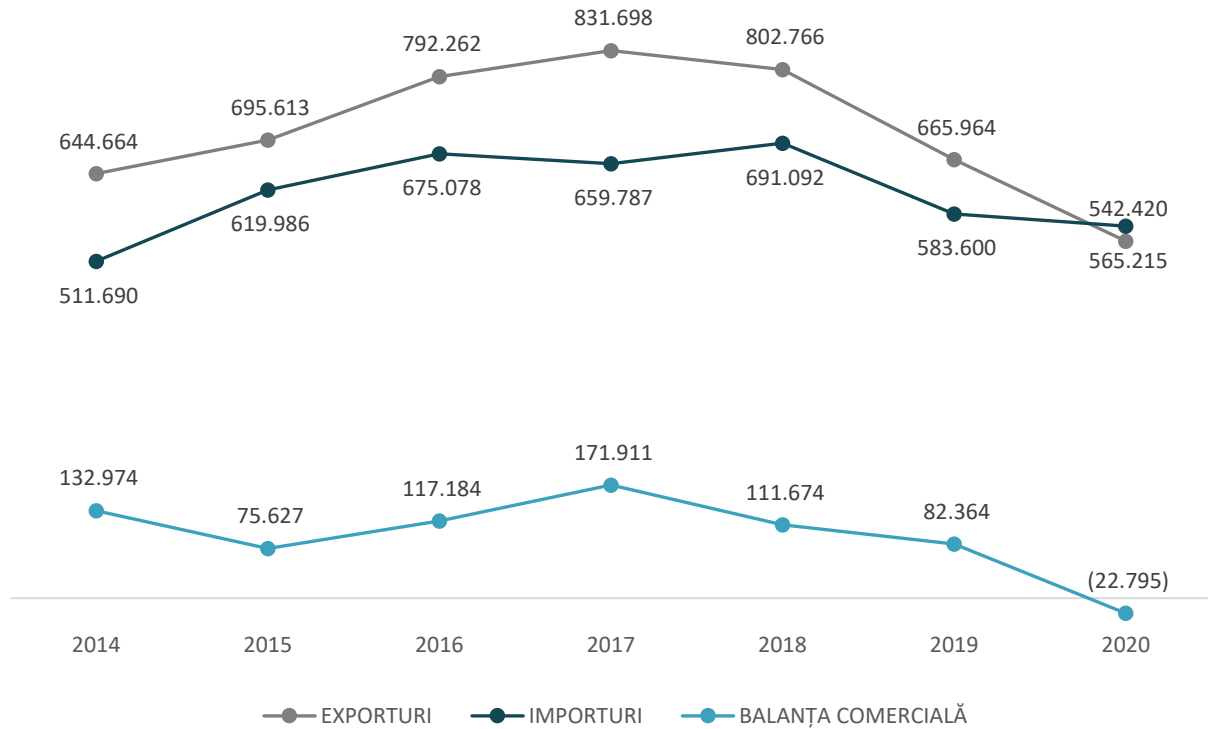

SURSA: RAPORTUL BNR PRIVIND INVESTIȚIILE STRĂINE DIRECTE 2016 ȘI 2020

Activitatea de comerț exterior este caracterizată de o balanță comercială pozitivă pe toată perioada analizată, excepție fiind anul 2020, când diminuarea producției ca urmare a măsurilor sanitare în contextul pandemiei de COVID-19 a dus la reducerea exporturilor din partea principalilor jucători industriali din municipiu. Tendința de menținere a unor exporturi nete și în continuare este benefică pentru dezvoltarea economică a municipiului, însă este nevoie de diversificarea categoriilor de mărfuri și produse exportate pentru a se asigura sustenabilitatea pe termen mai lung a economiei locale.

3.3.5.2. COMERȚ EXTERIOR

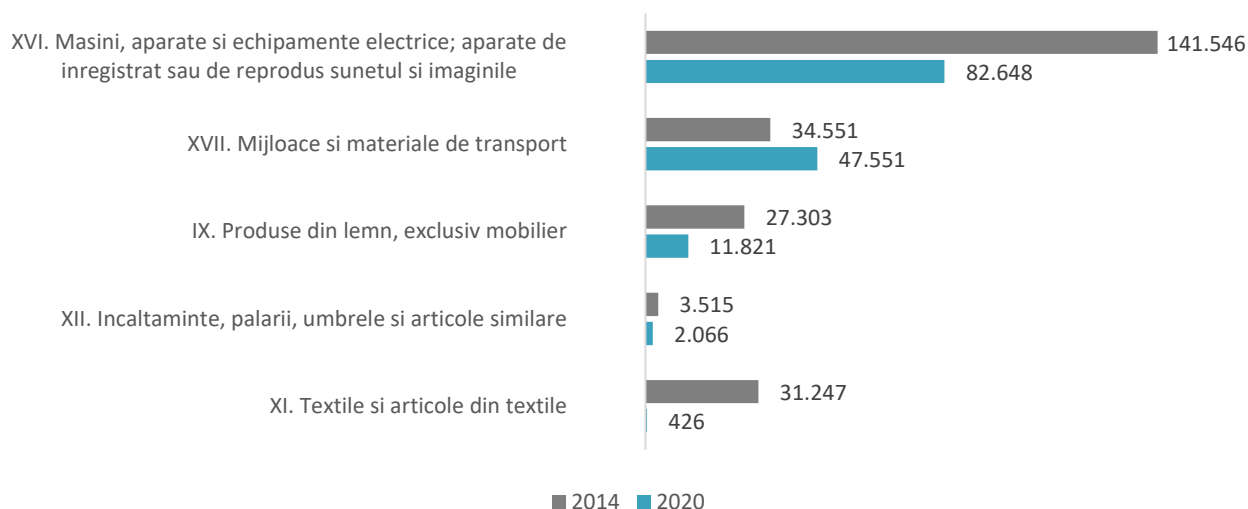
Figura 99 Evoluția principalilor indicatori de comerț exterior, județul Bistrița-Năsăud, mii EUR

SURSA: TEMPO INS

Astfel, așa cum reiese din figura următoare, 5 categorii de produse au avut o balanță comercială pozitivă în ultimul an (2020), dintre care cea mai mare pondere o dețin mașinile, aparatele și echipamentele electrice, și mijloacele și materialele de transport, aferente activității companiilor active în industria automotive (Leoni Wiring și RAAL). În continuare, este nevoie de diversificarea categoriilor de produse care să contribuie la exporturi (nete), iar industriile creative (ex. prelucrarea lemnului) pot contribui la aceasta. Totodată, o integrare mai bună a companiilor locale mici și mijlocii în lanțurile de valoare internaționale, prin activități de internaționalizare, poate favoriza creșterea exporturilor, în special dacă sunt valorificate elemente cu valoare adăugată mare (ex. produse rezultate din activitatea meșteșugarilor).

Figura 100 Principalele categorii de produse cu balanță comercială pozitivă în anul 2020, județul Bistrița, mii EUR

SURSA: TEMPO INS

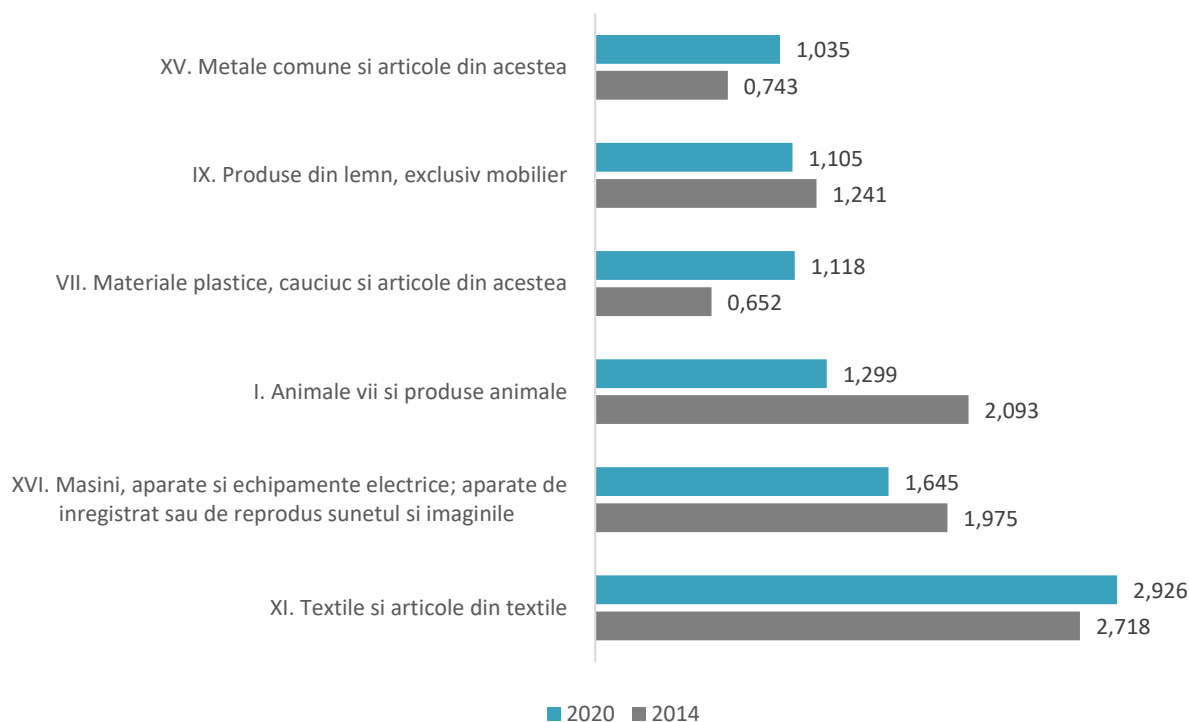
Existența unor categorii de produse pentru care concentrarea este mai mare decât cea la nivel național în ceea ce privește exporturile este importantă din perspectiva nevoilor de dezvoltare ale municipiului pentru susținerea acestor avantaje și în viitor. De exemplu, așa cum reiese și din Strategia de Dezvoltare a Județului Bistrița-Năsăud, potențialul agricol al județului poate fi mai bine valorificat, inclusiv pentru menținerea avantajelor la export, prin asigurarea infrastructurii și serviciilor necesare pentru desfacere și acces pe piețe internaționale.

Tabel 19 Clasamentul principalilor exportatori și importatori din județul Bistrița-Năsăud, anul 2020

	TOP 10 EXPORTATORI	TOP 10 IMPORTATORI
1	LEONI WIRING SYSTEMS RO SRL	LEONI WIRING SYSTEMS RO SRL
2	RAAL SA	ITALTEXTIL SARATA SRL
3	ROMBAT SA	TERAPLAST SA
4	ITALTEXTIL SARATA SRL	ROMBAT SA
5	INTEX SA	TERASTEEL S.A.
6	COMELF SA	RAAL SA
7	TERASTEEL S.A.	RCB ELECTRO 97 SA
8	RCB ELECTRO 97 SA	INTEX SA
9	FILECA INDUSTRY SA	ELECTROPLAST SA
10	TESSITURA DI SARATA SRL	MELA-ROX COM SRL

SURSA: CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE BISTRITĂ-NĂSĂUD

Figura 101 Evoluția indicatorului RCA⁵⁰ (avantajul comparativ revelat) cu valoare supraunitară, județul Bistrița-Năsăud

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

3.3.5.3. SECTORUL CDI

La nivel european, regiunea Nord-Vest face parte, conform Tabloului de Bord al Inovării Regionale⁵¹ pentru anul 2021, din categoria puținelor regiunii europene încadrate în categoria inovatorilor emergenți, altfel spus, cu cea mai slabă performanță în domeniul inovării. Aspecte relative ale Regiunii Nord-Vest în comparație cu România și UE, prezintă punctele tari ca de exemplu, activități de cercetare științifică și publicare în parteneriat sau IMM-uri care introduc inovații de produs, iar punctele slabe se regăsesc raportat la ocuparea forței de muncă în domeniul inovării sau cheltuielile reduse cu CDI pentru mediul privat.

Municipiul Bistrița dispune de o capacitate limitată de CDI, în jurul a două entități care se disting prin activitatea derulată în plan regional și național:

- **Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița⁵²** – cu un bogat istoric al activității de cercetare, SNCDP a fost înființată în anul 1950, având drept obiectiv activitatea de CDI în domeniul pomicol. Prin activitățile de cercetare fundamentală, aplicativă și dezvoltare tehnologică,

⁵⁰ Formula de calcul utilizată este $RCA = (X_{ij}/X_{it}) / (X_{nj}/X_{nt})$, unde X_{ij} = exportul produsului j la nivel județean, X_{it} = valoarea totală a exporturilor la nivel județean, X_{nj} = exportul produsului j la nivel național și X_{nt} = valoarea totală a exporturilor la nivel național. O valoare supraunitară indică un avantaj comparativ al respectivei categorii de produse.

⁵¹ European Commission, 2021, Regional Innovation Scoreboard. Disponibil la: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/innovation/regional_en

⁵² <http://www.scdp-bistrita.ro/>

SNCDP contribuie la valorificarea potențialului pomicol din Transilvania, iar prin rezultatele sale promovează sectorul la nivel național și internațional.

- **Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii și Echipamente de Protecția Mediului (ICPEBN)**⁵³ – înființat în anul 1983 ca filială a Institutului de Cercetare și Proiectare pentru Electrotehnică – București, în anul 2006 devine societate comercială. În prezent, societatea numără în jur de 50 de angajați, ce derulează atât activități de cercetare-dezvoltare cât și activități de producție de echipamente și de implementare de tehnologii în domeniul protecției mediului. Principalele domenii de activitate sunt, printre altele, tratarea apelor, epurarea apelor uzate, automatizări sau realizarea de analize fizico-chimice.

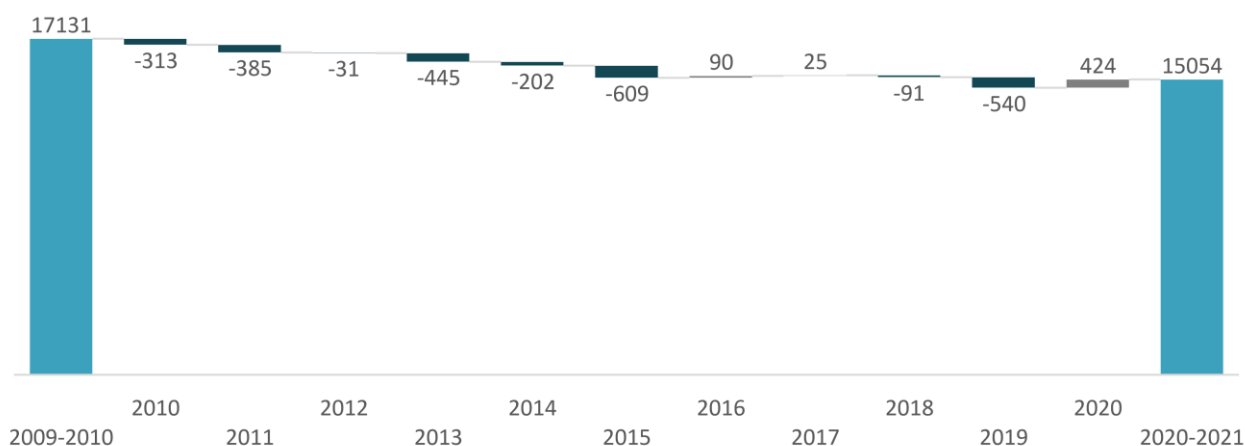
3.4. SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE

3.4.1. SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

3.4.1.1. EFECTIVE ȘCOLARE ȘI PERSONAL DIDACTIC

În municipiul Bistrița s-a înregistrat în ultimii 10 ani o tendință negativă a efectivelor școlare, în cadrul instituțiilor de învățământ public fiind înregistrați la nivelul anului școlar 2020-2021 puțin peste 15000 de elevi, cu aproximativ 12% mai puțin decât în 2010. Luând în considerare și unitățile de învățământ private, în 2021 numărul total de elevi școlarizați în învățământul preuniversitar la nivel municipal a fost de 17137 de persoane.

Figura 102 Evoluția efectivelor școlare din sistemul de învățământ public în municipiul Bistrița, 2010-2020

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

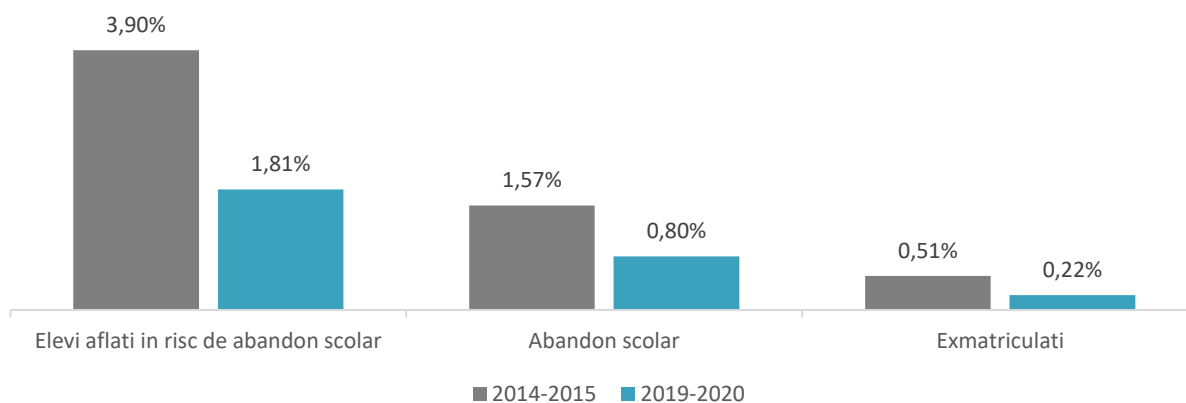
Această tendință este însă în antiteză cu cea ascendentă a populației tinere din municipiul Bistrița (0-19 ani), pentru care se înregistrează cu aproape 1000 de persoane mai mult în 2020 față de anul 2014. Într-adevăr, efectivele școlare sunt influențate de soldului migratoriu anual negativ, însă o altă influență asemănătoare o are și fenomenul de abandon școlar, care a oscilat anual în perioada 2014-2019 între 0,6 și 0,8%, iar în anul școlar 2019-2020 a scăzut la 0,39%. Conform datelor primite de la ISJ Bistrița-Nășăud pentru 17 instituții de învățământ (cu personalitate juridică), numărul de elevi aflați în risc de abandon

⁵³ <https://www.icpebn.ro/ro>

școlar, al celor care au abandonat școala și al celor exmatriculați definitiv a scăzut semnificativ, la mai puțin de jumătate în 2020 față de valorile din anul 2014 (-59.7%, -55.5% și respectiv -64.4%).

Deși valoarea cumulată a abandonului școlar este redusă, se observă însă o concentrare a acestuia în 5 instituții de învățământ, dintre care una de nivel gimnazial (cu elevi domiciliați în cartierul Sărata) și 4 de nivel liceal cu profil tehnologic. Astfel, se distinge pentru perioada următoare **necesitatea clarificării cauzelor care perpetuează riscul de abandon școlar în aceste instituții**, mai ales că este vorba de rate de abandon școlar mai ridicate (între 0,9% și 4,5%) prin comparație cu celelalte instituții de învățământ.

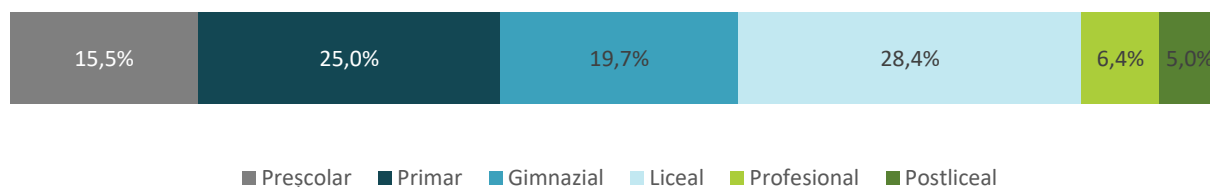
Figura 103 Situația comparativă a abandonului școlar în anii școlari 2014-2015 (interior) și 2019-2020 (exterior) în municipiul Bistrița

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

În privința distribuției efectivelor școlare, se observă că cea mai mare pondere de elevi se înregistrează în cazul învățământului liceal, de 28,4%, care împreună cu cel profesional cumulează aproape 5900 de persoane. Pe de altă parte, conform Inspectoratului Școlar Județean Bistrița-Năsăud, în anul școlar 2020-2021 se regăseau 3333 de elevi școlarizați în ciclul gimnazial, cu aproximativ 1000 mai puțini decât în ciclul primar, ceea ce ridică problema posibilităților de asigurare a spațiilor necesare (în școli) în momentul realizării tranziției (la 4 ani) între ciclurile școlare. Cu alte cuvinte, până în 2025, infrastructura de învățământ gimnazial local trebuie să asigure o cifră de școlarizare mai mare cu aproximativ 1000 de locuri decât în prezent, fapt care se suprapune peste deciziile recente ale Ministerului Educației de reducere a locurilor maxime disponibile în clase pentru toate ciclurile de studii, conform articolului 63 din Legea Educației Naționale (actualizată în iunie 2021).

Figura 104 Distribuția efectivelor școlare în municipiul Bistrița, 2021

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Comparativ cu tendința efectivelor școlare, situația personalului didactic prezintă doar mici inflexiuni în ultimii 6 ani, numărul total de posturi didactice situându-se la aproximativ aceeași valoare în 2014 și 2021. În privința distribuției personalului, se poate vedea că în cadrul liceelor sunt angajate cele mai multe

persoane (54%), pe când în cadrul grădinițelor și școlilor se regăsesc 20,1% și respectiv 25,9% dintre angajați (calculare în funcție de structurile cu personalitate juridică). Defalcat pe tipuri de personal regăsim diferențe mai mari între cele trei tipuri de instituții, singura diferență de proporționalitate fiind în cazul personalului nedidactic, ce este redus în cadrul școlilor (la jumătate față de cel din grădinițe și la o treime aproape față de cel din licee). Analizând mai îndeaproape situația personalului didactic, se observă că acesta prezintă o distribuție corespunzătoare efectivelor școlare din instituțiile de învățământ, în medie înregistrându-se 14,5 elevi per cadru didactic. Diferențiat pe tipuri de instituții, valorile medii ale acestui indicator sunt de 12,7 în cazul grădinițelor, 16,1 în cazul școlilor și 15,1 în cazul liceelor, fapt benefic din perspectiva predării la clase și, în plus, se situează sub valorile medii de elevi pentru formațiunile de studiu conform Legii Educației Naționale (art. 63). Inclusiv valorile maxime per tip de instituție ale numărului mediu de elevi raportat la numărul de profesori sunt propice desfășurării actului didactic în condiții bune, cea mai semnificativă cifră din acest punct de vedere înregistrându-se în cazul Liceului Tehnologic de Servicii Bistrița, de doar 21 de elevi în medie la un profesor.

Tabel 20 Distribuția personalului din instituțiile de învățământ pe tipuri de personal și tipuri de instituții în municipiul Bistrița, 2021

	PERSONAL DIDACTIC	PERSONAL AUXILIAR DIDACTIC	PERSONAL NEDIDACTIC	PERSONAL TOTAL
Total persoane	1016	125	306	1441
Grădinițe	16.7%	12.8%	34.0%	20.1%
Școli	28.5%	22.4%	18.0%	25.9%
Licee	54.7%	64.8%	48.0%	54.0%

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRITA-NĂȘAUD

Tabel 21 Media numărului de elevi per profesor în instituțiile de învățământ din municipiul Bistrița, 2021

INSTITUȚIE	ELEVI/PROFESOR
Grădinița cu Program Normal Nr.2	14.7
Grădinița cu Program Prelungit "Căsuța Cu Povești"	12.0
Grădinița cu Program Prelungit "Dumbrava Minunată"	12.0
Grădinița cu Program Prelungit "Rază De Soare"	12.8
Grădinița cu Program Prelungit "Trenulețul Veseliei"	11.8
Grădinița cu Program Prelungit Nr.12	11.5
Grădinița cu Program Prelungit Nr.13	13.5
Grădinița cu Program Prelungit Nr.3	13.5
Grădinița cu Program Prelungit Nr.6	12.2
Școala Gimnazială "Avram Iancu"	16.4
Școala Gimnazială "Lucian Blaga"	14.3
Școala Gimnazială "Ștefan Cel Mare"	17.2

INSTITUȚIE	ELEVI/PROFESOR
Școala Gimnazială Nr. 1	17.8
Școala Gimnazială Nr. 4	14.9
Școala Gimnazială Nr. 7 Viișoara	16.2
Colegiul Național "Andrei Mureșanu"	15.7
Colegiul Național "Liviu Rebreanu"	17.7
Colegiul Tehnic "Infoel"	15.0
Liceul Cu Program Sportiv	13.0
Liceul De Arte "Corneliu Baba"	13.4
Liceul De Muzică "Tudor Jarda"	6.0
Liceul Tehnologic "Grigore Moisil"	15.3
Liceul Tehnologic Agricol	19.0
Liceul Tehnologic	18.8
Liceul Tehnologic de Servicii	21.0
Liceul Teoretic Sanitar	11.4

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Din perspectiva pregătirii continue a profesorilor, conform statisticii Casei Corpului Didactic, numărul de cadre didactice care au participat la cursuri de formare s-a aflat pe o tendință pozitivă începând cu 2015, însă, prin comparație, în anul școlar 2014-2015 în cadrul cursurilor organizate au fost prezenți de 3 ori mai mulți profesori decât în anul următor. Nici în anul școlar 2020-2021 nu a fost atins nivelul de participare din 2014-2015, în total doar 490 de cadre didactice alegând cursuri de pregătire continuă organizate de CCD Bistrița-Năsăud. De apreciat este faptul că în cadrul cursurilor organizate în ultimii 3 ani analizați au fost abordate teme de interes pentru contextul economic din prezent, cum ar fi dezvoltarea competențelor digitale, economia circulară, metode de predare în mediul online, sau antreprenoriatul (ex: "Digital storytelling – poveștile digitale ca mijloc de dezvoltare a competențelor cheie", "Instrumente digitale de formare în economia circulară pentru inovare în antreprenoriatul ecologic", "Dezvoltarea competențelor digitale pentru activități didactice online", "Educația online la vârstele mici", "Google Classroom – utilizare elementară", "Folosirea utilă, creativă, sigură a internetului").

În schimb, la polul opus, în ceea ce privește cursurile opționale cu tematică de actualitate disponibile elevilor din instituțiile de învățământ public, conform ISJ Bistrița există doar 4 cursuri opționale disponibile, număr foarte redus considerând că este vorba de instituții din cadrul unui municipiu reședință de județ. Două dintre acestea se axează pe prezentarea noțiunilor legate de educația financiară, inclusiv copiilor din clasele primare, iar în plus, în cadrul Școlii Gimnaziale "Avram Iancu" se regăsește în oferta de opționale un curs de "Educație antreprenorială".

3.4.1.2. INFRASTRUCTURA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

La nivelul municipiului Bistrița, infrastructura de educație disponibilă este formată din 51 de instituții publice (cu personalitate juridică și arondate) și private, care asigură școlarizarea elevilor pentru toate nivelurile de învățământ, după cum urmează:

- 6 instituții care școlarizează copiii în ciclul antepreșcolar;
- 29 de instituții cu clase pentru învățământ preșcolar;
- 17 instituții care asigură școlarizarea în învățământul primar;
- 16 instituții dedicare școlarizării în ciclul de studii gimnazial;
- 12 instituții de învățământ liceal;
- 5 instituții pentru învățământ profesional;
- 4 instituții cu ofertă de învățământ postliceal.

Analizând dispunerea teritorială a acestora în cadrul municipiului, se observă o concentrare mai mare de-a lungul axei principale N-S a centrului urban, în proximitatea bulevardului Independenței și pe Bulevardul Republicii. În zona de nord, străbătută de strada 1 Decembrie și Calea Moldovei, distribuția instituțiilor de învățământ este mai uniformă, pe când în zona de sud, delimitată de Drumul Sigmirului, Calea Clujului și Calea Dejului, nu există nicio astfel de facilitate de proximitate pentru riverani. O particularitate bună în cazul municipiului Bistrița este însă prezența unor instituții de învățământ în 5 din cartierele îndepărtate de zona centrală: Sigmir, Viișoara, Sărata, Unirea și Slătinița, care oferă posibilitatea școlarizării copiilor în proximitatea locuinței, fără a fi nevoie neapărat de realizarea transportului către centrul municipal.

În ceea ce privește infrastructura de învățământ preșcolar, aceasta deservește în bună măsură zona cuprinsă între calea ferată, Drumul Sigmirului, râul Bistrița și drumul național DN17C, existând însă și câte o grădiniță pentru cele 4 cartiere amintite în paragraful anterior. De asemenea, infrastructura de educație pentru ciclurile primar și gimnazial are un grad de deservire foarte bun în zona delimitată de drumul Sigmirului și drumul național DN17C, însă este prezentă doar în cartierele Viișoara și Sărata dintre cele periferice.

Referitor la infrastructura de creșe, conform concursului de înscriere a copiilor din luna mai 2021, la nivelul municipiului Bistrița exista un necesar de încă 200 de locuri, pe lângă cele 207 existente la momentul organizării sesiunii de înscrieri. Ulterior, până la finalul anului 2021, a fost deschisă și Creșa nr. 6, astfel că numărul total de locuri disponibile pentru antepreșcolari la nivel municipal a ajuns la 300. La nivelul Primăriei Bistrița sunt deja în pregătire proiecte pentru extinderea facilităților de acest fel, iar în august 2021 a fost aprobată de către Ministerul Dezvoltării construcția unei creșe în cartierul Subcetate, urmând astfel ca numărul de locuri disponibile să fie suplinit cu încă 40.

Per ansamblu însă, infrastructura de învățământ din Bistrița nu deservește doar nevoia de școlarizare a copiilor și tinerilor din municipiul reședință de județ, ci și a unei cote parte dintre persoanele în vârstă de școală din localitățile învecinate. În acest sens, conform datelor ISJ Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2020, anual între 2000 și 2500 de elevi au realizat deplasări zilnice către municipiu în vederea participării la cursuri, dintre care o parte chiar cu ajutorul a 5 microbuze școlare ale unităților școlare locale. Acest fenomen crește însă presiunea asupra infrastructurii școlare și chiar dacă nu se regăsesc la nivel local instituții care să funcționeze în două schimburi, există însă tendința de aglomerare în clase, iar prin actualizarea din 17 iunie 2021 a Legii Educației Naționale⁵⁴ au fost reduse valorile maxime pentru formațiunile de studiu. Luând în considerare limitele impuse prin articolul 63 al acestui document și raportând numărul de elevi la numărul de clase per instituție, se observă că la nivelul anului 2021 unitățile

⁵⁴ https://edu.ro/sites/default/files/_fișiere/Legislatie/2021/LEN_2011_actualizata_2021.pdf

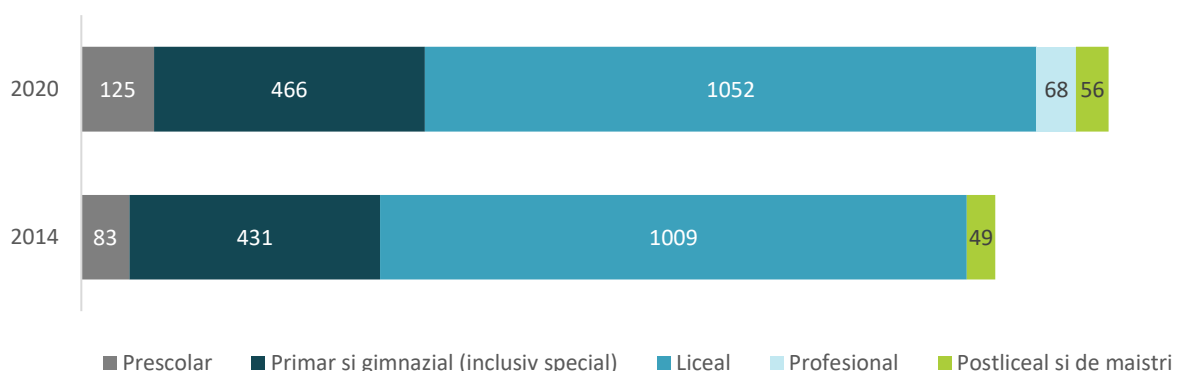
de învățământ au fost nevoite să redistribuie elevii școlarizați pentru a putea asigura o funcționare conformă, în mod special în cazul ciclului preșcolar. Aceeași acțiune ar fi trebuit întreprinsă și în 4 instituții de învățământ primar și gimnazial, pentru ciclul secundar superior situația fiind deja una bună.

Conform răspunsurilor la chestionarul aplicat cetățenilor din municipiul Bistrița, accesul la serviciile de educație a reieșit ca fiind în mediu un avantaj (45,3% dintre respondenți au acces facil la o școală și 43,6% la o grădiniță), în special în cartierul Andrei Mureșanu, Centrul Istoric, zona Gării și în proximitatea străzilor Petre Ispirescu și Ștefan cel Mare. La polul opus din această perspectivă, au fost observate zonele Valea Căstăilor, Valea Ghinzii, Leoni, Dedeman și Valea Rusului, per total 16% dintre respondenți având acces dificil la o școală și 14,1% la o grădiniță. Unitățile de învățământ preșcolar sunt cele față de care respondenții la chestionar se arată cel mai nemulțumit dintre tipurile de instituții de educație, peste un sfert precizând că este nevoie de mai multe locuri disponibile în creșe și grădinițe, iar dotările din cadrul celor existente ar trebui reînnoite. În schimb, peste jumătate din respondenți sunt mulțumiți de calitatea actului didactic și numărul de locuri în școli și licee.

Din perspectiva dotărilor în instituțiile de învățământ, laboratoarele didactice reprezintă o componentă importantă pentru predarea noțiunilor fundamentale. Conform INS, în municipiul Bistrița s-a înregistrat o ușoară creștere a numărului acestora între 2014 și 2020, de la 103 la 110 unități, însă conform informațiilor de la ISJ Bistrița-Năsăud, în 11 din 17 școli și licee (cu personalitate juridică) nu au fost realizate investiții în ultimii 5 ani în cadrul acestora.

În ceea ce privește componentele IT din unitățile de învățământ, conform datelor INS, numărul de PC-uri a crescut cu 12,4% între 2014 și 2020, însă în plus față de acestea, în 2021 au fost distribuite instituțiilor 1250 de tablete și 389 de laptopuri pentru realizarea activităților didactice în mediul online, ca urmare a pandemiei de Covid-19. Raportând numărul de elevi la numărul de PC-uri pe nivele de învățământ, observăm în 2020 o îmbunătățire considerabilă a acestui indicator pentru toate ciclurile de studii: preșcolar (de la 35,6 la 21 elevi/PC), primar și gimnazial (de la 16,8 la 16,2 elevi/PC), liceal (de la 5,8 la 4,6 elevi/PC), postliceal (de la 19 la 15,2 elevi/PC). Aceste valori se vor îmbunătăți însă și în 2022 datorită proiectului implementat de Primăria Bistrița prin POC 2014-2020, în urma căruia se vor asigura 8476 de tablete de uz școlar cu acces la internet și se vor dota clasele (și se vor asigura și profesorilor) cu 594 Laptop-uri, 10 sisteme tip desktop, 84 de sisteme All-In-One, 188 de camere web, 332 de camere web pentru conferință, 259 de proiectoare, 66 de ecrane de proiecție pe trepied, 242 de ecrane de proiecție pentru perete, 196 de table interactive și 90 de routere wireless.

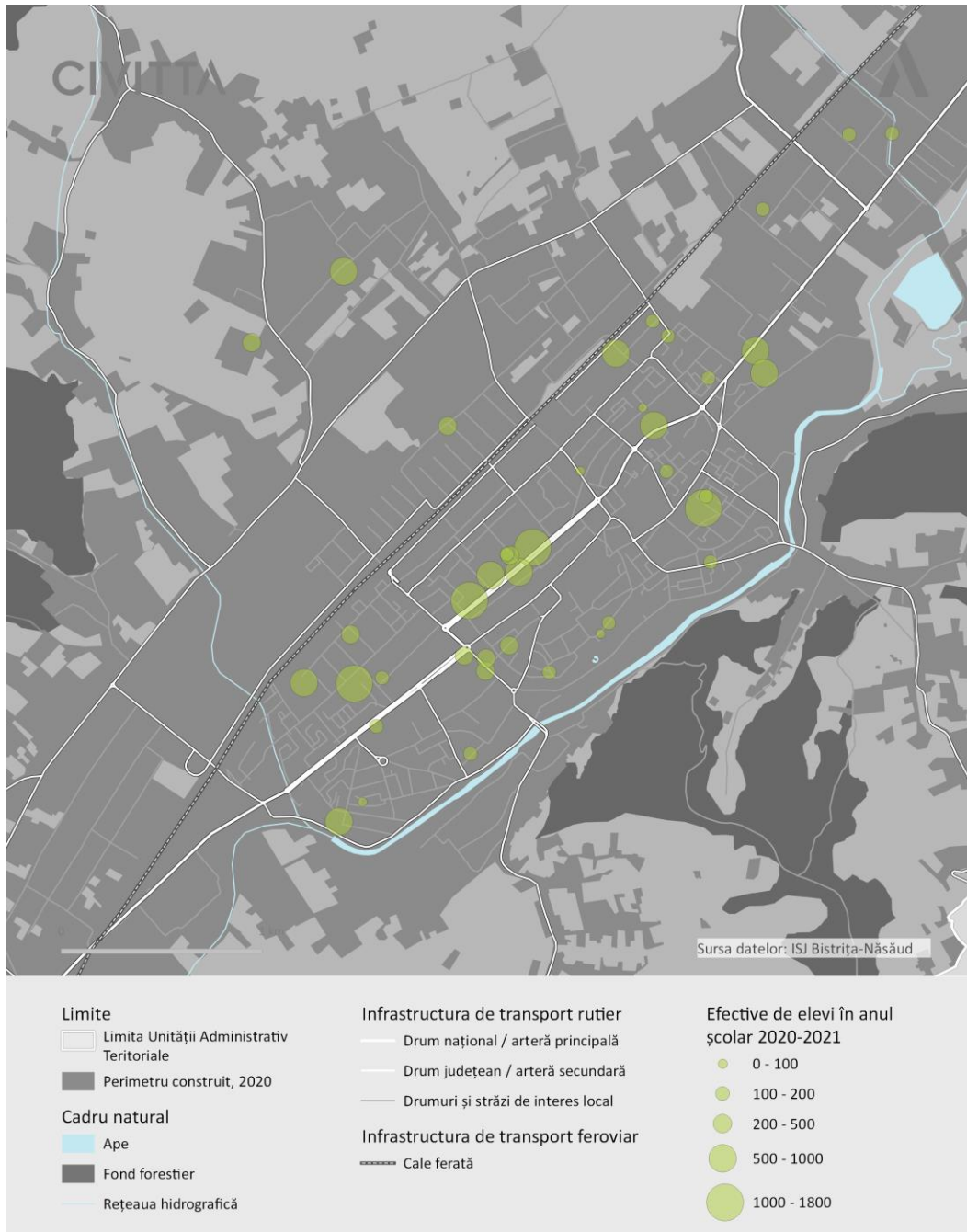
Figura 105 Evoluția numărului de PC-uri în instituțiile de învățământ din municipiul Bistrița, 2014-2020

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE TEMPO INS

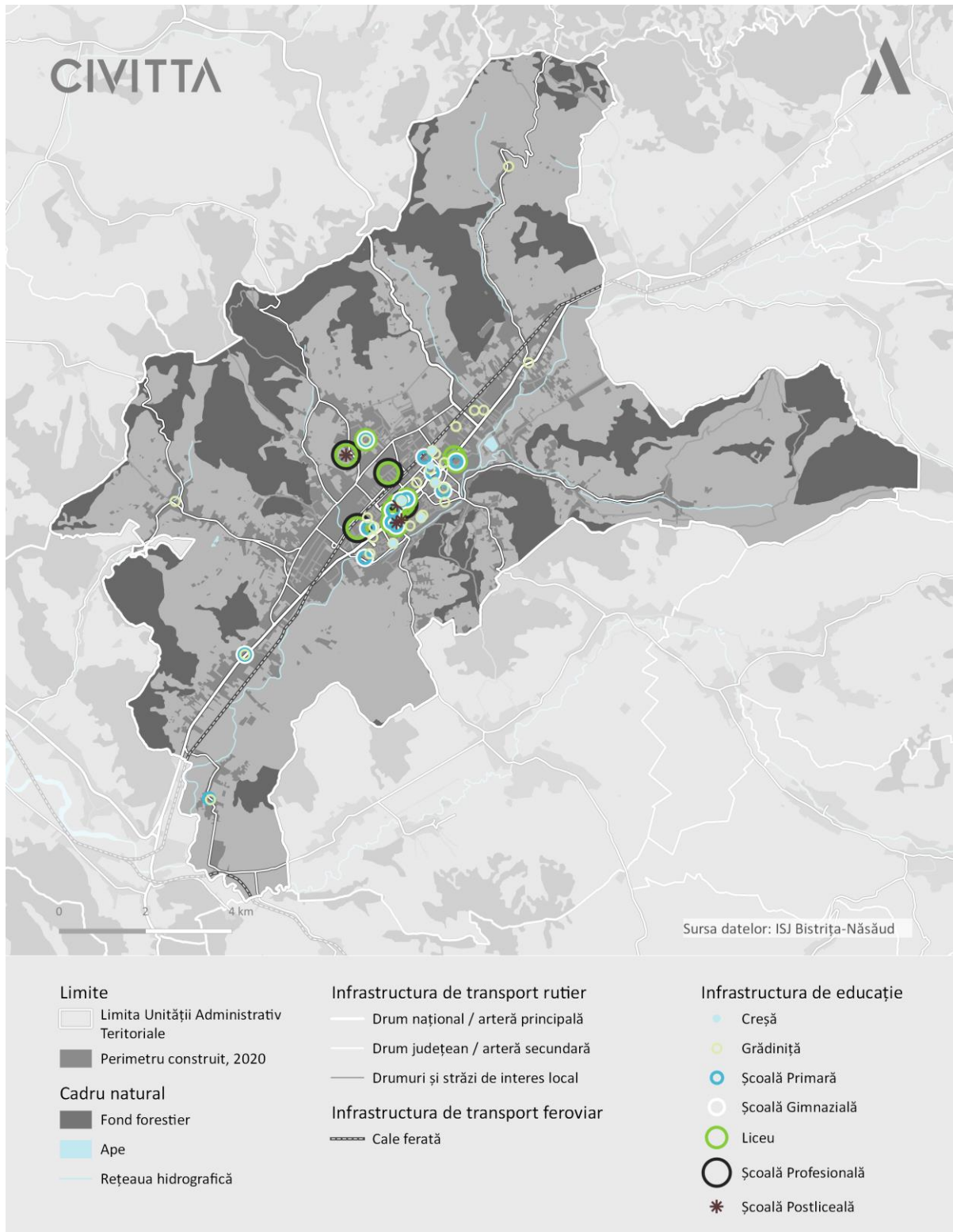
Referitor la infrastructura de învățământ, în plus față de sălile în care se realizează predarea, la nivel local se disting și 9 clădiri cu scopul cazării elevilor, având o capacitate totală instalată de 968 de locuri, dintre care la nivelul anului 2021 doar 832 erau utilizate. Cele mai multe locuri se regăsesc la internatele din cadrul Liceului cu Program Sportiv (140) și Liceului Tehnologic "Grigore Moisil" (120). De asemenea, în privința facilităților sportive, putem preciza că elevii din municipiul Bistrița au la dispoziție 54 de terenuri de sport și săli de gimnastică în cadrul instituțiilor de învățământ, cuantumul acestora fiind la fel în 2020 ca în 2014.

Figura 106 Distribuția teritorială a efectivelor de elevi la nivelul infrastructurii de învățământ din municipiul Bistrița, 2021

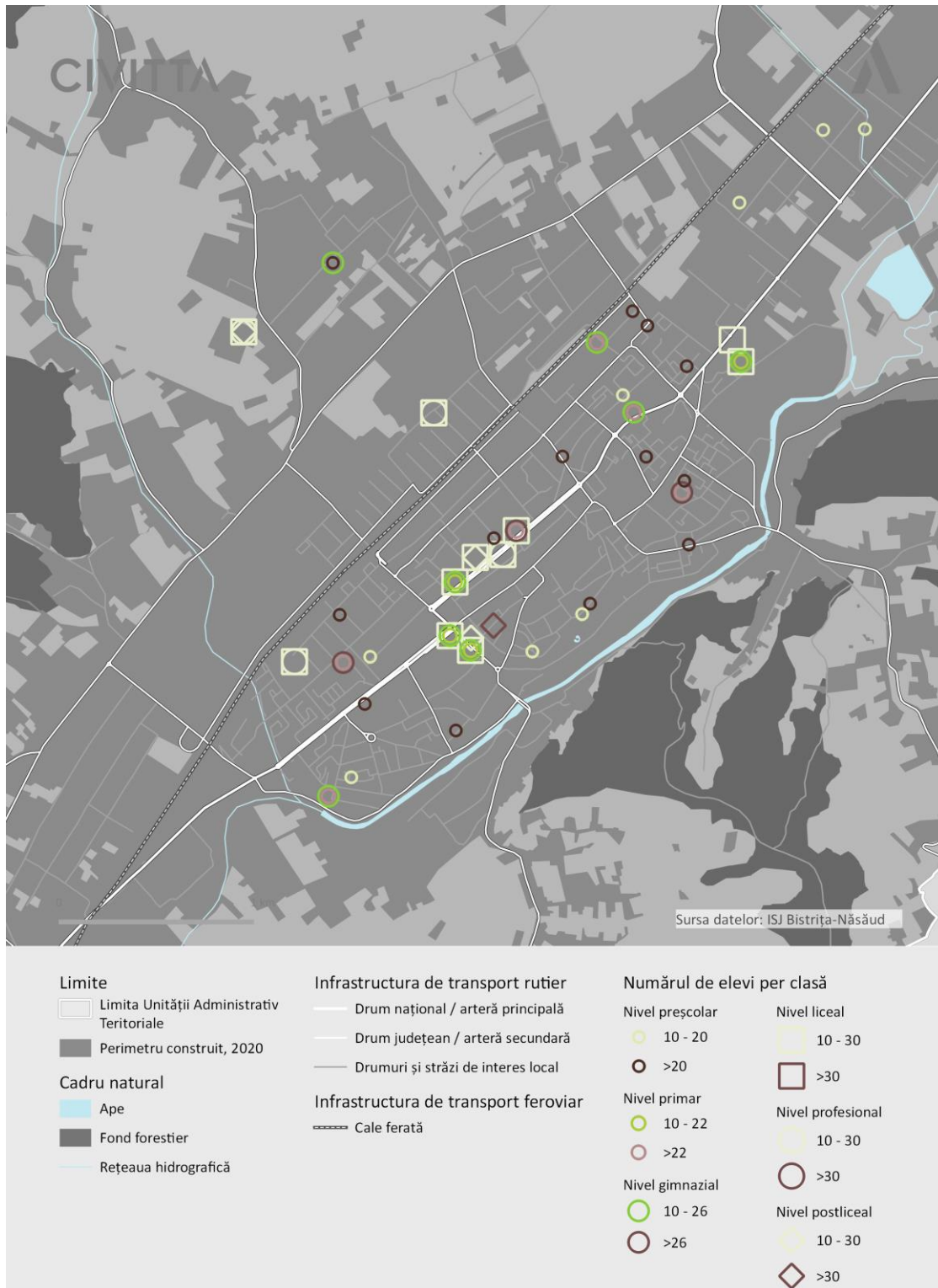
SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Figura 107 Distribuția teritorială a infrastructurii de învățământ din municipiul Bistrița, pe cicluri de studii, 2021

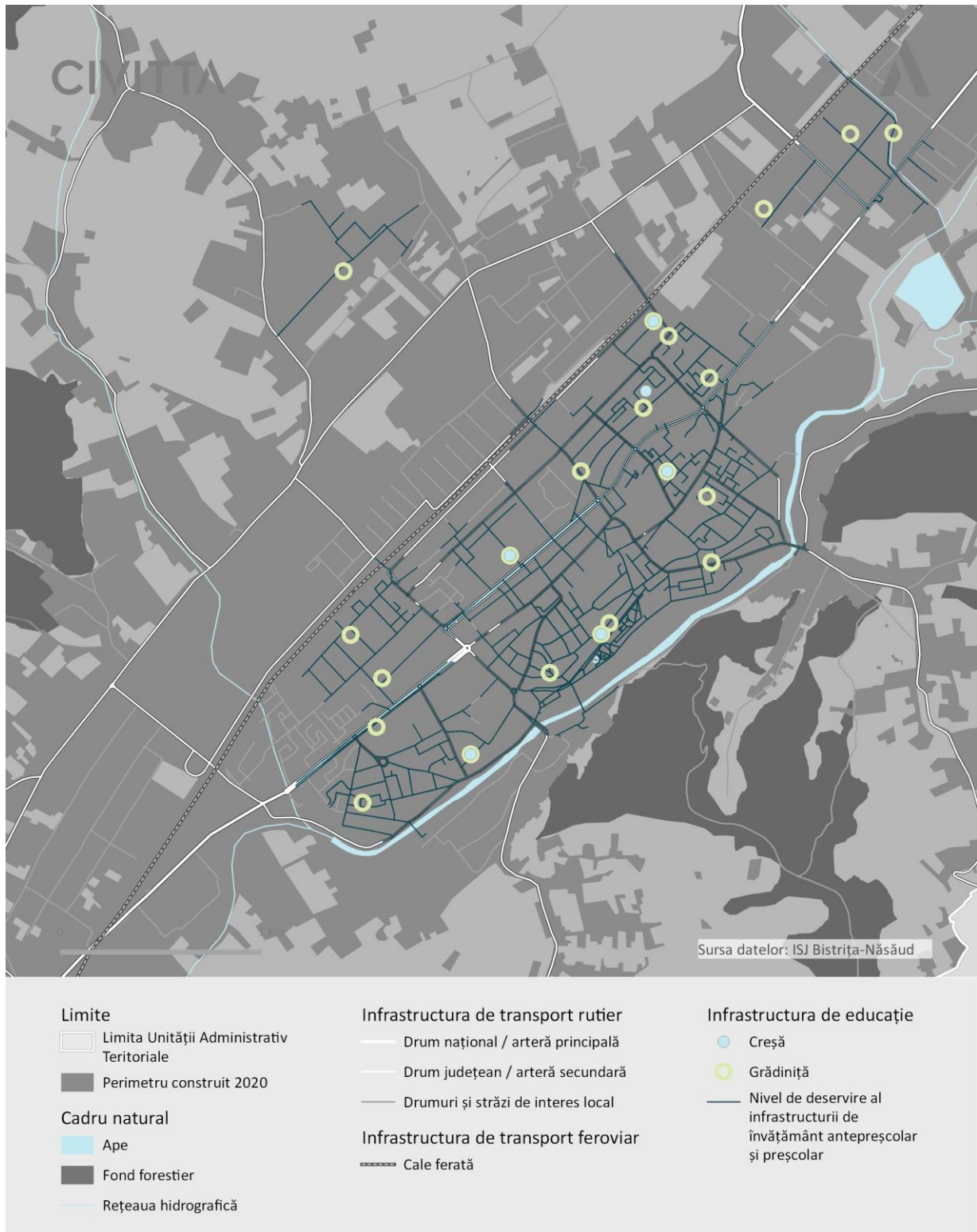
SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Figura 108 Situația numărului mediu de elevi raportat la numărul de clase din instituțiile de învățământ în municipiul Bistrița, pe cicluri de studii, 2021

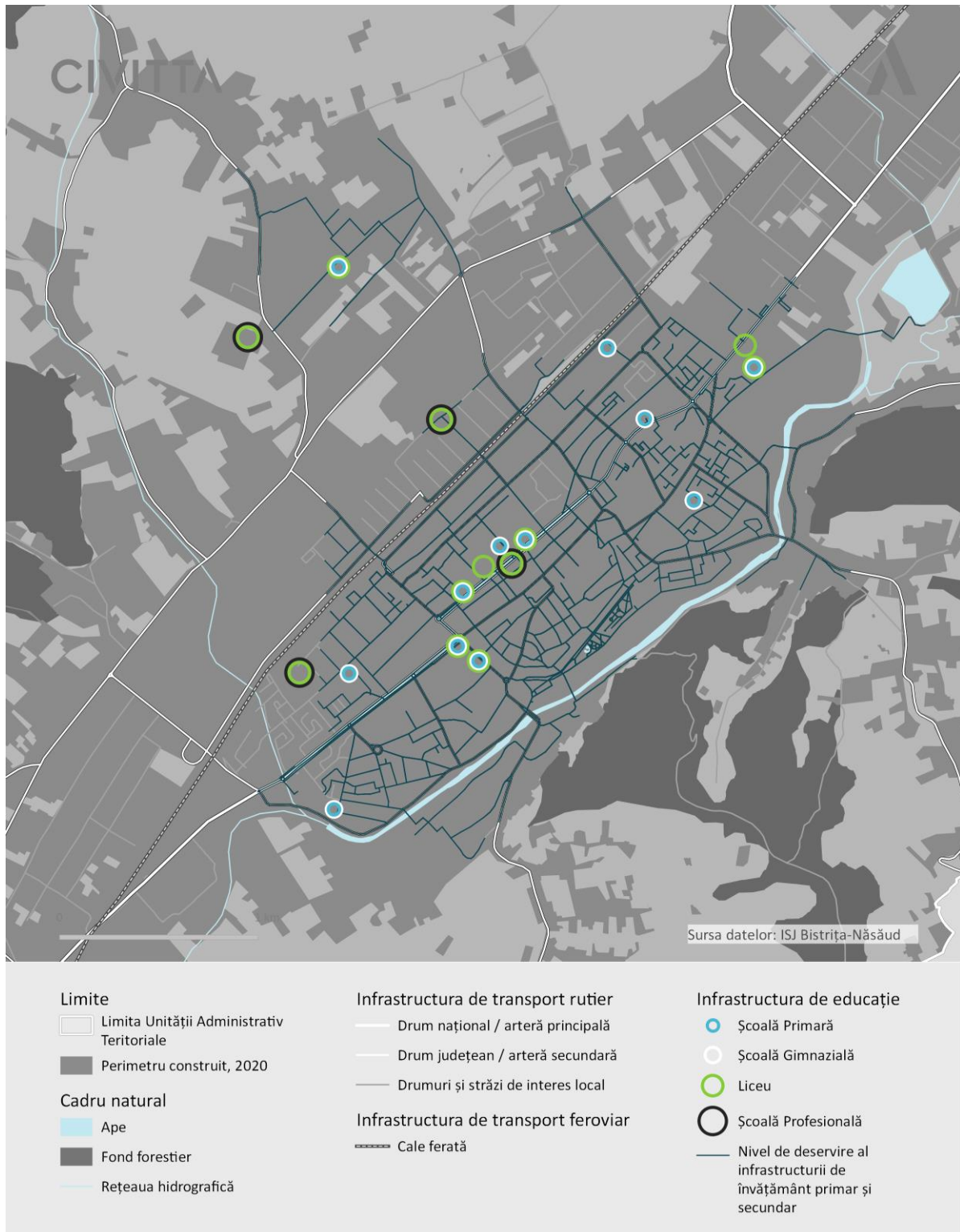
SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Figura 109 Nivelul de deservire al infrastructurii de învățământ antepreșcolar și preșcolar din municipiul Bistrița, 2021

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Figura 110 Nivelul de deservire al infrastructurii de învățământ primar și secundar din municipiul Bistrița, 2021

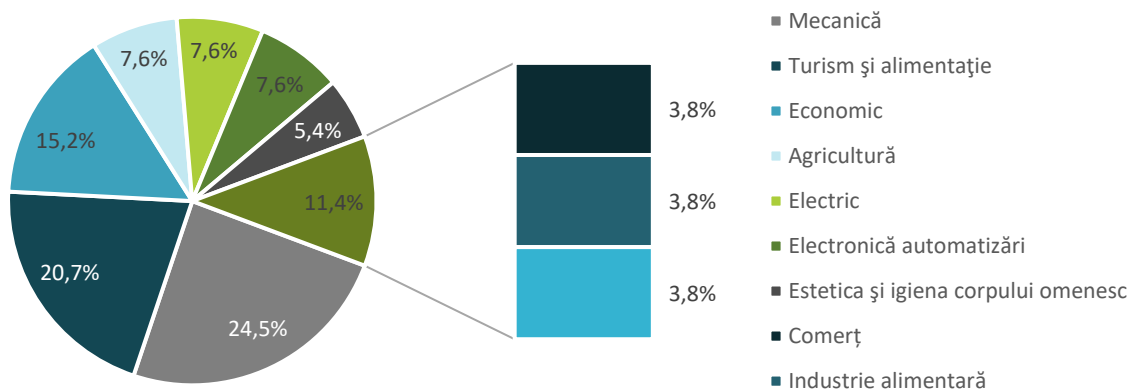
SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

3.4.1.3. OFERTA ȘI PERFORMANȚA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT LOCAL

În cadrul municipiului Bistrița, absolvenții de gimnaziu au avut la dispoziție în anul 2020 o ofertă de 1550 de locuri în licee, dintre care cele mai multe pentru filiera tehnologică (47,5%), iar cele mai puține pentru cea vocațională (14,5%). Din cele 736 de locuri alocate filierei tehnologice, 344 dintre acestea au fost dedicate învățământului profesional, iar 56 erau disponibile în cadrul învățământului dual. În urmă cu 3 ani, în municipiul Bistrița exista problema dezinteresului absolvenților pentru profilul tehnologic, însă conform informațiilor de la ISJ Bistrița-Năsăud, în ultimii 2 ani au fost organizate o serie de campanii menite să crească interesul pentru această formă de școlarizare la liceu. Ca atare, în urma admiterii din 2020, din cele 736 de locuri alocate filierei tehnologice, doar 74 au rămas neocupate, iar în cazul celei teoretice s-au înregistrat alte 49 de locuri neocupate.

Din perspectiva distribuției pe domenii de bază, cele mai multe locuri din licee tehnice au fost disponibile pentru mecanică (24,5%), turism și alimentație publică (20,7%) și economic (15,2%), iar cele mai multe locuri rămase neocupate au fost în domeniul economic (36 de locuri, adică o treime). Pentru mecanică și turism și alimentație publică au fost puse la dispoziție și cele mai multe locuri în cadrul învățământului profesional (câte 96), iar pentru învățământ dual s-au atribuit locuri doar în domeniul mecanicii. Un alt lucru de precizat este și faptul că la nivel municipal au fost realizate în 2020 108 contracte între liceele tehnologice și companii private în vederea asigurării practicii elevilor, o parte dintre acestea fiind întreprinderi mari, cu peste 250 de angajați, precum SC RAAL SA, SC Teraplast SA și Leoni Wiring Systems Ro SRL.

Figura 111 Distribuția locurilor disponibile în cadrul profilului tehnologic în municipiul Bistrița, pe domenii de bază, 2020

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE DUPĂ DATELE ISJ BISTRITĂ-NĂȘĂUD

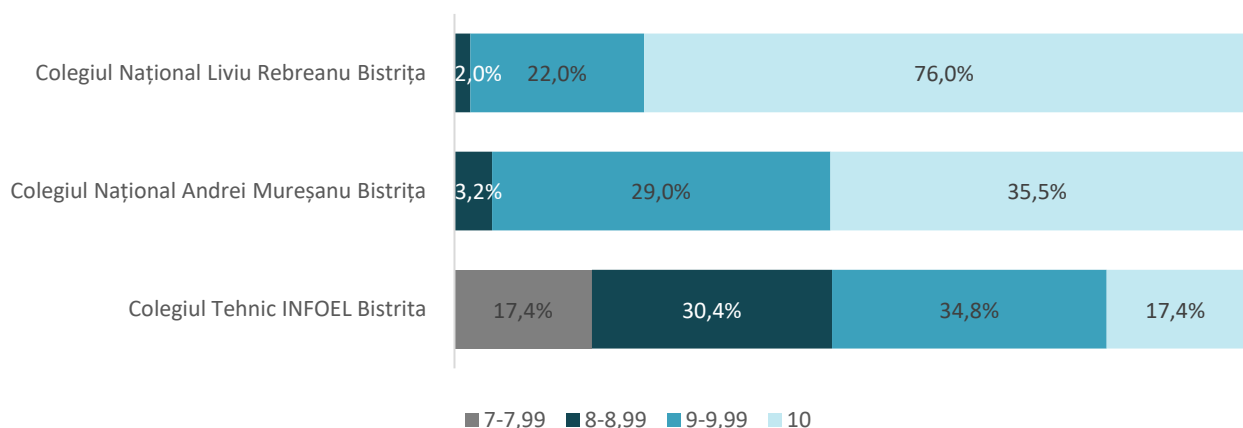
Pe de altă parte, din punct de vedere al performanțelor elevilor la examenul de bacalaureat, la nivelul municipiului Bistrița media de promovare a examenului de bacalaureat în prima sesiune a fost de 59,18%, sub media județeană de 66,14 și media națională de 69,8%. Prin comparație cu nivelul anului 2016, această rată de promovare este mai scăzută, conform Raportului stării învățământului din județul Bistrița din 2016 municipiul reședință de județ înregistra o promovabilitate de 64%. Mai îngrijorător este și faptul că în 2021 cinci dintre liceele bistrițene înregistrează rate de promovare de sub 50%, 3 dintre ele de chiar sub 20%. Cu toate acestea, la polul opus observăm 3 licee ce înregistrează o promovabilitate de peste 90%, două dintre ele menținându-se în ultimii 3 ani peste pragul de 95% chiar.

Tabel 22 Topul liceelor din municipiul Bistrița după promovabilitatea la examenul de bacalaureat, 2021

NR	INSTITUȚIE	PROMOVABILITATE (%)
1	Colegiul Național "Andrei Mureșanu" Bistrița	96,57
2	Colegiul Național "Liviu Rebreanu" Bistrița	95,75
3	Liceul De Muzică "Tudor Jarda" Bistrița	91,11
4	Liceul Creștin "Logos" Bistrița	85,71
5	Colegiul Tehnic "Infoel" Bistrița	76,92
6	Liceul De Arte "Corneliu Baba" Bistrița	73,13
7	Liceul Teoretic Sanitar Bistrița	72,00
8	Liceul Cu Program Sportiv Bistrița	42,64
9	Liceul Tehnologic De Servicii Bistrița	30,30
10	Liceul Tehnologic Agricol Bistrița	19,05
11	Liceul Tehnologic "Grigore Moisil" Bistrița	17,91
12	Liceul Tehnologic Bistrița	9,09

SURSA: RAPORT ANUAL PRIVIND STAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD 2021, ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Figura 112 Rezultate la proba de competențe profesionale pentru elevii de la profilul de matematică-informatică din municipiul Bistrița, 2021

SURSA: RAPORT ANUAL PRIVIND STAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD 2021, ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Considerând în schimb contextul actual și nivelul de utilizare la scară largă a dispozitivelor electronice, este important să existe o metodă prin care să se testeze capacitatea absolvenților de a folosi în siguranță și cu ușurință sisteme informatice. În acest sens, rezultatele la proba de competențe profesionale pentru elevii absolvenți ai profilului de matematică-informatică din cadrul bacalaureatului reprezintă un prim indicator al nivelului cunoștințelor practice pe care adolescenții care termină învățământul preuniversitar îl dețin. La

nivelul municipiului Bistrița se observă un nivel ridicat al competențelor digitale pe care acești absolvenți le dispun, rata de promovare a probei din 2021 fiind de 100%, iar distribuția în favoarea notelor de peste 9 și chiar maxime.

3.4.1.4. ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

În cadrul municipiului Bistrița funcționează 2 extensii universitare, de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și de la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, ce permit aprofundarea studiilor prin 585 de locuri la programe de licență disponibile la nivel local. Aceste două universități sunt localizate în cel mai mare centru universitar din proximitatea municipiului Bistrița (după localizarea sediului central) și reprezintă primele opțiuni ale absolvenților de liceu în vederea continuării studiilor.

Tabel 23 Locuri disponibile la specializări de licență în municipiul Bistrița, 2021

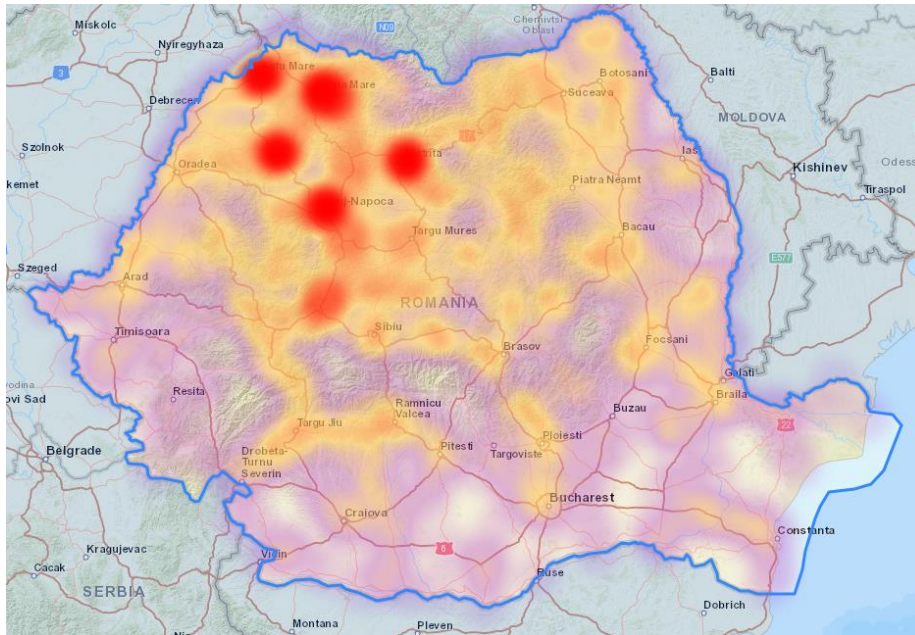
INSTITUȚIE	FACULTATE	SPECIALIZARE	LOCURI DISPONIBILE
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	Facultatea de Inginerie Industrială, Robotică și Managementul Producției	Sisteme de producție digitale	60
		Inginerie economică industrială	50
		Robotică	60
	Facultatea de Inginerie Electrică	Inginerie medicală	50
Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca	Facultatea de Geografie	Geografia turismului	85
	Facultatea de Business	Administrarea afacerilor	90
	Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării	Administrație publică*	150
	Facultatea de Educație Fizică și Sport	Educație fizică și sportivă	40

**Locuri disponibile pentru învățământ cu frecvență și ID.*

SURSA: NOMENCLATORUL DOMENIILOR ȘI AL SPECIALIZĂRILOR/PROGRAMELOR DE STUDII UNIVERSITARE ȘI A STRUCTURII INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR PENTRU ANUL UNIVERSITAR 2021—2022

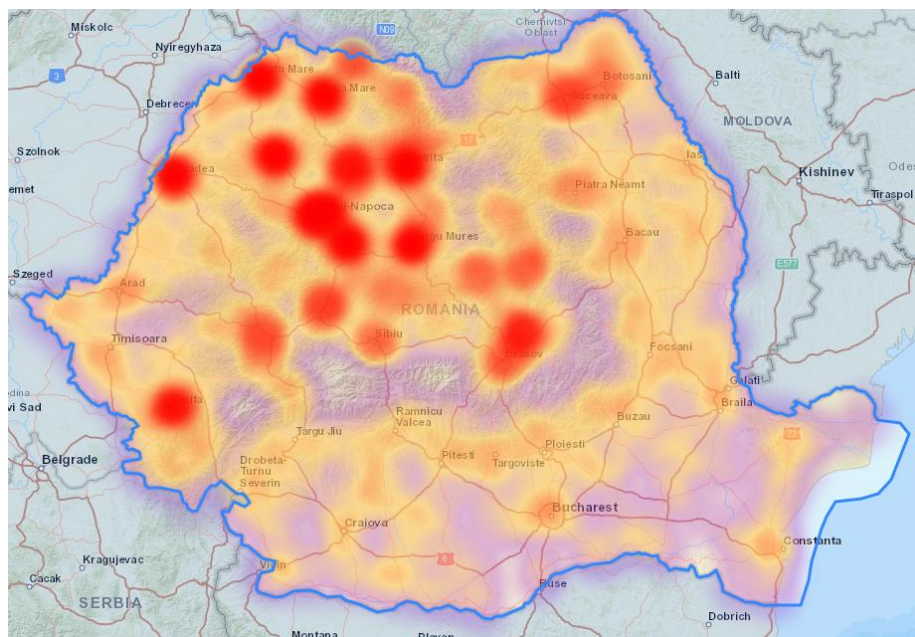
Conform datelor de pe platforma Registrului Educațional Integrat, locuitorii din municipiul Bistrița reprezintă unul din principalele bazine de atragere a studenților, mai ales că este vorba de instituții care școlarizează împreună anual aproximativ 45.000 de persoane.

Figura 113 Bazinul de atragere al studenților pentru Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, 2015-2021

SURSA: PLAFORMA ONLINE PENTRU REGISTRUL EDUCAȚIONAL INTEGRAT

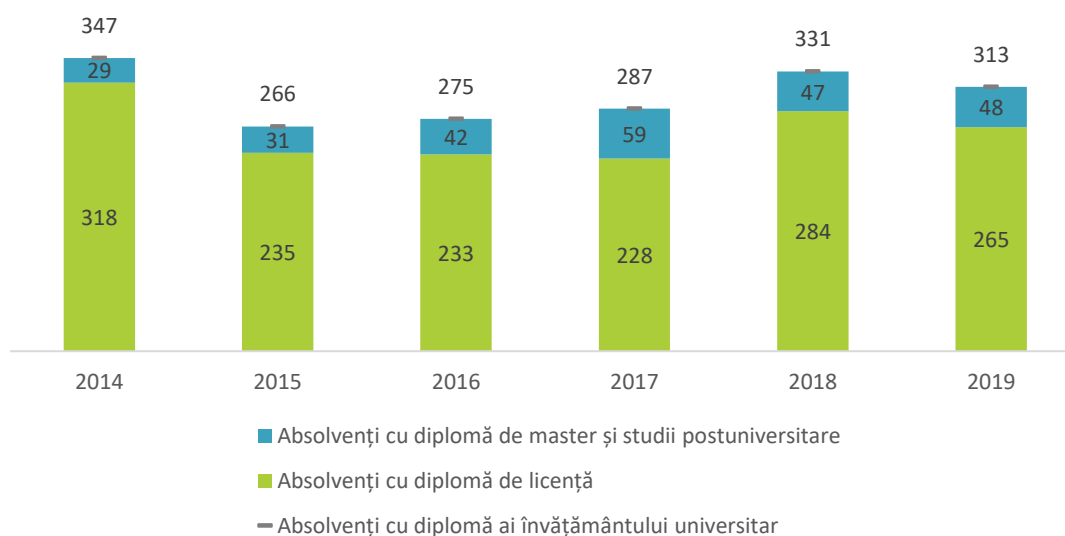
Figura 114 Bazinul de atragere al studenților pentru Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, 2015-2021

SURSA: PLAFORMA ONLINE PENTRU REGISTRUL EDUCAȚIONAL INTEGRAT

Din perspectiva absolvenților de învățământ superior din județul Bistrița Năsăud, conform datelor INS, anual se înregistrează 250-350 de persoane care obțin o diplomă pentru studii universitare, majoritatea dintre acestea (peste 80%) în urma absolvirii unor programe de licență, foarte puțini alegând urmarea unor studii mai avansate (sub 50 de persoane anual).

Figura 115 Evoluția numărului de absolvenți anuali de studii universitare în județul Bistrița-Năsăud, 2014-2019

SURSA: PRELUCRARE DUPĂ DATELE DISPONIBILE PE TEMPO INS

3.4.2. INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE SĂNĂTATE

Conform unui raport al OECD⁵⁵ privind starea de sănătate a populației în România, la nivelul anului 2021, ”speranța de viață la naștere în România a crescut cu peste patru ani în perioada 2000-2019, dar a scăzut cu 1,4 ani în 2020 din cauza impactului pandemiei de COVID-19. Ea rămâne printre cele mai scăzute din UE.

La nivel național sunt propuse, prin intermediul Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020, acțiuni ce vizează reducerea inegalităților existente în sănătate, optimizarea utilizării resurselor în serviciile de sănătate în condiții de cost-eficacitate crescută folosind medicina bazată pe dovezi și îmbunătățirea capacității administrative și a calității managementului la toate nivelurile. Astfel, domeniile prioritare de sănătate pe care se pune accentul sunt: sănătatea femeii și copilului, reducerea incidenței bolilor netransmisibile majore (cardiovasculare, cancer, diabet, boli endocrine, boli dentare etc.), reducerea incidenței bolilor transmisibile (care pot fi prevenite prin vaccinare, tuberculoza, hepatita, HIV/SIDA, boli cu transmitere sexuală), măsuri de sprijinire a sănătății mintale a populației, combaterea bolilor rare, creșterea securității transfuzionale, reducerea gradului de infecții nosocomiale.

Între starea generală de sănătate a populației și nivelul de educație, mediul economic și social, respectiv investițiile și intervențiile realizate de autoritățile centrale și locale există o relaționare și o cauzalitate foarte complexă. Este important de menționat faptul că determinanții principali ai stării de sănătate sunt considerați a fi factorii socio-economici (sărăcia, nivelul investițiilor publice în măsuri de prevenire a bolilor), factorii de mediu și ocupaționali (incidența bolilor profesionale), factorii comportamentali individuali (fumatul, consumul de alcool, obiceiuri alimentare sau dieta, activitatea fizică, hipertensiunea arterială). Unul dintre cei mai importanți indicatori asociați gradului de dezvoltare al unei societăți este speranța de viață la naștere. Așadar orice creștere a acesteia este condiționată de nivelul stării de sănătate a populației care este în strânsă legătură cu alimentația, nivelul de educație sanitară etc. În acest context,

⁵⁵ https://ec.europa.eu/health/system/files/2022-01/2021_chp_romania_romanian.pdf

elaborarea politicilor de sănătate este deosebit de importantă, reușita acestora măsurându-se inclusiv prin gradul de creștere a speranței de viață.

În România, speranța de viață este de 71,7 ani pentru bărbați și de 79,2 pentru femei – cu o medie de 75,3 ani, în creștere constantă față de anii precedenți – în 1990 speranța de viață era de 66,6 ani pentru bărbați și de 73,1 pentru femei. Indicatorul rămâne însă inferior mediei UE 28, unde în anul 2018 un bărbat trăiește în medie 78,2 ani și o femeie 83,7, cu o medie de 81 de ani. Deci în medie, un cetățean român trăiește cu aproximativ 5-6 ani mai puțin decât alți europeni.

Totodată, morbiditatea – incidență și prevalență reprezintă un al indicator principal prin care este evaluată starea de sănătate a populației. Astfel, în cadrul Raportului Național privind Starea de Sănătate a Populației în anul 2019 ⁵⁶, unde sunt disponibile date la nivel de județ, identificăm următoarele situații specifice pentru județul Bistrița-Năsăud:

- Este al 4-lea județ ca rată de natalitate în anul 2019, cu 9,9 născuți vii ‰ loc., clasat imediat după județul Ilfov, județul Suceava și județul Sălaj; În municipiul Bistrița, rata natalității, la nivelul anului 2020, era de 8,54‰, valoare apropiată de cea înregistrată la nivel regional (8,76‰);
- Se clasează printre principalele județe în care media speranței de viață are cel mai scăzut nivel de diferență între mediul urban și mediul rural- 1,25 an;
- Județul Bistrița-Năsăud este pe locul al 3-lea cu cea mai mare rată a fertilității (40,9 n.vii ‰ femei de 15-49 ani) după județele Sălaj și Suceava;
- Este al 4-lea județ din perspectiva celor mai mici rate ale mortalității brute (10,0‰), după județele Vâlcea, Ilfov, Iași și Sibiu;
- În județul Bistrița-Năsăud (169,7‰) și în județul Vâlcea (169,6‰) s-a înregistrat cea mai mică rată a mortalității prin tumori maligne în anul 2019, precum și cea mai mică rată a mortalității prin boli ale aparatului respirator- 49,4‰;
- Județul cu cea mai mică rată a mortalității prin boli ale aparatului digestiv în 2019 a fost Bistrița-Năsăud (38,4‰);
- Rata mortalității prin alte boli în anul 2019, comparativ cu anul 2018 indică unele creșteri ridicate în cadrul județului Bistrița-Năsăud, cu 28,6%, de la de la 67,2‰ la 95,8‰;
- Rata cea mai mare a mortalității prin decese cauzate de boli ischemice ale inimii a fost înregistrată în județul Bistrița-Năsăud (380,5‰ locuitori);
- Rate mici a morbidității spitalizate în anul 2019 din perspectiva cazurilor cu diabet zaharat sunt înregistrate în Ialomița, Vâlcea, Giurgiu și Bistrița-Năsăud((144,8‰ locuitori);
- Județul Bistrița-Năsăud este pe primul loc cu cea mai mică rată a deceselor prin cancer la sân la femei (10,9‰ femei), dar este pe locul al 4-lea la nivel național din perspectiva ratelor mari înregistrate raportat la cazurile noi de cancer colo rectal. Totuși, este județul cu cea mai mică rată a deceselor prin cancer colo rectal cu 17,1‰ locuitori;
- Cea mai mică rată a deceselor prin cancer pulmonar este înregistrată în județul Bistrița-Năsăud (25,0‰ locuitori);
- Față de media României 0,9 tratamente pentru un locuitor, în județul Bistrița-Năsăud se înregistrează un număr redus de tratamente - 0,3.

Infrastructura de sănătate

⁵⁶ <https://insp.gov.ro/wpfb-file/raport-starea-de-sanatate-2019-pdf/>

Conform datelor existente la momentul efectuării analizei, infrastructura unităților sanitare din municipiul Bistrița cuprinde următoarele unități în anul 2020, comparativ cu anul 2015:

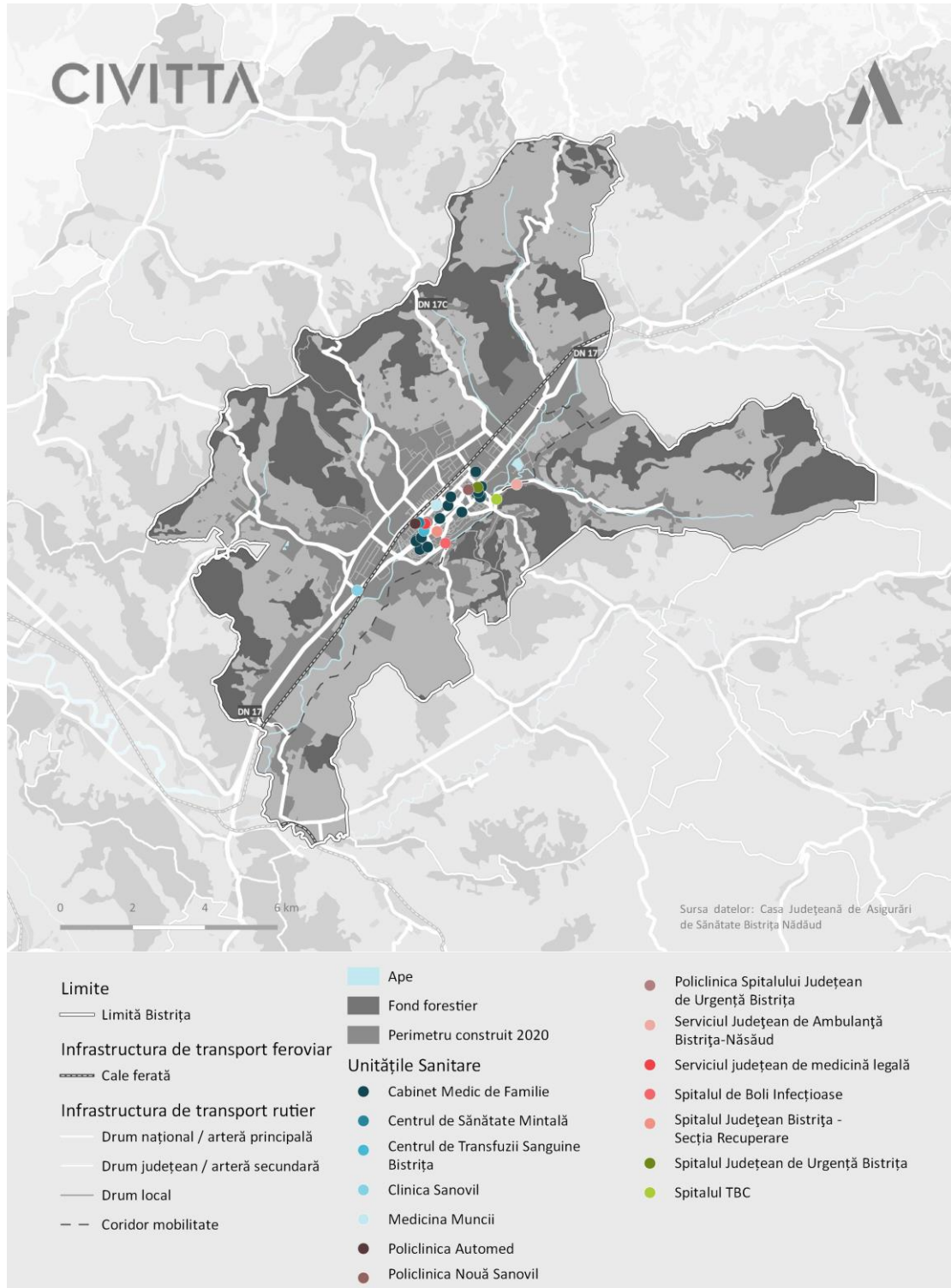
Tabel 24 Unitățile sanitare din municipiul bistrița pe forme de proprietate, 2015, 2020

CATEGORII DE UNITATI SANITARE	FORMA DE PROPRIETATE	ANUL 2015	ANUL 2020
Spitale	Proprietate publica	1	1
Spitale	Proprietate privata	1	1
Ambulatorii de specialitate	Proprietate privata	:	2
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate publica	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate privata	1	1
Policlinici	Proprietate privata	:	:
Dispensare medicale	Proprietate publica	1	1
Centre de sănătate	Proprietate privata	1	2
Centre de sănătate mintala	Proprietate publica	1	1
Centre de diagnostic si tratament	Proprietate privata	1	2
Centre medicale de specialitate	Proprietate publica	1	1
Centre medicale de specialitate	Proprietate privata	:	1
Centre medicale de specialitate cu paturi de spital	Proprietate privata	:	:
Puncte de lucru ale centrelor de dializa	Proprietate privata	:	1
Cabinete medicale de medicina generala	Proprietate privata	9	10
Cabinete medicale școlare	Proprietate publica	15	12
Cabinete medicale de familie	Proprietate publica	1	1
Cabinete medicale de familie	Proprietate privata	43	42
Cabinete stomatologice	Proprietate publica	2	1
Cabinete stomatologice	Proprietate privata	80	103
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate privata	25	13
Societate civila medicala de specialitate	Proprietate privata	38	46
Farmacii	Proprietate publica	1	1
Farmacii	Proprietate privata	35	34
Laboratoare medicale	Proprietate publica	11	7
Laboratoare medicale	Proprietate privata	16	6
Laboratoare de tehnica dentara	Proprietate privata	40	38
Centre de transfuzie	Proprietate publica	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate publica	3	3
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate privata	4	3
Total	Proprietate privata	294	305
Total	Proprietate publica	39	31

SURSA: TEMPO INS

Totalul de unități sanitare din municipiul Bistrița cuprinde în anul 2020 un număr de 336 de unități, comparativ cu 333 în anul 2015, creșterea prezentă fiind de circa 1%. Astfel, categoriile de unități sanitare care sunt mai numeroase în anul 2020, comparativ cu anul 2015 sunt centrele de sănătate, centrele de diagnostic și tratament, centrele medicale de medicină generală, cabinetele stomatologice private și societățile civile medicale de specialitate.

Figura 116 Distribuția unităților sanitare în municipiul Bistrița, 2021

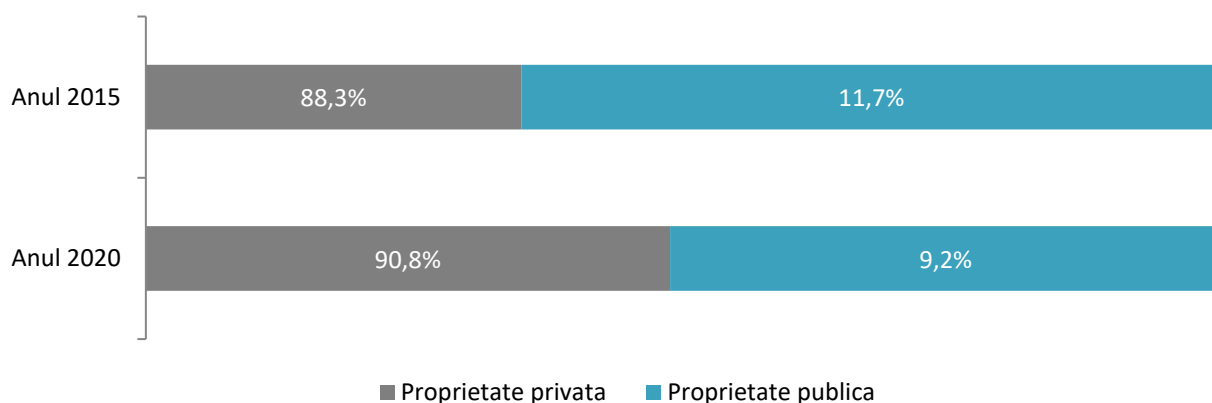
SURSA: CJAS -BN

Pe parcursul perioadei de referință, scade numărul centrelor medicale școlare, cabinetelor stomatologice publice, cabinetelor medicale de specialitate și numărul laboratoarelor medicale. Totodată, în ceea ce

privește numărul cabinetelor medicale de specialitate, este important de remarcat ca, la nivelul întregului județ, numărul redus de cabinete medicale de specialitate reprezintă un punct slab în comparație cu restul regiunii. Astfel, județul Bistrița – Năsăud dispune de cele mai puține cabinete medicale de specialitate, 35 la număr, în timp ce alte județe din regiune precum, Bihor (256 unități), Cluj (360 unități), Satu Mare (175 unități), dețin un număr mult mai mare de cabinete medicale de specialitate. Județul Bistrița-Năsăud are și cel mai mic număr de spitale, respectiv 4, comparativ cu 6 în județele Sălaj și Satu Mare, 14 în Bihor și 36 în județul Cluj⁵⁷.

Raportat la forma de proprietate, atât în anul 2015, cât și în anul 2020 predomină unitățile sanitare private, în detrimentul celor publice. Ponderea unităților sanitare în anul 2020 crește, comparativ cu anul 2015, așadar, în anul 2015 88,3% din totalul acestora sunt private, iar în anul 2020 ponderea acestora este de 90,8%.

Figura 117 Distribuția unităților sanitare pe forme de proprietate, 2015, 2020

SURSA: TEMPO INS

În ultimii ani, la nivelul întregului județ, se poate observa o tendință favorabilă de dezvoltare a unităților medicale private, în special în ceea ce privește creșterea numărului de cabinete medicale de familie și al policlinicilor private.

Tabelul următor evidențiază o creștere cu circa 4,2% a numărului de paturi în ultimii 7 ani, creștere datorată în special adăugării în inventar în anul 2020 a paturilor pentru cazuri de zi, atât în spitalele publice, cât și în cele private, acestea nefigurând ulterior acestui an. Dacă în anul 2014 datele confirmă un număr de 1079 de paturi de spitale, atât publice, cât și private, în anul 2020 numărul acestora este de 1124. Majoritatea acestora se regăsesc în cadrul infrastructurii publice de sănătate, ponderea paturilor spitalicești din sistemul public fiind de 91,3% din totalul paturilor spitalicești existente la nivelul municipiului.

Tabel 25 Numărul de paturi în unitățile sanitare de tipul spitalelor pe forme de proprietate, Municipiul Bistrița, 2014-2020

	FORMA. PROPRIETATE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
În spitale, inclusiv în centre de sănătate cu paturi de spital - paturi pentru internare continuă	Publica	997	997	997	997	997	997	997

⁵⁷ Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027

	FORMA. PROPRIETATE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
În spitale, inclusiv în centre de sănătate cu paturi de spital - paturi pentru internare continuă	Privata	82	82	82	82	82	82	82
În spitale, inclusiv în centre de sănătate cu paturi de spital - paturi pentru cazuri de zi	Publica	0	0	0	0	0	0	29
În spitale, inclusiv în centre de sănătate cu paturi de spital - paturi pentru cazuri de zi	Privata	0	0	0	0	0	0	16

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

În cadrul infrastructurii de sănătate din municipiul Bistrița, cea mai mare unitate publică ce asigură servicii medicale în regim de permanență este **Spitalul Județean de Urgență Bistrița**. Acesta se adresează unei populații de circa 95.000 de locuitori din municipiul Bistrița, plus restul locuitorilor din județ. Conform datelor disponibile pe pagina de prezentare a acestuia, spitalul are un număr de 1532 de posturi prevăzute în organigramă și stat de funcții. Despre activitatea acestuia se menționează faptul că este desfășurată în 7 locații spitalicești. Acestea sunt:

- Locația 1 - aceasta fiind și sediul central unde își desfășoară activitatea următoarele secții, compartimente și servicii: UPU-SMURD, Centrul de Hemodializă, Laborator de explorări funcționale, Serviciul de anatomie patologică, Bloc alimentar, Spălătorie, Zonă administrativă (direcțiunea), Birou de internări, Garderoba, Ortopedie și traumatologie, ORL, Urologie, Farmacia, Laborator de analize medicale, Laborator de radiologie și imagistică medicală, Sterilizare, Obstetrică-ginecologie (obstetrică), Neonatologie, ATI, Sală de operații OG, Săli de nașteri, cardiologie, Neurologie, Oftalmologie, Bloc operator centralizat (8 săli de operații și sterilizare proprie), Medicină internă, Compartiment de endoscopie, Diabet zaharat, nutriție și boli metabolice, Chirurgie generală, Obstetrică-ginecologie (ginecologie), Pediatrie, Compartiment asistență socială, Serviciul de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale;
- Locația 2 - își desfășoară activitatea secții, compartimente și servicii medicale de Pneumologie, Boli cronice (mutate temporar), Laborator de analize medicale - punct de lucru, Laborator de radiologie și imagistică medicală - punct de lucru, Dispensar TBC;
- Locația 3 - își desfășoară activitatea secții, compartimente, servicii de Oncologie medicală, Cabinet de oncologie medicală, Boli infecțioase, Cabinet de boli infecțioase, Laborator de radiologie și imagistică medicală - punct de lucru (mutate temporar), Punct de lucru biologie moleculară RT-PCR al Laboratorului de analize medicale - spital;
- Locația 4 - își desfășoară activitatea secții, compartimente, servicii de Recuperare, medicină fizică și balneologie, Laborator de recuperare, medicină fizică și balneologie, Dermatovenerologie, Atelier reparații auto;
- Locația 5 - își desfășoară activitatea secții, compartimente, servicii de Psihiatrie, Psihiatrie cronici;
- Locația 6 - își desfășoară activitatea Ambulatoriul integrat cu cabinetele de specialitate, Centrul de Sănătate Mintală (CSM), Serviciul de Medicină Legală, Centrul Județean de Planificare Familială, Cabinet de medicină sportivă, Cabinet de medicina muncii, Cabinet de diabet zaharat, nutriție și boli metabolice;
- Locația 7 - unde se desfășoară activitatea administrativă-TESA a unității (financiar-contabil, aprovizionare-transport, achiziții publice, RUNO, salarizare, audit intern).

Așadar, raportat la centre, în cadrul Spitalului Județean de Urgente Bistrița funcționează un Centru Județean de Urgențe, un Centru de Diabet Zaharat, un Centru de Sănătate Mintală și un Centru de Planificare Familială. Laboratoarele existente la momentul actual sunt un Laborator de Analize Medicale Spital 700 – Acreditat RENAR, un Laborator de Analize Medicale Ambulator (Policlinica) - Acreditat RENAR, un Laborator de Analize Medicale - punct de lucru Pneumologie, un Laborator de Radiologie și Imagistică Medicală, un Laborator de Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie – Spital, un Punct de lucru biologie moleculară RT-PCR al Laboratorului de analize medicale spital și un Laborator explorări funcționale spital. De asemenea, spitalul este dotat și cu un heliport.

Al doilea spital din municipiul Bistrița este **Clinica Sanovil**, unitate medicală cu forma de proprietare privată. Conform paginii acestora, clinica oferă de 14 ani servicii medicale de sănătate în cadrul următoarelor compartimente în cadrul cărora își desfășoară activitatea un număr de 37 de medici:

- Obstetrica-Ginecologie;
- Neonatologie;
- Pediatrie;
- Chirurgie Generală;
- Chirurgie plastica si estetica;
- Urologie;
- ORL;
- Ortopedie;
- Recuperare medicala.

Personalul medical

Pe lângă infrastructura de sănătate, accesul populației la servicii medicale este influențat, într-o măsură importantă, și de numărul personalului medical și de pregătirea acestuia. Indexul accesului populației la servicii medicale, la nivelul României, deși este în creștere, se situează sub media țărilor din Uniunea Europeană⁵⁸. În timp ce unele țări precum Norvegia (97%), Italia (95%), Franța (92%), înregistrau, în anul 2016, un index al accesului populației la servicii medicale ce le situa aproape de vârful clasamentului, România, cu un index de 78%, se situa într-o zonă a clasamentului alături de țări precum Bulgaria (77%) sau Belarus (79%).

Comparativ cu majoritatea țărilor UE, România are mai puțini medici și asistenți medicali, pe cap de locuitor. Astfel, conform Strategiei de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027, în România, în 2017, existau 2,9 medici practicanți la 1.000 de locuitori, cifră aflată pe locul trei între cele mai scăzute cifre din UE (media UE fiind de 3,6) și 6,7 asistenți medicali la 1.000 de locuitori (media UE fiind de 8,5).

La nivelul municipiului Bistrița, în perioada 2014-2020, numărul cadrelor medicale a urmat un trend ascendent atât în sistemul public, cât și în sistemul privat. Cu toate că numărul cadrelor medicale din sistemul public în anul 2020 este mai ridicat, respectiv 57,7% din totalul cadrelor se regăsesc în sistemul public, iar restul de 42,3% în sistemul privat, evoluția este mai favorabilă în cadrul celui din urmă. Astfel, numărul cadrelor medicale din sistemul privat a crescut în anul 2020, comparativ cu anul 2014 cu 32,4%, iar numărul cadrelor medicale din sistemul public crescut cu 12,4%. Această evoluție evidențiază trendul remarcabil la nivel național de creștere accelerată a ponderii serviciilor medicale private față de cele publice. Serviciile stomatologice sunt cele mai afectate de această tendință numărul acestora din sistemul privat crescând cu aproape 70%, dar și medicina de specialitate, ceea ce tinde să scadă accesibilitatea populației

⁵⁸ <https://www.statista.com/statistics/917795/health-care-access-and-quality-in-europe/>

paupere la servicii medicale. Pe lângă acestea, numărul medicilor de familie a scăzut, de asemenea, în cadrul sistemului public cu circa 69,2%, pe când în sistemul privat numărul acestora a crescut cu 13,5% în anul 2020, comparativ cu anul 2014.

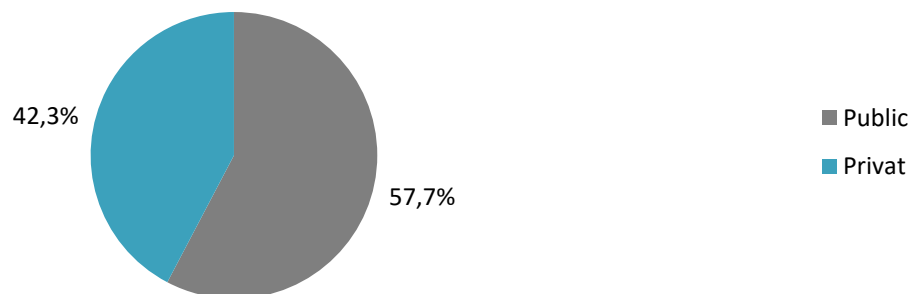
Tabel 26 Evoluția personalului medical public și privat, 2014-2020, municipiul Bistrița

PERSONALUL MEDICAL	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	EVOLUȚIE 2014-2020
Public								
Medici	212	200	199	199	200	207	222	4,7%
din total medici: medici de familie	13	4	2	4	4	4	4	-69,2%
Stomatologi	8	11	12	11	12	11	12	50,0%
Farmacisți	7	7	6	7	7	7	8	14,3%
Personal sanitar mediu	737	710	715	778	801	815	852	15,6%
TOTAL	977	932	934	999	1024	1044	1098	12,4%
Privat								
Medici	75	95	92	107	112	113	104	38,7%
din total medici: medici de familie	37	44	43	43	44	43	42	13,5%
Stomatologi	90	80	79	80	110	157	152	68,9%
Farmacisți	73	82	79	81	97	108	108	47,9%
Personal sanitar mediu	333	325	369	376	369	423	399	19,8%
TOTAL	608	626	662	687	732	844	805	32,4%

SURSA: TEMPO INS

Deși România formează un număr mare de practicieni din domeniul sănătății și cu toate ca, la nivelul întregii țări se constată o creștere a personalului medical, țara noastră nu reușește să acopere nevoile de resurse umane necesare dezvoltării domeniului sănătății și reducerii decalajelor față de alte state UE. Principala cauză este migrația personalului care generează un deficit de forță de muncă în domeniu și contribuie la creșterea timpilor de așteptare, efecte ce influențează negativ accesul populației la servicii medicale.

Figura 118 Distribuția personalului din sistemul de sănătate

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Deservirea și satisfacția populației

La nivel de satisfacție, conform Barometrul urban 2020⁵⁹, gradul de satisfacție al locuitorilor din centrele urbane din România față de serviciile de sănătate oferite de oraș este unul mediu. Astfel, 52% dintre aceștia se declară mulțumiți de serviciile de sănătate la nivel local. Tot în cadrul acestuia, se evidențiază faptul că persoanele cu venituri sub 3.000 lei/ lună tind să fie mai nemulțumite de serviciile de sănătate din localitate decât persoanele cu venituri peste această sumă.

Totodată, rezultatele unui chestionar aplicat pe un eșantion de 1032 de persoane, locuitori ai municipiului Bistrița, plasează accesul la servicii de sănătate pe locul al doilea în topul preferințelor populației în ceea ce privește principalele avantaje de a fi locuitori în cartierele municipiului. Persoanele cele mai mulțumite privind accesul la servicii de sănătate sunt cele care locuiesc în cartierele Andrei Mureșanu, Centrul Istoric și Ștefan cel Mare. În același timp, locuitorii cartierelor Valea Căstăilor, Dedeman și Valea Ghinzii consideră ca accesul la servicii de sănătate, în zona în care locuiesc, reprezintă un avantaj mai puțin important. La nivelul municipiului, farmaciile ocupă locul al doilea în topul dotărilor din cartierele de locuit (după magazinele de cartier), din punct de vedere al accesibilității, în timp ce cabinetele medicale se situează pe locul al cincilea (după magazinele de tip supermarket și hypermarket). Astfel, 54,1% dintre respondenții chestionarului considera ca au acces facil la unitățile de tip farmacie, în timp ce 46,1% apreciază accesul la cabinete medicale ca fiind facil. Persoanele care considera ca nu au deloc acces la aceste tipuri de dotări sunt în proporție de 6,5% în cazul farmaciilor și 6,9% în cazul cabinetelor medicale.

- Zonele cu cel mai dificil acces la unități de tip farmacie: Leoni, Dedeman, Ghinda, Sărata, Vișoara, Valea Ghinzii, Unirea.
- Zonele cu cel mai dificil acces la cabinete medicale: Valea Ghinzii, Leoni, Vișoara, Unirii, Sigmir, Dedeman, Ghinda.

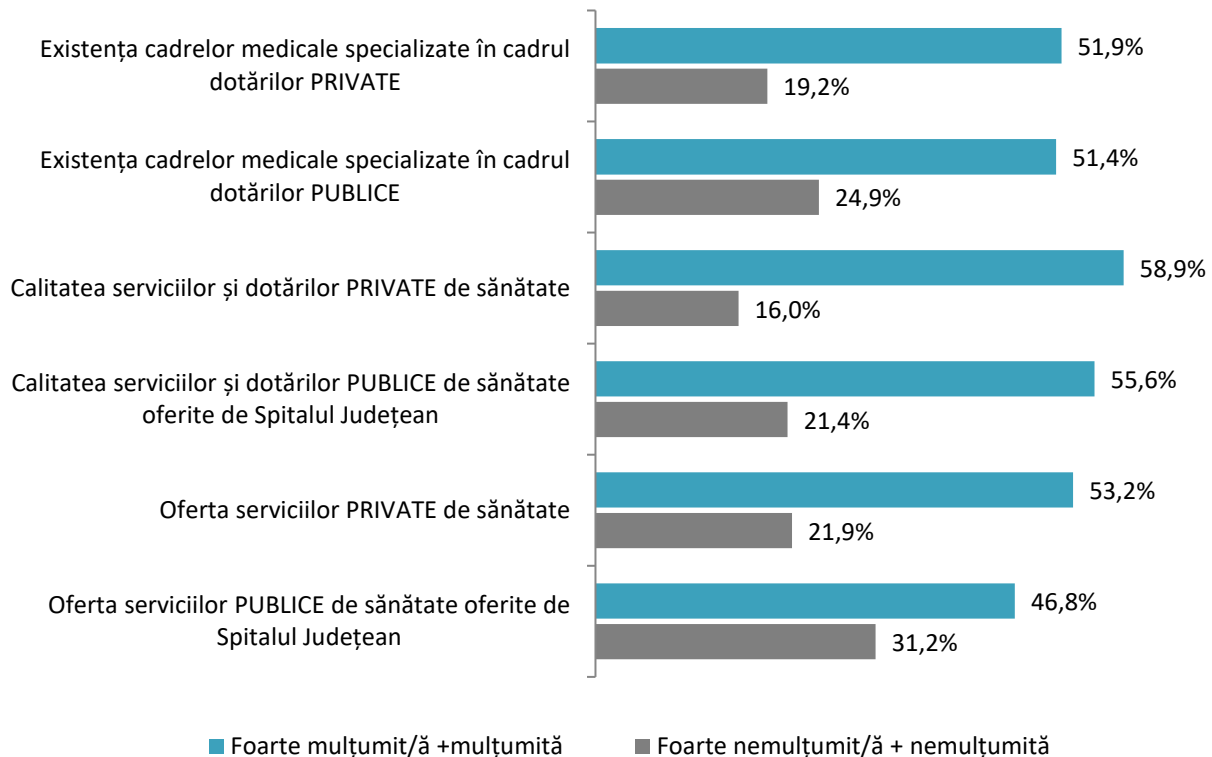
Accesul la cabinetele medicale este apreciat ca fiind facil, într-o mai mare măsură, de către locuitorii cartierelor Calea Moldovei, Independenței Nord și Slătinița. În ceea ce privește accesul la farmacii, cei mai mulțumiți sunt locuitorii cartierelor Calea Moldovei, Independenței Sud și Ștefan cel Mare.

În ceea ce privește calitatea serviciilor de urgență, la nivelul municipiului Bistrița, 50,3% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți. De altfel, alături de alimentarea cu energie electrică și telecomunicații, serviciile de urgență se află în topul 3 al preferințelor locuitorilor privind serviciile publice.

Prin intermediul chestionarului a fost evaluat și gradul de mulțumire privind serviciile sistemului de sănătate din municipiul Bistrița, prin intermediul a 3 indicatori: existența cadrelor medicale specializate, calitatea serviciilor și dotărilor, oferta de servicii. Rezultatele chestionarului relevă un grad general de mulțumire față de infrastructura privată de sănătate puțin mai ridicat (media de 54,7% pentru cei 3 indicatori), comparativ cu gradul de mulțumire al respondenților în raport cu infrastructura publică de sănătate (media de 51,3% pentru cei 3 indicatori). Peste 50% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți în raport cu aspectele date, cu excepția ofertei serviciilor publice de sănătate oferite de Spitalul Județean unde doar 46,8% dintre respondenți se declară astfel. Cele mai apreciate componente ale sistemului de sănătate sunt calitatea serviciilor și dotărilor PRIVATE de sănătate (58,9% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți), calitatea serviciilor și dotărilor PUBLICE de sănătate oferite de Spitalul Județean (55,6% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți) și oferta serviciilor PRIVATE de sănătate (53,2% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți).

⁵⁹ https://citadini.ro/wp-content/uploads/Barometrul-Urban_Politica-Urbana-a-Romaniei.pdf

Figura 119 Gradul de mulțumire privind serviciile sistemului de sănătate din municipiul Bistrița

SURSA: CHESTIONAR DEDICAT CETĂȚENILOR MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Gradul de satisfacție al cetățenilor municipiului Bistrița, privind accesul la servicii de sănătate și calitatea acestora este mediu. Se remarcă un avans al serviciilor private de sănătate mai ales în ceea ce privește oferta de servicii, ceea ce demonstrează o nevoie a diversificării serviciilor publice de sănătate și îmbunătățirea accesului populației la acest tip de servicii.

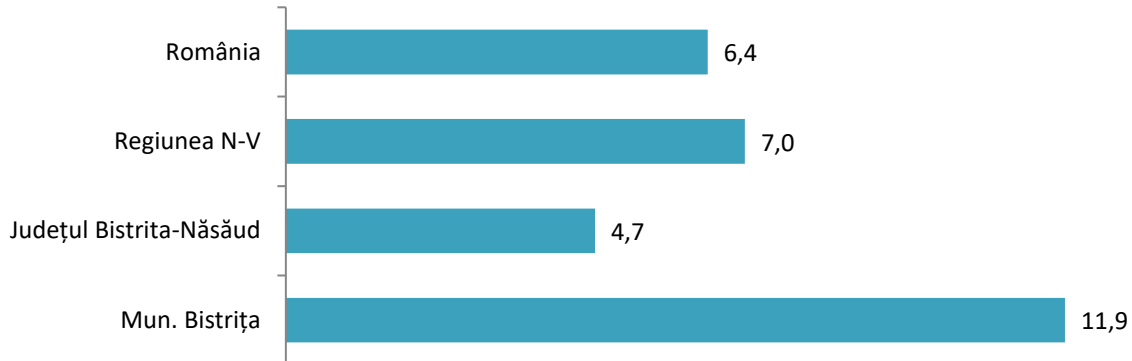
Paturi de spitale/ 1.000 de locuitori

Numărul total de paturi, numărul de medici și personalul medical standardizați la 1.000 de locuitori sunt considerați indicatori importanți ai calității sistemului sanitar. În ultimii ani, numărul total de paturi în spitale, atât publice cât și private, a scăzut semnificativ în toate județele regiunii Nord-Vest, începând imediat după anul 2000, valorile fiind relative constante după anul 2010 până în prezent⁶⁰.

În municipiul Bistrița, raportat la deservirea infrastructurii de sănătate, cu toate că numărul paturilor din spitale este mai ridicat în anul 2020, comparativ cu anul 2014, numărul paturilor din spitale care revin în medie la 1.000 de locuitori indică o tendință nefavorabilă, determinată, în principal, de creșterea demografică. Astfel, dacă în anul 2014 existau 11,7 paturi care revin la 1.000 de locuitori, în anul 2020 numărul acestora crește la 11,9. Totuși, evoluția nu este una majoră, iar în comparație cu acest indice la nivel județean, regional și național, în cadrul municipiului Bistrița situația este una pozitivă. După cum reiese din figura de mai jos, cele mai multe paturi de spital care revin în medie la 1.000 de persoane sunt remarcate în cadrul municipiului Bistrița. La nivelul județului acestea sunt doar 4,7‰, la nivelul regiunii 7,0‰, iar la nivelul țării 6,4‰.

⁶⁰ Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027

Figura 120 Numărul de paturi din spitale ce revin în medie unui număr de 1.000 de locuitori din municipiul Bistrița, din județul Bistrița-Năsăud, Regiunea Nord-Vest și România, 2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Chiar dacă municipiul Bistrița prezintă o situație mai bună, spre deosebire de județ, regiunea NV și țară, în ceea ce privește numărul paturilor de spital/1000 de locuitori, la nivel județean, în anul 2019, acest indicator avea valoarea cea mai mică comparativ cu județele din regiune. Drept urmare, măsurile pentru creșterea numărului de paturi de spital ce revin unui număr de 1000 de locuitori, în municipiul Bistrița, trebuie să fie complementare cu cele incluse în Strategia de dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027, strategie care propune creșterea numărului paturilor de spital până la media regiunii Nord-Vest.

Locuitori ce revin unui medic de familie

În anul 2020, situația la nivelul Municipiului Bistrița și situația la nivelul județului Bistrița-Năsăud indică un context mai puțin avantajos, comparativ cu cel al regiunii și cu cel național. Municipiul Bistrița concentrează un număr mai ridicat de locuitori ce revin în medie unui medic de familie, comparativ cu nivelul județean. Astfel, circa 2058 de locuitori sunt atribuiți unui medic în municipiul Bistrița, în comparație cu 2390 la nivel județean, 1786 la nivel regional și 1782 la nivel național.

Figura 121 Numărul de locuitori ce revin unui medic de familie, Municipiul Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, Regiunea Nord-Vest, România, 2020

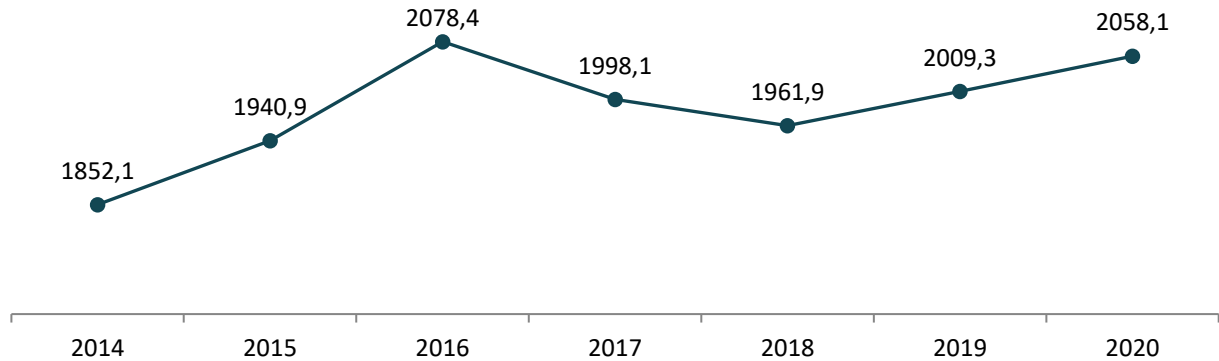

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Raportat la evoluția numărului de locuitori care revin unui medic de familie, aceasta nu este una favorabilă. Dacă în anul 2014, în municipiul Bistrița 1852 de persoane reveneau unui medic de familie, în anul 2020 numărul acestora era cu 11,1% mai mare, astfel eficiența și calitatea timpului acordat unei persoane este

mai scăzută. Acest lucru este datorat atât creșterii populației din ultimii ani, cât și evoluției lente de 13,5% a medicilor privați de familie și scăderii de 69,2% a personalului medical public de familie.

Figura 122 Numărul de locuitori ce revin unui medic de familie, Municipiul Bistrița, 2014-2020

SURSA: TEMPO INS, PRELUCRARE PROPRIE

Starea de sănătate a populației

Mortalitatea la naștere în perioada 2010-2020⁶¹ a fost de 3,6 decese/an cu o creștere la 4 cazuri în anul 2020. La nivelul municipiului Bistrița, mortalitatea infantilă⁶², cu o rată de 3,71‰ în 2020 se plasează sub valoarea la nivel național (6,14‰) și sub valorile județeană (7,52‰) și regională (7,25‰) indicând un context mai favorabil în comparație cu celelalte teritorii. Conform datelor disponibile în cadrul Tempo INS și raportat la reședință⁶³, principalele afecțiuni care conduc la decese, la nivelul județului Bistrița-Năsăud sunt:

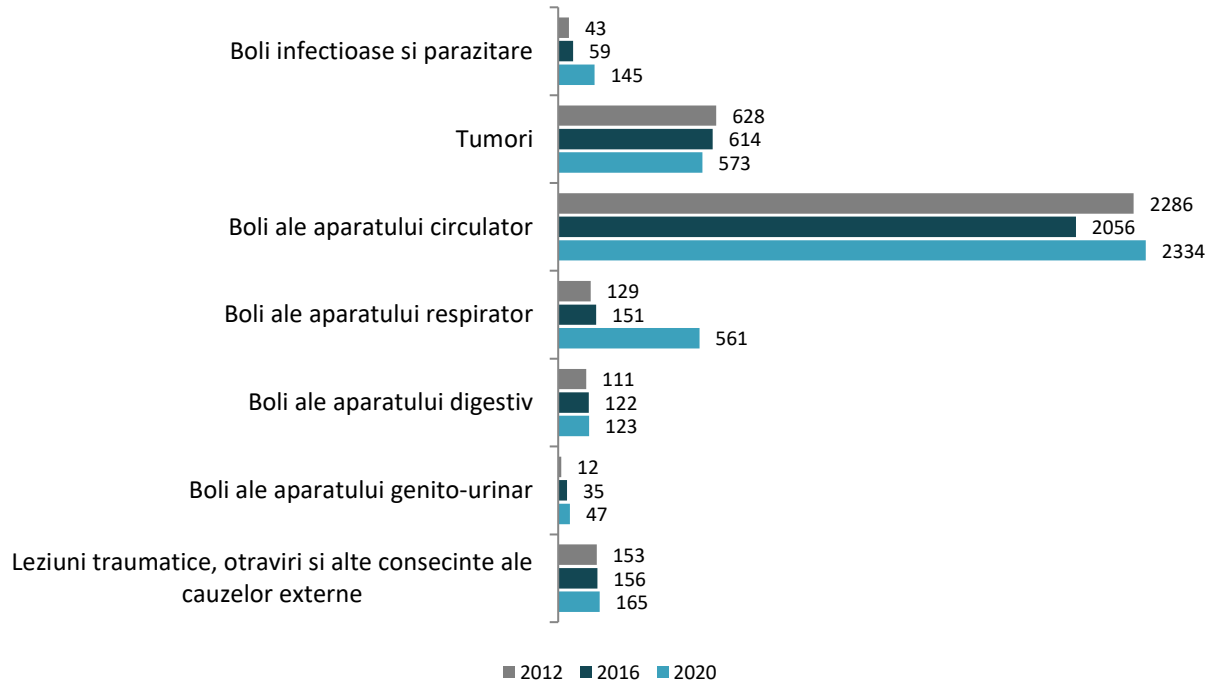
- Bolile aparatului circulator- mai mult de jumătate din decese la nivel județean, respectiv 58% din totalul deceselor au avut drept cauza acest tip de afecțiuni, mai mult de jumătate din ele fiind datorate ischemiilor cardiace;
- Afecțiunile tumorale se află pe loc secundar la cauzele de deces, 14,1% din mortalitatea anului 2020 fiind datorată acestor afecțiuni, în creștere semnificativă din anul 2012;
- Pe la treilea loc în cauzele mortalității se poziționează bolile aparatului respirator cu 13,8% din mortalitatea anului 2020, în creștere constantă în ultimii 8 ani (2008-2020).

⁶¹ INS Tempo POP204 C

⁶² INS Tempo POP208 C

⁶³ Repartizarea datelor în profil teritorial a fost realizată după ultima reședință obișnuită a decedaților

Figura 123 Evoluția principalelor cauze ale mortalității în județul Bistrița-Năsăud, după reședință, 2012, 2016, 2020

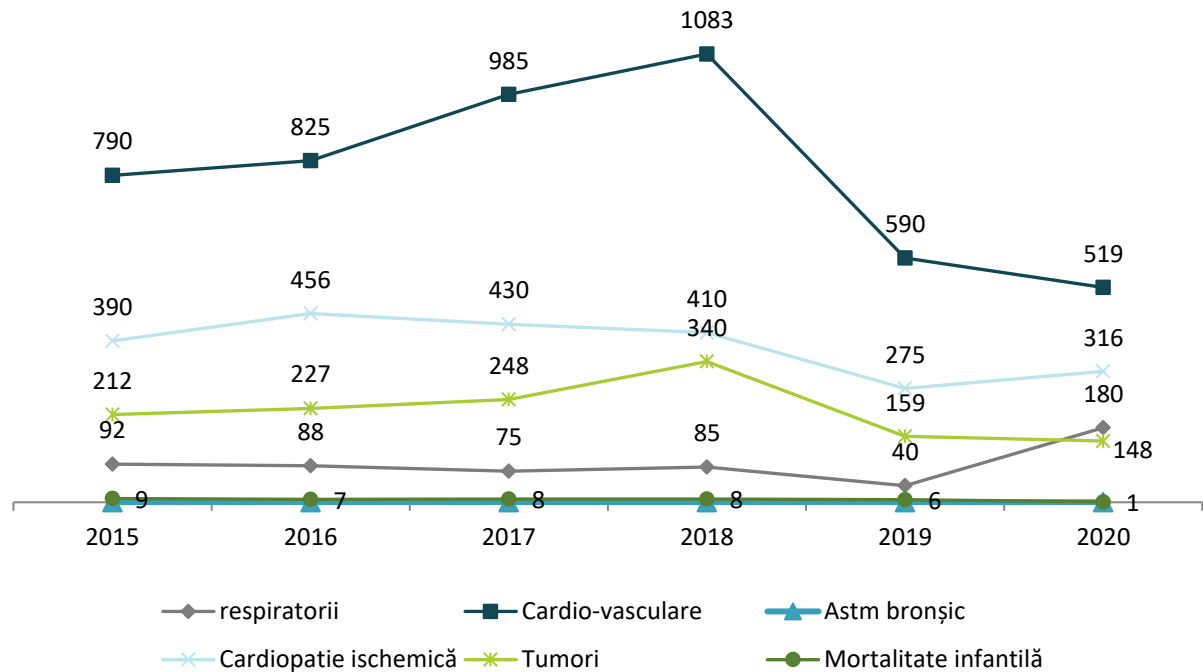

SURSA: TEMPO INS

Conform datelor furnizate de către Direcția de Sănătate Publică principalele afecțiuni ale mortalității la nivelul municipiului Bistrița au avut o evoluție pozitivă, numărul acestora scăzând pe parcursul timpului, cu excepția afecțiunilor respiratorii. Cu circa 96% mai multe decese sunt cauzate de afecțiuni respiratorii în anul 2020, comparativ cu anul 2015. Astfel, decesele influențate de afecțiuni cardio vasculare, afecțiuni de astm bronșic, afecțiuni de cardiopatie ischemică, tumori și de moarte infantilă sunt mai reduse în anul 2020, comparativ cu anul 2015.

Totuși, aproape jumătate (45%) dintre decesele din municipiul Bistrița din anul 2020 sunt cauzate de afecțiuni cardio vasculare. Afecțiunile de tipul cardiopatiilor ischemice reprezintă a doua afecțiune caracterizată ca fiind o cauză de deces predominantă, însumând o pondere de 27% din totalul acestora. Numărul acestora a scăzut în perioada de referință cu circa 34% în cazul afecțiunilor cardio vasculare și cu circa 19% în cadrul afecțiunilor de tipul cardiopatiilor ischemice, fapt ce indică o evoluție favorabilă. Se observă astfel, o scădere a numărului de decese cauzate de majoritatea tipurilor de afecțiuni prezentate în figura de mai jos, cu excepția afecțiunilor respiratorii care s-au dublat în anul 2020, comparativ cu anul 2015.

Figura 124 Evoluția principalelor afecțiuni care au cauzat decese în municipiul Bistrița, 2015-2020

SURSA: DATELE FURNIZATE DE CĂTRE DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD

Situația cazurilor noi de îmbolnăviri la medici de familie în anul 2020 plasează pe primul loc în județul Bistrița-Năsăud afecțiunile cardio-vasculare, afecțiunile endocrine și afecțiunile de diabet, iar la nivelul municipiului Bistrița afecțiunile cardio-vasculare, afecțiunile endocrine și afecțiunile cerebro-vasculare. Raportat la evoluție, atât în cadrul județului Bistrița-Năsăud, cât și în cadrul municipiului Bistrița afecțiunile cardio-vasculare, endocrine și cerebro-vasculare, hipoacuzia au urmat o evoluție nefavorabilă, crescând cu ponderi cuprinse între 105% și 357% la nivel județean și cu ponderi cuprinse între 189% și 295% la nivelul municipiului în anul 2020, comparativ cu anul 2015.

Tabel 27 Situația cazurilor de îmbolnăviri- cazuri noi la medici de familie, județul Bistrița-Năsăud și Municipiul Bistrița, 2015, 2018, 2020 și evoluția 2015-2020

Afecțiunea	2015		2018		2020		2015-2020	
	Județ	Bistrița	Județ	Bistrița	Județ	Bistrița	Județ	Bistrița
Dizenterii	0	0	0	0	0	0	-	-
Hepatita A	44	8	72	10	2	1	-95%	-88%
BDA	1529	608	1461	551	1016	501	-34%	-18%
Tuberculoza	150	40	117	28	62	25	-59%	-38%
Methemoglobinemie	0	0	0	0	0	0	-	-
Hipoacuzie	49	27	76	38	120	41	145%	52%
Boli psihice	533	290	261	129	884	394	66%	36%
Cardio- vasculare	2820	583	4620	2120	6137	1955	118%	235%
Endocrine	461	297	813	512	2109	1173	357%	295%
Cerebro-vasculare	570	184	625	319	1169	532	105%	189%

Diabet	1250	647	1086	535	1339	334	7%	-48%
Encefalita	4	1	0	0	0	0	-100%	-100%

SURSA: DATELE FURNIZATE DE CĂTRE DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD

3.4.3. INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

3.4.3.1. FURNIZORII DE SERVICII SOCIALE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA

Furnizori publici de servicii sociale

Furnizarea de servicii sociale la nivelul județului Bistrița-Năsăud și al municipiului Bistrița are drept scop asigurarea incluziunii sociale a tuturor categoriilor vulnerabile și creșterea calității vieții persoanelor din grupurile țintă⁶⁴. **Principalii furnizori publici de servicii sociale**, în municipiul Bistrița, sunt **Direcția de Asistență Socială Bistrița (DAS)** și **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița - Năsăud (DGASPC)**.

Direcția de Asistență Socială (DAS) este structura specializată, în subordinea Consiliului Local al municipiului Bistrița, specializată în acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor de asistență socială în vederea asigurării aplicării politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități și altor persoane sau grupuri afectate de probleme sociale și care au domiciliu pe raza municipiului Bistrița.

Direcția de Asistență Socială Bistrița (DAS) furnizează servicii sociale pentru categorii diverse de beneficiari. În vederea combaterii situațiilor de risc în care aceștia se află, astfel:

- Servicii sociale destinate prevenirii și combaterii sărăciei și riscului de excludere socială
- Servicii sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice
- Servicii sociale destinate îngrijirii și protecției persoanelor vulnerabile
- Servicii sociale destinate protecției și promovării drepturilor persoanelor vulnerabile

Tabel 28 Centrele sociale din municipiul Bistrița aflate în administrarea DAS, 2020

NUME CENTRU	CAPACITATE	BENEFICIARI ÎN 2020
Serviciul Cămin pentru persoanele vârstnice	47 locuri, 34 paturi	37
Serviciul Centru de noapte și cazare pentru persoanele fără adăpost	14 paturi	33 beneficiari unici
Cantina de ajutor social	200 porții	11/lună
Compartimentul de asistență la domiciliu pentru persoanele vârstnice	12 persoane	7 beneficiari lunar, 10 contracte

⁶⁴ Strategia Județeană de Dezvoltare a Serviciilor Sociale 2016-2020 – județul Bistrița-Năsăud

NUME CENTRU	CAPACITATE	BENEFICIARI ÎN 2020
		încheiate la final 2020
Compartiment locuință protejată	6 paturi	3/lună
Centrul de cazare pentru persoane adulte fără adăpost	20 paturi	3/lună
Cabinet stomatologic		260 consultații/an

SURSA: DAS BISTRIȚA

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița (DGASPC) funcționează ca instituție publică, de interes județean, cu personalitate juridică în subordinea Consiliului Județean Bistrița și asigură aplicarea politicilor sociale la nivel județean, în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor cu handicap, precum și oricăror persoane aflate în nevoie. Misiunea instituției este de a asigura persoanelor domiciliat în județ, un sistem de asistență socială care să răspundă nevoilor identificate și să ofere o securitate socială universală și cuprinzătoare.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița (DGASPC) este principalul furnizor public de servicii sociale specializate la nivel județean. Direcția oferă o gamă largă de servicii sociale, în regim de tip rezidențial sau de zi, servicii sociale acordate copiilor, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice și oricăror persoane aflate în nevoie. Serviciile sociale se acordă de către personalul Direcției atât în cadrul aparatului propriu cât și în centrele subordonate, după cum urmează⁶⁵:

Servicii sociale destinate protecției copilului

- Serviciul Management de caz pentru copii și evaluare inițială
- Serviciul Management de caz asistență maternală
- Serviciul de evaluare complexă a copilului
- Serviciul intervenție în situații de abuz, neglijare, exploatare
- Biroul adopției, postadopției

Servicii oferite persoanei adulte aflate în dificultate

- Serviciul management de caz pentru adulți și monitorizare servicii sociale
- Serviciul de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap

Tabel 29 Servicii de tip rezidențial în municipiul Bistrița, aflate în administrarea DGASPC Bistrița - Năsăud, 2020

NUME CENTRU	TIP SERVICIU	SERVICII OFERITE
Centrul pentru protecția copilului	Centrul de plasament de tip familial pentru copilul cu dizabilități	cazare pe perioadă nedeterminată, servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive, asistență medicală și îngrijire, socializare și petrecerea timpului liber, educare, integrare

⁶⁵ Strategia Județeană de Dezvoltare a Serviciilor Sociale 2016-2020 Județul Bistrița-Năsăud

NUME CENTRU	TIP SERVICIU	SERVICII OFERITE
		socială, medierea relațiilor copiilor cu părinții naturali/asistenți maternali, monitorizarea acestor relații, reintegrare familială
	Centrul maternal	informare în domeniu, cazare pe perioadă determinată, servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive, asistență medicală și îngrijire, socializare și petrecerea timpului liber, educare, integrare socială
	Centrul de primire în regim de urgență "Copiii străzii"	informare, cazare pe perioadă determinată, servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive, asistență medicală și îngrijire, socializare și petrecerea timpului liber, educare, integrare socială și familială
Centre de zi	Centrul de recuperare de zi pentru copilul cu dizabilități	activități de recuperare neuropsihomotorie și senzoriale, kinetoterapie, logopedie, alte servicii de recuperare, consiliere psihologică
	Centrul educațional de zi pentru copilul exploatat prin muncă	activități de îngrijire, sprijin în activitățile școlare, socializare și petrecere a timpului liber, consiliere socială pentru copil și familie, servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive, educare, servicii de suport pentru diferite situații de dificultate, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă
Centre de servicii de recuperare de tip ambulatoriu	Centrul de servicii de recuperare neuromotorie	consiliere psihologică, informare în domeniu, kinetoterapie, masaj, hidroterapie, termoterapie, electroterapie.

SURSA: STRATEGIA JUDEȚEANĂ DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2016-2020 JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

DGASPC Bistrița - Năsăud mai are în administrare și alte centre sociale, pe raza județului Bistrița-Năsăud, astfel:

- Localitatea Teaca: Casa nr.1, Casa nr.2.
- Localitatea Beclean: Centrul de plasament de tip familial pentru copii Beclean; Centrul de recuperare de zi pentru copilul cu dizabilități - Echipa mobilă; Centrul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică pentru adulți cu Alzheimer (CRRNAA); Centrul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică pentru tineri cu handicap (CRRNTH); Centrul de recuperare și reabilitare neuropsihică "Sf. Luca" (CRRN Sf. Luca)
- Localitatea Năsăud: Centrul de plasament de tip familial pt. Copii; Centrul de recuperare de zi pentru copilul cu dizabilități.
- Localitatea Chiraleș: Casa de Tip Familial.
- Localitatea Nușeni: Căminul pentru persoane vârstnice; Centrul de servicii de recuperare neuromotorie

Furnizori privați de servicii sociale

Direcția de Asistență Socială (DAS) Bistrița și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița – Năsăud (DGASPC) colaborează cu instituții publice și cu organizații private din domeniul asistenței

sociale, de pe raza municipiului Bistrița, pentru buna implementare a activităților privind furnizarea serviciilor sociale la nivelul Municipiului Bistrița.

Tabel 30 Furnizori privați de servicii sociale acreditați în baza legii 197/2012, care desfășoară activități în municipiul Bistrița, 2021

NR. CRT.	NUME ORGANIZAȚIE
1	Asociația Autism Europa Bistrița
2	Asociația Filantropia Ortodoxa filiala Bistrița
3	Asociația Nevăzătorilor din Romania Filiala județeană Bistrița Năsăud
4	Filiala Reghin a Fundației Creștine Diakonia
5	Asociația A.F.I. Pro familia
6	Asociația Autism Pas cu Pas Bistrița
7	Asociația Caritas Eparhial Greco Catolic Cluj Filiala Bistrița
8	Asociația Clubul Amazoanelor Bistrițene
9	Asociația de Ajutorare a Copiilor Benita
10	Asociația de Scleroză Multiplă Bistrița
11	Asociația Începuturi Noi
12	Asociația Națională a Surzilor din România - Filiala Bistrița
13	Asociația Rază de Soare Centru de Recuperare și Educare a Persoanelor cu Dizabilități - Bistrița
14	Asociația Trup și Suflet
15	Asociația Vera Caritas
16	Fundația Bucurie
16	Fundația Centrul Creștin de Reintegrare Socială ONISIM Bistrița
17	Fundația Inocenți
18	Fundația Matisim

SURSA: MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

3.4.3.2. ANALIZA SITUAȚIEI CATEGORIILOR DE BENEFICIARI DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ DIN MUNICIPIUL BISTRITĂ

Pe raza Municipiului Bistrița prin intermediul structurilor specializate sunt furnizate beneficii și servicii sociale următoarelor categorii de beneficiari:

1. Copii și familie:

2. Persoane cu dizabilități:

- copii aflați în risc de separare de familie;
- copii lipsiți temporar de ocrotire, prin plecarea la muncă în străinătate a părinților;
- victimele violentei în familie.

- copii cu dizabilități;
- adulți cu dizabilități.

3. Persoane vârstnice:

- Persoane vârstnice neinstituționalizate, dar cu grade de dependență diferite;
- Persoane vârstnice independente;
- Persoane vârstnice instituționalizate.

4. Persoane și familii aflate în risc de marginalizare și excludere socială:

- fără venituri sau cu venituri reduse;
- fără adăpost;
- victimele traficului de persoane;
- persoane care au fost private de libertate în urma săvârșirii unei fapte penale.

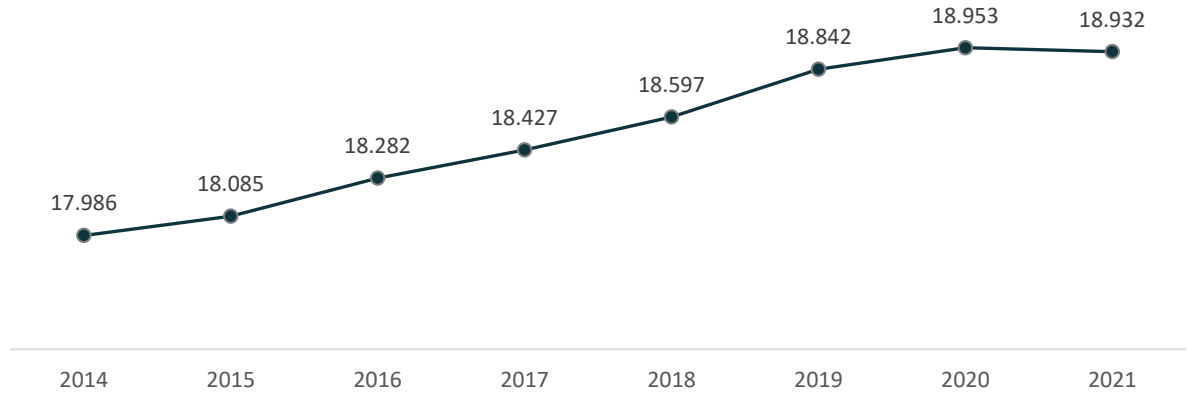
Municipiul Bistrița prezintă o creștere demografică constantă, în ultimii 8 ani, în condițiile în care la nivel județean, regional și național tendința este de scădere a populației. Cele mai importante creșteri ale populației se remarcă pe segmentele de vârstă 10 – 14 ani (18,42%), 56 – 69 ani (83,09%) și 70 – 74 ani (80,83%). Tinerii și vârstnicii reprezintă categoriile de populație considerate dependente (de populația adultă) și cele mai predispuse la situații de vulnerabilitate. Această dinamică demografică reprezintă un indicator pentru nevoia de a crește capacitatea și de a eficientiza furnizarea a serviciilor sociale, pe termen mediu și lung, având în vedere creșterea numărului de potențiali beneficiari dar și o eventuală diversificare a nevoilor acestora, din punct de vedere al asistenței sociale.

Totodată, izbucnirea pandemiei de COVID-19, la începutul anului 2020 a dat naștere la nenumărate provocări pentru domeniul asistenței sociale în România. Efectele negative ale pandemiei se fac resimțite la nivelurile tuturor categoriilor sociale, însă nu în mod egal, persoanele vulnerabile resimțind aceste efecte negative mai mult decât celelalte categorii. În comunitățile în care existau deja probleme sociale, pandemia a multiplicat și agravat acele probleme în timp ce unele persoane nevulnerabile s-au confruntat pentru prima dată cu probleme de ordin social. Dintre categoriile cele mai afectate, copiii și bătrânii sunt cei mai vulnerabili. Având în vedere ca aceste categorii de persoane au crescut în volum în ultimii ani, se remarcă, încă o dată, nevoia de consolidare a serviciilor sociale dedicate acestora.

Copii și familie

Conform datelor preluate de la Institutul Național de Statistică (INS), în anul 2021 populația Municipiului Bistrița era de 94.631 de locuitori, din care 18.932 persoane cu vârsta între 0-19 ani. Populația municipiului Bistrița cu vârsta între 0-19 ani reprezintă aproximativ 20% din totalul populației. Ca și evoluție, numărul total de locuitori la nivelul municipiului a crescut în ultimii 8 ani, cu 2,36%, iar numărul copiilor și tinerilor crescut cu 5,26% în perioada de referință.

Figura 125 Evoluția numărului de copii și tineri (0 – 19 ani) cu domiciliul în municipiul Bistrița, 2014 - 2021

SURSA: TEMPO INS

În ceea ce privește evoluția pe grupe de vârstă, comparativ cu anul 2014 se înregistrează o tendință de scădere ușoară a numărului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 5-9 ani, în timp ce pentru restul grupelor de vârstă tendința este una crescătoare. Cea mai pronunțată creștere a numărului de copii din municipiu se înregistrează pe segmentul 10-14 ani.

TABEL 31 Evoluția numărului de copii și tineri pe grupe de vârstă în municipiul Bistrița, 2014 - 2022

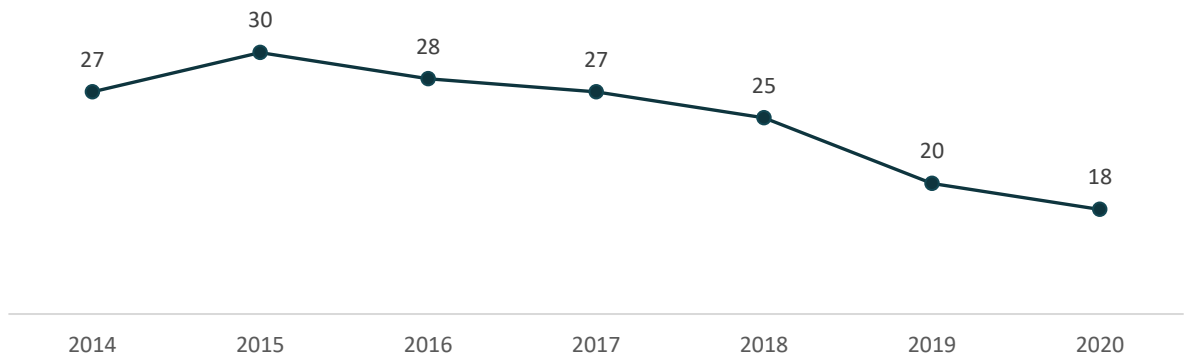
GRUPA DE VÂRSTĂ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014-2021
0 – 4 ani	4.637	4.623	4.558	4.699	4.756	4.927	4.928	4.721	1,81%
5 – 9 ani	4.719	4.858	5.001	4.877	4.866	4.762	4.724	4.686	-0,70%
10 – 14 ani	4.278	4.282	4.373	4.501	4.681	4.816	4.942	5.066	18,42%
15 – 19 ani	4.352	4.322	4.350	4.350	4.294	4.337	4.359	4.459	2,46%
TOTAL	17.986	18.085	18.282	18.427	18.597	18.842	18.953	18.932	5,26%

SURSA: TEMPO INS

Copii în sistemul de protecție

Conform DGASPC Bistrița-Năsăud, la finalul anului 2020, 620 de copii se aflau în sistemul de protecție socială sau erau beneficiari de asistență socială, la nivelul județului Bistrița - Năsăud. Numărul acestora este într-o continuă scădere începând cu anul 2016, în 2020 fiind înregistrați cu 22,60% mai puțini copii care beneficiază de ajutor, față de anul 2014. La nivelul municipiului Bistrița, numărul copiilor aflați în sistemul de protecție socială este de asemenea, în scădere, ajungând la 18 persoane în 2020, cu 33,33% mai puțini decât în anul 2014.

Figura 126 Evoluția numărului de copii aflați în sistemul de protecție socială în municipiul Bistrița, 2014 - 2020

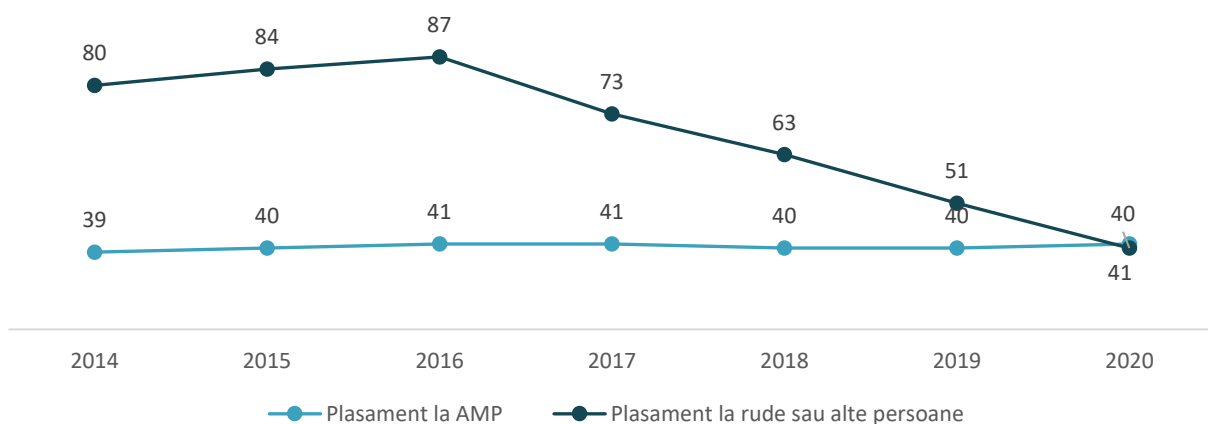

SURSA: DGASPC BISTRIȚA - NĂȘĂUD

Dintre copiii aflați în plasament, în municipiul Bistrița, 41 de copii beneficiau de îngrijire la asistenți maternali profesioniști – AMP în anul 2020. Numărul de copii aflați în plasament la AMP, în perioada 2014 – 2020 a crescut ușor, media anuală, în ultimii 7 ani, fiind de 40,28 copii. În schimb, numărul de asistenți maternali profesioniști care au în îngrijire copii, a scăzut față de anul 2014, de la 31 de AMP la 24 de AMP, în 2020 fiind cu 29% mai puțini AMP angajați în 2020. Astfel, raportul dintre numărul de copii aflați în îngrijire la AMP și numărul de AMP a crescut de la 1,25 copii/AMP în 2014 la 1,7 copii/AMP în 2020.

În ceea ce privește plasamentul familial (la rude sau la alte persoane), conform datelor transmise de către DGASPC Bistrița-Nășăud, numărul copiilor care beneficiază de aceasta formă de îngrijire a scăzut cu 50% în 2020, față de 2014, la nivelul municipiului, de la 80 de copii, la 40. Astfel, se remarcă o scădere importantă a numărului de plasamente la rude și alte persoane, până la un nivel aproape identic cu numărul plasamentelor la AMP.

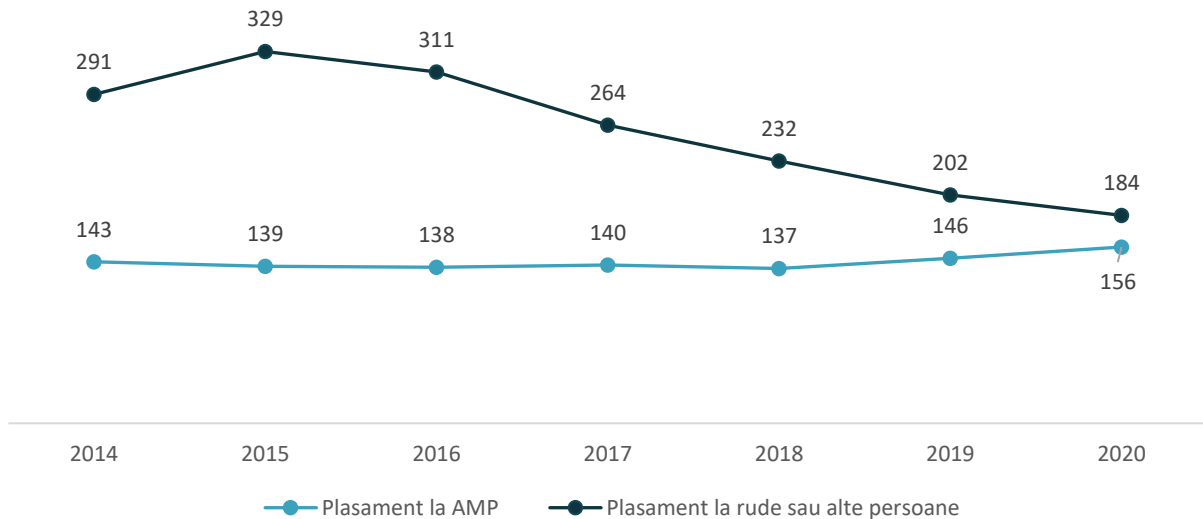
Figura 127 Evoluția numărului de copii aflați în plasamente la AMP, rude și alte persoane, municipiul Bistrița, 2014 - 2020

SURSA: DGASPC BISTRIȚA - NĂȘĂUD

Comparativ cu situația pe municipiu, în Județul Bistrița - Năsăud, în 2020, 156 de copii se aflau în plasament la AMP – Asistent Maternal Profesionist, în timp ce 184 de copii se aflau în plasament la rude sau la alte persoane.

Figura 128 Evoluția numărului de copii aflați în plasament, după tipurile de plasament, jud. Bistrița - Năsăud, 2014-2020

SURSA: DGASPC BISTRIȚA

Dinamica evoluției acestor indicatori, în perioada de referință, este similară în cele două teritorii analizate, constatându-se o scădere a plasamentelor la rude sau alte persoane în timp ce numărul plasamentelor la AMP prezintă o creștere ușoară.

Conform datelor furnizate de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud (DGASPC), în 2020, la nivelul municipiului Bistrița, existau 239 de copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, dintre care 36 de copii cu ambii părinți plecați, 203 copii cu un singur părinte plecat. Pentru copiii cu unic susținător al familiei monoparentale plecat la muncă în străinătate nu au fost transmise date aferente perioadei 2019 – 2020 din partea DGASPC Bistrița-Năsăud.

Conform evidențelor Direcției de Asistență Socială (DAS) din cadrul primăriei Bistrița, media anuală, pentru anul 2020, a numărului de copii cu părinți plecați la muncă în străinătate a fost:

- Copii cu ambii părinți plecați la muncă în străinătate: 42 copii/an
- Copii cu un singur părinte plecat la muncă în străinătate: 352 copii/an
- Copii cu unic susținător plecat la muncă în străinătate: 16 copii/an

Din evidențele DGASPC Bistrița-Năsăud se observă o scădere ușoară, în perioada 2014-2020, a numărului de copii cu ambii părinți plecați la muncă în străinătate (-5,25%) și a numărului de copii cu un singur părinte plecat la muncă în străinătate (-2,87%).

Tabel 32 Evoluția numărului de copii proveniți din familii cu părinți plecați la muncă în străinătate, municipiul Bistrița, 2014 - 2020

ANUL	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020
Ambii părinți plecați la muncă în străinătate	38	39	39	39	38	36	36	-5.25%

ANUL	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020
Un singur părinte plecat la muncă în străinătate	209	206	206	206	202	203	203	-2.87%
Părintele unic plecat la muncă în străinătate	25	27	27	27	27	-	-	-
TOTAL	272	272	272	272	267	239	239	-12.13%

SURSA: DGASPC BISTRIȚA-NĂȘĂUD

În 2020, numărul total al copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate este mai mic cu 12,13% față de anul 2014, la nivelul municipiului, valoarea acestuia reprezentând 13,11% din totalul la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Evoluția acestor indicatori urmează tendința observată la nivel județean, unde se constată scăderi pe toate categoriile de copii cu părinți plecați la muncă în străinătate.

Tabel 33 Evoluția numărului de copii proveniți din familii cu părinți plecați la muncă în străinătate, jud. Bistrița - Năsăud, 2014 - 2020

ANUL	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020
Ambii părinți plecați la muncă în străinătate	695	725	478	504	445	374	330	-52.52%
Un singur părinte plecat la muncă în străinătate	1570	1616	1916	1967	1916	1709	1388	-11.59%
Părintele unic plecat la muncă în străinătate	158	160	135	143	143	98	105	-33.54%
TOTAL	2423	2501	2529	2614	2504	2181	1823	-24.76%

SURSA: DGASPC BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Dinamica numărului de copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, la nivelul județului, în ultimii 7 ani, arată o evoluție crescătoare în perioada 2014 – 2017, urmată de un declin, până în 2020. Astfel, numărul total de copii cu părinți plecați la muncă în străinătate a scăzut în 2020 cu 24,76% față de 2014, cea mai mare scădere înregistrându-se pe segmentul copii cu ambii părinți plecați la muncă în străinătate.

DGASPC Bistrița-Năsăud monitorizează copiii proveniți din aceste familii iar pentru o parte dintre aceștia decide instituirea măsurii de protecție specială. Protecția specială a copilului reprezintă ansamblul măsurilor, prestațiilor și serviciilor destinate îngrijirii și dezvoltării copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi sau a celui care, în vederea protejării intereselor sale, nu poate fi lăsat în grija acestora.

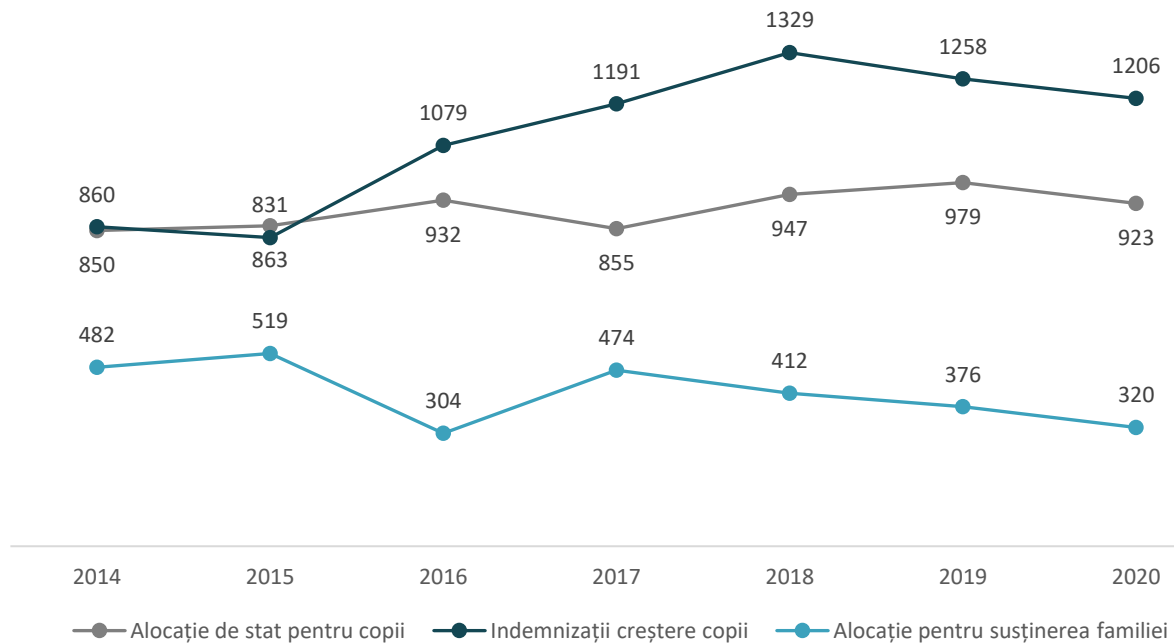
Destrămarea familiilor ca urmare a migrației părinților pentru a munci în străinătate este un fenomen care afectează, anual, un număr important de copii de pe raza municipiului Bistrița, însă evidențele arată o îmbunătățire a situației prin scăderea constantă a numărului de copii cu părinți plecați la muncă în străinătate. Plecarea părinților la muncă în străinătate este un fenomen care afectează dezvoltarea psiho-socio-emoțională a copiilor rămași fără supravegherea, suportul și afectivitatea necesară din partea părinților.

Prestațiile sociale reprezintă o componentă importantă a sistemului de asistență socială. Acestea sunt ajutoare sociale sub forma de transferuri financiare, acordate familiilor sau persoanelor aflate în situații de dificultate financiară, sau sunt acordate familiilor în situația nașterii copiilor și pentru creșterea și educarea

acestora, sub formă de indemnizații. Prestațiile sociale favorizează incluziunea socială și asigurarea unei vieți autonome.

Direcția de Asistență Socială Bistrița (DAS), prin compartimentul Beneficii Sociale, acordă astfel de ajutoare sociale sub formă de bani, din bugetul de stat și din cel local, după următoarele criterii: : evaluarea contextului familial, veniturile solicitantului sau ale familiei acestuia, condițiile de locuire, starea de sănătate și gradul de dependență al persoanelor.

Figura 129 Evoluția numărului de beneficii sociale pentru familie și copil in municipiul Bistrița, 2014 - 2020

SURSA: DAS BISTRIȚA

Față de anul 2014, se remarcă o creștere a numărului de beneficiari pentru Alocația de stat pentru copiii și Indemnizații creștere copii. Cu toate acestea, numărul acestor prestații sociale a început să scadă începând cu anul 2018, respectiv 2019, pe fondul scăderii natalității. Numărul beneficiarilor pentru Alocația pentru susținerea familiei este în scădere începând cu anul 2015. Municipiul Bistrița înregistrează o scădere a sporului natural în ultimii ani. În perioada 2014 – 2020, la nivelul municipiului se remarcă un vârf al numărului de nașteri în anul 2018, urmat de un declin constant până în anul 2020. Această dinamică demografică explică evoluția numărului de beneficiari de prestații sociale în municipiul Bistrița. Scăderea numărului de alocații pentru susținerea familiei, prestație ce se acordă familiilor ale căror venituri sunt sub 530 lei/membru de familie, conform prevederilor Legii nr.277 din 24 decembrie 2010, poate fi conectată cu creșterea nivelului de trai, generată de creșterea veniturilor și de îmbunătățirea accesului pe piața muncii. De asemenea, numărul beneficiarilor de Venit minim garantat a scăzut, la nivelul municipiului, cu 14,29% în anul 2020, față de 2014.

Persoane cu dizabilități

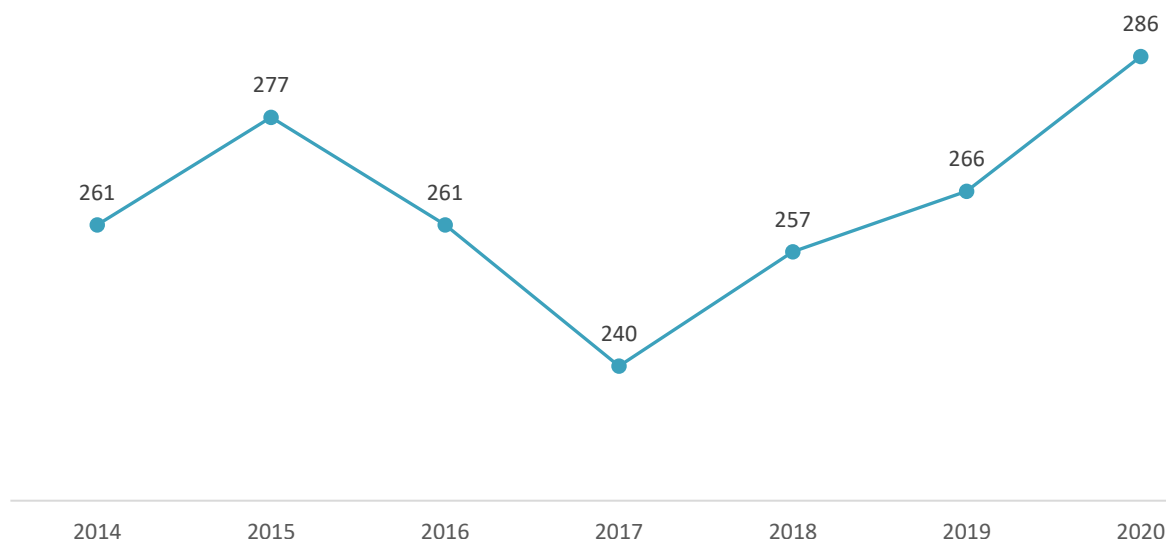
Persoanele cu dizabilități se confruntă cu probleme specifice prin faptul că accesul lor la condițiile normale de viață este îngreunat, mai ales în situațiile în care mediul înconjurător și oportunitățile de participare la viața socială nu sunt adaptate nevoilor lor. Printre dificultățile cele mai importante cu care se confruntă persoanele cu dizabilități se numără lipsa locurilor de muncă dedicate acestora, accesul restrâns la educație și nevoia de accesibilizare a spațiilor publice.

Pentru ca persoanele cu dizabilități să beneficieze de șanse și oportunități egale este nevoie de sprijin și de măsuri din partea instituțiilor publice, în cooperare cu organizațiile private care furnizează servicii sociale. Rolul acestor entități este acela de a oferi persoanelor cu dizabilități capacitatea de a se bucura de drepturi depline și de a beneficia complet de participarea la viața socială și economică europeană, prin mijloace specifice de sprijin.

Copii cu dizabilități

Conform informațiilor transmise de Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Bistrița - Năsăud, în 2020, în municipiul Bistrița erau în evidența instituției 286 de copii cu dizabilități. Față de anul 2014, numărul de copii cu dizabilități din municipiul Bistrița a crescut cu 9,58%. Evoluția acestui indicator prezintă un vârf în anul 2015 (277 persoane), urmat de o depreciere, până în anul 2017 când numărul de copii cu dizabilități din municipiul Bistrița a început, din nou, să crească ajungând la 286 de persoane, peste valoarea înregistrată în 2015.

Figura 130 Evoluția numărului de copii cu dizabilități în municipiul Bistrița, 2014 - 2020

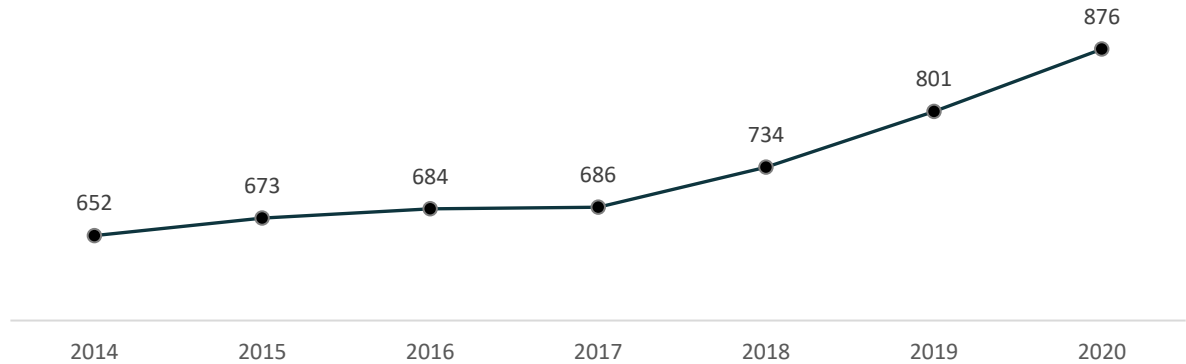

SURSA: DGASPC BISTRIȚA - NĂSĂUD

5,24% din numărul total de copii cu dizabilități se aflau, în 2020, în grija asistenților maternali profesioniști, angajați ai DGASPC. Comparativ cu situația înregistrată la nivel județean, numărul total de copii cu dizabilități din municipiul Bistrița reprezintă 32,65% din totalul pe județ.

Față de anul 2014, numărul de copii cu dizabilități din județul Bistrița-Năsăud a crescut cu 34,36%. În ultimii 3 ani, creșterea numărului de copii cu dizabilități s-a accelerat, având o rată medie de creștere de 8,5%/an.

Figura 131 Evoluția numărului de copii cu dizabilități in jud. Bistrița - Năsăud, 2014 - 2020

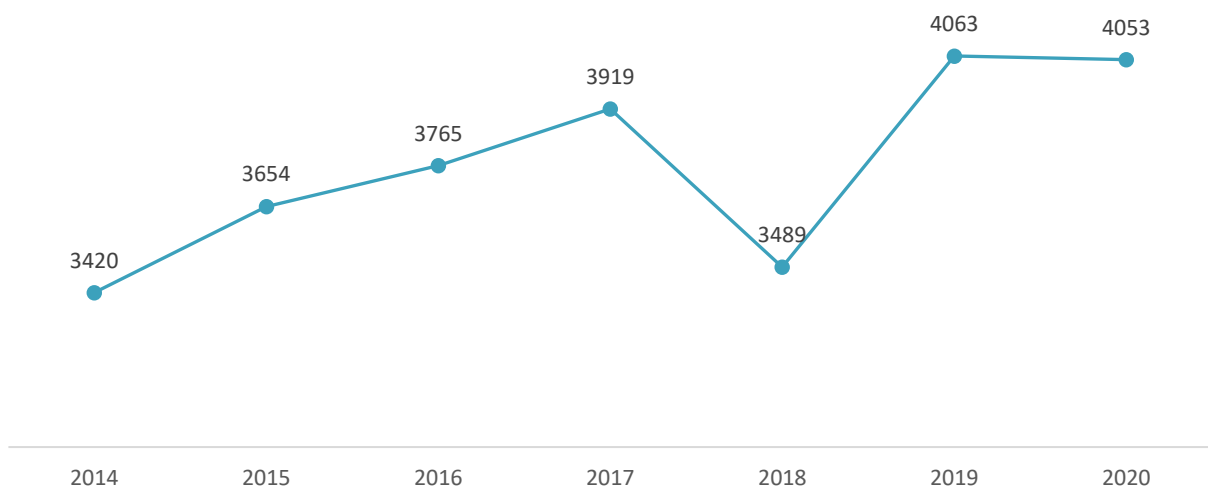
SURSA: DGASPC BISTRIȚA - NĂSĂUD

Creșterea numărului copiilor cu dizabilități, atât la nivel de municipiu cât și la nivel de județ reprezintă un indicator pentru nevoia de a crește capacitatea serviciilor sociale și medicale dedicate acestei categorii de beneficiari.

Adulți cu dizabilități

În ceea ce privește situația persoanelor adulte cu dizabilități, în 2020, în evidențele DGASPC Bistrița-Năsăud figurau 5053 persoane, numărul acestora fiind cu 18,51% mai mare față de anul 2014. Evoluția numărului de persoane cu dizabilități prezintă o tendință crescătoare în ultimii 8 ani, excepție făcând anii 2018 și 2020 când valoarea acestui indicator a scăzut față de anul precedent. Astfel, față de anul 2019 când pe raza municipiului figurau 4063 de persoane cu dizabilități, în 2020 numărul acestora este cu 0,25% mai mic, în scădere ușoară.

Figura 132 Evoluția numărului de adulți cu dizabilități in mun. Bistrița, 2014 - 2020

SURSA: DGASPC BISTRIȚA – NĂSĂUD

Evoluția se încadrează în tendința înregistrată la nivelul județului, unde, după o creștere constantă a persoanelor adulte cu dizabilități, înregistrată în perioada 2014-2019, anul 2020 vine cu o scădere a acestui indicator cu 1,33%. Valoarea indicatorului persoane adulte cu dizabilități, înregistrată la nivelul municipiului, reprezintă 21,21% din totalul înregistrat la nivel județean.

Pentru beneficiarii persoane adulte cu dizabilități, DGASPC Bistrița Năsăud și DAS Bistrița oferă servicii sociale specializate și beneficii sub formă de prestații sociale. Persoanele cu handicap, adulți și copii, încadrate în gradul grav de handicap din municipiul Bistrița au beneficiat, conform legislației speciale în vigoare, de drepturi financiare, informare și pregătire profesională pentru integrarea lor în societate și prevenirea marginalizării. La nivelul municipiului Bistrița, Direcția de Asistență Socială (DAS) din cadrul primăriei municipiului a suplimentat, constant, în ultimii 7 ani, atât numărul indemnizațiilor lunare dedicate persoanelor cu handicap, adulți și copii, cât și numărul de asistenți personali angajați în cadrul direcției. Astfel, numărul indemnizațiilor lunare pentru persoanele cu handicap a crescut cu 64,59% în perioada 2014 – 2020, de la 449 de indemnizații lunare la 739 de indemnizații lunare. Numărul de asistenți personali ai persoanelor cu handicap angajate la DAS a ajuns la 198 de asistenți personali în 2020, cu 42,45% mai mulți decât în 2014. Această dinamică reflectă nevoia în creștere privind beneficiile sociale acordate acestei categorii de beneficiari.

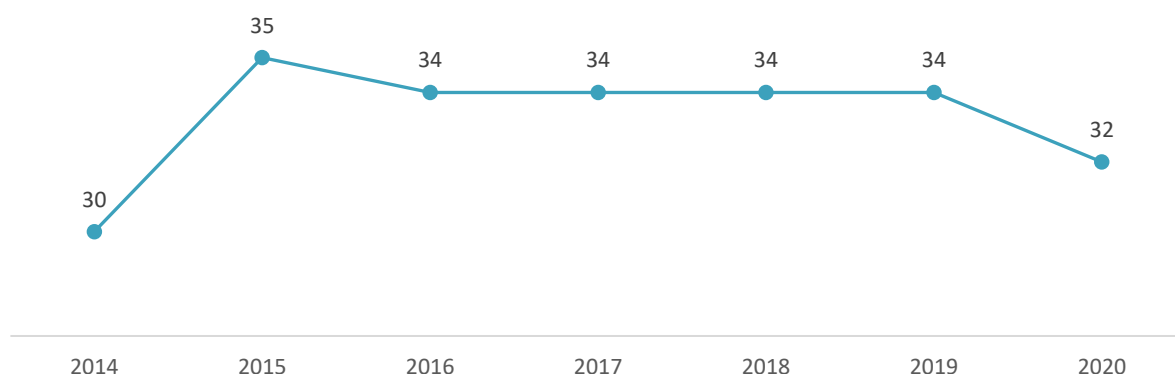
Persoane vârstnice

Persoanele vârstnice din municipiul Bistrița pot beneficia de servicii de îngrijire acordate de către Direcția de Asistență Socială Bistrița (DAS) prin:

- Căminul pentru persoane vârstnice
- Compartimentul de asistență la domiciliu pentru persoane vârstnice

Direcția de Asistență Socială (DAS) Bistrița acordă servicii sociale persoanelor vârstnice ca servicii de îngrijire personală acordate cu prioritate la domiciliu sau în centre rezidențiale pentru persoanele vârstnice dependente, singure ori a căror familie nu poate să le asigure îngrijirea, respectiv de acompaniere, precum și servicii destinate amenajării sau adaptării locuinței, în funcție de natura și gradul de afectare a autonomiei funcționale.

Figura 133 Evoluția numărului de persoane vârstnice care au beneficiat de servicii de îngrijire în cadrul căminului pentru persoane vârstnice în mun. Bistrița, 2014 – 2020 (media lunară)

SURSA: DAS BISTRIȚA

În anul 2020 prin intermediul Serviciului "Cămin pentru Persoane Vârstnice" au fost asistate, în medie, 32 de persoane, cu vârste cuprinse între 67 și 96 de ani. În cadrul Căminului, îngrijirea persoanelor vârstnice

este permanentă, acestea beneficiind de cazare, preparare și servire hrană (mic dejun, dejun, cină și 2 gustări servite între mesele principale), igienă personală, igiena spațiilor de locuit, igiena îmbrăcăminte, asistență medicală, psihologică și socială. În ultimii 7 ani, numărul de persoane vârstnice a fluctuat ușor, media anuală numărului de beneficiari care au beneficiat de acest tip de îngrijire fiind de 33,29.

În ceea ce privește serviciul de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice, în anul 2020, 10 persoane cu vârste cuprinse între 65 și 89 de ani au beneficiat de aceste servicii. Dintre acestea, 9 persoane au fost de sex feminin și 1 persoană de sex masculin. Serviciile de îngrijire la domiciliu acordate de DAS Bistrița includ: servicii sociale privind îngrijirea persoanei, prevenirea marginalizării sociale și sprijinirea pentru reintegrarea socială, consiliere administrativă, sprijin pentru plata unor servicii și obligații curente, îngrijirea locuinței și gospodăriei, ajutor pentru menaj și prepararea hranei; servicii socio-medicale privind acordarea ajutorului pentru realizarea igienei personale, adaptarea locuinței la nevoile persoanei vârstnice și antrenarea la activități economice, sociale și culturale; servicii medicale, sub forma consultațiilor și îngrijirilor medicale la domiciliu sau în instituții de sănătate, consultații și îngrijiri stomatologice, administrarea de medicamente, acordarea de materiale sanitare și de dispozitive medicale.

Alte categorii de beneficiari de asistență socială

Persoanele fără adăpost din municipiul Bistrița pot beneficia de servicii sociale în cadrul Centrului de noapte și cazare temporară, administrat de DAS. În 2020, prin intermediul Centrului de noapte și cazare temporară au fost oferite servicii sociale pentru un număr de 33 de beneficiari.

Cantina municipiului Bistrița, cu o capacitate de 200 de porții, furnizează hrană pentru persoanele nevoiașe. În 2020, cantina a avut un număr mediu lunar de beneficiari de 11 persoane.

Victimele violenței în familie beneficiază de sprijin prin intermediul unui serviciu creat prin proiectul „VENUS – Împreună pentru o viață în siguranță!” proiect ce are ca obiectiv general îmbunătățirea și dezvoltarea măsurilor și serviciilor sociale în scopul prevenirii și combaterii violenței domestice, prin crearea și dezvoltarea unei rețele naționale inovative integrate care va cuprinde 42 de locuințe protejate, precum și servicii integrate complementare de grupuri de suport și cabinete de consiliere vocațională. Proiectul este implementat de Agenția Națională Pentru Egalitate de Șanse între femei și bărbați (ANES), iar în municipiul Bistrița au fost create 6 locuri, în cadrul unui centru, destinate victimelor violenței domestice.

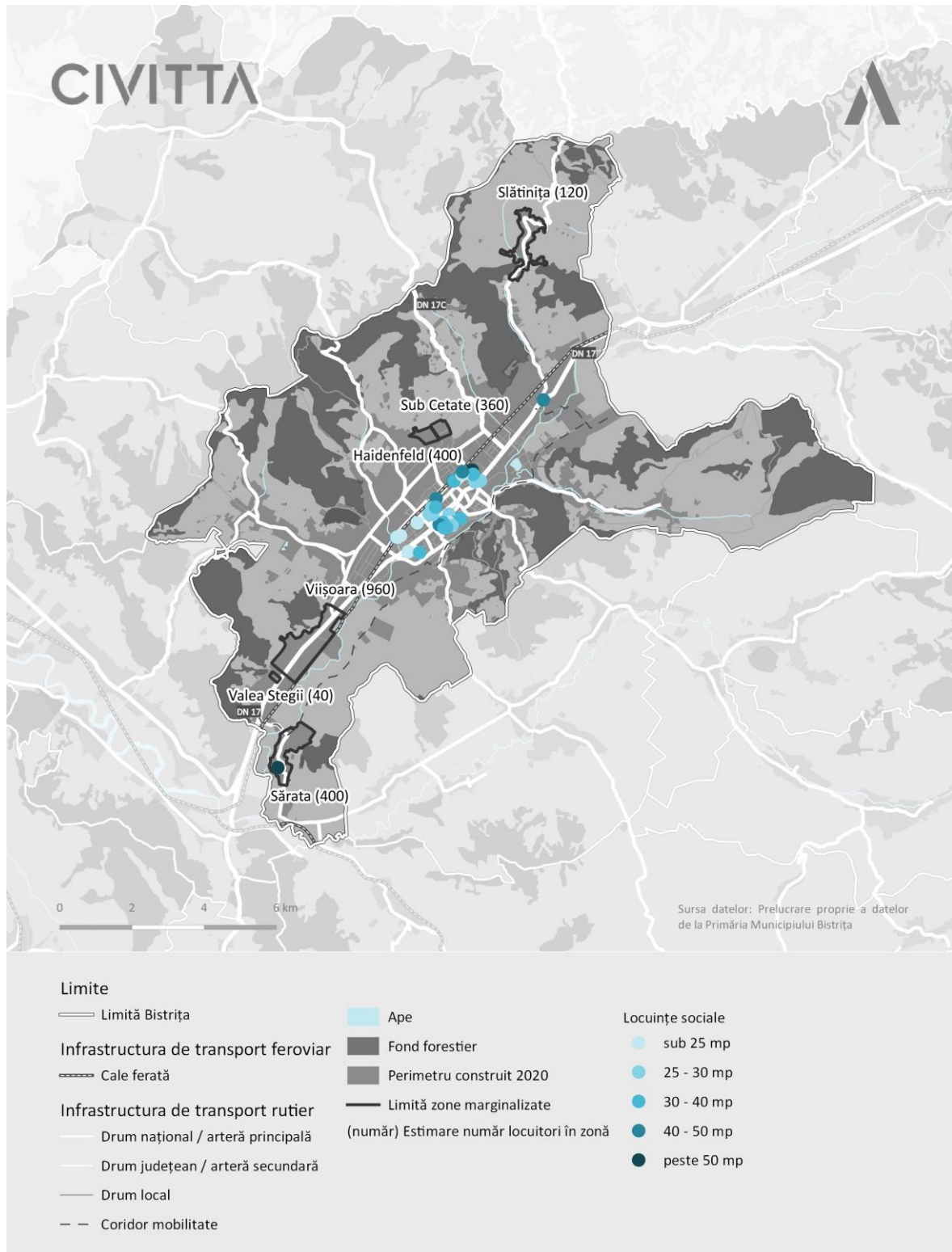
În ceea ce privește nevoile asigurare a unor condiții de locuit decente pentru categoriile sociale dezavantajate, în municipiul Bistrița, în anul 2020 municipalitatea dispunea de 356 de locuințe sociale, cu un grad de ocupare de 100%. Locuințele sociale reprezintă locuințe cu chirie subvenționată, destinate unor categorii de persoane defavorizate prevăzute de lege, cărora nivelul de trai nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței.

În ultimii ani, numărul dosarelor depuse de potențiali beneficiari, în vederea accesării unei locuințe sociale, depășește cu mult disponibilitățile existente, ceea ce demonstrează necesitatea construirii de noi locuințe sociale în paralel cu implementarea de măsuri care să contribuie la reducerea riscului de sărăcie. Din anul 2014, până în anul 2020, în municipiul Bistrița au fost depuse, în medie, 247 de noi cereri de locuințe sociale, anual, în timp ce numărul mediu de locuințe sociale repartizate anual a fost de doar 10 locuințe.

Pentru acoperirea nevoilor privind asigurarea de condiții decente de locuire pentru persoanele dezavantajate, Primăria Bistrița derulează un proiect prin care, în anul 2022, sunt în proces de construire 40 de locuințe sociale ce urmează a fi finalizate și distribuite. De asemenea, municipalitatea a realizat un studiu de fezabilitate pentru alte 135 de locuințe sociale ce vor fi construite în localitatea componentă Viișoara, în prezent existând nevoia de a se accesa o sursă de finanțare pentru implementarea proiectului.

Figura 134 Repartizarea locuințelor sociale și a zonelor cu populație care trăiește în condiții de marginalizare, în municipiul Bistrița, 2022

SURSA: DAS BISTRIȚA

Deservirea și satisfacția populației cu privire la serviciile sociale

La nivelul percepției populației în ceea ce privește oferta și infrastructura de servicii sociale, cel puțin 78% dintre respondenții unui chestionar⁶⁶ aplicat cetățenilor municipiului Bistrița consideră furnizarea de servicii sociale necesară și foarte necesară.

Figura 135 Ierarhizarea serviciilor sociale, conform opiniei locuitorilor municipiului Bistrița, în funcție de necesitatea acestora

Asistență pentru persoane cu dizabilități	• 90,0% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Asistență pentru persoane vârstnice	• 89,2% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Asistență pentru minori proveniți din familii în dificultate	• 88,8% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Servicii destinate integrării persoanelor cu nevoi speciale	• 88,6% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Cantina săracilor	• 83,4% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Servicii pentru persoane cu risc de sărăcie	• 80,3% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Ajutoare pentru încălzirea locuinței	• 77,6% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar

Tot referitor la necesitatea serviciilor sociale respondenții aceluiași chestionar au menționat că, în oferta de servicii sociale existentă la nivelul municipiului ar trebui menținute sau incluse următoarele servicii sau măsuri:

- After school-uri susținute din bugetul local;
- Ajutoare pentru energie electrică;
- Servicii educaționale pentru copii cu nevoi speciale;
- Ajutor pentru integrarea persoanelor fără loc de muncă, cursuri de recalificare profesională;
- Ajutor pentru persoanele cu incapacitatea de deplasare;
- Asistență la domiciliu pentru persoanele vârstnice;
- Asistențe pentru persoanele cu dependențe;
- Burse sociale pentru copiii proveniți din familii defavorizate;
- Servicii gratuite de psihologie specială pentru copii;
- Case de tip familial cu facilități de adopții, centre de zi;
- Cluburi pentru pensionari;
- Centre de reabilitare pentru copii cu probleme de sănătate;

⁶⁶ Chestionar aplicat pe un eșantion de 1032 de persoane, locuitori ai municipiului Bistrița, în perioada 11 septembrie 2021 – 17 decembrie 2021.

- Servicii destinate mamelor singure sau situațiilor de abuzuri domestice în familie.

Rezultatele chestionarului relevă o atenție crescută a populației față de nevoile persoanelor cu dizabilități, ale persoanelor vârstnice și ale copiilor aflați în dificultate. Aceste preocupări sunt corelate cu rezultatele analizei ecosistemului de servicii sociale, rezultate care arată o creștere, în ultimii ani, a numărului de persoane cu dizabilități, în special copii, ceea ce întărește nevoia diversificării și eficientizării serviciilor sociale dedicate acestor categorii de beneficiari, precum și creșterea accesului la aceste tipuri de servicii.

3.4.4. CULTURĂ, TURISM ȘI PETRECEREA TIMPULUI LIBER

Dincolo de impactul economic, sectoarele culturii și turismului sunt valoroase și din perspectiva posibilităților pe care le oferă de exprimare umană. Astfel, cultura și implicit industriile creative, sunt din ce în ce mai utile orașelor a căror economie este bazată și pe aceste resurse, fiind elementul catalizator în jurul căruia se pot cristaliza și dezvolta și alte sectoare de servicii.

În același timp, în ultimele decenii, sectorul turistic a demonstrat că poate contribui într-o mare măsură la dezvoltarea economică și la crearea unor locuri de muncă, fiind astfel un facilitator pentru dialogul multicultural, incluziunea socială și chiar dezvoltarea durabilă.

Cu toate acestea, pandemia a afectat toți cetățenii și numeroase sectoare economice se află într-o situație dificilă, iar sectorul cultural și cel turistic se numără printre cele mai grav afectate. Mai mult, în timpul pandemiei de COVID-19, când mulți oameni au fost limitați în mișcare, a devenit și mai important pentru persoanele de toate vârstele și abilitățile să fie cât mai active. Este foarte important astfel să analizăm cum poate fi gestionată revenirea acestor sectoare sau care sunt noile practici de consum cultural și turistic care se desprind după această perioadă.

Rolul acestui capitol este de a identifica și de a evalua resursele culturale, turistice și de petrecere a timpului liber de care dispune municipiul Bistrița, fie că este vorba despre importante resurse de patrimoniu, fie că se remarcă oportunitățile de loisir din oraș și din împrejurimi, toate acestea stau la baza identității municipiului, având un rol semnificativ în conturarea imaginii de ansamblu a acestuia.

3.4.4.1. CULTURĂ

Această secțiune are ca scop evaluarea serviciilor culturale prezente la nivelul municipiului Bistrița, atât din perspectiva infrastructurii culturale existente, cât și cu privire la consumul cultural al locuitorilor și al turiștilor.

Bistrița sau pe numele săsesc Bistritz, este atestată documentar prima oară ca oraș în anul 1264 și își datorează într-o mare măsură geneza, evoluția și caracteristicile fizice, colonizării germane medievale. Așezarea este amplasată într-o zonă cu resurse naturale deosebit de bogate, iar conjunctura favorabilă, libertățile obținute de coloniști de la Coroana Maghiară, legislația urbană germană, calitatea și cultura grupului uman așezat aici, Biserica catolică și alți factori, au făcut ca orașul să se dezvolte rapid.⁶⁷

Cetatea Bistriței a fost una din cele mai puternice fortificații din Transilvania și a fost pe tot parcursul istoriei unul dintre cele 7 burguri în jurul cărora s-au organizat comunitățile săsești din România: Bistrița, Brașov, Sibiu, Sighișoara, Cluj Napoca, Mediaș și Sebeș.

Orașul se distinge printr-o panoramă superbă a dealurilor împădurite ce îl înconjoară din toate părțile și apa limpede a Bistriței Ardelene care îl străbate. Potențialul turistic al orașului nu este exploatat în totalitate, dar se pot descoperi locuri frumoase și încărcate de istorie pe străzile orașului.

⁶⁷ <https://www.primariabistrita.ro/municipul-bistrita/descrierea-bistritei/>

În acest context, municipiul Bistrița reprezintă un oraș cultural de importanță națională, fiind identificat în istorie ca un important centru meșteșugăresc din Transilvania. *În secolul al XVI-lea orașul își atinge apogeul dezvoltării urbanistice medievale în suprafața cuprinsă între zidurile de incintă, Bistrița înscriind-se sub aspect social, economic și edilitar, între cele mai reprezentative orașe din Transilvania.*⁶⁸ Din această perioadă s-au păstrat o serie de monumente istorice cu o valoare culturală incontestabilă, care pot fi admirate în continuare.

Resursele culturale

Aspectele referitoare la cultură, turism și petrecerea timpului liber reprezintă elemente de plus valoare și un avantaj competitiv atât la nivel local, cât și regional, acestea putând fi astfel valorificate pentru a atrage atenția și a spori notorietatea municipiului Bistrița.

Printre **PRINCIPALELE DOTĂRI CULTURALE** prezente în municipiu se regăsesc următoarele echipamente majore:

MUZEE ȘI COMPLEXURI MUZEALE | Ansamblul Sugălete, Galerile de Artă „Arcade 24”, Muzeul Județean Bistrița-Năsăud sau Muzeul Casa Argintarului (aflat în administrarea Complexului Muzeal Bistrița Năsăud).

CASE MEMORIALE | Casa Andreas Beuchel, Casa Argintarului și Casa Memorială Andrei Mureșanu.

TEATRE ȘI BIBLIOTECI | Biblioteca Județeană „George Coșbuc”.

LĂCAȘURI ȘI EDIFICII DE CULT | Biserica Evanghelică C.A., Mănăstirea minorită, Biserica „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului”, Catedrala ortodoxă „Sfinții Trei Ierarhi” din Bistrița, Biserica romano-catolică, Sinagoga din Bistrița sau Mănăstirea dominicană din Bistrița.

INSTITUȚII CULTURALE | Biblioteca Județeană „George Coșbuc”, Centrul de Artă Tradițională – Casa cu Lei, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”, Palatul Copiilor sau Studioul de film și actorie Bistrița.

CENTRUL ISTORIC, CLĂDIRI ȘI ATRACȚII REPREZENTATIVE | Ansamblul urban medieval Bistrița, Turnul Dogarilor, Casa lui Ion Zidarul, Colegiul Național „Liviu Rebreanu”, Colegiul Național „Andrei Mureșanu”, Piața Centrală – Marketplatz, Castelul Lazar Imre (Sărata), Primăria veche și Clădirea Poștei Vechi.

MONUMENTE DE FOR PUBLIC | Bustul lui Mihai Eminescu, Portretul Corneliu Baba, Bustul lui Alexandru Ioan Cuza, Bustul lui Avram Iancu, Statuia lui George Coșbuc, Bustul lui Liviu Rebreanu, Statuia lui Andrei Mureșanu sau Monumentul evreiesc.

CINEMATOGRAFE | Centrul Cultural „Dacia” sau HappyCinema.

Centrul istoric al municipiului Bistrița reprezintă nucleul cultural al orașului, fapt ce se observă și în urma distribuției teritoriale a dotărilor culturale prezente la nivelul municipiului. Din această fortificație vastă se păstrează o parte din zidurile de sud și de est, împreună cu Turnul Dogarilor. Turnul Dogarilor este singurul turn de apărare păstrat din cetatea medievală a Bistriței, restaurat în anii 1962 și 1977.

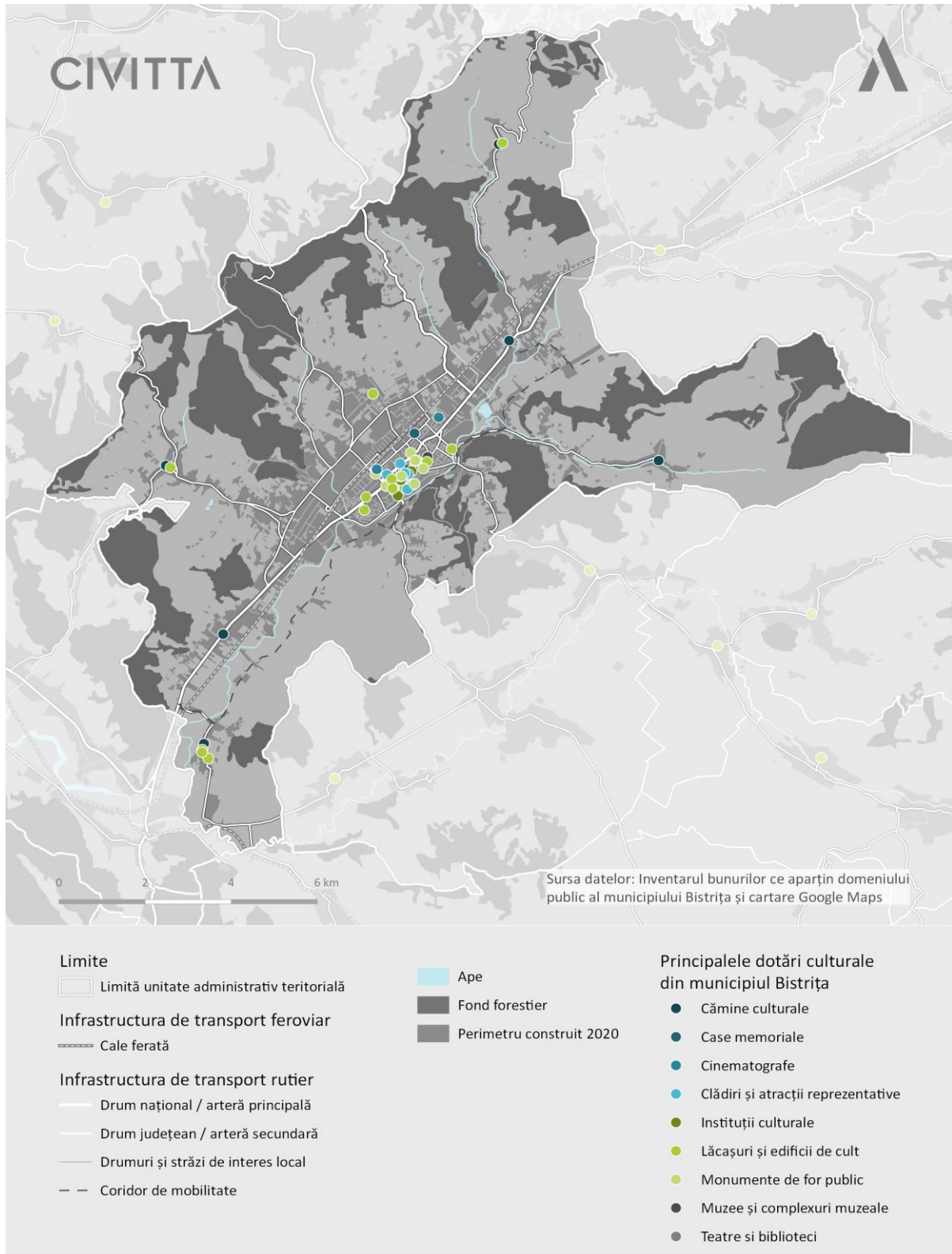
Biserica Evanghelică este și ea un simbolul al orașului Bistrița. Aceasta a fost concepută în stilul gotic, având cel mai înalt turn medieval din România de 75 de metri. Printre acestea, străduțele pietonale, înguste, fac legătura între laturile lungi ale cetății și păstrează atmosfera medievală autentică a orașului.

Se constată faptul că majoritatea dotărilor culturale și de petrecere a timpului liber se concentrează în zona central-istorică a orașului, în special atracțiile reprezentative precum teatrele, muzeele și bibliotecile. Acest lucru oferă atât cetățenilor, cât și turiștilor, oportunitatea unei oferte culturale cât mai accesibile, fiind ușor de vizitat, precum și posibilitatea pentru administrație și actorii locali de a dezvolta infrastructura de servicii și a ofertei culturale pentru producție și consum cultural de proximitate.

⁶⁸ <https://bistritamedievala.ro/turism-medieval/>

Figura 136 Principalele dotări culturale din municipiul Bistrița

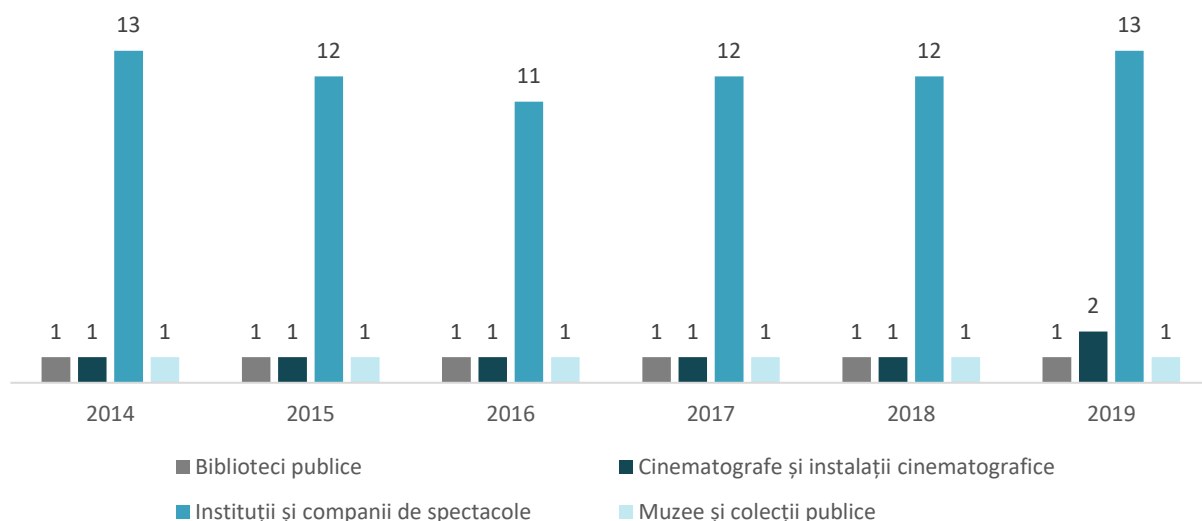
Sursa: Inventarul bunurilor ce aparțin domeniului public al municipiului Bistrița și Google Maps

Cu toate acestea, zona limitrofă a municipiului prezintă o dotare slabă din punct de vedere a infrastructurii culturale, existând chiar și cartiere precum cartierul Unirea, cartierul de locuințe de la Drumul Cetății sau zona de sud, care nu beneficiază de nicio infrastructură culturală.

În ceea ce privește **INFRASTRUCTURA CULTURALĂ** a municipiului Bistrița, aceasta este alcătuită din biblioteci, muzee și colecții publice, cinematografe, instituții sau companii de spectacole și concerte, precum și case de cultură sau cămine / centre culturale, culte, galerii de artă sau spații gazdă. Astfel, dintre dotările amintite anterior, în anul 2019, în municipiul Bistrița, conform datelor disponibile în baza de date Tempo Online a Institutului Național de Statistică, funcționau 1 muzeu, 1 bibliotecă publică (dintr-un total de 28 de biblioteci), 2 cinematografe și 13 instituții și companii de spectacole sau concerte.

Aceste date reflectă o creștere ușoară față de anul 2014 în cazul cinematografelor și instalațiilor cinematografice, în 2019 fiind astfel înregistrate 2 cinematografe, însă la nivelul celorlalte dotări culturale publice nu se înregistrează modificări majore.

Figura 137 Evoluția numărului de biblioteci publice, muzee și colecții publice, cinematografe și instituții și companii de spectacole sau concerte la nivelul municipiului Bistrița, în perioada 2014-2019

Sursa: Baza de date INS Tempo

Cu toate acestea, datele statistice nu reflectă întocmai realitatea, în prezent, la nivelul orașului funcționând și alte echipamente culturale specializate cum este cazul caselor de cultură, librăriilor, galeriilor de artă sau spațiilor gazdă, care sporesc această valoare culturală a orașului, precum: Centrul de Artă Tradițională – Casa cu Lei, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”, Palatul Copiilor, Studioul de film și actorie Bistrița sau Galeria de Artă Concentric, Atelier C14 sau Galeria de Artă „Arcade 24”.

Instituțiile culturale majore din municipiul Bistrița, precum Centrul de Artă Tradițională – Casa cu Lei, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”, Muzeul Județean Bistrița-Năsăud, Centrul Cultural „Dacia” sau Biblioteca Județeană „George Coșbuc” și nu numai, sunt foarte importante atât prin activitatea permanentă, cât și prin faptul că derulează alte proiecte cu impact sau potențial turistic ridicat. În acest sens, se remarcă Festivalul Internațional de Teatru și Literatură „Liviu Rebreanu” și evenimentele asociate, organizate de Palatul Culturii Bistrița, evenimentele culturale și de interpretare a patrimoniului intangibil și al valorilor tradiționale sau expozițiile găzduite de Muzeul Județean și Centrul de Artă Tradițională.

Dincolo de o ofertă variată de evenimente, Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud, se află sub autoritatea administrativă a Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, are drept scop conservarea și

valorificarea tradiției și creației populare, precum și organizarea și promovarea evenimente culturale și artistice de interes județean sau a activităților de educare și formare continuă în domeniul cultural.

Biblioteca este una dintre cele mai active instituții de cultură la nivelul întregului județ Bistrița-Năsăud, dar mai ales în municipiul Bistrița, unde își are sediul. Activitatea ei nu se rezumă la a pune la dispoziția publicului un număr mare de volume tipărite sau pe suport electronic, aici au loc lansări de carte, întâlniri cu scriitori, simpozioane și dezbateri pe teme dintre cele mai variate.⁶⁹ Pentru cei care nu reușesc să ajungă la Bistrița, Biblioteca a dezvoltat proiectul Bibliobuz – „Cartea mai aproape de cititor” prin intermediul căruia, sute de copii și nu numai, au putut împrumuta și citi cărți.

Cel mai „viu” loc din Bistrița a devenit, în ultimii ani, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud care a făcut obiectul unui proiect de reabilitare la sfârșitul anului 2014 cu ajutorul granturilor norvegiene.

Astăzi muzeul funcționează în localul fostei cazărmi habsburgice, clădirea datând din 1889. Colecția de artă a muzeului este formată din peste 700 de piese de pictură, sculptură și grafică. În colecția de etnografie se află peste 5.200 de piese de valoare deosebită datând din perioada 1740-1984. Sălile secției de arheologie istorie etalează cele mai reprezentative artefacte care ilustrează evoluția comunităților umane din bazinul Someșului Mare, de la începuturile viețuirii umane până în epoca modernă. Aici se găsesc piese din epoca bronzului aparținând culturii Wietenberg, depozite de bronzuri, inventarul unor morminte daco-celtice, tezaurul monetar de la Șieu-Odorhei, tezaure monetare romane și medievale, unelte și arme medievale.⁷⁰

Complexul cuprinde, în prezent, 13 secții muzeale, locații moderne deschise turiștilor și vizitatorilor. Toate muzeele din Bistrița-Năsăud oferă și tururi virtuale, grație unui proiect implementat de Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud iar prezentările colecțiilor sunt realizate și pentru persoanele nevăzătoare, acestea dispunând de panouri cu limbaj *braille*⁷¹.

În urma activităților prevăzute prin proiect, secția de istorie naturală este dotată corespunzător, în conformitate cu normele internaționale de conservare și prezentare, precum și potrivit obiectivelor de creștere a atractivității a muzeului, inclusiv cu proiector 3D, microscopie și panouri de informare multimedia.⁷²

În plus, un rol deosebit de important în cadrul patrimoniului cultural îl au și lăcașurile și edificiile de cult de pe teritoriul municipiului Bistrița, care, pe lângă aportul semnificativ pe care îl aduc la identitatea municipiului și inclusiv a zonei urbane funcționale și a întregului județ de altfel, poartă și un rol esențial în menținerea coeziunii sociale, prin serviciile spirituale, culturale, educative și comunitare pe care le asigură.

Cu toate acestea, cinematografele, bibliotecile și muzeele reprezintă cele mai satisfăcătoare repere de petrecere a timpului liber în municipiul Bistrița, participanții la chestionar⁷³ fiind declarați mulțumiți și foarte mulțumiți (proportii de peste 45%) în privința acestora: cinematografe (56,7% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți), biblioteci (55,6% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți) și muzee (53,8% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți).

Aspectele în raport cu care o pondere mai scăzută dintre respondenți sunt mulțumiți și foarte mulțumiți (în proporții de sub 45%) sunt legate de: evenimente culturale și artistice (39,9% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți), concerte (36,5% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte

⁶⁹ Strategia de dezvoltare locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010-2030, actualizată 2015-2030

⁷⁰ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/toate-institutiile-de-cultura-sunt-in-casa-noua/>

⁷¹ Alfabetul Braille este un sistem de scriere folosit de cei cu deficiențe de vedere. Literalele sunt compuse din puncte ieșite în relief care pot fi simțite cu ajutorul degetelor.

⁷² <https://timponline.ro/muzeul-județean-bistrita-reabilitat-deschis-oficial-ministrul-culturii-muzeu-adevarat-european/>

⁷³ Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 98 de zile, în perioada 11 septembrie 2021 – 17 decembrie 2021. În acest interval de timp chestionarul a fost completat de către 1.032 de persoane. Acest volum de răspunsuri corespunde unei marje de eroare statistice de +/-3% pentru un interval de încredere de 95%.

mulțumiți), teatre (33,4% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți) și patinoare (30,4% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți).

Caracterul multicultural și tolerant fost trăsătura determinantă a comunității care a locuit în Bistrița, structura demografică a orașului integrând, de-a lungul istoriei sale, mai multe comunități locale vibrante: germană, română, evreiască și maghiară. În acest sens este firesc să existe lăcașuri reprezentative pentru mai multe confesiuni. Sunt prezente 34 de lăcașuri de cult, din care 4 sunt încadrate în categoria monumentelor istorice și de cultură, care reprezintă astfel biserica catolică, biserica ortodoxă, biserica evanghelică, biserica romano-catolică sau biserica franciscană. Acest fapt și-a pus în mod direct amprenta asupra patrimoniului cultural, material și imaterial al orașului, stând la baza modului în care Bistrița a evoluat din punct de vedere urbanistic.

Instituțiile de cultură din municipiul Bistrița și inclusiv la nivelul județului Bistrița-Năsăud, au primit respectul cuvenit, iar activitățile culturale și educative din județ se desfășoară în cele mai bune condiții. Biblioteca Județeană „George Coșbuc”, Complexul Muzeal și Centrul Județean pentru Cultură – instituții subordonate Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, dar și Palatul Culturii care găzduiește Centrul Municipal pentru Cultură „George Coșbuc” își desfășoară activitatea în clădiri și spații moderne.

Consiliul Județean a susținut, în ultimii ani, modernizarea și dotarea Centrului Cultural „Dacia”, construcția primului Cinema 3D din județ, extinderea Bibliotecii Județene „George Coșbuc” cu un corp nou de clădire, reabilitarea clădirii istorice „Casa Argintarului” și modernizarea Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud. Primăria Bistrița a investit de asemenea în modernizarea Palatului Culturii și a Casei cu Lei, astfel că activitățile culturale, educative și recreative beneficiază de cele mai bune condiții.⁷⁴

De asemenea, Consiliul Local Bistrița a aprobat preluarea fostului Cinematograf 23 August, de pe Bulevardul Republicii, din proprietatea Statului Român și administrarea RADEF România Film în domeniul public al municipiului Bistrița, actele pentru transferul oficial fiind aproape gata. După reabilitare, noul imobil va avea funcția de teatru, fiind astfel completată infrastructura culturală a municipiului și oferind posibilitatea de activare a acestui sector.

Cu toate acestea, este necesară o diversificare și o promovare sporită a facilităților oferite, fiind oportune în continuare lucrări de reabilitare, modernizare, extindere și chiar construire de noi dotări culturale care să asigure atât locuitorilor, cât și turiștilor oferte diverse de petrecere a timpului liber.

În cadrul chestionarului⁷⁵ aplicat cetățenilor municipiului Bistrița, respondenții au caracterizat dotările în funcție de accesibilitatea acestora, raportat la zona în care locuiesc. Astfel, doar 31,4% dintre respondenți consideră că au acces facil la activitățile culturale.

În urma răspunsurilor primite pe baza chestionarului zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Valea Ghinzii, Dedeman, Vișoara, Simion Mândrescu, Slătinița, Sigmir, Subcetate, Vișoara, Ghinda și Independenței Sud.

Un astfel de proiect este și cel de „Restaurarea Bisericii Evanghelice C.A. Bistrița în vederea introducerii sale în circuitul turistic internațional” proiect propus în cadrul POR 2014-2020, și pentru care lucrările se află în desfășurare. Pentru restaurarea Bisericii Evanghelice, inclusiv a patrimoniului mobil care îl deține (mobilier bisericesc, orga) și digitizarea monumentului istoric, s-au reaprobat indicatorii tehnico economici

⁷⁴ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/toate-instituțiile-de-cultura-sunt-in-casa-noua/>

⁷⁵ Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 98 de zile, în perioada 11 septembrie 2021 – 17 decembrie 2021. În acest interval de timp chestionarul a fost completat de către 1.032 de persoane. Acest volum de răspunsuri corespunde unei marje de eroare statistice de +/-3% pentru un interval de încredere de 95%.

prin HCL nr.80/2021, urmând ca în perioada următoare să se aprobe noua valoare a proiectului, și să se actualizeze bugetul proiectului.⁷⁶

Viața și agenda culturală a orașului

Societățile prezentului sunt într-o continuă dinamică din punct de vedere economic, social, politic, moral și nu în ultimul rând, cultural. Vitalitatea culturală a orașelor vorbește despre potențialul cultural al comunităților locale și evidențiază dezvoltarea orașelor în plan cultural. Indicii de vitalitate reflectă infrastructura culturală, participarea culturală, cheltuielile bugetare alocate sectorului cultural, resursele umane specializate și industriile creative în cele mai importante orașe din țară.

În acest context, studiului „Vitalitatea culturală a orașelor din România”⁷⁷ realizat la nivel național, analizează municipiul Bistrița în comparație cu alte 45 de orașe. În acest clasament, orașul Bistrița se situează pe locul 32 din cele 46 de orașe studiate, cu o valoare totală a scorului de -0.24, fiind astfel printre ultimele orașe din punct de vedere al indicelui general de vitalitate culturală.

Tabel 34 Pozițiile ocupate în clasamentul privind Vitalitatea culturală a orașelor, pe indicatori

Municipiul Bistrița	Locul 32 / 46
Subindicele infrastructură culturală	Locul 26 / 46 • Valoarea scorului obținut – -0.027
Subindicele cheltuielilor bugetare	Locul 38 / 46 • Valoarea scorului obținut – -0.905
Subindicele resurselor umane specializate	Locul 16 / 46 • Valoarea scorului obținut – -0.09
Subindicele participării culturale	Locul 15 / 46 • Valoarea scorului obținut – -0.13
Subindicele industriilor culturale	Locul 27 / 46 • Valoarea scorului obținut – -0.24

Sursa: Vitalitatea culturală a orașelor din România – ediția 2018, autori: drd. Iulian Oană, drd. George Matu, Veronica Hampu și George Dinu

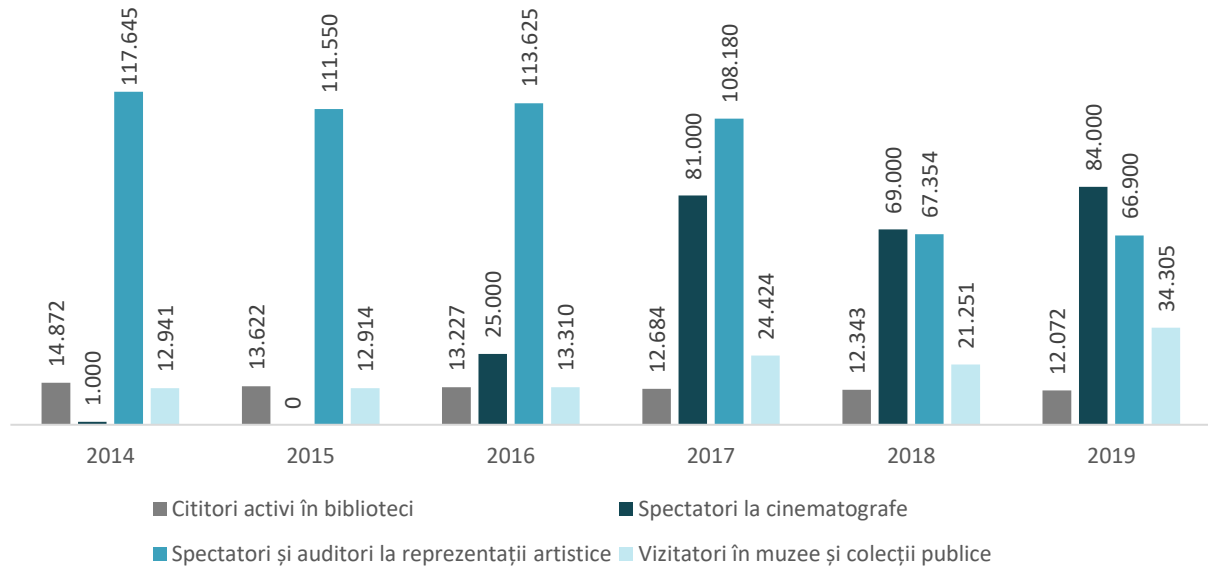
În acest context, se observă astfel că, din punct de vedere al vitalității culturale, municipiul Bistrița se află pe un loc scăzut la nivel național. Pornind de la aceste valori, se pot identifica și ariile în care este oportun a fi acordat un interes mai ridicat din partea comunității și administrației locale, cum este cazul infrastructurii culturale a orașului sau cheltuielile bugetare în domeniul cultural, care au clasat municipiul Bistrița pe un loc aflat spre jumătatea clasamentului.

Pornind de la toate aceste aspecte, trebuie punctat și faptul că o componentă importantă a vitalității culturale este reprezentată și de consumul cultural, aspect ce poate fi analizat la nivelul municipiului Bistrița. În acest sens, se observă faptul că numărul de participanți la activitățile culturale a crescut în ultimii ani, de la un total de 146.458 de participanți la activități culturale în anul 2014, la un total de 197.277 de participanți în anul 2019, ceea ce înseamnă că numărul de participanți a crescut cu 34,69% în perioada 2014-2019, respectiv cu 50.819 mii de participanți în această perioadă.

⁷⁶ Cf. răspuns adresă nr. 79824/16.09.2021 – Anexa 1 / Situație POR 2014-2020, din partea Primăriei Municipiului Bistrița

⁷⁷ Studiul „Vitalitatea culturală a orașelor din România” – ediția 2018, este realizat de către Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală pe parcursul anului 2018, se raportează la nivelul anului 2016, an pentru care au fost disponibile majoritatea datelor obținute de la Institutul Național de Statistică, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Borg Design și o parte prin colectare internă

Figura 138 Consumul cultural în municipiul Bistrița în perioada 2014-2019, număr de persoane

Sursa: Baza de date INS Tempo

Această creștere este datorată în special interesului crescut al vizitatorilor în muzee și colecții publice, fiind înregistrată o creștere de 1645,08% în anul 2019, respectiv cu aproape 21.000 de mii de participanți mai mulți în perioada 2014-2019. În același timp, se înregistrează o creștere și în cazul spectatorilor la cinematografe, fiind cu 83.000 de mii de spectatori în anul 2019, față de anul 2014 când se înregistrau doar 1.000 de spectatori.

Cu toate acestea, numărul spectatorilor la reprezentații artistice a înregistrat o scădere de -43,13% în perioada 2014-2019, fiind astfel cu aproximativ -50.000 de mii de spectatori înregistrați în anul 2019. Se constată astfel că numărul acestora se află pe un trend descendent, iar instituțiile și companiile de spectacole pierd tot mai mult interesul spectatorilor. În acest sens sunt identificate ca principale explicații ale numărului de spectatori scăzut fiind pus pe seama calitatea spectacolelor care nu atrag toate categoriile de public sau calitatea infrastructurii culturale care în mediile urbane mici sunt deficitare.

De asemenea, principala sursă de consum cultural și de divertisment preferată de public este cea din mediul online, de pe rețelele de streaming unde aceștia pot avea acces la o serie de spectacole înregistrate, piese de teatru, concerte sau balet, precum și televizorul și/sau radio-ul. Mai mult, pentru anul 2020, având în vedere că mai bine de jumătate de an, cinematografele și teatrele au fost închise, oamenii au petrecut mai mult timp acasă, în fața televizorului, citind sau ascultând muzică.

Nu în ultimul rând, în cazul cititorilor activi, aceste valori au înregistrat o scădere în acest interval, diferența fiind cu aproximativ -18,82% mai puțini cititori în anul 2019 față de 2014. Se constată astfel că numărul cititorilor activi se află pe un trend descendent, iar bibliotecile clasice pierd tot mai mult teren în fața conținutului digital / online.

În acest context, majoritatea bibliotecilor investesc acum în modernizări sau vin cu idei și proiecte menite să-i convingă pe cetățeni să citească, dar și să transforme aceste spații în adevărate centre comunitare. Astfel de exemple sunt și bibliotecile din Cluj, Timișoara sau Arad, unde, pe lângă volumele existente, cititorii au acces la calculatoare și la rețea Wi-Fi. În plus, sunt des organizate evenimente de lectură sau ateliere speciale pentru părinți, copii sau tineri pentru a promova lectura.

Complexul muzeal județean Bistrița-Năsăud precum și alte instituții de profil asigură condiții pentru valorificarea științifică, expozițională și turistică a patrimoniului cultural mobil și imobil și contribuie la îmbogățirea patrimoniului cultural-național, utilizând toate mijloacele legale pentru realizarea cercetărilor și studiilor de specialitate, achiziții, donații și alte mijloace specifice. În subordinea Consiliului local al municipiului Bistrița, ca serviciu de specialitate cu rol principal în asigurarea actului de cultură, funcționează Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” care gestionează și Căminele culturale din localitățile componente ale municipiului.⁷⁸

Principalii organizatori și cele mai importante și devenite tradiționale acțiuni care se organizează în municipiul Bistrița sunt:

- **Primăria Municipiului Bistrița:** Ziua Tineretului, „Tânăr pentru tineri”, Târg de meșteșuguri, Festival „Bistrița medievală”, Festival de film documentar „Bistrița, trecut și prezent”, „Zilele municipiului Bistrița”.
- **Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”:** Festivalul internațional de folclor "Nunta Zamfirei", Festivalul "Bistrița Folk", Festival "Rădăcinile Eternității" pentru păstrarea tradițiilor religioase, Festival - concurs "Rock Transilvan", Festival "Toamna bistrițeană", Festival internațional al Fanfarelor "Mihail Wurga", Festivalul Național de Teatru "Liviu Rebreanu", Stagiune teatrală, Stagiune de muzică cultă.
- **Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud:** Sărbătoare comunitară "Ostermarkt"- Târg de Paști, "Zestrea Satului" - concurs cu tineri interpreți de muzică populară, "Zilele revistei ilustrate"- evocare Ion Pop, Reteganul "Bucură-te cer, bucură-te pământ" - Sărbătoarea Crăciunului în comunitatea maghiară, Festivalul cântecului popular maghiar "Pacsirta" și Festivalul Național de proză "Liviu Rebreanu".
- **Casa de Cultură a Sindicatelor Bistrița:** Cenaclul literar "George Coșbuc", Festivalul Național de Satiră și Umor " Mărul de Aur".
- **Galeriile de artă „ARCADE”:** Expoziții organizate pe întreg parcursul anului.
- **Societatea de Concerte Bistrița:** Concerte organizate pe întreg parcursul anului.
- **Direcția Județeană pentru Tineret Bistrița-Năsăud:** „Noapte albă” și „Ziua Tineretului”.

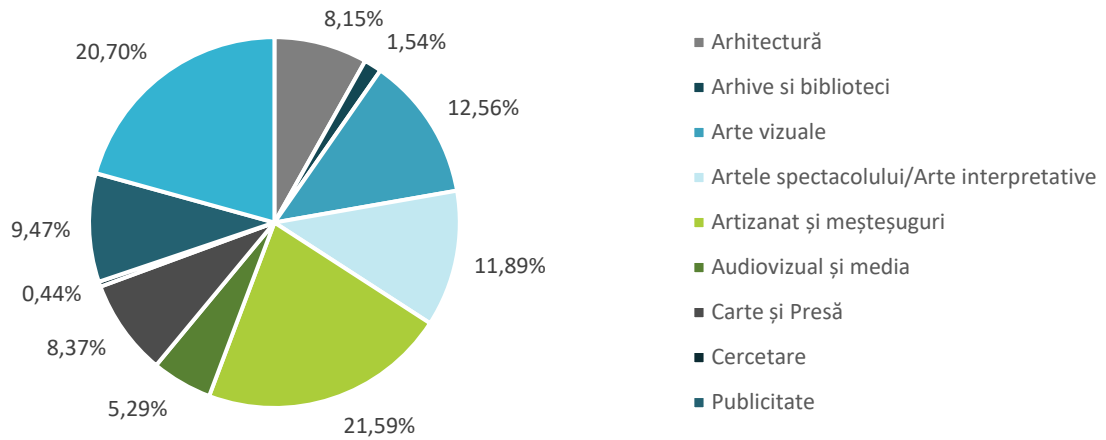
Pornind de la toate aspectele prezentate anterior, se poate concluziona faptul că astăzi Bistrița se bucură de o ofertă culturală foarte bogată, bazată cu precădere pe evenimente ce acoperă zona artelor spectacolului. O mare parte dintre acestea sunt susținute de către Consiliul local al municipiului Bistrița, prin Agenda Culturală a orașului și a entităților implicate în desfășurarea evenimentelor.

Sectorul cultural și creativ

La nivelul municipiului Bistrița, numărul de firme care activează în sectoarele culturale și creative a crescut cu aproximativ 25%, ajungând la peste 4000 de unități la finalul anului 2019. Această tendință pozitivă, din perioada 2014-2019, se observă în cazul tuturor sectoarelor culturale și creative, cele mai mari rate de creștere înregistrându-se pentru numărul companiilor din artele spectacolului/artele interpretative (>200%), software, IT și jocuri (104,3%) și audiovizual și media (41,2%). Așadar, la finalul anului 2019 distribuția pe sectoare culturale și creative a întreprinderilor s-a modificat ușor, în continuare ponderile cele mai mari aparținând artizanatului și meșteșugurilor (21,6%), sectorului de software, IT și jocuri (20,7%), doar și artelor vizuale (12,5%).

⁷⁸ <https://www.primariabistrita.ro/wp-content/uploads/2021/02/Statutul-Municipiului-Bistrita.pdf>

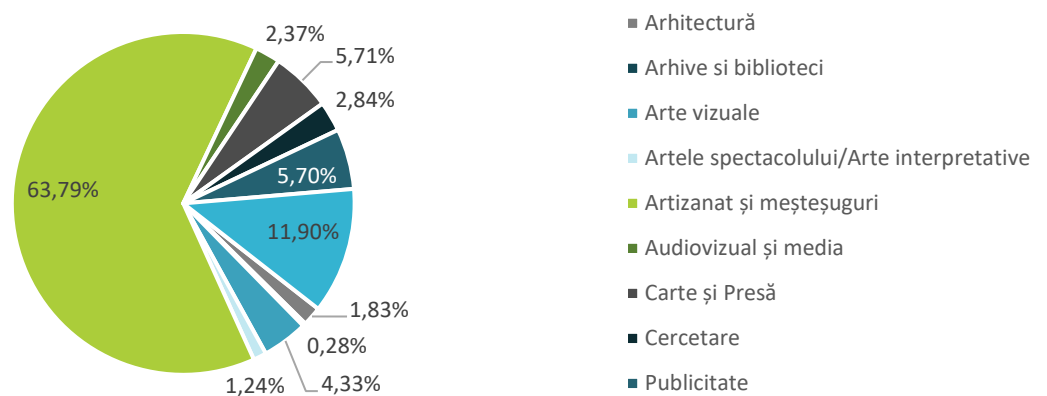
Figura 139 Distribuția companiilor din Industriile Culturale și Creative în municipiul Bistrița, 2019

Sursa: Baza de date Listă Firme, BORG Design

Aceeași tendință pozitivă reiese și în cazul analizei rezultatelor financiare ale companiilor din Industriile Culturale și Creative, rata medie de creștere cumulată a acestora fiind de 27,4%. Această valoare este însă influențată foarte mult de o parte din sectoare, precum cel de software, IT și jocuri (rată de creștere medie de peste 200%), arhitectură (rată de creștere medie de 109,6%), artele spectacolului și publicitate, la polul opus regăsindu-se sectoarele de audiovizual și media (-20% rată medie de creștere), cercetare, carte și presă, dar și artizanat și meșteșuguri în mică măsură (-0,1% rată medie de creștere). Chiar și cu astfel de tendințe semnificative, la finalul anului 2019 cea mai mare parte a cifrei de afaceri a acestor tipuri de firme era în proporție de 63,8% obținută de companiile din artizanat și meșteșuguri, cel de IT ajungând să obțină aproape 12%.

Figura 140 Distribuția cifrei de afaceri a companiilor din Industriile Culturale și Creative în municipiul Bistrița, 2019

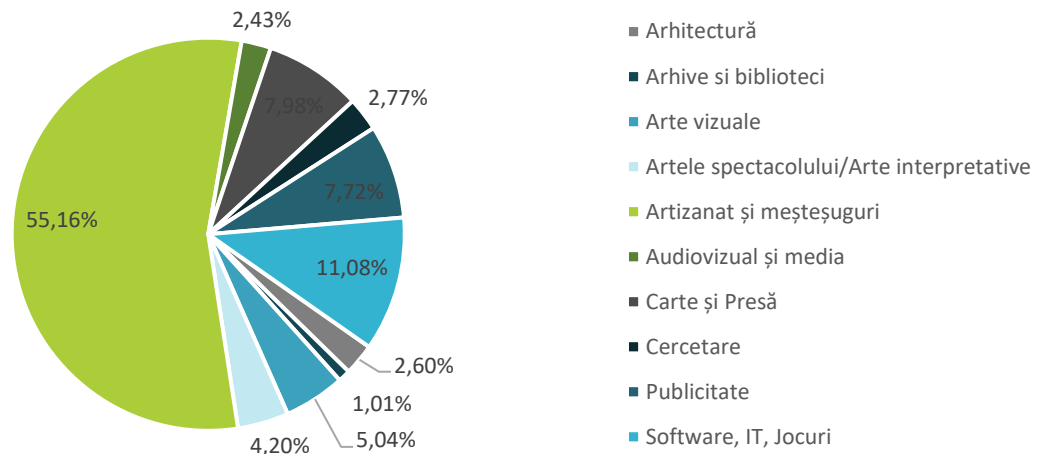

Sursa: Baza de date Listă Firme, BORG Design

Pe de altă parte, din punct de vedere al numărului de salariați în aceste companii tendința este una negativă în medie, de -4,8% între 2014 și 2019. Chiar dacă în sectoarele artele spectacolului și în domeniul IT s-au înregistrat creșteri mari în această privință, de 177,8% și respectiv 69,2%, raportat la numărul total de

salariați din Industriile Culturale și Creative aceste schimbări nu sunt la fel de semnificative. Distribuția la finalul anului 2019 pe sectoare este, și în acest caz, dominată de artizanat și meșteșuguri, peste jumătate din salariații IIC fiind angajați în aceste întreprinderi. Proporții semnificative din acest punct de vedere mai regăsim în cazul sectorului software, IT și jocuri, unde proporția numărului de salariați a crescut de la 4,9% la peste 11%, și în cazul celui de carte și presă, ce a coborât sub pragul de 8%.

Figura 141 Distribuția numărului de salariați a companiilor din Industriile Culturale și Creative în municipiul Bistrița, 2019

Sursa: Baza de date Listă Firme, BORG Design

Sectorul cultural reprezintă o componentă importantă a atractivității municipiului Bistrița, în termeni de oportunități de recreere și dezvoltare pentru locuitori și pentru turiști. Dezvoltarea sectorului cultural este necesară pentru menținerea și sporirea atractivității municipiului, iar finanțarea acestui sector reprezintă una dintre cele mai importante necesități. În funcție de statutul juridic, organizațiile culturale funcționează diferit, având nevoi distincte, dar și pârgii și mijloace diferite pentru a se finanța. Este important ca oportunitățile de finanțare a sectorului cultural să fie diverse și adaptate la profilul organizațiilor culturale pentru a acoperi o plajă cât mai variată de nevoi

Organizațiile culturale din sectorul public se bazează pe subvenții anuale din fonduri publice, subvenții din care acoperă cea mai mare parte a cheltuielilor de funcționare și programare culturală. Aceste organizații sunt active de regulă în zona patrimonială (muzee, biblioteci, case de cultură) și se află în subordinea autorităților publice precum Primăria Municipiului Bistrița sau Consiliul Județean Bistrița-Năsăud.

Sectorul independent este reprezentat, în cea mai mare parte, de către asociații și fundații înființate în baza OG nr.26/2000 și care funcționează ca persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial. Oferta culturală propusă este alternativă sau complementară cu oferta sectorului public, acoperind domenii care sunt mai puțin sau deloc reprezentate de ceilalți actori. Aceste organizații pot fi finanțate din fonduri publice, de la bugetul de stat sau de la bugetul local, prin alocarea de fonduri prevăzute în bugetele autorităților finanțatoare, prin programe de finanțare nerambursabilă dedicate producțiilor culturale.

Sectorul antreprenorialului cultural este reprezentat de entități active în domenii precum multimedia, cinema, muzica, audiovizual, carte, producții digitale, arhitectură, design, artizanat, etc. Pentru zona antreprenorialului cultural cele mai potrivite scheme de finanțare sunt acelea care includ și componente de asistență și consultanță antreprenorială. Majoritatea programelor de finanțare nerambursabilă disponibile pentru sectorul cultural, în general, nu au o abordare antreprenorială, acestea încurajând mai degrabă abordările de tip non-profit.

Sectorul cultural poate beneficia de finanțare mixtă, cu trei surse principale ale finanțării: sprijin public, sprijin privat, realizarea de venituri. Astfel, entitățile culturale au la dispoziție mai multe opțiuni pe care le pot accesa în funcție de specificul lor, de nevoi și de disponibilitatea surselor de finanțare. Este astfel prezentată succint o serie de **programe de finanțare relevante pentru sectoarele culturale și creative** care pot sprijini realizarea unor evenimente culturale și creative și cu ajutorul altor tipuri de finanțări:

FINANȚĂRI EUROPENE:

- **Programul Europa Creativă** – Europa Creativă este unul dintre cele mai importante programe de finanțare al Uniunii Europene dedicat sprijinirii domeniilor creative, culturii și audiovizualului. Comisia Europeană alocă un buget de 2.44 miliarde de Euro prin programul Europa Creativă 2021 – 2027, fonduri destinate proiectelor culturale.
Programul are trei componente, subprogramul Cultura, subprogramul Media și o componentă trans sectorială.
- **Orizont Europa** – Pentru perioada de programare 2021 – 2027 programul va avea un buget total de 95,5 miliarde de Euro. Scopul programului revizuit este de a încuraja și proteja o societate bazată pe cunoaștere, prietenoasă cu inovarea și de a dezvolta o economie globală competitivă și durabilă din punct de vedere ecologic.
Bugetul total alocat clusterelor Cultură, Creativitate și Societate incluzivă este de 2, 280 miliarde Euro. Mai multe informații despre finanțările oferite prin programul Orizont Europa se pot obține accesând site-ul Comisiei Europene: <https://ec.europa.eu/>
- **Granturile SEE și Norvegiene** – Programul este gestionat de Ministerul Culturii – Unitatea pentru Managementul Proiectului (UMP), în calitate de Operator de Program, în parteneriat cu Directoratul Norvegian pentru Patrimoniul Cultural și Consiliul Artelor din Norvegia. Mai multe informații despre programul de finanțare a proiectelor culturale, în cadrul Granturilor SEE și Norvegiene, pot fi accesate la adresa <https://www.eeagrants.ro/programe/cultura> și www.ro-cultura.ro.

FINANȚĂRI NAȚIONALE:

- **Programul CultIn** – Domenii culturale finanțate: arhitectură, meșteșuguri, design (grafic, vestimentar, de produs etc.), media digitale și organizare în comunități creative (hub-uri culturale). Programul acordă o atenție deosebită acelor proiecte care identifică și se adresează industriilor culturale și creative dominante din localitățile și regiunile de unde provin solicitanții de finanțare și care valorifică cu precădere resursele creative locale.
- **Programul Acces** – Programul ACCES reprezintă un instrument de finanțare menit să susțină acțiuni și proiecte culturale din următoarele domenii: arte vizuale/arhitectură, cultură scrisă, cinematografie/audiovizual, artele spectacolului, dialog intercultural, patrimoniu imaterial/patrimoniu cultural mobil.
Mai multe informații despre programul de finanțare Acces pot fi obținute prin accesarea secțiunii dedicate programului, pe site-ului Ministerului Culturii: <http://www.cultura.ro/acces>.
- **Proiecte culturale prioritare** – Pentru anul 2021, Ministerul Culturii a stabilit o serie de criterii pentru acordarea de sprijin financiar nerambursabil, anual.
Mai multe informații despre programele de finanțare prioritare, anuale, pot fi obținute prin accesarea secțiunii dedicate programului, pe site-ului Ministerului Culturii: <http://www.cultura.ro/proiecte-culturale-prioritare>.

- **Nevoi Culturale de Urgență** – Prin intermediul acestui program Ministerul Culturii oferă acces la finanțare nerambursabilă pentru programe, proiecte și acțiuni culturale prin atribuire directă. Fondul pentru finanțare nerambursabilă alocat acestui program reprezintă între 2% - 8% din bugetul instituției, conform legii.

Mai multe informații despre programul Nevoi Culturale de Urgență pot fi obținute prin accesarea secțiunii dedicată programului, pe site-ului Ministerului Culturii: <http://www.cultura.ro/nevoi-culturale-de-urgenta>.

- **Programul de investiții în domeniul culturii** – Beneficiarii Programului de investiții în domeniul culturii sunt autoritățile administrației publice centrale, inclusiv Ministerul Culturii, precum și instituțiile aflate în subordinea acestora, indiferent de sistemul de finanțare; autoritățile administrației publice locale, precum și instituții publice aflate în subordinea acestora.
- **Ziua Culturii Naționale** – Sprijinirea financiară a organizării de manifestări cultural-artistice și de acțiuni social-culturale dedicate sărbătorii Zilei Culturii Naționale. <http://www.cultura.ro/ziua-culturii-nationale>.
- **Tabere de creație plastică** – Susținerea producerii de bunuri culturale, în cadrul unor evenimente naționale sau internaționale organizate pe teritoriul României și destinate exclusiv artiștilor profesioniști: <http://www.cultura.ro/tabere-de-creatie-plastica>
- **Administrația Fondului Cultural Național (AFCN)** – Instituția finanțează proiecte care susțin creația contemporană românească și valorizarea patrimoniului, în scopul accesului cât mai larg al publicului la cultură. Strategia de finanțare AFCN este actualizată o dată la doi ani, iar pentru a asigura o evaluare corectă a nevoilor și priorităților mediului cultural, AFCN organizează periodic consultări cu operatorii culturali.

Informații despre programele de finanțare organizate de AFCN pot fi accesate pe site-ul instituției, afcni.ro.

- **Centrul Național al Cinematografiei (CNC)** – CNC acordă sprijin financiar din Fondul Cinematografic prin intermediul concursurilor de proiecte cinematografice. Prin concursurile de proiecte organizate, CNC sprijină următoarele inițiative: dezvoltarea de proiecte și producții de film, promovarea și distribuția națională a filmelor în cinematografe, promovarea în străinătate a filmelor românești, modernizarea și digitizarea cinematografelor, realizarea programelor de cultură și educație cinematografică, participarea filmelor și a cineaștilor români la manifestări interne și internaționale de profil.

Mai multe informații despre programele de finanțare CNC pot fi accesate la adresa cnc.gov.ro.

- **Programul național de restaurare a monumentelor istorice (PNR)** – Este finanțat de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii, și gestionat de Institutul Național al Patrimoniului.

Institutul Național al Patrimoniului propune repartizarea fondurilor alocate PNR de la bugetul de stat, ținând cont de un set de reguli predefinite. Prin PNR se gestionează, în condițiile legii, fondurile destinate cercetării, consolidării, restaurării și punerii în valoare a monumentelor istorice.

ALTE SURSE DE FINANȚARE:

- **Finanțări private** – Pentru stimularea investițiilor private în sectorul culturii sunt necesare măsuri și mecanisme pentru facilitarea acestui tip de investiții, cum ar fi: stimulente fiscale pentru donatori și pentru sponsori, reglementarea parteneriatului public – privat, iar încurajarea investițiilor private în cultură nu ar trebui să afecteze finanțarea publică ci să o completeze.

- **Finanțare prin venituri realizate** – Această categorie include toate veniturile directe ale organizațiilor culturale care rezultă din câștiguri din bilete, taxe de intrare sau din comercializarea de bunuri.

Identitate și gradul de adopție a noilor soluții digitale în sectorul cultural

Statisticile oficiale privind dezvoltarea accesului la Internet la nivel mondial arată o dezvoltare și o creștere continuă, de la an la an, tot mai mulți oameni devenind utilizatori de internet. În acest context, multe instituții culturale desfășoară diferite activități specifice de sporire a prezenței în online, cum ar fi dezvoltarea unei pagini web, diverse proiecte specifice online, promovarea online a publicațiilor, festivalurilor, concertelor, expozițiilor etc.

La nivel local, o mare parte a instituțiilor de cultură din municipiul Bistrița au o prezență în mediul online prin existența unui site oficial sau a unei pagini de Facebook oficiale. Principalul avantaj al acestor servicii este accesul facil la informații precum programul, informațiile generale despre instituție sau tarifele. Astfel de situații se întâlnesc la site-urile oficiale ale Direcției Județene pentru Cultură Bistrița-Năsăud⁷⁹, portalul oficial de promovare turistică și culturală a județului Bistrița-Năsăud și implicit a Porții Transilvănene⁸⁰, pagina oficială a Bistriței Medievale⁸¹ sau în cadrul secțiunii dedicate de pe site-ul Primăriei Municipiului Bistrița⁸², unde sunt prezentate o serie de informații despre patrimoniul cultural de la nivelul municipiului Bistrița, o serie de aspecte culturale bistrițene sau informații utile pentru turiștii veniți în Bistrița.

Astfel, instituții precum: Palatul Culturii Bistrița, Societatea de Concerte Bistrița, Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud, Galeria ARCADE, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, Centrul Cultural Dacia sau Biblioteca Județeană George Coșbuc din Bistrița-Năsăud, beneficiază de site-uri proprii funcționale, cu acces către informații recente, program de spectacole, bilete online în cazul cinematografului și spectacolelor de cultură și chiar accesul la un catalog online, biblioteca video și o bibliotecă digitală în cadrul Bibliotecii Județene George Coșbuc.

În cadrul muzeului, site-ul oferă informații pentru localnici și turiști referitoare la prețurile de vizitare, serviciile culturale oferite de instituție, direcții cu privire la locația instituției, expozițiile temporare și permanente, ultimele evenimente sau cele viitoare, precum și modul de funcționare al acestora în condițiile date de pandemia de COVID-19. Sunt puse la dispoziție mai multe date despre toate secțiile muzeale care fac obiectul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud și beneficiază inclusiv de un tur virtual⁸³ al muzeelor din cadrul acestuia.

Un instrument foarte util pentru oferta culturală a municipiului Bistrița, și nu numai, este și aplicația **VISIT BISTRITĂ-NĂSĂUD**, creată pentru a contribui la promovarea și dezvoltarea arealului cultural-turistic al municipiului și împrejurimile județului Bistrița-Năsăud. Aceasta este o aplicație pentru dispozitivele mobile, care funcționează pe platformele Android și iOS. Prin intermediul acestei aplicații, toți cei interesați pot identifica mult mai ușor atracțiile culturale și istorice ale municipiului și județului, tradițiile și obiceiurile zonei. Aplicația este disponibilă gratuit, funcționează on-line și off-line, în timp ce utilizatorii se pot bucura de un veritabil ghid cultural-turistic, într-un mod interactiv și ușor de utilizat de către turiști și comunitatea locală.

Atât platforma cât și aplicația sunt de mare ajutor celor care vor să viziteze atât municipiul Bistrița cât și alte zone și regiuni ale județului, acestea fiind utile datorită secțiunilor speciale desemnate, fiecare secțiune oferind informațiile necesare pe care le caută un turist: Cazare, Obiective turistice, Informații turistice, Biserici de lemn și fortificate, Trasee turistice, Cultură și timp liber, Povestea Vinului, Gastronomie și

⁷⁹ <https://patrimoniubn.ro/>

⁸⁰ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/>

⁸¹ <https://bistritamedievala.ro/>

⁸² <https://www.primariabistrita.ro/municipul-bistrita/descrierea-bistritei/>

⁸³ <https://www.complexumuzealbn.ro/ro/agenda/tur-virtual>

secțiunea Produs în Bistrița-Năsăud. Deși această aplicație pune în valoare toate obiectivele cultural-turistice din întregul județ, acestea reprezintă un instrument pentru promovarea ofertei culturale de mare ajutor atât vizitatorilor cât și comunității locale care ajunge să viziteze municipiul și împrejurimile sale.

Prin intermediul acestora, majoritatea atracțiilor de tip muzeal și cultural, satele tradiționale sau atracțiile principale ale Bistriței, sunt promovate la nivel județean inclusiv de către autoritățile publice și de agențiile de turism.

3.4.4.2. TURISM

Turismul reprezintă un sector de perspectivă, ce poate contribui la dezvoltarea economică a unui loc prin identitatea acestuia pe care o proiectează, precum și prin gradul de atractivitate pe care îl poate determina. Notorietatea turistică a unei destinații se reflectă prin capacitatea locului de a-și optimiza gradul de atractivitate pentru vizitatori, în vederea satisfacerii cerințelor acestora prin servicii de calitate, inovatoare și atractive de turism, dar și pentru a câștiga cote de piață pe piețele interne și globale, asigurând în același timp că resursele disponibile pentru sprijinirea turismului sunt utilizate eficient și într-un mod durabil.

Turismul este un factor important de dezvoltare economică și socială care stimulează creșterea economică prin generarea de venituri, locuri de muncă și investiții atât la nivelul municipiului Bistrița cât și la nivelul întregului județ. Aceasta ajută la susținerea patrimoniului cultural și natural, oferă venituri pentru finanțarea facilităților și infrastructurii de care se bucură vizitatorii și rezidenții și promovează conștientizarea unei identități unice în lume, care se distinge prin diversitatea sa.

În contextul actual al pandemiei de COVID-19, industria HoReCa⁸⁴ a fost și este unul dintre cele mai afectate sectoare economice, motiv pentru care actorii din acest domeniu au fost nevoiți să se adapteze noilor condiții și să găsească soluții inovatoare pentru a putea veni în întâmpinarea utilizatorilor cu o ofertă de servicii competitive și sigure. Este important ca pe viitor această industrie să fie sprijinită să identifice și soluțiile necesare pentru repornirea activității la capacitate maximă, dar răspunzând la noi cerințe și tendințe globale de siguranță și confort.

Resursele turistice

Resursele turistice existente atât la nivelul municipiului, cât și în împrejurimi, conturează un produs turistic complex, diversificat, cu un potențial deosebit de mare de a satisface nevoile de călătorie ale unor turiști cu interese variate.

Municipiul Bistrița are resursele naturale și culturale necesare pentru a-și consolida și dezvolta statutul de atracție turistică de interes atât pe plan local cât și național. Ca și în majoritatea orașelor istorice din România, în orașul Bistrița viața s-a concentrat în jurul cetății sau a fortificației centrale din care astăzi s-a păstrat doar Turnul Dogarilor. Cu toate acestea, amplasarea favorabilă pe care o are municipiul în cadrul circuitului așezărilor rurale și urbane cu patrimoniu cultural reprezentativ pentru cultura medievală, face ca acest municipiu să joace un rol important în dezvoltarea turistică regională.

De asemenea împrejurimile rurale ale Bistriței fascinează turistul modern prin frumusețea lor, iar satele din jur prin obiceiurile și etnografia locului.

RESURSELE NATURALE | Aflat în subunitatea morfologică Dealurile Bistriței, municipiul Bistrița este mărginit de numeroase coline și dealuri care compun un peisaj natural aparte și care oferă o imagine unică și reprezentativă a acestuia. Municipiul este străbătut de râul cu același nume de la est la vest și reprezintă un reper natural important în conturarea urbană a orașului care atrage din punct de vedere turistic prin

⁸⁴ HoReCa este acronimul pentru industria ospitalității: Hoteluri, Restaurante, Cafenele

peisajul unic. În acest context, râul Bistrița are un potențial deosebit pentru activități recreative, sportive, culturale, pentru noi practici de activare a spațiilor urbane pentru locuitori, dar și pentru activități turistice.

Un element natural de loisir important este reprezentat și de Pădurea Schullerwald din nordul orașului, spațiu în care locuitorii își pot petrece timpul liber, departe de agitația orașului. Aceasta se află la aproximativ 3 km de centrul orașului și se situează în apropierea Drumului Cetății. Aici există o pistă pentru biciclete (mountain-bike) cu două trasee cu niveluri diferite de dificultate, precum și trasee pietonale recent ecologizate și dotate cu elemente de mobilier urban.

În apropierea municipiului se află o importantă atracție turistică reprezentată de lacul natural Colibița, care atrage vizitatori din întreaga țară pentru peisajul natural deosebit. Lacul Colibița reprezintă locul unde se retrag în fiecare vară bistrițenii pentru a se răcori, a se distra și a pescui. Este un lac format artificial în anii 70, după mutarea locuitorilor din valea cu același nume. E situat la poalele munților vulcanici Călimani și oferă o vedere incredibilă turiștilor.

La nivelul județului există de asemenea o serie de resurse naturale care merită vizitate de orice turist care ajunge să își petreacă un weekend prelungit în Bistrița, sau care dorește să aibă parte de noi experiențe interesante. Unele dintre aceste zone sunt: Parcul Național Munții Rodnei, Pasul Tihuța, Peștera Izvorul Tăușoarelor, Lacul Lala Mare, muntele de sare de la Sărățel, precum și multe altele.

RESURSE ANTROPICE | Reperul turistic cu cel mai mare potențial al municipiului este Cetatea Bistriței, fiind un monument istoric înscris în Lista Patrimoniului Mondial. Municipiul Bistrița este cel mai nordic oraș-fortificație de origine germană din Transilvania, acesta păstrând elemente importante arhitecturale din vechea fortificație medievală. Aceste elemente cresc atractivitatea orașului prin monumentalitate și istoria creată în jurul acestora de-a lungul timpului. Aceste edificii reprezintă puncte de reper importante atât pentru identitatea locală a municipiului, cât și pentru turiști.

Mai mult, una dintre cele șapte cetăți medievale – Cetatea Bistriței a fost una din cele mai puternice fortificații din Transilvania. Cetatea datează din secolul XIII, Bistrița fiind cel mai nordic burg al Transilvaniei. Orașul a fost caracterizat în 1564 de către călătorul italian Giovanni Andreea Gramo ca fiind „cel mai frumos oraș al Transilvaniei”.⁸⁵

Printre aceste importante construcții istorice se numără: Biserica Evanghelică (nucleul principal în jurul căruia s-a dezvoltat vechiul oraș și care datează din secolul al XV-lea), ansamblul Șugălete (Kornmarkt) (ansamblul în care negustorii vindeau cereale, fiind reprezentativ prin arhitectura specifică sașilor și prin culoarele pietonale care-l străbat), Casa Argintarului (una dintre clădirile reprezentative ale stilului Renascentist Transilvănean), Biserica Mănăstirii Franciscane (construcție cu o bogată istorie care începe în secolul al XIII-lea fiind mai întâi lăcaș de cult al comunității romano-catolice, după aceea a intrat sub patronajul greco-catolic, iar din anul 1948 a fost transformată în biserică ortodoxă).

Pe lângă acestea, Turnul Dogarilor și o porțiune din zidul de apărare sunt cele mai importante elemente păstrate din fortificația medievală a orașului Bistrița. Punerea în valoare a acestor elemente se realizează prin organizarea periodică de evenimente culturale în vecinătatea acestora.

Prin proiectul „Regenerare urbană a centrului istoric Bistrița, Axa Turistică 1, 2, 3” în municipiul Bistrița au fost create trei axe pietonale ce permit parcurgerea centrului istoric folosind vechile pasaje ale orașului ce făceau legătura între arterele principale ale cetății medievale.

Majoritatea pasajelor vechi au fost reabilitate, au fost instalate sisteme de iluminat, bănci, indicatoare cu obiectivele turistice, machete din bronz ale evoluției urbane a orașului, fântâni arteziene și cișmele.⁸⁶ Cele 3 axe sunt: Axa Coroanei, Axa artelor și Axa breslelor și urmăresc parcurgerea celor mai importante

⁸⁵ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/siebenburgen-cetatea-bistritei/>

⁸⁶ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/trasee-turistice/>

monumente istorice de pe teritoriul municipiului Bistrița și descoperirea în întregime a Cetății Medievale Bistrița.

Tipologii de turism

Pornind de la cele menționate anterior, se remarcă faptul că municipiul Bistrița se bucură de un capital bogat de resurse turistice, concentrate într-o serie de areale cu potențial ridicat de dezvoltare, ce acoperă o gamă variată de atracții, de la elemente favorabile de cadru natural și de patrimoniu natural, la un patrimoniu cultural diversificat (atât material – monumente istorice, situri arheologice și instituții de cultură, cât și imaterial – meșteșuguri, tradiții, obiceiuri), dar și o paletă largă de activități de agrement. În acest context, pe teritoriul municipiului au fost identificate o serie de tipologii de turism practicabile sau cu potențial de dezvoltare.

TURISMUL CULTURAL | Conform World Travel Organisation, turismul cultural este definit ca fiind orice deplasare a unei persoane din motive esențial culturale cum ar fi circuitele turistice de studiu, artele performative (dansul, teatru, muzica etc.), circuitele culturale, călătoriile la festivaluri sau alte evenimente culturale, vizitele în locuri culturale și la monumente etc. Acest tip de turism abordează cultura unui loc, în special valorile ei artistice și se bazează pe resursele locale din categoria lăcașurilor de cult religios, a instituțiilor de cultură, a monumentelor istorice și a spațiilor cu potențial de valorificare culturală, inclusiv prin implicarea patrimoniului imaterial, care a devenit din ce în ce mai promovat.

În prezent, acest tip de turism este unul destul de bine dezvoltat în cadrul municipiului Bistrița, având deja o notorietate în rândul orașelor medievale. Oraș multicultural, multiethnic, cu diversitate confesională și cu un bogat patrimoniu material și imaterial, Bistrița prezintă un potențial deosebit pentru dezvoltarea turismului cultural.

Cu toate acestea, obiectivele culturale permanente au un potențial redus din această perspectivă, prezentând un interes relativ scăzut, raportat la interesele de călătorie ale unui turist. Având în vedere calitățile unice ale cetății și posibilitățile de exploatare și integrarea în circuitul turistic reprezintă o necesitate majoră pentru acest tip de turism.

Totodată, patrimoniul arheologic și istoric, astăzi insuficient explorat și exploatat, poate avea un rol foarte important în dezvoltarea turismului cultural prin produse turistice precum circuite istorice, investiții în infrastructura muzeală, evenimente culturale „reason-to-come” etc. O altă resursă potențială legată de stilul de viață local multiethnic și multicultural, ce ar susține și celelalte forme de turism, o reprezintă gastronomia, care atrage din ce în ce mai mult interes în rândul turiștilor curioși de mâncăruri specifice locului.

Din perspectiva promovării culturii municipiului, aceasta este realizată prin intermediul festivalurilor organizate la nivel local care îmbină diferite forme de exprimare (piese de teatru, muzică, meșteșuguri sau gastronomie). Numărul evenimentelor de acest fel este în creștere, iar acestea încep să atragă vizitatori din întreaga țară.

Pentru sporirea atractivității destinației pentru turismul de sejur este necesară astfel dezvoltarea unor noi produse turistice atractive și oportunități diverse de petrecere a timpului liber, dar și o promovare mai accentuată a acestei zone, astfel încât să atragă un număr cât mai mare și o gamă cât mai variată de turiști.

TURISMUL RELIGIOS | În ceea ce privește turismul religios acesta este de asemenea identificat ca fiind de interes atât la nivel municipal, cât și la nivel județean, fiind un element de interes atât pentru turiști cât și pentru comunitatea bistrițeană.

Monumentul religios cel mai reprezentativ care a fost nucleul de creștere al municipiului Bistrița în vechiul oraș este Biserica Evanghelică situată în Piața Centrală. Aceasta a suferit mari modificări în timp, iar ultima renovare a acesteia a avut loc în urma incendiului care a cuprins-o în anul 2008, în anul 2012 fiind

redeschisă pentru vizitatori. Aceasta a fost concepută în stilul gotic, având cel mai înalt turn medieval din România de 75 de metri. Este singurul turn de biserică dotat cu lift panoramic din România.⁸⁷

Pe lângă monumentul reprezentativ, în imediata apropiere sunt organizate periodic târguri de promovare a gastronomiei locale și a producătorilor locali.⁸⁸

Un alt monument religios important al municipiului este Mănăstirea Minorită care poartă numele foștilor misionari minoriți care au locuit în oraș până în secolul al XVI-lea. Aceasta este una dintre cele mai vechi clădiri din Bistrița care a fost construită la sfârșitul secolului al XIII-lea și era situată în partea de est a vechiului oraș, actual fiind localizată în Piața Unirii.

Mănăstirea și Școala ordinului piarist: „Călugării piariști s-au stabilit la Bistrița în august 1717, cumpărând mănăstirea și biserica ruinată a ordinului dominicanilor, unde au funcționat timp de doi ani. Întrucât mănăstirea dominicană era retrasă, biserica era inutilizabilă, călugării piariști și-au dorit un loc mai central. Astfel, în 1719 au primit fosta biserică și mănăstire a vechiului ordin al hospitalierilor din centrul orașului (azi str. Gheorghe Șincai nr.26), pe care și-au construit propria lor mănăstire și biserică. În 1758, în oraș a izbucnit un incendiu, care a distrus o mare parte din mănăstire, iar biserica a fost avariata. Banii necesari pentru reconstrucția noii biserici au fost asigurați de împărăteasa Maria Terezia a Austriei, astfel că biserica și clădirea mănăstirii, ambele existând și azi, au fost construite între anii 1780 și 1787, iar hramul bisericii este Sfânta Treime.

Ordinul piarist a organizat în mănăstire și școală pentru elevi, unde au învățat printre alții Andrei Mureșanu-poetul Imnului Național, Gheorghe Șincai, etc. În prezent în aceste clădiri funcționează Parohia și Protopopiatul Romano-Catolic de Bistrița. Fosta biserică și mănăstire piaristă din Bistrița reprezintă cel mai frumos complex baroc din nordul țării.

În prezent, atât turismul cultural, cât și cel religios, sunt unele dintre cele mai dezvoltate tipuri de turism în cadrul municipiului Bistrița. Obiectivele culturale permanente au un potențial crescut din această perspectivă, prezentând cel mai mare interes al turiștilor. Oraș medieval cu o istorie veche de mai bine de 500 de ani, Bistrița a păstrat multe mărturii ale trecutului, care prezintă astăzi un interes deosebit pentru vizitatori. Zidurile vechilor centuri de apărare, turnurile apărate de meșteșugarii orașului grupați în 22 de bresle, piețele centrale cu istoria lor, imobilele vechi încărcate de poveștile istoriei – multe dintre acestea adăpostind în trecut personalitățile Bistriței, muzeele orașului și tot ceea ce înseamnă viața culturală a unui oraș istoric.

ECOTURISMUL | Reprezintă acea formă de turism în care activitatea de a petrece vacanța se realizează în mijlocul naturii, prin întoarcerea la viața și obiceiurile tradiționale. Acest tip de turism se referă la toate activitățile ocazionate de petrecere a unei perioade de timp determinate în mediul rural, mijlocul de cazare fiind fie gospodăria țărănească, fie echipamente turistice generale cum sunt hanurile, hotelurile, popasurile etc., fiind bazat pe cunoașterea comunităților locale din aceste zone. Acest tip de turism îmbrățișează toate activitățile turistice derulate în zonele agroturistice din împrejurimi, având drept scop valorificarea potențialului natural și uman al satelor săsești. Deși județul Bistrița-Năsăud nu este în general menționat ca destinație agroturistică, punctele de interes precum satele rurale săsești din apropierea municipiului Bistrița sunt foarte căutate.

Tot mai mulți turiști caută experiențe inedite, când aleg să-și petreacă un sejur în astfel de zone. Sectorul de agrement și de petrecere a timpului liber este o verigă importantă în dezvoltarea și promovarea conceptului de ecoturism, acesta fiind extrem de ofertant, fie că ne referim la ospitalitatea specifică pensiunilor, la condițiile de relaxare și serviciile de agrement, la gastronomie sau la promovarea

⁸⁷ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/siebenburgen-cetatea-bistritei/>

⁸⁸ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/calendar-evenimente/>

meșteșugurilor și comunităților locale, oamenii putând astfel alege pachete integrate diverse de a petrece vacanța.

Ecoturismul este facilitat de către peisajele naturale oferite de Parcul Național Munții Rodnei și Parcul Național Călimani aflate la o distanță relativ mică de municipiul Bistrița. Turiștii pot opta pentru drumeții montane, petrecerea timpului alături de localnici pentru experimentarea gastronomiei locale și a vieții comunităților locale, dar și practicarea turismului ecvestru prin parcurgerea călare pe drumuri forestiere și pășuni.⁸⁹

TURISMUL SPORTIV ȘI ÎN NATURĂ | Turismul sportiv este o ramură a turismului relativ nouă, însă foarte promițătoare. Începând cu anul 2022, participă la realizarea proiectului „Via Transilvanica” (Calea Transilvaniei) derulat de Asociația Tășuleasa Social. În acest sens, a fost aprobat realizarea traseului tematic pe raza municipiului Bistrița, parte a traseului ce urmează a fi realizat în județul Bistrița-Năsăud. Acest proiect urmărește marcarea și amenajarea unui traseu turistic și de pelerinaj lung de circa 1.400 km. Acesta va străbate 10 județe – Mehedinți, Caraș-Severin, Hunedoara, Alba, Sibiu, Brașov, Harghita, Mureș, Bistrița-Năsăud și Suceava. Scopul proiectului este de a pune în valoare bogățiile culturale, etnice, istorice și naturale ale României.

Municipiul Bistrița este un punct important pe harta traseului Via Transilvanica deoarece se impune și tranzitarea zonelor urbane care să aibă toate facilitățile necesare de intrare și de ieșire din traseu, asistență medicală, magazine cu echipamente sportive, bancomate, etc.

Traseul Via Transilvanica va pune în valoare patrimoniul cultural al municipiului Bistrița, va contribui la dezvoltarea antreprenoriatului local și activităților de voluntariat, având astfel un rol important în dezvoltarea turismului și atragerea unui număr cât mai mare și variat de turiști din țară și din străinătate. De asemenea, traseul Via Transilvanica va duce la dezvoltarea unor produse turistice atractive și oportunități diverse de petrecere a timpului liber, promovarea municipiului Bistrița și a zonelor extravilane.

Arealul înconjurător al municipiului Bistrița, dintre care se remarcă zona Colibița, Piatra Fântânele, Valea Bârgăului sau a Ilvelor se constituie în destinația perfectă pentru practicarea ciclismului montan.

Astfel, se remarcă o multitudine de trasee ce pot fi parcurse, de la variante dedicate începătorilor și familiilor, până la cele potrivite cicliștilor experimentați care pot avea ca punct de plecare municipiul Bistrița pentru a avea parte de o experiență unică și cuprinzătoare asupra patrimoniului cultural și natural din zonă.

TURISMUL DE TRANZIT | Acest tip de turism cuprinde turiștii care traversează o zonă sau o țară pentru a ajunge la destinația aleasă. În condițiile creșterii continue a numărului de automobile, turismul de tranzit a căpătat o amploare deosebită. Din aceste considerente, municipiul Bistrița este favorizat de poziția sa, fiind foarte apropiat de puncte importante din județul Bistrița-Năsăud care oferă noi perspective de dezvoltare turistică și anume:

- **Băile Figa** – aflate la o distanță de 33 de km dispun de un complex de tratament balnear modern. Parcul Balnear Băile Figa a fost desemnat unul dintre primele trei destinații de excelență din România în ceea ce privește turismul de sănătate și relaxare în urma unui concurs, intitulat „Destinații Europene de Excelență” (EDEN 2019).⁹⁰
- **Sângeorz-Băi** – localitate aflată la o distanță de 39 de km și care este recunoscută la nivel național pentru tratamentele balneare și resursele de ape subterane de care dispune.
- **Borgo Pass: Tărâmul Contelui Dracula** – este un loc de legendă, plin de mistere și presărat cu povești despre vampiri, strigoi, zâne și ființe misterioase. Borgo Pass e locul unde scriitorul

⁸⁹ <https://www.parcrodna.ro/pagina/obiective-turistice>

⁹⁰ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/baile-figa/>

irlandez Bram Stoker, autorul celebrului roman publicat în anul 1897 și-a imaginat și amplasat fantasticul castel al sângerosului vampir care a zguduit lumea din temelii, Conte Vampir Dracula.⁹¹

Pasul Bârgăului, cunoscut ca și Pasul Tihuța, este situat în Munții Bârgăului, la hotarul dintre Valea Bârgăului și Depresiunea Dornelor, la o altitudine de 1200 m. Intrarea în Borgo Pass este marcată și ea la fel de inedit: printr-o biserică care adăpostește în pod o colonie de 1.000 de lilieci.⁹²

- **Stațiunea Colibița** – Poarta de intrare în Munții Călimani, stațiunea Colibița este cel mai pitoresc loc din Bistrița-Năsăud. Lacul de acumulare și munții oferă zonei un farmec aparte. Aici există cel mai pur aer din țară, dar și izvoare cu ape minerale, cu beneficii extrem de importante pentru sănătate.⁹³

În aceste condiții, municipiul Bistrița trebuie să profite de prezența turiștilor care îl tranzitează pentru a ajunge la aceste locuri și să folosească acest avantaj, astfel încât turiștii care vin în oraș să poată alege dintr-o ofertă variată de activități, inclusiv să petreacă câteva ore și în împrejurimi.

TURISMUL DE WEEKEND | Această formă de turism se desfășoară ca un sejur scurt, de obicei cuprins între 2-4 zile, în care se pot vizita mai multe obiective. Pe lângă acestea, turismul cultural și turismul ecumenic pot face parte din acest tip de turism și pot cuprinde o gamă diversificată de activități pentru petrecerea plăcută a timpului liber de către turiști. Acestea pot fi reprezentate de activități scurte, de la plimbarea prin oraș, la drumeții, itinerarii ecumenice, un circuit al celor 7 burguri medievale sau un traseu inedit în cadrul „Rutei cultural-turistică Porțile Transilvaniei”.

TURISMUL SLOW TRAVEL | Turismul lent sau slow tourism (după modelul slow food) este o filozofie de călătorie care-ți permite să te bucuri de partea autentică a unei destinații și care pune într-o altă lumină ideea de vacanță. Lent înseamnă liniștit, calm și relaxat și te îndeamnă să acorzi atenție comunității locale, să respecti obiceiurile, modul de viață al acestora, astfel încât turistul să nu mai fie perceput ca un „invadator”.

În cadrul acestui tip de turism, municipiul Bistrița a făcut o serie de pași pentru activarea turismului de tip slow prin conceptul de „Bistrița – Burg Medieval High & Slow” din cadrul proiectului 100 Intelligent Cities Challenge. Conceptul propune ca municipiul Bistrița să devină o astfel de destinație prin:

- Generarea experiențelor care ajută la păstrarea identității destinației;
- Furnizarea de servicii și produse care sunt în conformitate cu geografia locală și sezonul anual;
- Oferirea de experiențe semnificative;
- Oferirea unui amestec de produse integrate;
- Dezvoltarea alianțelor cu alte părți interesate de turismul local;
- Elaborarea unei narațiuni convingătoare;
- Promovarea creativității în cadrul experienței, atât de la gazdă, cât și de la călător.

Concret, proiectul propune dezvoltarea conceptului și al brandului turistic “Poarta Transilvaniei”, care să includă oferta turistică a Municipiului Bistrița, a zonei periurbane a orașului și a Județului Bistrița-Năsăud,

⁹¹ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/borgo-pass/>

⁹² <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/borgo-pass/>

⁹³ <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/statiunea-colibita/>

precum și revitalizarea identității Municipiului Bistrița ca “oraș al pasajelor”, unic prin specificul său arhitectonic și cultural, având elementele cheie pentru dezvoltarea turismului de tip high & slow.

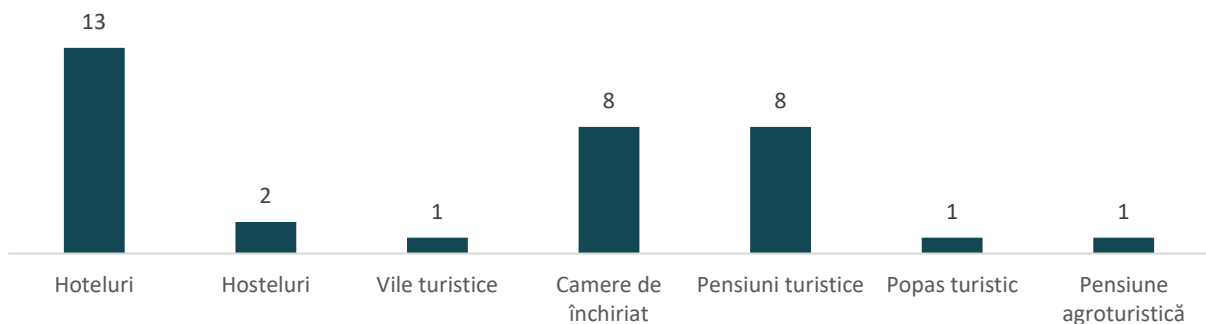
În general, turismul este considerat o sursă de dezvoltare economică atât la nivel local, cât și la nivel regional. Acesta oferă posibilitatea dezvoltării și creării unui cadru propice pentru valorificarea diverselor oportunități de inițiativă antreprenoriale, dar și pentru acțiuni noi din partea administrației publice. În cazul de față, aceste tipologii de turism sunt în prezent accesate de vizitatori care au o perioadă relativ scurtă de ședere sau care nu înnoptează pe o perioadă foarte lungă sau deloc în oraș.

În vederea sporirii atractivității destinației pentru turismul de tip city-break sau de sejur este necesară dezvoltarea unor noi produse turistice atractive și o promovare mai accentuată a destinației, astfel încât să atragă un număr cât mai mare și o gamă cât mai variată de turiști, care să găsească aici diverse oportunități inedite de petrecere a timpului liber. Este necesară de asemenea realizarea unui studiu de segmentare a pieței turistice și de identificare a tipologiilor de turiști ideali, acest lucru fiind foarte important pentru dezvoltarea produselor turistice și canalelor de promovare potrivite pentru interesele vizitatorilor doriți în cadrul destinației.

Infrastructura turistică

În ceea ce privește infrastructura turistică ce susține activitățile turistice, aceasta este alcătuită în primul rând din unitățile de cazare existente pe teritoriul municipiului Bistrița. La nivelul anului 2021, în această zonă sunt clasificate conform datelor⁹⁴ de pe site-ul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, un număr de 34 de astfel de structuri, totalizând o capacitate de 1.514 de locuri.

Figura 142 Numărul de unități de cazare din municipiul Bistrița, după tipologia structurilor de primire turistică, anul 2021

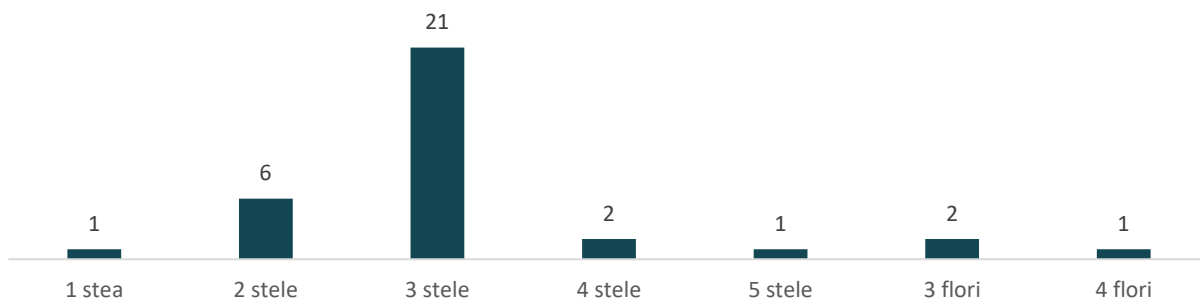
Sursa: Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

Din totalul acestor structuri, cea mai mare pondere este reprezentată de structura hotelieră care însumează un număr de 13 de unități de cazare și 944 de locuri de cazare, urmată de camerele de închiriat cu 8 unități de cazare și 97 de locuri de cazare, precum și de 8 pensuni turistice cu 186 de locuri de cazare. Sunt înregistrate în același timp și un număr de doar 2 unități hoteliere cu un număr de 186 de locuri de cazare, urmate de infrastructura vilor turistice, cu un număr de 1 unitate de cazare și 25 de locuri de cazare, 1 popas turistic cu 68 de locuri de cazare și 1 pensiune agroturistică cu 8 locuri de cazare.

Diversitatea ofertei de cazare este vizibilă și la nivelul distribuției unităților de cazare clasificate pe categoriile de confort, în cadrul căreia predomină structurile de 3 stele, respectiv 21 de unități de acest fel și 2 stele, cu 6 de unități de acest fel. Este urmat de structurile de 4 stele și 3 flori unde se înregistrează câte 2 unități pentru fiecare.

⁹⁴ Date actualizate pe data de 03.12.2021

Figura 143 Numărul de unități de cazare clasificate din municipiul Bistrița, pe categorii de confort, anul 2021

Sursa: Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

De asemenea, în ceea ce privește unitățile de cazare cu 1 singură stea, se înregistrează la nivelul municipiului Bistrița un o singură unitate de acest fel. Același lucru se înregistrează și în cazul unităților de cazare cu 5 stele și respectiv cu 4 flori.

Pentru a observa evoluția capacității de cazare de la nivelul municipiului Bistrița, precum și viitoarele tendințe de dezvoltare ale acestuia, baza de date a Institutului Național de Statistică oferă posibilitatea studierii ofertei de cazare la nivelul unor serii de timp. Astfel, la nivelul bazei de date colectate, în cadrul municipiului Bistrița există pentru anul 2021 un număr de 1.246 de locuri de cazare, cu aproximativ 120 de locuri de cazare mai multe față de anul 2014. Această creștere indică interesul crescut pentru dezvoltarea sectorului turistic din ultimii ani și influența pozitivă pe care o are bogăția culturală a orașului medieval asupra sectorului turistic.

Tabel 35 Evoluția capacității de cazare turistică existentă pe tipuri de structuri turistice, nr. de locuri în perioada 2014-2021

TIPURI DE STRUCTURI	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Hoteluri	931	930	930	921	917	951	884	966
Moteluri	81	81	114	96	96	46	:	:
Vile turistice	:	:	:	29	25	25	25	25
Pensiuni turistice	112	130	130	221	221	226	224	223
Pensiuni agroturistice	:	:	:	32	32	32	62	32
TOTAL	1.124	1.141	1.174	1.299	1.291	1.280	1.195	1.246

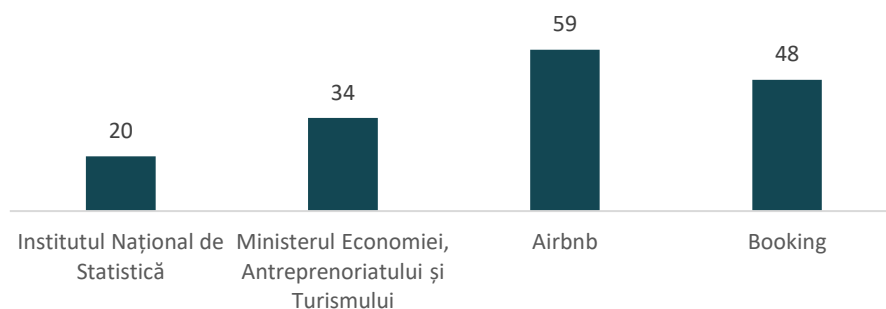
Sursa: Baza de date INS Tempo

În ceea ce privește oferta structurilor de cazare în municipiul Bistrița, prin sondarea portalurilor web⁹⁵ care intermediază servicii de cazare (Booking și Airbnb), se constată un număr similar de înregistrări ale unităților de cazare față de datele disponibile în bazele de date ale Ministerului Economiei,

⁹⁵ Datele înregistrate pentru ambele platforme sunt pentru perioada Iulie 2022, fiind excluse proprietățile care au fost deja rezervate pentru acea perioadă.

Antreprenoriatului și Turismului sau ale Institutului Național de Statistică, Airbnb înregistrând un număr de 59 de unități de cazare, iar Booking un număr de 48 de unități de cazare. Cu toate acestea, aceste două platforme din urmă aduc un aport la oferta turistică din Bistrița prin diversificarea tipologiilor de structuri disponibile la nivelul orașului.

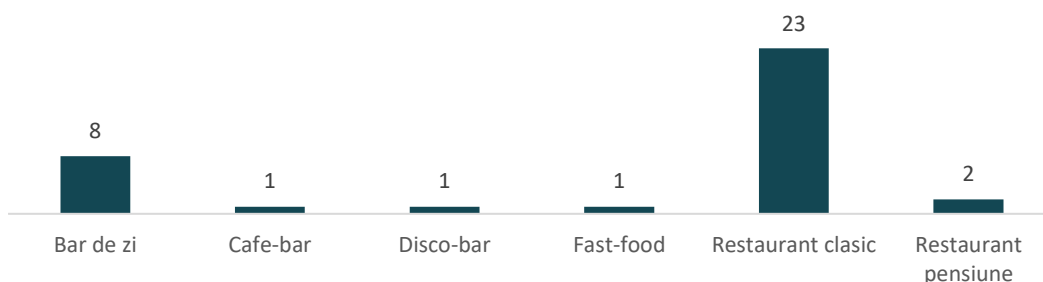
Figura 144 Numărul unităților de cazare din municipiul Bistrița, comparație Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului – INS – Booking – Airbnb, anul 2021

Sursa: Baza de date INS Tempo, baza de date a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Booking și Airbnb

În timp ce infrastructura de cazare este relativ bine dezvoltată, nivelul de dotare turistică din municipiul Bistrița înregistrează valori mai scăzute în ceea ce privește structurile cu funcție de alimentație publică clasificate⁹⁶ de către Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului. Pe teritoriul municipiului Bistrița sunt înregistrate în total 36 de unități clasificate, ce se concentrează preponderent în centrul orașului.

Figura 145 Numărul de structuri de alimentație publică clasificată din municipiul Bistrița, după tipologia structurilor, anul 2021

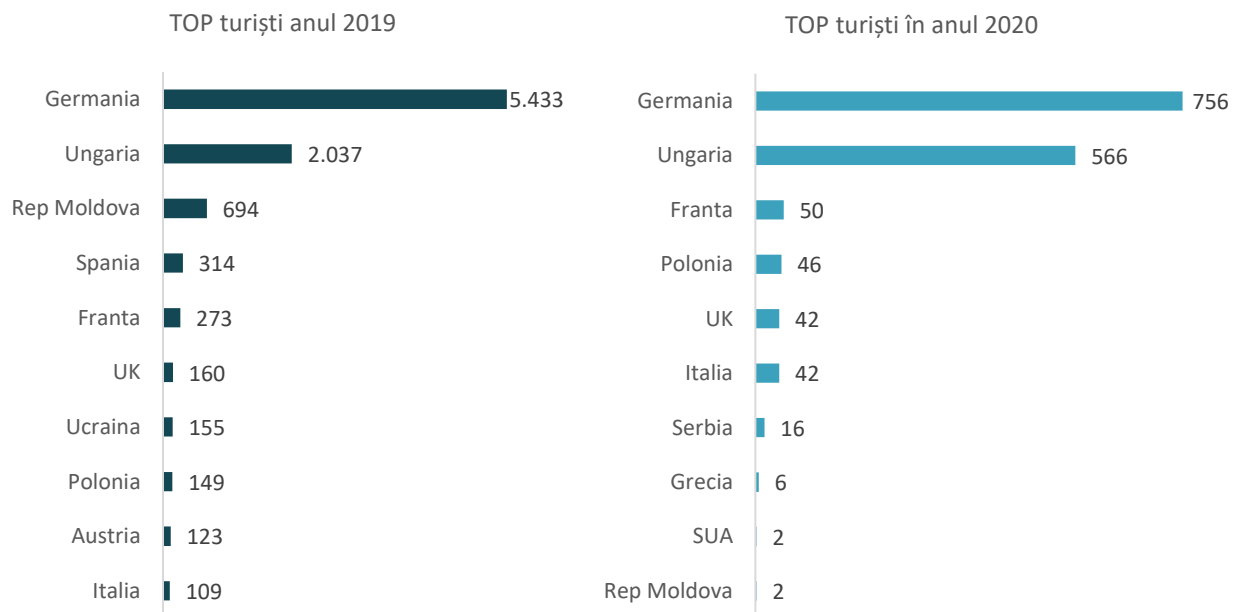

Sursa: Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

În ceea ce privește Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Bistrița, acesta se regăsește în orașul Bistrița (în zona centrală), oferind servicii de informare și orientare cu privire la infrastructura turistică, garantând o accesibilitate optimă și oferind date de interes turistic pe plan local și județean.

⁹⁶ Date actualizate pe data de 03.12.2021

Figura 146 Numărul de vizitatori din țări străine care au apelat la serviciile oferite de unitatea CNIPT Bistrița, 2019 vs. 2020

Sursa: CNIPT Bistrița

Unitatea CNIPT din municipiul Bistrița reprezintă reperul cel mai important în ceea ce privește serviciile de asistență turistică, iar din datele înregistrate la nivelul anului 2019 se remarcă faptul că din totalul turiștilor ce provin din țările străine, cel mai mare număr de vizitatori care au venit în acest centru provin din Germania, Ungaria, Republica Moldova, Spania, Franța, Marea Britanie, Ucraina, Polonia, Austria sau Italia. În schimb, în anul 2020 numărul turiștilor care au apelat la serviciile oferite de CNIPT Bistrița au fost cu mult mai scăzute, acest lucru fiind cauzat de contextul pandemiei și al limitării circulației turiștilor, în top fiind vizitatori din Germania urmată de țări precum Ungaria, Franța, Polonia, Marea Britanie, Italia, Serbia, Grecia, SUA sau Republica Moldova.

La nivelul municipiului Bistrița, a zonelor învecinate și în special la nivelul județului Bistrița-Năsăud, o componentă importantă a infrastructurii turistice este reprezentată de traseele de drumeție și traseele de biciclete. Un astfel de exemplu este și rețeaua de trasee din cadrul proiectului Via Transilvanica, unul dintre cele mai mari proiecte pentru drumeții din România, ce va cuprinde un traseu de circa 1.000 de kilometri, de la Putna până la Drobeta Turnu Severin.

Traseul poate fi traversat atât pe jos, cât și cu bicicleta sau călare. Este destinat pentru toți iubitorii de natură și drumeții, indiferent de condiția fizică. În județul Bistrița-Năsăud, Via Transilvanica are o lungime de aproape 100 de kilometri realizați în anul 2018. În Bistrița-Năsăud, traseul străbate comunele Lunca Ilvei, Tiha Bârgăului, Bistrița Bârgăului, Livezile, Cetate, Dumitrița, Mărișelu, Șieu, Șieueț și Monor și trece inclusiv prin păduri proprietate a comunei Prundu Bârgăului. În 2020 *Tășuleasa Social* a reușit să finalizeze 684 km în județele: Suceava, Bistrița-Năsăud, Mureș, Harghita, Brașov și Mehedinți, iar în 2021 încă 254 km în județul Caraș-Severin.⁹⁷

⁹⁷ <https://www.viatransilvanica.com/concept>

Pentru anul 2022 se dorește ca traseul să fie introdus și la nivelul municipiului Bistrița, putând astfel crea un produs turistic complex și integrat ce îmbină resursele turistice naturale cu cele antropice în care turiștii pot avea parte de experiențe memorabile. Acest lucru ar putea oferi municipiului Bistrița o notorietate și mai mare pe plan național și internațional, dat fiind faptul că traseul Via Transilvanica aduce pe ruta acestuia în fiecare an, tot mai mulți turiști dornici de astfel de experiențe.

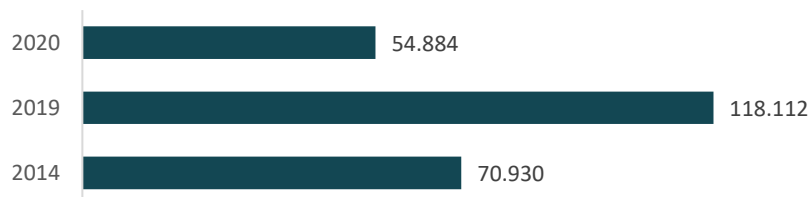
De asemenea, rețeaua de trasee are o foarte importantă miză socio-economică, ea reprezintă un „produs” în jurul căruia localnicii din județ își pot dezvolta o ofertă de ecoturism, agroturism sau turism activ, ca sursă de venit principală sau suplimentară. În felul acesta, ei vor avea o motivație mai puternică de a proteja biodiversitatea și de a păstra practicile și tradițiile culturale, agricole și culinare.

Circulația și performanța turistică

Sectorul turismului a înregistrat în ultimii ani o creștere susținută, fiind un sector care contribuie exponențial la dezvoltarea regională și creșterea competitivității economice. Principalele beneficii ale turismului sunt producerea de venit și generarea de locuri de muncă, însă pentru multe regiuni și țări, turismul este cea mai importantă sursă de bunăstare.

La nivel național, județul Bistrița-Năsăud nu este considerat o destinație turistică în sine, fiind considerată o zonă cu resurse turistice limitate. Acest lucru se poate observa de exemplu la nivel național în ceea ce privește numărul de turiști sosiți în perioada 2014, respectiv 2019, în ambele cazuri județul Bistrița-Năsăud situându-se printre cele mai puțin vizitate județe din România, respectiv locul 28/42 în anul 2014, locul 26/42 în anul 2019 și locul 30/42 în anul 2020.

Figura 147 Sosiri ale turiștilor în județul Bistrița-Năsăud, anul 2014-2019-2020

Sursa: Baza de date INS Tempo

Pe plan local, în ceea ce privește circulația turistică în perioada 2014-2019, aceasta înregistrează în general o tendință de creștere. Atât numărul de sosiri, cât și numărul de înnoptări ale turiștilor au crescut în medie cu 52,45% respectiv 47,40% în ultimii ani. De asemenea, durata medie de ședere a turiștilor înregistrează în acest interval o ușoară tendință de creștere de aproximativ 1,46%, în timp ce indicele de utilizare a capacității de cazare înregistrează și el o creștere de 28,95% față de 2014.

Tabel 36 Evoluția principalilor indicatori ai circulației turistice în municipiul Bistrița, în perioada 2014-2019

ANUL	SOSIRI ALE TURIȘTILOR	ÎNNOPTĂRI ALE TURIȘTILOR	DURATA MEDIE DE ȘEDERE	INDICELE DE UTILIZARE A CAPACITĂȚII DE CAZARE
2014	51.447	81.312	1,58	0,10%
2015	56.934	115.054	2,02	0,14%
2016	63.729	107.535	1,69	0,13%
2017	75.524	122.951	1,63	0,14%

ANUL	SOSIRI ALE TURIȘTILOR	ÎNNOPTĂRI ALE TURIȘTILOR	DURATA MEDIE DE ȘEDERE	INDICELE DE UTILIZARE A CAPACITĂȚII DE CAZARE
2018	78.902	115.096	1,46	0,13%
2019	78.433	119.857	1,53	0,13%
EVOLUȚIE	52,45%	47,40%	1,46%	28,95%

Sursa: Baza de date INS Tempo

În ceea ce privește sezonabilitatea activității turistice în municipiul Bistrița la nivelul anului 2019, se remarcă faptul că lunile cu cele mai mari fluxuri turistice sunt lunile iunie, iulie și august. Această perioadă de vârf este marcată de prezența accentuată a turismului cultural și ecumenic sau de tranzit, predominant în perioada aceasta a anului. La polul opus se află lunile de iarnă ianuarie, februarie și martie, fapt ce indică necesitatea diversificării ofertei turistice, astfel încât aceasta să acopere activități ce pot fi practicate pe tot parcursul anului.

Tabel 37 Sezonalitatea activității turistice în municipiul Bistrița în anul 2019

LUNA ANULUI 2019	SOSIRI ALE TURIȘTILOR	ÎNNOPTĂRI ALE TURIȘTILOR	DURATA MEDIE DE ȘEDERE	INDICELE DE UTILIZARE A CAPACITĂȚII DE CAZARE
Ianuarie	3.947	5.690	1,44	15,58%
Februarie	4.229	6.336	1,50	18,81%
Martie	4.443	6.985	1,57	18,53%
Aprilie	5.475	8.302	1,52	22,55%
Mai	7.902	11.069	1,40	28,70%
Iunie	8.114	10.936	1,35	29,61%
Iulie	8.557	12.886	1,51	33,25%
August	10.170	15.319	1,51	39,28%
Septembrie	7.859	11.787	1,50	31,56%
Octombrie	7.107	11.183	1,57	29,05%
Noiembrie	5.453	9.933	1,82	26,70%
Decembrie	5.177	9.431	1,82	26,47%

Sursa: Baza de date INS Tempo

În ceea ce privește sezonabilitatea activității turistice la nivelul municipiului Bistrița pentru anul 2020, aceasta este marcată în primul rând de restricțiile de circulație provocate de virusul SARS-CoV-2 și de evoluția acestuia. Se poate observa astfel că înainte de instituirea stării de urgență din luna martie 2020, cele mai mari fluxuri se înregistrau în lunile ianuarie și februarie, atât din punct de vedere al sosirilor, înnoptărilor și al duratei medii de ședere, cât și la nivelul indicelui de utilizare a capacității de cazare.

Tabel 38 Sezonalitatea activității turistice în municipiul Bistrița în anul 2020

LUNA ANULUI 2020	SOSIRI ALE TURIȘTILOR	ÎNNOPTĂRI ALE TURIȘTILOR	DURATA MEDIE DE ȘEDERE	INDICELE DE UTILIZARE A CAPACITĂȚII DE CAZARE
Ianuarie	4.538	7.224	1,59	19,36%
Februarie	3.964	7.039	1,78	22,04%
Martie	1.303	2.623	2,01	17,87%
Aprilie	-	-	-	-
Mai	271	392	1,45	15,54%
Iunie	1.762	2.800	1,59	15,18%
Iulie	3.587	5.388	1,50	17,23%
August	5.365	7.784	1,45	25,01%
Septembrie	3.909	5.888	1,51	19,61%
Octombrie	3.712	6.157	1,66	20,08%
Noiembrie	1.299	2.607	2,01	10,20%
Decembrie	2.084	3.080	1,48	11,90%

Sursa: Baza de date INS Tempo

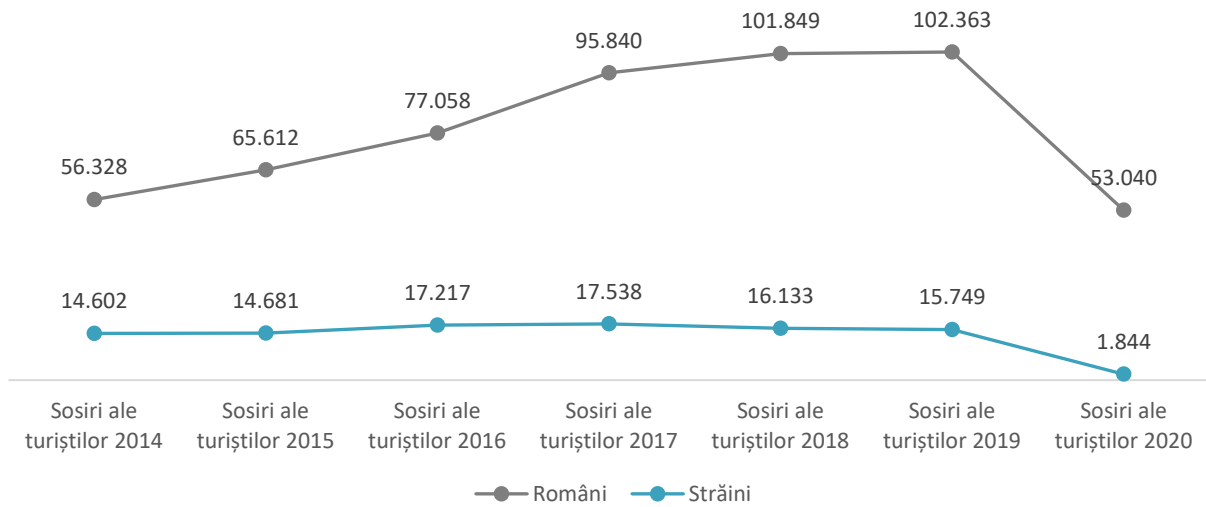
Cu toate acestea, imediat după ridicarea limitelor de circulație impuse de pandemie, activitatea turistică a început să înregistreze fluxuri mai crescute de turiști, în special în luna august când se înregistrează și cel mai mare indice de utilizare a capacității de cazare.

Este de remarcat concentrarea cererii turistice la sfârșitul verii, ca principal aspect al sezonității, care atrage după sine o concentrare a întregii activități turistice în perioada respectivă. Acest fapt duce uneori, mai ales în perioadele care se suprapun cu evenimente de amploare, la suprasolicitarea infrastructurii turistice și asociate (spații de cazare și alimentație publică sau alte servicii), ceea ce poate crea tensiuni atât pentru turiști, cât și pentru comunitatea locală.

Mai mult, diferențele semnificative din perioada de extrasezon pot fi considerate un obstacol în dezvoltare prin lipsa unei continuități în generarea de venituri din activitatea turistică. De asemenea, sezonalitatea poate avea influențe negative indirecte și asupra nivelului costurilor și calității serviciilor oferite.

În ceea ce privește structura turiștilor sosiți, această analiză a fost realizată la nivelul județului Bistrița-Năsăud, iar datele nu reflectă în totalitate situația reală pentru municipiul Bistrița. Se constată astfel faptul că, în cazul turiștilor români, în intervalul 2014-2019 se observă o creștere semnificativă a acestora, fiind cu 81,68% mai mulți turiști români în anul 2019 față de anul 2014. Tot o creștere se înregistrează și în cazul turiștilor străini, fiind astfel cu 7,85% mai mulți străini în anul 2019 față de anul 2014.

Figura 148 Evoluția structurii turiștilor sosiți în perioada 2014-2020 în județul Bistrița-Năsăud

Sursa: Baza de date INS Tempo

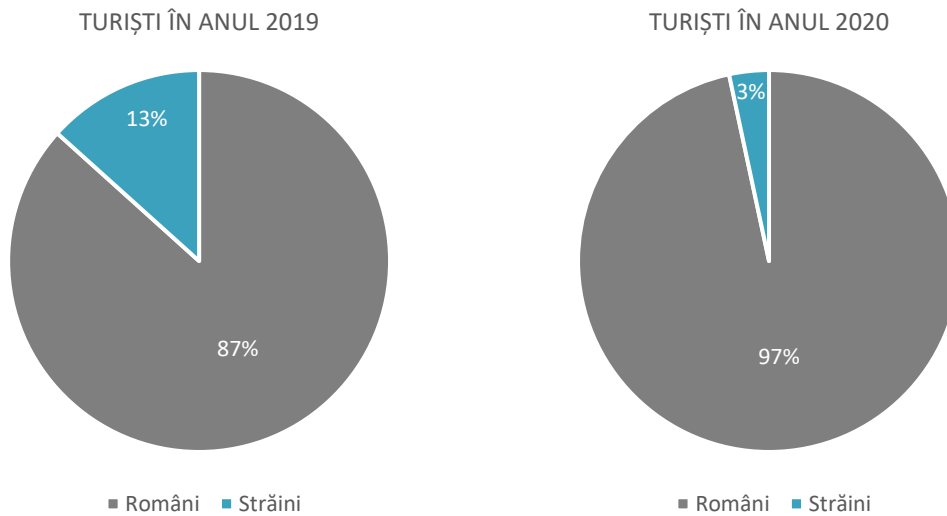
Cu toate acestea, în anul 2020 pandemia de COVID-19 și restricțiile de circulație impuse în această perioadă au avut efecte negative asupra turiștilor de peste tot, fiind astfel înregistrat cel mai mic număr de turiști sosiți în județul Bistrița-Năsăud, respectiv cu -48,18% mai puțini turiști români în anul 2020 față de anul 2019 și cu -88,29% mai puțini turiști străini în anul 2020 față de anul 2019.

Această creștere înregistrată la nivelul județului Bistrița-Năsăud în intervalul 2014-2019 este pusă în primul rând pe seama notorietății municipiului Bistrița și a vieții cultural-turistice care există. Cetatea de pe deal a fost una dintre cele șapte fortificații (*Siebenburgen*) din Transilvania în jurul cărora s-a organizat comunitatea săsească din România. Orașul nu este promovat ca destinație turistică, dar acesta surprinde la fiecare pas. Multe dintre obiectivele turistice și zonele centrale au fost renovate recent pe fonduri europene, rezultatul fiind cel al unui oraș liniștit, pitoresc, curat cu o serie de trasee cultural-turistice.

Sunt promovate constant pe rețelele de socializare și site-urile de *travel* cele mai importante atuuri ale destinației Bistrița: Biserica evanghelică, Ansamblul Șugălete, Turnul Dogarilor, Casa Argintarului, Biserica minoriților sau mascota orașului – struțul colorat încoronat.

În același timp, structura vizitatorilor reflectă faptul că vizitatorii străini au o pondere de doar 13% față de turiștii români care reprezintă marea majoritate, respectiv 87% din totalul vizitatorilor la nivelul anului 2019, iar în anul 2020 doar 3% au fost reprezentați de turiștii străini.

Figura 149 Ponderea vizitatorilor străini și români în județul Bistrița-Năsăud în anul 2019 vs. anul 2020

Sursa: Baza de date INS Tempo

În ansamblu, atractivitatea destinației este definită de mixul dintre caracteristicile atracțiilor pe care le oferă, fie ele fizice sau imateriale, fie de percepția asupra acestora, pe care o au cei care au vizitat destinația sau cei care se intersectează, în special în online, cu informații referitoare la oferta turistică.

Promovare turistică și gradul de adopție a noilor soluții digitale în sectorul turistic

Bistrița, reședința județului, a fost atestată documentar încă din anul 1241, cetatea Bistrița fiind una dintre cele șapte fortificații din Transilvania (Siebenburgen) în jurul cărora s-a organizat comunitatea săsească din România. În cea mai înfloritoare perioadă a sa, cetatea adăpostea 22 de bresle și era protejată de turnuri de apărare.

Municipiul Bistrița nu este perceput ca o destinație turistică de top (în sensul actual al conceptului de destinație turistică) în străinătate sau în țară, iar vizibilitatea orașului este una destul de scăzută încă. Municipiul ar putea fi mult mai vizibil atât pe rețelele de socializare cât și prin activitățile realizate și ar putea atrage astfel un număr mult mai mare de turiști, fiind astfel schimbată percepția generală a destinației Bistrița care este cea de destinație strict de weekend, cu servicii limitate.

Mai mult, raportat la nevoile și oportunitățile de dezvoltare durabilă a municipiului Bistrița, cetățenii au evidențiat necesitatea dezvoltării unui oraș atractiv din punct de vedere turistic și cultural, cu activități de organizarea evenimentelor de promovare și descoperire a istoriei, a monumentelor și a atracțiilor locale, precum și necesitatea de dezvoltare și modernizare a centrului istoric sau necesitatea unor măsuri de promovare a imaginii orașului.

Cu toate acestea, municipiul Bistrița prezintă trăsături identificabile ale unei destinații turistice cu o identitate și imagine care prinde contur atât în mediul fizic, dar și în spațiul online. Multe dintre obiectivele turistice și zonele centrale au fost renovate recent pe fonduri europene. Rezultatul este un oraș liniștit, pitoresc, curat, cu o alee pietonală renovată, plină de terase frumos decorate și un parc central ce oferă o gamă variată de activități de petrecerea timpului liber și nu numai.

Mai mult, Transilvania este inclusă în lista National Geographic a destinațiilor de vacanță pentru familie în 2021 – „descoperirea realului într-un tărâm celebru pentru fantezie”. Lista anuală a destinațiilor, servește drept sursă de inspirație pentru viitoare călătorii, având în vedere situația incertă provocată de pandemie și poate reprezenta un imbold important pentru zonele rurale din jurul Bistriței.

De asemenea, poetul Andrei Mureșanu s-a născut în zona Bistriței, a copilărit și studiat la Școala ordinului piarist. În anul 1848 a compus poezia „Un răsunset”, care a devenit mai târziu actualul Imn Național al României. Casa în care a locuit a devenit casă memorială și un loc de întâlnire pentru activitățile literare din județul Bistrița-Năsăud. Municipiul Bistrița a fost denumit „orașul imnului național”, iar astăzi poate fi un punct de atracție turistică datorită creației poetului Andrei Mureșanu, putând fi promovat turistic din acest punct de vedere.

În ceea ce privește activitatea de promovare a municipiului, Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Bistrița, se află în Piața Centrală a municipiului și pune la dispoziția turiștilor o serie de informații cu privire la obiective turistice, cazare, transport, cultură, evenimente ce se organizează în municipiu, pliante, hărți și broșuri și o imagine asupra Cetății Medievale primate din perspectiva unei machete ce ilustrează municipiul Bistrița. În ceea ce privește promovarea online, Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Bistrița dispune de o pagină oficială de Facebook⁹⁸, unde pot fi găsite o serie de informații, postări și filmulețe video despre evenimentele sau expozițiile care se petrec în municipiu și multe altele. Cu toate acestea, informațiile prezentate pe pagină sunt unele destul de sintetice și generale, iar accesul vizitatorilor străini este unul îngreunat, deoarece nu există posibilitatea de vizualizare a paginii și într-o altă limbă de circulație precum engleză, franceză sau germană.

De altfel, multe informații oficiale despre patrimoniu sau obiectivele turistice se pot accesa și pe pagina oficială a Primăriei Municipiului Bistrița, la secțiunea Patrimoniu⁹⁹ sau pe site-uri conexe de promovare a turismului în județul Bistrița-Năsăud precum: pagina de Facebook Poarta Transilvaniei¹⁰⁰, platforma oficială Poarta Transilvaniei¹⁰¹, sau informații despre istoria și turismul medieval al cetății pe platforma Bistrița Medievală¹⁰².

Turismul transilvănean se dorește a mai fi promovat și prin diverse broșuri, pliante și imagini de prezentare ale valorilor istorice, culturale, sportive sau al tradițiilor din întreg județul puse la dispoziție pe pagina oficială¹⁰³ a Consiliului Județean Bistrița-Năsăud sau pe pagina oficială de Instagram¹⁰⁴ al acestora, astfel încât municipiul Bistrița, și nu numai, să devină un loc căutat pentru cei care doresc să își creeze o vacanță plină de experiențe noi în Transilvania.

Cooperarea între administrația publică și părțile interesate de la nivel local, regional sau național reprezintă atât o mare provocare, cât și un important element de potențial în vederea creării unei zone turistice atractive și competitive pentru turiștii români și străini. Astfel, se poate exploata potențialul natural favorabil de care dispune municipiul Bistrița și arealul său de influență, valorificarea patrimoniului cultural, istoric și arheologic și lansarea unor produse turistice noi, menite să permanentizeze interesul asupra zonei pe întreaga perioadă a anului. Pentru gestionarea tuturor acestor elemente este oportună prezența unor structuri de management a destinației care să faciliteze cooperarea diferiților actori relevanți pentru dezvoltarea și promovarea destinației. Un astfel de exemplu este și cazul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară “Turism în Bistrița-Năsăud”, care gestionează platforma <https://bnpoartatransilvaniei.ro/> și care promovează activ pe rețelele de socializare turismul în județ și în municipiul Bistrița.

În ansamblu, promovarea în mediul online și social-media este una slab utilizată în acest moment, informația oferită de către instituții publice sau entități comerciale, deși actualizată zilnic, este incompletă.

⁹⁸ <https://www.facebook.com/Centrul-Na%C8%9Bional-de-Informare-%C8%99i-promovare-turistic%C4%83-Bistri%C8%9Ba-398645294271870/>

⁹⁹ <https://www.primariabistrita.ro/municipul-bistrita/descrierea-bistritei/>

¹⁰⁰ <https://www.facebook.com/BNPoartaTransilvaniei/>

¹⁰¹ <http://www.bnpoartatransilvaniei.ro/>

¹⁰² <https://bistritamedievala.ro/>

¹⁰³ <https://www.portalbn.ro/portal/bistrita-nasaud/portal.nsf/AllByUNID/turism-si-cultura-00002f4a?OpenDocument>

¹⁰⁴ <https://www.instagram.com/bistritanasaud.ro/>

Sunt puse la dispoziția turiștilor puține informații pe paginile oficiale de Facebook a Primăriei Municipiului Bistrița sau pe platformele de promovare a ofertei culturale și a resurselor turistice, multe informații despre cetate sau experiențe ale altor vizitatori fiind accesate de pe alte site-uri de specialitate în promovarea culturii săsești. Site-uri precum romaniatourism.com, lonelyplanet.com, tripadvisor.com, și travelwithaspin.com oferă informații diversificate despre cetatea medievală, oferte de cazare sau program de vizitare a unora dintre cele mai importante obiective turistice. Alte moduri prin care Bistrița capătă notorietate este și prin blogurile de travel, precum amfostacolo.ro, bunadimineata.ro, destinatie-romania.ro, sacalatorim.ro, blog.travelminit.ro sau turistulvesel.ro, care prezintă experiențele trăite ale unor călători și pot astfel oferi o impresie personală care să îi motiveze și pe alții să viziteze Bistrița.

3.4.4.3. PETRECEREA TIMPULUI LIBER

Infrastructura, activitățile, evenimentele și serviciile pentru petrecerea timpului liber reprezintă un mod de a satisface necesitățile comunității locale, implicarea actorilor locali publici și privați fiind deosebit de important în asigurarea unor oportunități de petrecere a timpului liber care să ajute la menținerea unui mediu de viață sănătos și social atractiv pentru comunitatea locală.

Activitatea sportiv-recreativă constituie o necesitate care condiționează randamentul sportiv al cetățeanului, indiferent de vârstă sau profesie. Prin rolul atribuit de societate, activitățile sportive și recreative se dovedesc utile în formarea și pregătirea cetățenilor pentru viața socială. În același timp, este dovedit faptul că sportul și activitățile de agrement sunt considerate instrumente de socializare extrem de importante, care sunt necesare pentru o dezvoltare favorabilă a comunității.

În același timp, trebuie făcută diferența dintre sportul de masă și sportul de performanță, întrucât acestea au scopuri diferite și se adresează unor categorii diferite de persoane. Pe de-o parte, sportul de masă sau sportul pentru toți reprezintă o oportunitate pentru dezvoltarea de comportamente care favorizează orientarea către performanța cotidiană și asigură o dezvoltare sănătoasă a omului. Pe de altă parte, prin sportul de performanță¹⁰⁵ se urmărește valorificarea aptitudinilor individului într-un sistem organizat de selecție, pregătire și competiție, având ca scop ameliorarea rezultatelor sportive, realizarea de recorduri și obținerea victoriei. În același timp, activitățile de socializare și timp liber au ca obiectiv dezvoltarea solidarității și promovarea toleranței între locuitori, dezvoltarea calității sistemelor de susținere a activităților de tineret, valorificarea abilităților și competențelor comunității.

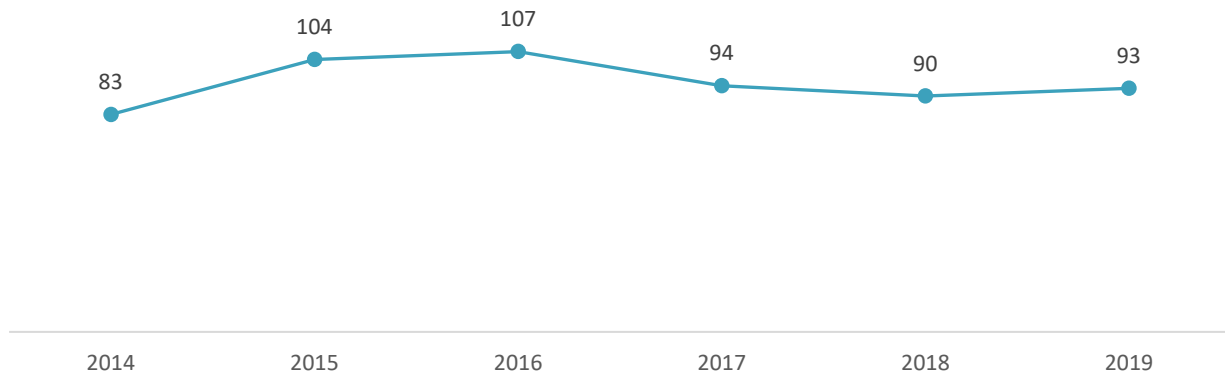
Infrastructura și activitățile sportive

Analizând situația la nivelul întregului județ (nivel administrativ pentru care există date disponibile), se remarcă faptul că sectorul sportului de performanță a cunoscut o tendință ușoară de creștere de aproximativ 12,04% în ultimii ani. Astfel, la nivelul anului 2019 se remarcă un număr mai crescut al secțiilor sportive, fiind înregistrate cu 10 secții mai multe față de anul 2014 când erau înregistrate 83 de secții.

¹⁰⁵ Conform Legii 69/2000

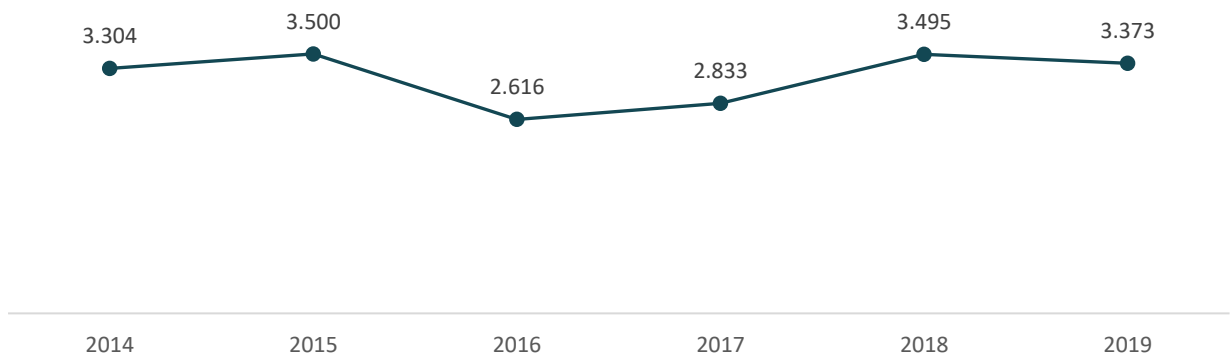
Figura 150 Evoluția numărului de secții sportive la nivelul județului Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2019

Sursa: Baza de date INS Tempo

În același timp, numărul total al sportivilor legitimați din județul Bistrița-Năsăud a înregistrat pentru aceeași perioadă o creștere de doar 2,08%, reprezentând cu aproximativ 69 de sportivi legitimați mai mulți în anul 2019 față de anul 2014. Această creștere indică o sporire a atractivității acestui sector în rândul populației, fiind din ce în ce mai apreciată activitatea fizică, precum și practicarea unui sport de performanță.

Figura 151 Evoluția numărului de sportivi legitimați la nivelul județului Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2019

Sursa: Baza de date INS Tempo

Printre **DOTĂRILE SPORTIVE MAJORE** din municipiul Bistrița se numără Complexul Sportiv Gloria, Stadionul Municipal „Jean Pădureanu”, Sala Polivalentă, Centrul SPA Schreiner sau Bazele sportive: Liviu Rebreanu, Electrotehnica, Mecanica, Codrișor, CFR, Viișoara, Alex Dorna, Libertății și Electroplast, precum și Baza Sportivă „Casa Ema”, Centrul olimpic de tenis de masă Bistrița, pista pentru motocros Bistrița și aerodromul Bistrița. Pe lângă acestea, bazele sportive din școli, Baza Sportivă Raoul Arena, Baza Sportivă IPOREB, Tenis Club Reina, Grand Slam Tennis Club, Centrul SPA Casa EMA și Centrul SPA Schreiner joacă un rol important pentru infrastructura sportivă a municipiului.

Municipiul mai dispune de o serie de baze mai mici, ale unor cluburi sau asociații, ca și de baze specializate cum ar fi pentru tenis de masă, popice, tenis de câmp sau pârtii și instalații de schi.¹⁰⁶

¹⁰⁶ Strategia de dezvoltare locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010-2030, actualizată 2015-2030

Analizând distribuția infrastructurii sportive la nivelul municipiului Bistrița, se remarcă faptul că aceasta este alcătuită din terenuri de sport, baze sportive și stadioane, aflate în mare parte în proprietatea unor instituții publice precum Ministerul Tineretului și Sportului sau Primăria Municipiului Bistrița. La acestea se adaugă și principalele dotări pentru sportul de masă cum este cazul sălilor de sport / fitness private sau dotările aferente unităților de învățământ. Conform datelor înregistrate pe site-ul Institutului Național de Statistică, municipiul Bistrița dispunea în anul 2020 de: 29 săli de gimnastică, 25 de terenuri de sport și 1 bazin de înot.

Pe lângă acestea, administrația bistrițeană are pe lista proiectelor pentru perioada 2021-2027¹⁰⁷ și proiectul de „Reabilitare și extindere sala mare sport - Colegiul National Andrei Mureșanu” și proiectul de „Realizare bază sportivă și de agrement multifuncțională” pentru care s-a achiziționat teren și clădiri (octombrie 2021) și s-a achiziționat tema de proiectare.

Aceste proiecte vor răspunde unor nevoie actuale ale municipiului Bistrița, de a suplimenta oferta de dotări sportive omologate pentru mai multe ramuri sportive, de a spori oferta de terenuri sintetice pentru practicarea sporturilor în sezonul rece, precum și de a asigura servicii superioare de antrenament și organizare de competiții pentru sportivii de performanță, dar și practicanții sportului de masă.

Sunt însă necesare în continuare și o serie de măsuri conexe care să faciliteze accesul la dotări sportive pentru cât mai mulți locuitori ai municipiului, cum ar fi implementarea unui sistem online de programare și abonare la bazele sportive din oraș (inclusiv la cele din instituțiile de învățământ, în afara orelor de program).

În ceea ce privește **ACTIVITĂȚILE SPORTIVE** desfășurate în municipiul Bistrița, unul dintre principalii actori relevanți în acest domeniu este Clubul Sportiv Municipal Bistrița (CSM Bistrița) fiind fostul Club Sportiv Gloria înainte de 1990. Atletismul, boxul, luptele, halterele, schiul fond, sania, handbalul feminin și radioamatorismul au fost cele 8 secții ale prezentului club.

După 1990, din acest club au fost abandonate luptele și handbalul, dar a fost inclus tenisul de masă, prin transfer de la Asociația Sportivă Sticla. Mai târziu, a reapărut secția de handbal și au fost înființate secțiile de gimnastică, culturism și handbal masculin, astfel încât, în prezent, CSM Bistrița are 10 secții bugetate de stat.¹⁰⁸

Obiectivul acestui club este cel de atingerea mării performanțe sportive, prin parcurgerea tuturor pașilor necesari, selecție, inițiere și participare în competiții naționale și internaționale.

Rezultatele au fost mereu pe măsura așteptărilor fiind înregistrate de-a lungul timpului peste 700 de clasări între primii 6 la Jocuri Olimpice, Campionate Mondiale, Campionate Europene și alte competiții internaționale, 4.171 de medalii naționale și 628 de sportivi convocați la loturi naționale. CSM a avut până acum 21 de participanți la 12 ediții ale Jocurilor Olimpice, dintre care, 6 au adus clasări între primii 6 și o medalie la Jocurile Olimpice din anul 2012 la Londra.¹⁰⁹

Alături de haltere, tenisul de masă este vârful de lance cu care Clubul Sportiv Municipal atacă cele mai importante performanțe din lume. Cu o tradiție a rezultatelor excepționale încă dinainte de înființarea clubului, tenisul de masă s-a consacrat definitiv după 1986. Școala bistrițeană de tenis de masă joacă acum un rol dominant pe plan național și aduce an de an succese internaționale incredibile.

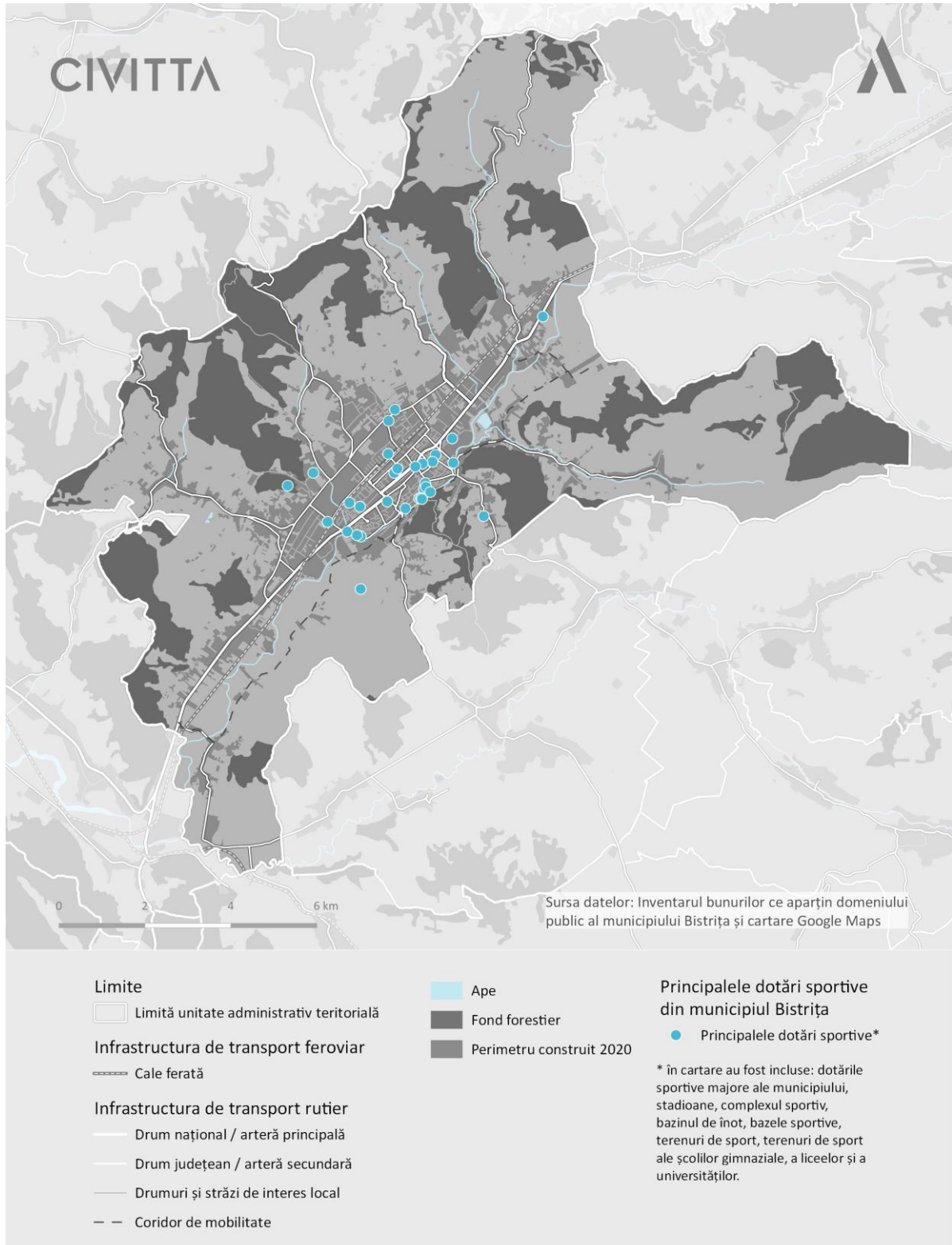
¹⁰⁷ Cf. răspuns adresă nr. 79824/16.09.2021 – Anexa 3 / Stadiu proiecte pentru perioada 2021-2027, din partea Primăriei Municipiului Bistrița

¹⁰⁸ <http://www.csmbistrita.ro/istoria-clubului/>

¹⁰⁹ <http://www.csmbistrita.ro/istoria-clubului/>

Figura 152 Principalele dotări sportive din municipiul Bistrița

SURSA: INVENTARUL BUNURILOR CE APARTIN DOMENIULUI PUBLIC AL MUNICIPIULUI BISTRITĂ ȘI GOOGLE MAPS

Un alt factor important pentru sportul bistrițean este și Clubul Sportiv „GLORIA 2018” Bistrița-Năsăud, fiind unitatea reprezentativă a municipiului și județului Bistrița-Năsăud și a sportului bistrițean. Clubul este împărțit în secția de handbal feminin și fotbal. Echipa de handbal feminin se află în Divizia A și participă la diferite competiții naționale, mondiale și europene (Liga Europeană EHF Feminin).

Pe lângă CSM Bistrița, în municipiu mai există și alte cluburi sportive și asociații recunoscute precum: Asociația Județeană "SPORTUL PENTRU TOȚI" Bistrița-Năsăud, Asociația Județeană de ARTE MARȚIALE Bistrița-Năsăud, Asociația "Club Fotbal Gloria 1922" Bistrița, Asociația "Clubul de Dans Sportiv Dansul Florilor", Asociația "Handbal Club Municipal", Asociația Județeană de TENIS DE MASĂ Bistrița-Năsăud, Asociația Clubul de Dans Sportiv "Floris" Bistrița, Asociația Județeană de ATLETISM Bistrița-Năsăud, Asociația Județeană de HALTERE Bistrița-Năsăud, Asociația Club Sportiv Ardealul Bistrița, Clubul Sportiv "Unirea" Bistrița, Asociația Sport Club "Volei" Bistrița, Asociația Clubul Sportiv "Casa Ema", Asociația Fotbal Club Gloria Junior, Asociația Clubul Sportiv Impact Bistrița-Năsăud, Asociația Club Sportiv Enduro Bistrița, Clubul Sportiv Karate Bistrița, Clubul Sportiv Schreiner Bistrița etc.

Un alt actor foarte important este și Direcția Județeană pentru Sport și Tineret a județului Bistrița-Năsăud¹¹⁰, acesta fiind serviciu public deconcentrat al Ministerului Tineretului și Sportului, cu personalitate juridică. Direcția pentru Sport și Tineret a județului Bistrița-Năsăud este finanțată de la bugetul și din venituri extrabugetare. Această direcție vine în ajutorul tinerilor cu diferite programe și evenimente ce încurajează implicarea tinerilor în activitatea sportivă și nu numai. Alături de aceasta, Asociația Impact Bistrița și Asociația Tineri pentru comunitate, contribuie la dezvoltarea personală a tinerilor prin derularea unor programe în domeniul voluntariatului, precum și promovarea unui set de acțiuni și proiecte care vizează direct tinerii și implicarea lor în dezvoltarea durabilă a comunității bistrițene.

Este foarte important de menționat faptul că la Bistrița funcționează trei centre de pregătire olimpică a juniorilor la disciplinele: gimnastică artistică băieți, haltere și tenis de masă, susținute de Direcția Județeană pentru Sport și Tineret a județului Bistrița-Năsăud.

În total, în municipiul Bistrița activitățile sportive sunt susținute de numeroși actori privați / independenți, fiind înregistrate aproximativ 86 de cluburi sportive și asociații¹¹¹, care promovează numeroase sporturi precum: aeronautică, alpinism și escaladă, arte marțiale, arte marțiale de contact, atletism, automobilism sportiv, badminton, baschet, baseball și softball, biliard, bob sanie, box, bridge, canotaj, ciclism, culturism și fitness, dans sportiv, darts, ecvestră, fotbal, fotbal în sală, fotbal tenis, gimnastică, gimnastică ritmică, go, golf, haltere, handbal, hochei pe gheață, judo, kaid canoe, karate tradițional, karting, korfbal, lupte, minigolf, modelism, motociclism, natație și pentatlon modern, pescuit sportiv, radioamatorism, schi, scrabble, snooker, sportul pentru persoane cu nevoi speciale, sportul pentru toți, squash, șah, table, tenis, tenis de masă, tir cu arcul, tir sportiv, triatlon, volei sau yachting.

De asemenea, Primăria Bistrița susține mișcarea în aer liber, pentru îmbunătățirea stării de sănătate fizică și mentală a populației de vârstă adultă, astfel că în vara anului 2021 în perioada lunilor iulie-octombrie, aceasta a pregătit programul pilot „Sport în parc” prin care a oferit acces gratuit la activități sportive tuturor celor care doresc să facă mișcare.

Acțiunea s-a desfășurat lângă filigoria din Parcul Municipal, de luni până vineri, fiind planificate exerciții fizice funcționale cu elemente din gimnastica aerobică și o sesiune de yoga în a doua jumătate a zilei. Organizată de Direcția Educație-Turism, în parteneriat cu Asociația Club Sportiv Schreiner, acțiunea a avut un buget de 25.000 lei pentru plata orelor de instruire prestate de antrenori / instructori și face parte din

¹¹⁰ <http://www.sportsitineretbn.ro/despre-institutie/>

¹¹¹ <http://mts.ro/sport/registru-sportiv/registru-sportiv/>

strategia municipalității pentru promovarea sportului de masă prin activități recreativ-sportive destinate adulților, cu posibilitate de extindere în anii următori, în funcție de impact.¹¹²

Mai mult, din bugetul local al municipiului Bistrița pe anul 2021, o serie de fonduri nerambursabile s-au dus către domeniul de activitate tinere, sport și educație. Printre proiectele care au beneficiat recent de finanțare de la bugetul local al municipiului Bistrița se află următoarele proiecte¹¹³:

- Sport ca LOISIR pentru tineri – solicitant: Asociația Clubul Sportiv “Schreiner”;
- Flow Ride 5 – solicitant: Asociația Rodo Transilvania;
- Concurs de ciclism în Pădurea Schullerwald, ediția a 4-a – solicitant: Asociația Club Sportiv Bistriz Racing;
- Sportul de performanță – solicitant: Asociația C.S. Karate Bistrița;
- Curse de mașini pe circuit – solicitant: Mihai Ilies;
- Reprezentarea Municipiului Bistrița în Campionatul Motorcycle Racing Championship MotoRC, Motociclism Viteză – solicitant: Pop Sorin Ilie
- TENNIS EUROPE U16 – BISTRIȚA – solicitant: Asociația Clubul Sportiv “GS Tennis Club” Bistrița;
- Achiziție cart profesional de antrenament și accesorii – condiție a pregătirii și participării la Campionatul European 2021 – solicitant: Berende Bogdan.

Nu în ultimul rând, trebuie menționate și **EVENIMENTELE SPORTIVE**¹¹⁴ pentru care echipele sportive ale municipiului se pregătesc pentru participare. Aici se regăsesc campionatele internaționale, mondiale și europene pentru atletism, haltere, radioamatorism, schi-fond-biatlon sau tenis de masă, precum și cele naționale sau Cupa României la atletism, box, culturism, gimnastică, haltere, radioamatorism, sanie, schi-fond-biatlon sau tenis de masă.

Principalele competiții sportive de talie națională și internațională organizate la Bistrița sunt: Cupa Bistrița la Tenis de masă – Trim. I, Cupa Bistrița la Haltere juniori – Trim. II-IV, Memorialul „Lazăr Baroga, haltere – Trim. IV, Cupa Bistrița la gimnastică artistică, băieți – Trim. IV, Turnee naționale de Handball – juniori și seniori – Trim. II-III, Cupa Bistrița – Motociclism – Trim. II, Memorialul “Marin Petrescu” – Volei – juniori – Trim. IV.

Pe lângă acestea, Primăria Municipiului Bistrița prin Serviciului Turism, Sport, Tineret, Învățământ, Cultură organizează, în colaborare cu Direcția Județeană pentru Tineret, sub genericul „Săptămâna Sportul pentru toți”, o serie de activități sportive. Alte manifestări sportive de anvergură organizate de Primăria Bistrița sunt Crosul „Gabriela Szabo” și Cupa Bistriței.¹¹⁵

Toate acestea susțin o ofertă diversificată a activităților sportive disponibile pentru comunitatea locală bistrițeană. Este însă necesară sporirea activităților de promovare a sportului în vederea atragerii a unui număr cât mai mare de participanți, în acest caz fiind identificată necesitatea dezvoltării unui program integrat la nivelul orașului dedicat sportului pentru toți. De asemenea, organizarea frecventă a competițiilor sportive de talie națională ar putea spori activitatea turistică și ar stimula îmbunătățirea sau dezvoltarea infrastructurii sportive actuale.

¹¹² <https://www.ziardebistrita.ro/primaria-bistrita-anunta-derularea-programului-pilot-sport-in-parc-prin-care-ofera-acces-gratuit-la-activitati-sportive-persoanelor-adulte-care-doresc-sa-faca-miscare/>

¹¹³ <https://www.ziardebistrita.ro/vezi-cine-prinde-finantare-de-la-primarie-pe-sport-cultura-si-alte-cele-buget-slab-doar-70-000-de-euro-pe-toate-domeniile/>

¹¹⁴ <http://www.csmbistrita.ro/calendar-competitional/>

¹¹⁵ <https://www.primariabistrita.ro/wp-content/uploads/2021/02/Statutul-Municipiului-Bistrita.pdf>

Infrastructura și activitățile de agrement

În ceea ce privește infrastructura și activitățile de agrement existente pe teritoriul municipiului Bistrița, acestea se grupează în general în cadrul unor categorii principale în funcție de interesul utilizatorilor. Majoritatea obiectivelor din municipiu sunt concentrate chiar în centrul acestuia, însă pot fi descoperite locuri deosebite, atât la nivelul zonelor periferice ale municipiului, cât și la nivelul întregului județ. Bistrița, prin așezarea sa și prin zonele sale naturale, oferă locuitorilor și turiștilor diverse posibilități de petrecere a timpului liber.

Printre cele mai des practicate activități de către bistrițeni sunt cele în aer liber, unele dintre cele mai importante dotări din această categorie fiind reprezentate de parcuri, spații verzi, locuri de joacă pentru copii sau zonele de agrement. Aceste dotări se întâlnesc atât în interiorul orașului, cât și în împrejurimi. Printre cele mai importante atracții de numără:

PARCUL MUNICIPAL BISTRIȚA | Una dintre marile atracții ale municipiului o constituie parcul ce se întinde pe malul drept al râului Bistrița, în zona de sud-est a orașului. Parcul acoperă o suprafață de peste 9 ha și păstrează forma inițială a aleilor: o parte în stil clasic, geometric, iar o altă parte în stil peisagistic. Farmecul parcului este conferit de numeroase specii de arbori și arbuști exotici din diferite regiuni geografice ale globului. La acestea se adaugă 11 lucrări de artă, în metal sau piatră, opere ale unor artiști plastici contemporani, dintre care se remarcă: compoziția Muzica a lui Anton Tănase, Dac a lui N. Enea, Maternitate de Lie Doina sau Studenta, lucrare a lui Jiga Ioan.

Din 3 martie 1995 Consiliul Județean Bistrița-Năsăud a declarat suprafața ocupată de parc ca arie protejată.¹¹⁶

PĂDUREA SCHULLERWALD | Aflată în nordul municipiului, aceasta reprezintă o oază de relaxare pentru numeroși locuitori și mai ales pentru elevii care preferă acest loc în natură pentru recreere. Aceasta a devenit un important punct de agrement în anul 2012 când aceasta a fost amenajată ca o pădure-parc. Aici pot fi găsite și trasee velo cu diferite grade de dificultate pentru cei care practică acest tip de sport.

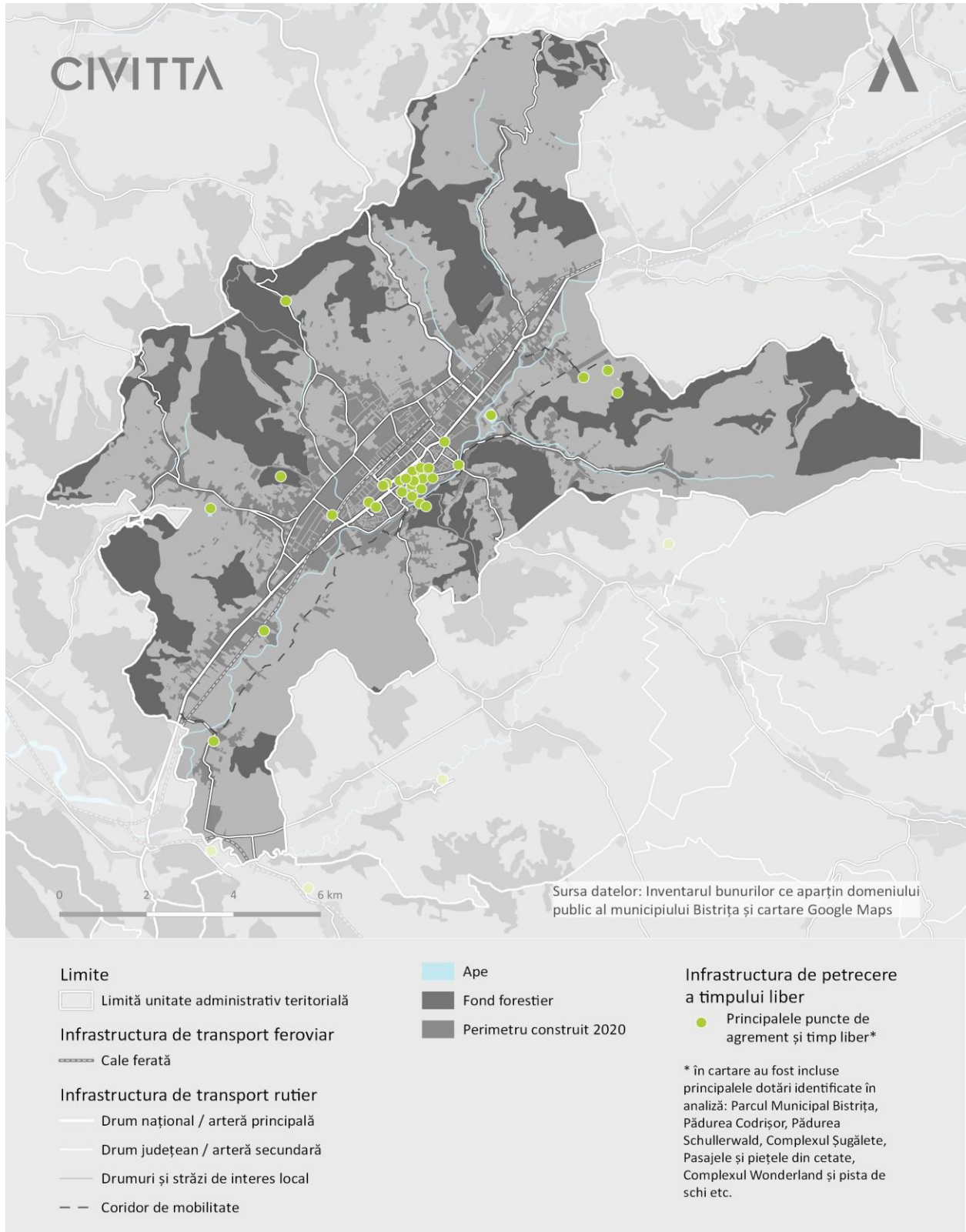
PĂDUREA CODRIȘOR | Spre deosebire de Pădurea Schullerwald, Codrișor are o istorie mai lungă, ea fiind amenajată ca pădure de agrement în secolul XX pentru a servi locuitorilor un loc de odihnă în natură, aproape de centrul orașului. Pentru perioada următoare, este prevăzută transformarea acesteia în pădure-parc.

Pe lângă toate acestea, locuitorii și turiștii pot realiza o serie de plimbări și drumeții în natură prin Pădurile Codrișor sau Schullerwald, precum și un tur al obiectivelor turistice din interiorul și împrejurimile Bistriței, unele dintre obiectivele care ar trebui menționate fiind: ansamblul urban medieval Bistrița dezvoltat în interiorul Cetății medievale Bistrița dintre care se remarcă Ansamblul Sugălete, Turnul Dogarilor, Biserica Evanghelică, Sinagoga și Monumentul Holocaustului, Piața Unirii cu monumentul lui Alexandru Ioan Cuza; la acestea se adaugă rezervațiile naturale aflate în apropierea municipiului: Piatra Corbului, Râpa Verde, Locul fosilifer Râpa Mare, Poiana cu narcise de pe Șesul Văii Budacului, Piatra Cușmei, Comarnic, Poiana cu narcise de pe Șesul Mogoșenilor sau Râpa cu Păpuși. La o distanță de aproximativ 20-30 de km de Bistrița, amatorii de natură se pot relaxa și admira Lacul Zagra, Cheile Bistriței Ardelene, Stâncile Tătarului sau Valea Repedea.

¹¹⁶ http://www.inbistrita.ro/obiective_turistice/parcul_orasului_bistrita.php

Figura 153 Principalele puncte de agrement din municipiul Bistrița

Sursa: Inventarul bunurilor ce aparțin domeniului public al municipiului Bistrița și Google Maps

În cadrul chestionarului¹¹⁷ aplicat cetățenilor municipiului Bistrița, cinematografele, bibliotecile și muzeele reprezintă cele mai satisfăcătoare repere de petrecere a timpului liber menționate de către respondenți. Din această perspectivă, respondenții, sunt în cea mai mare măsură mulțumiți și foarte mulțumiți (proporții de peste 45%) în privința următoarelor aspecte:

- Cinematografe (56,7% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Biblioteci (55,6% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Muzee (53,8% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Săli și terenuri de sport (47,6% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Parcuri și grădini publice (45,4% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți).

Aspectele în raport cu care o pondere mai scăzută dintre respondenți sunt mulțumiți și foarte mulțumiți (în proporții de sub 45%) sunt următoarele:

- Ștranduri/bazine de înot (40,5% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Evenimente culturale și artistice (39,9% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Locuri de joacă pentru copii (39,0% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Zone de agrement (37,6% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Concerte (36,5% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Teatre (33,4% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Patinoare (30,4% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți).

Cu toate acestea, oferta nu este una foarte variată atunci când vine vorba despre parcuri, scuaruri verzi, piețe și locuri de joacă în zona centrală a municipiului Bistrița. Prezența cursului râului Bistrița și a unor vaste suprafețe neamenajate adiacente acestuia pune încă probleme de accesibilitate și utilizare, însă prin amenajarea acestor suprafețe, cu mijloace simple în primele faze, se poate obține un plus de valoare deosebit pentru zonele rezidențiale învecinate și o atracție pentru vizitatorii Bistrița.

Pe lângă cele menționate anterior, în imediata apropiere a municipiului Bistrița există o serie de dotări de agrement pe care atât comunitatea bistrițeană cât și turiștii veniți în oraș le vizitează:

GUN BROTHERS | Este un spațiu de 6.000 mp amenajat pentru cei care doresc să se relaxeze și să scape de presiune cu ajutorul unui joc de paintball. Acest tip de divertisment este apreciat de o varietate mare de oameni, de la tineri în căutarea distracției, până la adulți care vor să uite de stres. Spațiul se află în nordul Bistriței și este disponibil de luni până duminică între orele 08:00-21:00.

POLIGON TIR SPORTIV | Aflat în imediata apropiere de municipiul Bistrița, poligonul este o facilitate de agrement pentru bistrițenii care doresc o experiență nouă. Acest poligon este dedicat tuturor celor peste 18 ani care vor să învețe să tragă la țintă atât cu pistolul, cât și cu arme mai mari.

BIKE-PARK ÎN COMPLEXUL SPORTIV WONDERLAND | Începând cu vara anului 2021, au fost amenajate două trasee de coborâre în zona pârtiei de schi din cadrul Complexului Sportiv Wonderland. Traseele de bicicletă sunt pe grade de dificultate: un traseu family cu dificultate ușoară-medie și un traseu de downhill special pentru profesioniști care se pot antrena pentru concursuri de coborât. Cele două trasee fac parte dintr-un proiect de amploare, iar în anii următori se vor amenaja și alte trasee de biciclete de tip county

¹¹⁷ Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 98 de zile, în perioada 11 septembrie 2021 – 17 decembrie 2021. În acest interval de timp chestionarul a fost completat de către 1.032 de persoane. Acest volum de răspunsuri corespunde unei marje de eroare statistice de +/-3% pentru un interval de încredere de 95%.

olimpic, cross county maraton, enduro și un pumptrack natural. Aceste trasee vor permite organizarea unor etape ale concursurilor naționale și internaționale de gen.¹¹⁸

KARTING STAR | Este un traseu dedicat kart-urilor și oferă bistrițenilor și turiștilor pasionați de senzații tari, curse organizate atât individual cât și pentru grupuri organizate, team buliding etc., pentru a petrece o zi de distracție pe circuit.

Interesul administrației pentru acest domeniu este unul vizibil prin acțiunile pe care le desfășoară. De exemplu, prin schema de bugetare participativă, o serie de proiecte propuse de bistrițeni au fost aprobate de către administrație. Dintre proiectele depuse prin schema de bugetare participativă, cinci au fost admise, dintre care două prezintă îmbunătățiri pentru infrastructura de petrecere a timpului liber¹¹⁹:

- Transformarea Pădurii Codrișor într-un loc de relaxare – pe modelul pădurii Schullerwald;
- Realizarea unui loc de joacă pentru copiii cu dizabilități.

Există de asemenea proiecte importante ale Primăriei Municipiului Bistrița în vederea realizării de noi dotări pentru infrastructura de agrement și de petrecere a timpului liber pentru bistrițeni. Unul dintre cele mai importante proiecte este reprezentat de realizarea coridorului ecologic Valea Căstăilor de-a lungul căruia va exista o pietonală și o pistă pentru biciclete care va fi conectată cu infrastructura velo de la nivelul municipiului Bistrița.

Pe lista administrației bistrițene se are în vedere realizarea unor proiecte ce cuprind¹²⁰:

- Realizarea unei baze sportive și de agrement multifuncțională, ce va cuprinde:
 - terenuri de sport: fotbal, tenis, baschet, volei, handbal etc.
 - bazine de înot: indoor/ outdoor, tobogane, bazine pentru copii, tematice etc.
 - zone de relaxare, alimentație publică, servicii etc.
- Realizare Pădure urbană Codrișor (PUZ) – urmărește reintegrarea în cadrul circuitului verde al municipiului Bistrița a elementului Dealul Codrișor, element identitar pentru Bistrița cu valoare peisagistică, turistică și ambientală.
- Proiect de regenerare urbană Zona de agrement MHC ce presupune:
 - Refacerea zonelor înierbate și plantarea de specii de arbori și arbuști;
 - Realizarea alei pietonale ecologice și piste pentru bicicliști;
 - Realizarea unor zone dedicate animalelor de companie;
 - Realizarea unui sistem de iluminat ecologic pentru spațiile amenajate prin proiect;
 - Racordarea la utilitățile publice necesare a terenurilor obiect al investiției, dacă este cazul;
 - Instalare sisteme de supraveghere, în vederea asigurării unui climat sigur;
 - Crearea de facilități pentru plimbare, alergare, recreere (petrecere a timpului liber) pe terenurile amenajate;

¹¹⁸ <https://www.ziardebistrita.ro/au-fost-finalizate-lucrarile-de-amenajare-pentru-bike-park-ul-din-complexul-sportiv-wonderland-unirea/>

¹¹⁹ <https://www.bistriteanul.ro/cinci-proiecte-propuse-de-bistriteni-ar-putea-schimba-fata-municipiului-pe-care-il-votezi/>

¹²⁰ Cf. răspuns adresă nr. 79824/16.09.2021 – Anexa 3 / Stadiu proiecte pentru perioada 2021-2027, din partea Primăriei Municipiului Bistrița

- Dotare cu mobilier urban „smart”, dar și prietenos cu mediul (bănci, coșuri de gunoi, pentru colectarea selectivă, toalete ecologice, suport biciclete, mobilier urban de agrement).

Pe lângă elementele reprezentative ale municipiului Bistrița menționate anterior, există și o serie de artere, pasaje și spații pietonale reprezentative care sunt folosite ca alternative de petrecere a timpului liber de către locuitori și turiști. Zona istorică are un potențial deosebit dat de trama stradală și de clădirile existente.

Cu toate că oferta infrastructurii de agrement nu este foarte diversificată, aceasta are un factor pozitiv reprezentat de numeroase dotări care sunt dedicate petrecerii timpului în aer liber și în natură, lucru esențial atunci când vine vorba de relaxare. Cele mai importante elemente ale infrastructurii se află la marginea orașului fiind localizate pe dealuri sau în foste păduri, cât și în localitățile imediat apropiate.

Caracteristicile municipiului Bistrița pe care respondenții la chestionar¹²¹ le punctează ca fiind cele mai importante aspecte pozitive ale acestuia sunt reprezentate în special de oportunitățile și elementele de petrecere a timpului liber și agrement precum parcurile, centrul orașului, zonele verzi, zonele istorice și arhitectura, precum și specificul de oraș de dimensiune medie prin siguranța pe care o oferă și prin particularitatea de oraș liniștit și cu un nivel scăzut de poluare.

Chiar dacă oferta de petrecere a timpului liber este în creștere, aceasta poate fi îmbunătățită prin modernizarea spațiilor existente și prin amenajarea unor noi dotări de agrement pentru a oferi o gamă mai largă de opțiuni pentru locuitori și pentru turiștii care vizitează Bistrița. Mai mult, raportat la nevoile și oportunitățile de dezvoltare durabilă a municipiului Bistrița, cetățenii au evidențiat necesitatea dezvoltării zonelor pentru agrement și sport, dezvoltarea zonelor verzi, reabilitarea și extinderea zonelor de recreere, dezvoltarea unor zone dedicate sportului în aer liber, realizarea unui patinoar permanent sau diversificarea oportunităților de petrecere a timpului liber.

În ansamblu, deși oferta de petrecere a timpului liber în municipiul Bistrița este caracterizată de numeroase aspecte pozitive, există și o serie de elemente care necesită îmbunătățiri, precum lucrări de reabilitare, modernizare, extindere și chiar construire de noi dotări în continuare pe teritoriul municipiului, pentru a oferi comunității bistrițene o ofertă cât mai bogată și diversă de activități de loisir.

3.4.5. PATRIMONIUL CULTURAL

Patrimoniul cultural este definit, prin legislația în vigoare în România, ca fiind format din totalitatea bunurilor care reprezintă o mărturie și o expresie a valorilor, credințelor, cunoștințelor și tradițiilor naționale, indiferent de regimul de proprietate al acestora. Acesta cuprinde o colecție de mărturii ale creativității umane de-a lungul istoriei sale de la bunuri mobile și imobile, la tradiții și expresii culturale imateriale.

Patrimoniul cultural este foarte variat și este compus din patrimoniu cultural material – clădiri, peisaje și artefacte, și patrimoniu cultural imaterial – limbă, muzică, obiceiuri și tradiții. Ambele tipologii au un rol deosebit de important în conturarea identității unui teritoriu, prin dovezile pe care le poartă privind cultura și istoria unei comunități.

¹²¹ Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 98 de zile, în perioada 11 septembrie 2021 – 17 decembrie 2021. În acest interval de timp chestionarul a fost completat de către 1.032 de persoane. Acest volum de răspunsuri corespunde unei marje de eroare statistice de +/-3% pentru un interval de încredere de 95%.

3.4.5.1. PATRIMONIUL CULTURAL IMOBIL

Patrimoniul cultural este format din totalitatea bunurilor tangibile și intangibile care reprezintă o mărturie și o expresie a valorilor, credințelor, cunoștințelor și tradițiilor naționale, indiferent de regimul de proprietate al acestora. Patrimoniul cultural național este alcătuit din bunuri cu valoare deosebită sau excepțională, istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică, reprezentând mărturiile materiale ale evoluției mediului natural și ale relațiilor omului cu acesta, ale potențialului creator uman și ale contribuției românești la civilizația universală. În acest cadru de definire a patrimoniului cultural se remarcă importanța patrimoniului construit atât prin valoarea sa arhitecturală, culturală, istorică și memorială cât și prin valoarea sa funcțională, aceea de cadru de desfășurare a activităților economice, culturale sau sociale.

Municipiul Bistrița dispune de un important patrimoniu construit, cu valoare culturală, arhitecturală, istorică și urbanistică ridicată, protejat și recunoscut la nivel local și național, reprezentativ pentru dezvoltarea comunității, pentru dezvoltarea regiunii istorice sub diferite influențe culturale și pentru rolul pe care acest oraș l-a avut în evoluția militară, diplomatică și culturală a Transilvaniei.

Municipiul Bistrița, datorită numărului mare de monumente istorice localizate pe teritoriul acestuia, se încadrează în categoria localităților cu o concentrație foarte mare a patrimoniului cultural, de importanță locală și națională, în conformitate cu legislația națională în vigoare. Acest patrimoniu construit reprezintă o mărturie a dezvoltării culturii săsești în arealul municipiului și a statutului economic, religios și administrativ pe care municipiul Bistrița l-a avut la nivel regional.

Zone protejate de interes național

În conformitate cu Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a III-a - zone protejate, zonele protejate¹²² sunt zonele naturale sau construite, delimitate geografic și/sau topografic, care cuprind valori de patrimoniu natural și/sau cultural și sunt declarate ca atare pentru atingerea obiectivelor specifice de conservare a valorilor de patrimoniu.

La nivel regional, municipiul Bistrița se încadrează într-un teritoriu cu un bogat patrimoniu construit reprezentativ pentru cultura săsească din zona de nord a Transilvaniei, a cărei valoare culturală excepțională este recunoscută la nivel național în contextul celor 7 burguri transilvănene: Bistrița, Sibiu, Cluj, Brașov, Mediaș, Sighișoara și Sebeș.

Municipiul Bistrița este amplasat într-un areal geografic cu un bogat patrimoniu construit, reprezentativ pentru arhitectura militară și arhitectura laică a comunităților de sași care au colonizat această regiune. Ca și în cazul altor orașe transilvănene, centrul istoric, specific unui burg german, este bine prezervat și nu a suferit mari modificări în perioada comunistă, când s-a optat pentru construcția unui centru civic nou, paralel cu cel istoric.

Specificul local îl reprezintă pasajele și aleile pietonale de legătură între străzile majore din nucleul istoric, cu un aer medieval. Nucleul zonei centrale îl reprezintă Biserica Evanghelică, obiectiv de patrimoniu național, din secolul al XIV-XVI-lea, împreună cu Piața Centrală (Marktplatz) care o înconjoară, unde se află și celebrul Șir Șugălete. Ansamblul urban fortificat al orașului cuprinde o suprafață interioară de 42 ha, ce corespunde centrului istoric și unde se regăsesc și alte obiective de patrimoniu, cu potențial turistic.

¹²² Prin protejare se înțelege ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale, conform Legii nr. 422/2000

La nivelul municipiului Bistrița sunt identificate 4 obiective, declarate valori ale patrimoniului construit de interes național, localizate în zona centrală.

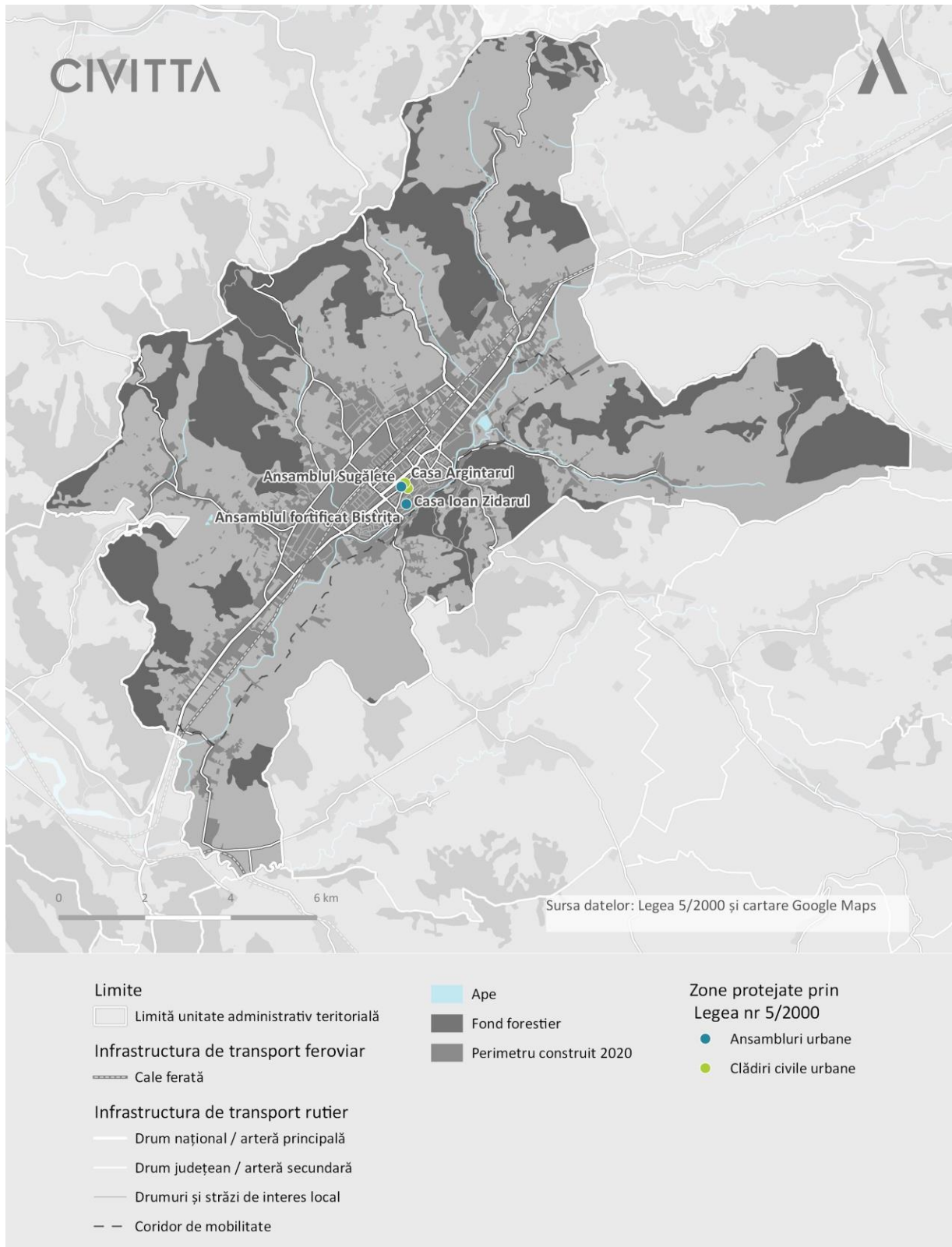
Tabel 39 Zone protejate prin Legea nr. 5/2000 – valori ale patrimoniului construit de interes național, municipiul Bistrița

NR. CRT	CATEGORIE	TIP/ SUBCATEGORIE	DENUMIRE	LOCALITATE
f) 5.	Monumente și ansambluri de arhitectură	Clădiri civile urbane	Casa Ioan Zidarul	Municipiul Bistrița
f) 6.	Monumente și ansambluri de arhitectură	Clădiri civile urbane	Casa Argintarului	Municipiul Bistrița
f) 7.	Monumente și ansambluri de arhitectură	Clădiri civile urbane	Șirul Sugălete	Municipiul Bistrița
g) 6.	Monumente și ansambluri de arhitectură	Ansambluri urbane	Ansamblul urban fortificat	Municipiul Bistrița

Sursa: Legea nr. 5/2000 (actualizată)

Din această listă de monumente istorice cu valoare excepțională se remarcă Ansamblul urban fortificat Cetatea medievală Bistrița. Bistrița sau pe numele săsesc *Bistritz*, a fost atestată documentar prima dată în anul 1264 și datorează existența și evoluția colonizării săsești medievale. Primii coloniști au venit din zona Luxemburg, probabil din preajma actualei localități Nosa cea ce a făcut ca prima denumire a așezării să fie *Nosa* sau *Noser*, iar ținutul *Nosner Land*. Cetatea Bistriței a fost una din cele mai puternice fortificație din Transilvania și a fost pe tot parcursul istoriei unul dintre cele 7 burguri în jurul cărora s-au organizat comunitățile săsești din Transilvania. Acesta datează din secolul XIII, și a fost reclădită în perioada secolelor XV-XVI. Prima Cetate Bistrița a fost construită pe dealul Cetății, dealul Burg, la altitudine de 681m în sec. XIII.

Figura 154 Zone protejate prin Legea nr. 5/2000 – valori ale patrimoniului construit de interes național, municipiul Bistrița

Sursa: Legea nr. 5/2000 (actualizată)

Ulterior, cele 22 de bresle din localitate au construit între anii 1464-1484 o fortificație completă a orașului. Aceasta era întărită cu zece turnuri (Dogarilor, Rotarilor, Curelarilor, Croitorilor, Fierarilor, Șelarilor, Măcelarilor, Aurarilor, Tâmplarilor și Funarilor) și avea două bastioane și trei porți principale de intrare în oraș (Poarta Lemnelor, Poarta Spitalului și Poarta Ungurească). Mai târziu orașul a ajuns să fie protejat de 18 turnuri toate apărute de către meșteșugarii orașului. În această perioadă Bistrița devine unul din cele mai importante orașe din Transilvania alături de Brașov, Sighișoara sau Sibiu.¹²³

Patrimoniul construit protejat

Monumentele istorice, în conformitate cu legislația în vigoare, sunt bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală. Monumentele istorice, alături de elementele de patrimoniu mobil și imaterial fac parte integrantă din patrimoniul cultural național.

Tipologia, starea și numărul monumentelor istorice reprezintă unele dintre cele mai importante criterii calitative și cantitative de identificare a unor areale cu o valoare culturală ridicată. Municipiul Bistrița beneficiază de un substanțial patrimoniu construit cu o foarte mare valoare culturală, istorică și arhitecturală, în special în contextul în care Cetatea Bistriței a fost una din cele mai puternice fortificații din Transilvania și a fost pe tot parcursul istoriei unul dintre cele mai importante burguri transilvănene, în jurul cărora s-au organizat comunitățile săsești din România.

Orașul este cunoscut astfel la nivel național prin includerea în Lista Monumentelor Istorice a unui număr de 210 monumente istorice, reprezentând aproximativ 27% din numărul total de monumente istorice din județul Bistrița-Năsăud (768 monumente istorice).

La nivel național, prin comparație cu alte municipii cu tradiție săsească similară, municipiul Bistrița este surclasat de municipiile Sibiu (289 monumente istorice), Brașov (413 monumente istorice) și Cluj Napoca (748 monumente istorice), în timp ce în municipiul Sighișoara, în care este localizat monumentul istoric Centrul Istoric Sighișoara înscris în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, sunt localizate 236 monumente istorice, ceea ce relevă poziționarea municipiului Bistrița în rândul orașelor cu un bogat patrimoniu cultural de influență germanică și săsească.

Tabel 40 Distribuția monumentelor istorice pe categorii, municipiul Bistrița și județul Bistrița-Năsăud

MONUMENTE ISTORICE	CATEGORIA A MONUMENTE ISTORICE DE VALOARE NAȚIONALĂ	CATEGORIA B MONUMENTE ISTORICE REPREZENTATIVE PENTRU PATRIMONIUL CULTURAL LOCAL	TOTAL MONUMENTE ISTORICE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	TOTAL MONUMENTE ISTORICE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD	% MONUMENTELOR ISTORICE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, DIN NUMĂRUL TOTAL LA NIVEL JUDEȚEAN
I. Monumente și situri arheologice	5	7	12	380	3,16%
II. Monumente și ansambluri de arhitectură	47	147	194	369	52,57%
III. Monumente de for public	2	1	3	11	27,27%

¹²³ <https://bunadimineata.ro/de-dimineata/travel-calatorii/cetatea-medievala-saseasca-bistritz-bistrita/>

MONUMENTE ISTORICE	CATEGORIA A MONUMENTE ISTORICE DE VALOARE NAȚIONALĂ	CATEGORIA B MONUMENTE ISTORICE REPREZENTATIVE PENTRU PATRIMONIUL CULTURAL LOCAL	TOTAL MONUMENTE ISTORICE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA	TOTAL MONUMENTE ISTORICE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD	% MONUMENTELOR ISTORICE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, DIN NUMĂRUL TOTAL LA NIVEL JUDEȚEAN
IV. Monumente memoriale / funerare	0	1	1	8	12,50%
Număr total de monumente istorice	54	156	210	768	27,34%

Sursa: LMI 2015

Numărul mare de monumente reprezentative pentru patrimoniul cultural local (grupa B), respectiv 156 de monumente de acest fel, subliniază importanța culturală pe care patrimoniul construit din municipiu o deține la nivel local. Dintre acestea, cele mai multe, respectiv 147 de monumente istorice, sunt încadrate în categoria II. Monumente și ansambluri de arhitectură.

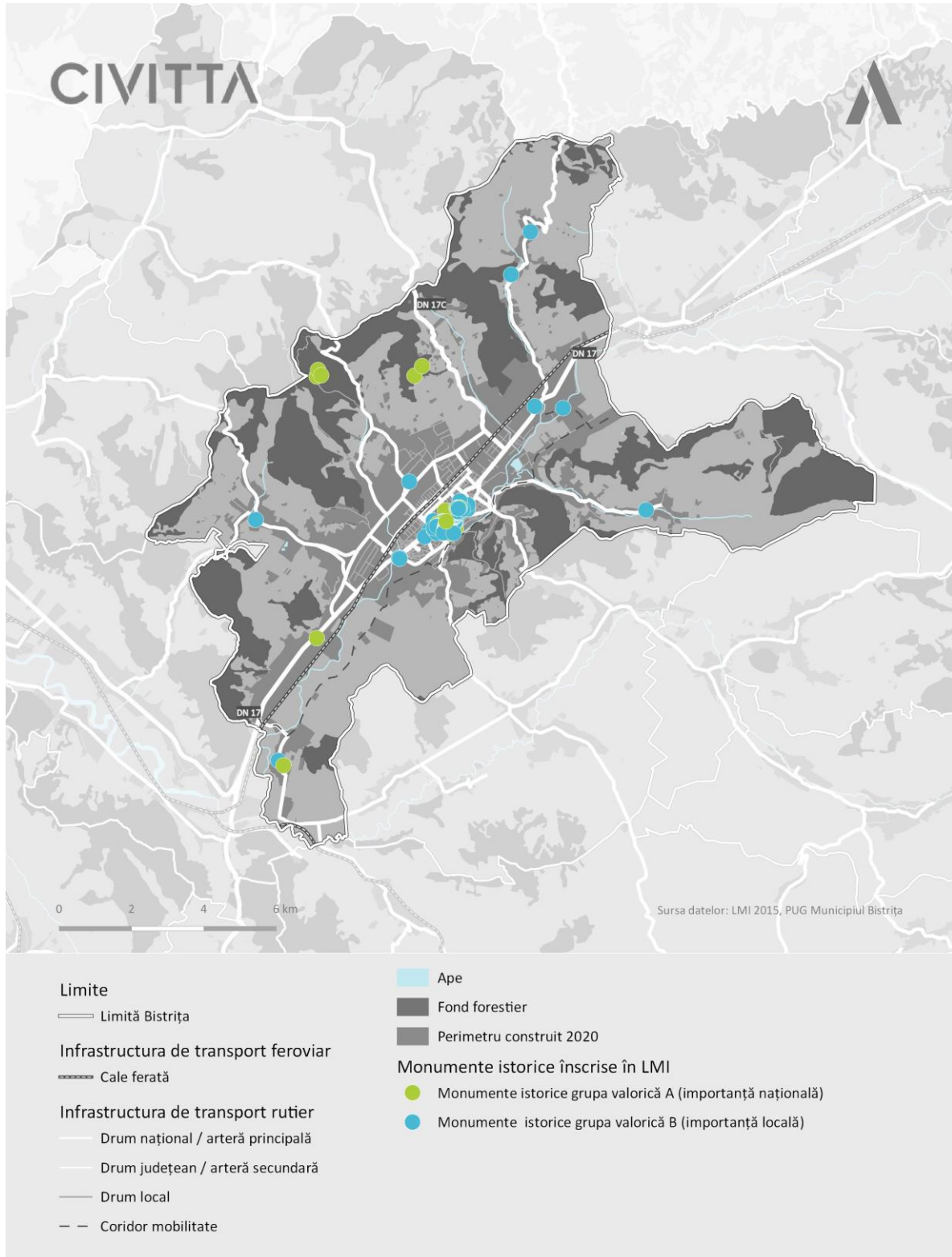
În ceea ce privește monumentele cu valoare națională sau universală, din numărul total al monumentelor istorice încadrate în municipiul Bistrița, doar un număr de 54 de monumente istorice sunt încadrate în această categorie, cele mai multe fiind, ca și în cazul patrimoniului cultural local, încadrate în categoria II. Monumente și ansambluri de arhitectură (47 monumente istorice).

Se remarcă o concentrație foarte mare a monumentelor istorice în perimetrul centrului istoric, în arealul zonei fortificate, ca urmare a conservării unui număr mare de imobile sau fragmente de imobile construite începând cu secolele XV-XVI.

Totalitatea acestui patrimoniu cultural este o parte componentă a identității locale care ilustrează evoluția fondului construit din perioada medievală și până în prezent. Existența unui fond construit cu valoarea culturală, urbanistică, arhitecturală și istorică recunoscut la nivel național și la nivel local, reprezintă un element de potențial în dezvoltarea economică, turistică, urbanistică și socială a municipiului. De asemenea, patrimoniul construit regăsit pe teritoriul municipiului este rezultatul suprapunerii numeroaselor culturi aparținând diferitelor etnii din regiune, pe o perioadă de timp îndelungată, municipiul Bistrița fiind recunoscut pentru multiculturalitatea și multietnicitatea sa.

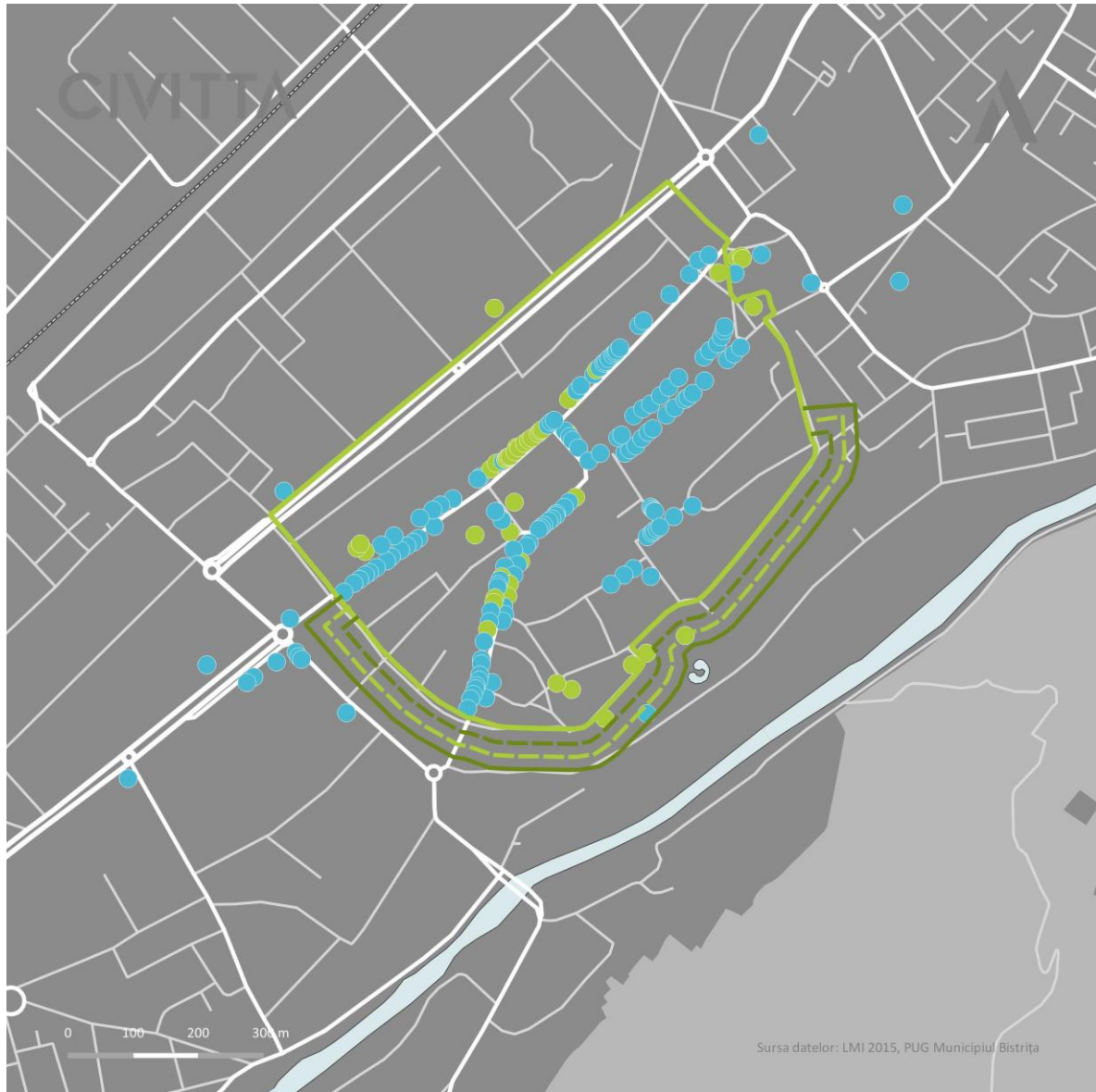
De asemenea, monumentele de for public (3 monumente incluse în lista LMI 2015), contribuie la conturarea imaginii urbane a zonei centrale, fac parte din identitatea locală datorită valorii memoriale (ilustrează personalități locale sau marchează momente istorice) și contribuie la creșterea calității spațiilor publice prin calitățile lor estetice.

Figura 155 Monumentele istorice de pe teritoriul municipiului Bistrița

SURSA: LMI 2015, PUG MUNICIPIUL BISTRIȚA

Figura 156 Monumentele istorice din zona centrală a municipiului Bistrița

Sursa datelor: LMI 2015, PUG Municipiul Bistrița

Limite

— Limită Bistrița

Infrastructura de transport feroviar

— Cale ferată

Infrastructura de transport rutier

— Drum național / arteră principală

— Drum județean / arteră secundară

— Drum local

Ape

Fond forestier

Perimetru construit 2020

Monumente istorice înscrise în LMI

● Monumente istorice grupa valorică A (importanță națională)

● Monumente istorice grupa valorică B (importanță locală)

— Ansamblul urban medieval Bistrița

— Fragmente ale zidului de incintă a cetății medievale Bistrița ("Bistriz")

— Șanț de apărare al cetății medievale Bistrița ("Bistriz")

— Val de apărare al cetății medievale Bistrița ("Bistriz")

SURSA: LMI 2015, PUG MUNICIPIUL BISTRITȚA

La nivelul municipiului Bistrița sunt identificate o serie de situri arheologice importante, recunoscute atât prin LMI (12 situri arheologice) cât și prin RAN (Repertoriul Arheologic Național), respectiv 17 situri arheologice care includ și siturile arheologice incluse în LMI. În acest moment, aceste situri sunt insuficient valorificate, existând potențialul continuării cercetărilor arheologice și realizarea inclusiv a unor muzee arheologice, aferente siturilor arheologice de la Cighir, Vama Veche, Podul paielor, dealul dintre Sigmir și Caila sau Dealul Târgului. Prin dezvoltarea acestor obiective s-ar putea asigura o diversificare a ofertei culturale a municipiului și se asigură a reducere a presiunii turistice din zona centrală prin direcționarea turiștilor către alte zone de interes.

Istoricul Nicolae Iorga, menționa în scrierile sale de la începutul secolului al XX-lea: „Când ai mântuit coborâșul pustiu, Bistrița întreagăți se desfășoară în toată limpeziciunea, înșirând în marginea drumului mare, între multele dealuri care se învâluiează din toate părțile, casele mari albe, acoperemintele roșii ale cazărmilor din capăt, turnul de pază al vechii biserici din piață.”¹²⁴

Astfel, municipiul Bistrița este martor al evoluției istorice și al curentelor arhitecturale europene, cu influențe puternice asupra arhitecturii săsești transilvănene. Unul dintre cele mai reprezentative elemente de arhitectură este Ansamblul Sugălete, situat în Piața Centrală, monumentul de arhitectură reprezintă un șir de case medievale prevăzute cu arcade la parter. Sub aceste arcade comercianții și meșteșugarii aveau prăvălii, aici era centrul vieții negustorești a orașului medieval.

Străduțe înguste ori pasaje boltite specifice arhitecturii zonei, fac legătura între zona centrală a orașului și fortificațiile medievale. În număr de 22, pasajele au fost reabilitate și puse în valoare de edilii orașului. Dacă inițial erau numerotate cu ajutorul cifrelor romane astăzi o parte din pasaje poartă numele breslelor care își aveau sediul în acea zonă. Pasajul Măcelarilor (situat lângă Ansamblul Sugălete, cu un frumos eșafodaj de fier forjat), Pasajul Brutarilor, Pasajul Poștei, Pasajul IX sunt doar câteva „coridoare ale istoriei” orașului medieval.

Patrimoniul construit protejat din municipiul Bistrița, este reprezentat de construcții care reflectă complexitatea culturală și etnică a municipiului, cu precădere istoria comunității săsești din acest areal, și rolul economic, religios, administrativ și cultural pe care municipiul l-a avut la nivel regional. Edificiile reprezentative cu valoare de patrimoniu, care prezintă caracteristici ilustrative ale culturii săsești și ale arhitecturii germanice din nordul Transilvaniei, cu rol important în dezvoltarea culturală și urbanistică a municipiului Bistrița, sunt prezentate în continuare.

ARHITECTURA MILITARĂ | Nevoia de securitate a locuitorilor a determinat ridicarea într-o primă etapă a unei cetăți de refugiu pe platoul dealului ce străjuiește înspre nord așezarea, deal care a luat numele tocmai de la cetatea cu val și șanț – „Burg”. O perioadă de timp acest refugiu a asigurat o oarecare protecție locuitorilor așezării, dar a fost o soluție insuficientă pentru a satisface cerințele unui centru urban.

Cetatea medievală Bistrița a fost compusă dintr-o incintă continuă de zidărie și un sistem complex de turnuri și porți, elemente definitorii ale tipologiei orașului medieval. Într-un interval de două decenii fortificația a devenit funcțională, iar pe parcurs a primit o serie de îmbunătățiri. Martorii rămași din zidul de incintă arată ca acesta a avut o înălțime de aproximativ 9.5 m, cu fundații puternice și o grosime de până la 1.4 m. În partea superioară zidul avea o ambrazură pentru trageri, iar spre interior un drum de rond susținut pe console de piatră sau lemn. Traseul era întărit prin bastioane de formă rectangulară care depășesc linia incintei pentru a asigura o supraveghere cât mai bună și a oferi unghiuri de tragere multiple, după cum arată Turnul Dogarilor de pe latura sudică a cetății.¹²⁵

¹²⁴ <https://amfostacolo.ro/impresii9.php?iid=82162>

¹²⁵ http://www.inbistrita.ro/istoric/turnul_dogarilor.php

Elementele de fortificație ale Cetății medievale Bistrița care sunt încă vizibile¹²⁶, este compusă din:

- Fragmente ale zidului de incintă a cetății medievale Bistrița: latura estică a parcelelor Piața Unirii nr. 8-9; latura nordică a parcelelor Ecaterina Teodoroiu nr. 2-4, 6, 8; latura sudică a parcelelor Mihai Kogălniceanu nr.1-11; str. Dogarilor nr.2-6, 18, 22 și latura nord-estică a parcelei din Piața Unirii nr. 8.
- Turnul Dogarilor („Fassbintertum”): str. Dogarilor, nr. 18, construit în secolele XV-XVI;
- Șanț de apărare al cetății medievale Bistrița („Bistritz”): latura sudică a parcelelor Ec. Teodoroiu nr. 2-12; latura sudică a parcelei Albert Berger nr. 10; latura sudică a parcelelor Dogarilor nr. 18-22; latura sud-estică a parcelelor Dogarilor 2-16.
- Val de apărare al cetății medievale Bistrița („Bistritz”): latura sudică a parcelelor Ec. Teodoroiu nr. 2-12; latura sudică a scuarului din fața parcelei Albert Berger nr. 10; latura sudică a parcelei Albert Berger nr. 10; latura sudică a parcelelor Dogarilor nr. 18-22, latura sud-estică a parcelelor Dogarilor nr. 2-16.

În urma dispozițiilor Curții Imperiale de la Viena, sosite în anul 1863, bistrițenii au fost nevoiți să înceapă dărâmarea fortificațiilor, porților și turnurilor. Singurul turn care s-a păstrat până în prezent a fost Turnul Dogarilor, care a fost folosit, în trecut, ca spital pentru pacienți cu tulburări psihice.

În vecinătatea localității Sigmir se păstrează vestigiile arheologice ale structurilor de apărare realizate în perioada antică: turnul roman, construit în secolele II-III.

SITURI ȘI ANSAMBLURI URBANE | În Lista Monumentelor Istorice sunt incluse, Ansamblul urban medieval Bistrița (arealul intra muros, dezvoltat în perimetrul cetății medievale Bistrița) și Ansamblul urban "Șirul Sugălete" (Piața de cereale, "Kornmarkt").

UNITĂȚI DE CULT (BISERICI ȘI MĂNĂSTIRI) | Municipiul Bistrița dispune de un vast fond construit aparținând arhitecturii religioase, alcătuit din biserici și mănăstiri aparținând diferitelor culte religioase. În municipiul Bistrița au conviețuit, timp de sute de ani, români, sași, maghiari, evrei și alte minorități, ceea ce a determinat o dezvoltare a varietății vieții cultural-religioase, dând naștere la o serie de interferențe etnice, culturale și religioase. Aceste construcții sunt exponente ale curentelor gotice, baroce, neoclasiche sau bizantine, de cele mai multe ori prezentând suprapuneri și îmbinări de stiluri arhitecturale ca urmare a unor influențe culturale succesive: Biserica evanghelică C.A., Parohia evanghelică C.A., Mănăstirea dominicană, azi Cămin pentru persoane vârstnice, Ansamblul mănăstirii călugărilor piariști, azi ansamblul bisericii romano-catolice "Sf. Treime", Biserica mănăstirii Piaristilor, azi biserica romano-catolică "Sf. Treime", Mănăstirea Piaristilor, azi casa parohială a bisericii romano-catolice "Sf. Treime", "Mănăstirea minorită/franciscană, "Sf. Andrei", azi ansamblul bisericii ortodoxe "Intrarea în Biserică a Maicii Domnului", Biserica mănăstirii minorite, azi biserica ortodoxă "Intrarea în biserică a Maicii Domnului", Clădirea mănăstirii minorite, azi casa parohială a bisericii ortodoxe Bistrița, Biserica reformată, Biserica din lemn "Sf. Arhg. Mihail și Gavriil", Biserica evanghelică C.A., azi biserica ortodoxă "Sf. Mare Mucenic Gheorghe", Biserica evanghelică C.A, azi biserica ortodoxă "Sf. Arhg. Mihail și Gavriil", Sinagoga și Biserica evanghelică C.A., azi biserica ortodoxă "Sf. Ierarh Nicolae".

CLĂDIRI REZIDENȚIALE | Municipiul Bistrița dispune de un substanțial fond construit destinat locuirii, reprezentativ pentru arhitectura perioadelor medievală, premodernă și modernă, în lista monumentelor istorice fiind incluse circa 150 de locuințe, amplasate cu precădere în interiorul centrului istoric. Din această categorie se remarcă locuințele: Casa Argintarului, Casa Franchy, Casa Shankebank, azi casă cu cofetărie, Hotelul Jonasch Willbald, azi locuință și farmacie, Casa Buta, Casa Andreas Beuchel – cunoscută sub denumirea "Casa Ion Zidaru", Casa Petermann etc.

¹²⁶ LMI 2015

Disponerea zonelor rezidențiale din municipiul Bistrița reflectă o dezvoltare organică a orașului, de tip radial. Astfel, nucleul central, cu zona istorică (cu construcții din perioada sec. al XIII-lea până în secolul al XIX-lea) și centrul civic (construit în anii 1970-1980), cu principalele funcțiuni de interes public, este unul bine definit și delimitat de principalele căi de comunicații care străbat orașul pe direcția nord-sud, respectiv est-vest. Zona centrală este flancată radial de zone rezidențiale formate din ansambluri de blocuri construite în perioada 1960-1990. Urmează un al treilea cerc, format din locuințe individuale noi, construite după 1990, majoritatea de tip vilă, amplasate mai ales în zonele de nord, est și vest, unde au existat terenuri pretabile pentru construcții rezidențiale.¹²⁷

SITURI ARHEOLOGICE | Municipiul Bistrița beneficiază de un vast patrimoniu arheologic, în Repertoriul Arheologic Național fiind înscrise 17 situri arheologice din municipiul Bistrița, dintre care 12 incluse în LMI 2015, care datează preponderent din perioada medievală. Dintre acestea se evidențiază: Situl arheologic de la Bistrița, punct "Cighir" (perioada preistorică și perioada medievală); Situl arheologic de la Bistrița, punct "Vama Veche" (perioada preistorică și perioada antică); Situl arheologic de la Bistrița, punct "Burg" (perioada medievală); Situl arheologic "Orașul medieval Bistrița" (perioada medievală și perioada premodernă), așezarea antică din localitatea Ghinda și așezarea preistorică din localitatea Slătinița.

UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT | Clădirile de învățământ reprezentative din municipiul Bistrița, înscrise în Lista Monumentelor istorice, sunt: Închisoarea orașului Bistrița, azi Liceul de arte plastice "Corneliu Baba"; "Casă, azi Liceul de arte, plastice "Corneliu Baba"; Casă, azi Liceul de muzică; Școala regească de stat maghiară, azi Școala generală nr.2; Gimnaziul evanghelic-luteran de băieți Bistrița, azi Colegiul Național "Liviu Rebreanu"; Școala Regală Medie de Fete Bistrița, azi Colegiul Național "Andrei Mureșanu"; Imobil destinat activităților meseriașilor sași, azi Universitatea Tehnică Cluj-Napoca.

INSTITUȚII CULTURALE | Clădirile reprezentative ale municipiului Bistrița care adăpostesc instituții culturale sunt: Cazarma Regimentului 63 Infanterie, azi Muzeul Județean Bistrița-Năsăud; Asociația meseriașilor din Bistrița, "Bistritzer Gewerbeverein", azi Centrul Cultural Municipal "George Coșbuc"; Primăria veche, "Domus Consistorialis"; Casă, azi Galerile de artă și atelierile UAP - Filiala Bistrița; Casa de Economii a Districtului Bistrița, azi Tribunalul Județean Bistrița – Năsăud; Casa Argintarului, (Goldschmiedehaus) azi "Centrul Județean pentru Cultură"; Imobil urban, azi Direcția Județeană pentru Tineret Bistrița – Năsăud; Mănăstirea dominicană, azi Cămin pentru persoane vârstnice; Cazinoul Bistrița, azi Casa de Cultură a Sindicatelor; Casă, azi CCIA - Centrul de formare și perfecționare

MONUMENTE FUNERARE ȘI DE FOR PUBLIC | În categoria monumentelor funerare este inclusă Piatra tombală a lui Johann Hügel, în timp ce în categoria monumentelor de for public sunt incluse Statuia lui George Coșbuc, autor Gavril Covalschi, Statuia lui Andrei Mureșanu și Bustul lui Liviu Rebreanu, autor Romulus Ladea, care reprezintă, de asemenea, monumente istorice de valoare pentru identitatea și istoria orașului.

Astfel, arhitectura reprezentativă a municipiului Bistrița se poate încadra în 3 categorii principale, datând preponderent din perioadele medievală, renescentistă și premodernă: construcții de apărare (vestigii arheologice ale punctului de refugiu, punct "Burg", turnul și zidul de incintă, șanțul și valul de apărare ale cetății medievale Bistrița), biserici (reprezentative fiind bisericile gotice și baroce) și locuințe (din această categorie se remarcă clădirile din perimetrul intramuros care păstrează elemente caracteristice arhitecturii săsești medievale și premoderne și arhitecturii germanice din perioada modernă.

Regimul de proprietate al monumentelor istorice

În ceea ce privește regimul de proprietate al clădirilor monument istoric, la nivelul orașului, conform datelor furnizate¹²⁸ de către Primăria Municipiului Bistrița, în domeniul municipiului Bistrița se află unele

¹²⁷ Strategia de dezvoltare locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010-2030, actualizată 2015-2030

¹²⁸ Cf. răspuns adresă nr. 88.402/12.10.2021 din partea Serviciului Monumente Istoric, Primăria Municipiului Bistrița

dintre cele mai importante și semnificative monumente de arhitectură, ansambluri arhitecturale sau situri arheologice.¹²⁹

Cele mai importante edificii ale Municipiului Bistrița care au fost semnalizate¹³⁰, prin grija primăriei, conform Listei Monumentelor Istorice sunt reprezentate de:

- **Biserica Evanghelică** – situată în Piața Centrală a municipiului, reprezintă cel mai impunător edificiu al orașului. Construcția acestui monument a început în sec. XIII-XIV, urmând ca în sec. XV-XVI biserica să fie renovată, iar cele două turnuri au fost demolate, fiind înlocuite de actualul turn construit între anii 1487-1519.
- **Ansamblul „Șirul Sugălete”** – situată în Piața Centrală, nr. 13-24, este un ansamblu de locuințe medievale cu galerie deschisă la nivelul parterului, care păstrează elemente de arhitectură în stil gotic, renaștere și baroc, cu corespondente în arhitectura Europei centrale.
- **Casa Ioan Zidarul** – situată în Piața Centrală nr. 30, este o construcție dintre cele mai vechi din Bistrița medievală, păstrând elemente de arhitectură gotică din secolului al XV-lea și elemente de arhitectură renașcentistă din primele două decenii ale sec. al XVI-lea.
- **Primăria Veche** – situată în Piața Centrală nr. 2, a fost ridicată în secolul al XVI-lea după principiile Renașterii, dar a primit înfățișarea actuală în urma renovărilor din perioada barocă și de la începutul secolului al XIX-lea.
- **Centrul Cultural „George Coșbuc”** – situată pe str. Albert Berger, nr. 10, casă a Asociației meseriașilor din Bistrița a fost ridicată la sfârșitul secolului al XIX-lea în spiritul arhitecturii 1900. Edificiul a găzduit cele mai importante activități culturale din Bistrița.
- **Turnul Dogarilor** – situată pe str. Dogarilor nr. 18, este singurul turn din fortificația orașului care s-a păstrat până astăzi, în afara fragmentelor zidurilor de apărare și a celorlalte turnuri și bastioane de apărare ale orașului dispărute.
- **Casa** – situată în Piața Centrală nr. 10; **Casa** – situată în Piața Centrală nr. 30; **Casa** – situată în Piața Centrală nr. 37; **Casa** – situată în Piața Centrală nr. 11, sunt case de locuit construite în perioada medievală, cu diferite schimbări în stil renașcentist și baroc.
- **Casa Argintarului** – situată pe str. Dornei nr. 5, locuință renașcentistă construită între anii 1560-1563.
- **Casa** – situată pe str. Dornei nr. 3, locuință medievală ce păstrează ancadrame de piatră din perioada de trecere de la stilul gotic la Renaștere și din perioada Renașterii.
- **Căminul pentru persoane vârstnice** – situată pe str. M. Kogălniceanu, nr. 23, păstrează înglobate ancadrame și structuri de zidărie în stil gotic.
- **Colegiul National „Liviu Rebreanu”** – situat în b-dul Republicii nr. 8, păstrează elemente de arhitectură reprezentative pentru începutul sec. al XX-lea.
- **Biserica romano-catolică „Sf. Treime”** – situată pe str. Gh. Șincai, nr. 26, este un monument reprezentativ pentru arhitectura barocului târziu din Transilvania.
- **Casa parohială** – situată pe str. Gh. Șincai, nr. 26, păstrează elemente de arhitectură din perioada barocului târziu.
- **Casa** – situată pe strada N. Titulescu, nr. 8, 9, 11, 13, 16, 18, 24, păstrează ancadrame, elemente ornamentale, bolți ale arhitecturii gotice târzii, renașcentiste și baroce.

¹²⁹ <https://www.primariabistrita.ro/wp-content/uploads/2021/02/Statutul-Municipiului-Bistrita.pdf>

¹³⁰ <https://www.primariabistrita.ro/wp-content/uploads/2021/02/Statutul-Municipiului-Bistrita.pdf>

- **Biserica ortodoxă „Intrarea în Biserica a Maicii Domnului”** – situată în Piața Unirii, nr. 8, păstrează vechi elemente de arhitectură cisterciană care au rămas intacte doar în zona corului, deoarece construcția a fost renovată sub influența stilului baroc.

Numărul ridicat de clădiri și edificii istorice importante aflate în administrația primăriei, fac necesare măsuri ale administrației locale de restaurare și valorificare a acestor clădiri și de refuncționalizare, acolo unde este cazul, în vederea asigurării unor activități culturale, educaționale care să contribuie la creșterea atractivității zonei centrale.

În acest sens, pasajele medievale ale orașului reprezintă o valoare arhitectonică de mare importanță pentru oraș deoarece ele au un caracter public și pot facilita intervenții directe ale municipalității prin restaurarea și punerea lor în valoare. Dezvoltarea și sublinierea importanței acestora poate îmbunătăți valoarea estetică și istorică a centrului medieval subliniind caracterul particular al burgului în comparație cu celelalte cetăți urbane ale Transilvaniei.

În zona centrală a municipiului Bistrița, în cadrul ansamblului urban medieval, sunt identificate numeroase clădiri de locuințe sau clădiri destinate activităților comerciale cu proprietari multipli (condominiu), fapt ce poate face dificilă derularea unor proiecte integrate de restaurare sau reabilitare a imobilelor, fiind necesară, implicarea administrației publice locale în promovarea operațiunilor de reabilitare a fondului construit precum și sprijinirea proprietarilor și acordarea de sprijin tehnic și administrativ.

Starea construcțiilor cu valoare culturală

Cu excepția câtorva monumente importante asupra cărora s-au executat lucrări de conservare-restaurare și reabilitare, la modul general se poate afirma că starea de conservare a monumentelor istorice aflate pe teritoriul administrativ al UAT Municipiul Bistrița și cu precădere în proprietate privată, nu este bună. Se impune ca obligatoriu un program coerent de sprijinire a proprietarilor în vederea asigurării unor intervenții corecte. Un astfel de program este necesar să susțină un sistem coerent de protejare a patrimoniului cultural care să conțină componentă de sprijin financiar, consultanță de specialitate, sprijin pentru proiectarea intervențiilor, monitorizare și control în timpul execuției. Trebuie precizat că intervențiile greșite, agresive, care nu respectă substanța istorică sunt cele care în timp contribuie la degradarea monumentelor mai mult decât degradarea produsă natural.¹³¹

Operațiuni de valorificare și protejare a patrimoniului cultural imobil din municipiul Bistrița

În Lista Monumentelor Istorice din România, din municipiul Bistrița sunt înregistrate peste 54 de obiective de interes național și peste 156 de obiective de interes local. În preajma acestor obiective cu valoare de patrimoniu este conturată o zonă de protecție prin intermediul regulamentelor de urbanism aprobate pe plan local.

Serviciul Monumente Istorice identifică și propune cele mai bune soluții de consiliere și sprijinire a cetățenilor în vederea realizării proiectelor privind lucrările de restaurare a monumentelor istorice, colaborează cu alte direcții și servicii din Primăria Municipiului Bistrița. Pentru a dezvolta prevenția și minimalizarea intervențiilor care pot să afecteze autenticitatea arhitecturii cu valoare de patrimoniu de la nivelul municipiului Bistrița.¹³²

În toamna anului 2013 centrul istoric al municipiului Bistrița, a intrat într-un amplu proces de reabilitare pe bani europeni. S-au făcut lucrări de modernizare a spațiului pietonal, de construcție a unor fântâni arteziene, de reabilitare a rețelelor de utilități publice pe traseul celor trei axe turistice propuse, de modernizare a iluminatului public și arhitectural, au fost montate bănci din piatră și din lemn, suportii

¹³¹ Cf. răspuns adresă nr. 1630 din 04.11.2021 din partea Direcției Județene pentru Cultură Bistrița-Năsăud

¹³² Cf. răspuns adresă nr. 88.402/12.10.2021 din partea Serviciului Monumente Istorice, Primăria Municipiului Bistrița

pentru biciclete, indicatoare, inserții artistice în pavaj, elemente decorative, machete cu cetatea medievală, ghivece și suporturi pentru flori și jardiniere, panouri de informare.¹³³

Obiectivul proiectului "Regenerarea urbană a centrului istoric Bistrița, Axa turistică 1, 2, 3" (44.996.170,67 lei, din care execuția peste 33 de milioane lei), a fost acela de valorificare a moștenirii istorice și culturale, prin reabilitarea și punerea în valoare a pasajelor istorice, caracteristice Bistriței medievale, precum și de promovare a noilor axe turistice pietonale, denumite Axa Coroanei, Axa Artelor și Axa Breslelor. Proiectul a presupus, printre altele, redarea funcționalității pasajelor și a accesului către întreg centrul istoric, conturarea unui brand turistic, valorificarea patrimoniului cultural și a tradițiilor bistrițene.

Proiectul a prevăzut de asemenea, modernizarea a 14,202.78 mp suprafață de spațiu pietonal istoric, reabilitarea „Punții lui Keinzel” din zona Codrișor, reabilitarea rețelelor de utilități publice pe traseul celor trei axe, reabilitarea și modernizarea iluminatului public și arhitectural, înlocuirea și completarea mobilierului urban, amenajarea Pieței Mici, amenajarea a 5 fântâni arteziene pe traseul axelor turistice, dintre care una pe pietonalul Liviu Rebreanu, una în Piața Dominicană, una în fața Casei de Cultură.

Axele turistice reabilite, includ 22 de străduțe înguste cu caracter pietonal care oferă trasee scurte între laturile de nord și de sud ale orașului. Aceste străduțe aveau un rol strategic în vechea fortificație deoarece ofereau posibilitatea ca apărătorii cetății să ajungă rapid în orice punct.

Pe lângă acesta, utilizând finanțări disponibile prin POR 2007-2013, au fost finalizate și alte investiții publice finanțate din fonduri europene, precum¹³⁴:

- Reabilitarea clădirii monument istoric în care funcționează Colegiul Național „Andrei Mureșanu – finalizată și recepționată;
- Modernizarea Parcului Municipal, cu reabilitarea aleilor, plantarea de arbori, crearea unui eleșteu, extinderea iluminatului public și crearea unor piste pentru bicicliști – finalizată și recepționată;
- Reabilitarea și modernizarea clădirii monument istoric de categoria A în care funcționează Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”, str. Albert Berger, nr. 10 – finalizată și recepționată;
- Restaurarea și consolidarea clădirii situată pe str. Nicolae Titulescu, nr. 8 – monument istoric de categoria A „Casa cu Lei” și transformarea sa în Centru de artă tradițională – finalizată și recepționată;
- Instalarea unui sistem de supraveghere cu camere video în vederea prevenirii criminalității în centrul istoric – finalizată și recepționată;
- Modernizarea străzilor din zona centrală, inclusiv a trotuarelor și construcția de noi locuri de parcare (Str. Dornei, Piața Centrală, Piața Unirii, Str. Liviu Rebreanu, Piața Petru Rareș) – finalizată și recepționată;
- Reconvertirea Băii Populare în centru Wellness și SPA – finalizată și recepționată.

Unul dintre cele mai mari și importante proiecte pentru municipiul Bistrița este în continuare reabilitarea și punere în valoare a Cetății medievale Bistrița. În anul 2016, Primăria Bistrița a finalizat documentația pentru lucrările de intervenție a proiectului „Cetatea medievală Bistrița – Punerea în valoare a patrimoniului cultural,,” proiect care se ridică la o valoare totală a investiției de 4.5 milioane euro.

¹³³ <https://timponline.ro/cum-arata-pasajele-si-pietele-reabilite-pe-traseul- celor-trei-axe-turistice/>

¹³⁴ Strategia de dezvoltare locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010-2030, actualizată 2015-2030

Obiectivul general al proiectului îl reprezintă impulsivitatea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural de valoare națională – Cetatea Medievală Bistrița” și a identității culturale, în vederea creșterii calității vieții în comunitate.

Principalele intervenții propuse în acest proiect prevedeau¹³⁵:

- Conservarea zonei de protecție istorico-arhitecturală, zona existentă în mod real în peisajul Municipiului Bistrița și care trebuie deschisă și spre celelalte zone din oraș, în mod controlat în sens urban și edilitar;
- Restaurarea și punerea în valoare a porțiunilor din zidurile istorice păstrate ale Cetății medievale;
- Marcarea unui traseu turistic istoric și cultural multifuncțional, care să urmărească traseul zidului de incintă al Cetății medievale și care să omogenizeze imaginea de oraș cultural european al municipiului Bistrița;
- Posibilitatea accesării tuturor elementelor interesante existente în centrul istoric și cultural Bistrița, pentru persoanele cu handicap;
- Integrarea funcțiilor noi și adaptarea infrastructurii și a utilităților necesare;
- Rezolvarea pe verticală și pe orizontală a circulației pe întreg traseul zidului Cetății Bistrița, în conformitate cu cerințele pentru persoanele cu handicap;
- Marcarea intrărilor în Zona Istorică protejată, care se va face din punct de vedere vizual mai accentuat, iar întreaga linie a traseului zidului Cetății va fi pusă în valoare.

Proiectul nu a fost eligibil în anul 2016, astfel că acesta nu a fost finalizat. Cu toate acestea însă, în anul 2021, administrația actuală a decis să mai încerce o dată accesarea de fonduri europene pentru reabilitarea Cetății medievale Bistrița, fiind alocată o sumă pentru realizarea unui studiu de fezabilitate.

În acest moment, bucăți din zidul vechi al cetății medievale Bistrița se desprind, pe alocuri, astfel că s-a decis montarea unui gard ca soluție provizorie.¹³⁶

În municipiul Bistrița, pentru perioada 2021-2027, administrația publică are pe listă o serie de intenții și/sau proiecte de restaurare și punere în valoare a patrimoniului construit al administrației publice¹³⁷:

- Centru cultural multifuncțional – Reabilitarea / restaurarea clădirii Cinematografului Omnia (23 August), elaborare documentație pentru expertize și DALI;
- Cetatea medievală Bistrița și restaurarea Turnul Dogarilor „Fassbinterturn”, fiind demarată procedura de elaborare a documentațiilor tehnico-economice;
- Consolidare imobil „Cămin pentru persoane vârstnice” – Mănăstirea dominicană, str. Mihail Kogălniceanul nr. 23, fiind demarată procedura de elaborare a documentațiilor tehnico-economice (expertiză tehnică, DALI);
- Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor în care își desfășoară activitatea Primăria Municipiului Bistrița: Clădirea Primăriei vechi, Piața Centrală nr. 2, „Domus Consistorialis” și clădirea principală a Primăriei Municipiului Bistrița, Piața Centrală nr. 6.
- Îmbunătățirea eficienței energetice a imobilelor condominii din centrul istoric;
- Îmbunătățirea eficienței energetice a ansamblului Sugălete, monument istoric categoria A, fiind demarată procedura de elaborare a documentațiilor tehnico-economice

¹³⁵ <https://www.ziardebistrita.ro/acte-depuse/>

¹³⁶ <https://www.bistriteanul.ro/inca-o-incercare-de-a-reabilita-si-pune-in-valoare-cetatea-medievala-a-bistritei/>

¹³⁷ Cf. răspuns adresă nr. 79824/16.09.2021, din partea Primăriei Municipiului Bistrița

De asemenea, la acestea se mai adaugă și proiectul de „Regenerare urbană case în Centrul Istoric”, care are în vedere o serie de tipuri de lucrări / intervenții la șarpantă / învăluitoare, fațada principală exterioară, canale tehnice pentru rețele de utilități, tâmplărie exterioară (porți, ferestre exterioare).¹³⁸ În acest moment se află în desfășurare acțiunea de elaborare a temei de proiectare.

Direcția Județeană pentru Cultură Bistrița-Năsăud a încheiat parteneriat cu Asociația Petrus Italus Trust – Alianța pentru Patrimoniul Bistrițean, în vederea organizării de acțiuni ce privesc protejarea patrimoniului cultural național. Pentru anul 2022 a fost astfel propusă o „Tabără de vară cu ateliere de restaurare și cercetare antropologică și sociologică”. De asemenea, prin aceeași Asociație se vor deschide șantiere pentru punere în siguranță a monumentelor istorice în precolaps și colaps, proiecte ce se vor desfășura sub licență „Ambulanța pentru Monumente – Bistrița-Năsăud”. Cu toate acestea, pentru anul 2022 intervențiile nu privesc imobile aflate pe teritoriul administrativ al UAT Municipiul Bistrița, însă este posibil să existe în viitor.¹³⁹

În vederea delimitării siturilor arheologice municipiul Bistrița Direcția Județeană pentru Cultură Bistrița-Năsăud a încheiat un parteneriat cu Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud. Delimitările se fac în sistem STEREO 70 și se vor include obligatoriu în PUG de către Primăria Municipiului Bistrița, în vederea stabilirii măsurilor administrative de protecție a patrimoniului arheologic.¹⁴⁰

Pentru promovarea patrimoniului imobil al municipiului Bistrița, Direcția Județeană pentru Cultură Bistrița-Năsăud desfășoară proiecte educaționale prin intermediul platformei web patrimoniubn.ro și, în parteneriat cu Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, sub titlul „Patrimoniul sunt eu”, promovăm săptămânal texte de prezentare a contextului istoric și al patrimoniului județului, pe paginile de Facebook ale celor două instituții.¹⁴¹

În final, patrimoniul construit protejat din municipiul Bistrița a contribuit, în ultimii ani, în mod semnificativ la dezvoltarea economică, turistică și culturală atât a municipiului cât și a teritoriului învecinat. Fondul construit și spațiile publice dezvoltate în perioada medievală și premodernă, care poartă amprenta culturii săsești / germanice și joacă rolul de Poarta Transilvaniei, reprezintă elemente care conferă unicitate și autenticitate municipiului Bistrița și contribuie la conturarea unei identități distincte în cadrul rețelei naționale de centre urbane.

Reabilitarea și restaurarea fondului construit protejat din municipiul Bistrița joacă un rol important în creșterea calității locuirii, dezvoltarea vieții urbane a municipiului, îmbunătățirea imaginii urbane a zonei centrale, întărirea identității locale și însușirea orașului de către locuitori, contribuind de asemenea la dezvoltarea socială, culturală, turistică și economică a municipiului pe termen lung.

În același timp, protejarea și valorificarea patrimoniului construit poate contribui la atingerea obiectivelor Pactului Verde European. În cazul municipiului Bistrița, unde peisajul urban istoric joacă un rol important în definirea identității culturale, o strategie bazată pe dezvoltarea patrimoniului cultural în folosul comunității, dezvoltarea centrului istoric pentru cultură, timp liber și turism, poate contribui la sporirea capacității comunității locale de a se adapta la schimbările climatice și poate contribui la implementarea de intervenții de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.¹⁴²

¹³⁸ Cf. răspuns adresă nr. 79824/16.09.2021 – Anexa 3 / Stadiu proiecte pentru perioada 2021-2027, din partea Primăriei Municipiului Bistrița

¹³⁹ Cf. răspuns adresă nr. 1630 din 04.11.2021 din partea Direcției Județene pentru Cultură Bistrița-Năsăud

¹⁴⁰ Cf. răspuns adresă nr. 1630 din 04.11.2021 din partea Direcției Județene pentru Cultură Bistrița-Năsăud

¹⁴¹ Cf. răspuns adresă nr. 1630 din 04.11.2021 din partea Direcției Județene pentru Cultură Bistrița-Năsăud

¹⁴² Cartea verde a patrimoniului cultural european - Punerea patrimoniului comun al Europei în centrul acordului verde european, publicată în anul 2021

3.4.5.2. PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL

În ceea ce privește patrimoniul cultural imaterial, acest termen este definit ca fiind „totalitatea practicilor, reprezentărilor, expresiilor, cunoștințelor, abilităților – împreună cu instrumentele, obiectele, artefactele și spațiile culturale asociate acestora - pe care comunitățile, grupurile sau, după caz, indivizii le recunosc ca parte integrantă a patrimoniului lor cultural. Patrimoniul cultural imaterial este transmis din generație în generație, recreat în permanență de comunități și grupuri umane, în interacțiune cu natura și istoria lor, conferindu-le acestora un sentiment de identitate și continuitate, contribuind în același timp la promovarea respectului față de diversitatea culturală și creativitatea umană”¹⁴³.

Patrimoniul imaterial, în abstract, este unul dintre punctele de bază în construcția identitară a unei comunități și una dintre resursele principale pentru dezvoltarea dimensiunii de turism cultural, dar și de ecoturism din destinație. Istoria și tradițiile municipiului Bistrița, fie că vorbim de rolul militar, de tradiția mai veche a breslelor de meșteșugari și de oraș manufacturier, de tradiția unor vechi instituții culturale sau religioase, de istoria Cetății Bistrița sau de istoriile și tradițiile vechiului *Nosner Land*, reprezintă elemente distinctive ale municipiului, care reprezintă un puternic potențial al unei identități comunitare, cât și o resursă pentru o valorizare contemporană care să crească calitatea locuirii și atractivitatea orașului.

Una dintre trăsăturile definitorii ale comunității din Bistrița este caracterul multietnic și multiconfesional. Alături de populația română majoritară, în oraș locuiesc comunități minoritare care au avut un aport extrem de important în evoluția istorică a orașului și a căror prezență se simte atât în aspectele concrete (arhitectura, limbile vorbite, tradiții), cât și în conturarea unui spirit local. Unele dintre aceste comunități sunt minorități istorice (maghiari, germani, vechii sași sau evrei). Cu toate acestea, diversitatea acestor grupuri și buna conviețuire au condus la dezvoltarea unei civilizații comune, contribuind la diversitatea culturală și confesională a Bistriței. Un oraș cu farmec medieval, Bistrița este destinația ideală pentru cei pasionați de istorie, de arhitectură și de cultură săsească.

Potențialul este susținut de caracterul multietnic al zonei – în special ponderea mare a culturii săsești, reprezentativitatea arealului pentru cultura din Transilvania, prezervarea încă notabilă a meșteșugurilor, meseriilor tradiționale și a poveștilor, a legendelor și obiceiurilor care individualizează zona în context național sau transilvănean.

Momentan, patrimoniul imaterial este valorificat prin intermediul evenimentelor – dintre care o bună parte sunt adresate în special comunității locale și mai puțin turiștilor. Acestea sunt comunicate către vizitatori prin eforturile unui număr mic de asociații de profil, care fac ateliere, vizite sau evenimente inclusiv în mediul rural din proximitatea orașului, sau operatori turistici, care includ în pachetele lor o componentă care atinge subiectul, și nu în ultimul rând prin proiecte și activități ale Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, Palatul Culturii Bistrița, Asociației „Produs în Bistrița-Năsăud”, sau ale Asociației culturale Bistrița Medievală.

Încă din anul 1353 Bistrița își câștiga dreptul de organizare a târgului mare, după modelul târgului de la Buda. Târgul organizat pe o perioadă de două săptămâni (24 august – 7 septembrie) asigura venituri importante și consolida vocația comercială a patricienilor din Bistrița.¹⁴⁴

Printre elementele valoroase de patrimoniu imaterial se remarcă cele referitoare la istorie și multiculturalitate, precum și cele ale gastronomiei specifice locale, care contribuie la crearea identității culturale ale bistrițenilor, așa cum este cazul celor mai importante **EVENIMENTE CULTURALE** din zona Bistriței:

¹⁴³ Legea nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial – <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/90098>

¹⁴⁴ <https://www.ziardebistrita.ro/targ-mestesugaresc-produs-in-bistrita-nasaud-10-zile-de-culoare-si-creativitate-in-cadrul-targului-mare-al-bistritei/>

FESTIVALUL DE ARTE VECHI BISTRIȚA | Este un proiect inițiat de Asociația Culturală Bistrița Medievală și finanțat din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general de către Primăria Municipiului Bistrița.

Proiectul își propune să valorifice, în mod inteligent, resursele culturale materiale și imateriale ale cetății Bistriței, contribuind la dezvoltarea ei sustenabilă. În cadrul festivalului au loc concerte de muzică veche în diferite locații inedite precum Biserica Romano-Catolice Sfânta Treime Bistrița sau Parcul Municipal, dansuri medievale în centrul vechi, vernisaje și expoziții de pictură tradițională săsească la Casa Argintarului, ateliere de creație și târg de meșteșuguri vii pe Pietonalul Liviu Rebreanu.

Evenimentele au putu fi urmărite live sau înregistrate și pe pagina de Facebook al evenimentului <https://www.facebook.com/artevechibistritamedievala>.

SERBĂRILE BISTRIȚEI MEDIEVALE | În cadrul evenimentului are loc târgul medieval, ateliere interactive de dans, instructaj militar și tir cu arcul, precum și concerte cu balade medievale irlandeze, teatru medieval și turnirul Bistriței.

Bistrițenii, dar și turiștii își pot petrece timpul astfel alături de cavaleri și domnițe, ateliere de creație și concerte, toate puse într-un decor medieval realizat în piața din jurul Bisericii Evanghelice, cel mai important monument istoric din oraș și locul în care Străjerii Cetății și-au instalat tabăra. De la serbări nu lipsesc nici cochetele domnițe, îmbrăcate cu rochii lungi și gata în orice moment să vă zâmbească, dar nici meșterii populari care au venit cu podoabe și obiecte de artizanat.

TÂRGUL DE MEȘTEȘUGURI „PRODUS ÎN BISTRIȚA-NĂSĂUD” | Din 2015, municipalitatea a reînviat tradiția Târgului Mare, redenumind astfel Zilele Bistriței, iar Târgul viu de meșteșuguri și artizanat “Produce în Bistrița-Năsăud”, se potrivește mai mult ca oricare dintre evenimentele din programul sărbătorii, cu modelul de acum aproape 700 de ani. Meșterii și artizanii locali revin la Bistrița după o serie de evenimente organizate în țară. Meșteșugarilor li se alătură producătorii locali, la Piața Gastronomică de la Biserica Evanghelică, cu bunătăți tradiționale, naturale: pâine artizanală, plăcinte, cornulețe, cozonac, toate coapte la foc cu lemne, brânzeturi naturale de la poalele Munților Călimani, paste artizanale după rețeta bunicii, dulcețuri și siropuri naturale din Pasul Tihuța, prăjituri de casă, uleiuri presate la rece de floarea soarelui, dovleac și miez de nucă, miere și produse apicole, legume proaspete și naturale.

FESTIVALUL USTUROIULUI ÎN ȚINUTUL CONTELUI DRACULA | Ajuns la ediția a 7-a (în 2019), evenimentul reprezintă unul dintre cele mai populare evenimente de promovare a potențialului turistic, a produselor și tradițiilor din Bistrița-Năsăud. Tema centrală este usturoiul, binecunoscut în folclor pentru puterile sale miraculoase, antidot pentru boli și în lupta contra forțelor malefice.

Evenimentul are loc în Pasul Bârgău (Tihuța), localitatea Piatra Fântânele, pe Pășunea Rusu, situată pe drumul spre Ciosa. Povești pe ritmuri dintre cele mai diverse – folk, pop, hip-hop, electro – sunt puse pe scenă de trupe locale și de artiști renumiți, într-un decor natural.

Pe lângă activitățile demonstrative și interactive, un loc important îl ocupă și activitățile concertistice grupate pe genuri muzicale (folk, celtică și rock). Concertele sunt susținute de artiști în vogă ai genurilor alese, atât din România cât și din străinătate.¹⁴⁵

FESTIVALUL BISTRIȚA FOLK | Ajuns la ediția a XIX-a, Gala Bistrița Folk se desfășoară pe parcursul a două zile, la începutul lunii decembrie pe scena Palatului Culturii din Bistrița, cu recitaluri ale unora dintre cele mai importante nume ale acestui gen muzical. Gala Bistrița Folk este organizată de Primăria Municipiului Bistrița și Centrul Cultural Municipal "George Coșbuc" Bistrița în colaborare cu Asociația Culturală "România din Inima mea" și în parteneriat cu Biblioteca Județeană "George Coșbuc" Bistrița-Năsăud.

¹⁴⁵ <http://www.festivalulceltictransilvania.ro/>

FESTIVALUL CULTURAL NOSA | Evenimentul oferă concerte, expoziții, târg și lansări de carte, atelier literar, film, muzică, poezie și teatru. Deschiderea festivalului are loc la Sinagogă și este urmată de o serie de concerte extraordinare.

OSTERMARKT – TÂRG DE PAȘTI | Evenimentul este organizat de Asociația „Produs în Bistrița-Năsăud” în parteneriat cu Forumul Democrat German din Bistrița. Târgul de Paște al sașilor bistrițeni – Ostermarkt – organizat cu o săptămână înainte de marea Sărbătoare a Învierii, își are originea în perioada cruciadelor, conform izvoarelor istorice.

Membrii comunității germane din Bistrița au transmis acest obicei din generație în generație, până în primii ani ai perioadei comuniste. L-au reluat, apoi, în urmă cu 19 ani, cu sprijinul autorităților locale. În anul 2021, motto-ul ediției a fost „Tradiția continuă de peste 900 de ani”.¹⁴⁶

O mențiune aparte merită acele activități care pun în valoare caracterul multietnic și multicultural al orașului cum ar fi: **Festivalul Tradițional al Romilor din județul Bistrița-Năsăud, "PfungstFest" – Festivalul etniilor** și **Recitalul cameral organizat la Sinagoga Bistrița**, semn al unei comunități tolerante și nediscriminatorii, în care fiecare etnie se poate manifesta liber și își poate arăta propria contribuție la suma de valori a orașului.¹⁴⁷

Printre cele mai importante și atractive manifestări culturale artistice cu caracter permanent sau periodic se numără și evenimentele: Concerte de muzică cultă, Stagiunea culturală permanentă – Sinagoga Bistrița, Festivalul de satiră și umor – Mărul de Aur, Zilele Operei – Constantin Pavel, Maiatul Bistrițean Maghiar, Reuniunea Corală de Muzică Religioasă – Bartolomeu Anania, Festivalul Internațional de folclor "Nunta Zamferei", Târgul mare al Bistriței, Festivalul Tradițiilor Țigănești, Festivalul Internațional al Fanfarelor "Mihail Wurga", Festivalul național de interpretare a cântecului popular românesc "Pană de păun", Tabăra internațională de fotografie Bistrița, Festivalul - BISTRIȚA ROCK, Festivalul Național de poezie "George Coșbuc" sau Festivalul Național de proză și teatru "Liviu Rebreanu".

Pe lângă cele menționate mai sus, Centrul Cultural Municipal George Coșbuc din Bistrița, își desfășoară activitatea și prin formațiile artistice proprii care ajută la promovarea actului cultural și al patrimoniului cultural imaterial, precum: Ansamblul Folcloric – Cununa de pe Someș, Ansamblul de Dansuri „D-Fantasy”, Corul de Camera – Appassionata, Orchestra Profesionista, Trupa de Teatru pentru Copii „Alexandru Misiuga”, Soliști de muzică populară, Toboșarii Cetății Bistrița sau Muzica Cultă.¹⁴⁸

Pe lângă aceste aspecte referitoare la multiculturalitate, o altă categorie, nu complet distinctă, de elemente valoroase de patrimoniu imaterial este cea a **GASTRONOMIEI SPECIFICE**, care contribuie la crearea identității culturale a bistrițenilor, cum este cazul următoarelor evenimente, produse și obiceiuri dedicate exclusiv gastronomiei acestei zone.

APFELSUPPE – SUPĂ CREMĂ DE MERE CU CRUTOANE | Pentru ca supa care se servea mai ales la ocazii speciale să iasă gustoasă și aromată, se foloseau mere dulci-acrișoare, care rezistau și peste iarnă. Supa putea fi făcută atât acru cât și dulce, fiind servită cu crutoane. Deși în urmă cu un secol acest preparat era destul de comun în bucătăriile sașilor din zona Bistriței, acum puțini își mai aduc aminte de această supă și prea puțini au mai avut ocazia să o guste în ultimii ani.

RAHM-HANKLICH – PRĂJITURĂ CU SMÂNTÂNĂ ȘI STAFIDE | Prăjitura era oferită de obicei la nunți și chiar în mormântări, regăsindu-se pe mesele sașilor și cu ocazia sărbătorilor. Preparatul se făcea în cantități mari de către săsoaice în curte, în cuptoare mari.

¹⁴⁶ <https://www.bistriteanul.ro/ostermarkt-traditia-continua-de- peste-900-de-ani-targul-de-paste-al-sasilor-in-acest-weekend-la-bistrita/>

¹⁴⁷ Strategia de dezvoltare locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010-2030, actualizată 2015-2030

¹⁴⁸ Strategia de dezvoltare locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010-2030, actualizată 2015-2030

SCORUȘE | Niște gogoși sub formă de pasăre sau aripă erau cele care serveau drept „merinde” pentru țăranii de pe Valea Bârgăului. Acestea se ofereau drept dar femeilor însărcinate, se puneau în desaga ciobanilor când mergeau la munte cu oile și se dădeau copiilor care veneau cu colindul.

SCOVARZA BÂRGĂUANĂ – PRĂJITURĂ CU PORUMB ȘI IAURT | Țăranii de pe Valea Bârgăului care se întorceau în serile de vară de la câmp erau și ei recompensați tot cu un desert.

Toate aceste rețete, precum și multe altele, însoțite de povești despre cum se consumau acum câteva decenii, au luat forma unui e-book, realizat de către voluntari ai Fundației Progress. Voluntarii au fost cei care au realizat documentarea a 24 de rețete și au participat la pregătirea lor. Rețetele au fost culese din comunitățile de români, sași și unguri din jurul Bistriței și de pe Valea Bârgăului. Rețetele săsești prezentate în e-book beneficiază și de un tutorial video care-i îndrumă pe pasionații de gătit pas cu pas.

E-bookul poate fi descărcat gratuit de pe pagina oficială www.bistrita-gastronomica.ro sau vizualizat în format online pe platforma Issuu¹⁴⁹

Mai mult, specialitățile gastronomice și vinurile celebre de pe teritoriul bistrițean, au cucerit în anul 2019 gusturile poloneze. Vinuri medaliat, delicatose cu păstrăv afumat marcă înregistrată, produse tradiționale și montane atestate – brânzeturi, dulceturi și siropuri, toate marca Produs în Bistrița-Năsăud s-au aflat pe mesele polonezilor în cadrul evenimentului EKOGALA de la Rzeszow, eveniment etalon al produselor alimentare de înaltă calitate. Bunătățile bistrițene, prezentate într-un decor românesc plin de culoare și veselie, au întrunit aprecierile organizatorilor și participanților. În cadrul evenimentului au fost promovate vinurile de la Cramele Jelna – Amprenta Transilvaniei și Vie-Vin Lechința, delicatosele cu păstrăv marca înregistrată Păstrăvăria Rin, gama de preparate din legume și fructe marcă înregistrată Bunătățile lu' Nina, brânzeturile tradiționale și atestate ca produs montan de la poalele Munților Călimani și Rodnei, Povila de Bârgău – produs cu dublă atestare (tradițional și montan), dulceturile și siropurile de căpșuni și zmeură atestate ca produs montan din PasulTihuta – Gridama Fruct Montan, țuica cu mărgelile de la Salva.¹⁵⁰

Moștenirea culturală include și tradiții și meșteșuguri transmise de la strămoșii noștri și transferate urmașilor, cum ar fi tradiții orale, artele spectacolului, practicile sociale, ritualurile, evenimentele festive, cunoștințe și practici legate de natură și univers sau meșteșuguri tradiționale din Bistrița.

Prelucrarea lemnului și creșterea animalelor, activități intens practicate în aceste părți ale Transilvaniei, au influențat dezvoltarea ulterioară a meșteșugurilor. S-au format astfel dogarii, tâmplarii, rotarii și mulți alți meșteșugari ce foloseau lemnul ca materie primă principală.

Printre cele mai răspândite meșteșuguri tradiționale din Bistrița și de pe întreg teritoriul se regăsesc următoarele: olăritul, țesutul, cusutul, pielăria, cojocăria, curelăria, cizmăria, confecționarea păunilor, tâmplăria, petrăritul, fântânăritul, confecționarea măștilor și păpușilor, împletituri din nuiete și răchită, precum și confecționarea instrumentelor muzicale.¹⁵¹

De altfel, Centrul Județean pentru Cultură a deschis în sediul instituției, o expoziție permanentă cu vânzare – spațiu special amenajat și pus la dispoziția meșteșugarilor din județul Bistrița-Năsăud pentru a-și expune produsele create și pentru ca publicul larg și turiștii să aibă un acces mai rapid la creațiile lor.

Mai mult, tradițiile și meșteșugurile acestea i-au ajutat pe localnici să dezvolte, cu ajutorul Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, primul brand local: „Produs în Bistrița-Năsăud”. Proiectul vizează susținerea produselor locale de calitate, creative, eco, cu caracteristici unice care exploatează specificul, tradițiile și valorile locale. În „Produs în Bistrița-Năsăud” poveștile producătorilor sunt oaze de cultură și de inspirație,

¹⁴⁹ https://issuu.com/ramonasinca9/docs/ebook_bistrita_gastronomica

¹⁵⁰ <https://mesagerulbn.ro/specialitatile-gastronomice-si-vinurile-din-bistrita-nasaud-cuceresc-polonia/>

¹⁵¹ <http://www.cciabn.ro/eu4us/evenimente/prezentare%20mestesuguri%20Romania.pdf>

fiind vorba în cele mai multe cazuri de afaceri mici, de familie, care au reușit să se diferențieze și să promoveze valori sănătoase.¹⁵²

În cursul anului 2014, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud a preluat inițiativa, atrăgând alături alte instituții care au văzut potențialul și necesitatea susținerii acestei inițiative: Primăria Bistrița, Primăria Beclean, Primăria Lechința, Centrul Județean pentru Cultură și Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud. În cursul anului 2018, s-au alăturat inițiativei, Primăria Năsăud, Primăria Lunca Ilvei și Primăria Măgura Ilvei.¹⁵³

Platforma online Produs în Bistrița-Năsăud¹⁵⁴ pune la dispoziția consumatorilor un magazin online de unde își pot comanda o serie de produse tradiționale bistrițene, precum și o serie de secțiuni speciale de promovare a producătorilor și creatorilor bistrițeni de unde se pot afla povești interesante despre produsele pe care le promovează.

Aceste istorii și tradiții, inclusiv relația lor cu patrimoniul construit și spațiul public, sunt cunoscute și asumate de mulți dintre locuitorii Bistriței, existând astfel o serie de demersuri din partea localnicilor de a promova aceste tradiții și elemente gastronomice și meșteșugărești pe plan local, național și chiar internațional.

3.5. MOBILITATE URBANĂ

3.5.1. CONTEXT TERITORIAL

Municipiul Bistrița este poziționat periferic în raport cu rețeaua europeană de transport, acesta nefiind amplasat pe traseul niciunui coridor rutier TEN-T. Cel mai apropiat coridor este cel care traversează teritoriul național pe direcția est-vest (Iași – Târgu Mureș – Arad), aparținând rețelei Core (Centrale). Totodată, municipiul Bistrița se află la aproximativ 120 km de autostrada A3 (față de Cluj-Napoca), proiect propus la nivel național pentru realizarea unei conexiuni rutiere rapide între București și Oradea, care se continuă ulterior cu M4 / M35 spre Debrecen (Ungaria). Proiectul se află în prezent în curs de implementare, fiind dat în exploatare numai 38% din traseul autostrăzii, cu încă 25% aflați în execuție. Este estimat că proiectul va fi finalizat în anul 2027, urmând ca o dată cu finalizarea sa să fie crescută accesibilitatea în legătură cu capitala, la nivelul Regiunii Nord-Vest, cât și în ceea ce privește legătura cu Ungaria și, ulterior, cu restul Europei.

Tot la nivel național, au fost investite resurse financiare considerabile pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere majore, precum autostrăzi sau drumuri expres, luând în considerare fondurile europene disponibile pentru perioada 2021-2027. Relevant la nivelul municipiului Bistrița este proiectul de drum de mare viteză Baia Mare – Dej – Bistrița – Vatra Dornei – Suceava, supranumit „Drumul Nordului”. În anul 2021, CNAIR a demarat procesul de dezvoltare al acestui proiect prin semnarea contractului de elaborare a SF-ului aferent, acesta urmând să fie finalizat până în anul 2023. Realizarea acestui drum ar urma să faciliteze conexiunea între Transilvania și Moldova, crescând accesibilitatea municipiului Bistrița atât către granițele de est și de vest, cât și la nivel regional, în special către municipiul Zalău față de care nu există o conexiune directă prin intermediul unui drum național în prezent¹⁵⁵.

¹⁵² <https://bnpoartatransilvaniei.ro/index.php/listing-item/produs-in-bistrita-nasaud/>

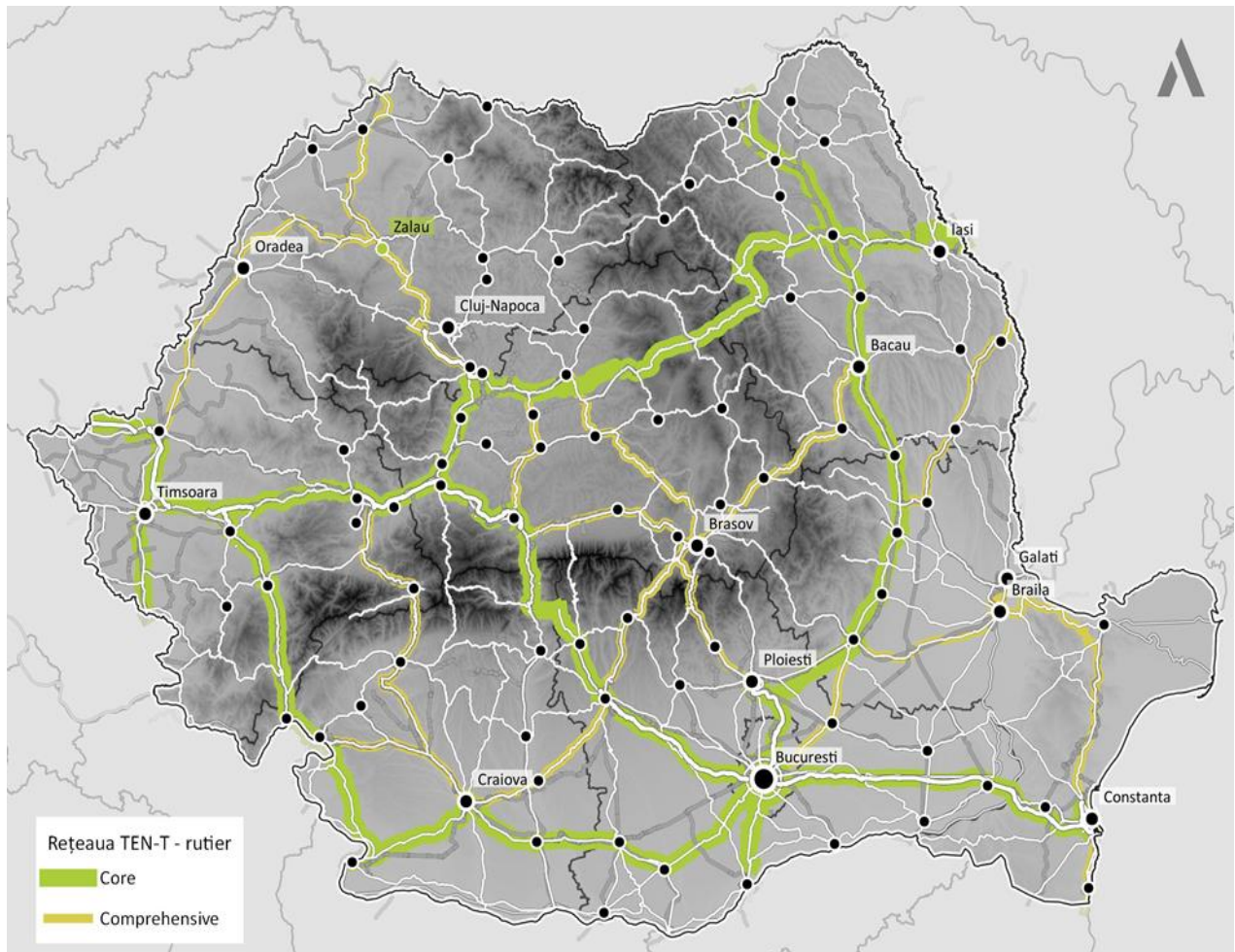
¹⁵³ <https://produsbn.ro/despre-noi/>

¹⁵⁴ <https://produsbn.ro/>

¹⁵⁵ Legătura între municipiile Bistrița și Zalău se face în prezent prin intermediul drumului județean DJ108B, conectat la DN1H și DN17.

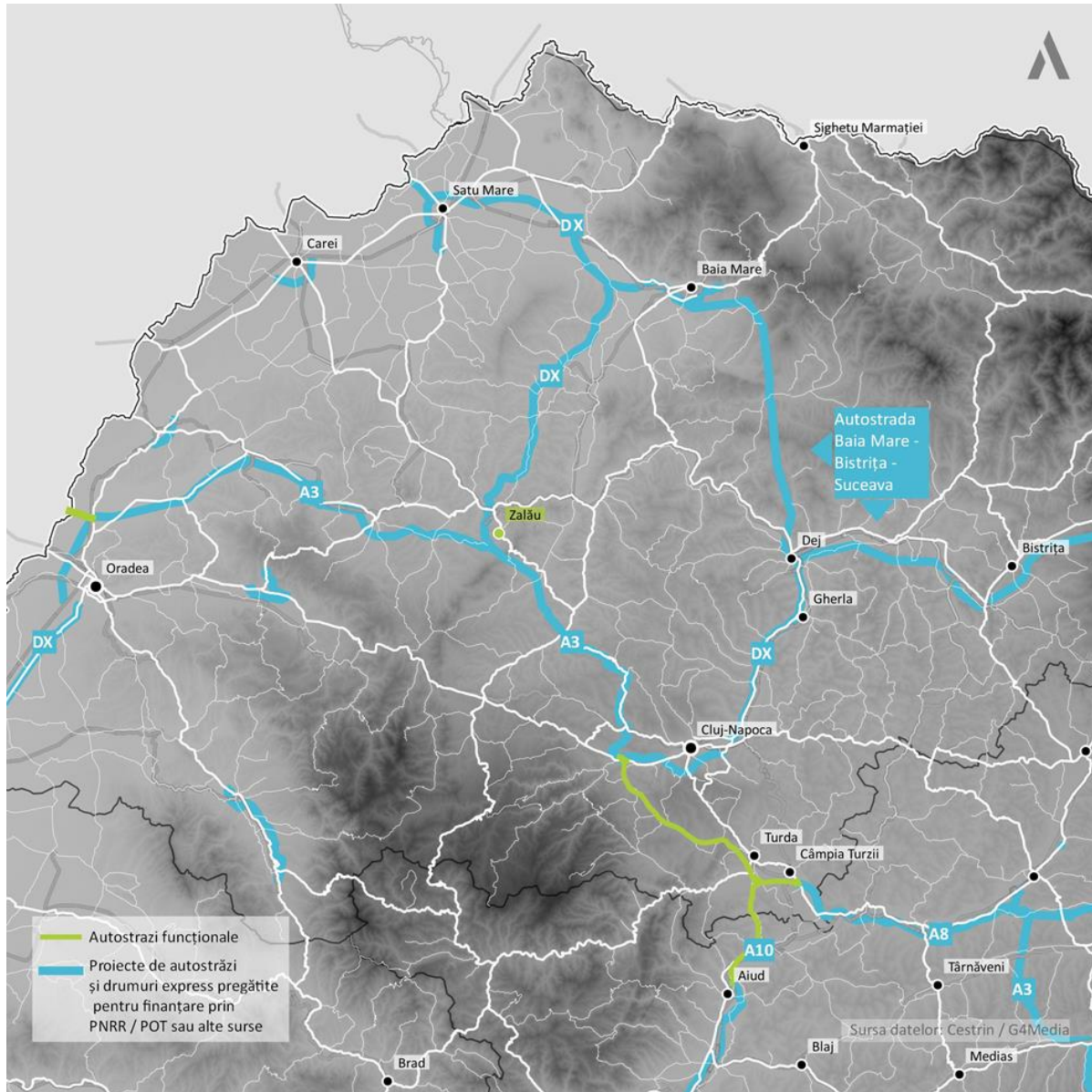
Figura 157 Rețeaua TEN-T în România

SURSA: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI DUPĂ TEN-TEC INTERACTIV MAP VIEWER

În ceea ce privește conectivitatea la nivel județean, municipiul Bistrița este conectat de orașul Beclean prin intermediul drumului european/național E58/DN17, ce asigură ulterior conectivitatea și cu municipiile Dej, Cluj-Napoca și Baia Mare, precum și de orașul Năsăud, prin intermediul drumului național DN17C. Calitatea acestor drumuri naționale este una bună, o situație similară regăsindu-se și în cazul drumurilor județene care leagă Bistrița de UAT-urile învecinate.

Figura 158. Proiectele de infrastructură rutieră majoră planificate în Regiunea Nord-Vest

SURSA: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI DUPĂ DATE DE LA CESTRIN, PNRR ȘI G4 MEDIA

3.5.2. CEREREA DE TRANSPORT

Indicele de motorizare

Gradul de motorizare de la nivelul municipiului este unul ridicat, aspect marcat prin indicele de motorizare al municipiului, ce însuma 439 de autovehicule / 1.000 de locuitori la nivelul anului 2021¹⁵⁶. Un indice de motorizare ridicat atrage după sine o presiune ridicată asupra infrastructurii rutiere existente, conducând și la probleme adiacente precum congestie, poluare sau un necesar mai ridicat de spațiu pentru parcare.

¹⁵⁶ Adresă DRPCIV nr. 3974180 din 15.09.2021.

Indicele de motorizare este semnificativ mai ridicat și în comparație cu media județeană, aceasta înregistrând numai 296 de autovehicule / 1.000 de locuitori la nivelul anului 2020¹⁵⁷. Acest aspect este însă unul firesc, luând în considerare faptul că municipiul Bistrița este principalul centru urban de la nivelul județului, acestea având tendința să concentreze cele mai ridicate valori de motorizare.

Pentru ameliorarea situației sunt necesare demersuri de descurajare a utilizării autovehiculului personal și realizarea tranziției către mijloacele de transport prietenoase cu mediul, astfel încât să fie degrevată presiunea de pe infrastructura rutieră existentă, conducând ulterior și la diminuarea celorlalte probleme aferente.

Principalele zone funcționale / generatori de trafic

Principalele zone funcționale, ce atrag după sine și valori de trafic ridicate, se evidențiază la nivelul municipiului Bistrița ca fiind următoarele:

- Zona centrală, ce concentrează dotări și servicii de interes cotidian, instituții publice, precum și obiective de petrecere a timpului liber (Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița, Complexul Muzeal Bistrița Năsăud, Parcul Municipal, str. Liviu Rebreanu etc.);
- Parcul Industrial Bistrița Sud;
- Zona industrială și de servicii din vestul municipiului (zona Dedeman);
- Zona industrială din nord (zona Leoni);
- Zona de servicii din est (zona Kaufland);
- Pârția de schi Cocoș și zona Aerodrom Bistrița.

Toate aceste zone au astfel un rol puternic ca generatori de trafic majori, concentrând fluxuri ridicate de trafic spre/dinspre acestea, în funcție de profilul de care dispun. Astfel, pentru zonele care concentrează un bazin ridicat de locuri de muncă, traficul este corelat cu orele de începere / terminate a zilei de lucru, pe când activitățile ce vizează comerțul sau petrecerea timpului liber atrag fluxuri mai ridicate fie în afara orelor de lucru, fie pe perioada weekendului.

De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că aceste zone trebuie bine conectate cu sistemul de transport local, asigurându-se legături facile cu mijloace de transport prietenoase cu mediul între acestea și zonele de locuit, astfel încât să fie descurajată utilizarea autovehiculului personal.

Managementul traficului

În ultimii 20 de ani municipiul Bistrița a renunțat treptat la intersecțiile semaforizate, acestea fiind treptat înlocuite cu sensuri giratorii. Până în prezent, la nivelul municipiului au fost amenajate 23 de sensuri giratorii. Singura intersecție semaforizată din oraș este pe bulevardul Decebal - A.I. Cuza, dar aceasta va fi modificată prin proiectul de reconfigurare a spațiului străzii. Intervenția presupune amenajarea unui pasaj pietonal și păstrarea semaforizării pentru autovehicule și biciclete, precum și introducerea pe Bd. Decebal a componentelor care permit prioritizarea mijloacelor de transport public. În plus, un caz aparte de semaforizare este pe strada Parcului unde semaforul este utilizat pentru a permite utilizarea străzii în sens bidirecțional folosind o singură bandă.

Semaforizarea se folosește în principal pentru a sporii siguranța în timpul deplasării pietonilor, fiind semaforizate 22 de treceri de pietoni la nivelul municipiului. Cele mai multe se află pe axul sud-vest - nord-est (DN17) și în zona centrală, în vecinătatea școlilor sau altor puncte de interes.

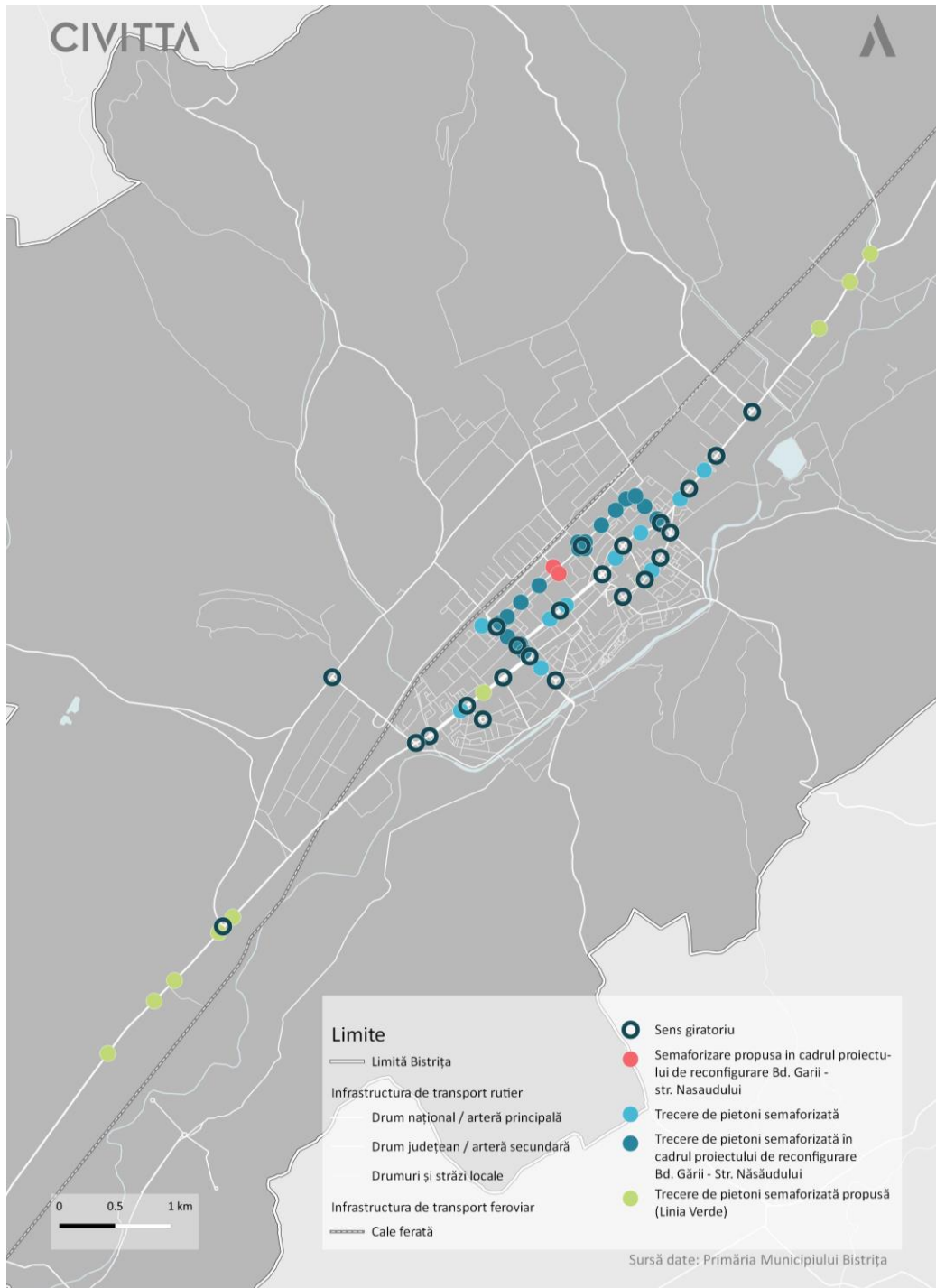
De asemenea, prin cele 2 proiecte aflate în curs de implementare prin POR 2014-2020, Linia Verde și Reconfigurarea străzilor Gării – Decebal – Andrei Mureșanu – Năsăudului, sistemul de management al traficului va fi extins. Sunt prevăzute amenajarea centrului de control al traficului și achiziția software-urilor

¹⁵⁷ Calcul propriu pe baza datelor furnizate de baza de date INS Tempo Online.

corespunzătoare, dotarea infrastructurii pentru asigurarea priorității de trecere pentru mijloacele de transport public precum și creșterea numărului de treceri de pietoni semaforizate. Proiectele vor conduce la siguranță sporită și a creșterea atractivității transportului public și a deplasărilor active. Cu toate acestea, la nivelul municipiului sunt necesare acțiuni suplimentare pentru a asigura prioritizarea mijloacelor de transport, în special prin sensurile giratorii existente unde vehiculele de transport public se deplasează cu dificultate din cauza gabaritului și uneori trebuie să cedeze prioritatea altor vehicule din trafic.

Figura 159. Sistemul de management al traficului în mun. Bistrița, 2022

SURSA: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI DUPĂ DATE FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

3.5.3. TRANSPORT RUTIER

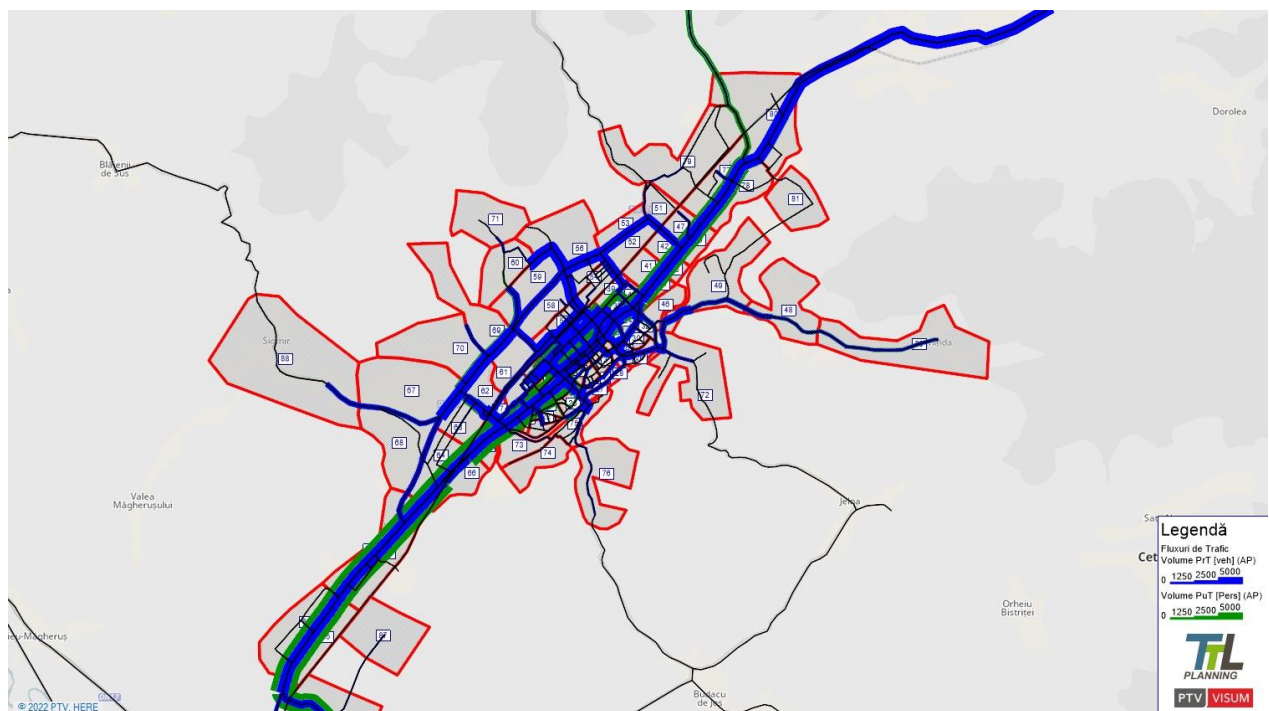
Rețeaua stradală

Rețeaua stradală a municipiului Bistrița este conturată în jurul a două culoare dispune pe direcțiile nord-sud, unul dintre ele traversând zona centrală (traseu Calea Moldovei – str. 1 Decembrie – bd. Republicii – str. Gării – bd. Independenței – str. Libertății), iar celălalt fiind desfășurat în zona nordică a municipiului (traseu str. Lucian Blaga – str. Simion Mândrescu – Drumul Cetății – Drumul Sigmirului). Cel de-al doilea culoar este utilizat și pentru transportul de marfă, acționând astfel ca o variantă ocolitoare în vederea limitării accesului autovehiculelor de mare tonaj prin centrul municipiului și, totodată, asigură accesul către zona industrială a acestuia. Conectarea între cele 2 culoare se realizează prin intermediul a 2 sensuri giratorii aflate în nordul și sudul municipiului.

Pe direcția est-vest, legăturile rutiere sunt mai reduse, ca urmare a existenței liniei de cale ferată ce acționează ca o barieră la nivelul municipiului, în special în raport cu noile zone de dezvoltare din nordul municipiului. În prezent există numai 4 treceri peste calea ferată, ce asigură accesul către zona situată la nord de calea ferată, nefiind astfel niște legături eficiente.

În ceea ce privește capacitatea infrastructurii de transport, se remarcă faptul că cele mai ridicate fluxuri de transport se regăsesc în lungul celor două culoare prezentate anterior, precum și în lungul trecerilor peste calea ferată, înregistrând zilnic peste 5.000 de vehicule.

Figura 160. Regimul de utilizare al infrastructurii rutiere în municipiul Bistrița

SURSA: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI FOLOSIND DATE DIN MATRICEA ORIGINE-DESTINAȚIE –
VERSIUNEA 2021

Totodată, se remarcă probleme de congestie și pe arterele paralele cu axa nord-sud, precum bd. Decebal, str. Arțărilor, str. Gheorghe Șincai sau bd. General Grigore Bălan, precum și un nivel mediu de congestie pe străzile care le conectează (ex. str. Năsăudului, str. Ștefan cel Mare, str. Alexandru Odobescu, str. Gării etc.). Congestia este prezentă și la nivelul zonei centrale (în vecinătatea clădirii Primăriei Bistrița), precum și în zonele de locuit (ex. str. Împăratul Traian, str. Rodnei etc.).

Un aport în presiunea crescută asupra infrastructurii existente îl au și zonele de dezvoltare necontrolată (ex. Valea Ghinzii, Subcetate etc.). Dezvoltarea zonelor de locuințe în astfel de cartiere este de cele mai multe ori acompaniată de o conectivitate precară, indirectă, cu drumuri fragmentate sau neasfaltate (ex. str. Mușcatei, str. Subcetate), precum și la probleme de congestie atât în lungul arterelor de circulație, cât și în intersecții principale (ex. noile blocuri din zona de nord).

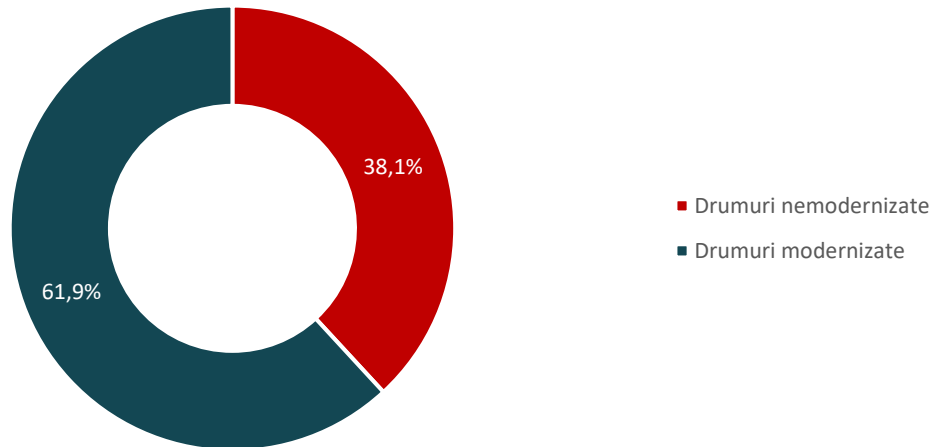
Figura 161. Fenomenul de congestie la nivelul infrastructurii rutiere în municipiul Bistrița

SURSA: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE GOOGLE

Un alt aspect important în analiza transportului rutier îl reprezintă calitatea infrastructurii rutiere din municipiu. Conform datelor furnizate de baza de date online INS Tempo, la nivelul anului 2020 numai 61,9% din km de străzi municipale erau modernizate. Străzile nemodernizate sunt cu precădere pietruite și se evidențiază în cazul legăturilor între rețeaua rutieră principală (drumuri naționale, județene și comunale) și zonele de locuințe individuale de la periferia municipiului.

Figura 162. Ponderea străzilor modernizate din total, 2020

SURSA: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI DUPĂ DATE DE LA INS TEMPO (GOS104A / GOS105A)

Cu toate acestea, străzile anterior menționate deserveșc un număr redus de locuințe (ex. cartierele Valea Jelnei, Valea Budacului, Valea Ghinzii etc.), fiind astfel dificilă justificarea unor proiecte de modernizare a infrastructurii rutiere. Totuși, există și străzi situate în cartiere de locuințe cu o densitate mare (ex. str. Dinu Lipatti, străzi zona Dedeman, străzile din cartierul Unirea etc.), ce nu au beneficiat încă de intervenției de asfaltare / modernizare. În plus, o parte dintre aceste străzi dispun și de un profil subdimensionat, neavând suficient spațiu pentru amenajarea unor trotuare sigure pe ambele sensuri de mers.

Parcarea

La nivelul Municipiului Bistrița oferta de parcare este alcătuită din locuri de parcare publică cu plată, amenajate pe domeniul public sau privat și locuri de parcare rezidențiale, amenajate pe domeniul public în zonele de locuințe colective. Locurile de parcare sunt gestionate de Primăria Municipiului Bistrița prin Serviciul public municipal "Direcția Patrimoniu", iar modul de operare este reglementat prin HCL nr. 141/2017¹⁵⁸ cu completări și actualizări ulterioare.

Numărul total de locuri de parcare amenajate în municipiu este 11.238, dintre care 1.322 sunt cu plată iar 9.916 sunt rezidențiale. Raportat la numărul total de autoturisme înregistrate în municipiu, 41.677, și la indicele de motorizare, de 439 vehicule / 1000 locuitori, oferta locurilor de parcare nu satisface cererea totală de la nivelul orașului rezultând parcări neregulate și ocuparea spațiului public care are alte destinații (carosabil și trotuare).

Locurile de parcare cu plată pe domeniul public sunt amenajate preponderent în zona centrală a municipiului, dar și la câteva puncte de interes. Parcările de reședință sunt amenajate în zonele de locuințe colective și împărțite în 13 zone distincte de parcare. Cu toate acestea, parcările de reședință nu sunt

¹⁵⁸ Hotărârea Consiliului local al municipiului Bistrița nr. 141 / 26.10.2017 privind aprobarea regulamentelor pentru administrarea parcărilor, cu plată și de reședință, amenajate în municipiul Bistrița

amenajate în zona centrală delimitată de arterele Bistricioarei – Vasile Conta – Parcului – Alexandru Odobescu – Gheorghe Șincai – Dornei) sau în zone cu locuințe individuale precum Valea Sigmirului, Dedeman sau Calea Moldovei.

Parcărilor rezidențiale amenajate în prezent ocupă o suprafață semnificativă de spațiu în cartierele colective, ceea ce limitează spațiul public disponibil pentru alte activități ale locuitorilor sau dotări care sporesc calitatea spațiilor interstițiale din cartierele colective. Altfel, se remarcă necesitate reducerii amprentei la sol a parcărilor rezidențiale.

Zona centrală este caracterizată de o cerere mare pentru parcări de scurtă durată, locuitorii găsind cu dificultate locuri amenajate la principalele obiective de interes, ceea ce conduce la parcări neregulamentare, inclusiv staționarea autovehiculului pe partea carosabilă și îngreunarea circulației. Politica de parcare actuală prevede costuri mai mici pentru plată parcării pe zi decât echivalentul unei plăți orare pentru aceeași perioadă, ceea ce scade gradul de utilizare al locurilor de parcare și venitul total obținut pentru fiecare loc de parcare. Din punct de vedere al ofertei de parcare, parcările publice disponibile pe stradă vor fi influențate de cele proiectate în cadrul proiectului major Linia Verde, care implică eliminarea unui număr semnificativ de parcări de pe strada Dornelor și din Piața Unirii, spațiu realocat transportului public și deplasărilor nemotorizate. În acest context și ținând cont de valențele multiple ale zonei centrale, inclusiv ca zonă de petrecere a timpului liber, se remarcă necesitatea amenajării unor parcări perimetrare zonei centrale.

De asemenea, o zonă critică în oraș este alcătuită din străzile perimetrare Spitalului Județean de Urgență Bistrița, Bulevardul General Grigore Bălan și străzile Avram Iancu și 1 Decembrie. Pe acestea nu sunt amenajate spații de parcare, cererea de parcare de scurtă durată este foarte mare, ceea ce conduce la un număr mare de vehicule parcate neregulamentar.

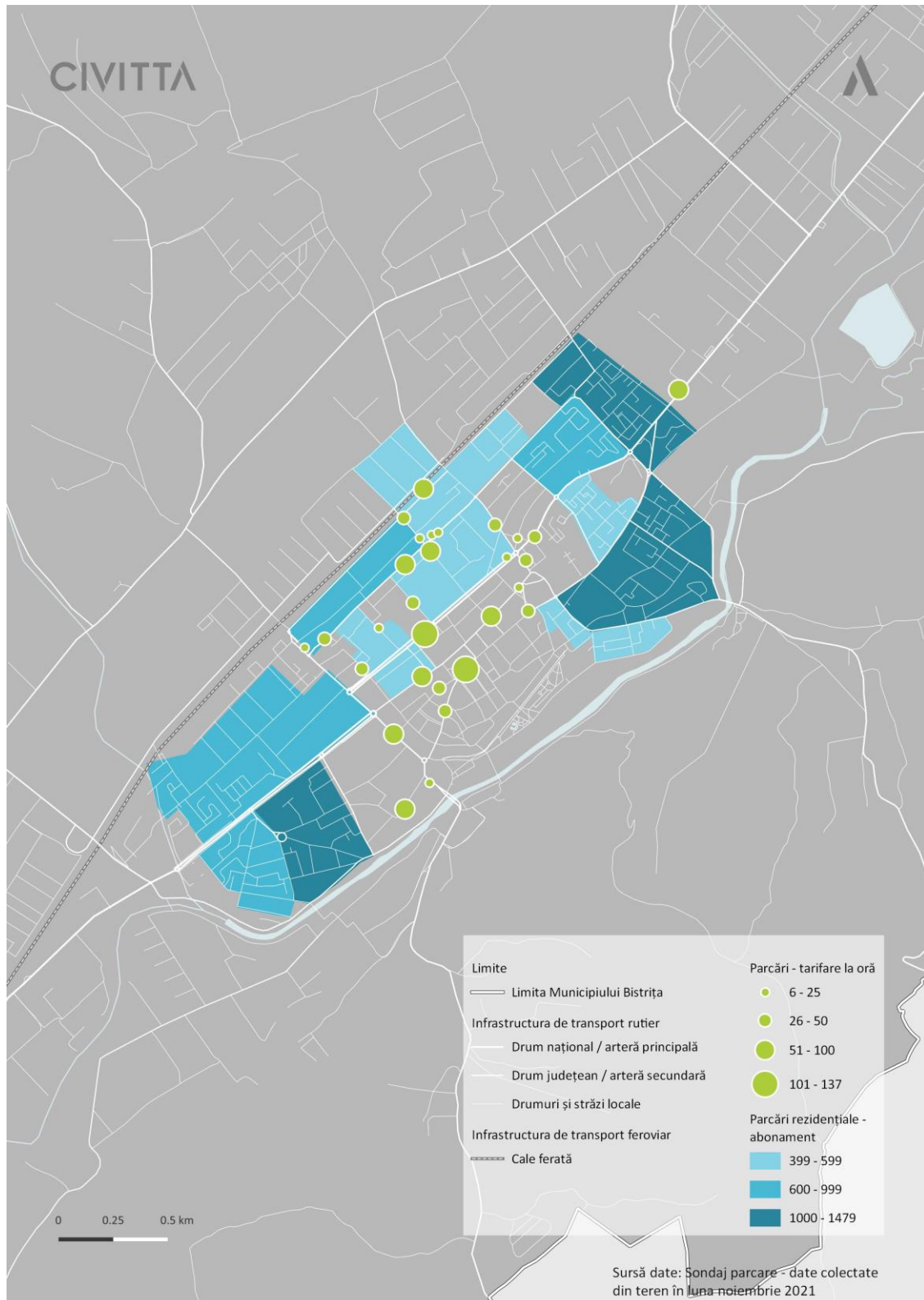
Referitor la politica tarifară a parcărilor, aceasta a fost revizuită la finalul anului 2021 prin majorarea tarifelor de parcare¹⁵⁹. Până la acel moment, parcările cu plată aveau tarife cuprinse între 1 leu (30 min.) și 15 lei (zi), iar majorarea ulterioară implică tarife cuprinse între 2 lei (30 min.) și 20 lei (zi). Comparativ cu alte orașe de dimensiune similară, tariful pentru parcare pe oră din anul 2021 se încadrează în medie, dar creșterea de la finalul anului 2021 îl apropie de valorile maxime. Cu toate acestea, costurile rămân scăzute pentru parcare pe zi și nu conduc la reducerea utilizării autovehiculelor personale în zona centrală.

În ceea ce privește veniturile încasate din managementul parcărilor, acestea au înregistrat o scădere de 12% în anul 2020, ajungând la 1,92 mil. lei, comparativ cu veniturile obținute în anul 2019, care au fost de 2,15 mil. lei. Această diferență poate fi parțial explicată de perturbările produse de pandemia Covid-19. Ponderea cea mai mare a veniturilor a fost generată de abonamentele pentru parcări de reședință, într-un procent semnificativ, de peste 75% din totalul veniturilor anuale. Se remarcă o diferență semnificativă între veniturile potențiale care ar putea fi obținute managementul parcărilor publice cu plată și veniturile obținute efectiv, după cum rezultă din tabelul următor. Astfel, se evidențiază necesitatea creșterii tarifelor pentru parcările publice, de scurtă durată și monitorizarea riguroasă a respectării regulamentului de parcare și achitarea costurilor de parcare.

¹⁵⁹ Hotărârea Consiliului local al municipiului Bistrița nr. 154/2021 pentru modificarea și completarea Hotărârii Consiliului local al municipiului Bistrița nr.141/26.10.2017 privind aprobarea regulamentelor pentru administrarea parcărilor, cu plată și de reședință, amenajate în municipiul Bistrița, cu modificările și completările ulterioare

Figura 163. Localizarea locurilor de parcare în municipiul Bistrița, 2022

SURSA: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI DUPĂ DATE FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Tabel 41. Venituri potențiale din parcuri cu plată raportate la încasările reale din anii 2019 și 2020

POTENȚIAL PARCARE CU PLATĂ	POTENȚIAL MEDIU ÎNCASĂRI ¹⁶⁰	POTENȚIAL MEDIU ¹⁶¹	ÎNCASĂRI RAPORTATE LA POTENȚIAL 2019 LA	ÎNCASĂRI RAPORTATE LA POTENȚIAL 2020 LA
Locuri parcare, tarif /oră	5,499,520	5,582,365	8%	5%
Locuri parcare, tarif /zi	5,155,800			
Locuri parcare, abonament lunar	6,091,776			

SURȘĂ: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Referitor la nivelul de digitizare al managementului parcarilor, Municipiul Bistrița deține o aplicație pentru rezervarea locurilor de parcare prin care rezidenții pot verifica disponibilitatea unui loc de parcare pentru toate zonele rezidențiale. Un sistem similar nu este disponibil și pentru locurile de parcare publice cu plată, acestea beneficiind doar de modalități variate de plată a taxei orare. Acestea cuprind parcometrele existente în apropierea parcarilor, achiziționarea de tichete de parcare de la comercianții acreditați, fie electronic prin SMS sau prin card bancar prin intermediul aplicației TPARK și prin încheierea abonamentelor sau a contractelor de rezervare.

Concluzionând, gestionarea parcarilor la nivelul municipiului Bistrița necesită măsuri suplimentare de management, precum și o reorganizare eficientă și sustenabilă a locurilor de parcare după implementarea coridoarelor de transport public și mobilitate activă, care să nu aibă un impact puternic asupra resurselor de spațiu public. De asemenea, este necesară o verificare corespunzătoare și constantă a respectării regulilor de parcare și o practică fermă de amendare a utilizatorilor care nu parchează regulamentar sau nu achită taxe de parcare pentru parcarile de scurtă durată. De asemenea, se recomandă reducerea numărului de locuri de parcare pentru care se acceptă plata pe zi sau creșterea semnificativă a tarifului pentru o zi de parcare, ceea ce va conduce la un grad mai mare de utilizare al spațiului (număr mai mare de utilizatori care parchează pentru scurt timp) și implicit venituri mai mari produse de fiecare loc de parcare. Este recomandată și o bună informare a cetățenilor cu privire la modul în care sunt folosite veniturile (profitul) realizate din gestiunea parcarilor pentru proiecte de mobilitate, astfel încât nivelul de acceptare a taxelor de parcare să crească în timp, fiind ulterior posibilă și o creștere suplimentară a tarifelor. Pentru parcare rezidențială este recomandată înăsprirea condițiilor și taxelor de parcare pentru al doilea loc solicitat de aceeași persoană fizică, pentru a descuraja în timp deținerea unui număr mai mare de automobile în familie.

Electromobilitatea

România este caracterizată de o creștere rapidă a vehiculelor electrice, numărul acestora crescând de mai mult de 4 ori în perioada 2017 – 2020, în prezent fiind înregistrate 3134 vehicule electrice. Interesul public pentru autovehiculele electrice este în creștere, fiind susținut de varietatea mai mare a modelelor disponibile, subvențiile generoase pentru achiziție, precum și apariția punctelor de încărcare în zonele urbane.

În municipiul Bistrița funcționează în prezent 4 stații pentru încărcarea autovehiculelor electrice, amplasate în incinta unui centru comercial, a unei unități hoteliere sau a unor comercianți de automobile, dar doar

¹⁶⁰ Potențialul a fost calculat presupunând un grad de ocupare de 80% din programul de funcționare al parcarilor cu plată.

¹⁶¹ Valoare medie a fost calculată considerând că fiecare categorie are o pondere egală cu celelalte.

jumătate dintre acestea au opțiunea de încărcare rapidă. Dintre acestea, doar o stație este amplasată în apropierea cartierelor de locuințe colective, în cartierul Andrei Mureșanu.

În acest context, Primăria Municipiului Bistrița a demarat amenajarea de stații de încărcare accesibile publicului general și a accesat finanțare prin Fondul de Mediu pentru instalarea a 4 stații de încărcare noi, proiect aprobat și aflat în curs de implementare. Suplimentar, tot prin Fondul de Mediu a fost solicitată finanțare pentru amplasarea altor 15 stații, dar aplicația este încă în faza de evaluare. Primăria Municipiului Bistrița va profita de oportunitatea generată de PNRR, urmând să instaleze 39 de stații de încărcare prin Componenta 5 - "Valul renovării" și alte 25 de stații prin Componenta 10 - „Fondul local”.

Transportul de marfă

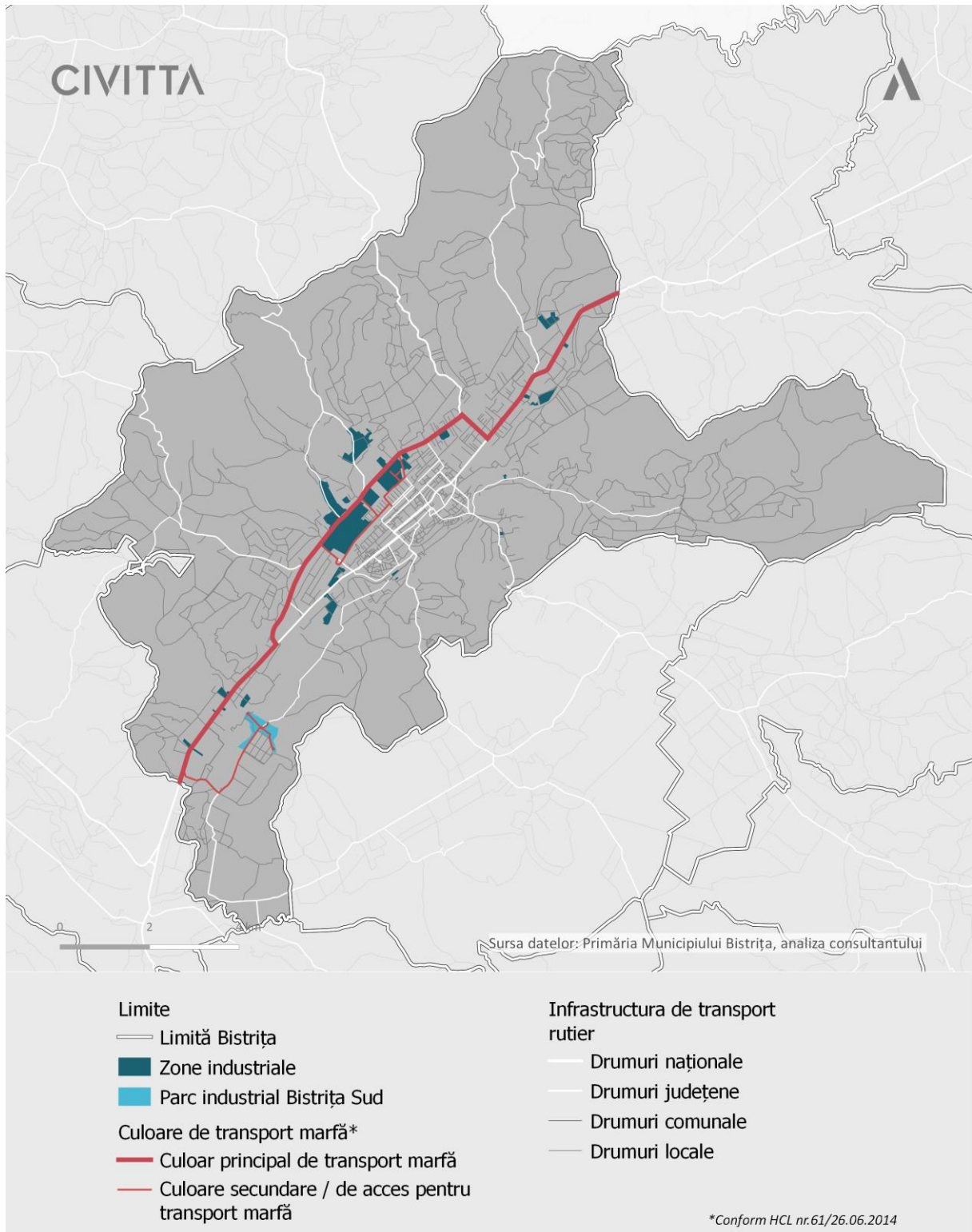
Transportul de marfă din municipiul Bistrița este reglementat prin intermediul HCL nr. 61/26.06.2014, ce prevede culoare de liberă trecere a traficului greu (Figura 164), precum și 2 zone reglementate de autorizații de liberă trecere pentru transportatorii de mărfuri, după cum urmează:

- Zona A, pentru autovehicule cu masa mai mare de 2,5t, este delimitată de străzile Bistricioarei – Vasile Conta – Parcului – Alexandru Odobescu – Gheorghe Șincai – Dornei;
- Zona B, pentru autovehiculele cu masa mai mare de 3,5t, este delimitată de străzile Armoniei – Simfoniei – I. Perlea – Calea Clujului – Sigmirului – Industriei – Pasaj subteran – Arțarilor – Romană – Zefirului – Subcetate – Drumul Cetății – Simion Mândrescu – str. Lucian Blaga – Calea Moldovei – Avram Iancu – Constantin Roman Vivu – I. Minulescu – Vasile Conta – Parcului – I. Rațiu – Simion Bărnuțiu – P. Maior – Libertății.

Se remarcă astfel că traseul reglementat pentru culoarul principal de transport de marfă se află la limita dintre zona industrială și zona de expansiune a municipiului Bistrița, în special în zona de vest (ex. cartierele Valea Sigmirului, Subcetate, Simion Mândrescu). Totodată, culoarul traversează zone de locuințe individuale atât din municipiul Bistrița, cât și din localitățile componente Viișoara și Unirea, având un impact negativ asupra calității locuirii la nivel local. Un alt aspect negativ conturat de transportul de marfă din municipiu, o reprezintă crearea unui culoar secundar care să faciliteze accesul către marile întreprinderi situate în zona de nord a gării (ex. Raal SA, Comelf), situat pe traseul Drumul Sigmirului – str. Industriei – str. Târpiului – str. Romană – str. Zefirului – str. Subcetate. Traversarea acestuia de către traficul greu conduce la probleme de congestie în sensul giratoriu din intersecția Drumul Cetății – str. Subcetate, ce deservește, pe de o parte, zona de locuințe de la vest de centură, iar pe de altă parte are rol de acces secundar pentru cei peste 5.000 de angajați ai companiei Leoni.

Un alt aspect cheie, este accesul transportului de marfă către Parcul Industrial Bistrița Sud, acesta fiind realizat în prezent prin zonele de locuințe aferente cartierului Sărata. În lipsa unei conexiuni suplimentare între parcul industrial și rețeaua de drumuri naționale, tranzitul autovehiculelor de mare tonaj este dublat pe acest traseu, crescând astfel problemele de congestie și poluare. În contextul creșterii gradului de utilizare a terenurilor din parcul industrial, va fi necesară conturarea unei astfel de legături, acest lucru reprezentând însă o provocare întrucât realizarea ei necesită amenajarea unui pod peste râul Bistrița și a unui pod/pasaj peste calea ferată.

Figura 164. Culoarele reglementate de transport marfă la nivelul municipiului Bistrița, 2022

SURSA: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI DUPĂ DATE PRIMITE DE LA PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

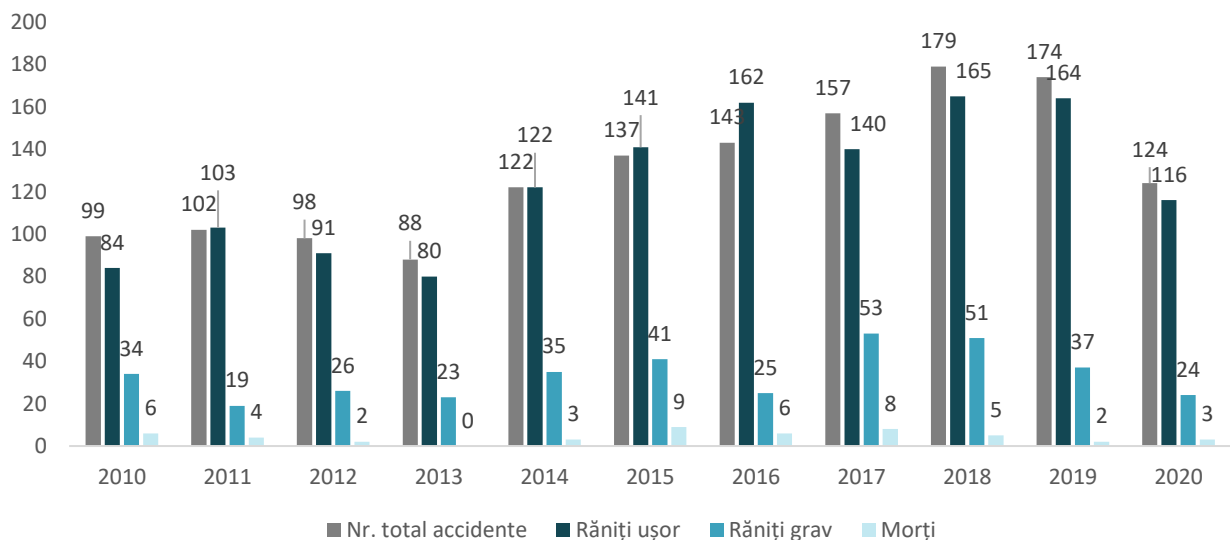
Siguranța în trafic

România continuă să ocupe primul loc la nivel european în ceea ce privește numărul persoanelor decedate în urma accidentelor rutiere, aspect evidențiat în cadrul ultimului raport disponibil al UE (ETSC Annual Road Safety Performance Index Report 2021), unde România a înregistrat 85 persoane decedate / 1 milion de locuitori, cu aproximativ 50% mai mult față de media europeană.

În ceea ce privește municipiul Bistrița, la nivelul anului 2020 s-a înregistrat un total de 124 de accidente rutiere, cu 25,3% mai multe față de anul 2010. Perioada analizată nu a fost una constantă din punct de vedere al accidentelor înregistrate, cel mai ridicat număr fiind evidențiat la nivelul anului 2018 (179 de accidente rutiere). Începând cu anul 2019, numărul accidentelor din municipiu de află în scădere continuă, în anul 2020 fiind cu 30,7% mai puține accidente față de 2018. Aceasta scădere este motivată și de contextul pandemic evidențiat începând cu anul 2020, restricțiile de circulație impuse având un aport substanțial la diminuarea deplasărilor realizate de către populație.

Din punct de vedere al victimelor, situația este una similară de fluctuație în perioada analizată. În cazul răniților ușor, numărul acestora a crescut cu 38,1% în perioada 2010-2020, pe când numărul răniților grav și a persoanelor decedate a scăzut cu 29,4%, respectiv 50%.

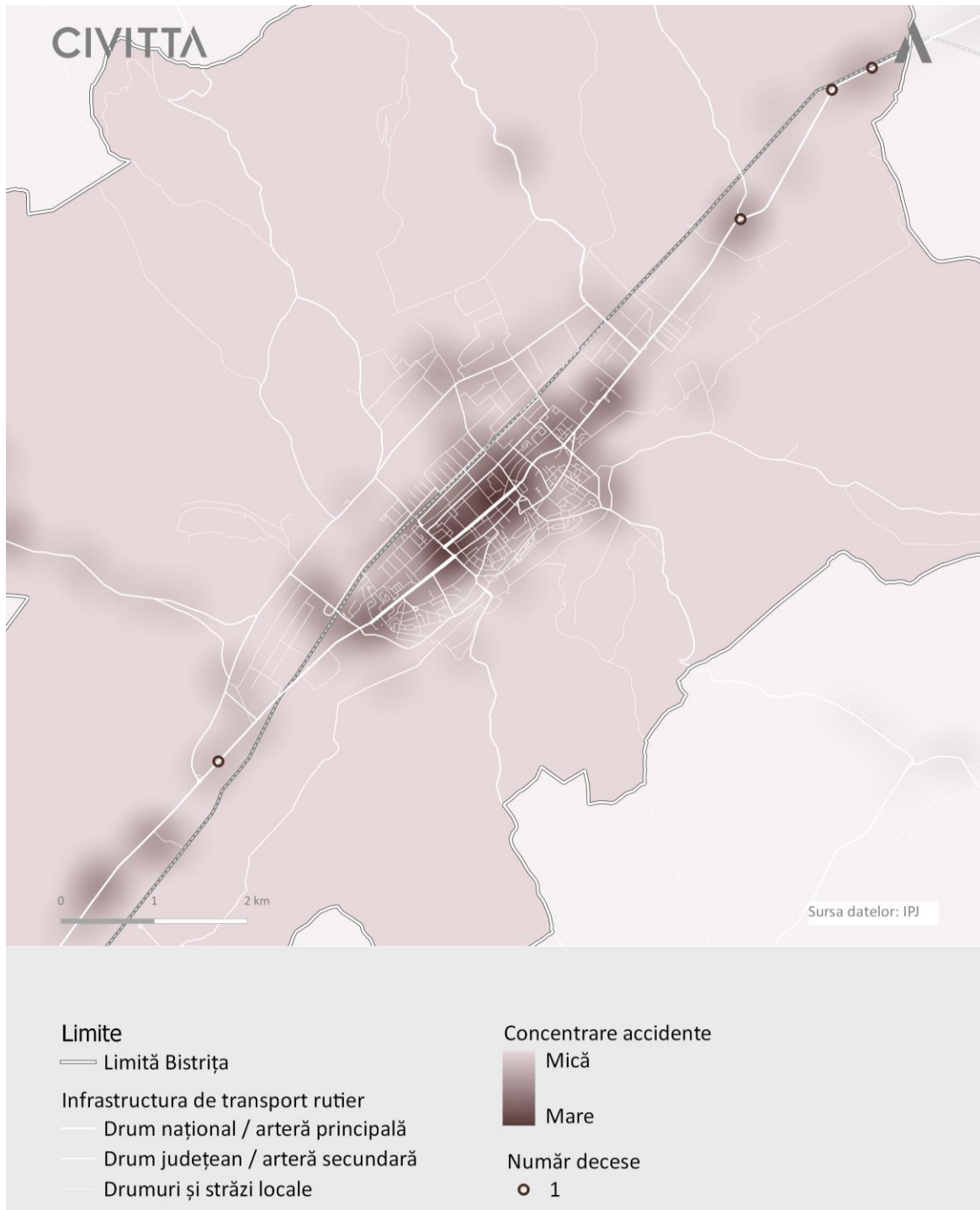
Figura 165. Accidente rutiere și victime aferente în municipiul Bistrița, 2010-2020

SURSA: IPJ

În ceea ce privește tipul accidentelor, este important de evidențiat accidentele care au implicat pietoni și bicicliști, acestea fiind două dintre cele mai vulnerabile categorii de participanți la trafic. În perioada analizată, numărul accidentelor cu pietoni s-a păstrat relativ constant, fiind evidențiată o medie de cca. 50 de accidente / an. Cele mai ridicate valori sunt regăsite la nivelul anilor 2014 (65 de accidente), respectiv 2017 (61 de accidente), iar în anul 2020 numărul acestora a fost de 40 de accidente. În cazul accidentelor care au implicat bicicliști, situația este una mai gravă, numărul acestora crescând de 3 ori în perioada analizată fiind înregistrate 30 de accidente în anul 2020.

Figura 166. Accidente rutiere în municipiul Bistrița, 2018

SURSA: IPJ

Ca localizare, conform datelor disponibile la nivelul 2018, se evidențiază concentrarea acestora la vest de drumul național DN17, cu precădere în zona centrală (Figura 166). Accidentele rutiere care au provocat decese sunt localizate exclusiv în lungul DN17, către ieșirile din zona de nord și de sud a municipiului. În anul 2020, străzile care au înregistrat un număr ridicat de accidente rutiere au fost DN17, str. Libertății, Calea Moldovei, bd. Independenței și bd. Republicii (între 7-15 accidente fiecare).

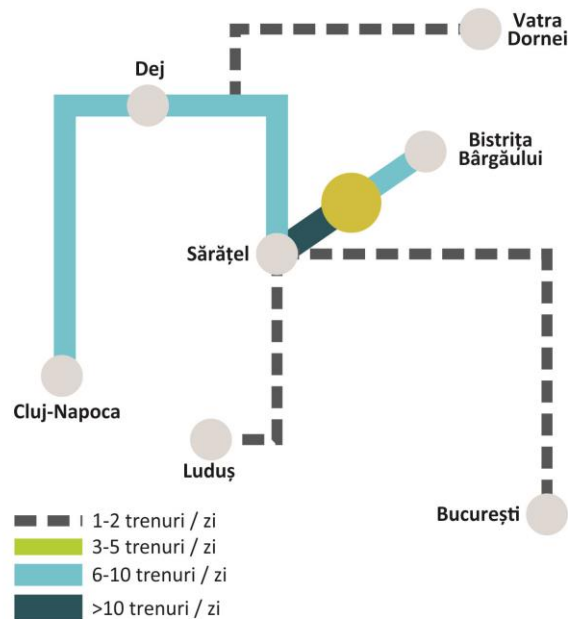
3.5.4. TRANSPORT PUBLIC

Transport feroviar

Municipiul Bistrița este străbătut de o singură linie de cale ferată (linia 406), ce asigură legătura municipiului cu comuna Bistrița Bârgăului la est, respectiv cu satul Sărățel la vest și, ulterior, cu municipiile Dej și Cluj-Napoca. Linia este una simplă electrificată pe tronsonul Sărățel – Bistrița Nord, respectiv simplă, neelectrificată pe tronsonul Bistrița Nord – Bistrița Bârgăului. În prezent, pe trenul nu dispune de spațiul necesar pentru depășire, astfel că nu este posibilă creșterea frecvenței de deplasare, iar timpi aferenți deplasării cu trenul, în special pe ruta Bistrița Nord – Bistrița Bârgăului, sunt mai ridicați. Municipiul dispune și de două gări – Bistrița Nord, aflată într-o stare bună, fiind modernizată în perioada 2012-2014, respectiv halta Bistrița H., care este minimal amenajată, fiind într-o stare precară.

Trenurile ce străbat teritoriul municipiului Bistrița sunt operate de CFR Călători și de operatorul privat Interregional Călători. Frecvența trenurilor din Bistrița este una bună către destinații precum Sărățel (12 trenuri/zi), Dej (10 trenuri/zi) sau Cluj-Napoca (9 curse/zi). La polul opus se află localități precum Vatra Dornei, Luduș sau București, unde frecvența este de numai 1-2 curse / zi. Astfel, remarcăm o bună accesibilitate către municipiul Cluj-Napoca, unul dintre principalele centre urbane de la nivelul Regiunii Nord-Vest. Ruta trebuie totuși optimizată, în prezent fiind operate numai de trenuri de tip Regio, ce opresc în toate gările și haltele de pe traseu, conducând astfel la timpi mai ridicați de deplasare.

Figura 167. Frecvența trenurilor din municipiul Bistrița

SURSA: MERSULTRENURILOR.INFOFER.RO

La nivel local, accesibilitatea către UAT-urile învecinate nu este una foarte ridicată, cu numai 3 localități (Sărățel, Livezile și Șieu-Măgheruș) putând accesa municipiul Bistrița pe cale feroviară în maxim 30 de minute, restul necesitând timpi mai ridicați de deplasare, ce ajung până la 67 de minute. Pentru cele 3 localități timpi de deplasare sunt comparabili cu cei pe cale rutieră, în unele dintre cazuri fiind mai reduși pe cale feroviară (ex. Sărățel – Bistrița). Totodată, există un bazin de populație de cca. 6.300 de locuitori ce au în prezent acces la municipiul Bistrița în maxim 30 de minute.

Analizând și navetismul potențial¹⁶², pe baza datelor disponibile la nivelul anului 2011¹⁶³, se evidențiază UAT-urile Șieu-Măgheruș (30,52%), Livezile (29,43%), Mărișelu (25,88%) și Șieu-Odorhei (25,60%), ca având cele mai ridicate valori ale acestuia. Se poate remarca în acest context o bază pentru dezvoltarea unui serviciu de tren metropolitan, optimizat pentru necesitățile locale, în special din punct de vedere al orelor de muncă. Un astfel de serviciu a fost analizat și la nivelul Planului Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030, unde municipiul Bistrița se situează pe locul 39 din 41 în prioritizarea trenurilor metropolitane la nivel național. Acest lucru îl face ca în prezent să dispună de un potențial redus pentru un astfel de serviciu, fiind nevoie investiții atât în modernizarea și dezvoltarea infrastructurii existente, cât și într-un demers de creștere a cererii (atât pentru navetism, cât și pentru turism), astfel încât să poată fi susținut serviciul de tren metropolitan.

Transport public județean

Municipiul Bistrița este conectat cu satele, comunele și orașele de la nivelul județului printr-o rețea de trasee de transport public rutier (autobuze / microbuze), circulând conform programului de transport organizat de Consiliul Județean Bistrița-Năsăud. În prezent, programul de transport județean a fost actualizat și este în procedură de licitație pentru distribuirea rutelor către operatori. În cadrul programului de transport județean, 49 de trasee județene au originea în Municipiul Bistrița, iar majoritatea rutelor păstrează caracteristici similare cu vechiul program. Lungimea unor trasee este destul de mare, fiind propuse 2 trasee de 90-91km cu o frecvență foarte scăzută, de o cursă pe zi, pentru deservirea satelor din comuna Târlîșua, iar alte 16 trasee cu originea în municipiul Bistrița sunt mai lungi de 60 km.

Construind pe experiența din perioada anterioară, cerințele noului program de transport sunt mai ambițioase, concentrându-se pe nevoile utilizatorilor și ale Consiliului Județean. Avantajele pentru pasageri derivă din creșterea cerințelor de calitate pentru vehiculele folosite pe trasee, din cerințele mai exigente pentru informarea călătorilor în caz de întreruperi ale serviciului dar și din cerințe mai riguroase pentru evaluarea performanțelor pe rută și implicit posibilitatea de a ajusta programul de transport.

La nivelul județului funcționează 2 autogări publice amenajate și dotate corespunzător, una în municipiul Bistrița și a doua în orașul Năsăud, iar toate traseele județene care au originea / destinația în municipiul Bistrița folosesc Autogara Bistrița. Suplimentar, în județ există autogara Beclean, un spațiu folosit pentru plecările / sosirile autobuzelor, dar care nu este amenajat sau dotat corespunzător.

Problemele principale ale sistemului de transport public județean nu sunt însă de deservire, ci de confort și acces la informație. Calitatea spațiilor de așteptare (stații în comune și autogări în orașe) este adesea precară, numărul autogărilor amenajate corespunzător este redus la nivel județean, iar accesul la informații privind rutele și orarul este foarte dificil. Informațiile disponibile în mediul online sunt limitate la pagina web a Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, iar doar 8 trasee cu originea în municipiul Bistrița sunt incluse în aplicația Moovit¹⁶⁴, de planificarea a călătoriilor. Lipsa informațiilor cu un grad mare de încredere și accesibile pentru potențialii utilizatori îi descurajează pe aceștia de la a încerca sau folosi serviciile de transport județean, fiind o barieră pentru atragerea de călători noi. Digitalizarea sistemului de transport public județean, prin crearea unui planificator de rute ar rezolva acest deficit de informații, dar alternativ se poate opta pentru realizarea unui hărți cu rutele și programul, așa cum se practică în sistemele de transport public local, intervenție ce ar ajuta cetățenii să navigheze mai ușor în județ și către centrele urbane.

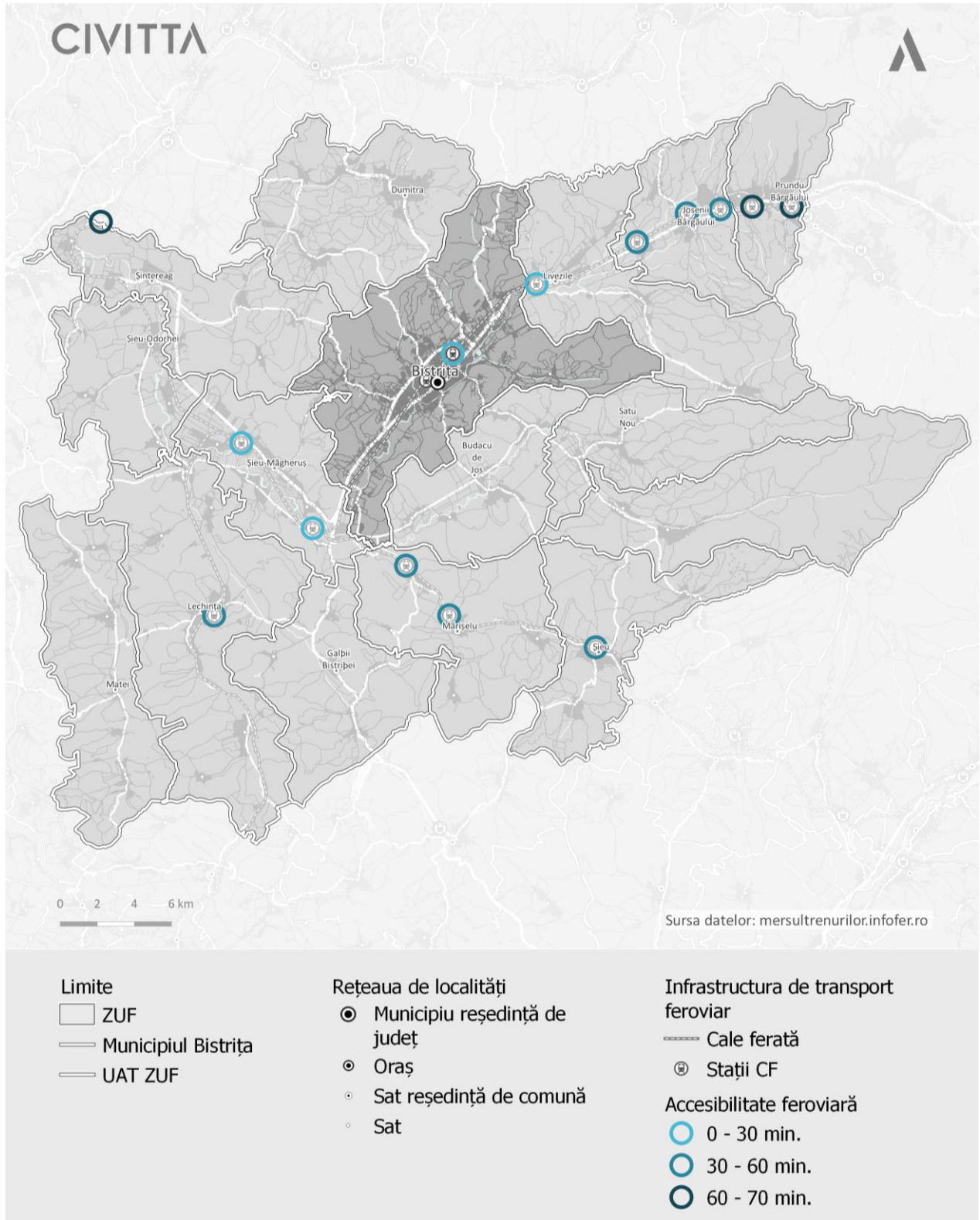
¹⁶² Navetismul potențial este determinat de numărul locuitorilor care au locul de muncă în altă localitate față de cea de domiciliu. Acesta este exprimat ca % de salariați din total, ce au locul de muncă în altă localitate.

¹⁶³ Recensământul Populației și al Locuințelor, 2011.

¹⁶⁴ <https://moovitapp.com>

Figura 168. Accesibilitate pe cale feroviară, Zona Urbană Funcțională Bistrița

Sursa: Prelucrarea consultantului pe baza datelor furnizate de mersultrenurilor.infofer.ro

De asemenea, gradul de încredere în serviciile județene poate fi îmbunătățit suplimentar prin ajustarea programului de transport pe baza datelor reale din teren, colectate de sistemele ITS, dotări ale vehiculelor solicitate pentru prima dată în actuala procedură de delegare a gestiunii serviciului.

Transport public local

În municipiul Bistrița transportul public local este realizat cu autobuze și microbuze, de către operatorul privat SC Transmixt SA Bistrița. Delegarea gestiunii serviciului de transport public a fost realizată inițial în anul 2009 și ulterior în anul 2019, moment în care au fost impuse cerințe mai riguroase pentru furnizarea serviciilor la nivelul municipiului și localităților componente.

Rețeaua de transport public local este alcătuită din 18 linii, iar 10 dintre ele converg către zona gării, având un punct terminus acolo. Majoritatea liniilor funcționează preponderent pe axa nord-est – sud-vest a orașului, dar există 3 linii care asigură legături pe axa nord-vest – sud-est în interiorul orașului și altele care merg spre zonele peri-urbane. Rețeaua actuală asigură o acoperire în general bună a zonelor rezidențiale și a concentrărilor de locuri de muncă, dar există și câteva zone care nu beneficiază de transport local, mai exact zonele Dedeman, Subcetate, Drumul Târpiului, Valea Rusului precum și angajatori importanți din oraș, precum Italtexil – TeraSteel/Teraplast. Zonele de expansiune prezintă provocări pentru extinderea serviciilor de transport public din cauza dezvoltării tramei stradale nekoordinat între intervenții imobiliare distincte, așa cum se observă în cartierele Sub Cetate și Drumul Târpiului unde trama stradală este subdezvoltată și face cu greu față traficului actual. De exemplu, simpla necorelare a străzilor Subcetate și Mușcatei obligă autobuzele de pe linia 13 să întoarcă în cartierul rezidențial.

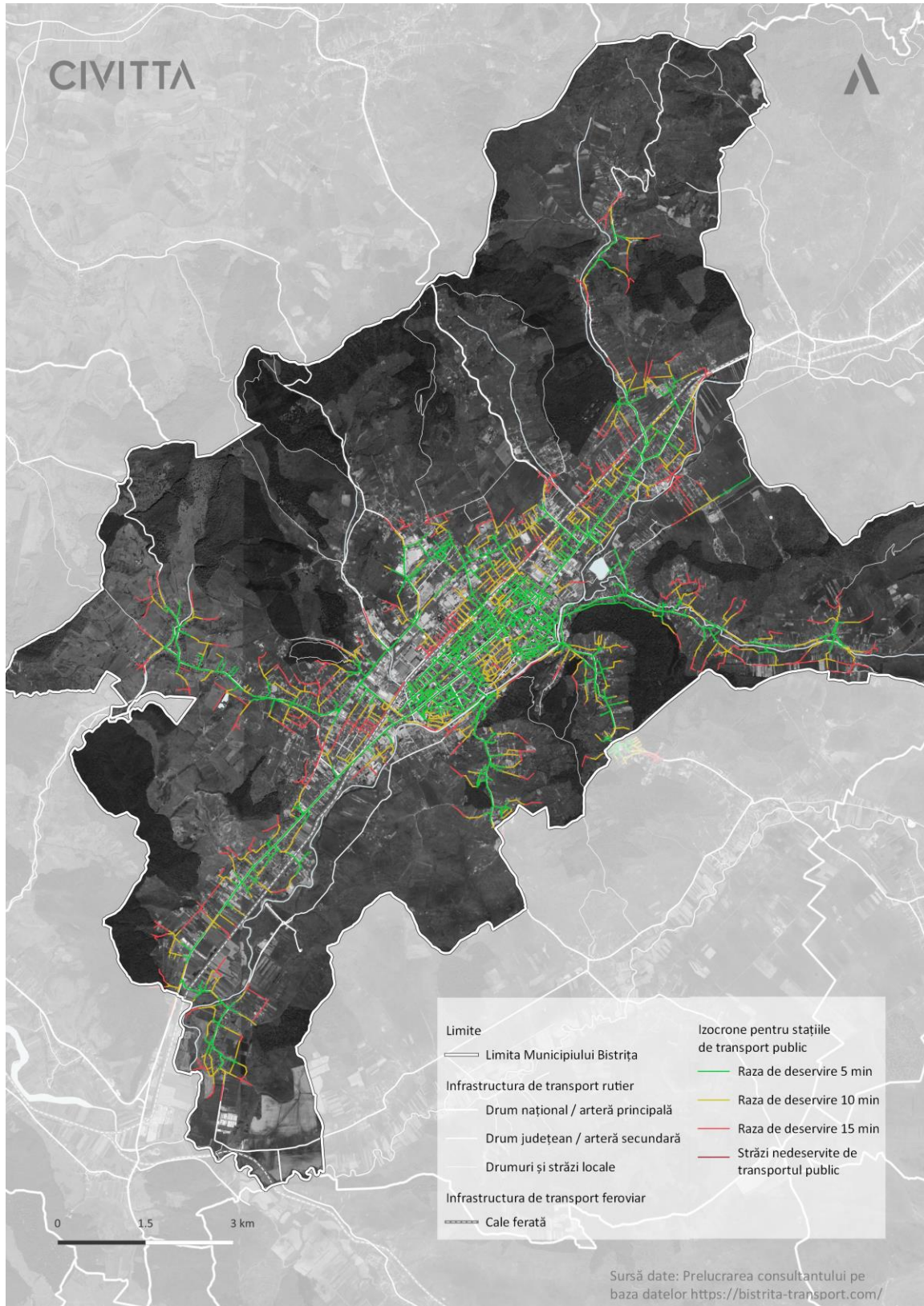
Din punct de vedere al localizării stațiilor, majoritatea populației se afla la mai puțin de 15 minute de mers pe jos de o stație de autobuz, iar cea mai mare densitate de stații se regăsește în zonele cu cea mai mare densitate de populație, în zona centrală, în lungul bulevardelor Decebal și Republicii, de-a lungul străzilor Alexandru Odobescu, Bistricioarei dar și Drumul Cetății.

În forma actuală a rețelei se remarcă două coridoare importante pentru transportul public, pe bulevardele Independenței, Republicii și Decebal. Cel mai puternic coridor este pe bulevardul Republicii, unde vehiculele se succed la mai puțin de 5 minute. O frecvență similară este și pe strada Gării. Frecvențe bune, de 5-10 minute, sunt și pe axa nord-vest – sud-est, pe străzile Constantin Roman Vivu și Drumul Sigmirului. Situația se va modifica după finalizarea implementării celor 2 proiecte pentru promovarea deplasărilor nepoluante, Linia Verde de transport public, respectiv Reconfigurarea străzilor Gării – Decebal – Andrei Mureșanu – Năsăudului, finanțate prin POR 2014-2020. Dacă prin proiectul de reconfigurare este întărit unul dintre cele două coridoare, coridorul de mobilitate Linia Verde, amenajat pe străzile General Grigore Bălan, Gheorghe Șincai și Calea Moldovei, va concura direct cu cele 2 axe existente, deserving parțial populația din zona centrală care până acum foloseau serviciile de transport de pe bulevardele Independenței și Republicii. Astfel, coridorul va conduce la o deservire mai bună a zonei centrale, dar implică un compromis în privința frecvenței.

Referitor la frecvență, este important de menționat că pe nici o linie individuală nu există intervale de succedare între vehicule mai mici de 10 minute, linia 4 fiind singura pe care se circulă cu această frecvență, pe linia 3 se circulă astfel doar la orele de vârf de dimineața și în intervalul 13:00 -16:00, iar pe celelalte linii frecvența este peste 12 minute. O parte dintre cartierele periferice precum Valea Sigmirului, Valea Budacului sau Zăvoaia de Jos precum și cele aflate în curs de dezvoltare precum cartierul Sub Cetate sau Drumul Târpiului beneficiază de o frecvență mai scăzută, cu vehicule ce se succed mai rar de 20 de minute, uneori chiar mai rar de 30 de minute. Zonele cu cele mai mari deficiențe privind frecvența sunt Ghinda, Sigmir, zona industrială din sudul orașului și localitățile Sărata și Vișoara.

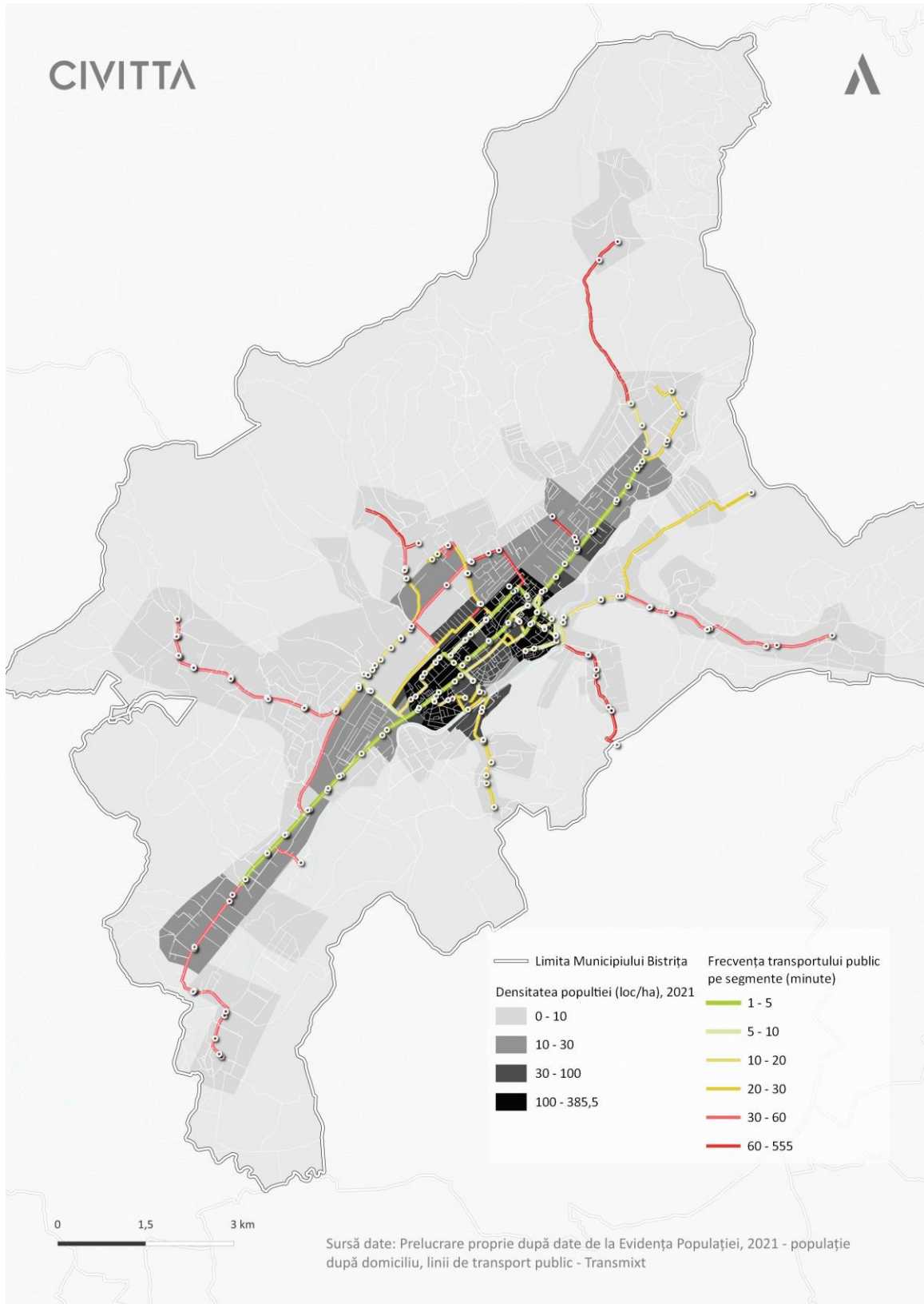

Figura 169 Nivelul de deservire al transportului public local, mun. Bistrița, 2022

Sursa: Prelucrarea consultantului pe baza datelor furnizate de Transmixt

Figura 170 Frecvența transportului public pe segmente (minute)

Sursa: Prelucrarea consultantului pe baza datelor de la Evidența Populației, 2021 și Transmixt

Utilizarea transportului public în municipiul Bistrița a fost afectată de pandemia Covid-19, mai ales în anul 2020, când pe durata stării de urgență (martie - mai) transportul public local a circulat la aproximativ 30% din capacitate. În lunile aprilie și mai 2020 numărul de călători a scăzut cu 53-63% față de numărul călătorilor din aceleași luni ale anului 2019. În plus, reluarea integrală a serviciului a condus la revenirea numărului de călători la valori asemănătoare cu cele din 2019 după 6 luni (noiembrie 2020). Cu toate acestea, dacă analizăm evoluția numărului de călători în perioada 2010 – 2020, se remarcă o tendință de creștere accentuată până în anul 2016, urmată de o scădere ușoară până în anul 2019.

Flota operatorului la nivelul anului 2021 era alcătuită din 55 de vehicule, dintre care 42 sunt autobuze, 6 sunt autobuze articulate și 7 sunt microbuze. Dintre autobuze, 25 au vechime mai mică de 8 ani, iar 17, autobuzele Mercedes Citaro, o vechime mai mare de 17 ani. Astfel, în anul 2021 vechimea medie a parcului auto a fost de 8 ani, valoarea maxima stabilită prin contractul de servicii publice, iar vechimea flotei active este în general bună. În anul 2022, operatorul va înlocui 8 autobuze de 12m cu vehicule mai noi și puțin poluante și va achiziționa 8 autobuze noi, de 9-11m, ajungând la o vechime a flotei mai mica de 7 ani. Suplimentar, flota de transport public din municipiu va fi completată cu 10 autobuze electrice achiziționate prin POR 2014-2020.

Tarifelor de călătorie cu transportul public au fost actualizate în anul 2020, concomitent cu modificarea tipurilor de titluri de călătorie disponibile. O modificare importantă este eliminarea titlurilor de călătorie către localitățile componente și înlocuirea lor cu un bilet cu preț unic de 1,8 lei. De asemenea, abonamentele disponibile pot fi nominale sau nenominale, cu mențiunea că cele nominale au prețuri mai scăzute. Abonamentele nenominale pot fi utilizate pentru călători multipli - concomitent sau succesiv, după caz, acesta fiind motivul pentru care prețul lor este mai ridicat decât al celor nominale.

La nivelul municipiului există o serie de gratuități și reduceri, atât cele generale, pentru grupuri vulnerabile, aplicate în majoritatea orașelor cât și unele particulare pentru Bistrița. Astfel, elevii pot circula gratuit în oraș și cartierele aparținătoare, dacă solicită această facilitate, dar trebuie să circule folosind un card nominal, pe care sunt încărcate călătoriile gratuite. Suplimentar, cadrele didactice care fac naveta între localitățile componente ale municipiului precum și studenții domiciliați în satele aparținătoare, dar care studiază în oraș, pot beneficia de o reducere de 50% a abonamentului lunar.

Sistemul de transport public se află la un nivel crescut de digitizare ca urmare a intervențiilor realizate pentru a crește eficiența serviciului și pentru a spori atractivitatea acestuia în rândul utilizatorilor. Din anul 2019 s-a început implementarea sistemului inteligent de ticketing și gestiune a flotei., precum și realizarea aplicației de transport public (TMX Transport Bistrița). Astfel, abonamentele/biletele achiziționate pot fi utilizate prin intermediul unui card contactless, a mai multor carduri sau a telefonului mobil ca dispozitiv, iar bilete pot fi achiziționate din mai multe surse (direct în autobuz de la șofer, prin aplicația mobilă TMX Transport Bistrița, punct de vânzare fix).

În ceea ce privește managementul flotei, operatorul utilizează un produs de software personalizat pentru propriile nevoi care include printre altele: localizarea în timp real a localizării, monitorizare consum și alți parametri tehnici specifici utilizării eficiente a flotei. Mizând pe datele furnizate de sistemele mijloacelor de transport în comun, operatorul monitorizează stilul de condus al șoferilor și dispune de personal calificat care ghidează șoferii către un mod de condus ecologic și eficient (ex. utilizare eficientă a ambreiajului și a frânei). Sistemul utilizat de operatorul Transmixt prezintă caracteristica integrării tuturor funcționalităților într-un singur sistem inteligent de ticketing și management al flotei, iar sistemul permite integrarea altor componente ulterioare (panouri afișaj general, includerea în sistem a altor servicii de mobilitate precum bike-sharing, management parcare, etc.).

Concluzionând, la nivelul municipiului sunt necesare eforturi suplimentare pentru înnoirea vehiculelor de transport public și retragerea treptată a vehiculelor cu o vechime mai mare de 15 ani, precum și continuarea procesului de digitizare al operatorului și flotei de vehicule. Având în vedere implementarea coridoarelor

de mobilitate la nivelul orașului este necesară monitorizarea riguroasă a parametrilor de operare pentru noile trasee.

3.5.5. DEPLASĂRI NEMOTORIZATE

Deplasări pietonale și deplasarea persoanelor cu mobilitate redusă

Municipiul Bistrița este unul dintre primele orașe de talie medie din România care a început demersul de dezvoltare a infrastructurii pietonale încă din perioada de programare 2007-2013, investind în pietonalizare și oferind o atenție ridicată integrării soluțiilor din punct de vedere arhitectural. Rețeaua pietonală din Bistrița este alcătuită din străzi și spații pietonale, trotuarele aferente circulațiilor, respectiv aleile/străzile aferente parcurile, precum și principalele spații publice din municipiu. Printre străzile pietonale din municipiu se numără str. Liviu Rebreanu, str. Alexandru Vlahuță sau str. Spiru Haret, cărora li se adaugă și pasajele pietonale distribuite la nivelul zonei centrale, dar și alei pietonale care asigură legătura peste râul Bistrița sau în interiorul cartierelor de locuințe colective. Totodată, se remarcă prezența unor parcuri, cel mai important și mai amplu fiind Parcul Municipal, precum și mai multe piețe amenajate (ex. Piața Centrală, Piața Unirii, Piața Mică etc.).

În ceea ce privește trotuarele, cele mai generoase se regăsesc în lungul circulațiile majore, precum bulevardele Decebal și Republicii sau străzile Gheorghe Șincai și Nicolae Titulescu. Dimensiunile ample ale profilului stradal, dar și ale trotuarelor aferente evidențiază un potențial ridicat de amenajare corespunzătoare, ce poate include mobilier urban și/sau vegetație de aliniament, acolo unde acestea nu există deja.

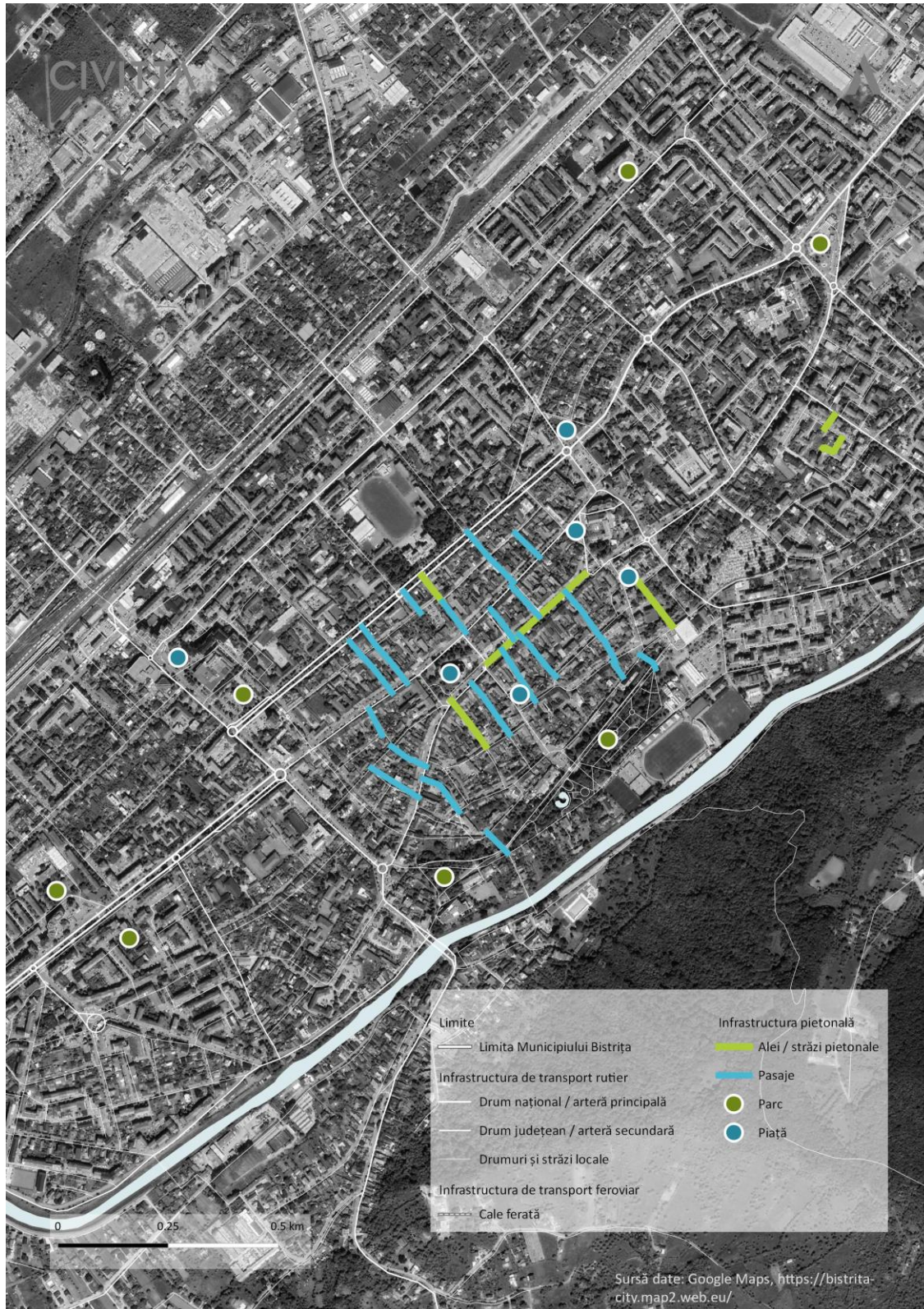
De asemenea, în prezent, se remarcă o serie de proiecte planificate de către autoritățile locale, orientate către îmbunătățirea infrastructurii dedicate deplasărilor pietonale, după cum urmează:

- Reconfigurarea axei de transport public pe traseul str. Gării – b-dul Decebal – str. Andrei Mureșanu – str. Năsăudului, ce vizează inclusiv amenajarea unor trasee pentru mijloacele de transport nemotorizate (în implementare);
- Amenajarea unui parc pe malurile râului Bistrița în localitatea componentă Vișoara, inclusiv amenajarea aleilor pietonale și crearea trotuarelor (în implementare);
- Coridor verde de mobilitate urbană în centrul istoric al municipiului Bistrița (depus pe POAT);
- Coridor de mobilitate durabilă aferent râului Bistrița – Linia Albastră (depus pe POAT);
- Coridor de mobilitate Calea Clujului – Drumul Cetății (planificat 2021-2027).

Cu toate acestea, mare parte din infrastructura pietonală se regăsește exclusiv la nivelul zonei centrale. Problemele de conectivitate pietonală apar în legătura zonei centrale cu zonele din imediata vecinătate a acesteia, ce găzduiesc o parte semnificativă din infrastructura școlară existentă (zona dintre bd. Decebal și bd. Republicii, zona aflată la vest de str. Alexandru Odobescu). În lipsa unor legături pietonale facile și sigure, care să permită deplasarea în siguranță a elevilor cu transportul public și ulterior pe jos către unitățile de învățământ, mare parte dintre aceștia sunt transportați la școală direct de către părinți cu autovehiculul personal. Astfel, se creează zone congestionate în jurul școlilor în intermediul intervalelor orare de începere și terminare a cursurilor, precum și la o scădere a siguranței în jurul acestora ca urmare a traversării zonelor de flux ridicat de mașini. Pentru ameliorarea situației actuale, este necesară conturarea unor trasee sigure, corelate cu rețeaua de transport public local, care să permită deplasarea în siguranță a elevilor.

Figura 171. Străzi și spații pietonale existente în municipiul Bistrița

SURSA: GOOGLE MAPS, [HTTPS://BISTRITA-CITY.MAP2WEB.EU/](https://bistrita-city.map2.web.eu/)

O altă problemă identificată la nivelul rețelei pietonale este marcată de legăturile precare și indirecte între zona centrală și Parcul Municipal. Deși există o serie de legături pietonale către zona parcului, acestea nu sunt eficiente și de cele mai multe ori prezintă un traseu întrerupt. Parcul Municipal este unul dintre obiectivele principale de interes din municipiu, astfel că legăturile către acestea trebuie întărite, creându-se circulații pietonale coerente.

Calitatea infrastructurii pietonale este, de asemenea, una predominant redusă, cu multiple străzi care dispun de trotuare degradate, inexistente sau subdimensionate, regăsite atât la nivelul zonei centrale, cât și în alte cartierele din municipiu (ex. trotuare inexistente – cartiere Petre Ispirescu, Șesul de Jos; trotuare subdimensionate – cartiere Independenței, Ștefan cel Mare, Subcetate; trotuare degradate – cartiere Decebal, Independenței, Andrei Mureșanu, Ștefan cel Mare). Această problemă este corelată și cu cea a parcărilor neregulate din municipiu, întrucât multe dintre acestea sunt evidențiate la nivelul trotuarelor și reprezintă un obstacol adițional pentru utilizatori, conducând chiar la situații în care pietonii sunt nevoiți să utilizeze carosabilul pentru deplasare, scăzând astfel siguranța în trafic pentru această categorie de participanți.

Figura 172. Parcări neregulate în municipiul Bistrița

SURSA: ARHIVA CONSULTANTULUI

La nivelul municipiului sunt evidențiate probleme și în ceea ce privește accesibilizarea pentru persoanele cu mobilitate redusă. Deși există o serie de demersuri începute o dată cu procesul de pietonalizare (ex. amenajarea trecerilor de pietoni înălțate la nivel cu trotuarul în continuarea pasajelor pietonale – str.

Dornei, str. Gheorghe Șincai etc.), acestea nu sunt suficiente pentru a acoperi toate nevoile acestei categorii de participanți la trafic. Pe de o parte, este nevoie de extinderea măsurilor adoptate până în prezent, iar pe de altă parte este nevoie de diversificarea acestora astfel încât să faciliteze deplasarea și pentru alte categorii (ex. semnale auditive, marcate tactile etc.).

Corelând toate aceste informații, se poate evidenția faptul că municipiul Bistrița se află într-un demers de dezvoltare a zonelor pietonale, care trebuie gestionat și extins corespunzător pentru a acoperi și nevoile care nu au fost abordate până în prezent. Acest lucru este important și în contextul în care dimensiunile reduse ale municipiului, precum și configurația acestuia, îl fac să fie un oraș prielnic pentru dezvoltare pe baza conceptului de oraș de 15-minute, în care locuitorii au acces la cât mai multe servicii necesare într-un interval de 15 sau mai puține minute de mers pe jos sau cu bicicleta față de locuință.

Deplasări cu bicicleta

Infrastructura destinată deplasărilor cu bicicleta este în curs de dezvoltare la nivelul municipiului Bistrița, prin intermediul proiectului de amenajare a pistelor de biciclete în municipiul Bistrița, aflat în prezent în curs de implementare și prin intermediul căruia urmează să se amenajeze o rețea velo de circa 26 de km de piste de bicicliști (Figura 173 pe 28 dintre străzile municipiului, precum și un sistem de bike-sharing alcătuit din 7 stații, ce vor găzdui un total de 175 de biciclete, 10 dintre acestea fiind electrice¹⁶⁵).

Pe lângă această rețea, municipiul mai are planificate și o serie de proiecte privind amenajarea coridoarelor de mobilitate, ce includ și piste pentru biciclete. Acestea sunt următoarele:

- Coridor verde de mobilitate urbană în centrul istoric și municipiul Bistrița, ce prevede amenajarea pistelor de biciclete și a străzilor de tip shared-space pe străzile V. Nașcu, G. Coșbuc, Constantin Dobrogeanu Gherea, C. Porumbescu, A. Vlațuță, N. Titulescu, Dogarilor, M. Kogălniceanu și Țibleșului;
- Coridor de mobilitate durabilă aferent râului Bistrița, ce prevede crearea unui culoare verde de mobilitate destinată bicicliștilor și pietonilor;
- Coridor de mobilitate Calea Clujului – Drumul Cetății, cu o distanță de aprox. 7 km, ce va include și amenajarea pistelor de biciclete.

În prezent, conform datelor disponibile la momentul realizării prezentului document, au fost implementate piste de biciclete de pe străzile Romană, Dimitrie Cantemir, Grănicerilor (parțial) și Drumul Dumitrei Vechi, urmând ca în perioada 2021-2022 să fie amenajate și restul pistelor de biciclete planificate. Forma finală a rețelei planificate se va încadra într-un grid general de 300-350 m, existând totuși zone unde acesta ajunge chiar și la 500-700m (ex. str. Subcetate, str. Drumul Dumitrei Vechi etc.), dar și zone unde aceasta se va suprapune pe un grid de 200-300m (cartiere precum Petre Ispirescu, Ștefan cel Mare, Centru etc.).

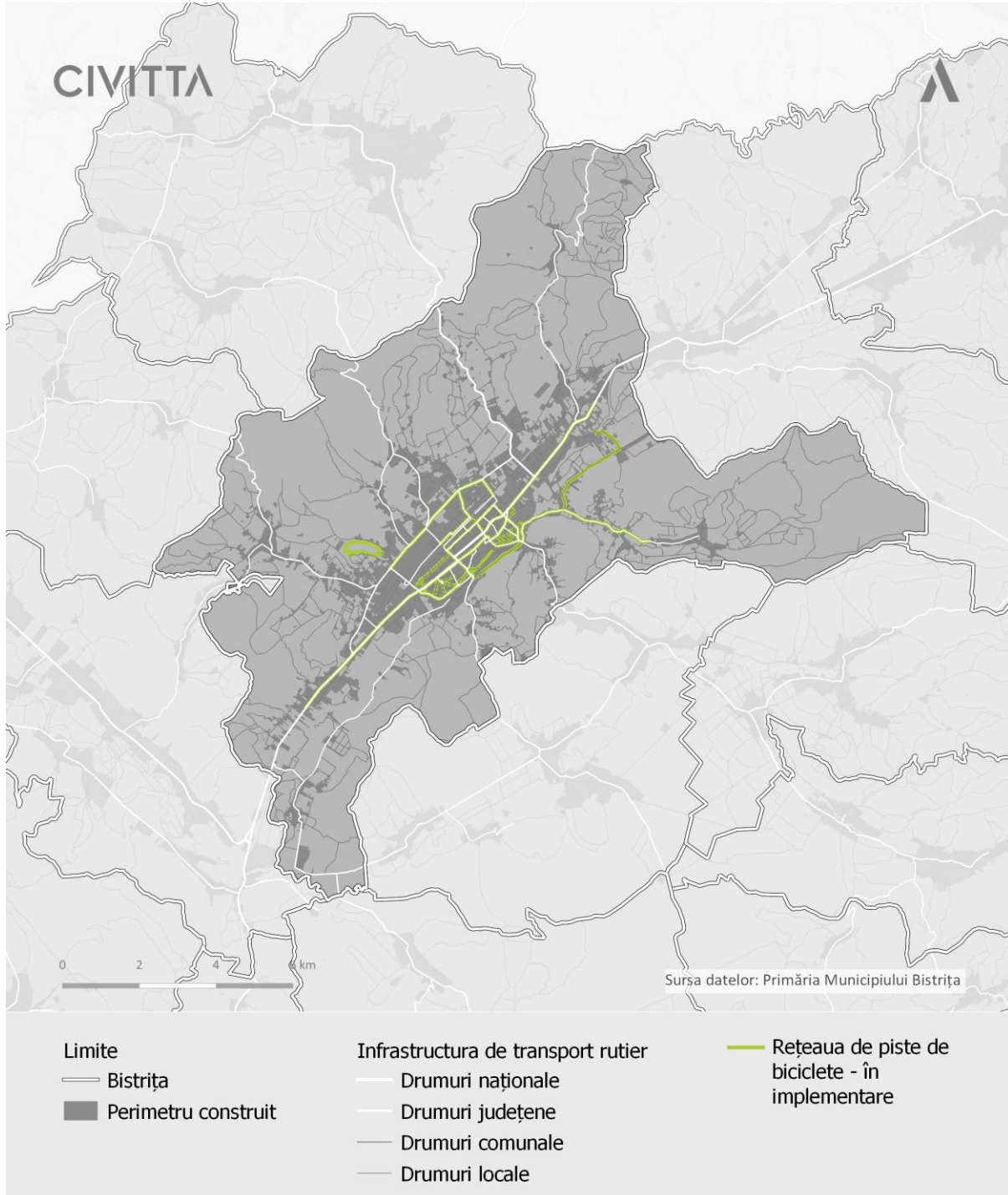
Luând în considerare faptul că o rețea optimă se constituie în jurul unor cadrane de 250-350m, se poate observa că rețeaua aferentă municipiului Bistrița este numai parțial optimizată, fiind necesară crearea unei rețele secundare acolo unde cadranele depășesc 350m. Aceasta poate fi alcătuită fie din noi piste de biciclete, fie prin amenajarea măsurilor de calmare a traficului pe străzi secundare din zonele rezidențiale, în special în cazul cartierelor de locuințe colective.

Extinderea rețelei este necesară și pentru deservirea completă a municipiului, întrucât zone precum Șesul de Jos, Subcetate sau Unirea sunt insuficient deservite. Zona Subcetate este una dintre principalele zone de dezvoltare de la nivelul municipiului, astfel că o dată cu finalizarea proiectelor de densificare planificate

¹⁶⁵ Primăria Municipiului Bistrița, Amenajare piste de cicliști în municipiul Bistrița – Etapa 1, 2021 - <https://www.primariabistrita.ro/amenajare-piste-de-ciclisti-in-municipiul-bistrita-etapa-1/>

pentru anii următori, deservirea precară cu piste de biciclete va deveni o problemă din ce în ce mai pregnantă la nivel local.

Figura 173. Rețeaua de piste de biciclete a municipiului Bistrița - în implementare

SURSA: PRELUCRAREA CONSULTANTULUI PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Pe lângă pistele de biciclete, sunt importante și dotările conexe care să faciliteze utilizarea bicicletelor în teritoriu. În prezent, municipiul Bistrița nu dispune de dotările suport necesare pentru a asigura staționarea în siguranță a bicicletelor, fiind nevoie de amplasarea unor rastele și/sau parcări de biciclete securizate în punctele cheie din municipiu, dar și în zonele rezidențiale ale acestuia. Este important ca rastelele utilizate să permită securizarea atât la nivelul cadrului, cât și la nivelul roții, acestea având o formă de „U” sau de „O”.

Ca și în cazul deplasărilor pietonale, este de menționat faptul că municipiul Bistrița se află într-un demers de dezvoltare a infrastructurii velo, demers ce trebuie extins și completat, astfel încât să fie asigurată o creștere a utilizării mijlocului de transport la nivelul Bistriței și chiar conturarea acestuia ca unul dintre principalele mijloace de transport din municipiu.

3.6. UTILITĂȚI PUBLICE

3.6.1. INFRASTRUCTURA ENERGETICĂ

3.6.1.1. INFRASTRUCTURA DE ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ

Conform datelor furnizate de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), pe teritoriul municipiului Bistrița există 26 de unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile, pentru alte 53 de unități existând avize tehnice de racordare. Majoritatea unităților de producere au puteri instalate mici, de sub 0,01 MW, fiind vorba de mici unități de producere a energiei solare utilizate de persoane fizice. Cele mai mari puteri instalate (peste 0,1 MW) se regăsesc în cadrul următorilor producători:

- TERAPLAST SA – 1,6 MW putere instalată (centrală electrică solară);
- Mineral Oil SRL – 1,426 MW putere instalată (microhidrocentrală pe râul Bistrița – lac agrement).
- POLIMED COM SRL – două unități de producere cu puteri instalate de 0,668 MW și 0,332 MW (centrale electrice solare).

Prin urmare, municipiul Bistrița prezintă potențial pentru utilizarea energiei solare în sisteme locale, fiind necesară încurajarea unor astfel de investiții în viitor pentru a crește ponderea consumului de energie electrică produsă din surse regenerabile.

Alimentarea cu energie electrică a municipiului se realizează prin intermediul a 3 stații de transformare de 110/20 kV, racordate prin liniile electrice de 110 kV la sistemul energetic național. Rețeaua de alimentare cu energie electrică este reprezentată prin¹⁶⁶:

- 30 km LEA 20 kV în municipiul Bistrița și localitățile componente;
- 53,15 km LES mediu tensiune în municipiul Bistrița;
- 108 km LES joasă tensiune în municipiul Bistrița și 108,49 km LEA joasă tensiune în municipiul Bistrița și localitățile componente;
- 103 posturi trafo zidite în municipiul Bistrița și localitățile componente și 35 posturi trafo aeriene în municipiul Bistrița.

¹⁶⁶ Cf. Plan de acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița, 2019.

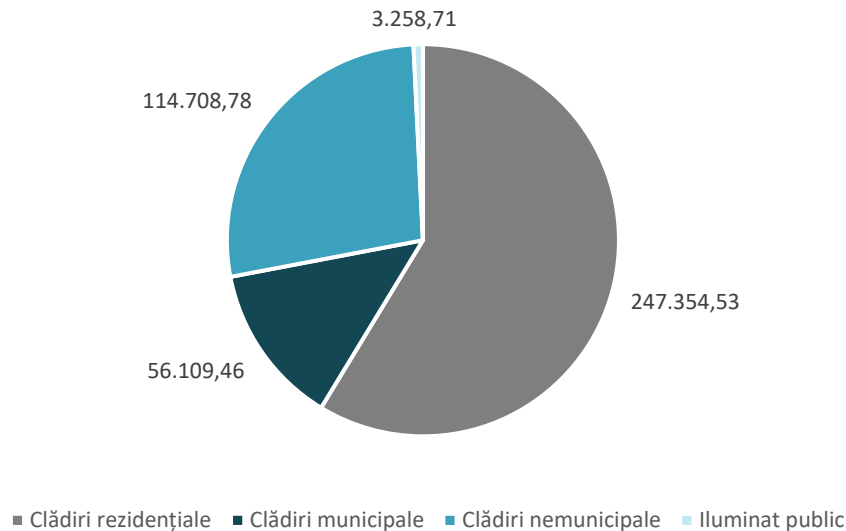

În anul 2018, consumul total de energie în municipiul Bistrița a fost de 418.172,776 MWh/an pentru un număr total de 32.295 locuri de consum. Din totalul consumului, circa 59 % (247.354,534 MWh/an) s-a datorat consumatorilor casnici (30.637 locuri de consum – aproape 95 % din total). Figura de mai jos ilustrează repartitia consumului de energie electrică pe categorii de consumatori. Se remarcă faptul că, **dintre consumatorii non-casnici, clădirile municipale reprezintă circa o treime din totalul consumului de energie electrică.**

Municipiul Bistrița deține un sistem de baze de date (*Energy Management System*) care centralizează informații despre consumurile de energie înregistrate la nivelul clădirilor municipale. Este importantă implementarea unui sistem de management energetic care să asigure implementarea efectivă a proiectelor din domeniul energiei, precum și achiziția mai eficientă de energie termică și electrică pentru consumatorii publici¹⁶⁷.

Rețeaua de distribuție a energiei electrice deservește, în prezent, toate localitățile din municipiul Bistrița, inclusiv noile zone rezidențiale dezvoltate în ultimii ani.

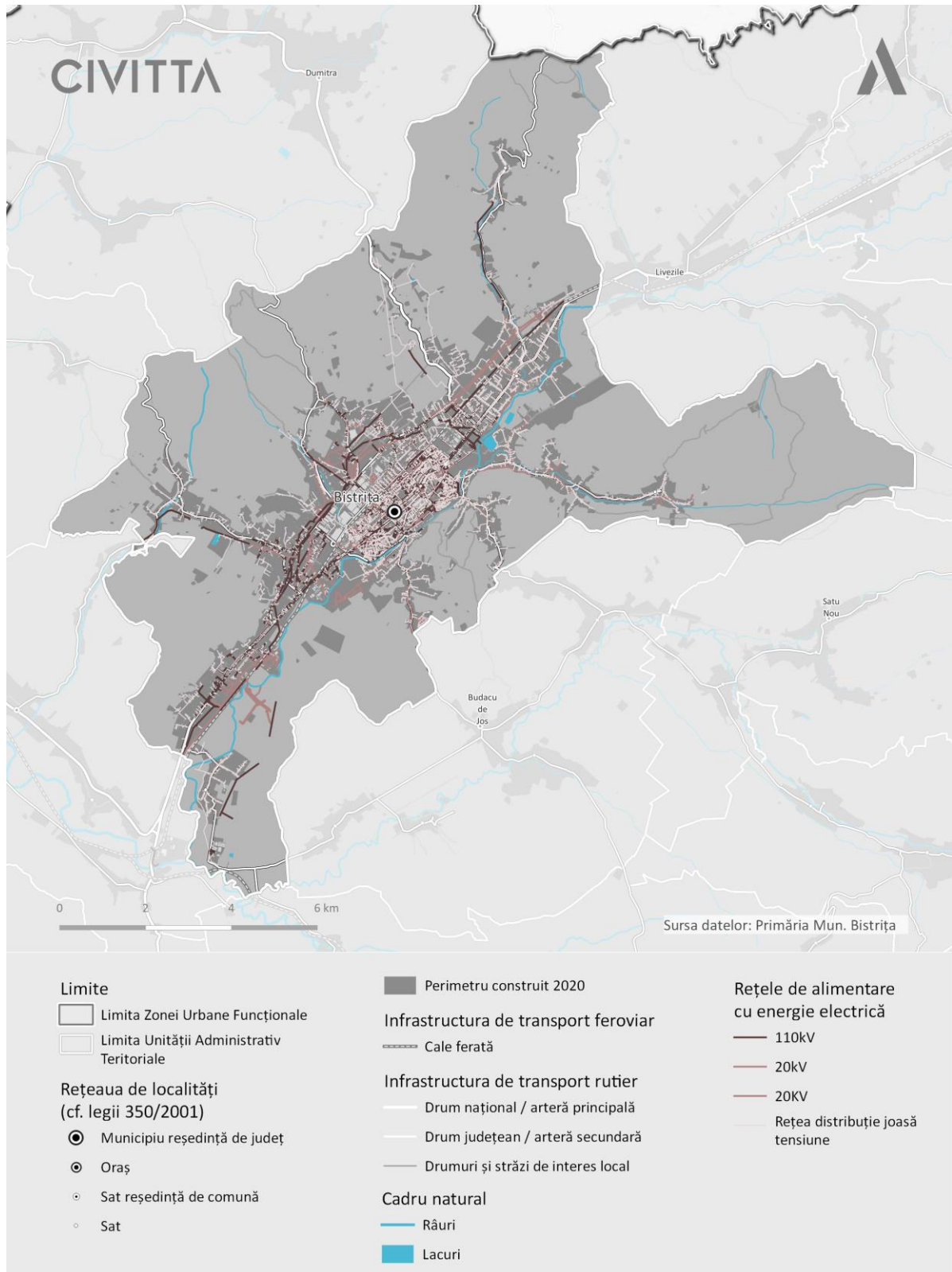
Figura 174 – Ponderea consumului de energie electrică (Mwh/an) pe categorii de consumatori în Municipiul Bistrița

Sursa: Prelucrare date Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Bistrița

¹⁶⁷ Cf. Plan de acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița, 2019.

Figura 175 – Rețeaua de alimentare cu energie electrică în municipiul Bistrița

Sursa: Prelucrare după date furnizate de Primăria Municipiului Bistrița

3.6.1.2. INFRASTRUCTURA DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ

În municipiul Bistrița **nu există un sistem centralizat de alimentare cu energie termică**, fiind utilizate sisteme individuale de încălzire, bazate în principal pe rețeaua de alimentare cu gaze naturale – vezi subcapitolul următor. Planul de acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița estimează că 88 % din locuitorii municipiului folosesc ca sursă de încălzire gazele naturale. Randamentul acestor sisteme de alimentare cu energie termică este însă unul scăzut, majoritatea locuințelor nefiind izolate termic.

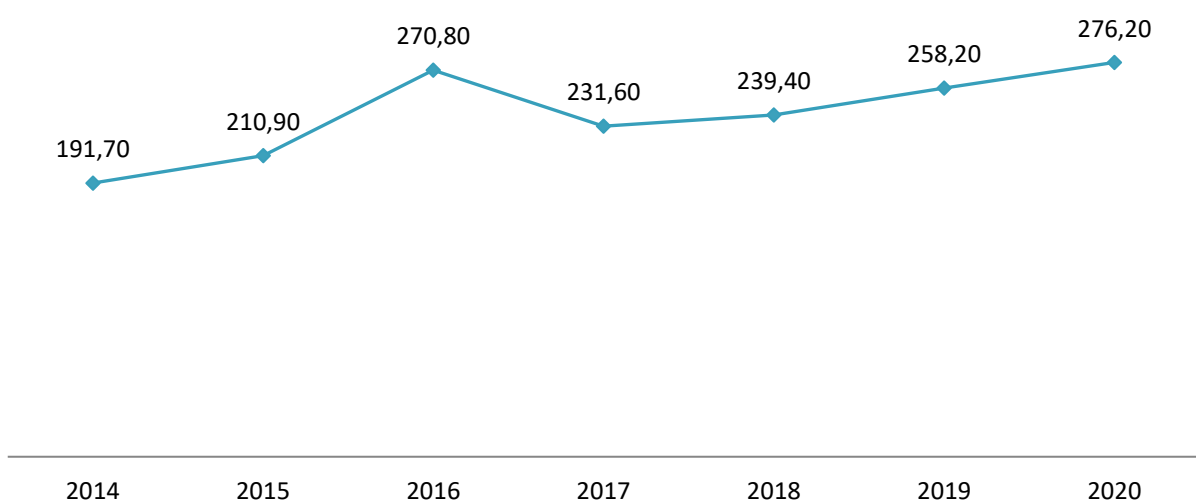
Astfel, sistemul centralizat de energie termică nu mai este funcțional din anul 2007 – ultimul an pentru care există date privind energia termică distribuită populației în baza de date INSSE. De altfel, sistemul ajunsese chiar și în anii anteriori (2005, 2006) să funcționeze la sub 10 % din capacitatea la care funcționa în anul 1993.

3.6.1.3. INFRASTRUCTURA DE ALIMENTARE CU GAZE NATURALE

Alimentarea cu gaze naturale a municipiului Bistrița se face din structura gazeiferă Fântânele din comuna Matei, județul Bistrița-Năsăud. Rețeaua de gaze naturale a municipiului este gestionată de compania E.ON Energie România S.A.¹⁶⁸.

Ca urmare a creșterii consumului de gaze naturale în rândul populației și al agenților economici, este necesară dublarea capacității de transport a conductelor de gaze naturale ce alimentează municipiul. În prezent, doar 51 % din totalul străzilor existente la nivelul municipiului beneficiază de prezența rețelelor de gaze naturale. Cu toate acestea, cele 200 de străzi neracordate sunt locuite de mai puțin de 12 % din populația orașului¹⁶⁹.

Figura 176 – Evoluția lungimii conductelor de distribuție a gazelor în perioada 2014-2020, în Municipiul Bistrița

SURSA: TEMPO INS (2021) – GOS116A

¹⁶⁸ *Ibidem.*

¹⁶⁹ *Ibidem.*

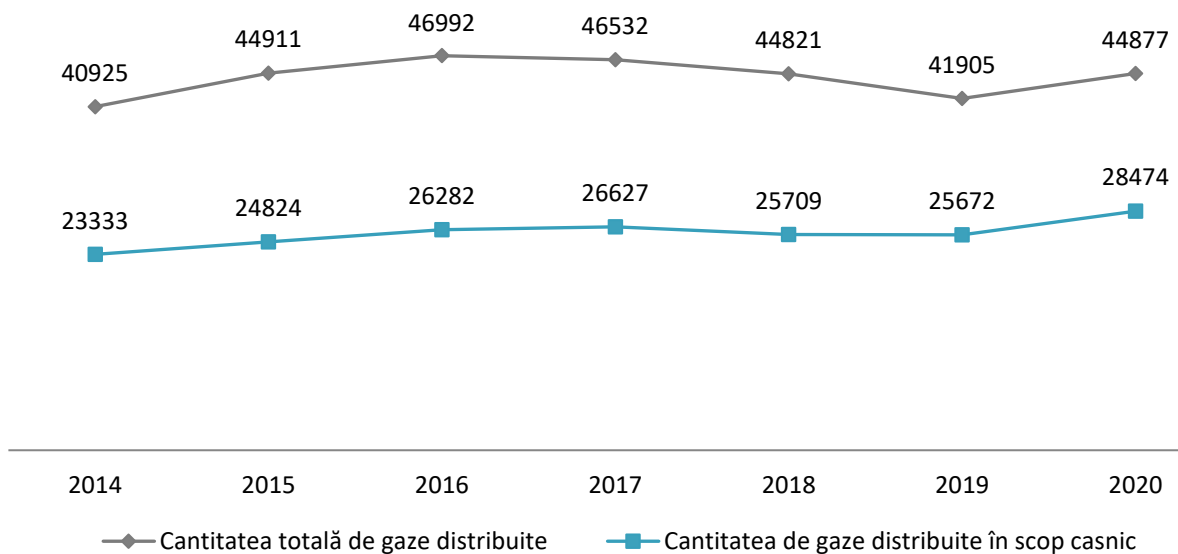
Lungimea rețelei de alimentare cu gaze naturale a crescut considerabil în municipiul Bistrița în ultimii ani, de la 191,70 km în 2014 la 276,20 km în 2020 – o creștere cu 84,5 km (circa 43 %).

Prin urmare, în perioada 2014-2020 a crescut și cantitatea de gaze distribuite, de la 40.925 mii mc în 2014 la 44.877 mii mc în 2020 (creștere cu circa 10 %). Din această cantitate, circa 63 % a fost distribuită în anul 2020 pentru uz casnic (față de 57 % în anul 2014), rezultând un consum de circa 300 mc/locuitor (față de 252 mc/locuitor în 2014)¹⁷⁰. Se poate afirma astfel că cea mai mare parte a extinderilor realizate pentru rețeaua de alimentare cu gaze naturale au vizat zonele rezidențiale.

De altfel, conform Planului de Acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița, consumul energetic pentru încălzirea locuințelor cu gaze naturale a fost în anul 2018 de 248.984,083 MWh/an. Pentru același an, consumul energetic pentru încălzirea clădirilor municipale a fost de 56.381,553 MWh/an, iar cel pentru încălzirea clădirilor nemunicipale a fost de 115.391,701 MWh/an. Se remarcă, la fel ca în cazul consumului de energie electrică, faptul că cea mai mare pondere este reprezentată de consumul pentru încălzirea locuințelor, urmate de clădirile nemunicipale și de cele municipale.

Zonele nedeservite în prezent de rețeaua de distribuție a gazelor naturale sunt: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului), sud-vestul localității Viișoara și localitățile Slătinița și Sărata.

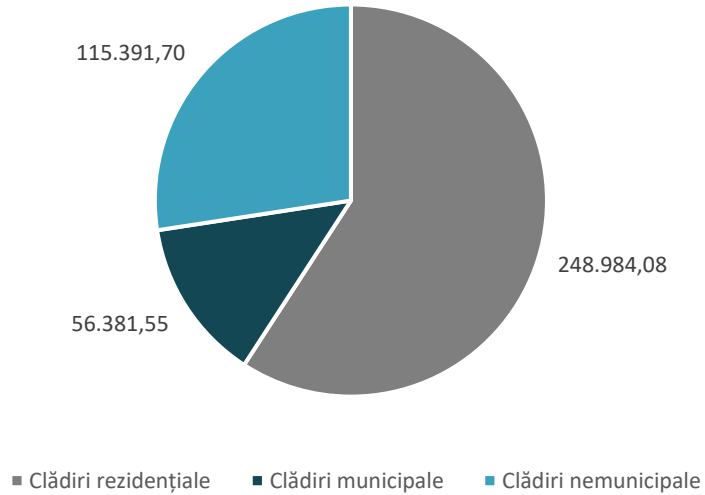
Figura 177 – Evoluția cantității de gaze naturale distribuite în perioada 2014-2020, în Municipiul Bistrița

SURSA: TEMPO INS (2021) – GOS118A

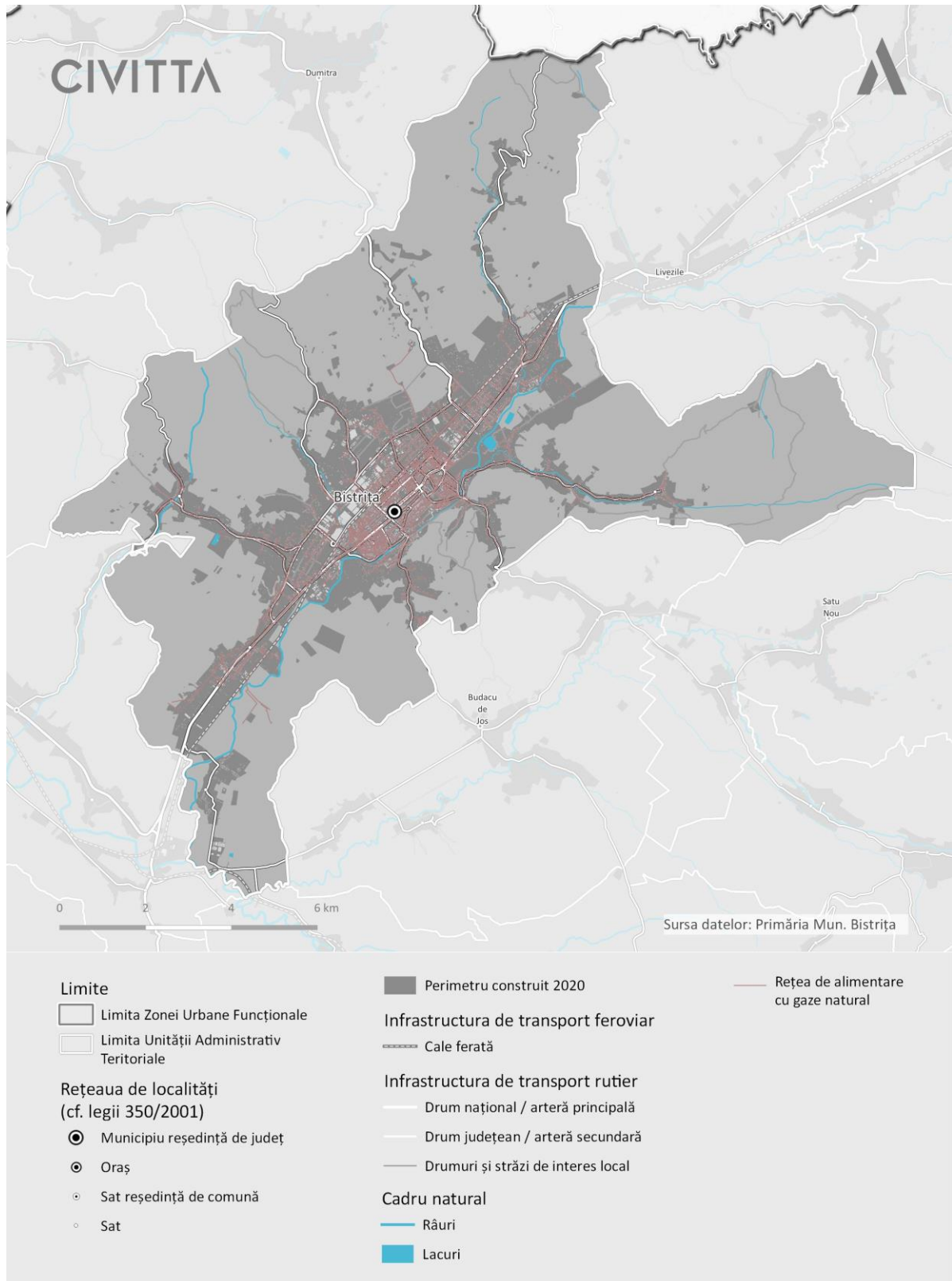
¹⁷⁰ Considerând populația după domiciliu la 1 ianuarie 2020 de 94.625 locuitori, conform INS Tempo.

Figura 178 – Ponderea consumului energetic (Mwh/an) pentru încălzire pe categorii de consumatori în municipiul Bistrița

Sursa: Prelucrare date Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Bistrița

Figura 179 – Rețeaua de distribuție gaze naturale în municipiul Bistrița

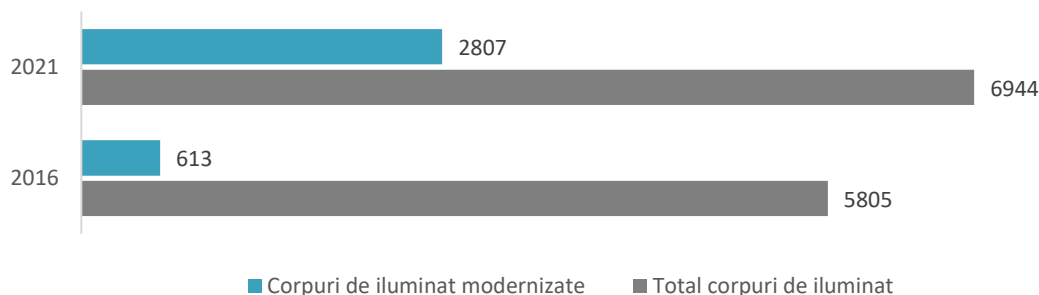
Sursa: Prelucrare după date furnizate de Primăria Municipiului Bistrița

3.6.1.4. INFRASTRUCTURA DE ILUMINAT PUBLIC

Serviciul de iluminat public al municipiului Bistrița (inclusiv localitățile componente) este delegat societății ELBA-COM SA din iunie 2021.

Lungimea rețelei de iluminat public era, în 2021, de 182,85 km, în creștere față de anul 2016 (+13,73%), când lungimea rețelei era de doar 160,77 km. În aceeași perioadă, a crescut atât numărul total de corpuri de iluminat (de la 5.805 la 6.944), cât și numărul de corpuri de iluminat modernizate (de la 613 la 2.807). Astfel, în 2021 ponderea corpurilor de iluminat modernizate (tehnologii eficiente din punct de vedere energetic) era de circa 40 % din totalul corpurilor de iluminat. În ciuda progresului înregistrat în modernizarea sistemului de iluminat public, sunt necesare în continuare investiții pentru extinderea și reabilitarea rețelelor din municipiu. De asemenea, poate fi luată în considerare utilizarea parțială a energiei din surse regenerabile (de exemplu, energia solară) pentru sistemul de iluminat public. De altfel, Primăria Municipiului Bistrița derulează un proiect în valoare de circa 4 milioane de euro, care prevede că pe un număr de 36 de străzi se vor executa lucrări de modernizare a sistemului de iluminat public¹⁷¹.

Figura 180 – Evoluția numărului de corpuri de iluminat în Municipiul Bistrița (2016-2021)

Sursa: Date furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița

În anul 2018, consumul de energie electrică pentru iluminatul public al municipiului era de 3.258,714 MWh/an, conform Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Bistrița.

Conform datelor furnizate de către Direcția Servicii Publice Bistrița în anul 2021, 127 de străzi din municipiu prezentau disfuncții în ceea ce privește iluminatul public stradal. În cazul a 88 de străzi, rețeaua de iluminat public lipsește complet. De asemenea, în 21 de parcuri din municipiu nu există iluminat public.

Circa 49 % din rețeaua de iluminat public a municipiului necesită măsuri de reabilitare. Astfel, sunt necesare intervenții pe străzile care au în prezent rețele de iluminat aeriene și pe cele care au corpuri de iluminat cu vapori de sodiu/mercur.

3.6.2. INFRASTRUCTURA DE TELECOMUNICAȚII

Municipiul Bistrița și localitățile componente nu se află pe lista zonelor albe NGN (Next Generation Network) întocmită de către Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) în anul 2018, fiind astfel **deservit de rețele fixe cu viteze de peste 30 Mbps (broadband) de acces la Internet**. Din informațiile furnizate de către primărie, municipiul Bistrița nu a dezvoltat o rețea fixă de acces broadband cu scopul de a închiria infrastructura către firme specializate, accesul la Internet de mare viteză realizându-se exclusiv prin intermediul rețelelor dezvoltate de către operatorii privați.

¹⁷¹ <https://www.ziardebistrita.ro/ioan-turc-iluminatul-public-inregistreaza-iar-sincope-la-bistrita/>

Municipiul Bistrița gestionează însă propria infrastructură cuprinzând 2 tronsoane de fibră optică ce conectează diferite imobile în care funcționează compartimente ale primăriei, asigurând astfel accesul la propriul centru de date.

În decembrie 2021, municipiul Bistrița nu avea încă acces la tehnologia 5G¹⁷².

Din mai 2021, în urma unui contract de prestări servicii încheiat cu Vodafone România SA, **este asigurat accesul la Internet folosind conexiune Wi-Fi în 11 locuri din municipiul Bistrița**, fiind acoperite zone din toate localitățile componente:

- Strada Liviu Rebreanu, centrul zonei pietonale;
- Parcul municipal, zona Centrului Cultural Municipal;
- Parcul municipal, zona Casa Ema;
- Parcul municipal, zona Hotel Metropolis;
- Piața Centrală, zona din jurul Bisericii Evanghelice;
- Viișoara, zonă parcare lângă biserică;
- Sărata, zona între biserici;
- Sigmoid, zona casa teren sport – biserica;
- Unirea, zona școală – biserică;
- Slătinița, zona școală-biserică;
- Ghinda, sens giratoriu.

3.6.3. INFRASTRUCTURA DE ALIMENTARE DE APĂ POTABILĂ ȘI GESTIUNE A APELOR UZATE

Municipiul Bistrița este membru al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară pentru Servicii de Alimentare cu Apă și de Canalizare în județul Bistrița-Năsăud, având ca operator regional societatea SC Aquabis SA Bistrița-Năsăud, aflată sub autoritatea Consiliului Județean Bistrița-Năsăud.

Municipiul Bistrița dispune de două surse de alimentare cu apă¹⁷³:

- Sursa Cușma, o sursă subterană, situată la o distanță de 21 km de Bistrița, la poalele Munților Călimani, în localitatea Cușma. Debitul captat provine de la mai multe izvoare subterane și de la un pârâu de suprafață, cu o capacitate ce a crescut în funcție de nevoile de consum ale municipiului, până la 28-30 l/s. Conducta de aducțiune din sursa subterană Cușma alimentează rezervoarele din pădurea Ghinzii, ce se conectează apoi gravitațional la sistemul de distribuție al orașului, apa amestecându-se cu cea produsă în cadrul Stației de Tratare.
- Sursa râul Bistrița, o sursă de suprafață, situată pe malul drept al râului Bistrița. Apa brută captată din râul Bistrița este apoi tratată în cadrul Stației de Tratare a apei Bistrița, ce are o capacitate de 1.000 l/s și se află în zona de nord-est a municipiului (zona străzii Grănicerilor, în apropierea Lacului de agrement).

¹⁷² <https://www.speedtest.net/ookla-5g-map>

¹⁷³ Cf. Memoriu de sinteză, Plan urbanistic General Municipiul Bistrița, 2013.

În cadrul *Proiectului regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2020* sunt propuse următoarele lucrări pentru aducțiunile din Municipiul Bistrița – extinderea a 1.760 m aducțiune și reabilitarea a 4.066 m aducțiune:

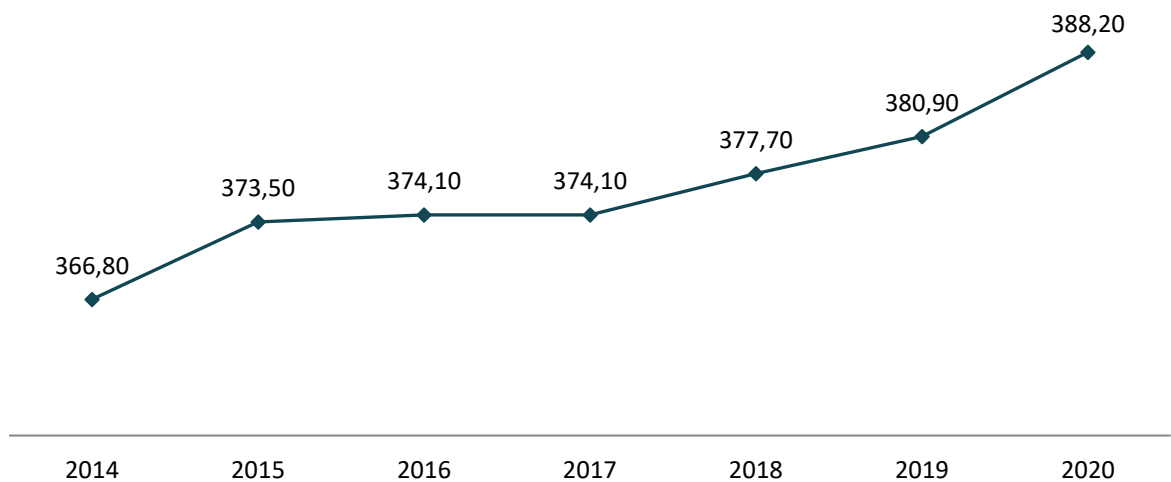
Tabel 42 – Lucrări propuse – aducțiuni de apă UAT Bistrița

NR. CRT.	STRADA	TIP LUCRARE	MATERIAL	LUNGIMEA APROX. (M)
1.	Str. Valea Rusului	Extindere	PIED, PE 200RC, SDR 17	1.760
2.	Str. Valea Castanilor	Reabilitare	PAFSIN	807
3.	Str. Drumul Cetății	Reabilitare	PAFSIN	1.461
4.	str. Drumul Tărpiului	Reabilitare	PAFSIN	823
5.	Str. Horticultorului Tr. 1	Reabilitare	PAFSIN	475
6.	Str. Horticultorului Tr. 2	Reabilitare	PAFSIN	417
7.	Str. Horticultorului Tr. 3	Reabilitare	PAFSIN	83

Sursa: Datele furnizate de SC Aquabis SA

Rețeaua simplă de distribuție a apei potabile s-a extins în perioada 2014-2020 cu 21,4 km (+5,83 %), ajungând la 388,20 km. În această perioadă, cantitatea totală de apă potabilă distribuită s-a menținut relativ constantă, de la 4.241 mii mc în 2014 la 4.227 mii mc în 2020. Se remarcă o ușoară creștere (circa 10 %) a cantității de apă distribuite în scop casnic, de la 2.893 mii mc (circa 68 % din total) în 2014 la 3.187 mii mc (circa 75 % din total) în 2020. Astfel, consumul mediu de apă în scop casnic a crescut ușor de la 31 mc/an/locuitor în 2014 la 34 mc/an/locuitor în 2020¹⁷⁴.

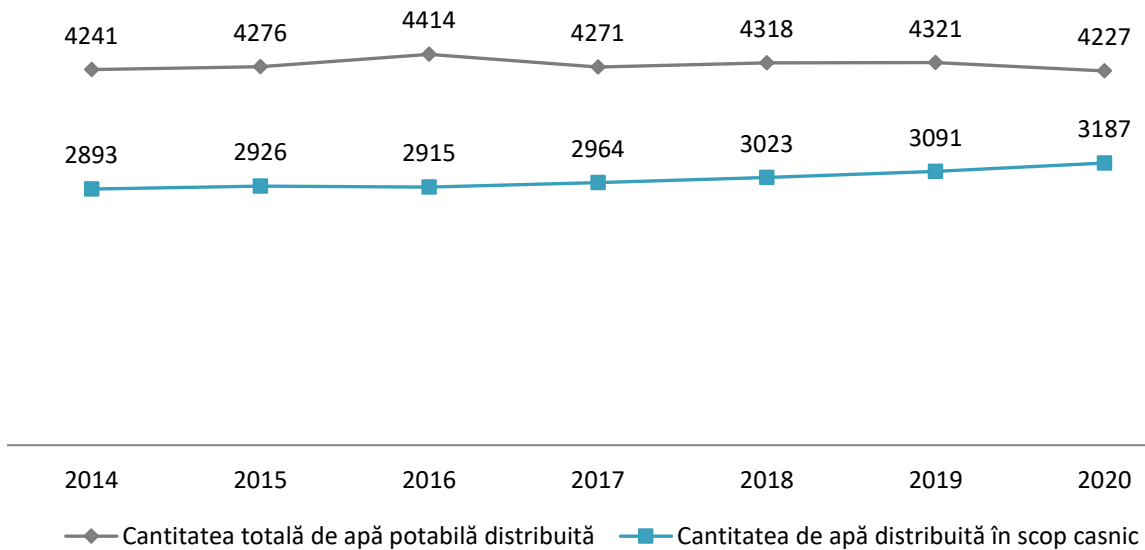
Figura 181 – Evoluția lungimii rețelei simple de distribuție a apei potabile în perioada 2014-2020, în Municipiul Bistrița

Sursa: Tempo INS

¹⁷⁴ Considerând populația după domiciliu la 1 ianuarie 2020 de 94.625 locuitori, conform INS Tempo.

Figura 182 – Evoluția cantității de apă potabilă distribuite în perioada 2014-2020, în Municipiul Bistrița

Sursa: Tempo INS

Din datele de mai sus, rezultă că investițiile realizate în extinderea rețelei de alimentare cu apă potabilă au deservit, în primul rând, zonele rezidențiale ale municipiului, ducând la o creștere a cantității de apă distribuite în scop casnic. Cu toate acestea, datele furnizate de către SC Aquabis SA indică **nevoia de extindere a rețelei de apă potabilă pe 34 de străzi și tronsoane de străzi**, cu o lungime totală de 23,282 km – vezi tabelul de mai jos. Aceste investiții, împreună cu cele privind reabilitarea rețelei de apă potabilă pe 79 de străzi și tronsoane de străzi din municipiu (lungime totală de 24,886 km – circa 6,4 % din totalul rețelei) sunt incluse în *Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2020*.

Tabel 43 – Lucrări propuse – Extindere rețele de apă potabilă în municipiul Bistrița

NR. CRT.	STRADA	MATERIAL	LUNGIMEA APROX. (M)
1	Strada 1 Slătinița	PEID, PE 100RC, SDR 17	262
2	Strada 2 Slătinița	PEID, PE 100RC, SDR 17	713
3	Strada 3 Slătinița	PEID, PE 100RC, SDR 17	325
4	Strada 4 Slătinița	PEID, PE 100RC, SDR 17	103
5	Strada 5 Slătinița	PEID, PE 100RC, SDR 17	193
6	Strada 6 Slătinița	PEID, PE 100RC, SDR 17	303
7	Strada DJ 172B Tr.1	PEID, PE 100RC, SDR 17	5.227
8	Strada DJ 172B Tr.2	PEID, PE 100RC, SDR 17	745
9	Strada DJ 172B Tr.3	PEID, PE 100RC, SDR 17	811
10	Strada Agronomului	PEID, PE 100RC, SDR 17	446
11	Strada Azurului	PEID, PE 100RC, SDR 17	463
12	Strada Bisericii	PEID, PE 100RC, SDR 17	406

NR. CRT.	STRADA	MATERIAL	LUNGIMEA APROX. (M)
13	Strada Bistriței	PEID, PE 100RC, SDR 17	546
14	Strada Constantin Brâncoveanu	PEID, PE 100RC, SDR 17	494
15	Strada Crângului	PEID, PE 100RC, SDR 17	420
16	Strada Drumul Dumitrei Vechi	PEID, PE 100RC, SDR 17	1.020
17	Strada Gheorghe Bozga	PEID, PE 100RC, SDR 17	337
18	Strada Izvorul Rece	PEID, PE 100RC, SDR 17	553
19	Strada Matei Corvin	PEID, PE 100RC, SDR 17	596
20	Strada Podgoriei	PEID, PE 100RC, SDR 17	1221
21	Strada Profesor David Gălățean	PEID, PE 100RC, SDR 17	257
22	Strada Profesor Mircea Caluseriu	PEID, PE 100RC, SDR 17	369
23	Strada Profesor Vasile Haja Tr.1	PEID, PE 100RC, SDR 17	310
24	Strada Profesor Vasile Haja Tr.2	PEID, PE 100RC, SDR 17	81
25	Strada Socului	PEID, PE 100RC, SDR 17	212
26	Strada Strugurașului	PEID, PE 100RC, SDR 17	328
27	Strada Ulmului	PEID, PE 100RC, SDR 17	193
28	Strada Valea Ghinzii	PEID, PE 100RC, SDR 17	624
29	Strada Valea Scurta	PEID, PE 100RC, SDR 17	943
30	Strada Valentin Raus	PEID, PE 100RC, SDR 17	273
31	Strada Viile cu Pomi	PEID, PE 100RC, SDR 17	1472
32	Strada Zăvoaie de Jos	PEID, PE 100RC, SDR 17	1325
33	Strada Zmeurei Tr.1	PEID, PE 100RC, SDR 17	271
34	Strada Zmeurei Tr.2	PEID, PE 100RC, SDR 17	232

Sursa: Datele furnizate de SC Aquabis SA

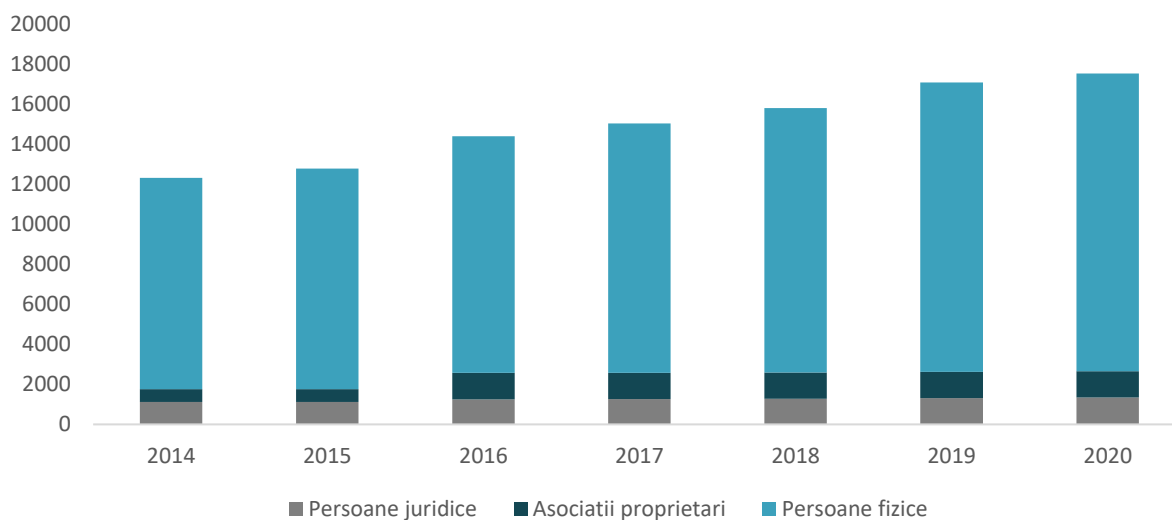
Zonele nedeservite în prezent de rețeaua de alimentare cu apă sunt: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului) și localitatea Slătinița.

Conform informațiilor furnizate de către SC Aquabis SA cu privire la numărul de contracte, gradul de acoperire al serviciilor de alimentare cu apă a crescut considerabil în perioada 2014-2020, ajungând la 17.553 de contracte în anul 2020 (creștere cu 42 % față de anul 2014). După cum se poate vedea și în graficul de mai jos, cele mai mari creșteri au avut loc în rândul contractelor cu asociațiile de proprietari, urmate de contractele cu persoane fizice. Se remarcă, de asemenea, **procentul mare de contorizare, de 99,95 % în anul 2020**, în ușoară creștere față de anul 2014 (98,04 %).

În ceea ce privește calitatea apei potabile furnizate, **procentul de probe neconforme a fost sub 1 % ultimii 5 ani (2016 – 2020)**. În anul 2020, au fost înregistrate 22 de probe neconforme (0,72% din numărul total de probe), după cum urmează:

- 8 depășiri la indicatorul de potabilitate turbiditate;
- 3 depășiri la aluminiu;
- 11 depășiri la bacterii coliforme;
- 2 depășiri la *Escherichia coli*.

Figura 183 – Evoluția numărului de contracte de furnizare a apei potabile în perioada 2014-2020, în Municipiul Bistrița

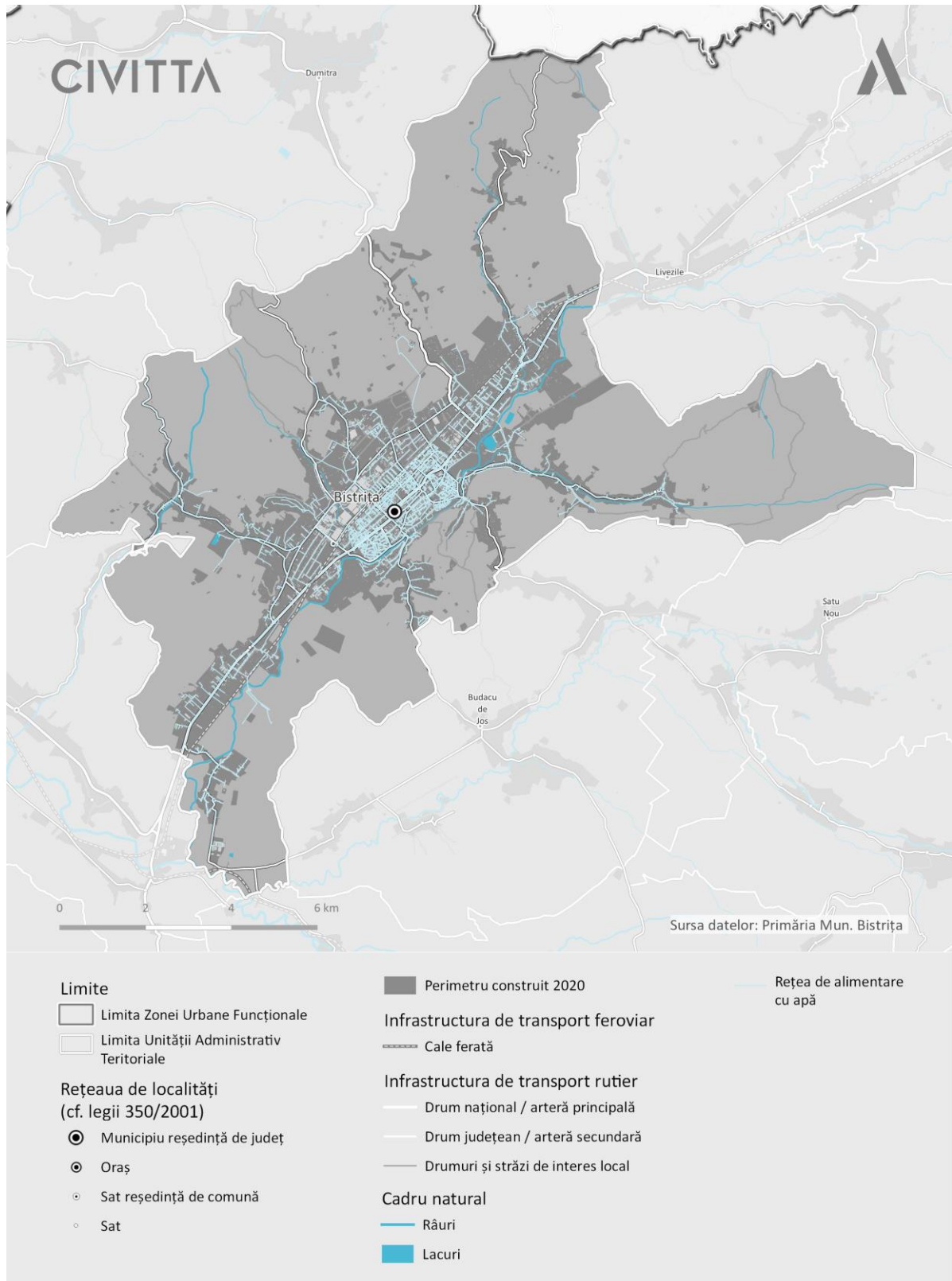

Sursa: Datele furnizate de SC Aquabis SA

Pe lângă investițiile menționate anterior, cuprinse în cadrul *Proiectului regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2020* (SF și indicatori tehnico-economici aprobați în 2020), amintim și **necesitatea reabilitării unei stații de pompare a apei potabile și realizării de 5 noi stații de pompare a apei potabile**, pentru viitoarele extinderi ale rețelei de alimentare cu apă¹⁷⁵.

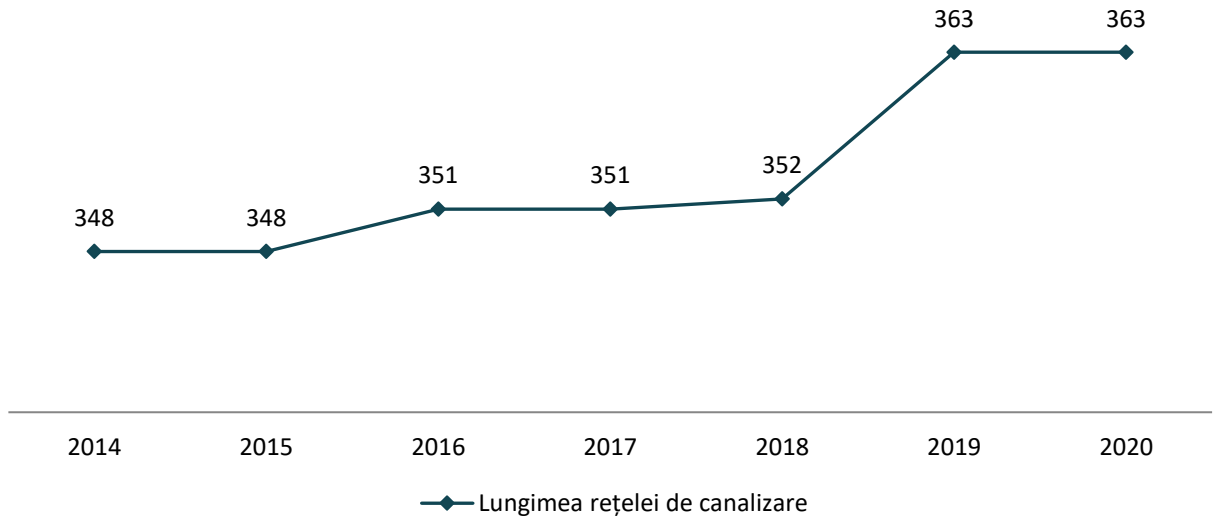
¹⁷⁵ Cf. Anexa – HCL nr. 21/13 februarie 2020 a Consiliului local al municipiului Bistrița.

Figura 184 – Rețeaua de alimentare cu apă în municipiul Bistrița

Sursa: Prelucrare după date furnizate de Primăria Municipiului Bistrița

Figura 185 – Evoluția lungimii rețelei de canalizare în Mun. Bistrița, 2014-2020

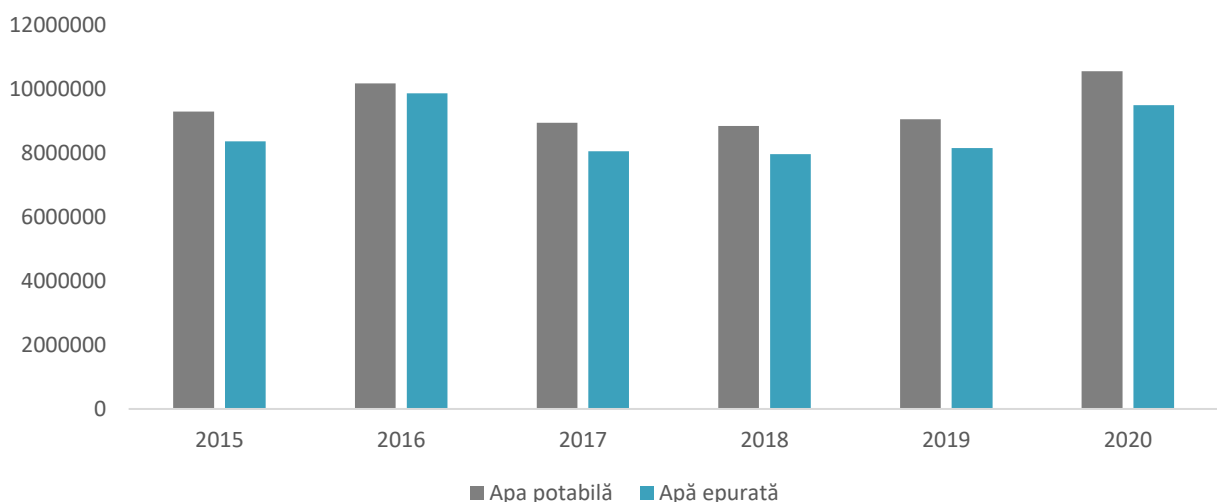

Sursa: Datele furnizate de SC Aquabis SA

În ceea ce privește rețeaua de canalizare, aceasta s-a extins în perioada 2014-2020 cu 15,5 km (+4,46 %), ajungând în 2020 la o lungime totală de 363 km, conform datelor INS Tempo.

Rețeaua de canalizare este conectată la stația de epurare apă uzată Bistrița, proiectată și realizată pentru un debit mediu de 74.304 mc/zi. **Stația de epurare este compusă din 3 linii de epurare**, fiecare fiind prevăzută cu treaptă mecanică (degrosisare, desnisipator, decantor primar), zonă BIOP de reducere biologică a fosforului, zonă de nitrificare, predenitrificare și posdenitrificare pentru reducerea azotului, precum și cu decantoare secundare.

Figura 186 – Cantitatea de apă potabilă distribuită și cantitatea de apă epurată în Mun. Bistrița, 2015-2020

Sursa: Datele furnizate de SC Aquabis SA

Figura de mai sus ilustrează evoluția cantității de apă potabilă distribuită, în comparație cu apa epurată în municipiul Bistrița în perioada 2015-2020. Se remarcă faptul că **raportul dintre apa epurată și cea**

distribuită este de 90 %, ceea ce indică nevoia de creștere a numărului de consumatori racordați la rețeaua de canalizare.

Acest fapt este subliniat și de informațiile cu privire la contractele încheiate cu operatorul serviciului. Datele furnizate de către SC Aquabis SA pentru anul 2020 indică existența a 14.745 de contracte încheiate pentru serviciul de canalizare (84 % din numărul de contracte încheiate pentru serviciul de alimentare cu apă). Astfel, o comparație între numărul de contracte încheiate pentru serviciile de alimentare cu apă, respectiv canalizare indică faptul că **doar 82,1 % din persoanele fizice cu contracte de alimentare cu apă au încheiat și contracte pentru canalizare**. Ponderea este mai mare în cazul persoanelor juridice (89,5 %), fiind de 99,9 % în cazul asociațiilor de proprietari. Prin urmare, este nevoie de măsuri care să ducă la creșterea ponderii populației racordate la rețeaua de canalizare.

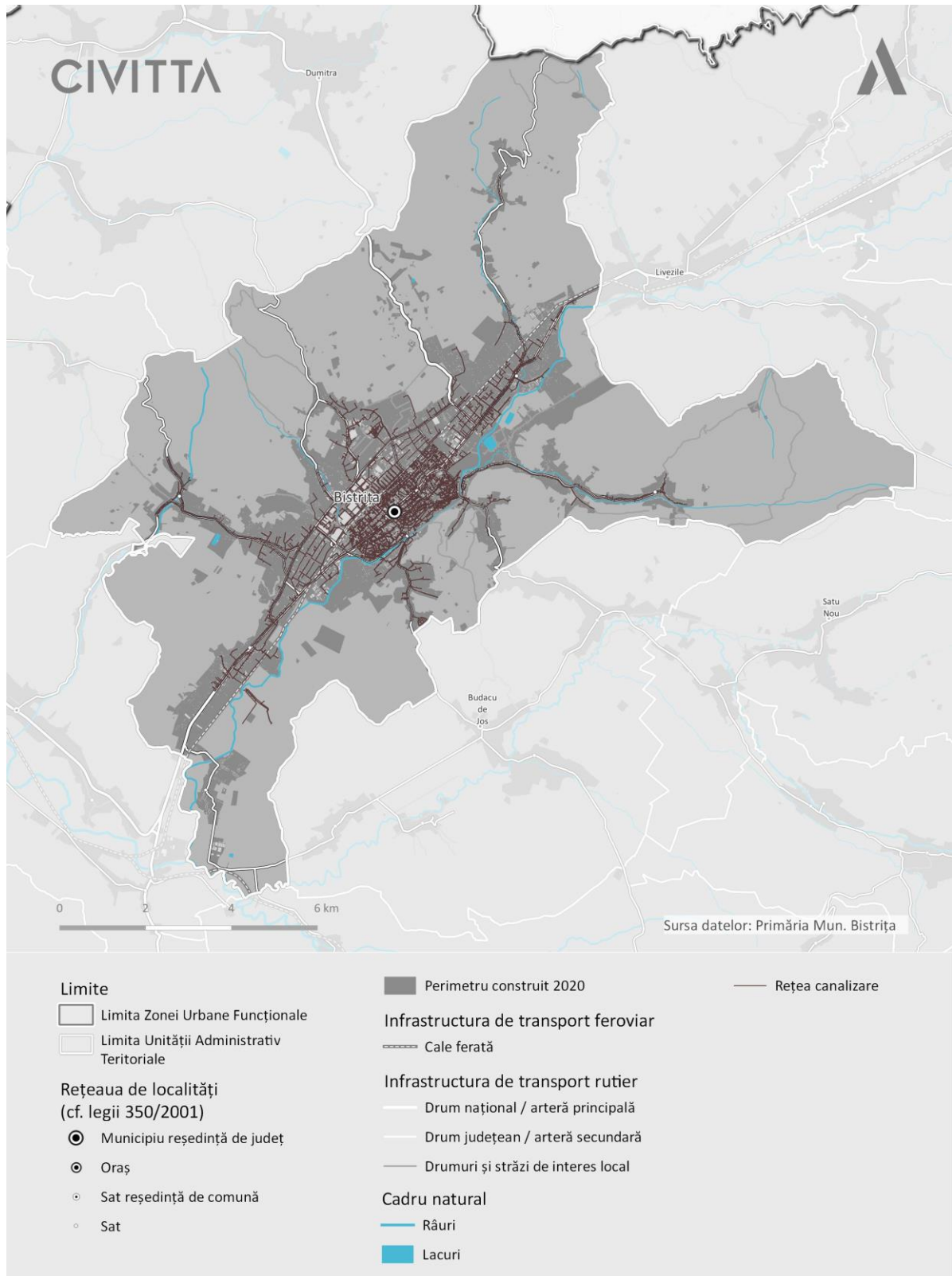
Zonele nedeservite în prezent de rețeaua de canalizare sunt: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului), nordul localității Slătinița, sud-vestul localității Viișoara și localitatea Sărata.

În cadrul *Proiectului regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2020*, sunt propuse următoarele investiții pentru gestiunea apelor uzate din municipiul Bistrița:

- Extinderea rețelelor de canalizare pe 49 de străzi și tronsoane de străzi, cu o lungime totală de 21,087 km.
- Reabilitarea rețelelor de canalizare pe 71 de străzi și tronsoane de străzi, cu o lungime totală de 10,026 km (2,76 % din totalul rețelei de canalizare existente).
- Lucrări propuse la 5 stații de pompare apă uzată: SPAU 1 Strada 9 Sărata, SPAU 2 Strada Zăvoaie de Jos, SPAU 3 Strada Podgoriei, SPAU 4 Strada Lacului, SPAU 5 Strada Bistriței.

Figura 187 – Rețeaua de canalizare în municipiul Bistrița

Sursa: Prelucrare după date furnizate de Primăria Municipiului Bistrița

3.6.4. INFRASTRUCTURA DE GESTIUNE A DEȘEURILOR

Consiliul Județean Bistrița-Năsăud este autoritatea competentă la nivelul județului pentru elaborarea, adoptarea și revizuirea Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor (PJGD), asigurând în același timp sprijin și asistență tehnică consiliilor locale pentru implementarea acestui document strategic. Rolul principal în cadrul *Sistemului de management integrat al deșeurilor solide în județul Bistrița-Năsăud* îi revine Asociației de Dezvoltare Intercomunitară pentru Gestionarea Integrată a Deșeurilor Municipale în Județul Bistrița-Năsăud (ADI Deșeuri). Sistemul integrat de gestiune a deșeurilor solide în județul Bistrița-Năsăud este constituit din¹⁷⁶:

- Centrul de management integrat al deșeurilor în localitatea Tărpui, comuna Dumitra – cuprinde o stație de sortare deșeuri și o stație de compostare deșeuri, precum și singurul depozit ecologic la nivel județean.
- Cinci stații de transfer: Bistrița – Valea Boilor, Galații Bistriței, Beclean, Năsăud, Sângeorz Băi.
- Două centre de colectare deșeuri în Bistrița;
- Platforme dalate dotate cu containere semiîngropate pentru colectarea selectivă a deșeurilor, în toate localitățile din mediul urban și rural din județ.

Astfel, pe teritoriul municipiului Bistrița **există o stație de transfer amplasată pe Valea Boilor**, cu o capacitate proiectată de 31.700 tone/an¹⁷⁷. Stația de transfer deserveste zona 5 Bistrița de colectare a deșeurilor la nivel județean, ce acoperă municipiul Bistrița și 9 comune. În zona 5, **în municipiul Bistrița, există și 2 centre de colectare deșeuri voluminoase, periculoase menajere și deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE)**, pe strada Narciselor și pe strada Băișoara¹⁷⁸.

Sistemul integrat de colectare a deșeurilor municipale a funcționat integral în anul 2020 – de altfel, județul a avut primul Sistem de Management Integrat al Deșeurilor din țară (în anul 2011). În cadrul județului, se realizează colectarea separată a deșeurilor pe 4 fracții: plastic-metal, hârtie-carton, sticlă și deșeuri menajere.¹⁷⁹

Același sistem de colectare separată a deșeurilor este implementat și în municipiul Bistrița, unde operatorul de servicii de salubritate este SC Supercom SA – sucursala Bistrița-Năsăud. La nivelul municipiului există 222 platforme cu pubele, fiecare dotate cu pubele pentru colectare selectivă:

- 403 containere de 1,1 mc pentru deșeu menajer (la blocuri);
- 254 containere semiîngropate de 3,1 mc pentru hârtie -carton, 230 containere semiîngropate de 3,1 mc pentru plastic-metal și 233 containere semiîngropate de 3,1 mc pentru sticlă.

La case, colectarea se face din poartă în poartă pentru deșeurile menajere și deșeurile din plastic-metal, iar pentru hârtie-carton și sticlă colectarea se face prin aport voluntar, prin depunerea la containerele semiîngropate de la cele mai apropiate platforme de colectare¹⁸⁰.

¹⁷⁶ APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud, anul 2020.

¹⁷⁷ Conform datelor furnizate de către APM Bistrița-Năsăud.

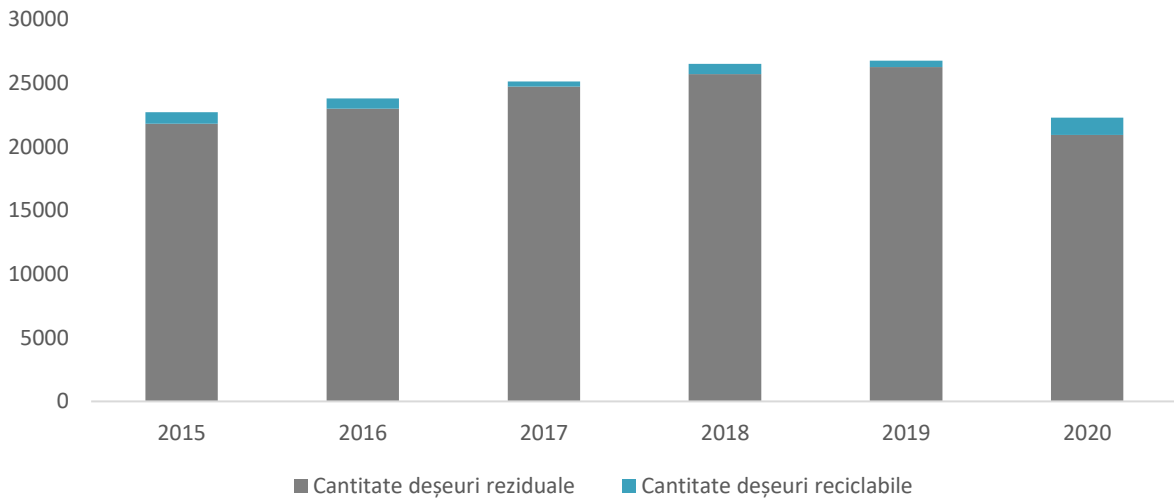
¹⁷⁸ Raport de mediu – Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor Bistrița-Năsăud 2020-2025.

¹⁷⁹ APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud, anul 2020.

¹⁸⁰ Conform datelor furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița.

Figura 188 – Cantitatea de deșeuri colectate în municipiul Bistrița, 2015-2020

Sursa: Datele furnizate de ADI Deșeuri Bistrița-Năsăud

După o creștere în perioada 2015 – 2019, cantitatea totală de deșeuri colectată în municipiul Bistrița a scăzut în anul 2020, ajungând la 22.299,53 tone (circa 236 kg/locuitor¹⁸¹) – vezi figura de mai sus.

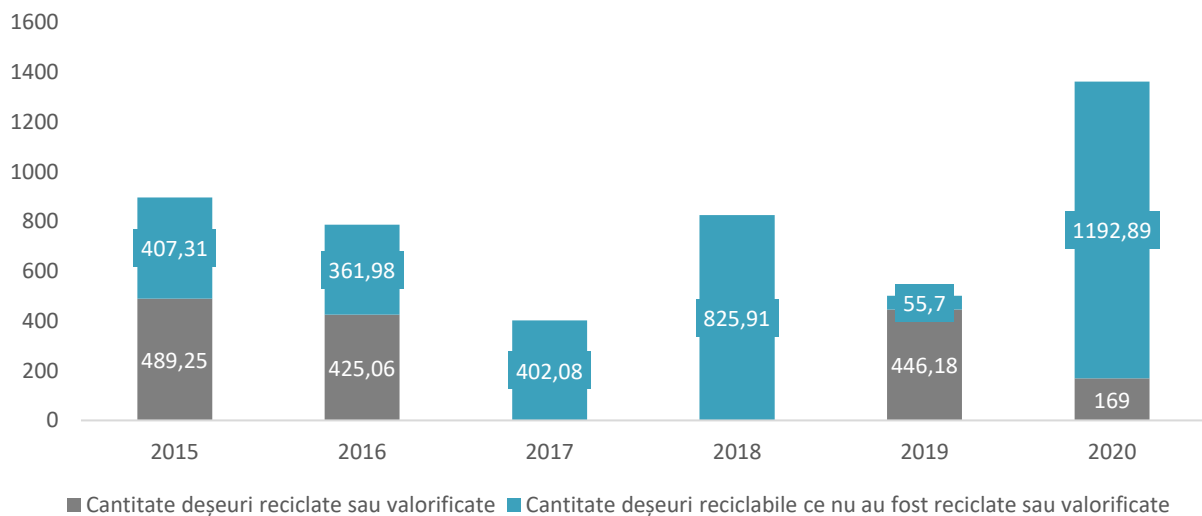
În anul 2020 s-a înregistrat cea mai mare cantitate de deșeuri reciclabile colectate – 1.361,89 tone (6,11 % din total) – vezi și figura de mai jos. Din această cantitate, **doar circa 12 % a fost reciclată sau valorificată în anul 2020** (169 tone). Ponderea deșeurilor reciclate sau valorificate din totalul deșeurilor reciclate a scăzut astfel considerabil comparativ cu anul 2019 (circa 89 %). Astfel, **în anul 2020 rata de reciclare și valorificare a deșeurilor colectate a fost de doar 0,75 %** din totalul deșeurilor menajere colectate.

Astfel, deși la nivelul municipiului se raportează că întreaga cantitate de deșeuri a fost colectată separat, există **probleme în funcționarea sistemului**. Colectarea din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile se implementează doar începând cu anul 2020 și doar pentru deșeurile din plastic și metal, iar numărul de containere din cadrul platformelor de colectare amplasate în zonele de blocuri sunt insuficiente pentru asigurarea colectării separate. De asemenea, din cauza numărului prea mic de posturi din stația de sortare (Târpiu), sortarea manuală se realizează doar prin extragerea deșeurilor mai mari, vizibile pentru operatori, restul deșeurilor ajungând în fracția de reziduuri, fapt ce determină un randament foarte scăzut al sortării¹⁸².

¹⁸¹ Considerând populația după domiciliu la 1 ianuarie 2020 de 94.625 locuitori, conform INS Tempo.

¹⁸² <https://www.colectaredeseuri.ro/bistrita-nasaud-nu-indeplineste-nici-30-din-cerintele-nationale-si-europene-de-colectare-separata-a-deeurilor/>

Figura 189 – Cantitatea de deșeuri reciclate sau valorificate în municipiul Bistrița, 2015-2020

Sursa: Datele furnizate de ADI Deșeuri Bistrița Năsăud

Conform datelor furnizate de către Asociația de Dezvoltare intercomunitară pentru gestionarea Integrată a deșeurilor municipale în județul Bistrița-Năsăud, **procentul de locuințe racordate la serviciul de salubritate a municipiului Bistrița este de 100 %** încă din anul 2015.

Un rol important în tratarea deșeurilor periculoase la nivel județean îl are SC ROMBAT SA, care a colectat în anul 2020 369,189 tone baterii uzate de pe raza județului, întreaga cantitate fiind apoi transportată spre valorificare la punctul de lucru REBAT Coșșa Mică, din județul Sibiu. De asemenea, în anul 2020 au fost predate de către cetățeni 103,51 tone de deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE) la punctele de colectare din municipiul Bistrița. În municipiul Bistrița există și 4 operatori economici autorizați pentru colectarea și tratarea vehiculelor scoase din uz ¹⁸³.

În ceea ce privește problema nămolului de la stația de epurare a apelor uzate, până la momentul actual eliminarea nămolurilor la nivelul județului Bistrița-Năsăud s-a realizat pe depozitul de deșeuri conform din cadrul CMID Târpiu. Pe viitor, este necesară identificarea unor soluții alternative de gestiune a nămolurilor de la stația de epurare.

Noul Plan Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Bistrița-Năsăud cuprinde următoarele obiective și investiții pentru perioada 2020-2025:

- Extinderea la nivel județean a sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile;
- Asigurarea unei rate minime de capturare a deșeurilor reciclabile de 30 % în 2023, 57 % în 2024, 80 % în 2025, 85 % în 2030 și 91 % în 2035;
- Creșterea cu circa 8.000 tone/an a capacității proiectate a stației de sortare a deșeurilor reciclabile;
- Implementarea colectării deșeurilor biodegradabile din mediul urban și rural de la populație – asigurarea unei rate de colectare a biodeșeurilor de la populație și agenți economici de 60 % începând cu 2024 – 2029, 70% din 2030 – 2034 și 80% începând cu 2035, precum și o rată de colectare a biodeșeurilor din piețe de 80 % începând cu 2024 – 2029 și 90 % începând din 2030.
- Asigurarea capacităților de reciclare a biodeșeurilor prin digestie anaerobă;

¹⁸³ APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud, anul 2020.

- Extinderea colectării separate a biodeșeurilor verzi din parcuri și grădini – atingerea unei rate de colectare de 40 % în 2022, 50 % în 2023 și 100% începând din 2024.
- Asigurarea capacităților de reciclare a biodeșeurilor verzi prin compostare – achiziționarea unei linii de digestie anaerobă pentru biodeșeurile colectate separat de la populație, similare și din piețe cu o capacitate totală de 22.500 tone/an – din 2024.
- Tratarea deșeurilor reziduale municipale într-o instalație de tratare mecano-biologică cu digestie anaerobă – punerea în funcțiune a unei instalații noi cu capacitate de tratare mecanică de 19.000 tone/an și o linie de digestie anaerobă de 9.500 tone/an – din 2024.

Municipiul Bistrița poate contribui la atingerea acestor obiective propuse prin Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor 2020-2025, prin îmbunătățirea sistemului local de colectare separată a deșeurilor reciclabile și a celor biodegradabile (inclusiv biodeșeuri verzi din parcuri și grădini sau biodeșeuri din piețe).

3.7. MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

În ultimii 15 ani, municipiul Bistrița a manifestat o preocupare constantă în domeniile dezvoltării sustenabile și protecției mediului, preocupare ce s-a materializat într-o multitudine de proiecte și inițiative locale și internaționale, dar și în trei **angajamente**:

1. "Convenția Primarilor"/semnatar din 2009 - Municipiul Bistrița a elaborat Planul de acțiune privind energia durabilă, cu obiectivul de **reducere a emisiilor de CO2 cu 20% în 2020 comparativ cu anul de referință 2008**;
2. "Convenția Primarilor pentru Climă și Energie"/semnatar din 2019 - Municipiul Bistrița a elaborat Planul de acțiune pentru climă și energie durabilă, cu obiectivul de **reducere a emisiilor de CO2 cu 40% în 2030 comparativ cu anul de referință 2008**;
3. Începând cu anul 2021, municipiul Bistrița este semnatar al „Acordului privind orașele verzi”, angajându-se astfel să implementeze politici și programe publice într-o manieră integrată, astfel încât să susțină **realizarea viziunii comune 2030 pentru un viitor urban european**, orientată pe cinci domenii cheie: **aer, apă, natură și biodiversitate, economie circulară și deșeuri și zgomot**.

Nu în ultimul rând, în anul 2022 municipiul Bistrița a elaborat în cadrul proiectului URBACT Zero Carbon Cities un plan de acțiune pentru a atinge **neutralitatea climatică până în 2050**.

3.7.1. CADRUL NATURAL – ELEMENTE FAVORABILE ȘI ELEMENTE RESTRICTIVE

3.7.1.1. SUBSTRATUL GEOLOGIC. GEOMORFOLOGIA

Din punct de vedere geologic, Municipiul Bistrița se află în unitatea structurală a bazinului Transilvaniei, fiind caracterizat de prezența unor depozite sedimentare miocene (argile marnoase, nisipuri, conglomerate) și a unor depozite aluvionare din holocen, în zona de luncă a Bistriței. Municipiul se

Încadrează în unitatea de relief a Subcarpaților Transilvaniei – Dealurile Bistriței, în bazinetul depresionar (Depresiunea Bistriței) format de-a lungul văii Bistriței, ce se deschide către valea Șieului. Zona este caracterizată de **procese geomorfologice intense**, panta versanților favorizând producerea alunecărilor de teren, dar și a curgerilor noroioase (pe versanții văii Bistriței) sau a fenomenelor torențiale. În albia Bistriței sunt caracteristice procesele de eroziune laterală, lunca fiind vulnerabilă la inundații¹⁸⁴.

Localitatea se află pe **un teren plat**, predominant pe terasele aflate pe partea dreaptă a râului Bistrița, la o altitudine de circa 350 m. Relieful limitează însă, către nord și sud, posibilitățile de extindere a municipiului. Astfel, depresiunea Bistriței este mărginită către nord și sud de dealuri cu altitudini de circa 550 – 700 m (Dealurile Cetății, Dealurile Jelnei, Dealurile Budacului), ce oferă potențiale puncte de belvedere către municipiu și zona istorică a acestuia. La sud de râul Bistrița, singurele extinderi ale orașelor (limitate însă din cauza reliefului abrupt) sunt cele de pe Valea Ghinzii – Valea Jelnei și Valea Budacului.

Pe teritoriul municipiului nu au fost identificate resurse de subsol exploatabile.

3.7.1.2. HIDROGRAFIA

Municipiul Bistrița este străbătut de râul Bistrița, afluent al Șieului pe partea dreaptă, cu un debit mediu multianual de 7,90 m³/s. Pe teritoriul municipiului, râul Bistrița primește mai mulți afluenți: Ghinda, Jelna (pe partea stângă), Slătinița și pâraul Căstăilor (sau Târpiu) pe partea dreaptă. Râul reprezintă o sursă importantă pentru alimentarea cu apă a municipiului.

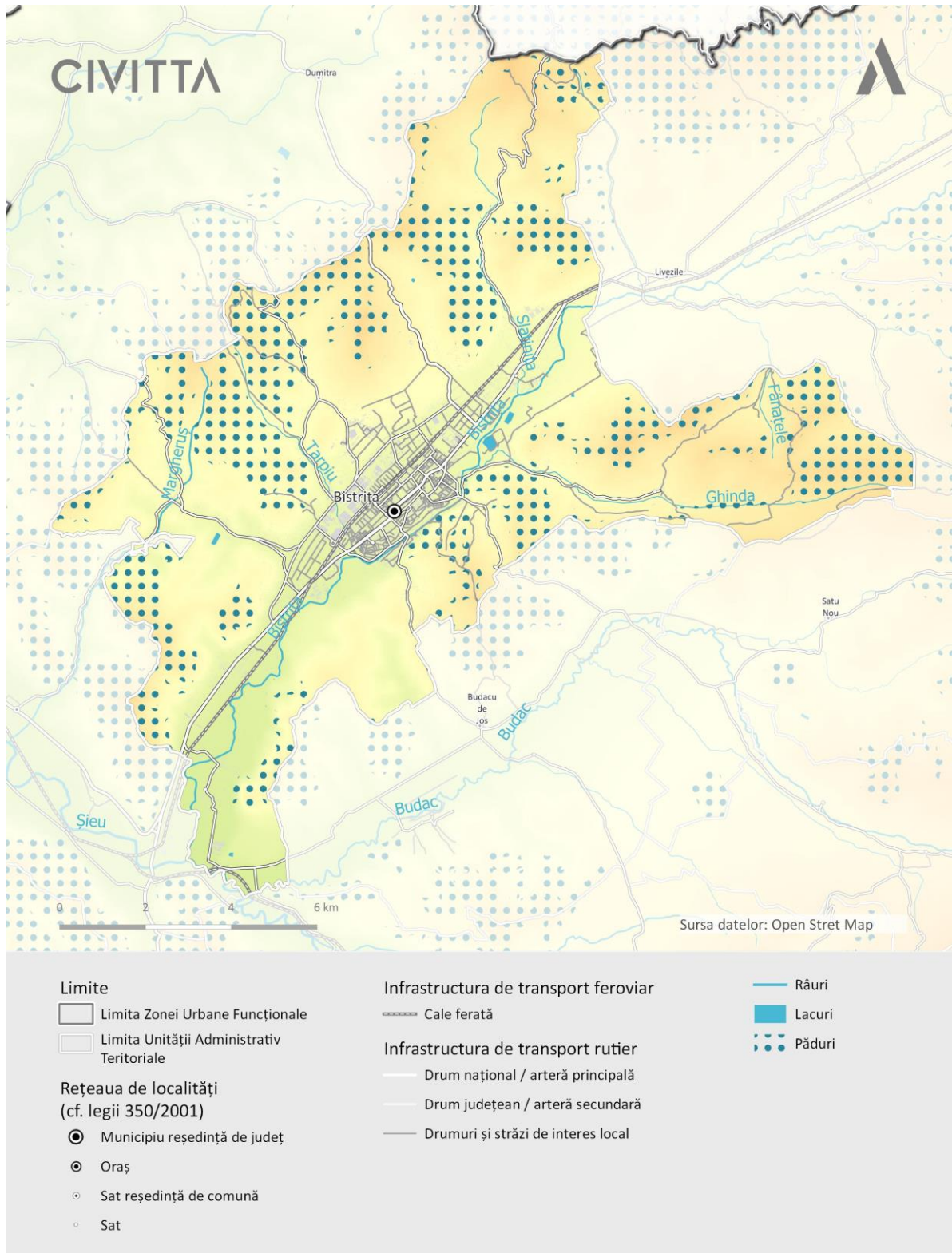
Pe teritoriul municipiului există **lucrări hidrotehnice care reduc semnificativ riscul la inundații**: consolidări de mal, apărări de mal, regularizări și diguri. Majoritatea acestor amenajări sunt realizate pe valea Bistriței, considerată un corp de apă de suprafață puternic modificat. Situația detaliată a lucrărilor hidrotehnice existente este prezentată în subcapitolul *Amenințarea schimbărilor climatice*.

Municipiul Bistrița beneficiază și de prezența unei oglinzi de apă – Lacul de agrement. Este un lac antropic, amenajat inițial pentru producerea energiei electrice (microhidrocentrala Bistrița). Deși are potențialul de a fi o zonă importantă de agrement la nivelul municipiului, **zona lacului nu este în prezent amenajată**.

¹⁸⁴ Cf. Posea, G. (coord), (1983), *Enciclopedia Geografică a României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.

Figura 190 Municipiul Bistrița – relief, hidrografie, păduri

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

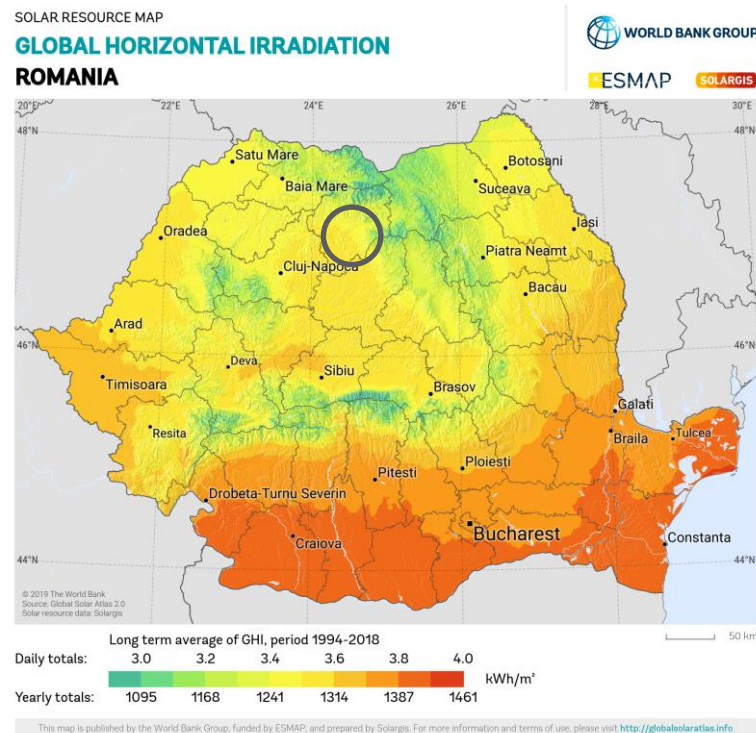
Prin urmare, văile pâraielor, valea Bistriței și lacul de agrement reprezintă **zone cu un peisaj valoros**, ce au potențialul de a fi mai bine valorificate ca **axe albastre-verzi** ce străbat municipiul Bistrița.

În ceea ce privește problema apelor subterane, municipiul Bistrița se află pe teritoriul corpului de apă subterană ROSO09 – Someșul Mare, lunca și terase. Este un corp de apă freatică aflat la o adâncime ce variază între 3,0 și 6,0 m, volumele captate fiind utilizate preponderent pentru alimentarea cu apă a populației. Corpul de apă subterană nu se este clasificat ca fiind la risc, având **o stare cantitativă bună**¹⁸⁵.

3.7.1.3. CLIMA

Municipiul Bistrița se află în **ținutul climatic al Podișului Transilvaniei**, având o climă temperat-continentală caracterizată prin anotimpuri de tranziție (primăvară, toamnă) mai scurte decât în sudul țării, ierni mai lungi și umede, veri relativ călduroase și umede. Temperatura medie a aerului este de circa 8,5 °C pe dealurile Bistriței, iar valorile medii ale precipitațiilor atmosferice anuale depășesc 600 mm. În ceea ce privește regimul eolian, sunt caracteristice vânturile vestice (predominanța celor vest – nord-vest)¹⁸⁶.

Figura 191 Valori medii ale radiației solare globale pe teritoriul României

SURSA: SOLARGIS.COM – WORLD BANK GROUP ȘI ESMAP

Temperatura maximă absolută înregistrată se situează sub valoarea de 40 °C (37,6 °C, înregistrată la Bistrița la 16 august 1972), fapt ce indică un confort termic mai ridicat în cadrul municipiului pe timpul verii, comparativ cu alte zone din țară. Minima absolută, de -33,8 °C, a fost înregistrată pe 18 ianuarie 1963. Se remarcă, deci, **amplitudinile termice mari** ce caracterizează teritoriul municipiului Bistrița.

¹⁸⁵ Cf. ABA Someș-Tisa – Planul de Management al Bazinului Hidrografic Someș-Tisa 2016-2021.

¹⁸⁶ Cf. Posea, G. (coord), (1983), *Enciclopedia Geografică a României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.

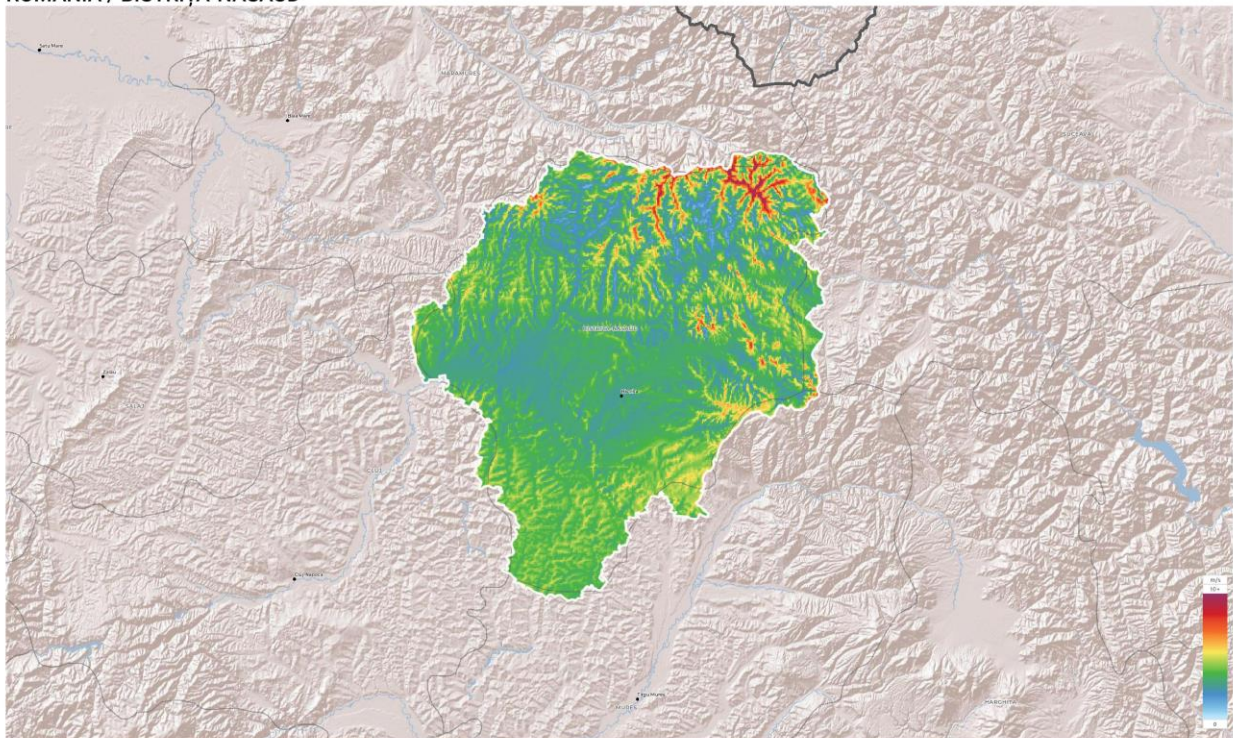
Radiația solară globală în zona Municipiului Bistrița are valori între 1.250 – 1.300 kWh/m³, valori ce determină **încadrarea acestui teritoriu în zona III de radiație solară (potențial mediu de utilizare a energiei solare)**.

Figura de mai sus ilustrează faptul că pe teritoriul municipiului Bistrița, viteza medie a vântului la 50 m înălțime este de sub 3 m/s. Prin urmare, **potențialul de utilizare a energiei eoliene în municipiu este unul redus**.

Figura 192 Viteza media a vântului la înălțimea de 50 m – județul Bistrița-Năsăud

GLOBAL WIND ATLAS

MEAN WIND SPEED AT 50m
ROMANIA / BISTRITĂ-NĂȘĂUD

This map is printed using the Global Wind Atlas online application website (v.3.1) owned by the Technical University of Denmark. For more information and terms of use, please visit <https://globalwindatlas.info>

SURSA: GLOBALWINDATLAS.INFO – WORLD BANK GROUP ȘI ESMAP

3.7.1.4. SOLURILE

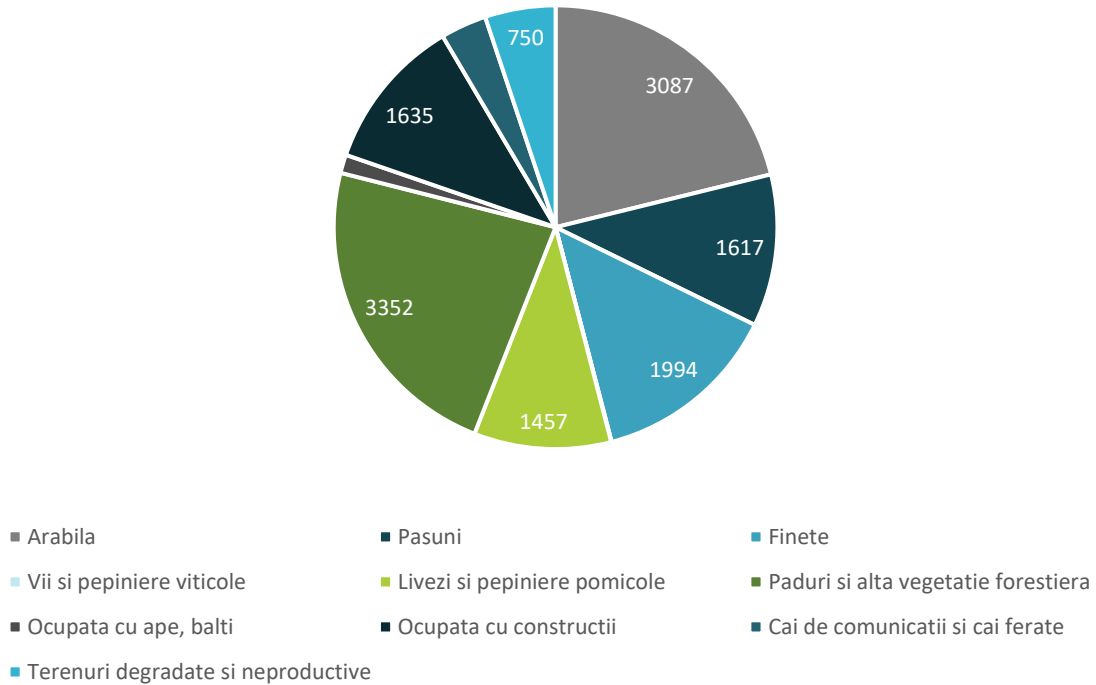
Localizarea municipiului Bistrița în unitatea de relief a Subcarpaților Transilvaniei determină prezența solurilor argiloiluviale brune podzolate, caracteristice dealurilor situate la nord și sud de localitate. De-a lungul luncii Bistriței sunt prezente soluri aluviale¹⁸⁷.

Solurile de pe teritoriul municipiului **sunt pretabile folosinței agricole**. Astfel, în ceea ce privește utilizarea fondului funciar, cea mai mare suprafață este ocupată de păduri și vegetație forestieră (3.352 ha – circa 23 %), urmată de terenurile arabile (3.087 ha – circa 21,17 %)¹⁸⁸. În total, în anul 2014, 8.160 ha aveau folosință agricolă (arabil, pășuni, fânețe, vii, livezi) – circa 56 % din teritoriul administrativ al municipiului Bistrița.

¹⁸⁷ Cf. Posea, G. (coord), (1983), *Enciclopedia Geografică a României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.

¹⁸⁸ Considerând suprafața totală a teritoriului administrativ de 14.582 ha (conform INS-Tempo).

Figura 193 Utilizarea fondului funciar (ha, 2014)

SURSA: SURSĂ DATE – BAZA DE DATE INS-TEMPO

3.7.1.5. VEGETAȚIA ȘI FAUNA

Municipiul Bistrița se află în ecoregiunea Munții Carpați, la limita dintre regiunea biogeografică alpină și cea continentală. Din punct de vedere al zonelor și etajelor de vegetație caracteristice teritoriului României, Municipiul Bistrița se află în etajul pădurilor de foioase, fiind prezente păduri de gorun cu carpen, în alternanță cu pajiști secundare, livezi și terenuri agricole ce au înlocuit vegetația naturală specifică. Lunca Bistriței este caracterizată printr-o vegetație azonală specifică¹⁸⁹.

Cea mai mare parte a fondului funciar al municipiului este ocupată de păduri – datele INSSE din anul 2014 indică o suprafață de 3.352 ha ocupată de păduri și altă vegetație forestieră – circa un sfert din suprafața teritoriului administrativ al municipiului. Cu toate acestea, conform datelor furnizate de către Direcția Silvică Bistrița-Năsăud, doar 41,05 ha reprezintă păduri aflate în proprietatea statului și în administrarea Direcției Silvice:

- Vișoara I Bistrița – 11,48 ha;
- Pepiniera Sărata I Bistrița – 14,06 ha;
- Sărata I Bistrița – 1,15 ha (teren destinat vânatului);
- Unirea I Bistrița – 14,36 ha (obiectiv militar).

¹⁸⁹ Cf. Posea, G. (coord), (1983), *Enciclopedia Geografică a României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.

De altfel, județul Bistrița-Năsăud este caracterizat prin faptul că circa 80 % din fondul forestier se află în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale. În cazul municipiului Bistrița, pădurile aflate în proprietatea publică a municipiului sunt localizate în sectorul median al dealurilor Bistriței¹⁹⁰.

Pe lângă serviciile ecosistemice oferite (stocare dioxid de carbon, atenuare microclimat urban etc.), zonele împădurite din municipiul Bistrița oferă un potențial important ca zone de agrement, dovadă în acest sens fiind amenajările deja existente (parc aventură Unirea – Wonderland, pădurea parc Schullerwald).

Fauna caracteristică pădurilor de foioase este reprezentată de **specii de interes cinegetic** precum cerbul, mistrețul, căpriorul, veverița, jderul, vulpea¹⁹¹. De altfel, pe teritoriul municipiului există un teren destinat vânătorului, aflat în administrarea Direcției Silvice Bistrița-Năsăud (UP Sărata I Bistrița).

O altă componentă importantă este reprezentată de fauna piscicolă. Fiind un sector de curs de apă situat în depresiuni intramontane, râul Bistrița se caracterizează, pe teritoriul municipiului, printr-un tip biocenotic potențial reprezentat (ca faună piscicolă) de clean și scobar. De altfel, râul Bistrița (sector Podul Mijlocenii Bârgăului – confluență Șieu, 25 km – deci întreaga lungime a sectorului de râu aflat pe teritoriul municipiului) este printre habitatele piscicole naturale contractate de către asociațiile de pescari recreativi prin contracte pentru utilizarea resurselor acvatice vii în scop recreativ¹⁹².

3.7.2. BIODIVERSITATEA. ARIILE NATURALE PROTEJATE

3.7.2.1. ARII NATURALE PROTEJATE DE INTERES COMUNITAR

Pe teritoriul administrativ al Municipiului Bistrița se află o singură arie naturală protejată de interes comunitar (sit Natura 2000). Este vorba despre **situl de importanță comunitară ROSCI0400 Șieu-Budac**, situat în partea de sud a teritoriului administrativ, cu o suprafață totală de 857,60 ha (din care circa 22 ha pe teritoriul administrativ al municipiului Bistrița, la limita sudică a acestuia, de-a lungul luncii râului Șieru). Custodele sitului este Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate.

În prezent SCI Șieu-Budac nu are un plan de management aprobat. Se află în curs de implementare proiectul *Elaborarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000 ROSCI0393 Someșul Mare, ROSCI0232 Someșul Mare Superior, ROSCI0400 Șieu-Budac, ROSCI0437 Someșul Mare între Mica și Beclean, ROSCI0095 La Sărătura, ROSCI0396 Dealul Pădurea Murei-Sângeorzu Nouși ROSCI0441 Viile Tecii și ariile protejate de interes național n2202 Masivul de sare de la Sărățel și 2208 La Sărătura -cod smis 124398*. Până la aprobarea planului de management, au fost stabilite la nivelul sitului ROSCI0400 Șieu-Budac obiective de conservare ce vizează următoarele specii de interes comunitar enumerate în Anexa II la Directiva 92/43/CEE¹⁹³:

- Specii de mamifere: *Lutra lutra* – vidră;
- Specii de pești: *Aspius aspius* – aun, *Gobio albipinnatus* – porcușor de nisip, *Golbio kessleri* - petroc, *Golbio uranoscopus* – petroc, chetrar, *Rhodeus sericeus amarus* – boarcă, *Sabanejewia aurata* – dunăriță, *Barbus meridionalis* – mreană.
- Specii de afmibieni: *Bombina variegata* – buhaiul de baltă cu burtă galbenă.

¹⁹⁰ Cf. Strategia de dezvoltare locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010 – 2030 actualizată 2015 – 2030.

¹⁹¹ Cf. Posea, G. (coord), (1983), *Enciclopedia Geografică a României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.

¹⁹² Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură – Lista habitatelor piscicole naturale contractate de către asociațiile de pescari recreativi prin contracte pentru utilizarea resurselor acvatice vii în scop recreativ la data 01.08.2021.

¹⁹³ Informații furnizate de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate – Bistrița-Năsăud.

Presiunile antropice semnificative pentru speciile de faună ce au determinat desemnarea sitului Natura 2000 Șieu-Budac sunt fragmentarea habitatului, pescuitul excesiv și poluarea accidentală a apei.

Foarte aproape de limita teritoriului administrativ al municipiului, către est, se află un alt sit de importanță comunitară: ROSCI0051 Cușma, cu o suprafață totală de 44.284 ha, reprezentând o zonă naturală ce aparține bioregionii alpine și continentale a nord-vestului Munților Călimani.

3.7.2.2. ARII NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL ȘI LOCAL

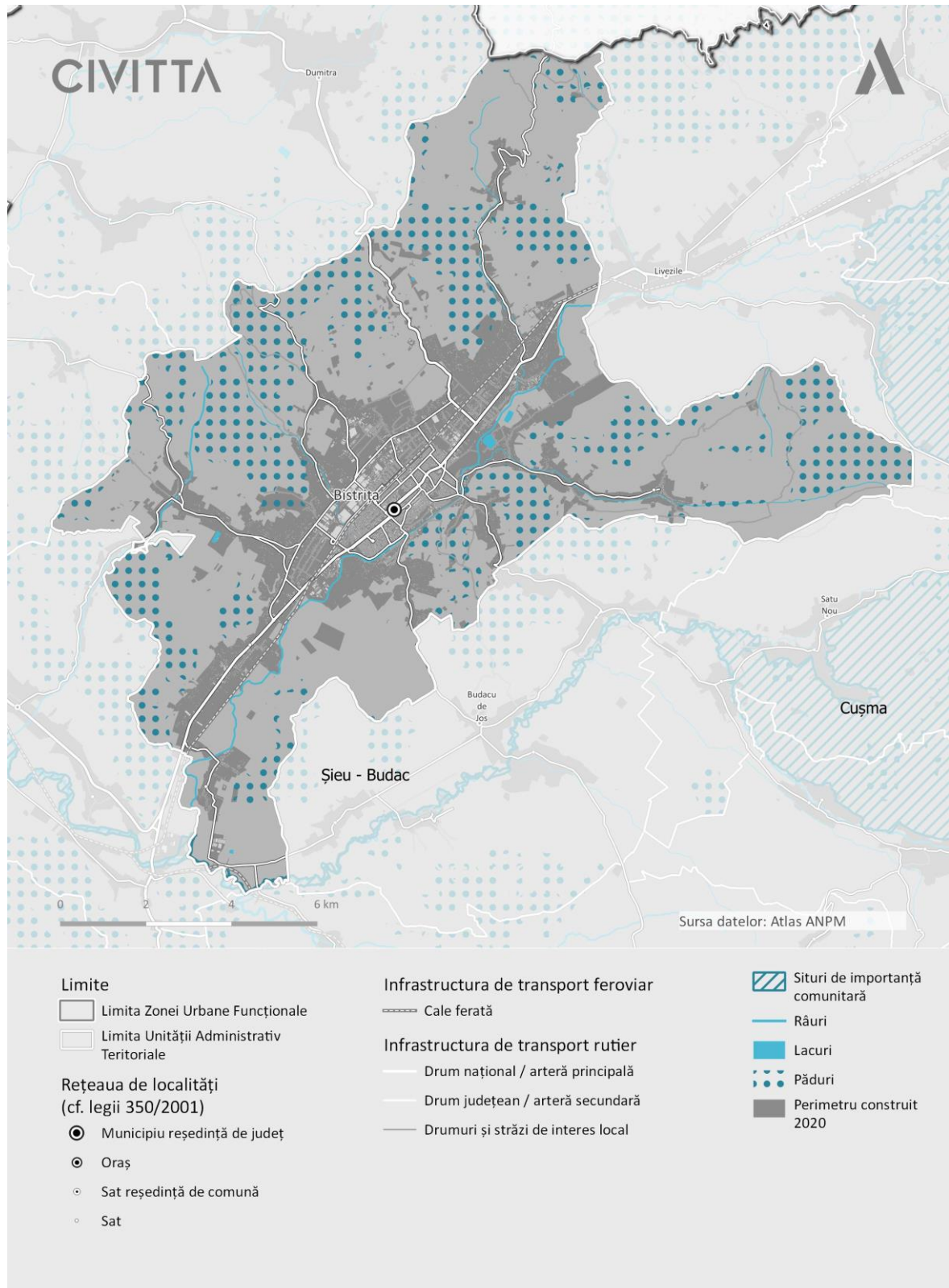
Pe teritoriul Municipiului Bistrița nu au fost declarate arii naturale protejate de interes național. În apropierea municipiului (la sud, pe teritoriul comunei Șieu-Măgheruș) se află aria naturală de interes național RONPA0219 Masivul de sare de la Sărățel.

În ceea ce privește ariile naturale protejate de interes local, pe teritoriul municipiului au fost declarate două astfel de arii: Parcul Municipal și Parcul Dendrologic al Colegiului Național "Liviu Rebreanu" Bistrița¹⁹⁴.

¹⁹⁴ Cf. Strategia de dezvoltare locală a municipiului Bistrița pentru perioada 2010 – 2030 actualizată 2015 – 2030.

Figura 194 Arii naturale protejate de interes comunitar în municipiul Bistrița

SURSA: LIMITE ARII NATURALE PROTEJATE – WEBSITE MINISTERUL MEDIULUI

3.7.3. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU

3.7.3.1. CALITATEA AERULUI

Inventarul de emisii pe anul 2019 la nivelul județului Bistrița-Năsăud identifică principalele surse de degradare a mediului la nivel județean, după cum urmează:

- Energie: majoritatea emisiilor de oxizi de sulf și azot provin din arderea combustibililor în sectorul rezidențial. Se remarcă o scădere a emisiilor totale de particule în suspensie PM_{2,5} și PM₁₀ în perioada 2013-2018.
- Industria: majoritatea emisiilor de substanțe acidifiante provine din fabricarea bateriilor. Emisiile de metale grele provin din fabricarea bateriilor (plumbul), a cărămidilor (arsen și mercur) și a sticlei și produselor din sticlă.
- Transport: majoritatea emisiilor de dioxizi de azot și pulberi în suspensie provin din traficul rutier. De altfel, se remarcă o creștere a emisiilor de particule în suspensie PM_{2,5} și PM₁₀ în perioada 2013 – 2018.

În cazul municipiului Bistrița, principalele surse de degradare a calității aerului sunt sursele mobile (transportul auto), cele industriale (concentrare a activității industriale pe platforma situată la nord de calea ferată) și cele menajere (sisteme individuale de producere și distribuție a energiei termice și a apei calde).

Pe teritoriul municipiului Bistrița există o instalație ce intră sub incidența Directivei 2008/1/CE IPPC privind controlul integrat al poluării, conform datelor furnizate de către APM Bistrița-Năsăud pentru anul 2020. Este vorba despre o sursă industrială de degradare a calității mediului, cu impact potențial asupra calității tuturor factorilor de mediu (aer, apă, sol, factori biotici).

Tabel 44 – Instalații IPPC în municipiul Bistrița

NR. CRT.	NUME SOCIETATE	ADRESĂ AMPLASAMENT	ACTIVITATE PRINCIPALĂ
1.	SC ROMBAT SA	Str. Drumul Cetății nr. 6-6A	Prelucrarea metalelor neferoase; Producerea compușilor chimici anorganici

Sursă: APM Bistrița-Năsăud

Pe teritoriul municipiului se găsesc, de asemenea, 11 agenți economici cu instalații înscrise în registrul COV solvenți. Deși cea mai mare parte a acestora se află în municipiul Bistrița, în zona industrială aflată la nord de calea ferată, există agenți economici ce vehiculează compuși organici volatili și în localitățile componente Unirea (spre nord-est) și Viișoara (spre sud-vest). La acești agenți economici se adaugă încă 12 instalații de încărcare în instalațiile de depozitare la stațiile de benzină din municipiu¹⁹⁵.

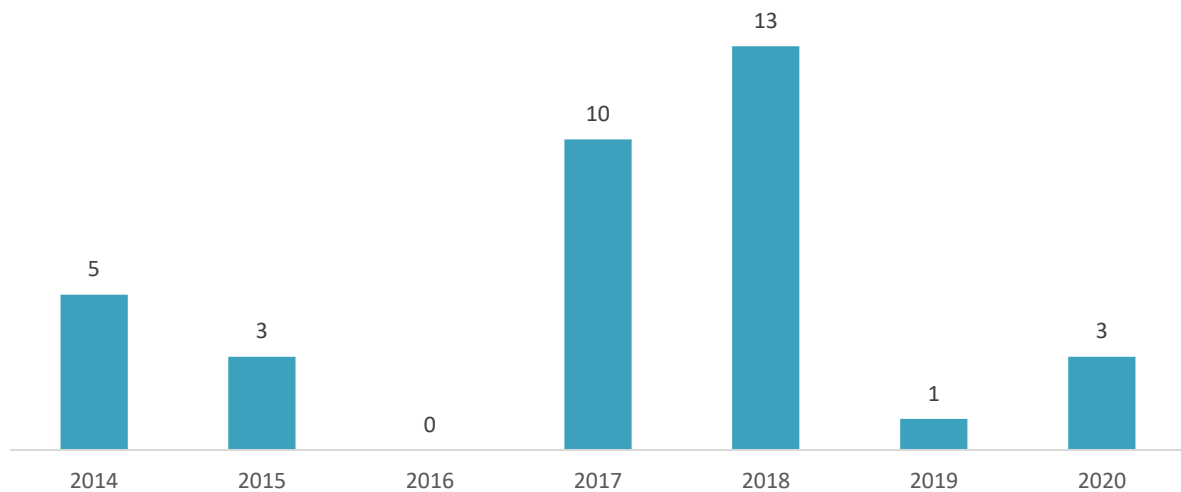
Monitorizarea calității aerului se realizează, la nivelul municipiului Bistrița, prin stația automată BN-1, parte a Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului. Este o stație de tip fond urban, amplasată în incinta Agenției pentru Protecția Mediului Bistrița-Năsăud, în sudul municipiului, în apropiere de parcul municipal. Poluanții monitorizați de stație sunt dioxid de sulf (SO₂), oxizii de azot (NO₂, NO, NO_x), monoxid de carbon (CO), ozon (O₃), pulberi în suspensie (PM₁₀) și benzen (C₆H₆)¹⁹⁶.

¹⁹⁵ Cf. informații furnizate de către APM Bistrița-Năsăud.

¹⁹⁶ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

În perioada 2014-2020, stația a înregistrat depășiri doar în cazul indicatorilor PM10 (depășiri ale valorilor limită zilnice de $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – cu mențiunea că în anul 2016 poluantul nu a fost măsurat – vezi graficul de mai jos) și în cazul indicatorului ozon (o singură depășire a valorii țintă pentru protecția sănătății umane, în anul 2017). Se remarcă o tendință de scădere a numărului de depășiri ale valorilor limită zilnice ale concentrației de pulberi în suspensie PM10 în aer, comparativ cu valorile mari înregistrate în anii 2017 și 2018. În anul 2020, depășirile au avut loc în noiembrie-decembrie, pe fondul umidității relative ridicate a aerului, al calmului atmosferic și al temperaturilor scăzute, ce conduc la creșterea consumului de combustibil folosit pentru încălzirea locuințelor¹⁹⁷.

Figura 195 Număr depășiri valori limită zilnice pentru indicatorul PM10, stația BN1, 2014-2020

Sursă: APM Bistrița-Năsăud

Analiza evoluției concentrațiilor medii anuale la principalii poluanți atmosferici indică faptul că **municipiul Bistrița beneficiază de o calitate bună a aerului**, valorile măsurate situându-se mereu cu mult sub valorile limite anuale – vezi tabelul de mai jos.

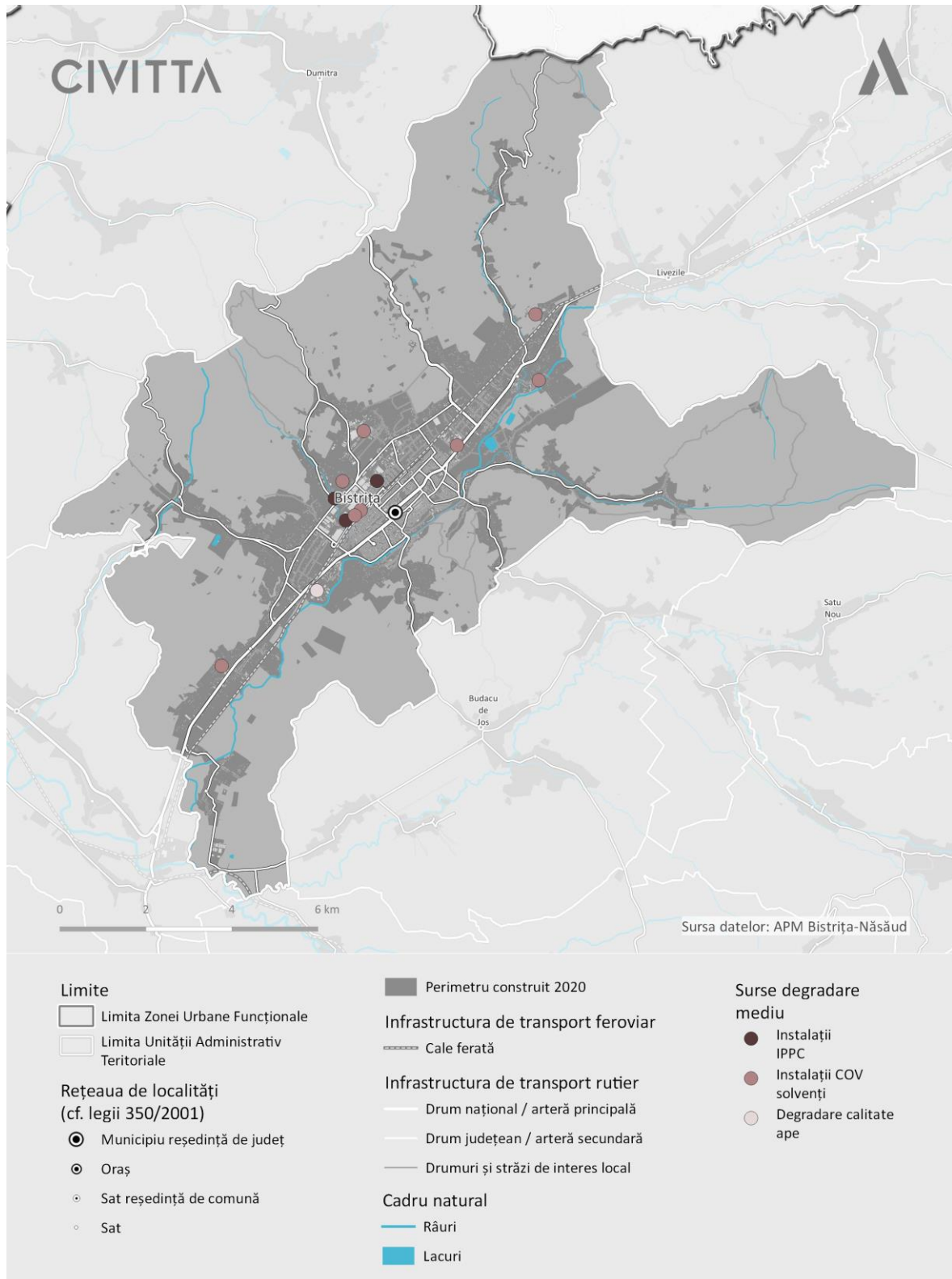
Tabel 45 – Evoluția concentrațiilor medii anuale la principalii poluanți atmosferici monitorizați

POLUANT/ AN	SO ₂	NO ₂	PM10	O ₃
2016	6,61 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	10,72 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	19,43 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
2017	5,98 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	23,44 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	25,88 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	38,64 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
2018	4,25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	24,58 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	16,97 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	31,09 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
2019	3,62 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	26,27 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	11,08 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	35,14 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
2020	4,26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	23,19 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	14,25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	41,77 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Valoare limită anuală	-	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-

Sursă: APM Bistrița-Năsăud

¹⁹⁷ Ibidem.

Figura 196 Surse de degradare a mediului în municipiul Bistrița

SURSA: LIMITE ARII NATURALE PROTEJATE – WEBSITE MINISTERUL MEDIULUI

În ceea ce privește poluarea fonică din municipiul Bistrița, rezultatele măsurărilor de zgomot efectuate în cursul anului 2020 de către Agenția pentru Protecția Mediului Bistrița-Năsăud au relevat 12 depășiri ale limitelor admise, principala sursă de zgomot fiind traficul rutier¹⁹⁸:

- 5 depășiri ale limitei minime admise (75 dB), fără depășirea limitei maxime admise (85 dB), în cazul străzilor de categorie tehnică I din municipiu: Calea Moldovei (3 depășiri), Bulevardul Libertății, Bulevardul Republicii.
- 2 depășiri ale limitei admise (70 dB) în cazul străzilor de categorie tehnică II: Bulevardul Decebal, Str. Gen. Gr. Bălan.
- 2 depășiri ale limitei admise (60 dB) în parcul municipal Bistrița.
- O depășire a limitei admise (65 dB) în piețe și spații cu destinație comercială: zona comercială Mall.

Primăria Municipiului Bistrița nu a elaborat un plan de acțiune pentru prevenirea și reducerea zgomotului ambiental.

Primăria Municipiului Bistrița a realizat în anul 2020 o serie de investiții menite să reducă efectele negative ale poluării aerului (inclusiv poluarea fonică) asupra sănătății populației. Acestea au vizat amenajarea străzilor în noile zone rezidențiale, consolidare, reabilitarea și modernizarea unor străzi existente, precum și o serie de proiecte din domeniul mobilității urbane durabile, finanțate din fonduri europene¹⁹⁹:

- Reconfigurarea axei de transport public pe traseul Str. Gării – B-dul Decebal – Str. Andrei Mureșanu – Str. Năsăudului.
- Linie verde de transport public utilizând mijloace de transport cu motor electric, hibrid sau cu normă de poluare redusă.
- Amenajare piste pentru cicliști în municipiul Bistrița – etapa I.
- Centru intermodal de transport public strada Gării – strada Tărpiului – strada Industriei.

3.7.3.2. CALITATEA APEI

Conform datelor furnizate de către SGA Bistrița-Năsăud, cea mai importantă sursă cu potențial de degradare a calității apelor este **stația de epurare a apelor urbane uzate**, aflată în administrarea companiei de apă-canal SC AQUABIS SA. Stația de epurare are o capacitate proiectată de 148.608 locuitori echivalenți, în anul 2020 capacitatea funcțională fiind de 105.246 locuitori echivalenți²⁰⁰. Planul de Management al Bazinului Hidrografic Someș-Tisa identifică stația de epurare din municipiul Bistrița ca fiind o stație de epurare cu treaptă mecano-biologică, ce poluează cursul de apă al Bistriței cu metale grele (Pb, Ni), impactul nefiind însă unul semnificativ.

Alte surse de degradare a calității apelor prezente pe teritoriul municipiului sunt sursele de poluare difuze (agricultura, traficul auto, depunerile atmosferice), dar și **existența unor gospodării neracordate sau fără acces la rețelele de alimentare cu apă și canalizare**. În perioada 2014-2020 nu au fost înregistrate poluări accidentale care să afecteze calitatea apelor din municipiul Bistrița.

Astfel, corpul de apă râul Bistrița a înregistrat între anii 2014-2020 un potențial ecologic moderat, starea chimică fiind bună.

¹⁹⁸ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

¹⁹⁹ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

²⁰⁰ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

În ceea ce privește calitatea apelor subterane, corpul de apă freatică ROSO09 Someșul Mare **înregistrează o stare chimică bună** (nu au fost înregistrate depășiri ale valorilor prag la niciun indicator)²⁰¹.

În vederea reducerii degradării calității apelor din surse agricole, în 2013 Primăria Municipiului Bistrița a adoptat **Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole pentru municipiul Bistrița și localitățile componente**. Acesta prevedea reguli și măsuri privind amplasarea și dimensionarea spațiilor de depozitare a gunoiiului de grajd, perioade de interdicție în aplicarea îngrășămintelor organice și/sau minerale, reducerea pierderilor de azot din îngrășăminte, documente de evidență privind gestiunea nutrienților, pășunatul liber și menținerea animalelor de pășune și realizarea bilanțului de azot la nivelul municipiului Bistrița.

De asemenea, *Proiectul Regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014 – 2020* prevede extinderea rețelei de apă potabilă (pe 34 de străzi / tronsoane de străzi) și a rețelei de canalizare pe 49 de străzi / tronsoane de străzi din municipiul Bistrița,

3.7.3.3. CALITATEA SOLULUI

Conform bazei de date INSSE Tempo Online din anul 2014, terenurile degradate și neproductive reprezintă circa 5 % din suprafața fondului funciar a municipiului Bistrița (750 ha).

Pe teritoriul administrativ al municipiului **au fost identificate 4 situri incluse în inventarul preliminar al siturilor contaminate și potențial contaminate** din județul Bistrița-Năsăud, cu o suprafață totală de 9,56 ha – vezi tabelul de mai jos. Două dintre aceste situri, cu o suprafață totală de 7,1 ha, au fost închise sau remediate în proporție de 100 % - este cazul depozitelor de deșeuri menajere închise (SC URBANA SA, SC CODRISOR SRL), aflate în monitorizare postînchidere conform prevederilor HG nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor²⁰².

Tabel 46 – Inventarul preliminar al siturilor contaminate/potențial contaminate la nivelul municipiului Bistrița, 2018

NR. CRT.	TIP SIT CONTAMINAT	ADMINISTRATOR / PROPRIETAR	LOCALIZARE SIT	NATURA SURSEI DE POLUARE	SUPRAFAȚA CONTAMINATĂ
1.	Haldă de zgură	SC ARIO SA	Viișoara	Deșeuri de turnătorie	2,4 ha
2.	Depozit deșeuri menajere	SC URBANA SA	Mun. Bistrița	Deșeuri menajere	4,9 ha
3.	Depozit deșeuri menajere	SC CODRISOR SRL	Mun. Bistrița	Deșeuri menajere	2,2 ha
4.	Depozit combustibil petrolier	Direcția de Servicii Publice Bistrița – Serviciul de termoficare	Mun. Bistrița	Hidrocarburi petroliere	0,06 ha

Sursă: APM Bistrița-Năsăud

Depozitul de deșeuri industriale periculoase *Halda de zgură* (ce a aparținut SC ARIO SA) nu a fost preluat în *Inventarul Județean al Siturilor Potențial Contaminate, al celor Contaminate și al siturilor Remediate*, fiind vorba despre un depozit ce se regăsește în HG 349/2005 privind depozitarea deșeurilor – depozite de deșeuri industriale periculoase care sistează/încetează depozitarea până la 31 decembrie 2006. În prezent,

²⁰¹ Cf. ABA Someș-Tisa – Planul de Management al Bazinului Hidrografic Someș-Tisaa 2016-2021.

²⁰² Cf. informații furnizate de către APM Bistrița-Năsăud.

depozitul constituie obiectul cauzei C-301/17 cu privire la **aplicarea necorespunzătoare a Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri**²⁰³.

La sursele de degradare a calității solurilor menționate anterior se adaugă și **gestiunea necorespunzătoare a deșeurilor**. Astfel, conform informațiilor furnizate de către Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Bistrița-Năsăud, în ultimii 5 ani au fost aplicate 29 de sancțiuni contravenționale în valoare de 88.000 lei pentru încălcarea prevederii Legii 211/2011 privind regimul deșeurilor. Amenzile au fost aplicate unor persoane fizice care au abandonat deșeuri în afara spațiilor autorizate sau care au incendiat deșeuri pe raza localităților Bistrița (14 sancțiuni), Sigmir (6), Vișoara (4), Unirea (3) și Ghinda (2).

O altă presiune asupra calității solurilor este reprezentată de creșterea suprafețelor construite. Astfel, în ultimii 5 ani (2016 – 2020), suprafața construită a municipiului Bistrița a crescut cu circa 40 ha (9,70 %), de la 321,53 ha la 352,71 ha. În aceeași perioadă, numărul de locuințe din municipiul Bistrița a crescut cu circa 5 % (+ 1.758 locuințe, conform bazei de date INS Tempo).

Realizată într-un mod necontrolat, fără o planificare urbană adecvată, expansiunea urbană poate conduce la creșterea ponderii suprafețelor artificiale (creșterea gradului de sigilare a solului) și, implicit, la **accentuarea problemelor legate de insula de căldură urbană**, caracteristice zonelor urbane dense, cu puține suprafețe acoperite de vegetație.

Din punct de vedere al claselor de calitate, terenul arabil al municipiului Bistrița se încadrează în clasele IV (521 ha) și V (2.044 ha) de calitate²⁰⁴.

3.7.3.4. CALITATEA FACTORILOR BIOTICI

Pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud a fost identificată **prezența mai multor specii invazive**: *Erigeron annuus* – bunghișorul american, *Impatiens glandulifera* – slăbănogul himalaian, *Reynoutria japonica* – troscot japonez, *Amorpha fruticosa* – salcâm pitic, *Robinia pseudoacacia* – salcâm, *Solidago canadensis* – sânziana de grădină și *Ambrosia artemisiifolia* – ambrozia²⁰⁵.

În ceea ce privește starea de conservare a speciilor de interes comunitar și situația speciilor invazive din aria naturală protejată ROSCI0400 Șieu-Budac, vor fi disponibile mai multe date după elaborarea studiilor realizate în vederea elaborării planului de management.

Un indicator util în evaluarea rezilienței climatice a unui oraș este suprafața spațiilor verzi amenajate. Conform bazei de date INS Tempo Online, în 2020 municipiul Bistrița avea o suprafață de spații verzi amenajate de 330 ha, în ușoară creștere față de anul 2014 (326 ha). Prin urmare, municipiul Bistrița avea în 2020 o suprafață de spațiu verde de 34,87 mp/locuitor²⁰⁶, **considerabil peste norma reglementată la nivel național de 26 mp/locuitor**²⁰⁷. Astfel, spațiile verzi reprezintă 8,6 % din suprafața intravilană a municipiului²⁰⁸.

Printre spațiile verzi publice ale municipiului se numără și cele două arii naturale protejate de interes local:

²⁰³ *Ibidem*.

²⁰⁴ Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole pentru municipiul Bistrița și localitățile componente

²⁰⁵ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

²⁰⁶ Considerând populația după domiciliu a municipiului Bistrița la 1 ianuarie 2020 – 94.625 locuitori conform INS Tempo.

²⁰⁷ Conform OUG 114/2007 ce modifică și completează OUG 195/2005 privind protecția mediului: *Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura din terenul intravilan o suprafață de spațiu verde de minimum 26 mp/locuitor până la data de 31 decembrie 2013.*

²⁰⁸ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

- Parcul Municipal – suprafață totală de 7 ha, situat în zona centrală a municipiului, la sud de centrul istoric.
- Parcul Dendrologic al Colegiului Național "Liviu Rebreanu" Bistrița – suprafață de 8.393 mp, aflat tot în zona centrală a municipiului, în incinta Colegiului Național.

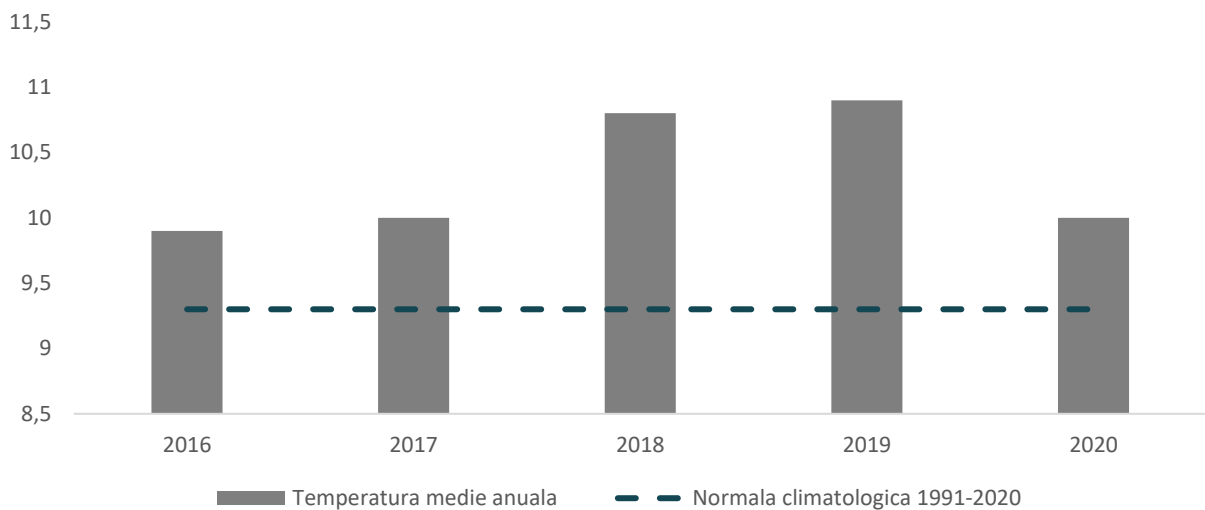
Se remarcă faptul că majoritatea spațiilor verzi sunt concentrate în zona centrală și peri-centrală a municipiului Bistrița, fiind necesare investiții pentru extinderea spațiilor verzi și în localitățile componente, precum și în noile cartiere rezidențiale.

3.7.4. RISCURI ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

3.7.4.1. IMPACTUL PROGNOZAT AL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

În anul 2020, temperatura medie anuală la stația meteorologică Bistrița a fost de 10 °C, cu 0,7 °C mai mare decât temperatura medie multianuală din perioada 1991 – 2020 (normala climatologică)²⁰⁹. Din graficul de mai jos reiese faptul că, în ultimii 5 ani (2016-2020), temperatura medie anuală s-a situat mereu peste normala climatologică din ultimele 3 decenii.

Figura 197 Evoluția temperaturii medii anuale la stația meteorologică Bistrița

Sursă: Prelucrare după date APM Bistrița-Năsăud

Scenariile realizate privind impactul prognozat al schimbărilor climatice indică un **risc moderat pentru zona Municipiului Bistrița**. În cadrul programului EURO-CORDEX, modelările realizate pe 6 modele climatice regionale indică o creștere prognozată a temperaturii medii anuale în județul Bistrița-Năsăud între 1,2°C și 1,3°C, comparativ cu media multianuală a intervalului de referință 1971-2000. În ceea ce privește cantitatea medie anuală de precipitații, estimările sugerează o **creștere a sumei anuale a precipitațiilor cu 5-10%** comparativ cu același interval de referință²¹⁰.

Pentru perioada 2021 – 2050 se estimează o **creștere medie a temperaturii aerului iarna de circa 1,5°C** față de intervalul 1971-1990 (în condițiile scenariului RCP 8.5 - vezi figura de mai jos). Pentru perioada 2070

²⁰⁹ Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

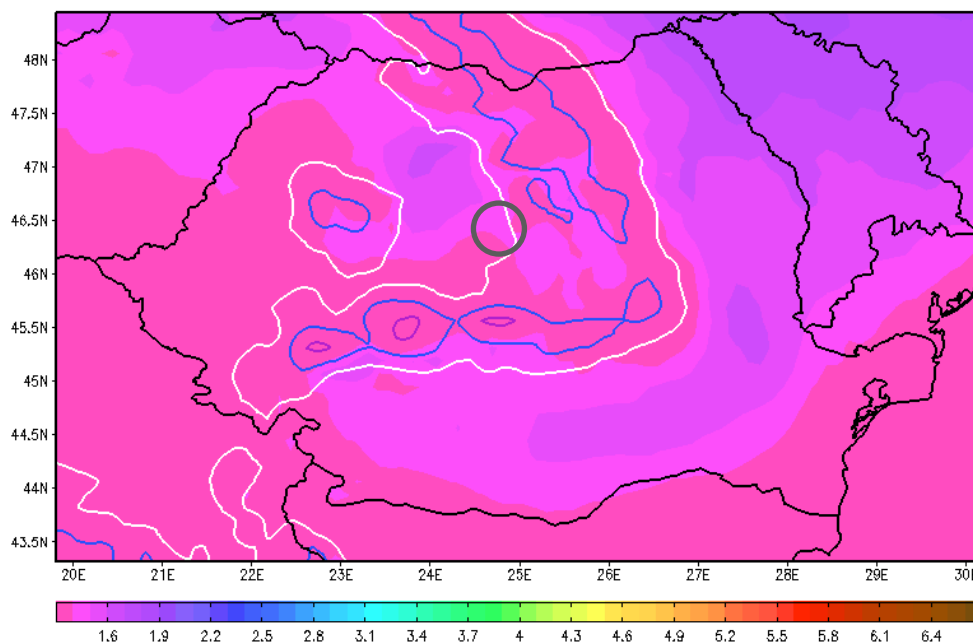
²¹⁰ *Ibidem*.

– 2099, față de același interval 1971 – 1990 și în condițiile aceluiași scenariu, creșterea medie a temperaturii aerului vara este estimată la circa 3,7 °C, ceea ce ar însemna o creștere a incidenței valurilor de căldură.

În ceea ce privește regimul pluviometric, se estimează o ușoară creștere a cantității medii de vară a precipitațiilor (0 - 5 %) în intervalul 2021-2050 față de intervalul 1971-2000, în condițiile scenariului RCP 8.5. Pentru perioada 2070-2099, față de același interval și în condițiile aceluiași scenariu se preconizează însă o scădere de până la 5 % a cantității medii de vară a precipitațiilor.

Aceste schimbări ale parametrilor climatici (temperatură, precipitații) vor avea un impact și asupra altor caracteristici climatice. Astfel, în condițiile aceluiași scenariu RCP 8.5, se estimează o reducere medie a grosimii stratului de zăpadă cu 70 – 80 % în intervalul 2070 – 2099 față de intervalul 1971-2000, fapt ce ar reduce drastic potențialul de practicare a sporturilor de iarnă în zona municipiului Bistrița²¹¹.

Figura 198 Creșterea medie a temperaturii aerului iarna în intervalul 2021-2050²¹²

SURSA: BOJARIU ET AL. (2015). SCHIMBĂRILE CLIMATICE – DE LA BAZELE FIZICE LA RISURI ȘI ADAPTARE. EDITURA PRINTECH, BUCUREȘTI.

Strategia Națională privind Schimbările Climatice (2013-2020) prevede două categorii importante de măsuri. Prima categorie este reprezentată de măsurile de atenuare a schimbărilor climatice și vizează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă. Astfel, printre tipurile de măsuri propuse se numără utilizarea pe scară largă a energiei regenerabile nepoluante, eficientizarea energetică a clădirilor rezidențiale, a clădirilor publice sau a sistemelor de iluminat public și tranziția către sisteme de transport electrice.

A doua categorie este reprezentată de măsurile de adaptare la efectele schimbărilor climatice, considerând atât schimbările survenite în regimul termic sau pluviometric, cât și tendința de creștere a incidenței hazardelor naturale. Printre măsurile de adaptare se numără cele ce vizează diminuarea vulnerabilității localităților față de riscuri naturale sau creșterea suprafețelor acoperite cu vegetație.

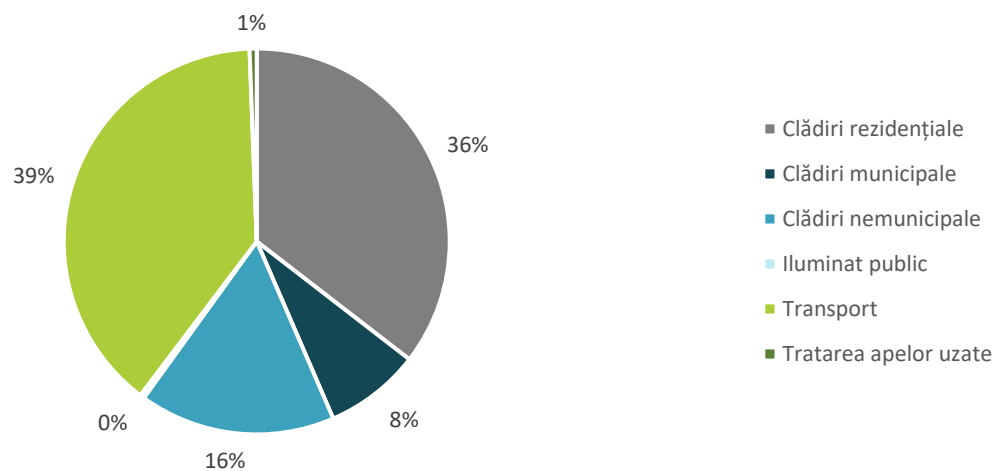
²¹¹ Cf. Bojariu et al. (2015). *Schimbările climatice – de la bazele fizice la riscuri și adaptare*. Editura Printech, București.

²¹² Față de intervalul 1971 – 2000, în condițiile scenariului RCP 8.5.

În anul 2019 a fost elaborat Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Bistrița, ce continuă demersurile de planificare ale municipiului Bistrița în domeniul energiei și climei, începute cu Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă 2014-2020.

Conform analizelor ce fundamentează acest plan de acțiune, consumul total de energie la nivelul municipiului Bistrița era, în 2018, de circa 1,6 milioane MWh. Cea mai mare pondere a consumului total de energie o au transportul (circa 48 %) și clădirile rezidențiale (circa 30 %). De altfel, clădirile rezidențiale au fost responsabile pentru cea mai mare parte a emisiilor CO₂ rezultate din consumul de energie electrică și din consumul de gaze naturale, iar transportul privat a fost responsabil pentru cea mai mare parte a emisiilor CO₂ rezultate din consumul de carburanți²¹³. În ceea ce privește situația emisiilor totale de CO₂ pe sectoare producătoare, ea este prezentată în graficul de mai jos.

Figura 1. Ponderea emisiilor totale CO₂ pe sectoare producătoare, %, 2018

SURSA: PRELUCRARE DATE DIN PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU ENERGIE DURABILĂ ȘI CLIMĂ AL MUN. BISTRIȚA

Se remarcă faptul că **majoritatea sectoarelor au înregistrat o creștere a emisiilor CO₂ în intervalul 2008-2018**. Acestea s-au dublat în sectorul transportului (ca urmare a creșterii numărului de autovehicule utilizate pentru transportul privat) și au crescut de peste 2,5 ori în sectoarele clădirilor municipale și clădirilor rezidențiale (ca urmare a creșterii numărului de locuințe)²¹⁴. Este, așadar, necesară luarea unor măsuri pentru eficientizarea energetică a fondului construit din municipiul Bistrița.

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al Municipiului Bistrița propune următoarele măsuri până în anul 2030:

- Pentru clădiri rezidențiale:
 - o Îmbunătățirea performanței energetice a anvelopei și instalațiilor clădirilor rezidențiale;
 - o Construirea clădirilor noi având în vedere normele minime de proiectare și execuție din punct de vedere al eficienței energetice;
- Pentru clădiri municipale:

²¹³ Cf. Planul de Acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița.

²¹⁴ Cf. datelor prezentate în Planul de Acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița.

- Îmbunătățirea performanței energetice a anvelopei și instalațiilor clădirilor municipale (cu destinație educațională, curativă, culturală, administrativă);
- Creșterea eficienței utilizării energiei în exploatarea clădirilor publice;
- Pentru iluminatul public:
 - Creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public;
- Pentru transport:
 - Creșterea calității infrastructurii de transport și eficientizarea energetică a sectorului;
- Colectarea deșeurilor:
 - Îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor și valorificarea acestora;

Astfel, se remarcă gradul ridicat de implicare din ultimii ani a Primăriei Municipiului Bistrița în proiecte ce vizează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră:

- În anul 2020, investițiile în reabilitarea termică a blocurilor de locuințe din municipiu au fost de aproape 8 milioane de lei din bugetul local, fonduri europene și credite interne. De altfel, în perioada 2014-2020 Primăria Municipiului Bistrița a implementat 8 proiecte de eficientizare energetică a clădirilor rezidențiale, prin care **s-au reabilitat termic 74 de blocuri de locuințe**. Pentru perioada 2021-2027 a fost demarată procedura pentru achiziția documentației tehnico-economice pentru 37 de blocuri, pentru alte 27 de blocuri procedura aflându-se în pregătire²¹⁵.
- Au fost desfășurate o serie de proiecte pentru promovarea economiei de energie, a măsurilor de eficiență energetică și a resurselor de energie regenerabilă:
 - Proiectul HOTMAPS – Instrumente de tip Open Source pentru Cartografierea și Planificarea Sistemelor Energetice de Încălzire și Răcire – finalizat în septembrie 2020.
 - Proiectul "Our buildings" – suport tehnic acordat municipalităților în definirea strategiilor de renovare a clădirilor.
 - Elaborarea Planului de renovare pe termen lung al stocului de clădiri publice din municipiul Bistrița, orizont 2021-2050 (în armonizare cu Planul de Acțiune privind energia durabilă al municipiului Bistrița).
 - Proiectul "Zero Carbon Cities" (URBACT III), ce a avut ca obiectiv stabilirea, pe baze științifice a țintelor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon și a Planurilor Integrate de Acțiune pentru Climă în orașele partener. Pentru municipiul Bistrița, au fost conturate ca domenii principale de acțiune privind reducerea emisiilor de CO₂: clădiri publice, rezidențiale și nerezidențiale; iluminat public; transport public, privat și comercial; producția locală de energie regenerabilă; deșeuri.
- Municipiul Bistrița s-a înscris în competiția "European Green Leaf Award 2022"²¹⁶.

Conform datelor furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița, **în perioada 2014-2020 nu au fost implementate proiecte de eficientizare energetică a clădirilor publice**, pentru perioada 2021-2027 fiind estimată necesitatea depunerii a 10 astfel de proiecte.

²¹⁵ Cf. Date furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița.

²¹⁶ Competiția a fost câștigată de orașele Valongo (Portugalia) și Winterswijk (Țările de Jos).

Pe lângă proiectele implementate de către Primăria Municipiului Bistrița, se remarcă și contribuția Consiliului Județean Bistrița la creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din municipiu, prin următoarele proiecte implementate în perioada de programare 2014-2020:

- Creșterea eficienței energetice a secțiilor externe ale Spitalului Județean de Urgență Bistrița situate pe strada Alba Iulia nr. 7 Bistrița – valoare totală proiect 8.874.031,59 lei.
- Creșterea eficienței energetice a secțiilor externe ale Spitalului Județean de Urgență Bistrița situate pe strada Ghinzii nr. 26 Bistrița – valoare totală proiect 3.876.683,96 lei.

Municipiul Bistrița **beneficiază de un fond forestier important**, suprafața pădurilor ocupând circa 23% din teritoriul administrativ. **Conservarea și extinderea zonelor împădurite devine foarte importantă** pentru asigurarea unui microclimat favorabil în municipiu. De cealaltă parte, se remarcă și **suprafața mare de spații verzi în interiorul localităților** de pe teritoriul administrativ (330 ha), suprafața de spațiu verde fiind de circa 35 m²/locuitor.

Pe lângă intervenții care să asigure creșterea suprafeței de spații verzi și a suprafeței împădurite, Municipiul Bistrița își poate crește reziliența printr-o gestiune mai atentă a lucrărilor hidrotehnice existente pe teritoriul său, în vederea reducerii riscului la inundații – vezi subcapitolul următor.

3.7.4.2. VULNERABILITATEA LA RISCURI NATURALE

Municipiul Bistrița este inclus în zona de intensitate de gradul VI pe scara Mercalli, având o vulnerabilitate scăzută la cutremure de pământ²¹⁷. Valoarea de vârf a accelerației terenurilor pentru cutremurele cu interval mediu de recurență de 225 ani (20 % probabilitate de depășire în 50 de ani) este de **doar 0,10g în zona Municipiului Bistrița**²¹⁸. De altfel, conform datelor furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița, pe teritoriul municipiului nu există clădiri expertizate și încadrate în clase de risc seismic.

Conform Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a V-a – Zone de risc natural, Municipiul Bistrița prezintă **potențial ridicat de producere a alunecărilor de teren primare**. Hărțile de risc la alunecări de teren realizate la nivelul județului Bistrița indică, în cazul Municipiului Bistrița, **un potențial de producere al alunecărilor mediu** pe întreg teritoriul administrativ – coeficientul mediu de hazard la alunecare (Km) are valori de 0,10-0,30 (probabilitate medie) de-a lungul văii Bistriței, în cea mai mare parte a teritoriului intravilan, și de 0,31 – 0,40 (probabilitate medie-mare) pe dealurile aflate la nord și sud de municipiu²¹⁹.

Localizarea municipiului la interferența mai multor structuri geomorfologice determină **prezența unor alunecări de teren pe versanții văilor**, un exemplu fiind alunecările de teren activate în zona dealului Codrișor. Astfel, zonele de versant cu pante de peste 15 grade, lipsite de vegetație și ocupate cu construcții sunt considerate zone cu probabilitate mare a alunecărilor de teren. Aceste zone se găsesc²²⁰:

- În partea de sud-vest a municipiului, pe partea stângă a localității Viișoara;
- În zona dealului Codrișor;
- La nord de localitatea Ghinda, în zona Wonderland;

²¹⁷ Cf. Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor în domeniul situațiilor de urgență Bistrița-Năsăud actualizat în anul 2019.

²¹⁸ Cf. Hărții de zonare seismică a României - codul P100-1/2013.

²¹⁹ Cf. Harta de risc la alunecare – Harta Generală – SEARCH CORPORATION, *Întocmirea hărților de risc natural la nivelul teritoriului județului Bistrița-Năsăud*.

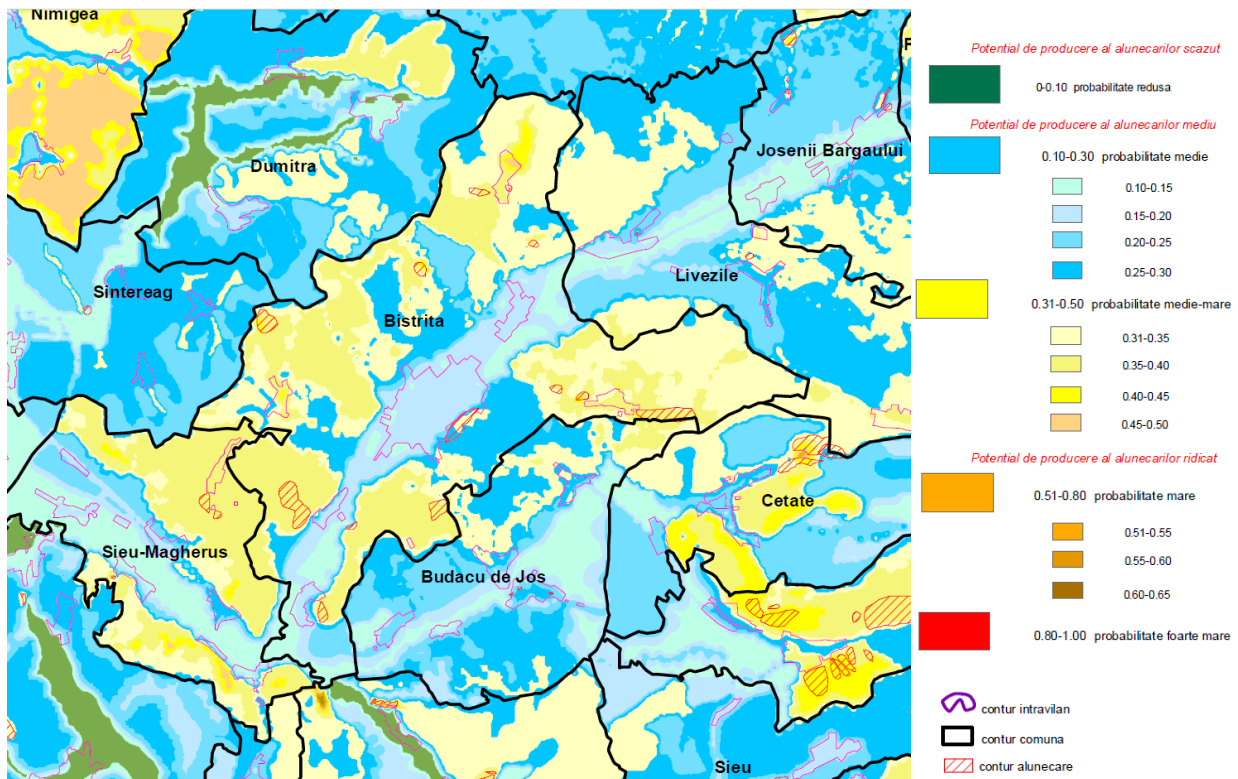
²²⁰ Cf. Planul de Acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița.

- Valea Jelnei;
- Valea Slătiniței;
- În partea de nord a localității Slătinița.

În anul 2018, în municipiul Bistrița a fost produsă o alunecare de teren pe Str. Amurgului, Valea Ghinzii, în 28-30 martie, fiind afectate 3 case²²¹.

Figura 199 Vulnerabilitatea la alunecări de teren în municipiul Bistrița

SURSA: HARTA DE RISC LA ALUNECARE – HARTA GENERALĂ – SEARCH CORPORATION, (2013), ÎNTOCMIREA HĂRȚILOR DE RISC NATURAL LA NIVELUL TERITORIULUI JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂȘĂUD.

Conform Planului de Analiză și Acoperire a Riscurilor la nivelul județului Bistrița-Năsăud, Municipiul Bistrița (împreună cu localitățile componente Slătinița, Unirea, Vișoara, Sărata și Ghinda) este vulnerabil la inundații pe cursurile de apă Bistrița, Slătinița, Căstăilor (Tărpiu), Ghinda și pe canalul de gardă al râului Bistrița. În total, **pot fi afectate de inundații 255 de gospodării**, 20 de blocuri de locuințe, 13 obiective economice, 14 km de drum – vezi tabelul de mai jos.

Tabel 47 – Obiective ce pot fi afectate de inundații la nivelul municipiului Bistrița

LOCALITATE	CURS DE APĂ	OBIECTIVE AFLATE ÎN ZONE DE RISC LA INUNDAȚII
Municipiul Bistrița	Râul Bistrița	Zonă apărată;
	Valea Căstăilor (Tărpiu)	20 de blocuri de locuințe, 6 obiective economice

²²¹ Cf. Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor în domeniul situațiilor de urgență Bistrița-Năsăud actualizat în anul 2019.

LOCALITATE	CURS DE APĂ	OBIECTIVE AFLATE ÎN ZONE DE RISC LA INUNDAȚII
	Canal gardă	3 km DN, 6 obiective economice
Loc. componentă Slătinița	Valea Slătinița	10 gospodării, 20 ha teren agricol, 5 km DC
Loc. componentă Unirea	Râul Bistrița	100 gospodării, 30 ha teren agricol, 3 km DC
Loc. componentă Viișoara	Râul Bistrița	100 ha teren agricol, 1 obiectiv economic, 2 km DC, 5 gospodării
Loc. componentă Sărata	Râul Bistrița	40 gospodării, 40 ha teren agricol
Loc. componentă Ghinda	Valea Ghinda	100 gospodării, 3 km DJ, 50 ha teren agricol

Sursă: PAAR Bistrița-Năsăud

De altfel, municipiul Bistrița a fost afectat de fenomene hidrometeorologice și în anul 2020, când precipitațiile abundente înregistrate în lunile iunie și iulie au dus la inundații locale atât în municipiu, cât și în localitățile componente Ghinda, Sărata și Sigmir²²².

Râul Bistrița, ce străbate municipiul, este **un curs amenajat hidrotehnic** cu un baraj și două diguri în zona orașului. Astfel, pe teritoriul municipiului Bistrița există următoarele lucrări hidrotehnice, conform datelor furnizate de către SGA Bistrița-Năsăud

- Consolidare mal râul Bistrița la Sărata;
- Consolidare mal râul Bistrița la Unirea;
- Apărare mal râul Bistrița la Bistrița amonte;
- Apărare mal râul Bistrița la Bistrița aval;
- Regularizare râul Bistrița la Sărata;
- Regularizare râul Bistrița la Bistrița – este necesară reabilitarea;
- Regularizare râul Bistrița la Unirea;
- Regularizare râul Bistrița la Abator;
- Regularizare Șanț de gardă Bistrița – obiectiv de importanță locală ce asigură apărarea împotriva inundațiilor a zonei industriale, SGA Bistrița-Năsăud propune trecerea sa în patrimoniul Primăriei Municipiului Bistrița;
- Regularizare râul Lempeș la Bistrița;
- Dig râul Bistrița amonte;
- Dig râul Bistrița aval;
- Amenajare râul Bistrița în zona Unirea.

Planul de Management al Riscului la Inundații realizat de către ABA Someș-Tisa cuprinde următoarele măsuri ce vizează teritoriul municipiului Bistrița, neimplementate încă:

²²² Cf. APM Bistrița-Năsăud, Raport privind starea mediului în județul Bistrița-Năsăud în anul 2020.

- Măsuri de stabilizare a albiei – recalibrări albiei, parapeteți, ziduri de sprijin, apărări de mal, stabilizare pat albie pe râul Bistrița în localitățile Prundu Bârgăului, Susenii Bârgăului, Mijlocenii Bârgăului, Josenii Bârgăului, Rusu Bârgăului, Valea Poenii, Livezile, Unirea (L=22,7 km);
- Măsuri de stabilizare a albiei – recalibrări albiei, parapeteți, ziduri de sprijin, apărări de mal, stabilizare pat albie pe râul Bistrița în localitățile Bistrița, Vișoara, Sărata (L=14,5 km).

Municipiul Bistrița se află în aval de barajul Colibița din zona Munților Călimani. Prin urmare, există **riscul inundării orașului, în cazul unor avarii produse la baraj**²²³.

O categorie aparte de riscuri naturale, specifică pentru zona geografică a municipiului Bistrița, este **formarea de blocaje de gheață pe cursuri de apă**, ce pot determina producerea inundațiilor pe râul Bistrița și pe Șieu²²⁴.

3.7.4.3. VULNERABILITATEA LA RISCURI TEHNOLOGICE

În Municipiul Bistrița există un singur obiectiv SEVESO. Este vorba de SC ROMBAT SA, localizat pe Str. Drumul Cetății nr. 4, având ca domeniu de activitate fabricarea de acumulatori. Este un obiectiv cu risc minor, datorită substanțelor periculoase pentru mediul acvatic utilizate în procesul de fabricație al acumulatorilor (monoxid de plumb). În ceea ce privește riscul de transport și depozitare produse periculoase, au fost identificați 2 operatori pe raza municipiului Bistrița ce prezintă surse de risc chimic²²⁵:

- SC CRISTIRO SA – Str. Industriei nr. 5 – Fabricarea articolelor de sticlă și pentru menaj.
- SC TERAPLAST SA – DN 15A km 45+500 – Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilurilor din material plastic.

3.8. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

3.8.1. INTRODUCERE

O administrație publică modernă, ce își fundamentează viziunea de dezvoltare pe continua îmbunătățire a serviciilor publice oferite, are nevoie de o resursă umană performantă, o structură administrativă eficientă și capabilă să îndeplinească obiectivele asumate, dar și proceduri clare, predictibile și transparente de funcționare. Aceste atribute sunt esențiale pentru a facilita dezvoltarea economică, socială și culturală a municipiului și pentru a menține un grad de satisfacție ridicat al cetățenilor vizavi de guvernarea locală. Mai mult, o astfel de administrație trebuie să fie capabilă să genereze mecanisme și instrumente publice de consultare care să aducă cetățeanul cât mai aproape de deciziile de la nivel local și să-i ofere acestuia un rol esențial în modelarea viziunii de dezvoltare.

Capitolul următor, ce analizează capacitatea administrativă a Municipiului Bistrița, oferă o imagine de ansamblu asupra modului în care resursele umane, financiare și procedurile de lucru converg în îndeplinirea responsabilităților autorității publice locale, în implementarea de politici publice locale în interesul cetățenilor și în susținerea unei creșteri sustenabile, inteligente și inclusive la nivel local și regional.

²²³ Cf. Planul de Acțiune pentru energie durabilă și climă al municipiului Bistrița.

²²⁴ Cf. Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor în domeniul situațiilor de urgență Bistrița-Năsăud actualizat în anul 2019.

²²⁵ *Ibidem*.

Sunt prezentate principalele caracteristici ale *Primăriei Municipiului Bistrița*, urmărind fiecare element ce susține o capacitate administrativă ridicată: (1) ce presupune un management eficient al resursei umane, structura instituțional-administrativă a primăriei și programul de formare dedicat funcționarilor publici și personalului contractual, (2) capacitatea financiară a municipiului prin analiza planificării bugetare, a resurselor financiare și structurii de cheltuieli, respectiv a politicii de investiții, (3) o prezentare a resurselor materiale și procedurilor de lucru și (4) analiza mecanismelor de transparență și consultare publică cu mediul de afaceri, societatea civilă sau mediul academic la nivel local. Mai mult, analiza include un format comparativ cu alte municipalități reședință de județ pentru a proiecta avantajele competitive ale Municipiului Bistrița la nivel național.

Pentru a fundamenta principalele concluzii și propuneri de îmbunătățire, un chestionar a fost aplicat la nivelul personalului instituției pentru o mai bună înțelegere a mediului intern de lucru și principalelor obstacole și oportunități pe care aceștia le identifică. Analiza propune astfel ajustări acolo unde alocarea de resurse financiare, umane sau materiale nu este optimă pentru livrarea unor servicii publice eficiente, competitive și de calitate pentru comunitate.

Conceptul de capacitate administrativă este deseori folosit în literatura de specialitate și se regăsește și în principalele documente de analiză ale Comisiei Europene, în special rapoartele de țară din cadrul pachetului Semestrul European. România dispune inclusiv de un *Program Operațional*, componentă a Cadrului Financiar Multianual 2014-2020, ce a fost adresat tuturor celor opt regiuni de dezvoltare ale României și se fundamentează pe întărirea capacității administrative la nivel local – *Programul Operațional Capacitate Administrativă*.

Termenul de capacitatea administrativă se referă astfel la o utilizare eficientă a resurselor disponibile la nivelul autorității publice locale și instituirea unui management eficient și transparent bazat pe proceduri clare și transparente de funcționare. Astfel, administrația locală își poate îndeplini cu succes competențele stabilite prin lege, atingerea obiectivelor propuse și furniza servicii publice competitive și de calitate.

Figura 200 Etape de suport pentru întărirea capacității administrative la nivelul autorității publice

3.8.2. ANALIZA MEDIULUI INTERN

3.8.2.1. RESURSE UMANE

Managementul resursei umane este o dimensiune cheie în îmbunătățirea continuă a serviciilor publice oferite de autoritatea publică locală în relația cu cetățeanul. Menținerea unui corp profesionist de funcționari publici și personal contractual, cu un nivel ridicat de competențe și care să fie caracterizat de

transparență, integritate și respect față de cetățeni, poate asigura îndeplinirea obiectivelor strategice asumate de administrația publică locală. La modul general, managementul resursei umane se referă la acea paletă de strategii, activități, proceduri sau programe de formare care permit îmbunătățirea performanțelor individuale, colective și organizaționale ale personalului.

Obiectivul cheie al resursei umane de la nivelul administrației este de a susține principiile bunei guvernări, îndeplinirea viziunii de dezvoltare și dezvoltarea sustenabilă a unității administrativ-teritoriale. Modul în care personalul instituției este recrutat, format și rolurile care i se oferă trebuie să țină cont de cele mai bune practici la nivelul UE. O structură eficientă a resursei umane trebuie să includă:

PROCESE DE BUNĂ PRACTICĂ LA NIVELUL MANAGEMENTULUI RESURSEI UMANE

1. Organigramă care să corespundă nevoilor instituției, viziunii și obiectivelor de dezvoltare;
2. Roluri și responsabilități bine definite pentru personal prin planificarea și elaborarea fișelor de post;
3. Strategie de resurse umane, aplicată în mod consecvent, și o politică de formare a personalului;
4. Sistem transparent și bazat pe indicatori de performanță pentru recrutarea, selectarea și promovarea personalului;
5. Evaluarea adecvată și obiectivă a performanțelor individuale și colective ale personalului;
6. Strategie de evaluare a managementului resursei umane și un sistem de control adecvat;
7. Independență politică în managementul resursei umane.
8. Respectarea principiilor privind egalitatea de șanse.

În conturarea unei politici de management a resursei umane, autoritatea publică locală trebuie să identifice acele etape necesare pentru consolidarea și profesionalizarea personalului instituției. Politica de personal trebuie să impună proceduri standard și adaptate nevoilor instituției și priorităților de dezvoltare privind (1) recrutarea și selectarea personalului, (2) îmbunătățirea continuă a corpului de funcționari publici și personal contractual, (3) proceduri privind managementul carierei, satisfacția și motivația personalului și (4) orientarea serviciilor publice oferite către beneficiarul final.

În România, Ordonanța de Urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ reglementează „*cadrul general pentru organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor administrației publice, statutul personalului din cadrul acestora, răspunderea administrativă, serviciile publice, precum și unele reguli specifice privind proprietatea publică și privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale*”.

Codul Administrativ definește instituția primăriei ca o „*structură funcțională fără personalitate juridică și fără capacitate procesuală, cu activitate permanentă, care duce la îndeplinire hotărârile autorității deliberative și dispozițiile autorității executive, soluționând problemele curente ale colectivității locale, constituită din: primar, viceprimar, administratorul public, consilierii primarului sau persoanele încadrate la cabinetul primarului și aparatul de specialitate al primarului*”. Aparatul de specialitate al primarului, unitate cheie în interiorul proceselor de guvernare la nivel local, este definit ca „*totalitatea compartimentelor funcționale, fără personalitate juridică, de la nivelul unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, precum și secretarul general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale*”. Din punct de vedere operațional, consiliul local al municipiului are funcția de inițiativă și hotărăște, în condițiile enunțate de cadrul legal în vigoare, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități.

Astfel, procesul de inițiere, implementare și evaluare a unei politici publice locale se realizează de către consiliul local și aparatul de specialitate al primarului. Cele două structuri au un rol cheie în îndeplinirea viziunii, obiectivelor generale și strategiilor adoptate de către autoritatea publică. În definirea politicilor publice locale, personalul aparatului de specialitate și consilierii locali pot organiza consultări publice la care participă cetățeni, reprezentanți ai mediului de afaceri, asociații legal constituite sau grupurilor civice.

Acest subcapitol prezintă și analizează structura de resurse umane de la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița, luând în considerare datele disponibile privind aparatul de specialitate și serviciile și instituțiile publice cu personalitate juridică. Deși analiza va avea în centrul său aparatul de specialitate al primarului, aceasta va include elemente generale privind (1) managementul resursei umane și mobilitatea personalului, (2) vechimea, gradul profesional și gradul de ocupare al posturilor, (3) planul de formare al resursei umane și corelarea cu nevoile de la nivel instituțional (4) gradul de cunoaștere de către personal a obiectivelor strategice ale instituției și de participare la elaborarea acestora.

La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița, organigrama prevede, pe lângă aparatul de specialitate al primarului, o serie de instituții și servicii cu personalitate juridică. Tabelul următor prezintă reorganizările de la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița și crearea a noi direcții cu personalitate juridică și a unui centru cultural. Practica creării de servicii publice cu personalitate juridică este comună la nivelul administrațiilor publice locale și are de multe ori obiectivul eficientizării activității acestora prin comasarea sau preluarea mai multor servicii publice.

Tabel 48 Instituții și servicii cu personalitate juridică la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

Direcția de administrare a piețelor din municipiul Bistrița	Înființată prin Hotărârea nr.57/19.04.2018 a Consiliului Local al Municipiului Bistrița, prin transformarea Direcției de administrare a piețelor din municipiul Bistrița din serviciu public fără personalitate juridică în serviciu public cu personalitate juridică și preluarea personalului; Direcția este finanțată parțial din bugetul local.
Direcția Servicii Publice Bistrița	Înființată prin Hotărârea nr.49/04.03.2009 a Consiliului Local al Municipiului Bistrița prin transformarea Direcției de Administrare a Domeniului Public din serviciu public fără personalitate juridică în serviciu public cu personalitate juridică și preluarea Direcției de Termoficare a Municipiului Bistrița. Personalul din cadrul celor două structuri a fost preluat la DSP Bistrița. DSPB este finanțată total din bugetul local.
Direcția Municipală de Sănătate Bistrița	Înființată prin Hotărârea nr.154/29.07.2009 a Consiliului Local al Municipiului Bistrița prin reorganizarea serviciului public municipal Creșa Bistrița și preluarea cabinetelor școlare medicale dentare și a asistenței medicale comunitare din subordinea Direcției de Sănătate Publică Bistrița – Năsăud, începând cu data de 1 iulie 2009. DMSB este finanțată total din bugetul local.
Centrul Cultural Municipal Bistrița	Este finanțat parțial din bugetul local.

Direcția de Asistență Socială

Înființată prin Hotărârea nr.70/21.04.2011 a Consiliului local al municipiului Bistrița privind înființarea „Direcției municipale de servicii sociale” Bistrița ca serviciu public cu personalitate juridică;

Serviciul public municipal "Direcția municipală de asistență socială Bistrița" a fost înființat prin transformarea Direcției municipale de asistență socială Bistrița din serviciu public fără personalitate juridică în serviciu public cu personalitate juridică și preluarea personalului;

În anul 2018, Direcția municipală de servicii sociale Bistrița și-a schimbat denumirea în Direcția de asistență socială Bistrița, în baza Hotărârii nr.85/24.05.2018 cu păstrarea personalității juridice, și aprobarea organigramei, statului de funcții și regulamentului de organizare și funcționare;

Este finanțată parțial din bugetul local.

Poliția Locală

Înființată prin Hotărârea nr. 12/31.01.2011 a Consiliului local al Municipiului Bistrița privind înființarea instituției publice de interes local "Poliția locală a municipiului Bistrița";

Poliția locală a fost înființată prin transformarea poliției comunitare a Municipiului Bistrița din serviciu public fără personalitate juridică în instituție publică cu personalitate juridică și preluarea personalului;

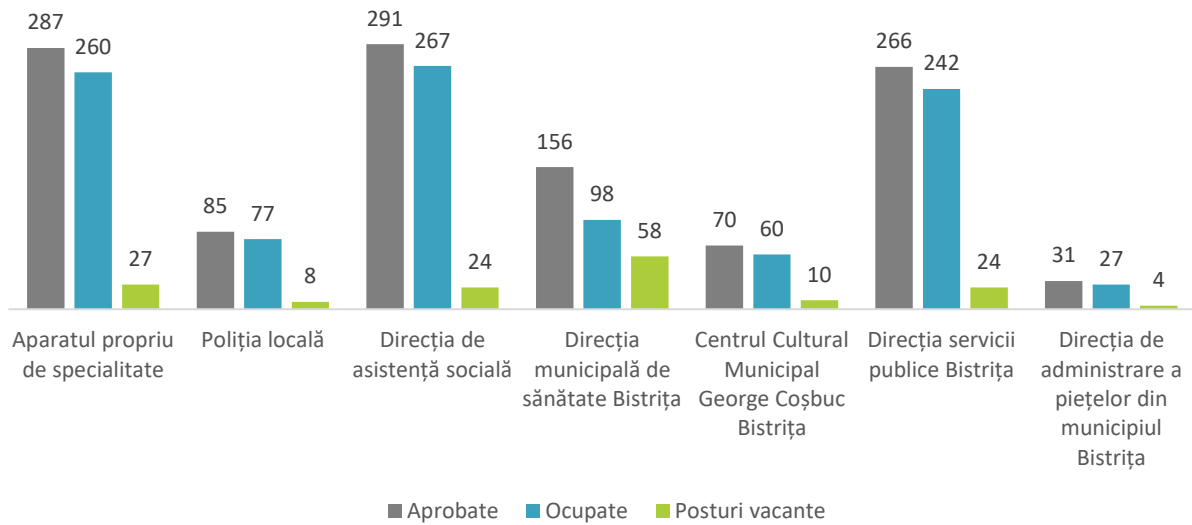
Poliția locală este finanțată integral din bugetul local.

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Conform datelor furnizate de Primăria Municipiului Bistrița aferente lunii septembrie 2021, organigrama instituției are aprobate 287 de posturi pentru aparatul propriu și ocupate 260, ceea ce corespunde unui grad ridicat de ocupare, de 90%. Gradul de ocupare a funcțiilor este ridicat pentru toate serviciile și instituțiile, cu excepția *Direcției municipale de sănătate* care are cel mai scăzut nivel de ocupare a funcțiilor, de numai 62%.

Alte servicii și instituții publice locale cu personalitate juridică includ (1) *Centrul Cultural Municipal George Coșbuc Bistrița* (70 poziții aprobate și 60 ocupate), (2) *Poliția locală a Municipiului Bistrița* (85 posturi aprobate și 79 ocupate), (3) *Direcția de administrare a piețelor din Municipiul Bistrița* (31 posturi aprobate și 27 ocupate), (4) *Direcția de asistență socială* (291 posturi aprobate și 267 ocupate), (5) *Direcția de Servicii Publice* (266 posturi aprobate și 244 ocupate) și (6) *Direcția municipală de sănătate Bistrița* (156 posturi aprobate și 98 ocupate).

Figura 201 Organigrama la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITĂ

Structura de personal a fost una stabilă în perioada 2017-2020, fără fluctuații semnificative în ceea ce privește gradul de vacantare și ocupare a posturilor. Numărul de posturi nou ocupate la nivelul aparatului de specialitate al primarului a fost cel mai ridicat în anul 2017 (34 angajări noi), iar numărul de posturi vacantate a fost ridicat în anul 2020 cu 30 plecări. Raportat la numărul total de angajați, dar și reorganizării unor direcții cheie de la nivelul instituției, cei 2 indicatori reprezintă sub 15% din totalul posturilor prevăzute, ceea ce indică o fluctuație limitată a personalului.

Tabel 49 Mobilitatea personalului la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

STRUCTURĂ	2017	2018	2019	2020
Aparatul de specialitate	34 angajări și 12 plecări	18 angajări și 15 plecări	9 angajări și 8 plecări	16 angajări și 30 plecări
Poliția locală	1 angajare și 1 plecare	0 angajări și 2 plecări	3 angajări și 2 plecări	1 angajare și 3 plecări
Direcția de asistență socială	0 angajări și 1 plecare	4 angajări și 1 plecare	4 angajări și 1 plecare	4 angajări și 1 plecare

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITĂ

Conform informațiilor furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița, departamentele care s-au confruntat cu cea mai ridicată fluctuație de personal sunt:

- Direcție educație, turism,
- Direcția economică,
- Direcția patrimoniu.

Fluctuația ridicată a fost cauzată de reorganizarea acestora prin suplimentarea numărului de posturi.

Una dintre explicațiile menținerii unui număr potențial mai ridicat de posturi vacante în anul 2020 poate fi decizia guvernului României care, în luna mai 2020, a adoptat *Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19*. Concursurile pentru ocuparea posturilor sau funcțiilor vacante de la nivelul administrației publice au fost suspendate, cu excepția celor din domeniul sanitar. Acest lucru a afectat capacitatea autorității publice de a ocupa pozițiile vacante. În februarie 2021, prin derogare de la dispozițiile art. 27 alin.(3) din Legea nr.55/2020, Parlamentul României a decis „desfășurarea concursurilor pentru ocuparea posturilor și funcțiilor vacante și temporar vacante din cadrul instituțiilor și autorităților publice, cu încadrare în sumele aprobate în buget pentru anul 2021”.

Aparatul propriu de la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița dispune de un număr total de posturi aprobate de 287, dintre care 3 funcții demnitari publici (primar și 2 viceprimari), 254 funcții publice (funcționari publici) dintre care 223 de execuție și 30 de conducere și 30 posturi dedicate personalului contractual dintre care 27 de execuție, 2 de conducere și 1 administrator public al municipiului.

Tabel 50 Posturi aferente aparatului propriu – Primăria Municipiului Bistrița

Funcții demnitari publici	3 posturi		
Funcții publice	254 posturi	Secretar general	1
		De conducere	30
		De execuție	223
Personal contractual	30 posturi	Administrator public	1
		De conducere	2
		De execuție	27
Total posturi	287		

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor furnizate de Primăria Municipiului Bistrița

În ceea ce privește vechimea și gradul profesional aferent al funcționarilor publici și personalul contractual, Primăria Municipiului Bistrița dispune de un corp profesional format majoritar din personal cu gradație maximă. În ceea ce privește aparatul propriu de specialitate, 150 din 257 angajați au gradație 5 (aferent a peste 20 ani de experiență), 54 au gradație 4 (15-20 ani), 32 au gradație 3 (10-15 ani), 18 au gradație 2 (5-10 ani), 2 au gradație 1 (3-5 ani) și 1 angajat are gradație 0 (sub 3 ani).

Tabel 51 Grad vechime personal parte a aparatului propriu de specialitate, Poliției Locale și Direcției de Asistență Socială

VECHIME	GRADAȚIE 5	GRADAȚIE 4	GRADAȚIE 3	GRADAȚIE 2	GRADAȚIE 1	GRADAȚIE 0
Aparatul propriu de specialitate	150	54	32	18	2	1
Funcționari publici	140	47	31	14	1	0
Personal contractual	10	7	1	4	1	1
Poliția locală	54	8	9	5	1	0

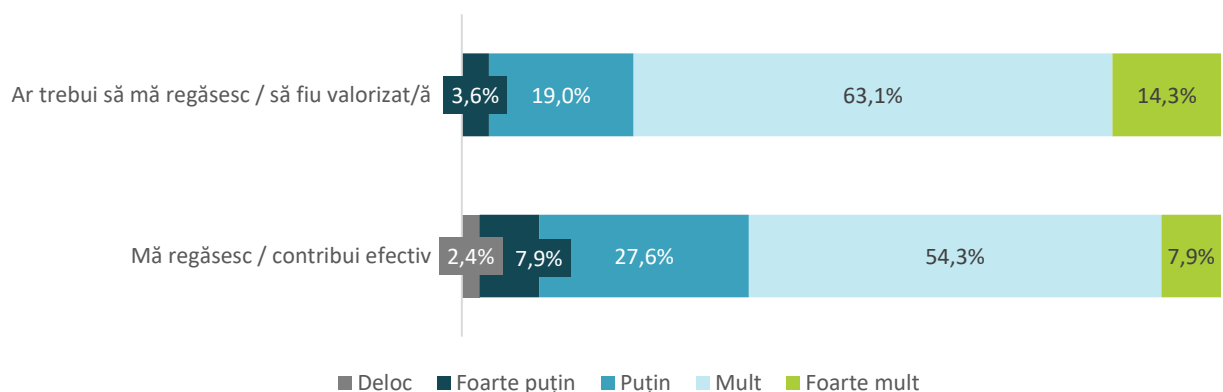
VECHIME	GRADAȚIE 5	GRADAȚIE 4	GRADAȚIE 3	GRADAȚIE 2	GRADAȚIE 1	GRADAȚIE 0
Funcționari publici	50	7	9	5	1	0
Personal contractual	4	1	0	0	0	0
Direcția de Asistență Socială	123	50	29	25	13	28
Funcționari publici	16	10	4	2	0	0
Personal contractual	107	40	25	23	13	28

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor furnizate de Primăria Municipiului Bistrița

Un chestionar aplicat la nivelul personalului a analizat gradul de percepție al acestora privind implicarea în efortul de îndeplinire a obiectivelor strategice de la nivelul instituției, respectiv obiectivelor specifice ale structurii funcționale din care fac parte. Acest proces este unul critic pentru buna îndeplinire a responsabilităților prin includerea personalului în toate etapele elaborării documentelor strategice de la nivel local și care au impact asupra activității lor de zi cu zi.

Nu există diferențe semnificative între implicarea personalului în îndeplinirea obiectivelor strategice ale instituției și așteptările acestora. 62,2% dintre respondenți consideră că se regăsesc sau contribuie efectiv la efortul de îndeplinire a obiectivelor strategice (54,3% consideră că se regăsesc sau contribuie *Mult*, iar 7,9% *Foarte Mult*), în timp ce un număr ușor mai ridicat s-ar fi așteptat să fie parte a acestui efort conform fișei postului (63,1% consideră *Mult*, 14,3% *Foarte Mult*). Diferența între cele două răspunsuri este de 15,2%, ceea ce indică totuși nevoia de calibrare a așteptărilor personalului cu activitățile lor specifice (cu mențiunea că numărul celor care consideră că ar trebui să se regăsească mai mult în acest efort (14,3%) este aproape dublă față de cei care consideră că sunt parte a procesului (7,9%).

Figura 202 Percepția privind măsura în care personalul declară că se regăsește, respectiv ar trebui să se regăsească, în efortul de îndeplinire a obiectivelor generale ale Primăriei Municipiului Bistrița

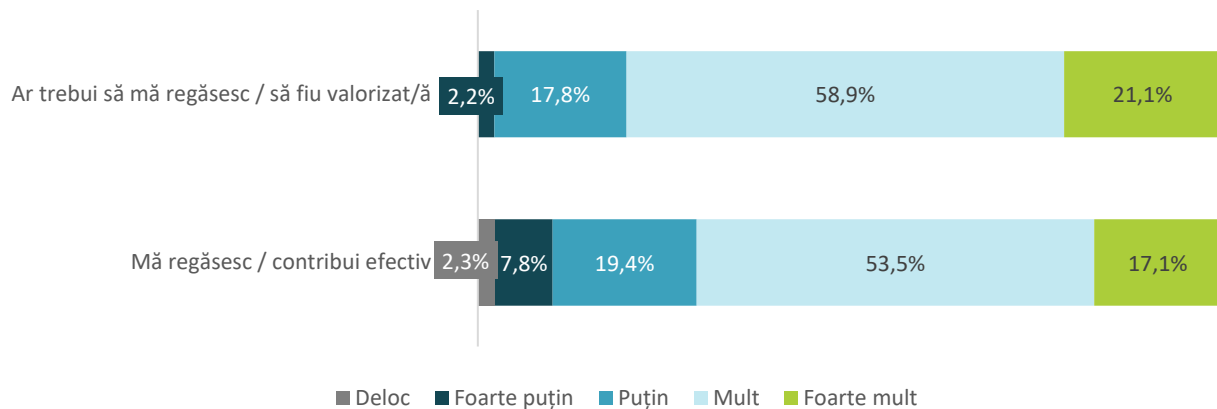
SURSĂ: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRITĂ

Așa cum era de așteptat, diferențele se reduc când personalul instituției se autoevaluează privind implicarea în procesul de îndeplinire a obiectivelor specifice structurii funcționale din care fac parte. 70.6%

consideră că au o implicare *Mare* (53,5%) și *Foarte Mare* (17,1%) comparativ cu 80% care consideră că ar trebui să se regăsească mai mult în acest proces (58,9% *Mult* și 21,1% *Foarte Mult*).

Rămâne însă relativ ridicat și numărul celor care consideră că se regăsesc *Puțin* sau *Foarte Puțin* în procesul de îndeplinire a obiectivelor asumate la nivel instituțional. 35,5% consideră că se regăsesc puțin sau foarte puțin în cazul obiectivelor generale strategice, iar 27,2% în ceea ce privește obiectivele specifice ale structurii funcționale din care fac parte.

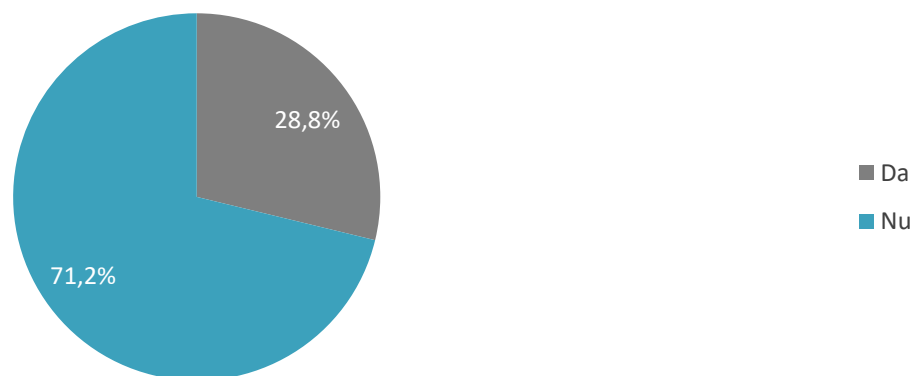
Figura 203 Percepția privind măsura în care personalul declară că se regăsește, respectiv ar trebui să se regăsească, în efortul de îndeplinire a obiectivelor generale ale structurii funcționale din care face parte

Sursă: Rezultate chestionar aplicat la nivelul personalul instituției Primăriei Municipiului Bistrița

Mai mult, strategiile sau planurile strategice sectoriale care sunt în implementare la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița sunt cunoscute de către mai puțin de o treime dintre respondenți. Astfel, doar 28,8% dintre aceștia declară că știu strategiile sau planurile strategice sectoriale în execuție sau în curs de implementare la nivelul primăriei. Raportat la funcția acestora, jumătate dintre cei care ocupă o funcție de conducere cunosc acest aspect, iar dintre cei care ocupă o funcție de execuție doar 24% declară că au cunoștință despre strategiile sau planurile strategice sectoriale care sunt în execuție sau implementare la nivelul primăriei.

Figura 204 Grad de cunoaștere documente strategice în execuție la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

SURSĂ: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

3.8.3. FORMARE ȘI PERFEȚIONARE

Creșterea capacității administrative și livrarea de servicii publice de calitate depind de îmbunătățirea cadrului de competențe existent la nivelul personalului și stabilirea unui program de formare adecvat, adaptat nevoilor de perfecționare și dezvoltare profesională ale personalului și obiectivelor asumate la nivelul administrației. Implementarea, monitorizarea și evaluarea constantă a programului de formare și perfecționare a angajaților sunt etape necesare pentru o administrație performantă.

Cadrul legal privind formarea și perfecționarea profesională a personalului este bine reglementat în legislația românească pentru funcționarii publici și personalul contractual. Acesta prevede drepturi și obligații în ceea ce privește politica de formare continuă a personalului și impune autorităților publice responsabilitatea de a elabora un plan anual de formare pentru întreg personalul, coroborat cu alocarea de resurse financiare adecvate pentru participarea la programele de formare. Funcționarii publici și personalul contractual au la rândul lor obligația și responsabilitatea de a-și îmbunătăți în mod continuu abilitățile și pregătirea profesională.

Modernizarea, eficientizarea și profesionalizarea administrației publice pentru a răspunde provocărilor economice, sociale și culturale sunt obiective cheie pentru România, asumate în cadrul *Strategiei Europa 2020*.

Principalele prevederi legale privind politica de formare a personalului autorității publice se regăsesc în:

- Ordonanța de Urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul Administrativ;
- Hotărârea nr. 650/2016 pentru aprobarea strategiei privind formarea profesională pentru administrația publică 2016-2020;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici;
- Hotărârea Guvernului nr. 611/2008 pentru aprobarea normelor privind organizarea și dezvoltarea carierei funcționarilor publici;
- Hotărârea Guvernului nr. 1066/2008 pentru aprobarea normelor privind formarea profesională a funcționarilor publici.

Funcționarii publici și personalul contractual au obligația de a-și îmbunătăți în mod continuu abilitățile și pregătirea profesională. *Secțiunea a 4-a privind Formarea și perfecționarea profesională a funcționarilor publici (Articolele 458 și 459) din Codul Administrativ stabilește cadrul general pentru formarea funcționarilor publici și o serie de drepturi și obligații ale acestora:*

- Dreptul și obligația de a-și îmbunătăți în mod continuu abilitățile și pregătirea profesională;
- Participarea fiecărui funcționar public cel puțin o dată la doi ani la un program de formare și pregătire profesională;
- Elaborarea anuală a planului de perfecționare profesională a funcționarilor publici de către autoritatea publică.

Formarea personalului contractual este prevăzută la Articolul 551 - *Alte drepturi și obligații specifice personalului contractual*.

- Dreptul și obligația de a-și îmbunătăți în mod continuu abilitățile și pregătirea profesională;
- Responsabilitățile autorităților și instituțiilor publice includ “elaborarea planului de perfecționare profesională a personalului contractual, anual, precum și obligația să prevadă în buget sumele necesare pentru plată programelor de pregătire, formare și perfecționare profesională”.

Primăria Municipiului Bistrița a elaborat în anii 2018, 2020 și 2021 un plan anual de formare care să țină cont de nevoile de dezvoltare profesională ale personalului și obiectivele instituției și a alocat fonduri pentru îndeplinirea acestuia. În anii 2017 și 2019 nu a fost elaborat planul anual de formare și au fost finanțate doar un număr foarte limitat de cursuri și evenimente.

La nivelul instituției nu există o strategie agreată privind planul de formare sau buget multianual dedicat. Strategia privind identificarea nevoilor de dezvoltare ale personalului se fundamentează pe rapoartele de evaluare pregătite de personal și, conform datelor furnizate de instituție, de dese schimbări de la nivel legislativ ce impun participarea la cursuri de formare și perfecționare. Instituția nu a derulat o analiză privind adaptarea strategiei de resurse umane la obiectivele asumate pe termen lung de administrația locală.

Strategia de formare a urmărit parțial pregătirea persoanelor deja încadrate la nivelul instituției și s-a axat pe formularele de evaluare redactate de acestea, fără a corela procesele de recrutare cu cele de formare pentru persoanele care-și doresc o carieră în administrația publică. De asemenea, procesul de recrutare la nivelul administrației locale include un număr limitat de personal aflat la început de carieră, iar în aparatul propriu de specialitate doar 2 persoane au gradația 0 și 1, aferent un vechimi în muncă de sub 5 ani.

O strategie de atragere a personalului aflat la început de carieră ar trebui prioritizată. Deși numărul de posturi care poate fi aprobat în cadrul unităților administrativ teritoriale este reglementat de legislația națională, fiind influențat de numărul total de locuitori, actuala structură de personal indică un număr foarte limitat de angajați aflați la început de carieră. De cele mai multe ori, la vacantarea unor poziții publice, acestea nu sunt transformate în funcții publice de grad debutant, argumentându-se că este nevoie de personal cu experiență în administrația publică. În acest caz și în lipsa unei strategii asumate de selectare și promovare a personalului aflat la început de carieră, atragerea acestora către administrația publică este extrem de limitată și poate afecta livrarea serviciilor publice pe termen mediu și lung.

Tabel 52 Participarea la cursuri de perfecționare în perioada 2017-2021

NR	DEPARTAMENT	POSTURI		2017		2018		2019		2020		2021		TOTAL
		Prevăzute	Existente	Participare cursuri aprobate vs. efectuate										
1	Arhitect șef	21	20	4	2	4	7	4	0	4	2	9	9	20
2	Direcția tehnică	18	18	4	0	4	1	4	3	4	4	8	8	16
3	Direcția adm. publică, Juridic	27	25	5	5	5	0	5	0	5	0	1	1	6
4	Direcția integrare europeană	24	19	5	6	5	1	5	2	5	0	8	8	17
5	Direcția comunicare	18	16	4	9	4	2	4	3	4	1	7	7	22
6	Direcția educație, turism	17	13	3	4	3	0	3	4	3	1	3	3	12
7	Direcția Economică (venituri)	39	38	8	11	8	1	8	0	8	6	5	5	23

NR	DEPARTAMENT	POSTURI		2017		2018		2019		2020		2021		TOTAL
8	Direcția Economică (cheltuieli)	19	15	4	2	4	4	4	0	4	3	1	1	10
9	Secretariat și registru agricol	8	8	2	4	2	4	2	3	2	0	6	6	17
10	Serviciul audit	8	5	2	1	2	0	2	2	2	0	0	0	3
11	Biroul resurse umane și organizare	6	6	1	3	1	2	1	3	1	2	3	3	13
12	Serviciul achiziții publice	8	8	2	4	2	1	2	4	2	3	2	2	14
13	Serviciul stare civilă	11	11	2	0	2	3	2	2	2	0	0	0	5
14	Serviciul evidența persoanei	13	13	3	2	3	2	3	1	3	0	0	0	5
15	Biroul administrativ	6	6	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
16	Cabinet primar	4	3	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	2
17	Vice primar și administrator public	4	1	1	4	1	2	1	0	1	1	3	3	10
18	Direcția patrimoniu	21	20	4	4	4	2	4	1	4	1	3	3	11
19	Poliția locală	85	82	17	18	17	3	17	2	17	1	1	1	25
20	DAS	34	29	7	2	7	3	7	0	7	2	2	2	9
21	SVSU	6	6	1	1	1	2	1	0	1	1	1	1	5
22	Direcția Administrația Piețelor	8	8	2	1	2	1	2	0	2	0	0	0	2
	TOTAL	405	370	83	84	83	41	83	30	83	28	64	64	247

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

În perioada 2017-2021, cursurile de formare destinate personalului Primăriei Municipiului Bistrița, inclusiv cursuri organizate în cadrul proiectelor cu finanțare externă, au avut 247 de participanți. Dintre aceștia, 84 au participat în anul 2017, 41 în anul 2018, 30 în anul 2019, 28 în anul 2020 și 64 în anul 2021. Numărul de personal prevăzut a participa la cursuri de formare a fost unul constant în anii 2017-2021, dintre care doar în anii 2017 și 2021 programul de formare prevăzut a fost executat.

Cursuri organizate în cadrul proiectelor cu finanțare externă:

- 2018 – 2019 - Curs de instruire „Cadrul comun de autoevaluare a modului de funcționare a instituțiilor publice (CAF)”, în cadrul Proiectului “Optimizarea proceselor orientate către cetățeni prin implementarea Instrumentului CAF la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița”;
- 2020 - Curs planificare bugetara în cadrul proiectului ”Fundamentarea deciziilor și măsuri pentru simplificarea procedurilor administrative pentru cetățeni la nivelul UAT Municipiul Bistrița,, cod MySMIS 128636;
- 2021 - Instruirea personalului de specialitate al instituției în noile procese digitale care acoperă serviciile electronice din portal și al modului de operare pe flux în cadrul proiectului ”Fundamentarea deciziilor și măsuri pentru simplificarea procedurilor administrative pentru cetățeni la nivelul UAT Municipiul Bistrița,, cod MySMIS 128636;
- 2021 - Curs de formare „Planificare strategică în administrația locală” organizat ONLINE, în cadrul Proiectului „BISTRIȚA 2030”, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.

Tabel 53 Priorități de formare conform domeniilor de perfecționare identificate în rapoartele de evaluare

NR.CRT	DOMENIUL DE PERFECTIONARE PROFESIONALĂ	NR FP ANUL 2018	NR FP ANUL 2020	NR FP ANUL 2021
1	ARHITECTURĂ ȘI URBANISM	3	2	2
2	COMUNICARE ȘI TRANSPARENȚĂ DECIZIONALĂ	2	1	1
3	DEZVOLTARE PERSONALĂ	2	0	0
4	DEZVOLTARE REGIONALĂ DURABILĂ	4	3	5
5	DREPT ȘI LEGISLATIE COMUNITARĂ	4	2	3
6	GESTIONAREA FONDURILOR EXTERNE	5	4	2
7	IT&C TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR	1	1	1
8	MANAGEMENT	19	19	46
9	POLITICI ȘI AFACERI EUROPENE	0	0	0
10	RESURSE ȘI SERVICII PUBLICE	11	13	16

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Domeniile de perfecționare identificate în rapoartele de evaluare ale personalului instituției (parte a aparatului de specialitate) indică o preferință către domeniul de management în toți cei trei ani analizați (2018, 2020, 2021). În 2017 și 2019 nu a fost întocmit planul de formare. Conform datelor furnizate de instituție, programele de formare depind aproape exclusiv de rapoartele de evaluare și schimbările legislative ce impun anumite cursuri și programe de formare. Domenii de perfecționare profesională precum *IT&C*, *Gestionarea fondurilor externe*, *Afaceri europene* sau *Dezvoltare regionale durabilă* nu par prioritare în rapoartele de evaluare, ceea ce creează o discrepanță între domeniile potențiale de formare.

De exemplu, singurele cursuri din domeniul IT&C absolvite de personalul Primăriei Municipiului Bistrița au fost cele privind permisul european de conducere a computerului (ECDL – European Computer Driving Licence), curs absolvit de 90% dintre funcționarii publici. Nu au existat alte cursuri de formare privind siguranța cibernetică, utilizarea datelor publice sau GDPR. Cu privire la programele dedicate gestionării

fondurilor externe sau dezvoltării regionale durabile, personalul implicat în gestionarea și implementarea proiecte cu finanțare europeană a absolvit numai cursul de perfecționare de *Manager proiect*.

Sumele alocate din bugetul local pentru finanțarea evenimentelor de formare pentru personalul instituției sunt reduse. Aparatul propriu a beneficiat de 16.000 RON în 2017, 58.000 RON în 2018, 13.000 RON în 2019, 63.000 RON în 2020 și 138.000 RON în 2021, însă execuția bugetară indică că aceste sume nu au fost cheltuite (în 2020 nu a fost cheltuită nicio sumă de bani pentru evenimente de formare, ceea ce poate fi explicat prin prisma pandemiei de COVID-19). În 2018, bugetul executat pentru evenimentele de formare a fost de numai 9.000 RON, iar în ultimul an fiscal, 2021, execuția bugetului arată numai 23.201 RON.

Bugetele alocate pentru programe de formare și pentru alte instituții sau direcții de la nivel local sunt foarte reduse sau există discrepanțe semnificative între sumele alocate și cele executate. În cazul *Poliției locale*, în 2020 au fost alocate 65.000 RON și cheltuit 6.997 RON, iar în cazul *Direcției de asistență socială* s-au alocat 5.000 RON și cheltuiți 500 RON.

Tabel 54 Sume alocate din buget pentru finanțarea de evenimente de formare pentru personal în perioada 2017-2021

STRUCTURA	2017	2018	2019	2020	2021
BUGET APROBAT VS. BUGET EXECUTAT EVENIMENTE DE FORMARE					
Aparatul propriu de specialitate	16.000/ 13.100 RON	58.000/ 9.000 RON	13.000/ 7.000 RON	63.000/ 0 RON	138.000 / 23.201 RON
Poliția Locală	0/ 72.649 RON	12.000/ 10.775 RON	0/ 6.997 RON	65.000/ 6.997 RON	10.000 / 4.000 RON
Direcția de Asistență Socială	5.000 RON/ 5.310 RON	3.000/ 2.323 RON	3.000 RON/ 0	5.000/ 500 RON	5.000/ 0 RON

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

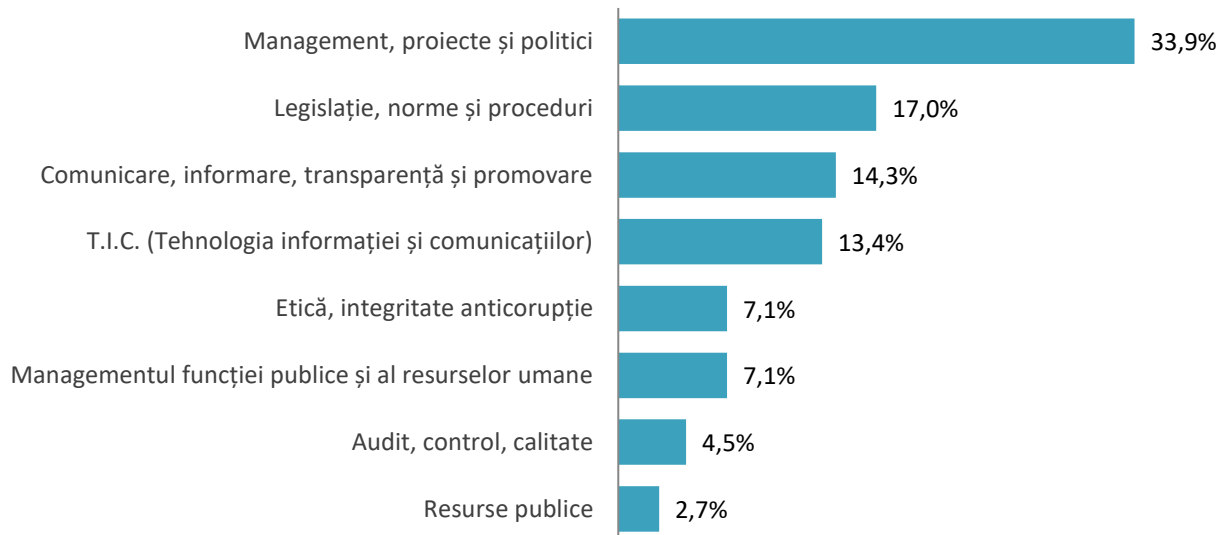
Formarea profesională ar trebui să reprezinte o prioritate la nivelul oricărei administrații publice, iar o strategie de formare profesională este necesară pentru a îmbunătăți competențele corpului de funcționari publici și personal contractual și a orienta administrația către bună guvernare. Dezvoltarea de noi competențe în raport cu transformările în desfășurare (în special cele din domeniul dezvoltării tehnologice) trebuie prioritizată, iar programele de formare trebuie să includă un număr adecvat de funcționari publici și personal contractual, atât dintre cei cu o experiență îndelungată în administrația publică, dar și personal aflat la începutul carierei.

Primăria Municipiului Bistrița trebuie să își asume o strategie de resurse umane, care să răspundă nevoilor de la nivelul instituției și obiectivelor de dezvoltare asumate, continua profesionalizare a corpului actual al funcționarilor publici și personalul contractual, dar și atragerea de personal la început de carieră care își dorește o carieră în administrația publică locală. Mai mult, strategia de resurse umane trebuie să includă și să răspundă noilor provocări și transformări aflate în plină desfășurare, dar și să impună administrația locală din Bistrița ca una dintre cele mai eficiente la nivel regional și național pentru a se putea evidenția într-o regiune în care competitivitatea este una ridicată.

Pentru dezvoltarea abilităților și competențelor profesionale, respondenții evaluării prezintă un interes ridicat pentru domeniul de *formare management, proiecte și politici* (39%). După acestea, următoarele opțiuni sunt domeniile de *legislație, normele și procedurile* (17%), precum și *comunicarea, informarea*,

transparența și promovarea (14.3%) . *Resursele publice* reprezintă domeniul asupra căruia se manifestă cel mai scăzut interes, urmat apoi de *audit, control și calitate*.

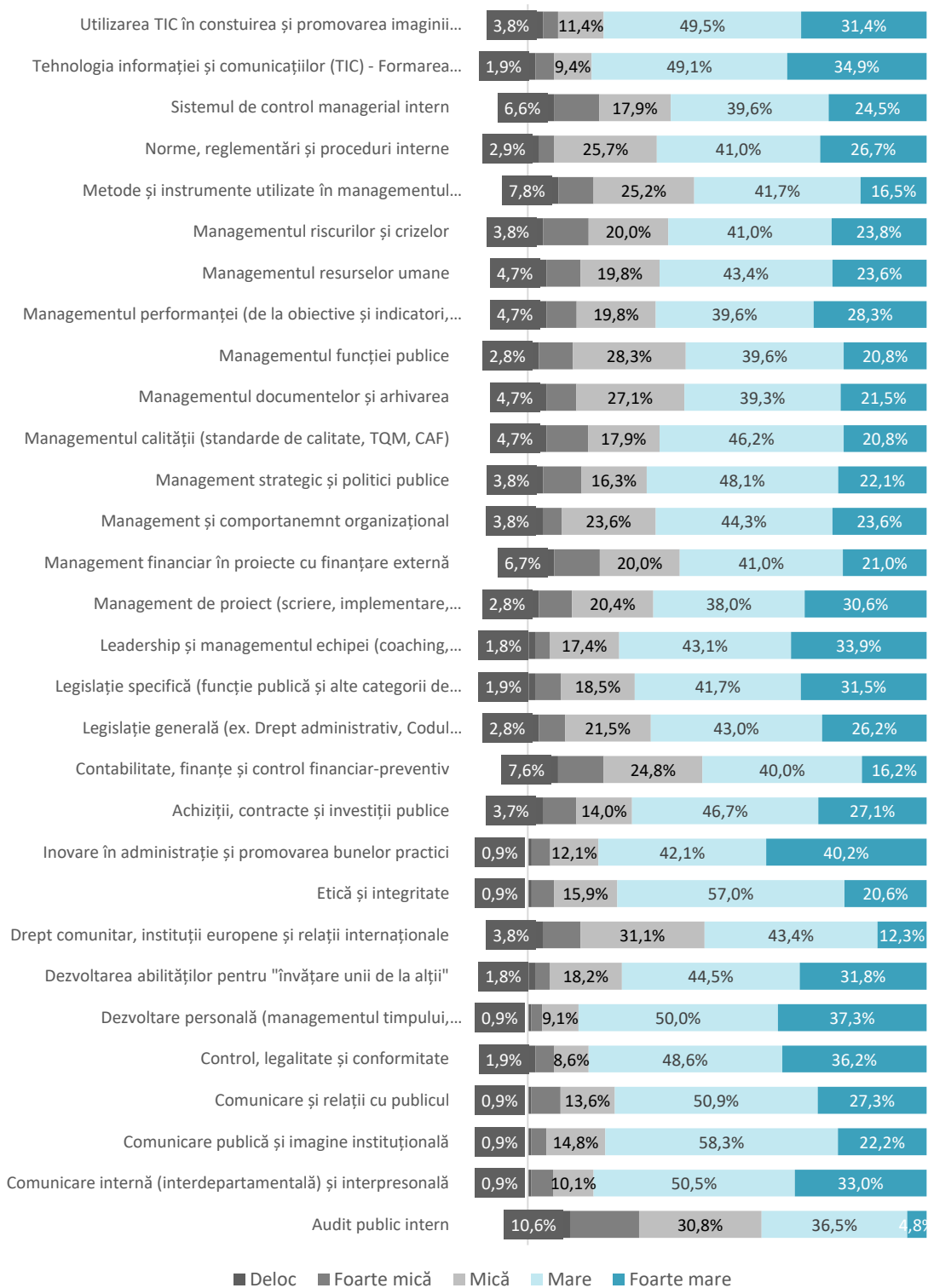
Figura 205 Domenii de formare în care personalul ar dori să-și dezvolte abilitățile și/sau competențele profesionale

SURSĂ: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Figura 9 indică percepția respondenților chestionarului aplicat la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița cu privire la domeniile și programele de formare care i-ar ajuta semnificativ în îmbunătățirea și derularea responsabilităților de serviciu.

Figura 206 Percepția privind programele și domeniile de formare ce ar contribui la îndeplinirea obiectivelor departamentale și atribuțiilor structurii funcționale în care lucrează²²⁶

SURSĂ: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

3.8.4. SISTEMUL DE PROCEDURI LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Sistemul de proceduri este esențial pentru reglementarea și eficientizarea activității autorității publice. Procedurile sunt critice în formalizarea și stabilirea parametrilor de lucru din interiorul instituției, clarificarea rolurilor și delimitarea responsabilităților și competențelor. La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița sunt implementate două tipuri de proceduri: (1) *proceduri de sistem* care descriu activități și procese pentru a le eficientiza și standardiza, respectiv pentru a impune o strategie de limitare a riscurilor care ar putea afecta atingerea obiectivelor stabilite și (2) *proceduri operaționale* care gestionează majoritatea proceselor derulate în interiorul instituției.

Procedurile asigură o abordare unitară și coerentă a activităților autorității publice, ajută la îmbunătățirea calității serviciilor publice oferite și creșterea transparenței. Conform datelor furnizate de Primăria Municipiului Bistrița, modalitatea de inițiere, elaborare, avizare, aprobare și revizie a oricărei proceduri utilizate în cadrul sistemului de control managerial este reglementată de *procedura de sistem PS 01 – Elaborarea și codificarea procedurilor*. Procedura se utilizează de către toate compartimentele din cadrul primăriei, în vederea elaborării procedurilor operaționale în cadrul sistemului de control managerial.

La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița este alcătuită o comisie de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică cu rol cheie în dezvoltarea și aplicarea sistemului intern de control, proceduri și de implementare a standardelor de management. Această abordare permite personalului administrativ un control cât mai eficient asupra funcționării instituției. Conform informațiilor furnizate de personalul primăriei, procedurile adoptate reglementează majoritatea activităților interne și urmează un cadru bine reglementat la nivel intern. Sistemul de proceduri nu integrează și soluții software.

Procedurile de sistem se inițiază de către conducătorul oricărui compartiment din cadrul primăriei. Conducătorul compartimentului preia lista obiectivelor specifice, activităților și riscurilor, stabilește modul de priorizare a acestora și lista procedurilor operaționale necesare. Apoi, selectează persoana sau persoanele responsabile pentru elaborarea procedurilor și termenele de realizare. La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița au fost implementate 16 proceduri de sistem.

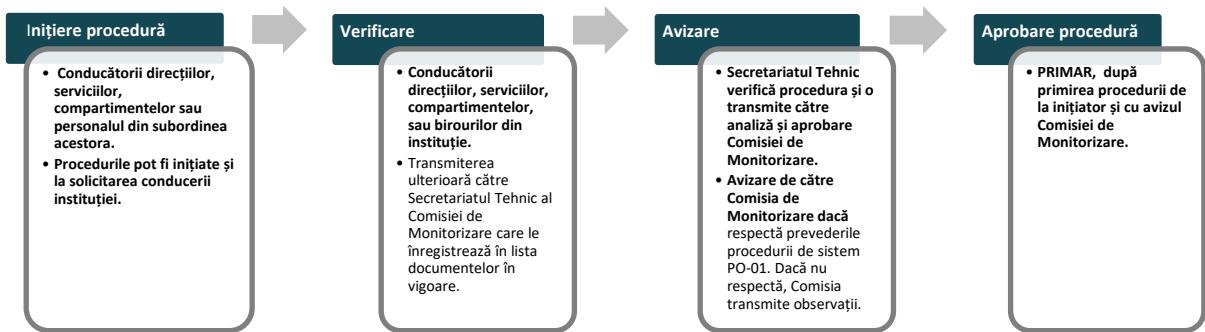
Procedurile operaționale se inițiază de către conducătorului compartimentului din cadrul primăriei pentru a descrie activitățile sau procesele desfășurate în cadrul respectivei structuri. După elaborare, procedurile se transmit *Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului*. Secretarul comisiei le înregistrează în lista documentelor în vigoare, care cuprinde toate procedurile și formularele aferente sistemului de control managerial.

Comisia verifică dacă procedurile respectă prevederile *procedurii de sistem PO-01*. Dacă aceste prevederi nu sunt respectate, Comisia transmite observațiile sale compartimentului care a elaborat procedura. După operarea modificărilor solicitate, compartimentul responsabil retransmite Comisiei procedura modificată, iar Comisia transmite procedura, formularele și anexele aferente spre aprobare primarului.

²²⁶ Dezvoltarea personală prin managementul timpului, al priorităților și al stresului, proiectarea rutelor de carieră, precum și dezvoltarea abilităților și a competențelor reprezintă domeniul de formare care ar contribui (conform respondenților) cel mai mult la îndeplinirea obiectivelor departamentale și a atribuțiilor funcționale de care reprezentanții administrației publice sunt responsabili. Se observă totuși că toate programele și domeniile de formare prezentate mai jos ar contribui într-o măsură ridicată la îndeplinirea obiectivelor și a atribuțiilor structurii funcționale. Astfel, contribuția acestora este notată ca fiind una mare și foarte mare de către mai mult de 50% dintre respondenți în aproape toate situațiile, cu excepția auditului public intern.

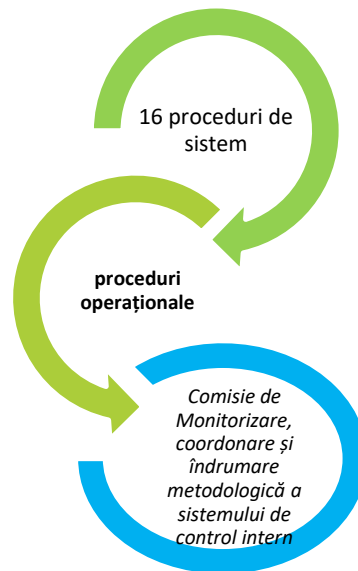

Figura 207 Procesul elaborării unei proceduri

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Figura 208 Sistemul de proceduri identificat

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

3.8.5. CAPACITATE FINANCIARĂ. ANALIZA RESURSELOR FINANCIARE

Administrațiile publice locale dispun de resurse financiare limitate, deseori afectate de volatilitate, iar competențele lor le transformă practic într-un guvern sub național cu responsabilități cheie în dezvoltarea urbană și peri-urbană și susținerea a numeroase servicii publice pe plan local. O administrație locală trebuie să asigure finanțare, printre altele, pentru (i) transportul public local și întreținerea drumurilor locale, (ii) investițiile în clădiri publice, iluminat public (iii) alimentarea cu apă și tratarea apelor uzate, salubritate și gestionarea deșeurilor, (iv) serviciul public de alimentare cu energie termică (v) facilități culturale, sportive, de recreere, parcuri, zone verzi și grădini publice, (v) cheltuieli în domeniul sănătății și educației, (vi) construcția de locuințe sociale, construcția și susținerea de creșe, facilități pentru persoanele vârstnice, și asistență socială, (vii) să mențină ordinea publică sau (viii) să adopte politici locale de protecția mediului.

Suștinerea acestor servicii publice necesită resurse financiare semnificative pentru a putea menține un grad de satisfacție ridicat al cetățenilor, iar planificarea optimă a acestora și utilizarea lor eficientă o dimensiune cheie a bunei guvernări.

În România, finanțarea autorităților publice locale este reglementată în principal de Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale ce stabilește „principiile, cadrul general și procedurile privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea fondurilor publice locale, precum și responsabilitățile autorităților administrației publice locale și ale instituțiilor publice implicate în domeniul finanțelor publice locale.”

Autoritățile publice locale depind în principal de trei fluxuri de venituri:

- (1) cotele defalcate din impozitul pe venit (inclusiv alocările pentru echilibrarea bugetelor locale), cea mai importantă resursă financiară la nivel local,
- (2) sumele defalcate din taxa pe valoare adăugată (inclusiv alocările pentru echilibrarea bugetelor locale) și
- (3) resursele colectate la nivel local – taxe și impozite, servicii, venituri din capital, etc.

Pe lângă aceste categorii de venituri, autoritățile publice locale pot beneficia de resurse financiare semnificative și ca urmare a:

- (4) atragerii de fonduri europene nerambursabile,
- (5) subvenții de la bugetul de stat (pentru cheltuieli de capital sau operaționale).

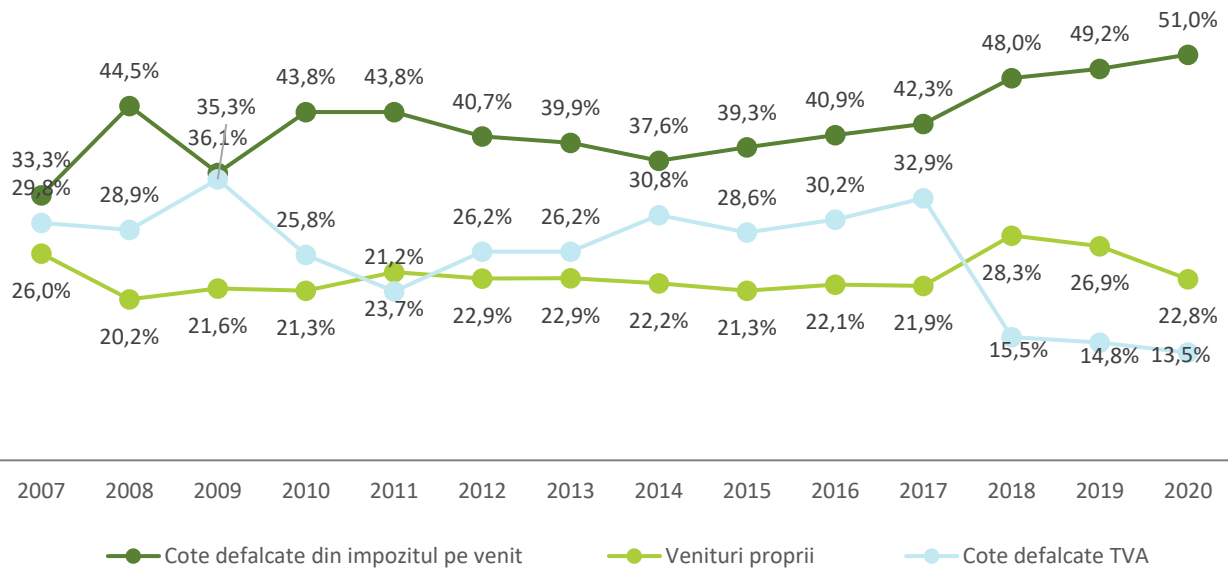
Fondurile europene nerambursabile reprezintă o resursă extra bugetară semnificativă și cel mai important flux financiar adițional pentru finanțarea investițiilor de capital. O capacitate crescută de atragere a fondurilor europene nerambursabile este un element cheie pentru o politică ambițioasă de investiții, în special pentru orașele mici și mijlocii care nu dispun de resurse proprii semnificative pentru a fi alocate secțiunii de dezvoltare. În condițiile în care bugetele pentru investiții de capital la nivel local sunt limitate, utilizarea fondurilor europene poate crește exponențial capacitatea autorității publice locale de a derula proiecte de investiții, de a crește eficiența utilizării resurselor financiare proprii și de a implementa o politică financiară sustenabilă.

Figura următoare indică evoluția fluxurilor financiare principale (venituri proprii, venituri din impozitul pe venit, alocări din taxa pe valoarea adăugată) la nivelul municipiilor reședință de județ. Volatilitatea în alocările financiare bazate pe impozitul pe venit și taxa pe valoare adăugată, prin utilizarea de derogări anuale în redactarea și adoptarea *Legii bugetului de stat de la Legea privind finanțele publice locale*, creează o interdependență a bugetelor locale de alocările de la nivel central și subminează o planificare bugetară optimă, inclusiv prin utilizarea a numeroase rectificări bugetare.

Acest lucru este evident mai ales dacă analizăm modificările de alocare a fondurilor provenind din impozitul pe venit și taxa pe valoare adăugată, respectiv ponderea semnificativă a acestor fluxuri financiare în bugetul administrației locale (51% în anul 2020 în cazul alocărilor aferent impozitului pe venit). Mai mult, taxele percepute la nivel local sunt și ele limitate de un interval de taxare impus de legislație, ceea ce lasă autorităților locale un număr restrâns de mecanisme adiționale de creștere a veniturilor.

Administrațiile locale au nevoie o planificare atentă a resurselor financiare pe anul în curs, dar și îmbunătățirea capacității de a modela scenariu financiar pentru anii fiscali următori. Estimările de resurse financiare disponibile pe termen mediu și lung pot fi influențate de numeroși factori interni și externi, ceea ce necesită o capacitate crescută la nivel instituțional pentru o planificare optimă și utilizarea a mai multor scenarii financiare pentru a nu afecta livrarea serviciilor publice la nivel local.

Figura 209 Structura veniturilor municipiilor reședință de județ în România privind cotele defalcate din IPV, TVA și venituri proprii, 2007-2020 (%)²²⁷

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

3.8.5.1. ANALIZA VENITURILOR LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Tabel 55 Puncte forte și vulnerabilități privind capacitatea financiară a Primăriei Municipiului Bistrița

PUNCTE FORTE	VULNERABILITĂȚI
Venituri totale per locuitor ridicate comparativ cu media municipiilor reședință de județ în perioada 2014-2020 în special datorită capacității de atragere a fondurilor europene. Bistrița se numără printre municipiile reședință de județ cu cele mai ridicate venituri per locuitor (locul opt, dar la o diferență foarte mică de primele trei poziții).	Venituri proprii per locuitor, generate la nivel local, ce au stagnat în ultimii ani și cu o pondere mai mică în structura bugetului local decât media altor municipii reședință de județ. Bistrița ocupă locul 16 la nivelul veniturilor proprii totale per locuitor în perioada 2014-2020 la nivelul municipiilor reședință de județ.
Venituri în creștere la nivel local. Echilibru între veniturile generate la nivel local, cele din cotele	Resurse limitate la nivel local pentru finanțarea a numeroase proiecte de investiții multianuale. Model de dezvoltare bazat pe fonduri europene ce necesită o mai bună priorizare a acelor proiecte ce pot genera

²²⁷ Scăderea ponderii sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată începând cu anul 2018 se datorează modificării unei responsabilități cheie la nivelul autorității publice locale. Anvelopa salarială a personalului din domeniului educațional a fost preluată la nivel central, ceea ce a redus alocările specifice de TVA pentru plata acestora. În realizarea graficului, veniturile proprii nu includ alocările din cota impozitului pe venit.

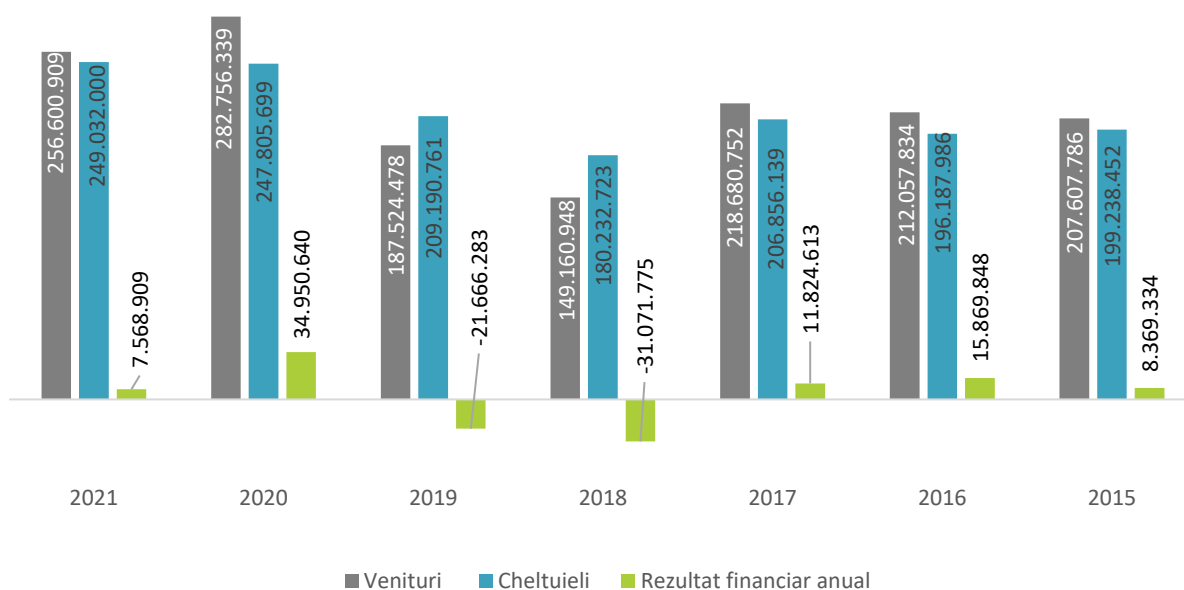
PUNCTE FORTE	VULNERABILITĂȚI
defalcate din impozitul pe venit și surse externe precum fondurile externe nerambursabile.	noi venituri la nivel local și care au un cost de funcționare/întreținere ce nu pune o presiune semnificativă pe bugetul local.
Planificare financiară optimă. Previțiune exactă a veniturilor, în special a celor generate la nivel local.	Numeroase rectificări bugetare determinate deseori de cauze externe, însă și de o planificare optimistă a veniturilor obținute din fonduri europene. O supraestimare a cheltuielilor de dezvoltare asumate de municipalitate.
Absorbție foarte ridicată a fondurilor europene nerambursabile în perioada CFM 2007-2013 și CFM 2014-2020. O performanță ce plasează Bistrița printre performerii de la nivel național. În privința cheltuielilor absolute cu proiecte FEN aferente actualului cadru financiar, la nivelul anului 2020, Bistrița ocupă locul patru, fiind depășită doar de Oradea, Cluj Napoca și Iași, municipalități cu bugete mult mai ridicate. Venituri semnificative din fonduri europene în perioada 2018-2021.	Veniturile proprii generate la nivel local (altele decât cele alocate prin mecanismul IPV) sunt limitate.
Alocări semnificative de resurse financiare către secțiunea de dezvoltare a municipalității.	

Municipiul Bistrița este o autoritate publică locală cu venituri în creștere, cu o curbă ascendentă a tuturor categoriilor de venituri, dar în special a celor provenite din fonduri externe nerambursabile, și un raport de venituri per locuitor ridicat, semnificativ peste media municipiilor reședință de județ din România. *Anexele 1 și 2* prezintă o imagine de ansamblu asupra capacității financiare a municipiilor reședință de județ prin includerea unei analize a veniturilor per locuitor generate de acestea.

Municipiul Bistrița este una dintre administrațiile locale cu cele mai ridicate venituri totale per locuitor în perioada 2014-2021, performanță ce se datorează în mod special capacității de absorbție a fondurilor europene. Pentru o municipalitate de dimensiuni medii, fondurile europene pot reprezenta o cotă semnificativă în structura bugetului local, așa cum este cazul Bistriței. Municipalitatea se află printre reședințele de județ cu cele mai ridicate venituri totale per locuitor (*Anexa 1*). Situația este ușor diferită când analizăm veniturile proprii per locuitor (*Anexa 2*), acolo unde Bistrița ocupă locul 16 la nivelul reședințelor de județ ceea ce indică o performanță în continuare peste medie, dar subliniază (1) ponderea semnificativă a resurselor financiare externe și (2) capacitatea mai scăzută de a genera resurse semnificative la nivel local (în funcție de gradul de dezvoltare economică).

Structura de venituri și cheltuieli este una echilibrată, fără fluctuații semnificative și cu rezultate anuale ce nu au impus corecții financiare importante. În perioada 2015-2021, instituția a raportat rezultate financiare echilibrate, fără riscuri fiscale pe termen scurt și mediu. Instituția a raportat un rezultat financiar anual pozitiv în perioada 2015-2017, urmat de un doi ani de deficit anual în perioada 2018-2019, și un trend ce a revenit pe plus în anii 2020 și 2021, cu un rezultat financiar anual de 34,95 milioane RON (12.3% din veniturile totale), respectiv 7,56 milioane RON (3% din veniturile totale).

Figura 210 Rezultatele financiare la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița în perioada 2015-2021

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE, RESPECTIV PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Unul dintre obiectivele cheie ale Programului Operațional Capacitate Administrativă (2014-2020) este consolidarea capacității autorităților locale de a implementa strategia de planificare strategică, inclusiv adoptarea unui buget multianual. Raportul de țară din 2020 privind România din cadrul pachetului Semestrul European, publicat de Comisia Europeană, subliniază nevoia de îmbunătățire semnificativă a capacității administrațiilor locale, atât centrale și locale, de a elabora un cadru adecvat și eficient pentru planificarea bugetară.

La nivelul Primăriei Municipiului Bistrița se observă o capacitate adecvată de planificare a resurselor financiare, cu preponderență de a identifica, evalua și planifica veniturile estimate atât pentru secțiunea de funcționare, cât și pentru cea de dezvoltare. Cu excepția anului 2019, când bugetul inițial adoptat a fost supra estimat, în perioada 2017-2021, Primăria Municipiului Bistrița a demonstrat o bună planificare a veniturilor, fără a fi nevoie de corecții importante în timpul anului fiscal.

În 2019, veniturile au fost supra estimate cu aproape 50% în varianta inițială a bugetului adoptat și cu 63% în varianta finală, principala limitare în o mai bună planificare fiind supra estimarea veniturilor realizate din fonduri externe nerambursabile, în special din cauza lansării cu întârziere a finanțărilor aferente Programului Operațional Regional. Această discrepanță nu a fost ajustată ulterior în cadrul rectificărilor bugetare.

Tabel 56 Evoluția planificării veniturilor totale în perioada 2017-2021 (mii RON)

	2017	2018	2019	2020	2021
Venituri planificate buget inițial	225,145	168,747	279,146	316,556	338,532
Venituri buget final	228,157	171,285	293,977	304,640	317,753
Venituri realizate	218,681	149,161	187,524	282,756	256,601

	2017	2018	2019	2020	2021
Venituri realizate / venituri planificate inițial (%)	97.1%	88.4%	67.1%	89.3%	75.8%

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PRIMITE DE LA PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Planificarea cheltuielilor asumate este rezonabilă, însă cu un grad de execuție mai scăzut ca în cazul veniturilor. În perioada 2017-2021, cheltuielile executate au reprezentat între 65.8% și 79.6% din cele previzionate la începutul anului fiscal. Similar cu situația planificării veniturilor, cele mai importante diferențe au rezultat în cazul cheltuielilor cu proiectele din fonduri externe nerambursabile și planificare cheltuielilor secțiunii de dezvoltare. În 2017, cheltuielile secțiunii de dezvoltare, deși semnificative raportat la totalul cheltuielilor, au avut un grad de execuție de numai 21%, în 2018 de 50%, iar în 2019 de 35%. Lansarea cu întârziere a programelor operaționale, în special în cazul unor administrații publice performante în absorbția de fonduri europene, cum este cazul Municipiului Bistrița, a influențat planificarea optimă a cheltuielilor cu investițiile de capital.

Tabel 57 Evoluția planificării cheltuielilor totale în perioada 2017-2021 (mii RON)

	2017	2018	2019	2020	2021
Cheltuieli planificate buget inițial	270,995	226,422	305,749	321,493	378,419
Cheltuieli buget final	274,007	224,760	320,580	309,577	357,640
Cheltuieli executate	206,856	180,233	209,190	247,806	249,032
Cheltuieli executate / cheltuieli planificate inițial (%)	76.3%	79.6%	68.4%	77%	65,8%

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PRIMITE DE LA PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Pentru optimizarea procesului de planificare bugetară, administrațiile locale recurg în timpul anului fiscal la practica rectificărilor bugetare. Numărul acestora este ridicat și în cazul Primăriei Municipiului Bistrița cu 8 rectificări bugetare în anul 2017, 7 în anul 2018, 8 în anul 2019, 10 în 2020 și 8 în 2021. Conform datelor primite de la administrația locală, rectificările bugetare sunt determinate în special de:

- (1) alocări sau retrageri adiționale de sume de la bugetul de stat;
- (2) alocarea unor sume din fondul de rezervă bugetară la dispoziția guvernului;
- (3) încheierea unor contracte noi de finanțare;
- (4) solicitările direcțiilor, serviciilor din subordine și unităților de învățământ, în vederea asigurării cheltuielilor de funcționare, precum și de rectificarea cheltuielilor de capital.

Tabel 58 Venituri Primăria Municipiului Bistrița în perioada 2015-2021

Municipiul Bistrița	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	Structură	Structură
								% 2021	% 2015
Total venituri RON	256,600,909	282,756,339	187,524,478	149,160,948	218,680,752	212,057,834	207,607,786	100.00%	100.00%
Venituri proprii totale:	173,656,620	148,079,691	132,925,023	114,483,517	125,859,421	112,761,361	101,532,670	67.68%	48.91%
Venituri Impozit pe Venit	108,124,056	92,043,019	75,628,613	58,494,705	76,336,869	67,792,627	61,054,080	42.14%	29.41%
Alocări din cotele defalcate din impozitul pe venit	505,067	0	0	0	743,000	968,000	302,139	0.20%	0.15%
Total Venituri proprii (fără IPV)	65,027,497	56,036,672	57,296,410	55,988,812	48,779,552	44,000,734	40,176,451	25.34%	19.35%
Sume defalcate din taxa pe valoare adăugată (TVA)	37,318,000	23,353,545	10,132,445	22,468,296	91,698,640	74,119,579	73,872,528	14.54%	35.58%
Sume defalcate din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale	12,903,000	5,500,000	12,257,000	0	684,000	955,000	981,000	5.03%	0.47%
Subvenții de la bugetul de stat	11,904,107	11,646,949	7,304,280	1,920,574	345,858	7,893,555	8,563,011	4.64%	4.12%
Sume primite de la UE în contul plăților efectuate	20,819,182	93,939,067	24,835,306	10,210,561	77,724	15,692,859	22,639,735	8.11%	10.91%
Alte venituri	0	237,087	70,424	78,000	15,109	484,091	18,842	0.00%	0.01%

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE, RESPECTIV PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Municipiul Bistrița a beneficiat de venituri în creștere accelerată în ultimii ani, de la 149 milioane RON în 2018²²⁸ la 282 milioane RON în 2020, respectiv 256.6 milioane RON în 2021. Această creștere semnificativă de aproape 90% între 2018 și 2020 este una dintre cele mai ridicate de la nivelul municipiilor medii și mari din România în perioada analizată, fiind generată în special de o performanță excelentă a municipalității de a atrage fonduri europene nerambursabile. Mai mult, în structura de venituri pe anul 2020, veniturile din fonduri europene reprezintă mai mult de o treime, o pondere mai ridicată comparativ inclusiv cu veniturile din impozitul pe venit. În anul 2021, acestea reprezintă 8%, iar în anul 2019 au reprezentat 13.2%.

Veniturile din impozitul pe venit au crescut semnificativ în perioada 2018-2021 (84.5%) și reprezintă 42.1% din totalul de venituri în 2021. Deși valoarea acestora este în creștere, ponderea lor în structura de venituri este influențată semnificativ de ponderea veniturilor din fonduri europene nerambursabile. De exemplu, la nivelul anului 2021, acestea reprezentau numai 32.5% și, comparativ, municipiile reședință de județ erau dependente într-o pondere mult mai însemnată comparativ cu Bistrița (51% din bugetele lor depindeau de cotele alocate din impozitul pe venit). În 2019, cota veniturilor obținute ca urmare a alocării impozitului pe venit a fost de 40%.

Veniturile proprii generate la nivel local, altele decât cele bazate pe impozitul pe venit, au fost constante în perioada 2018-2021 ca valoare absolută, fără o fluctuație semnificativă comparativ cu celelalte fluxuri financiare. Ele reprezintă 25.3% în anul 2021, comparativ cu 19,8% în anul 2020, 30,6% în anul 2019 și

²²⁸ În anul fiscal 2018, ce indică o scădere semnificativă a veniturilor față de anul 2017, aceasta a fost determinată atât de reducerea alocării la nivel local a cotelor defalcate din impozitul pe venit (58.5 milioane RON în 2018 față de 76.3 milioane RON în 2017), dar și de preluarea anvelopei salariale a profesorilor la bugetul central ce s-a reflectat în scăderea alocărilor din TVA (de la 91.7 milioane RON la 22.5 milioane RON).

37,5% în 2018. Ponderea lor este una mai ridicată în anii care urmează lansării programelor operaționale și în care sumele primite de la UE în contul plăților efectuate nu sunt ridicate. Sumele alocate din veniturile din TVA (cote alocate sau cele pentru echilibrarea bugetelor locale) au reprezentat puțin peste 19% în 2021, 10% în 2020 și 12% în 2019. Subvențiile de la bugetul de stat, fie pentru finanțarea unor cheltuieli operaționale sau de capital, sunt reduse, de numai 4.6% în anul 2021.

Conform legislației naționale, principalele impozite colectate la nivel local sunt cele pe proprietate (terenuri și clădiri) și impozitele auto. Legislația națională impune pentru taxa pe clădiri, cel mai important flux financiar generat la nivel local, o limită de taxare, între 0,08 – 0,2% pentru imobilele rezidențiale, atât pentru persoanele fizice, cât și juridice, respectiv între 0,2-1,3% pentru clădirile nerezidențiale deținute de persoanele juridice. Tabelul următor indică nivelul acestor taxe la nivelul Municipiului Bistrița, unul minim pentru persoanele fizice. De altfel, în cazul persoanelor fizice, cota de impozitare este aceeași din anul 2016, iar în cazul persoanelor juridice cota de impozitare a scăzut în anul 2021 față de anul 2020.

Tabel 59 Cotă valoare taxă pe clădiri la nivel local

AN	PERSOANE FIZICE		PERSOANE JURIDICE	
	Imobile rezidențiale	Imobile nerezidențiale	Imobile rezidențiale	Imobile nerezidențiale
2020	0,08%	0,2%	0,08%	1,3%
2021	0,08%	0,2%	0,08%	1,25 %

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

În anul 2020, Primăria Municipiului Bistrița a acordat o serie de facilități și scutire de taxe persoanelor fizice și operatorilor economice pentru a combate efectele economice ale pandemiei COVID-19. Acestea explică parțial și veniturile propriile ușor mai scăzute ca în anul precedent.

- reducerea cu o cotă de 50 % a impozitului pe clădiri aferent anului 2020, pentru clădirile nerezidențiale, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice.
- scutirea de la plata taxei pe clădiri aferente anului 2020, datorate de către concesionari, locatari, titularii dreptului de administrare sau de folosință.
- scutirea de la plata taxei pentru utilizarea temporară a unor suprafețe de teren, proprietate publică a Municipiului Bistrița, pentru amplasarea de terase și construcții provizorii cu diferite destinații în perioada 16.03.2020-14.05.2020.
- anularea accesoriilor aferente obligațiilor bugetare principale restante la data de 31.03.2020 inclusiv, datorate bugetului local. Măsura se aplică până la data de 31 ianuarie 2022 inclusiv.

Ceea ce se evidențiază în cazul analizei de venituri a Municipiului Bistrița este importanța fondurilor europene în structura bugetului. Veniturile din fonduri europene în perioada 2015-2021 reprezintă 12.4% din totalul veniturilor, cu o performanță remarcabilă în anul 2020, când veniturile generate de fonduri europene au depășit 33% din veniturile totale. Performanța municipalității este semnificativ peste media reședințelor de județ.

3.8.5.2. ANALIZA CHELTUIELILOR LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Primăria Municipiului Bistrița a raportat cheltuieli la nivelul anului 2021 similare cu cele din anul precedent. În anul 2020, acestea erau însă cu aproape 18,5% comparativ cu anul 2019 și 37,5% cu anul 2018. Creșterea are însă o variație semnificativ mai redusă comparativ cu creșterea veniturilor (90%) în perioada 2018-2020. Astfel, municipalitatea inversează un trend de rezultate anuale financiare negative raportate în 2018 și 2019.

Tabel 60 Cheltuieli Primăria Municipiului Bistrița în perioada 2015-2021

Municipiul Bistrița	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	Structură % 2021	Structură % 2015
Total cheltuieli	249,032,603	247,805,699	209,190,761	180,232,723	206,856,139	196,187,986	199,238,452	100%	100%
Cheltuieli de personal	57,164,220	56,185,696	56,159,020	51,637,351	107,943,438	84,091,655	81,655,753	22.95%	40.98%
Bunuri și servicii	50,264,110	52,683,735	46,604,358	37,962,549	47,265,687	43,289,561	40,734,952	20.18%	20.45%
Dobânzi	1,143,050	1,614,478	1,936,436	2,044,214	1,383,597	1,115,938	1,004,472	0.46%	0.50%
Subvenții	17,134,240	11,789,092	8,651,780	7,159,094	5,819,077	2,729,729	2,120,212	6.88%	1.06%
Transferuri între unități ale adm publice locale	13,787,020	13,953,007	14,879,866	14,744,622	12,987,749	9,668,509	8,455,802	5.54%	4.24%
Alte transferuri	5,149,250	3,925,119	2,264,604	1,507,068	553,720	267,371	100,535	2.07%	0.05%
Proiecte cu finanțare din fonduri europene	56,651,200	67,277,779	39,218,229	30,618,588	1,026,765	18,119,175	45,323,120	22.75%	22.75%
Asistență socială	13,903,420	13,232,230	11,820,814	10,205,795	9,465,979	7,172,641	4,602,705	5.58%	2.31%
Alte cheltuieli	6,169,830	3,645,389	3,718,863	2,760,652	1,987,545	1,453,601	946,056	2.48%	0.47%
Cheltuieli de capital	20,401,130	16,277,334	16,345,741	14,878,787	12,821,669	26,529,806	12,587,339	8.19%	6.32%
Operațiuni financiare	7,710,980	7,714,739	7,755,587	7,018,573	5,701,430	1,750,000	1,750,000	3.10%	0.88%
Plăți efectuate și recuperate	-445,847	-492,899	-164,537	-304,570	-100,517	0	-42,494	-0.18%	-0.02%

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE, RESPECTIV PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Cheltuielile de dezvoltare ale municipalității sunt într-un trend accelerat de creștere. Cu 193.6 milioane RON alocate proiectelor cu finanțare din fonduri europene în ultimii 4 ani (2018-2021), suma este de aproape 3 ori mai mare comparativ cu sumele alocate cheltuielilor de capital din surse proprii (67.7 milioane RON). În 2021, cheltuielile cu secțiunea de dezvoltare au fost de 77 milioane RON.

Cheltuielile operaționale ale municipalității sunt și ele în creștere, însă semnificativ mai reduse comparativ cu cele de dezvoltare. Cheltuielile secțiunii de funcționare au fost de 171.9 milioane RON în 2021, 164,1 milioane RON în 2020 (96,5% din suma planificată la redactarea și aprobarea bugetului), 153,3 milioane RON în 2019 (105% comparativ cu bugetul adoptat inițial) și 134,4 milioane RON în anul 2018 (99% comparativ cu bugetul adoptat inițial).

Costurile de personal au avut fluctuații minore în perioada 2018-2021, iar costurile cu bunuri și servicii au crescut în aceeași perioadă, la un maxim de 52,7 milioane RON în 2020. Costurile cu rambursările de credite, inclusiv dobânzile aferente, sunt scăzute, de sub 3%, cu dobânzile reprezentând numai 0,46% din bugetul de cheltuieli în anul 2021. Rata de îndatorare a municipalității este redusă, iar municipalitatea are în derulare mai multe credite de investiții, așa cum reiese din *Tabelul 14*.

Tabel 61 Registrul de evidență datorie publică

ÎMPRUMUT	VALOARE FINANȚARE	PERIOADA DE GRAȚIE	PERIOADA DE RAMBURSARE	DETALII
Bancă comercială	35,000,000 RON	36 luni	240 luni	Contract de credit pentru investiții nr.0253/17.08.2006 (HCL nr.53/30.03.2006) Contract de servicii de investiții financiare nr.09/17.08.2006 (HCL nr.53/30.03.2006) Decizia CNVM nr.1420/01.10.2009
Bancă comercială	20,000,000 RON	20 luni	84 luni	Contract de credit nr.406015/11.02.2014 (HCL nr.11/02.02.2012)
Bancă comercială	20,000,000 RON	20 luni	84 luni	Contract de credit nr.406016/11.02.2014 (HCL nr.11/02.02.2012)
Ministerul Finanțelor Publice	7.370.133 RON din 16.01.2020 7.103.174,27 RON din 18.06.2020 6.973.246,48 RON din 30.09.2020 6.972.405,21 RON	-	120 luni	Convenție de împrumut nr.594221/101891 din 12.12.2018 (HCL nr.206/27.11.2018)
Bancă comercială	9.476.463 RON * 34.613.279 RON din 27.04.2021	36 luni	84 luni	Contract de credit nr.9517731/28.07.2020 (HCL nr.20/30.01.2020)

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PREZENTATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA
Subvențiile acordate de municipalitate sunt limitate. În anul 2021, acestea au reprezentat 6.8% din totalul cheltuielilor, mult sub media reședințelor de județ. Cele mai importante subvenții sunt acordate pentru transportul public local de persoane și salubritate.

Tabel 62 Costuri cu subvențiile în perioada 2017-2021, RON

AN	VALOARE SUBVENȚIE SALUBRIZARE PERSOANE FIZICE	VALOARE SUBVENȚIE TRANSPORT PUBLIC LOCAL
2017	2,277,771	3,541,306
2018	1,623,431	3,500,000
2019	1,445,558	7,206,220
2020	2,170,357	9,618,735
2021	6,766,170	10,368,070

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor prezentate de Primăria Municipiului Bistrița

În ceea ce privește cheltuielile funcționale ale municipalității, se remarcă creșterea în anul 2020 a capitolului bugetar privind *Învățământ*, la 51,4 milioane RON (20,7%), o creștere semnificativă față de perioada 2018-2019 și cu o valoare mai mult decât triplă față de anul 2017. Alocările financiare pentru capitolul de ordine publică au crescut la 11,4 milioane RON în anul fiscal 2020, iar cele pentru transport s-au dublat în intervalul 2018-2020, de la 16,7 milioane RON la 33,4 milioane RON. Costurile privind capitolul *Cultură, recreere și religie* sunt de peste 21 milioane RON, puțin mai ridicate ca în anul 2019 (15 milioane RON) și 2018 (17,3 milioane RON).

Tabel 63 Cheltuieli conform clasificății funcționale în perioada 2015-2020

Municipiul Bistrița	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	Structură % 2021	Structură % 2015
Cheltuieli totale conform clasificății funcționale	249,032,603	247,805,699	209,190,761	180,232,723	206,856,139	196,187,986	199,238,452	100.00%	100.00%
Servicii publice generale	39,298,052	39,324,472	40,394,618	35,937,350	26,476,559	18,234,785	15,250,935	15.78%	7.65%
Apărare, ordine publică și siguranță națională	9,916,446	11,369,028	8,627,579	8,674,752	8,055,959	6,429,741	5,740,711	3.98%	2.88%
Învățământ	46,324,270	51,436,965	30,446,550	13,117,904	86,579,978	88,638,022	80,268,668	18.60%	40.29%
Sănătate	3,668,198	3,987,204	3,962,193	3,243,899	2,058,060	1,566,574	1,299,028	1.47%	0.65%
Cultură, recreere și religie	15,674,822	21,288,097	15,024,906	17,300,177	11,544,875	8,185,397	19,273,560	6.29%	9.67%
Asigurări și asistență socială	31,158,538	28,301,404	26,900,398	21,949,393	18,922,659	13,951,253	10,115,730	12.51%	5.08%
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	41,941,287	41,305,641	47,626,801	50,247,637	20,640,690	30,888,632	54,527,047	16.84%	27.37%
Protecția mediului	22,248,010	17,391,780	11,962,500	12,973,255	13,528,725	10,980,987	7,732,443	8.93%	3.88%
Combustibili și energie	0	0	0	0	0	0	0	0.00%	0.00%
Transporturi	38,802,980	33,401,108	24,245,216	16,781,840	19,032,189	17,276,983	4,880,607	15.58%	2.45%
Alte cheltuieli	0	0	0	6516	16445	35612	149,723	0.00%	0.08%

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE, RESPECTIV PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

3.8.6. POLITICA DE INVESTIȚII LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Municipiul Bistrița, ca orice altă autoritate publică locală, are patru surse principale de finanțare a investițiilor de capital:

- Utilizarea resurselor financiare proprii;
- Utilizarea fondurilor europene nerambursabile sau alte surse externe de finanțare nerambursabile;
- Utilizarea subvențiilor de la nivel central pentru finanțarea investițiilor de capital (ex: Programul Național de Dezvoltare Locală);
- Contractarea de împrumuturi pentru investiții de la instituțiile de stat, instituții internaționale sau bănci comerciale.

Politica de investiții este un factor cheie în dezvoltarea sustenabilă a municipalității. Autoritatea publică locală are delegate atribuții și responsabilități și poate implementa proiecte de investiții într-un număr ridicat de domenii cu impact direct asupra calității vieții urbane.

Planul de investiții al municipalității trebuie să țină cont de identificarea nevoilor la nivel local, dezbaterile lor cu cetățenii în formate extinse și stabilirea comună a unei viziuni de dezvoltare. Cetățenii trebuie să fie în centrul proceselor de stabilire a planurilor anuale și multianuale de investiții de la nivelul municipal. Decizia de investiție trebuie să se fundamenteze și pe (i) resursele disponibile (posibilitatea de a atrage fonduri externe nerambursabile pentru investiții este o dimensiune cheie), (ii) raportul cost-beneficiu și costurile de mentenanță, (iii) impactul investiției în îmbunătățirea dezvoltării urbane și calității vieții și (v) randamentul investiției.

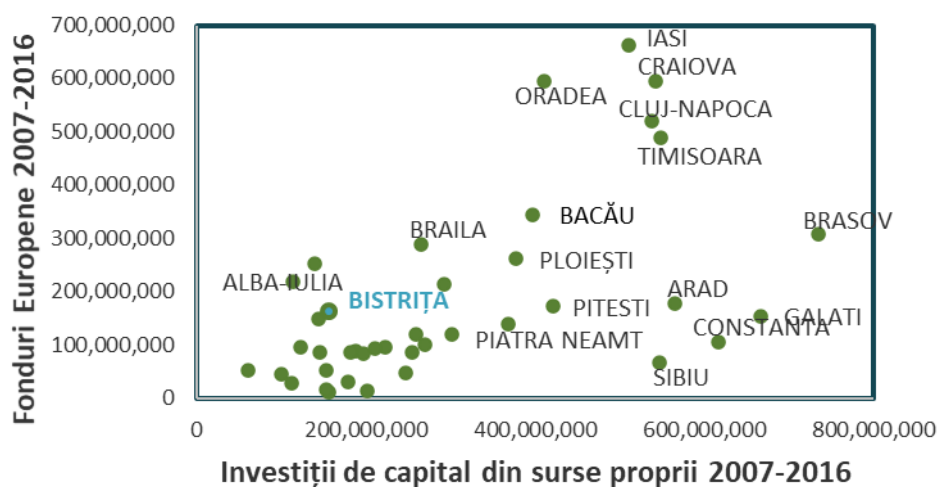
Includerea tuturor actorilor de la nivel local în fundamentarea unui proces transparent de identificare a priorităților de investiții și prioritizarea investițiilor în funcție de resursele disponibile și în special cele care pot fi atrase suplimentar este o dimensiune cheie pentru conturarea viziunii de dezvoltare a municipalității.

Paleta de opțiuni pentru finanțarea investițiilor la nivel local este cuprinzătoare. Opțiunile de finanțare nu se exclud, ci ar trebui abordate complementar, pentru identificarea surselor optime pentru investițiile de la nivel local. Programele de investiții ale municipalităților trebuie corelate cu programele de finanțare europene și să le adapteze obiectivelor cheie ale cadrelor financiare multianuale (și, începând cu 2021, și aferente Planului Național de Redresare și Reziliență). Proiectele trebuie pregătite în timp util și o listă de proiecte prioritare trebuie avute în vedere pentru a maximiza impactul acestora și beneficia de resurse financiare încă de la lansarea axelor de finanțare.

Municipiul Bistrița este una dintre acele unități administrativ-teritoriale care și-a fundamentat efortul de dezvoltare pe absorbția fondurilor europene. Modelul de creștere al municipalității s-a axat pe o alocare semnificativă de resurse către investiții, cu o pondere importantă a fondurilor europene. Municipalitatea a alocat resurse semnificative investițiilor de capital, fie prin accesarea programelor de finanțare nerambursabilă, fie resurse proprii.

În perioada 2007-2016, aferentă CFM 2007-2013, municipalitatea a alocat 319 milioane RON pentru investițiile de capital, dintre care 162,1 milioane RON raportați ca fiind cheltuieli cu proiecte cu finanțare europeană, respectiv 159,6 milioane RON din surse proprii. Municipiul a avut o performanță per locuitor semnificativ peste media reședințelor de județ în absorbția fondurilor europene.

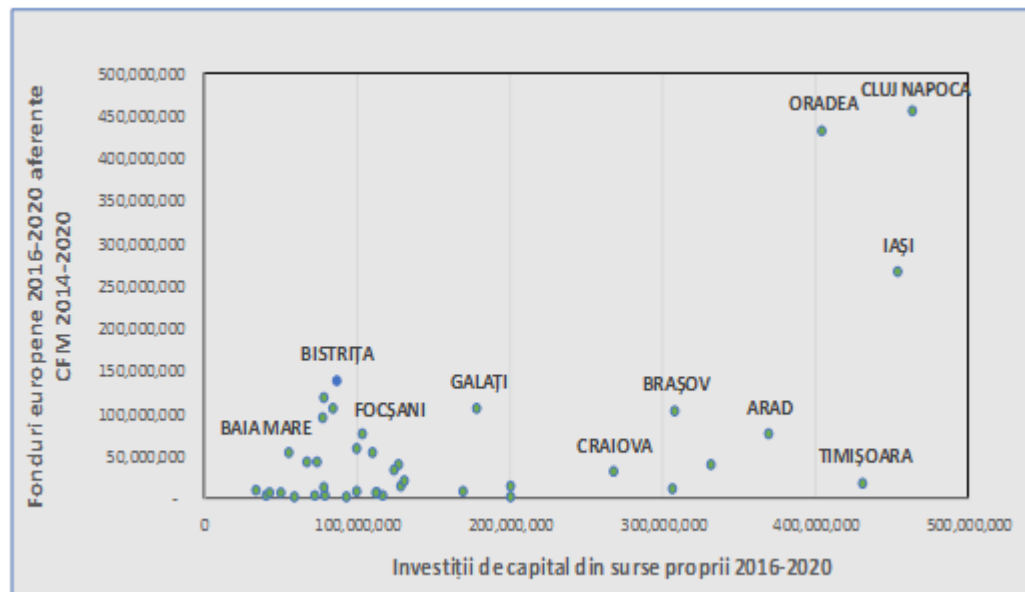
Figura 211 Cheltuieli proiecte fonduri europene nerambursabile vs. investiții de capital la nivelul reședințelor de județ din România, 2007-2016

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

Ponderea alocărilor financiare pentru investițiile de capital a fost semnificativă și în perioada 2016-2021 aferente noului cadru financiar. Întârzierea lansării noilor apeluri pentru autoritățile publice locale și finalizarea cadrului financiar precedent în anul 2016 au determinat o scădere a absorbției de fonduri europene în primii ani de după lansarea CFM 2014-2020. Cheltuielile cu proiecte cu finanțare europeană au crescut însă semnificativ în ultimii patru ani, cu un maxim de 67.2 milioane RON în anul 2020. În anul 2021, Bistrița a alocat 56.6 milioane RON pentru cheltuielile cu proiectele FEN.

Figura 212 Cheltuieli proiecte fonduri europene nerambursabile vs. investiții de capital la nivelul reședințelor de județ din România, 2016-2020

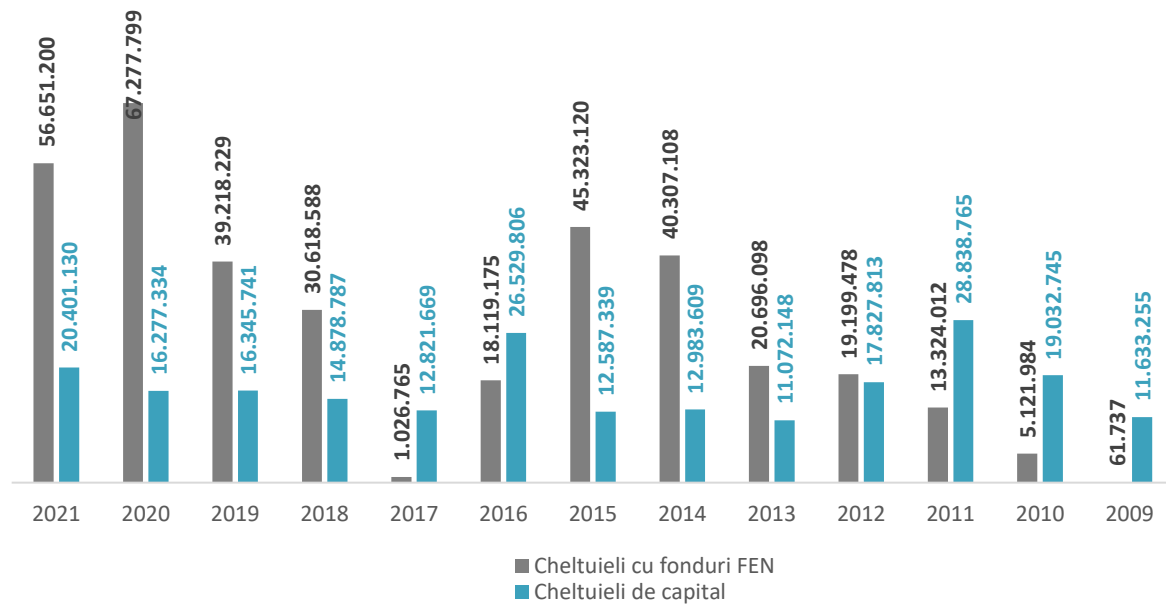
SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

Municipiul Bistrița se află printre cele mai performante administrații ale actualului cadru financiar multianual, cu o valoare a cheltuielilor cu proiecte FEN de aproape 195 milioane RON comparativ cu 107.2 milioane RON cheltuieli de capital din surse proprii. Bistrița are o valoare absolută semnificativ mai mare ca media reședințelor de județ și depășește inclusiv municipalități cu resurse financiare mult mai ridicate.

Figura anterioară indică o comparație la nivelul reședințelor de județ, pentru perioada 2016-2020, cu Bistrița ocupând locul patru la nivel național ca valoare absolută a cheltuielilor cu proiecte FEN, deși este o municipalitate de dimensiuni medii. Cheltuieli mai mari au fost raportate în perioada menționată doar de Cluj Napoca, Oradea și Iași.

În perioada 2007-2021, au fost alocate 594,6 milioane RON pentru investiții de capital și cheltuieli cu fonduri FEN, ceea ce corespunde a 22,5% din totalul cheltuielilor raportate de municipalitate. Figura următoare indică trendul ascendent în privința cheltuielilor de capital, în special cele finanțate din fonduri europene, cu alocări substanțiale în ultimii ani (2018-2021). În perioada 2018-2021, au fost alocate 261.6 milioane RON pentru politica de investiții, dintre care 193.7 milioane RON raportați ca fiind cheltuieli cu fonduri europene. Acest procent reprezintă 29.5% din totalul cheltuielilor raportate de municipalitate.

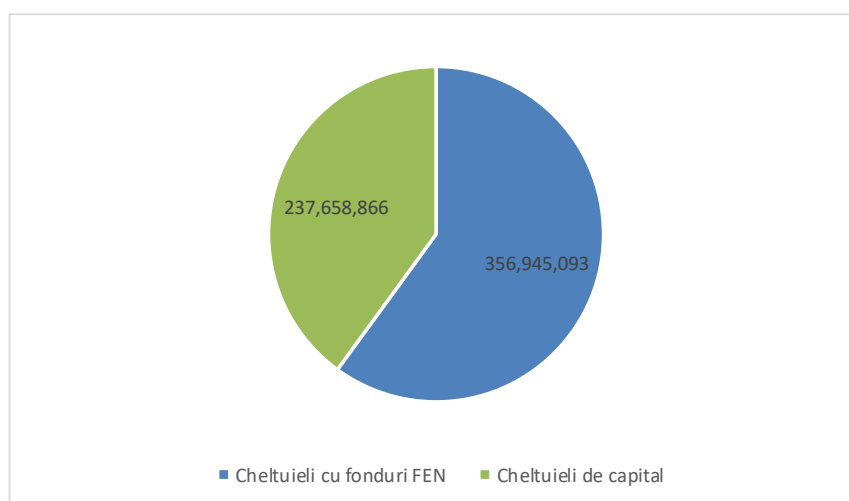
Figura 213 Evoluția cheltuielilor FEN vs. cheltuieli de capital, 2007-2021

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

Evoluția cheltuielilor cu proiecte cu fonduri europene confirmă un obiectiv asumat de Primăria Municipiului Bistrița. Politica de investiții s-a axat în ultima decadă pe o absorbție ridicată de fonduri europene pentru a compensa resursele limitate de la nivel local pentru investiții majore de capital. Pentru o municipalitate de dimensiuni medii, o politică de investiții ce prioritizează fondurile europene nerambursabile ajută semnificativ la a avea un buget anual echilibrat din care să poată susține atât numărul din ce în ce mai mare de servicii publice la nivel local, dar și să finanțeze obiective importante de investiții ce pot crea un mediu urban atractiv, locuri de muncă și, în cele din urmă, aduce mai multe resurse la bugetul local prin creșterea bazei de taxare și veniturilor obținute de locuitori.

Figura 214 Cheltuieli totale cu fonduri FEN vs. cheltuieli de capital, total 2007-2021

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, DIRECȚIA PENTRU POLITICI FISCALE ȘI BUGETARE LOCALE

Proiectele cu fonduri europene derulate de Primăria Municipiului Bistrița pe actualul cadru financiar au o valoare totală de 85,7 milioane EURO, dintre care valoare eligibilă de 83,6 milioane EURO. Dintre acestea, proiecte în valoare de 26 milioane EUR au fost deja finalizate, iar în implementare, în diferite stadii, sunt proiecte cu o valoare totală de 59.6 milioane EUR. Majoritatea proiectelor au fost aferente Programului Operațional Regional, însă municipalitatea a beneficiat de proiecte și pe axele aferente Programului Operațional Infrastructură Mare (în contextul alocării de fonduri pentru combaterea efectelor pandemiei de COVID-19), Programul Operațional Capacitate Administrativă și Programul Operațional Competitivitate.

Pe lângă proiectele de finanțare cu fonduri europene, la nivel național, autoritățile locale au beneficiat în ultimii ani de un program de dezvoltare locală (PNDL) ce și-a propus să susțină investițiile locale în infrastructură (drumuri locale, alimentare cu apă și gaz, renovări de clădiri publice, etc). Municipiul Bistrița beneficiază de 2 proiecte finanțate prin intermediul PNDL, în valoare totală de aproape 30 milioane RON.

Tabel 64 Proiecte în derulare prin intermediul programelor naționale de dezvoltare locală

Denumire proiect	Locație	Valoare RON	Perioada de implementare	Stadiu proiect
Reabilitare și modernizare Liceul de Muzică Tudor Jarda	Mun. Bistrița	10.299.365,21	2018-2022	În execuție
Drum de acces și utilități aferente Complexului Sportiv Polivalent	Mun. Bistrița	18.379.885,22	2019-2022	În execuție

SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PREZENTATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITĂ

Cele mai importante programe contractate de municipalitate au ca obiectiv modernizarea transportului public, creșterea eficienței energetice pentru clădiri publice și private, promovarea transportului alternativ, reabilitare infrastructură rutieră sau proiecte de regenerare urbană.

Primăria Municipiului Bistrița a solicitat finanțări pentru proiecte în valoare de 160 milioane RON și parte a programului național Anghel Saligny. Au fost înaintate spre finanțare 8 proiecte, vizând (i) reabilitare și modernizare de străzi, (ii) amenajare de străzi în zonele noi din Bistrița, (iii) construcția unui pasaj rutier subteran și (iv) dezvoltarea infrastructurii edilitare de tip apă și apă uzată. Co-finanțarea solicitată de la bugetul de stat este de 155 milioane RON, 5 milioane RON fiind contribuția municipalității.

3.8.7. RESURSE MATERIALE

Conform datelor furnizate de către Primăria Municipiului Bistrița, instituția beneficiază de infrastructură hardware cu o vechime medie, majoritatea unităților de lucru fiind în exploatare de 5-7 ani. Numărul total de echipamente este de 333 unități tip stații de lucru sau calculatoare portabile, iar mentenanța echipamentelor hardware este asigurată intern și are costuri de sub 10,000 RON pe an datorită achiziției de echipamente cu garanție extinsă (3 ani).

Tabel 65 Resurse materiale disponibile la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița

INFRASTRUCTURA HARDWARE	NUMĂR TOTAL	VECHIME MEDIE
PC (tip Desktop) și Calculatoare portabile (laptop)	333	Cele mai vechi echipamente au 11 ani, iar ultima achiziție de echipamente a avut loc în anul 2020. Vechimea medie este de 5-7 ani.
Echipamente de tip DATA STORAGE	4	4 echipamente achiziționate în anii 2011,2012, 2016 și 2021.
Echipamente de tip router și switch	2 x echipament tip router 30 x echipament tip switch-uri	
Echipamente tip UPS	2	Ani de achiziție 2014 și 2021.
Multifuncționale, imprimante, copiatoare, plottere	46	Cele mai vechi echipamente au fost achiziționate în anul 2005, iar ultima achiziție de echipamente a avut loc în anul 2021. Vechimea medie este de peste 7 ani.
Echipamente tip Server	7	

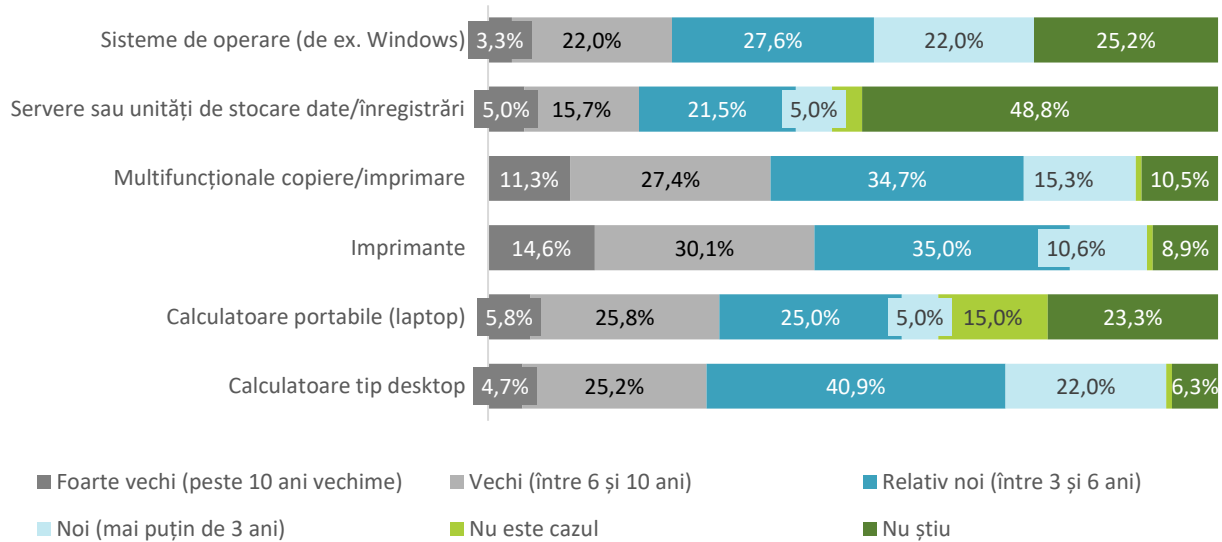
SURSĂ: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR FURNIZATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRITĂ

Primăria Municipiului Bistrița dispune și de numeroase programe informatice de proiectare și editare grafică (Autocad LT 2008, Archicad 11, Archicad 13, Corel Draw X5, Autocad Arhitecture 2012, ZwcAD 2012, Realtime landscaping sau Archis Server Standard) folosite de serviciile din cadrul primăriei. Numărul de licențe variază între 1 și 13 per program.

În ceea ce privește programele software dedicate activităților din administrația publică, sunt utilizate (i) *Lexnet* -aplicația de legislație, (ii) *CID* - o aplicație de management a documentelor (CID), (iii) *Ecub* - un sistem integrat de gestiune, (iv) *GeCon* – aplicație de gestionare a contractelor încheiate cu persoanele fizice sau juridice, (v) *Impotax* – sistem integrat de colectare și gestionare a taxelor și impozitelor locale, (vi) *Agroregis* – program de evidență a proprietăților agricole, (vii) *Asisoc* – sistem informat de asistență socială, (viii) *Încălzire* – program de gestionare a ajutorului pentru încălzire, (ix) *Juris* – aplicație de management a departamentului juridic, (x) *ArcGIS* – platforma pentru administrarea datelor GIS, (xi) *CadVeGis* – centralizare baze de date cadastru, (xii) *PIRS – Stare Civilă* – aplicație privind starea civilă, (xiii) *WinDoc deviz* – deviz pentru lucrări, (xiv) *Parcări* – aplicație online pentru parcările de reședință, (xv) *CCPintranet* – platformă de orientare școlară și profesională pentru elevi, (xvi) *Taiden* – aplicație pentru conferințe și vot și (xvii) *ESET Antivirus Endpoint Security*.

Personalul instituției percepe echipamentele utilizate ca fiind relativ noi, 62.9% dintre respondenți considerând calculatoarele tip desktop ca fiind *noi* sau *relativ noi*. Echipamentul utilizat cel mai des de către respondenți și pe care-l consideră cu o durată de utilizare mai ridicată este din categoria Multifuncționale copiere/imprimare, unde 38.7% le *consideră vechi* sau *foarte vechi*. Imprimantele sunt și ele considerate *vechi* sau *foarte vechi* de 45% din respondenți.

Figura 215 Percepția personalului privind vechimea diferitelor tipuri de echipamente aflate în inventarul Primăriei Municipiului Bistrița

Sursă: Rezultate chestionar aplicat la nivelul personalul instituției Primăriei Municipiului Bistrița

3.8.8. TRANSPARENȚA ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC

România are o legislație consolidată în privința transparenței la nivelul autorităților publice, accesului la informații de interes public și organizarea de consultări publice privind principalele hotărâri de la nivel local. Cu toate acestea, utilizarea acestor mecanisme de colaborare între administrația locală, cetățeni, grupuri civice sau societatea civilă este limitată și nu reușește deseori să aducă o contribuție semnificativă în îmbunătățirea proceselor locale de decizie.

Deschiderea administrațiilor publice locale către acești actori resursă la nivel local este o dimensiune cheie pentru îndeplinirea bunei guvernări. Strategia Națională Anticorupție 2016-2020 a impus măsuri adiționale de transparență și a evaluat implementarea lor de către autoritățile publice, iar din 2011 România este parte a Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă (*Open Government Partnership*), un acord internațional ce are ca obiectiv promovarea accesului la informații de interes public și a participării cetățenilor la procesul de consultare și de dialog cu autoritățile publice.

Un Parteneriat pentru Guvernarea Deschisă la nivel local²²⁹ a fost elaborat în anul 2019 de Guvernul României în colaborare cu Centrul pentru Inovare Publică și Smart City Timișoara ce cuprinde o serie de rezoluții și măsuri ce pot fi adoptate voluntar de administrațiile locale pentru creșterea transparenței și eficienței consultărilor cu cetățenii și societatea civilă.

În România, cele mai importante prevederi legale privind transparența și consultarea publică includ:

- Legea nr. 52 din 21 ianuarie 2003 privind transparența decizională în administrația publică;
- Legea nr. 544 din 12 octombrie 2001 privind liberul acces la informațiile de interes public;
- Legea nr. 109 din 25 aprilie 2007 privind reutilizarea informațiilor din instituțiile publice.

²²⁹ http://ogp.gov.ro/nou/wp-content/uploads/2019/07/Recomandari-Parteneriatul-pentru-Guvernare-Deschisa-la-nivel-local_mai19.pdf

De asemenea, pentru facilitarea publicării de date publice deschise, au fost publicate o serie de recomandări pentru autoritățile publice:

- Ghid de publicare a datelor deschise, aprilie 2015, elaborat de Cancelariai Prim-Ministrului în parteneriat cu membri ai Coaliției pentru Date Deschise;
- Metodologia pentru publicarea datelor deschise, iulie 2018, document elaborat de Secretariatul General al Guvernului.

Publicarea datelor în format deschis este și una dintre caracteristicile unei administrații publice moderne. În România, însă, datele publice deținute de administrațiile locale sunt comunicate în formate needitabile, de multe ori navigarea prin documente fiind extrem de dificilă și consumând resurse importante. Inventarierea datelor deținute, publicarea inventarului și seturilor de date pe pagina proprie și portalul național de date publice www.data.gov.ro, cel puțin la nivelul celor mai importante seturi (buget anual, execuție bugetară, achiziții publice, etc.) este una dintre recomandările cheie pentru transparentizarea activității unei administrații.

În perioada 2017-2020, municipalitatea a primit un număr de 736 cereri de informații de interes public în virtutea Legii nr. 544/2001. Numărul cererilor soluționate favorabil este foarte ridicat, iar termenul mediu de soluționare a acestora este de sub 10 zile pentru aproape toate solicitările formulate de persoane fizice sau juridice. Responsabilul privind Legea nr. 544/2001 și responsabilul privind Legea nr. 52/2003 au participat la cursuri de formare privind cele două reglementări legale aflate în vigoare.

Cele mai multe solicitări primite de municipalitate sunt tip verbal, iar numărul acestora este contabilizat de Serviciul Relații Publice, Comunicare. Solicitățile prin mijloace electronice au reprezentat puțin peste o treime chiar și în anul 2020 atunci când interacțiunile dintre administrația locală și cetățenii s-a redus din cauza pandemiei COVID-19. Mai mult, numărul cererilor primite în format electronic în perioada 2019-2020 este semnificativ sub numărul celor primite în perioada anterioară 2017-2018. Numărul cererilor de informații venite din partea persoanelor fizice este foarte redus.

În perioada analizată nu a existat nicio plângere administrativă împotriva municipalității pe baza refuzului de a oferi informații de interes public, însă au existat 9 plângeri în instanță, din care 1 soluționată favorabil, 7 respinse și 1 în curs de soluționare.

La nivelul municipalității nu există un registru care cuprinde date privind solicitări primite de instituție și o bază de date publică care să identifice și să structureze toate aceste informații pentru a facilita accesul cetățenilor la acestea.

Tabel 66 Date evaluare implementare Legea 544/2001

AN	TOTAL CERERI LEGEA NR. 544/2001	PERSOANE FIZICE	PERSOANE JURIDICE	TERMEN MEDIU DE RĂSPUNS
2020	155	18	137	146 – soluționate în termen de 10 zile, 9 – soluționate în termen de 30 zile Modalitate de adresare: 27 – suport hârtie, 54 – suport electronic, 74 - verbal
2019	184	28	156	182 – soluționate în termen de 10 zile, 2 – soluționate în termen de 30 zile Modalitate de adresare:

AN	TOTAL CERERI LEGEA NR. 544/2001	PERSOANE FIZICE	PERSOANE JURIDICE	TERMEN MEDIU DE RĂSPUNS
				76 – suport hârtie, 36 – suport electronic, 72 - verbal
2018	195	42	153	193 – soluționate în termen de 10 zile, 2 – soluționate în termen de 30 zile Modalitate de adresare: 27 – suport hârtie, 72 – suport electronic, 96 - verbal
2017	202	41	161	200 – soluționate în termen de 10 zile, 2 – soluționate în termen de 30 zile Modalitate de adresare: 9 – suport hârtie, 104 – suport electronic, 89 - verbal

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE PE BAZA DATELOR PUBLICE PREZENTATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Raportul de evaluare a implementării Legii nr. 544/2011 aferent anului 2020 este public pe pagina oficială a instituției, însă rapoartele de evaluare anterioare nu sunt publice.

Printre punctele pe care responsabilul privind implementarea legii le consideră necesare de a fi îmbunătățite se află:

- (1) Diversificarea modalităților de transmitere a informațiilor de interes public, a proiectelor și strategiilor, pe care municipalitatea dorește să le implementeze
- (2) Implementarea de noi tehnologii de comunicare și informaționale cu scopul de a îmbunătăți calitatea serviciilor cu impact direct asupra cetățeanului
- (3) Creșterea gradului de transparență, informare și implicare a cetățenilor în luarea deciziilor.
- (4) Organizarea de sondaje de opinie, consultări publice, dezbateri publice.

Deși rapoartele de evaluare privind implementarea Legii nr. 544/2011 subliniază că datele publicate de Primăria Municipiului Bistrița sunt în format deschis, acestea sunt publicate în formate non editabile.

Primăria Municipiului Bistrița publică în mod regulat rapoartele anuale de evaluare a implementării Legii nr. 52/2003 pe pagina proprie. Toate proiecte de acte normative sunt anunțate public, însă interacțiunea și consultarea publică cu cetățenii și asociațiile legal constituite sunt foarte limitate. Atât în ceea ce privește numărul de recomandări primite din partea cetățenilor sau asociațiilor legal constituite, cât mai ales numărul de întâlniri organizate la cererea asociațiilor legal constituite, procesul de consultare publică aferent Legii nr 52/2003 nu funcționează.

Tabel 67 Date evaluare implementare Legea nr. 52/2003

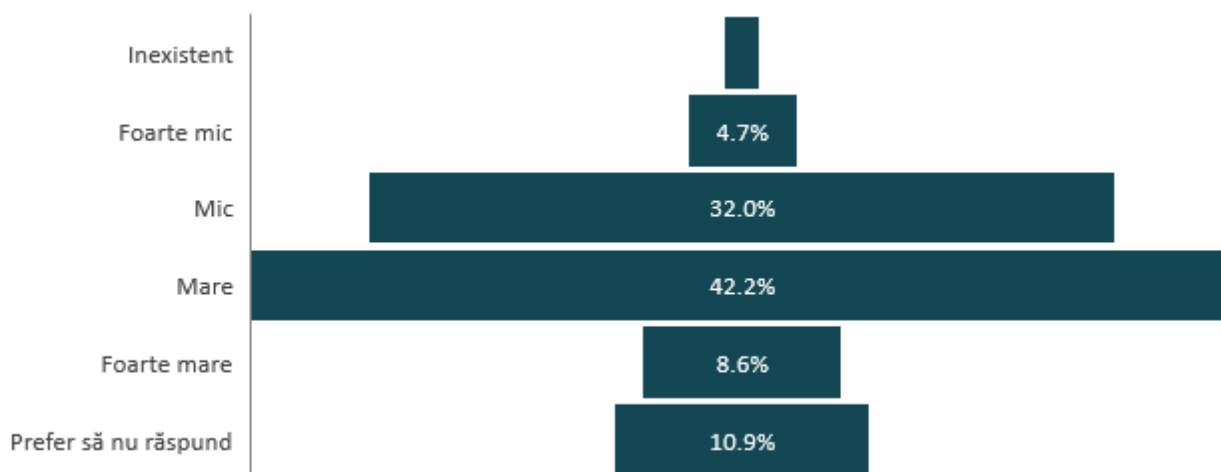
AN	PROIECTE ACTE NORMATIVE ANUNȚATE PUBLIC	NUMĂR TOTAL RECOMANDĂRI PRIMITE	NUMĂR RECOMANDĂRI INCLUSE ÎN PROIECTE	NUMĂR ÎNTÂLNIRI ORGANIZATE LA CEREREA ASOCIAȚIILOR LEGAL CONSTITUITE
2020	26	5	0	0
2019	20	2	1	0
2018	14	1	0	0
2017	23	1	0	0

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor publice transmise de Primăria Municipiului Bistrița

Rapoartele aferente celor două legi cheie pentru consultarea publică și transparența decizională indică nevoia de îmbunătățire a transparenței, consultărilor cu cetățenii și adoptarea de noi mecanisme care să susțină acest obiectiv cheie al administrației. În perioada analizată, 2016-2020, cetățenii au avut un rol minimal în creionarea proceselor de decizie la nivel local, iar implicarea lor în buna guvernare a comunității a fost limitată. Este nevoie de asumarea unui plan de acțiuni pe termen mediu și lung care să îmbunătățească capacitatea administrației de a implica cetățenii în toate proiectele de decizie la nivel local și a crește transparența.

Chestionarul aplicat la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița relevă că 50.8% dintre respondenții consideră că au un *nivel mare sau foarte mare* de cunoștințe privind reglementările naționale ce țin de transparența datelor publice și a datelor publice deschise. 36.% consideră că au un *nivel mic sau foarte mic*, iar 10,9% au preferat să nu răspundă.

Figura 216 Autoevaluare privind nivelul de cunoștințe privind reglementările naționale în domeniul transparenței datelor publice și datele publice deschise

SURSA: REZULTATE CHESTIONAR APLICAT LA NIVELUL PERSONALUL INSTITUȚIEI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRITĂ

3.8.8.1. PORTAL SERVICII ELECTRONICE

Municipiul Bistrița beneficiază de un portal de servicii publice electronice (www.e-bistrita.ro) care oferă cetățenilor rezidenți ai municipiului accesul la o paletă largă de informații, servicii publice și posibilitatea de a urmări stadiul cererilor sau petițiilor depuse.

La momentul actual, conform informațiilor publice, 17.300 dintre cetățeni sunt înscrși pe platforma online. Înregistrarea pe portalul online este facilă, fiind posibilă prin completarea unei cereri ce poate fi expediată online sau depusă la sediul instituției. În cazul persoanelor juridice, cererea trebuie să fie însoțită de semnătură electronică extinsă bazată pe un certificat calificat.

Platforma include următoarele servicii:

- Plata taxelor și impozitelor locale,
- iReport Bistrița ce permite cetățenilor să transmită diverse petiții și incidente către Primăria Municipiului Bistrița,
- MobilePay ce permite cetățenilor consultarea datoriilor către bugetul local și achitarea acestora, precum și plata amenzilor contravenționale,
- Depuneri petiții online,
- Consultarea stadiului cererilor sau petițiilor depuse,
- Accesul la consultări publice și viitorul program de bugetare participativă,
- Programări servicii publice,
- Secțiune de urbanism,
- Secțiune dedicată solicitării de locuri de parcare.

4. DIAGNOSTIC TERITORIAL ȘI RECOMANDĂRI PENTRU FORMULAREA STRATEGIEI

4.1. CONCLUZII, PROVOCĂRI ȘI POSIBILE PROPUNERI/INTERVENȚII

4.1.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

Dezvoltarea urbană a municipiului Bistrița prezintă o serie de deficiențe și provocări care afectează, în mod simțitor calitatea locuirii în municipiu dar și o serie de competențe distinctive care valorificate, contribuie la creșterea atractivității și calității locuirii și la îmbunătățirea imaginii urbane.

Din punct de vedere al organizării spațiale, Bistrița este un oraș de tip concentric, cu principalele instituții publice și servicii socio-culturale amplasate în zonele centrală și pericentrale ale municipiului și cu zonele rezidențiale și zonele industriale și comerciale de mari dimensiuni organizate în jurul acestora, cu 4

localități componente amplasate izolat în teritoriu (Sigmir, Slătinița, Ghinda și Sărata), unite de Bistrița prin drumuri județene și două localități componente amplasate adiacent teritoriului Bistriței (Unirea și Viișoara) formând un fond construit continuu și permițând o continuitate a zonelor funcționale. La nivelul municipiului se înregistrează centralități secundare foarte slab dezvoltate, în zonele rezidențiale periferice și pericentrale și în localitățile componente. Această organizare spațială, în care zona centrală este slab susținută de centralitățile secundare face dificil accesul locuitorilor din zonele periferice la anumite servicii socio-culturale. Lipsa unor centre de cartier sau spații de recreere bine dezvoltate în zonele rezidențiale conduce la scăderea calității locuirii în municipiul Bistrița.

Zona centrală a municipiului Bistrița caracteristicile urbanistice și arhitecturale ale tradiției săsești, dezvoltate începând cu perioada medievală, cu precădere arealul care a fost inclus în interiorul fortificațiilor cetății Bistrița. Una din competențele distinctive ale municipiului o reprezintă patrimoniul construit valoros amplasat în perimetrul centrului istoric, care contribuie semnificativ la conturarea imaginii urbane a municipiului.

Teritoriul periferic al municipiului, precum și localitățile Viișoara și Unirea a cunoscut o puternică dezvoltare extensivă în ultimele trei decenii, cu precădere a zonelor rezidențiale, ceea ce pune presiuni substanțiale asupra infrastructurii de circulații, asupra rețelelor tehnico-edilitare și asupra infrastructurii de servicii publice.

În ceea ce privește ansamblurile de locuințe colective, spații interstițiale au dimensiuni reduse iar calitatea amenajărilor urbane este relativ redusă: spații verzi, locuri de joacă, spații de socializare amenajate inadecvat și subdimensionate, suprafețe mari acoperite și circulații auto și parcări. În acest sens sunt necesare operațiuni de regenerare urbană a ansamblurilor de locuințe colective, care să aibă în vedere reamenajarea spațiilor verzi, reorganizarea circulațiilor pietonale și auto, amenajarea unor zone de recreere și socializare, dezvoltarea unor centre de cartier etc. Infrastructura de spații publice și verzi aferente ansamblurilor de locuințe colective este completată de o serie de scuaruri urbane, multe dintre acestea necesitând, de asemenea, operațiuni de reamenajare și de dezvoltare a spațiilor destinate socializării și recreerii și adresate tuturor categoriilor de utilizatori.

În ceea ce privește calitatea locuirii, municipiul Bistrița se confruntă cu o problemă importantă a îmbătrânirii fondului construit destinat locuirii colective, numeroase clădiri de locuințe colective având o vechime mai mare de 40-50 ani. În cazul acestor ansambluri de locuințe colective este necesar să se realizeze proiecte complexe de reabilitare și modernizare care să includă lucrări de reabilitare structurală, lucrări de reafățadizare a clădirilor; lucrări de termoizolare și de creștere a eficienței termice; lucrări de creștere a eficienței energetice prin modernizare și reabilitare rețele termice, inclusiv promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie pentru alimentarea acestora. În acest sens, în ultimii ani administrația publică locală a inițiat o serie de proiecte de creștere a eficienței energetice a clădirilor de locuințe colective. În ceea ce privește calitatea fondului locativ, indicatorii de profil plasează municipiul Bistrița peste media centrelor urbane din județ și peste media națională.

În zonele rezidențiale, de locuințe individuale, amplasate în zonele periferice, principalele probleme țin de lipsa de coerență arhitecturală a fondului construit, de calitatea slabă a circulațiilor auto și a trotuarelor, de existența unor plantații de aliniament aflate în stare proastă, lipsa mobilierului urban și inexistența unor zone de socializare și recreere de proximitate.

În municipiul Bistrița, spațiile publice amenajate destinate recreerii, socializării, organizării de activități în aer liber sau de evenimente culturale și sociale sunt concentrate în zona centrală (cu precădere piețele urbane și circulațiile pietonale din centrul istoric) și în zona pericentrală (spații verzi de mari dimensiuni dar și o serie de scuaruri urbane distribuite în teritoriul Bistriței), la care se adaugă cele două păduri, Codrișor și Schullerward, amplasate în teritoriul extravilan. În acest sens, au fost identificate resurse de teren cu potențial de valorificare (terenuri libere în zonele pericentrale și periferice) și elemente ale cadrului natural,

malurile râului Bistrița (spațiile verzi și spațiile pietonale) și malurile pârâului Târpuiu care pot completa infrastructura de spații verzi și spații recreative. Suplimentar, sunt necesare operațiuni de modernizare a spațiilor publice din zona centrală (piețe urbane) și din zona periurbană (scururi urbane și fâșii plantate) care să mărească rolul funcțional și recreativ al acestor spații, astfel încât acestea să poată fi introduse în viața urbană a municipiului și să poată fi utilizate în mod activ de către comunitățile locale. Este necesară amenajarea acestor spații având la bază principiile moderne de amenajare a spațiilor plantate și a spațiilor publice, axate pe dezvoltare durabilă, economie circulară, mobilitate urbană durabilă, eficiență energetică.

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
<p>Bistrița este un oraș de tip concentric, cu principalele instituții publice și servicii socio-culturale amplasate în zonele centrală și pericentrale și cu zonele rezidențiale organizate în jurul acestora</p>	<p>Realizarea unei rețele coerente de circulații pietonale care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să încurajeze deplasarea pietonilor și să ofere spații în care se pot organiza activități recreative ce contribuie la îmbunătățirea vieții urbane; • să facă conexiunea între principalele puncte de agrement și sport, zonele cu concentrație mare de activități culturale, centrul istoric, ansamblurile de locuințe colective, cursurile de apă. Această rețea va include circulațiile pietonale din zona istorică (pasajele pietonale, Str. Liviu Rebreanu – stradă pietonală, piețele urbane), poduri pietonale peste cursurile de apă (Râul Bistrița – în zona stadionului, pârâul Târpuiu – în zona cartierului Independenței Nord) și circulații pietonale în lungul cursurilor de apă, circulații pietonale în interiorul ansamblurilor de locuințe colective (ex: Independenței Nord, Andrei Mureșanu, Decebal) și circulații pietonale aferente pădurilor urbane (Codrișor și Schullerwald).
<p>Lipsa unor centralități secundare bine definite</p>	<p>Completarea infrastructurii de servicii sociale și servicii comunitare prin dezvoltarea unor centre secundare, locale în cadrul ansamblurilor de locuințe colective (centre de cartier) (se poate porni de la cartierele Independenței Nord, Decebal, Gării, Calea Moldovei, Independenței Sud) și localitățile Unirea, Viișoara, Sigmir, Slătinița, Sărata și Ghinda (dezvoltate în jurul căminelor culturale).</p>
<p>În cadrul unor ansambluri de locuințe colective (ex: Independenței Nord, Andrei Mureșanu, Decebal, Gării, St. O. Iosif), fondul construit este învechit, remarcându-se lipsa lucrărilor complexe de reabilitare a clădirilor, la scara întregului cartier, iar spațiile interstițiale se află într-o stare proastă, lipsind o utilizare judicioasă a acestora.</p>	<p>Proiecte complexe de regenerare urbană:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice aferente ansamblurilor de locuințe colective: (a) amenajare spații verzi, (b) spații de recreere și zone de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, (c) locuri de joacă, (d) circulații și spații de parcare, (e) spații de tip shared space;

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
	<ul style="list-style-type: none">• Modernizarea infrastructurii de iluminat public (implementarea unor sisteme de telegestiune, dotarea corpurilor de iluminat cu panouri fotovoltaice etc.);• Dotarea cu mobilier urban inteligent, versatil care poate căpăta funcționalități multiple, personalizat pentru tipul de spațiu urban în care este amplasat. În acord cu principiile economiei circulare se va avea în vedere, pe cât posibil, utilizarea mobilierului urban realizat din materiale reciclate, reciclabile de proveniență locală. <p>Operațiuni complexe de reabilitare termică, eficientizare energetică și modernizare a fondului locativ care să includă lucrări de reabilitare structurală, lucrări de rețazădizare a clădirilor, lucrări de termoizolare și de creștere a eficienței termice, lucrări de creștere a eficienței energetice prin modernizare și reabilitare rețele termice, inclusiv promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie pentru alimentarea acestora.</p> <p>Zone prioritare: cartierele Independenței Nord, Andrei Mureșanu, Decebal, Gării și St. O. Iosif.</p>
<p>Existența unor spații verzi în zonele centrală și pericentrale care au potențialul de a fi integrate într-o rețea de spații verzi de importanță municipală</p> <p>Existența unor cursuri de apă care traversează zonele construite ale municipiului care necesită lucrări de amenajare și reintegrare a acestora în viața urbană a municipiului</p>	<p>Modernizarea/ reamenajarea (reamenajare peisagistică, amenajarea de spații de recreere, zone de socializare, locuri de joacă)/ dotarea cu mobilier urban și echipamente inteligente a spațiilor verzi din zonele centrală și pericentrală: Parcul Eminescu, Parcul Regele Mihai I al României, Parcul Han, Parcul Lama, Parcul BIG, Parcul "Casa Albă" Intr. Viorelelor, Piața Petru Rareș, spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Decebal și Str. Gării, spațiul verde adiacent sensului giratoriu Panait Cerna etc.</p> <p>Extinderea infrastructurii de agrement a municipiului prin implementarea proiectelor care au în vedere amenajarea pădurii urbane, Pădurea Codrișor.</p> <p>Identificarea unor terenuri libere în Bistrița, cu precădere în zonele rezidențiale și localitățile componente și amenajarea de spații verzi și spații publice de interes local, comunitar și realizarea unor centralități secundare sau întărirea celor existente la nivelul municipiului. Zone prioritare: terenul liber din zona centrală a localității Sigmoid, terenul liber din zona centrală a localității Slătinița, spațiu verde amplasat adiacent pâraului Târpiu și Str. Petru Maior, spațiu verde adiacent Drumului Cetății și pâraului.</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
	<p>Amenajarea de coridoare verzi-albastre (coridoare ecologice) în lungul cursurilor de apă (râul Bistrița, Valea Târpiu, Valea Rusului, Valea Sigmir, Valea Slătinița) și amenajarea spațiilor verzi aferente acestora; renaturarea cursurilor de apă în zonele în care acestea nu sunt casetate;</p> <p>Dezvoltarea activităților de agrement și petrecere a timpului liber se poate realiza inclusiv prin amenajarea cursului râului Bistrița pentru a găzdui sporturi nautice.</p>
<p>Dezvoltarea rețelei de spații publice și a punctelor de interes din zona centrală și pericentrală, destinate activităților recreative și culturale</p>	<p>Amenajarea unei rețele de spații publice în zona centrală, care să încurajeze deplasarea pietonilor și să ofere spații în care se pot organiza activități recreative care să contribuie la îmbunătățirea vieții urbane</p> <p>Modernizarea spațiilor publice din zona centrală: piețele urbane (Piața Centrală, Piața Unirii, Piața Morii), circulația pietonală – Str. Liviu Rebreanu</p> <p>Amenajarea unor puncte de interes secundare în zonele centrală și pericentrale în care se pot amenaja activități recreative, culturale, periodice sau permanente. Zone prioritare: terenul adiacent Turnului Dogarilor, spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Bistricioarei și Str. 1 Decembrie, platforma amplasată adiacent Centrului cultural municipal George Coșbuc, spațiul pietonal amplasat la intersecția Str. Decebal și Str. Gării.</p>
<p>Necesitatea întăririi statutului centralităților secundare și a centrelor de cartier prin intermediul dotărilor comunitare</p>	<p>Dezvoltarea dotărilor comunitare prin modernizarea piețelor agroalimentare Decebal, Independenței Nord și Calea Moldovei și studierea posibilității și necesității amenajării de noi piețe agroalimentare în zonele rezidențiale, pentru a deservi în mod echitabil, populația municipiului și a localităților componente.</p>
<p>Imaginea urbană neunitară a zonelor rezidențiale</p>	<p>Elaborarea unui ghid de bune practici privind modul de construire specific municipiului și intervențiile permise în zonele rezidențiale în corelare cu caracteristicile specifice țesutului urban din fiecare cartier (cromatică, tipuri de materiale, texturi, elemente de limbaj arhitectural permise, volumetria clădirilor, amplasarea clădirilor pe parcele)</p>
<p>Existența unor ample rezerve de teren în interiorul teritoriului intravilan al municipiului</p>	<p>Potențial de dezvoltare a activităților industriale și comerciale în zona de sud, în lungul coridorului de mobilitate urbană aferent râului Bistrița, cu acces facil la viitoarea variantă ocolitoare a municipiului Bistrița</p> <p>Potențial de dezvoltare a zonelor rezidențiale prevăzute cu dotări complementare, în zonele periferice aflate în curs de constituire</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Existența unui fond construit substanțial aferent activităților industriale, aflat în stare rea, abandonat sau nefuncțional	Reconversia funcțională a construcțiilor industriale nefuncționale, de pe teritoriul municipiului; inclusiv dezafectarea liniilor de cale ferată nefuncționale și utilizarea resurselor de teren în vederea realizării de obiective de utilitate publică;

4.1.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Municipiul Bistrița, în comparație cu județul Bistrița – Năsăud și regiunea N-V prezintă o tendință de creștere demografică constantă în ultimii 8 ani, dar care a încetinit în 2021.	Pentru a menține creșterea demografică și, prin aceasta, pentru ca municipiul să își consolideze avantajul demografic în regiune, sunt necesare măsuri de sprijin pentru creșterea populației pe termen scurt și mediu. Menținerea și sporirea atractivității orașului din punct de vedere al oportunităților de dezvoltare socială, în special în ceea ce privește piața muncii, locuirea, învățământul.
Pandemia de COVID – 19, în special valurile 2-4 care au produs efecte negative în anul 2021, ar putea stopa creșterea demografică și avantajele acesteia.	Campanii pro vaccinare și măsuri de educație sanitară. Eficientizarea sistemului public de sănătate. Creșterea accesului la servicii medicale în special pentru populația vulnerabilă (vârstnici, copii, populația care trăiește în zonele marginalizate)
Scăderea migrației temporare și permanente ar putea încetini și stopa creșterea demografică.	Generarea de locuri de muncă, îmbunătățirea condițiilor de învățământ, creșterea accesului la servicii publice, eficientizarea sistemului medical sunt condiții esențiale pentru creșterea atractivității orașului și atragerea de noi locuitori care să contribuie la dezvoltarea economică.
Efortul de creștere a natalității va mări presiunea pe asupra persoanelor active, în condițiile în care în municipiu se constată un coeficient de dependență a persoanelor tinere în creștere.	Măsuri de consolidare a pieței muncii prin crearea de noi locuri de muncă. Creșterea accesului la oportunități de educație ante preșcolară.
Tendința de creștere a gradului de dependență demografică dintre populația activă și inactivă favorizează apariția unor dezechilibre pe termen mediu și lung din perspectiva susținerii grupurilor inative de către salariați.	Măsuri de încurajare a natalității prin oferirea de stimulente familiilor tinere, asigurarea infrastructurii suport și de educație în toate etapele de creștere a copilului (creșe, locuri de joacă, grădinițe, after-school, centre de competențe – ex. robotică, școli și licee performante, universități recunoscute prin calitatea actului educațional).
Se observă accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică, similar cu tendința de la nivel județean, regional și național.	Măsuri privind sprijinirea grupurilor dependente (vârstnicii) în procesul de îmbătrânire activă (servicii sociale și comunitare diversificate, adaptarea serviciilor publice la nevoile și posibilitățile acestora, servicii medicale și de geriatrie de calitate).

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
	Integrarea vârstnicilor în programe suport pentru alte tipuri de servicii, precum asistarea copiilor în creșe și grădinițe.
Continuarea efortului de integrare socială a persoanelor din zonele marginalizate	Accesibilizarea serviciilor sociale pentru locuitorii din comunitățile marginalizate. Continuarea și dezvoltarea unor programe de tip "Școală după școală", "A doua șansă" și de corectare a abandonului școlar; activități de educație parentală și de încurajare a participării părinților la procesul educațional; Derularea periodică a unor activități de informare/instruire sanitară și de educație pentru sănătate la nivelul comunităților de romi; Elaborarea de proiecte locale de intervenție socială pentru prevenirea și combaterea discriminării.

4.1.3. PROFIL ECONOMIC

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Lipsa structurilor de sprijin a afacerilor specializate, în ciuda investițiilor previzionate în Parcul Industrial Bistrița Sud, care să contribuie la creșterea sustenabilității microîntreprinderilor și a firmelor nou înființate în domenii cu potențial (ex. industrii creative)	<p>Crearea de parteneriate, în special în colaborare cu universitățile care au extensii în Bistrița, pentru creșterea atractivității carierei antreprenoriale în rândul tinerilor, ca alternativă viabilă pentru angajare pentru tinerii cu spirit antreprenorial.</p> <p>Înființarea unor birouri de consultanță cu privire la accesarea fondurilor europene pentru afaceri (informare cu privire la sursele de finanțare disponibile, asistență pe parcursul implementării proiectelor etc.)</p> <p>Înființarea unui birou dedicat sprijinirii internaționalizării IMM-urilor cu potențial de dezvoltare (include educare cu privire la activitatea de internaționalizare, facilitează match-making cu actori din piețe globale, vizite de lucru, schimburi de experiență, etc) – în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie.</p>
<p>Zonele industriale din municipiu dispun de terenuri și facilități care pot fi echipate cu rețele edilitare pentru a fi atractive pentru noi investitori</p> <p>Nivel redus al investițiilor străine directe și în declin</p>	<p>Maparea și inventarierea terenurilor disponibile pentru investiții la nivelul municipiului</p> <p>Dezvoltarea unei platforme de promovare a municipiului Bistrița ca destinație de investiții, cuprinzând elemente privind disponibilitatea parcelelor de teren în manieră interactivă, dotări, facilități, accesibilitate, oportunități de colaborare cu alți actori locali. Aceasta ar servi și drept element de branding și promovare locală / conectare cu inițiativa Fabricat în BN</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Nivelul insuficient de corelare a calificărilor disponibile cu necesitățile companiilor și nivelul redus de pregătire/competențe al forței de muncă locale.	Consolidarea parteneriatelor între actorii interesați la nivel local, în special pentru creșterea nivelului de calificare al forței de muncă, cu AJOFM, licee tehnologice și vocaționale, extensiile universitare.
Nivelul redus de colaborare în domeniul CDI / nivel redus al inovării în mediul privat	Sprijinirea transferului tehnologic / intensificarea cooperării dintre universitățile prezente în Bistrița prin extensii universitare și companiile private mari (ex. în domeniul automotive) / sprijinirea creării de spin-off-uri

4.1.4. DOTĂRI ȘI SERVICII PUBLICE

ÎNVĂȚĂMÂNT

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Infrastructura de învățământ antepreșcolar este deficitară, în prezent existând peste 100 de cereri de înscriere nesoluționate, iar infrastructura de grădinițe prezintă o presiune crescută în condițiile schimbării limitelor maxime admise pentru formațiunile de studiu	Accelerarea proiectelor de investiție în modernizarea și extinderea infrastructurii de învățământ la nivel local, cu accent pe proiectele destinate ciclului preșcolar
Există o serie de proiecte aflate în derulare sau în pregătire pentru reabilitarea și extindere infrastructurii de învățământ, la nivelul tuturor ciclurilor de studii preuniversitare	
Se înregistrează în medie o rată redusă a abandonului școlar (sub 1%) în ultimii 6 ani la nivel municipal, însă în cadrul a 5 instituții de învățământ acest fenomen se perpetuează în mai mare măsură (peste media locală)	Continuarea proiectelor de combatere a abandonului școlar și aplicarea acestora ținând în instituțiile de învățământ unde există mulți elevi aflați în risc de abandon școlar
Se înregistrează un nivel mai crescut de atractivitate în ultimii 3 ani la nivel municipal pentru filiera tehnologică în urma realizării de campanii continue de atragere și orientare în carieră a elevilor, iar în paralel sunt realizate peste 100 de parteneriate între instituțiile de învățământ secundar superior și actori economici pentru asigurarea practicii elevilor din liceele tehnice, inclusiv în cadrul învățământului dual. Cu toate acestea, există riscul scăderii interesului pentru acest tip de învățământ în cazul opririi acțiunilor de popularizare (precum campania "Fii cool, Fii meseriaș!")	Dezvoltarea sistemului de învățământ profesional și dual prin încheierea mai multor parteneriate, inclusiv cu angajatori din afara UAT-ului, pentru școlarizarea elevilor aproape de localitățile de domiciliu. Continuarea campaniilor anuale de popularizare a învățământului profesional și tehnic în rândul elevilor (campania "Fii cool, Fii meseriaș!") în vederea creșterii numărului de absolvenți de gimnaziu care optează pentru acest tip de formare.
Liceul Tehnologic Agricol Bistrița dispune de o suprafață considerabilă de teren pretabilă pentru desfășurarea de activități agricole, al căror rezultat să fie obținerea de produse locale disponibile spre vânzare sau integrare în circuitul economic. În plus, această instituție ar putea realiza un parteneriat cu Stațiunea de Cercetare-	Încheierea unui parteneriat între Liceul Tehnologic Agricol Bistrița și Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare în Pomicultură Bistrița în vederea realizării practicii elevilor și dezvoltării de proiecte cu specific agricol. Utilizarea produselor agricole obținute la nivel local ar putea fi utilizate în cadrul unor cantine școlare (proiect

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Dezvoltare în Pomicultură Bistrița în vederea realizării practicii și / sau dezvoltării de proiecte cu specific agricol	pilot de transformare a unei cantine într-o "fabrică de mâncare") pentru producerea de alimente cu titlul de "produs local".
5 instituții de învățământ liceal înregistrează rate de promovare a examenului de bacalaureat de sub 50%	Realizarea de programe de ore remediale în vederea completării cunoștințelor elevilor de liceu cu performanțe scăzute la școală
Din cadrul grupurilor de lucru a reieșit necesitatea de extindere a spațiilor disponibile pentru Palatul Copiilor Bistrița în vederea extinderii gamei de activități realizate cu/pentru copii/elevi	Amenajarea spațiilor din subsolul Centrului Cultural Municipal (după finalizarea proiectului de reabilitare), în vederea utilizării acestora pentru activitățile Palatului Copiilor Bistrița
La nivel local există o suită de idei de proiecte cu specific educațional, însă cadrul partenerial nu a fost suficient dezvoltat astfel încât acestea să fie maturizate și realizate în totalitate.	Realizarea unui eveniment anual "Zilele Educației" în cadrul cărora să fie realizate activități cu specific educațional, cultural și artistic. În cadrul evenimentului se pot organiza standuri de prezentare a ofertelor de continuare a studiilor în funcție de nivelul de învățământ dorit sau de prezentare a ofertei de angajare pe piața forței de muncă pentru absolvenți. De asemenea, evenimentul poate cuprinde activități de promovare a științelor, artelor și meseriilor, se pot organiza training-uri și workshop-uri de dezvoltare personală, iar în timpul zilelor de eveniment se pot efectua diverse activități din cadrul campaniilor de informare (stil de viață sănătos, colectarea selectivă a deșeurilor etc.)

SĂNĂTATE

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Unitățile medicale publice necesită investiții permanente.	Realizarea unui profil medical al orașului și investirea prioritară spre sectoarele cele mai slab dezvoltate. Dezvoltarea sistemului medical într-o rețea trans-județeană de parteneriat.
Infrastructura serviciilor de sănătate trebuie dezvoltată pentru diversificarea ofertei de servicii, eficientizarea serviciilor existente și creșterea accesului populației la servicii de sănătate	Dezvoltarea bazei materiale a sistemului medical; Creșterea numărului de paturi de spital; Creșterea accesului populației la unitățile medicale prin stimularea apariției de puncte de lucru și centre medicale de bază, la distanțe rezonabile, în zonele locuite; Stimularea înființării de cabinete medicale de specialitate private și dezvoltarea celor publice;
Creșterea demografică (mai mare la nivelul municipiului Bistrița, comparativ cu nivelurile județean, regional și național) determină o creștere a cererii de servicii	Eficientizarea utilizării resurselor din sistemul public de sănătate. Generarea de resurse financiare, prin obținerea de fonduri nerambursabile și prin încheierea

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
medicale, precum și dezvoltarea infrastructurii medicale.	de parteneriate în sistem public privat, pentru dezvoltarea sistemului public de sănătate.
Cu coeficienți de dependență a persoanelor tinere/vârșnice în creștere și cu o rată de îmbătrânire demografică în creștere la nivelul municipiului Bistrița, este de așteptat ca necesarul de servicii medicale să crească;	Prioritizarea dezvoltării serviciilor medicale dedicate vârstnicilor și copiilor.
Accesibilizarea serviciilor medicale pentru toți cetățenii municipiului	Programe care să asigure accesibilitatea serviciilor stomatologice medicale pentru persoanele vulnerabile și din medii defavorizate sau sărace, ex.: reînființarea cabinetelor stomatologice și a cabinetelor medicale școlare; Digitalizarea sistemului medical prin soluții E-Health Dezvoltarea asistenței medicale primare în mediile defavorizate.
Diversificarea și eficientizarea serviciilor medicale prin dezvoltarea capitalului uman în sistemul medical	Programe de atragere de personal medical nou în municipiu; Oferirea de stimulente pentru atragerea medicilor de familie;

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Sistemul public de asistență socială la nivelul municipiului Bistrița trebuie consolidat pentru a putea face față provocărilor viitoare. Cu coeficienți de dependență a persoanelor tinere/vârșnice în creștere și cu o rată de îmbătrânire demografică în creștere, este de așteptat ca necesarul de servicii sociale să crească.	Extinderea colaborării cu fundații și asociații furnizoare de servicii sociale. Consultarea și implicarea ONG-urilor, utilizarea competențelor și expertizei acestora în elaborarea strategiilor locale/planurilor de acțiune, în dezvoltarea serviciilor sociale și mobilizarea resurselor comunității Creșterea eficienței în procesul de identificare corectă și completă a nevoilor beneficiarilor sociali. Asigurarea de servicii sociale integrate adaptate nevoilor existente. Modernizarea sistemelor de servicii sociale Sprijinirea înființării de întreprinderi sociale și întreprinderi sociale de inserție care să asigure locuri de muncă pentru persoanele dezavantajate
Numărul de copii și adulți cu dizabilități este în creștere în ultimii 7 ani. Această tendință generează un necesar din ce în ce mai mare privind efortul de furnizare a serviciilor sociale destinate acestei categorii.	Eficientizarea procesului de identificare a nevoilor pentru aceste segmente de beneficiari. Adaptarea serviciilor la nevoile existente. Atragerea furnizorilor privați de servicii sociale pentru încheierea de parteneriate prin intermediul cărora efortul de furnizare a serviciilor sociale să fie suplimentat.

CULTURĂ, TURIM ȘI PETRECEREA TIMPULUI LIBER

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
<p>Valorificarea insuficientă a patrimoniului imaterial, precum și a ofertei culturale disponibile la nivelul municipiului Bistrița și a localităților componente din imediata apropiere.</p>	<p>Promovarea sporită și diversificată a patrimoniului cultural (material și imaterial), în special cel prezent în zone mai puțin cunoscute – zone rurale cu specific autentic și bogat în patrimoniu.</p> <p>Realizarea unor serii de povești urbane reale sau augmentate care pot crea un fundal atractiv pentru o serie de evenimente culturale, tradiționale, meșteșugărești etc.</p> <p>Încurajarea dezvoltării / reînvierii unor tradiții și activități tradiționale.</p>
<p>Provocări în ceea ce privește starea și gradul de dotare al echipamentelor culturale – în special în zonele limitrofe ale municipiului Bistrița.</p>	<p>Implementarea unui program de modernizare a instituțiilor publice de cultură astfel încât să ofere servicii necesare și de calitate.</p> <p>Suplimentarea infrastructurii culturale a municipiului prin sprijinirea realizării de noi dotări precum spații multifuncționale pentru evenimente.</p> <p>Inventarierea și valorificarea spațiilor abandonate sau a spațiilor în stare avansată de degradare din municipiu pentru transformarea lor în echipamente socio-culturale.</p> <p>Încurajarea utilizării noilor tehnologii XR (VR – Realitate Virtuală, AR – Realitate Augmentată, MR – Realitate Mixtă) pentru îmbogățirea mijloacelor de prezentare / reconstrucție a resurselor culturale, dar și pentru a oferi un acces mai facil la acestea.</p>
<p>Imaginea municipiului Bistrița și a Cetății Medievale nu este încă consolidată, iar municipiul Bistrița nu este perceput ca destinație turistică în sine.</p>	<p>Administrația, comunitatea precum și actorii locali relevanți trebuie să ajute la menținerea unui nivel calitativ ridicat al ofertei și serviciilor culturale și turistice care se desfășoară în oraș.</p> <p>Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice – locuri unice de desfășurare a evenimentelor turistice, trasee turistice și de drumeții la standarde de calitate etc.</p> <p>Dezvoltarea unui portal web complex de promovare a ofertei turistice a municipiului și a județului. Structura paginii web trebuie dezvoltată în jurul temelor strategice în promovarea teritoriului, la care se adaugă date și instrumente interactive – travel planner, hărți, tururi virtuale ale orașului (inclusiv modernizarea aplicației existente Visit Bistrita-Năsăud sau crearea unui portal complex al Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Bistrița).</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
	<p>Dezvoltarea unei strategii de turism care să identifice oferta turistică de la nivelul municipiului.</p> <p>Organizarea de campanii tematice / sezoniere / dedicate unor tipologii de public țintă sau unor teme de interes pentru municipiu, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none">• realizarea unei mini-serii de video-uri cu tema redescoperirii municipiului și a zonelor deosebite din județ, care să illustreze avantajele de a locui și a vizita municipiul Bistrița și promovarea acestora online unde să poată și locuitorii sau turiștii să posteze apoi propriile video-uri;• realizarea unor colaje 360, gamification sau chiar a unor materiale VR de promovare a mai multor zone din municipiul Bistrița pentru o experiență autentică;• digitalizarea tuturor elementelor de patrimoniu în cadrul unei aplicații mobile interactive care să conțină jocuri cu premii, reduceri la diferite facilități etc – continuarea jocurilor de pe Questo și adăugarea unor noi;• organizarea unor activități de treasure hunt pentru descoperirea atracțiilor municipiului utilizând aplicații interactive pentru realizarea traseelor. <p>Facilitarea parteneriatelor între actorii din domeniul turismului (spre exemplu, unități de cazare – organizatori de tururi ghidate – instituțiile culturale etc.) pentru realizarea / promovarea unor tururi de complexități diferite în zonele de interes din afara municipiului Bistrița.</p> <p>Dezvoltarea unui sistem de monitorizare a satisfacției vizitatorilor pentru determinarea intereselor și tendințelor de călătorie ale acestora.</p> <p>Implementarea unui program de recunoaștere a calității și sustenabilității serviciilor și produselor turistice (acțiune pilot pentru unități de cazare sau de alimentație publică, care să includă acțiuni de certificare a operatorilor locali, instruire și promovare dedicată)</p>
<p>Necesitatea dezvoltării infrastructurii și serviciilor turistice din municipiu, în vederea asigurării cadrului necesar pentru practicarea tuturor tipurilor de turism pe toată perioada anului.</p>	<p>Implementarea unui program de modernizare continuă a infrastructurii turistice care necesită lucrări de reabilitare / extindere / dotare.</p> <p>Realizarea unor dotări majore care să asigure spațiile necesare organizării de evenimente de interes la nivel național și internațional.</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
	Implementarea unui sistem city / county pass, care să ofere intrarea la un anumit număr de muzee, accesul la transportul public etc.
Insuficiența dezvoltare și promovare a ofertei de agrement la nivelul municipiului Bistrița.	<p>Utilizarea noilor tehnologii în echipamentele de petrecere a timpului liber (de joacă sau de fitness) prin introducerea de structuri interactive, generatoare de energie, dotate cu Wi-Fi sau mijloace de încărcare telefon / tabletă / laptop etc.</p> <p>Dezvoltarea oportunităților de petrecere a timpului liber prin crearea / reactivarea unor zone noi / neconvenționale pentru petrecerea timpului liber.</p> <p>Amenajarea unor trasee ciclabile sau de promenadă care să conecteze zonele de agrement de la teritoriul municipiului.</p>
Necesitatea dezvoltării infrastructurii și serviciilor sportive din municipiul Bistrița și promovarea ofertei de activități sportive, în vederea asigurării cadrului necesar pentru practicarea sportului de masă sau de performanță.	<p>Realizarea și actualizarea permanentă a unei evidențe a infrastructurii sportive din municipiul Bistrița (atât în funcțiune, cât și în stare avansată de degradare sau urmează să se realizeze), care să cuprindă informații despre tipologia echipamentelor, starea, regimul juridic, capacitatea și gradul de dotare a acestora.</p> <p>Implementarea unui program de modernizare continuă a infrastructurii sportive care necesită lucrări de reabilitare / extindere / dotare.</p> <p>Dezvoltarea unui program de programare și abonare online la dotările sportive din municipiu.</p> <p>Includerea foștilor sportivi de performanță în campaniile de promovare a sportului, în special prin parteneriate cu instituțiile de învățământ.</p>

PATRIMONIUL CULTURAL IMOBIL ȘI IMATERIAL

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
<p>Municipiul Bistrița dispune de un vast patrimoniu construit valoros, recunoscut la nivel local, județean și național, care necesită în mod constant operațiuni de protejare, valorificare în vederea creșterii atractivității turistice și culturale a municipiului și satisfacerea nevoilor socio-culturale ale comunităților locale, în acord cu statutul de Poartă a Transilvaniei și cu poziționarea municipiului ca unul dintre cele 7 burguri medievale ale Transilvaniei</p> <p>Existența unor clădiri din centrul istoric aflate în stare precară sau asupra cărora au fost realizate intervenții neadecvate.</p>	<p>Valorificarea poziției municipiului printre cele 7 burguri medievale ale Transilvaniei valorificarea culturală și turistică a patrimoniului aferent culturii săsești și prin realizarea de parteneriate cu celelalte UAT-uri.</p> <p>Valorificarea culturală și turistică a statutului istoric de poartă a Transilvaniei.</p> <p>Realizarea unui proiect integrat de reabilitare a centrului istoric (inclusiv prioritizarea intervențiilor de restaurare a clădirilor, asigurarea unei modernizări integrate a spațiului public).</p> <p>Dezvoltarea unui program municipal multianual de restaurare/ reabilitare a clădirilor din centrul istoric.</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
	<p>Reactivarea ansamblului Sugălete și introducerea acestuia într-un circuit cultural-turistic și arhitectural de mare valoare pentru municipiu.</p> <p>Restaurarea/ reabilitarea construcțiilor de patrimoniu aflate în domeniul public al municipiului prin proiecte complexe, integrate și refuncționalizarea acestora acolo unde este cazul pentru a include activități care contribuie activ la viața urbană a comunității locale și la creșterea atractivității culturale și turistice a municipiului.</p> <p>Valorificarea patrimoniului arheologic din perioada medievală, amplasat în afara zonelor construite ale municipiului și realizarea de muzee arheologice în aer liber. Obiectiv prioritar: cetatea medievală "Burg"</p> <p>Realizarea unui ghid de bune practici privind intervențiile asupra monumentelor istorice și asupra clădirilor din centrul istoric (inclusiv tehnici constructive, signaletică, amenajare vitrine, reclame). Elaborarea unui regulament local de arhitectură și estetică urbană, de conformare, de întreținere și de cromatică a fațadelor clădirilor situate centrul istoric al municipiului.</p> <p>Dezvoltarea unor programe de sprijinire tehnică a persoanelor fizice, proprietari ai clădirilor protejate prin legislația în vigoare, în vederea realizării de lucrări de restaurare, reabilitare, conservare, în acord cu prevederile Legii nr. 422/2001.</p> <p>Aplicarea de sancțiuni financiare pentru proprietarii clădirilor monumente istorice aflate în stare de degradare.</p>
Lipsa unei baze de date privind regimul juridic și starea de conservare a monumentelor istorice din municipiul Bistrița.	Elaborarea unei baze de date urbane cuprinzând informații tehnice și juridice despre toate monumentele istorice și imobilele incluse în perimetrul ansamblului urban medieval.
Existența, în zona istorică, în cadrul ansamblului urban medieval Bistrița, a unui număr semnificativ de clădiri cu proprietari multipli	Acordarea de sprijin financiar, tehnic, administrativ proprietarilor în vederea reabilitării/ restaurării clădirilor, precum și creșterii eficienței energetice
Valorificarea patrimoniului cultural (imobil și imaterial), precum și a celui natural poate conferi orașului un brand național și internațional care are capacitatea de a atrage investitori și resurse umane de valoare.	<p>Realizarea unor serii de povești urbane reale sau augmentate care pot crea un fundal atractiv pentru o serie de evenimente culturale.</p> <p>Crearea unor itinerarii culturale care valorifică potențialul zonelor săsești transilvănene și pune în evidență rolul Bistriței de Poartă a Transilvaniei.</p>

4.1.5. MOBILITATE URBANĂ

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
Municipiul se poziționează periferic față de rețeaua europeană de transport și beneficiază de legături precare cu municipiile Zalău (fără legătura directă pe DN) și Cluj-Napoca (congestie frecventă pe DN1C)	Realizare DX Drumul Someșului Cluj Napoca (Apahida) – Dej / Dej - Baia Mare – Halmeu / Satu Mare – Baia Mare.
Motorizarea accentuată pune presiune pe infrastructura rutieră existentă. Fenomenul de congestie se manifestă mai accentuat în lungul axei nord-sud și pe arterele paralele cu aceasta din zona centrală, dar există congestie și în zonele de locuit.	Creșterea atractivității mijloacelor alternative de transport (mai ales transport public / velo); Creșterea atractivității mersului pe jos în zona centrală Folosirea politicii de parcare ca măsură disuasivă prin tarifarea la prețul real (valoarea terenului) al parcării rezidențiale și a parcării în zona centrală.
Trama stradală este caracterizată de o orientare puternică pe direcția sud-vest – nord-est dar nu beneficiază de conexiuni eficiente pe direcția est – vest. Pentru direcția est – vest calea ferată acționează ca o barieră în dezvoltarea orașului (existând doar 4 treceri la sol în 3.75 km).	Creșterea accesibilității rutiere, pietonale și velo la nivelul municipiului prin asigurarea de conexiuni noi și eficiente peste calea ferată (Pasaj rutier, velo, pietonal, între str. Târpiului și str. Gării și planificare de legături suplimentare în contextul restructurării zonei industriale).
Expansiunea necontrolată pune presiune pe actualul sistem de transport și compromite dezvoltarea echilibrată a acestuia. Noile dezvoltări sunt caracterizate de conectivitate precară, cu drumuri necorelate și fragmentate (ex. str. Mușcatei – str. Sub Cetate). În zona de nord, noile blocuri de locuințe au condus la congestionarea arterelor și intersecțiilor din apropiere.	Creșterea calității și conectivității infrastructurii rutiere în zonele de expansiune prin: <ul style="list-style-type: none"> • PUZ-uri reparatorii în zonele Valea Ghinzii și Subcetate pentru completarea tramei stradale existente; Realizarea unui coridor de mobilitate urbană pe Drumul Cetății.
Pondere semnificativă (38,1%) a străzilor nemodernizate la nivelul rețelei rutiere, majoritatea reprezentând căi de acces către locuințe în zone de expansiune.	Creșterea calității infrastructurii rutiere în zonele construite și asigurarea infrastructurii necesare deplasărilor pietonale prin: <ul style="list-style-type: none"> • Recalibrarea tramei stradale, conturarea de străzi colectoare care să asigure legătura cu arterele principale • Transformarea străzilor secundare în zone ocazional carosabile, trotuarul la nivel cu profilul rutier, limită max 20 km/h și elemente de calmare a traficului / inserare senzori unice (ex. Cartier Dedeman) Program multianual de modernizare a străzilor secundare în cartierele noi dezvoltate (cu accent pe măsuri de calmare a traficului – străzi rezidențiale)
Transportul public județean asigură legături între municipiul Bistrița și majoritatea localităților din județ, dar frecvența este adesea scăzută.	Introducerea obligativității de a deține GPS-uri instalate pe vehiculele de transport în comun (preferabil și contor de pasager), pentru operatorii care asigură serviciul județean;

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
<p>Serviciul este caracterizat de un grad de digitizare foarte scăzut, astfel nu are potențialul de a atrage utilizatori noi deoarece aceștia caută informații cât mai accesibile.</p>	<p>Digitalizarea sistemului de transport public județean printr-un planificator de rute cu date în timp real.</p> <p>Modernizarea stațiilor de transport public, în cadrul proiectelor de modernizare a drumurilor județene;</p> <p>Modernizarea / revitalizarea autogării Bistrița (inclusiv regenerarea urbană a zonei Gării).</p>
<p>Potențial de creștere a utilizării transportului feroviar în zona urbană funcțională.</p>	<p>Dezvoltare serviciu de tren urban pe linia existentă, inclusiv modernizare gări și amenajare stații noi.</p> <p>Dezvoltare serviciu de tren metropolitan pe termen lung, pe direcțiile Bistrița – Sărățel, respectiv Bistrița – Bistrița Bârgăului. O astfel de intervenție presupune modernizarea liniei 406, precum și modernizarea gărilor existente și amenajarea unor stații noi.</p>
<p>Actuala rețea de transport public local are o acoperire deficitară a zonelor de expansiune (mai ales cartiere prezum Subcetate) și nu deservește unele zone cu concentrări de locuri de muncă (Italtexil – TeraSteel/Teraplast).</p>	<p>Creșterea gradului de acoperire al rețelei de transport public și asigurarea unor frecvențe atractive pentru utilizatori extinderea liniilor de transport spre cartierele rezidențiale „Dedeman”, Subcetate, Dimitrei Vechi, Parc Industrial, Italtexil.</p>
<p>Frecvența serviciului de transport local este bună pe axul central (sub 7 minute) dar este foarte scăzută pentru satele aparținătoare (peste 30 min). Există dificultăți în deservirea eficientă a tuturor satelor aparținătoare, mai ales Slătinița, Ghinda, Sigmoid.</p>	<p>Creșterea eficienței sistemului de transport public prin simplificarea / reconfigurarea rutelor existente și folosirea zonei Gării ca punct intermodal și mai puțin punct terminus în rețea.</p>
<p>Centrul istoric este amplasat în afara culoarelor majore de transport public, iar oferta de transport se ramifică pe 3 coridoare distincte, dintre care doar unul păstrează o frecvență de sub 5 minute (DN17 – Bd. Republicii).</p>	<p>Creșterea eficienței sistemului de transport public prin simplificarea / reconfigurarea rutelor existente și folosirea zonei Gării ca punct intermodal și mai puțin punct terminus în rețea.</p>
<p>Vechime în general bună a flotei active (sub 8 ani), dar vehiculele aflate în rezervă au o vechime și normă de poluare mai ridicată.</p>	<p>Achiziție mijloace de transport în comun nepoluante în vederea reducerii vechimii flotei (sub 8 ani), cu dimensiuni variate (6-18 m) pentru a răspunde mai bine cereri din municipiu.</p>
<p>Transportul public local nu are prioritate în fața traficului rutier la nivelul municipiului, iar autobuzele sunt uneori blocate în trafic.</p> <p>Intersecțiile semaforizate au fost înlocuite cu sensuri giratorii, autobuzele au dificultăți în a traversa aceste sensuri iar lipsa semaforizării ridică probleme pentru asigurarea priorității de trecere a autobuzelor în intersecții.</p>	<p>Implementarea sistemului de prioritarizare a transportului public pe coridoarele remodelate prin POR 2014-2020 (Linia Verde și coridorul str. Gării – Decebal – Andrei Mureșan - Năsăudului);</p> <p>Extinderea sistemului de prioritarizare a transportului public în sensurile giratorii, cu semaforizare acționată de mijloacele de transport și benzi de preselectie pentru transportul public.</p>
<p>Creșterea gradului de digitizare al serviciilor de mobilitate din municipiu este necesară, iar aplicațiile disponibile local sunt un bun punct de plecare (transport public, parcare rezidențială).</p>	<p>Integrarea într-o singură aplicație locală de mobilitate a transportului public local, sistemului de bike-sharing și a locurilor de parcare publice / rezidențiale.</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
	<p>Integrarea serviciilor de mobilitate metropolitane</p> <p>Pe termen lung - introducerea abonamentelor integrate pentru servicii de mobilitate – conceptul MaaS (Mobility ca un Serviciu)</p>
<p>Deficit al locurilor de parcare publică amenajate în afara centrului municipiului, la puncte de interes (ex. Spitalul Județean)</p>	<p>Extinderea spațiilor de parcare publice (non-rezidențiale) în afara zonei centrale.</p> <p>Dezvoltarea unei rețele de parcări de transfer (P&W) în jurul centrului istoric.</p>
<p>Rata de exploatare a parcărilor din zona centrală este redusă (non-rezidențiale), costurile de parcare sunt încă minime, iar veniturile rezultate anual din exploatarea parcărilor sunt foarte scăzute.</p>	<p>Revizuirea politicii tarifare pentru zona centrală și parcările publice (non-rezidențiale).</p> <p>Asigurarea respectării și aplicării prevederilor politicii de parcare (enforcement)</p> <p>Extinderea spațiilor de parcare publice (non-rezidențiale) în afara zonei centrale.</p> <p>Campanie de conștientizare pe tema „costul ridicat al parcării gratuite” inclusiv organizarea anuală Parking Day</p> <p>Crearea “Fondului de parcare” în care se va colecta în mod transparent un surplus / procent din taxa, iar resursele sunt alocate transparent pentru proiecte de mobilitate urbană și spațiu public (preferabil pe cartiere).</p>
<p>La nivelul municipiului sunt amenajate aproximativ 9.900 locuri de parcare rezidențială. Acestea ocupă și țin blocată o suprafață semnificativă a spațiului public din cartierele colective, care altfel ar fi folosit în mod activ de către locuitori.</p>	<p>Utilizarea politicii de parcare pentru descurajarea utilizării și ulterior a deținerii în proprietate a autoturismelor personale, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reducerea amprentei la sol a parcării în zonele de locuințe colective printr-un Program multianual de amenajare parcări multietajate în zonele rezidențiale (proiectele tehnice trebuie să aibă în vedere posibilitatea de conversie funcțională) • Creșterea graduală a tarifului pentru parcare rezidențială • Campanie de conștientizare pe tema „costul ridicat al parcării gratuite” inclusiv organizarea anuală Parking Day <p>Crearea “Fondului de parcare” în care se va colecta în mod transparent un surplus / procent din taxa, iar resursele sunt alocate transparent pentru proiecte de mobilitate urbană și spațiu public (preferabil pe cartiere).</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
<p>Infrastructura dedicată deplasărilor cu bicicleta este încă redusă la nivelul municipiului. Situația este în curs de ameliorare prin proiectele implementate până la finalul anului 2023.</p>	<p>Completarea rețelei de piste pentru biciclete (cu precădere în lungul Bistriței).</p> <p>Continuarea susținerii evenimentelor dedicate comunității bicicliștilor.</p> <p>Amenajare unui spațiu de învățare și exercițiu („Bike school”) în ceea ce privește circulația bicicliștilor pe stradă (dedicat copiilor și tinerilor).</p> <p>Program multianual de achiziție rastele sigure (tip „O” sau „U” pentru biciclete).</p>
<p>Siguranță scăzută a bicicliștilor în trafic, ținând cont că numărul accidentelor rutiere în care au fost implicați bicicliști s-a triplat în ultimii 10 ani.</p>	<p>Introducerea zonelor 30 (sau rezidențiale 20 km/h) în cartierele de locuințe colective (în afara arterelor principale);</p> <p>Program de amenajare parcări sigure și acoperite pentru biciclete în școli.</p> <p>„Bike school” amenajare spațiu de învățare și exercițiu în ceea ce privește circulația bicicliștilor pe stradă (dedicat copiilor și tinerilor).</p> <p>Program multianual de achiziție rastele sigure (tip „O” sau „U” pentru biciclete).</p>
<p>Zone pietonale sunt concentrate cu precădere în zona centrală a municipiului, dar accesibilitatea pietonală este mai redusă către zonele din imediata vecinătate a zonei centrale (concentrări ale unităților de învățământ, Parcul Municipal).</p>	<p>Asigurarea condițiilor de deplasare în siguranță a elevilor către unitățile de învățământ și asigurarea conexiunilor cu stațiile de transport public local prin conturarea unor trasee pietonale.</p> <p>Îmbunătățirea conexiunilor pietonale între nucleul central și Parcul Municipal - conturarea unor trasee pietonale coerente.</p> <p><i>Toate intervențiile de asigurare a legăturilor între zona centrală și zonele învecinate vor asigura inclusiv dezvoltarea circulațiilor pietonale la nivelul centrului, astfel încât locuitorii să beneficieze de spații pietonale de calitate. Se va avea în vedere amenajarea străzilor pietonale, de tip shared-space, modernizarea trotuarelor, dar și amenajarea străzilor de tip „home-zone”.</i></p>
<p>Calitatea infrastructurii pietonale este redusă la nivelul municipiului, în special în ceea ce privește starea trotuarelor.</p>	<p>Modernizarea și reabilitarea trotuarelor din municipiu.</p> <p>Amenajarea trotuarelor acolo unde acestea nu există în prezent, iar profilul stradal permite o astfel de intervenție (ex. reconfigurare profil stradal, amenajare sens unic + trotuar etc.).</p>
<p>Numărul accidentelor înregistrate în municipiu are o tendință preponderent ascendentă, numărul accidentelor în anul 2020 (în contextul Covid-19) fiind mai mare decât în anul 2010.</p>	<p>Zone rezidențiale / „home-zone” (20 km/h) în cartierele de locuințe colective (în afara arterelor principale).</p> <p>Utilizarea / realizarea analizelor privind originea și destinația elevilor (anchete în fiecare școală) și</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
	<p>generarea planurilor de optimizare a deplasărilor (inclusiv transport public pentru elevi).</p> <p>Intervenții de tipul „walking bus” și „cycling bus” pentru a crește siguranța în timpul deplasărilor spre școală.</p>

4.1.6. UTILITĂȚI PUBLICE

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Sistemele de încălzire locală au un randament scăzut, din cauza faptului că majoritatea locuințelor nu sunt izolate termic.	Eficiențizarea energetică a clădirilor rezidențiale colective.
Există zone nedeservite de rețeaua de distribuție a gazelor naturale: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului), sud-vestul localității Viișoara și localitățile Slătinița și Sărata.	Extinderea rețelelor de distribuție a gazelor naturale în localitățile nedeservite și în noile zone rezidențiale din municipiu.
Există probleme privind acoperirea serviciului de iluminat public pe 127 de străzi din municipiu, iar lucrările de reabilitare sunt necesare pe 49 % din lungimea rețelei existente.	Extinderea și reabilitarea (modernizare – înlocuirea corpurilor de iluminat cu eficiență energetică redusă) din municipiul Bistrița.
Există zone nedeservite de rețeaua de alimentare cu apă potabilă.	Implementarea propunerii de extindere a rețelei de apă potabilă pe 35 de străzi și tronsoane de străzi din municipiu (circa 23 km).
Circa 25 km (6,4 %) din rețeaua de alimentare cu apă trebuie reabilitați.	Implementarea propunerii de reabilitare a rețelei de alimentare cu apă pe 79 de străzi și tronsoane de străzi din municipiu.
Doar 82,1 % din persoanele fizice cu contracte de alimentare cu apă au încheiat și contracte pentru canalizare.	Creșterea procentului de gospodării racordate la rețeaua de canalizare.
Există zone nedeservite de rețeaua de canalizare.	Implementarea propunerii de extindere a rețelei de canalizare pe 49 de străzi și tronsoane de străzi (lungime totală – circa 21 km).
Ponderea deșeurilor reciclabile colectate este foarte scăzută (circa 6 %).	Îmbunătățirea sistemului actual de colectare separată a deșeurilor.
Nămolurile rezultate în urma epurării apelor uzate sunt depozitate direct în cadrul depozitului ecologic de la Târpiu.	Identificarea unor soluții de gestiune și valorificare a nămolurilor de la stația de epurare Bistrița.

4.1.7. MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
Rețeaua hidrografică din municipiu (râul Bistrița și afluenții acestuia) reprezintă un element de potențial insuficient valorificat.	Amenajarea peisajeră a văii râurilor, ca axe albastre-verzi ce străbat municipiul și localitățile componente ale acestuia.
Zona lacului de agrement nu este amenajată.	Dezvoltarea activităților de agrement, prin amenajarea de spații verzi publice în zona lacului.
Zonele împădurite din municipiu pot avea un rol ecologic (inclusiv microclimatic) și economic (inclusiv prin dezvoltarea de activități de agrement) important.	Conservarea și extinderea suprafețelor împădurite din municipiu.
Există în municipiu gospodării neracordate sau fără acces la rețelele de alimentare cu apă și canalizare.	Extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare pe toate străzile municipiului, inclusiv în zonele propuse spre urbanizare.
Halda de zgură reprezintă un depozit de deșuri industriale periculoase ce nu a fost remediat.	Identificarea unor soluții pentru remedierea sitului, pentru a evita aplicarea unor sancțiuni suplimentare.
Spațiile verzi publice sunt puține și de mici dimensiuni în noile cartiere rezidențiale și în localitățile componente din municipiu.	Creșterea suprafeței de spații verzi publice în noile zone rezidențiale și în localitățile componente ale municipiului.
Creșterea de 2,5 ori a emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul clădirilor rezidențiale și municipale.	Eficiențizarea energetică a fondului construit: clădiri rezidențiale și clădiri publice (municipale).
Zonele de versant cu pante de peste 15 grade, lipsite de vegetație și ocupate cu construcții devin zone cu o probabilitate mare de producere a alunecărilor de teren.	Aplicarea unor interdicții de construire și împădurire versanților fără vegetație, în zonele predispuse la alunecări de teren.
Peste 250 de gospodării se află în zone ce pot fi afectate de inundații.	Implementare de măsuri de stabilizare a albiei și reabilitarea lucrărilor hidrotehnice existente. Identificarea și implementarea unor soluții bazate pe natură pentru reducerea riscului la inundații în zona afluenților Bistriței.

4.1.8. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSSIBILE INTERVENȚII
<p>C1: Performanța financiară a Primăriei Municipiului Bistrița este una ridicată.</p> <p>Primăria are venituri totale per locuitor substanțial peste media municipiilor reședință de județ în România. Municipiul Bistrița ocupă locul 4 în privința veniturilor totale per locuitor în perioada 2014-2020 la nivelul municipiilor reședință de județ.</p>	<p>I1: O posibilă intervenție trebuie să prioritizeze adoptarea unei strategii pe termen mediu și lung pentru creșterea veniturilor proprii, generate la nivel local, unde administrația locală are o flexibilitate sporită de atragere a acestor resurse, luând în considerare faptul că transferurile de la nivel central sunt volatile și pot fi afectate de pandemia de COVID-19, de contextul economic actual (inflație ridicată și creșterea costurilor</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
<p>Performanța generală a municipalității se datorează în special capacității foarte bune de a atrage fonduri externe nerambursabile în perioada analizată. În 2020, sumele primite ca urmare a proiectelor cu fonduri europene nerambursabile reprezintă peste o treime din totalul bugetului local, iar veniturile totale ale bugetului local aproape s-au dublat în perioada 2018-2020.</p> <p>De cealaltă parte, veniturile proprii per locuitor, generate la nivel local, au stagnat în ultimii ani și au o pondere mai mică în structura bugetului local decât media altor municipii reședință de județ. Cu toate acestea, Bistrița ocupă locul 17 la nivelul veniturilor proprii per locuitor în perioada 2014-2020 la nivelul municipiilor reședință de județ.</p>	<p>de împrumut) și de nevoile financiare în creștere de la nivel central.</p> <p>Municipalitatea trebuie să se concentreze pe maximizarea performanței veniturilor generate la nivel local (în special prin creșterea bazei de taxe).</p>
<p>C2: O planificare foarte bună a veniturilor anuale, cu o execuție bugetară exactă comparativ cu bugetul inițial adoptat. Execuția bugetului în anul 2020 comparativ cu bugetul aprobat a fost de aproape 90%, cu o diferență crescută doar în anul 2019 (67.1%) în special din cauza întâzierii lansării programelor de finanțare europeană destinate administrațiilor locale.</p>	<p>I2: Consolidarea continuă a proceselor de planificare bugetară la nivelul administrației locale. Modelarea de scenarii financiare alternative pentru a putea elabora și lucra cu mai multe variabile ce pot influența bugetul local în timpul anului fiscal. Astfel, se poate asigura o predictibilitate ridicată, în funcție de fluxurile de venituri și cheltuieli, și impune măsuri de corecție pentru eventuale resurse financiare ce nu se concretizează în timpul anului fiscal în curs, în special din cauze externe.</p> <p>I3: Îmbunătățirea capacității de prognoză a cheltuielilor de funcționare și, în special, de dezvoltare ale municipalității. Limitarea utilizării proceselor de rectificare bugetară pentru a o oferi o predictibilitate ridicată bugetului aprobat la începutul anului fiscal.</p> <p>Ajustarea cheltuielilor operaționale ale municipalității și eficientizarea unor servicii publice pentru a beneficia de resurse adiționale pentru a îmbunătăți marja de operare a municipalității.</p>
<p>C3: Municipiul Bistrița și-a fundamentat efortul de dezvoltare pe absorbția fondurilor europene. Modelul de creștere al municipalității s-a axat pe o alocare semnificativă de resurse către investiții, în special prin accesarea programelor de finanțare nerambursabilă, dar și prin resurse proprii.</p> <p>În perioada 2007-2020, municipalitatea a alocat 517.5 milioane RON pentru investiții de capital și cheltuieli cu fonduri FEN, ceea ce corespunde a 21.5% din totalul cheltuielilor raportate de municipalitate. În anul 2020,</p>	<p>I3: Îmbunătățirea continuă a capacității administrației locale de a beneficia de fonduri europene nerambursabile aferente CFM 2021-2027 și P. Elaborarea unei strategii la nivelul instituției pentru pregătirea din timp de proiecte mature ce pot fi implementate odată cu deschiderea apelurilor de proiecte aferente CFM 2021-2027 și PNRR.</p> <p>I4: Prioritizarea programelor de finanțare nerambursabile în vederea dezvoltării unor proiecte ce pun în aplicare Acordul de la Paris, investiții în tranziția energetică, mobilitate urbană durabilă, combaterea</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
<p>cheltuieli de capital și cu proiectele europene au depășit 34% din totalul cheltuielilor.</p> <p>Municipiul Bistrița se află printre cele mai performante administrații ale actualului cadru financiar multianual, ocupând locul 4 la nivel național ca valoare absolută a cheltuielilor cu proiecte FEN, în perioada 2016-2020, deși este o municipalitate de dimensiuni medii.</p>	<p>schimbărilor climatice, îmbunătățirea calității locuirii, digitalizare.</p> <p>I5: Prioritizarea acelor proiecte de investiții ce îmbunătățesc calitatea vieții urbane și buna guvernare la nivel local, dar pot genera și venituri adiționale la nivel local pentru a crește sustenabilitatea financiară a municipalității.</p>
<p>C3: Costuri în creștere cu subvențiile la nivel local, în special în ceea ce privește transportul public și serviciile de salubritate, însă acestea reprezintă sub 5% la nivelul cheltuielilor din anul 2020. Creșterea procentuală anuală este însă ridicată.</p>	<p>I6: Deși costurile cu subvențiile sunt limitate raportat la nivelul veniturilor totale, este nevoie de o evaluare anuală privind optimizarea costurilor și subvențiilor pentru operatorii de servicii publice unde municipalitatea este acționar.</p> <p>Îmbunătățirea performanței financiare a operatorilor de la nivel local este un atribut al unei administrații locale performante.</p>
<p>C4: Primăria Municipiului Bistrița are un număr ridicat de proiecte FEN aflate în implementare sau contractare în perioada 2021-2023 cu o valoare totală de peste 80 milioane EUR.</p>	<p>I7: Monitorizarea atentă a proiectelor de investiții și impunerea de corecții acolo unde implementarea acestora este întârziată pentru a putea încadra proiectele până la finalizarea CFM 2014-2020 (2023).</p>
<p>C5: La nivelul instituției nu există o strategie agreată privind planul de formare sau buget multianual dedicat.</p> <p>Strategia privind identificarea nevoilor de dezvoltare ale personalului se fundamentează numai pe rapoartele de evaluare pregătite de personal și, conform datelor furnizate de instituție, de dese schimbări de la nivel legislativ ce impun participarea la cursuri de formare și perfecționare.</p> <p>În anii 2017 și 2019 nu a fost elaborat planul anual de formare, iar în ultimii 3 ani numărul de cursuri de formare a fost foarte limitat.</p>	<p>I8: Ajustarea politicii de formare și corelarea sa cu nevoile raportate de personalul instituției și viziunea de dezvoltare a municipalității. Prioritizarea unei analize extinse a nevoilor de la nivelul administrației locale, inclusiv din perspectiva transformărilor în desfășurare (precum cerere extinsă de servicii publice digitale).</p> <p>Evaluare anuală din perspectiva cost-beneficiu a programelor de formare și a eficienței acestora în îmbunătățirea capacității administrative la nivel municipal.</p> <p>I9: Prioritizarea unei strategii de atragere a personalului aflat la început de carieră / personal care își dorește o carieră în administrația publică locală, în special în domeniile înalt calificate în care criza forței de muncă se va resimți la nivelul administrației publice (domeniul IT&C, urbanism, fonduri europene, dezvoltare regională, finanțe publice).</p>
<p>C6: Procesul de transparență la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița este în continuă îmbunătățire, însă unele limitări persistă. Publicarea seturilor de date deținute de instituție este în continuare în format non-</p>	<p>I10: Elaborarea unei strategii de transparentizare a instituției pe termen mediu și lung. Potențiala adoptare a Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă la nivel local sau a unor recomandări cheie promovate la nivel european în privința transparenței extinse.</p>

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL	POSIBILE INTERVENȚII
<p>deschis și fără a fi amplasate intuitiv pe pagina web și nu asigură o transparență adecvată.</p> <p>Se remarcă însă un răspuns rapid, în termenul legal, în privința răspunsurilor la solicitările de informații.</p>	<p>I11: Promovarea unor formate interactive pentru principalele procese de la nivel local (inclusiv publicarea bugetului local și a rectificărilor, dezbaterile sa într-un eveniment public cu cetățenii, grupurile civice, mediul de afaceri, etc.)</p> <p>I12: Parteneriate cu ONG-uri sau autorități publice pentru adoptarea de soluții inovative pentru transparentizarea datelor publice.</p> <p>I13: Publicarea datelor publice ale municipiului pe portalul național de date publice deschise (data.gov.ro).</p>
<p>C7: Gradul de implicare al cetățenilor în procesul de decizie la nivel local este scăzut.</p> <p>Dezbaterile publice organizate de municipalitate sunt reduse atât ca număr, cât și ca participare a cetățenilor. În perioada 2017-2020 nu a fost organizată nicio dezbateri la cererea asociațiilor legal constituite în virtutea Legii 52/2003 privind transparența decizională.</p> <p>Numărul de recomandări primite de la persoanele fizice sau juridice este foarte limitat.</p>	<p>I14: Îmbunătățirea mecanismelor de consultare a cetățenilor și promovarea de noi mecanisme de consultare a cetățenilor (hub-uri civice, parteneriate cu ONG-uri și societatea civilă, extinderea formatelor de bugetare participativă).</p> <p>I15: Parteneriate cu ONG-urile locale și naționale sau alți actori relevanți pentru organizarea de concursuri publice sau hackathons pentru a beneficia de noi soluții de bună guvernare la nivel local.</p>
<p>C8: Procesul de digitalizare și oferire de servicii electronice este unul în continuă îmbunătățire, iar municipalitatea dispune de un portal de servicii electronice ce oferă posibilitatea cetățenilor de a interacționa online cu administrația locală.</p>	<p>I16: Este nevoie de extinderea serviciilor electronice oferite de Primăria Municipiului Bistrița prin (1) acoperirea online a tuturor serviciilor oferite de municipalitate și (2) facilitarea accesului la sistem pentru toți locuitorii (formate interactive de prezentare, extinderea suportului pentru înregistrare și utilizare) și o evaluare bianuală a numărului de cetățeni care utilizează serviciile electronice vs. cele clasice. Impunerea unor indicatori de performanță (număr utilizatori, număr operațiuni efectuate, procent din total utilizatori/operațiuni, etc) pe termen mediu și lung privind utilizarea platformei online.</p>

4.2. ANALIZA SWOT

4.2.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Municipiul Bistrița păstrează, în zona centrală, țesutul urban specific așezărilor săsești dezvoltate în perioadele medievală și premodernă, cu un patrimoniu construit valoros și cu străzi reprezentative, fapt ce în conferă unicitate zonei și o imagine urbană aparte</p>	<p>Dezvoltarea extensivă a municipiului în zonele periferice, cu zone de locuințe individuale, ceea ce pune o presiune suplimentară pe infrastructura rutieră și pe infrastructura de servicii și utilități publice a municipiului.</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Existența la nivelul municipiului Bistrița a unor centralități secundare care au potențial de dezvoltare pentru a forma, împreună cu zona centrală, un sistem de dotări de interes public distribuite echilibrat în teritoriu</p>	<p>Existența unor ansambluri de locuințe colectivă care necesită lucrări prioritare de regenerare urbană: Cartierele Independenței Nord, St. O. Iosif, Andrei Mureșanu, Decebal</p>
<p>Concentrarea, în arealul pericentral, a ansamblurilor de locuințe colective și proximitatea acestora față de zona centrală</p>	<p>Municipiul Bistrița se situează peste media centrelor urbane din județul Bistrița Năsăud și peste media județeană, în ceea ce privește evoluția indicatorilor referitori la suprafața locuibilă per locuință, indicator prin intermediul căruia este evaluată calitatea locuirii în municipiul Bistrița</p>
<p>Municipiul Bistrița se situează peste media centrelor urbane din județul Bistrița Năsăud și peste media județeană, în ceea ce privește evoluția indicatorilor referitori la suprafața locuibilă per locuitor, indicator prin intermediul căruia este evaluată calitatea locuirii în municipiul Bistrița.</p>	<p>Accesibilitatea redusă a parcurilor și pădurilor urbane, existând un procent semnificativ al populației care parcurge mai mult de 30 minute între locuință și ce mai apropiat parc/pădure urbană.</p>
<p>Existența, în zona centrală, a unui sistem bine dezvoltat de spații publice format din piețe urbane și circulații pietonale care pot contribui la dezvoltarea activităților culturale, turistice și recreative din acest areal.</p>	<p>Existența unui singur parc la nivelul municipiului, conform definiției Legii spațiilor verzi: suprafață minimă 1 ha.</p>
<p>Existența, în zona centrală și zonele pericentrale, a numeroase scuaruri și fâșii plantate care completează sistemul de spații publice și spații verzi și care pot contribui la creșterea calității locuirii și la ameliorarea vieții urbane a comunităților locale</p>	<p>Spații verzi de protecție neamenajate peisagistic în lungul principalelor cursuri de apă: râul Bistrița, pârâul Târpui</p>
<p>Teritoriul construit al municipiului este traversat de numeroase cursuri de apă, care dispun de ample spații verzi și ale căror maluri pot fi amenajate în folosul comunităților locale</p>	<p>Spațiile verzi de tip scuaruri și fâșii plantate sunt în general slab amenajate și sprijină într-o foarte mică măsură dezvoltarea activităților recreative și de socializare ale comunităților locale</p>
<p>Existența a numeroase proiecte de investiții pentru amenajarea de spații verzi, regenerarea urbană a ansamblurilor de locuințe colective și eficientizarea energetică a clădirilor de locuințe colective.</p>	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>Existența unor fonduri guvernamentale sau europene pentru proiectele de regenerare urbană oferă posibilitatea implementării unui număr semnificativ de proiecte de regenerare a arealelor urbane identificate în cadrul strategiei, cu precădere a ansamblurilor de locuințe colective, a spațiilor publice și a spațiilor verzi de interes local și municipal</p>	<p>Neaccesarea de fonduri nerambursabile pentru proiectele de regenerare urbană poate conduce la agravarea situației zonelor rezidențiale de locuințe colective</p>
<p>Posibilitatea amenajării de unor zone de recreere în lungul râului Bistrița în parteneriat cu UAT învecinate și beneficiind de sprijinul SGA Bistrița Năsăud, dar și</p>	<p>Neaccesarea de fonduri nerambursabile pentru proiectele de realizare de coridoare ecologice, coridoare verzi-albastre, amenajarea spațiilor verzi de</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
amenajarea spațiilor verzi adiacente cursului de apă de pe teritoriul municipiului (coridor verde-albastru)	interes comunitar și municipal poate conduce la degradarea acestor spații, la scăderea calității locuirii și la scăderea calității factorilor de mediu
Existența oportunităților de finanțare pentru realizarea de coridoare ecologice în lungul cursurilor de apă (de exemplu pâ râul Târpiu)	
Existența oportunităților de finanțare pentru realizarea proiectelor de regenerare urbană a zonelor rezidențiale cu locuințe individuale, în scopul creșterii calității locuirii și îmbunătățirii imaginii urbane	
Potențialul pentru atragerea de investitori și fonduri de investiții pentru restructurarea urbană a zonelor de tip brownfield, ce poate conduce la ameliorarea peisajului zonelor industriale și la creșterea atractivității economice a municipiului	
Potențial de atragere de investitori pentru dezvoltarea zonelor rezidențiale, industriale sau comerciale în zone de sud-est, în teritoriul traversat de viitorul coridor de mobilitate urbană aferent râului Bistrița (Segmentul care se suprapune cu DC8G)	

4.2.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Statutul orașului Bistrița de municipiu unic pe teritoriul județului Bistrița – Năsăud, fiind cel mai important pol de interes socio-economic din județ și unul dintre cele mai importante din regiunea N-V.	Tendența de îmbătrânire demografică s-a menținut pe un trend ascendent în ultimii 8 ani, rata de îmbătrânire a populației fiind de peste 50% în perioada de referință.
Evoluția populației urmează o tendință constantă de creștere, în ultimii 8 ani, în condițiile în care județul și regiunea N-V sunt caracterizate de declin demografic.	Raport subunitar al ratei de înlocuire a forței de muncă.
La nivelul municipiului Bistrița se remarcă o creștere ușoară în volum a populației din segmentul 10 – 14 ani.	În anul 2020, natalitatea aflată în scădere a atins cea mai mică valoare înregistrată din 2014.
Raportul de dependență demografică înregistrat la nivelul municipiului Bistrița (404.06‰, în anul 2021) este mai mic decât cel înregistrat a nivel județean (463.09‰), datorându-se cohorței 1968-1980.	Rata mortalității, la nivelul municipiului Bistrița, a crescut cu 35,69% în ultimii 7 ani.
Indicele de senioritate (18,91‰) în municipiul Bistrița este mai mic față de cel înregistrat la nivel județean (33,70‰), regional (37,13‰) și național (42,30‰).	În 2020, sporul natural a atins o valoare negativă pentru prima dată în ultimii 7 ani.
Creșterea numărului de copii și tineri raportat la mia de persoane de vârstă activă (+ 11% în ultimii 8 ani).	Rata mortalității infantile a înregistrat în municipiul Bistrița cea mai mare scădere (-58%) din ultimii 7 ani.

Tendința crescătoare a ratei de înlocuire a forței de muncă, comparativ cu situația din județ, regiunea N-V și țară, unde acest indicator urmează o tendință de scădere.	În 2020, numărul căsătoriilor a scăzut cu 48% față de anul precedent.
Densitate redusă a populației, comparativ cu celelalte municipii importante din regiunea N-V.	Soldul migrației temporare a scăzut cu 124,31% în 2020, devenind negativ. Este de așteptat ca migrația temporară să scadă și mai mult în 2021, ca urmare a efectelor negative ale pandemiei de COVID – 19.
Sporul natural are valori mai mari în municipiul Bistrița, față de județ, regiunea N-V și țară.	Soldul migrației permanente a scăzut cu 15,52% în 2020, după un an precedent în care înregistrase o creștere de 5,56%.
Rata mortalității are cele mai mici valori comparativ cu celelalte teritorii analizate (județ, regiunea N-V, România).	Soldul migrației externe este negativ la nivelul municipiului, încetinind creșterea demografică.
În 2020, soldul migrației temporare se menține pozitiv .	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Aprecierea populației active determinată de evoluția crescătoare a populației tinere, în ultimii 8 ani, în special pe segmentul de vârstă 10 – 14 ani (+18%).	Pe fondul scăderii demografice accentuate la nivelul județului Bistrița – Năsăud și al regiunii, creșterea demografică în municipiul Bistrița ar putea încetini în următorii ani.
Posibilitatea de consolidare a pieței muncii, în viitor, ca urmare a tendinței crescătoare a ratei de înlocuire a forței de muncă.	Pandemia de COVID – 19, în special valorile 2-4 care au produs efecte negative în anul 2021, ar putea anula efectele pozitive ale creșterii demografice și eventualele progrese la nivel social și economic generate.
Densitatea redusă a populației, comparativ cu celelalte municipii importante din regiunea N-V, poate susține creșterea demografică prin menținerea unui grad ridicat al migrației temporare și definitive și stimularea creșterii economice.	Creșterea rapidă a ratei de îmbătrânire a populației va conduce, în lipsa unor măsuri de contracarare, la o evoluție supraunitară a indicelui de îmbătrânire demografică și la generarea unui dezechilibru demografic major în perioadele următoare, cu implicații negative pe plan social.
Rata de divorțialitate este în scădere începând cu anul 2017, ceea ce poate avea efecte benefice asupra consolidării familiilor și a creșterii natalității.	Creșterea gradului de presiune asupra persoanelor de vârstă activă ca urmare a creșterii raportului de dependență demografică.
Fenomenul emigrației externe se află în scădere începând cu anul 2018 și poate conduce la susținerea creșterii demografice și consolidarea forței de muncă la nivelul municipiului.	Rata de dependență a persoanelor vârstnice este în creștere, fiind mai mare cu 70,28% în anul 2021, față de anul 2014.
	Evoluția crescătoare a ratei de dependență a persoanelor tinere, ar putea determina o presiune mai mare asupra persoanelor de vârstă activă, din perspectiva creșterii nevoii de îngrijire a persoanelor inactive.
	Ritmul mai rapid de creștere a indicelui de senioritate, în municipiul Bistrița, față de celelalte teritorii, va determina, pe viitor, pierderea avantajului pe care municipiul îl deține în prezent.

	Pandemia de COVID – 19 contribuie la creșterea ratei mortalității care urmează o tendință de creștere începând cu anul 2019.
	Sporul natural are o evoluție descendentă începând cu anul 2018 .
	Numărul căsătoriilor și rata de nupțialitate sunt în scădere începând cu anul 2018, iar scăderea a fost accentuată în 2020, odată cu debutul pandemiei de COVID – 19.
	Scăderea, în 2020, a migrației temporare și permanente va avea negative asupra creșterii demografice.

4.2.3. PROFIL ECONOMIC

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Număr de întreprinderi în creștere și densitate a firmelor peste media regională	Lipsa structurilor de sprijin pentru afaceri (infrastructură, servicii specializate) – incubator, accelerator, fonduri de investiții etc.
Contribuție ridicată a IMM-urilor și microîntreprinderilor la efectivul salarial și cifra de afaceri	Capacitate antreprenorială scăzută
Profil industrial puternic conturat în jurul industriei automotive	Nivel redus al investițiilor străine directe și în declin
Balanța comercială pozitivă constant în ultimii ani, specializarea exporturilor în domenii industriale	Dependența mare de primii 2 angajatori din punct de vedere al ponderii deținute în totalul efectivului salarial (26,8%).
Existența unor entități de cercetare și transfer tehnologic	Piața de desfacere redusă dată de profilul demografic de oraș mediu ca mărime
Ponderea ridicată a salariaților din mediul privat, comparativ cu cel public (73%)	Cea mai mare pondere (aproape 30%) a salariaților are un venit salarial mediu net lunar puțin sub media județeană
Elementele culturale, turistice și de patrimoniu pot fi valorificate prin susținerea industriilor culturale și creative	Lipsa spațiilor de co-working pentru antreprenori
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Existența finanțărilor dedicate tranziției industriale, creșterii competențelor și digitalizare în cadrul financiar multianual 2021-2027	Criza generată de pandemia de COVID-19 care afectează negativ reziliența companiilor, în special cele mici și în sectoare cu potențial (industria ospitalității)
Existența finanțărilor disponibile prin POR 2021-2027 pentru dezvoltarea capacității de inovare a întreprinderilor, dezvoltarea capacității ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea și maturizarea start-up/spin-off in domenii de specializare inteligenta, Dezvoltarea competențelor IMM-urilor pentru inovare, modernizare tehnologica si economie circulară.	Creșterea disparităților intra-regionale favorizate de migrația forței de muncă către centre urbane mari (ex. Cluj-Napoca)

Existența finanțării disponibile prin POR 2021-2027 pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale (inclusiv învățământ vocațional, tehnologic, profesional, inclusiv cel dual).

Accentuarea deficitului de forță de muncă calificată în condițiile migrației tinerilor către centrele universitare tradiționale mari

4.2.4. DOTĂRI ȘI SERVICII PUBLICE

ÎNVĂȚĂMÂNT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Proiect în derulare de dezvoltare a infrastructurii IT din cadrul școlilor și liceelor din municipiu, având ca scop actualizarea echipamentelor utilizate în cadrul predării în format online și offline	Infrastructura de învățământ antepreșcolar este deficitară, în prezent existând peste 100 de cereri de înscriere nesoluționate
Proiecte aflate în derulare sau în pregătire pentru reabilitarea și extindere infrastructurii de învățământ, la nivelul tuturor ciclurilor de studii preuniversitare	Există o presiune crescută asupra infrastructurii de învățământ preșcolar, mai ales în contextul scăderii limitelor formațiunilor de studiu
Prezența a două extensii universitare, cu peste 500 de locuri disponibile anual, din partea a 2 instituții de învățământ superior în top 10 la nivel național	Lipsa investițiilor în laboratoarele didactice din ultimii 5 ani în mare parte (>80%) din unitățile școlare de nivel primar și secundar
Rată medie redusă a abandonului școlar (sub 1%) în ultimii 6 ani prin programe specializate de menținere a elevilor în școală	Perpetuarea fenomenului de abandon școlar concentrat în 5 instituții de învățământ la nivel municipal
Nivel crescut de atractivitate în ultimii 3 ani la nivel municipal pentru filiera tehnologică prin campanii continue de atragere și orientare în carieră a elevilor	Oferta de cursuri opționale din învățământul public pe subiecte de interes actual, precum educație antreprenorială și financiară, este redusă la nivelul învățământului secundar
Disponibilitatea a peste 100 de parteneriate între instituțiile de învățământ secundar superior și actori economici pentru asigurarea practicii elevilor din liceele tehnice, inclusiv în cadrul învățământului dual	5 instituții de învățământ liceal înregistrează rate de promovare a examenului de bacalaureat de sub 50%
	Participare redusă a cadrelor didactice la cursurile de formare organizate de către Casa Corpului Didactic
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Disponibilitatea finanțării nerambursabile prin Programul Operațional Regional 2021-2027 Nord-Vest și Planul Național de Redresare și Reziliență pentru realizarea de proiecte de modernizare și extindere a infrastructurii de învățământ la nivel local	Interes scăzut din partea unor cadre didactice pentru urmarea unor cursuri de formare continuă sau perfecționare, în special în vederea dezvoltării competențelor digitale și aplicarea metodelor inovative de predare în mediul online
Disponibilitatea finanțării nerambursabile prin Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027 și Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027 pentru adaptarea ofertei curriculare și creșterea gradului de menținere în școală a elevilor și tinerilor.	Menținerea unui nivel redus de finanțare a sistemului de învățământ (cost redus de finanțare per elev, stabilit la nivel național), care perpetuează problemele de lipsă a investițiilor continue în materiale didactice și infrastructură nouă

Continuarea programelor de finanțare a mobilității personalului didactic și a studenților prin Erasmus+ și ESAYEP-SEE, KEY ACTION2, Inițiativa Europeană de Schimb a Tinerilor Ofițeri, dar și demararea altor programe va permite realizarea de schimburi de experiență și dezvoltarea continuă a proceselor de predare-învățare din cadrul unităților de învățământ locale

Schimbarea în mod repetat a articolelor din cadrul Legii Naționale a Educației, cu impact asupra modalității de funcționare a instituțiilor de învățământ la nivel local

Includerea în curriculum-ul școlar obligatoriu a cursurilor dedicate alfabetizării digitale și a dezvoltării competențelor cheie de utilizare a noilor instrumente TIC va constitui o sursă de creștere a nivelului de înțelegere și utilizare a noilor tehnologii de către noile generații de elevi.

SĂNĂTATE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Numărul total al unităților sanitare, la nivelul municipiului, este în creștere ușoară în ultimii 5 ani;	Scăderea numărului cabinetelor școlare, în ultimii 5 ani; Scăderea numărului de unități medicale publice (cabinete stomatologice, cabinetelor medicale de specialitate, laboratoare medicale);
Municipiul Bistrița înregistrează, comparativ cu județul Bistrița – Năsăud, Regiunea Nord – Vest și România, o valoare mai bună a numărului de paturi de spital la 1000 de locuitori; Evoluția numărului de paturi de spital raportate la 1000 de locuitori, este corelată cu creșterea demografică.	Scăderea numărului de medici de familie din sistemul public;
Mortalitatea infantilă, la nivelul municipiului, se plasează sub valorile la nivel județean, regional, național.	Municipiul Bistrița concentrează un număr mai mare de locuitori ce revin unui medic de familie, comparativ cu valorile înregistrate la nivel de județ, regiune, țară.
Bistrița – Năsăud este al 4-lea județ din perspectiva celor mai mici rate ale mortalității brute (10,0‰)	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Creșterea numărului serviciilor private de sănătate și a personalului din unitățile sanitare private	Evoluția pandemiei de COVID – 19. Restrângerea accesului la servicii de sănătate pentru bolnavii cronici, în contextul redirectionării eforturilor din domeniul sănătății pentru combaterea pandemiei.
Existența de fonduri guvernamentale și europene dedicate sistemului medical, pentru crearea/reabilitarea/modernizarea dotărilor și pentru realizarea de campanii de medicină preventivă în rândul populației.	Bolile aparatului circulator reprezintă cauza pentru mai mult de jumătate din decesele înregistrate la nivel județean. Bistrița- Năsăud înregistrează cea mai mare rată a mortalității prin decese cauzate de boli ischemice ale inimii (380,5‰00 locuitori);
Creșterea numărului total de cadre medicale la nivelul municipiului;	Scăderea numărului unităților medicale publice, precum și scăderea numărului cadrelor medicale din sistemul

	public, pot determina o restrângere a accesului la servicii medicale, în special pentru persoanele cu venituri reduse și pentru persoanele vulnerabile.
Evoluția numărului de paturi de spital/1000 de locuitori, în ultimii 7 ani, este de creștere;	Evoluția numărului de locuitori ce revin unui medic de familie, în municipiul Bistrița, este de creștere și poate determina încărcarea sistemului de sănătate, restrângerea accesului la servicii de sănătate și scăderea eficienței acestora;

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Expertiza și experiența angajaților din cadrul DAS și DGASPC și a colaboratorilor	Creșterea numărului de beneficiari de servicii sociale pe unele categorii (copiii cu dizabilități, adulți cu dizabilități, persoane vârstnice).
Infrastructura existentă: centre de zi, centre de îngrijire, Căminul pentru persoane vârstnice Bistrița, Cantina socială, Cabinet stomatologic	Resurse umane insuficiente în raport cu nevoile existente
Diversitatea serviciilor sociale oferite	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Posibilitatea atragerii de finanțări nerambursabile pentru dezvoltarea serviciilor sociale și a infrastructurii de asistență socială. Începerea unei noi perioade de programare în 2021.	Rata de îmbătrânire demografică și coeficienții de dependență a persoanelor tinere/vârstnice în creștere indică o creștere a numărului de persoane potențiale beneficiare de servicii de asistență socială.
Implicarea activă a beneficiarilor, acolo unde este posibil, în special în cazul beneficiarilor de VMG, în activități care să contribuie la incluziunea acestora și ieșirea din starea de vulnerabilitate și dependență de serviciile sociale	Creșterea numărului de beneficiari de servicii sociale pe unele categorii (copiii cu dizabilități, copiii proveniți din familii cu părinți plecați la muncă în străinătate)
Reducerea presiunii asupra sistemului public de asistență socială prin încheierea de parteneriate cu furnizorii privați de servicii sociale.	Lipsa de personal și eficiența slabă a anchetelor sociale ar putea duce la servicii sociale ineficiente

CULTURĂ, TURIM ȘI PETRECEREA TIMPULUI LIBER

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Municipiul Bistrița se bucură de o ofertă culturală foarte bogată, bazată cu precădere pe evenimente ce acoperă zona artelor spectacolului, care are capacitatea de a atrage o audiență națională și internațională. Unul dintre principalele atuuri ale destinației îl reprezintă nivelul ridicat de autenticitate și conservatismul cu privire la valorile de patrimoniu construit și natural, gastronomia specifică și multiculturalitatea locului, aspecte apreciate îndeosebi de turiștii străini (ex. locul inspirat de autorul Bram	Vizibilitatea redusă a evenimentelor mai mici din municipiul Bistrița. Lipsa unui teatru – pe baza răspunsurilor chestionarului aplicat cetățenilor municipiului Bistrița. Lipsa unei strategii pe termen lung în domeniul cultural. Insuficiența unor dotări culturale pentru comunitate în cartierele din zonele periferice. Orașul nu este perceput ca o destinație turistică în sine.

Stoker în cartea Dracula se află în apropiere de municipiul Bistrița).

Municipiul Bistrița precum și împrejurimile acestuia dispune de numeroase atracții inedite, cum sunt: obiectivele naturale și culturale, evenimente, monumente istorice etc.

Existența mai multor zone naturale dar și antropice ideale pentru trasee turistice și petrecerea timpului liber.

Ofertă diversă de resurse de agrement și petrecerea timpului liber (spații de promenadă, zone de agrement, parcuri etc.)

Centrul istoric al Bistrița reprezintă un simbol unic plin de valoare, cu o concentrație mare de patrimoniu cultural și religios din județ.

O mare parte a instituțiilor de cultură au o prezență sporită în mediul online, oferind informații despre evenimentele desfășurate în cadrul acestora.

Existența unor aplicații mobile și platforme online de promovare a atracțiilor turistice și culturale din municipiu și din județ.

Interesul turiștilor față de municipiul Bistrița este în creștere, fiind cu 81,68% mai mulți turiști români și cu 7,85% mai mulți străini în anul 2019 față de anul 2014.

Oferta de turism de la nivelul municipiului nu este completată de o ofertă integrată pe plan regional, fapt care reduce durata de ședere a turiștilor în municipiul Bistrița – durata medie de ședere în oraș este de 1.53 nopți (2019).

În cazul turiștilor străini, o barieră importantă rămâne cea a limbii, mulți dintre aceștia neputându-se bucura de contactul direct cu localnicii sau meșteșugarii locali.

Cel mai practicat tip de turism în municipiul Bistrița este cel de scurtă durată, fapt ce indică o performanță turistică scăzută în ceea ce privește șederea vizitatorilor.

OPORTUNITĂȚI

Localizarea în zona de nord a Transilvaniei este unul dintre factorii care sporesc interesul turiștilor străini pentru vizitarea municipiului Bistrița.

Cadrul natural din împrejurimile municipiului Bistrița oferă posibilități pentru activitățile în aer liber (drumeții, excursii etc.) – sate tradiționale săsești. Pasul Tihuța, Stațiunea Colibița. Borgo Pass etc.

Densitatea ridicată a zonelor urbane ce dețin valori de patrimoniu, coroborată cu un ridicat grad de accesibilitate, contribuie la creșterea interesului pentru turismul cultural în regiune.

Tendența în creștere de apreciere a formelor de turism experimental și autentice, o categorie în care municipiul Bistrița are potențial de a se înscrie datorită varietății resurselor naturale și antropice, materiale și imateriale.

AMENINȚĂRI

Ratarea unor importante atracții bistrițene de către turiști din cauza slabei vizibilități a acestora.

Riscul ca așteptările vizitatorilor să nu fie îndeplinite, fie pe fondul ofertei de resurse turistice existente, fie din cauza infrastructurii conexe.

Consumarea inadecvată a resurselor de teren pentru construcții, în detrimentul spațiilor verzi.

Întârzieri în dezvoltarea infrastructurii turistice pe fondul unui cadru legislativ nepermisiv.

PATRIMONIUL CULTURAL

PUNCTE TARI

Existența unui substanțial fond construit cu valoare arhitecturală, urbanistică, istorică și culturală recunoscut la nivel național și local: 210 monumente istorice înscrise în Lista Monumentelor Istorice (situri arheologice, monumente și ansambluri de arhitectură, ansambluri și situri urbane).

PUNCTE SLABE

Slaba promovare și valorificare în mediul online a moștenirii culturale și arhitecturale bogate a municipiului.

Existența a numeroase clădiri cu proprietari multipli, în zona centrului istoric, ceea ce face dificilă realizarea de

Existența unui substanțial patrimoniu arheologic ilustrativ pentru cultura și arhitectura săsească din perioada medievală: 17 situri arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național.

Încadrarea municipiului Bistrița într-un areal geografic cu un bogat patrimoniu construit reprezentativ pentru cultura săsească – este unul dintre cele 7 burguri transilvănene.

Demararea de către administrația publică locală a unor investiții de restaurare/reabilitare a unor monumente istorice (Biserica Evanghelică, Ansamblul Sugălete).

Finalizarea de către administrația publică locală a unor proiecte de reabilitare/restaurare a unor monumente istorice și transformarea acestora în dotări culturale de interes municipal (Casa cu Lei, Casa Argintarului).

Patrimoniul intangibil al orașului vorbește despre caracterul multicultural al Bistriței, susținând oferta culturală a orașului.

intervenții de reabilitare, restaurare sau modernizare a clădirilor.

Inexistența unei baze de date în care să ofere informații tehnice și juridice despre clădirile monumente istorice

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>Existența oportunităților de finanțare pentru restaurarea clădirilor aflate în proprietatea administrației publice locale.</p> <p>Existența unui cadru legislativ care sprijină procesul de reabilitare a monumentelor istorice și a construcțiilor amplasate în zona istorică .</p> <p>Densitatea ridicată a zonelor urbane ce dețin valori de patrimoniu, coroborată cu un ridicat grad de accesibilitate, contribuie la creșterea interesului pentru turismul cultural în regiune.</p>	<p>Insuficiența fondurilor publice pentru a investi în obiectivele de patrimoniu construit poate conduce la înrăutățirea stării clădirilor de patrimoniu aflate în domeniul public.</p> <p>Realizarea de intervenții private, neautorizate, în zona istorică conduce la degradarea clădirilor monumente istorice.</p> <p>Riscul de pierdere / degradare a unor valori locale în lipsa conștientizării, conservării și capitalizării potențialului turistic al acestora.</p>

4.2.5. MOBILITATE URBANĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Calitatea drumurilor naționale și județene care deservește municipiul Bistrița este una bună.</p>	<p>Indicele de motorizare al municipiului este unul ridicat (439 de autoturisme / 1.000 de locuitori), punând presiune pe infrastructura rutieră existentă.</p>
<p>Sistemul de management al traficului este în curs de extindere prin intermediul unor proiecte aflate în curs de implementare (Linia Verde, Reconfigurare Gării – Năsăudului), ce au ca scop asigurarea prioritizării pentru transportul public, dar și creșterea numărului de treceri de pietoni semaforizate.</p>	<p>Rețeaua stradală locală nu dispune de conexiuni eficiente pe direcția est-vest, existând numai 4 treceri peste calea ferată.</p>
<p>În municipiul Bistrița este disponibilă o aplicație pentru rezervarea locurilor de parcare de reședință.</p>	<p>Prezența problemelor de congestie accentuate în lungul principalelor culoare de transport rutier din municipiu – DN17 și Drumul Cetății (peste 5.000 de vehicule / zi).</p>

Tarifele aferente parcărilor publice cu plată din municipiu se pot achita prin mai multe mijloace, inclusiv prin SMS sau prin intermediul aplicației TPARK.	Municipiul nu beneficiază de o centură ocolitoare coerentă. Drumul Cetății preia acest rol în prezent, dar este totodată și una dintre arterele foarte congestionate din municipiu și nu asigură redirectionarea completă a traficului greu în afara zonei urbanizate.
Municipiul Bistrița a demarat un proces mai amplu de amenajare a stațiilor de încărcare a autovehiculelor electrice.	Expansiunea urbană necontrolată pune presiune pe rețeaua actuală de transport.
Numărul accidentelor rutiere se află în scădere începând cu anul 2019 (-30,7% accidente în 2020 față de 2018). De asemenea, numărul răniților grav și a persoanelor decedate ca urmare a accidentelor rutiere s-a diminuat semnificativ în perioada 2010-2020 (-29,4%, respectiv -50%).	Calitatea infrastructurii rutiere nu este una optimă, cu 38,1% din km de străzi din municipiu fiind nemodernizați (2020).
Gara Bistrița dispune de dotările necesare unei bune funcționări, aflându-se într-o stare bună.	La nivelul municipiului se evidențiază multiple parcări neregulate atât pe carosabil, cât și pe trotuar, în special în zonele cheie din municipiu (zona centrală, zona Spitalului Județean de Urgență Bistrița).
Majoritatea populației municipiului se află la mai puțin de 15 minute de mers pe jos de o stație de autobuz.	Transportul de marfă traversează și zone de locuințe individuale, atât din municipiu, cât și din localităților componente, conducând la probleme de congestie și poluare cu noxe și zgomot.
Frecvența serviciului de transport public local este una bună în lungul axului central (sub 7 minute).	Numărul accidentelor care au implicat bicicliști s-a triplat în perioada 2010-2020.
Vechimea medie a flotei este de 8 ani (2021), iar invențiile din anul 2022, vor reduce vechimea flotei sub 7 ani.	Halta Bistrița se află într-o stare avansată de degradare, fiind amenajată minimal și nu oferă condiții optime pentru utilizatori.
Municipiul Bistrița se bucură de un nivel crescut de digitalizare a serviciilor de transport public, dispunând de un sistem inteligent de ticketing și gestiune a flotei, precum și o aplicație de transport public locală.	Există zone la nivelul municipiului care nu sunt deservite complet de serviciile de transport public local (zona Dedeman, Subcetate, Drumul Târpiului, Valea Rusului, zona angajatorilor precum Italtexil – TeraSteel / Teraplast).
Municipiul dispune de o infrastructură pietonală bine dezvoltată la nivelul zonei centrale, conturată în jurul străzilor și pasajelor pietonale existente.	Frecvența transportului public local este redusă pe liniile către localitățile componente ale UAT-ului (peste 30 de minute).
Municipiul Bistrița a început demersul de accesibilizare a teritoriului prin amenajarea unor treceri de pietoni supraînălțate în zona centrală.	Transportul public local nu are prioritate în trafic, iar înlocuirea intersecțiilor semaforizate cu sensuri giratorii au condus la apariția dificultății autobuzelor de a traversa aceste sensuri.
Municipiul se află în curs de dezvoltare a unei rețele de piste de biciclete de circa 26 km, precum și a unui sistem de bike-sharing.	Legăturile pietonale între zona centrală și zonele imediat învecinate (zonele cu concentrări de unități de învățământ, Parcul Municipal) nu sunt optimizate, fiind adesea indirecte și ineficiente.
Există multiple proiecte planificate pentru dezvoltarea infrastructurii nemotorizate, în special prin intermediul coridoarelor de mobilitate.	Calitatea infrastructurii pietonale din municipiu este precară, fiind evidențiate străzi / cartiere cu trotuare degradate, subdimensionate sau chiar inexistente.

	Accesibilizarea municipiului este la nivel incipient, nefiind prezente amenajări specifice pentru toate categoriile de persoane cu mobilitate redusă.
	Rețeaua de piste de biciclete în implementare nu deservește complet întreg municipiului (ex. zonele Șesul de Jos, Subcetate, Unirea).
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Legături feroviare facile către alte centre urbane din regiune (ex. Dej, Cluj-Napoca).	Municipiul Bistrița nu este conectat direct la rețeaua TEN-T, dispunând astfel de o accesibilitate mai redusă către centrele urbane majore de la nivel european.
Transportul public județean asigură 49 de rute dinspre / spre municipiul Bistrița, asigurând legăturile cu mare parte dintre UAT-urile din județ.	Legături rutiere precare către municipiul Zalău (se realizează doar prin drum județean), precum și către alte centre din regiune (ex. Cluj-Napoca, ca urmare a congestiei în lungul DN1C).
Potențial de dezvoltare a serviciilor de transport public pe cale ferată la nivel periurban / metropolitan.	Creșterea nivelului de trai la nivel național atrage după sine tendința de creștere a indicelui de motorizare, ceea ce implică o cerere mai mare pentru infrastructură de transport și spațiu pentru parcare.
Prezența râului Bistrița ca potențial coridor de agreement și mobilitate, precum și de asigurare a conexiunii cu zona periurbană.	Conexiunile facile cu țări mai dezvoltate contribuie la acutizarea migrației forței de muncă, în special a tinerilor, către acestea.
Disponibilitatea programelor de cercetare / schimb de experiență / bune practici (ex. Urbact, UIA, Interreg Europe), ce vizează inclusiv proiecte de mobilitate urbană.	
Disponibilitatea liniilor de finanțare dedicate mobilității urbane durabile pentru perioada de programare următoare prin Programul Operațional Regional și Planul Național de Redresare și Reziliență.	
Implementarea proiectelor mari de infrastructură propuse prin Planul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030, ce vor conduce la creșterea accesibilității către / dinspre municipiul Bistrița – Drum Expres Dej-Bistrița, A7 Suceava – Bistrița, VO Bistrița.	
Au fost aprobate normele metodologice privind crearea, amenajarea și omologarea traseelor de cicloturism (Hotărârea nr. 441/2022).	

4.2.6. UTILITĂȚI PUBLICE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Pe teritoriul municipiului Bistrița există 26 de unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile, inclusiv 2 unități cu puteri instalate de peste 1 MW (o centrală electrică solară și o microhidrocentrală).	e teritoriul municipiului nu există producători importanți de energie electrică.

Municipiul Bistrița deține un sistem de baze de date (Energy Management System) care centralizează informații despre consumurile de energie înregistrate la nivelul clădirilor municipale.

Rețeaua de distribuție a energiei electrice deserveste, în prezent, toate localitățile din municipiul Bistrița, inclusiv noile zone rezidențiale dezvoltate în ultimii ani.

Rețeaua de alimentare cu gaze naturale a crescut cu circa 43 % în perioada 2014-2020.

Lungimea rețelei de iluminat public a crescut cu peste 20 km în perioada 2016-2021. Numărul de corpuri de iluminat modernizate a crescut în aceeași perioadă de la 613 la 2.807.

Municipiul Bistrița și localitățile componente sunt deservite de rețele fixe cu viteze de peste 30 Mbps de acces la Internet.

Este asigurat accesul la Internet folosind conexiune Wi-Fi în 11 locuri din municipiul Bistrița (sunt acoperite zone din toate localitățile componente).

Municipiul Bistrița are acces la o sursă de apă de suprafață – captare pe malul drept al Bistriței, apa brută fiind apoi tratată în cadrul Stației de Tratare a apei Bistrița.

Rețeaua simplă de distribuție a apei potabile s-a extins în perioada 2014-2020 cu 21,4 km (+5,83 %).

Procentul de contorizare al consumului de apă era în anul 2020 de 99,95 %.

Procentul de probe neconforme în ceea ce privește calitatea apei potabile furnizate a fost de sub 1 % în ultimii 5 ani (2016-2020).

Rețeaua de canalizare s-a extins în perioada 2014-2020 cu 15,5 km (+4,46 %).

Doar 2,76 % din rețeaua de canalizare existentă are nevoie de intervenții de reabilitare.

În municipiul Bistrița există mai multe componente funcționale ale sistemului integrat de management al deșeurilor Bistrița-Năsăud: o stație de transfer cu o capacitate proiectată de 31.700 tone/an și 2 centre de colectare deșeurii voluminoase, periculoase menajere și DEEE.

În municipiul Bistrița colectarea deșeurilor se realizează separat, pe 4 fracții (plastic-metal, hârtie-carton, sticlă și deșeurii menajere), prin intermediul a 222 platforme cu pubele.

Procentul de locuințe racordate la serviciul de salubritate al municipiului este de 100 %.

În municipiul Bistrița nu există un sistem centralizat de alimentare cu energie termică.

Sistemele de încălzire locală au un randament scăzut, din cauza faptului că majoritatea locuințelor nu sunt izolate termic.

Ca urmare a creșterii consumului de gaze naturale în rândul populației și al agenților economici, este necesară dublarea capacității de transport a conductelor de gaze naturale ce alimentează municipiul.

Există zone nedeservite de rețeaua de distribuție a gazelor naturale: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului), sud-vestul localității Vișoara și localitățile Slătinița și Sărata.

Doar 40 % din totalul corpurilor de iluminat din municipiu au fost modernizate (tehnologii eficiente din punct de vedere energetic).

Sunt necesare investiții în extinderea și reabilitarea sistemului de iluminat public: 127 de străzi prezintă disfuncții în ceea ce privește acoperirea serviciului de iluminat public, iar 49 % din rețea necesită măsuri de reabilitare.

În decembrie 2021, municipiul Bistrița nu avea încă acces la tehnologia 5G.

Este necesară extinderea rețelei de apă potabilă pe 34 de străzi și tronsoane de străzi (circa 23 km). Zonele nedeservite sunt zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului) și localitatea Slătinița.

Este necesară reabilitarea rețelei de alimentare cu apă pe 79 de străzi și tronsoane de străzi din municipiu (6,4 % din totalul rețelei de alimentare cu apă – aproape 25 km).

Este nevoie de reabilitarea unei stații de pompare a apei potabile și de realizarea a 5 noi stații pentru viitoarele extinderi ale rețelei de alimentare cu apă.

Raportul dintre apa epurată și cea distribuită populației este de 90 %, fapt ce indică nevoia de creștere a numărului de consumatori racordați la rețeaua de canalizare.

Doar 82,1 % din persoanele fizice cu contracte de alimentare cu apă au încheiat și contracte pentru canalizare.

Este nevoie de extinderea rețelelor de canalizare pe 49 de străzi și tronsoane de străzi, cu o lungime totală de 21,087 km. Zonele nedeservite în prezent de rețeaua de canalizare sunt: zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu

	<p>și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului), nordul localității Slătinița, sud-vestul localității Vișoara și localitatea Sărata.</p> <p>Ponderea deșeurilor reciclabile colectate rămâne foarte scăzută și în anul 2020 (doar 6,11 % din totalul deșeurilor colectate), iar rata de reciclare și valorificare a deșeurilor colectate este de doar 0,75 % din total deșeuri menajere colectate.</p> <p>Colectarea din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile în zonele de case se implementează doar din anul 2020 și doar pentru deșeurile din plastic și metal.</p> <p>Până la momentul actual eliminarea nămolurilor la nivelul județului Bistrița-Năsăud s-a realizat pe depozitul de deșeuri conform din cadrul CMID Târgușor.</p>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>Implementarea unor proiecte cu finanțare europeană pentru utilizarea, la nivel local, a energiei regenerabile (în special energie solară).</p> <p>Accesarea de fonduri guvernamentale și europene pentru eficientizarea energetică a sistemului de iluminat public municipal.</p> <p>Municipiul Bistrița are acces și la sursa subterană Cușma, aflată la o distanță de 21 km, cu o capacitate de până la 28-30 l/s.</p> <p>Realizarea investițiilor propuse prin Proiectului regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2020 – POIM 2014-2020.</p> <p>Realizarea investițiilor propuse prin Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Bistrița-Năsăud 2020-2025.</p> <p>Există proiecte de extindere a tehnologiei 5G în orașele din România.</p>	<p>În lipsa unor capacități proprii de producție a energiei electrice, municipiul Bistrița este vulnerabil la disfuncțiile apărute la nivel regional în domeniul energetic.</p> <p>Municipalitatea și alți actori implicați în gestiunea deșeurilor pot fi sancționați în cazul în care nu respectă țintele asumate cu privire la gestiunea deșeurilor, ținte impuse de Uniunea Europeană</p>

4.2.7. MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
CADRU NATURAL	
<p>Municipiul se află pe un teren plat, la o altitudine de circa 350 m, extinderea suprafețelor construite fiind favorabilă de-a lungul culoarelor de albie.</p> <p>Dealurile din jurul municipiului reprezintă potențiale puncte de belvedere.</p> <p>Municipiul este străbătut de râul Bistrița și de afluenții acestuia, ce au potențialul de a deveni axe albastre-verzi importante.</p>	<p>Către nord și sud, posibilitățile de extindere ale suprafețelor construite sunt limitate de relief (dealurile Bistriței).</p> <p>Pe teritoriul municipiului nu există resurse de subsol exploatabile.</p> <p>Lacul de agrement nu este valorificat, zona din jurul său fiind lipsită de amenajări.</p>

Lucrările hidrotehnice existente de-a lungul Bistriței reduc considerabil riscul la inundații.

Corpul de apă subterană ROSO09 – Someșul Mare are o stare cantitativă bună.

Localizarea în ținutul climatic al Podișului Transilvaniei, caracterizat printr-o climă temperat-continentală moderată.

Cea mai mare parte a fondului funciar (circa 23 %) este ocupată de păduri și altă vegetație forestieră.

Zonele împădurite din municipiu oferă un potențial important ca zone de agrement.

Fauna cuprinde specii de interes cinegetic (în pădurile din municipiu), precum și specii de interes piscicol (râul Bistrița – habitat piscicol natural contractate de către asociațiile de pescari).

Situarea într-o zonă depresionară determină un climat cu amplitudini termice anuale mari.

Potențialul de utilizare a energiei eoliene în municipiu este redus, viteza medie a vântului la 50 m înălțime fiind de sub 3 m/s.

BIODIVERSITATE. ARII NATURALE PROTEJATE

Pe teritoriul municipiului se găsește un sit de importanță comunitară (ROSCI0400 Șieu-Budac).

Pe teritoriul municipiului au fost declarate două arii naturale protejate de interes local: Parcul Municipal și Parcul Dendrologic al Colegiului Național "Liviu Rebreanu" Bistrița.

Doar 22 ha din suprafața totală a ROSCI0400 Șieu-Budac se află pe teritoriul municipiului.

În prezent SCI Șieu-Budac nu are un plan de management aprobat (proiect în curs de implementare pentru elaborare plan de management).

CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU

În perioada 2013 – 2018, au scăzut emisiile totale de particule în suspensie PM_{2,5} și PM₁₀ din sectorul energetic.

Numărul de depășiri al valorilor limită zilnice pentru indicatorul PM₁₀ la stația de monitorizare a calității aerului BN1 a scăzut în ultimii ani.

Municipiul Bistrița beneficiază de o calitate bună a aerului, considerând evoluția concentrațiilor medii anuale la principalii poluanți atmosferici monitorizați.

În perioada 2014-2020 nu au fost înregistrate poluări accidentale care să afecteze calitatea apelor din municipiul Bistrița.

Starea chimică înregistrată de râul Bistrița între anii 2014-2020 a fost una bună, iar potențialul ecologic este unul moderat.

Corpul de apă freatică ROSO09 Someșul Mare înregistrează o stare chimică bună, nefiind înregistrate depășiri ale valorilor prag la niciun indicator.

Municipiul Bistrița a adoptat un Plan de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole pentru municipiul Bistrița și localitățile componente, ce include reguli și măsuri

În perioada 2013-2018, au crescut emisiile de particule în suspensie PM_{2,5} și PM₁₀ în domeniul transportului.

Pe teritoriul municipiului Bistrița există 4 instalații ce intră sub incidența Directivei 2008/1/CE IPPC privind controlul integrat al poluării.

În municipiu există 11 agenți economici cu instalații înscrise în registrul COV solvenți, majoritatea fiind concentrați în zona industrială aflată la nord de calea ferată.

Măsurătorile de zgomot efectuate în anul 2020 au relevat 12 depășiri ale limitelor admise, principala sursă fiind traficul rutier.

Cea mai importantă sursă de degradare a calității apelor este stația de epurare a apelor urbane uzate, ce poluează cursul de apă al Bistriței inclusiv cu metale grele (Pb, Ni) – fără a avea însă un impact semnificativ.

Există în municipiu gospodării neracordate sau fără acces la rețelele de alimentare cu apă și canalizare, ce pun presiune asupra calității apelor subterane și de suprafață.

Depozitul de deșeuri industriale periculoase Halda de zgură (ce a aparținut SC ARIO SA) constituie obiectul cauzei C-301/17 cu privire la aplicarea

privind spațiile de depozitare a gunoiului de grajd sau perioade de interdicție în aplicarea îngrășămintelor.

Terenurile degradate și neproductive reprezintă doar 5 % din suprafața fondului funciar al municipiului (750 ha) Pentru două din siturile incluse în inventarul preliminar al siturilor contaminate și potențial contaminate din județul Bistrița-Năsăud, au fost realizate măsurile de închidere sau remediere în proporție de 100 %.

În 2020, municipiul Bistrița avea o suprafață de spațiu verde de 34,87 mp/locuitor.

necorespunzătoare a Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri.

Garda de Mediu a aplicat 29 de sancțiuni contravenționale în ultimii 5 ani pentru încălcarea prevederii Legii 211/2011 privind regimul deșeurilor.

În ultimii 5 ani, suprafața construită a municipiului a crescut cu 10 %, punând o presiune suplimentară asupra calității solurilor.

Terenul arabil al municipiului Bistrița se încadrează în clasele IV și V de calitate.

Majoritatea spațiilor verzi sunt concentrate în zona centrală și peri-centrală a municipiului, spațiile verzi publice fiind puține și de mici dimensiuni în noile cartiere rezidențiale și în localitățile componente din municipiu.

SCHIMBĂRI CLIMATICE. RISCURI NATURALE ȘI TEHNOLOGICE

Impactul prognozat al schimbărilor climatice este mai redus decât în alte părți ale țării – creșterea medie a temperaturii aerului iarna este estimată la 1,5°C în intervalul 2021 – 2050 față de intervalul 1971-1990 (în condițiile scenariului RCP 8.5). Nu sunt schimbări semnificative în regimul precipitațiilor.

Au fost reabilite termic 74 de blocuri de locuințe în perioada 2014-2020.

Municipiul Bistrița are o vulnerabilitate scăzută la cutremure de pământ, fiind situat în zona geografică din România cu cea mai mică valoare de vârf a accelerației terenurilor – doar 0,10g.

Teritoriul intravilan al municipiului prezintă un potențial mediu de producere al alunecărilor de teren, cu o probabilitate medie.

În ultimii 5 ani, temperatura medie anuală s-a situat mereu în municipiul Bistrița peste normala climatologică din ultimele 3 decenii.

Se estimează o reducere medie a grosimii stratului de zăpadă cu 70-80 % în intervalul 2070-2099 față de intervalul 1971-2000, fapt ce ar reduce drastic potențialul de practicare a sporturilor de iarnă în zona municipiului.

Majoritatea sectoarelor au înregistrat o creștere a emisiilor CO₂ în intervalul 2008-2018, cele mai mari creșteri producându-se în sectoarele clădirilor municipale și clădirilor rezidențiale.

În perioada 2014-2020 nu au fost realizate investiții pentru eficientizarea energetică a clădirilor publice din municipiu.

Pe versanții văilor probabilitatea de producere a alunecărilor de teren este mai mare, în special în zona dealului Codrișor.

Pot fi afectate de inundații 255 de gospodării, situate de-a lungul râului Bistrița și a altor 3 afluenți ai acestuia.

Este necesară reabilitarea lucrării hidrotehnice Regularizare râul Bistrița în zona municipiului Bistrița.

Pe teritoriul municipiului Bistrița există un obiectiv SEVESO cu risc minor și 2 operatori economici cu surse de risc chimic (transport și depozitare produse periculoase).

OPORTUNITĂȚI

Încadrarea în zona III de radiație solară (potențial mediu de utilizare a energiei solare).

AMENINȚĂRI

Producerea unor accidente la lucrările hidrotehnice situate în amonte de Municipiul Bistrița (ex: baraj Colibița).

Aprobarea Planului de Management pentru ROSCI0400 Șieu-Budac.

Municipiul Bistrița se află foarte aproape de o altă arie naturală protejată de importanță comunitară: ROSCI0051 Cușma.

Eventuale probleme apărute în managementul ariilor naturale protejate, cauzate inclusiv de lipsa finanțării pentru atingerea obiectivelor de conservare propuse.

Introducerea speciilor invazive poate afecta biodiversitatea din ariile naturale protejate de pe teritoriul municipiului.

Implementarea unor investiții pe fonduri europene care să contribuie la reducerea efectelor negative ale poluării aerului (inclusiv poluarea fonică).

Implementarea *Proiectului Regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014 – 2020*, ce prevede extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare.

Evacuarea de ape uzate în râul Bistrița în amonte față de localitățile din municipiu.

Aplicarea unor sancțiuni de către Comisia Europeană pentru nerespectarea Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri, în cazul depozitului de deșeuri industriale periculoase halda de zgură SC ARIO SA.

Schimbările climatice pot duce la creșterea, în viitor, a potențialului de utilizare a energiei solare.

Finanțarea proiectelor de investiții ce vizează ameliorarea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale, clădirilor publice administrative sau a sistemului de iluminat public (inclusiv măsurile cuprinse în Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al municipiului).

Implementarea măsurilor din Planul de Management al Riscului la Inundații în bazinul hidrografic Someș-Tisa.

În cazul unor avarii produse la barajul Colibița, există riscul inundații municipiului Bistrița.

4.2.8. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Primăria Municipiului Bistrița dispune de o resursă umană cu roluri și responsabilități bine conturate, fără suprapuneri de sarcini administrative, cu un grad profesional foarte ridicat.</p> <p>Mobilitatea personalului a fost una redusă în ultimii ani, ceea ce a permis consolidarea unei echipe cu un grad ridicat de competență.</p> <p>Personalul a beneficiat de cursuri de formare, iar acestea au fost fundamentate pe nevoile relevate în rapoartele de evaluare.</p>	<p>Planul anual de formare nu este elaborat anual (în 2017 și 2019 nu a fost elaborat), iar participarea personalului la cursuri de formare a scăzut semnificativ în ultimii ani, existând diferențe semnificative între planificarea și executarea acestei măsuri cheie pentru îmbunătățirea capacității administrative. Este nevoie de ajustarea politicii de formare și corelarea sa cu nevoile raportate de personalul instituției.</p> <p>Primăriei Municipiului Bistrița nu dispune de o strategie de atragere a personalului aflat la început de carieră, fapt ce ar putea deveni un risc pe termen mediu și lung odată cu accentuarea crizei forței de muncă, în special în domeniile înalt calificate.</p>
<p>Primăria Municipiului Bistrița a raportat o creștere accelerată a veniturilor în perioada 2018-2020, de aproape 90%, de la 149.1 milioane RON la 282.7 milioane RON. Bistrița este una dintre administrațiile foarte performante în privința veniturilor totale per</p>	<p>Se remarcă uneori o supraestimare a veniturilor de la nivel central și veniturilor pentru susținerea investițiilor de capital (coroborat cu fondurile destinate proiectelor de investiții), fie prin subvenții de capital, fie prin absorbția de fonduri europene.</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>locuitor (locul IV la nivelul municipiilor reședință de județ)</p> <p>Creșterea veniturilor a fost susținută de toate fluxurile principale ale unei administrații locale (venituri generate la nivel local, transferuri de la bugetul de stat, atragerea de fonduri europene nerambursabile).</p> <p>Se remarcă însă performanța remarcabilă a municipalității în absorbția de fonduri europene. Ponderea acestora în structura bugetului este de 33% în anul 2020, cu peste 93.9 milioane RON dintr-un total de 282.7 milioane RON.</p> <p>În ceea ce privește cheltuielile destinate proiectelor cu fonduri europene nerambursabile, Bistrița are o performanță remarcabilă pe actualul cadru financiar, ocupând locul 4 la nivelul municipiilor reședință de județ, deși este o municipalitate de dimensiunii medii.</p>	<p>Venituri generate la nivel local rămân totuși limitate, cu o scădere în anul 2020 față de anul 2019, generată însă de efectele pandemiei de COVID-19 și facilitățile și scutițiile de taxe și impozite operate de municipalitate.</p> <p>Planul ambițios de investiții al municipalității nu poate fi susținut din resurse proprii și ar fi afectat semnificativ de orice întârziere în lansarea unor programe operaționale sau rambursarea cheltuielilor (așa cum a fost și cazul lansării cu întârziere a Programului Operațional Regional și neîndeplinirea planificării bugetare cu privire la fondurile europene nerambursabile).</p>
<p>Creșterea semnificativă a cheltuielilor dedicate investițiilor la nivel local, în special din fonduri europene nerambursabile, dar și din resurse proprii. Aproape 34% din bugetul de cheltuieli aferent anului 2020 a fost alocat investițiilor.</p>	<p>Capacitatea limitată de a susține planul de investiții din surse proprii în lipsa unei strategii de maximizare a veniturilor la nivel local ca urmare a implementării proiectelor din fonduri europene. Nevoia de maximizare a rentabilității investițiilor și prioritizarea acestora pentru a genera venituri locale adiționale.</p>
<p>Nivel foarte scăzut de îndatorare al municipalității, costuri reduse cu împrumuturile raportat la venituri. Creditele atrase de municipalitate sunt în principal pentru susținerea programului de investiții.</p>	<p>O planificare mai puțin exactă a costurilor cu cheltuielile decât în cazul veniturilor și utilizarea a numeroase rectificări bugetare (8 în 2017, 7 în 2018, 8 în 2019, 10 în 2020). Acestea sunt însă generate de multe ori de cauze externe municipalității și volatilității unor surse financiare externe.</p>
<p>Proceduri de lucru bine reglementate la nivelul municipalității ce operaționalizează majoritatea proceselor de rutină din interiorul administrației.</p>	<p>Utilizarea preponderentă a adreselor oficiale și documentelor în format imprimat (pe hârtie) inclusiv în comunicarea între departamente.</p>
<p>O deschidere a municipalității de a susține o mai bună interacțiune între personalul primăriei și cetățeni, societate civilă și mediul de afaceri.</p>	<p>Implicare redusă a cetățenilor în politicile publice locale și un număr redus de consultări publice și evenimente publice în perioada analizată.</p>
<p>O abordare pro activă privind transparența la nivel local.</p>	<p>Lipsa rapoartelor aferente legilor 544/2001 și 52/2003 de pe pagina oficială (disponibile doar pentru anul în curs).</p>
<p>Un proces activ de comunicare publică.</p>	<p>Publicarea de date în format non-machine readable, ce nu pot fi preluate automat, tip .scan sau .pdf scanat. Nepublicarea de date publice deschise și lipsa unei strategii de publicare a acestora.</p> <p>Lipsa rapoartelor de activitate ale consilierilor locali de pe pagina oficială a primăriei.</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Promovarea unui program de bugetare participativă începând cu anul 2022.</p>	<p>Lipsa unei strategii de prezentare a principalelor date publice într-un format interactiv și ușor de înțeles pentru cetățeni (bugetul, execuția bugetară, achiziții publice, servicii publice)</p> <p>Buget redus al programului de bugetare participativă (1.000.000 RON) și, în situația selectării a unor proiecte cu bugetul maxim admis (500.000 RON), doar 2 proiecte selectate de cetățeni pot fi implementate.</p>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>Creșterea veniturilor municipalității ca urmare a:</p> <p>i. alocațiilor crescute aferente proiectelor europene nerambursabile din perioada 2021-2027, respectiv prin intermediul Planului Național de Redresare și Reziliență cu proiecte eligibile până în anul 2026.</p> <p>ii. derulării unor programe naționale de investiții în perioada 2021-2024 (Programul Național Anghel Saligny) sau creșterii subvențiilor de capital de la nivel central.</p> <p>iii. decizii potențiale ale guvernului de a aloca resurse adiționale la nivel local pentru combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 (alocări în creștere din cotele defalcate de impozit pe venit sau taxa pe valoare adăugată, subvenții, preluarea unor costuri de la nivel local).</p>	<p>Efectele pandemiei de COVID-19 pot genera noi presiuni economice și o nevoie accentuată de resurse financiare adiționale la nivel central pentru acoperirea cheltuielilor în creștere.</p> <p>Acest lucru poate determina scăderea alocațiilor de resurse financiare de la nivel central, în special în privința sumelor pentru echilibrarea bugetelor locale și cotelor defalcate din impozitul pe venit.</p> <p>Creștere economică limitată la nivel național (sub prognozele actuale), dublată de o rată a inflației ridicată, poate genera o scădere a puterii de cumpărare.</p>
<p>Creșterea veniturilor municipalității ca urmare a eliminării restricțiilor pe termen mediu și lung ca urmare a unei situații favorabile de sănătate publică și reluarea completă a activității sectorului Horeca sau a sectorului de Turism.</p> <p>Creșterea încrederii agenților economici în perspectivele de creștere economică ce s-ar traduce prin derularea de noi investiții la nivel local.</p>	<p>Rata modestă de vaccinare la nivel național și la nivel județean poate reprezenta o barieră semnificativă în revenirea economică.</p> <p>Menținerea pe termen lung a restricțiilor poate genera o și mai mare scădere a veniturilor proprii ale municipalității dinspre populație și agenți economici.</p> <p>Scăderea veniturilor din sectorul HoReCa sau de Turism ca efect al pandemiei COVID-19 aduce numeroase provocări pe orizontală (impact negativ substanțial asupra sectoarelor economice, venituri limitate dinspre agenții economici, nevoia de programe de suport la nivel local prin scăderea sau anularea unor taxe și servicii locale, oferirea de facilități fiscale, etc.).</p>
<p>Creșterea investițiilor în regiune odată cu începerea lucrărilor la autostrada A8, finalizarea autostrăzii A3, începerea lucrărilor la drumul expres Baia Mare – Bistrița (depunerea proiectelor pentru studiu de fezabilitate în Noiembrie 2021), dar și începerea lucrărilor la drumul expres Cluj – Dej (licitație lansată pentru proiecte în lunie 2021) cu potențiala bifurcație spre Bistrița.</p>	<p>Modificările de priorități de finanțare de la nivelul UE, atât parte a Cadrului Financiar Multianual 2021-2027, cât și Planului Național de Redresare și Reziliență, ce necesită o abordare diferită față de perioadele anterioare și poate influența capacitatea de absorbție a fondurilor de către municipalitate.</p>

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Creșterea investițiilor în regiune odată cu începerea lucrărilor la linia de tren Cluj Napoca – Suceava ce va îmbunătăți conexiunea feroviară între Moldova și Ardeal. Linia de cale ferată face parte din rețeaua europeană TEN-T și asigură legătura între două coridoare europene.</p> <p>Creșterea traficului de marfă și de călători.</p>	<p>Lansarea întârziată a axelor CFM 2021-2027 pentru administrațiile locale ce poate genera întârzieri semnificative în contractarea, implementarea și rambursarea fondurilor destinate proiectelor FEN.</p> <p>Derularea cu întârziere a programelor de investiții în infrastructură. Întârzierea semnificativă a lansării contractelor de execuție a proiectelor de infrastructură rutieră și feroviară cu impact asupra municipiului Bistrița din cauza lipsei de surse de finanțare.</p>
<p>Accesul la programe externe de formare, cursuri profesionale și pregătire continuă pentru angajații Primăriei Municipiului Bistrița, desfășurate de autoritățile publice centrale, instituții europene sau cursuri de formare ale operatorilor acreditați.</p>	<p>Concurență foarte ridicată din partea altor municipii și zone metropolitane din regiune pentru investiții la nivel regional.</p>
<p>Posibilitatea de a beneficia de soluții inovative pentru îmbunătățirea transparenței autorității publice locale și publicarea de date deschise.</p> <p>Potențiale parteneriate cu parteneri externi, fie prin extinderea cooperării și preluarea de bune practici parte a angajamentelor asumate de România prin participarea la Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă.</p>	<p>Nevoia de alocare a unor resurse substanțiale din bugetul local pe termen mediu și lung pentru a limita efectele pandemiei de COVID-19, în domeniile Sănătate, Asistență Socială sau dezvoltarea de programe de suport pentru agenții economici.</p>
<p>Creșterea gradului de digitalizare a administrației publice locale prin adaptarea de soluții generate de inițiativele naționale, europene sau internaționale.</p> <p>Accesarea programelor de digitalizare ce vor fi disponibile ca parte a Planului Național de Redresare și Reziliență.</p> <p>Potențiale parteneriate cu ONG-uri și parteneri externi care dezvoltă la nivel național și european soluții destinate administrațiilor locale.</p>	

4.3. DIAGNOSTIC

4.3.1. PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

Dezvoltarea teritorială a municipiului Bistrița prezintă o serie de deficiențe și provocări, cauzate în principal de puternica dezvoltare extensivă a municipiului, care afectează, în mod simțitor calitatea locuirii și gradul de atractivitate al municipiului pentru locuitorii săi. Dezvoltarea zonelor de locuit în areale periferice conduce la apariția unor presiuni suplimentare asupra infrastructurii rutiere, a infrastructurii de utilități publice, în timp ce calitatea locuirii este puternic afectată de lipsa serviciilor de proximitate și de distanțele față de unitățile de învățământ care sunt concentrate în zona centrală sau în ansamblurile de locuințe colective. De asemenea, Existența în cadrul municipiului a mai multe localități componente, predominant rezidențiale, amplasate izolat față de Bistrița conduce la apariția unor deficiențe legate de accesibilitatea populației la serviciile de bază.

În ceea ce privește organizarea spațială a municipiului, deși acesta dispune de o zonă centrală bine dezvoltată care înglobează activități economice și socio-culturale de interes județean și municipal, se

remarcă existența unor centralități secundare slab dezvoltate, atât în localitățile componente cât și în zonele rezidențiale, care nu răspund în totalitate nevoilor locuitorilor. În acest sens sunt necesare investiții în dezvoltarea centrelor de cartier și a centralităților secundare, pentru a putea prelua din presiunile exercitate asupra infrastructurii publice din zona centrală.

Din punct de vedere al calității locuirii, se remarcă existența unui substanțial fond locativ învechit în cadrul ansamblurilor de locuințe colective, fiind necesare intervenții integrate de reabilitare și de modernizare a clădirilor, inclusiv al instalațiilor tehnice și de creștere a eficienței energetice a acestor construcții.

În același timp în cadrul ansamblurilor de locuințe colective, amplasate pericentral, spații interstițiale au dimensiuni reduse iar amenajările spațiilor publice și spațiilor verzi nu corespund în totalitate cerințelor și nevoilor comunităților locale. În acest sens sunt necesare operațiuni de regenerare urbană a ansamblurilor de locuințe colective, care să corespundă cerințelor de dezvoltare durabilă, economie circulară, mobilitate durabilă, eficiență energetică.

Municipiul Bistrița prezintă o serie de deficiențe în ceea ce privește rețeaua de spații publice și spații verzi: slaba valorificare a cursurilor de apă și spațiilor verzi adiacente acestora fiind necesare lucrări de modernizare și reamenajare a acestor spații pentru a fi incluse în circuitul urban și pentru a facilita realizarea unor linii de legătură între diverse zone ale municipiului, în cadrul cărora este favorizată deplasarea nemotorizată; existența a numeroase scuaruri cu o calitate scăzută a amenajărilor peisagistice care necesită lucrări de modernizare sau reamenajare, necesitatea amenajării de spații verzi și spații publice de socializare și recreere în cadrul zonelor rezidențiale periferice și pe teritoriul localităților componente ale municipiului Bistrița.

4.3.2. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

Municipiul Bistrița este principalul centru urban al regiunii Nord-Vest și totodată singurul oraș cu statut de municipiu din județ. Din punct de vedere demografic Bistrița se încadrează în categoria municipiilor de dimensiuni medii din punct de vedere al numărului de locuitori, deținând 28.98% din populația județului. Municipiul înregistrează o creștere continuă a populației în ultimii 8 ani, contrar tendințelor de declin demografic înregistrate în regiune și la nivel național. Deși tendințele de îmbătrânire a populației și dependență demografică sunt în creștere, la fel ca în majoritatea municipiilor țării, municipiul Bistrița beneficiază de creșterea populației pe segmentul de tineri și de o rată de înlocuire a forței de muncă în creștere, ceea ce, pe termen mediu și lung poate contribui la dezvoltarea economică și socială a teritoriului mai ales dacă avantajul demografic existent va fi păstrat și consolidat prin măsuri specifice de sprijin.

4.3.3. PROFIL ECONOMIC

Economia municipiului Bistrița are un caracter industrial dominant, bazat pe investiții străine și pe activități puternic tehnologizate în domenii tradiționale (cablaje) dar și emergente (producția de baterii). Totuși, nivelul investițiilor străine este în declin, în lipsa unor avantaje competitive distincte, identificate și promovate. Deși există extensii universitare a două universități de renume din regiune, nivelul de colaborare în ceea ce privește pregătirea forței de muncă și orientarea în carieră sunt mai degrabă limitate, existând nevoia de întărire a dialogului dintre companiile mari și mediul universitar.

Existența unor resurse locale în domeniul culturii, turismului, patrimoniului, pomiculturii, dar și a serviciilor conexe, pot reprezenta atuuri de dezvoltare, în special în plan antreprenorial și în ceea ce privește dezvoltarea IMM-urilor. Deși piața de desfacere locală este limitată, activitățile de internaționalizare pot contribui la dezvoltarea IMM-urilor locale dincolo de granițele regionale. Lipsa infrastructurii de sprijin a afacerilor, de la cele mai simple elemente (spații de co-working) până la spații de prototipare și testare, reprezintă o provocare la nivel local pentru retenția tinerilor, însă dezvoltarea infrastructurii fără servicii specializate nu determină schimbări majore la nivel local. Astfel, apropierea față de Cluj-Napoca, principalul

centru antreprenorial regional, poate constitui o oportunitate pentru transferul de cunoștințe în vederea sprijinii antreprenoriatului local. Consolidarea parteneriatelor și a dialogului între actorii relevanți în vederea cooperării în domeniul educației și forței de muncă reprezintă o altă provocare și o necesitate la nivel local.

4.3.4. DOTĂRI ȘI SERVICII PUBLICE

ÎNVĂȚĂMÂNT | Infrastructura de învățământ din municipiul Bistrița se află într-un amplu proces de reabilitare, început încă din 2015, grație preocupării administrației publice locale pentru creșterea serviciilor educaționale. Atractivitatea instituțiilor de învățământ municipale este de așteptat să crească astfel în anii următori, mai ales considerând și faptul că principalele instituții de învățământ liceal sunt concentrate în cadrul UAT Bistrița și reprezintă principalul pol de formare la nivel județean, existând inclusiv posibilitatea continuării studiilor după promovarea bacalaureatului prin intermediul celor 2 extensii universitare. În prezent se mai distinge însă necesitatea creșterii calității infrastructurii de educație pentru toate nivelurile de studii și chiar creșterea numărului de locuri disponibile pentru asigurarea educației timpurii.

Nivelul general de cunoștințe al absolvenților de liceu nu se situează însă la un nivel avansat, iar în plus, în rândul acestora se observă des lipsa unei decizii asupra opțiunilor de viitor, fapt ce demonstrează necesitatea derulării unui amplu program de orientare în carieră în vederea stabilirii opțiunilor potrivite pentru dezvoltarea personală a tinerilor. Astfel, pe lângă necesarul de reabilitări și modernizări ale instituțiilor de învățământ (reabilitarea clădirilor și dotarea laboratoarelor și sălilor de clasă), creșterea calității actului didactic prin perfecționarea profesorilor va fi o componentă esențială în vederea asigurării unor servicii de calitate pentru tinerii din Bistrița și zona periurbană. Mai mult, modernizarea serviciilor de învățământ tehnic și profesional în ansamblu (infrastructură, dotări, capital uman și completarea curriculum-ului) este, pe lângă o necesitate la nivel municipal, și o opțiune strategică a autorităților locale în vederea asigurării pe termen lung a resursei umane apte și competente pentru mediul economic local.

SĂNĂTATE | Municipiul Bistrița este al 4-lea județ din perspectiva celor mai mici rate ale mortalității brute (10,0%), după județele Vâlcea, Ilfov, Iași și Sibiu, ceea ce indică o eficiență ridicată a sistemului medical. De asemenea, rata mortalității infantile este cea mai mică, la nivel de municipiu, comparativ cu nivelurile județean, regional și național.

Incidența crescută a bolilor aparatului circulator, precum și a bolilor aparatului respirator și a afecțiunilor tumorale, reprezintă principalul motiv pentru care ar trebui pus accentul pe îmbunătățirea stării de sănătate a populației. Implicarea autorităților prin campanii de informare și promovare a unui stil de viață sănătos, precum și acțiunile de asistență medicală comunitară trebuie continuate, pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației.

Există unele provocări determinate de creșterea demografică și de dezvoltarea lentă a sistemului sanitar. Deși numărul de medici de familie din sistemul public și privat a înregistrat creșteri, această evoluție nu este corelată cu creșterea populației.

ASISTENȚĂ SOCIALĂ | Infrastructura de servicii sociale de la nivelul municipiului Bistrița permite furnizarea de servicii sociale diverse, adaptate nevoilor beneficiarilor. Sistemul de servicii sociale deservit de către instituțiile publice Direcția de Asistență Socială Bistrița (DAS) și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița – Năsăud (DGASPC) dispune de o gamă largă și diversă de dotări, ceea ce permite furnizarea de servicii sociale adaptate pentru o gamă variată de beneficiari.

Există unele provocări pe segmentul de beneficiari copii cu dizabilități și adulți cu dizabilități, pe fondul creșterii numărului de beneficiari, provocări ce pot fi depășite, în special, prin încheierea de noi

parteneriate cu furnizorii privați de servicii sociale care să preia o parte din efortul de furnizare a serviciilor sociale.

CULTURĂ, TURISM ȘI PETRECEREA TIMPULUI LIBER | În ceea ce privește domeniul culturii și al timpului liber, municipiul Bistrița dispune de o ofertă relativ variată de dotări și servicii care însă necesită ample acțiuni de modernizare și reabilitare, cu potențial ridicat de dezvoltare a unor activități de petrecere a timpului liber în natură și care pot beneficia de mai multă vizibilitate atât pentru locuitori, cât și pentru turiști.

Din punct de vedere al ofertei culturale, aceasta se confruntă în unele cazuri cu o insuficiență, o stare precară sau o dotare redusă cu un acces dificil sau chiar lipsa acestuia la infrastructura culturală (în cartierele Leoni, Valea Ghinzii, Dedeman, Viișoara, Simion Mândrescu, Slătinița, Sigmir, Subcetate, Viișoara, Ghinda și Independenței Sud). În plus, oferta culturală, de agrement și de petrecerea timpului liber a municipiului nu este încă suficient de atractivă pentru comunitatea locală, acest lucru fiind pe fondul unei lipse a dotărilor și a evenimentelor special dedicate locuitorilor municipiului.

Cu toate acestea, municipiul Bistrița își poate baza viitoarele dezvoltări pe numeroasele atuuri existente din punct de vedere al ofertei culturale, de la diversitatea acesteia, la elementele valoroase de patrimoniu cultural material (orașul fiind identificat în istorie ca un important centru meșteșugăresc din Transilvania și actual un veritabil oraș-muzeu, oferind vizitatorilor șansa de a realiza o întoarcere în timp pe străduțele și pasajele renovate, în atmosfera medievală de acum câteva sute de ani), precum și de patrimoniu imaterial (constituit din tradițiile și obiceiurile locale, moștenirea culturală și caracterul multietnic al orașului).

Cadrul natural aferent municipiului Bistrița este favorabil pentru desfășurarea a numeroase activități de agrement în aer liber, fiind necesare demersuri de dezvoltare a activităților recreative care să valorifice aceste resurse. Pe lângă toate acestea, pădurile urbane, parcurile, scuarurile verzi, piețele, locurile de joacă și terenurile de sport fac parte din oferta cea mai la îndemână pentru loisir, acestea necesitând în continuare numeroase lucrări de reabilitare, modernizare, reamenajare care să valorifice specificul local și să formeze o rețea de spații cu rol important în viața urbană a comunității locale.

În ceea ce privește atractivitatea turistică a municipiului Bistrița, acesta dispune de un capital bogat de resurse, cu numeroase atracții inedite, atât naturale, cât și cele antropice, care pot satisface nevoile de călătorie ale unor turiști cu interese variate. Ca și în majoritatea orașelor istorice din România, în orașul Bistrița viața s-a concentrat în jurul cetății sau a fortificației centrale din care astăzi s-a păstrat, din păcate, monumentele istorice emblematic precum Turnul Dogarilor sau Ansamblul Sugălete. Alături de centrul istoric și elementele de patrimoniu cultural, împrejurimile rurale ale Bistriței fascinează turistul modern prin frumusețea lor, iar satele din jur prin obiceiurile și etnografia locului.

Cu toate acestea, municipiul Bistrița nu este perceput ca o destinație turistică de top (în sensul actual al conceptului de destinație turistică) în străinătate sau în țară, iar vizibilitatea orașului este una destul de scăzută. Valorificarea culturală a statutului istoric de poartă a Transilvaniei, precum și valorificarea poziției municipiului printre cele 7 burguri medievale ale Transilvaniei sau valorificarea culturală și turistică a patrimoniului aferent culturii săsești fiind necesare pentru crearea unei imagini și a unei identități cultural-turistice a municipiului.

PATRIMONIU | Municipiul Bistrița dispune de un substanțial patrimoniu construit valoros din punct de vedere urbanistic, arhitectural, istoric și cultural, mărturie a culturii săsești din perioada medievală și perioada premodernă, amplasând Bistrița în rândul celor 7 burguri transilvănene alături de Sibiu, Cluj, Brașov, Mediaș, Sighișoara și Sebeș. Administrația publică a derulat sau are în derulare o serie de proiecte care vizează restaurarea unor monumente istorice reprezentative pentru municipiu (Biserica Evanghelică, Ansamblul Sugălete, Primăria Veche, Cetatea medievală) și reabilitarea spațiilor publice (pasajele pietonale, Piața Mică etc).

Cu toate acestea, în zona centrală, istorică, patrimoniul construit se confruntă cu probleme referitoare la starea de conservare a construcțiilor și calitatea intervențiilor asupra fondului construit cu valoare culturală, care nu se încadrează în specificul urbanistic și arhitectural al zonei fapt ce alterează imaginea urbană a centrului istoric. Administrația publică locală nu dispune de o bază de date care să ofere informații complete despre starea de conservare a monumentelor istorice din municipiul Bistrița. În același timp, în centrul istoric, există numeroase clădiri cu proprietari multipli ceea ce face dificilă derularea unor proiecte integrate de reabilitare sau restaurare a acestor imobile.

Alături de patrimoniul imobil, patrimoniul imaterial a contribuit, în mod semnificativ la promovarea culturii săsești, a meseriilor tradiționale și a poveștilor, a legendelor și obiceiurilor care individualizează zona în context național transilvănean. Una dintre trăsăturile definitorii ale comunității din Bistrița este caracterul multietnic și multiconfesional. Alături de populația română majoritară, în oraș locuiesc comunități minoritare care au avut un aport extrem de important în evoluția istorică a orașului și a căror prezență se simte atât în aspectele concrete precum: arhitectura, tradițiile, gastronomia, evenimentele culturale, artele vechi și spiritul medieval.

4.3.5. MOBILITATE URBANĂ

Municipiul Bistrița dispune de o bună conectivitate în județ fiind deservit de drumuri naționale și județene de o calitate bună și beneficiind de legături cu transportul public județean către majoritatea localităților. În schimb municipiul nu este conectat direct la rețeaua coridoarelor europene și are conexiuni rutiere precare cu municipiile din regiune, precum Zalău sau Cluj-Napoca.

Trama stradală este caracterizată de o orientare puternică pe direcția sud-vest – nord-est dar nu beneficiază de conexiuni eficiente pe direcția est – vest, unde calea ferată reprezintă o barieră fizică peste care există numai 4 treceri. Rețeaua stradală locală se află în stare bună în mare parte, dar calitatea infrastructurii rutiere nu este mereu una optimă, cu 38,1% din km de străzi din municipiu fiind nemodernizați.

La nivelul municipiului încă nu funcționează un sistem centralizat de management al traficului, dirijarea circulației realizându-se preponderent prin sensuri giratorii, semaforizarea fiind folosită pentru creșterea siguranței pietonilor în timpul traversării. Este în curs de implementare un proiect integrat de management al traficului, care va permite inclusiv prioritizarea transportului public pe coridoare dedicate.

Municipiul Bistrița și satele aparținătoare sunt deservite de un sistem de transport public local cu o acoperire bună a teritoriului, marea majoritate a populației municipiului aflându-se la mai puțin de 15 minute de mers pe jos de o stație de autobuz, dar există zone de locuințe sau concentrări de locuri de muncă nedeservite complet de serviciile de transport public. Frecvența serviciului de transport public local este una bună în lungul axului central (sub 7 minute), existând totuși dificultăți de deservire eficientă a satelor aparținătoare sau a zonelor de expansiune deoarece frecvența către acestea scade sub 20 de minute, chiar și sub 30 de minute. Nivelul de digitizare al serviciului este unul ridicat, operatorul având implementat un sistem integrat de e-ticketing și monitorizare a flotei, precum și o aplicație pentru planificare deplasării și achiziția titlurilor de călătorie.

La nivelul municipiului funcționează un sistem de management al parcarilor, cu opțiuni variate de plată și o aplicație online pentru parcarile rezidențiale. Cu toate acestea, o parte din costurile de parcare în zona centrală sunt prea scăzute pentru a descuraja utilizarea automobilului personal și a crește rata de exploatare a spațiilor de parcare. De asemenea, parcarile rezidențiale acoperă suprafețe semnificative de spațiu public la nivelul cartierelor de locuințe.

Municipiul dispune de o infrastructură pietonală bine dezvoltată la nivelul zonei centrale, conturată în jurul străzilor și pasajelor pietonale existente, iar în ultimii ani a fost crescut nivelul de accesibilizare a teritoriului

prin amenajarea unor treceri de pietoni supraînălțate. Cu toate acestea conexiunile pietonale între zona centrală și zonele perimetrice ei (unități învățământ, parc) nu sunt optimizate, fiind indirecte și ineficiente. În afara zonei centrale, calitatea infrastructurii pietonale este pe alocuri precară, fiind evidențiate străzi la nivelul mai multor cartiere cu trotuare degradate, subdimensionate sau chiar inexistente.

Infrastructura dedicată deplasărilor cu bicicleta este încă redusă la nivelul municipiului, iar lipsa ei a generat în ultimii ani o creștere accidentelor în care sunt implicați bicicliștii. În prezent rețeaua este într-un proces important de extindere, urmând să fie adăugați 26 de km de piste pentru biciclete și dezvoltat un sistem de bike-sharing. Deși rețeaua se extinde, aceasta nu deservește complet întreg municipiului (ex. zonele Șesul de Jos, Subcetate, Unirea).

În municipiu există multiple proiecte planificate pentru dezvoltarea infrastructurii nemotorizate, în special prin intermediul coridoarelor de mobilitate, tipuri de intervenții pentru care există linii de finanțare dedicate pentru perioada de programare următoare prin Programul Operațional Regional și Planul Național de Redresare și Reziliență. Râul Bistrița are potențialul de a fi un coridor de agrement și mobilitate, precum și de asigurare a conexiunii cu zona periurbană din sud.

4.3.6. MEDIU ȘI UTILITĂȚI PUBLICE

Municipiul Bistrița beneficiază de **un cadru natural valoros**, determinat de amplasarea pe valea Bistriței și a afluenților acesteia, precum și de ponderea mare a suprafețelor ocupate de păduri (circa 25 %). Cu toate acestea, potențialul oferit de rețeaua hidrografică nu este suficient valorificat, în special în cazul lacului de agrement.

Calitatea factorilor de mediu în municipiul Bistrița este una bună, fapt relevat atât de concentrațiile medii anuale ale principalilor poluanți atmosferici monitorizați, cât și de starea chimică și ecologică a corpurilor de apă freatică și de suprafață. Pentru 2 din sursele contaminate din județ au fost realizate măsurile de închidere sau remediere în proporție de 100 %, cea mai mare problemă fiind reprezentată, în prezent, de depozitul de deșeuri industriale periculoase halda de zgură SC ARIO SA. Suprafața de spațiu verde în municipiul Bistrița era în 2020 de aproape 35 mp/locuitor, însă majoritatea acestor spații sunt concentrate în zona centrală a municipiului, localitățile componente și noile cartiere rezidențiale fiind sărace în spații verzi publice.

Există un risc moderat în ceea ce privește **impactul prognozat al schimbărilor climatice** în zona Municipiului Bistrița, fiind estimate până în 2050 creșteri ale temperaturii medii a aerului cu 1,3°C și creșteri ale cantității anuale de precipitații cu 5-10 %. Printre riscurile asociate schimbărilor climatice se numără alunecările de teren, în special pe versanții văilor, precum și inundațiile pe râul Bistrița și pe afluenții Valea Căstăilor, Valea Slătinița și Valea Ghinda. Acest risc la inundații este redus în prezent datorită amenajării hidrotehnice a cursului Bistriței. Pentru a contribui la combaterea schimbărilor climatice, municipiul a făcut progrese importante în eficientizarea energetică a clădirilor rezidențiale, însă sunt necesare demersuri similare și în ceea ce privește clădirile publice.

Infrastructura energetică a municipiului Bistrița necesită îmbunătățiri pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În municipiu nu există un sistem centralizat de alimentare cu energie termică, gazele naturale reprezentând principala sursă de încălzire a locuitorilor, mai puțin în zonele nedeservite de rețeaua de distribuție precum zonele Drumul Cetății Simion Mândrescu, valea Budacului, sud-vestul localității Viișoara și localitățile Slătinița și Sărata. Circa 49 % din rețeaua de iluminat public a municipiului necesită reabilitare, inclusiv înlocuirea corpurilor de iluminat cu eficiență energetică redusă.

Majoritatea locuințelor din municipiu au acces la rețele de alimentare cu apă și canalizare. Pe lângă zonele nedeservite de aceste rețele (zonele Drumul Cetății – Simion Mândrescu, valea Budacului, noile zone rezidențiale din Unirea, localitate Slătinița, dar și localitatea Sărata și sud-vestul localității Viișoara - canalizare), se remarcă faptul că doar 82 % din persoanele fizice cu contracte de alimentare cu apă au

încheiat și contracte pentru racordarea la rețeaua de canalizare. Circa 25 km din rețeaua de alimentare cu apă necesită lucrări de reabilitare (79 de străzi și tronsoane de străzi).

Municipiul Bistrița beneficiază de existența unui sistem de colectare separată a deșeurilor, pe 4 fracții, însă în 2020 doar circa 6 % din deșeurile colectate au fost deșeuri reciclabile, ca urmare a implementării incomplete a colectării din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile în zonele de case, a numărului insuficient al containerelor din platformele de colectare selectivă și a capacității reduse a stației de sortare. Nămolurile de la stația de epurare a apelor uzate sunt depozitate, nefiind în prezent deloc valorificate.

4.3.7. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

Municipiul Bistrița este o administrație locală performantă, cu un model de dezvoltare bazat pe absorbția fondurilor europene nerambursabile și care susține politica ambițioasă de investiții de la nivel local. Buna guvernare și capacitatea administrativă sporită au proiectat Bistrița în topul municipiilor reședință de județ în privința (i) veniturilor totale per locuitor și (ii) veniturilor aferente fondurilor europene. Performanța municipalității a fost una ridicată în timpul CFM 2007-2013 și continuă și pe actualul cadru financiar, cu unele dintre cele mai ridicate rate de absorbție la nivel național, deși Bistrița este o municipalitate de dimensiunii medii.

Sustenabilitatea financiară a municipalității este una ridicată, fără riscuri fiscale pe termen scurt și mediu și cu o rată de îndatorare redusă. Bistrița trebuie însă să-și prioritizeze dezvoltarea și diversificarea surselor de finanțare generate la nivel local pentru a își limita dependența de transferurile de la bugetul central sau sursele extra bugetare. Prioritizarea acelor proiecte care îmbunătățesc guvernarea urbană și calitatea vieții trebuie cuplată și cu o strategie de maximizare a veniturilor locale și a proiectelor care pot genera venituri adiționale la nivel local.

Municipiul Bistrița este însă situat într-o regiune cu o competiție semnificativă, cu o concurență ridicată din partea altor municipii și zone metropolitane ce atrag numeroase investiții și care dispun de facilități importante, inclusiv unele dintre cele mai importante centre universitare și acces îmbunătățit la o infrastructură feroviară, rutieră și aeroport. Tocmai de aceea, Bistrița trebuie să-și evidențieze acele atuuri care o diferențiază de alte municipalități, să prioritizeze proiecte de investiții în raport cu noile direcții strategice de la nivel european (tranziția verde, digitalizare, orașe inteligente) și să adreseze rapid provocările cu care se va confrunta pe termen scurt și mediu (transformări digitale, provocări demografice, îmbunătățirea capacității administrației locale de a atrage forță de muncă calificată pentru a susține noi investiții, etc).

Buna guvernare nu este însă posibilă fără includerea cetățenilor în centrul proceselor de decizie de la nivel local. Municipiul Bistrița are nevoie de creșterea interacțiunii între administrația locală și cetățenii și stabilirea de noi mecanisme de cooperare. Hub-uri civice, noi parteneriate cu ONG-uri și societatea civilă, extinderea formatelor de bugetare participative sau organizarea de concursuri publice sau hackathons pentru a adresa unele dintre provocările de la nivel local trebuie implementate și extinse. Concomitent, municipalitatea trebuie să dedice programe extinse de formare pentru personalul instituției și să implementeze o strategie de atragere a celor aflați la început de carieră și care își doresc o carieră în administrația locală.

5. VIZIUNEA DE DEZVOLTARE PENTRU PERIOADA 2022-2030

5.1. ABORDAREA STRATEGICĂ

Analiza situației existente, sintetizată prin diagnostic și analiza SWOT, indică opțiunile privind abordarea strategică pentru actualizarea Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Bistrița. Astfel, în funcție de abordarea cu prioritate a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor, sau a mixului dintre acestea, pot fi identificate 4 opțiuni strategice principale:

1. **Abordarea conservatoare** vizează rezolvarea unor probleme de bază (de ex. modernizarea și extinderea infrastructurii de transport și utilități) și rezolvarea unor probleme imediate; este potrivită în cazul teritoriilor mai puțin dezvoltate, care au încă de rezolvat o varietate de probleme de bază;
2. **Abordarea defensivă** vizează în principal combaterea amenințărilor din mediul extern;
3. **Abordarea agresivă** vizează valorificarea unor competențe distinctive, concentrându-se preponderent pe punctele tari ale teritoriului. Se raportează mai puțin la mediul extern, ceea ce poate însemna că nu valorifică întotdeauna oportunitățile sau nu combate proactiv amenințărilor;
4. **Abordarea competitivă** vizează valorificarea la maxim a competențelor distinctive și oportunităților, vizând poziționarea teritoriului în raport cu competiția; este o abordare adecvată pentru teritoriile care au atins un nivel de dezvoltare satisfăcător și urmăresc să se afirme în competiția regională/ națională/ internațională.

Cele patru opțiuni strategice pot fi exemplificate în cazul municipiului Bistrița, după cum urmează:

Figura 217 Matricea „Space” care stă la baza strategiei

Mediu intern	<p>Conservator</p> <p>Rezolvarea problemelor interne iminente / de bază, ca de ex.: modernizare străzi și controlul zonelor de expansiune, restaurare / reabilitare monumente, modernizare școli, revitalizare, extindere spații verzi, reabilitare termică a clădirilor, digitalizarea unor servicii publice etc.</p>	<p>Agresiv</p> <p>Valorificarea unor competențe distinctive, ca de ex.: flotă transport public modernă*, sistem de transport public digitalizat*, nod intermodal Gara BN, spații verzi și spații publice reprezentative, regenerare urbană prin proiecte integrate, inovare socială și facilități pentru antreprenori, dezvoltarea de coridoare verzi, eficientizare energetică, platformă de servicii publice digitală și date deschise, extinderea rețelei de coridoare verzi-albastre.</p>
	<p>Defensiv</p> <p>Accent pe evitarea amenințărilor, ca de ex.: retenția forței de muncă și a angajatorilor, combaterea riscurilor de mediu, reziliență la schimbările climatice, monitorizare în timp real a calității factorilor de mediu etc.</p>	<p>Competitiv ABORDAREA PROPUȘĂ</p> <p>Valorificarea la maxim a competențelor distinctive:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coridor verde albastru în lungul Bistriței și ramificații – peste 10 km • Rețea de poli de agrement (Schullerwald, Codrișor, MHC, Cocos) • Cetate restaurată și redată pietonilor și bicicliștilor – peste 40ha de spații cu prioritate pentru pietoni și velo • Hub în noile tehnologii – electromobilitate și economie circulară • Consolidarea poziției de „Poartă a Transilvaniei” mizând pe un mix între patrimoniu, cultură și sustenabilitate. • Valorificarea multiculturalității și a multilingvismului, inclusiv a patrimoniului cultural (ex. în atragerea de investiții și oferta de forță de muncă, educație, oferta turistică, agenda evenimentelor culturale etc.) • „Cartiere 100%” – dotări (spv, învățământ, alim publică, comerț), viață comunitară și impact climatic minimal (pasive).

*există deja (nivel mediu)

În ultimii 10 ani municipiul Bistrița a investit treptat în rezolvarea problemelor de bază, modernizare drumuri, rețele tehnico-edilitare, iluminat public, digitalizare servicii publice (nivel incipient), reabilitare termică etc. Deși aceste activități fac parte din „Scenariul Conservator”, ele trebuie să continue, întrucât există în continuare nevoia de reabilitare termică, iar zonele de expansiune sunt departe de a asigura o calitate a locuirii ridicată. Tot în ultimii ani, municipiul Bistrița a început să dezvolte și proiecte mai curajoase, pentru a pune în valoare o parte din punctele tari („Scenariul Agresiv”): modernizarea și pietonalizarea centrului istoric, modernizare flotă de transport public, revitalizarea parcului central și a Schullerwald sau lansarea unei rețele de piste pentru biciclete și a unui serviciu de bike-sharing (în implementare). Cu toate acestea, nu sunt încă valorificate suficient competențele distinctive, acele elemente de unicitate ale municipiului.

Prin proiectul de amenajare a pasajelor, municipiul Bistrița a făcut practic primii pași către „Scenariul Competitiv”, mizând pe un element de unicitate. Proiectul nu poate funcționa însă distinct și are nevoie de proiecte complementare care să asigure o conectare cât mai eficientă a principalelor obiective de interes din zona centrală, respectiv de o rețea coerentă de spații publice. Luând în considerare rețeaua hidrografică, municipiul poate dispune de cel puțin două coridoare verzi-albastre amenajate după cele mai noi standarde, un model în ceea ce privește dezvoltarea ecologică. Valorificare parcursului Bistriței și a Târpiului va putea conecta prin coridoare verzi principalele zone de atracție aflate în curs de dezvoltare sau revitalizare (Schullerwald, centrul istoric și Parcul Cental, zona MHC, Ștrandul / Pădurea Codrișor și zona de agrement Wonderland). Din perspectivă economică, municipiul poate miza pe noile tehnologii construind pe prezența unor actori economici activi în sfera electromobilității. Combând acest aspect cu diversele inițiative din sfera dezvoltării ecologice „Green Leaf” și economiei circulare, municipiul poate deveni un „hub regional” care să îmbine electromobilitatea cu economia circulară (ex. recuperarea și eficientizarea bateriilor), ecologia și tradiția locală, toate acestea contribuind la consolidarea brandului de „Poarta Transilvaniei”. Abordarea integrată este aplicabilă și în cazul proiectelor de regenerare urbană în cartierele de locuințe colective. Astfel, mizând pe un proces de planificare participativă, municipiul Bistrița poate tinde spre „Cartiere 100%”, care să includă toate dotările necesare, să aibă un impact climatic minimal dar și spații publice de o calitate foarte ridicată care să faciliteze o viață comunitară cât mai activă. „Scenariul Competitiv”, de a miza pe elementele distincte, este singura opțiune prin care se poate asigura dezideratul de a atinge 100.000 locuitori (populație după domiciliu) luând în considerare că există în continuare o tendință de migrațiune a populației către marile centre universitare sau către alte state. Competitivitatea municipiului la nivel supra-regional poate atrage populație din rural, alte orașe mai mici sau din zone poate mai puțin dezvoltate, dar poate asigura și reîntoarcerea unei părți dintre bistrițenii plecați din oraș (de ex. studenții plecați la studii în alte orașe). Astfel, se poate contracara și una dintre principalele provocări specifice „Scenariului Defensiv” – exodul forței de muncă.

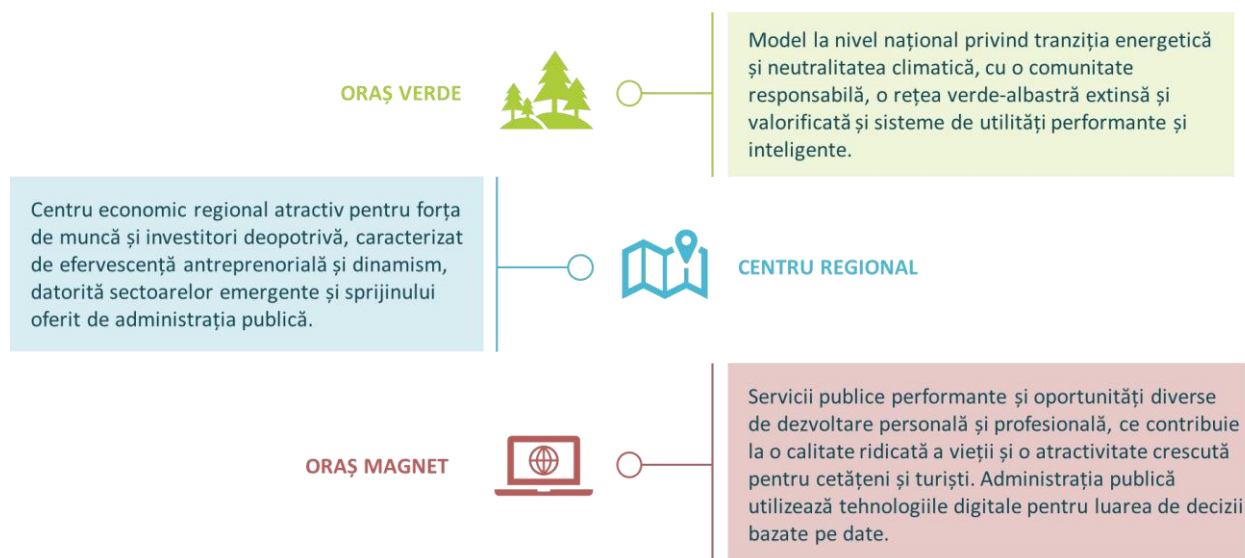
Viziunea, obiectivele și proiectele prezentate în continuare sunt conturate pornind de la competențele distinctive prezentate, într-o abordare mixtă agresiv-competitivă, ce vizează creșterea competitivității și afirmarea Bistriței ca un pol de interes în regiunea Nord-Vest.

5.2. VIZIUNEA DE DEZVOLTARE

Poartă a Transilvaniei, Bistrița reprezintă în anul 2030 unul dintre cele mai atractive burguri transilvănene din România, atât pentru locuitori, cât și pentru vizitatori, și se remarcă la nivel național și european ca un model privind dezvoltarea urbană sustenabilă și tranziția energetică.

Viziunea de dezvoltare a Strategiei este construită în jurul a trei piloni principali, transversali abordării strategice:

Astfel, în anul 2030, municipiul Bistrița este:

- ⇒ un centru economic regional atractiv pentru forța de muncă din regiunea Nord-Vest și investitori deopotrivă, caracterizat de efervescentă antreprenorială și dinamism, datorită sectoarelor emergente (micromobilitate, economia circulară și verde) și sprijinului oferit de administrația publică;
- ⇒ un model la nivel național pe de-o parte privind tranziția către un sistem energetic cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră, ce deservește întregul UAT, și pe de altă parte pentru comunitatea concentrată pe combaterea cauzelor schimbărilor climatice (a se vedea și angajamentele în acest sens în Cap. 3.7);
- ⇒ un oraș cu o populație sănătoasă, informată și activă din punct de vedere civic;
- ⇒ model pentru mobilitatea urbană durabilă și inclusivitatea sistemului și serviciilor de transport (conceptul 888 – de la 8 la 88 de ani);
- ⇒ unul dintre cele mai atractive burguri transilvănene din România, recunoscut pentru diversitatea și notorietatea evenimentelor culturale, dar și pentru viața socială activă. Poartă a Transilvaniei, Bistrița reprezintă în anul 2030 una dintre destinațiile turistice de valoare, preferate de turiștii din întreaga țară și nu numai.

PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC | Municipiul Bistrița - un oraș vibrant și atractiv pentru tineri, ce valorifică diversitatea socială în vederea dezvoltării creativității și capacității pentru inovare a cetățenilor, precum și pentru ameliorarea aspectelor asociate îmbătrânirii demografice. Nivelul de atractivitate al orașului este

ridicat, iar tinerii sunt încurajați să rămână în zonă, crescând numărul de locuitori. Atât tinerii, cât și vârstnicii sunt atrași de calitatea ridicată a locuirii din municipiul Bistrița, susținută de un cadru natural favorabil, servicii publice performante și adaptate nevoilor lor, spații publice atractive și locuire accesibilă.

PROFIL ECONOMIC | Municipiul Bistrița - Centru economic regional atractiv pentru forța de muncă și investitori deopotrivă, caracterizat de efervescentă antreprenorială și dinamism, datorită sectoarelor emergente și sprijinului oferit de administrația publică performantă. În anul 2030, municipiul Bistrița își valorifică poziția de lider regional în tehnologii emergente, ce sprijină tranziția climatică, sprijinită de companiile mari. Economia locală este dinamică, susținută de antreprenoriatul cultural și creativ, iar nivelul ridicat de competență al forței de muncă favorizează inovarea și dezvoltarea bazată pe cunoaștere. Dinamismul local este stimulat de un țesut social divers și de un capital uman bine educat și implicat în dezvoltarea locală, atractiv din perspectiva oportunităților de carieră și dezvoltare a competențelor.

SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE

Educație | La nivelul anului 2030, municipiul Bistrița se distinge ca un pol important de educare și formare a tinerilor la nivel județean și regional, oferind pe lângă serviciile clasice de învățământ și o suită de oportunități de specializare, atât la nivelul studiilor superioare, cât și al învățământului profesional și tehnic, în vederea facilitării inserției pe piața forței de muncă la nivel local. Municipiul se distinge la nivel regional prin serviciile de educație performante, aplicând pe scară largă conceptul de blended-learning, grație posibilităților oferite de mediul digital și infrastructura școlară modernă, dar și de profesionalismul cadrelor didactice. În plus, la nivel municipal este desfășurat anual un amplu program de orientare în carieră a elevilor, care contribuie la definirea opțiunilor de specializare a tinerilor și asigurarea unei oferte de specialiști pentru mediul economic local.

Sănătate | În anul 2030, municipiul Bistrița este un oraș cu o populație sănătoasă și informată, în cadrul căruia speranța de viață depășește valorile înregistrate la nivelul anului 2020. Sistemul de sănătate se concentrează pe o accesibilitate ridicată la serviciile medicale și pe măsuri orientate către îmbătrânirea activă. Promovarea unei vieți sănătoase începe încă din perioada de educație timpurie, astfel că Bistrița se dezvoltă ca un centru de sănătate care încurajează cetățenii să adopte un stil de viață sănătos, bazat pe prevenție. Municipiul Bistrița asigură accesul tuturor locuitorilor la facilități sanitare calitative, servicii medicale la domiciliu pentru persoanele vulnerabile și educație în privința sănătății.

În ultimii ani, prin dezvoltarea infrastructurii de sănătate și prin atragerea de personal performant, municipiul a contribuit la plasarea județului Bistrița -Năsăud în vârful clasamentului județelor cu cele mai bune servicii medicale din Regiunea Nord-Vest.

Asistență socială | Municipiul Bistrița dispune de un sistem de servicii sociale complex sprijinit de existența unei infrastructurii moderne, de calitatea resurselor umane și de parteneriate între instituțiile statului și furnizori privați de servicii sociale. Serviciile furnizate sunt adaptate la nevoile persoanelor vulnerabile și la realitatea socială din teren.

Sistemul de servicii sociale este orientat către sustenabilitate, prin sprijinirea beneficiarilor nu doar în vederea asigurării de resurse pentru ameliorarea unor probleme sociale dar mai ales prin implicarea acestora în găsirea de soluții și accesarea de oportunități pentru ieșirea din starea de vulnerabilitate.

De asemenea, a scăzut numărul persoanelor care trăiesc supuse riscului de marginalizare socială și economică, în timp ce accesul la servicii sociale și, în general, la servicii publice este asigurat în mod echitabil pentru toți locuitorii municipiului.

În exercițiul financiar curent se va urmări atât creșterea capacității și eficientizarea sistemului de servicii sociale transformând municipiul Bistrița într-un oraș incluziv în care toate categoriile de persoane beneficiază de șanse și oportunități egale pentru viață.

Cadru urban | Municipiul Bistrița beneficiază de un cadru urban atractiv, definit printr-o varietate largă de activități de interes public și de dotări socio-culturale dezvoltate în conexiune cu rețeaua de spații

publice și verzi. Municipiul, atât în zona centrală cât și în cartierele de locuințe, beneficiază de o imagine urbană unitară, în care silueta urbană și specificul arhitectural local sunt protejate și valorificate.

Spațiile publice și spațiile verzi din zona centrală, din cartierele de locuințe și din localitățile componente, găzduiesc multiple manifestări și activități de socializare și de petrecere a timpului liber destinate tuturor categoriilor de vârstă, asigurând suportul pentru o viață urbană activă.

Cartierele de locuințe regenerate oferă un standard ridicat de calitate a vieții, cu un fond locativ modernizat în conformitate cu cerințele actuale de eficiență energetică și cu tendințele moderne de estetică arhitecturală și cu spații publice și spații verzi coerent ierarhizate și amenajate care găzduiesc activități dedicate comunităților locale. Municipiul Bistrița beneficiază de un sistem de centralități secundare organizate în jurul centrelor de cartier sau comunitare, care contribuie la coeziunea comunităților locale și asigură infrastructura socio-culturală de bază a acestor areale.

CULTURĂ, TURISM, PETRECEREA TIMPULUI LIBER ȘI PATRIMONIU | În anul 2030, municipiul Bistrița este unul dintre cele mai atractive burguri transilvănene din România, fiind recunoscut pentru diversitatea și notorietatea evenimentelor culturale, dar și pentru viața socială activă. Poartă a Transilvaniei, Bistrița reprezintă în anul 2030 una dintre destinațiile turistice de valoare, preferate de turiștii din întreaga țară și nu numai. Peisajul atractiv și locurile unice din acest loc promovează o ofertă culturală complexă, cu activități culturale, turistice și de petrecere a timpului liber noi, pe tot parcursul anului, inclusiv în locații unice (de exemplu Turnul Dogarilor – spațiu pentru evenimente și teatru de vară), ce contribuie la dezvoltarea unor experiențe memorabile ale turiștilor și ale locuitorilor bistrițeni.

Zona centrală, caracterizată de specificul medieval, dispune de o rețea amplă de obiective culturale și turistice de interes pentru turiștii veniți, în cadrul cărora se regăsește o ofertă diversă de activități pentru petrecerea timpului liber – Pădurile Codrișor și Schullerward sau Complexul Wonderland alături de pârtia de schi Cocoș, fiind unele dintre cele mai căutate zone de către turiști și comunitatea locală. Potențialul turistic al orașului este exploatat în totalitate, fiind completat de cultura locului și străzile încărcate de istorie ale municipiului. Aceasta este completată de resursele existente pe întreg teritoriul județului Bistrița-Năsăud care valorifică identitatea locală și caracterul multicultural al municipiului, ce își pun amprenta asupra modului în care Bistrița evoluează din punct de vedere urbanistic, social și cultural.

În același timp centrarea culturii se realizează inclusiv ca serviciu public pe nevoile comunității bistrițene, aceasta fiind pusă în prim plan printr-o agendă cultural-educativă complexă, ce desfășoară pe tot parcursul anului evenimente cultural-educative pentru bistrițeni de toate vârstele.

În anul 2030, **patrimoniul cultural, material și imaterial, al municipiului Bistrița**, protejat în mod adecvat prin ample lucrări de restaurare și valorificat în folosul comunității locale și al vizitatorilor reprezintă o componentă importantă a dezvoltării sustenabile a municipiului și parte a identității locale promovată la nivel național. Istoria bogată și comunitatea multi-culturală sunt elemente definitorii ale orașului, fiind conservate elementele care contribuie la statutul de "Poartă de Transilvaniei" sau care sunt reprezentative pentru imaginea de fost burg săsesc medieval.

Zona istorică, cu arhitectura militară (ziduri și turnuri de apărare), laică (biserici aparținând diferitelor confesiuni) și civilă (locuințe, spații comerciale, spații culturale, instituții publice) reprezentativă, este restaurată în întregime și integrată în circuitul turistic și cultural al municipiului. Mai mult, municipiul Bistrița reprezintă în anul 2030 unul dintre cele mai moderne și inovative orașe din regiune din punct de vedere al valorificării sustenabile a resurselor culturale și de patrimoniu istoric.

Nu în ultimul rând, în anul 2030, municipiul Bistrița este un spațiu de educare continuă a comunității locale și vizitatorilor în domeniul artelor creative dar și la istoria și cultura orașului și a regiunii din care face parte. Comunitatea bistrițeană, alături de vizitatori, beneficiază constant de workshop-uri, tabere de creație pentru copii și tineri artiști, ateliere de creație pentru publicul larg, programe culturale derulate în

parteneriat cu asociațiile culturale și mediul academic, și cursuri educative despre istorie, artă, cultură, gastronomie și meșteșugărit.

MOBILITATE URBANĂ | În anul 2035 municipiul Bistrița se evidențiază ca fiind un model, principalul oraș din seria orașelor medii ale României în ceea ce privește mobilitatea urbană durabilă. Sistemul și serviciile de transport sunt configurate astfel încât să fie atractive, sigure și de încredere pentru toți cetățenii, fie că este vorba de un copil de 8 ani sau de o persoană vârstnică de 88 de ani. Această calitate a municipiului este susținută de o rețea complexă de legături:

- verzi-albastre sub forma coridoarelor de deplasare nemotorizată în lungul cursurilor de apă dar și
- culturale sub forma pasajelor din centrul istoric care relevă și promovează patrimoniul istoric
- comunitare sub forma străzilor rezidențiale sigure, gândite ca spații publice din zonele rezidențiale dar și pornind de la serviciile de transport inclusive

Întregul concept are desigur la bază un sistem de transport public atractiv: punctual, eficient și cu zero emisii alături de o rețea de circulații rutiere cu o configurație echitabilă a spațiului alocat diferitelor categorii de participanți la trafic.

MEDIU ȘI UTILITĂȚI PUBLICE | În 2030 municipiul Bistrița reprezintă un model la nivel național privind tranziția către un sistem energetic cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră, ca urmare a eficientizării energetice a peste 100 de blocuri de locuințe și 10 clădiri publice în ultimii ani. Sistemul de iluminat public este unul modern și eficient energetic, fiind gestionat prin intermediul unui sistem integrat de management inteligent. Toate cartierele și localitățile componente ale municipiului sunt deservite de o rețea modernă de alimentare cu gaze naturale, fapt ce a redus emisiile de gaze cu efect de seră determinate de sistemele individuale de încălzire a locuințelor. La o calitate mai bună a factorilor de mediu contribuie și rețelele de alimentare cu apă și canalizare, reabilitate și extinse pentru a acoperi toate zonele construite din municipiu. Rata de capturare a deșeurilor reciclabile este de 85 %, iar cea de colectare a biodeșeurilor de la populație și agenți economici de peste 60 %, ca urmare a asigurării capacităților de reciclare a biodeșeurilor, a extinderii sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile și a realizării unei instalații de tratare mecano-biologică cu digestie anaerobă pentru tratarea deșeurilor reziduale. Rețeaua albastră-verde a municipiului este extinsă și valorificată, în special de-a lungul râului Bistrița și a afluenților acestuia. Suprafața de spațiu verde depășește 40 mp/locuitor, soluțiile bazate pe natură fiind utilizate, în ultimii ani, pentru consolidarea versanților în zone susceptibile la alunecări de teren și pentru reducerea vulnerabilității municipiului la inundații.

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ | Primăria Municipiului Bistrița este un promotor al guvernării deschise și proceselor transparente și inclusive prin care cetățenii urbei sunt implicați în deciziile administrației locale. Oportunitățile generate de noile finanțări externe au îmbunătățit și extins digitalizarea administrației, serviciile electronice și au crescut interacțiunile digitale cu cetățenii. Serviciile publice locale sunt un etalon de bună practică.

Bistrița este un pol regional important, un oraș inteligent, verde și inclusiv, cu un model de dezvoltare sustenabil și competitiv, și care continuă să aibă o performanță remarcabilă în accesarea fondurilor europene nerambursabile și atragerea de investiții.

6. OBIECTIVE STRATEGICE ȘI SPECIFICE, DIRECȚII DE ACȚIUNE

OBIECTIVUL STRATEGIC 1 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU REGIONAL ANTREPRENORIAL ȘI INOVATOR CE SPRIJINĂ TRANZIȚIA INDUSTRIALĂ ȘI DEZVOLTAREA BAZATĂ PE COOPERARE ȘI COMPETENȚĂ

În anul 2030, municipiul Bistrița își consolidează poziția de centru economic regional, cu o economie locală antrenată de marile companii, în strânsă colaborare cu IMM-urile locale și alți actori relevanți pentru asigurarea unei dezvoltări bazate pe cooperare și competență. Companiile mari din domeniul industrial reprezintă motoare economice, atât prin oferirea unui număr mare de locuri de muncă, diverse și competitive, cât și prin contribuția ridicată la export și inovare. IMM-urile și antreprenorii valorifică specificul local și resursele existente în alte domenii – cultură, turism, patrimoniu, pomicultură, timp liber și recreere, iar serviciile și spațiile publice performante contribuie la atractivitatea orașului pentru tineri. Antreprenoriatul este promovat ca oportunitate de carieră și susținut de o infrastructură adecvată, valorificând potențialul universitar și educațional în domeniile tehnice și umaniste. Colaborarea intersectorială consolidează poziția de centru regional de competență, prin asigurarea dialogului și a parteneriatelor pentru valorificarea sinergiilor dintre sistemul de educație local, forța de muncă și angajatori.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice și direcții de acțiune:

OS1.1. CENTRU ANTREPRENORIAL REGIONAL, ATRACTIV ȘI DESCHIS, CU PESTE 25% COMPANII NOU ATRASE SAU ÎNFIINȚATE PÂNĂ ÎN 2030

D1.1.1. Sprijinirea antreprenoriului ca alternativă de carieră

D1.1.2. Întărirea colaborării intersectoriale și multi-nivel pentru valorificarea economică a resurselor locale

OS1.2. MEDIU FAVORABIL DEZVOLTĂRII TUTUROR COMPANIILOR, ORIENTAT CĂTRE DOMENIILE VIITORULUI, CE ASIGURĂ UN CÂȘTIG MEDIU SALARIAL NET PESTE MEDIA NAȚIONALĂ (LA NIVELUL ANULUI 2030)

D1.2.1. Sprijinirea activă a companiilor în toate etapele de dezvoltare

D1.2.2. Promovarea ca destinație atractivă pentru investiții

D1.2.3. Crearea unui cadru de dialog strategic și operațional la nivelul municipiului

OS1.3. CENTRU REGIONAL DE COMPETENȚĂ BAZAT PE COOPERARE INTERSECTORIALĂ, CU O CREȘTERE DE PESTE 20% A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PÂNĂ ÎN 2030

D1.3.1. Sprijinirea colaborării între actorii locali pentru dezvoltarea resurselor de muncă

OBIECTIVUL STRATEGIC 2 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU URBAN ATRACTIV CU PESTE 100.000 LOCUITORI²³⁰, CE DISPUNE DE SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE PERFORMANTE ȘI ASIGURĂ O CALITATE RIDICATĂ A LOCUIRII

Comunitatea, activă și educată și calitatea ridicată a locuirii și serviciilor publice vor reprezenta competențe distinctive ale municipiului Bistrița în competiția urbană și în atingerea dezideratului de retenție și atragere a populației, pentru a depăși pragul de 100.000 locuitori până în 2030. În acest sens, prezentul obiectiv vizează întâmpinarea nevoilor și observațiilor comunității locale, care a manifestat o mulțumire moderată în raport cu calitatea serviciilor publice și oportunităților oferite de municipiu, urmărindu-se furnizarea unor servicii publice de calitate, adaptate tuturor categoriilor de utilizatori și susținute de o infrastructură modernă. Totodată, obiectivul își propune asigurarea unui mediu de viață propice, printr-o calitate ridicată a fondului locativ și a spațiilor publice. Acest obiectiv este strâns corelat și cu obiectivele privind valorificarea și dezvoltarea culturii și patrimoniului (O3), și reziliența și dezvoltarea ca oraș verde (O5).

Având în vedere complexitatea și multitudinea temelor incluse în acest obiectiv, subobiectivele sunt descrise separat, după cum urmează:

OS2.1. SERVICII MEDICALE ȘI INFRASTRUCTURĂ SANITARĂ DE CALITATE CE ASIGURĂ O BUNĂ DESERVIRE LA NIVEL JUDEȚEAN ȘI O SATISFAȚIE A UTILIZATORILOR DE PESTE 70% PÂNĂ ÎN 2030²³¹

În anul 2030, toți cetățenii din municipiul Bistrița au acces la servicii medicale de înaltă calitate, de la asistență medicală primară la serviciile specializate. Infrastructura de sănătate pune la dispoziția cetățenilor unități medicale modernizate și dotate cu echipamente de specialitate. Serviciile de tratament și îngrijire sunt adaptate la nevoile cetățenilor și sunt desfășurate în condiții potrivite. Cadrele medicale sunt performante și beneficiază de oportunități de aprofundare a cunoștințelor și dezvoltare în cadrul instituțiilor sanitare. De asemenea, digitalizarea serviciilor îmbunătățește calitatea și eficiența sănătății și a capacității de asistență medicală.

În ceea ce privește populația aceasta beneficiază de campanii de alfabetizare în materie de sănătate. Acest fenomen reprezintă capacitatea unei persoane de a accesa, înțelege, evalua și acționa pe baza informațiilor legate de sănătate, pentru a lua decizii sănătoase în contextual vieții de zi cu zi. Astfel locuitorii pot acționa preventiv pentru a combate anumite boli ce le afectează sănătatea în prezent. Este

²³⁰ La nivelul anului 2030

²³¹ Media la data elaborării analizei, pe baza răspunsurilor la chestionare, este de 52.97%

importantă crearea unui spațiu propice pentru ca aceștia să aibă acces și interes față de astfel de activități. Acest obiectiv este operaționalizat prin următoarele direcții de acțiune:

- D2.1.1 Reabilitarea, dotarea și modernizarea infrastructurii sanitare existente
- D2.1.2 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor medicale de calitate și a personalului calificat
- D2.1.3 Educarea populației în ceea ce privește sănătatea prin măsuri de promovare la nivel individual și organizațional

OS2.2. ACCES SPORIT LA SERVICII SOCIALE ȘI LA ALTE OPORTUNITĂȚI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A CALITĂȚII VIEȚII PENTRU PERSOANELE VULNERABILE, CE SPRIJINĂ O REDUCERE CU 2% A NUMĂRULUI DE PERSOANE AFLATE ÎN RISC DE SĂRĂCIE ȘI EXCLUZIUNE SOCIALĂ PÂNĂ ÎN 2030

Toți locuitorii unui oraș trebuie să beneficieze, în egală măsură, de acces la serviciile publice. Rolul municipalității este să asigure acces egal, pentru toate categoriile de cetățeni, la serviciile publice pentru ca aceștia să beneficieze de condiții de viață decente. Persoanele din categoriile sociale vulnerabile sunt afectate zilnic de probleme sociale precum lipsa accesului sau acces redus la educație, servicii de sănătate, locuire, ocupare, etc. De cele mai multe, ori, o persoană aflată într-o situație de vulnerabilitate este afectată de mai mult de o singură problemă socială, aflându-se într-un cerc vicios în care o problema devine cauza care generează o altă problemă. De aceea, sistemul de servicii sociale trebuie să propună măsuri într-un mod integrat, să abordeze simultan o gamă largă de probleme și categorii de beneficiari pentru a fi eficient și pentru ca impactul social pozitiv să persiste, iar soluțiile obținute să fie sustenabile.

Incluziunea socială a persoanelor vulnerabile trebuie considerată o investiție în capitalul uman, cu impact social pozitiv pe termen lung. Prin investiția în dezvoltarea sistemului de servicii sociale se contribuie la dezvoltarea capitalului uman și, prin aceasta, la creșterea calității vieții și la sporirea atractivității municipiului Bistrița. Acest obiectiv este operaționalizat prin următoarele direcții de acțiune:

- D2.2.1. Asigurarea de servicii sociale destinate persoanelor vârstnice
- D2.2.2. Asigurarea de servicii sociale destinate copilului și/sau familiei
- D2.2.3. Asigurarea de servicii sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități
- D2.2.4. Asigurarea de servicii sociale pentru alte categorii sociale vulnerabile
- D2.2.5. Crearea de noi servicii sociale adaptate locuitorilor din zonele marginalizate și accesibilizarea celor existente

OS2.3. SISTEM DE ÎNVĂȚĂMÂNT MODERN ȘI PERFORMANT, ADAPTAT NEVOILOR DE FORMARE A TINERILOR ȘI CERINȚELOR DE PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ, CE ASIGURĂ O SATISFAȚIE A UTILIZATORILOR DE PESTE 70% PÂNĂ ÎN 2030²³²

La nivelul municipiului Bistrița se distinge nevoia operaționalizării unui dialog constant între actorii locali din domeniile dezvoltării economice și serviciilor de educație cu scopul stabilirii posibilităților exacte de colaborare și specializare a resursei umane pe termen lung. Astfel îndeplinirea obiectivului municipal de educație va fi dependent de corelarea acțiunilor a trei grupuri de actori locali: autoritățile publice locale

²³² Media la data elaborării analizei, pe baza răspunsurilor la chestionare, este de 45.2%

vor avea ca țintă principală finalizarea proiectelor de investiții în infrastructură (atât cele mari, cât și cele necesare anual), instituțiile de coordonare a activităților școlare trebuie să asigure un nivel crescut de performanță profesională a cadrelor didactice din unitățile școlare, iar mediul economic local va trebui să asigure un feedback constant pentru definirea activităților necesare a fi derulate în cadrul specializării tinerilor și să se implice activ în diversificarea opțiunilor de formare a tinerilor. Pentru a îndeplini obiectivul specific de învățământ la nivel municipal se disting următoarele direcții de acțiune:

- D2.3.1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ preșcolar
- D2.3.2. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ primar și secundar
- D2.3.3. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de învățământ tehnic și profesional
- D2.3.4. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de învățământ universitar
- D2.3.5. Sistem de învățământ adaptat nevoilor de formare a tinerilor și cerințelor pe piața forței de muncă

OS2.4. CENTRU URBAN ATRACTIV CU O IMAGINE URBANĂ REPRESENTATIVĂ, CARE PROMOVEAZĂ O CALITATE RIDICATĂ A LOCUirii ȘI A SPAȚIILOR PUBLICE CA SUPTOR PENTRU O VIAȚĂ URBANĂ ACTIVĂ, CU PESTE 75% DINTRE CARTIERE REGENERATE PÂNĂ ÎN 2030

În ceea ce privește cartierele/ansamblurile de locuințe colective, obiectivul propune intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice din cadrul acestora: amenajarea spațiilor verzi, a spațiilor de recreere și socializare destinate tuturor categoriilor de utilizatori, a locurilor de joacă, circulațiilor și spațiilor de parcare, identificarea și amenajarea spațiilor în care se pot desfășura micro-evenimente. Aceste intervenții trebuie să se realizeze având la bază un proiect complex care să vizeze întreg teritoriul ansamblului de locuințe colective, prin care să se stabilească o ierarhie a spațiilor publice din interiorul ansamblului și trebuie să fie corelate cu proiectele de dezvoltarea dotărilor comunitare din aceste areale (centre comunitare, piețe agro-alimentare ș.a.). Proiectele de intervenții în cadrul ansamblurilor de locuințe colective trebuie să fie corelate cu proiectele de dezvoltarea unei mobilități urbane durabile și cu proiectele de creștere a eficienței energetice a fondului construit.

În același timp, acest obiectiv contribuie la dezvoltarea unui sistem de centralități secundare care să deservească în mod echilibrat cartierele de locuințe prin dezvoltarea rețelei de spații publice și spații verzi și prin modernizarea dotărilor comunitare existente și amplasarea de noi dotări în teritoriu. Se urmărește asigurarea unui acces facil al comunităților locale la servicii de interes cotidian și la activități care să stimuleze viața urbană a municipiului Bistrița prin dezvoltarea dotărilor comunitare în marile ansambluri de locuințe colective din zonele pericentrale și în localitățile componente Ghinda, Sărata Sigmoid, Slătinița, Unirea și Viișoara.

Acest obiectiv urmărește creșterea calității spațiilor publice din cadrul municipiului Bistrița prin propuneri de reorganizare sau reamenajare a unor spații existente pentru a corespunde cerințelor actuale de utilizare a spațiilor publice, ca parte a procesului de creștere a gradului de atractivitate a spațiului urban din zonele pericentrale și periferice și de dezvoltare a spațiilor suport pentru o viață urbană atractivă.

Acest obiectiv va fi operaționalizat prin următoarele direcții de acțiune:

- D2.4.1. Creșterea calității spațiilor urbane în cartierele de locuințe și dezvoltarea acestora ca nuclee secundare la nivelul municipiului
- D2.4.2. Dezvoltarea rețelei de spații publice și spații verzi de interes comunitar

- D2.4.3. Modernizarea și dezvoltarea sistemului de dotări comunitare adaptate cerințelor și nevoilor locuitorilor
- D2.4.4. Creșterea nivelului de siguranță a spațiilor publice și combaterea infracționalității

OBIECTIVUL STRATEGIC 3 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – POARTĂ A TRANSILVANIEI DESCHISĂ CĂTRE COMUNITATE ȘI TURIȘTI, CU O IDENTITATE CULTURALĂ ȘI TURISTICĂ DEZVOLTATĂ ÎN JURUL PATRIMONIULUI CULTURAL

Municipiul Bistrița reprezintă o poartă de acces către cultura transilvăneană, fiind un oraș cultural de importanță națională care încă păstrează amprenta centrului meșteșugăresc săsesc din perioada medievală.

Municipiul Bistrița beneficiază de resursele naturale și culturale necesare pentru a-și consolida și dezvolta statutul de atracție turistică de interes atât pe plan local cât și național. Mărginit de numeroase coline și dealuri care compun un peisaj natural aparte, municipiul Bistrița oferă atât locuitorilor săi cât și vizitatorilor pasionați de natură, importante locuri de petrecere a timpului liber: Pădurea Schullerwald în nordul municipiului, Parcul Codrișor, Complexul Wonderland alături de pista de schi, bike-park sunt numai câteva elemente recunoscute la nivelul municipiului. În completarea acestora, infrastructura culturală, reprezentată de muzee și colecții muzeale (Galeriile de Artă „Arcade 24”, Muzeul Județean Bistrița-Năsăud sau Muzeul Casa Argintarului), casele memoriale, centrul istoric și atracțiile reprezentative, oferă șansa atât comunității locale cât și vizitatorilor de a lua contact cu viața culturală a municipiului.

Ca și în majoritatea orașelor fortificate medievale din România, în municipiul Bistrița viața s-a concentrat în interiorul cetății din care astăzi s-au păstrat numeroase clădiri reprezentative (Ansamblul Sugalete, Biserica Evanghelică, Casa Ion Zidaru, Casa cu Lei etc), dar și câteva construcții cu rol militar (Turnul Dogarilor și fragmente ale zidurilor de apărare). Acest fond construit cu valoare de patrimoniu reprezintă o componentă importantă a identității culturale locale a orașului medieval, cu rol în conturarea imaginii urbane a zonei centrale și în îmbogățirea infrastructurii de activități culturale. De asemenea, amplasarea favorabilă pe care o are municipiul în cadrul circuitului așezărilor rurale și urbane cu patrimoniu cultural reprezentativ pentru cultura săsească, face ca acest municipiu să joace un rol important în dezvoltarea turistică regională.

Cu toate acestea, municipiul Bistrița nu este recunoscut ca o destinație turistică de top, iar vizibilitatea orașului este una destul de scăzută. În prezent municipiul se confruntă cu o serie de provocări ce țin de durata relativ scăzută de ședere a vizitatorilor, o sezonabilitate accentuată în sezonul cald, un acces dificil sau chiar lipsa acestuia la infrastructura culturală în unele cartiere ale municipiului, sau o ofertă culturală, de agrement și de petrecere a timpului liber cu un grad de atractivitate scăzut pentru comunitate și pentru turiști.

Pornind de la aceste aspecte, prezentul obiectiv are ca scop consolidarea identității municipiului drept o destinație atractivă, exploatând la maximum potențialul cultural-turistic al municipiului, în cadrul căruia se pot descoperi oricând numeroase opțiuni de petrecere a timpului liber. Valorificarea sustenabilă a resurselor de patrimoniu cultural și natural contribuie la sporirea notorietății municipiului Bistrița, la creșterea calității vieții comunității locale precum și la îmbunătățirii imaginii urbane a acestuia, astfel încât orașul să devină din ce în ce mai atractiv și pentru turiști sau (viitorii) locuitori.

În acest sens, intervențiile din cadrul acestui obiectiv vizează o serie de paliere principale precum dezvoltarea infrastructurii și realizarea unor dotări majore care să asigure spațiile necesare organizării de evenimente de interes național și internațional (centru cultural multimedia), diversificarea ofertei de

activități, facilitând legătura și către alte atracții inedite din zona municipiului și chiar din județ, pentru a putea reține vizitatorii o perioadă mai îndelungată de timp pe teritoriul său, îmbunătățirea mijloacelor de promovare (colaje 360, materiale de promovare VR, campanii tematice etc.), susținerea actorilor locali relevanți în sectoarele cultural-artistice și turistice, dar și dezvoltarea unui turism bazat pe experiențe memorabile de tip high & slow.

În același timp, proiectele propuse în cadrul acestui obiectiv contribuie la protejerea patrimoniului construit, la crearea unui cadru operațional care să sprijine investițiile publice și private de bună calitate, la valorificarea fondului construit ca suport pentru activitățile culturale aferente vieții urbane a comunității locale. Un alt obiectiv important se axează pe educarea populației cu privire la valorile de patrimoniu cultural, material și imaterial existente în municipiu, ca mecanism de sensibilizare a locuitorilor și de însușire de către aceștia a valorilor locale.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice și direcții de acțiune:

OS3.1. IDENTITATE LOCALĂ ȘI RESURSE CULTURALE VALORIFICATE CE SUSȚIN DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI O VIAȚĂ CULTURALĂ ACTIVĂ, CLASÂND MUNICIPIUL BISTRIȚA ÎN TOP 20 LA NIVEL NAȚIONAL DIN PERSPECTIVA VITALITĂȚII CULTURALE²³³, PÂNĂ ÎN 2030

D3.1.1. Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii culturale și protejerea patrimoniului construit valoros în mod sustenabil.

D3.1.2. Sprijinirea actorilor locali și profesioniștilor din domeniile cultural-artistice și promovarea bunelor practici.

D3.1.3. Consolidarea identității locale prin acțiuni educaționale.

D3.1.4. Promovarea resurselor culturale materiale și imateriale ca suport pentru activitățile culturale.

D3.1.5. Dezvoltarea unui sistem de planificare și sprijin pentru protejerea patrimoniului construit și asigurarea valorificării resurselor culturale în mod sustenabil.

OS3.2. BISTRIȚA, BURG MEDIEVAL „HIGH & SLOW” – DESTINAȚIE TURISTICĂ CU OFERTE ȘI SERVICII DE ÎNALTĂ CALITATE ADAPTATE PENTRU TOATE CATEGORIILE DE VIZITATORI, CE SPRIJINĂ O CREȘTERE DE PESTE 50% A NUMĂRULUI ÎNNOPTĂRILOR PÂNĂ ÎN 2030.

D3.2.1. Promovarea municipiului Bistrița ca destinație turistică a experiențelor memorabile.

D3.2.2. Sprijinirea actorilor locali pentru dezvoltarea de noi produse și servicii turistice.

OS3.3. MUNICIPIU CU O INFRASTRUCTURĂ SPORTIVĂ ȘI DE AGREMENT MODERNĂ CE SUSȚINE O OFERTĂ DIVERSĂ ȘI ATRACTIVĂ DE ACTIVITĂȚI SPORTIVE ȘI DE AGREMENT PENTRU COMUNITATE ȘI VIZITATORI, CE

²³³ A se vedea analiza privind vitalitatea culturală și indicatorii asociați în Cap. 3.4.4.1. Cultura

ASIGURĂ O SATISFAȚIE A UTILIZATORILOR DE PESTE 70% PÂNĂ ÎN 2030²³⁴

D3.3.1. Diversificarea infrastructurii de sport și de agrement a municipiului Bistrița prin modernizarea și dotarea infrastructurii existente și realizarea de noi facilități.

D3.3.2. Dezvoltarea și promovarea ofertei de activități de sport și agrement a municipiului Bistrița în vederea stimulării sportului de masă și a activităților în aer liber.

OBIECTIVUL STRATEGIC 4 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – MODEL ÎN TRANZIȚIA SPRE O MOBILITATEA URBANĂ DURABILĂ, CONEXIUNI OPTIME ÎN TERITORIU COMPLETATE DE UN SISTEM DE TRANSPORT SIGUR, EFICIENT ȘI NEPOLUANT

Obiectivul prezent vizează dezvoltarea municipiului Bistrița ca un centru urban cu rol important în rețeaua națională de transport, ce dispune de legături optime pe cale rutieră și feroviară atât la nivel național, cât și la nivel regional, județean și periurban. Accentul cade pe dezvoltarea mijloacelor de transport prietenoase cu mediul, cu emisii foarte reduse, ce vor permite un impact cât mai mic spre 0 asupra mediului înconjurător, precum și pe dezvoltarea infrastructurii și a dotărilor conexe pentru încurajarea deplasărilor nemotorizate și conturarea municipiului ca un oraș de 15-minute.

În acest context, intervențiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv vizează mai multe paliere relevante, precum extinderea infrastructurii majore și o mai bună conectare la rețeaua națională de transport, rețeaua rutieră existentă, dezvoltarea serviciilor de transport public local și periurban, extinderea rețelei de piste de biciclete, amenajarea coridoarelor de mobilitate urbană durabilă, revitalizarea zonei centrale sau managementul eficient al traficului și al parcărilor din municipiu.

Totodată, proiectele propuse prin intermediul acestui obiectiv vor contribui la dezvoltarea sustenabilă a mobilității și transportului la nivel local, la educare și conștientizarea populației cu privire la mobilitatea sustenabilă, precum și la o eficientizare și creștere a accesibilității la nivel local.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice și direcții de acțiune:

OS4.1. ACCESIBILITATE RIDICATĂ LA NIVEL NAȚIONAL ȘI REGIONAL, ASIGURÂND SUB 90 MINUTE PÂNĂ LA CEL MAI APROPIAT POL DE CREȘTERE

D4.1.1. Extinderea și optimizarea legăturilor de infrastructură rutieră majoră

D4.1.2. Modernizarea infrastructurii feroviare ce străbate municipiul

²³⁴ Media la data elaborării analizei, pe baza răspunsurilor la chestionare, este de 43.03%

OS4.2. INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ SIGURĂ ȘI PERFORMANTĂ, CE ASIGURĂ ZERO PERSOANE DECEDATE ÎN ACCIDENTE DE TRAFIC LA NIVELUL ANULUI 2030

D4.2.1. Modernizarea și optimizarea infrastructurii rutiere din municipiu

D4.2.2. Dezvoltarea infrastructurii rutiere în zonele de expansiune urbană și în localitățile componente ale UAT-ului

D4.2.3. Optimizarea transportului de marfă pe teritoriul municipiului

OS4.3. TRANSPORT PUBLIC ATRACTIV, CU EMISII REDUSE, CE ASIGURĂ LEGĂTURI OPTIME LA NIVEL LOCAL ȘI PERIURBAN, TOTALIZÂND PESTE 15% DIN NUMĂRUL DEPLASĂRILOR ÎN 2030

D4.3.1. Dezvoltarea serviciilor de transport public pe cale ferată către zona periurbană a municipiului

D4.3.2. Extinderea și creșterea atractivității serviciilor de transport public local

D4.3.3. Dezvoltarea intermodalității la nivelul municipiului

OS4.4. INFRASTRUCTURĂ EXTINSĂ ȘI ATRACTIVĂ PENTRU DEPLASĂRI NEMOTORIZATE, UNDE DEPLASĂRILE REALIZATE CU BICICLETA TOTALIZEAZĂ PESTE 15% DIN NUMĂRUL DEPLASĂRILOR ÎN 2030

D4.4.1. Promovarea mobilității active

D4.4.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii pietonale

D4.4.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii și serviciilor pentru mersul cu bicicleta

OS4.5. MANAGEMENT EFICIENT AL TRAFICULUI ȘI AL PARCĂRII LA NIVEL LOCAL, GENERÂND 1 MIL €/ AN ÎNCASAȚI DIN PARCARE REINVESTIȚI ÎN PROIECTE DE MOBILITATE ÎN 2030

D4.5.1. Dezvoltarea sistemului de management al traficului în vederea prioritizării mijloacelor de transport mai prietenoase cu mediul

D4.5.2. Dezvoltarea și optimizarea stocului de parcări în municipiu

D4.5.3. Gestiune eficientă a parcării la nivel local

D4.5.4. Digitalizarea serviciilor de transport din municipiu

OBIECTIVUL STRATEGIC 5 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – UN MUNICIPIU REZILIENT, EFICIENT DIN PUNCT DE VEDERE

ENERGETIC ȘI CU UN CADRU URBAN ATRACTIV PENTRU LOCUITORI

Obiectivul strategic abordează principalele nevoi identificate la nivelul municipiului Bistrița în ceea ce privește calitatea mediului, managementul schimbărilor climatice și asigurarea infrastructurii tehnico-edilitară. Primul obiectiv specific răspunde problemelor privind asigurarea eficienței energetice la nivel municipal, atât în ceea ce privește fondul construit (blocuri de locuințe, clădiri publice), cât și în ceea ce privește sistemul de iluminat public. Al doilea obiectiv specific vizează disfuncțiile identificate cu privire la infrastructura de alimentare cu apă și canalizare (modernizarea și extinderea rețelelor), rețeaua de alimentare cu gaze naturale (inclusiv introducerea rețelelor în localitățile nedeservite în prezent), gestiunea deșeurilor și decontaminarea zonelor cu probleme semnificative de degradare a mediului (situri contaminate și potențial-contaminate). Al treilea obiectiv specific caută să valorifice potențialul determinat de elementele de cadru natural din municipiul Bistrița, asigurând în același timp protecția zonelor construite față de riscurile de inundații și alunecări de teren, precum și extinderea suprafețelor de spații verzi publice.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice și direcții de acțiune:

OS5.1. TRANZIȚIE ACCELERATĂ CĂTRE UN MUNICIPIU NEUTRU DIN PUNCT DE VEDERE CLIMATIC SPRIJINITĂ DE O REDUCERE CU 20% A NUMĂRULUI DE TONE CO₂/LOCUIITOR PÂNĂ ÎN 2030

- D5.1.1. Eficientizarea energetică a fondului construit rezidențial
- D5.1.2. Eficientizarea energetică a fondului construit - clădiri publice
- D5.1.3. Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public
- D5.1.4. Încurajarea producerii și utilizării energiei din surse alternative
- D5.1.5. Dezvoltarea capacității de management energetic ce sprijină tranziția verde a municipiului

OS5.2. INFRASTRUCTURĂ MODERNĂ CE SPRIJINĂ DEZVOLTAREA UNUI MEDIU URBAN SĂNĂTOS ȘI ASIGURĂ UN GRAD DE ACOPERIRE CU REȚELE DE UTILITĂȚI DE PESTE 95% PÂNĂ ÎN 2030

- D5.2.1. Modernizarea și extinderea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare
- D5.2.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelelor de alimentare cu gaze naturale
- D5.2.3. Reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelelor de alimentare cu energie electrică
- D5.2.4. Dezvoltarea rețelei de telecomunicații
- D5.2.5. Îmbunătățirea sistemului local de gestionare a deșeurilor
- D5.2.6. Decontaminarea zonelor cu probleme semnificative de degradare a calității mediului

OS5.3. 5 KM DE REȚEA ALBASTRĂ-VERDE PROTEJATĂ ȘI VALORIFICATĂ PÂNĂ ÎN 2030, CE DETERMINĂ O REZILIENȚĂ CLIMATICĂ CRESCUTĂ

- D5.3.1. Reabilitarea și extinderea suprafețelor de spații verzi publice în Municipiul Bistrița.
- D5.3.2. Protecția împotriva riscurilor naturale, în special prin utilizarea soluțiilor bazate pe natură.

D5.3.3. Valorificarea rețelei hidrografice din Municipiul Bistrița.

OS 5.4 BIODIVERSITATE ȘI GEODIVERSITATE PROTEJATE, CONSERVATE ȘI VALORIFICATE

D5.4.1. Evaluarea patrimoniului natural și constituirea unei rețele coerente de arii naturale protejate

D5.4.2. Refacerea ecosistemelor acvatice și terestre

OBIECTIVUL STRATEGIC 6 - MUNICIPIUL BISTRITĂ – O ADMINISTRAȚIE LOCALĂ DESCHISĂ, TRANSPARENTĂ, INCLUSIVĂ ȘI CU POLITICI PUBLICE FUNDAMENTATE PE COLABORAREA CU TOȚI CETĂȚENII SĂI

Obiectivul răspunde nevoilor instituției în ceea ce privește îmbunătățirea mediului intern de lucru (managementul resursei umane, sustenabilitate financiară și proceduri și sisteme de lucru) și extern (creșterea implicării cetățenilor în procesele de decizie de la nivel local). Cele două componente susțin viziunea și obiectivele asumate de municipalitate la orizontul anului 2030. Aceste atribute sunt esențiale pentru a facilita o dezvoltare sustenabilă a municipiului și pentru a menține un grad de satisfacție ridicat al cetățenilor vizavi de guvernarea locală.

Astfel, în contextul în care municipiul Bistrița se află într-o regiune cu un ritm de dezvoltare ridicat, capacitatea administrativă crescută va reprezenta un avantaj în competiția cu celelalte centre urbane. Pentru a-și atinge cu succes acest obiectiv strategic, administrația locală trebuie să susțină un mediu de lucru eficient, bazat pe performanță, competență și etică, respectiv să dezvolte și să promoveze acele mecanisme de inovare și guvernare deschisă care pot proiecta orașul ca un model de dezvoltare sustenabilă, verde și inteligentă, și pot susține adaptarea la provocările transformării digitale și tranziției energetice.

Transparența, deschiderea și inovația vor fi în centrul abordării strategice, și vor contribui la valorificarea oportunităților oferite de Planul Național de Redresare și Reziliență și noul Cadru Financiar Multianual 2021-2027. Totodată, va continua procesul de facilitare și dezvoltare de parteneriate cu actorii resursă de la nivel local (societate civilă, mediul academic, mediul de afaceri) pentru a răspunde eficient problemelor și provocărilor identificate la nivelul municipiului.

Obiectivul strategic va fi detaliat prin următoarele obiective specifice/ subobiective și direcții de acțiune:

OS6.1. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ SPORITĂ PENTRU A SUSȚINE POTENȚIALUL DE DEZVOLTARE ȘI COMPETITIVITATEA MUNICIPIULUI BISTRITĂ PRIN SIMPLIFICARE, ADAPTAREA ȘI COORDONAREA PROCESELOR ȘI SISTEMELOR INTERNE PÂNĂ ÎN 2030

D6.1.1. Ajustarea strategiei de resurse umane, procedurilor interne de lucru și politicii de formare în funcție de obiectivele strategice ale instituției și de nevoile raportate de personal

D6.1.2. Implicare crescută a personalului în dezvoltarea planurilor, strategiilor și obiectivelor de la nivelul instituției.

D6.1.3. Îmbunătățirea continuă a managementului resurselor financiare și planificării financiare.

D6.1.4. Competitivitate crescută și creștere economică. Dezvoltarea unei politici de investiții urmărind prioritățile și oportunităților noilor exerciții financiare în perioada 2021-2027

OS6.2. NOI INSTRUMENTE SI MECANISME CARE SĂ SUSȚINĂ O GUVERNARE DESCHISĂ, TRANSPARENTĂ, INCLUSIVĂ ȘI RESPONSABILĂ SPRIJINITE DE O ALOCARE PROGRESIVĂ DE PÂNĂ LA 2% DIN BUGET/ ANUAL PENTRU PROIECTE ALE COMUNITĂȚII PÂNĂ ÎN 2030

D6.2.1. Participare extinsă a cetățenilor, mediului de afaceri și asociațiilor legal constituite în procesele de consultare și de decizie de la nivel local

D6.2.2. Transparență extinsă: îmbunătățirea calității datelor publice și creșterea gradului de conformare față de standardele privind afișarea din oficiu a informațiilor de interes. Pilotarea publicării datelor publice în format deschis

D6.2.3. Extinderea serviciilor de guvernare electronică și serviciilor publice electronice disponibile

OS6.3. CAPACITATE ÎMBUNĂȚITĂ A ADMINISTRAȚIEI PUBLICE DE A RĂSPUNDE ȘI A SE ADAPTA TRANSFORMĂRILOR DIGITALE ÎN DESFĂȘURARE, SUSȚINUTĂ DE UN SISTEM INFORMATIC INTEGRAT ȘI COMPETENȚELE DIGITALE MEDII SAU AVANSATE ALE 100% DIN PERSONAL PÂNĂ ÎN 2030

D6.3.1. Dezvoltarea de noi strategii, instrumente și programe de formare pentru sporirea competențelor digitale ale personalului

D6.3.2. Îmbunătățirea standardelor de securitate privind protecția datelor și sistemelor operate de instituție

7. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

OBIECTIVUL STRATEGIC 1 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU REGIONAL ANTREPRENORIAL ȘI INOVATOR CE SPRIJINĂ TRANZIȚIA INDUSTRIALĂ ȘI DEZVOLTAREA BAZATĂ PE COOPERARE ȘI COMPETENȚĂ

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷
OBIECTIV STRATEGIC 1 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU REGIONAL ANTREPRENORIAL ȘI INOVATOR CE SPRIJINĂ TRANZIȚIA INDUSTRIALĂ ȘI DEZVOLTAREA BAZATĂ PE COOPERARE ȘI COMPETENȚĂ								
OS1.1. CENTRU ANTREPRENORIAL REGIONAL, ATRACTIV ȘI DESCHIS, CU PESTE 25% COMPANII NOU ATRASE SAU ÎNFIINȚATE PÂNĂ ÎN 2030								
D1.1.1. Sprijinirea antreprenoriatului ca alternativă de carieră								
1	iNOVAre@Bistrita2030- Incubator inovativ de afaceri	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	25,000,000	5,054,181	2022-2027	POR NV 2021-2027 PNRR	Proiect prioritar

²³⁵ Idee / În implementare / SF / PT / Licitatie / Evaluare proiect / Cerere de finanțare / Procedură simplificată / DALI

²³⁶ 1 EUR = 4.9 lei

²³⁷ Proiect prioritar (lista scurtă de proiecte) / Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷
2	Parc pentru specializare inteligentă complementar Parcului Industrial (Centru de specializare inteligentă și dezvoltare a antreprenoriatului - BisBiz). Sunt avute în vedere intervenții pentru susținerea sectoarelor economice de specializare inteligentă prioritare la nivel regional, conform RIS3. Investiția va contribui la creșterea numărului de întreprinderi inovative în regiune, inclusiv prin asigurarea accesului la tehnologii noi, alinierea la standardele Industriei 4.0 și standardele economiei sustenabile, inclusiv economia circulară	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	15,000,000	3,032,508	2022-2027	POR NV 2021-2027 PNRR	Proiect prioritar
3	Stimularea antreprenoriatului prin cofinanțarea, pe bază de apel de proiecte, a organizațiilor specializate în oferirea de servicii pentru antreprenori (educație antreprenorială pentru tineri, servicii de incubare/ asistență start-up/ accelerare, finanțare pentru debut ("seed-funding"), înființarea de instrumente de capital de risc)	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	5,000,000	1,020,408	2023-2027	Buget local, fonduri private	Proiect prioritar
4	Stimularea antreprenoriatului creativ prin acordarea de microgranturi tinerilor și artiștilor/creativilor care generează proiecte și inițiative ce valorifică elementele locale de patrimoniu, cultură, resursele turistice, etc. în urma organizării unor concursuri de idei	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	4,000,000	816,327	2023-2027	Buget local, fonduri private	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷
5	Crearea de parteneriate, în special în colaborare cu universitățile locale, pentru creșterea atractivității carierei antreprenoriale în rândul tinerilor, ca alternativă viabilă pentru angajare pentru tinerii cu spirit antreprenorial	PM Bistrița, UBB/UT	Idee	50,000	10,204.08	2023-2027	Buget local, fonduri private	Proiect prioritar
D1.1.2. Întărirea colaborării intersectoriale și multi-nivel pentru valorificarea economică a resurselor locale								
1	Organizarea de concursuri de soluții inovatoare și hackathoane și finanțarea/ implementarea proiectelor cu potențial în rândul IMM-urilor și microîntreprinderilor / studenților / ONG-urilor / tinerilor privind îmbunătățirea serviciilor/infrastructurii publice de tip Smart City - cel puțin un eveniment anual	PM Bistrița, ONG-uri locale	Idee	1,000,000	204,081.63	2023-2027	Buget local, parteneri privați, EIT, alte surse	Proiect prioritar
2	Platformă online de open innovation și de co-creare pentru stimularea ideilor inovatoare, dedicată mai ales startup-urilor	PM Bistrița	Idee	150,000	30,612.24	2024-2027	Buget local, POR 2021-2027, POCIDIF 2021-2027, parteneri privați, alte surse	Proiect prioritar
3	Sprrijin tehnic și administrativ acordat investitorilor pentru reconversia funcțională a construcțiilor nefuncționale din municipiu. Proiectul urmărește identificarea și facilitarea accesului la clădiri care pot găzdui spații de co-working și evenimente pentru antreprenori, mici expoziții etc. pentru sprijinirea	PM Bistrița	Idee	100,000	20,408.16	2023-2027	Buget local	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷
	antreprenorilor din domeniile ICC / HoReCa / Turism							
	Elaborarea politicii de dezvoltare economică, competitivitate, inovare	PM Bistrița, universități, parteneri privati	Idee	147,000	30,000.00	2023-2027	Bugetul local, alte surse	Proiect prioritar
OS1.2. MEDIU FAVORABIL DEZVOLTĂRII TUTUROR COMPANIILOR, ORIENTAT CĂTRE DOMENIILE VIITORULUI, CE ASIGURĂ UN CÂȘTIG MEDIU SALARIAL NET PESTE MEDIA NAȚIONALĂ (LA NIVELUL ANULUI 2030)								
D1.2.1. Sprijinirea activă a companiilor în toate etapele de dezvoltare								
1	Stabilirea unei agende de evenimente naționale și internaționale de afaceri și promovare (expoziții, târguri etc.) și participarea unei delegații din partea municipiului Bistrița în vederea stabilirii de noi contacte și promovare ca destinație de investiții	PM Bistrița, CCIBN	Idee	200,000	40,816.33	2023-2027	Buget local	Proiect prioritar
2	ExpoBis – Centru multifuncțional pentru expoziții și conferințe - În vederea asigurării unui spațiu propice pentru organizarea de expoziții, târguri tematice și conferințe, așa cum există în orice oraș cu ambiții de dezvoltare economică, se impune realizarea unui Centru multifuncțional pentru expoziții și conferințe. Acest proiect este necesar pentru comunitatea de afaceri, dar și pentru evenimente cu caracter științific, cultural sau pe diverse alte zone tematice	PM Bistrița	Idee	5,000,000	1,020,408.16	2022-2025	Buget local, parteneri privați, alte surse	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷
3	Înființarea unui birou dedicat sprijinirii internaționalizării IMM-urilor cu potențial de dezvoltare (include educare cu privire la activitatea de internaționalizare, facilitează match-making cu actori din piețe globale, vizite de lucru, schimburi de experiență, etc) – în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie	PM Bistrița, CCIBN	Idee	350,000	71,428.57	2023-2025	Buget local, POR 2021-2027, parteneri privați, alte surse	Proiect prioritar
4	Dezvoltarea unui centru logistic pentru întreprinderile și producătorii din lanțul de valoare agricol din județul Bistrița pentru toate domeniile relevante (cultivarea plantelor, creșterea animalelor, pomicultură) pentru facilitarea accesului pe piață, promovare comună, partajare a canalelor de distribuție, încheierea de parteneriate	PM Bistrița împreună cu parteneri privați	Idee	2,450,000	500,000.00	2023-2027	Buget local, POR 2021-2027, parteneri privați, alte surse	Proiect prioritar
5	Sprijinirea dezvoltării infrastructurii de tip cercetare-dezvoltare	PM Bistrița, parteneri privați, universități	Idee	980,000	200,000.00		Buget local, POR 2021-2027, parteneri privați, alte surse	Proiect prioritar
6	Sprijinirea dezvoltării în domenii precum industriile creative și serviciile inovatoare	PM Bistrița, parteneri privați, universități	Idee	2,450,000	500,000.00		Buget local, POR 2021-2027, parteneri privați, alte surse	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷	
7	Încurajarea înființării în localitățile componente a unor unități de producție de alimente ecologice (sere, solarii, ciupercării, etc.)	PM Bistrița		245,000	50,000.00		buget local, alte surse	Proiect prioritar	
D1.2.2. Promovarea ca destinație atractivă pentru investiții									
1	Maparea și inventarierea terenurilor disponibile pentru investiții la nivelul municipiului	PM Bistrița	Idee	200,000	40,816.33	2022-2023	Buget local / POR 2021-2027	Proiect prioritar	
2	Dezvoltarea unei platforme de promovare a municipiului Bistrița ca destinație de investiții, cuprinzând elemente privind disponibilitatea parcelor de teren în manieră interactivă, dotări, facilități, accesibilitate, oportunități de colaborare cu alți actori locali. Aceasta ar servi și drept element de branding și promovare locală	PM Bistrița, Business Park	Idee	150,000	30,612.24	2023-2027	Buget local / POR 2021-2027	Proiect prioritar	
D1.2.3. Crearea unui cadru de dialog strategic și operațional la nivelul municipiului									
1	Înființarea unor grupuri de lucru sectoriale / transversale pentru facilitarea dialogului între actorii locali relevanți cu privire la valorificarea oportunităților de dezvoltare economică; animarea acestora periodic / organizare întâlniri de lucru și agendă / elaborare obiective și KPIs	PM Bistrița, actorii economici, alți actori relevanți	Idee	50,000	10,204.08	2022-2027	Buget local	Proiect prioritar	

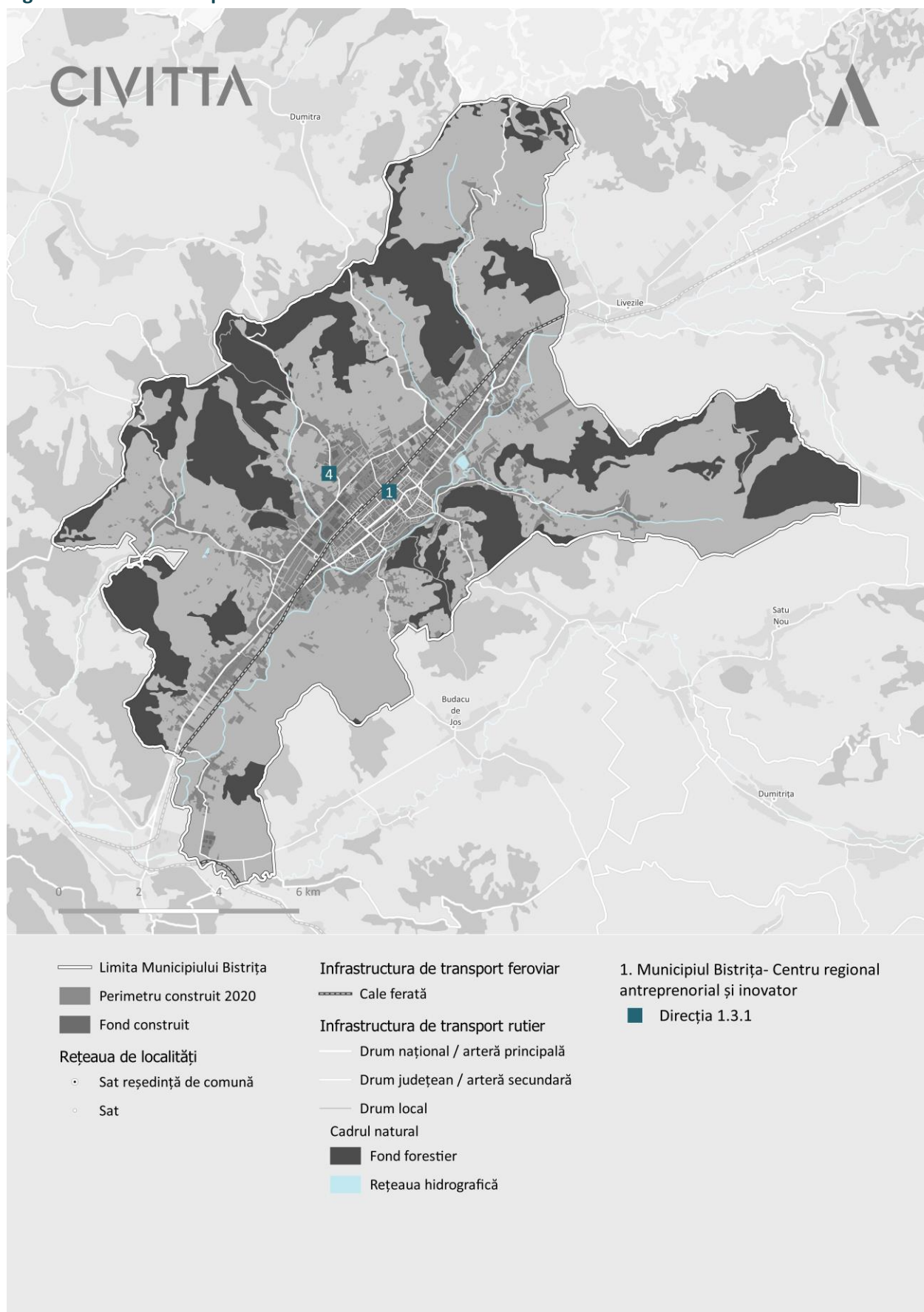
NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷
2	Crearea unui grup de lucru dedicat consolidării parteneriatelor între actorii interesați la nivel local, în special pentru creșterea nivelului de calificare al forței de muncă, cu AJOFM, licee tehnologice și vocaționale, universitățile locale	PM Bistrița, actorii economici, alți actori relevanți	Idee	50,000	10,204.08	2022-2027	Buget local	Proiect prioritar
3	Crearea zonei metropolitane Bistrița			490,000	100,000.00	2022-2027	Buget local	Proiect prioritar
OS1.3. CENTRU REGIONAL DE COMPETENȚĂ BAZAT PE COOPERARE INTERSECTORIALĂ, CU O CREȘTE DE PESTE 20% A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PÂNĂ ÎN 2030								
D1.3.1. Sprijinirea colaborării între actorii locali pentru dezvoltarea resurselor de muncă								
1	Înființarea unui centru de consiliere / pregătire direcționat către domeniile tehnice în cadrul UBB / UT	PM Bistrița, UBB, UT	Idee	1,000,000	204,081.63	2023-2024	Buget local	Proiect prioritar
2	Elaborarea unei strategii de atragere și retenție a forței de muncă în municipiu prin colaborarea dintre AJOFM, companiile mari, ISJ, universități, PM Bistrița	PM Bistrița, AJOFM, ISJ	Idee	400,000	81,632.65	2022-2023	Buget local	Proiect prioritar
3	Bistrița Electromobility and Circular Economy Hub (BECEH) - cercetare industrială aplicată (UT și companiile din domeniu) - oferirea de servicii de business intelligence în domeniul electromobilității - facilitarea educației profesionale continue - spații de co-working - asistență la finanțare	PM Bistrița împreună cu partnerii privați (Rombat), CJ BN, CCIBN, UT, UBB	Idee			2023-2027	POR Nord-Vest 2021-2027	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁵	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR) ²³⁶	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE ²³⁷
4	Facilitarea dezvoltării de parteneriate între Liceul Agricol și producătorii locali / alți actori relevanți din lanțul de valoare agricol	PM Bistrița, ISJ, actorii economici, alți actori relevanți	Idee	50,000	10,204.08	2023-2027	Buget local	Proiect prioritar

Figura 218 Localizarea proiectelor aferente O1

OBIECTIVUL STRATEGIC 2 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU URBAN ATRACTIV CU PESTE 100.000 LOCUITORI CE DISPUNE DE SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE PERFORMANTE ȘI ASIGURĂ O CALITATE RIDICATĂ A LOCUIRII

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE	
OBIECTIVUL STRATEGIC 2 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU URBAN ATRACTIV CU PESTE 100.000 LOCUITORI CE DISPUNE DE SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE PERFORMANTE ȘI ASIGURĂ O CALITATE RIDICATĂ A LOCUIRII									
OS2.1. SERVICII MEDICALE ȘI INFRASTRUCTURĂ SANITARĂ DE CALITATE CE ASIGURĂ O BUNĂ DESERVIRE LA NIVEL JUDEȚEAN ȘI O SATISFAȚIE A UTILIZATORILOR DE PESTE 70% PÂNĂ ÎN 2030									
D2.1.1 Reabilitarea, dotarea și modernizarea infrastructurii sanitare existente									
1	Modernizare și dotarea unităților medicale publice existente, în vederea eficientizării serviciilor medicale și a creșterii accesului populației la serviciile oferite. Modernizarea și dotarea Centrului de permanență din municipiul Bistrița	UAT Bistrița/partener Bistrița	Mun. - CJ	Idee	6,000,000	29,400,000	2023-2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1, Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 4, POR N-V Prioritatea 3, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Proiect prioritar
2	Creșterea accesibilității serviciilor medicale pentru persoanele vulnerabile, prin asigurarea de cabinete medicale și cabinete stomatologice în școlile din municipiul Bistrița, în special în	UAT Mun. Bistrița/ISJ		Idee	3,000,000	14,700,000	2023-2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1, Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 4,	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE	
	zonele cu populație care trăiește în condiții de marginalizare						Fonduri naționale, Buget local, Alte surse		
3	Creșterea capacității sistemului medical pentru furnizarea de servicii de preluare și transport a pacienților imobilizați și parțial imobilizați (cazuri care nu constituie urgențe), în vederea acordării de servicii medicale, prin dotarea cu echipamente și personal	UAT Bistrița/partener Bistrița	Mun. Bistrița - CJ	Idee	5,000,000	24,500,000	2023-2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1, Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 1, Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 6, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Proiect prioritar
D2.1.2 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor medicale de calitate și a personalului calificat									
1	Proiect de asigurare a prevenției prin stimulare a vizitelor medicale la domiciliu, în special în cazul persoanelor vârstnice și a persoanelor cu dizabilități	UAT Mun. Bistrița în parteneriat cu CJ		Idee	3,000,000	14,700,000	2023-2027	Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 3, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
2	Înființarea la Bistrița în parteneriat cu o universitate de medicină a unui program de rezidențiat pentru medici și de specializare pentru asistente medicale pe medicina de urgență aeropurtată	CJ/UAT Mun. Bistrița/Universitate - parteneriat cu CJ	Idee	800,000	3,920,000	2023-2027	Programul Operațional Educație, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
3	Creșterea accesului populației la servicii medicale prin înființarea de cabinete medicale școlare și creșterea numărului de medici în zonele slab deservite de pe raza municipiului	UAT Mun. Bistrița în parteneriat cu CJ	idee	5,000,000	24,500,000	2023-2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1, Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 1, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Proiect prioritar
4	Introducerea și dezvoltarea serviciilor de consiliere specifice pacienților oncologici atât din punct de vedere al stării emoționale cât și al strategiei nutriționale. Creare de servicii de prevenție a bolilor cronice netransmisibile (NCDS) prin servicii de autotestare și campanii de conștientizare	UAT Mun. Bistrița în parteneriat cu CJ	idee	3,000,000	14,700,000	2023 - 2027	Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 3, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

D2.1.3 Educarea populației în ceea ce privește sănătatea prin măsuri de promovare la nivel individual și organizațional

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
1	Creșterea capacității sistemului medical, la nivel de municipiu, pentru implementarea de campanii de conștientizare pentru prevenția bolilor și pentru adoptarea unui stil de viață sănătos	UAT Mun. Bistrița	Idee	800,000	3,920,000	2023-2027	Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 3, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
2	Promovarea sportului, a exercițiilor fizice și a formelor active de deplasare, precum mersul pe jos, alergatul și ciclismul prin proiectarea adecvată a spațiilor publice, prin campanii de informare și evenimente publice. Campanii de informare, educație și instruire, dedicate cetățenilor, în vederea educării obiceiurilor de viață sănătoasă	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	150,000	735,000	2023-2030	Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 2, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
3	Program de informare a cetățenilor privind utilizarea corectă a serviciilor medicale disponibile la nivelul municipiului și de îmbunătățire și eficientizare a relației acestora cu principalele instituții furnizoare de servicii medicale, prin implementarea de campanii de informare. Facilitarea accesului la informații medicale ușor de înțeles pentru cetățeni prin	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	150,000	735,000	2023-2030	Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 2, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	implementarea de campanii de informare							
OS2.2. ACCES SPORIT LA SERVICII SOCIALE ȘI LA ALTE OPORTUNITĂȚI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A CALITĂȚII VIEȚII PENTRU PERSOANELE VULNERABILE, CE SPRIJINĂ O REDUCERE CU 2% A NUMĂRULUI DE PERSOANE AFLATE ÎN RISC DE SĂRĂCIE ȘI EXCLUZIUNE SOCIALĂ PÂNĂ ÎN 2030								
D2.2.1. Asigurarea de servicii sociale destinate persoanelor vârstnice								
1	Creearea unei baze de date/evidențe la nivel de municipiu, privind persoanele vârstnice aflate în situație de risc	UAT Mun. Bistrița/DGASPC/ONG	Idee	150,000	735,000	2022 - 2023	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 6/Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
2	Realizarea unui studiu la nivel municipal pentru identificarea situației și a nevoilor persoanelor vârstnice și cu dizabilități în vederea creșterii calității vieții acestora precum și asigurarea condițiilor pentru îmbătrânire activă și viață demnă	UAT Mun. Bistrița	Idee	25,000	122,500	2022-2027	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 6/Bugetul local, Alte surse	Proiect prioritar
3	Crearea de Centre de zi pentru persoane vârstnice, care oferă servicii de îmbătrânire activă și incluziune socială. Multiplicarea în celelalte zone rezidențiale ale municipiului	UAT Mun. Bistrița	Idee	1,233,513	6,101,449	2022 - 2027	PNRR, POIDS, buget local, alte surse	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	Bistrita, a centrului de zi realizat in exercitiul 2014-2020 pe str. O.Goga.							
4	Dezvoltarea serviciilor integrate de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice	UAT Mun. Bistrița	Idee	500,000	2,450,000	2022 - 2027	PNNR, Componenta C13, Investiția I4/Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 6 /Bugetul local	Lista lungă de proiecte
5	Înființarea de locuințe protejate Sigmoid	UAT Mun. Bistrița	Elaborare DTE				POIDS 2021-2027, alte surse	Proiect prioritar
6	Implementarea unei campanii de comunicare ce vizează populația municipiului, cu scopul creșterii gradului de conștientizare privind nevoia de implicare a populației pentru îngrijirea persoanelor vârstnice în cadrul familiei	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	100,000	490,000	2022-2023	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

D2.2.2. Asigurarea de servicii sociale destinate copilului și/sau familiei

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
1	Realizarea unui studiu, la nivelul mun. Bistrița, privind copiii care au abandonat învățământul primar în vederea conceperii și adaptării de programe de reintegrare a acestora în cadrul sistemului de învățământ	UAT Mun. Bistrița, ISJ, ONG	Idee	75,000	367,500	2022 - 2023	Programul Operațional Educație și Ocupare, Prioritatea 3 /Bugetul local, Alte surse	Proiect prioritar
2	Înființare centru multifuncțional de servicii dedicat victimelor violenței în familie	Clubul Lions Bistrita, Asociația AFI Pro familia, PM Bistrița	Idee	2,000,000	9,800,000	2022 - 2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1/ Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 5 /Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
3	Construirea de locuințe de necesitate dedicate victimelor violenței în familie	UAT Mun. Bistrița	Idee	3,000,000	14,700,000	2022 - 2027	Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 8.1., Bugetul local, Alte surse	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
4	Înființarea/dezvoltarea serviciilor de recuperare bio-psiho-socială pentru victimele violenței în familie, pentru depășirea situației de risc, prelucrarea traumelor și favorizarea integrării sociale	UAT Mun. Bistrița	Idee	500,000	2,450,000	2022 - 2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1/ Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 5 /Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
5	Creare Centru multifuncțional și tip respiro, de furnizare complex de servicii (recuperare și terapie, tratament, medicație, consiliere, campanii de informare) pentru copilul cu dizabilități	UAT Mun. Bistrița	Idee	2,500,000	12,250,000	2022 - 2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1/ Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 5 /Bugetul local, Alte surse	Proiect prioritar
D2.2.3. Asigurarea de servicii sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități								
1	Creare Centru de tip respiro și centru de zi pentru persoane cu dizabilitati	UAT Mun. Bistrița	Idee	707,429	3,499,228	2022 - 2023	PNRR, POIDS, buget local, alte surse	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
2	Înființarea unei întreprinderi sociale de inserție care să creeze locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități	UAT Mun. Bistrița	Idee	250,000	1,225,000	2022 - 2023	POR 2021 - 2027, Prioritatea 1/ Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1/ Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
3	Program de mediere pe piața muncii și sprijinire a accesului la angajare pentru persoanele cu dizabilități	UAT Mun. Bistrița	Idee	300,000	1,225,000	2022 - 2027	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 6/Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
4	Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele cu dizabilități.	UAT Mun. Bistrița	Idee	500,000	2,450,000	2022 - 2027	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 7/Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
5	Înființarea de locuințe protejate pentru persoanele cu dizabilități	UAT Mun. Bistrița	Idee	5,000,000	24,500,000	2022 - 2027	Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 8.1., Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
6	Proiect de formare a asistenților personali profesioniști pentru persoanele cu handicap grav	UAT Mun. Bistrița	Idee	200,000	980,000	2022 - 2023	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 6/Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
D2.2.4. Asigurarea de servicii sociale pentru alte categorii sociale vulnerabile								
1	Înființarea unei caravane prin care persoanelor fără adăpost și persoanelor nevoiașe să le fie oferite săptămânal mâncare, ceai cald, haine, medicamente sau alte produse medicale, produse de igienă, păături, saci de dormit, seringi, prezervative.	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	400,000	1,960,000	2022 - 2027	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1/Bugetul local	Lista lungă de proiecte
2	Blocuri de Locuințe cu destinația de Locuințe sociale, Vișoara	UAT Mun. Bistrița	PT				BL/BS	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Blocuri de Locuințe cu destinația de Locuințe sociale, Vișoara et.II	UAT Mun. Bistrița	Executie	39334000	8027346.939		BL/BS	
4	Construire locuințe sociale	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	5,000,000	24,500,000	2022 - 2027	Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 8.1., Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
5	Construire de locuințe nZEB plus pentru tineri	UAT Mun. Bistrița/ONG	Depus spre finantare PNRR 17.05.2022	5,000,000	24,500,000	2022 - 2027	Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 8.1., Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
6	Renovare locuințe sociale	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	1,000,000	4,900,000	2022 - 2027	Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 8.1., Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
7	Înființarea și dotarea de centre medico-sociale de servicii integrate destinate furnizării de servicii de	UAT Mun. Bistrița	Idee	2,000,000	9,800,000	2023 - 2027	Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 8.1.,	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	asistență și îngrijire medicală pentru persoanele vulnerabile						Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1, Bugetul local, Alte surse/PNRR	
8	Înființarea unui centru multifuncțional destinat furnizării de servicii sociale pentru persoanele cu adicții de pe raza municipiului	UAT Mun. Bistrița	Idee	1,000,000	4,900,000	2023 - 2027	Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 8.1., Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1, Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
9	Centru de intervenție stradală	UAT Mun. Bistrița	Elaborare DTE			2023 - 2027	POIDS 2021-2027, alte surse	Proiect prioritar
	Derularea unor campanii de responsabilizare a cetățenilor cu privire la consecințele cauzate de	UAT Mun. Bistrița	Idee	1,715,000	350,000	2023 - 2027	Buget local, alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	încurajarea cerșetoriei "Nu-i îmbogăți pe cei care nu vor să muncească"							
D2.2.5. Crearea de noi servicii sociale adaptate locuitorilor din zonele marginalizate și accesibilizarea celor existente								
1	Locuințe pentru tineri marginalizați	UAT Mun. Bistrița	Proiect depus spre finanțare	440,430	2,178,543	2022 - 2025	PNRR	Proiect prioritar
2	Program de creșterea accesului la servicii medicale prin înființarea unei caravane pentru asistență medicală mobilă, care să viziteze periodic comunitățile dezavantajate, pentru testarea medicală gratuită a persoanelor vulnerabile	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	300,000	1,470,000	2022 - 2025	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1/Bugetul local	Proiect prioritar
3	Program de igienă și prevenție prin oferirea de pachete cu obiecte de igienă și contracepție pentru persoanele vulnerabile și implementarea de campanii de informare privind igiena	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	100,000	490,000	2022 - 2023	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1/Bugetul local	Proiect prioritar
4	Proiect de informare cu privire la drepturile medicale ale cetățenilor în vederea creșterii accesului la servicii medicale de bază pentru persoanele dezavantajate	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	50,000	245,000	2022 - 2023	Bugetul local/Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
							6/Bugetul local, Alte surse	
5	Caravana educației timpurii dedicată copiilor din zonele marginalizate. Asigurarea de servicii de educație parentală și educație timpurie, cu focalizare pe familiile și copiii (0 – 6 ani) din zone izolate	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	800,000	3,920,000	2022 - 2024	PNNR, Componenta C15, Investiția I2/Bugetul local	Lista lungă de proiecte
6	Program de creștere a ratei de acces și participare la educație a copiilor ante preșcolari și preșcolari din zonele marginalizate prin înființarea și operaționalizarea de servicii complementare de tip creșă/grădiniță.	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	2,500,000	12,250,000	2022 - 2024	PNNR, Componenta C15, Investiția I2. /Bugetul local	Lista lungă de proiecte
7	Proiect pentru crearea de servicii și facilități în vederea integrării copiilor (0-3 ani) în sistemul de educație timpurie și sprijinirea ocupării pe piața muncii a părinților, prin construirea unei creșe dedicate copiilor din familiile care locuiesc în zonele marginalizate.	UAT Mun. Bistrița	Idee	2,000,000	9,800,000	2022 - 2024	PNNR, Componenta C15, Reforma R2, Investiția I.1 / POR 2021 – 2027, Prioritatea 6	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
8	Creare spații pentru activități culturale/educaționale, recreative pentru comunitățile defavorizate	UAT Mun. Bistrița	Idee	1,500,000	7,350,000	2022 - 2027	Programul Operațional Educație și Ocupare, Prioritatea 3 / Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 5/Bugetul local/Fondurile norvegiene	Lista lungă de proiecte
9	Program de tip Afterschool pentru copiii aflați în risc de abandon școlar din Mun. Bistrița și localitățile componente	UAT Bistrița/ONG/ISJ Mun.	Idee	600,000	2,940,000	2022 - 2024	Programul Operațional Educație și Ocupare, Prioritatea 3 / Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 5/Bugetul local/Fondurile norvegiene	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
10	Program de tipul A doua șansă dedicat adulților din zonele marginalizate	UAT Bistrița/ONG/ISJ Mun.	Idee	300,000	1,470,000	2022 - 2025	Programul Operațional Educație și Ocupare, Prioritatea 3 / Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 5/Bugetul local/Fondurile norvegiene	Lista lungă de proiecte
11	Sprijinirea înființării unei întreprinderi sociale în vederea creării de noi locuri de muncă dedicate persoanelor din zonele marginalizate	UAT Mun. Bistrița/ ONG	Idee	300,000	1,470,000	2022 - 2023	POR 2021 – 2027, Prioritatea 1/ Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1/ Bugetul local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

OS2.3. SISTEM DE ÎNVĂȚĂMÂNT MODERN ȘI PERFORMANT, ADAPTAT NEVOILOR DE FORMARE A TINERILOR ȘI CERINȚELOR DE PE PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ, CE ASIGURĂ O SATISFAȚIE A UTILIZATORILOR DE PESTE 70% PÂNĂ ÎN 2030

D2.3.1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ preșcolar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI		GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
1	Reabilitare si modernizare Grădinița cu program prelungit nr.12 si Creșa nr.4, str. A Muresanu	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare SF	2,040,816	10,000,000	2023-2027	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	proiect prioritar
2	Reabilitare si modernizare Grădinița cu Program Prelungit "Căsuța cu povesti" str. Zimbrului, municipiul Bistrita	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare DALI	2,040,816	10,000,000	2023-2027	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	proiect prioritar
3	Reabilitare si modernizare Grădinița Dumbrava Minunata, str.Ecaterina Teodoroiu nr.4 ,municipiul Bistrita	Primăria Bistrița	Municipiului	DALI în achiziție	1,020,408	5,000,000	2023-2027	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	proiect prioritar
4	Creșterea eficienței energetice a clădirii/ Reabilitare si modernizare – Gradinita cu program prelungit nr.14-str Rodnei nr.3	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare ET+AE+DALI+PT	408,163	2,000,000.00	2022-2025	POR NV 2021-2027, PNRR	proiect prioritar
5	Reabilitare si modernizare grădinița cu program normal Vișoara, mun. Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	100,000	490,000	2024-2027	POR NV 2021-2027 P6	proiect prioritar
6	Reabilitare și modernizare imobil pentru gradinita cu program normal nr 17, str. Intrarea Castanului 2	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	1,000,000	4,900,000	2024-2027	POR NV 2021-2027 P7	proiect prioritar
7	Reabilitare și modernizare Grădinița cu program prelungit nr. 3 și Cresa nr.3, str Aleea Plaiesului	Primăria Bistrița	Municipiului	In implementare	1,501,503	7,357,363	2022-2023	POR 2014-2022	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE	
8	Dezvoltarea serviciilor de educație timpurie antepreșcolară - construirea, echiparea și operaționalizarea de creșe	Primăria Municipiului Bistrița, MDLPA	Elaborare PUZ+DTE	5,102,041	25,000,000	2022-2025	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - Subprogramul Creșe/ PNRR	proiect prioritar	
9	Cantină pentru învățământul preșcolar și primar din municipiul Bistrița- transformarea unei cantine școlare în cantină pentru cămine/creșe, unde să se desfășoare produse locale	Primăria Municipiului Bistrița	Idee			2023-2027	Buget local, alte surse	lista lungă	
D2.3.2. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de învățământ primar și secundar									
1	Reabilitare și modernizare școala gimnazială clasele V-VIII, Bulevardul Republicii, nr. 10 – Colegiul Național Andrei Mureșanu Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare DALI	2,040,816	10,000,000	2022-2025	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	proiect prioritar	
2	Reabilitare și modernizare Școala Gimnazială nr.6 Ștefan cel Mare	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare ET+AE		-	2022-2026	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	proiect prioritar	
3	Reabilitare și extindere sala mare sport - Colegiul Național Andrei Mureșanu	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare DALI	1,020,408	5,000,000	2022-2025	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	proiect prioritar	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI		GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
4	Reabilitare si modernizare Liceu cu program sportiv-Bistrita	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare AE+ET+DALI	2,040,816	10,000,000	2022-2025	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	proiect prioritar
5	Reabilitare și modernizare Scoala gimnaziala Avram Iancu	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	210,000	1,029,000	2024-2027	PNRR	proiect prioritar
6	Consolidarea si modernizarea Corpului A apartinand Colegiului National Liviu Rebreanu, Municipiul Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	În implementare	8,000,000	39,200,000	2021-2024	PNDL	proiect prioritar
7	Reabilitare și modernizare Liceul de Muzică Tudor Jarda	Primăria Bistrița	Municipiului	În implementare	2,101,911	10,299,365	2021-2024	PNDL	proiect prioritar
8	Reabilitare si modernizare Liceul teoretic Sanitar	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee			2023-2027	POR NV 2021-2027, Buget local, alte surse	
9	Reabilitare Școala Gimnazială nr.7 Vișoara, municipiul Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	183,061	897,000	2024-2027	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	lista lungă de proiecte
10	Sprijin pentru scolile din municipiul Bistrita	Primăria Bistrița	Municipiului	În implementare	2,059,030	10,089,248	2021-2022	POIM 2014-2020 – 9.1 - Consolidarea capacității de gestionare a crizei sanitare COVID-19	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI		GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE	
11	E-învățare în municipiul Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	În implementare	2,256,641	11,057,542	2021-2022	POC 2014-2020 – 2.3.3 - Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul e-educație		
12	Reabilitare și modernizare Școala Gimnazială nr. 1	Primăria Bistrița	Municipiului	În implementare	3,694,732	18,104,187	2019-2023	POR 2014-2022		
	Reabilitare Școala Generala din localitatea componenta Slatinita, municipiul Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	-		2022-2027	POR NV 2021-2027 P6	lista lungă de proiecte	
D2.3.3. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de învățământ tehnic și profesional										
1	Reabilitare și modernizare liceu tehnologic Agricol Bistrita	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare DALI	6,122,449	30,000,000	2022-2025	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	proiect prioritar	
2	Modernizarea atelierelor tehnologice din cadrul liceelor cu profil tehnic și profesional din municipiul Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	1,020,408	5,000,000	2022-2027	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15	proiect prioritar	
3	Reabilitare și modernizare "Colegiul Tehnic Grigore Moisil" Corp principal, cantină, sală de sport și atelier, Municipiul Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	În implementare	6,313,196	30,934,661	2019-2023	POR 2014-2022		

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
4	Reabilitare și modernizare Liceul Tehnologic de Servicii, Municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	În implementare	1,857,593	9,102,203	2019-2023	POR 2014-2022	
D2.3.4. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de învățământ universitar								
1	Cresterea calitatii si orientarea spre nevoile de specializare inteligentă din mediul economic local a învățământului universitar si postuniversitar si consolidarea legăturii cu învățământul preuniversitar local prin reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii educationale din extensia Bistrița a Universității Tehnice din Cluj-Napoca/	Universitatea Tehnica din Cluj-Napoca - extensia Bistrița, Consiliul Județean BN	Idee	2,040,816	10,000,000	2022-2027	POR NV 2021-2027 P6, fonduri proprii	lista lungă de proiecte
2	Construirea de cămine destinate cazării studenților	Universitatea Tehnica Cluj Napoca	Idee	1,795,918	8,800,000	2022-2027	POR NV 2021-2027 P6, fonduri proprii	lista lungă de proiecte
D2.3.5. Sistem de învățământ adaptat nevoilor de formare a tinerilor și cerințelor pe piața forței de muncă								
1	Digitalizarea unităților de învățământ în municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	1,020,408	5,000,000	2022-2027	POR NV 2021-2027 P6, buget local	proiect prioritar
2	Achiziția de teste de orientare în carieră pentru elevi	Primăria Municipiului Bistrița, unități de învățământ	Idee	20,408	100,000	2022-2027	buget local	proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Program de modernizare a dotărilor laboratoarelor didactice din unitățile de învățământ	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	1,020,408	5,000,000	2022-2027	POR NV 2021-2027 P6, buget local	lista lungă de proiecte
4	Crearea de laboratoare de educație tehnologică în cadrul unităților de învățământ din UAT Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, unități de învățământ	Idee	50,000	245,000	2022-2027	POR NV 2021-2027 P6, buget local	lista lungă de proiecte
5	Organizarea de campanii anuale de combatere a abandonului școlar	ISJ Bistrița	Idee	1,020,408	5,000,000	2022-2027	POEO 2021-2027, fonduri guvernamentale, alte surse	lista lungă de proiecte
6	Susținerea evenimentelor educative și cultural-artistice destinate tinerilor organizate de către mediul ONG	Primăria Bistrița, agenți economici, ONG-uri locale	Idee	1,020,408	5,000,000	2022-2027	Buget local, fonduri private,	lista lungă de proiecte
7	Organizarea unui târg de cariere la nivelul municipiului Bistrița	Primăria Bistrița, ISJ BN, universități, agenți economici, ONG-uri	Idee	1,020,408	5,000,000	2022-2027	Buget local, fonduri private,	lista lungă de proiecte
8	Creating a Next Generation Participatory Contest for Young People to integrate Circularity in School Curricula	Primăria Bistrița	În implementare			2022-2024	ERA NET Urban Transformation Capacities	proiect prioritar
9	Organizare eveniment anual "Zilele Educației"	Primăria Bistrița, ISJ BN, Universități, agenți economici	Idee	1,224,490	6,000,000	2022-2027	Buget local, sponsorizari, fonduri private, alte fonduri	lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
10	Amenajare spații în subsolul Centrului Cultural Municipal în vederea organizării activităților Palatului Copiilor Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, Palatul Copiilor Bistrița	Idee	-	-	2022-2024	Buget local, fonduri private, alte fonduri	lista lungă de proiecte
11	Organizarea unei campanii anuale de promovare a învățământului tehnic și profesional, inclusiv dual	ISJ Bistrița-Năsăud, agenți economici, instituții de învățământ, Primăria Municipiului Bistrița, alți actori	Idee	408,163	2,000,000	2023-2027	Buget local, fonduri private, alte fonduri	lista lungă de proiecte

OS2.4. CENTRU URBAN ATRACTIV CU O IMAGINE URBANĂ REPREZENTATIVĂ, CARE PROMOVEAZĂ O CALITATE RIDICATĂ A LOCUirii ȘI A SPAȚIILOR PUBLICE CA SUPTOR PENTRU O VIAȚĂ URBANĂ ACTIVĂ, CU PESTE 75% DINTRE CARTIERE REGENERATE PÂNĂ ÎN 2030

D2.4.1. Creșterea calității spațiilor urbane în cartierele de locuințe și dezvoltarea acestora ca nuclee secundare la nivelul municipiului

1	Regenerarea urbana a spatiilor publice degradate - zona Andrei Muresanu	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	SF în curs de elaborare	408,163	2,000,000	2022-2025	POR NV 2021-2027, Buget local, Alte surse	Proiect prioritar.
2	Regenerarea urbană a spațiilor publice degradate - zona Independentei Nord	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	SF în curs de elaborare	1,020,408	5,000,000	2022-2025	POR NV 2021-2027, Buget local, Alte surse	Proiect prioritar.
3	Regenerarea urbană a spațiilor publice degradate - zona Decebal	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	Necesar realizare SF	612,245	3,000,000	2022-2027	POR NV 2021-2027, Buget local, Alte surse	Proiect prioritar.

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
4	Regenerarea urbană a spațiilor publice degradate - zona Gării	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	Necesar realizare SF	204,082	1,000,000	2022-2027	POR NV 2021-2027, Buget local, Alte surse	Proiect prioritar.
5	Regenerarea urbană a spațiilor publice degradate- zona St.O. Iosif	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	Necesar realizare SF	204,082	1,000,000	2022-2030	POR NV 2021-2027, Buget local, Alte surse	Proiect prioritar.
6	Intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice aferente ansamblurilor de locuințe colective: amenajare spații verzi, spații de recreere, zone de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, zone desfășurare de micro-evenimente, spații pentru desfășurare de activități sportive, locuri de joacă, zone dedicate animalelor de companie, shared spaces, circulații și spații de parcare, modernizarea infrastructurii de iluminat public - Cartier Independenței Sud	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	idee	1,224,490	6,000,000	2025-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
7	Intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice aferente ansamblurilor de locuințe colective: amenajare spații verzi, spații de recreere, zone de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, zone	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	idee	612,245	3,000,000	2025-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	desfășurare de micro-evenimente, spații pentru desfășurare de activități sportive, locuri de joacă, zone dedicate animalelor de companie, shared spaces, circulații și spații de parcare, modernizarea infrastructurii de iluminat public - Cartiere ANL Strada Busuiocului							
8	Intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice aferente ansamblurilor de locuințe colective: amenajare spații verzi, spații de recreere, zone de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, zone desfășurare de micro-evenimente, spații pentru desfășurare de activități sportive, locuri de joacă, zone dedicate animalelor de companie, shared spaces, circulații și spații de parcare, modernizarea infrastructurii de iluminat public - Zona Strada Grănicerilor	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	idee	408,163	2,000,000	2026-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
9	Intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice aferente ansamblurilor de locuințe colective: amenajare spații verzi, spații de recreere, zone de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, zone desfășurare de micro-evenimente, spații pentru desfășurare de activități	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	idee	816,327	4,000,000	2027-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	sportive, locuri de joacă, zone dedicate animalelor de companie, shared spaces, circulații și spații de parcare, modernizarea infrastructurii de iluminat public - Cartier Ștefan cel Mare							
10	Intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice aferente ansamblurilor de locuințe colective: amenajare spații verzi, spații de recreere, zone de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, zone desfășurare de micro-evenimente, spații pentru desfășurare de activități sportive, locuri de joacă, zone dedicate animalelor de companie, shared spaces, circulații și spații de parcare, modernizarea infrastructurii de iluminat public - Zona Strada Ion Minulescu - Strada Constantin Roman Vivu	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	idee	306,122	1,500,000	2025-2027	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
11	Intervenții integrate de regenerare urbană a spațiilor publice aferente ansamblurilor de locuințe colective: amenajare spații verzi, spații de recreere, zone de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, zone desfășurare de micro-evenimente, spații pentru desfășurare de activități sportive, locuri de joacă, zone	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari	idee	1,020,408	5,000,000	2025-2027	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	dedicate animalelor de companie, shared spaces, circulații și spații de parcare, modernizarea infrastructurii de iluminat public - Cartier Petre Ispirescu							
12	Blocuri de Locuințe construite prin ANL, str. Subcetate -etapa IV, municipiul Bistrita	UAT Mun. Bistrița	SF	510,204	2,500,000	2021-2030	BL, BS	
13	Elaborare ghid de regenerare urbană a cartierelor de locuințe colective din municipiul Bistrița	UAT Mun. Bistrița	idee	61,224	300,000	2023-2024	Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
D2.4.2. Dezvoltarea rețelei de spații publice și spații verzi de interes comunitar								
1	Modernizarea/ reamenajarea (reamenajare peisagistică, amenajarea de spații de recreere, zone de socializare, locuri de joacă)/ dotarea cu mobilier urban și echipamente inteligente a spațiilor verzi din zonele centrală și pericentrală (Parcul Eminescu, Parcul Regele Mihai I al României, Parcul Han, Parcul Lama, Parcul BIG, Parcul "Casa Albă" Intr. Viorelelor, Piața Petru Rareș, intersecția Str. Decebal și Str. Gării)	UAT Mun. Bistrița	idee	816,327	4,000,000	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
2	Valorificarea terenurilor libere/degradate și amenajarea de spații verzi și spații publice de interes local în zonele periferice	UAT Mun. Bistrița	idee	306,122	1,500,000	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
3	Amenajarea unor puncte de interes secundare în zonele centrală și pericentrale - spații verzi și spații pietonale - în care se pot amenaja activități recreative, culturale, periodice sau permanente (intersecția Str. Bistricioarei și Str. 1 Decembrie, intersecția Str. Decebal și Str. Gării) - Realizarea unui concurs internațional de arhitectură și urbanism	UAT Mun. Bistrița	idee	408,163	2,000,000	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
4	Dotarea spațiilor publice cu mobilier urban inteligent, versatil care poate căpăta funcționalități multiple, inclusiv realizarea unui concurs de arhitectură pentru crearea unui mobilier urban cu un design reprezentativ, compatibil cu specificul diferitelor zone urbane ale municipiului Bistrița în care acesta este amplasat	UAT Mun. Bistrița	idee	204,082	1,000,000	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
5	Modernizare Piața Unirii	UAT Mun. Bistrița	idee	1,250,000	6,125,000	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
6	Modernizare Piața Petru Rareș	UAT Mun. Bistrița	idee	2,300,000	11,270,000	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
7	Extinderea Parcului Tineretului (str. Avram Iancu) spre râul Bistrița	UAT Mun. Bistrița	idee	100,000	490,000	2023-2030	POR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
8	Amenajare alei de acces, spatii verzi și locuri de joacă pe traseul DN 17 în loc. componenta Unirea – 5,5 ha	UAT Mun. Bistrița	idee	1,300,000	6,370,000	2023-2030	POR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
9	Amenajare alei de acces, spatii verzi și locuri de joacă pe traseul DN 17 în loc. comp. Vișoara – 6 ha	UAT Mun. Bistrița	idee	1,300,000	6,370,000	2023-2030	POR, Buget local, Alte surse	Lista lungă de proiecte
D2.4.3. Modernizarea și dezvoltarea sistemului de dotări comunitare adaptate cerințelor și nevoilor locuitorilor								
1	Modernizare piață agroalimentară Decebal	UAT Mun. Bistrița	Documentație tehnico-economică în curs de elaborare	2,040,816	10,000,000	2022-2025	POR, PNRR, Buget local, CNI, Alte surse	Proiect prioritar.
2	Realizarea de piețe temporare (volante/de weekend) în cartierele de locuințe colective și în localitățile componente Unirea, Sărata, Vișoara, Slătinița	UAT Mun. Bistrița	idee	163,265	800,000	2024-2030	Buget local, CNI, Alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Reconversia funcțională a unor foste puncte termice și transformarea acestora în spații comerciale, birouri, piețe agroalimentare de cartier, centre comunitare. Proiect pilot Puncte termice în cartierele Gării, Independenței Nord, Decebal, Calea Moldovei, Independenței Sud	UAT Mun. Bistrița	idee	204,082	1,000,000	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, CNI, Alte surse	Lista lungă de proiecte
4	Centru comunitar integrat	UAT Mun. Bistrița	Elaborate DTE	40,825	200,044		PNRR, alte surse	Proiect prioritar.
5	Realizarea centre comunitare integrate în noile zone de dezvoltare urbană și în localitățile Unirea, Vișoara, Sigmir, Slătinița, Sărata și Ghinda	UAT Mun. Bistrița	idee	510,204	2,500,000	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, CNI, Alte surse	Lista lungă de proiecte
6	Amenajare Piața en -gros și en detail-str Cetății	UAT Mun. Bistrița	idee			2023-2027	Buget local	Lista lungă de proiecte
7	Realizare capelă mortuară în localitatea Sigmir	UAT Mun. Bistrița	idee	112,245	550,000	2023-2024	Buget local	Lista lungă de proiecte
8	Realizarea hărții acustice a municipiului	UAT Mun. Bistrița	idee	204,082	1,000,000	2023-2024	Buget local	Lista lungă de proiecte
D2.4.4. Creșterea nivelului de siguranță a spațiilor publice și combaterea infracționalității								
1	Sistem integrat monitorizare cu inteligență artificială a zonelor de risc infracțional și contravențional	UAT Mun. Bistrița	Realizare documentație pentru	1,020,408	5,000,000	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	Proiect prioritar.

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
			contractare servicii de elaborare documentație tehnico economică					
2	Dispecerat operativ pentru ordine publica si servicii de protectie civila, str.C.D.Gherea nr.15, mun . Bistrita	UAT Mun. Bistrița	idee	102,041	500,000	2022-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse	

Figura 219 Localizarea proiectelor aferente O2 (1)

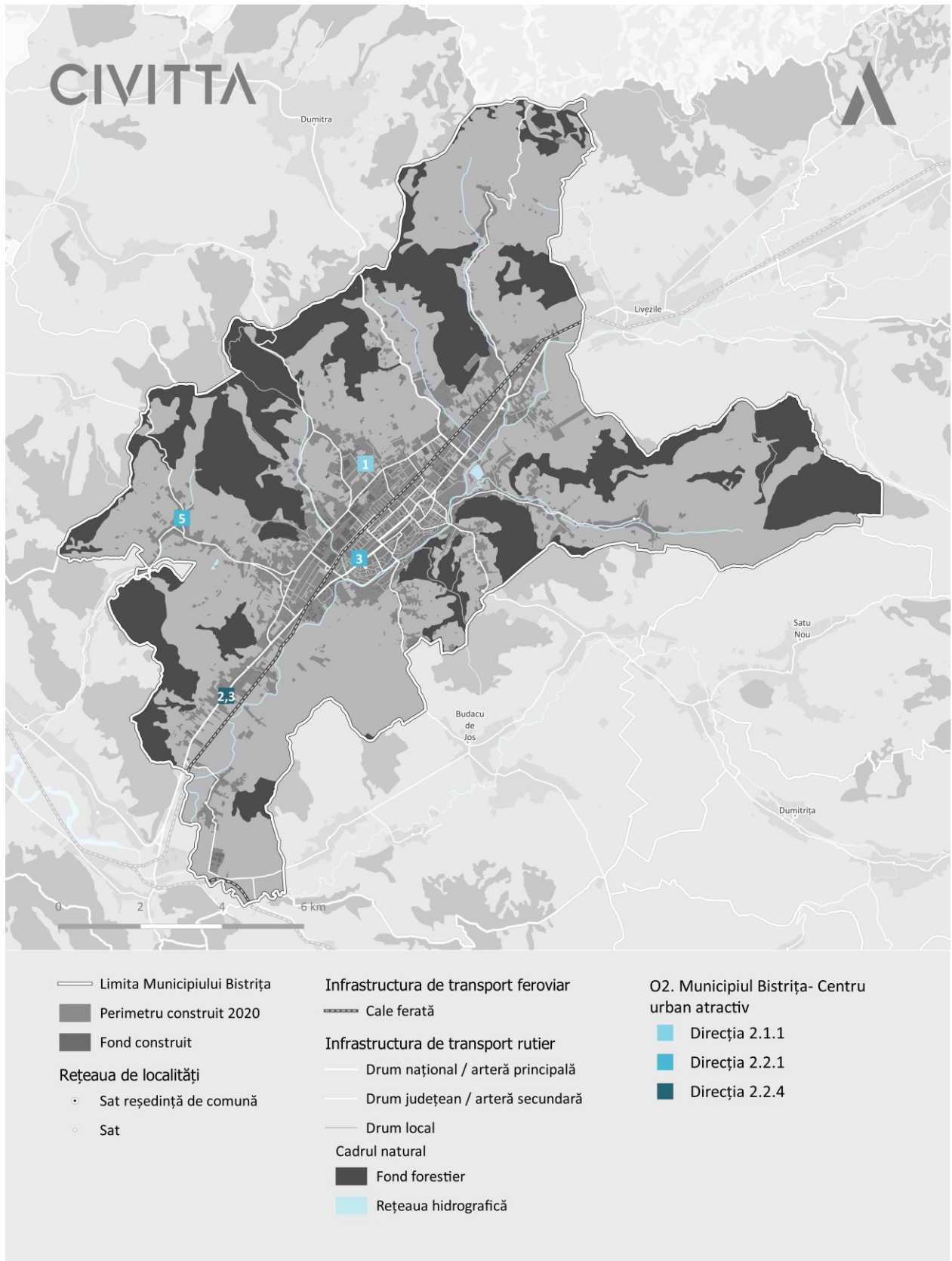

Figura 220 Localizarea proiectelor aferente O2 (2)

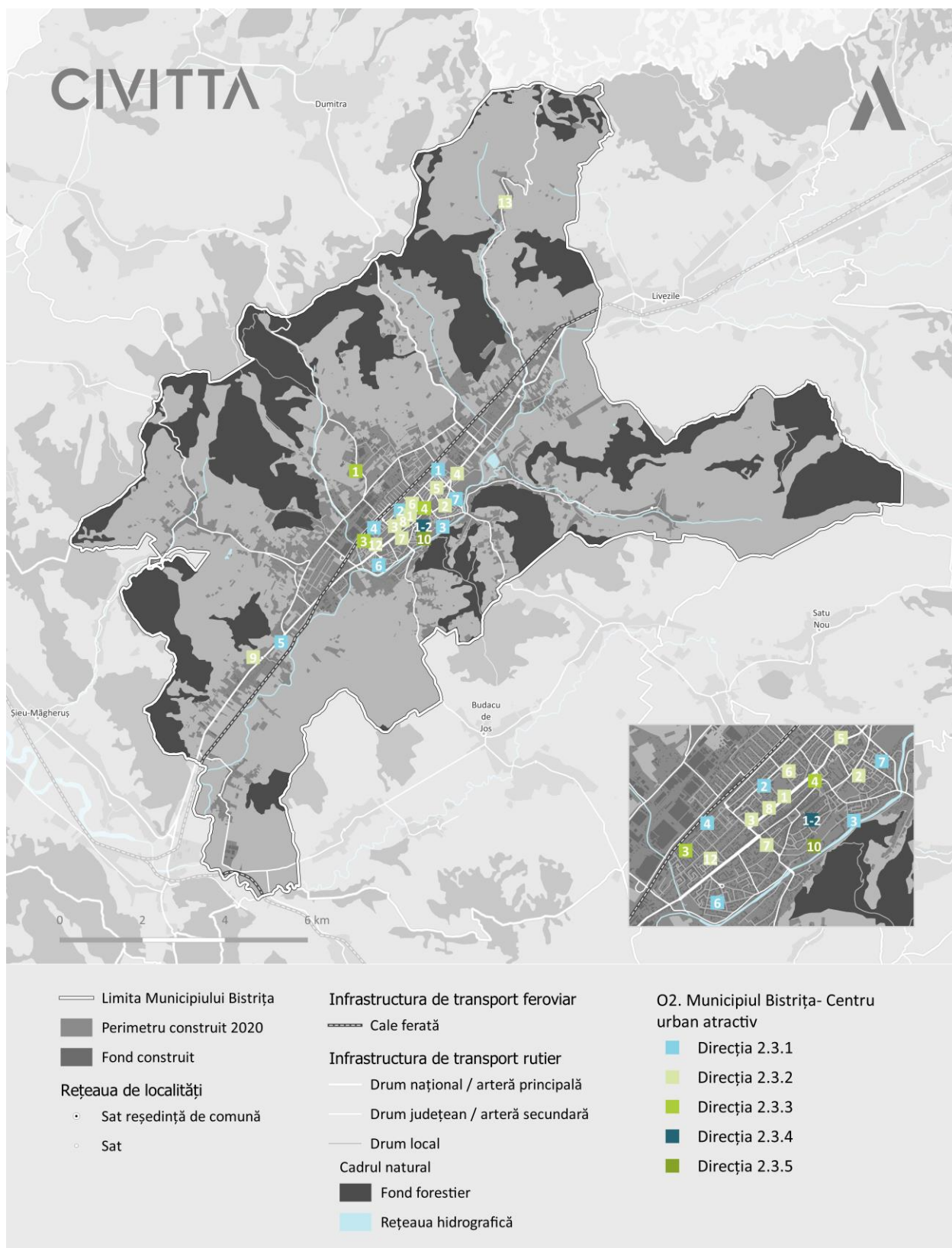
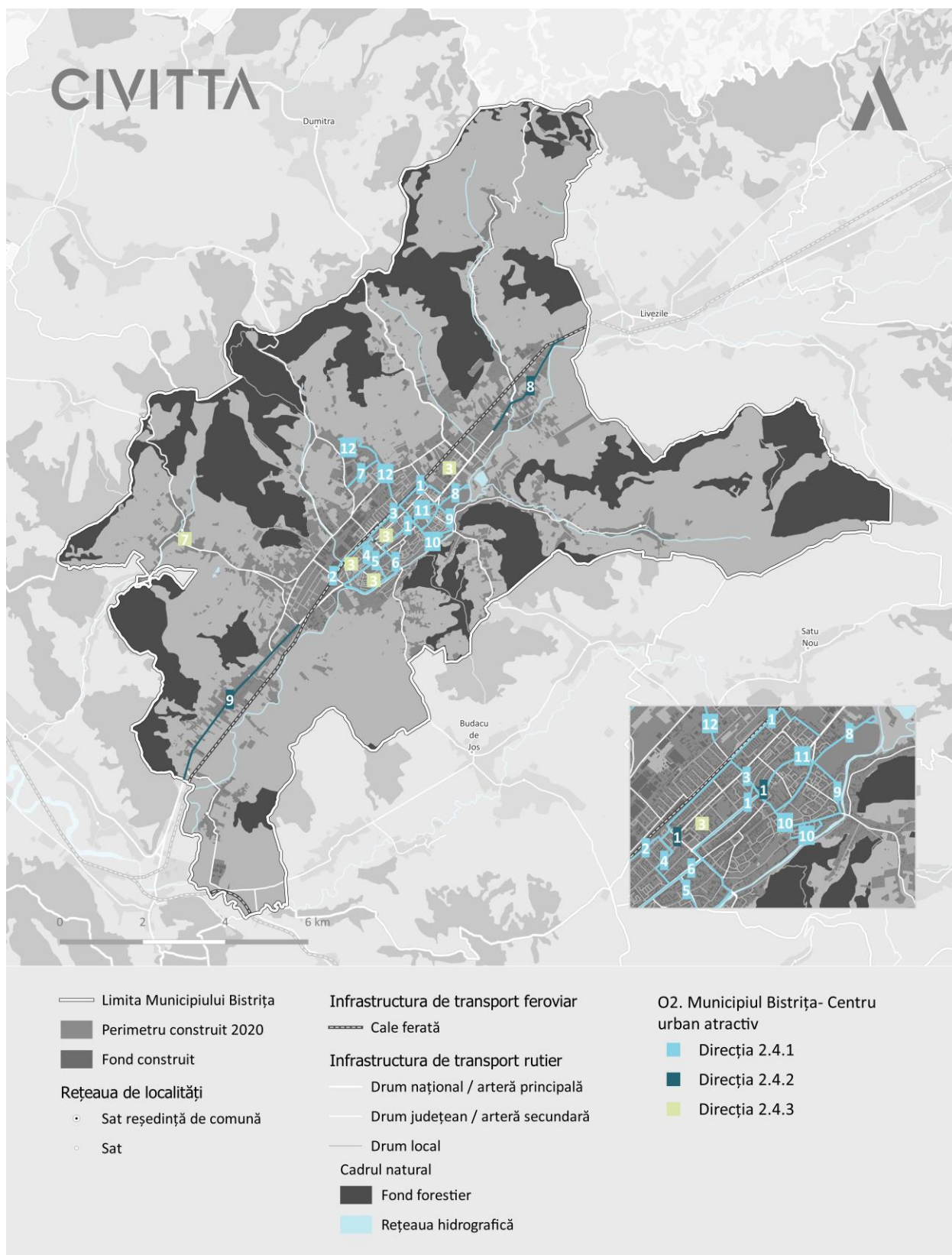

Figura 221 Localizarea proiectelor aferente O2 (3)

OBIECTIVUL STRATEGIC 3 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – POARTĂ A TRANSILVANIEI DESCHISĂ CĂTRE COMUNITATE ȘI TURIȘTI, CU O IDENTITATE CULTURALĂ ȘI TURISTICĂ DEZVOLTATĂ ÎN JURUL PATRIMONIULUI CULTURAL

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE	
OBIECTIVUL STRATEGIC 3. MUNICIPIUL BISTRIȚA – POARTĂ A TRANSILVANIEI DESCHISĂ CĂTRE COMUNITATE ȘI TURIȘTI, CU O IDENTITATE CULTURALĂ ȘI TURISTICĂ DEZVOLTATĂ ÎN JURUL PATRIMONIULUI CULTURAL									
OBIECTIV SPECIFIC 3.1. IDENTITATE LOCALĂ ȘI RESURSE CULTURALE VALORIFICATE CE SUSȚIN DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI O VIAȚĂ CULTURALĂ ACTIVĂ, CLASÂND MUNICIPIUL BISTRIȚA ÎN TOP 20 LA NIVEL NAȚIONAL DIN PERSPECTIVA VITALITĂȚII CULTURALE, PÂNĂ ÎN 2030									
D3.1.1. Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii culturale și protejarea patrimoniului construit valoros în mod sustenabil									
1	Realizarea unui Centru de artă, design și creativitate tehnică	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare documentație pentru contractarea de servicii de consultanță pentru elaborarea documentației tehnico economice	5,000,000	1,020,408	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR	Proiect prioritar	
2	Centru cultural multifuncțional / restaurarea clădirii Cinematografului Omnia (23 August)	Primăria Municipiului Bistrița	elaborare documentatie pentru expertize si DALI	N/A	N/A	2022-2030	POR NV 2021-2027, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare	Proiect prioritar	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Program de amenajare și dotare a instituțiilor publice de cultură astfel încât acestea să implementeze instrumente moderne de prezentare și descriere a ofertei culturale (tablete interactive, proiecții, panouri informatice etc.)	Primăria Municipiului Bistrița, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” Bistrița	Idee	5,000,000	1,020,408	2022-2030	POR 2021-2027, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
4	Program pilot de valorificare / refuncționalizare a fondului construit prin utilizarea temporară a spațiilor comerciale vacante din zona istorică centrală ca spații cultural-creative (ex. expoziții temporare pentru comunitate, ateliere temporare etc.)	ONG din domeniul cultural	Idee	500,000	102,041	2022-2030	POR 2021-2027, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
5	Restaurarea / reabilitarea / modernizarea și reconversia funcțională a clădirilor nefuncționale aflate în patrimoniul municipiului Bistrița (inclusiv puncte termice, clădiri industriale, turnul din cadrul uzinei termice etc.) și amenajarea de dotări socio-culturale (spații multifuncționale pentru evenimente, expoziții, centre și hub-uri culturale etc).	Primăria Municipiului Bistrița, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” Bistrița, ONG din domeniul cultural	Idee	10,000,000	2,040,816	2022-2031	POR 2021-2027, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	Proiect pilot - realizare concurs internațional de arhitectură pentru refuncționalizarea turnului aferent uzinei termice și amenajarea unui hub cultural							
6	Program de modernizare și dotare a centrelor culturale existente în localitățile componente	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	5,000,000	1,020,408	2022-2030	POR 2021-2027, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
7	Program pentru restaurare / reabilitare a clădirilor monumente istorice, aflate în domeniul public al municipiului Bistrița și/sau în administrarea instituțiilor culturale și de restaurare a obiectivelor de patrimoniu mobil incluse în colecțiile instituțiilor culturale. Construirea unui sistem de infrastructuri de acces pentru persoane cu dizabilități	Primăria Municipiului Bistrița, MT-INP	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, AFCN, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
8	Consolidare imobilul "Cămin pentru persoane vârstnice" – Mănăstirea dominicană, str.Mihail Kogălniceanu nr.23	Primăria Municipiului Bistrița	În licitație servicii realizare ET+AE	5,000,000	1,020,408	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, alte surse de finanțare	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
9	Restaurarea Bisericii Evanghelice C.A. Bistrița în vederea introducerii sale în circuitul turistic internațional	Primăria Municipiului Bistrița	in implementare	16,166,063.47	3,299,196.63	2019-2023	POR 2014-2020	Proiect prioritar
10	Lucrări curente de întreținere/conservare a clădirilor municipale, instituțiilor publice și clădirilor de cult clasate ca monumente istorice - proiect anual	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
11	Funcționalizarea Turnului Dogarilor, amenajarea unui spațiu pentru evenimente / teatru de vară în curtea de lângă Turnul Dogarilor	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
12	Proiect de activare a spațiilor publice din cartierele municipiului Bistrița prin intervenții artistice ce folosesc orașul și arhitectura unică ca decor - Proiect pilot de realizare a unor creații murale / artă contemporană în cartiere din municipiul Bistrița și/sau spații cu vizibilitate mare (instituții publice, pasaje, obiective simbol)	Primăria Municipiului Bistrița, asociații proprietari, artiști locali	Idee	300,000	61,224	2025-2026	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE	
13	Proiect de reabilitare / restaurare, modernizare și dotare a Casei de Cultură a Sindicatelor	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	5,000,000	1,020,408	2023-2030	POR 2021-2027, PNRR, CNI, PNR, TMI, RO-Cultura, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare	Proiect	prioritar
14	Realizare Muzeu al Satului în cadrul Complexului Wonderland	Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița	studiu de fezabilitate	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, CNI, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare	Lista	lungă de proiecte
15	Restaurarea Ansamblului Sugaletе	Proprietarii clădirii/Primăria Municipiului Bistrița	documentație audit energetic și expertiză tehnică în curs de elaborare	15,000,000	3,032,508	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, alte surse de finanțare	Proiect	prioritar
16	Proiect de restaurare a porților săsești tradiționale din zona centrului istoric al municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, proprietari imobiliare, Petrus Italus Trust - Alianța pentru patrimoniul bistrițean	Idee	800,000	163,265	2023-2030	Buget local, buget de stat, POR 2021-2027	Lista	lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
17	Cetatea medievală Bistrița, inclusiv Turnul Dogarilor „Fassbinterturm” (Conservarea și reabilitarea fostului zid de incintă și a Turnului Dogarilor)	Primăria Municipiului Bistrița	În curs de achiziție servicii elaborare DALI	15,000,000	3,061,224	2022-2030	POR NV 2021-2027, alte surse de finanțare	Proiect prioritar
18	Regenerare urbană case în Centrul Istoric (lucrări de restaurare / intervenții la șarpantă / învelitoare, fațada principală exterioară, canale tehnice pentru rețele de utilități, tâmplărie exterioară (porți, ferestre exterioare)) (Imbunatatirea eficienței energetice a locuințelor din centrul istoric)	Primăria Municipiului Bistrița	În achiziție AE+ET	10,000,000	2,021,672	2021-2027	POR NV 2021-2027, alte surse	Proiect prioritar
19	Program multianual de finanțare a achiziției de clădiri monumente istorice reprezentative (exercitarea dreptului de preemțiune) și dezvoltarea de dotări socio-culturale și turistice (Proiect prioritar - Achiziție imobil Casa Ion Zidaru și amenajare centru cultural)	Primăria Municipiului Bistrița	idee	N/A	N/A	2023-2030	POR 2021-2027, PNRR, PNR, TMI, RO-Cultura, buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
20	Încurajarea reabilitării clădirilor istorice într-un mod autentic și sustenabil prin crearea la nivelul Municipiului a unui depozit de materiale de construcții provenite din demolări: lemn, cărămizi, țiglă, obiecte de interior, provenite de la casele din Bistrița și împrejurimi	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
D3.1.2. Sprijinirea actorilor locali și profesioniștilor din domeniile cultural-artistice și promovarea bunelor practici								
1	Realizarea unei platforme integrate de dialog și promovare în domeniul cultural (cartarea actorilor culturali, oportunități în domeniu, promovarea evenimentelor culturale, organizarea unor grupuri de lucru periodice cu actori reprezentativi din sectoarele culturale și creative, catalog privind sursele disponibile de finanțare etc.)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	500,000	102,041	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar
2	Program anual de finanțare a unor proiecte realizate în parteneriat între actorii culturali din sectorul public, sectorul privat și mediul independent	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri, actori culturali independenți, antreprenori	Idee	2,000,000	408,163	2022-2030	Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Program de realizare a unor cursuri de formare / perfecționare profesională sau schimb de experiență pentru reprezentanții instituțiilor culturale, realizat în parteneriat cu instituții și asociații internaționale și naționale de profil și cu mediul academic, în domeniile culturii (ex. formare profesională a ghizilor din muzee, colecții și case memoriale) și protecției patrimoniului construit. Dezvoltarea competențelor digitale ale angajaților din instituțiile culturale ale municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, sectorul privat, instituții universitare, ONG-uri	Idee	500,000	61,224	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
4	Program de perfecționare în domeniul protecției patrimoniului cultural pentru specialiștii în domeniu (arhitecți, ingineri, meșteri etc), realizat în parteneriat cu mediul academic și instituțiile culturale	Primăria Municipiului Bistrița, unități de învățământ universitar, ONG-uri, mediul privat	Idee	600,000	122,449	2024-2030	Buget local, POR 2021-2027, bugetul de stat, PNRR	Lista lungă de proiecte

D3.1.3. Consolidarea identității locale prin acțiuni educaționale

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
1	Realizarea unor proiecte culturale de educare a tinerilor în sectorul teatral / regie / scenografie (ex. filmarea unui scurt-lung metraj /film în totalitate în Bistrița sau Județul Bistrița-Năsăud sau realizarea unui Festival de Film de scurt metraj)	Primăria Municipiului Bistrița, Studioul de film și actorie Bistrița, Palatul Copiilor, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” Bistrița	Idee	250,000	51,020	2022-2030	Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
2	Program de valorificare a patrimoniului material și imaterial prin dezvoltarea programelor culturale și educaționale de arte și meserii adresate tinerilor (tabere de creație medievală pentru copii și tineri artiști, ateliere de recondiționare, ateliere de creație, Tabără de vară cu ateliere de restaurare și cercetare antropologică și sociologică)	Primăria Municipiului Bistrița, CJ Bistrița-Năsăud, Direcția Județeană pentru Cultură Bistrița-Năsăud, Asociația Petrus Italus Trust – Alianța pentru Patrimoniul Bistrițean	Idee	2,000,000	408,163	2022-2030	POR 2021-2027, AFCN, buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
3	Realizarea unui proiect pilot de explicare a noțiunilor de bază privind patrimoniul cultural și arhitectura tradițională locală și predarea acestuia în cadrul activităților extracurriculare din unitățile de învățământ la nivel local. Cursuri de informare în școli	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri, instituții de învățământ, OAR, Palatul Copiilor, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” Bistrița	Idee	300,000	61,224	2022 - 2030	Buget de stat, Buget local, POR 2021-2027, alte surse de finanțare,	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE	
	/ program Școala Altfel cu privire la centrul istoric Bistrița								
4	Crearea unei clase de restauratori în cadrul Liceului de Artă, acțiune de pionierat în Transilvania	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri, instituții de cultură, instituții de învățământ	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	
D3.1.4. Promovarea resurselor culturale materiale și imateriale ca suport pentru activitățile culturale									
1	Dezvoltarea unor circuite culturale tematice care să valorifice clădirile monumente istorice din municipiul Bistrița și introducerea în circuite a unor binocluri / panouri printate 3D care să reconstituie imaginea burgului medieval din trecut	Primăria Municipiului Bistrița, MT-INP	Idee	1,000,000	204,082	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	
2	Implementarea unui sistem city / county pass, care să ofere intrarea la un anumit număr de muzee, accesul la transportul public etc. - proiectul poate fi extins inclusiv la nivelul județului Bistrița-Năsăud	Primăria Municipiului Bistrița, CJ Bistrița-Năsăud, instituții culturale	Idee	2,500,000	510,204	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Identificarea de spații publice potrivite pentru cultura stradală (în special în zona pasajelor) și oferirea acestora în mod gratuit pentru artiștii stradali, pe perioada verii	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
4	Inițierea și dezvoltarea unui program de activare și includere a vârstnicilor în circuitele din oraș în calitate de ghid turistic (ex. profesori pensionari / pasionați de arhitectură, istorie, speologie etc.)	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
5	Proiect de dezvoltare a unei platforme online care să reunească și să promoveze toate activitățile din agenda culturală a municipiului pe parcursul unui an - Proiect Agenda Culturală a Comunității	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	100,000	20,408	2022-2030	Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
6	Dezvoltarea unui program de bugetare participativă pentru micro evenimente și evenimente urbane cultural-turistice-educative, cu tematică anuală	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	500,000	102,041	2022-2030	Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
7	Program de organizare de evenimente tematice (ex. dedicate meșterilor și producătorilor locali și meșteșugurilor tradiționale, gastronomiei locale sau culturii săsești etc.), organizate periodic în spațiile publice pietonale reprezentative ale municipiului Bistrița (pasaje, piețe urbane spațiile dintre blocuri, terenul adiacent Turnului Dogarilor). Proiect pilot: Ziua culturii săsești - organizarea de activități cultural-educative: prelegeri, prezentări, expoziții, vânțatori de comori arhitecturale	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri, Asociația Mocănița Transilvaniei, mediul privat	idee	700,000	142,857	2022-2030	Buget de stat, buget local, mediul privat, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
8	Program de modernizare a site-urilor instituțiilor culturale, dezvoltare platformă de achiziționare bilete online. Realizarea de audio-guide-uri / de ghiduri de vizitare pe smartphone-uri pentru muzee/expoziții în mai multe limbi de circulație internațională (model platformă Explorator în Bărăgan)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	1.000.000	204.082	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, alte surse de finanțare,	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
9	Bistrița Film Festival - Festival de film de scurt metraj și muzică	Zapra Film Studio, parteneri locali	Idee				Finanțări dedicate sectorului cultural	Lista lungă de proiecte
D3.1.5. Dezvoltarea unui sistem de planificare și sprijin pentru protejarea patrimoniului construit și asigurarea valorificării resurselor culturale în mod sustenabil								
1	Elaborarea Planului Urbanistic Zonal pentru Zone Construite Protejate Municipiul Bistrița (inclusiv Centrul Istoric), în format GIS (cf. Legea 350/2001., art. 47, alin 3, și corespunzător descrierii din Ordinul 233/2016 (metodologia de aplicare a legii 350): art 18)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	350,000	71,429	2022-2024	Buget local, buget de stat, PNRR	Lista lungă de proiecte
2	Consultanță gratuită în amenajarea interioarelor pentru cei ce doresc să operaționalizeze spații de cazare în clădirile din centrul istoric	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
3	Implementarea de legi locale pentru încurajarea migrării afacerilor din zona de comerț cu amănuntul în zona de street food, în clădirile ce compun Ansamblul Sugălete	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
4	Inventarierea imobilelor vulnerabile / abandonate social din centrul istoric prin intermediul unei anchete sociologice, urmată de revitalizarea acestora	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
5	Promovarea bunelor practici de reabilitare clădiri istorice și funcționalizarea lor ca spații de cazare (investiție / timp amortizare)	Primăria Municipiului Bistrița, mediul privat	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
6	Evaluarea stării tehnice/ de conservare a monumentelor istorice și centralizarea informațiilor în cadrul unei baze de date informatice și actualizarea anuală a acesteia	Primăria Municipiului Bistrița, DJC BN	idee	250,000	51,020	2022-2030	Buget local, buget de stat, POR 2021-2027	Proiect prioritar
7	Sprijin tehnic, financiar și/sau administrativ acordat proprietarilor monumentelor istorice (parteneriat public privat) sau clădirilor monumente istorice aflate în administrarea unor instituții municipale/județene, în vederea realizării de lucrări de restaurare, reabilitare, conservare, inclusiv dezvoltarea unui mecanism de gestiune în	Primăria Municipiului Bistrița, DJC BN, OAR, ONG-uri, mediul privat	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, buget local, buget de stat, fonduri private, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	cazul imobilelor cu proprietari multipli							
8	Inventarierea și notificarea proprietarilor din zonele istorice cu privire la necesitatea consolidării fațadelor clădirilor. Aplicarea de sancțiuni financiare (supraimpozitare) pentru proprietarii clădirilor monumente istorice aflate în stare de colaps/precolaps/avansată stare de degradare	Primăria Municipiului Bistrița	idee	N/A	N/A	2022-2030	-	proiect prioritar
9	Punerea în valoare a clădirilor publice reprezentative și a spațiilor publice pietonale din municipiul Bistrița prin implementarea unui sistem de iluminat arhitectural/ambiental	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	1,500,000	306,122	2022 - 2030	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027	Lista lungă de proiecte

OBIECTIV SPECIFIC 3.2. BISTRIȚA, BURG MEDIEVAL „HIGH & SLOW” – DESTINAȚIE TURISTICĂ DE NOTORITATE INTERNAȚIONALĂ CU OFERTE ȘI SERVICII DE ÎNALTĂ CALITATE ADAPTATE PENTRU ORICE TIPTOATE CATEGORIILE DE VIZITATORI, CE SPRIJINĂ O CREȘTERE DE PESTE 50% A NUMĂRULUI ÎNNOPTĂRILOR PÂNĂ ÎN 2030

D3.2.1. Promovarea municipiului Bistrița ca destinație turistică a experiențelor memorabile

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
1	Organizarea de campanii tematice sau sezoniere pentru promovarea turismului din municipiul Bistrița la nivel național și internațional (participarea la târguri de turism) inclusiv prin promovarea meșterilor locali și meșteșugurilor tradiționale	Primăria Municipiului Bistrița, meșteșugari și antreprenori, asociații de turism și cultură din municipiu și/sau județ	Idee	600,000	81,633	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
2	Proiect de cartare a resurselor turistice disponibile (gastronomie, meșteșuguri, cultura, patrimoniul etc.), realizarea de trasee turistice tematice ghidate prin intermediul unei aplicații și realizarea unor materiale de promovare (inclusiv în aplicații / platforme de promovare, realizarea de hărți turistice, pliante, broșuri, realizarea unei miniserii de video-uri cu tema redescoperirii municipiului și a Cetății) și dezvoltarea unei platforme online de promovare a turismului în municipiul Bistrița (modernizarea celei existente și/sau realizarea unei pagini dedicate municipiului Bistrița pe platforma oficială de	Primăria Municipiului Bistrița, CJ Bistrița-Năsăud, Muzeul Județean Bistrița-Năsăud, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” Bistrița	Idee	700,000	61,224	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, InvestEU, Europa Creativă, Europa Digitală, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	promovare a județului Bistrița-Năsăud)							
3	Realizarea unui sistem unitar de semnalizare la nivelul municipiului pentru obiectivele de patrimoniu natural, sportiv și/sau cultural-turistic (semnalizare rutieră, marcare trasee turistice, panouri cu hărți turistice/totem-uri informative și interactive) care se poate dezvolta inclusiv la nivel județean	Primăria Municipiului Bistrița, CJ Bistrița-Năsăud	Idee	100,000	20,408	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
4	Program anual de organizare de evenimente cu potențial turistic ridicat (târguri, concursuri, festivaluri gastronomice / meșteșugărești, expoziții etc.) Proiect pilot: Dezvoltarea turismului gastronomic prin organizarea unor festivaluri dedicate produselor tradiționale ale municipiului Bistrița / județului Bistrița Năsăud	Primăria Municipiului Bistrița, CJ Bistrița-Năsăud, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” Bistrița	Idee	650,000	10,204	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
5	Proiect de promovare a culturii săsești din cele 7 burguri, inclusiv prin organizarea de evenimente culturale, realizat în parteneriat cu administrațiile publice locale din Brașov, Sibiu, Sebeș, Mediaș și Sighișoara - prelegeri, prezentări, expoziții, vânători de comori arhitecturale, trasee turistice, tururi ghidate, evenimente gastronomice etc.	Primăria Municipiului Bistrița, UAT-uri partenere	Idee	500,000	102,041	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE	
	Smart City Tour Bistrița - aplicație cu ajutorul căreia vizitatorii pot să își creeze propriul tur ghidat virtual sau să aleagă unul dintre tururile disponibile în aplicație (Pasajele Bistriței, Zidul Cetății, Bisericile Bistriței, monumente de clasă A, pe urmele lui Dracula etc)	PMB		100,000		2022-2024	BL		
D3.2.2. Sprijinirea actorilor locali pentru dezvoltarea de noi produse și servicii turistice									
1	Programe de sprijin / accelerare pentru antreprenorii din domeniul turismului, organizarea unor grupuri de lucru periodice cu actorii reprezentativi din sectorul turistic. Organizarea Forumului profesioniștilor din turism	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	15,000	3,061	2022-2030	POR 2021-2027, Buget de stat, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	
2	Program de recunoaștere a calității și sustenabilității serviciilor și produselor turistice (acțiune pilot pentru unități de cazare sau de alimentație publică, care să includă acțiuni de certificare a operatorilor locali, instruire și promovare dedicată)	Primăria Municipiului Bistrița, sectorul privat, operatori locali din turism	Idee	25,000	5,102	2022-2030	POR 2021-2027, Buget de stat, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE	
3	Srijin pentru cooperarea între producătorii de produse / alimente tradiționale și între acești producători și persoanele implicate în perpetuarea moștenirii culturale materiale	Primăria Municipiului Bistrița, meșteșugari și antreprenori, asociații de turism și cultură din municipiu și/sau județ	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, Buget de stat, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	
4	Școala informală de ghizi la Centrul pentru Tineret (inclusiv posibilitatea de instruirea și certificarea de ghizi turistici)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	
5	Transformarea spațiilor și a curților de lângă pasaje și transformarea lor în zone de Street Food	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	
6	Revitalizarea zonei tradiționale viticole (Steiniger)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	SIDU 2015
7	Amenajarea unei locații conectate la mitul Dracula („Casa Dracula”, pe str. Liviu Rebreanu);	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	250,000	50,000	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte	
8	Organizarea unei pinacoteci cu caracter permanent în perimetrul	Primăria Municipiului Bistrița	în implementare	100,000	20,000	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare		

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	Galeriei de Artă gazduită de Casa cu lei;							
OBIECTIV SPECIFIC 3.3. MUNICIPIU CU O INFRASTRUCTURĂ SPORTIVĂ ȘI DE AGREMENT MODERNĂ CE SUSȚINE O OFERTĂ DIVERSĂ ȘI ATRACTIVĂ DE ACTIVITĂȚI SPORTIVE ȘI DE AGREMENT PENTRU COMUNITATE ȘI VIZITATORI, PRIN DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ A RESURSELOR TURISTICE NATURALE, CE ASIGURĂ O SATISFAȚIE A UTILIZATORILOR DE PESTE 70% PÂNĂ ÎN 2030								
D3.3.1. Diversificarea infrastructurii de sport și de agrement a municipiului Bistrița prin modernizarea și dotarea infrastructurii existente și realizarea de noi facilități								
1	Complex Sportiv Acvatic în Municipiul Bistrita -realizare bază sportivă și de agrement multifuncțională: - terenuri de sport: fotbal, tenis, baschet, volei, handbal - bazine de înot: indoor / outdoor, topogane, bazine pentru copii, tematice etc. - zone de relaxare, alimentație publică, servicii etc.	Primăria Municipiului Bistrița	În pregătire concurs de soluții	100,000,000	20,216,723	2022-2027	POR 2021-2027	Proiect prioritar
2	Instalație de vara tip "Alpine Coaster" pe amplasamentul partiei de schi din Complexul Sportiv Polivalent municipiul Bistrita	Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița	SF aprobat prin HCL nr. 12/31.01.2019	Se va estima după elaborarea unui studiu geotehnic complex	Se va estima după elaborarea unui studiu geotehnic complex	2022-2027	POR 2021-2027, PNRR	Proiect prioritar
3	Facilitarea înființării/dezvoltării zonelor de agrement și sport de mici dimensiuni destinate comunităților locale în zonele	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	periferice ale municipiului Bistrița și în localitățile componente							
4	Bazin de înot olimpic in Complexul Wonderland	Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud	studiu de fezabilitate	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, CNI, Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
5	Construcție Sală Polivalentă municipiul Bistrița	Consiliul Județean Bistrița-Năsăud	în curs de implementare	N/A	N/A	2019-2022	CNI	Proiect prioritar
6	Amenajare traseu cicloturistic în municipiul Bistrița și în împrejurimile acestuia - conectare cu traseul Via Transilvanica, care să ofere acces facil la o serie de destinații turistice din județ: Lacul Colibița, Piatra Fântânele, Pasul Tihuța, Băile Figa, Masivul Rodnei, Valea Someșului etc.	Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Asociația Tasuleasa Social	Idee	100,000		2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar
7	Realizare amenajări pentru iubitorii de natură și pentru practicarea sporturilor active: zone de birdwatching, zone de promenadă și piste de biciclete pe malul râului Bistrița, amenajare zone pentru off-road, snowmobil etc.	Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
8	Promovarea turismului geriatric prin realizarea unor Centre Wellness / SPA în zonele naturale din municipiul Bistrița sau în imediata apropiere	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar
9	Achiziționarea și modernizarea stadionului municipal	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
D3.3.2. Dezvoltarea și promovarea ofertei de activități de sport și agrement a municipiului Bistrița în vederea stimulării sportului de masă și a activităților în aer liber								
1	Program de extindere a dotărilor sportive în spații frecventate de public (simulatoare sportive, competiții sportive în centrele comerciale, podiumuri în spațiul public pentru exerciții de gimnastică etc.) - facilitatea accesului comunităților la dotări sportive	Primăria Municipiului Bistrița, cluburi sportive, ONG-uri	Idee	500,000	102,041	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
2	Proiect de dezvoltarea unei platforme online care să reunească și să promoveze toate activitățile din agenda sportivă a municipiului pe parcursul unui an	Primăria Municipiului Bistrița, cluburi sportive, ONG-uri	Idee	100,000	20,408	2022-2024	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Program anual și multianual de finanțare nerambursabilă a proiectelor în domeniile de tineret și sport	Primăria Municipiului Bistrița, cluburi sportive, ONG-uri	Idee	1,000,000	204,082	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
4	Implementarea unui sistem online de programare și abonare la bazele sportive și la sălile de sport din municipiu (inclusiv la cele din instituțiile de învățământ, în afara orelor de program)	Primăria Municipiului Bistrița, cluburi sportive	Idee	200,000	40,816	2022-2031	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
5	Proiect pilot „Picnic în natură” - valorificarea zonelor naturale și a gospodăriilor tradiționale în scopuri recreative pentru comunitate și turiști (realizare circuite turistice pentru biciclete, popasuri, etc.)	Primăria Municipiului Bistrița, CJ Bistrița-Năsăud, Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” Bistrița, Muzeul Județean Bistrița-Năsăud, ONG-uri și alți parteneri	Idee	20,000	4,082	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
6	Proiect Via Transilvanica - marcarea traseului pietonal de drumeție în municipiul Bistrița și promovarea turistică a acestuia (inclusiv în rândul meșterilor locali și operatorilor din domeniul Horeca)	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Tășuleasa Social	În curs de implementare	N/A	N/A	2022-2030	Alte surse de finanțare	Proiect prioritar

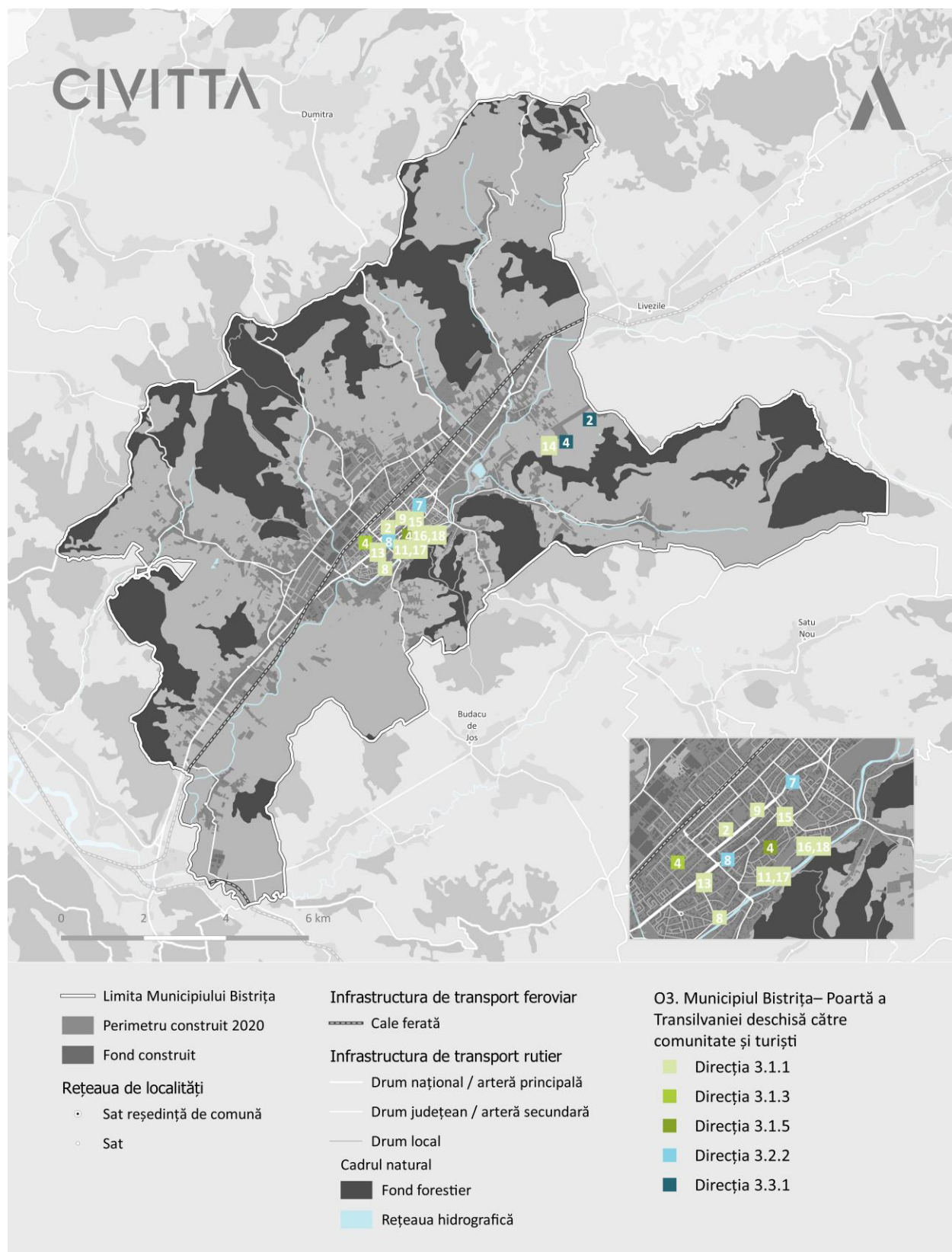
NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
7	Dezvoltarea turismului activ, în natură și a turismului geriatric prin realizarea de trasee tematice în vederea dezvoltării activităților de relaxare și recuperare - extindere la nivelul Județului Bistrița-Năsăud	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar
8	Valorificarea zonelor cu peisaj cinematic prin amenajarea de puncte de belvedere / puncte de observație și marcarea traseelor cinematice	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar
9	Înființarea unui traseu de turism ecologic prin construirea unei infrastructuri specifice pentru biciclete între Municipiul Bistrița și Parcul Național Munții Rodnei	Primăria Municipiului Bistrița, CJ Bistrița-Năsăud, ONG-uri	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar
10	Amenajarea unor locuri de campare / popas turistic - cu delimitarea zonelor, panouri informative, vetre pentru foc, toalete ecologice etc.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar
11	Program anual de organizare de competiții sportive: competiții de ciclism, alergare, atletism, dans, tenis, fotbal, handbal, cicloturism,	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri, cluburi sportive	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	triatlon, natație, motocross, schi etc.							

Figura 222 Localizarea proiectelor aferente O3

OBIECTIVUL STRATEGIC 4 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – MODEL ÎN TRANZIȚIA SPRE O MOBILITATEA URBANĂ DURABILĂ, ORAȘ BINE CONECTAT
 CONEXIUNI OPTIME ÎN TERITORIU COMPLETATE DE , BAZAT PE UN SISTEM DE TRANSPORT SIGUR, EFICIENT ȘI NEPOLUANT

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
OBIECTIVUL STRATEGIC 4. MUNICIPIUL BISTRIȚA – MODEL ÎN TRANZIȚIA SPRE O MOBILITATEA URBANĂ DURABILĂ, ORAȘ BINE CONECTAT CONEXIUNI OPTIME ÎN TERITORIU COMPLETATE DE UN SISTEM DE TRANSPORT SIGUR, EFICIENT ȘI NEPOLUANT								
O4.1. ACCESIBILITATE RIDICATĂ LA NIVEL NAȚIONAL ȘI REGIONAL ASIGURÂND SUB 90 MINUTE PÂNĂ LA CEL MAI APROPIAT POL DE CREȘTERE								
D4.1.1. Extinderea și optimizarea legăturilor de infrastructură rutieră majoră								
1	DX Drumul Someșului: Cluj Napoca (Apahida) – Dej / Dej - Baia Mare – Halmeu / Satu Mare – Baia Mare	CNAIR	SF	6,440,130,000	1,317,000,000	2027	POT	Lista lungă de proiecte
2	Drum de mare viteză Baia Mare – Suceava – LOT 2 Bistrița – Vatra Dornei	CNAIR	SF			2027	POT	Proiect prioritar
D4.1.2. Modernizarea infrastructurii feroviare ce străbate municipiul								
1	Modernizare calea ferată Apahida – Gherla – Dej – Ilva Mică	CFR	SF			2027	POT	Lista lungă de proiecte
O4.2. INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ SIGURĂ ȘI PERFORMANTĂ, CE ASIGURĂ ZERO PERSOANE DECEDATE ÎN ACCIDENTE DE TRAFIC LA NIVELUL ANULUI 2030								
D4.2.1. Modernizarea și optimizarea infrastructurii rutiere din municipiu								
1	Linie verde de transport public utilizând mijloace de transport cu	Primăria Municipiului Bistrița	Implementare	58,110,310	11,883,499	2023	POR 2014-2020	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	motor electric, hibrid sau norma de poluare redusa							
2	Reconfigurarea axei de transport public pe traseul str. Garii – b-dul Decebal – str. Andrei Muresanu – str. Nasaudului	Primăria Municipiului Bistrița	Implementare	49,804,049	10,184,877	2023	POR 2014-2020	Proiect prioritar
3	Realizarea unui drum de acces și a utilităților aferente amplasamentului complexului sportiv polivalent din Municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Implementare	32,274,000	6,600,000	2023	PNDL	Proiect prioritar
4	Reabilitarea și modernizarea străzii Tărpiului	Primăria Municipiului Bistrița	Implementare	15,904,847	3,252,525	2025	Anghel Saligny	Proiect prioritar
5	Amenajare pasaj subteran Garii-Tarpiului, in vederea cresterii sigurantei circulatiei	Primăria Municipiului Bistrița	Achiziție PUZ+SF	122,250,000	25,000,000	2025	Anghel Saligny, alte surse	Proiect prioritar
6	Coridor de mobilitate Calea Clujului - Drumul Cetății - Lucian Blaga	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare expertiză tehnică	97,800,000	20,000,000	2027	POR 2021-2027, fonduri CNAIR, alte surse	Proiect prioritar
7	Coridor de mobilitate durabilă aferent Râului Bistrița (Linia Albastră)	Primăria Municipiului Bistrița	SF în achiziție	141,810,000	29,000,000	2027	POR NV 2021-2027, alte surse	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
8	Coridor de mobilitate durabilă str. Împăratul Traian	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	48,900,000	10,000,000	2030-2035	POR 2021-2027	Lista lungă de proiecte
9	Coridoare de mobilitate durabilă bd. Republicii și bd. Decebal (etapa 2) - sensuri unice	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	146,700,000	30,000,000	2030-2035	POR 2028-2035	Lista lungă de proiecte
10	Program multianual de creștere a siguranței rutiere (incl. Calmarea traficului)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	4,890,000	1,000,000	2025	Buget local	Proiect prioritar
D4.2.2. Dezvoltarea infrastructurii rutiere în zonele de expansiune urbană și în localitățile componente ale UAT-ului								
1	Amenajare străzi în zone noi - etapa 3	Primăria Municipiului Bistrița	Implementare	9,582,424	1,959,596	2025	Anghel Saligny	Proiect prioritar
2	Amenajare străzi în zone noi - etapa 4	Primăria Municipiului Bistrița	Implementare	16,102,423	3,292,929	2025	Anghel Saligny	Proiect prioritar
3	Amenajare străzi în zone noi - etapa 5 - lot 1	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere de finanțare	23,709,092	4,848,485	2027	Anghel Saligny	Lista lungă de proiecte
4	Amenajare străzi în zone noi - etapa 5 - lot 2	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere de finanțare	17,584,244	3,595,960	2027	Anghel Saligny	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
5	Program multianual de modernizare străzi	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2030-2035	Buget local	Lista lungă de proiecte
6	Pasaj rutier peste calea ferată DJ 154 Sărata	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	97,800,000	20,000,000	2030-2035	POT 2028-2035 / POR 2028-2035	Lista lungă de proiecte
7	Amenajare strada Slătiniței (de la km5+172 la km 6+172)	Primăria Municipiului Bistrița	SF	9,780,000	2,000,000	2027	Buget local	
8	PUZ de urbanizare Sub Cetate	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	244,500	50,000	2025	Buget local	
9	PUZ de urbanizare Valea Ghinzii	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	244,500	50,000	2025	Buget local	
10	Configurare tramă stradală (categ II și III) în cartierul Sub Cetate	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2027	Buget local	
11	Configurare tramă stradală (categ II și III) în cartierul Valea Ghinzii	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2030-2035	Buget local	
12	Completare tramă stradală (categ II și III) Calea Moldovei - zona Selgros	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2027	Buget local	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
D4.2.3. Optimizarea transportului de marfă pe teritoriul municipiului								
1	Drumul Industriilor – legătură între VO Bistrița și Parcul Industrial	CNAIR / CJ Bistrița-Năsăud / Mun. Bistrița	Idee	97,800,000	20,000,000	2030-2035	POR 2028-2035	
2	Varianta Ocolitoare Bistrita	CNAIR / CJ Bistrița-Năsăud	SF	586,800,000	120,000,000	2025	POT 2021-2027	Proiect prioritar
3	Plan de logistică	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	244,500	50,000	2027	Buget local	
4	Program pentru susținerea curieratului cu emisii zero	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	489,000	100,000	2025	Buget local	
O4.3. TRANSPORT PUBLIC ATRACTIV, CU EMISII REDUSE, CE ASIGURĂ LEGĂTURI OPTIME LA NIVEL LOCAL ȘI PERIURBAN, TOTALIZÂND PESTE 15% DIN NUMĂRUL DEPLASĂRIILOR ÎN 2030								
D4.3.1. Dezvoltarea serviciilor de transport public pe cale ferată către zona periurbană a municipiului								
1	Studiu pentru dezvoltarea unui sistem de transport public metropolitan (pe cale rutieră și / sau feroviar)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	489,000	100,000	2025	Buget local	Proiect prioritar
2	Tren metropolitan - quick wins	Primăria Municipiului Bistrița - UAT-uri din ZUF	Idee	4,890,000	1,000,000	2025	POT	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Tren Urban - variantă restrânsă	Primăria Municipiului Bistrița - UAT-uri din ZUF	Idee	312,960,000	64,000,000	2027	POT	Lista lungă de proiecte
4	Tren Metropolitan - variantă extinsă	Primăria Municipiului Bistrița - UAT-uri din ZUF	Idee	489,000,000	100,000,000	2030-2035	POT	Lista lungă de proiecte
D4.3.2. Extinderea și creșterea atractivității serviciilor de transport public local								
1	"JuniorBus" proiect de achiziție microbuze electrice pentru transportul de elevi (10 microbuze)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	7,335,000	1,500,000	2025	PNRR	
2	Înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public în municipiul Bistrița și comuna Livezile / Achiziție material rulant electric pentru traseele de mobilitate urbană	Primăria Municipiului Bistrița, Primăria Livezile	Cerere finanțare	48,340,914	9,820,000	2025	PNRR	Proiect prioritar
3	Înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public în Municipiul Bistrița și Comuna Șieu Măgheruș	Primăria Municipiului Bistrița, Primăria Șieu Măgheruș	Cerere finanțare	48,340,914	9,820,000	2027	PNRR	Proiect prioritar
4	Achiziție mijloace de transport în comun nepoluante pentru traseele de mobilitate urbană (altele decât cele nominalizate)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	54,780,000	11,000,000	2022-2035	POR 2021-2027	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
5	Amenajare stații transport public smart etapa 1 (50 stații)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	12,225,000	2,500,000	2027	POR 2021-2027	
6	Amenajare stații transport public smart etapa 2 (periurban)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	7,335,000	1,500,000	2030-2035	POR 2021-2027	
7	Studiu de reconfigurare / optimizare linii de transport public local	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	244,500	50,000	2027	POR 2021-2027	
8	"SeniorBus" - Înființare serviciu de transport dedicat vârstnicilor și a persoanelor cu dizabilități (peste 65 ani)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	489,000	100,000	2027	Buget local	
9	Înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public în Municipiul Bistrița și Comuna Budacu de Jos	Primăria Municipiului Bistrița, Primăria Budacu de Jos	Cerere finanțare	24,170,457	4,910,000	2022-2027	PNRR	Proiect prioritar
D4.3.3. Dezvoltarea intermodalității la nivelul municipiului								
1	Nod intermodal Gara Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	48,900,000	10,000,000	POR 2021-2027	2027	
2	Park & Ride Viisoara și Unirea	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	9,780,000	2,000,000	POR 2021-2027	2030-2035	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
04.4. INFRASTRUCTURĂ EXTINSĂ ȘI ATRACTIVĂ PENTRU DEPLASĂRI NEMOTORIZATE, UNDE DEPLASĂRILE REALIZATE CU BICICLETA TOTALIZEAZĂ PESTE 15% DIN NUMĂRUL DEPLASĂRILOR ÎN 2030								
D4.4.1. Promovarea mobilității active								
1	Program de promovare a mobilității active	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	1,222,500	250,000	POR 2021-2027	2025	
2	Bike 2 School	Primăria Municipiului Bistrița / ISJ	Idee	0	0	Buget local	2027	
D4.4.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii pietonale								
1	Revitalizare zona centrală	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2027	POR 2021-2027	
2	Coridor verde de mobilitate urbana in centrul istoric al municipiului Bistrita	Primăria Municipiului Bistrita	SF în achiziție	366,750,000	75,000,000	2027	POR NV 2021-2027, bugetul local, alte surse	Proiect prioritar
3	Coridor ecologic - Valea Castailor	Primăria Municipiului Bistrița	În elaborare SF+ET	122,250,000	25,000,000	2027	POR NV 2021-2027, bugetul local, alte surse	Proiect prioritar
4	Programul școli sigure - etapa 1	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	4,890,000	1,000,000	2025	POR 2021-2027 / buget local	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
5	Programul școli sigure - etapa 2	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	4,890,000	1,000,000	2027	POR 2021-2027 buget local	
6	Program de creșterea siguranței în zone trecerilor peste calea ferată (inclusiv modernizare)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	5,623,500	1,150,000	2025	Buget local	
7	Program multianual de amenajare treceri pietonale / velo peste Bistrița - etapa I (T.Vladimirescu - Ghinzii)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	3,667,500	750,000	2027	Buget local	
8	Program multianual de amenajare treceri pietonale / velo peste Bistrița - etapa II - (zona ANL, zona parcului industrial și Valea Ghinzii)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	9,780,000	2,000,000	2030-2035	Buget local	
9	Program de amenajare a legăturilor pietonale în zonele de agrement: Poienile Repaus, Pădurea de Agrement Codrișor, zona Wonderland etc.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	4,890,000	1,000,000	2030-2035	Buget local	
D4.4.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii și serviciilor pentru mersul cu bicicleta								
1	Amenajare piste biciclete în municipiul Bistrița - etapa I	Primăria Municipiului Bistrița	Implementare	20,818,896	4,257,443	2023	POR 2014-2020	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
2	Extinderea rețelei velo - etapa II	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2027	AFM / PNRR / POR 2021-2027	
3	Culoar verde-albastru în lungul Bistriței (traseu cicloturistic)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2027	PNRR	
4	Pistă pentru biciclete Unirea - Slătinița (5km)	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	5,00,346	1,010,800	2027	PNRR	Proiect prioritar
5	Pistă pentru biciclete Bistrița - Dealul Budacului	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	3,940,200	796,000	2027	PNRR	Proiect prioritar
6	Traseu cicloturistic Codrișor - Valea Ghinzii	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2,445,000	500,000	2027	PNRR	
7	Program multianual de amenajare de garaje pentru biciclete (etapa 1)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	489,000	100,000	2025	Buget local	
8	Program multianual de amenajare de garaje pentru biciclete (etapa 2)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	489,000	100,000	2027	Buget local	
9	Extindere sistem de bike-sharing (20 stații)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	4,890,000	1,000,000	2027	POR 2021-2027 / PNRR	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
10	Program multianual "rastele la școli"	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	244,500	50,000	2025	Buget local	
11	Amenajare stații self-care pentru biciclete (3 stații)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450	5,000	2027	Buget local	
12	Pistă pentru biciclete Bistrița - Dealul Jelnei	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	2,322,530	471,800	2027	PNRR	Proiect prioritar

O4.5. MANAGEMENT EFICIENT AL TRAFICULUI ȘI AL PARCĂRII LA NIVEL LOCAL, GENERÂND 1 MIL €/ AN ÎNCASAȚI DIN PARCARE REINVESTIȚI ÎN PROIECTE DE MOBILITATE ÎN 2030

D4.5.1. Dezvoltarea sistemului de management al traficului în vederea prioritizării mijloacelor de transport mai prietenoase cu mediul

1	Sistem integrat de monitorizare a traficului și mobilitate inteligentă în Municipiul Bistrița ITS	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	5,145,000	1,050,000	2025	PNRR	Proiect prioritar
2	Extindere sistem de management al traficului în Municipiul Bistrița, etapa 2, în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, C10 – Fondul Local	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	4,851,000	990,000	2027	PNRR	
3	Studiu de trafic la nivel municipal pentru optimizarea intersecțiilor și integrarea lor în sistemul de management al traficului	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2,254,000	460,000	2025	Buget Local /POR 2021-2027	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
D4.5.2. Dezvoltarea și optimizarea stocului de parcuri în municipiu								
1	Program multianual de amenajare parcuri multietajate rezidențiale (etapa 1 - 5 parkinguri)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	97,800,000	20,000,000	2025	Buget local	
2	Program multianual de amenajare parcuri multietajate rezidențiale (etapa 2 - 7 parkinguri)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	136,920,000	28,000,000	2027	Buget local	
3	Program multianual de amenajare parcuri multietajate rezidențiale (etapa 3 - 8 parkinguri)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	156,480,000	32,000,000	2030-2035	Buget local	
4	Parc & Ride Viisoara	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	48,900,000	10,000,000	2027	POR NV 2021-2027, alte surse	Proiect prioritar
5	Park & Walk Trezorerie	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	19,560,000	4,000,000	2025	Buget local / Parteneriat Public Privat	
6	Parcare ParK & Walk Tribunal	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	19,560,000	4,000,000	2027	Buget local / Parteneriat Public Privat	
7	Park & Walk Piața Unirii / Bistricioarei	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2025	Buget local / Parteneriat Public Privat	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
8	Park & Walk Parcul Central	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2030-2035	Buget local / Parteneriat Public Privat	
9	Park & Walk Piața Centru	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,450,000	5,000,000	2030-2035	Buget local / Parteneriat Public Privat	
10	Stații de reîncărcare a acumulatorilor pentru autovehicule electrice si electrice hibrid plug în municipiul Bistrița (4+19 stații) - etapa 1	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	2,445,000	500,000	2023	AFM	
11	Stații de reîncărcare a acumulatorilor pentru autovehicule electrice si electrice hibrid plug în municipiul Bistrița (15 stații) - etapa 2	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	2,814,806	575,625	2023	AFM	
12	Achiziția și montarea a 45 de stații de încărcare vehicule electrice (etapa 3)	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	15,120,799	3,092,188	2027	PNRR	Proiect prioritar
D4.5.3. Gestiune eficientă a parcarii la nivel local								
1	Actualizare / elaborarea politicii de parcare pentru municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	244,500	50,000	2023	Buget local	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
2	Smart parking management - zona centrala (etapa 1)	Primăria Municipiului Bistrița	Necesar realizare documentație SF/SO	3,667,500	750,000	2025	POR NV 2021-2027, PNRR	Proiect prioritar
3	Smart parking management - principalele bulevarde (etapa 2)	Primăria Municipiului Bistrița	Necesar realizare documentație SF/SO	3,667,500	750,000	2030	POR NV	
D4.5.4. Digitalizarea serviciilor de transport din municipiu								
1	Aplicație locală de mobilitate (parcare, transport public local, transport metropolitan pe cale ferată)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	244,500	50,000	2027	POR 2021-2027	
2	Bistrița Mobil - Dezvoltarea unei aplicații locale de mobilitate	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	1,222,500	250,000	2027	POR 2021-2027 / Buget local	

Figura 223 Localizarea proiectelor aferente O4 (1)

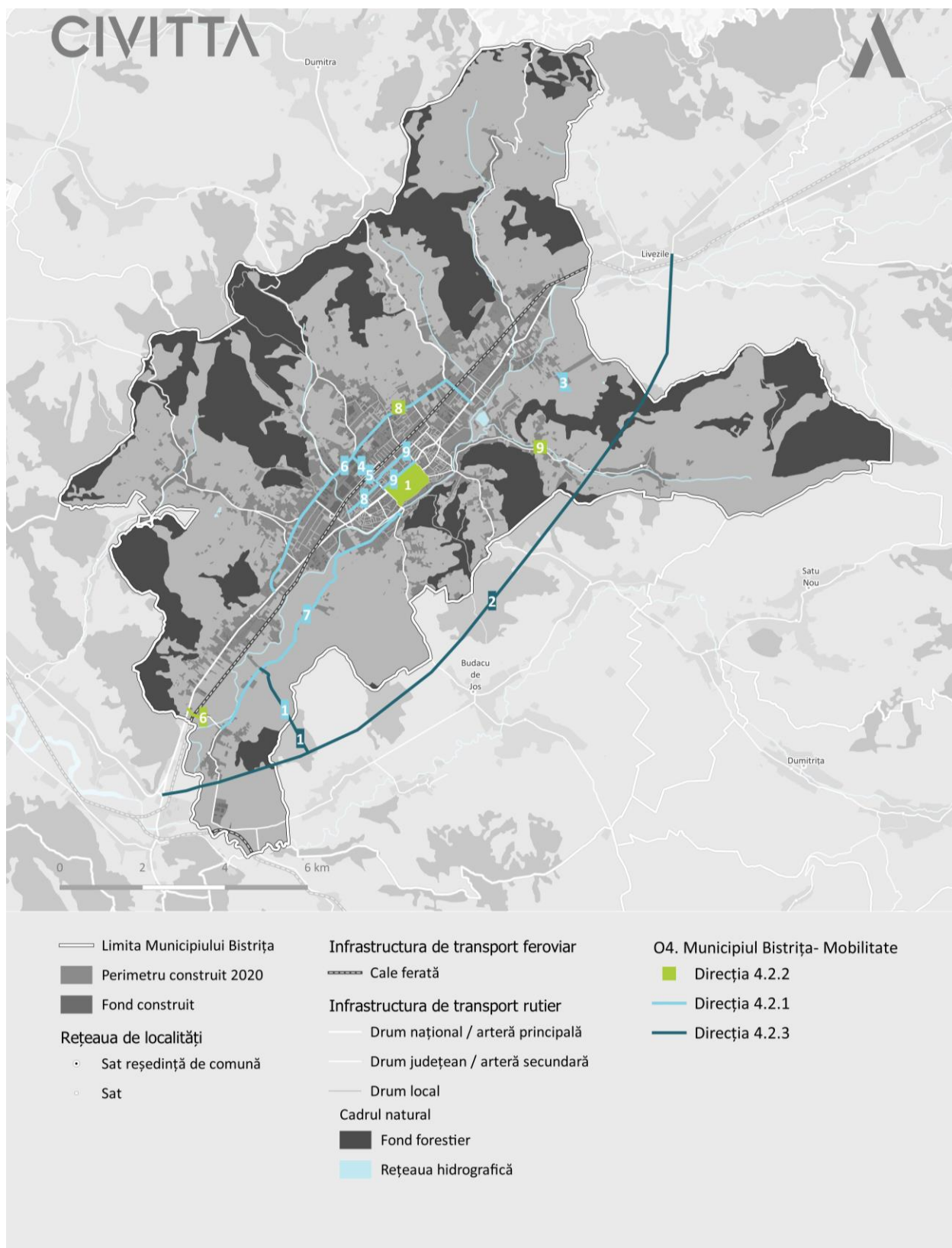
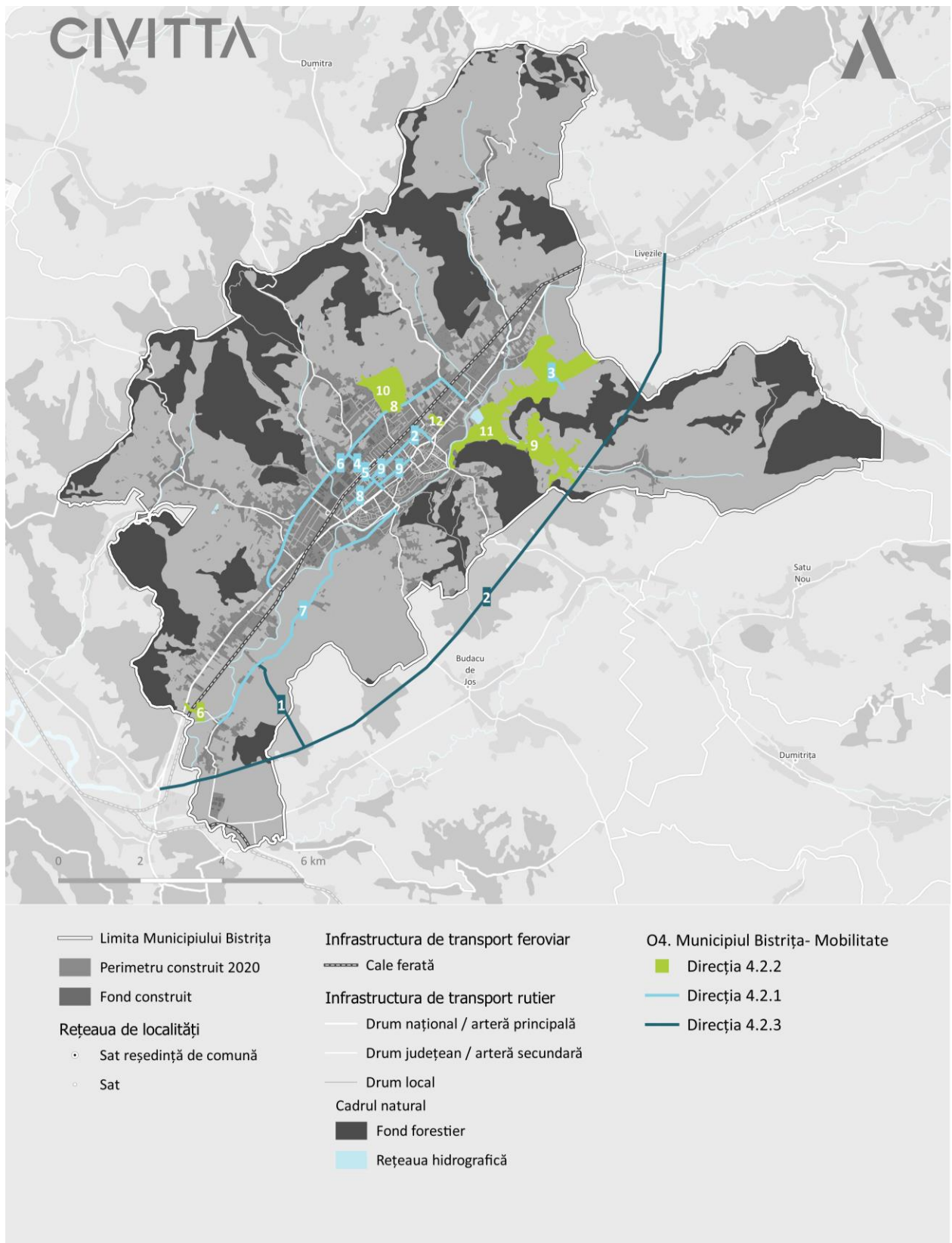

Figura 224 Localizarea proiectelor aferente O4 (2)

OBIECTIVUL STRATEGIC 5 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – UN MUNICIPIU REZILIENT, EFICIENT DIN PUNCT DE VEDERE ENERGETIC ȘI CU UN CADRU URBAN ATRACTIV PENTRU LOCUITORI

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
OBIECTIVUL STRATEGIC 5 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – UN MUNICIPIU REZILIENT, EFICIENT DIN PUNCT DE VEDERE ENERGETIC ȘI CU UN CADRU URBAN ATRACTIV PENTRU LOCUITORI								
OS5.1. TRANZIȚIE ACCELERATĂ CĂTRE UN MUNICIPIU NEUTRU DIN PUNCT DE VEDERE CLIMATIC SPRIJINITĂ DE O REDUCERE CU 20% A NUMĂRULUI DE TONE CO2/LOCUIȚOR PÂNĂ ÎN 2030								
D5.1.1. Eficientizarea energetică a fondului construit rezidențial								
1	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 17	Primăria Municipiului Bistrița	14 componente (blocuri) - contractare elaborare/actualizare DALI in lucru	42,856,416	8,664,163	2021-2027	PNRR	Proiect prioritar
2	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 18	Primăria Municipiului Bistrița	8 componente (blocuri) - contractare elaborare DALI in lucru	18,452,849	3,730,561	2021-2027	PNRR	Proiect prioritar
3	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 18.1	Primăria Municipiului Bistrița	1 componenta (bloc) - contractare elaborare DALI in lucru	3,374,019	682,116	2021-2027	PNRR	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
4	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 19	Primăria Municipiului Bistrița	3 componente (blocuri) - contractare elaborare DALI in lucru	6,590,228	1,332,328	2021-2027	PNRR	Proiect prioritar
5	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 19.1	Primăria Municipiului Bistrița	1 componenta (bloc) - contractare elaborare DALI in lucru	1,470,410	297,269	2021-2027	PNRR	Proiect prioritar
6	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	10 componente (blocuri) - se va contracta proiectare cu execuție	25,363,000	5,127,568	2021-2027	MDLPA Program național	Proiect prioritar
7	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	3 componente (blocuri) - exista PT dar AE si ET sunt vechi - trebuie actualizate	6,438,000	1,301,553	2021-2027	POR/ PNRR	Proiect prioritar
8	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	8 componente (blocuri) - exista AE si ET actualizate - trebuie	20,374,000	4,118,955	2021-2027	POR/ PNRR	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
			actualizata DALI					
9	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	16 componente (blocuri) - exista AE si ET, este necesara contractarea DALI/ PT			2021-2027	POR/ PNRR	Proiect prioritar
10	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	25 componente (blocuri) - propus contractare AE, ET, si ulterior contractarea DALI/ PT			2021-2027	POR/ PNRR	Proiect prioritar
11	Îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe din municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	realizare documentații			2021-2027	POR/ PNRR	
D5.1.2. Eficientizarea energetică a fondului construit - clădiri publice								
1	Creșterea eficienței energetice a clădirii – Gradinita cu program	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare ET+AE+DALI+PT	1,024,119	207,043	2022-2025	PNRR	proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	normal nr.16-str Cerbului nr 27							
2	Creșterea eficienței energetice a clădirii – Gradinita cu program normal nr 10 b-dul Independentei nr 57	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare ET+AE+DALI+PT	1,289,747	260,745	2022-2025	PNRR	proiect prioritar
3	Creșterea eficienței energetice a clădirii – Gradinita cu program normal Sarata	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare ET+AE+DALI+PT	383,971	77,626	2022-2025	PNRR	proiect prioritar
4	Creșterea eficienței energetice a clădirii – Gradinita cu program normal nr 7 str CR Vivu nr 35	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare ET+AE+DALI+PT	984,540	199,042	2022-2025	PNRR	proiect prioritar
5	Creșterea eficienței energetice a clădirii – Grădinița cu program prelungit nr. 13- Aleea Basmului nr. 1A, Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	DALI finalizat, documentație tehnico-economică aprobată prin HCL	7,102,763	1,435,946	2022-2025	AFM	proiect prioritar
6	Creșterea eficienței energetice a clădirilor Scolii Gimnaziale Avram	Primăria Municipiului Bistrița	ET și AE realizate, elaborare DALI	3,113,607.75	629,469	2022-2026	PNRR	proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	Iancu, str. 1 Decembrie nr.27-29							
7	Creșterea eficienței energetice a clădirilor Liceului Tehnologic Agricol, str. Tarpiului nr.21	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare AE+ET+DALI	12,444,585.60	2,515,887.43	2022-2026	PNRR	proiect prioritar
8	Creșterea eficienței energetice a clădirilor - Colegiului Tehnic INFOEL, municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare AE+ET	8,000,000	1,617,000	2025-2027	PNRR	proiect prioritar
9	Proiect integrat de îmbunătățire a eficienței energetice și a rezilienței clădirilor municipale aflate în domeniul Municipiului Bistrița (lucrări de reabilitare structurală, lucrări de protecție împotriva incendiilor, îmbunătățire a accesibilității, termoizolare și creștere a eficienței termice prin lucrări de modernizare a infrastructurii de	Primăria Municipiului Bistrița	idee	50,000,000	10,108,362	2022-2030	POR NV 2021 - 2027 OS b(i), bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie electrică și gaze naturale, ventilare, instalații de producere a energiei electrice și termice din surse regenerabile, implementarea unui sistem de management inteligent al utilităților publice)							
10	Proiect integrat de îmbunătățire a eficienței energetice și a rezilienței clădirilor publice aflate în domeniul ministerelor și regiilor autonome (lucrări de reabilitare structurală, lucrări de protecție împotriva incendiilor, îmbunătățire a accesibilității, termoizolare și creștere a eficienței termice prin lucrări de modernizare a infrastructurii de	Primăria Municipiului Bistrița, ministere, regii autonome	idee	30,000,000	6,065,017	2022-2030	POR NV 2021 - 2027 OS b(i), bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie electrică și gaze naturale, instalații de producere a energiei electrice și termice din surse regenerabile, ventilare, implementarea unui sistem de management inteligent al utilităților publice)							
11	Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice - Piața Centrală nr.2	Primăria Municipiului Bistrița	DALI contractat	5,000,000	1,010,836	2022-2030	POR NV 2021 - 2027, PNRR	Proiect prioritar
12	Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice - Piața Centrală nr. 6	Primăria Municipiului Bistrița	DALI contractat	9,364,551	1,893,205	2022-2030	Depus spre finanțare prin PNRR în data de 01.04.2022	Proiect prioritar
13	Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice - str.Alexandru Odobescu nr.17, municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare AE+ET+DALI	1,624,639	328,449	2022-2024	Depus PNRR - renovare aprofundată	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
14	Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice - str. A. Odobescu nr.17A	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare DALI			2023-2030	AFM	Proiect prioritar
15	Creșterea eficienței energetice a clădirilor - Școala Generală Sigmir”	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere de finanțare	1,114,991.55	226,500	2023-2027	PNRR, C5	Proiect prioritar
16	Creșterea eficienței energetice a clădirii Căminului Cultural Ghinda, municipiul Bistrița”	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere de finanțare	822,090.90	167,000	2023-2027	PNRR, C5	Proiect prioritar
D5.1.3. Extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public								
1	Sistem integrat de management inteligent al iluminatului public	Primăria Municipiului Bistrița	Necesar realizare SF/SO	3,000,000	612,245	2022 - 2027	POR NV 2021 - 2027 OS a(ii), bugetul local, PNRR	Proiect prioritar
2	Creșterea eficienței energetice în infrastructura de iluminat public în municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	DALI realizat, documentație tehnico-economică aprobată prin HCL	6,001,701	1,213,347	2022-2027	AFM	Proiect prioritar
3	Modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public în municipiul Bistrița și	Primăria Municipiului Bistrița	DT				AFM	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	localitățile componente-etapa II							
4	Modernizare iluminat public in municipiul Bistrita III	Primăria Municipiului Bistrița	în pregătire realizare SF	5,000,000	1,010,836	2021 - 2030	AFM	Proiect prioritar
5	Modernizare iluminat public in municipiul Bistrita III+	Primăria Municipiului Bistrița	în pregătire lista de străzi (DT+DSP+AP)	10,000,000	2,040,816	2022 - 2030	POR NV 2021 - 2027 OS a(ii), bugetul local, PNRR, AFM	Proiect prioritar
D5.1.4. Încurajarea producerii și utilizării energiei din surse alternative								
1	Realizarea unui parc fotovoltaic	Primăria Municipiului Bistrița, Business Park	Elaborare DTE	5,000,000	1,020,408	2022 - 2030	POR NV 2021 - 2027, bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte
2	Amplasarea unor micro-instalații de producere de energie electrică sau termică din surse de bio-masă / bio-gaz provenite din reciclarea deșeurilor organice/vegetale în cartierele municipiului Bistrița - Proiect prioritar: Catier Independenței Sud	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2,000,000	408,163	2022 - 2030	POR NV 2021 - 2027, bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Campanie de conștientizare și educare privind utilizarea energiei regenerabile, în rândul locuitorilor și al elevilor din municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	500,000	102,041	2022 - 2030	POR NV 2021 - 2027, bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte
4	Amplasarea unei instalații de producere a energiei din biogazul provenit de la stația de epurare a apelor uzate	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	1,500,000	306,122	2022 - 2030	POR NV 2021 - 2027, bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte
5	Sustinerea prin scutirea de taxe si acordarea de facilitati diverse, atat persoanelor fizice cat si celor juridice, care doresc sa aplice „acoperisul verde” pe terasele sau cladirile pe care le gestioneaza.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, alte surse	Lista lungă de proiecte
6	Înlocuirea sistemelor clasice de încălzire cu sisteme de încălzire pe combustibil geotermal – pompe de căldură și panouri solare pentru apă caldă menajeră	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	Life Loop Local Ownership of Power	Primăria Municipiului Bistrița	Idee (aplicație depusă)	N/A	N/A	2022 - 2027	LIFE	Proiect prioritar
D5.1.5. Dezvoltarea capacității de management energetic ce sprijină tranziția verde a municipiului								
1	Dezvoltarea unei structuri/ echipe de management energetic în cadrul Primăriei Municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	-	-	2025	Buget local	Proiect prioritar
2	Proiect "Green transitions involving EU Adults and authorities to foster climate neutral cooperation"	CCIA BN, Primăria Municipiului Bistrița	în implementare	N/A	N/A	2022-2024	Erasmus+	Proiect prioritar
3	Proiect OpenGIS4ET	Primăria Municipiului Bistrița	în implementare	N/A	N/A	2022-2025	ERA-Net SES	Proiect prioritar
OS5.2. INFRASTRUCTURĂ MODERNĂ CARE SPRIJINĂ DEZVOLTAREA UNUI MEDIU URBAN SĂNĂTOS ȘI ASIGURĂ UN GRAD DE ACOPERIRE CU REȚELE DE UTILITĂȚI DE PESTE 95% PÂNĂ ÎN 2030								
D5.2.1. Modernizarea și extinderea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare								
1	Extindere și reabilitare rețele de alimentare cu apă și canalizare în UAT Bistrița - Zona 1	CJ Bistrița-Năsăud, SC AQUABIS SA, Primăria	SF	Conform SF	Conform SF	2022 - 2023	POIM 2014-2020, Buget local	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
		Municipiului Bistrița						
2	Extindere și reabilitare rețele de alimentare cu apă și canalizare în UAT Bistrița - Zona 2	CJ Bistrița-Năsăud, SC AQUABIS SA, Primăria Municipiului Bistrița	SF	Conform SF	Conform SF	2022 - 2023	POIM 2014-2020, Buget local	Proiect prioritar
3	Dezvoltarea infrastructurii edilitare de tip apă și apă uzată în zonele urbane funcționale	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere de finanțare depusă	15,000,000	3,061,224	2021-2026	Anghel Saligny	Proiect prioritar
4	Reabilitarea, modernizarea și racordarea la infrastructura de canalizare pluvială a municipiului Bistrița a canalului de gardă al municipiului Bistrița și a canalelor istorice din zonele construite	Primăria Municipiului Bistrița, SGA BN, SC AQUABIS SA	Idee	2,000,000	408,163	2022-2030	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027, PNRR	Lista lungă de proiecte
5	Stație de epurare și rețele de canalizare în localitatea	Primăria Municipiului Bistrița	in implemenatar e	5,561,562.29	1,135,012.71	2020-2023	POR 2014-2020	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	componentă Slatinița, municipiul Bistrița							
6	Lucrări extindere rețele de apă în zona ansamblului de locuințe Subcetate pentru blocurile ANL etapa IV	Primăria Municipiului Bistrița, SC AQUABIS SA	Idee	450,800.00	92,000.00		Buget local, alte surse	Lista lungă de proiecte
7	Colectarea apelor pluviale de la nivelul municipiului, cu sisteme de ``acumulatori ingropati`` sau alte soluții	Primăria Municipiului Bistrița, SC AQUABIS SA	Idee	N/A	N/A	2022-2030	POR NV 2021-2027, Fonduri guvernamentale, buget local, alte surse	Lista lungă de proiecte
D5.2.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii de alimentare cu gaze naturale								
1	Alimentare cu gaze naturale în localitatea componentă Sărata	Primăria Municipiului Bistrița, TRANSGAZ, DELGAZ GRID SA	SF elaborat	15,000,000	3,061,224	2022 - 2027	Anghel Saligny, POR NV 2021-2027, PNRR, Fonduri guvernamentale, buget local	Proiect prioritar
2	Alimentare cu gaze naturale localitate componentă Slătinița	Primăria Municipiului Bistrița, TRANSGAZ, DELGAZ GRID SA	SF elaborat	15,000,000	3,061,224	2022 - 2027	Anghel Saligny, POR NV 2021-2027, PNRR, Fonduri guvernamentale, buget local	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Modernizarea și reabilitarea rețelei de alimentare cu gaze naturale în localitățile Bistrița și Viișoara	Primăria Municipiului Bistrița, DELGAZ GRID SA	Idee	20,000,000	4,081,633	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027, PNRR	Proiect prioritar
4	Extinderea infrastructurii de alimentare cu gaze naturale zona Drumul Cetății – Simion Mândrescu și zona valea Budacului din municipiul Bistrița, noile zone rezidențiale din Unirea (inclusiv zona aerodromului), sud-vestul localității Viișoara și localitățile Slătinița și Sărata	Primăria Municipiului Bistrița, DELGAZ GRID SA	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027, PNRR	Lista lungă de proiecte
5	Extindere rețea de alimentare cu gaze naturale în zona ansamblului de locuințe Subcetate pentru blocurile ANL, etapa IV	Primăria Municipiului Bistrița, DELGAZ GRID SA	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, alte surse	Lista lungă de proiecte
6	Ingroparea rețelelor de gaze naturale aeriene	Primăria Municipiului Bistrița,	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale,	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
		DELGAZ GRID SA					buget local, alte surse	
D5.2.3. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii de alimentare cu energie electrică								
1	Proiect de trecere în subteran a infrastructurii de alimentare cu energie electrică	Primăria Municipiului Bistrița, Distribuție Energie Electrică România - Sucursala Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027, PNRR	Lista lungă de proiecte
2	Modernizarea și reabilitarea rețelei de alimentare cu energie electrică	Primăria Municipiului Bistrița, Distribuție Energie Electrică România - Sucursala Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027, PNRR	Lista lungă de proiecte
3	Extinderea infrastructurii de alimentare cu energie electrică	Primăria Municipiului Bistrița, Distribuție Energie	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027, PNRR	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
		Electrică România Sucursala Bistrița	-					
D5.2.4. Dezvoltarea rețelei de telecomunicații								
1	Implementarea noilor tehnologii (5G) pentru îmbunătățirea comunicațiilor electronice	Operatori de telecomunicații , Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027, PNRR	Lista lungă de proiecte
2	Proiect de trecere în subteran a infrastructurii de telecomunicații	Operatori de telecomunicații , Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2022 - 2030	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027, PNRR	Lista lungă de proiecte
D5.2.5. Îmbunătățirea sistemului local de gestionare a deșeurilor								
1	Dezvoltare, modernizare și completarea sistemului de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de municipiu Bistrița - construirea de insule ecologice digitalizate care vor deservi populația de la blocurile de locuințe	Primăria Municipiului Bistrița	Documentație tehnică în curs de elaborare	14,500,000	2,959,184	2022 - 2025	PNRR/2022/C3/S/I. 1.B	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	pentru colectarea selectivă a deșeurilor pe 5 fracții							
2	Inființare Centre de colectare prin aport voluntar in municipiul Bistrița - Valea Boilor, respectiv localitatea componenta Sărata, lângă Parcul industrial	Primăria Municipiului Bistrița	Documentație tehnică în curs de elaborare	8,500,000			PNRR/2022/C3/S/I. 1.A	Proiect prioritar
3	Modernizarea stației de sortare a deșeurilor reciclabile Bistrița	CJ Bistrița-Năsăud, Primăria Municipiului Bistrița	Idee	Conform SF	Conform SF	2022 - 2025	PO DD 2021-2027 AP 2, Buget local	Proiect prioritar
4	Achiziționare linie de digestie anaerobă pentru biodeșeurile colectate	CJ Bistrița-Năsăud, Primăria Municipiului Bistrița	Idee	Conform SF	Conform SF	2022 - 2024	PO DD 2021-2027 AP 2, Buget local	Lista lungă de proiecte
5	Instalație de tratare mecano-biologică cu digestie anaerobă	CJ Bistrița-Năsăud, Primăria	Idee	50,000,000	10,204,082	2022 - 2024	PO DD 2021-2027 AP 2, Buget local	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	pentru deșeurile reziduale municipale	Municipiului Bistrița						
6	Realizare centru integrat de colectare separată cu aport voluntar (incl. Deșeuri textile)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	10,000,000	2,040,816	2022 - 2026	PNRR componenta 3 I1.a	Proiect prioritar
7	Realizare instalații de valorificare a nămolurilor rezultate în urma epurării apelor uzate	CJ Bistrița-Năsăud, SC AQUABIS SA, Primăria Municipiului Bistrița	Idee	20,000,000	4,081,633	2022 - 2027	PO DD 2021-2027 AP 2, Buget local	Lista lungă de proiecte
8	Creșterea gradului de conștientizare al populației municipiului Bistrița cu privire la importanța colectării selective a deșeurilor menajere	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	800,000	163,265	2022 - 2025	PO DD 2021-2027 AP 2, Buget local	Proiect prioritar
9	Realizare infrastructură pentru gestionarea și valorificarea deșeurilor din construcții	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	9,800,000	2,000,000	2024 - 2027	PO DD 2021-2027 AP 2, Buget local	Proiect prioritar
10	Proiect "BiOReSC - Bistrița, Oraș Rezilient la Schimbările Climatice"	Primăria Municipiului Bistrița	in implementare	593,153.47		2021-2022	SEE	

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
11	Implementarea unui sistem de colectare separată a deșeurilor biodegradabile și valorificarea acestora în stații de compostare pentru utilizarea în zonele agricole	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	1,000,000	204,082	2024 - 2027	POR 2021-2027, PNRR, bugetul local, alte surse	Lista lungă de proiecte
12	Implementarea unor măsuri de reducere a cantității de deseuri pe baza unui studiu privind fluxul de deseuri realizat după funcționarea sistemului integrat de management al deșeurilor în care se monitorizează cantitativ și calitativ deșeurile produse.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee		150,000	2024 - 2027	POR 2021-2027, PNRR, bugetul local, alte surse	Lista lungă de proiecte
13	Organizarea unor campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește: colectarea selectivă a deșeurilor și rolul cetățenilor; încurajarea	Primăria Municipiului Bistrița	Idee		50,000	2024 - 2027	POR 2021-2027, PNRR, bugetul local, alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	consumatorilor pentru utilizarea produselor cu ciclul de viață mare, ecologice, reutilizabile							
D5.2.6. Decontaminarea zonelor cu probleme semnificative de degradare a calității mediului								
1	Decontaminare sit Direcția de Termoficare Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Raport de investigare preliminară	10,000,000	2,040,816	2022 - 2027	POR NV 2021-2027, PO DD 2021 - 2027 AP 3, fonduri guvernamentale, buget local	Proiect prioritar
2	Decontaminare halda de zgură sit	Ministerul Mediului, Primăria Municipiului Bistrița	Idee	Conform SF	Conform SF	2023 - 2030	PO DD 2021 - 2027 AP 3, fonduri guvernamentale, buget local	Lista lungă de proiecte
OS5.3. 5 KM DE REȚEA ALBASTRĂ-VERDE PROTEJATĂ ȘI VALORIFICATĂ PÂNĂ ÎN 2030, CE DETERMINĂ O REZILIENȚĂ CLIMATICĂ CRESCUTĂ								
D5.3.1. Reabilitarea și extinderea suprafețelor de spații verzi publice în municipiul Bistrița								
1	Spații verzi (perdele de protecție) aferente DN 17 în localitățile Unirea și Vișoara - amenajare peisageră cu pomi fructiferi a intrărilor în municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	SF+PT în elaborare	2,000,000	404,334	2022 - 2024	POR NV 2021 - 2027 OS b(vii), bugetul local	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
2	Spații verzi (perdele de protecție) aferente DN 17 în localitățile Ghinda, Sărata, Sărățel, Sigmir - amenajare peisajeră cu pomi fructiferi a intrărilor în municipiul Bistrița, Etapa II	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	N/A	N/A	2025-2030	POR NV 2021 - 2027 OS b(vii), bugetul local	Lista lungă de proiecte
3	Realizare pădure urbană Codrișor	Primăria Municipiului Bistrița	Necesar realizare documentație de urbanism (PUZ Codrișor II)	2,500,000	505,418	2022 - 2026	POR NV 2021-2027, PNRR, PO DD 2021-2027 AP 4, Fonduri guvernamentale, bugetul local	Proiect prioritar
4	Program de conectare a spațiilor verzi majore prin păduri tentaculare, comestibile (mix livadă - pădure)	Primăria Municipiului Bistrița, Direcția Silvică Bistrița-Năsăud	Idee	4,900,000	1,000,000	2024 - 2030	PO DD 2021-2027 AP 4, Fonduri guvernamentale, bugetul local	Proiect prioritar
5	Constituirea unor arii naturale urbane de interes local (echiparea cu infrastructuri destinate petrecerii timpului liber)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	980,000	200,000	2022 - 2024	Bugetul local	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
6	Program multianual de efectuare de lucrări de întreținere a spațiilor verzi existente (inclusiv completare plantații de aliniament)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	10,000,000	2,040,816	2022 - 2027	Bugetul local	Lista lungă de proiecte
7	Amenajare parc (dendrologic) in cadrul complexului sportiv si de agrement Unirea - Wonderland	Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița	în curs de implementare	N/A	1.129.994	2019-2022	POR 2014-2020	Proiect prioritar
8	Elaborarea unui plan de gestionare și management a spatiilor verzi din municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	400,000	81,633	2022-2030	Bugetul local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
9	Regenerare urbană în zona MHC: 1. Refacerea zonelor inierbate și plantarea de specii de arbori și arbusti; 2. Realizarea alei pietonale ecologice si piste pentru biciclisti; 3. Realizarea unor zone dedicate animalelor de	Primăria Municipiului Bistrița	În elaborare SF+PT	14,000,000	2,830,341	2022-2027	POR 2021-2027, buget de stat, buget local, alte surse de finanțare	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	<p>companie;</p> <p>4. Realizarea unui sistem de iluminat ecologic pentru spațiile amenajate prin proiect;</p> <p>5. Racordarea la utilitățile publice necesare a terenurilor obiect al investiției, dacă este cazul;</p> <p>6. Instalare sisteme de supraveghere, în vederea asigurării unui climat sigur;</p> <p>7. Crearea de facilități pentru plimbare, alergare, recreere (petrecere a timpului liber) pe terenurile amenajate;</p> <p>8. Dotare cu mobilier urban „smart”, dar și prietenos cu mediul (bănci, cosuri de gunoi, pentru colectarea selectivă, toalete ecologice, suport biciclete, mobilier urban de agrement)</p>							

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
10	Ocuparea eficienta a spațiului verde cu pomi fructiferi autohtoni (nuci, meri, peri, cireși, vișini, duzi)	Primăria Municipiului Bistrița, POMBIS, Asociațiile de locatari	Idee					Lista lungă de proiecte
11	Amenajarea unui parc pe malurile râului Bistrița în localitatea componentă Vișoara	Primăria Municipiului Bistrița	DT	3,729,930	761,210	2022-2027	POR NV 2021-2027, buget local, alte surse	Lista lungă de proiecte
12	Evaluarea capitalului natural al municipiului Bistrița și constituirea unei rețele de arii protejate care sa acopere intreaga varietate de ecosisteme din Bistrița si localitatile componente.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	100,000	20,000	2022-2030	Bugetul local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
13	Extinderea și întreținerea perdelelor vegetale de protecție dintre zonele industriale și cele de locuit pentru reducerea nivelului de poluare a aerului și a nivelului de zgomot, precum si	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	4,900,000	1,000,000	2022-2030	Bugetul local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	pentru conservarea și regenerarea biodiversității.							
14	Dezvoltarea perdelelor de protecție, a aliniamentelor stradale, cu respectarea sortimentului majoritar, și a scuarurilor în în cartierele Municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	4,900,000	1,000,000	2022-2030	Bugetul local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte
D5.3.2. Protecția împotriva riscurilor naturale, în special prin utilizarea soluțiilor bazate pe natură								
1	Împăduriri și lucrări de stabilizare a versanților în zonele susceptibile la alunecări de teren	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	5,000,000	1,020,408	2022 - 2027	PO DD 2021-2027 AP 4, PNRR Componenta 2 I1, Fonduri guvernamentale, bugetul local	Lista lungă de proiecte
2	Lucrări de stabilizare a versanților în zona Codrișor	Primăria Municipiului Bistrița	Studiu geotehnic	1,000,000	204,082	2022 - 2027	PO DD 2021-2027 AP 4, PNRR Componenta 2 I1, Fonduri guvernamentale, bugetul local	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
3	Soluții bazate pe natură pentru reducerea riscului la inundații pe afluenții râului Bistrița, municipiul Bistrița - Amenajarea peisagistică a spațiilor verzi adiacente râului Bistrița	SGA Bistrița-Năsăud, Primăria Municipiului Bistrița, ABA Someș-Tisa	Idee	Conform SF	Conform SF	2022 - 2027	PO DD 2021-2027 AP 4, PNRR Componenta 2 I1, Fonduri guvernamentale, bugetul local	Proiect prioritar
4	Reconstrucția ecologică a Râului Bistrița și amenajare pentru promenadă a malurilor râului	ABA Someș-Tisa, Primăria Municipiului Bistrița, SGA Bistrița-Năsăud	În pregătire			2022-2030	POR 2021-2027, Alte surse	Proiect prioritar
5	Reglementarea speciilor de arbori care urmează a fi plantați astfel încât să satisfacă multiple criterii: rezistență la poluare, conservare și regenerare a biodiversității (specii autohtone, neinvazive, care să deschidă calea spre instalarea unor ecosisteme de tip natural).	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	735,000	150,000	2022 - 2027	Buget local, alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
6	Elaborarea auditului privind biodiversitatea locală.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	147,000	30,000	2022 - 2027	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte
7	Stabilirea unor ținte de calitate pentru parametrii biodiversității locale (faună, floră, habitate) și a unor criterii pentru monitorizarea acestora. Green City Accord	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	24,500	5,000	2022 - 2027	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte
8	Reconstrucția ecologică forestieră pe terenuri degradate – alte zone (20 ha)	Primăria Municipiului Bistrița, Ocolul Silvic Bistrita	Idee	4,900,000	1,000,000	2022 - 2027	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte
9	Amplasarea pe rețeaua de apă stradală din apropierea pădurilor, unde lipsesc, a unor puncte de racordare tip hidrant	Primăria Municipiului Bistrița, ISU BN, Aquabis	Idee	N/A	N/A	2022 - 2027	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte
D5.3.3. Valorificarea rețelei hidrografice din municipiul Bistrița								
1	Amenajarea peisageră a văilor afluenților râului Bistrița - Coridoare	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	30,000,000	6,122,449	2022 - 2027	POR NV 2021 - 2027 OS b(vii), bugetul local	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
	ecologice (Ghinda, Jelna, Slătinița)							
2	Identificarea, monitorizarea și valorificarea surselor de apă de pe domeniul public (fântâni publice)	Primăria Municipiului Bistrița, DSP Bistrița-Năsăud	Idee	2,450,000	500,000	2022 - 2025	Bugetul local	Lista lungă de proiecte
3	Amenajarea albiei râului Bistrița pentru practicarea de activități sportive - Bistrița Navigabilă	Primăria Municipiului Bistrița, SGA BN, ABA	Idee	1,000,000	204,082	2023-2026	POR NV 2021 - 2027 OS b(vii), bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte
4	Program multianual de curățare a cursurilor de apă - râul Bistrița și afluenții acestuia	Primăria Municipiului Bistrița, SGA BN, ABA Someș-Tisa, UAT vecine	idee	1,500,000	306,122	2022-2030	POR 2021-2027, bugetul local, alte surse	Lista lungă de proiecte
5	Montarea de plase pentru colectarea deșeurilor plutitoare din plastic în lungul râului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, SGA BN, ABA Someș-Tisa, UAT vecine	idee	1,000,000	204,082	2024-2027	POR 2021-2027, bugetul local, alte surse	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
6	Amenajare parc în cadrul complexului sportiv și de agrement Unirea - Wonderland, Municipiul Bistrița	PMB	in implementare	5,561,719.96	1,135,044.89	2020-2022	POR 2014-2020	
OS5.4. BIODIVERSITATE ȘI GEODIVERSITATE PROTEJATE, CONSERVATE ȘI VALORIFICATE								
D5.4.1 Evaluarea patrimoniului natural și constituirea unei rețele coerente de arii naturale protejate								
1	Inventarierea și cartografierea speciilor și habitatelor Natura 2000;	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte
2	Inventarierea și cartografierea speciilor invazive	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte
3	Implementarea unei rețele de arii naturale protejate urbane și coridoare ecologice	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte
4	Inventarierea tipurilor și formelor de relief de interes conservativ	Primăria Municipiului Bistrița,	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE			NIVEL DE PRIORITATE
		Asociația Harta Verde România								
D5.4.2 Refacerea ecosistemelor acvatice și terestre										
1	Adaptarea și consolidarea cadrului juridic al instituțiilor administrative locale pentru refacerea naturii	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse	local, alte		Lista lungă de proiecte
2	Reintroducerea naturii pe terenurile abandonate	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse	local, alte		Lista lungă de proiecte
3	Remediarea artificializării terenurilor și refacerea ecosistemelor	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse	local, alte		Lista lungă de proiecte
4	Mai multe păduri și îmbunătățirea sănătății și a rezilienței acestora	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse	local, alte		Lista lungă de proiecte
5	Restabilirea stării ecologice bune a ecosistemelor acvatice	Primăria Municipiului Bistrița,	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse	local, alte		Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
		Asociația Harta Verde România						
6	Înverzirea zonelor urbane și periurbane	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte
7	Combaterea speciilor alogene invazive	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte
8	Evaluarea stării geomorfofuncționale a formelor de relief fluviatil și lacustru	Primăria Municipiului Bistrița, Asociația Harta Verde România	Idee	N/A	N/A	2022-2030	Buget surse local, alte	Lista lungă de proiecte

Figura 225 Localizarea proiectelor aferente O5 (1)

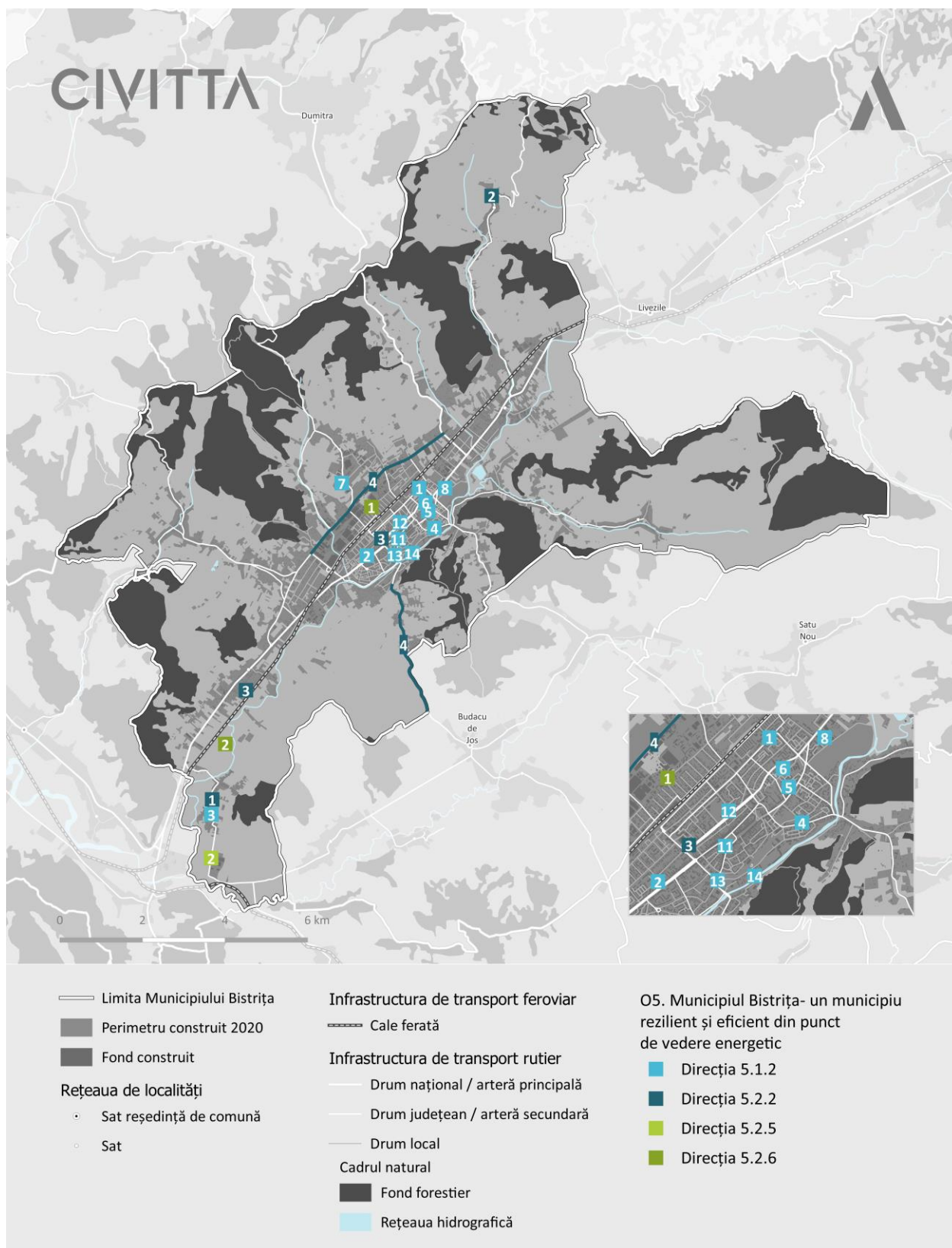
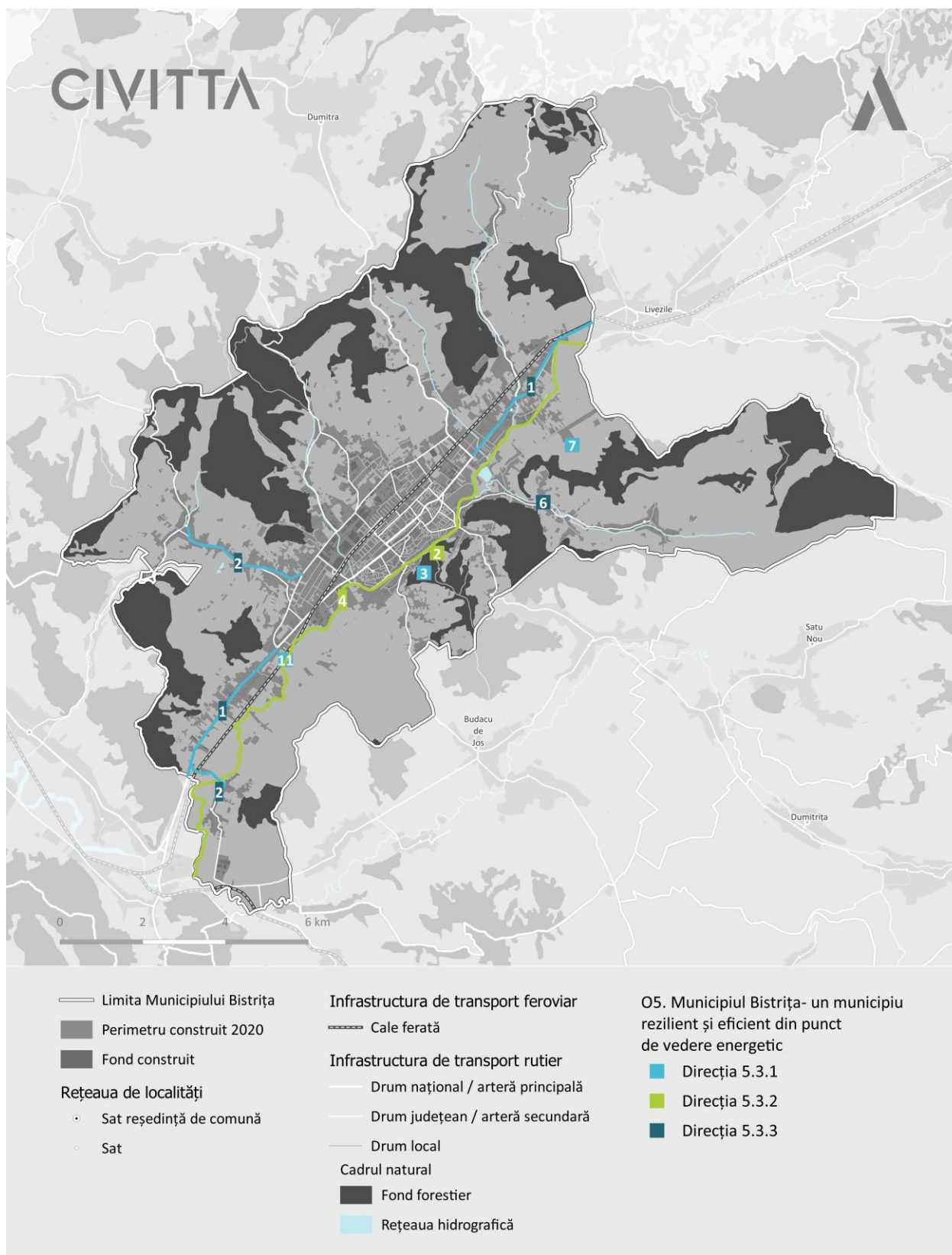

Figura 226 Localizarea proiectelor aferente O5 (2)

OBIECTIVUL STRATEGIC 6 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – O ADMINISTRAȚIE LOCALĂ DESCHISĂ, TRANSPARENTĂ, INCLUSIVĂ ȘI CU POLITICI PUBLICE FUNDAMENTATE PE COLABORAREA CU TOȚI CETĂȚENII SĂI

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITAT E	VALOARE ESTIMAT Ă (RON)	VALOARE ESTIMAT Ă (EUR)	ORIZON T DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITAT E
OBIECTIVUL STRATEGIC 6 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – O ADMINISTRAȚIE LOCALĂ DESCHISĂ, TRANSPARENTĂ, INCLUSIVĂ ȘI CU POLITICI PUBLICE FUNDAMENTATE PE COLABORAREA CU TOȚI CETĂȚENII SĂI								
OS6.1. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ SPORITĂ PENTRU A SUSȚINE POTENȚIALUL DE DEZVOLTARE ȘI COMPETITIVITATEA MUNICIPIULUI BISTRIȚA PRIN SIMPLIFICARE, ADAPTAREA ȘI COORDONAREA PROCESELOR ȘI SISTEMEOUR INTERNE PÂNĂ ÎN 2030								
D6.1.1. Ajustarea strategiei de resurse umane, procedurilor interne de lucru și politici de formare în funcție de obiectivele strategice ale instituției și de nevoile raportate de personal								
1	Elaborarea unei strategii de resurse umane pentru perioada 2021-2027 care să țină cont de nevoile și obiectivele instituției, provocările de pe piața forței de muncă și transformările digitale în desfășurare Corelarea strategiei cu nevoile de formare ale personalului, ajustarea misiunii și obiectivelor departamentelor și rolurilor fiecărui membru al personalului	Primăria Municipiului Bistrița, Agenția Națională pentru Funcționari Publici, mediul de afaceri și antreprenorial, mediul academic	idee	147,000	30,000	2022-2024	Surse proprii, CFM 2021-2027, PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027/PO Asistență Tehnică 2021-2027	Proiect prioritar
2	Simplificare administrativă. Elaborarea unui plan multianual pentru optimizarea circuitului documentelor și utilizarea exclusiv de soluții digitale în managementul intern. Prezentarea anuală a rezultatelor/impactului	Primăria Municipiului Bistrița, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, mediul ONG, economic și antreprenorial, academic	idee	735,000	150,000	2023-2025	CFM 2021-2027, PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITAT E	VALOARE ESTIMAT Ă (RON)	VALOARE ESTIMAT Ă (EUR)	ORIZON T DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITAT E
							2021-2027, Planul Național de Redresare și Reziliență.	
3	Derularea unui program bianual de internship, în parteneriat cu unitățile de învățământ superior din județ/regiune, pentru a putea răspunde dificultăților de atragere a forței de muncă în special în domeniile identificate ca prioritare	Primăria Municipiului Bistrița, unitățile de învățământ superior, mediul ONG	Idee	49,000	10,000	2023-2027	Surse proprii	Proiect prioritar
4	Crearea de parteneriate cu unitățile de învățământ superior din județ/regiune pentru formarea și atragerea forței de muncă pe termen mediu și lung. Stabilirea unei strategii și inițierea de parteneriate pentru atragerea de personal calificat pentru domeniile cu posturi vacante, dar și pentru acele poziții cerute pe piața forței de muncă și dificil de atras în sistemul public	Primăria Municipiului Bistrița, unitățile de învățământ superior, mediul ONG	Idee	-	-	2023-2027	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
5	Evaluarea anuală prin intermediul unor chestionare anonime a gradului de satisfacție al personalului instituției față de mediul de lucru, proceduri, resurse interne disponibile	Primăria Municipiului Bistrița, contractor extern	Idee	73,500	15,000	2023-2027	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
6	Setarea unui grup de lucru intern (potențial ca mecanism al PSI) care să coordoneze toate obiectivele/strategiile/planuri de acțiuni din documentele strategice de la nivel local Prezentarea lor anuală prin publicarea unui raport de evaluare	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	-	-	2023-2027	Surse proprii	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
7	Creșterea capacității administrative în domeniul managementului energetic prin dezvoltarea unei echipe dedicate de specialitate	Primăria Municipiului Bistrița	Idee			2022-2027	Surse proprii	Proiect prioritar
8	Elaborarea și implementarea Planului Strategic Instituțional al PM Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	În implementare	93,574	19,097	2022-2023	POCA 2014-2020	Proiect prioritar
9	Formare continuă pentru factorii implicați în promovarea și dezvoltarea mobilității urbane durabile	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	735,000	150,000	2022-2023	Surse proprii	Proiect prioritar
10	Formare / angajarea unei persoane care să fie responsabilă de evaluarea calității proiectelor de mobilitate activă și accesibilizarea infrastructurii de transport / fondului construit	Primăria Municipiului Bistrița	Idee		-	2022-2023	Surse proprii	Proiect prioritar
D6.1.2 Implicare crescută a personalului în dezvoltarea planurilor, strategiilor și obiectivelor de la nivelul instituției								
1	Inițierea unei proceduri privind extinderea implicării personalului în toate documentele strategice de la nivel instituției cu impact asupra activității acestora.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	-	-	2023-2027	Surse proprii	Proiect prioritar
2	Evaluarea anuală prin intermediul chestionarelor sau focus grupurilor a nivelului de cunoaștere de către personal a obiectivelor anuale și multianuale ale instituției, documentelor strategice și planurilor de acțiune.	Primăria Municipiului Bistrița, contractor extern	Idee	49,000	10,000	2023-2027	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
D6.1.3 Îmbunătățirea continuă a managementului resurselor financiare și planificării financiare								

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
1	Program pilot de evaluare a sustenabilității financiare a Primăriei Municipiului Bistrița care să identifice principalele provocări și oportunități pe termen mediu și lung în funcție de factorii interni și externi cu impact potențial asupra fluxurilor de venituri și cheltuieli. Analiză de scenarii potențiale privind sustenabilitatea financiară a municipalității și capacității de a susține proiecte multianuale de investiții pentru perioada 2022-2027	Primăria Municipiului Bistrița, Banca Mondială	Idee	980,000	200,000	2023-2027	Surse proprii, CFM 2021-2027, PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027/PO Asistență Tehnică 2021-2027, Programul Național de Redresare și Reziliență	Lista lungă de proiecte
2	Program de formare dedicat personalului cu atribuții în planificare financiară și management financiar	Primăria Municipiului Bistrița, contractor extern	Idee	49,000	10,000	2023-2024	Surse proprii, CFM 2021-2027, PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027/PO Asistență Tehnică 2021-2027, Programul Național de	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
							Redresare și Reziliență	
3	Elaborarea unei strategii pe termen mediu și lung de maximizare a veniturilor de la nivel local (proceduri competitive pentru veniturile din capital, extinderea bazei de taxare, extinderea veniturilor proprii, corelarea proiectelor de investiții cu noi surse de venit la nivel local, etc.)	Primăria Municipiului Bistrița, contractor extern, Banca Mondială, firme de consultanță financiară	Idee	490,000	100,000	2024-2026	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
4	Înființarea unei Unități de Achiziții Publice Centralizate pentru instituțiile subordonate și în coordonarea Primăriei Municipiului Bistrița (Cf. Art. 40 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice)	Primăria Municipiului Bistrița, ANAP	Idee	-	-	2023-2027	Surse proprii, alte surse	Lista lungă de proiecte
D6.1.4 Competitivitate crescută și creștere economică. Dezvoltarea unei politici de investiții urmărind prioritățile și oportunităților noilor exerciții financiare în perioada 2021-2027								
1	Program anual de schimburi de experiență dedicat Primăriei Municipiului Bistrița cu autorități publice locale performante în accesarea și managementului fondurilor externe nerambursabile (cu focus pe regenerare urbană, digitalizare, orașe verzi, inclusive, mobilitate urbană, dezvoltare metropolitană)	Primăria Municipiului Bistrița, administrațiile locale din județul Bistrița Năsăud, alte administrații locale de la nivel național și european	idee	122,500	25,000	2023-2026	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
2	Program de formare dedicat personalului cu atribuții în planificarea, scrierea și implementarea proiectelor cu finanțare europeană nerambursabilă	Primăria Municipiului Bistrița, administrațiile locale din județul Bistrița	idee	122,500	25,000	2023-2026	Surse proprii	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITY
		Năsăud, contractor extern						
OS6.2. NOI INSTRUMENTE SI MECANISME CARE SĂ SUSȚINĂ O GUVERNARE DESCHISĂ, TRANSPARENTĂ, INCLUSIVĂ ȘI RESPONSABILĂ SPRIJINITE DE O ALOCARE PROGRESIVĂ DE PÂNĂ LA 2% DIN BUGET/ ANUAL PENTRU PROIECTE ALE COMUNITĂȚII PÂNĂ ÎN 2030								
D6.2.1 Participare extinsă a cetățenilor, mediului de afaceri și asociațiilor legal constituite în procesele de consultare și de decizie de la nivel local								
1	Extinderea și creșterea anuală a bugetului programului de bugetare participativă. Stabilirea unei strategii de promovare cu ajutorul actorilor locali și organizarea de seminarii de promovare/ învățare aplicare	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, mediul academic, grupuri civice	Idee	2,450,000	500,000	2023-2027	Surse proprii	Proiect prioritar
2	Pilotarea unui program tip bugetare participativă pentru copii	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, mediul academic, grupuri civice, asociații de tineri, asociații de părinți	Idee	245,000	50,000	2023-2027	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
3	Lansarea unui hub de inovare și consultare publică coordonat de Primăria Municipiului Bistrița care să reunească actorii de la nivel local. Dezbaterile politicilor publice și proiectelor de investiții cu actorii resursă de la nivel local și extinderea sistemului de consultări publice	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, mediul academic, grupuri civice, mediul de afaceri și antreprenorial	Idee	245,000	50,000	2023-2027	Surse proprii, CFM 2021-2027, PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027, Programul	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITAT E	VALOARE ESTIMAT Ă (RON)	VALOARE ESTIMAT Ă (EUR)	ORIZON T DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITAT E
							Național de Redresare și Reziliență	
4	Dezvoltarea de parteneriate cu actorii resursă la nivel local (ONG, mediul academic, grupuri civice, etc.) pentru setarea obiectivelor de investiții, organizarea de evenimente publice, deschiderea instituției	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, mediul academic, grupuri civice, mediul de afaceri și antreprenorial	Idee	-	-	2023-2024	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
5	Realizarea unui studiu de oportunitate privind constituirea unei zone metropolitane	Primăria Municipiului Bistrița	idee	49000	10000	2022-2023	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
6	Înființare grup local de mobilitate și regenerare urbană	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	0	0	2022-2023	Surse proprii	Proiect prioritar
7	EUHRENET - The European Human Rights Network of Towns - colaborarea cu cetățenii și societatea civilă la dezvoltarea și implementarea de strategii incluzive și politici locale bazate pe Carta drepturilor fundamentale a UE	Primăria Municipiului Bistrița, parteneri europeni	Idee (aplicație depusă)			2023-2027	CERV	Proiect prioritar
8	Centru de informare și suport pentru cetățenii români din diaspora	Primăria Municipiului Bistrița	Idee			2023-2027	Surse proprii	Lista lungă de proiecte

D6.2.2 Transparență extinsă: îmbunătățirea calității datelor publice și creșterea gradului de conformare față de standardele privind afișarea din oficiu a informațiilor de interes. Pilotarea publicării datelor publice în format deschis

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITAT E	VALOARE ESTIMAT Ă (RON)	VALOARE ESTIMAT Ă (EUR)	ORIZON T DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITAT E
1	Identificarea și reorganizarea tuturor datelor publice existente la nivelul instituției. Publicarea lor într-un format accesibil și intuitiv pe pagina proprie a instituției	Primăria Municipiului Bistrița, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, mediul ONG.	Idee	98,000	20,000	2023-2024	Programul Național de Redresare și Reziliență	Lista lungă de proiecte
2	Strategie integrată de informatizare și transformare digitală a Primăriei	PMB	idee	200,000		2021-2030	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
3	Pilotarea publicării de date publice deschise pe pagina proprie și pe portalul național de date publice deschise data.gov.ro	Primăria Municipiului Bistrița, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, mediul ONG.	idee	245,000	50,000	2024-2027	Programul Național de Redresare și Reziliență	Proiect prioritar
4	Stabilirea unui plan de formare pentru personalul instituției cu competențe în publicarea datelor publice, transparenței și răspunsului la solicitările de informații	Primăria Municipiului Bistrița, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, mediul ONG.	idee	98,000	20,000	2023-2026	Programul Național de Redresare și Reziliență	Lista lungă de proiecte
5	Evaluarea anuală a calității datelor publice la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă,	idee	98,000	20,000	2024-2027	Programul Național de Redresare și Reziliență	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITAT E	VALOARE ESTIMAT Ă (RON)	VALOARE ESTIMAT Ă (EUR)	ORIZON T DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITAT E
		mediul ONG, contractor extern						
6	Accesibilizarea paginii web la nevoile persoanelor cu dizabilități	Primăria Municipiului Bistrița, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, mediul ONG, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, Autoritatea națională pentru persoanele cu dizabilități	idee	98,000	20,000	2023-2025	Programul Național de Redresare și Reziliență	Proiect prioritar
7	Îmbunătățirea calității raportărilor publice privind Legea 544/2001 și Legea 52/2003	Primăria Municipiului Bistrița, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, mediul ONG.	idee	-	-	2023-2025	Surse proprii	Proiect prioritar
8	Registru public al solicitărilor de informații, accesibil pe pagina instituției. Evaluarea anuală a solicitărilor de informații și adaptarea strategiei de comunicare și datelor publice în funcție de cerințele cetățenilor	Primăria Municipiului Bistrița, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă	idee	49,000	10,000	2023-2024	Surse proprii	Proiect prioritar

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITAT E	VALOARE ESTIMAT Ă (RON)	VALOARE ESTIMAT Ă (EUR)	ORIZON T DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITAT E
9	Transparența, etica și integritate în Municipiul Bistrița	PMB	in implementare	338,519		2021-2023	POCA 2014-2020	
D6.2.3. Extinderea serviciilor de guvernare electronică și serviciilor publice electronice disponibile								
1	Adoptarea unei strategii de extindere a serviciilor publice electronice disponibile. Corelarea lor cu nevoile și urgențele semnalate de cetățeni și mediul de afaceri în interacțiunile cu Primăria Municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, mediul de afaceri, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, contractori externi.	Idee	245,000	50,000	2023-2024	Programul Național de Redresare și Reziliență	Proiect prioritar
2	Evaluarea serviciilor electronice oferite de autoritatea publică locală și ajustarea lor în funcție de feedback-ul utilizatorilor	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, mediul de afaceri, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, contractori externi.	Idee	49,000	10,000	2023-2025	Surse proprii, CFM 2021-2027, PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027, Programul Național de Redresare și Reziliență	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITAT E	VALOARE ESTIMAT Ă (RON)	VALOARE ESTIMAT Ă (EUR)	ORIZON T DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITAT E
3	Digitalizarea serviciilor publice in municipiul Bistrita - Smart territory (GIS pentru evidenta parcelelor si a rețelelor de utilitati si eliberarea de acte)	Primăria Municipiului Bistrița	Necesar realizare SF/SO	2,500,000	505,418	2022-2027	POR Nord-Vest 2021-2027	Proiect prioritar
4	Elaborarea și transpunerea în format GIS a Planului Urbanistic General al municipiului Bistrița și transpunerea în format GIS a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Bistrița (Digitalizare PUG)	Primăria Municipiului Bistrița	depus spre finantare la data 16,05,2022	4,200,000	857,143	2022-2026	PNRR	Proiect prioritar
5	Bisitrit@SmartCity – Bistrița oraș inteligent	Primăria Municipiului Bistrița	idee	5,000,000	1,020,408	2022	POR NV 2021-2027, PNRR, alte surse	Proiect prioritar
6	Realizare centru de date	Primăria Municipiului Bistrița	idee			2027	POR NV 2021 - 2027, bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte
7	Realizarea registrului digital al clădirilor publice (municipale) și actualizarea anuală a acestuia	Primăria Municipiului Bistrița, asociații proprietari	Idee	500,000	102,041	2022-2030	POR NV 2021 - 2027, bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte
8	Realizarea registrului digital al clădirilor rezidențiale multifamiliale și actualizarea anuală a acestuia	Primăria Municipiului Bistrița, asociații proprietari	Idee	500,000	102,041	2022-2030	POR NV 2021 - 2027, bugetul local, PNRR	Lista lungă de proiecte
9	Actualizarea Registrului Spațiilor Verzi al Municipiului Bistrița (în format GIS și integrarea în baza de date urbane)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	600,000	122,449	2022-2030	Bugetul local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	VALOARE ESTIMATĂ (RON)	VALOARE ESTIMATĂ (EUR)	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITATE
10	Harta Verde Bistrița - platforma de promovare a locurilor și inițiativelor sustenabile din mun. Bistrița Proiectul răspunde nevoilor comunităților locale de a-și acorda stilul de viață, activitățile familiale, de agrement și profesionale cu principiile dezvoltării durabile (sustenabile) prin identificarea, promovarea sau crearea resurselor sustenabile pentru un stil de viață sănătos care să servească atât generațiilor prezente cât și celor viitoare. Proiectul va răspunde întrebărilor de tipul: - Unde găsești un loc de reciclat hârtie sau plastic? - Unde îți poți repara bicicleta sau ce trasee se recomandă pentru ciclism de drumeție? - Unde sunt atelierile de reparații diverse: încălțăminte, îmbrăcăminte, electrocasnice și altele asemenea? - Care sunt zonele de importanță majoră în ce privește biodiversitatea din interiorul municipiului? - De unde putem achiziționa produse bio / eco / organice sau produse locale, fie ele alimentare sau de altă natură?	Asociația Harta Verde România	Idee	500,000	102,041	2022-2027	Buget local	Lista lungă de proiecte
11	Actualizare PUG al municipiului Bistrița și Regulament Local de Urbanism	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	5,000,000	1,020,408	2022-2027	PNRR, bugetul local, alte surse de finanțare	Lista lungă de proiecte

OS6.3. CAPACITATE ÎMBUNĂȚITĂ A ADMINISTRAȚIEI PUBLICE DE A RĂSPUNDE ȘI A SE ADAPTA TRANSFORMĂRILOR DIGITALE ÎN DESFĂȘURARE, SUSȚINUTĂ DE UN SISTEM INFORMATIC INTEGRAT ȘI COMPETENȚELE DIGITALE MEDII SAU AVANSATE ALE 100% DIN PERSONAL PÂNĂ ÎN 2030

D6.3.1. Dezvoltarea de noi strategii, instrumente și programe de formare pentru sporirea competențelor digitale ale personalului

NR. CRT.	TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITAT E	VALOARE ESTIMAT Ă (RON)	VALOARE ESTIMAT Ă (EUR)	ORIZON T DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	NIVEL DE PRIORITAT E
1	Adoptarea unei strategii pe termen mediu și lung pentru creșterea competențelor digitale la nivelul întregului personal al Primăriei Municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, mediul academic, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării.	Idee	490,000	100,000	2023-2024	Programul Național de Redresare și Reziliență	Proiect prioritar
2	Evaluarea anuală a competențelor digitale la nivelul întregului personal al Primăriei Municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, contractor extern	Idee	49,000	10,000	2023-2027	Surse proprii	Lista lungă de proiecte
D6.3.2.Îmbunătățirea standardelor de securitate privind protecția datelor și sistemelor operate de instituție								
1	Adoptarea unei strategii de îmbunătățire a securității datelor (ghid de utilizare pentru personal, utilizare exclusivă de e-mailuri dedicate, cursuri introductive de securitate cibernetică, evaluarea securității bazelor de date, etc.)	Primăria Municipiului Bistrița, Directoratul Național de Securitate Cibernetică, mediul ONG, contractor extern	Idee	490,000	100,000	2023-2025	Programul Național de Redresare și Reziliență	Proiect prioritar
2	Program anual de cursuri de formare dedicate personalului în domeniul reglementării datelor publice și securitatea datelor publice	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, Directoratul Național de Securitate Cibernetică	Idee	122,500	25,000	2023-2027	Surse proprii / Programul Național de Redresare și Reziliență	Proiect prioritar

8. PRIORITIZAREA PROIECTELOR

8.1. METODOLOGIA DE PRIORITIZARE

Procesul de prioritizare are ca scop obținerea unei liste de proiecte prioritare, implementabile pe termen scurt și mediu (2021-2027) și sustenabile din punct de vedere financiar. Aceasta înseamnă o listă de proiecte prioritare, a căror valoare estimată și planificare anuală ar trebui să se încadreze în bugetul de investiții al municipiului Bistrița.

Având în vedere numărul mare de proiecte planificate pentru perioada 2021-2027 (și anterior) și aflate în diferite stadii de implementare, centralizate pe baza propunerilor SIDU 2021-2027, a documentelor strategice existente la nivelul municipiului și a situației proiectelor furnizată de Primăria Municipiului Bistrița, metodologia de prioritizare cuprinde două etape principale:

1. Selecția unei liste scurte de proiecte:

Pentru realizarea listei scurte s-a realizat un prim exercițiu de prioritizare, în colaborare cu echipa Primăriei Municipiului Bistrița, pe baza situației actuale a proiectelor, prin aplicarea unor filtre de selecție ce se referă la:

- Continuarea proiectelor în curs de implementare/pentru care au fost inițiate demersuri în acest sens;
- Maturitatea proiectelor, astfel încât probabilitatea realizării acestora să fie cât mai crescută;
- Valorificarea oportunităților de finanțare din fonduri nerambursabile aferente finalului perioadei de programare 2021-2027;
- Contribuția la obiectivele strategice și instituționale și corelarea cu alte proiecte, maximizând astfel impactul intervențiilor printr-o abordare integrată;
- Nevoile locale, urgența acestora (de ex. în contextul pandemiei de COVID-19) și necesarul asigurării serviciilor pentru populație.

Lista scurtă de proiecte prezentată în continuare include astfel și proiecte a căror necesitate a fost identificată ulterior elaborării strategiilor/documentelor strategice și care vor fi implementate în perioada 2021-2027. Totodată, lista proiectelor și măsurilor propuse pentru finanțare și implementare include bugetul necesar pentru pregătirea de documentații tehnice pentru investiții noi, necesare proiectelor în curs de pregătire pentru următoarea perioadă de programare.

Lista scurtă de proiecte

OBIECTIVUL STRATEGIC 1 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU REGIONAL ANTREPRENORIAL ȘI INOVATOR CE SPRIJINĂ TRANZIȚIA INDUSTRIALĂ ȘI DEZVOLTAREA BAZATĂ PE COOPERARE ȘI COMPETENȚĂ

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁸	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
iNOVAre@Bistrita2030- Incubator inovativ de afaceri	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	2022-2027	POR NV 2021-2027 PNRR
Parc pentru specializare inteligentă complementar Parcului Industrial (Centru de specializare inteligenta si dezvoltare a antreprenoriatului - BisBiz). Sunt avute în vedere intervenții pentru susținerea sectoarelor economice de specializare inteligenta prioritare la nivel regional, conform RIS3. Investiția va contribui la creșterea numărului de întreprinderi inovative în regiune, inclusiv prin asigurarea accesului la tehnologii noi, alinierea la standardele Industriei 4.0 și standardele economiei sustenabile, inclusiv economia circulară	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	2022-2027	POR NV 2021-2027 PNRR
ExpoBis – Centru multifuncțional pentru expoziții și conferințe - În vederea asigurării unui spațiu propice pentru organizarea de expoziții, târguri tematice și conferințe, așa cum există în orice oraș cu ambiții de dezvoltare economică, se impune realizarea unui Centru multifuncțional pentru expoziții și conferințe. Acest proiect este necesar pentru comunitatea de afaceri, dar și pentru evenimente cu caracter științific, cultural sau pe diverse alte zone tematice	PM Bistrița	Idee	2022-2025	Buget local, parteneri privați, alte surse
Maparea și inventarierea terenurilor disponibile pentru investiții la nivelul municipiului	PM Bistrița	Idee	2022-2023	Buget local / POR 2021-2027
Dezvoltarea unei platforme de promovare a municipiului Bistrița ca destinație de investiții, cuprinzând elemente privind disponibilitatea parcelelor de teren în manieră interactivă, dotări, facilități, accesibilitate, oportunități de colaborare	PM Bistrița, Business Park	Idee	2023-2027	Buget local / POR 2021-2027

²³⁸ Idee / În implementare / SF / PT / Licitatie / Evaluare proiect / Cerere de finanțare / DALI/ etc.

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁸	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
cu alți actori locali. Aceasta ar servi și drept element de branding și promovare locală				
Înființarea unor grupuri de lucru sectoriale / transversale pentru facilitarea dialogului între actorii locali relevanți cu privire la valorificarea oportunităților de dezvoltare economică; animarea acestora periodic / organizare întâlniri de lucru și agendă / elaborare obiective și KPIs	PM Bistrița, actorii economici, alți actori relevanți	Idee	2022-2027	Buget local
Înființarea unui centru de consiliere / pregătire direcționat către domeniile tehnice în cadrul UBB / UT	PM Bistrița, UBB, UT	Idee	2023-2024	Buget local
Elaborarea unei strategii de atragere și retenție a forței de muncă în municipiu prin colaborarea dintre AJOFM, companiile mari, ISJ, universități, PM Bistrița	PM Bistrița, AJOFM, ISJ	Idee	2022-2023	Buget local
Facilitarea dezvoltării de parteneriate între Liceul Agricol și producătorii locali / alți actori relevanți din lanțul de valoare agricol	PM Bistrița, ISJ, actorii economici, alți actori relevanți	Idee	2023-2027	Buget local
Bistrița Electromobility and Circular Economy Hub (BECEH) - cercetare industrială aplicată (UT și companiile din domeniu) - oferirea de servicii de business intelligence în domeniul electromobilității - facilitarea educației profesionale continue - spații de co-working - asistență la finanțare	PM Bistrița împreună cu parteneri privați (Rombat), CJ BN, CCIBN, UT, UBB	Idee	2023-2027	POR Nord-Vest 2021-2027
Platformă online de open innovation și de co-creare pentru stimularea ideilor inovatoare, dedicată mai ales startup-urilor	PM Bistrița	Idee	2024-2027	Buget local, POR 2021-2027, POCIDIF 2021-2027, parteneri privați, alte surse
Sprrijinirea dezvoltării în domenii precum industriile creative și serviciile inovatoare	PM Bistrița, parteneri privați, universități	Idee	-	Buget local, POR 2021-2027, parteneri privați, alte surse

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁸	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Dezvoltarea unui centru logistic pentru întreprinderile și producătorii din lanțul de valoare agricol din județul Bistrița pentru toate domeniile relevante (cultivarea plantelor, creșterea animalelor, pomicultură) pentru facilitarea accesului pe piață, promovare comună, partajare a canalelor de distribuție, încheierea de parteneriate	PM Bistrița împreună cu parteneri privați	Idee	2023-2027	Buget local, POR 2021-2027, parteneri privați, alte surse
Crearea de parteneriate, în special în colaborare cu universitățile locale, pentru creșterea atractivității carierei antreprenoriale în rândul tinerilor, ca alternativă viabilă pentru angajare pentru tinerii cu spirit antreprenorial	PM Bistrița, UBB/UT	Idee	2023-2027	Buget local, fonduri private
Crearea unui grup de lucru dedicat consolidării parteneriatelor între actorii interesați la nivel local, în special pentru creșterea nivelului de calificare al forței de muncă, cu AJOFM, licee tehnologice și vocaționale, universitățile locale	PM Bistrița, actorii economici, alți actori relevanți	Idee	2022-2027	Buget local
Elaborarea politicii de dezvoltare economică, competitivitate, inovare	PM Bistrița, universități, parteneri privați	Idee	2023-2027	Buget local, alte surse
Stimularea antreprenoriatului prin cofinanțarea, pe bază de apel de proiecte, a organizațiilor specializate în oferirea de servicii pentru antreprenori (educație antreprenorială pentru tineri, servicii de incubare/ asistență start-up/ accelerare, finanțare pentru debut ("seed-funding"), înființarea de instrumente de capital de risc)	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	2023-2027	Buget local, fonduri private
Înființarea unui birou dedicat sprijinirii internaționalizării IMM-urilor cu potențial de dezvoltare (include educare cu privire la activitatea de internaționalizare, facilitează match-making cu actori din piețe globale, vizite de lucru, schimburi de experiență, etc) – în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie	PM Bistrița, CCIBN	Idee	2023-2027	Buget local, POR 2021-2027, parteneri privați, alte surse
Stimularea antreprenoriatului creativ prin acordarea de microgranturi tinerilor și artiștilor/creativilor care generează proiecte și inițiative ce valorifică elementele locale de patrimoniu, cultură,	PM Bistrița, parteneri privați	Idee	2023-2027	Buget local, fonduri private

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE ²³⁸	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
resursele turistice, etc. în urma organizării unor concursuri de idei				
Încurajarea înființării în localitățile componente a unor unități de producție de alimente ecologice (sere, solarii, ciupercării, etc.)	PM Bistrița	-	-	Buget local, alte surse
Sprrijinirea dezvoltării infrastructurii de tip cercetare-dezvoltare	PM Bistrița, parteneri privați, universități	Idee	-	Buget local, POR 2021-2027, parteneri privați, alte surse
Stabilirea unei agende de evenimente naționale și internaționale de afaceri și promovare (expoziții, târguri etc.) și participarea unei delegații din partea municipiului Bistrița în vederea stabilirii de noi contacte și promovare ca destinație de investiții	PM Bistrița, CCIBN	Idee	2023-2027	Buget local
Organizarea de concursuri de soluții inovatoare și hackathoane și finanțarea/ implementarea proiectelor cu potențial în rândul IMM-urilor și microîntreprinderilor / studenților / ONG-urilor / tinerilor privind îmbunătățirea serviciilor/infrastructurii publice de tip Smart City - cel puțin un eveniment anual	PM Bistrița, ONG-uri locale	Idee	2023-2027	Buget local, parteneri privați, EIT, alte surse
Sprrijin tehnic și administrativ acordat investitorilor pentru reconversia funcțională a construcțiilor nefuncționale din municipiu. Proiectul urmărește identificarea și facilitarea accesului la clădiri care pot găzdui spații de co-working și evenimente pentru antreprenori, mici expoziții etc. pentru sprrijinirea antreprenorilor din domeniile ICC / HoReCa / Turism	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2023-2027	Buget local

OBIECTIVUL STRATEGIC 2 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – CENTRU URBAN ATRACTIV CU PESTE 100.000 LOCUITORI, CE DISPUNE DE SERVICII ȘI DOTĂRI PUBLICE PERFORMANTE ȘI ASIGURĂ O CALITATE RIDICATĂ A LOCUIRII

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Modernizare și dotarea unităților medicale publice existente, în vederea eficientizării serviciilor medicale și a creșterii accesului populației la serviciile oferite. Modernizarea și dotarea Centrului de permanență din municipiul Bistrița	UAT Mun. Bistrița/partener - CJ Bistrița	Idee	2023-2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1, Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 4, POR N-V Prioritatea 3, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse
Creșterea capacității sistemului medical pentru furnizarea de servicii de preluare și transport a pacienților imobilizați și parțial imobilizați (cazuri care nu constituie urgențe), în vederea acordării de servicii medicale, prin dotarea cu echipamente și personal	UAT Mun. Bistrița/partener - CJ Bistrița	Idee	2023-2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1, Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 1, Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 6, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse
Creșterea accesului populației la servicii medicale prin înființarea de cabinete medicale școlare și creșterea numărului de medici în zonele slab deservite de pe raza municipiului	UAT Mun. Bistrița în parteneriat cu CJ	idee	2023-2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1, Programul Operațional Sănătate - Prioritatea 1, Fonduri naționale, Buget local, Alte surse
Realizarea unui studiu la nivel municipal pentru identificarea situației și a nevoilor persoanelor vârstnice și cu dizabilități în vederea creșterii calității vieții acestora precum și asigurarea condițiilor	UAT Mun. Bistrița	Idee	2022- 2027	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 6/Bugetul local, Alte surse

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
pentru îmbătrânire activă și viață demnă				
Crearea de Centre de zi pentru persoane varstnice, care oferă servicii de îmbătrânire activă și incluziune socială. Multiplicarea în celelalte zone rezidențiale ale municipiului Bistrița, a centrului de zi realizat în exercitiul 2014-2020 pe str. O.Goga.	UAT Mun. Bistrița	Idee	2022 - 2027	PNRR, POIDS, buget local, alte surse
Realizarea unui studiu, la nivelul mun. Bistrița, privind copiii care au abandonat învățământul primar în vederea conceperii și adaptării de programe de reintegrare a acestora în cadrul sistemului de învățământ	UAT Mun. Bistrița, ISJ, ONG	Idee	2022 - 2023	Programul Operațional Educație și Ocupare, Prioritatea 3 /Bugetul local, Alte surse
Construirea de locuințe de necesitate dedicate victimelor violenței în familie	UAT Mun. Bistrița	Idee	2022 - 2027	Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 8.1., Bugetul local, Alte surse
Creare Centru multifuncțional și tip respiro, de furnizare complex de servicii (recuperare și terapie, tratament, medicație, consiliere, campanii de informare) pentru copilul cu dizabilități	UAT Mun. Bistrița	Idee	2022 - 2027	PNRR - Componenta C13, Investiția I1/ Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 5 /Bugetul local, Alte surse
Creare Centru de tip respiro și centru de zi pentru persoane cu dizabilitati	UAT Mun. Bistrița	Idee	2022 - 2023	PNRR, POIDS, buget local, alte surse

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Înființarea și dotarea de centre medico-sociale de servicii integrate destinate furnizării de servicii de asistență și îngrijire medicală pentru persoanele vulnerabile	UAT Mun. Bistrița	Idee	2023 - 2027	Programul Operațional Regional, Prioritatea de Investiții 8.1., Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1, Bugetul local, Alte surse/PNRR
Centru de intervenție stradală	UAT Mun. Bistrița	Elaborare DTE	2023 - 2027	POIDS 2021-2027, alte surse
Locuințe pentru tineri marginalizați	UAT Mun. Bistrița	Proiect depus spre finanțare	2022 - 2025	PNRR
Program de creșterea accesului la servicii medicale prin înființarea unei caravane pentru asistență medicală mobilă, care să viziteze periodic comunitățile dezavantajate, pentru testarea medicală gratuită a persoanelor vulnerabile	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	2022 - 2025	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1/Bugetul local
Program de igienă și prevenție prin oferirea de pachete cu obiecte de igienă și contracepție pentru persoanele vulnerabile și implementarea de campanii de informare privind igiena	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	2022 - 2023	Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 1/Bugetul local
Proiect de informare cu privire la drepturile medicale ale cetățenilor în vederea creșterii accesului la servicii medicale de bază pentru persoanele dezavantajate	UAT Mun. Bistrița/ONG	Idee	2022 - 2023	Bugetul local/Programul Operațional Incluziune și demnitate socială, Prioritatea 6/Bugetul local, Alte surse
Reabilitare și modernizare Gradinita cu program	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare SF	2023-2027	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE	
prelungit nr.12 si Cresa nr.4, str A Muresanu					
Reabilitare si modernizare Grădinița cu Program Prolungit "Căsuța cu povești" str Zimbrului,municipiul Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare DALI	2023-2027	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15
Reabilitare si modernizare Gradinita Dumbrava Minunata,str.Ecaterina Teodoroiu nr.4 ,municipiul Bistrita	Primăria Bistrița	Municipiului	DALI în achiziție	2023-2027	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15
Creșterea eficienței energetice a clădirii/ Reabilitare si modernizare –Gradinita cu program prelungit nr.14-str Rodnei nr.3	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare ET+AE+DALI+PT	2022-2025	POR NV 2021-2027, PNRR
Reabilitare si modernizare gradinita cu program normal Vișoara, mun. Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	2024-2027	POR NV 2021-2027 P6
Reabilitare și modernizare imobil pentru gradinita cu program normal nr 17, str. Intrarea Castanului 2	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	2024-2027	POR NV 2021-2027 P7
Dezvoltarea serviciilor de educație timpurie antepreșcolară - construirea, echiparea și operaționalizarea de creșe	Primăria Bistrița, MDLPA	Municipiului	Elaborare PUZ+DTE	2022-2025	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - Subprogramul Creșe/ PNRR
Reabilitare și modernizare scoala gimnazială clasele V-VIII, Bulevardul Republicii, nr. 10 – Colegiul Național Andrei Mureșanu Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare DALI	2022-2025	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15
Reabilitare si modernizare Scoala Gimnaziala nr.6 Ștefan cel Mare	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare ET+AE	2022-2026	POR NV 2021-2027 P6, PNRR C15

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI		GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE		
Reabilitare si extindere sala mare sport - Colegiul National Andrei Mureșanu	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare DALI	2022-2025	POR 2021-2027	NV P6, C15	PNRR
Reabilitare si modernizare Liceu cu program sportiv-Bistrita	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare AE+ET+DALI	2022-2025	POR 2021-2027	NV P6, C15	PNRR
Reabilitare și modernizare Scoala gimnaziala Avram Iancu	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	2024-2027	PNRR		
Reabilitare si modernizare liceu tehnologic Agricol Bistrita	Primăria Bistrița	Municipiului	Realizare DALI	2022-2025	POR 2021-2027	NV P6, C15	PNRR
Modernizarea atelierelor tehnologice din cadrul liceelor cu profil tehnic și profesional din municipiul Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	2022-2027	POR 2021-2027	NV P6, C15	PNRR
Digitalizarea unităților de învățământ în municipiul Bistrița	Primăria Bistrița	Municipiului	Idee	2022-2027	POR 2021-2027	NV P6, buget local	
Achiziția de teste de orientare în carieră pentru elevi	Primăria Bistrița,	Municipiului unități de învățământ	Idee	2022-2027	buget local		
Regenerarea urbana a spațiilor publice degradate - zona Andrei Muresanu	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari		SF în curs de elaborare	2022-2025	POR 2021-2027,	NV Buget local,	Alte surse
Regenerarea urbană a spațiilor publice degradate - zona Independentei Nord	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari		SF în curs de elaborare	2022-2025	POR 2021-2027,	NV Buget local,	Alte surse
Regenerarea urbană a spațiilor publice degradate - zona Decebal	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari		Necesar realizare SF	2022-2027	POR 2021-2027,	NV Buget local,	Alte surse
Regenerarea urbană a spațiilor publice degradate - zona Gării	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari		Necesar realizare SF	2022-2027	POR 2021-2027,	NV Buget local,	Alte surse
Regenerarea urbană a spațiilor publice degradate- zona St.O. Iosif	UAT Mun. Bistrița, Asociații de locatari		Necesar realizare SF	2022-2030	POR 2021-2027,	NV Buget local,	Alte surse
Centru comunitar integrat	UAT Mun. Bistrița		Elaborate DTE		PNRR, alte surse		

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Sistem integrat monitorizare cu inteligență artificială a zonelor de risc infracțional și contravențional	UAT Mun. Bistrița	Realizare documentație pentru contractare servicii de elaborare documentație tehnico economică	2023-2030	POR, PNRR, Buget local, Alte surse
Modernizare piață agroalimentară Decebal	UAT Mun. Bistrița	Documentație tehnico-economică în curs de elaborare	2022-2025	POR, PNRR, buget local, CNI, alte surse
Înființarea de locuințe protejate Sigmir	UAT Mun. Bistrița	Elaborare DTE	-	POIDS 2021-2027, alte surse

OBIECTIVUL STRATEGIC 3 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – POARTĂ A TRANSILVANIEI DESCHISĂ CĂTRE COMUNITATE ȘI TURIȘTI, CU O IDENTITATE CULTURALĂ ȘI TURISTICĂ DEZVOLTATĂ ÎN JURUL PATRIMONIULUI CULTURAL

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Realizarea unui Centru de artă, design și creativitate tehnică	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare documentație pentru contractarea de servicii de consultanță pentru elaborarea documentației tehnico economice	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR
Centru cultural multifuncțional / restaurarea clădirii Cinematografului Omnia (23 August)	Primăria Municipiului Bistrița	elaborare documentatie pentru expertize si DALI	2022-2030	POR NV 2021-2027, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare
Restaurarea Ansamblului Sugalete	Proprietarii cladirii/Primăria Municipiului Bistrița	documentație audit energetic și expertiză tehnică în curs de elaborare	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, alte surse de finanțare

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Cetatea medievală Bistrița, inclusiv Turnul Dogarilor „Fassbinterturm” (Conservarea și reabilitarea fostului zid de incintă și a Turnului Dogarilor)	Primăria Municipiului Bistrița	În curs de achiziție servicii elaborare DALI	2022-2030	POR NV 2021-2027, alte surse de finanțare
Regenerare urbană case în Centrul Istoric (lucrări de restaurare / intervenții la șarpantă / învelitoare, fațada principală exterioară, canale tehnice pentru rețele de utilități, tâmplărie exterioară (porți, ferestre exterioare)) (Îmbunătățirea eficienței energetice a locuințelor din centrul istoric)	Primăria Municipiului Bistrița	În achiziție AE+ET	2021-2027	POR NV 2021-2027, alte surse
Realizarea unei platforme integrate de dialog și promovare în domeniul cultural (cartarea actorilor culturali, oportunități în domeniu, promovarea evenimentelor culturale, organizarea unor grupuri de lucru periodice cu actori reprezentativi din sectoarele culturale și creative, catalog privind sursele disponibile de finanțare etc.)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, Buget local, alte surse de finanțare
Evaluarea stării tehnice/ de conservare a monumentelor istorice și centralizarea informațiilor în cadrul unei baze de date informatice și actualizarea anuală a acesteia	Primăria Municipiului Bistrița, DJC BN	idee	2022-2030	Buget local, buget de stat, POR 2021-2027
Inventarierea și notificarea proprietarilor din zonele istorice cu privire la necesitatea consolidării fațadelor clădirilor. Aplicarea de sancțiuni financiare (supraimpozitare) pentru proprietarii clădirilor monumente istorice aflate în stare de colaps/precolaps/avansată stare de degradare	Primăria Municipiului Bistrița	idee	2022-2030	-
Proiect de promovare a culturii săsești din cele 7 burguri, inclusiv prin organizarea de evenimente culturale, realizat în parteneriat cu administrațiile publice locale din Brașov, Sibiu, Sebeș, Mediaș și Sighișoara - prelegeri, prezentări, expoziții, vânători de comori arhitecturale, trasee turistice, tururi	Primăria Municipiului Bistrița, UAT-uri partenere	Idee	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
ghidate, evenimente gastronomice etc.				
Complex Sportiv Acvatic în Municipiul Bistrita -realizare bază sportivă și de agrement multifuncțională: - terenuri de sport: fotbal, tenis, baschet, volei, handbal - bazine de înot: indoor / outdoor, tobogane, bazine pentru copii, tematice etc. - zone de relaxare, alimentație publică, servicii etc.	Primăria Municipiului Bistrița	În pregătire concurs de soluții	2022-2027	POR 2021-2027
Instalație de vara tip "Alpine Coaster" pe amplasamentul partii de schi din Complexul Sportiv Polivalent municipiul Bistrita	Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița	SF aprobat prin HCL nr. 12/31.01.2019	2022-2027	POR 2021-2027, PNRR
Amenajare traseu cicloturistic în municipiul Bistrița și în împrejurimile acestuia - conectare cu traseul Via Transilvanica, care să ofere acces facil la o serie de destinații turistice din județ: Lacul Colibița, Piatra Fântânele, Pasul Tihuța, Băile Figa, Masivul Rodnei, Valea Someșului etc.	Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Asociația Tasuleasa Social	Idee	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare
Realizare amenajări pentru iubitorii de natură și pentru practicarea sporturilor active: zone de birdwatching, zone de promenadă și piste de biciclete pe malul râului Bistrița, amenajare zone pentru off-road, snowmobil etc.	Primăria Municipiului Bistrița, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud	Idee	2022-2030	POR 2021-2027, PNRR, Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare
Promovarea turismului geriatric prin realizarea unor Centre Wellness / SPA în zonele naturale din municipiul Bistrița sau în imediata apropiere	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022-2030	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare
Proiect de dezvoltarea unei platforme online care să reunească și să promoveze toate activitățile din agenda sportivă a municipiului pe parcursul unui an	Primăria Municipiului Bistrița, cluburi sportive, ONG-uri	Idee	2022-2024	Buget de stat, buget local, alte surse de finanțare

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Dezvoltarea turismului activ, în natură și a turismului geriatric prin realizarea de trasee tematice în vederea dezvoltării activităților de relaxare și recuperare - extindere la nivelul Județului Bistrița-Năsăud	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare
Valorificarea zonelor cu peisaj cinematic prin amenajarea de puncte de belvedere / puncte de observație și marcarea traseelor cinematice	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare
Înființarea unui traseu de turism ecologic prin construirea unei infrastructuri specifice pentru biciclete între Municipiul Bistrița și Parcul Național Munții Rodnei	Primăria Municipiului Bistrița, CJ Bistrița-Năsăud, ONG-uri	Idee	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare
Amenajarea unor locuri de campare / popas turistic - cu delimitarea zonelor, panouri informative, vetre pentru foc, toalete ecologice etc.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare
Program anual de organizare de competiții sportive: competiții de ciclism, alergare, atletism, dans, tenis, fotbal, handbal, cicloturism, triatlon, natație, motocross, schi etc.	Primăria Municipiului Bistrița, ONG-uri, cluburi sportive	Idee	2022-2030	POR 2021-2027, Buget local, alte surse de finanțare
Proiect de reabilitare / restaurare, modernizare și dotare a Casei de Cultură a Sindicatelor	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2023-2030	POR 2021-2027, PNRR, CNI, PNR, TMI, RO-Cultura, buget local, buget de stat, alte surse de finanțare
Program multianual de finanțare a achiziției de clădiri monumente istorice reprezentative (exercitarea dreptului de preemțiune) și dezvoltarea de dotări socio-culturale și turistice (Proiect prioritar - Achiziție imobil Casa Ion Zidaru și amenajare centru cultural)	Primăria Municipiului Bistrița	idee	2023-2030	POR 2021-2027, PNRR, PNR, TMI, RO-Cultura, buget local, alte surse de finanțare

OBIECTIVUL STRATEGIC 4 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – MODEL ÎN TRANZIȚIA SPRE O MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ, CONEXIUNI OPTIME ÎN TERITORIU COMPLETATE DE UN SISTEM DE TRANSPORT SIGUR, EFICIENT ȘI NEPOLUANT

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Amenajare pasaj subteran Garii- Tarpiului, în vederea creșterii siguranței circulației	Primăria Municipiului Bistrița	Achiziție PUZ+SF	2025	Anghel Saligny, alte surse
Coridor de mobilitate Calea Clujului - Drumul Cetății - Lucian Blaga	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare expertiză tehnică	2027	POR 2021-2027, fonduri CNAIR, alte surse
Coridor de mobilitate durabilă aferent Râului Bistrița (Linia Albastră)	Primăria Municipiului Bistrița	SF în achiziție	2027	POR NV 2021-2027, alte surse
Program multianual de creștere a siguranței rutiere (incl. Calmarea traficului)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2025	Buget local
Studiu pentru dezvoltarea unui sistem de transport public metropolitan (pe cale rutieră și / sau feroviar)	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2025	Buget local
Tren metropolitan - quick wins	Primăria Municipiului Bistrița - UAT-uri din ZUF	Idee	2025	POT
Înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public în municipiul Bistrița și comuna Livezile / Achiziție material rulant electric pentru traseele de mobilitate urbană	Primăria Municipiului Bistrița, Primăria Livezile	Cerere finanțare	2025	PNRR
Înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public în Municipiul Bistrița și Comuna Budacu de Jos”	Primăria Municipiului Bistrița, Primăria Budacu de Jos	Cerere finanțare	2022-2027	PNRR
Înnoirea parcului de vehicule destinate transportului public în Municipiul Bistrița și Comuna Șieu Măgheruș	Primăria Municipiului Bistrița, Primăria Șieu Măgheruș	Cerere finanțare	2022-2027	PNRR
Coridor verde de mobilitate urbana in centrul istoric al municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	SF în achiziție	2027	POR NV 2021-2027, bugetul local, alte surse

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Coridor ecologic - Valea Castailor	Primăria Municipiului Bistrița	În elaborare SF+ET	2027	POR NV 2021-2027, bugetul local, alte surse
Sistem integrat de monitorizare a traficului și mobilitate inteligentă în Municipiul Bistrița ITS (2 etape)	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	2025	PNRR
Parc & Ride Viisoara	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2027	POR NV 2021-2027, alte surse
Achiziția și montarea a 45 de stații de încărcare vehicule electrice (etapa 3)	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	2027	PNRR
Pistă pentru biciclete Bistrița - Dealul Budacului	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	2027	PNRR
Pistă pentru biciclete Unirea - Slătinița (5km)	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere finanțare	2027	PNRR
Sistem integrat de gestionare și monitorizare a parcarilor publice și rezidențiale	Primăria Municipiului Bistrița	Necesar realizare documentație SF/SO	2024	POR NV 2021-2027, PNRR
<i>Varianta Ocolitoare Bistrita</i>	<i>CNAIR/CJ Bistrița-Năsăud</i>	<i>SF</i>	<i>2025</i>	<i>POT 2021-2027</i>

OBIECTIVUL STRATEGIC 5 - MUNICIPIUL BISTRITĂ – UN MUNICIPIU REZILIENT, EFICIENT DIN PUNCT DE VEDERE ENERGETIC ȘI CU UN CADRU URBAN ATRACTIV PENTRU LOCUITORI

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 17	Primăria Municipiului Bistrița	14 componente (blocuri) - contractare elaborare/ actualizare DALI in lucru	2021-2027	PNRR
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 18	Primăria Municipiului Bistrița	8 componente (blocuri) - contractare	2021-2027	PNRR

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
		elaborare DALI in lucru		
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 18.1	Primăria Municipiului Bistrița	1 componenta (bloc) - contractare elaborare DALI in lucru	2021-2027	PNRR
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 19	Primăria Municipiului Bistrița	3 componente (blocuri) - contractare elaborare DALI in lucru	2021-2027	PNRR
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 19.1	Primăria Municipiului Bistrița	1 componenta (bloc) - contractare elaborare DALI in lucru	2021-2027	PNRR
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	10 componente (blocuri) - se va contracta proiectare cu executie	2021-2027	MDLPA Program national
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	3 componente (blocuri) - exista PT dar AE si ET sunt vechi - trebuie actualizate	2021-2027	POR/ PNRR
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	8 componente (blocuri) - exista AE si ET actualizate - trebuie actualizata DALI	2021-2027	POR/ PNRR
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	16 componente (blocuri) - exista AE si ET, este necesara contractarea DALI/ PT	2021-2027	POR/ PNRR
Imbunătățirea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bistrița 20+	Primăria Municipiului Bistrița	25 componente (blocuri) - propus contractare AE, ET, si ulterior contractarea DALI/ PT	2021-2027	POR/ PNRR

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Creșterea eficienței energetice a clădirii – Gradinita cu program normal nr.16-str Cerbului nr 27	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare ET+AE+DALI+PT	2022-2025	PNRR
Creșterea eficienței energetice a clădirii – Gradinita cu program normal nr 10 b-dul Independentei nr 57	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare ET+AE+DALI+PT	2022-2025	PNRR
Creșterea eficienței energetice a clădirii – Gradinita cu program normal Sarata	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare ET+AE+DALI+PT	2022-2025	PNRR
Creșterea eficienței energetice a clădirii – Gradinita cu program normal nr 7 str CR Vivu nr 35	Primăria Municipiului Bistrița	Realizare ET+AE+DALI+PT	2022-2025	PNRR
Creșterea eficienței energetice a clădirii – Grădinița cu program prelungit nr. 13- Aleea Basmului nr. 1A, Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	DALI finalizat, documentație tehnico-economică aprobată prin HCL	2022-2025	AFM
Creșterea eficienței energetice a clădirilor Scolii Gimnaziale Avram Iancu, str. 1 Decembrie nr.27-29	Primăria Municipiului Bistrița	ET și AE realizate, elaborare DALI	2022-2026	PNRR
Creșterea eficienței energetice a clădirilor Liceului Tehnologic Agricol, str. Tarpiului nr.21	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare AE+ET+DALI	2022-2026	PNRR
Creșterea eficienței energetice a clădirilor - Colegiului Tehnic INFOEL, municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare AE+ET	2025-2027	PNRR
Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice - Piața Centrală nr. 6	Primăria Municipiului Bistrița	DALI contractat	2022-2030	Depus spre finantare prin PNRR in data de 01.04.2022
Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice - str.Alexandru Odobescu nr.17, municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare AE+ET+DALI	2022-2024	Depus PNRR - renovare aprofundata
Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice - str. A. Odobescu nr.17A	Primăria Municipiului Bistrița	Elaborare DALI	2023-2030	AFM
Sistem integrat de management inteligent al iluminatului public	Primăria Municipiului Bistrița	Necesar realizare SF/SO	2022 - 2027	POR NV 2021 - 2027 OS a(ii), bugetul local, PNRR

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Creșterea eficienței energetice în infrastructura de iluminat public în municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	DALI realizat, documentație tehnico-economică aprobată prin HCL	2022-2027	AFM
Modernizare iluminat public in municipiul Bistrita III	Primăria Municipiului Bistrița	în pregătire realizare SF	2021 - 2030	AFM
Modernizare iluminat public in municipiul Bistrita III+	Primăria Municipiului Bistrița	în pregătire lista de străzi (DT+DSP+AP)	2022 - 2030	POR NV 2021 - 2027 OS a(ii), bugetul local, PNRR, AFM
Life Loop Local Ownership of Power	Primăria Municipiului Bistrița	Idee (aplicație depusă)	2022 - 2027	LIFE
Extindere și reabilitare rețele de alimentare cu apă și canalizare în UAT Bistrița - Zona 1	CJ Bistrița-Năsăud, SC AQUABIS SA, Primăria Municipiului Bistrița	SF	2022 - 2023	POIM 2014-2020, Buget local
Extindere și reabilitare rețele de alimentare cu apă și canalizare în UAT Bistrița - Zona 2	CJ Bistrița-Năsăud, SC AQUABIS SA, Primăria Municipiului Bistrița	SF	2022 - 2023	POIM 2014-2020, Buget local
Dezvoltarea infrastructurii edilitare de tip apă și apă uzată în zonele urbane funcționale	Primăria Municipiului Bistrița	Cerere de finanțare depusă	2021-2026	Anghel Saligny
Alimentare cu gaze naturale în localitatea componentă Sărata	Primăria Municipiului Bistrița, TRANSGAZ, DELGAZ GRID SA	SF elaborat	2022 - 2027	Anghel Saligny, POR NV 2021-2027, PNRR, Fonduri guvernamentale, buget local
Alimentare cu gaze naturale localitate componentă Slătinița	Primăria Municipiului Bistrița, TRANSGAZ, DELGAZ GRID SA	SF elaborat	2022 - 2027	Anghel Saligny, POR NV 2021-2027, PNRR, Fonduri guvernamentale, buget local
Modernizarea și reabilitarea rețelei de alimentare cu gaze naturale în localitățile Bistrița și Viișoara	Primăria Municipiului Bistrița, DELGAZ GRID SA	Idee	2022 - 2027	Fonduri guvernamentale, buget local, POR 2021-2027, PNRR

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Dezvoltare, modernizare și com-pletarea sistemului de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de municipiu Bistrița - construirea de insule ecologice digitalizate care vor deservi populația de la blocurile de locuințe pentru colectarea selectivă a deșeurilor pe 5 fracții	Primăria Municipiului Bistrița	Documentație tehnică în curs de elaborare	2022 - 2025	PNRR/2022/C3/S/I.1.B
Inființare Centre de colectare prin aport voluntar în municipiul Bistrița - Valea Boilor, respectiv localitatea componenta Sărata, lângă Parcul industrial	Primăria Municipiului Bistrița	Documentație tehnică în curs de elaborare		PNRR/2022/C3/S/I.1.A
Modernizarea stației de sortare a deșeurilor reciclabile Bistrița	CJ Bistrița-Năsăud, Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022 - 2025	PO DD 2021-2027 AP 2, Buget local
Creșterea gradului de conștientizare al populației municipiului Bistrița cu privire la importanța colectării selective a deșeurilor menajere	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022 - 2025	PO DD 2021-2027 AP 2, Buget local
Realizare infrastructură pentru gestionarea și valorificarea deșeurilor din construcții	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2024 - 2027	PO DD 2021-2027 AP 2, Buget local
Decontaminare sit Direcția de Termoficare Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	Raport de investigare preliminară	2022 - 2027	POR NV 2021-2027, PO DD 2021 - 2027 AP 3, fonduri guvernamentale, buget local
Spații verzi (perdele de protecție) aferente DN 17 în localitățile Unirea și Vișoara - amenajare peisageră cu pomi fructiferi a intrărilor în municipiul Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița	SF+PT în elaborare	2022 - 2024	POR NV 2021 - 2027 OS b(vii), bugetul local
Realizare pădure urbană Codrișor	Primăria Municipiului Bistrița	Necesar realizare documentație de urbanism (PUZ Codrișor II)	2022 - 2026	POR NV 2021-2027, PNRR, PO DD 2021-2027 AP 4, Fonduri guvernamentale, bugetul local

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Program de conectare a spațiilor verzi majore prin păduri tentaculare, comestibile (mix livadă - pădure)	Primăria Municipiului Bistrița, Direcția Silvică Bistrița-Năsăud	Idee	2024 - 2030	PO DD 2021-2027 AP 4, Fonduri guvernamentale, bugetul local
Regenerare urbană în zona MHC: 1. Refacerea zonelor inierbate și plantarea de specii de arbori și arbuști; 2. Realizarea alei pietonale ecologice și piste pentru bicicliști; 3. Realizarea unor zone dedicate animalelor de companie; 4. Realizarea unui sistem de iluminat ecologic pentru spațiile amenajate prin proiect; 5. Racordarea la utilitățile publice necesare a terenurilor obiect al investiției, dacă este cazul; 6. Instalare sisteme de supraveghere, în vederea asigurării unui climat sigur; 7. Crearea de facilități pentru plimbare, alergare, recreere (petrecere a timpului liber) pe terenurile amenajate; 8. Dotare cu mobilier urban „smart”, dar și prietenos cu mediul (bănci, cosuri de gunoi, pentru colectarea selectivă, toalete ecologice, suport biciclete, mobilier urban de agrement)	Primăria Municipiului Bistrița	În elaborare SF+PT	2022-2027	POR 2021-2027, buget de stat, buget local, alte surse de finanțare
Soluții bazate pe natură pentru reducerea riscului la inundații pe afluenții râului Bistrița, municipiul Bistrița - Amenajarea peisagistică a spațiilor verzi adiacente râului Bistrița	SGA Bistrița-Năsăud, Primăria Municipiului Bistrița, ABA Someș-Tisa	Idee	2022 - 2027	PO DD 2021-2027 AP 4, PNRR Componenta 2 I1, Fonduri guvernamentale, bugetul local
Reconstrucția ecologică a Râului Bistrița și amenajare pentru promenadă a malurilor râului	ABA Someș-Tisa, Primăria Municipiului	În pregătire	2022-2030	POR 2021-2027, alte surse

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
	Bistrița, SGA Bistrița-Năsăud			
Imbunatatirea eficienței energetice a clădirilor publice - Piata Centrala nr.2	Primăriei Municipiului Bistrița	DALI contractat	2022-2030	POR NV 2021-2027, PNRR

OBIECTIVUL STRATEGIC 6 - MUNICIPIUL BISTRIȚA – O ADMINISTRAȚIE LOCALĂ DESCHISĂ, TRANSPARENTĂ, INCLUSIVĂ ȘI CU POLITICI PUBLICE FUNDAMENTATE PE COLABORAREA CU TOȚI CETĂȚENII SĂI

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Elaborarea unei strategii de resurse umane pentru perioada 2021-2027 care să țină cont de nevoile și obiectivele instituției, provocările de pe piața forței de muncă și transformările digitale în desfășurare. Corelarea strategiei cu nevoile de formare ale personalului, ajustarea misiunii și obiectivelor departamentelor și rolurilor fiecărui membru al personalului	Primăria Municipiului Bistrița, Agenția Națională pentru Funcționari Publici, mediul de afaceri și antreprenorial, mediul academic	idee	2022-2024	Surse proprii, CFM 2021-2027, PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027/PO Asistență Tehnică 2021-2027
Simplificare administrativă. Elaborarea unui plan multianual pentru optimizarea circuitului documentelor și utilizarea exclusiv de soluții digitale în managementul intern. Prezentarea anuală a rezultatelor/impactului	Primăria Municipiului Bistrița, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, mediul ONG, economic și antreprenorial, academic	idee	2023-2025	CFM 2021-2027, PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027, Planul Național de Redresare și Reziliență.
Derularea unui program bianual de internship, în parteneriat cu unitățile de învățământ superior din județ/regiune, pentru a putea răspunde dificultăților de atragere a forței de muncă în special în domeniile identificate ca prioritare	Primăria Municipiului Bistrița, unitățile de învățământ superior, mediul ONG	Idee	2023-2027	Surse proprii

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
Setarea unui grup de lucru intern (potențial ca mecanism al PSI) care să coordoneze toate obiectivele/strategiile/planuri de acțiuni din documentele strategice de la nivel local. Prezentarea lor anuală prin publicarea unui raport de evaluare.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2023-2027	Surse proprii
Creșterea capacității administrative în domeniul managementului energetic prin dezvoltarea unei echipe dedicate de specialitate.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022-2027	Surse proprii
Formare continuă pentru factorii implicați în promovarea și dezvoltarea mobilității urbane durabile.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022-2023	Surse proprii
Extinderea și creșterea anuală a bugetului programului de bugetare participativă. Stabilirea unei strategii de promovare cu ajutorul actorilor locali și organizarea de seminarii de promovare/învățare aplicare.	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, mediul academic, grupuri civice	Idee	2023-2027	Surse proprii
Înființare grup local de mobilitate și regenerare urbană.	Primăria Municipiului Bistrița	Idee	2022-2023	Surse proprii
EUHRENET - The European Human Rights Network of Towns - colaborarea cu cetățenii și societatea civilă la dezvoltarea și implementarea de strategii incluzive și politici locale bazate pe Carta drepturilor fundamentale a UE.	Primăria Municipiului Bistrița, parteneri europeni	Idee (aplicație depusă)	2023-2027	CERV
Pilotarea publicării de date publice deschise pe pagina proprie și pe portalul național de date publice deschise data.gov.ro	Primăria Municipiului Bistrița, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, mediul ONG.	idee	2024-2027	Programul Național de Redresare și Reziliență
Accesibilizarea paginii web la nevoile persoanelor cu dizabilități	Primăria Municipiului Bistrița, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, mediul ONG, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, Autoritatea națională	idee	2023-2025	Programul Național de Redresare și Reziliență

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
	pentru persoanele cu dizabilități			
Îmbunătățirea calității raportărilor publice privind Legea 544/2001 și Legea 52/2003	Primăria Municipiului Bistrița, Secretariatul General al Guvernului - Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, mediul ONG.	idee	2023-2025	Surse proprii
Digitalizarea serviciilor publice in municipiul Bistrita - Smart teritory (GIS pentru evidenta parcelelor si a rețelelor de utilitati si eliberarea de acte)	Primăria Municipiului Bistrița	Necesar realizare SF/SO	2022-2027	POR Nord-Vest 2021-2027
Elaborarea și transpunerea în format GIS a Planului Urbanistic General al municipiului Bistrița și transpunerea în format GIS a Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Bistrița (Digitalizare PUG)	Primăria Municipiului Bistrița	depus spre finantare la data 16,05,2022	2022-2026	PNRR
Bistrit@SmartCity – Bistrița oraș inteligent	Primăria Municipiului Bistrița	idee	2022	POR NV 2021-2027, PNRR, alte surse
Adoptarea unei strategii pe termen mediu și lung pentru creșterea competențelor digitale la nivelul întregului personal al Primăriei Municipiului Bistrița	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, mediul academic, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării.	Idee	2023-2024	Programul Național de Redresare și Reziliență
Adoptarea unei strategii de îmbunătățire a securității datelor (ghid de utilizare pentru personal, utilizare exclusivă de e-mailuri dedicate, cursuri introductive de securitate cibernetică, evaluarea securității bazelor de date, etc.)	Primăria Municipiului Bistrița, Directoratul Național de Securitate Cibernetică, mediul ONG, contractor extern	Idee	2023-2025	Programul Național de Redresare și Reziliență
Program anual de cursuri de formare dedicate personalului în domeniul reglementării datelor publice și securitatea datelor publice	Primăria Municipiului Bistrița, mediul ONG, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, Directoratul Național	Idee	2023-2027	Surse proprii / Programul Național de Redresare și Reziliență

TITLU PROGRAM/PROIECT	RESPONSABILI ȘI POSIBILI PARTENERI	GRAD DE MATURITATE	ORIZONT DE TIMP	SURSE DE FINANȚARE POTENȚIALE
	de Securitate Cibernetică			
Crearea zonei metropolitane Bistrița	-	-	2022-2027	Buget local

2. Selecția proiectelor prioritare:

Lista scurtă de proiecte va fi ordonată în funcție de prioritatea proiectelor, coordonat cu necesarul de fonduri sau cofinanțare (în cazul proiectelor cofinanțate din fonduri europene) din bugetul local. Prioritizarea proiectelor poate fi actualizată anual, în funcție de progresul acestora și nevoile apărute, conform metodologiei de prioritizare. Prioritizarea va fi realizată de către personalul de conducere din cadrul Primăriei Municipiului Bistrița (direcțiile specializate, cu rol în planificarea și gestiunea activităților și proiectelor de dezvoltare), cu implicarea/ avizul, după caz, al Primarului și comisiilor de specialitate ale Consiliului Local. Prioritizarea va sta la baza Planul Anual de Lucru/ Planul de Acțiune Anual (PAL/ PAA).

Pentru prioritizarea investițiilor la nivelul municipiului Bistrița se propune o matrice de notare, ce permite evaluarea multi-criterială bazată pe criterii obiective de evaluare. Criteriile propuse sunt ponderate în funcție de importanța lor. Pentru evaluarea multi-criterială a proiectelor au fost stabilite 8 criterii de evaluare, care reflectă elemente de bază pentru îndeplinirea viziunii și obiectivelor instituționale și, nu în ultimul rând, vizează fezabilitatea investițiilor. Pentru fiecare criteriu, proiectele vor fi notate de la 1 la 10, conform modului de notare descris în tabelul de mai jos. Punctajul total va fi calculat în funcție de ponderea fiecărui criteriu, în cadrul matricei de prioritizare.

Tabel 68 Sistemul de prioritizare a proiectelor

CRITERIU	MOD DE NOTARE	PONDERE
Dimensiunea grupului țintă	- proiectul vizează întregul municipiu/ un grup țintă extins (5-10 puncte, în funcție de dimensiunea grupului țintă) - proiect cu impact la nivelul unei zone restrânse / grup țintă specific, restrâns (1-5 puncte, în funcție de dimensiunea grupului țintă)	10%
Disponibilitatea resurselor financiare	- din surse nerambursabile (10 puncte) - din bugetul propriu (6 puncte) - din împrumuturi contractate (3 puncte)	22.5%
Complementaritatea cu alte proiecte	- condiționează alte proiecte (8-10 puncte) - completează acțiuni deja implementate (3-7 puncte) - nu se corelează cu alte proiecte de investiții (1-2 puncte)	10%

CRITERIU	MOD DE NOTARE	PONDERE
Maturitatea proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - proiectul este matur (gata de implementare, documentațiile tehnice sunt pregătite etc.) (8-10 puncte) - este în curs de pregătire (4-7 puncte) - este la nivel de idee/schiță (1-3 puncte) 	22.5%
Poziția în agenda publică/urgența	<ul style="list-style-type: none"> - este pe agenda publică, necesită acțiune imediată (8-10 puncte) - nu este pe agenda publică, dar poate deveni o problemă urgentă/ oportunitate importantă (4-7 puncte) - este pe agenda publică, dar nu necesită acțiune imediată (1-3 puncte) 	5%
Impactul social (afectează grupuri vulnerabile din UAT) - se completează cu criteriul 1	<ul style="list-style-type: none"> - vizează grupurile vulnerabile (8-10 puncte) - atinge problematica grupurilor vulnerabile (4-7 puncte) - nu vizează grupuri vulnerabile (1-3 puncte) 	10%
Impactul asupra dezvoltării durabile, eficiența utilizării resurselor și protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> - vizează explicit acest impact (8-10 puncte) - atinge problematica (4-7 puncte) - nu contribuie deloc (1-3 puncte) 	15%
Transferabilitate/potențial de a testa o soluție/abordare care să servească ca exemplu pentru intervenții ulterioare	<ul style="list-style-type: none"> - în mare măsură (8-10 puncte) - în mică măsură (4-7 puncte) - nu este transferabil (1-3 puncte) 	5%

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

9. SISTEMUL DE IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

9.1. CADRUL PARTENERIAL PENTRU IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană Durabilă a Municipiului Bistrița **nu stă în responsabilitatea unei singure persoane sau a unei instituții**, ci necesită implicarea întregii comunități locale – **instituții publice, organizații ale societății civile și mediului de afaceri, mediul universitar și cetățeni**, printr-o abordare participativă și centrată pe cetățean/utilizator. Implicarea unor astfel de parteneri este necesară atât în **designul inițiativelor/ proiectelor/ serviciilor**, în **mobilizarea de resurse**, în **implementare**, cât și în **monitorizarea și evaluarea** implementării de ansamblu a strategiei.

În acest scop, ca parte a demersului de elaborare a Strategiei a fost identificată o serie de parteneri locali potențiali pentru implementarea SIDU, respectiv dezvoltarea și implementarea proiectelor din cadrul portofoliului de proiecte, din cadrul administrației publice, reprezentanți ai mediului academic, profesional, non-profit și cetățeni. Unii dintre aceștia au fost implicați încă din faza inițială, de analiză a nevoilor, fie prin solicitări de date și informații, fie prin chestionare. Mai mult, aceștia au fost consultați în cadrul grupurilor de lucru tematice. Participanții la grupurile de lucru pot constitui un **grup consultativ** (Comitetul consultativ) valoros în implementarea SIDU, asigurându-se astfel dialogul cu toate categoriile de actori relevanți pentru dezvoltare urbană integrată și inovare, pe baza modelului de cvadruplu helix.

Este de menționat faptul că elaborarea SIDU s-a făcut în paralel cu elaborarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD), iar unul dintre grupurile de lucru tematice a fost dedicat mobilității urbane. Mai mult, SIDU include abordarea strategică și portofoliul de proiecte ale PMUD, cele două documente fiind corelate. Astfel, implementarea, monitorizarea și evaluarea SIDU și PMUD se vor desfășura în paralel, la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița, cu sprijinul actorilor locali interesați, ce vor avea un rol consultativ, sau de parteneri în proiecte și inițiative de dezvoltare locală. Totodată, pe tot parcursul etapelor ce decurg după elaborarea SIDU și PMUD: selecția proiectelor pentru finanțare, pregătirea, implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectelor, municipiul Bistrița va consulta Agenția pentru Dezvoltare Nord-Vest, care începând cu perioada de programare 2021-2027, a devenit autoritate de management a Programului Operațional Regional (POR) Nord-Vest.

În scopul urmării atingerii obiectivelor SIDU și PMUD, la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița se va constitui **Unitatea de monitorizare și evaluare a SIDU și PMUD (UME SIDU PMUD)**, cu rolul de coordonare a implementării și de monitorizare și evaluare a implementării SIDU și PMUD. Unitatea de monitorizare și evaluare va fi constituită la nivelul **Direcției Integre Europeane** (incluzând, după caz, și personal din alte direcții ale Primăriei). UME va colabora cu și va colecta și centraliza informații de la diferitele direcții ale Primăriei Municipiului Bistrița ce implementează proiectele și inițiativele din cadrul SIDU și PMUD, urmărind stadiul implementării portofoliului de proiecte, precum și gradul de îndeplinire a obiectivelor strategice, în raport cu țintele și indicatorii propuși.

Figura 227 Categoriile de actori din cvadruplu helix

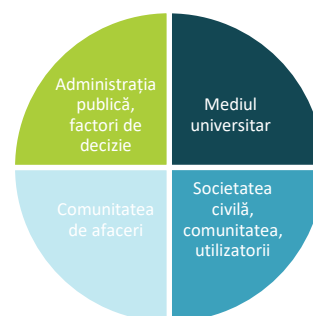
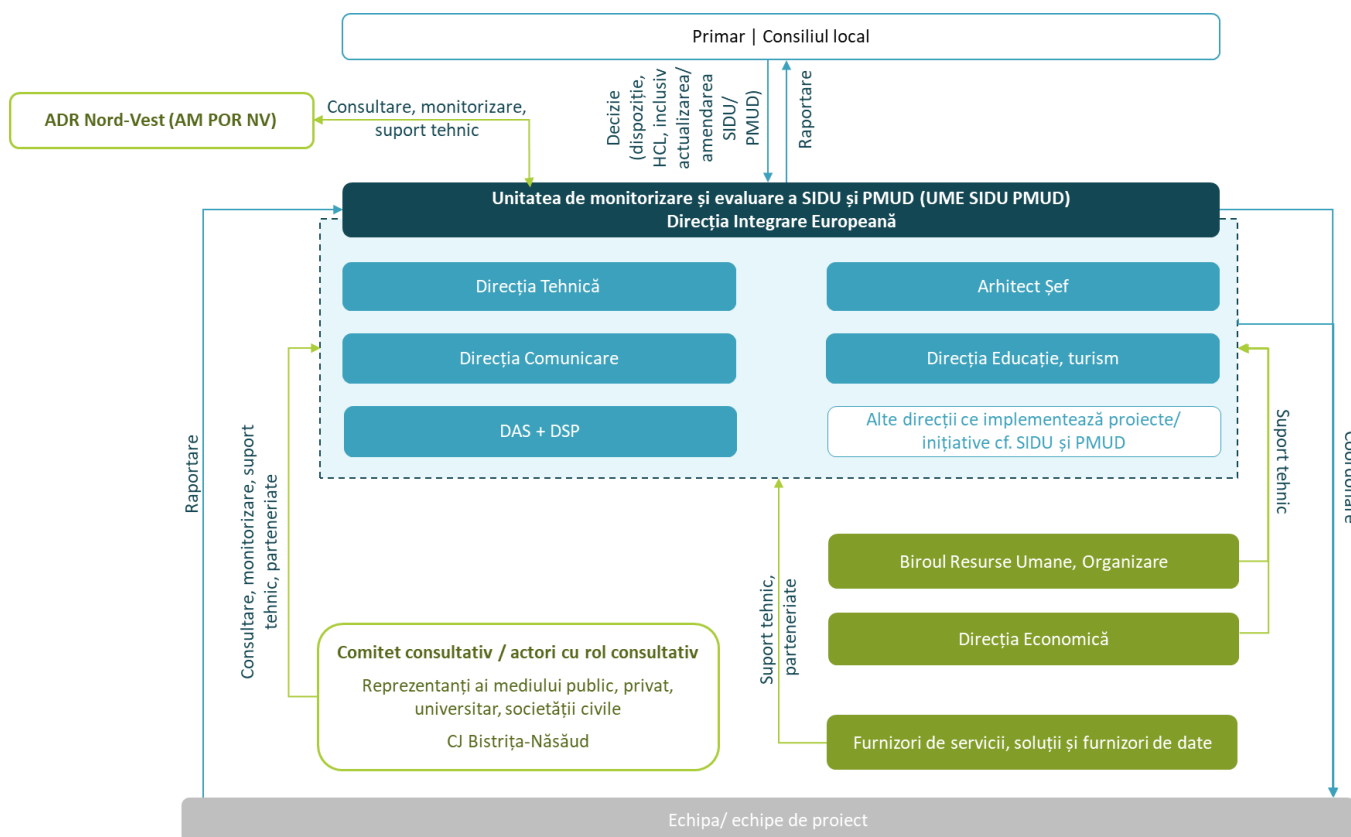

Figura 228 Cadrul partenerial pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea SIDU și PMUD

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

Astfel, având în vedere aria de acoperire largă a SIDU (inclusiv PMUD), implementarea propriu-zisă a măsurilor și proiectelor ar urma să se facă la nivelul direcțiilor din cadrul Primăriei Municipiului Bistrița, al serviciilor și instituțiilor subordonate, al întreprinderilor publice sau al parteneriatelor dintre acestea și/sau cu parteneri externi, prin echipe de proiect dedicate. Echipele de proiect vor raporta progresul către UME SIDU PMUD.

Responsabilitățile UME SIDU PMUD vor consta în:

- Monitorizarea proiectelor și inițiativelor planificate, implementate sau în curs de implementare și, dacă este necesar, consilierea echipelor de proiect în implementarea proiectelor;
- Colectarea datelor necesare monitorizării;
- Evaluarea periodică a implementării SIDU și PMUD - va propune actualizări ale SIDU/ PMUD pe baza rezultatelor monitorizării și evaluării;
- Recomandări privind pașii următori la finalul perioadei de programare 2021-2027.

Astfel, UME va avea un rol important în monitorizarea și ghidarea implementării SIDU și PMUD. În acest context, va fi formată o echipă constituită din personalul propriu al Primăriei Municipiului Bistrița, având cunoștințele de specialitate necesare și experiență relevantă atât în planificare strategică, cât și în implementarea de proiecte finanțate din fonduri europene. Din punct de vedere al resurselor umane implicate, echipa UME va include:

- Responsabil strategii – va coordona UME și procesul de monitorizare și evaluare a implementării SIDU și PMUD, va asigura coordonarea SIDU și PMUD cu restul documentelor strategice – PAED,

PUG etc., va contribui la prioritizarea și selecția proiectelor pentru finanțare și la coordonarea echipelor de proiect;

- Responsabil tehnic – va urmări implementarea SIDU și PMUD din punct de vedere tehnic, va urmări implementarea proiectelor și va consilia, dacă este necesar, echipele de proiect, va asigura relația cu instituțiile avizatoare, va contribui la prioritizarea și selecția proiectelor pentru finanțare;
- Asistent – va asista echipa în ceea ce privește sarcinile administrative, comunicarea și coordonarea echipelor de proiect etc.

9.2. MECANISM DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Având în vedere faptul că Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Durabilă a Municipiului Bistrița propune un portofoliu extins de proiecte, setând ambițiile municipalității pentru perioada 2021 – 2027 și post-2027, monitorizarea și evaluarea implementării strategiei este extrem de importantă în economia proiectului. Acest demers va fi coordonat de **Unitatea de Monitorizare și Evaluare a Implementării SIDU și PMUD (UME SIDU PMUD)** și ar fi oportun să ia parte la acest proces, pe cât posibil, persoane care au fost implicate în elaborarea SIDU și PMUD și în procesul de structurare a portofoliului de proiecte. UME va evalua periodic implementarea SIDU (inclusiv PMUD), și va monitoriza, pe baza rapoartelor echipelor de proiect și ale celorlalte direcții/ compartimente de specialitate, implementarea portofoliului de proiecte.

În ceea ce privește evaluarea, pentru a remedia eventuale probleme de management sau de coerență în derularea activităților, abordarea metodologică se bazează pe 4 etape, după cum urmează:

- 1) **Evaluarea ex-ante**, în etapa de prioritizare a proiectelor și definire a listei scurte de proiecte, cu scopul de a asigura o alocare potrivită a resurselor și un design adecvat, corelat cu obiectivele de dezvoltare stabilite;
- 2) **Evaluarea intermediară (1)**, cu scopul de a afla dacă strategia își atinge obiectivele, dacă poate fi îmbunătățit managementul acesteia - având în vedere stadiul elaborării programelor operaționale, un orizont de timp oportun ar fi anul 2024, pentru a se evalua situația proiectelor contractate/în implementare, actualitatea obiectivelor strategice și specifice și eventualele nevoi de actualizare a SIDU și PMUD.
- 3) **Evaluarea intermediară (2)**, cu scopul de a afla dacă strategia își atinge obiectivele, dacă poate fi îmbunătățit managementul acesteia - un orizont de timp oportun ar fi 2026-2027. La finalul perioadei de programare se va evalua gradul de îndeplinire a indicatorilor propuși pentru orizontul de timp asociat anului 2027, iar pe baza informațiilor disponibile privind următorul ciclu financiar multianual al UE se vor propune eventuale modificări ale strategiei, țintelor și/sau portofoliului de proiecte.
- 4) **Evaluarea ex-post**, cu scopul de a analiza care a fost impactul implementării strategiei – post 2035.

În ceea ce privește monitorizarea implementării SIDU, acesta este un proces continuu, care va viza atât monitorizarea stadiului implementării portofoliului de proiecte, cât și în raport cu indicatorii și țintele propuse (Cap. 9.3).

După cum s-a menționat anterior, managementul proiectelor va fi realizat de către echipe de proiect constituite din membrii diferitelor Direcții, în funcție de specificul proiectelor. Astfel, monitorizarea activităților desfășurate în proiectele individuale va intra în sarcina Direcțiilor responsabile, iar datele cu privire la stadiul implementării proiectelor vor fi centralizate la nivelul Direcției de Integritate Europeană – UME SIDU PMUD.

Monitorizarea implementării SIDU în raport cu indicatorii și țintele propuse presupune colectarea de date pentru a analiza valorile indicatorilor la un moment dat și a evalua progresul către țintele propuse pentru 2030. Este recomandat ca indicatorii să fie colectați anual, și incluși în baza de date a municipiului (corelat cu proiectele propuse pentru creșterea capacității administrative).

9.3. INDICATORI DE MONITORIZARE

OBIECTIVE STRATEGICE/OBIECTIVE SPECIFICE	INDICATOR	ȚINTE (2030)
O1 - Municipiul Bistrița – centru regional antreprenorial și inovator ce sprijină tranziția industrială și dezvoltarea bazată pe cooperare și competență	Creșterea câștigului mediu salarial net (%)	30%
	Nr. salariați/1000 locuitori raportat la media națională	Clasare în Top 25
	Nr. firme/1000 locuitori raportat la media națională	Clasare în Top 25
O1.1. - Centru antreprenorial regional, atractiv și deschis, cu peste 25% companii nou atrase sau înființate până în 2030	Creștere procentuală a companiilor atrase/nou înființate	25%
O1.2. - Mediu favorabil dezvoltării tuturor companiilor, orientat către domeniile viitorului, ce asigură un câștig mediu salarial net peste media națională (la nivelul anului 2030)	Gradul de utilizare a infrastructurilor de afaceri nou create	30%
O1.3. - Centru regional de competență bazat pe cooperare intersectorială, cu o creștere de peste 20% a numărului de salariați până în 2030	Număr parteneriate internaționale pentru dezvoltare economică	3
	Număr parteneriate locale încheiate între actori din mediul economic	10
	Creșterea procentuală a numărului de salariați	20%
O2 - Municipiul Bistrița – Centru urban atractiv cu peste 100.000 locuitori, ce dispune de servicii și dotări publice performante și asigură o calitate ridicată a locuirii		-
O2.1. - Servicii medicale și infrastructură sanitară de calitate ce asigură o bună deservire la nivel județean și o satisfacție a utilizatorilor de peste 70% până în 2030	Proiecte în curs de implementare / finalizate ce vizează asigurarea de servicii medicale destinate	3-5 proiecte în curs de implementare / finalizate din SIDU

OBIECTIVE STRATEGICE/OBIECTIVE SPECIFICE	INDICATOR	ȚINTE (2030)
	categoriilor principale de beneficiari Grad de satisfacție a utilizatorilor	Peste 70%
O2.2. - Acces sporit la servicii sociale și la alte oportunități de îmbunătățire a calității vieții pentru persoanele vulnerabile, ce sprijină o reducere cu 2% a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială până în 2030	Proiecte în curs de implementare / finalizate ce vizează asigurarea de servicii sociale destinate categoriilor principale de beneficiari Reducere procentuală a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	50% din proiectele incluse în portofoliu 2%
O2.3. - Sistem de învățământ modern și performant, adaptat nevoilor de formare a tinerilor și cerințelor de pe piața forței de muncă, ce asigură o satisfacție a utilizatorilor de peste 70% până în 2030	Număr unități de învățământ care beneficiază de sprijin Număr laboratoare și ateliere didactice dotate Grad de satisfacție a utilizatorilor	15 20 Peste 70%
O2.4. - Centru urban atractiv cu o imagine urbană reprezentativă, care promovează o calitate ridicată a locuirii și a spațiilor publice ca suport pentru o viață urbană activă, cu peste 75% dintre cartiere regenerare până în 2030	Proiecte de regenerare urbană în curs de implementare / finalizate Ponderea cartierelor ce beneficiază de proiecte de regenerare urbană	5 Peste 75%
O3 – Municipiul Bistrița – Poartă a Transilvaniei deschisă către comunitate și turiști, cu o identitate culturală și turistică dezvoltată în jurul patrimoniului cultural	-	
O3.1. Identitate locală și resurse culturale valorificate ce susțin dezvoltarea infrastructurii culturale și o viață culturală activă, clasând municipiul Bistrița în top 20 la nivel național din perspectiva vitalității culturale , până în 2030	Număr de clădiri reabilite / refuncționalizate în urma intervențiilor Număr programe culturale implementate Clasare la nivel național din perspectiva vitalității culturale	15 5 Top 20

OBIECTIVE STRATEGICE/OBIECTIVE SPECIFICE	INDICATOR	ȚINTE (2030)
O3.2. - Bistrița, burg medieval „high & slow” – destinație turistică cu oferte și servicii de înaltă calitate adaptate pentru toate categoriile de vizitatori, ce sprijină o creștere de peste 50% a numărului înnoptărilor până în 2030	Proiecte în curs de implementare/finalizate vizând consolidarea identității turistice și promovarea activă, respectiv dezvoltarea infrastructurii și serviciilor turistice Creștere procentuală a numărului de înnoptări ale turiștilor	10 proiecte implementate/ finalizate 50%
O3.3. - Municipiu cu o infrastructură sportivă și de agrement modernă ce susține o ofertă diversă și atractivă de activități sportive și de agrement pentru comunitate și vizitatori, ce asigură o satisfacție a utilizatorilor de peste 70% până în 2030	Proiecte în curs de implementare / finalizate vizând dezvoltarea sportului și a activităților de agrement Grad de satisfacție a utilizatorilor	5 proiecte Peste 70%
O4. Municipiul Bistrița – Model în tranziția spre o mobilitate urbană durabilă, conexiuni optime în teritoriu completate de un sistem de transport sigur, eficient și nepoluant		
O4.1. - Accesibilitate ridicată la nivel național și regional, asigurând sub 90 minute până la cel mai apropiat pol de creștere	Distanță-timp până la cel mai apropiat pol de creștere	90 min
O4.2. - Infrastructură rutieră sigură și performantă, ce asigură zero persoane decedate în accidente de trafic la nivelul anului 2030	Victime asociate accidentelor de circulație (persoane rănite grav și decedate)	Mai puțin de 10/1
O4.3. - Transport public atractiv, cu emisii reduse, ce asigură legături optime la nivel local și periurban, totalizând peste 15% din numărul deplasărilor în 2030	Pondere vehicule nepoluante din totalul flotei (urban) Cotă modală transport public	>75% 15%
O4.4. - Infrastructură extinsă și atractivă pentru deplasări nemotorizate, unde deplasările realizate cu bicicleta totalizează peste 15% din numărul deplasărilor în 2030	Lungime piste / trasee pentru biciclete Cotă modală deplasări velo	65 km 15%
O4.5. - Management eficient al traficului și al parcării la nivel local, generând 1 mil €/ an încasați din parcare reinvestiți în proiecte de mobilitate în 2030	Încasări din parcare	1 mil €/ an
O5. Municipiul Bistrița – Un municipiu rezilient, eficient din punct de vedere		
	MP spațiu verde / locuitor	45 mp /loc

OBIECTIVE STRATEGICE/OBIECTIVE SPECIFICE	INDICATOR	ȚINTE (2030)
energetic și cu un cadru urban atractiv pentru locuitori	Reducere tone CO2/locuitor	20%
O5.1 - Tranziție accelerată către un municipiu neutru din punct de vedere climatic sprijinită de o reducere cu 20% a numărului de tone CO2/locuitor până în 2030	Număr blocuri de locuințe eficientizate energetic Reducere procentuală a CO2/locuitor	100 20%
O5.2. - Infrastructură modernă ce sprijină dezvoltarea unui mediu urban sănătos și asigură un grad de acoperire cu rețele de utilități de peste 95% până în 2030	Grad de acoperire cu rețele de utilități în stare medie sau bună	95%
O5.3. - 5 km de rețea albastră-verde protejată și valorificată până în 2030, ce determină o reziliență climatică crescută	Număr km rețea albastră-verde	5 km
O6. Municipiul Bistrița – O administrație locală deschisă, transparentă, inclusivă și cu politici publice fundamentate pe colaborarea cu toți cetățenii săi	Persoane din administrația publică beneficiare ale proiectelor de formare și informatizare	100
O6.1. Capacitate administrativă sporită pentru a susține potențialul de dezvoltare și competitivitatea municipiului Bistrița prin simplificare, adaptarea și coordonarea proceselor și sistemelor interne până în 2030	Instrumente strategice	
O6.2. Noi instrumente și mecanisme care să susțină o guvernare deschisă, transparentă, inclusivă și responsabilă sprijinite de o alocare progresivă de până la 2% din buget/ anual pentru proiecte ale comunității până în 2030	Proiecte în curs de implementare/finalizate vizând creșterea participării cetățenilor/asociațiilor în cadrul politicilor publice și asigurarea accesului facil la informații publice Alocarea procentuală din buget/ anual pentru proiecte ale comunității	8 2%
O6.3. Capacitate îmbunătățită a administrației publice de a răspunde și a se adapta transformărilor digitale în desfășurare, susținută de un sistem informatic integrat și competențele digitale medii sau avansate ale 100% din personal până în 2030	Persoane din administrația publică beneficiare ale proiectelor de formare și informatizare Instrumente informatice dezvoltate/ utilizate și sistem informatic integrat	100

9.4. PLANUL DE ACȚIUNE

Planul de acțiune pentru implementarea SIDU Bistrița pentru perioada 2021-2027 include activități grupate în cadrul a patru etape principale, după cum urmează:

Etapa 1: Finalizarea și aprobarea SIDU – 2022, sfârșitul semestrului 1 / începutul semestrului 2 – include activitățile referitoare la finalizarea SIDU pe baza observațiilor primite în etapa de transparență, parcurgerea procedurii de mediu și aprobarea în Consiliul Local. În paralel se are în vedere finalizarea și aprobarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD), ale cărui propuneri trebuie preluate în versiunea finală a SIDU. Activitățile aferente acestei etape includ:

- E1.1 Finalizarea draftului SIDU (corelat cu PMUD);
- E1.2 Parcurgerea etapei de transparență și colectarea observațiilor publicului;
- E1.3 Depunerea SIDU la Agenția pentru Protecția Mediului Bistrița și parcurgerea pașilor conformi procedurii de mediu;
- E1.4 Aprobarea versiunii finale a SIDU în Consiliul Local al Municipiului Bistrița.

Etapa 2: Formularea și depunerea cererilor de finanțare – 2022 (semestrul 2) - 2023 (calendar orientativ)²³⁹ – include activitățile necesare pregătirii și realizării cererilor de finanțare, conform instrucțiunilor privind conținutul și procedura de depunere și verificare cuprinse în ghidurile specifice. Activitățile aferente acestei etape includ:

- E2.1 Selecția proiectelor prioritare spre a fi depuse pentru finanțare, pe baza cerințelor programelor de finanțare și ale ghidurilor specifice. În cazul în care prin ghidurile specifice nu va fi propusă o procedură specifică de prioritizare a proiectelor, similar perioadei de programare 2014-2020, aceasta se va realiza la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița, pentru a asigura o abordare coerentă și a maximiza impactul intervențiilor selectate pe baza portofoliului de proiecte extins prezentat în cadrul SIDU;
- E2.2 Stabilirea planului de lucru, monitorizare și evaluare a proiectelor (tipul activității, responsabilități, sarcini, termen, conformitate, etc. de la faza de demarare a procesului de achiziții publice până la aprobarea documentațiilor tehnice);
- E2.3 Elaborarea cererilor de finanțare;
- E2.4 Urmărirea stadiului procesului de evaluare a proiectelor aflate în procedura de evaluare pentru pregătirea de activități necesare îndeplinirii condițiilor de admisibilitate;
- E2.5 Stabilirea căilor de comunicare/raportare cu Autoritatea de Management, între beneficiarii finali locali ai proiectelor depuse spre finanțare și a formatului de raportare semestrială/ anuală.

Etapa 3: Semnarea contractelor de finanțare cu autoritățile de management ale fiecărui PO și derularea procesului de achiziții publice pentru realizarea de lucrări și servicii – 2023 – 2024 (calendar orientativ). Procedura de contractare se va realiza în conformitate cu condițiile menționate de autoritățile de management ale fiecărui program operațional. Activitățile aferente acestei etape includ:

- E3.1 Semnarea contractelor de finanțare și monitorizarea procesului de semnare a contractelor de finanțare pentru fiecare beneficiar și program operațional;
- E3.2 Demararea achizițiilor publice pentru realizarea de lucrări și servicii;
- E3.3 Raportare periodică, în funcție de proiect.

Etapa 4: Realizarea și finalizarea lucrărilor și serviciilor contractate – 2024 - 2027 – include monitorizarea stadiului de realizare și condițiilor de finalizare a proiectelor în coordonare cu atingerea obiectivelor

²³⁹ Activitățile acestei etape sunt condiționate de publicarea versiunilor finale și a ghidurilor de finanțare aferente Programelor Operaționale pentru perioada de programare 2021-2027

SIDU și a indicatorilor specifici conținuți în documentațiile tehnice aprobate în contractul de finanțare.

Activitățile aferente acestei etape includ:

- E4.1 Monitorizarea procesului de achiziții publice pentru realizarea de lucrări și servicii prevăzute în contractul de finanțare;
- E4.2 Urmărirea implementării lucrărilor și a serviciilor contractate conform graficului din planul de lucru;
- E4.3 Raportare periodică, în funcție de proiect.

În cadrul acestor etape sunt identificate 4 momente – cheie pentru evaluare, descrise în continuare.

Tabel 69 Calendarul și activitățile principale pentru implementarea SIDU

ACTIVITĂȚI	2022		2023		2024		2025		2026		2027	
	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2
E1.1	■											
E1.2	■											
E1.3		■										
E1.4		■										
E2.1		■										
E2.2		■	■									
E2.3			■	■								
E2.4			■	■								
E2.5			■	■								
E3.1			■	■								
E3.2				■	■							
E3.3				■	■	■						
E4.1						■	■	■	■	■		
E4.2						■	■	■	■	■	■	■
E4.3						■	■	■	■	■	■	■

SURSA: PRELUCRARE PROPRIE

9.5. RISCURI ȘI MĂSURI DE ATENUARE A RISCURILOR

Implementarea proiectelor poate fi afectată de o serie de riscuri de natură tehnică sau financiară, ca de exemplu:

- **Riscuri tehnice:**
 - Întârzieri în execuția lucrărilor și depășirea graficului de lucrări;
 - Neconcordanțe între execuție și documentația tehnică care stă la baza proiectului;
- **Riscuri financiare:**
 - Depășirea bugetelor alocate pe activități sau lucrări;

- Creșteri ale prețului materialelor de construcții care nu au fost previzionate, ceea ce determină insuficiența resurselor financiare comparativ cu bugetul;
- **Riscuri privind calitatea:**
 - Neconcordanța între specificațiile tehnice ale materialelor și calitatea materialelor folosite la lucrări.

Preîntâmpinarea și atenuarea acestor riscuri trebuie să fie asigurată pe de-o parte, prin clauze contractuale, cum ar fi:

- Perceperea garanției de bună execuție, a garanției pentru plata avansului, garanții pentru rețineri etc.;
- Prevederea de penalități la plata executanților/ furnizorilor în caz de întârzieri în execuția contractului;
- Prezentarea certificatelor de calitate ale materialelor achiziționate (care vor fi analizate și aprobate de către Beneficiar);
- Asigurarea personalului și echipamentelor constructorului precum și asigurarea pentru terțe persoane;

precum și prin:

- Analiza și avizarea situațiilor de lucrări în vederea efectuării plăților;
- Prin cunoașterea, înțelegerea și aplicarea corectă a clauzelor contractuale,
- Printr-o activitate susținută a membrilor UME și o colaborare strânsă cu managerii de proiect din cadrul Primăriei Municipiului Bistrița, echipa de experți tehnici, consultanți, diriginți de șantier, astfel încât să se realizeze monitorizarea foarte atentă a contractelor de lucrări.

Succesul implementării SIDU depinde nu numai de resursele financiare alocate, ci și de calitatea resursei umane care are atribuții în ceea ce privește managementul Strategiei. De aceea, atât din cadrul UME, cât și din cadrul echipelor de proiect, vor face parte persoane cu experiență în implementarea proiectelor și cu pregătire în domeniile în care activează.

10. ELEMENTE STRATEGICE ȘI OPERAȚIONALE CE SE RECOMANDĂ A FI PRELUATE ÎN CADRUL PLANULUI URBANISTIC GENERAL (PUG)

În conformitate cu prevederile Legii nr. 350/2001, Planul Urbanistic General (PUG) este o documentație de urbanism care are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională pentru o unitate administrativ teritorială, constituind în același timp baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Planul Urbanistic General trebuie să țină cont de actualele tendințe de dezvoltare și de cerințele de dezvoltare durabilă socio-economice și de mediu ale municipiului Bistrița.

Planul Urbanistic General cuprinde o serie de reglementări pe termen scurt, mediu și lung cu privire la evoluția în perspectivă a teritoriului și la direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu. Prevederile strategice și reglementările incluse în PUG se fundamentează având la bază documentele strategice elaborate la nivelul municipiului: viziunea de dezvoltare, obiectivele strategice, direcțiile de acțiune și portofoliul de proiecte stabilite în cadrul SIDU Municipiul Bistrița și PMUD Municipiul Bistrița. În același timp este necesară corelarea PUG Municipiul Bistrița cu o serie de proiecte conexe aflate în curs de elaborare precum Registrul Spațiilor Verzi sau propuse pentru elaborare, precum Registrul digital al clădirilor și cu procesul de digitalizare a serviciilor publice din municipiul Bistrița în cadrul proiectului Bistrița Smart Territory.

Implementarea SIDU și atingerea viziunii pentru anul 2030 a municipiului Bistrița se poate realiza având la bază un Plan Urbanistic General atent elaborat, în care strategia de dezvoltare spațială și reglementările urbanistice preiau obiectivele și proiectele SIDU, pe care le detaliază și spațializează, asigurând coerența spațiului urban și specificitatea reglementărilor urbanistice pentru diferitele tipuri de intervenții, zone funcționale sau unități teritoriale de referință (UTR).

Planul Urbanistic General trebuie să includă reglementări referitoare la regimul juridic de proprietate al terenurilor și la circulația terenurilor acestea reprezentând un fundament legal pentru proiectele de dezvoltare a obiectivelor de utilitate publică și a obiectivelor de dezvoltare urbană ale municipiului Bistrița.

În continuare sunt prezentate componentele strategice și operaționale definite în SIDU care trebuie preluate în cadrul PUG, realizându-se corelarea dintre cei 3 piloni de dezvoltare și implicit cele 6 obiective strategice incluse în cadrul viziunii 2030 și structura Strategiei de dezvoltare locală aferentă PUG definită prin Ordinul nr. 233/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism și structura propunerilor de organizare urbanistică definită prin Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul cadrului al Planului Urbanistic General.

ORAȘ VERDE | Dezideratul de oraș verde, model la nivel național privind tranziția energetică și neutralitatea climatică, poate fi atins prin reglementări urbanistice care să sprijine dezvoltarea coridoarelor verzi-albastre, extinderea spațiilor verzi și asigurarea unei suprafețe de minim 50mp spațiu verde pe cap de locuitor, în acord cu recomandările emise de Organizația Mondială a Sănătății. În acest sens se propun două tipuri de reglementări urbanistice, destinate atât domeniului public cât și proprietăților private. În ceea ce privește reglementarea spațiilor verzi din cadrul proprietăților private se va avea în vedere asigurarea unui procent minim de spații verzi pe parcele în corelarea cu funcțiunile reglementate, favorizarea realizării de acoperișuri/terase verzi, reglementarea unor zone urbane care să permită practicarea agriculturii urbane, cu precădere în vecinătatea ansamblurilor de locuințe colective. Reglementarea spațiilor verzi din domeniul public trebuie să aibă în vedere realizarea unei rețele care să asigure accesul facil al populației la spații verzi și implementarea principiului de oraș de 15 minute (sau amplasarea de spații verzi la o distanță de maxim 1 km față de locuințe):

- Reamenajarea coridoarelor verzi din lungul străzilor principale și extinderea acestora pe segmentele de străzi unde profilul stradal permite acest lucru (perdele de protecție aferente DN 17 în localitățile Unirea și Viișoara);
- Amenajarea/modernizarea de spații verzi punctuale în zona centrală și din zonele rezidențiale, punându-se accentul pe asigurarea vegetației înalte și crearea unor spații verzi reprezentative. Se recomandă acordarea unei atenții deosebite zonelor rezidențiale periferice cu deficit de spații verzi și valorificării terenurilor libere/degradate din Bistrița și localitățile componente;
- Realizarea de noi parcuri (parc dendrologic în cadrul complexului sportiv și de agrement Unirea – Wonderland), păduri urbane (Pădurea Codrișor), arii naturale urbane de interes local echiparea cu infrastructuri destinate petrecerii timpului liber;

- Formarea de coridoare ecologice prin amenajarea și renaturarea spațiilor vezi adiacente cursurilor de apă (râul Bistrița și afluenții acestuia) punând accentul pe utilizarea de soluții bazate pe natură pentru reducerea riscului la inundații;
- Regenerarea urbană a zonei lacului MHC: reglementarea de spații verzi, circulații pietonale, piste de alegare, zone dedicate animalelor de companie, dotarea cu mobilier urban inteligent.

Alte reglementări care contribuie la atingerea dezideratului de oraș verde, neutru din punct de vedere climatic, au în vedere implementarea unui sistem integrat de management inteligent al iluminatului public, extinderea acestuia pe toate străzile municipiului și reglementarea infrastructurii de producere a energiei din surse regenerabile: amenajarea unui parc fotovoltaic, identificarea unor amplasamente pentru micro-instalații de producere de energie electrică sau termică din surse de bio-masă / bio-gaz provenite din reciclarea deșeurilor organice/vegetale, cu precădere în cartierele de locuințe colective (ex: Independenței Sud), echiparea stației de epurare a apelor uzate cu instalație de producere a energiei din biogaz.

Infrastructura de utilități publice reabilitată, modernizată și extinsă pentru a deservi întreaga populație a municipiului este o altă componentă importantă care sprijină dezvoltarea unui mediu urban sănătos. În acest sens, PUG va prelua și detalia proiectele care au în vedere extinderea și reabilitarea rețelei de alimentare cu apă, canalizare a apelor uzate și apelor pluviale în Bistrița și localitățile componente, inclusiv prin integrarea în rețea a canalului de gardă și a canalelor istorice, modernizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale în Bistrița și Vișoara, extinderea acesteia în localitățile Sărata și Slătinița și în noile zone rezidențiale din Bistrița. În ceea ce privește infrastructura de alimentare cu energie electrică și telecomunicații, o operațiune importantă care trebuie reglementată în cadrul PUG este trecerea în subteran a infrastructurii de alimentare cu energie electrică și telecomunicații.

Este recomandat ca PUG să includă reglementări urbanistice care să sprijine procesul de îmbunătățire a sistemului de gestiune a deșeurilor prin asigurarea de amplasamente pentru sistemele moderne de colectare selectivă și reciclare/valorificare a deșeurilor: centru integrat de colectare separată cu aport voluntar, centru de gestiune și valorificare a deșeurilor din construcții, stații de compostare a deșeurilor biodegradabile, stație de digestie anaerobă pentru biodeșeuri, instalație de valorificare a nămolurilor rezultate în urma epurării apelor uzate etc.

CENTRU ECONOMIC REGIONAL ATRACTIV | Atingerea dezideratului de centru economic regional atractiv pentru forța de muncă și investitori se realizează prin reglementarea judicioasă a zonelor destinate activităților economice, asigurarea mixității funcționale și distribuției echilibrate în teritoriu, prin asigurarea infrastructurii tehnico-edilitare de bună calitate necesară, prin asigurarea unei bune accesibilități rutiere (inclusiv către centura ocolitoare a municipiului), prin dezvoltarea unui transport public atractiv care să asigure legături optime la nivel local și periurban (inclusiv pe cale ferată) și prin asigurarea infrastructurii destinată deplasărilor nemotorizate; este necesară corelarea acestor măsuri cu prevederile PMUD. În acest sens este prioritară reglementarea zonei adiacente parcului industrial și asigurarea unei dezvoltări urbanistice coerente a terenurilor din lungul coridorului de mobilitate râul Bistrița (Linia Albastră) în zona Zăvoaie. Suplimentar este necesară identificarea zonelor optime pentru amplasarea și reglementarea unor funcțiuni de importanță județeană, prioritare pentru dezvoltarea municipiului, precum ExpoBis – Centru multifuncțional pentru expoziții și conferințe, Bistrița Electromobility and Circular Economy Hub (BECEH) sau centru logistic agricol.

ORAȘ MAGNET | Atingerea dezideratului de oraș magnet cu servicii publice performante, cu o calitate ridicată a vieții și o atractivitate crescută pentru cetățeni și turiști se realizează prin reglementarea modului de utilizare viitoare a zonelor construite existente și a modului de extindere în teritoriu a zonelor construite, prin propunerile de gestiune a resurselor de teren și prin identificarea și reglementarea amplasamentelor pentru noile dotări socio-culturale.

Dezvoltarea unui centru urban atractiv, cu o imagine urbană reprezentativă și care asigură o calitate ridicată a locuirii și a spațiilor publice și dezvoltarea unui mediu urban sănătos au la bază reglementări urbanistice care vizează:

- Sistematizarea/urbanizarea zonelor aflate în curs de dezvoltare și reglementarea zonelor funcționale destinate dotărilor publice socio-culturale și economice de proximitate din aceste areale; sunt vizate cu precădere zonele Valea Ghinzii – H. Coandă, Subcetate, Soarelui – Calea Clujului;
- Regenerarea urbană integrată a spațiilor publice aferente ansamblurilor de locuințe colective în vederea asigurării unei dezvoltări spațiale coerente în care sunt remediate principalele probleme de funcționare ale acestora (Independenței Nord, Independenței Sud, Decebal, Gării, A. Mureșanu, St. O. Iosif, Cartiere ANL Strada Busuiocului, Strada Grănicerilor, Ștefan cel Mare, Strada Ion Minulescu - Strada Constantin Roman Vivu, Petre Ispirescu): amenajare spații verzi, spații de recreere, zone de socializare pentru toate categoriile de utilizatori, zone desfășurare de micro-evenimente, spații pentru desfășurare de activități sportive, locuri de joacă, zone dedicate animalelor de companie, shared spaces, circulații și spații de parcare;
- Dezvoltarea unor centralități secundare/ centre de cartier care contribuie la coeziunea comunităților locale și asigură infrastructura socio-culturală de bază a acestor areale prin: amplasarea de centre comunitare integrate în noile zone de dezvoltare urbană din Bistrița și în localitățile Unirea, Vișoara, Sigmoid, Slătinița, Sărata și Ghinda; reconversia funcțională a unor foste puncte termice și transformarea acestora în spații comerciale, piețe agroalimentare de cartier, centre comunitare în ansamblurile de locuințe colective; realizarea de piețe temporare (volante/de weekend) în cartierele de locuințe colective și în localitățile componente Unirea, Sărata, Vișoara, Slătinița;
- Obligatorietatea asigurării în cadrul noilor dezvoltări imobiliare a dotărilor de bază (spații verzi, comerț de proximitate, spații de socializare, locuri de joacă, parcuri etc), conectivității la utilitățile publice și asigurarea unor accese și circulații auto și pietonale dimensionate în corelare cu fluxurile de trafic generate;
- Corelarea strategiei de dezvoltare spațială cu etapizarea investițiilor de extindere a utilităților și dotărilor publice și a infrastructurii de circulații;

Dezvoltarea unui municipiu care dispune de servicii și dotări publice performante de educație, sănătate, servicii sociale, cultură, sport și agrement și care valorifică resursele locale se asigură prin:

- Reglementarea amplasamentelor aferente dotărilor de sănătate și servicii sociale în acord cu nevoile de dezvoltare identificate în SIDU: înființarea de cabinete medicale școlare, centre de zi pentru persoane vârstnice și cu dizabilități, centre Wellness pentru seniori, locuințe protejate pentru persoane vârstnice (localitatea Sigmoid), locuințe protejate pentru persoanele cu dizabilități, centru multifuncțional de servicii dedicat victimelor violenței în familie, locuințe de necesitate dedicate victimelor violenței în familie, centre multifuncționale și de tip respiro pentru persoane/copii cu dizabilități, locuințe sociale (localitatea Vișoara), locuințe pentru tineri, centru multifuncțional pentru persoanele cu adicții etc;
- Reglementarea amplasamentelor aferente dotărilor de educație în vederea dezvoltării unui sistem de învățământ modern și performant, adaptat nevoilor locuitorilor: creșe, extinderi de săli de sport din cadrul liceelor, cămine pentru studenți;

- Asigurarea unui cadru de dezvoltare pentru activitățile culturale care valorifică identitatea și resursele locale și care sprijină o viață culturală activă: Centru de artă, design și creativitate tehnică, refuncționalizarea clădirilor din zona centrală și a clădirilor industriale în scop cultural-creativ (atelier, expoziții, hub cultural etc); asigurarea unui sistem coerent de spații pietonale în zona centrală, suport pentru evenimente tematice și activități culturale în aer liber sau circuite culturale tematice, street food;
- Reglementarea amplasamentelor destinate dezvoltării de noi facilități sportive și de agrement: Complex Sportiv Acvatic - bază sportivă și de agrement multifuncțională, asigurarea caracterului multifuncțional al complexului Wonderland (alpine coaster, bazin de înot olimpic, muzeu al satului etc), sală polivalentă, puncte de belvedere și trasee cinematice, trasee de cicloturism, locații pentru campare/popas turistic.

Procesul de întărire a statutului de Poartă a Transilvaniei poate fi susținut la nivelul PUG prin definirea de restricții și permisivități privind intervențiile asupra monumentelor istorice, în zonele de protecție ale monumentelor istorice și în zonele construite protejate, cu accent pe zona central – istorică delimitată de bd. Republicii - Piața Petru Rareș - str. Bistricioarei - str. C. R. Vivu - str. Vasile Conta - str. Parcului - str. Ioan Rațiu - str. Alexandru Odobescu - str. Gării - Piața Petru Rareș nr. 7A - hotelul "Coroana de Aur" - Piața Unirii nr. 8 - Piața Unirii nr. 9 - str. Liviu Rebreanu nr. 55 - str. Ecaterina Teodoroiu – str. M. Kogălniceanu nr.1- 11 - str. Dogarilor - str. M. Eminescu - bd. Republicii. , prin delimitarea Zonele construite protejate delimitate prin PUG care vor fi ulterior detaliate prin Planul Urbanistic Zonal pentru Zone Construite Protejate Municipiul Bistrița.

În concluzie, Planul Urbanistic General al municipiului Bistrița trebuie să asigure suportul pentru dezvoltarea economică, socială, urbanistică și culturală a municipiului și trebuie să includă, în corelare cu obiectivele și portofoliul de proiecte aferente SIDU, reglementări referitoare la organizarea funcțională a teritoriului intravilan și extravilan care să urmărească atingerea viziunii definite în cadrul prezentului document strategic: identificarea zonelor de dezvoltare și valorificarea resurselor de teren din interiorul zonelor constituite, reglementarea modului de construire pe parcele, cu indici și indicatori particularizați pentru diferitele funcțiuni propuse, redefinirea conexiunilor și relațiilor dintre diferite zone ale municipiului, stabilirea modului de intervenție asupra fondului construit din zonele construite protejate, stabilirea tipurilor de intervenții asupra monumentelor istorice, identificarea și delimitarea de noi amplasamente pentru obiectivele de utilitate publică propuse, definirea măsurilor de protecție a mediului și de combatere a schimbărilor climatice, completarea sistemului de spații publice și spații verzi, optimizarea sistemului de circulații și dezvoltarea infrastructurii de transport public și a infrastructurii destinată deplasărilor nemotorizate.

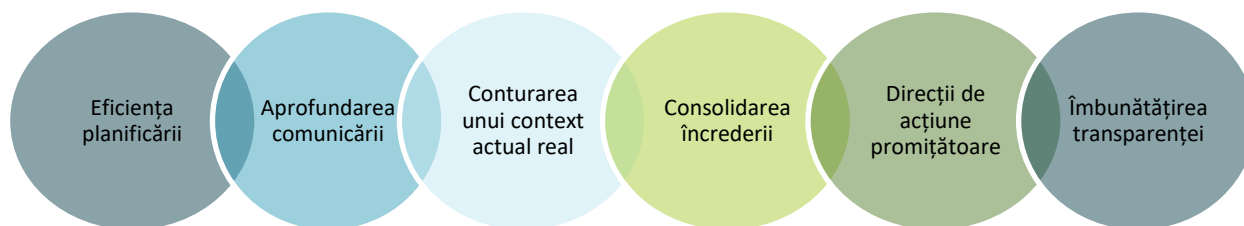
11. CADRUL PARTENERIAL PENTRU ACTUALIZAREA SIDU

În cadrul actualizării „Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița” se stabilesc direcțiile clare de acțiune pe care va trebui să se concentreze dezvoltarea municipiului în perioada următoare. Pentru ca acest proces să contureze o imagine de ansamblu reală a dinamicii dezvoltării municipiului și să identifice provocările de dezvoltare relevante și actuale, este extrem de importantă implicarea mecanismului de consultare publică. Ca instrument de planificare, o strategie de dezvoltare trebuie să răspundă la nevoile

locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna guvernare, colaborarea și implicarea comunității să reprezinte piloni de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

Figura 229 Beneficiile implicării actorilor relevanți

Pe măsură ce procesele participative sunt din ce în ce mai prezente în gestionarea unui teritoriu, ies la iveală o serie de provocări și deficiențe care fac obiectul unor sugestii constructive de acțiune. În același timp, lipsa de exercițiu a comunității de a-și exprima opinia într-un mod constructiv și de a fi implicată în dezvoltarea unui areal / oraș / sat / județ, conduc de multe ori la o reticență de participare activă și, în cele din urmă, un dezacord față de deciziile luate de către autorități. În acest sens, în procesul de elaborare a „Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița”, se aplică o serie de instrumente de cercetare sociologică precum sondaje de opinie.

Figura 230 Obiectivele cadrului partenerial pentru elaborarea/actualizarea SIDU

În cadrul etapelor procesului de comunicare și implicare a actorilor relevanți se evidențiază și sunt luate în considerare anumite principii esențiale pe întreaga durată a acestuia:

Mecanismul de colaborare și consultare publică utilizat în procesul de elaborare a SIDU Bistrița și-a propus să aducă valoare adăugată în ceea ce privește asigurarea alinierii la ultimele tendințe și nevoi în domeniile de dezvoltare, astfel încât comunitatea locală să fie prezentă activ în procesul de elaborare a direcțiilor viitoare. În acest sens, în procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița, s-au realizat sondaje de opinie și s-au identificat o serie de parteneri locali pentru implicarea acestora în faza inițială, de analiză a nevoilor, fie prin solicitări de date și informații, fie răspunsuri acordate chestionarelor.

Figura 231 Principiile mecanismului de implicare

GRUPURI DE LUCRU

Grupurile de lucru reprezintă formațiuni de dezbateră în care mai mulți actori care prezintă interes asupra tematicii abordate discută împreună, exprimă opinii, expun situații și formulează concluzii, scopul acestora fiind de colectare a informațiilor din perspective diferite de vedere și de stabilirea obiectivelor comune pentru includerea acestora în analiza situației existente și în planificarea strategică viitoare. În procesul de elaborare a strategiei s-a organizat până la momentul actual o serie de grupuri de lucru raportate la provocările și oportunitățile de dezvoltare ale municipiului Bistrița în cadrul mai multor domenii tematice:

- Grup de lucru pentru - Economie și educație;
- Grup de lucru pentru - Cultură, turism, timp liber, patrimoniu;
- Grup de lucru pentru - Mediu și utilități publice;
- Grup de lucru pentru - Asistență socială și sănătate;
- Grup de lucru pentru - Mobilitate;
- Grup de lucru pentru - Capacitate administrativă;

- Grupuri de lucru cu cetățenii pentru identificarea provocărilor și oportunităților de dezvoltare din zonele de locuințe (2 astfel de grupuri de lucru au fost organizate).

Acestea sau avut loc în Sala de ședințe a Consiliului Local Bistrița, în săptămâna 21-25 martie 2022 după cum urmează: grupul de lucru dedicat economiei și educației marți, 22 martie de la ora 14 la ora 16; grupul de lucru dedicat culturii, turismului, timpului liber și patrimoniului miercuri, 23 martie de la ora 10 la ora 12; grupul de lucru dedicat mediului și utilităților publice joi, 24 martie de la ora 14 la ora 16; grupul de lucru dedicat asistenței sociale și sănătății joi, 24 martie de la ora 10 la ora 12; grupul de lucru dedicat mobilității vineri, 24 martie de la ora 10 la ora 12; grupul de lucru dedicat capacității administrative miercuri, 23 martie de la ora 14 la ora 16; grupurile de lucru dedicate miercuri și joi, 23 și 24 martie, de la ora 17.

În cadrul grupului de lucru dedicat **economiei și educației** din municipiul Bistrița au participat 20 de actori relevanți care au dezbătut aspecte de importanță strategică precum: forța de muncă și retenția acesteia, în special din segmentul studenților, s-a discutat despre importanța educației antreprenoriale și despre importanța unei colaborări aprofundate în cadrul agenților economici pentru dezvoltare economică eficientă a municipiului. Mai mult, se punctează inițiativa de organizare a unui consiliu consultativ, precum și faptul că Universitatea Babeș Bolyai organizează anual o consultare publică cu mediul de afaceri, dar totuși, ar fi benefică crearea unei modalități de colaborare mai aprofundate între agenții economici și mediul universitar. S-au dezbătut aspecte referitoare la organizarea actuală și reorganizarea claselor pe domenii tehnice, precum și lipsa atractivității învățământului profesional.

La grupul de lucru dedicat **culturii, turismului, timpului liber și patrimoniului** au participat 29 de reprezentanți ai organizațiilor și instituțiilor în domeniu care au abordat aspecte precum bugetul alocat proiectelor culturale, dorința de a propune proiecte în cadrul unei platforme de centralizate, potențialele tipuri de turism care să fie abordate și îmbunătățite, dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii turistice și de patrimoniu, precum și posibilitatea de realizare a unui concurs pentru proiectele culturale.

22 de actori locali au participat la grupul de lucru dedicat **mediului și utilităților publice**, iar în cadrul acestora cele mai multe discuții au fost cu accent pe măsurile și factorii de mediu. S-au dezbătut problemele municipiului Bistrița raportate la calitatea mediului, precum și situația deșeurilor și a spațiilor verzi. S-a punctat importanța educării populației, precum și alte măsuri în raport cu menținerea calității mediului înconjurător și cu îmbunătățirea utilităților publice.

La grupul de lucru dedicat **asistenței sociale și sănătății** din municipiul Bistrița au participat 22 de actori relevanți care au dezbătut aspecte referitoare la situația actuală la nivelul municipiului Bistrița, au discutat aspecte cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților în dezvoltarea serviciilor de asistență socială și de sănătate pentru următorii ani, precum și aspecte referitoare la etapele viitoare demarate.

La grupul de lucru pentru **mobilitate** au participat 28 de actori relevanți care au dezbătut principalele probleme de la nivelul municipiului Bistrița, principalele nevoi de dezvoltare și potențiale proiecte în vederea facilitării unei cadru favorabil de mobilitate urbană durabilă, verde și sustenabilă.

22 participanți au dezbătut aspecte referitoare la **capacitatea administrativă** în cadrul acestui grup de lucru, fiind abordate subiecte referitoare la componenta de resurse umane, la colaborarea administrației publice cu alte instituții și entități de la nivelul municipiului, precum și alte aspecte referitoare la digitalizare și managementul digital al diferitelor date și procese de la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița, precum și situația perfecționării angajaților.

Prin intermediul grupurilor de lucru **dedicate cetățenilor** s-au identificat o serie de probleme și nevoi raportate la zonele de locuințe, precum și potențialele soluții și abordări strategice pentru o dezvoltare eficientă și favorabilă a cartierelor municipiului Bistrița. În cadrul acestui grup de lucru au participat peste 20 persoane.

La finalul primei runde de grupuri de lucru s-a înaintat dorința participanților de a menține legătura în cadrul acestui proces, fiind invitați să trimită comentarii asupra materialelor ce se vor realiza în acest proces, propuneri de proiecte care să fie incluse în lista de proiecte din cadrul documentelor strategice, precum și orice alte date și informații pe care le consideră necesare pentru fundamentarea demersului strategic.

A doua rundă de grupuri de lucru a avut loc în perioada 22-24 iunie, iar discuțiile au vizat aceleași teme din prima serie, având de această dată rolul de a valida și dezvolta abordarea strategică, prioritățile și proiectele propuse.

SONDAJE DE OPINIE

Sondajul de opinie reprezintă o metodă cantitativă și se realizează pe baza unui chestionar aplicat unui public-țintă stabilit anterior. Sondajele de opinie pregătite în cadrul procesului au fost adresate administrației publice, cetățenilor și mediului de afaceri din municipiul Bistrița. Acestea au fost create astfel încât să permită exprimarea punctelor de vedere pe diferite paliere de interes, în corelare cu domeniile urmărite în cadrul analizei situației existente și a domeniilor prioritare din cadrul strategiei. În cadrul următoarelor subcapitole sunt rezumate rezultatele sondajelor de opinie, iar în anexa aferentă fiecăruia sunt prezentate amănunțit metodologia abordată, secțiunile și domeniile urmărite, întrebările și interpretarea sociologică a răspunsurilor și datelor obținute, precum și prezentarea grafică și vizuală a rezultatelor.

11.1. SONDAJELE DE OPINIE

11.1.1. ANALIZA RĂSPUNSURILOR DIN CADRUL CHESTIONARULUI DEDICAT CETĂȚENILOR DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA

Răspunsurile din cadrul chestionarului dedicat cetățenilor, ca parte a procesului consultativ-participativ, au scopul de a asigura suport pentru întregul proces de elaborare a documentului strategic. Opiniile exprimate de locuitori au rolul de a contribui la identificarea competențelor distinctive, a măsurilor dorite de către cetățeni și la identificarea priorităților de dezvoltare ale municipiului pentru următoarea perioadă de programare. Chestionarul a fost creat astfel încât să permită exprimarea punctelor de vedere ale cetățenilor pe diferite paliere de interes, în corelare cu domeniile urmărite în cadrul analizei situației existente și a domeniilor prioritare din cadrul strategiei de dezvoltare. Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 98 de zile, în perioada 11 septembrie 2021 – 17 decembrie 2021. În acest interval de timp chestionarul a fost completat de către 1.032 de persoane. Acest volum de răspunsuri corespunde unei marje de eroare statistice de +/-3% pentru un interval de încredere de 95%.

Chestionarul a fost structurat în mai multe secțiuni principale, după cum urmează:

- **Informații generale**, secțiune în cadrul căreia respondenții au fost rugați să ofere informații referitoare la zona în care aceștia locuiesc, nivelul de educație, vârsta, alți indicatori demografic și principalele avantaje pe care aceștia le au în zona în care aceștia locuiesc. Scopul acestei secțiuni este de a contura un profil al respondenților;
- **Accesul la dotări și servicii publice și dezvoltarea durabilă a municipiului**, secțiune în cadrul căreia s-a urmărit:
 1. gradul de deservire și calitatea serviciilor socio-culturale (sănătate, asistență socială, educație, cultură, sport și petrecerea timpului liber), a infrastructurii tehnico-edilitare și a

infrastructurii de transport, gradul de mulțumire raportat la aspecte referitoare la dezvoltarea municipiului;

2. opinia și gradul de mulțumire a cetățenilor față de serviciile oferite de administrația publică locală și măsurile de inovare și digitalizare întreprinse;
3. opinia privind principalele aspecte pozitive și principalele aspecte negative ale municipiului Bistrița;
4. potențialele măsuri pentru o dezvoltare durabilă a comunității în perioada 2021-2030.

Principalele concluzii care au rezultat din sondajul de opinie dedicat cetățenilor din municipiul Bistrița se referă la următoarele:

- Calitatea locuirii prin locuință individuală, casă, garaj, accesul la servicii de sănătate, accesul la servicii de educație și mediul curat prin spații verzi, păduri și lacuri reprezintă principalele avantaje pe care locuitorii municipiului Bistrița le au în zona în care aceștia locuiesc;
- Locuitorii municipiului Bistrița mai consideră un avantaj faptul că locuiesc într-un oraș liniștit, cu un nivel de siguranță ridicat și cu o poluare redusă, precum și accesul pe care aceștia îl au la spațiile și zonele verzi;
- Cele mai accesibile dotări din municipiu sunt magazinele de cartier, farmaciile și stațiile de transport în comun, iar cele mai dificil accesibile sunt dotările sportive, piețele agroalimentare și alimentația publică;
- Cartierele centrale prezintă o deservire mai favorabilă din perspectiva dotărilor publice, spre deosebire de cele periferice și cartierele noi;
- Alimentarea cu energie electrică, telecomunicațiile și serviciile de urgență reprezintă aspectele cele mai mulțumitoare referitor la serviciile publice și dezvoltarea durabilă a municipiului, iar aspectele asupra cărora cei mai puțini dintre respondenți se raportează cu mulțumire sunt curățenia și gestionarea deșeurilor, reabilitarea blocurilor de locuințe colective în vederea creșterii eficienței energetice, precum și starea clădirilor publice
- Nivelul de mulțumire din perspectiva infrastructurii de transport este în general unul mediu;
- Elementele componente ale infrastructurii de transport față de care se manifestă cel mai mare grad de satisfacție sunt: elementele de siguranță rutieră, inclusiv semafoarele, iluminatul public și mobilierul urban;
- Oferta de transport public și locurile de parcare generează în rândul cetățenilor cel mai scăzut nivel de mulțumire din perspectiva infrastructurii de transport;
- În ceea ce privește sistemul de învățământ, cel mai sporit nivel de mulțumire este înregistrat în cazul numărului de școli/locuri în școli, al calității actului didactic și numărului de licee/locuri în licee;
- Gradul cel mai mare de nemulțumire este manifestat față de numărul de grădinițe și locuri în grădinițe, numărul de creșe și locuri în creșe, infrastructura și dotările din cadrul școlilor și infrastructura și dotările din cadrul creșelor;
- Infrastructura privată de sănătate este considerată mai atractivă în comparație cu cea publică (atât în cazul calității serviciilor și dotărilor de sănătate, a ofertei serviciilor de sănătate oferite, dar și a existenței cadrelor medicale specializate în cadrul dotărilor), dar totuși, mai mult de jumătate dintre respondenți de declară mulțumiți și foarte mulțumiți și în raport cu calitatea serviciilor și dotărilor publice oferite de Spitalul Județean;
- Cele mai necesare servicii sociale de la nivelul municipiului sunt considerate ca fiind cele referitoare la asistența pentru persoanele cu dizabilități, pentru persoane vârstnice și pentru minori proveniți din familii în dificultate;

- În cea mai mare măsură, locuitorii municipiului Bistrița sunt mulțumiți de cinematografe, biblioteci, muzee și săli și terenuri de sport;
- Cele mai mari nemulțumiri în ceea ce privește oferta de petrecere a timpului liber sunt referitoare la patinoare, teatre, concerte și zone de agrement;
- Interacțiunea cu Primăria Municipiului Bistrița poate să fie îmbunătățită din perspectiva nivelului de birocrație, al transparenței deciziilor și a deschiderii către cetățeni, precum și prin implicarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor;
- Serviciile digitale sau online ale Primăriei Municipiului Bistrița cel mai frecvent utilizate sunt paginile de social media precum Facebook, Instagram, hărțile interactive, dar și opțiunea de consultare a documentelor publicate pe site-ul Primăriei;
- Numărul respondenților care sunt mulțumiți de serviciile digitale și online oferite de Primăria Municipiului Bistrița este aproape egal cu cel al respondenților care nu sunt mulțumiți de acest aspect;
- Este considerată necesară încorporarea a cât mai multe informații, instrumente și măsuri în mediul digital cu scopul de eficientizare a diferitelor procese, cu scopul de a informa cetățenii într-un mod cât mai la îndemână și cu scopul de a ușura procesele care la momentul actual se pot realiza doar fizic și care au la bază un nivel ridicat de birocrație;
- Printre cele mai importante aspecte pozitive ale municipiului Bistrița identificate de către cetățeni sunt:
 - oportunitățile și elementele de petrecere a timpului liber și de agrement: parcurile, centrul orașului, zonele verzi, zonele istorice și arhitectura;
 - tipologia de oraș de dimensiune medie prin siguranța și liniștea pe care le oferă și prin nivelul scăzut de poluare;
 - potențialul și oportunitățile de dezvoltare;
 - procesele de reabilitare și modernizare;
 - serviciile de sănătate;
 - locurile de muncă.
- Printre cele mai importante probleme ale municipiului Bistrița identificate de către cetățeni sunt:
 - mobilitatea și infrastructura prin locurile de parcare insuficiente, prin traficul aglomerat, prin calitatea deficitară a drumurilor, prin nevoia centurii ocolitoare, prin nevoia de îmbunătățire a sistemului de transportului public și prin lipsa unor rute dedicate pistelor pentru biciclete;
 - rețeaua de utilități prin sistemul de iluminat public și prin sistemul de gestiune al deșeurilor;
 - exploatarea insuficientă a turismului;
 - starea clădirilor cu nevoie de reabilitare;
 - lipsa unui teatru;
 - locurile insuficiente în creșe.
- În scopul dezvoltării durabile, toate măsurile prezentate sunt considerate de o importanță ridicată, dar cele mai importante măsuri sunt crearea de locuri de muncă în municipiu, extinderea rețelelor de utilități publice, reabilitarea și modernizarea spațiilor publice și a spațiilor dintre blocuri, reabilitarea și modernizarea spațiilor verzi, precum și îmbunătățirea planificării și controlului asupra noilor dezvoltări imobiliare;
- Extinderea serviciilor și a infrastructurii este considerată în special în zonele de la periferia municipiului Bistrița și în zonele noi destinate construcțiilor de locuințe;

Rezultatele chestionarului dedicat cetățenilor din municipiul Bistrița pot fi consultate în totalitate, inclusiv întrebările adresate, răspunsurile aferente, interpretarea acestora și reprezentarea grafică a răspunsurilor în cadrul Anexei 12.3.1– Analiza răspunsurilor din cadrul chestionarului dedicat cetățenilor din municipiul Bistrița.

11.1.2. ANALIZA RĂSPUNSURILOR DIN CADRUL CHESTIONARULUI DEDICAT MEDIULUI DE AFACERI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA

Chestionarul dedicat mediului de afaceri a urmărit identificarea principalelor avantaje și dezavantaje în ceea ce privește desfășurarea activității economice în municipiul Bistrița și privind oferta de forță de muncă, interacțiunea cu Primăria Municipiului Bistrița și prioritățile de dezvoltare la nivelul municipiului Bistrița. Chestionarul a fost creat pe baza unei analize preliminare a literaturii și a datelor disponibile, structura acestuia fiind împărțită în mai multe categorii:

- **Date generale și detalii despre companie**, în cadrul căreia respondenții au fost rugați să ofere informații despre aspecte precum data înființării companiei, numărul de angajați, cifra de afaceri, sectorul de activitate și estimări generale asupra perioadei următoare;
- **Mediul de afaceri local și perspectivele de dezvoltare ale municipiului Bistrița**, în cadrul căreia respondenții:
 - au fost rugați să identifice principalele avantaje și dezavantaje privind desfășurarea activității economice în municipiul Bistrița și privind oferta forței de muncă;
 - au fost rugați să aprecieze interacțiunea cu Primăria Municipiului Bistrița;
 - au fost rugați să își exprime părerea în legătură cu prioritățile de dezvoltare, direcții de acțiune, potențiale măsuri de sprijinire a activității/dezvoltării agenților economici existenți și/sau atragerea de noi agenți economici și alte aspecte relevante;
 - au fost rugați să își exprime opinia în legătură cu potențialele principale domenii de activitate economică ce ar putea reprezenta motoare de dezvoltare pe viitor.

Principalele concluzii care au rezultat din sondajul de opinie dedicat mediului de afaceri din municipiul Bistrița includ:

- Răspunsurile furnizate de către mediul de afaceri surprind o viziune pozitivă asupra următorilor 5 ani: numărul de angajați, volumul producției, cifra de afaceri și profitul prezintă estimări ce caracterizează o tendință ascendentă;
- Cele mai importante avantaje pe care mediul de afaceri le are în urma desfășurării activităților economice în municipiul Bistrița sunt acoperirea broadband adecvată, costul forței de muncă din localitate și din împrejurimi, apropierea față de piața de desfacere și accesul la forța de muncă calificată superior;
- Birocrația excesivă din sectorul public, infrastructura de transport deficitară și impozitele și taxele locale reprezintă principalele provocări întâmpinate în desfășurarea activităților economice la nivelul municipiului Bistrița;
- Corelarea calificărilor disponibile cu necesitățile companiei și nivelul de pregătire/competență al forței de muncă locală reprezintă aspectele mai puțin satisfăcătoare din perspectiva accesului la forța de muncă din municipiul Bistrița. Capacitatea de păstrare a angajaților reprezintă aspectul cel mai satisfăcător din perspectiva forței de muncă;
- O mică parte dintre respondenți consideră colaborarea dintre mediul de afaceri și Primăria Municipiului Bistrița ca fiind una bună și foarte bună;

- Se manifestă un nivel mediu de mulțumire în raport cu interacțiunea cu personalul primăriei în mediul fizic și online, iar principalele nemulțumiri menționate sunt referitoare la nivelul de birocrație, urmat apoi de accesul facil la informații publice;
- Din perspectiva transformării digitale, cele mai importante măsuri care ar trebui implementate sunt referitoare la facilitarea accesului la departamentele primăriei și facilitarea eliberărilor de documente într-un timp mai favorabil, digitalizarea tuturor serviciilor: depunerea și eliberarea documentelor, realizarea plăților, centralizarea furnizorilor de servicii esențiale, corelarea bazelor de date între instituțiile publice, precum și la publicarea la zi a tuturor planurilor urbanistice;
- Principalele domenii economice cu rol de potențiale motoare de dezvoltare economică sunt în ordine hotelurile, restaurantele, turismul, IT & C, agricultura, silvicultura și pescuitul, activitățile de recreere, artistice, culturale și de divertisment, alături de industria alimentară, construcții, serviciile private de sănătate și asistență socială și serviciile private de educație și formare;
- Investițiile în infrastructura și serviciile publice de calitate pentru a face orașul atractiv pentru forța de muncă din România reprezintă din perspectiva reprezentanților principala măsură pe care Primăria Municipiului Bistrița ar putea-o implementa pentru a face orașul mai atractiv pentru mediul de afaceri, urmate de obținerea facilă a aprobărilor și autorizațiilor necesare și investițiile în educație și formarea forței de muncă;

Rezultatele chestionarului dedicat mediului de afaceri din municipiul Bistrița pot fi consultate în totalitate, inclusiv întrebările adresate, răspunsurile aferente, interpretarea acestora și reprezentarea grafică a răspunsurilor în cadrul Anexei 12.3.2 – Analiza răspunsurilor din cadrul chestionarului dedicat mediului de afaceri din municipiul Bistrița.

11.1.3. ANALIZA RĂSPUNSURILOR DIN CADRUL CHESTIONARULUI DEDICAT ADMINISTRAȚIEI PUBLICE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA

Răspunsurile din cadrul chestionarului dedicat administrației publice din Primăria Municipiului Bistrița au rolul de a include și demersul de consultare a personalului care își desfășoară activitatea în cadrul Primăriei, atât cel de execuție, cât și de conducere, pentru a identifica principalele provocări de dezvoltare și coerență organizațională care trebuie abordate prin procesul de planificare strategică. De asemenea, se urmărește asigurarea convergenței între proiectele strategice ale municipiului Bistrița pentru o utilizare mai eficientă a resurselor financiare, umane și materiale de care dispune instituția.

Chestionarul a fost creat pe baza unei analize preliminare a literaturii și a datelor disponibile. Structura acestuia fiind împărțită în 4 categorii:

- **Informații generale** în cadrul căreia respondenții au fost rugați să ofere informații legate de vârstă, gen și funcția ocupată;
- **Contextul strategic instituțional**, în cadrul căreia se urmărește gradul de cunoaștere și implicare a respondenților în obiectivele primăriei, gradul de cunoaștere, implicare și participare în strategiile și obiectivele strategice și strategiile și obiectivele strategice la care se raportează munca acestora;
- **Contextul instituțional operațional**, în cadrul căreia se urmăresc modalități de comunicare în cadrul instituției, vechimea echipamentelor cu care se lucrează, soluțiile informatice disponibile și nivelul de competențe în domeniu utilizării echipamentelor digitale;
- **Formare profesională**, în cadrul căreia se urmărește măsura în care unele programe / domenii de formare ar contribui la îndeplinirea obiectivelor departamentale și atribuțiilor structurii funcționale, domeniile de formare preferate de respondenți și tipurile de formare preferată.

Principalele concluzii care au rezultat din sondajul de opinie dedicat administrației publice din municipiul Bistrița includ următoarele informații:

- Reprezentanții administrației publice consideră nivelul personal de cunoaștere al obiectivelor generale ale Primăriei Municipiului Bistrița ca fiind unul mediu spre ridicat;
- Nivelul general de cunoaștere al obiectivelor Primăriei Municipiului Bistrița este caracterizat ca fiind unul mare de către cei mai mulți dintre respondenți, dar o parte semnificativă caracterizează de asemenea acest nivel ca fiind mai degrabă unul scăzut;
- O mare parte din personalul Primăriei Municipiului Bistrița se regăsesc și contribuie efectiv la îndeplinirea obiectivelor generale ale primăriei, iar și mai mulți dintre aceștia se regăsesc și contribuie efectiv la îndeplinirea obiectivelor specifice ale structurii funcționale din care fac parte;
- Majoritatea dețin informații în legătură cu rolul strategiilor și planurilor strategice sectoriale ce se pot implementa la nivelul unei primării;
- Reprezentanții administrației publice consideră strategiile din cadrul domeniilor de activitate ca fiind necesare pentru coordonarea, planificarea și prioritizarea activităților în concordanță cu obiectivele strategice, pentru prioritizarea proiectelor în strânsă coordonare cu direcțiile de dezvoltare stabilite, pentru eficientizarea planificării, pentru punerea în practică a măsurilor raportate la analiza concretă a nevoilor existente, pentru identificarea și fundamentarea proiectelor finanțabile prin fonduri nerambursabile, pentru dezvoltarea serviciilor și pentru aprofundarea comunicării;
- Strategiile sau planurile strategice sectoriale care sunt în execuție sau în implementare la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița sunt cunoscute de către mai puțin de o treime dintre respondenți;
- Puțin peste jumătate dintre respondenți nu participă cu informații sau cu date la elaborarea unor documente strategice ale Primăriei Municipiului Bistrița, în această etapă fiind implicați aproape 40% dintre reprezentanții administrației publice;
- Cei mai mulți dintre reprezentanții administrației publice locale comunică cu compartimentele de la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița prin documente oficiale în format imprimat, precum adrese și notificări;
- Există un număr ridicat de respondenți care nu știu dacă Primăria Municipiului Bistrița dispune de o arhivă digitală a documentelor;
- Starea echipamentelor aflate în inventarul primăriei Municipiului Bistrița este una satisfăcătoare, iar echipamentele care sunt considerate ca fiind cele mai vechi sunt imprimantele urmate de multifuncționalele de copiere și imprimare. Echipamentele cele mai noi din inventarul primăriei sunt calculatoarele de tip desktop și sistemele de operare;
- Competențele personalului din Primăria Municipiului Bistrița în domeniul utilizării echipamentelor și programelor digitale sunt caracterizate ca fiind bune de către majoritatea acestora;
- Experiența personalului din administrația publică a Primăriei Municipiului Bistrița este evaluată ca fiind una bună și foarte bună de către majoritatea persoanelor, în raport cu aproape toate echipamentele și programele digitale disponibile;
- Majoritatea nu știu dacă Primăria Municipiului Bistrița dispune de un ghid dedicat personalului privind regulile de securitate informatică în privința utilizării echipamentelor de lucru;
- Autoevaluarea respondenților privind securitatea informatică evidențiază un nivel mediu de cunoștințe în utilizarea sigură a echipamentului de lucru, în navigarea online și utilizarea aplicațiilor online, în autentificarea pe e-mail în doi pași, în identificarea amenințărilor cibernetice, inclusiv a mail-urilor de tip spam sau ransomware, precum și a programelor de tip firewall sau a altor instrumente informatice;

- Cei mai mulți dintre respondenți, puțin peste jumătate, dețin un nivel ridicat de cunoștințe în cadrul reglementărilor naționale și europene ce țin de protecția datelor cu caracter personal, dar se remarcă de asemenea un număr destul de ridicat de respondenți care caracterizează nivelul de cunoștințe cu privire la reglementările ce țin de protecția datelor cu caracter personal ca fiind unul scăzut;
- Aproape jumătate dintre reprezentanții administrației publice, participanți în cadrul prezentului proces au un nivel mare de cunoștințe privind transparența datelor publice și a datelor publice deschise;
- Dezvoltarea personală prin managementul timpului, al priorităților și al stresului, proiectarea rutelor de carieră, precum și dezvoltarea abilităților și a competențelor reprezintă domeniile de formare care ar contribui cel mai mult la îndeplinirea obiectivelor departamentale și a atribuțiilor funcționale de care reprezentanții administrației publice sunt responsabili;
- Cele mai mari note sunt acordate programelor și domeniilor de formare de tipul comunicării și relațiilor cu publicul și tehnologia informației și comunicațiilor; Totuși, majoritatea programelor și domeniilor de formare sunt considerate ca fiind importante;
- Cei mai mulți dintre reprezentanții administrației publice care participă cu informații în acest proces prezintă un interes ridicat pentru domeniul de formare management, proiecte și politici cu scopul dezvoltării abilităților și competențelor profesionale. După acestea, următoarele favorizate sunt legislația, normele și procedurile, precum și comunicarea, informarea, transparența și promovarea;
- Majoritatea domeniilor de formare pe care reprezentanții administrației publice din Primăria Municipiului Bistrița doresc să le parcurgă se regăsesc în cele menționate în raportul de evaluare a performanțelor;
- Reprezentanții administrației publice din Primăria Municipiului Bistrița preferă în special formările de durată scurtă sau medie, formările cu participarea față în față, precum și formările care au la bază programe organizate și finanțate în cadrul implementării de proiecte cu finanțare externă;
- Participarea la conferințe, seminarii, ateliere de lucru și alte tipuri de evenimente reprezintă principala inițiativă în preferințele respondenților raportat la organizarea și derularea unor programe de formare și instruire în cadrul Primăriei Municipiului Bistrița;
- Programele de mentorat sunt considerate cele mai relevante, respectiv cu cea mai mare potențială contribuție la dezvoltarea personală. Cele mai utile programe din perspectiva contribuției la îndeplinirea sarcinilor de serviciu sunt considerate programele de formare, iar raportat la disponibilitatea de participare, cele mai multe persoane prezintă un interes pentru programele de coaching.

Rezultatele chestionarului dedicat administrației publice din municipiul Bistrița pot fi consultate în totalitate, inclusiv întrebările adresate, răspunsurile aferente, interpretarea acestora și reprezentarea grafică a răspunsurilor în cadrul Anexei 12.3.3 – Analiza răspunsurilor din cadrul chestionarului dedicat administrației publice din municipiul Bistrița.

11.2. CONSULTAREA ACTORILOR LOCALI

11.2.1. MINUTA GRUPULUI DE LUCRU EDUCAȚIE ȘI ECONOMIE

Minuta întâlnirii grupului de lucru dedicat educației și dezvoltării economice din data de 22.03.2022

PARTICIPANȚI

Participanți

- Direcția Integrare Europeană – Primăria Municipiului Bistrița
- Universitatea Babeș-Bolyai – extensia Bistrița
- Casa Corpului Didactic Bistrița-Năsăud
- Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud
- Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Bistrița-Năsăud
- Camera de Comerț și Industrie Bistrița-Năsăud
- Palatul Copiilor Bistrița
- Grădinița cu Program Prelungit Căsuța cu Povești
- Asociația Tineri pentru Comunitate
- Inspectoratul Teritorial de Muncă Bistrița-Năsăud
- Comelf SA
- AJOFM Bistrița
- Rombat SA

AGENDA (10:00 – 12:00)

- Introducere
- Scurtă prezentare
- Discuție cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților în dezvoltarea domeniului educației și în dezvoltarea economică a municipiului pentru următorii ani
- Concluzii și pași următori

INTRODUCERE

În introducere a fost prezentat contextul organizării întâlnirii de lucru și anume procesul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027.

După o scurtă prezentare a demersului de elaborare a documentului strategic, a fost stabilit scopul întâlnirii, și anume de a prezenta procesul de elaborare a Strategiei și de a consulta actorii locali cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților de dezvoltare a domeniului educației și în dezvoltarea economică a municipiului pentru următorii ani.

Temele de discuție care au fost abordate în cadrul grupului de lucru au fost:

- Provocări, nevoi și elemente de potențial privind susținerea mediului și serviciilor educaționale și a mediului de afaceri local, precum și dezvoltarea economică în ansamblu;
- Viziunea de dezvoltare propusă privind infrastructura și serviciile de educație și dezvoltarea economică;
- Identificarea unor soluții și direcții de dezvoltare / proiecte pentru domeniile educației și economiei la nivelul municipiului Bistrița.

A fost prezentată abordarea procesului de elaborare a strategiei și pașii urmăriți în vederea realizării unui proces integrat de planificare strategică, urmată de o scurtă prezentare a viziunii de dezvoltare a municipiului Bistrița pentru anul 2027 și setul de 6 obiective strategice propuse, care susțin viziunea de dezvoltare a municipiului.

PREZENTAREA ANALIZEI SITUAȚIEI EXISTENTE – PRINCIPALELE CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE

Întâlnirea a continuat cu prezentarea din partea doamnei Rodica Gorghiu și domnului Șerban-Andrei Gorghiu a principalelor concluzii și priorități de dezvoltare asupra municipiului Bistrița din perspectiva domeniilor economic și al educației.

Principalele concluzii în urma analizei sunt:

- Se observă o contribuție ridicată a IMM-urilor și microîntreprinderilor la efectivul salarial și cifra de afaceri, însă există nevoia stimulării ISD;

- Industria automotive este puternic dezvoltată la nivel local și există oportunitatea creșterii pieței de desfacere prin orientarea către export;
- Balanța comercială este pozitivă constant în ultimii ani, iar mediul economic local prezintă o specializare a exporturilor în domenii industriale;
- La nivel local există entități de cercetare și transfer tehnologic, însă acestea au nevoie de o susținere mai mare în vederea intensificării activității;
- Elementele culturale, turistice și de patrimoniu pot fi valorificate prin susținerea industriilor culturale și creative, mai ales prin susținerea antreprenoriatului în rândul comunității;
- Există un potențial agricol însemnat în domeniul pomiculturii având în vedere tradiția pentru pomicultură la nivel local;
- Nivel de deservire al infrastructurii preșcolare și școlare este bun la nivel municipal, însă în cazul educației timpurii este nevoie de extinderea infrastructurii;
- Sunt în derulare proiecte în pentru reabilitarea infrastructurii de învățământ existente, însă trebuie avut în vedere că aceasta se apropie de un nivel de saturație;
- Există o preocupare ridicată a autorităților publice pentru tranziția către educație digitală sau de tip blended-learning, existând mai multe proiecte dedicate achiziției de echipamente necesare digitalizării activităților de predare-învățare
- Rata de abandon școlar este redusă (sub 1%), fenomenul înregistrându-se sporadic într-un număr mic de instituții;
- Nivel de atractivitate pentru filiera tehnologică a crescut în ultimii 3 ani la nivel municipal, însă pentru acest tip de învățământ este nevoie de investiții în vederea redotării laboratoarelor și atelierelor

SUBIECTE DISCUTATE

În cadrul acestui grup de lucru au fost discutate următoarele subiecte:

- Există probleme la nivel local din perspectiva retenției forței de muncă, multe persoane dorind să acumuleze suficientă experiență astfel încât să poată pleca în străinătate în vederea creșterii veniturilor.
- În plus, o bună parte din tinerii absolvenți care se angajează au un nivel redus de cunoștințe, având carențe în ce privește competențele de bază necesare în viața de zi cu zi. Problemele de dezvoltare a cunoștințelor tineri se perpetuează încă de la vârste fragede, din timpul școlii primare și gimnaziului.
- Mediul economic local ar putea atrage mai multă forță de muncă din afară, însă în acest caz apare problema asigurării spațiilor de cazare pentru relocarea persoanelor.
- Mai mult, la nivelul municipiului Bistrița există 4000 de șomeri, dintre care 1700 primesc indemnizație. Dintre cei care nu primesc indemnizație, aproape jumătate sunt aproape de vârsta de pensionare, iar aproximativ 20% au probleme medicale, astfel că recalificarea acestora este dificilă.
- S-a adus în discuție problema reatragerii în Bistrița a persoanelor ce sunt înscrise în învățământul universitar din Cluj-Napoca, unde au mai multe oportunități de angajare și de petrecere a timpului liber, dar unde există și un cost al vieții mai ridicat;
- Mediul de business local este dinamic, însă ar fi benefic să se organizeze periodic sesiuni de training și/sau prezentări din partea antreprenorilor și directorilor de companii locale în vederea predării și pregătirii în domeniul educației antreprenoriale;
- Există încă deficiențe în comunicarea dintre mediul economic și cel educațional, astfel că s-a propus realizarea periodică a unor întâlniri asemănătoare cu grupul de lucru prezent pentru a putea aborda inclusiv teme mai specifice și idei de proiecte;

- La nivel local s-a observat oportunitatea specializării unor cursuri din cadrul universităților și a unor activități de cercetare pe robotică și baterii Li-Ion;
- În vederea acreditării specializărilor universitare la nivel local (ARACIS), se realizează obligatoriu consultări cu mediul economic local, astfel că la viitoarele vizite de acreditare agenții economici sunt invitați să intensifice dialogul cu instituțiile de învățământ;
- Din perspectiva dezvoltării mediului universitar la nivel local, există mai multe probleme ce necesită atenție:
 - Nu există suficiente spații de cazare pentru studenți
 - Nu există un hub unde studenții și profesorii să se poată perfecționa sau petrece timp liber într-un mod creativ;
 - Comunicarea dintre mediul de afaceri local și conducerea instituțiilor universitare nu este suficient dezvoltată, iar în discuții directe cu studenții doar un număr redus de companii se implică;
 - Se întrevede și nevoia de sponsorizări în cazul dezvoltării anumitor specializări.
- De asemenea, o mare parte din studenții din Bistrița nu sunt hotărâți asupra unei anumite specializări la facultate – nu se realizează la nivelul gimnazial un proces de orientare mai amplu. Există o serie de teste care se aplică și în prezent în acest sens, dar sunt insuficiente. S-a propus ca acest demers să fie început de la vârste mai mici ale elevilor, iar în plus, ar fi oportun amenajarea unui centru specializat unde copii și tinerii să poată fi consiliați. Acest centru ar putea avea un dublu rol, putându-se consilia și părinții prin realizarea unor cursuri sau training-uri pe teme precum educația timpurie și educația parentală.
- Pentru domeniul tehnic și profesional ar fi nevoie de regândirea claselor – clasele realizate în parteneriat cu agenții economici ar trebui reduse, dar ar trebui reintroduse clase pentru calificări necesare pe piața forței de muncă (ex: sudori, mecanici etc.). În plus, angajarea de maiștri care să aibă rol de mentor din partea agenților economici este dificilă având în vedere că aceste persoane au nevoie de calificare specială pentru a putea predă. În plus, parteneriatele pentru învățământ profesional și dual nu sunt fructificate suficient de agenții economici din cauza nivelului redus de cunoștințe al absolvenților;
- S-a propus realizarea un centru unde agenții economici să pună la dispoziție materiale utile pentru sistemul de învățământ în activitatea de predare. De asemenea, ca tinerii să cunoască posibilitățile de angajare în Bistrița după absolvire s-a adus în discuție organizarea unui târg de cariere.
- Mai mult, problema retenției tinerilor în Bistrița se datorează și lipsei evenimentelor culturale specifice pentru necesitățile actuale ale acestora. În acest sens ar fi oportună implicarea mai multor tineri în mediul ONG local pentru realizarea de activități și evenimente.
- Realizarea activităților didactice se realizează de cele mai multe ori într-o manieră clasică, neexistând multe oportunități de cursuri opționale, iar mulți profesori nu aplică metode inovatoare de predare. Astfel, la nivelul instituțiilor ce se ocupă cu formarea profesorilor ar fi oportună propunerea unor cursuri de formare pentru aplicarea unor noi metodologii de predare-învățare și atragerea mai multor participanți la acestea.

CONCLUZII ȘI PAȘI URMĂTORI

În încheierea întâlnirii au fost menționați pașii următori în demersul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027 și a modului de colaborare dintre actorii locali și administrația publică.

În următoarele etape ale proiectului se dorește menținerea legăturii cu actorii participanți la grupul de lucru, aceștia fiind invitați să trimită comentarii asupra materialelor ce se vor realiza în acest proces, propuneri de proiecte care să fie incluse în lista de proiecte din cadrul documentelor strategice, precum și orice alte date și informații pe care le consideră necesare pentru fundamentarea demersului strategic.

11.2.2. MINUTA GRUPULUI DE LUCRU SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Minuta întâlnirii grupului de lucru dedicat serviciilor sociale și sănătății din data de 24.03.2022

PARTICIPANȚI

Participanți

- Direcția Integrare Europeană – Primăria Municipiului Bistrița
- CIVITTA
- Asociația Clubul Amazoanelor Bistrițene
- Direcția de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud
- Asociația AFI Pro familia
- DMS Bistrița
- Asociația Nevăzătorilor
- Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Bistrița-Năsăud
- Fundația Inocenți
- Casa de Asigurări de Sănătate
- Serviciul de Ambulanță Județean Bistrița-Năsăud
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud
- Direcția de Asistentă Socială Bistrița
- Asociația Autism Europa
- Clinica Sanovil

AGENDA (10:00 – 12:00)

- Introducere
- Scurtă prezentare
- Discuție cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților în dezvoltarea serviciilor de asistență socială și de sănătate pentru următorii ani
- Concluzii și pași următori

INTRODUCERE

În introducere a fost prezentat contextul organizării întâlnirii de lucru și anume procesul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027.

După o scurtă prezentare a demersului de elaborare a documentului strategic, a fost stabilit scopul întâlnirii, și anume de a prezenta procesul de elaborare a Strategiei și de a consulta actorii locali cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților de dezvoltare a serviciilor sociale și de sănătate.

Temele de discuție care au fost abordate în cadrul grupului de lucru au fost:

- Provocări, nevoi și elemente de potențial privind infrastructura și serviciile sociale și de sănătate;
- Viziunea de dezvoltare propusă privind infrastructura și serviciile sociale și de sănătate;
- Identificarea unor soluții și direcții de dezvoltare / proiecte pentru domeniile serviciilor sociale și de sănătate la nivelul municipiului Bistrița.

A fost prezentată abordarea procesului de elaborare a strategiei și pașii urmăriți în vederea realizării unui proces integrat de planificare strategică, urmată de o scurtă prezentare a viziunii de dezvoltare a municipiului Bistrița pentru anul 2027 și setul de 6 obiective strategice propuse, care susțin viziunea de dezvoltare a municipiului.

PREZENTAREA ANALIZEI SITUAȚIEI EXISTENTE – PRINCIPALELE CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE

Întâlnirea a continuat cu prezentarea din partea d-lui. Orlando Neagoe a principalelor concluzii și priorități de dezvoltare asupra municipiului Bistrița din perspectiva domeniilor asistenței sociale și serviciilor de sănătate

Principalele concluzii în urma analizei sunt:

- Municipiul Bistrița, în comparație cu județul Bistrița – Năsăud și regiunea N-V prezintă o tendință de creștere demografică constantă în ultimii 8 ani, dar care a încetinit în 2021
- Infrastructura serviciilor de sănătate trebuie dezvoltată pentru diversificarea ofertei de servicii, eficientizarea serviciilor existente și creșterea accesului populației la servicii de sănătate
- Sistemul public de asistență socială la nivelul municipiului Bistrița trebuie consolidat pentru a putea face față provocărilor viitoare. Cu coeficienți de dependență a persoanelor tinere/vârstnice în creștere și cu o rată de îmbătrânire demografică în creștere, este de așteptat ca necesarul de servicii sociale, în special cele dedicate copiilor și persoanelor vârstnice, să crească.

SUBIECTE DISCUTATE

În cadrul acestui grup de lucru au fost discutate următoarele subiecte:

- Casa de Asigurări de Sănătate, referitor la creșterea numărului de paturi în spitale: acest număr vine propus de la minister. Spitalul Județean este mult mai mare, dar nu toate sunt contractate de casa de asigurări, astfel ca obiectivul de creștere a numărului de paturi este greu de realizat, în ultimii ani neexistând un acord de la minister pentru creșterea acestora.
- Reprezentat Direcția de Sănătate Publică:
 - În prezent, serviciile de îngrijire la domiciliu sunt furnizate îngreunat. Având în vedere numărul mare de probleme, nu funcționează îngrijirea la domiciliu. Ca propuneri de îmbunătățire ar fi următoarele: aducerea serviciilor spre familia înscrisă, spre persoanele care ajung în incapacitate de mobilitate (costă mult mai puțin să aduci servicii punctuale către persoanele care necesită aceste servicii față de a le duce în centre specializate, în cadrul cărora sunt probleme mari de personal – personalul este extrem de puțin în cazul îngrijirii persoanelor vârstnice).
 - Pentru campaniile de informare și educare nu există capacitate de implementare. Singurul compartiment care ar putea implementa aceste campanii – educație pentru sănătate (2,5 persoane doar) – nu dispune de personal suficient. La nivelul cabinetelor de familie, doctorii au ca scop și educarea pacientului. Se consideră că în 4-5 ani se va amplifica problema disponibilității medicilor de familie, încă de pe acum fiind puțini. Creșterea numărului de pacienți per medic de familie nu este o soluție. O altă nevoie este aceea că cetățenii nu sunt educați în scop preventiv, astfel că, în prezent, pacienții ajung când sunt deja bolnavi, iar medicii trebuie să realizeze deja examinări complexe care presupun mai mult timp acordat pacienților și mai multe resurse.
 - Există nevoia de finanțare a centrelor de servicii integrate medico-social. În prezent la DAS sunt 30 de persoane asistenți medico-sociali care pot realiza tratamente ușoare sau injecții, de exemplu.
 - O soluție pentru zonele cu persoane marginalizate și nu numai ar fi centrele medico-sociale, astfel încât să poată fi rezolvată nevoia de asistență primară medicală, unde personalul să îndrume pacienții, să rezolve nevoia lor imediată de tratamente de bază. Se pot asista și persoanele cu TBC, se pot utiliza aceste centre și în sensul informării medicale și sociale (femei tinere însărcinate, victime ale violenței, etc.).
 - În prezent, cabinetele școlare, care ar putea prelua partea de informare, funcționează într-un mod nepotrivit. O soluție ar putea fi creșterea numărului de cabinete medicale. În momentul de față, un medic deservește 2 școli, dar nevoia este mult mai mare, mai ales având în vedere problemele existente și numărul mare de persoane afectate.
- S-a adus în discuție dezvoltarea serviciilor de îngrijiri medicale la domiciliu, care se realizează prin contract cu Casa de Asigurări. Îngrijirea la domiciliu (mai mult de 20 de tipuri) se face doar pe baza recomandării de la medic.

- Direcția Municipală de Sănătate Bistrița – în cadrul rețelei funcționează 6 cabinete școlare. În prezent, 5 medici deserveșc aprox. 12000 de școlari și 2300 de preșcolari (ar fi nevoie de cel puțin 12 medici). În organigramă există 79 de posturi, dintre care numai 35 sunt ocupate, pentru că finanțarea este asigurată de Ministerul Sănătății, care nu a aprobat și finanțarea unor posturi noi. A fost cerută reînființarea cabinetului stomatologic de la Școală Gimnazială 1, pentru dotarea căruia responsabilitatea revine UAT-ului. După pandemia de COVID-19, când elevii au revenit la școală, în cabinetele medicale presiunea a fost foarte mare, în principal ca urmare a nevoii de testare COVID-19. Medicii de familie și-au redus activitatea, astfel că presiunea a fost mai mare pe medicii școlari.
- O altă idee expusă este nevoie de introducere a centrelor pentru persoane cu adicții. Este nevoie de locuințe sociale pentru persoane cu probleme psihice. Există o provocare în identificarea și angajarea îngrijitorilor medicali pentru că potențialii candidați sunt atrași de salariile mai mari din străinătate. În școala din Slătinița se face prevenție pe stomatologie. Există și un medic ce oferă asistență medico-socială pentru mame, dar ar fi nevoie de Centrele integrate propuse pentru rezolvarea problemelor sociale complexe.
- Asociația Pro Familia – asistență pentru persoane vulnerabile / violență domestică):
 - Dacă plecăm de la date statistice pentru persoanele victime ale violenței domestice care s-au adresat organelor, numărul de cazuri în 2021 a fost de aproximativ 419 persoane. Numărul real al persoanelor victime ale violenței domestice este mult mai mare pentru că multe persoane nu declară cazurile de violență domestică și, astfel, nu putem avea o evidență reală a acestora. Proiectul Venus este foarte util, însă din punct de vedere al numărului de persoane care pot fi asistate prin acest proiect, resursele financiare sunt infime față de nevoile existente.
 - La nivelul ONG-ului Pro Familia există un proiect în prezent, realizat de o firmă de arhitectură, pentru construirea de unui centru dedicat victimelor violenței domestice, dar este nevoie de un teren disponibil pentru construcție. De asemenea, există nevoia identificării de surse de finanțare și programe în care ONG-urile cu activitate în domeniu să fie eligibile.
- S-a ridicat, de asemenea, problema disponibilității personalului (asistenți medico-sociali). S-a încercat la nivelul primăriilor realizarea unui proiect prin care personalul responsabil de asistența socială din primării să își îmbunătățească abilitățile de lucru cu persoanele victimelor violenței domestice, dar în prezent acest personal din primării are foarte multe task-uri deja. O altă provocare importantă este lipsa adăpostului pentru victimele violenței domestice. În acest sens ar fi util ca primăriile să se ocupe de construirea a cel puțin unui centru.
- De asemenea, problema locuințelor sociale construite sub formă de cartiere este că sunt un pol de dezvoltare a criminalității și o modalitate de segregare socială. În prezenta strategie ar trebui incluse/gândite mai multe locuințe sociale distribuite pe tot teritoriul, fără a fi separate de restul orașului.
- Pentru beneficiarii persoane vârstnice, responsabilizarea comunității în ceea ce privește implicarea în îngrijirea acestor persoane ar contribui la rezolvarea nevoilor acestora.
- Serviciul Județean de Ambulanță a expus următoarele idei:
 - Una dintre problemele importante existente la nivelul municipiului este problema pacienților imobilizați sau parțial imobilizați, care au nevoie de transport pentru diverse servicii medicale (inclusiv evaluări periodice). Așteptările populației sunt ca aceste servicii să fie furnizate de serviciul de ambulanță, dar ambulanța este un serviciu strategic, care deservește întregul județ, iar Ministerul Sănătății se ocupă de politica de personal – pentru această activitate, pentru serviciile dedicate persoanelor imobilizate, ministerul nu asigura fonduri suficiente. Ar fi oportun ca municipalitatea să gândească o strategie în acest sens, să poată fi alocate resurse pentru personal minim calificat și un autovehicul A1/A2 minim dotat din punct de vedere medical. O posibilă soluție ar putea fi înființarea unei mini structuri care poate fi apelabilă pe bază de programare de către pacienți. O altă problemă importantă este și în cazul blocurilor de locuințe, personalul medical de ambulanță neputând fi chemați în mod curent pentru transportul pacienților între etaje, mai ales considerând că cererea pentru acești pacienți este din ce în ce mai mare.

- S-a ridicat și problema persoanelor care au nevoie de asistență la domiciliu pe perioade scurte. Ca propunere, s-ar putea operaționaliza un sistem de consultații la domiciliu, pentru care să fie eventual cooptați medicii de familie. La nivelul serviciului de ambulanță este un medic de urgență care se ocupa de tot județul, așadar pentru urgențe minore ar putea fi cooptați alți medici care să meargă la domiciliu.
- S-a propus realizarea unui sistem de tip "access point" care să ajute în informarea cetățenilor cu privire la oportunitățile de asistență socială și sănătate.
- De asemenea, s-a propus ca echipele necesare pentru munca de teren să fie organizate și cu ajutorul asistenților medicali dacă există dificultăți în cooptarea medicilor.
- Pt consultațiile la domiciliu, medicii de familie au în atribuții efectuarea a 3 vizite/zi pentru o anumită listă de afecțiuni doar (fiind prioritari pacienții imobilizați la domiciliu). Există un centru de permanență care ar trebui să contribuie la reducerea numărului de cazuri urgente prezentate la spital, dar acest lucru nu funcționează foarte bine în prezent. Există așadar o nevoie mai mare de campanii de informare în acest sens.
- Din partea Asociației Femeilor Bolnave de Cancer a fost adresată o propunere de corelare a măsurilor din strategie cu programul de combatere a cancerului la nivel național, prin preluarea de propuneri specifice din acest program. Problema identificată este că în municipiul Bistrița nu se găsesc proteze mamare. De asemenea, în ceea ce privește persoanele marginalizate, ar fi indicat să fie propuse acțiuni de conștientizare a tinerilor din școli cu privire la necesitatea muncii pentru realizarea unui câștig salarial. A fost reiterată și necesitatea centrelor medico-sociale, propuse anterior, care vor fi utile pentru rezolvarea nevoilor persoanelor vulnerabile;
- O altă propunere discutată în cadrul grupului de lucru a fost reintroducerea domeniului asistenței sociale în cadrul studiilor postliceale.
- Viceprimarul municipiului Bistrița a adus în discuție posibilitatea includerii pacienților oncologici într-un program de sprijin medico-social la nivel municipal. Iar o posibilă soluție pentru scăderea presiunii pe sistemul de ambulanță și spital ar fi dotarea minimală a centrului de permanență pentru realizarea unor seturi minime de analize;
- Conform inspectorilor sociali AJPIS, în județ sunt licențiați furnizori privați și publici pentru pregătirea asistenților personali sociali. Necesitatea identificată în acest sens ar fi realizarea unui liant între mediul privat și cel public. Protocoale existente nu se aplică, una din cauzele pentru acest fapt fiind lipsa finanțărilor.
- De asemenea, s-a precizat că este alarmantă creșterea cu 34% a numărului de copii cu dizabilități. În prezent există un centru la DGASPC, cu 2 persoane calificate, care furnizează servicii pentru copiii cu dizabilități. O parte din acești copii ajung la centrul de învățământ special, dar ei au nevoie de îngrijire specială.
- În ce privește zonele considerate marginalizate, ar putea fi gândite cluburi/biblioteci prin intermediul cărora comunitățile dezavantajate să aibă acces la servicii de educație. În plus, mamele și copiii victime ale violenței domestice, care sunt forțați să părăsească locuința, ar putea să fie preluați de aceste centre.
- În plus, la nivelul municipiului există mai multe centre pentru refugiați, care au multe probleme sociale și medicale, iar o parte dintre aceștia doresc să rămână în România, fapt ce pune și mai multă presiune asupra serviciilor de asistență socială și sănătate. Unele dintre aceste persoane sunt cazate în gazdă sau la hoteluri, însă deocamdată doar în cazul mediului privat se decontează cazarea.
- Referitor la persoanele care au nevoie să meargă în centre specializate de servicii sociale/medicale, din 2019 se distinge nevoia de suport financiar în plus. Pentru persoanele imobilizate, s-a recurs la organizarea unui serviciu social comunitar, ce este dotat cu echipamente ușoare.

CONCLUZII ȘI PAȘI URMĂTORI

În încheierea întâlnirii au fost menționați pașii următori în demersul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027 și a modului de colaborare dintre actorii locali și administrația publică.

În următoarele etape ale proiectului se dorește menținerea legăturii cu actorii participanți la grupul de lucru, aceștia fiind invitați să trimită comentarii asupra materialelor ce se vor realiza în acest proces, propuneri de proiecte care să fie incluse în lista de proiecte din cadrul documentelor strategice, precum și orice alte date și informații pe care le consideră necesare pentru fundamentarea demersului strategic.

11.2.3. MINUTA GRUPULUI DE LUCRU MEDIU ȘI UTILITĂȚI PUBLICE

Minuta întâlnirii grupului de lucru dedicat mediului și utilităților publice din data de 24.03.2022

PARTICIPANȚI

Participanți

- Direcția Integrare Europeană – Primăria Municipiului Bistrița
- Direcția Servicii Publice – Primăria Municipiului Bistrița
- CIVITTA
- Universitatea Babeș-Bolyai – extensia Bistrița
- RCS RDS
- SC ICPE Bistrița SA
- Lions Club Bistrița
- Inspectoratul pentru Situații de Urgență Bistrița
- Aquabis SA
- SGA Bistrița-Năsăud
- Organizația Națională Cercetării României
- REMATINVEST SRL
- Direcția de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud
- Delgaz-Grid SA
- Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate, Serviciul Teritorial BN

AGENDA (10:00 – 12:00)

- Introducere
- Scurtă prezentare
- Discuție cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților în dezvoltarea serviciilor de utilități publice și protecția mediului pentru următorii ani
- Concluzii și pași următori

INTRODUCERE

În introducere a fost prezentat contextul organizării întâlnirii de lucru și anume procesul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027.

După o scurtă prezentare a demersului de elaborare a documentului strategic, a fost stabilit scopul întâlnirii, și anume de a prezenta procesul de elaborare a Strategiei și de a consulta actorii locali cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților de dezvoltare a serviciilor de utilități publice și protecția mediului.

Temele de discuție care au fost abordate în cadrul grupului de lucru au fost:

- Provocări, nevoi și elemente de potențial privind infrastructura și serviciile de utilități publice și protecția mediului;
- Viziunea de dezvoltare propusă privind infrastructura și serviciile de utilități publice și protecția mediului;
- Identificarea unor soluții și direcții de dezvoltare / proiecte pentru domeniile serviciilor de utilități publice și protecția mediului la nivelul municipiului Bistrița.

A fost prezentată abordarea procesului de elaborare a strategiei și pașii urmăriți în vederea realizării unui proces integrat de planificare strategică, urmată de o scurtă prezentare a viziunii de dezvoltare a municipiului Bistrița pentru anul 2027 și setul de 6 obiective strategice propuse, care susțin viziunea de dezvoltare a municipiului.

PREZENTAREA ANALIZEI SITUAȚIEI EXISTENTE – PRINCIPALELE CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE

Întâlnirea a continuat cu prezentarea din partea d-lui. Matei Coheci a principalelor concluzii și priorități de dezvoltare asupra municipiului Bistrița din perspectiva domeniilor protecției mediului și utilităților publice.

Principalele concluzii în urma analizei sunt:

- În municipiul Bistrița există un cadru natural valoros, cu o rețea hidrografică bogată (inclusiv cu lac de agrement), dar insuficient valorificată. Aproximativ un sfert din teritoriul UAT-ului este ocupat de păduri, iar în cadrul zonei urbane se înregistrează o suprafață de aproape 35 mp/locuitor de spații verzi.
- În municipiu există două situri cuprinse în inventarul siturilor potențial-contaminate și contaminate din județul Bistrița-Năsăud.
- Este necesară continuarea programelor de eficientizare energetică a locuințelor colective, în perioada 2014-2020 fiind reabilitate 74 de blocuri din totalul de 487. În plus, cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră a crescut de 2,5 ori în sectorul clădirilor rezidențiale și municipale.
- A fost deja implementată prima etapă a proiectului de modernizare a iluminatului public în municipiul Bistrița, însă doar 40% din corpurile de iluminat sunt modernizate și 127 de străzi nu au iluminat public
- Majoritatea zonelor din municipiul Bistrița sunt deservite de rețelele de alimentare cu apă, canalizare și gaze naturale. Printre zonele încă nedeservite de rețele se numără Drumul Cetății – Simion Mândrescu, valea Budacului, noile zone rezidențiale din Unirea, localitate Slătinița – apă, canalizare, gaze –, dar și localitatea Sărata și sud-vestul localității Viișoara – canalizare, gaze). În vederea reabilitării și extinderii rețelelor de utilități și în zonele nedeservite pot fi accesate surse de finanțare.
- Municipiul beneficiază de un sistem de colectare separată a deșeurilor, pe 4 fracții, însă rata de colectare a deșeurilor reciclabile este scăzută, de doar 6 %.

SUBIECTE DISCUTATE

În cadrul acestui grup de lucru au fost discutate următoarele subiecte:

- La nivelul zonal există tradiția plantațiilor de pomi fructiferi, în Unirea și Viișoara existând posibilitatea plantării unor astfel de pomi în zona cuprinsă între drumul național și proprietățile private/locuințe. În acest sens Lions Club și-a exprimat dorința de a înainta un astfel de proiect Primăriei Bistrița.
- De asemenea, s-a adus în discuție finalizarea traseelor turistice aferente via Transilvanica și protejarea arborilor seculari rămași. În plus, din perspectiva opțiunilor turistice, Bistrița dispune și de izvoare sărate la Slătinița, care ar putea fi valorificate.
- O cauză a limitării calității vieții în oraș este calitatea factorilor de mediu, în acest sens fiind vorba de nivelul de poluare înregistrat la nivelul municipiului:
 - Calitatea aerului este una medie, fără să fie înregistrate depășiri constante ale poluanților atmosferici peste limitele impuse prin lege. Cu toate acestea, pentru a crește calitatea vieții ar

trebui ca, în timp, valorile poluanților atmosferici (CO₂, pulberi în suspensie, compuși NO_x etc.) să fie minimizate. În acest sens traficul reprezintă principala cauză de poluare, astfel că s-au adus în discuție o serie de nevoi și probleme de trafic ce ar trebui rezolvate, precum construirea unei variante ocolitoare, limitarea accesului autovehiculelor în anumite zone și creșterea opțiunilor de deplasare cu alte mijloace nepoluante.

- În ce privește poluarea aerului, la nivelul municipiului se observă și faptul că există mult praf la nivelul carosabilului și spațiilor pietonale aferente, în acest sens fiind vorba de particule aduse de către conducătorii auto din alte localități. În plus, la nivelul comunității nu se observă obișnuința de a curăța mașinile, așadar praful / particulele acumulate pe autovehicule sunt transportate și eliberate în aer în municipiu.
 - La nivel zonal se observă în ultimii ani și o creștere a cantității de precipitații. Calitatea apei din sistemul de distribuție a apei potabile este bună, dar deja se observă o problemă de atingere a capacității maxime a stației de epurare. Acest lucru se datorează pe de-o parte consumului mare de apă potabilă, dar și nevoii de tratare a apelor pluviale, care solubilizează gazele de ardere de la nivel municipal (provenite de la autovehicule și arderea gazului metan pentru încălzire). În municipiul Bistrița, Aquabis se ocupă de monitorizarea apei potabile, aceasta respectând toți parametrii chimici specifici, însă anumite surse de apă potabilă publice nu sunt monitorizate (ex: cișmele).
 - În plus, calitatea apei râului Bistrița este scăzută din cauza deșeurilor ce sunt aruncate în amonte, vara putându-se observa o intensificare a acestui fenomen. Inclusiv în Sărata se observă dispariția treptată a vegetației de-a lungul râului, astfel că a fost propusă implementarea unui sistem de monitorizare a calității apei râului și un sistem de colectare a deșeurilor ce sunt aduse de acesta.
 - S-a propus inclusiv realizarea unei strategii pentru managementul apei în cadrul municipiului în vederea stabilirii exacte a intervențiilor necesare pentru infrastructura albastră și sistemele de distribuție a apei și canalizare. Apele Române au un sistem de măsurare a calității apelor, iar la Sărata există o secțiune de monitorizare. Pentru a asigura apa potabilă în oraș se utilizează râul Bistrița ca sursă de alimentare și se realizează eforturi de potabilizare.
 - În vederea rezolvării problemelor de gestiune a apei s-au adus în discuție mai multe idei de proiecte, precum: realizarea unei conectivități longitudinale/transversale pe râul Bistrița, colaborarea cu alte UAT-uri în amonte pentru prevenirea acumulării deșeurilor, realizarea de lucrări hidrotehnice pe zona municipiului pentru căderile de apă de pe râu (în acest sens există în pregătire un studiu de fezabilitate), amenajarea unui coridor ecologic pe Valea Căstăilor (infrastructură albastră pietonală).
- S-a adus în discuție și problema sistemului integrat de managementul al deșeurilor, care funcționează deficitar, mai ales considerând faptul că mare parte din populație nu colectează selectiv. Primăria Bistrița își dorește implementarea conceptului de "zero waste", dar este nevoie de eforturi susținute din partea mai multor actori pentru educarea cetățenilor astfel încât să fie crescute rata de colectare selectivă, dar mai ales rata de reutilizare a deșeurilor. În acest sens a fost propusă realizarea unui centru de colectare a deșeurilor în sistem voluntar (hârtie, plastic, metal, textil, plus puncte speciale pentru colectarea uleiului).
 - În plus, s-a specificat nevoia construirii unui centru de deconstrucție în vederea limitării nivelului de depozitare a deșeurilor. De asemenea, nu sunt valorificate deșeurile din construcții, ci sunt doar depozitate.
 - S-a adus în discuție oportunitatea utilizării biomasei în cadrul unei stații de generare de energie sau de realizare de compost (a fost dat ca exemplu sistemul de valorificare a biomasei din Slovenia).
 - În ce privește spațiile verzi disponibile în oraș, participanții din cadrul grupului de lucru au fost de acord că municipiul Bistrița este deficitar. S-a identificat nevoia reanalizării resurselor de spații verzi, care nu mai fac față nevoilor. Cele existente ar trebui înlocuite sau complete (cum sunt plantațiile de platani de pe Bulevardul. Independentei), iar pentru toate spațiile verzi ar fi oportun să se realizeze sisteme

automatizate de irigare. În prezent se distinge și nevoia unui program de replantare și toaletare a arborilor existenți.

- Extinderea spațiilor verzi de la nivelul UAT-ului ar putea fi realizată și prin conectarea zonelor verzi din afara zonei urbane. În acest sens a fost propusă realizarea unor coridoare verzi pietonale și velo de legătură între principalele suprafețe cu spații verzi ample (ex: între Sulervald și Codrișor) sau realizarea unor păduri tentaculare. Cu toate acestea, în realizarea unor astfel de proiecte, de plantare de noi arbori, trebuie considerată siguranța în trafic, în special asigurarea unei vizibilități optime pe spațiul carosabil pentru conducătorii auto și pentru transportul public (în prezent se distinge această problemă pe bld. Republicii)
- De asemenea, s-a identificat nevoia realizării unui plan de combatere a poluării și a schimbărilor climatice, care să integreze toate proiectele specifice acestui domeniu.
- În plus, la nivelul municipiului se distinge un număr mare de clădiri care trebuie reabilite în vederea scăderii consumului de energie pentru încălzire. Se disting o serie de demersuri realizate în acest sens, dar la nivel municipal mai există 350 de blocuri de locuințe și peste 100 de clădiri ale instituțiilor publice ce necesită astfel de intervenții.
- Corelat cu toate aceste proiecte, s-a adus în discuție necesitatea imperativă a educării populației, astfel încât, în timp, să se producă o schimbare a comportamentului cetățenilor în ce privește consumul de energie, posibilitățile de reutilizare a anumitor materiale și managementul deșeurilor. În cadrul grupului s-a propus inclusiv sancționarea persoanelor care nu respectă sau vandalizează inventarul public.
- Referitor la sistemele de telecomunicații și distribuție a energiei electrice, dezideratul este ca la nivel municipal să fie implementate o serie de proiecte de amplasare a cablurilor în subteran, în prezent existând multiple cazuri de stâlpi încărcăți de cabluri și echipamente de telecomunicații.

CONCLUZII ȘI PAȘI URMĂTORI

În încheierea întâlnirii au fost menționați pașii următori în demersul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027 și a modului de colaborare dintre actorii locali și administrația publică.

În următoarele etape ale proiectului se dorește menținerea legăturii cu actorii participanți la grupul de lucru, aceștia fiind invitați să trimită comentarii asupra materialelor ce se vor realiza în acest proces, propuneri de proiecte care să fie incluse în lista de proiecte din cadrul documentelor strategice, precum și orice alte date și informații pe care le consideră necesare pentru fundamentarea demersului strategic.

11.2.4. MINUTA GRUPULUI DE LUCRU PATRIMONIU, CULTURĂ, TIMP LIBER, SPORT

Minuta întâlnirii grupului de lucru dedicat culturii, turismului, patrimoniului și oportunităților de petrecere a timpului liber din data de 23.03.2022

PARTICIPANȚI

Participanți	<ul style="list-style-type: none"> • Direcția Integrare Europeană – Primăria Municipiului Bistrița • Direcția Educație, Turism – Primăria Municipiului Bistrița • Direcția Patrimoniu – Primăria Municipiului Bistrița • Asociația Rodo Transilvania • CSM Bistrița • Casa Ema • Bistrița Film Studio • Asociația Bistrița Racing • Consiliul Județean Bistrița-Năsăud • OAR Transilvania • Direcția Județeană pentru Cultură Bistrița-Năsăud • CCM Bistrița • Petrus Italus Trust • Asociația CUCT Bistrița Medievală
--------------	--

AGENDA (10:00 – 12:00)

	<ul style="list-style-type: none"> • Introducere • Discuție cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților în dezvoltarea domeniilor culturii, turismului și petrecerii timpului liber, precum și în domeniul protejării și valorificării patrimoniului cultural al municipiului pentru următorii ani • Concluzii și pași următori
--	---

INTRODUCERE

În introducere a fost prezentat contextul organizării întâlnirii de lucru și anume procesul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027.

După o scurtă prezentare a demersului de elaborare a documentului strategic, a fost stabilit scopul întâlnirii, și anume de a prezenta procesul de elaborare a Strategiei și de a consulta actorii locali cu privire la problemele și nevoile care trebuie să stea la baza priorităților de dezvoltare a domeniului educației și în dezvoltarea economică a municipiului pentru următorii ani.

Temele de discuție care au fost abordate în cadrul grupului de lucru au fost:

- Provocări, nevoi și elemente de potențial privind infrastructura culturală, turistică și de petrecere a timpului liber, precum și patrimoniul cultural imobil și imaterial;
- Viziunea de dezvoltare propusă privind domeniul cultural și turistic și domeniul protejării patrimoniului cultural;
- Identificarea unor soluții și direcții de dezvoltare / proiecte pentru domeniile culturii, turismului și protejării patrimoniului cultural la nivelul municipiului Bistrița.

A fost prezentată abordarea procesului de elaborare a strategiei și pașii urmăriți în vederea realizării unui proces integrat de planificare strategică, urmată de o scurtă prezentare a viziunii de dezvoltare a municipiului Bistrița pentru anul 2027 și setul de 6 obiective strategice propuse, care susțin viziunea de dezvoltare a municipiului.

PREZENTAREA ANALIZEI SITUAȚIEI EXISTENTE – PRINCIPALELE CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE

Întâlnirea a continuat cu prezentarea din partea doamnelor Ana-Maria Petrescu și Bianca Horjan a principalelor concluzii și priorități de dezvoltare asupra municipiului Bistrița din perspectiva domeniilor economic și al educației.

Principalele concluzii în urma analizei sunt:

- În ceea ce privește domeniul culturii și al timpului liber, municipiul Bistrița dispune de o ofertă relativ variată de dotări și servicii care însă necesită ample acțiuni de modernizare și reabilitare, cu potențial

ridicat de dezvoltare a unor activități de petrecere a timpului liber în natură și care pot beneficia de mai multă vizibilitate atât pentru locuitori, cât și pentru turiști.

- Din punct de vedere al ofertei culturale, aceasta se confruntă în unele cazuri cu o insuficiență, o stare precară sau o dotare redusă cu un acces dificil sau chiar lipsa acestuia la infrastructura culturală. În plus, oferta culturală, de agrement și de petrecerea timpului liber a municipiului nu este încă suficient de atractivă pentru comunitatea locală, acest lucru fiind pe fondul unei lipse a dotărilor și a evenimentelor special dedicate locuitorilor municipiului.
- Cu toate acestea, municipiul Bistrița își poate baza viitoarele dezvoltări pe numeroasele atuuiri existente din punct de vedere al ofertei culturale, de la diversitatea acesteia, la elementele valoroase de patrimoniu cultural material (orașul fiind identificat în istorie ca un important centru meșteșugăresc din Transilvania și actual un veritabil oraș-muzeu, oferind vizitatorilor șansa de a realiza o întoarcere în timp pe străduțele și pasajele renovate, în atmosfera medievală de acum câteva sute de ani), precum și de patrimoniu imaterial (constituit din tradițiile și obiceiurile locale, moștenirea culturală și caracterul multietnic al orașului).
- Cadrul natural aferent municipiului Bistrița este favorabil pentru desfășurarea a numeroase activități de agrement în aer liber, fiind necesare demersuri de dezvoltare a activităților recreative care să valorifice aceste resurse. Pe lângă toate acestea, pădurile urbane, parcurile, scuarurile verzi, piețele, locurile de joacă și terenurile de sport fac parte din oferta cea mai la îndemână pentru loisir, acestea necesitând în continuare numeroase lucrări de reabilitare, modernizare, reamenajare care să valorifice specificul local și să formeze o rețea de spații cu rol important în viața urbană a comunității locale.
- În ceea ce privește atractivitatea turistică a municipiului Bistrița, acesta dispune de un capital bogat de resurse, cu numeroase atracții inedite, atât naturale, cât și cele antropice, care pot satisface nevoile de călătorie ale unor turiști cu interese variate. Ca și în majoritatea orașelor istorice din România, în municipiul Bistrița viața s-a concentrat în jurul cetății sau a fortificației centrale din care astăzi s-a păstrat, din păcate, monumentele istorice emblematice precum Turnul Dogarilor sau ansamblul Sugălete. Alături de centrul istoric și elementele de patrimoniu cultural, împrejurimile rurale ale Bistriței fascinează turistul modern prin frumusețea lor, iar satele din jur prin obiceiurile și etnografia locului.
- Cu toate acestea, municipiul Bistrița nu este perceput ca o destinație turistică de top (în sensul actual al conceptului de destinație turistică) în străinătate sau în țară, iar vizibilitatea orașului este una destul de scăzută. Valorificarea culturală a statutului istoric de poartă a Transilvaniei, precum și valorificarea poziției municipiului printre cele 7 burguri medievale ale Transilvaniei sau valorificarea culturală și turistică a patrimoniului aferent culturii săsești fiind necesare pentru crearea unei imagini și a unei identități cultural-turistice a municipiului.
- Municipiul Bistrița dispune de un substanțial patrimoniu construit valoros din punct de vedere urbanistic, arhitectural, istoric și cultural, mărturie a culturii săsești din perioada medievală și perioada premodernă, amplasând Bistrița în rândul celor 7 burguri transilvănene alături de Sibiu, Cluj, Brașov, Mediaș, Sighișoara și Sebeș. Administrația publică a derulat sau are în derulare o serie de proiecte care vizează restaurarea unor monumente istorice reprezentative pentru municipiu (Biserica Evanghelică, Ansamblul Sugălete, Primăria Veche, Cetatea medievală) și reabilitarea spațiilor publice (pasajele pietonale, Piața Mică etc).
- Cu toate acestea, în zona centrală, istorică, patrimoniul construit se confruntă cu probleme referitoare la starea de conservare a construcțiilor și calitatea intervențiilor asupra fondului construit cu valoare culturală, care nu se încadrează în specificul urbanistic și arhitectural al zonei fapt ce alterează imaginea urbană a centrului istoric. Administrația publică locală nu dispune de o bază de date care să ofere informații complete despre starea de conservare a monumentelor istorice din municipiul Bistrița. În același timp, în centrul istoric, există numeroase clădiri cu proprietari multipli ceea ce face dificilă derularea unor proiecte integrate de reabilitare sau restaurare a acestor imobile.
- Alături de patrimoniul imobil, patrimoniul imaterial a contribuit, în mod semnificativ la promovarea culturii săsești, a meseriilor tradiționale și a poveștilor, a legendelor și obiceiurilor care individualizează zona în context național transilvănean. Una dintre trăsăturile definitorii ale comunității din Bistrița este caracterul multietnic și multiconfesional. Alături de populația română majoritară, în oraș locuiesc comunități minoritare care au avut un aport extrem de important în evoluția istorică a orașului și a căror

prezență se simte atât în aspectele concrete precum: arhitectura, tradițiile, gastronomia, evenimentele culturale, artele vechi și spiritul medieval.

SUBIECTE DISCUTATE

În cadrul acestui grup de lucru au fost discutate următoarele subiecte:

- S-a expus problema lipsei dialogului continuu între instituții, chiar și în cazul de față o parte din instituții neprimind chestionare sau neavând cunoștință de procesul de actualizare a strategiei. S-a menționat că nici în trecut nu au fost actorii relevanți implicați în realizarea analizei situației existente, ci doar li s-au "impus obiective și intervenții". În acest sens, s-a precizat faptul că demersul de actualizare a documentelor strategice a fost anunțat public, iar chestionarul aplicat cetățenilor a fost făcut public prin intermediul platformelor de socializare.
- Pentru intensificarea dialogului între Primăria Bistrița și instituțiile de cultură s-a propus realizarea periodică a unor întâlniri sub forma grupului de lucru prezent, iar comunicarea instituțională să se realizeze direct prin intermediul email-urilor.
- S-a ridicat problema utilizării datelor din perioada 2014-2019/2020 în realizarea analizei, însă în acest sens a fost precizat faptul că actualizarea a fost realizată pe baza datelor statistice finale existente, iar începând cu anul 2020 acestea au fost afectate de criza pandemiei de Covid-19.
- A fost precizat faptul că bugetul alocat proiectelor culturale din bugetul local (60.000 de lei) este foarte mic, iar pentru realizarea unor evenimente ample este nevoie de finanțări suplimentare. În acest sens, s-a adus la cunoștință faptul că și participarea la ședințele de discutare a bugetelor pe anul în curs este foarte redusă, la ca și numărul propunerilor pentru modificarea acestuia. Acest fapt este relevant în condițiile în care prin lipsa unei cereri mai mari de finanțare în anul precedent pentru anumite categorii de activități, pentru anul în curs nu există o justificare de creștere a alocărilor bugetare. În plus, legea 350 este doar o posibilitate oferită ONG-urilor să dezvolte proiectele culturale, existând și alte surse de finanțare unde asociațiile pot scrie și depune proiecte spre finanțare.
- A fost, de asemenea, propus modelul de susținere a ONG-urilor și culturii de la Oradea, unde o echipă din cadrul Primăriei se ocupă de supervizarea evenimentelor culturale, dar implementarea se realizează prin intermediul Casei de Cultură și ONG-urilor. Mai mult, se dorește realizarea unei platforme în vederea trimerii de propuneri de proiecte.
- S-a adus în discuție stabilirea identității locale a Bistriței, pentru acest lucru 1000 de chestionare în rândul cetățenilor și instituțiilor fiind considerate puține. În acest sens, ar fi oportună implementarea unui demers specific de stabilire a identității locale și a unui plan de marketing pentru creșterea notorietății municipiului Bistrița.
- Referitor la posibilitățile turistice de la nivelul municipiului, actual există un număr mic de obiective clare care pot atrage turiști. Pe de altă parte, turismul sportiv și cel geriatric poate fi o cale de dezvoltare. Ca exemplu, pentru adolescenții se pot propune diverse facilități și activități turistice sportive, iar pentru vârstnici se pot realiza centre de wellness.
- S-a discutat și despre finalitatea concretă a strategiei, în acest sens precizându-se faptul că documentul strategic de față va cuprinde un portofoliu de proiecte exhaustiv cu propuneri de la cât mai mulți actori, pentru care să se identifice cât mai multe surse de finanțare, ca apoi acesta să fie implementat până la următorul proces de actualizare.
- S-a adus la cunoștință faptul că a fost realizat un grup de lucru în cadrul strategiei Intelligent Cities Challenge, iar ideile dezvoltate în cadrul acestuia ar trebui preluate și în portofoliul pentru SIDU Bistrița.
- În ce privește proiectele specifice domeniilor discutate, în zona Wonderland se dezvoltă un bike park (numărul traseelor va fi extins), fiind în plan un skate&roller park. Clubul Sportiv Municipal este un partener important în organizarea de evenimente, printre care s-a numărat și un proiect pilot de "sport în parc" pentru cetățeni, model preluat de la Stuttgart.

- În legătură cu infrastructura sportivă de la nivel municipal, s-a propus realizarea unui complex sportiv universitar precum cel din cartierul Gheorgheni din Cluj-Napoca, la care să aibă acces atât studenții, cât și publicul larg. Această idee de proiect ar putea fi și un prim pas în diversificarea ofertei de petrecere a timpului liber, astfel încât municipiul Bistrița să fie mai atractiv pentru tineri.
- De asemenea, se dorește implementarea unor proiecte de reabilitare a clădirilor de patrimoniu și refuncționalizarea lor prin integrarea într-un circuit turistic, multe construcții aflându-se în stare de degradare. Toate imobilele din centrul municipiului Bistrița ar trebui restaurate, iar în acest sens s-a propus organizarea unui concurs de proiecte de arhitectură pe o temă de restaurare stabilă. Mai mult, printre prioritățile în acest demers ar putea fi ansamblul Sugălete, Turnului Dogarilor, strada Gheorghe Șincai, clădirile de pe strada pietonală și cele adiacente pietonale.
- Un atu pentru un oraș ca Bistrița este patrimoniul. Dar multe dintre clădirile de patrimoniu au alți proprietari și trebuie găsite finanțări pentru implementarea proiectelor de restaurare. Există un interes crescut și pentru restaurarea Casei de Cultură a Sindicatelor. În plus, s-a ridicat și problema fostei clădiri UPET. Primăria Bistrița susține proiectul pentru Casa Sindicatelor, dar cel pentru ansamblul Sugălete este în așteptare în vederea obținerii unei finanțări nerambursabile. În ansamblul Sugălete se vor putea face intervenții individuale, acum la casa nr 26 existând un proiect de realizare a unui butik hotel de către Asociația Carpatia.
- De asemenea, turnul de la uzina termică ar putea fi transformat într-un obiectiv turistic sau restaurant, pentru care s-ar putea organiza, de asemenea, un concurs de idei pentru transformare arhitecturală (inclusiv pentru toată platforma industrială).
- Ca idee în vederea îmbunătățirii proceselor de modernizare a patrimoniului, s-a propus cooptarea Ordinului Arhitecților și dezvoltarea unui mecanism pentru reabilitarea clădirilor de patrimoniu. În acest sens un exemplu bun de cooptare a cetățenilor în procesul de restaurare este Sibiul, unde fațadele au fost restaurate printr-un parteneriat între proprietari și administrația publică locală. În vederea scăderii timpului necesar avizării documentelor s-a propus inclusiv realizarea la nivelul Primăriei Bistrița a unui proiect care poate fi duplicat.
- Mai mult, se dorește continuarea proiectului de restaurare a porților, dar fondurile în prezent sunt prea puține, astfel că este nevoie de identificarea unor alte surse de finanțare.
- Pentru a crește atractivitatea turistică a municipiului, este nevoie de cooperarea actorilor locali și implicare în realizarea proiectelor, multe clădiri vechi fiind în prezent nerenovate sau renovate fără a respecta neapărat arhitectura veche.
- În plus, la nivel municipal ar putea fi creat un dispecerat de specialiști cu experiență, care să îndrume cetățenii și vizitatorii în a avea experiențe turistice valoroase în Bistrița.
- Ca propunere, în cadrul grupului s-a expus ideea organizării unor concursuri pentru proiecte culturale – multianuale sau individuale.

CONCLUZII ȘI PAȘI URMĂTORI

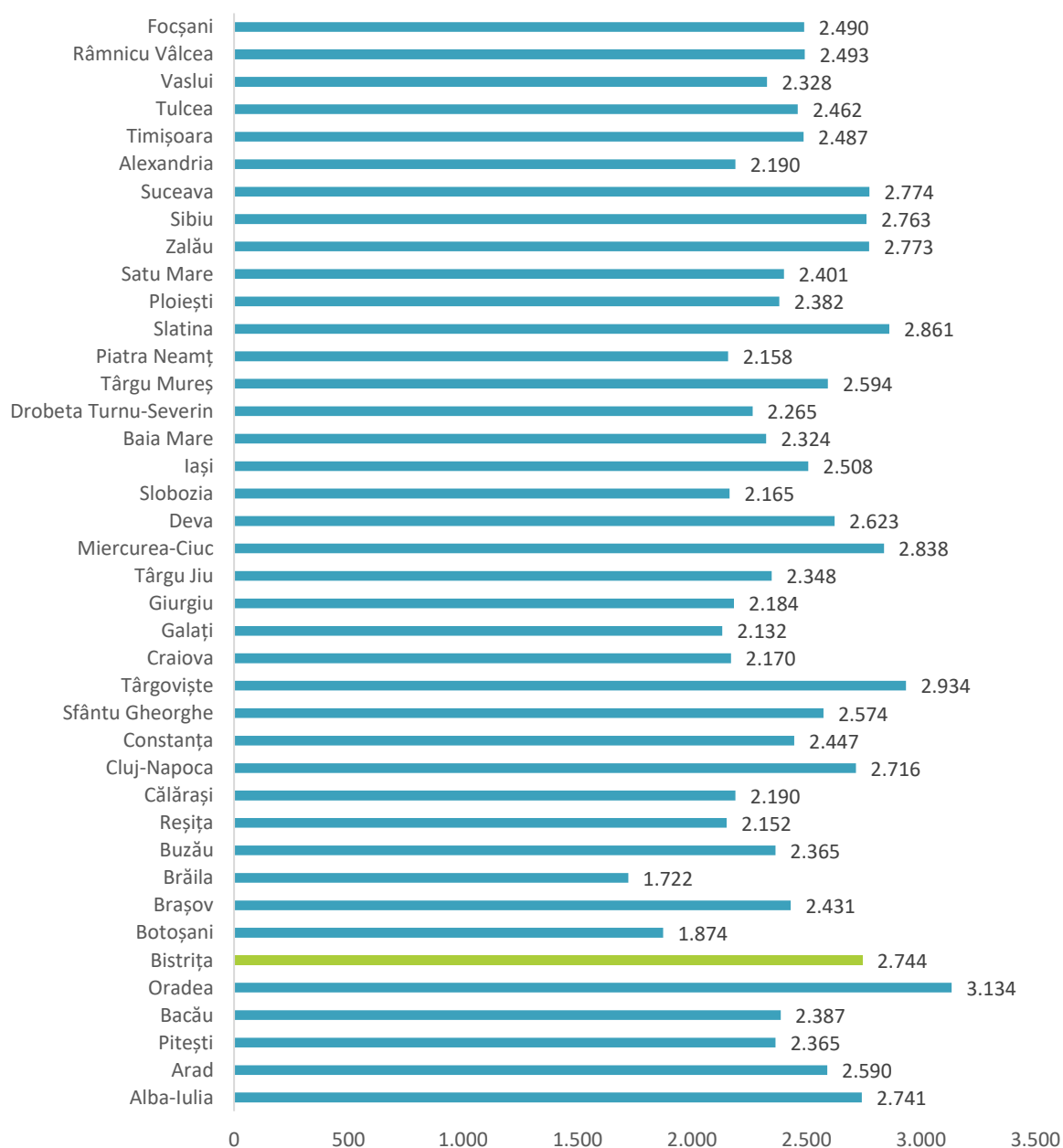
În încheierea întâlnirii au fost menționați pașii următori în demersul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027 și a modului de colaborare dintre actorii locali și administrația publică.

În următoarele etape ale proiectului se dorește menținerea legăturii cu actorii participanți la grupul de lucru, aceștia fiind invitați să trimită comentarii asupra materialelor ce se vor realiza în acest proces, propuneri de proiecte care să fie incluse în lista de proiecte din cadrul documentelor strategice, precum și orice alte date și informații pe care le consideră necesare pentru fundamentarea demersului strategic.

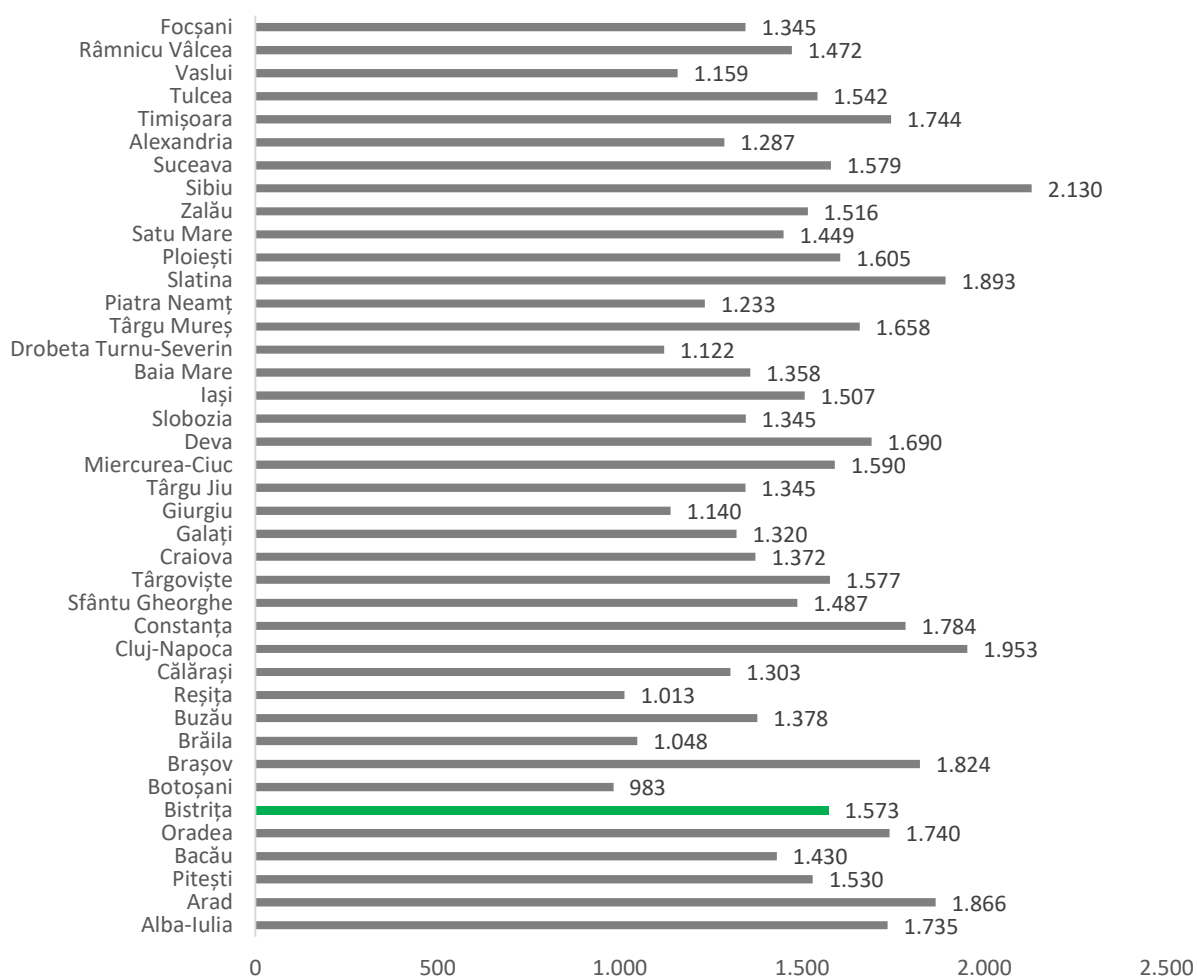

12. ANEXE

12.1. VENITURI TOTALE PER CAPITA LA NIVELUL MUNICIPIILOR REȘEDINȚĂ DE JUDEȚ ÎN PERIOADA 2014-2020

12.2. VENITURI PROPRII TOTALE PER LOCUIITOR LA NIVELUL MUNICIPIILOR REȘEDINȚĂ DE JUDEȚ ÎN PERIOADA 2014-2020

12.3. CONSULTAREA ACTORILOR LOCALI PRIN INTERMEDIUL SONDAJELOR DE OPINIE

În cadrul actualizării „Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița” se stabilesc direcțiile clare de acțiune pe care va trebui să se concentreze dezvoltarea municipiului în perioada următoare. Pentru ca acest proces să contureze o imagine de ansamblu reală a dinamicii dezvoltării municipiului și să identifice provocările de dezvoltare relevante și actuale, este extrem de importantă implicarea mecanismului de consultare publică. Ca instrument de planificare, o strategie de dezvoltare trebuie să răspundă la nevoile locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna guvernare, colaborarea și implicarea comunității să reprezinte piloni de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

Pe măsură ce procesele participative sunt din ce în ce mai prezente în gestionarea unui teritoriu, ies la iveală o serie de provocări și deficiențe care fac obiectul unor sugestii constructive de acțiune. În același timp, lipsa de exercițiu a comunității de a-și exprima opinia într-un mod constructiv și de a fi implicată în dezvoltarea unui areal / oraș / sat / județ, conduc de multe ori la o reticență de participare activă și, în cele din urmă, un dezacord față de deciziile luate de către autorități. În acest sens, în procesul de elaborare a „Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița”, se aplică o serie de instrumente de cercetare sociologică precum sondaje de opinie și focus-grupuri.

Sondajul de opinie reprezintă o metodă cantitativă și se realizează pe baza unui chestionar aplicat unui public-țintă stabilit anterior. Sondajele de opinie pregătite în cadrul procesului au fost adresate administrației publice, cetățenilor și mediului de afaceri din municipiul Bistrița. Acestea au fost create astfel încât să permită exprimarea punctelor de vedere pe diferite paliere de interes, în corelare cu domeniile urmărite în cadrul analizei situației existente și a domeniilor prioritare din cadrul strategiei.

În următoarele subcapitole este prezentat fiecare sondaj realizat în cadrul prezentului proces, începând cu metodologia abordată, secțiunile și domeniile urmărite, prezentarea întrebărilor și interpretarea sociologică a răspunsurilor și datelor obținute, precum și prezentarea grafică și vizuală a rezultatelor.

12.3.1. ANALIZA RĂSPUNSURILOR DIN CADRUL CHESTIONARULUI DEDICAT CETĂȚENILOR DIN MUNICIPIUL BISTRITĂ

Metodologie și informații generale

Răspunsurile din cadrul chestionarului dedicat cetățenilor, ca parte a procesului consultativ-participativ, au scopul de a asigura suport pentru întregul proces de elaborare a documentului strategic. Opiniile exprimate de locuitori au rolul de a contribui la identificarea competențelor distinctive, a măsurilor dorite de către cetățeni și la identificarea priorităților de dezvoltare ale municipiului pentru următoarea perioadă de programare. Chestionarul a fost creat astfel încât să permită exprimarea punctelor de vedere ale cetățenilor pe diferite paliere de interes, în corelare cu domeniile urmărite în cadrul analizei situației existente și a domeniilor prioritare din cadrul strategiei de dezvoltare. Chestionarul a fost structurat în mai multe secțiuni principale, după cum urmează:

- **Informații generale**, secțiune în cadrul căreia respondenții au fost rugați să ofere informații referitoare la zona în care aceștia locuiesc, nivelul de educație, vârsta, alți indicatori demografici și principalele avantaje pe care aceștia le au în zona în care aceștia locuiesc. Scopul acestei secțiuni este de a contura un profil al respondenților;

- **Accesul la dotări și servicii publice și dezvoltarea durabilă a municipiului**, secțiune în cadrul căreia s-a urmărit:
 - gradul de deservire și calitatea serviciilor socio-culturale (sănătate, asistență socială, educație, cultură, sport și petrecerea timpului liber), a infrastructurii tehnico-edilitare și a infrastructurii de transport, gradul de mulțumire raportat la aspecte referitoare la dezvoltarea municipiului;
 - opinia și gradul de mulțumire a cetățenilor față de serviciile oferite de administrația publică locală și măsurile de inovare și digitalizare întreprinse;
 - opinia privind principalele aspecte pozitive și principalele aspecte negative ale municipiului Bistrița;
 - potențialele măsuri pentru o dezvoltare durabilă a comunității în perioada 2021-2030.

Metodologia de elaborare, de distribuire a chestionarelor către locuitori și de colectare a răspunsurilor, realizată și aplicată în parteneriat cu Beneficiarul, a constat în următorii pași principali:

- Elaborarea chestionarului de către Consultant, în format Word și SurveyMonkey și aprobarea acestuia de către Beneficiar;
- Elaborarea materialului grafic de prezentare a mesajelor și anunțurilor de promovare a chestionarului în mediul online (pe site-ul Primăriei Municipiului Bistrița și pe pagina de Facebook a Primăriei), precum și aprobarea acestora de către Beneficiar;
- Stabilirea modului de completare și transmitere a chestionarelor: metoda de completare a formularelor a fost adaptată situației actuale cauzate de pandemia COVID-19, fiind în cea mai mare măsură online, utilizând platforma SurveyMonkey;
- Stabilirea termenelor de completare și transmitere a chestionarelor destinate populației, urmând ca ulterior să fie trimise înștiințări periodice de completare pe măsură ce se apropie termenul limită;
- Diseminarea chestionarului către populație, de către reprezentanții Beneficiarului, pe căile de comunicare stabilite anterior, colectarea chestionarelor completate în format online și prelucrarea și interpretarea răspunsurilor primite.

Notă metodologică privind ponderea după vârstă și gen a eșantionului, pentru asigurarea reprezentativității răspunsurilor în raport cu scopul sondajului:

- Comparativ cu structura populației INS Tempo ²⁴⁰, eșantionul rezultat are o ușoară abatere de gen, respectiv o tendință mai masculină, ne semnificativă statistic (în marja de eroare) generată de cea de a două abatere semnificativă pe categorii de vârstă. Abaterea de vârstă constă în întinerirea eșantionului rezultat cu aproximativ 6 ani, mai exact 5,6 ani față de structura populației conform INS. Această lucră determină și abaterea de gen prin segmentul vârstnicilor unde ponderea femeilor este mai mare datorită speranței de viață cu aproximativ 8 ani mai mare în rândul femeilor în comparație cu cea a bărbaților.
- Din punct de vedere metodologic, procesul desfășurat fiind în cadrul unei planificări strategice, supra-reprezentarea persoanelor active din segmentul 15-44 ani este adecvată și utilă subiectului având în vedere proiecția reală pentru următorii ani, raportat la realizarea unor planuri active de viață.

Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 98 de zile, în perioada 11 septembrie 2021 – 17 decembrie 2021. În acest interval de timp chestionarul a fost completat de către 1032 de persoane. Acest

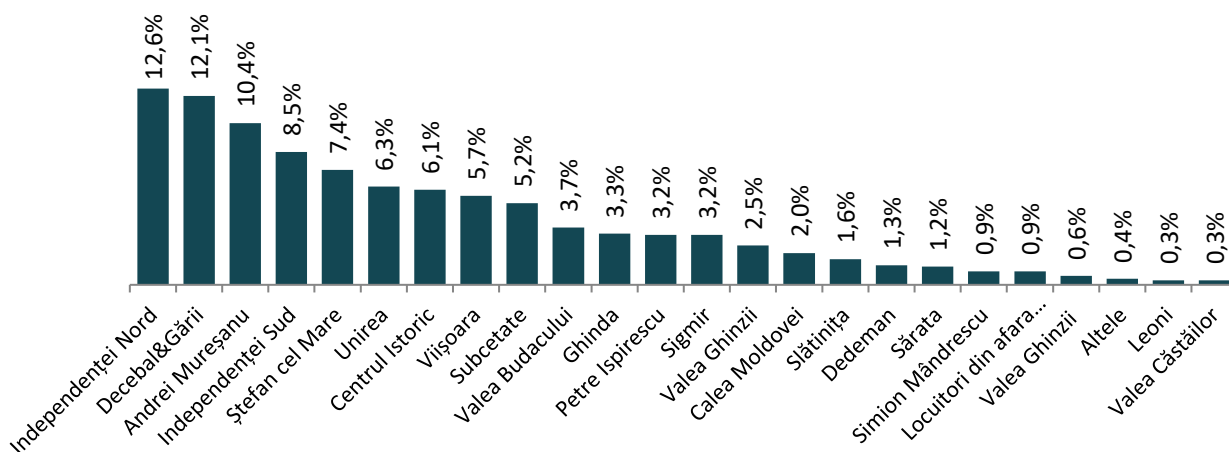
²⁴⁰ POP107D - POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 ianuarie 2021 pe grupe de varsta si varste, sexe, judete si localitati
<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

volum de răspunsuri corespunde unei marje de eroare statistice de +/-3% pentru un interval de încredere de 95%.

Informații generale. Profilul respondenților

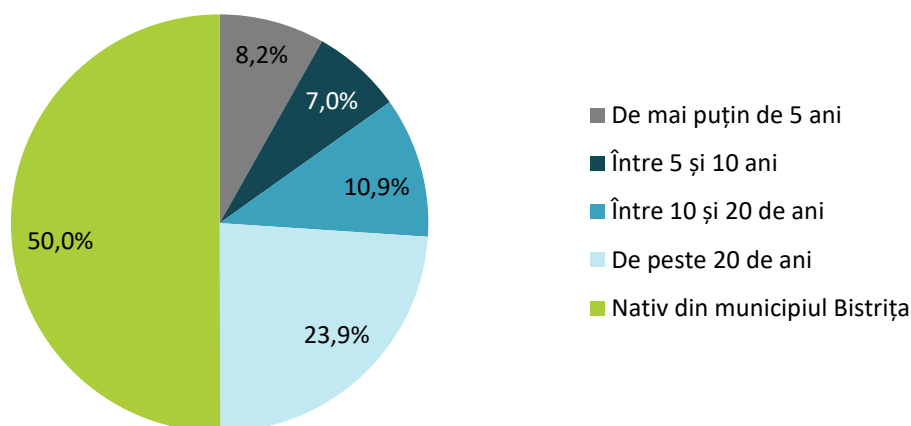
ÎNTREBAREA 1 - ÎN CE ZONĂ LOCUIȚI ÎN PREZENT?

Zonele în care cei mai mulți dintre respondenți locuiesc sunt Independenței Nord, Decebal & Gării, Andrei Mureșanu și Independenței Sud. Astfel, acestea sunt reprezentate în cea mai mare măsură în cadrul prezentului proces, dar participă de asemenea și locuitori ai celorlalte zone din municipiul Bistrița. Zonele reprezentate cel mai deficitar sunt Valea Rusului, Subcetate, Valea Căstăilor și Leoni. Figura de mai jos prezintă ponderea respondenților locuitori ai fiecărei zone:

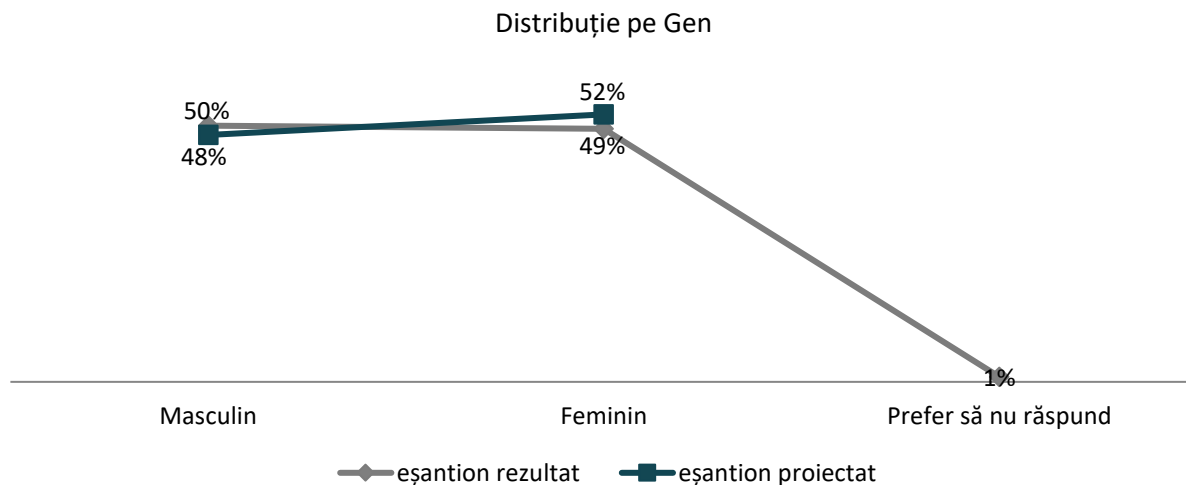
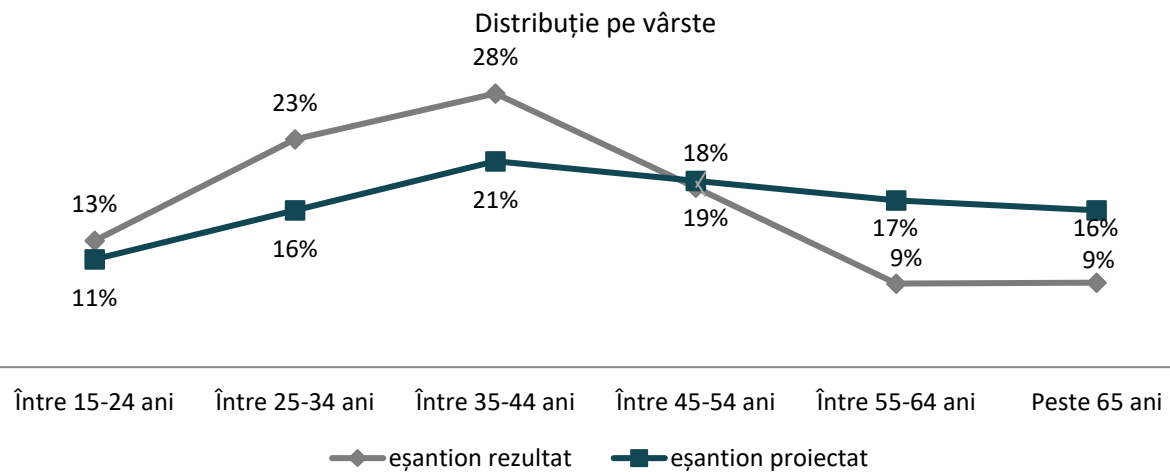
ÎNTREBAREA 2 - DE CÂT TIMP LOCUIȚI ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA?

Jumătate dintre respondenți sunt nativi ai municipiului Bistrița. 23,9% locuiesc în municipiul Bistrița de peste 20 de ani, iar 10,9% locuiesc aici de o perioadă cuprinsă între 10 și 20 de ani. Persoanele care locuiesc în municipiul Bistrița de o perioadă mai scurtă de timp, respectiv între 5 și 10 ani sau de mai puțin de 5 ani, reprezintă 7% și 8,2% dintre participanții care au oferit răspunsuri în cadrul chestionarului.

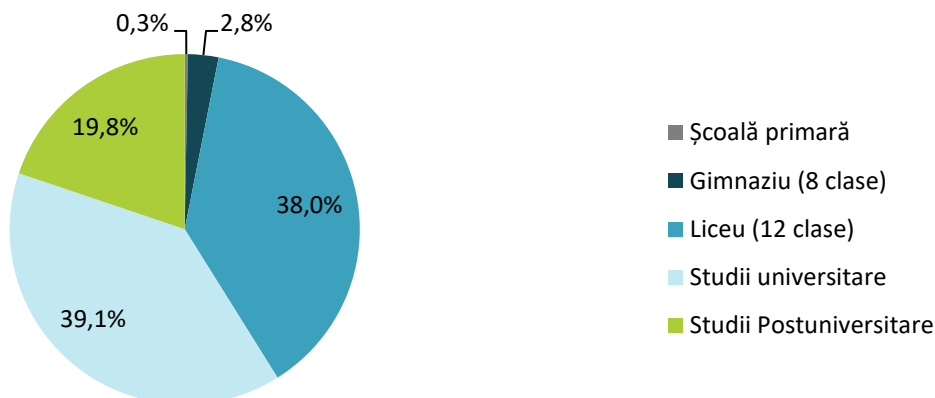
ÎNTREBAREA 3, 4 - CARE ESTE VÂRSTA DUMNEAVOASTRĂ? CARE ESTE GENUL DUMNEAVOASTRĂ?

Conform notei metodologice incluse în secțiunea 11.3. distribuția pe vârstă este caracterizată de o supra-reprezentare a persoanelor active din segmentul 14-55, aspect care determină și o ușoară abatere de gen, respectiv o tendință masculină. Astfel, se observă faptul că o mare parte dintre respondenți se încadrează în grupele de vârstă între 35-44 de ani (28%) și între 25-34 de ani (23%). Aceștia reprezintă puțin peste jumătate, respectiv 51% din totalul acestora. Persoanele cu vârste cuprinse între 45-64 de ani reprezintă o pondere de 18% dintre respondenți, iar cele cu vârste cuprinse între 15-24 de ani, 13%. Un număr mai redus dintre respondenți, și anume 9% din totalul acestora au vârste de peste 65 de ani și tot 9% între 55 și 64 de ani. Tinerii sub 15 ani reprezintă doar 0,5% din respondenții acestui chestionar. Raportat la genul respondenților 49,8% dintre aceștia sunt de gen masculin, iar 49,2% de gen feminin.

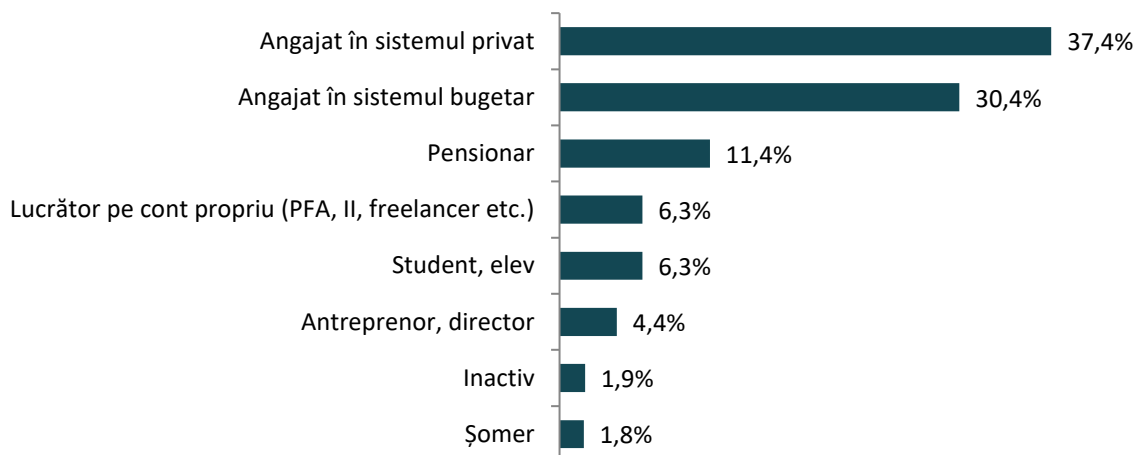
ÎNTREBAREA 5 - CARE ESTE ULTIMA FORMĂ DE ÎNVĂȚĂMÂNT PE CARE AȚI ABSOLVIT-O?

Din perspectiva nivelului de educație al respondenților, o mare parte dintre aceștia au beneficiat de **studii superioare**: studii universitare (39,1%) și studii postuniversitare (19,8%). Liceul este ultima formă de învățământ absolvită de către aproape 40% dintre respondenți, respectiv 38,0%, iar un număr mai redus de persoane au absolvit ultima formă de învățământ școala gimnazială (2,8%) sau școala primară (0,3%).

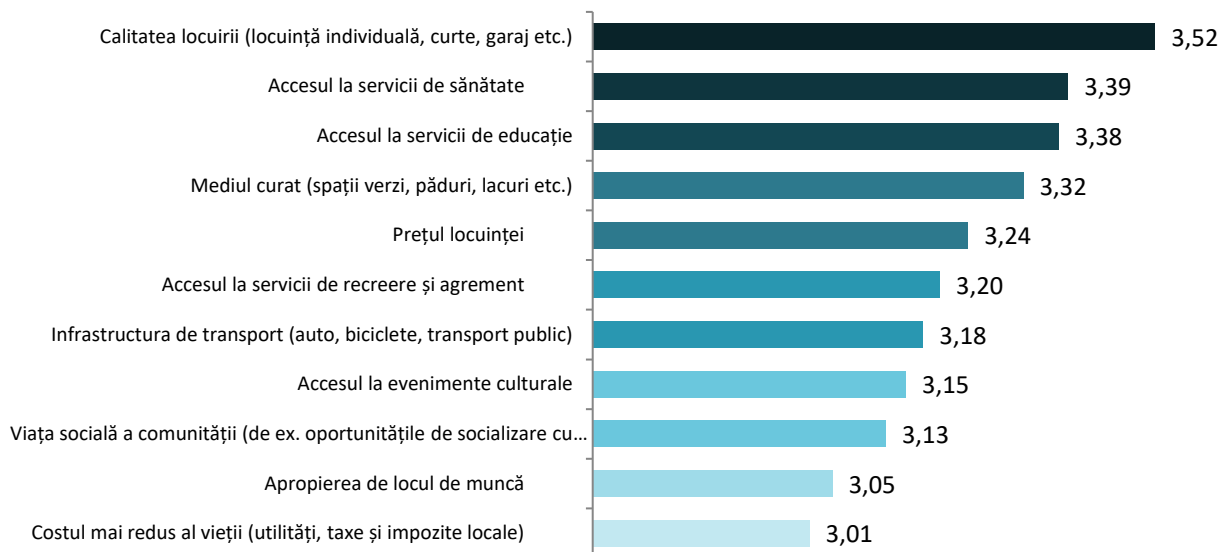
ÎNTREBAREA 6 - CARE ESTE OCUPAȚIA DUMNEAVOASTRĂ ÎN PREZENT?

În ceea ce privește locul de muncă al respondenților, cei mai mulți sunt angajați ai sistemului privat și angajați ai sistemului bugetar, aceștia însumând peste 2/3 din total. Astfel, 37,4% dintre respondenți sunt angajați în sistemul privat, fiind urmați de respondenții care sunt angajați în sistemul bugetar – 30,4% și de respondenții care sunt pensionari– 11,4%. Lucrătorii pe cont propriu reprezintă, 6,3% din total, aceeași situație fiind prezentă și în cadrul studenților și elevilor (6,3%). Restul categoriilor reprezintă o pondere mai scăzută, respectiv 4,4% antreprenori și directori, 1,9% persoane inactive și 1,8% șomeri.

ÎNTREBAREA 7 - CARE SUNT PRINCIPALELE AVANTAJE PE CARE LE AVEȚI LOCUIIND ÎN ZONA / CARTIERUL DUMNEAVOASTRĂ? VĂ RUGĂM SĂ ACORDAȚI O NOTĂ DE LA 1 (CEL MAI PUȚIN IMPORTANT) LA 5 (CEL MAI IMPORTANT) PENTRU URMĂTOARELE CRITERII

În ierarhia principalelor avantaje de a fi locuitor în cartierele municipiului Bistrița, respondenții au poziționat pe prima poziție, cu cea mai mare medie a notelor acordate, calitatea locuirii prin accesul la locuință individuală cu curte, garaj, etc.. Costul mai redus al vieții este cel mai puțin important avantaj pe care locuitorii îl au locuind în zonă, acesta fiind notat cu cea mai mică notă. Din figura următoare ce ierarhizează rezultatele notelor acordate de către respondenți, se observă o medie a notelor acordate pentru fiecare avantaj menționat între 3,01 și 3,53.

Aceste avantaje se situează la o diferență minoră unele de celelalte, fapt ce indică un oarecare echilibru. Astfel, se remarcă faptul că în această ierarhie niciunul dintre aspecte nu a întrunit medii ridicate spre maxime de 4 și 5, dar nici foarte scăzute de 1 și 2, ceea ce sugerează mai degrabă o medie a rezultatelor experiențelor individuale, raportate și adaptate la fiecare zonă de locuințe și cu particularități specifice acestora, iar o repartitie a acestor avantaje pe cartierele municipiului Bistrița poate să fie observată în tabelul următor, unde cu verde sunt reprezentate aspectele notate de către respondenți cu cea mai mare medie, iar cu gri aspectele cu cea mai mică medie aferente fiecărui cartier:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

	Apropierea de locul de muncă	Accesul la servicii de educație	Accesul la servicii de sănătate	Accesul la evenimente culturale	Accesul la servicii de recreere și agrement	Mediul curat (spații verzi, păduri, lacuri etc.)	Prețul locuinței	Calitatea locuirii (locuință individuală, curte, garaj etc.)	Costul mai redus al vieții (utilități, taxe și impozite locale)	Viața socială a comunității (de ex. oportunitățile de socializare cu vecinii, modul de organizare a proprietarilor)	Infrastructura de transport (auto, biciclete, transport public)
Andrei Mureșanu	3,45	4,01	4,01	3,36	3,30	3,15	3,44	3,56	3,17	3,24	3,45
Calea Moldovei	2,90	2,90	3,76	2,86	2,76	2,95	3,05	3,67	3,10	3,10	3,29
Centrul Istoric	3,65	3,98	3,90	3,98	3,90	3,79	3,11	3,90	3,06	3,40	3,63
Decebal&Gării	2,97	3,46	3,31	3,14	3,07	2,94	3,14	3,10	3,06	2,96	3,02
Dedeman	1,54	2,31	2,85	2,54	3,15	3,46	3,46	3,46	2,62	3,23	3,31
Ghinda	3,03	2,82	3,12	3,15	3,09	3,65	3,24	3,32	3,12	3,03	3,03
Independenței Nord	3,20	3,55	3,38	3,15	3,24	3,29	3,42	3,22	3,10	3,14	3,27
Independenței Sud	3,07	2,45	2,60	1,68	2,95	2,93	1,22	2,28	1,42	2,32	2,20
Leoni	2,33	2,67	4,00	3,33	3,00	4,33	2,67	3,67	3,00	3,67	3,00
Petre Ispirescu	3,06	3,76	3,91	3,61	3,24	3,12	3,24	3,27	3,21	3,15	3,42
Sărata	3,25	3,33	3,50	3,50	3,67	3,92	3,58	3,50	3,83	3,33	3,33
Sigmir	2,82	2,91	2,88	2,91	3,06	3,15	3,27	3,61	2,79	3,12	2,73
Simion Mândrescu	2,78	2,78	3,00	2,44	2,33	2,67	3,33	4,22	2,67	3,33	2,33
Slătinița	3,12	3,18	3,47	3,59	3,24	3,24	3,47	3,53	3,24	3,06	3,65
Subcetate	2,96	3,09	3,25	2,95	3,23	3,46	3,27	3,70	2,96	3,20	3,20
Ștefan cel Mare	3,07	3,95	3,84	3,49	3,59	3,55	3,24	3,28	3,01	3,16	3,36
Unirea	2,72	2,86	3,14	2,82	2,86	3,45	2,95	4,18	2,65	2,82	2,98

UNIUNEA EUROPEANĂ

Valea Budacului	2,74	2,74	2,82	2,84	3,18	3,76	3,16	4,00	2,58	3,32	2,79
Valea Căstăilor	2,00	1,67	1,33	2,00	2,33	3,67	3,00	4,33	2,33	2,00	1,00
Valea Ghinzii	2,78	2,34	2,41	2,31	3,16	3,13	2,75	2,81	2,34	3,16	2,50
Valea Rusului	2,50	2,50	3,00	3,00	2,50	4,00	4,00	4,50	2,00	3,50	1,00
Viișoara	2,78	2,58	3,00	2,90	2,76	2,92	3,12	3,41	3,07	3,00	3,10
Altele	3,00	2,50	2,50	2,25	3,00	3,00	3,25	4,25	3,50	2,75	2,75
Locuitori din afara municipiului	3,44	3,89	3,67	3,56	2,89	3,78	3,78	3,56	3,78	3,56	4,22

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operational Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

ÎNTREBAREA 8 - MENȚIONAȚI ȘI ALTE AVANTAJE PE CARE CONSIDERAȚI CĂ LE AVEȚI LOCUIND ÎN ZONA/CARTIERUL DUMNEAVOASTRĂ:

Alte avantaje sau mențiuni pe care respondenții le-au punctat raportat la zona în care locuiesc sunt următoarele:

- **Andrei Mureșanu:** zonă liniștită, zone comerciale în apropiere, mobilitate eficientă;
- **Calea Moldovei:** zone comerciale în apropiere;
- **Centrul Istoric:** acces facil la instituțiile publice, zonă sigură și curată;
- **Decebal&Gării:** zone comerciale în apropiere, precum și majoritatea punctelor de interes;
- **Dedeman:** zonă liniștită și mai puțin poluată;
- **Ghinda:** zonă liniștită și mai puțin poluată;
- **Independenței Nord:** zonă accesibilă pentru diversele activități zilnice, zona cu acces facil la activități extrașcolare;
- **Independenței Sud:** zonă liniștită;
- **Leoni:** zonă liniștită;
- **Petre Ispirescu:** zonă liniștită, spații verzi;
- **Simion Mândrescu:** zonă liniștită;
- **Subcetate:** aspect aerisit, spații verzi, zonă liniștită;
- **Ștefan cel Mare:** acces facil către parcuri și zone verzi, acces facil la zone comerciale și instituții publice, zonă liniștită;
- **Unirea:** zonă liniștită, poluare redusă;
- **Valea Budacului:** zonă liniștită, poluare redusă;
- **Valea Ghinzii:** zonă liniștită, poluare redusă, aglomerație redusă;
- **Valea Rusului:** mediu curat, zonă liniștită;
- **Viișoara:** mediu curat, acces la rețelele de utilități, zonă liniștită.

Accesul la dotări și servicii publice. Dezvoltarea durabilă a Municipiului Bistrița

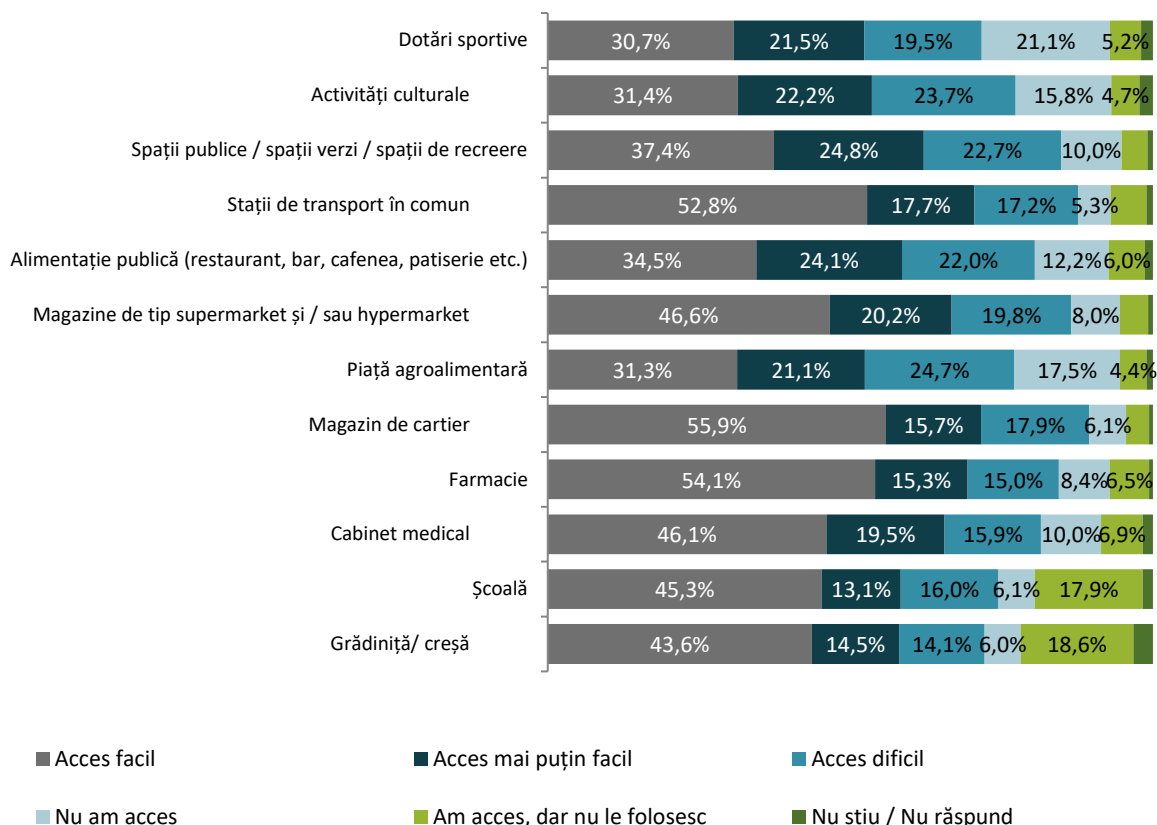
ÎNTREBAREA 9 - AVEȚI ACCES LA URMĂTOARELE CATEGORII DE DOTĂRI ÎN ZONA ÎN CARE LOCUIȚI?

Magazinele de cartier, farmaciile și stațiile de transport în comun sunt cele mai accesibile dotări din zonele și cartierele în care populația municipiului Bistrița locuiește. Prin comparație, dotărilor sportive și piețele agroalimentare sunt dotările cele mai puțin facile. În funcție de datele furnizate de către respondenți, de la cele mai accesibile dotări, la cele mai puțin accesibile, aceștia au evidențiat următoarea ierarhizare:

1. **Magazin de cartier** (55,9% dintre respondenți consideră că au acces facil);
2. **Farmacie** (54,1% dintre respondenți consideră că au acces facil);
3. **Stații de transport în comun** (52,8% dintre respondenți consideră că au acces facil);
4. **Magazine de tip supermarket și / sau hypermarket** (46,6% dintre respondenți consideră că au acces facil);
5. **Cabinet medical** (46,1% dintre respondenți consideră că au acces facil);
6. **Școală** (45,3% dintre respondenți consideră că au acces facil);
7. **Grădiniță/ creșă** (43,6% dintre respondenți consideră că au acces facil);
8. **Spații publice / spații verzi / spații de recreere** (37,4% dintre respondenți consideră că au acces facil);

9. **Alimentație publică** (restaurant, bar, cafenea, patiserie etc.) (34,5% dintre respondenți consideră că au acces facil);
10. **Activități culturale** (31,4% dintre respondenți consideră că au acces facil);
11. **Piață agroalimentară** (31,3% dintre respondenți consideră că au acces facil);
12. **Dotări sportive** (30,7% dintre respondenți consideră că au acces facil).

Respondenții au caracterizat dotările în funcție de accesibilitatea acestora, raportat la zona în care locuiesc. Rezultatele obținute pot fi observate în tabelul următor, în funcție de ponderile în care aceștia consideră dotările date ca fiind accesibile sau mai puțin accesibile, respectiv lipsa accesului la acestea. Este de menționat faptul că în unele zone diferențele vizibile de ponderi rezultate sunt cauzate de distribuția inegală a respondenților din cadrul fiecărui cartier. Astfel, majoritatea cartierelor sunt reprezentate de un număr mai mare de respondenți, fapt ce denotă rezultate echilibrate, iar în cadrul cartierelor Leoni, Valea Căstăilor și Valea Rusului, numărul respondenților este mai scăzut, comparativ cu restul zonelor.

În urma analizei datelor furnizate, se observă următoarele în cadrul fiecărui tip de dotare prezentat:

1. **Grădinița/creșă**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului²⁴¹ sunt: Leoni, Dedeman;
2. **Școală**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Dedeman, Valea Ghinzii, Viișoara;
3. **Cabinet medical**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Valea Ghinzii, Leoni, Viișoara, Unirii, Sigmir, Dedeman, Ghinda;

²⁴¹ O pondere de peste 50% dintre respondenții din cartierele respective consideră dotările menționate ca fiind dificil accesibile sau fără acces.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operational Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

4. **Farmacie**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Dedeman, Ghinda, Sărata, Viișoara, Valea Ghinzii, Unirea;
5. **Magazin de cartier**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Slătinița, Ghinda, Valea Ghinzii, Viișoara, Sigmoid;
6. **Piața agroalimentară**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Dedeman, Dedeman, Ghinda, Calea Moldovei, Sigmoid, Simion Mândrescu, Slătinița, Subcetate, Unirea, Valea Budacului, Valea Ghinzii, Viișoara;
7. **Magazine de tip supermarket și/sau hypermarket** - zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Sărata, Slătinița, Ghinda, Sigmoid, Valea Budacului, Valea Ghinzii, Viișoara;
8. **Alimentație publică (restaurant, bar, cafenea, patiserie etc.)**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Dedeman, Slătinița, Ghinda, Sărata, Sigmoid, Unirea, Valea Budacului, Valea Ghinzii, Viișoara;
9. **Stații de transport în comun**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Ghinda, Sărata, Slătinița, Valea Ghinzii;
10. **Spații publice / spații verzi / spații de recreere**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Subcetate, Leoni, Dedeman, Ghinda, Slătinița, Sigmoid, Sărata, Simion Mândrescu, Valea Ghinzii, Viișoara;
11. **Activități culturale**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Valea Ghinzii, Dedeman, Viișoara, Simion Mândrescu, Slătinița, Sigmoid, Subcetate, Viișoara, Ghinda, Independenței Sud;
12. **Dotări sportive**- zonele cu cel mai dificil acces sau chiar lipsa accesului sunt: Leoni, Dedeman, Calea Moldovei, Ghinda, Independenței Sud, Petre Ispirescu, Sărata, Sigmoid, Simion Mândrescu, Unirea, Valea Ghinzii, Viișoara;

	GRĂDINI- TĂ/ CREȘĂ	ȘCOALĂ	CABINET MEDICAL	FARMACI E	MAGA- ZIN DE CARTIER	PIAȚĂ AGROALIM ENTARĂ	MAGAZINE DE TIP SUPERMARKET ȘI/SAU HYPERMARKET	ALIMENTAȚIE PUBLICA (RESTAURANT, BAR, CAFENEA, PĂTISERIE ETC.)	STAȚII DE TRANSPOR T IN COMUN	SPAȚII PUBLICE / SPAȚII VERZI / SPAȚII DE RECREERE	ACTIVITĂ ȚI CULTURA LE	DOTĂRI SPORTIV E
Andrei Mureșanu												
Acces facil	35%	41%	44%	51%	54%	35%	46%	33%	41%	27%	22%	20%
Acces mai puțin facil sau dificil	14%	15%	17%	13%	9%	22%	16%	27%	20%	31%	35%	30%
Lipsă acces	1%	0%	6%	1%	1%	9%	4%	6%	3%	7%	7%	16%
Calea Moldovei												
Acces facil	38%	29%	48%	62%	52%	10%	57%	33%	57%	10%	14%	10%
Acces mai puțin facil sau dificil	5%	10%	10%	5%	10%	38%	10%	29%	10%	38%	38%	33%
Lipsă acces	5%	5%	10%	0%	5%	19%	0%	0%	0%	19%	10%	19%
Centrul Istoric												
Acces facil	43%	46%	43%	51%	41%	13%	37%	38%	33%	32%	35%	38%
Acces mai puțin facil sau dificil	11%	13%	17%	13%	21%	43%	24%	19%	21%	29%	21%	24%
Lipsă acces	2%	2%	3%	0%	2%	3%	0%	5%	3%	0%	8%	2%
Decebal&Gării												
Acces facil	23%	25%	30%	36%	38%	38%	34%	26%	38%	22%	20%	18%
Acces mai puțin facil sau dificil	31%	30%	34%	30%	29%	28%	30%	35%	27%	42%	40%	39%
Lipsă acces	2%	3%	4%	3%	2%	2%	3%	3%	2%	3%	4%	9%

	GRĂDINI- TĂ/ CREȘĂ	ȘCOALĂ	CABINET MEDICAL	FARMACI E	MAGA- ZIN DE CARTIER	PIAȚĂ AGROALIM ENTARĂ	MAGAZINE DE TIP SUPERMARKET ȘI/SAU HYPERMARKET	ALIMENTAȚIE PUBLICA (RESTAURANT, BAR, CAFENEA, PATISERIE ETC.)	STAȚII DE TRANSPOR T IN COMUN	SPAȚII PUBLICE / SPAȚII VERZI / SPAȚII DE RECREERE	ACTIVITĂ ȚI CULTURA LE	DOTĂRI SPORTIV E
Dedeman												
Acces facil	8%	8%	23%	23%	46%	0%	38%	8%	46%	23%	8%	15%
Acces mai puțin facil sau dificil	31%	23%	23%	23%	31%	31%	31%	31%	31%	54%	23%	31%
Lipsă acces	31%	38%	31%	38%	8%	46%	15%	46%	8%	8%	54%	38%
Ghinda												
Acces facil	32%	35%	29%	29%	21%	24%	18%	18%	24%	26%	26%	26%
Acces mai puțin facil sau dificil	41%	35%	41%	41%	50%	50%	59%	47%	65%	53%	56%	44%
Lipsă acces	6%	6%	9%	15%	6%	9%	9%	21%	3%	9%	9%	9%
Independenței Nord												
Acces facil	52%	50%	47%	48%	45%	28%	36%	25%	42%	36%	29%	30%
Acces mai puțin facil sau dificil	14%	17%	20%	18%	25%	35%	34%	36%	25%	32%	32%	28%
Lipsă acces	0%	0%	2%	1%	2%	4%	2%	6%	2%	5%	5%	12%
Independenței Sud												
Acces facil	28%	42%	35%	56%	61%	33%	55%	38%	50%	34%	17%	24%
Acces mai puțin facil sau dificil	20%	10%	28%	15%	15%	30%	18%	32%	22%	35%	39%	31%
Lipsă acces	3%	1%	6%	1%	0%	10%	1%	5%	0%	5%	16%	19%

	GRĂDINI- TĂ/ CREȘĂ	ȘCOALĂ	CABINET MEDICAL	FARMACI E	MAGA- ZIN DE CARTIER	PIAȚĂ AGROALIM ENTARĂ	MAGAZINE DE TIP SUPERMARKET ȘI/SAU HYPERMARKET	ALIMENTAȚIE PUBLICA (RESTAURANT, BAR, CAFENEA, PATISERIE ETC.)	STAȚII DE TRANSPOR T IN COMUN	SPAȚII PUBLICE / SPAȚII VERZI / SPAȚII DE RECREERE	ACTIVITĂ ȚI CULTURA LE	DOTĂRI SPORTIV E
Leoni												
Acces facil	0%	0%	33%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Acces mai puțin facil sau dificil	33%	33%	33%	67%	67%	33%	67%	33%	0%	33%	0%	33%
Lipsă acces	33%	33%	33%	33%	33%	67%	33%	67%	100%	67%	100%	67%
Petre Ispirescu												
Acces facil	48%	61%	45%	48%	55%	30%	36%	33%	45%	33%	30%	18%
Acces mai puțin facil sau dificil	15%	12%	24%	21%	21%	36%	36%	39%	30%	39%	39%	30%
Lipsă acces	0%	0%	0%	6%	3%	6%	6%	3%	3%	6%	3%	21%
Sărata												
Acces facil	33%	25%	42%	17%	50%	33%	17%	33%	33%	33%	50%	42%
Acces mai puțin facil sau dificil	33%	33%	25%	42%	33%	42%	58%	42%	42%	50%	33%	25%
Lipsă acces	0%	8%	17%	17%	0%	17%	17%	17%	17%	8%	8%	25%
Sigmir												
Acces facil	30%	18%	24%	33%	27%	3%	24%	15%	42%	21%	33%	21%
Acces mai puțin facil sau dificil	36%	36%	45%	27%	39%	61%	36%	45%	33%	39%	30%	36%
Lipsă acces	12%	9%	12%	21%	12%	21%	18%	18%	9%	24%	24%	30%

	GRĂDINI- TĂ/ CREȘĂ	ȘCOALĂ	CABINET MEDICAL	FARMACI E	MAGA-ZIN DE CARTIER	PIAȚĂ AGROALIM ENTARĂ	MAGAZINE DE TIP SUPERMARKET ȘI/SAU HYPERMARKET	ALIMENTAȚIE PUBLICA (RESTAURANT, BAR, CAFENEA, PATISERIE ETC.)	STAȚII DE TRANSPOR T IN COMUN	SPAȚII PUBLICE / SPAȚII VERZI / SPAȚII DE RECREERE	ACTIVITĂ ȚI CULTURA LE	DOTĂRI SPORTIV E
Simion Mândrescu												
Acces facil	0%	11%	22%	44%	33%	11%	44%	11%	0%	0%	0%	0%
Acces mai puțin facil sau dificil	22%	11%	33%	22%	22%	44%	22%	44%	22%	56%	56%	22%
Lipsă acces	0%	0%	0%	0%	11%	11%	0%	0%	11%	0%	11%	44%
Slătinița												
Acces facil	71%	59%	59%	35%	24%	29%	12%	12%	29%	29%	41%	41%
Acces mai puțin facil sau dificil	24%	41%	35%	35%	71%	65%	71%	82%	65%	71%	53%	41%
Lipsă acces	0%	0%	0%	0%	0%	0%	6%	0%	6%	0%	6%	0%
Subcetate												
Acces facil	20%	18%	23%	50%	43%	23%	38%	27%	52%	18%	23%	25%
Acces mai puțin facil sau dificil	21%	21%	30%	20%	27%	25%	18%	30%	13%	45%	29%	25%
Lipsă acces	9%	11%	7%	5%	7%	29%	16%	11%	4%	50%	21%	20%
Ștefan cel Mare												
Acces facil	38%	38%	46%	58%	58%	20%	45%	30%	54%	49%	29%	33%
Acces mai puțin facil sau dificil	5%	11%	18%	5%	11%	32%	21%	34%	12%	18%	30%	28%
Lipsă acces	1%	1%	1%	0%	0%	16%	0%	3%	0%	0%	4%	4%

	GRĂDINI- ȚĂ/ CREȘĂ	ȘCOALĂ	CABINET MEDICAL	FARMACI E	MAGA- ZIN DE CARTIER	PIAȚĂ AGROALIM ENTARĂ	MAGAZINE DE TIP SUPERMARKET ȘI/SAU HYPERMARKET	ALIMENTAȚIE PUBLICA (RESTAURANT, BAR, CAFENEA, PATISERIE ETC.)	STAȚII DE TRANSPOR T IN COMUN	SPAȚII PUBLICE / SPAȚII VERZI / SPAȚII DE RECREERE	ACTIVITĂ ȚI CULTURA LE	DOTĂRI SPORTIV E
Unirea												
Acces facil	14%	17%	12%	14%	28%	9%	29%	14%	34%	20%	15%	9%
Acces mai puțin facil sau dificil	28%	28%	28%	38%	28%	31%	26%	32%	29%	25%	32%	31%
Lipsă acces	11%	14%	25%	17%	12%	31%	12%	20%	5%	25%	22%	26%
Valea Budacului												
Acces facil	32%	32%	21%	13%	18%	5%	11%	16%	24%	26%	26%	16%
Acces mai puțin facil sau dificil	24%	26%	37%	39%	32%	45%	53%	42%	42%	34%	26%	24%
Lipsă acces	11%	5%	11%	8%	11%	18%	5%	11%	3%	3%	13%	21%
Valea Căstăilor												
Acces facil	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Acces mai puțin facil sau dificil	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Lipsă acces	33%	33%	33%	33%	33%	33%	33%	33%	33%	33%	33%	33%
Valea Ghinzii												
Acces facil	38%	27%	38%	31%	42%	12%	31%	31%	42%	31%	15%	31%

	GRĂDINI- TĂ/ CREȘĂ	ȘCOALĂ	CABINET MEDICAL	FARMACI E	MAGA-ZIN DE CARTIER	PIAȚĂ AGROALIM ENTARĂ	MAGAZINE DE TIP SUPERMARKET ȘI/SAU HYPERMARKET	ALIMENTAȚIE PUBLICA (RESTAURANT, BAR, CAFENEA, PATISERIE ETC.)	STAȚII DE TRANSPOR T IN COMUN	SPAȚII PUBLICE / SPAȚII VERZI / SPAȚII DE RECREERE	ACTIVITĂ ȚI CULTURA LE	DOTĂRI SPORTIV E
Acces mai puțin facil sau dificil	25%	46%	38%	35%	38%	54%	46%	31%	46%	58%	54%	31%
Lipsă acces	13%	15%	19%	23%	19%	35%	23%	31%	12%	12%	31%	31%
Valea Rusului												
Acces facil	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Acces mai puțin facil sau dificil	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Lipsă acces	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Viișoara												
Acces facil	22%	22%	19%	17%	24%	14%	15%	12%	27%	19%	15%	15%
Acces mai puțin facil sau dificil	41%	39%	39%	39%	46%	41%	51%	44%	32%	39%	37%	37%
Lipsă acces	8%	8%	15%	19%	10%	24%	12%	19%	14%	17%	22%	25%
Altele												
Acces facil	0%	0%	25%	25%	25%	25%	25%	0%	25%	25%	0%	0%
Acces mai puțin facil sau dificil	50%	50%	0%	25%	25%	25%	25%	25%	25%	25%	25%	25%

	GRĂDINI- TĂ/ CREȘĂ	ȘCOALĂ	CABINET MEDICAL	FARMACI E	MAGA-ZIN DE CARTIER	PIAȚĂ AGROALIM ENTARĂ	MAGAZINE DE TIP SUPERMARKET ȘI/SAU HYPERMARKET	ALIMENTAȚIE PUBLICA (RESTAURANT, BAR, CAFENEA, PATISERIE ETC.)	STAȚII DE TRANSPOR T IN COMUN	SPAȚII PUBLICE / SPAȚII VERZI / SPAȚII DE RECREERE	ACTIVITĂ ȚI CULTURA LE	DOTĂRI SPORTIV E
Lipsă acces	0%	0%	25%	25%	25%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Locuitori din afara municipiului												
Acces facil	33%	33%	33%	33%	33%	44%	33%	33%	33%	33%	33%	33%
Acces mai puțin facil sau dificil	0%	11%	11%	11%	11%	0%	0%	11%	11%	11%	11%	11%
Lipsă acces	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Concluzionând acestea, se observă o deservire mai favorabilă în cartierele centrale și un deficit mai ridicat în ceea ce privește accesul la dotări în cartierele periferice, respectiv cartierele cele mai noi, fiind de asemenea, prezentă lipsa anumitor dotări în aceste zone.

ÎNTREBAREA 10 - DACĂ SUNT ȘI ALTE DOTĂRI LA CARE AVEȚI/NU AVEȚI ACCES, VĂ RUGĂM SĂ DETALIAȚI

Alte dotări la care respondenții au făcut referire sunt următoarele:

- **Andrei Mureșanu:** locuri de parcare insuficiente, Lipsă acces la spații de relaxare, spații verzi, spații de joacă, piste pentru biciclete;
- **Calea Moldovei:** Lipsă acces grădinițe datorită locurilor insuficiente;
- **Centrul Istoric:** Lipsă acces parc pentru animale;
- **Decebal&Gării:** locuri de parcare insuficiente, Lipsă acces piste pentru biciclete, lipsă zone dedicate desfășurării activităților sportive;
- **Dedeman:** lipsă acces zone de agrement, parcuri pentru copii;
- **Ghinda:** lipsă rețea de utilități- canalizare;
- **Independenței Nord:** acces facil la transportul feroviar, activitățile HoReCa slab reprezentate în zonă;
- **Independenței Sud:** locuri de parcare insuficiente, lipsă spații verzi în jurul blocurilor;
- **Petre Ispirescu:** locuri de parcare insuficiente;
- **Sigmir:** zone cu deficiențe în ceea ce privește iluminatul public, trotuare deficitare sau lipsă, lipsă zone de agrement;
- **Simion Mândrescu:** lipsă trotuare;
- **Subcetate:** există acces la parcuri de joacă, acces bazin de înot și sală de fitness, iluminat public deficitar;
- **Ștefan cel Mare:** locuri de parcare insuficiente;
- **Unirea:** acces deficitar la rețelele de utilități, la infrastructura rutieră calitativă și la iluminat stradal eficient, spații de joacă pentru copii deficitare;
- **Valea Budacului:** lipsă acces stații de încărcare pentru mașini electrice;
- **Valea Ghinzii:** acces la pădurea Ghinzii, trotuare deficitare și lipsă acces la piste pentru biciclete;
- **Viișoara:** lipsă acces iluminat public eficient, lipsă stații dedicate transportului în comun.

Așadar, pe lângă întrebarea anterioară în cadrul căreia pentru fiecare zonă s-au relevat deficiențele din perspectiva dotărilor, în răspunsurile acordate de către respondenți prezentei întrebări, se mai evidențiază anumite necesități comune și anumite potențiale puncte de reper generale pentru următoarele direcții de acțiune. Din această perspectivă, alte dotări care prezintă nevoie de intervenție în majoritatea zonelor din municipiul Bistrița sunt amenajarea locurilor de parcare, amenajarea trotuarelor, eficientizarea sistemului de iluminat public, precum și amenajarea spațiilor de agrement și a spațiilor de joacă pentru copii în mai multe zone. Pe lângă acestea, se manifestă interes și asupra pistelor pentru biciclete.

ÎNTREBAREA 11 - CÂT DE MULȚUMIT(Ă) SUNTEȚI DE URMĂTOARELE SERVICII PUBLICE ȘI ASPECTE REFERITOARE LA DEZVOLTAREA DURABILĂ A MUNICIPIULUI BISTRITĂ:

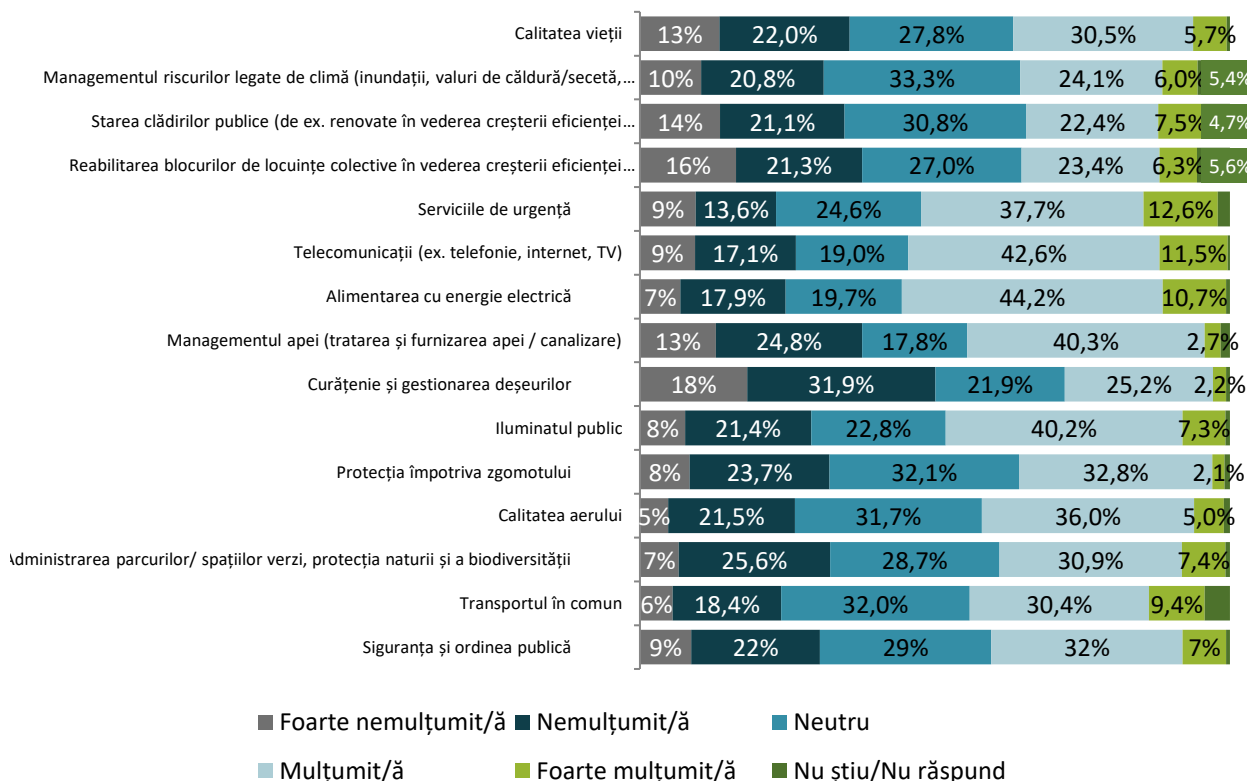
Alimentarea cu energie electrică, telecomunicațiile și serviciile de urgență reprezintă aspectele cele mai mulțumitoare referitor la serviciile publice și dezvoltarea durabilă a municipiului Bistrița. La polul opus, aspectele asupra cărora cei mai puțini dintre respondenți se raportează cu mulțumire sunt curățenia și gestionarea deșeurilor, reabilitarea blocurilor de locuințe colective în vederea creșterii eficienței energetice, precum și starea clădirilor publice. Între 27% și 55% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți de aspectele prezente în figura de mai jos. În funcție de nivelul de mulțumire al acestora, aspectele punctate au fost ierarhizate în următorul fel, de la cele mai satisfăcătoare la cele mai puțin satisfăcătoare:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

- Alimentarea cu energie electrică** (55,0% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Telecomunicații** (ex. telefonie, internet, TV) (54,1% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Serviciile de urgență** (50,3% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Iluminatul public** (47,4% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Managementul apei** (tratarea și furnizarea apei / canalizare) (43,0% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Calitatea aerului** (41,0% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Transportul în comun** (39,8% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Siguranța și ordinea publică** (39,8% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Administrarea parcurilor/ spațiilor verzi, protecția naturii și a biodiversității** (38,3% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Calitatea vieții** (36,2% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Protecția împotriva zgomotului** (34,8% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Managementul riscurilor legate de climă** (inundații, valuri de căldură/secetă, furtuni sau vremea extremă) (30,1% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Starea clădirilor publice** (de ex. renovate în vederea creșterii eficienței energetice) (29,9% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Reabilitarea blocurilor de locuințe colective în vederea creșterii eficienței energetice** (29,8% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
- Curățenie și gestionarea deșeurilor** (27,4% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operational Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Ierarhizarea prezentată anterior marchează nivelul general de mulțumire al respondenților din municipiul Bistrița, dar nivelul de mulțumire exprimat de către aceștia în funcție de zona în care locuiesc, respectiv cartierul, poate să fie observat detaliat în tabelul următor. Este de menționat faptul că pe lângă ponderile respondenților care au oferit aceste informații, există o pondere scăzută de respondenți care nu cunosc aspectele date sau nu doresc să ofere informații (aceștia nu se regăsesc în tabelul următor), astfel pentru fiecare cartier în parte, sunt prezentați respondenții care și-au prezentat poziția de mulțumire sau nemulțumire față de aspectele date:

**evidențiat cu culoarea verde se regăsesc acele situații în care peste 30% dintre respondenții dintr-un anumit cartier tind să fie nemulțumiți și foarte nemulțumiți de anumite aspect.*

SIGURANȚA ȘI ORDINEA PUBLICĂ

Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	2%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	17%	Nemulțumit/ă	19%	Nemulțumit/ă	22%		
Neutru	17%	Neutru	37%	Neutru	11%		
Mulțumit/ă	22%	Mulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	22%		
Foarte mulțumit/ă	4%	Foarte mulțumit/ă	4%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Nemulțumit/ă	21%	Foarte nemulțumit/ă	18%	Foarte nemulțumit/ă	8%
Nemulțumit/ă	33%	Neutru	17%	Nemulțumit/ă	24%	Nemulțumit/ă	12%
Neutru	19%	Mulțumit/ă	28%	Neutru	6%	Neutru	19%
Foarte mulțumit/ă	5%	Foarte mulțumit/ă	10%	Mulțumit/ă	47%	Mulțumit/ă	42%
				Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	8%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Vișoara	
Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	3%
Nemulțumit/ă	8%	Neutru	33%	Nemulțumit/ă	17%	Nemulțumit/ă	19%
Neutru	17%	Mulțumit/ă	33%	Neutru	26%	Neutru	36%
Mulțumit/ă	24%			Mulțumit/ă	28%	Mulțumit/ă	27%
Foarte mulțumit/ă	5%						
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	10%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	8%	Nemulțumit/ă	25,0%
Nemulțumit/ă	11%	Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	25,0%
Neutru	27%	Neutru	9%	Neutru	7%		
Mulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	27%	Mulțumit/ă	29%		
Foarte mulțumit/ă	4%	Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	5%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Foarte nemulțumit/ă	11%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!Instrumente Structurale
2014-2020

Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	17%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	22%
Neutru	38%	Neutru	25%	Neutru	14%	Mulțumit/ă	11%
Mulțumit/ă	23%	Mulțumit/ă	25%	Mulțumit/ă	38%		
		Foarte mulțumit/ă	17%	Foarte mulțumit/ă	2%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	9%	Nemulțumit/ă	12%	Foarte nemulțumit/ă	11%		
Nemulțumit/ă	12%	Neutru	24%	Nemulțumit/ă	16%		
Neutru	26%	Mulțumit/ă	33%	Neutru	24%		
Mulțumit/ă	21%	Foarte mulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	13%		
Foarte mulțumit/ă	24%			Foarte mulțumit/ă	8%		
TRANSPORTUL ÎN COMUN							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	4%	Foarte nemulțumit/ă	2%	Neutru	22%	Neutru	33%
Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	22%		
Neutru	17%	Neutru	32%				
Mulțumit/ă	21%	Mulțumit/ă	28%				
Foarte mulțumit/ă	7%	Foarte mulțumit/ă	2%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	2%	Foarte nemulțumit/ă	12%	Foarte nemulțumit/ă	12%
Nemulțumit/ă	5%	Nemulțumit/ă	16%	Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	12%
Neutru	24%	Neutru	24%	Neutru	47%	Neutru	42%
Mulțumit/ă	29%	Mulțumit/ă	22%	Mulțumit/ă	12%	Mulțumit/ă	12%
		Foarte mulțumit/ă	5%	Foarte mulțumit/ă	18%	Foarte mulțumit/ă	8%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Vișoara	
Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	5%
Nemulțumit/ă	16%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	19%	Nemulțumit/ă	14%
Neutru	17%			Neutru	20%	Neutru	37%
Mulțumit/ă	19%			Mulțumit/ă	26%	Mulțumit/ă	27%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!Instrumente Structurale
2014-2020

Foarte mulțumit/ă	2%			Foarte mulțumit/ă	6%		
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	1%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Foarte nemulțumit/ă	1%	Foarte nemulțumit/ă	11%
Nemulțumit/ă	6%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	13%	Nemulțumit/ă	11%
Neutru	26%	Neutru	30%	Neutru	14%	Mulțumit/ă	11%
Mulțumit/ă	28%	Mulțumit/ă	24%	Mulțumit/ă	26%	Foarte mulțumit/ă	11%
Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	8%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	50%	Foarte nemulțumit/ă	2%	Mulțumit/ă	25,0%
Nemulțumit/ă	8%	Neutru	17%	Nemulțumit/ă	15%	Foarte mulțumit/ă	25,0%
Neutru	23%	Foarte mulțumit/ă	25%	Neutru	14%		
Mulțumit/ă	38%			Mulțumit/ă	29%		
				Foarte mulțumit/ă	8%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	3%		
Nemulțumit/ă	21%	Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	11%		
Neutru	26%	Neutru	21%	Neutru	26%		
Mulțumit/ă	9%	Mulțumit/ă	12%	Mulțumit/ă	13%		
Foarte mulțumit/ă	29%	Foarte mulțumit/ă	21%	Foarte mulțumit/ă	16%		
ADMINISTRAREA PARCURILOR/ SPAȚIILOR VERZI, PROTECȚIA NATURII ȘI A BIODIVERSITĂȚII							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	2%	Nemulțumit/ă	22%	Nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	21%	Nemulțumit/ă	22%	Mulțumit/ă	44%		
Neutru	14%	Neutru	26%				
Mulțumit/ă	20%	Mulțumit/ă	28%				
Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	2%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	2%	Nemulțumit/ă	12%	Foarte nemulțumit/ă	8%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Nemulțumit/ă	29%	Nemulțumit/ă	16%	Neutru	41%	Nemulțumit/ă	19%
Neutru	14%	Neutru	29%	Mulțumit/ă	35%	Neutru	35%
Mulțumit/ă	19%	Mulțumit/ă	21%	Foarte mulțumit/ă	12%	Mulțumit/ă	19%
		Foarte mulțumit/ă	7%			Foarte mulțumit/ă	4%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Viișoara	
Foarte nemulțumit/ă	2%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	5%
Nemulțumit/ă	13%	Mulțumit/ă	67%	Nemulțumit/ă	26%	Nemulțumit/ă	12%
Neutru	16%			Neutru	20%	Neutru	34%
Mulțumit/ă	19%			Mulțumit/ă	26%	Mulțumit/ă	29%
Foarte mulțumit/ă	16%			Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	5%
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	10%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	5%	Nemulțumit/ă	25,0%
Nemulțumit/ă	14%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	26%	Neutru	25,0%
Neutru	18%	Neutru	12%	Neutru	9%		
Mulțumit/ă	27%	Mulțumit/ă	24%	Mulțumit/ă	20%		
Foarte mulțumit/ă	1%			Foarte mulțumit/ă	8%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	23%	Neutru	42%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	42%	Nemulțumit/ă	31%	Mulțumit/ă	11%
Neutru	8%	Foarte mulțumit/ă	8%	Neutru	18%		
Mulțumit/ă	38%			Mulțumit/ă	12%		
				Foarte mulțumit/ă	3%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Nemulțumit/ă	18%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Foarte nemulțumit/ă	5%		
Neutru	29%	Nemulțumit/ă	9%	Nemulțumit/ă	11%		
Mulțumit/ă	18%	Neutru	45%	Neutru	32%		
Foarte mulțumit/ă	26%	Mulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	16%		
		Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	8%		

CALITATEA AERULUI

Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	1%	Foarte nemulțumit/ă	1%	Neutru	11%	Foarte nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	17%	Nemulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	44%		
Neutru	19%	Neutru	28%				
Mulțumit/ă	28%	Mulțumit/ă	28%				
Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	3%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Nemulțumit/ă	19%	Foarte nemulțumit/ă	5%	Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	19%
Neutru	10%	Nemulțumit/ă	27%	Neutru	35%	Neutru	31%
Mulțumit/ă	33%	Neutru	15%	Mulțumit/ă	47%	Mulțumit/ă	27%
		Mulțumit/ă	23%	Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	8%
		Foarte mulțumit/ă	5%				
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Vișoara	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	5%
Nemulțumit/ă	16%	Mulțumit/ă	67%	Nemulțumit/ă	19%	Nemulțumit/ă	14%
Neutru	22%			Neutru	17%	Neutru	39%
Mulțumit/ă	19%			Mulțumit/ă	33%	Mulțumit/ă	25%
Foarte mulțumit/ă	2%			Foarte mulțumit/ă	4%	Foarte mulțumit/ă	2%
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	2%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Nemulțumit/ă	25,0%
Nemulțumit/ă	14%	Nemulțumit/ă	6%	Nemulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	25,0%
Neutru	26%	Neutru	30%	Neutru	14%		
Mulțumit/ă	26%	Mulțumit/ă	30%	Mulțumit/ă	28%		
Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	7%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	23%	Nemulțumit/ă	17%	Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	11%
Nemulțumit/ă	8%	Neutru	50%	Nemulțumit/ă	20%	Nemulțumit/ă	22%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!Instrumente Structurale
2014-2020

Neutru	31%	Mulțumit/ă	17%	Neutru	26%	Neutru	11%
Mulțumit/ă	23%	Foarte mulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	18%		
				Foarte mulțumit/ă	3%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	3%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Foarte nemulțumit/ă	3%		
Nemulțumit/ă	21%	Nemulțumit/ă	3%	Nemulțumit/ă	5%		
Neutru	18%	Neutru	39%	Neutru	32%		
Mulțumit/ă	41%	Mulțumit/ă	30%	Mulțumit/ă	26%		
Foarte mulțumit/ă	9%	Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	5%		
PROTECȚIA ÎMPOTRIVA ZGOMOTULUI							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	4%	Foarte nemulțumit/ă	5%	Nemulțumit/ă	22%	Neutru	33%
Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	44%		
Neutru	26%	Neutru	25%				
Mulțumit/ă	16%	Mulțumit/ă	28%				
Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	2%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	10%	Foarte nemulțumit/ă	10%	Nemulțumit/ă	29%	Foarte nemulțumit/ă	12%
Nemulțumit/ă	19%	Nemulțumit/ă	20%	Neutru	18%	Nemulțumit/ă	19%
Neutru	19%	Neutru	17%	Mulțumit/ă	53%	Neutru	15%
Mulțumit/ă	14%	Mulțumit/ă	24%			Mulțumit/ă	35%
		Foarte mulțumit/ă	4%			Foarte mulțumit/ă	4%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Viișoara	
Foarte nemulțumit/ă	3%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	5%
Nemulțumit/ă	13%	Mulțumit/ă	67%	Nemulțumit/ă	30%	Nemulțumit/ă	12%
Neutru	30%			Neutru	24%	Neutru	37%
Mulțumit/ă	17%			Mulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	29%
				Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	2%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	10%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	5%	Nemulțumit/ă	25,0%
Nemulțumit/ă	14%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	22%	Neutru	25,0%
Neutru	20%	Neutru	24%	Neutru	12%		
Mulțumit/ă	25%	Mulțumit/ă	30%	Mulțumit/ă	25%		
Foarte mulțumit/ă	1%			Foarte mulțumit/ă	4%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	17%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Foarte nemulțumit/ă	11%
Nemulțumit/ă	31%	Neutru	17%	Nemulțumit/ă	22%	Nemulțumit/ă	33%
Neutru	31%	Mulțumit/ă	50%	Neutru	29%		
Mulțumit/ă	8%	Foarte mulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	17%		
				Foarte mulțumit/ă	2%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	3%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Foarte nemulțumit/ă	3%		
Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	11%		
Neutru	41%	Neutru	36%	Neutru	29%		
Mulțumit/ă	35%	Mulțumit/ă	36%	Mulțumit/ă	29%		
ILUMINATUL PUBLIC							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	2%	Foarte nemulțumit/ă	2%	Neutru	22%	Mulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	44%		
Neutru	9%	Neutru	28%				
Mulțumit/ă	28%	Mulțumit/ă	31%				
Foarte mulțumit/ă	7%	Foarte mulțumit/ă	2%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Nemulțumit/ă	19%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Nemulțumit/ă	12%	Foarte nemulțumit/ă	8%
Neutru	5%	Nemulțumit/ă	23%	Neutru	47%	Nemulțumit/ă	19%
Mulțumit/ă	38%	Neutru	13%	Mulțumit/ă	24%	Neutru	15%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Foarte mulțumit/ă	5%	Mulțumit/ă	24%	Foarte mulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	42%
		Foarte mulțumit/ă	4%			Foarte mulțumit/ă	4%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Viișoara	
Foarte nemulțumit/ă	2%	Foarte nemulțumit/ă	67%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	7%
Nemulțumit/ă	16%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	8%
Neutru	13%			Neutru	24%	Neutru	32%
Mulțumit/ă	29%			Mulțumit/ă	33%	Mulțumit/ă	32%
Foarte mulțumit/ă	5%			Foarte mulțumit/ă	4%	Foarte mulțumit/ă	5%
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Nemulțumit/ă	25,0%
Nemulțumit/ă	16%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	14%	Foarte mulțumit/ă	25,0%
Neutru	19%	Neutru	27%	Neutru	7%		
Mulțumit/ă	27%	Mulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	39%		
Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	5%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	31%	Nemulțumit/ă	17%	Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	22%
Nemulțumit/ă	38%	Neutru	8%	Nemulțumit/ă	14%	Neutru	11%
Mulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	58%	Neutru	8%	Mulțumit/ă	11%
		Foarte mulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	29%		
				Foarte mulțumit/ă	6%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Nemulțumit/ă	21%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	5%		
Neutru	21%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	13%		
Mulțumit/ă	41%	Neutru	21%	Neutru	11%		
Foarte mulțumit/ă	9%	Mulțumit/ă	27%	Mulțumit/ă	29%		
		Foarte mulțumit/ă	15%	Foarte mulțumit/ă	13%		
CURĂȚENIE ȘI GESTIONAREA DEȘEURILOR							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	10%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	28%	Nemulțumit/ă	21%	Nemulțumit/ă	44%		
Neutru	7%	Neutru	26%	Neutru	11%		
Mulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	21%				
Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	2%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	14%	Foarte nemulțumit/ă	17%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	15%
Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	24%	Nemulțumit/ă	35%	Nemulțumit/ă	31%
Neutru	10%	Neutru	15%	Neutru	24%	Neutru	23%
Mulțumit/ă	10%	Mulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	35%	Mulțumit/ă	15%
		Foarte mulțumit/ă	2%			Foarte mulțumit/ă	4%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Viișoara	
Foarte nemulțumit/ă	10%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	28%	Foarte nemulțumit/ă	3%
Nemulțumit/ă	27%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	22%	Nemulțumit/ă	14%
Neutru	3%	Mulțumit/ă	33%	Neutru	15%	Neutru	41%
Mulțumit/ă	21%			Mulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	25%
Foarte mulțumit/ă	2%					Foarte mulțumit/ă	2%
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	14%	Foarte nemulțumit/ă	18%	Foarte nemulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	50,0%
Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	20%		
Neutru	18%	Neutru	9%	Neutru	12%		
Mulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	30%	Mulțumit/ă	16%		
Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	3%	Foarte mulțumit/ă	3%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	14%	Nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	38%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	20%	Neutru	11%
Neutru	8%	Neutru	33%	Neutru	11%		
Mulțumit/ă	31%	Mulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	23%		

				Foarte mulțumit/ă	5%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	13%		
Nemulțumit/ă	38%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	32%		
Neutru	26%	Neutru	24%	Neutru	11%		
Mulțumit/ă	21%	Mulțumit/ă	12%	Mulțumit/ă	16%		
MANAGEMENTUL APEI (TRATAREA ȘI FURNIZAREA APEI / CANALIZARE)							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	16%	Nemulțumit/ă	22%	Nemulțumit/ă	11%		
Neutru	7%	Neutru	17%	Neutru	11%		
Mulțumit/ă	33%	Mulțumit/ă	28%	Mulțumit/ă	33%		
Foarte mulțumit/ă	4%	Foarte mulțumit/ă	2%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	10%	Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	24%	Foarte nemulțumit/ă	19%
Nemulțumit/ă	10%	Nemulțumit/ă	22%	Nemulțumit/ă	41%	Nemulțumit/ă	12%
Neutru	29%	Neutru	13%	Mulțumit/ă	35%	Neutru	15%
Mulțumit/ă	14%	Mulțumit/ă	28%			Mulțumit/ă	35%
Foarte mulțumit/ă	5%	Foarte mulțumit/ă	2%				
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Viișoara	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	13%	Foarte nemulțumit/ă	12%
Nemulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	20%	Nemulțumit/ă	19%
Neutru	8%			Neutru	13%	Neutru	20%
Mulțumit/ă	25%			Mulțumit/ă	35%	Mulțumit/ă	34%
Foarte mulțumit/ă	5%						
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	7%	Nemulțumit/ă	25,0%
Nemulțumit/ă	13%	Nemulțumit/ă	21%	Nemulțumit/ă	13%	Mulțumit/ă	25,0%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!Instrumente Structurale
2014-2020

Neutru	14%	Neutru	3%	Neutru	16%		
Mulțumit/ă	30%	Mulțumit/ă	42%	Mulțumit/ă	32%		
Foarte mulțumit/ă	4%			Foarte mulțumit/ă	1%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	17%	Foarte nemulțumit/ă	12%	Neutru	11%
Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	25%	Nemulțumit/ă	14%	Mulțumit/ă	33%
Neutru	31%	Neutru	17%	Neutru	8%		
Mulțumit/ă	23%	Mulțumit/ă	33%	Mulțumit/ă	34%		
				Foarte mulțumit/ă	5%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	18%	Foarte nemulțumit/ă	12%	Foarte nemulțumit/ă	8%		
Nemulțumit/ă	29%	Nemulțumit/ă	30%	Nemulțumit/ă	26%		
Neutru	15%	Neutru	21%	Neutru	16%		
Mulțumit/ă	29%	Mulțumit/ă	24%	Mulțumit/ă	21%		
ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	6%	Nemulțumit/ă	13%	Nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	12%	Neutru	23%	Mulțumit/ă	44%		
Neutru	7%	Mulțumit/ă	35%	Foarte mulțumit/ă	11%		
Mulțumit/ă	33%	Foarte mulțumit/ă	8%				
Foarte mulțumit/ă	8%						
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	18%	Foarte nemulțumit/ă	4%
Neutru	10%	Nemulțumit/ă	11%	Nemulțumit/ă	41%	Nemulțumit/ă	15%
Mulțumit/ă	38%	Neutru	12%	Neutru	6%	Neutru	19%
Foarte mulțumit/ă	14%	Mulțumit/ă	39%	Mulțumit/ă	29%	Mulțumit/ă	27%
		Foarte mulțumit/ă	7%	Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	19%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Vișoara	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Foarte nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	5%
Nemulțumit/ă	13%	Mulțumit/ă	67%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	10%
Neutru	6%			Neutru	20%	Neutru	32%
Mulțumit/ă	29%			Mulțumit/ă	37%	Mulțumit/ă	31%
Foarte mulțumit/ă	8%			Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	7%
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Neutru	25,0%
Neutru	19%	Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	13%	Mulțumit/ă	25,0%
Mulțumit/ă	28%	Neutru	6%	Neutru	12%		
Foarte mulțumit/ă	14%	Mulțumit/ă	45%	Mulțumit/ă	33%		
				Foarte mulțumit/ă	8%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	25%	Foarte nemulțumit/ă	5%	Neutru	11%
Nemulțumit/ă	15%	Neutru	25%	Nemulțumit/ă	14%	Mulțumit/ă	33%
Neutru	23%	Mulțumit/ă	33%	Neutru	5%		
Mulțumit/ă	31%	Foarte mulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	35%		
Foarte mulțumit/ă	8%			Foarte mulțumit/ă	14%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	11%		
Nemulțumit/ă	41%	Nemulțumit/ă	27%	Nemulțumit/ă	16%		
Neutru	15%	Neutru	18%	Neutru	11%		
Mulțumit/ă	24%	Mulțumit/ă	33%	Mulțumit/ă	32%		
Foarte mulțumit/ă	6%			Foarte mulțumit/ă	3%		
TELECOMUNICAȚII (EX. TELEFONIE, INTERNET, TV)							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Nemulțumit/ă	10%	Nemulțumit/ă	11%	Mulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	9%	Neutru	27%	Mulțumit/ă	44%		
Neutru	7%	Mulțumit/ă	38%	Foarte mulțumit/ă	11%		

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Mulțumit/ă	36%	Foarte mulțumit/ă	5%				
Foarte mulțumit/ă	9%						
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	29%	Foarte nemulțumit/ă	15%
Nemulțumit/ă	5%	Nemulțumit/ă	6%	Nemulțumit/ă	41%	Nemulțumit/ă	31%
Neutru	5%	Neutru	7%	Neutru	24%	Neutru	12%
Mulțumit/ă	38%	Mulțumit/ă	38%	Foarte mulțumit/ă	6%	Mulțumit/ă	23%
Foarte mulțumit/ă	14%	Foarte mulțumit/ă	13%			Foarte mulțumit/ă	4%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Vișoara	
Foarte nemulțumit/ă	3%	Mulțumit/ă	67%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	2%
Nemulțumit/ă	13%	Foarte mulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	11%	Nemulțumit/ă	7%
Neutru	10%			Neutru	19%	Neutru	36%
Mulțumit/ă	25%			Mulțumit/ă	39%	Mulțumit/ă	32%
Foarte mulțumit/ă	13%			Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	8%
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	2%	Foarte nemulțumit/ă	12%	Foarte nemulțumit/ă	5%	Mulțumit/ă	100,0%
Nemulțumit/ă	9%	Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	11%		
Neutru	18%	Neutru	12%	Neutru	7%		
Mulțumit/ă	33%	Mulțumit/ă	27%	Mulțumit/ă	32%		
Foarte mulțumit/ă	8%	Foarte mulțumit/ă	9%	Foarte mulțumit/ă	14%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	11%
Neutru	8%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	9%	Mulțumit/ă	33%
Mulțumit/ă	46%	Neutru	33%	Neutru	3%		
Foarte mulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	35%		
		Foarte mulțumit/ă	8%	Foarte mulțumit/ă	15%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	24%	Foarte nemulțumit/ă	21%	Foarte nemulțumit/ă	13%		

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Nemulțumit/ă	41%	Nemulțumit/ă	24%	Nemulțumit/ă	24%	
Neutru	15%	Neutru	15%	Neutru	13%	
Mulțumit/ă	12%	Mulțumit/ă	24%	Mulțumit/ă	16%	
		Foarte mulțumit/ă	3%	Foarte mulțumit/ă	5%	

SERVICIILE DE URGENȚĂ

Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Mulțumit/ă	44%	Mulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	9%	Nemulțumit/ă	8%	Foarte mulțumit/ă	11%		
Neutru	11%	Neutru	30%				
Mulțumit/ă	26%	Mulțumit/ă	33%				
Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	5%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Neutru	5%	Foarte nemulțumit/ă	10%	Foarte nemulțumit/ă	24%	Foarte nemulțumit/ă	4%
Mulțumit/ă	52%	Nemulțumit/ă	11%	Nemulțumit/ă	41%	Nemulțumit/ă	15%
Foarte mulțumit/ă	10%	Neutru	13%	Neutru	6%	Neutru	31%
		Mulțumit/ă	29%	Mulțumit/ă	6%	Mulțumit/ă	19%
		Foarte mulțumit/ă	9%	Foarte mulțumit/ă	24%	Foarte mulțumit/ă	15%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Vișoara	
Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	13%	Nemulțumit/ă	5%
Nemulțumit/ă	11%	Foarte mulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	7%	Neutru	39%
Neutru	6%			Neutru	26%	Mulțumit/ă	34%
Mulțumit/ă	30%			Mulțumit/ă	30%	Foarte mulțumit/ă	7%
Foarte mulțumit/ă	10%			Foarte mulțumit/ă	6%		
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	8%	Neutru	50,0%
Nemulțumit/ă	9%	Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	50,0%
Neutru	20%	Neutru	21%	Neutru	11%		
Mulțumit/ă	28%	Mulțumit/ă	30%	Mulțumit/ă	26%		

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	14%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	17%	Foarte nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	22%
Neutru	15%	Neutru	33%	Nemulțumit/ă	11%	Mulțumit/ă	22%
Mulțumit/ă	46%	Mulțumit/ă	25%	Neutru	15%		
Foarte mulțumit/ă	15%	Foarte mulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	23%		
				Foarte mulțumit/ă	8%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	16%		
Nemulțumit/ă	29%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	11%		
Neutru	21%	Neutru	18%	Neutru	13%		
Mulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	36%	Mulțumit/ă	11%		
Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	9%	Foarte mulțumit/ă	18%		
REABILITAREA BLOCURILOR DE LOCUINȚE COLECTIVE ÎN VEDEREA CREȘTERII EFICIENȚEI ENERGETICE							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	4%
Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	15%	Neutru	22%	Nemulțumit/ă	23%
Neutru	10%	Neutru	28%	Mulțumit/ă	11%	Neutru	46%
Mulțumit/ă	20%	Mulțumit/ă	28%			Foarte mulțumit/ă	8%
Foarte mulțumit/ă	7%	Foarte mulțumit/ă	2%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Vișoara	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	16%	Foarte nemulțumit/ă	47%	Foarte nemulțumit/ă	7%
Nemulțumit/ă	14%	Nemulțumit/ă	21%	Nemulțumit/ă	29%	Nemulțumit/ă	12%
Neutru	14%	Neutru	10%	Neutru	12%	Neutru	37%
Mulțumit/ă	14%	Mulțumit/ă	16%	Mulțumit/ă	12%	Mulțumit/ă	25%
Foarte mulțumit/ă	10%	Foarte mulțumit/ă	9%				
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	25,0%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!Instrumente Structurale
2014-2020

Nemulțumit/ă	19%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	19%	Neutru	25,0%
Neutru	8%	Neutru	33%	Neutru	30%	Mulțumit/ă	50,0%
Mulțumit/ă	22%			Mulțumit/ă	6%		
Foarte mulțumit/ă	6%			Foarte mulțumit/ă	4%		
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	30%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	11%
Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	17%	Neutru	11%
Neutru	16%	Neutru	21%	Neutru	17%	Mulțumit/ă	22%
Mulțumit/ă	24%	Mulțumit/ă	9%	Mulțumit/ă	14%		
Foarte mulțumit/ă	8%			Foarte mulțumit/ă	8%		
Dedeman		Sărata		Unirea			
Foarte nemulțumit/ă	8%	Foarte nemulțumit/ă	25%	Foarte nemulțumit/ă	8%		
Nemulțumit/ă	8%	Nemulțumit/ă	8%	Nemulțumit/ă	12%		
Neutru	38%	Neutru	25%	Neutru	25%		
Mulțumit/ă	23%	Mulțumit/ă	33%	Mulțumit/ă	15%		
Foarte mulțumit/ă	8%			Foarte mulțumit/ă	2%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	32%	Foarte nemulțumit/ă	21%	Foarte nemulțumit/ă	21%		
Nemulțumit/ă	24%	Nemulțumit/ă	24%	Nemulțumit/ă	16%		
Neutru	29%	Neutru	21%	Neutru	16%		
Foarte mulțumit/ă	6%	Mulțumit/ă	12%	Mulțumit/ă	11%		
		Foarte mulțumit/ă	3%				
STAREA CLĂDIRILOR PUBLICE (DE EX. RENOVATE ÎN VEDEREA CREȘTERII EFICIENȚEI ENERGETICE)							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	13%	Nemulțumit/ă	13%	Nemulțumit/ă	22%		
Neutru	19%	Neutru	28%	Neutru	11%		
Mulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	28%	Mulțumit/ă	11%		

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

Foarte mulțumit/ă	4%	Foarte mulțumit/ă	5%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	35%	Foarte nemulțumit/ă	15%
Nemulțumit/ă	10%	Nemulțumit/ă	23%	Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	19%
Neutru	29%	Neutru	18%	Neutru	18%	Neutru	27%
Mulțumit/ă	19%	Mulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	24%	Mulțumit/ă	4%
		Foarte mulțumit/ă	7%	Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	12%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Vișoara	
Foarte nemulțumit/ă	13%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	13%	Foarte nemulțumit/ă	10%
Nemulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	22%	Nemulțumit/ă	14%
Neutru	21%	Foarte mulțumit/ă	33%	Neutru	28%	Neutru	29%
Mulțumit/ă	17%			Mulțumit/ă	7%	Mulțumit/ă	25%
Foarte mulțumit/ă	2%			Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	3%
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	4%	Foarte nemulțumit/ă	25,0%
Nemulțumit/ă	13%	Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	22%	Neutru	25,0%
Neutru	28%	Neutru	21%	Neutru	21%	Mulțumit/ă	50,0%
Mulțumit/ă	19%	Mulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	12%		
Foarte mulțumit/ă	2%	Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	9%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	25%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	11%
Nemulțumit/ă	23%	Nemulțumit/ă	25%	Nemulțumit/ă	17%	Nemulțumit/ă	11%
Neutru	31%	Neutru	33%	Neutru	22%	Neutru	11%
Foarte mulțumit/ă	8%	Foarte mulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	9%	Mulțumit/ă	11%
				Foarte mulțumit/ă	5%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	24%	Foarte nemulțumit/ă	18%		
Nemulțumit/ă	21%	Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	13%		

UNIUNEA EUROPEANĂ

Neutru	18%	Neutru	21%	Neutru	18%		
Mulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	11%		
Foarte mulțumit/ă	18%	Foarte mulțumit/ă	3%	Foarte mulțumit/ă	8%		

MANAGEMENTUL RISCURILOR LEGATE DE CLIMA (INUNDAȚII, VALURI DE CALDURA/SECETA, FURTUNI SAU VREME EXTREMA)

Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Neutru	44%	Nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	14%	Nemulțumit/ă	11%	Mulțumit/ă	11%		
Neutru	22%	Neutru	26%				
Mulțumit/ă	16%	Mulțumit/ă	36%				
Foarte mulțumit/ă	3%	Foarte mulțumit/ă	1%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	24%	Foarte nemulțumit/ă	12%
Nemulțumit/ă	5%	Nemulțumit/ă	21%	Nemulțumit/ă	29%	Nemulțumit/ă	12%
Neutru	29%	Neutru	21%	Neutru	18%	Neutru	31%
Mulțumit/ă	19%	Mulțumit/ă	16%	Mulțumit/ă	18%	Mulțumit/ă	23%
		Foarte mulțumit/ă	5%	Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	4%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Viișoara	
Foarte nemulțumit/ă	2%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	13%	Foarte nemulțumit/ă	8%
Nemulțumit/ă	17%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	20%	Nemulțumit/ă	15%
Neutru	27%			Neutru	20%	Neutru	25%
Mulțumit/ă	11%			Mulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	32%
Foarte mulțumit/ă	3%			Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	2%
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	4%	Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	3%	Neutru	100,0%
Nemulțumit/ă	10%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	18%		
Neutru	34%	Neutru	18%	Neutru	26%		
Mulțumit/ă	14%	Mulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	13%		
Foarte mulțumit/ă	5%	Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	7%		

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!Instrumente Structurale
2014-2020

Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	25%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Nemulțumit/ă	11%
Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	17%	Nemulțumit/ă	18%	Neutru	33%
Neutru	23%	Neutru	25%	Neutru	28%		
Foarte mulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	25%	Mulțumit/ă	9%		
Ghinda		Sigmoid		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	21%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	18%		
Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	33%	Nemulțumit/ă	13%		
Neutru	6%	Neutru	15%	Neutru	24%		
Mulțumit/ă	24%	Mulțumit/ă	24%	Mulțumit/ă	8%		
Foarte mulțumit/ă	29%	Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	8%		
CALITATEA VIEȚII							
Andrei Mureșanu		Independenței Nord		Simion Mândrescu		Valea Căstăilor	
Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	8%	Nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	33%
Nemulțumit/ă	13%	Nemulțumit/ă	16%	Neutru	11%		
Neutru	19%	Neutru	16%	Mulțumit/ă	44%		
Mulțumit/ă	22%	Mulțumit/ă	34%				
Foarte mulțumit/ă	5%	Foarte mulțumit/ă	4%				
Calea Moldovei		Independenței Sud		Slătinița		Valea Ghinzii	
Foarte nemulțumit/ă	5%	Foarte nemulțumit/ă	11%	Foarte nemulțumit/ă	41%	Foarte nemulțumit/ă	15%
Nemulțumit/ă	24%	Nemulțumit/ă	12%	Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	12%
Neutru	24%	Neutru	21%	Neutru	24%	Neutru	19%
Mulțumit/ă	14%	Mulțumit/ă	27%	Mulțumit/ă	6%	Mulțumit/ă	35%
		Foarte mulțumit/ă	5%	Foarte mulțumit/ă	12%	Foarte mulțumit/ă	8%
Centrul Istoric		Leoni		Subcetate		Vișoara	
Foarte nemulțumit/ă	10%	Foarte nemulțumit/ă	33%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	8%
Nemulțumit/ă	10%	Mulțumit/ă	67%	Nemulțumit/ă	20%	Nemulțumit/ă	20%
Neutru	21%			Neutru	26%	Neutru	19%

UNIUNEA EUROPEANĂ

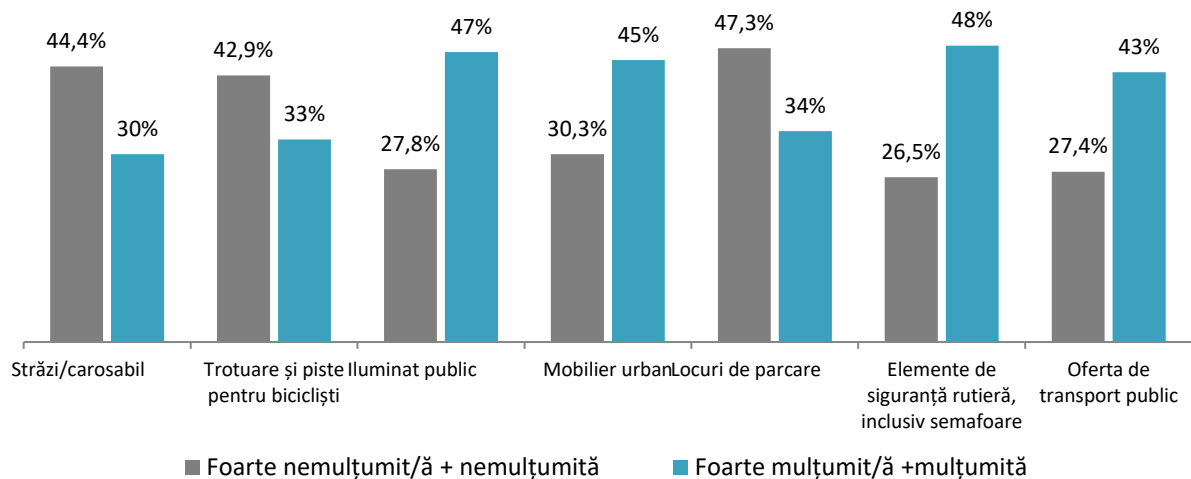
Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!Instrumente Structurale
2014-2020

Mulțumit/ă	19%			Mulțumit/ă	22%	Mulțumit/ă	34%
Foarte mulțumit/ă	3%			Foarte mulțumit/ă	4%	Foarte mulțumit/ă	3%
Decebal&Gării		Petre Ispirescu		Ștefan cel Mare		Altele	
Foarte nemulțumit/ă	7%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Foarte nemulțumit/ă	9%	Neutru	50,0%
Nemulțumit/ă	18%	Nemulțumit/ă	15%	Nemulțumit/ă	17%	Mulțumit/ă	50,0%
Neutru	30%	Neutru	24%	Neutru	13%		
Mulțumit/ă	12%	Mulțumit/ă	21%	Mulțumit/ă	26%		
Foarte mulțumit/ă	3%	Foarte mulțumit/ă	6%	Foarte mulțumit/ă	3%		
Dedeman		Sărata		Unirea		Locuitori din afara municipiului	
Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	42%	Foarte nemulțumit/ă	6%	Foarte nemulțumit/ă	11%
Nemulțumit/ă	8%	Nemulțumit/ă	25%	Nemulțumit/ă	20%	Nemulțumit/ă	22%
Neutru	23%	Neutru	17%	Neutru	22%	Neutru	11%
Mulțumit/ă	31%	Foarte mulțumit/ă	8%	Mulțumit/ă	23%		
				Foarte mulțumit/ă	2%		
Ghinda		Sigmir		Valea Budacului			
Foarte nemulțumit/ă	21%	Foarte nemulțumit/ă	15%	Foarte nemulțumit/ă	5%		
Nemulțumit/ă	29%	Nemulțumit/ă	21%	Nemulțumit/ă	16%		
Neutru	18%	Neutru	27%	Neutru	21%		
Mulțumit/ă	9%	Mulțumit/ă	15%	Mulțumit/ă	24%		
Foarte mulțumit/ă	15%	Foarte mulțumit/ă	9%	Foarte mulțumit/ă	5%		

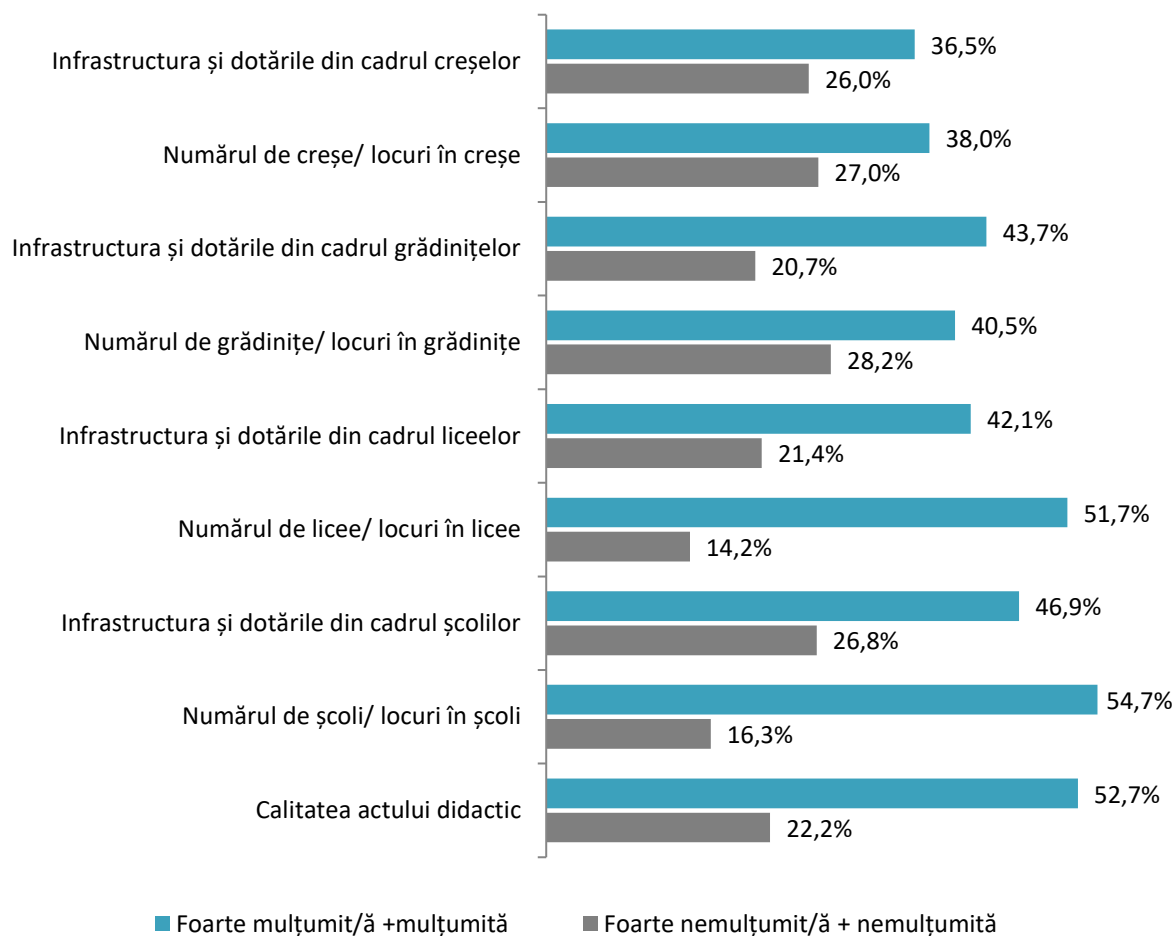
ÎNTREBAREA 12 - CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA?

În cadrul acestei întrebări se observă un nivel de mulțumire mediu față de infrastructura de transport din municipiul Bistrița. Respondenții sunt mulțumiți și foarte mulțumiți în proporții cuprinse între 30,3% și 47,7% de aspectele ce țin de infrastructura de transport. Elementele cele mai satisfăcătoare, despre care cele mai multe persoane susțin că sunt mulțumite sau foarte mulțumite sunt elementele de siguranță rutieră, inclusiv semafoare (47,7%), iluminatul public (46,7%) și mobilierul urban (45,4%). Elementele raportat la care mai puțin de 45% dintre respondenți sunt mulțumiți și foarte mulțumiți sunt în următoarea ordine: oferta de transport public (43,5%), locurile de parcare (34,0%), trotuarele și pistele pentru bicicliști (32,6%) și străzile și carosabilul (30,3%). De asemenea, unii respondenți nu cunosc aceste aspecte, nu doresc să ofere un răspuns sau sunt neutri.

ÎNTREBAREA 13 - DACĂ UTILIZAȚI/AȚI UTILIZAT SERVICIILE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, BAZAT PE EXPERIENȚA DUMNEAVOASTRĂ DIRECTĂ SAU CA PĂRINTE, CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE

Numărul de școli și locuri în școli, calitatea actului didactic și numărul de licee/ locuri în licee reprezintă aspectele cele mai satisfăcătoare referitoare la sistemul de învățământ din municipiul Bistrița. Peste 50% dintre respondenți de declară mulțumiți și foarte mulțumiți de acestea. Gradul cel mai mare de nemulțumire (nemulțumit și foarte nemulțumit) este manifestat față de numărul de grădinițe/locuri în grădinițe (28,2% dintre respondenți), numărul de creșe/ locuri în creșe (27,0% dintre respondenți), infrastructura și dotările din cadrul școlilor (26,8% dintre respondenți) și infrastructura și dotările din cadrul creșelor (26,0% dintre respondenți). Restul respondenților pe lângă cei care se declară mulțumiți sau nemulțumiți de aspectele date sunt neutri, nu cunosc acest aspecte sau nu doresc să ofere un răspuns.

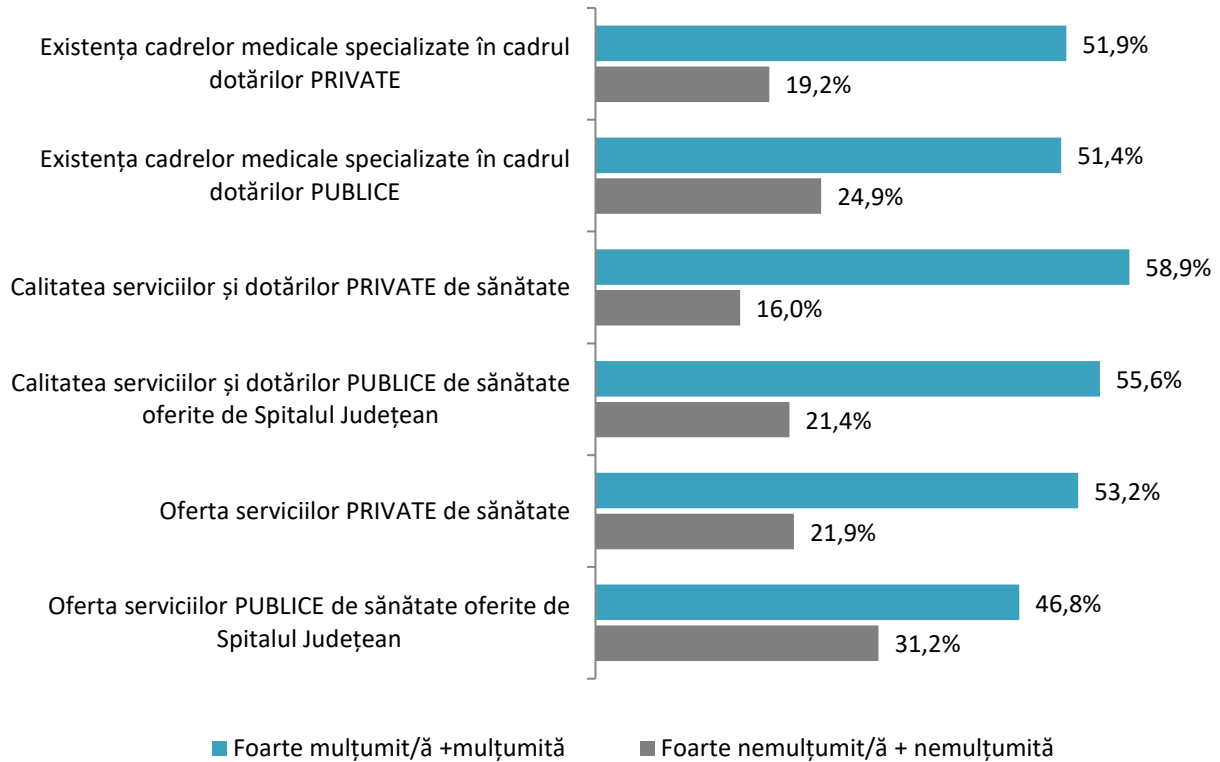

ÎNTREBAREA 14 - DACĂ UTILIZAȚI/AȚI UTILIZAT SERVICIILE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA, BAZAT PE EXPERIENȚA DUMNEAVOASTRĂ DIRECTĂ, CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE URMĂTOARELE:

În urma rezultatelor prezente în figura de mai jos, se observă un grad general de mulțumire față de infrastructura privată de sănătate puțin mai ridicat (media de 54,7% pentru cele 3 elemente private), comparativ cu gradul de mulțumire al respondenților în raport cu infrastructura publică de sănătate (media de 51,3% pentru cele 3 elemente publice). Totuși, peste 50% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți în raport cu aspectele date, cu excepția ofertei serviciilor publice de sănătate oferite de Spitalul Județean unde doar 46,8% dintre respondenți se declară astfel.

Cele mai apreciate componente ale sistemului de sănătate sunt calitatea serviciilor și dotărilor PRIVATE de sănătate (58,9% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți), calitatea serviciilor și dotărilor PUBLICE de sănătate oferite de Spitalul Județean (55,6% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți) și oferta serviciilor PRIVATE de sănătate (53,2% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți).

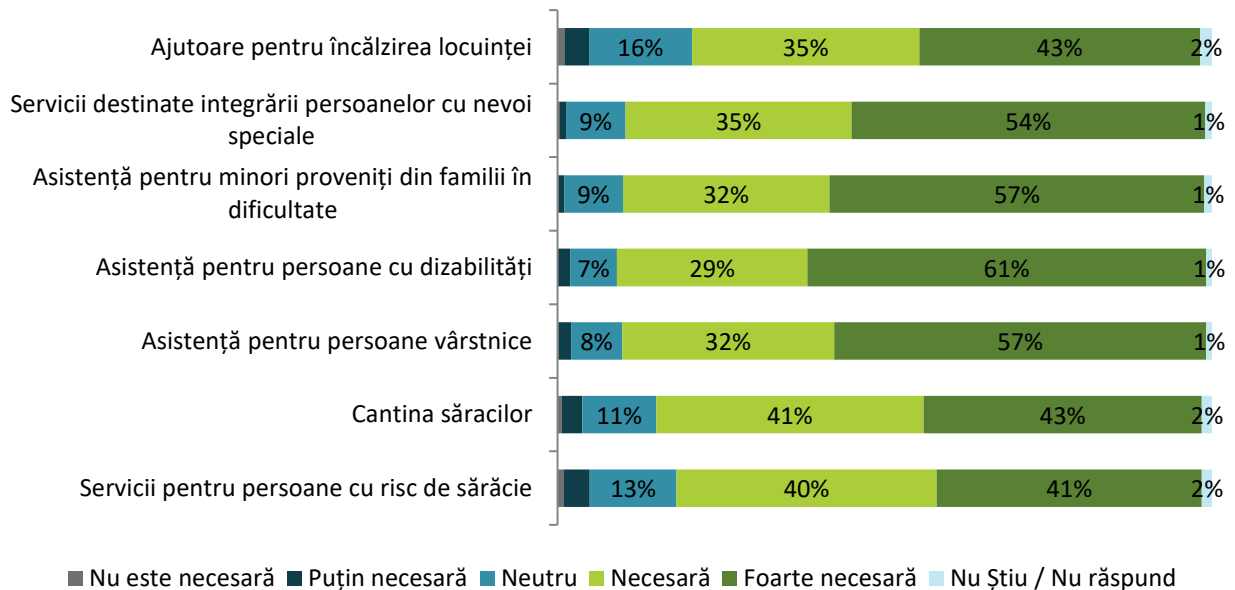
În figura următoare sunt prezentate rezultatele respondenților în raport cu opțiunile de mulțumire sau nemulțumire, iar pe lângă aceștia, o parte dintre respondenți susțin faptul că nu cunosc aceste aspecte, nu doresc să răspundă sau sunt neutri.

ÎNTREBAREA 15- CÂT DE NECESARE CONSIDERAȚI CĂ SUNT URMĂTOARELE SERVICII SOCIALE:

Această întrebare are în vedere opinia respondenților privind necesitatea serviciilor sociale. **În general serviciile de asistență socială sunt considerate necesare și foarte necesare, toate serviciile depășind pragul de 78% dintre respondenți care consideră acest lucru.** Din datele furnizate de către respondenți și raportat la nivelul de necesitate al acestora, serviciile sociale au fost ierarhizate în următorul fel în funcție de nivelul de necesitate:

Asistență pentru persoane cu dizabilități	• 90,0% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Asistență pentru persoane vârstnice	• 89,2% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Asistență pentru minori proveniți din familii în dificultate	• 88,8% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Servicii destinate integrării persoanelor cu nevoi speciale	• 88,6% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Cantina săracilor	• 83,4% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Servicii pentru persoane cu risc de sărăcie	• 80,3% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar
Ajutoare pentru încălzirea locuinței	• 77,6% dintre respondenți consideră acest serviciu social ca fiind necesar și foarte necesar

ÎNTREBAREA 16- DACĂ CONSIDERAȚI CĂ SUNT NECESARE ȘI ALTE TIPURI DE SERVICII SOCIALE, VĂ RUGĂM SĂ DETALIAȚI:

Alte tipuri de servicii sociale necesare, amintite de către respondenți sunt următoarele:

- After school-uri susținute din bugetul local;
- Ajutoare pentru energie electrică;

- Servicii educaționale pentru copii cu nevoi speciale;
- Ajutor pentru integrarea persoanelor fără loc de muncă, cursuri de recalificare profesională;
- Ajutor pentru persoanele cu incapacitatea de deplasare;
- Asistență la domiciliu pentru persoanele vârstnice;
- Asistențe pentru persoanele cu dependențe;
- Burse sociale pentru copiii proveniți din familii defavorizate;
- Servicii gratuite de psihologie specială pentru copii;
- Case de tip familial cu facilități de adopții, centre de zi;
- Cluburi pentru pensionari;
- Centre de reabilitare pentru copii cu probleme de sănătate;
- Servicii destinate mamelor singure sau situațiilor de abuzuri domestice în familie.

ÎNTREBAREA 17- CÂT DE MULȚUMIT/Ă SUNTEȚI DE OFERTA PENTRU PETRECEREA TIMPULUI LIBER DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA?

Cinematografele, bibliotecile și muzeele reprezintă cele mai satisfăcătoare repere de petrecere a timpului liber în municipiul Bistrița. Din această perspectivă, respondenții, sunt în cea mai mare măsură mulțumiți și foarte mulțumiți (proportii de peste 45%) în privința următoarelor aspecte:

- **Cinematografe** (56,7% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Biblioteci** (55,6% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Muzee** (53,8% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Săli și terenuri de sport** (47,6% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Parcuri și grădini publice** (45,4% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți).
- Aspectele în raport cu care o pondere mai scăzută dintre respondenți sunt mulțumiți și foarte mulțumiți (în proporții de sub 45%) sunt următoarele:
- **Ștranduri/bazine de înot** (40,5% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Evenimente culturale și artistice** (39,9% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Locuri de joacă pentru copii** (39,0% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Zone de agrement** (37,6% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Concerte** (36,5% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Teatre** (33,4% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți);
- **Patinoare** (30,4% dintre respondenți se declara mulțumiți și foarte mulțumiți).

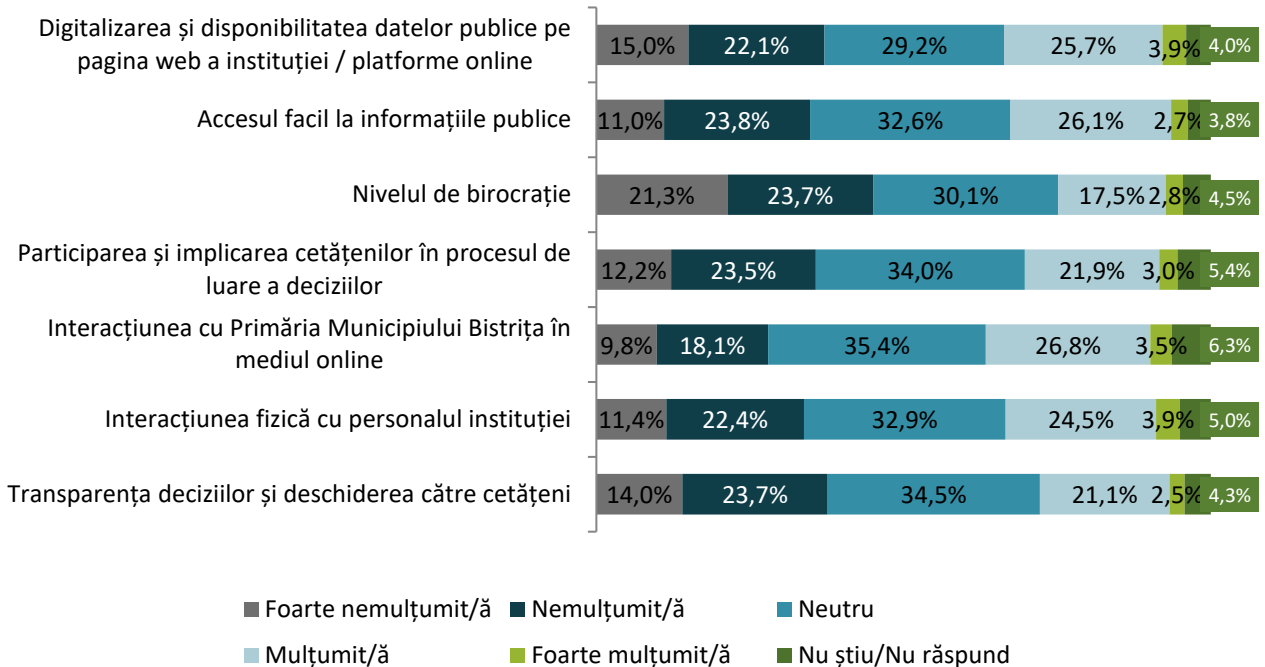
- 1. Cinematografe
- 2. Biblioteci
- 3. Muzeu
- 4. Săli și terenuri de sport
- 5. Parcuri și grădini publice
- 6. Ștranduri/bazine de înot
- 7. Evenimente culturale și artistice
- 8. Locuri de joacă pentru copii
- 9. Zone de agrement
- 10. Concerte
- 11. Teatre
- 12. Patinoare

ÎNTREBAREA 18- CUM AȚI EVALUA URMĂTOARELE ASPECTE PRIVIND INTERACȚIUNEA CU PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Sub 30,3% dintre locuitorii care participă în cadrul prezentului sondaj se declară mulțumiți și foarte mulțumiți de diferitele modalități de interacțiune cu Primăria Municipiului Bistrița. Informațiile furnizate de către aceștia surprind atât aspectele cele mai satisfăcătoare referitoare la interacțiunea cu Primăria Municipiului Bistrița, cât și cele mai puțin satisfăcătoare și care necesită îmbunătățiri. În acest sens, din perspectiva nivelului de mulțumire, s-a evidențiat următoarea ierarhizare:

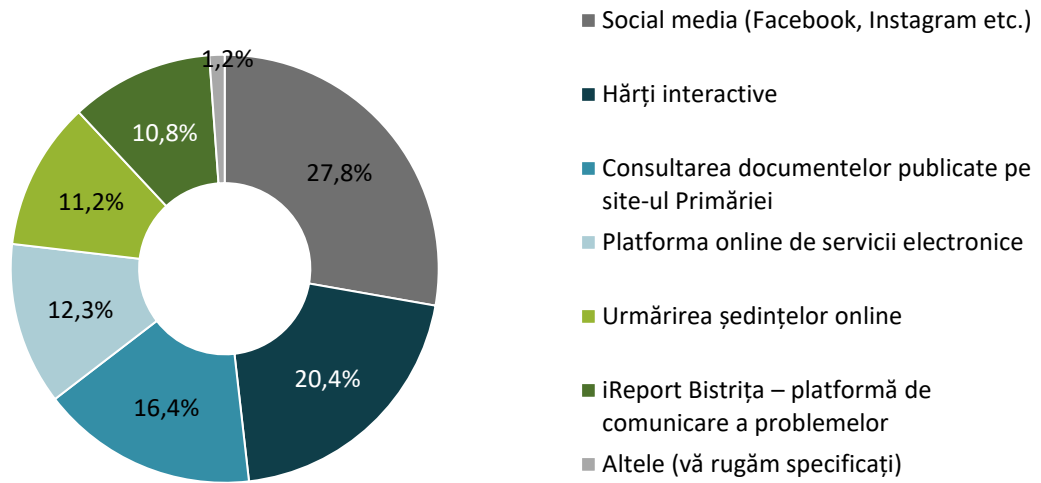
1. Interacțiunea cu Primăria Municipiului Bistrița în mediul online (30,3% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
2. Digitalizarea și disponibilitatea datelor publice pe pagina web a instituției / platforme online (29,6% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
3. Accesul facil la informațiile publice (28,8% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
4. Interacțiunea fizică cu personalul instituției (28,3% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
5. Participarea și implicarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor (24,8% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);

6. Transparența deciziilor și deschiderea către cetățeni (23,5% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți);
7. Nivelul de birocrație (20,3% dintre respondenți se declară mulțumiți și foarte mulțumiți).

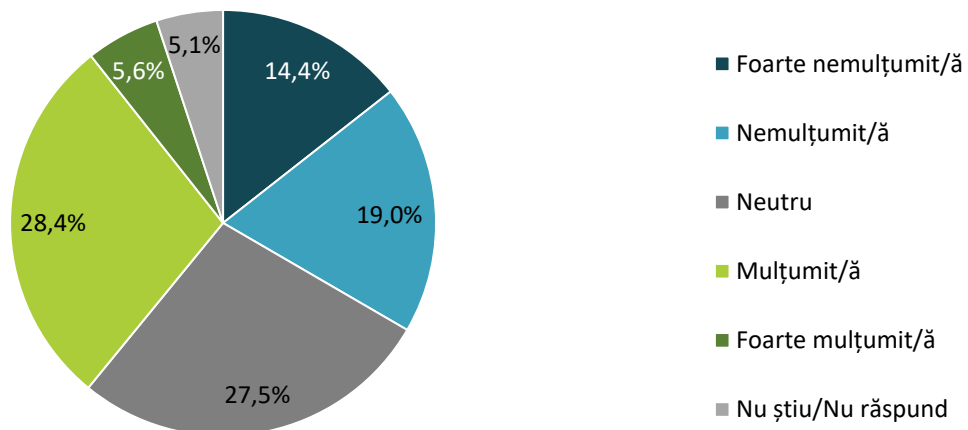
ÎNTREBAREA 19 - CARE DINTRE SERVICIILE DIGITALE/ONLINE ALE PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRITĂ LE UTILIZAȚI ÎN MOD FRECVENT?

Serviciile digitale sau online ale Primăriei Municipiului Bistrița cel mai frecvent utilizate sunt paginile de social media precum Facebook, Instagram și hărțile interactive. Peste 20% (27,7% social media; 20,4% hărțile interactive) dintre respondenți susțin acest lucru. Serviciile digitale/ online ale Primăriei Municipiului Bistrița utilizate în mod frecvent de către mai puțin de 20% dintre respondenți sunt în ordine, de la cele mai des utilizate, la cele mai puțin utilizate următoarele: consultarea documentelor publicate pe site-ul Primăriei (16,4% dintre respondenți), utilizarea platformei online de servicii electronice (12,3% dintre respondenți), urmărirea ședințelor online (11,2% dintre respondenți) și utilizarea iReport Bistrița, platformă dedicată comunicării problemelor (10,8% dintre respondenți). Pe lângă acestea, alți respondenți mai menționează faptul că utilizează newsletter-ul electronic pentru a primi informații, iar alte persoane mai informează din presă.

ÎNTREBAREA 20- CÂT DE MULȚUMIT/-Ă SUNTEȚI DE SERVICIILE DIGITALE/ONLINE OFERITE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Numărul respondenților care sunt mulțumiți de serviciile digitale și online oferite de Primăria Municipiului Bistrița este aproape egal cu cel al respondenților care nu sunt mulțumiți de acest aspect. Peste 30% dintre respondenți, mai exact 34% dintre aceștia se declară mulțumiți (foarte mulțumiți 5,6% și mulțumiți 28,4%) în raport cu serviciile digitale și online pe care Primăria Municipiului Bistrița le pune la dispoziție. O mare parte, aproape 1/3 din totalul acestora, respectiv 28,4% sunt neutri din acest punct de vedere, iar respondenții care se declară nemulțumiți sau foarte nemulțumiți reprezintă o pondere de 33,4% din totalul acestora.

ÎNTREBAREA 21- CE INSTRUMENTE CREDEȚI CĂ AR TREBUI PRIORITIZATE ÎN DOMENIUL DIGITALIZĂRII ÎN PERIOADA 2021-2030 (DE EXEMPLU: PLATFORME, APLICAȚII, ETC.)?

Incorporarea a cât mai multe informații, instrumente și măsuri în mediul digital sunt considerate necesare cu scopul de a eficientiza diferite procese, cu scopul de a informa cetățenii într-un mod cât mai la îndemână și cu scopul de a ușura procesele care la momentul actual se pot realiza doar fizic și care au

la bază un nivel ridicat de birocrație. Din perspectiva digitalizării, respondenții sugerează următoarele instrumente pentru a fi prioritizate în perioada 2021-2030:

- **Realizarea unor aplicații și platforme care să cuprindă:** spitalele și centrele medicale din municipiul Bistrița, diverse informații utile raportate la municipiu, obiectivele importante din zonă și principalele atracții turistice, registrul verde online, registrul monumentelor istorice cu informații culturale și geolocalizare, aplicație care să cuprindă cadastrul verde și alte informații spațiale cu posibilitatea descărcării datelor sau acces WMS/WFS, promovarea produselor din piețele agroalimentare, informații în raport cu gestiunea deșeurilor, serviciile sociale din municipiu, posibilitatea de achiziționare a tichetelor de parcare;
- **Digitalizarea panourilor de afișare** a informațiilor în stațiile de autobuz;
- **Chatbot** și platforme și aplicații care permit interacționarea eficientă și rapidă între cetățean și serviciile publice;
- **Sisteme de colectare a datelor** între diversele direcții ale Primăriei;
- **Realizarea și îmbunătățirea tuturor sistemelor** referitoare la depunerea, solicitarea și eliberarea documentelor online, inclusiv semnătura digitală, precum și orice interacțiune între cetățean și administrația publică să poată fi realizată online;
- **Aprofundarea procesului de informare a cetățenilor** prin publicarea frecventă a tuturor informațiilor de interes, proiectelor, strategiilor, etc.;
- **Internet gratuit** în zonele de interes din oraș.

Printre sugestiile cetățenilor, aceștia evidențiază importanța ridicată în ceea ce privește un acces facil, cât mai încorporat și simplificat al utilizării instrumentelor digitale pentru a putea fi înțelese și folosite de către majoritatea cetățenilor. Așadar, orice proces raportat la potențialele noi măsuri de digitalizare sau la îmbunătățirea celor deja existente este necesar să fie realizat ținându-se cont de facilitarea accesului la acesta a unui public cât mai larg. Este amintită de asemenea și importanța promovării instrumentelor digitale deja existente.

ÎNTREBAREA 22- CARE CONSIDERAȚI CĂ SUNT CELE MAI IMPORTANTE ASPECTE POZITIVE ALE MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Caracteristicile municipiului Bistrița pe care cetățenii le punctează ca fiind cele mai importante aspecte pozitive ale acestuia sunt prezentate în figura de mai jos. Astfel, aceștia se raportează în special la oportunitățile și elementele de petrecere a timpului liber și agrement precum parcurile, centrul orașului, zonele verzi, zonele istorice și arhitectura dar și la specificul de oraș de dimensiune medie prin siguranța pe care o oferă și prin particularitatea de oraș liniștit și cu un nivel scăzut de poluare. Pe lângă acestea, respondenții mai susțin ca aspecte pozitive potențialul pe care municipiul îl are, oportunitățile care derivă din acestea, dar și desfășurarea proceselor de modernizare și reabilitare. Serviciile de sănătate, dar și locurile de muncă disponibile reprezintă în continuare, din perspectiva locuitorilor, alte aspecte pozitive de care municipiul dispune.

Istoria ^{Procesele de reabilitare} Parcurile
Curățenia
Potențialul ^{Locuri de muncă} Infrastructura
Oraș liniștit
^{Arhitectura}
Aer curat, lipsă poluare
^{Procesele de modernizare} Spațiile verzi
^{Serviciile de sănătate}
Siguranța ^{Oportunități} Centrul

ÎNTREBAREA 23 - CARE CONSIDERAȚI CĂ SUNT CELE MAI IMPORTANTE 3 PROBLEME ALE MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Problemele municipiului Bistrița semnalate de către respondenți sunt prezentate în figura de mai jos. Printre problemele menționate de către aceștia, o mare parte fac referire la mobilitatea urbană, respectiv la infrastructura la care aceasta se raportează. În acest sens, respondenții consideră faptul că parcurile disponibile la momentul actual sunt insuficiente, iar aglomerația din trafic se află la un nivel la care produce nemulțumire pentru participanți. Pe lângă acestea, mai este amintită problematica infrastructurii de transport deficitară, precum și nevoia realizării centurii ocolitoare, nevoia dezvoltării unor piste pentru biciclete și îmbunătățirea sistemului de transport în comun. Mai mult, rețeaua de utilități este considerată ca fiind deficitară, precum și sistemul de iluminat public și sistemul de management al deșeurilor. Alte aspecte ce prezintă nevoie de intervenție sunt exploatarea inefficientă și insuficientă a turismului, starea

clădirilor cu nevoie de reabilitare, precum și inexistența unui teatru. Din perspectiva infrastructurii de învățământ, o parte dintre respondenți mai amintesc problematica locurilor insuficiente în creșe.

Starea infrastructurii de transport
Clădiri nereabilitate
Rețea de utilități deficitară
Locuri insuficiente în creșe
Iluminatul public
Nevoia centurii ocolitoare
Parcări insuficiente
Transportul în comun
Gestionarea deșeurilor
Lipsa pistelor pentru biciclete
Lipsa exploatării turismului
Traficul/aglomerația

ÎNTREBAREA 24 - CARE CONSIDERAȚI CĂ SUNT CELE MAI IMPORTANTE MĂSURI PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A COMUNITĂȚII DUMNEAVOASTRĂ ÎN PERIOADA 2021-2030? VĂ RUGĂM SĂ ACORDAȚI O NOTĂ DE LA 1 (CEL MAI PUȚIN IMPORTANT) LA 5 (CEL MAI IMPORTANT), PENTRU URMĂTOARELE CRITERII:

Cea mai importantă măsură pentru dezvoltarea durabilă a comunității în perioada 2021- 2030 este considerată ca fiind crearea de locuri de muncă. Măsura care prezintă cel mai scăzut nivel de importanță este considerată ca fiind construirea unor spații culturale ca de exemplu de exemplu construirea unui centru de conferințe și spectacole. Raportat la notele acordate de către cetățeni cu referire la măsurile pentru dezvoltarea durabilă a comunității în perioada 2021-2030, de la cele mai importante, la cele mai puțin importante potențiale măsuri, acestea au fost ierarhizate în următorul fel:

4,13	• Crearea de locuri de muncă în municipiu
4,10	• Extinderea rețelilor de utilități publice (apă-canal, gaz, rețele electrice)
4,09	• Reabilitarea și modernizarea spațiilor publice și a spațiilor dintre blocuri
4,07	• Reabilitarea și modernizarea spațiilor verzi
4,04	• Îmbunătățirea planificării și controlului asupra noilor dezvoltări imobiliare
3,98	• Modernizarea infrastructurii de sănătate (spitale, policlinici)
3,97	• Construcția de noi unități de învățământ (creșe, grădinițe, școli, licee) și modernizarea celor existente
3,97	• Modernizarea/extinderea iluminatului public
3,95	• Dezvoltarea ofertei de activități de agrement
3,94	• Modernizarea infrastructurii de servicii sociale (centre pentru îngrijirea copiilor, seniorilor, persoanelor defavorizate etc)
3,92	• Reabilitarea monumentelor istorice și a clădirilor valoroase din centrul orașului
3,88	• Dezvoltarea ofertei de activități culturale
3,87	• Introducerea unor linii de transport pentru elevi
3,86	• Dezvoltarea ofertei de activități sportive
3,68	• Extinderea sistemului de transport public
3,64	• Construcția de noi trasee de piste pentru bicicliști și alei pietonale, precum și modernizarea celor existente
3,62	• Îmbunătățirea sistemului de transport public
3,61	• Construirea unor noi spații culturale (de exemplu: construirea unui centru de conferințe și spectacole)

Totuși, este de remarcat faptul că toate elementele date au obținut în urma notelor acordate de către respondenți o medie de peste 3,6 din 5, astfel, aceștia acordă o importanță ridicată pentru fiecare dintre acestea, fapt care pune în evidență necesitatea și nivelul ridicat de îmbunătățire pe care odată puse în practică, măsurile le-ar aduce comunității din municipiul Bistrița.

ÎNTREBAREA 25- DACĂ AȚI CONSIDERAT NECESARĂ EXTINDEREA SERVICIILOR/ INFRASTRUCTURII CĂTRE ZONE NEDESERVITE, CARE SUNT ACESTE ZONE?

Se observă o nevoie ridicată de extindere a serviciilor și infrastructurii în special în zonele și cartierele periferice și în special în cartierele și pe străzile noi din municipiul Bistrița, iar acestea se referă în special la spațiile verzi, la starea drumurilor, la coșuri de gunoi și la rețelele de utilități. În acest sens, respondenții au menționat zonele cele mai deficitare din perspectiva serviciilor sau a infrastructurii și astfel, zonele în care este cea mai ridicată nevoie de intervenție din acest punct de vedere. S-au evidențiat următoarele zone, cartiere sau străzi:

- 1 Decembrie;
- Dealul Budacului;
- Livezile;
- Subcetate;
- Aerodrom;
- Dealul Cocos;
- Lucian Blaga;
- Tarpiului;

- Andrei Mureșanu;
- Dealul Dumitrei;
- Pădurea Codrișor;
- Unirea;
- Astrelor;
- Decebal;
- Pădurea Schullerwald;
- Valea Castailor;
- Bradului;
- Dedeman;
- Sărata;
- Valea Rusului;
- Budacului;
- Făget;
- Sigmir ;
- Vișoara;
- Compozitorilor;
- Ghinda;
- Slătinița;
- Zăvoaie;
- Copală;
- Henri Coandă;
- Soarelui;

ÎNTREBAREA 26- ÎN CAZUL ÎN CARE SUNTEȚI DE ACORD SĂ FIȚI CONTACTAT ȘI ÎN ALTE ETAPE ALE PROCESULUI DE REALIZARE A STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ, VĂ RUGĂM SĂ NE TRANSMITEȚI ADRESA DUMNEAVOASTRĂ DE E-MAIL ȘI/SAU NUMĂRUL DUMNEAVOASTRĂ DE TELEFON: *OFERIND ACESTE DATE DE CONTACT VĂ EXPRIMAȚI ACORDUL CA ACESTE SĂ FIE UTILIZATE STRICT ÎN SCOPUL PREZENTULUI PROIECT. ACESTE VOR FI PROTEJATE ÎN CONFORMITATE CU NORMELE GDPR ÎN VIGOARE

593 de email-uri și numere de telefon sunt furnizate de către respondenții care sunt de acord să fie contactați în alte etape ale procesului de realizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană.

ÎNTREBAREA 27- VĂ RUGĂM SĂ MENȚIONAȚI ORICE ALTE ASPECTE PE CARE LE CONSIDERAȚI RELEVANTE PRIVIND NEVOILE ȘI OPORTUNITĂȚILE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA:

Raportat la nevoile și oportunitățile de dezvoltare durabilă a municipiului Bistrița, respondenții au mai evidențiat următoarele aspecte:

1. **Dezvoltarea unui oraș atractiv economic;** Măsuri de atragere de noi investitori în vederea creării și diversificării locurilor de muncă, precum și facilitarea accesului agenților economici în parcul industrial; Dezvoltarea și sprijinirea școlilor de meserii; Dezvoltarea unor centre de inovare și cercetare; Sprijinirea și încurajarea universităților și a întreprinderilor pentru a deschide noi filiale în zonă; Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de start-upuri;
2. **Dezvoltarea unui oraș verde;** măsuri de încurajare a cetățenilor să utilizeze sisteme, utilaje, automobile și diferite practici favorabile mediului; Creșterea suprafețelor de spații verzi, plantarea de pomi, arbori, arbuști;
3. **Un oraș dezvoltat eficient, sigur și conectat;** actualizarea Planului Urbanistic General și supervizarea și reglementarea mai accentuată a construcțiilor noi, eficiența urbanismului; Amplasarea mai multor camere de supraveghere publice și a camerelor de supraveghere a traficului; Dezvoltarea transportului public; Semaforizarea trecerilor la nivel cu calea ferată; Dezvoltarea trotuarelor și a pistelor pentru biciclete; Reabilitarea și modernizarea drumurilor;
4. **Dezvoltarea unui oraș favorabil comunicării;** Consolidarea unui mecanism de consultare și colaborare între instituții și între instituții și cetățenii interesați pentru facilitarea unor procese coordonate și care să atingă nevoile și prioritățile reale de dezvoltare și adaptate fiecărei zone din municipiu; Prezentarea și promovarea oportunităților de accesare a finanțărilor pentru ONG-uri și instituții locale;
5. **Dezvoltarea zonelor pentru agrement și sport;** Dezvoltarea zonelor verzi; Reabilitarea și extinderea zonelor de recreere; Dezvoltarea zonelor dedicate sportului în aer liber;

Realizarea unui patinoar permanent; Diversificarea oportunităților de petrecere a timpului liber;

6. **Dezvoltarea unui oraș atractiv din punct de vedere turistic și cultural;** Organizarea evenimentelor de promovare și descoperire a istoriei, a monumentelor și a atracțiilor locale; Dezvoltarea și modernizarea centrului istoric; Măsuri de promovare a imaginii orașului; Realizarea unui teatru;
7. **Dezvoltarea unui oraș atractiv pentru tineri;**

12.3.2. ANALIZA RĂSPUNSURILOR DIN CADRUL CHESTIONARULUI DEDICAT MEDIULUI DE AFACERI DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA

Chestionarul a fost realizat în contextul activităților de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița, iar acest demers va oferi municipiului Bistrița suportul documentar necesar fundamentării procesului de planificare strategică aferent viitoarei perioade de programare și va contribui la o mai bună înțelegere a situației antreprenoriale.

Prin aplicarea chestionarului se urmărește o mai bună înțelegere a contextului antreprenorial local și a nevoilor companiilor și ale oamenilor de afaceri. Opiniile exprimate au rolul de a contribui la identificarea competențelor distinctive, a măsurilor dorite de către mediul de afaceri și la identificarea priorităților de dezvoltare ale municipiului pentru următoarea perioadă de finanțare.

Metodologie și informații generale

Chestionarul a fost creat pe baza unei analize preliminare a literaturii și a datelor disponibile, structura acestuia fiind împărțită în mai multe categorii:

- **Date generale și detalii despre companie**, în cadrul căreia respondenții au fost rugați să ofere informații despre aspecte precum data înființării companiei, numărul de angajați, cifra de afaceri, sectorul de activitate și estimări generale asupra perioadei următoare;
- **Mediul de afaceri local și perspectivele de dezvoltare ale municipiului Bistrița**, în cadrul căreia respondenții:
 - au fost rugați să identifice principalele avantaje și dezavantaje privind desfășurarea activității economice în municipiul Bistrița și privind oferta forței de muncă;
 - au fost rugați să aprecieze interacțiunea cu Primăria Municipiului Bistrița;
 - au fost rugați să își exprime părerea în legătură cu prioritățile de dezvoltare, direcții de acțiune, potențiale măsuri de sprijinire a activității/dezvoltării agenților economici existenți și/sau atragerea de noi agenți economici și alte aspecte relevante;
 - au fost rugați să își exprime opinia în legătură cu potențialele principale domenii de activitate economică ce ar putea reprezenta motoare de dezvoltare pe viitor.

Metodologia de distribuire a chestionarelor către reprezentanții mediului de afaceri și de colectare a răspunsurilor, realizată și aplicată în parteneriat cu Beneficiarul, a constat în următorii pași principali:

- Elaborarea chestionarului de către Consultant, în format Word și SurveyMonkey și aprobarea acestuia de către Beneficiar;
- Elaborarea materialului grafic de prezentare și a mesajelor și anunțurilor de promovare a chestionarului în mediul online (pe site-ul Primăriei Municipiului Bistrița și pe pagina de Facebook a Primăriei), precum și aprobarea acestora de către Beneficiar;
- Stabilirea modului de completare și transmitere a chestionarelor: metoda de completare a formularelor fiind atât online, utilizând platforma SurveyMonkey, cât și în format fizic;
- Stabilirea termenelor de completare și transmitere a chestionarelor destinate mediului de afaceri, urmând ca ulterior să fie trimise înștiințări periodice de completare pe măsură ce se apropie termenul limită;

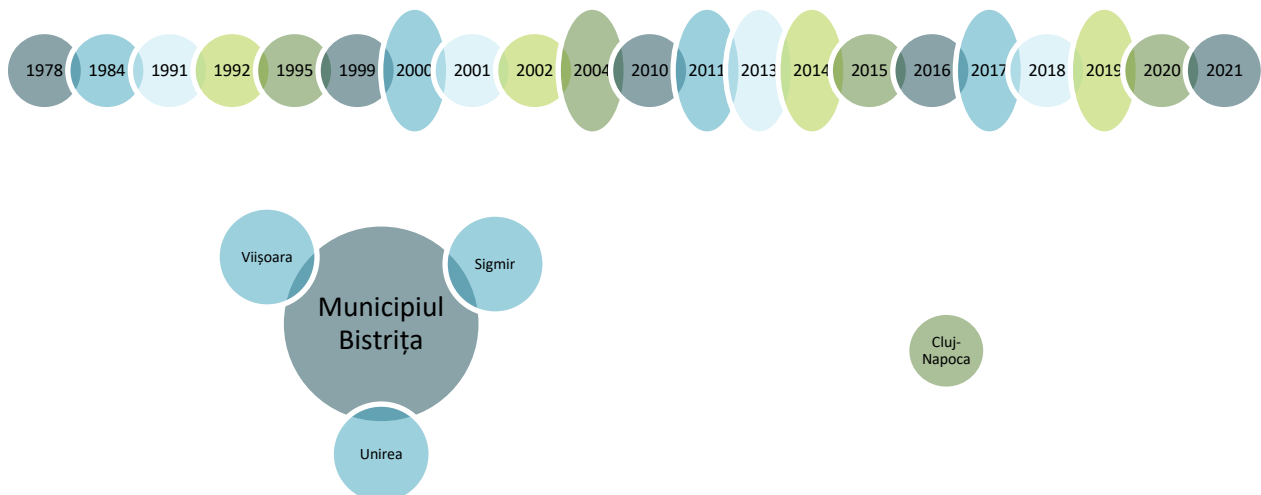
- Diseminarea chestionarului pentru reprezentanții mediului de afaceri, de către reprezentanții Beneficiarului, pe căile de comunicare stabilite anterior, colectarea chestionarelor completate în format online și fizic și prelucrarea și interpretarea răspunsurilor primite.

Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 115 zile (17 august- 10 decembrie 2021). La conturarea direcțiilor de orientare ale Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027, prin prisma chestionarului pentru mediul de afaceri, au participat 36 de reprezentanți ai mediului de afaceri.

Profilul companiilor participante la sondajul de opinie

ÎNTREBAREA 1- CARE ESTE ANUL ÎNCEPERII ACTIVITĂȚII ÎN BISTRIȚA (INCLUSIV SATELE GHINDA, SĂRATA, SIGMIR, SLĂTINIȚA, UNIREA ȘI VIIȘOARA) A COMPANIEI PE CARE O REPREZENTAȚI? ÎN CE LOCALITATE/ LOCALITĂȚI VĂ DESFĂȘURAȚI ACTIVITATEA?

Atât nevoile companiilor noi, la început de drum, cât și ale companiilor cu experiență în domeniu sunt expuse în cadrul prezentului proces. Cele mai multe dintre companiile reprezentate în cadrul acestui proces și-au început activitatea în perioada 2011-2020, respective 14, urmate apoi de companiile care și-au început activitatea înainte de anul 2001, respective 8, dar sunt prezente de asemenea și 6 companii înființate în perioada 2001-2011. Pe lângă acestea, participă și o companie cu activitatea recent inițiată, în anul 2021, așadar un start-up.

Totuși, există și reprezentanți ai mediului de afaceri care nu au oferit aceste informații. Prezentele date pun în evidență în cadrul chestionarului o manifestare a nevoilor și opiniilor atât de către companii vechi pe piață, cu experiență, cât și a celor nou deschise și la început de drum. Când despre zona de desfășurare a activității, majoritatea companiilor sunt prezente pe raza municipiului Bistrița sau în imediata apropiere (Viișoara, Sigmir, Unirea), plus o companie care este prezentă atât în municipiul Bistrița cât și în municipiul Cluj-Napoca.

ÎNTREBAREA 2- VĂ RUGĂM SĂ MENȚIONAȚI NUMĂRUL MEDIU DE ANGAJAȚI AI SOCIETĂȚII DUMNEAVOASTRĂ DIN ULTIMUL AN (IULIE 2020 - IULIE 2021)

În cadrul sondajului predomină respondenți ce reprezintă companii de tipul microîntreprinderilor. Marea majoritate a respondenților, respectiv 91,1% dintre aceștia, reprezintă microîntreprinderi, cu un număr de angajați între 0 și 9 (73,5%) și întreprinderi mici, între 10 și 49 de angajați (17,7%). Categoria care cuprinde companii cu 50-249 de angajați reprezintă 8,8% din totalul respondenților.

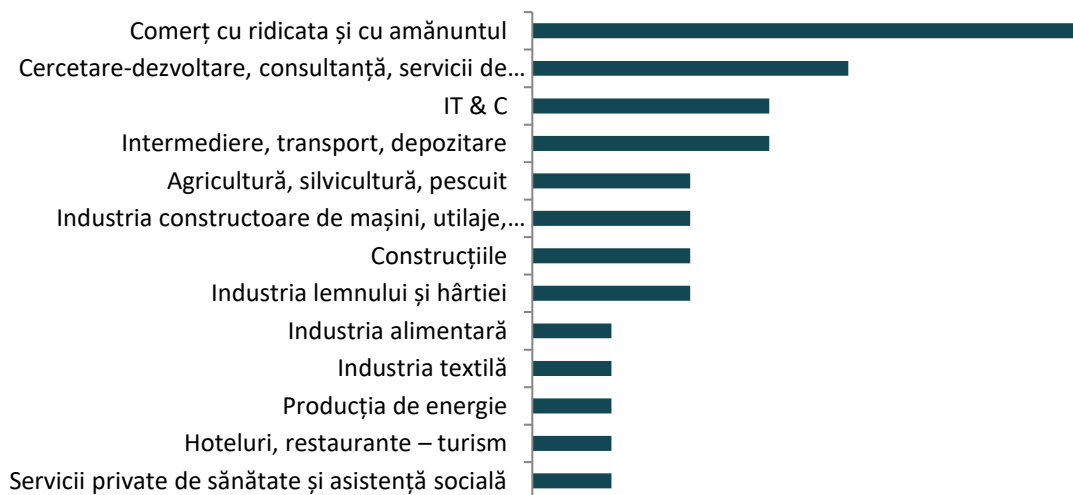

ÎNTREBAREA 3- CARE ESTE SECTORUL DUMNEAVOASTRĂ DE ACTIVITATE? VĂ RUGĂM SĂ ALEGEȚI DINTRE URMĂTOARELE VARIANTE:

Comerțul cu ridicata și cu amănuntul și cercetarea-dezvoltarea, consultanța, serviciile de marketing, publicitate și management sunt domeniile reprezentate de către cei mai mulți dintre respondenți. Conform graficului, circa 50% dintre companiile respondente își desfășoară activitatea în 4 domenii majoritare:

- Comerț cu ridicata și cu amănuntul (20,6% dintre respondenți);
- Cercetare-dezvoltare, consultanță, servicii de marketing, publicitate, management, etc. (11,8% dintre respondenți);
- IT & C (8,8% dintre respondenți);
- Intermediere, transport, depozitare (8,8% dintre respondenți);

Restul domeniilor sunt reprezentate de către sub 6% dintre respondenți fiecare, iar alți respondenți au mai subliniat domenii precum serviciile foto și serviciile de securitate.

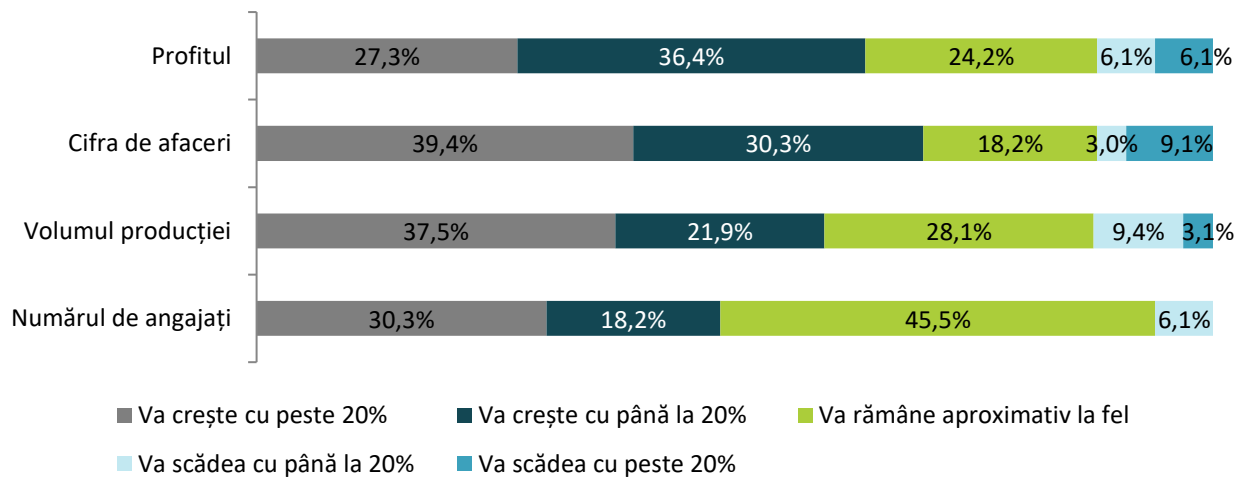
ÎNTREBAREA 4- ÎN URMĂTORII 5 ANI, ESTIMAȚI CĂ

Răspunsurile furnizate de către mediul de afaceri surprind o viziune pozitivă asupra următorilor 5 ani. Toate cele 4 elemente, respectiv numărul de angajați, volumul producției, cifra de afaceri și profitul prezintă estimări ce caracterizează o tendință ascendentă. Astfel, acestea sunt considerate în proporții

cuprinse între 48,5% și 69,7% dintre respondenți că vor urma o creștere în următorii 5 ani. Totuși, cifra de afaceri (69,7%) este elementul estimat de către cele mai multe persoane ca fiind caracterizat de o viitoare creștere (cu până la 20% și cu peste 20%) în următorii ani, urmat apoi de:

- profitul (63,6% dintre respondenți);
- volumul producției (59,4% dintre respondenți);
- numărul de angajați (48,5% dintre respondenți).

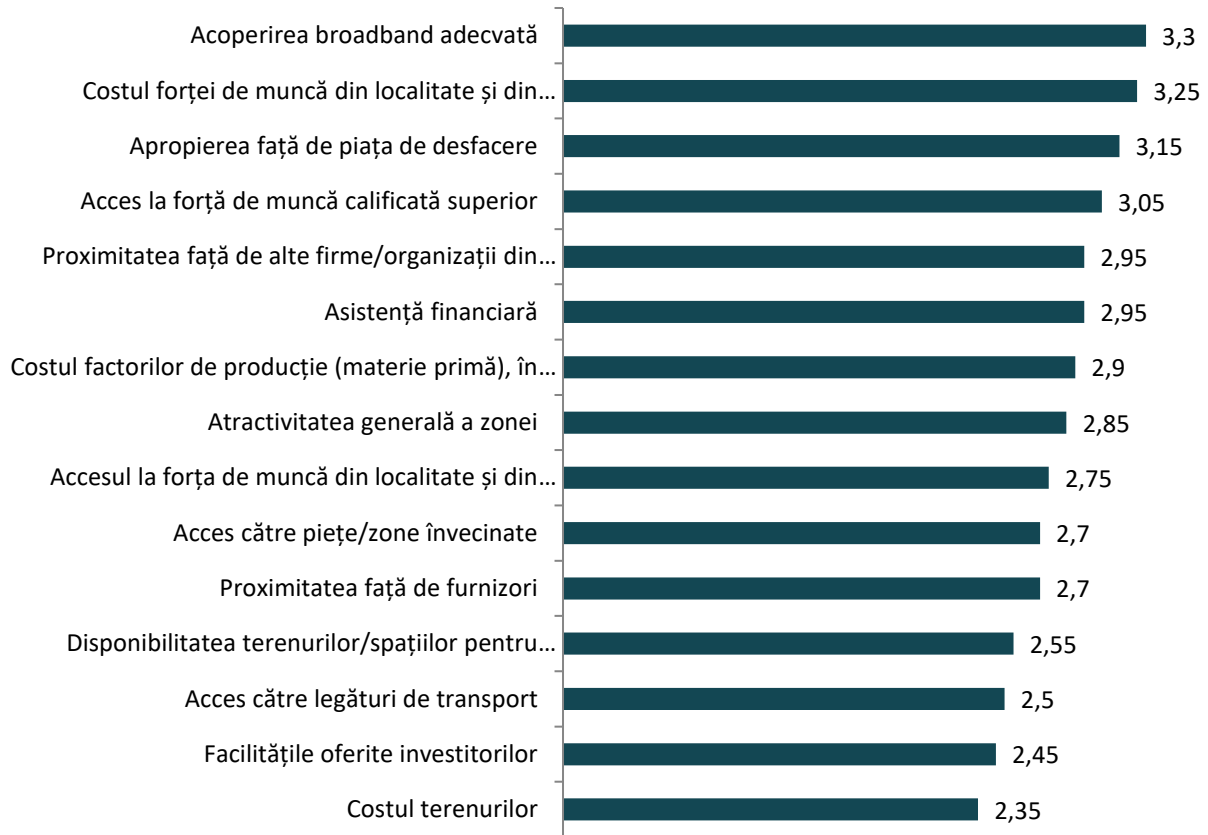
Sub 12,1% dintre respondenți consideră posibilitatea unei potențiale scăderi (cu până la 20% și cu peste 20%) în cadrul acestora. Elementul cu cel mai mare potențial de a rămâne constant este numărul de angajați, aproape jumătate dintre respondenți susținând acest lucru.

Mediul de afaceri local și perspectivele de dezvoltare ale municipiului Bistrița

ÎNTREBAREA 5- . CARE SUNT PRINCIPALELE AVANTAJE PE CARE LE AVEȚI DESFĂȘURÂND ACTIVITĂȚI ECONOMICE ÎN MUNICIPIUL BISTRITĂ? VĂ RUGĂM SĂ ACORDAȚI O NOTĂ DE LA 1 (FOARTE PUȚIN IMPORTANT) PÂNĂ LA 5 (FOARTE IMPORTANT) PENTRU URMĂTOARELE CRITERII

Acoperirea broadband adecvată, costul forței de muncă din localitate și din împrejurimi, apropierea față de piața de desfacere și accesul la forța de muncă calificată superior sunt principalele avantaje pe care reprezentanții mediului de afaceri le au desfășurând activități economice în municipiul Bistrița. Avantajele mai puțin semnificative din acest punct de vedere sunt costul terenurilor, facilitățile oferite investitorilor, accesul către legături de transport și disponibilitatea terenurilor și spațiilor pentru desfășurarea activităților.

ÎNTREBAREA 6- CARE SUNT PRINCIPALELE PROVOCĂRI PE CARE LE ÎNTÂMPINAȚI DESFĂȘURÂND ACTIVITĂȚI ECONOMICE ÎN MUNICIPIUL BISTRIȚA? VĂ RUGĂM SĂ ACORDAȚI O NOTĂ DE LA 1 (FOARTE PUȚIN IMPORTANT) PÂNĂ LA 5 (FOARTE IMPORTANT) PENTRU URMĂTOARELE CRITERII

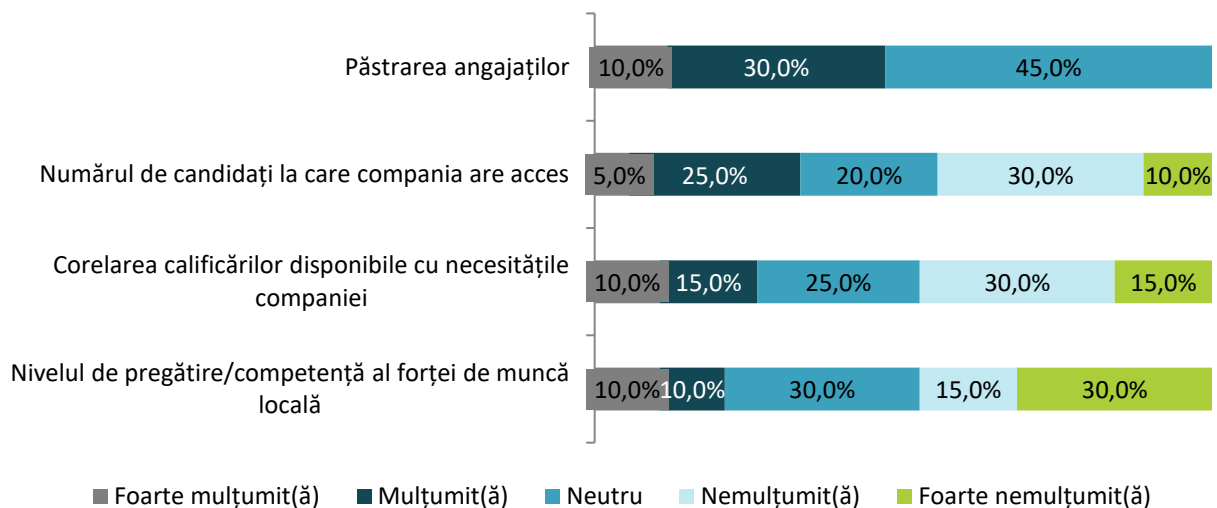
Birocrația excesivă din sectorul public este principala provocare cu care mediul de afaceri din municipiul Bistrița se confruntă. Raportat la nivelul în care aspectele prezentate în figura de mai jos reprezintă provocări pentru mediul de afaceri din municipiul Bistrița, se remarcă în special următoarele: birocrația excesivă din sectorul public, infrastructura de transport deficitară, impozitele și taxele locale și calitatea

vieții. În secțiunea destinată comentariilor s-a pus accentul pe lipsa unei autostrăzi care să deservească zona municipiului Bistrița.

1.	• Birocrația excesivă din sectorul public
2.	• Infrastructura de transport deficitară
3.	• Impozitele și taxele locale
4.	• Calitatea vieții
5.	• Deservirea deficitară cu utilități publice
6.	• Disponibilitatea forței de muncă
7.	• Creșterea salariului mediu
8.	• Deficitul de terenuri și spații de birouri

ÎNTREBAREA 7- CUM APRECIĂȚI FORȚA DE MUNCĂ LA CARE AVEȚI ACCES ÎN MUNICIPIU?

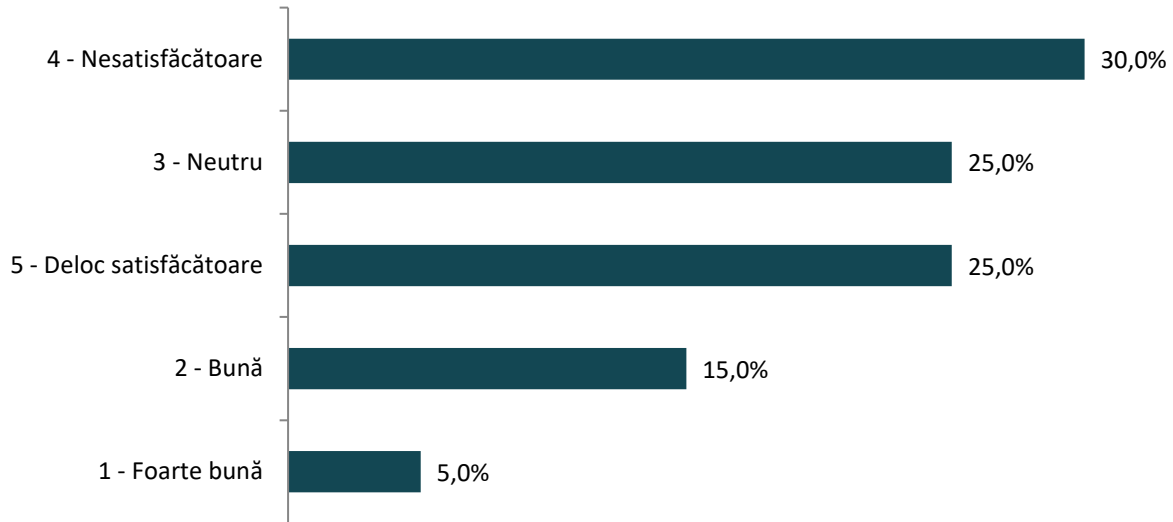
Numărul angajatorilor care se raportează cu nemulțumire la aspectele caracteristice forței de muncă este mai ridicat, comparativ cu numărul angajatorilor care se raportează cu mulțumire la acestea. Capacitatea de păstrare a angajaților reprezintă aspectul cel mai satisfăcător din perspectiva forței de muncă, astfel, angajatorii sunt **mulțumiți și foarte mulțumiți** de acest aspect în proporții de 40%. Tot aceștia sunt în cea mai mare măsură **nemulțumiți și foarte nemulțumiți** de corelarea calificărilor disponibile cu necesitățile companiei (45%) și de nivelul de pregătire/competențe al forței de muncă locală (45%).

ÎNTREBAREA 8- CUM APRECIĂȚI COLABORAREA COMPANIEI DUMNEAVOASTRĂ CU PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA ȘI SERVICIILE PUBLICE DIN SUBORDINEA CONSILIULUI LOCAL AL MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

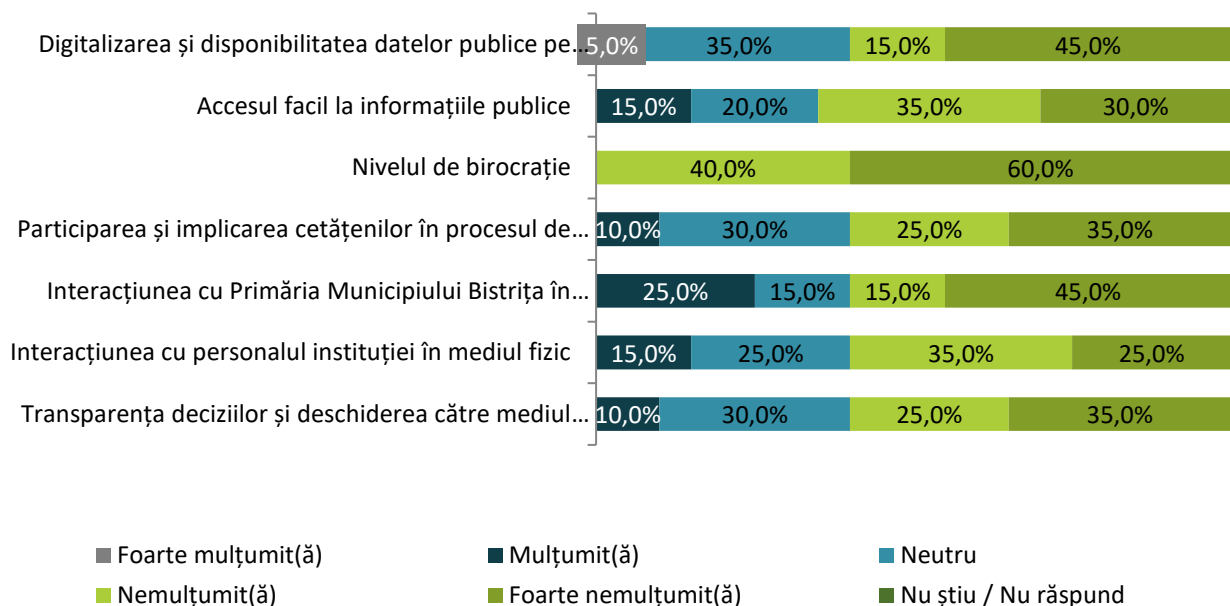
O mică parte (20%) dintre respondenți consideră colaborarea dintre mediul de afaceri și Primăria Municipiului Bistrița și serviciile locale din subordinea Consiliului Local al Municipiului Bistrița ca fiind

una bună și foarte bună. Astfel, puțin peste jumătate dintre reprezentanții mediului de afaceri participanți în cadrul prezentului proces nu sunt mulțumiți de colaborarea pe care o realizează cu acestea.

ÎNTREBAREA 9- CUM AȚI EVALUA URMĂTOARELE ASPECTE PRIVIND INTERACȚIUNEA CU PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA ȘI SERVICIILE PUBLICE DIN SUBORDINEA CONSILIULUI LOCAL AL MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Mai mult de jumătate dintre respondenți evaluează negativ aspectele prezentate în figura de mai jos privind interacțiunea cu Primăria Municipiului Bistrița și serviciile publice din subordinea Consiliului Local al Municipiului Bistrița. În acest context, nivelul de birocrație este principalul aspect ce creează nemulțumire în rândul a 100% dintre respondenți, urmat apoi de accesul facil la informațiile publice (65% dintre respondenți).

ÎNTREBAREA 10- CE MĂSURI DE DIGITALIZARE CONSIDERAȚI NECESAR A FI IMPLEMENTATE DE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN RELAȚIA CU MEDIUL DE AFACERI?

În scopul unui proces simplificat și eficient în relația cu mediul de afaceri, reprezentanții acestuia consideră necesară implementarea de către Primăria Municipiului Bistrița a soluțiilor care au ca scop sau vizează:

- Facilitarea accesului la departamentele primăriei și facilitarea eliberărilor de documente într-un timp mai favorabil;
- Digitalizarea tuturor serviciilor: depunerea și eliberarea documentelor, realizarea plăților, centralizarea furnizorilor de servicii esențiale;
- Corelarea bazelor de date între instituțiile publice;
- Publicarea la zi a tuturor planurilor urbanistice;

ÎNTREBAREA 11- ÎN OPINIA DUMNEAVOASTRĂ, CARE AR FI PRINCIPALELE DOMENII SPECIFICE DE ACTIVITATE ECONOMICĂ CARE AR PUTEA REPREZENTA MOTOARE DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ ALE MUNICIPIULUI BISTRIȚA? VĂ RUGĂM SĂ BIFAȚI MAXIMUM TREI DOMENII:

Hoteluri, restaurante- turism, IT&C, Agricultură silvicultură, pescuit și activitățile de recreere, artistice, culturale și divertisment reprezintă principalele 4 domenii specifice de activitate economică ce ar putea reprezenta motoare de dezvoltare economică ale municipiului Bistrița. Opțiunile respondenților referitoare la principalele potențiale domenii specifice de activitate economică ce ar putea reprezenta motoare de dezvoltare economică ale municipiului Bistrița, de la cel mai adesea alese, la cele mai puțin alese, pot fi observate în figura de mai jos:

50%	•Hoteluri, restaurante – turism
50%	•IT & C
40%	•Agricultură, silvicultură, pescuit
40%	•Activități de recreere, artistice, culturale, divertisment
35%	•Industria alimentară
30%	•Construcțiile
30%	•Servicii private de sănătate și asistență socială
30%	•Servicii private de educație și formare
25%	•Industria lemnului și hârtiei
25%	•Intermediere, transport, depozitare
20%	•Industria constructoare de mașini, utilaje, echipamente și a mijloacelor de transport
20%	•Producția de energie
15%	•Servicii financiare
10%	•Fabricarea calculatoarelor, a produselor electronice, optice, etc.
10%	•Cercetare-dezvoltare, consultanță, servicii de marketing, publicitate, management, etc.
5%	•Industria textilă
5%	•Industria chimică/petrochimică
5%	•Industria metalurgică
0%	•Industria extractivă

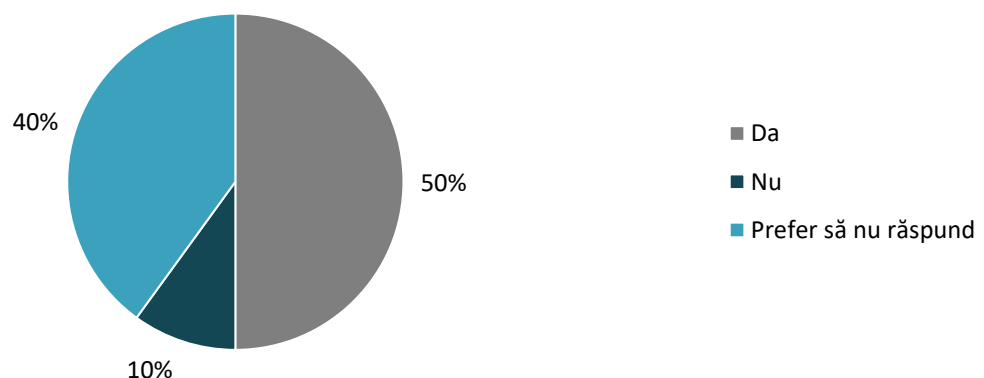
ÎNTREBAREA 12- CARE AR FI, DIN PERSPECTIVA DVS., CELE MAI IMPORTANTE 3 MĂSURI PE CARE PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA LE-AR PUTEA IMPLEMENTA PENTRU A FACE ORAȘUL MAI ATRACTIV PENTRU AFACERI?

Investițiile în infrastructura și serviciile publice de calitate pentru a face orașul atractiv pentru forța de muncă din România reprezintă din perspectiva reprezentanților principala măsură pe care Primăria Municipiului Bistrița ar putea-o implementa pentru a face orașul mai atractiv pentru mediul de afaceri. De la cele la importante măsuri subliniate de către respondenții acestui chestionar, la cele cu o importanță mai scăzută, acestea sunt următoarele:

ÎNTREBAREA 13, 14- COMPANIA DUMNEAVOASTRĂ AR FI INTERESATĂ SĂ SE IMPLICE ÎN CONSULTĂRI/ DEZBATERI CU REPREZANTANȚI AI AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE PE TEMA DEZVOLTĂRII DURABILE A MUNICIPIULUI BISTRIȚA? DACĂ DA, VĂ RUGĂM SĂ NE TRANSMITEȚI NUMELE PERSOANEI DE CONTACT ȘI NUMĂRUL DE TELEFON

Jumătate dintre reprezentanții mediului de afaceri, participanți în cadrul acestui proces de consultare publică, sunt interesați să se implice în dezbateri cu reprezentanții autorităților publice locale pe tema dezvoltării durabile a municipiului Bistrița. În acest sens, s-au furnizat date de contact care sunt utilizate strict în cadrul prezentului proiect și sunt protejate în conformitate cu normele GDPR în vigoare.

ÎNTREBAREA 15- VĂ RUGĂM SĂ MENȚIONAȚI ORICE ALTE ASPECTE PE CARE, CA REPREZENTANT AL MEDIULUI DE AFACERI, LE CONSIDERAȚI RELEVANTE PRIVIND NEVOILE ȘI OPORTUNITĂȚILE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Respondenții menționează diverse aspecte pe care le consideră relevante privind nevoile și oportunitățile pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Bistrița din perspectiva mediului de afaceri, iar aceste aspecte evidențiază următoarele:

- **TRANSPORT:** măsuri de fluidizare a traficului la orele de vârf; modernizarea infrastructurii de transport public;
- **AGRICULTURĂ:** facilitarea unui centru logistic pentru agricultori;
- **SOCIAL:** măsuri de sprijinire a întreprinderilor sociale cu activități în educație, formare și inserție socială pentru persoanele vulnerabile;
- **MEDIU:** măsuri de sprijinire a ONG-urilor care au ca scop educarea populației în domeniul colectării selective, economisirii și reutilizării resurselor, energiei regenerabile și orientarea spre un stil de viață sănătos;
- **INFRASTRUCTURA:** controlul construcțiilor, măsuri de revizuire a coloristicii și de reabilitarea și dezvoltare a aspectului general al municipiului Bistrița.

12.3.3. ANALIZA RĂSPUNSURILOR DIN CADRUL CHESTIONARULUI DEDICAT ADMINISTRAȚIEI PUBLICE DIN MUNICIPIUL BISTRIȚA

Chestionarul a fost realizat în contextul activităților de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița, iar acest demers va oferi municipiului Bistrița suportul documentar necesar fundamentării procesului de planificare strategică aferent viitoarei perioade de programare și va contribui la o mai bună înțelegere a contextului instituțional. Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027 include și demersul de consultare a personalului care își desfășoară activitatea în cadrul Primăriei, atât cel de execuție, cât și de conducere, pentru a identifica principalele provocări de dezvoltare și coerență organizațională care trebuie abordate prin procesul de planificare strategică. De asemenea, se urmărește asigurarea convergenței între proiectele strategice ale municipiului Bistrița pentru o utilizare mai eficientă a resurselor financiare, umane și materiale de care dispune instituția.

Metodologie și informații generale

Chestionarul a fost creat pe baza unei analize preliminare a literaturii și a datelor disponibile. Structura acestuia fiind împărțită în 4 categorii:

- **Informații generale** în cadrul căreia respondenții au fost rugați să ofere informații legate de vârstă, gen și funcția ocupată;
- **Contextul strategic instituțional**, în cadrul căreia se urmărește gradul de cunoaștere și implicare a respondenților în obiectivele primăriei, gradul de cunoaștere, implicare și participare în strategiile și obiectivele strategice și strategiile și obiectivele strategice la care se raportează munca acestora;
- **Contextul instituțional operațional**, în cadrul căreia se urmăresc modalități de comunicare în cadrul instituției, vechimea echipamentelor cu care se lucrează, soluțiile informatice disponibile și nivelul de competențe în domeniu utilizării echipamentelor digitale;
- **Formare profesională**, în cadrul căreia se urmărește măsura în care unele programe / domenii de formare ar contribui la îndeplinirea obiectivelor departamentale și atribuțiilor structurii funcționale, domeniile de formare preferate de respondenți și tipurile de formare preferată.

Metodologia de distribuire a chestionarelor către administrația publică și de colectare a răspunsurilor, realizată și aplicată în parteneriat cu Beneficiarul, a constat în următorii pași principali:

- Elaborarea chestionarului de către Consultat, în format SurveyMonkey și aprobarea acestuia de către Beneficiar;
- Elaborarea materialului grafic de prezentare a chestionarului (site-ul Primăriei Municipiului Bistrița, pagina de Facebook a Primăriei Municipiului Bistrița); aprobarea acestora de către Beneficiar;
- Stabilirea modului de completare și transmitere a chestionarelor (Metoda de completare a formularelor a fost adaptată situației actuale cauzate de pandemia COVID-19):
- online utilizând platforma SurveyMonkey;
- electronic în format Word, transmise prin email;
- fizic, la sediul Primăriei;

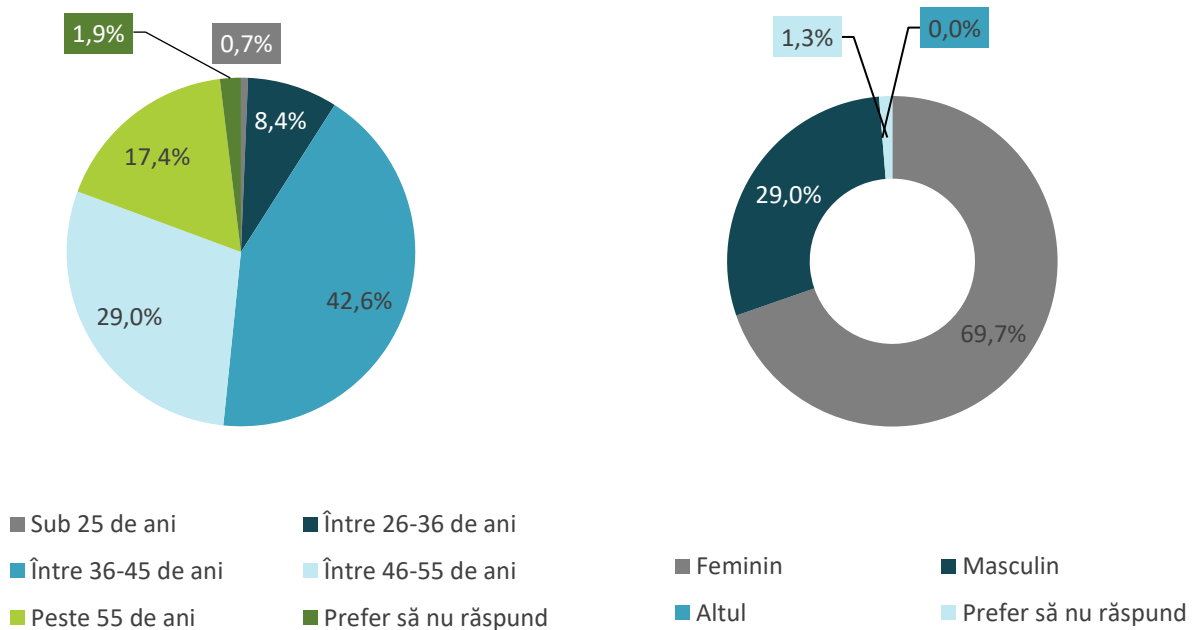
- Stabilirea termenelor de completare și transmitere a chestionarelor destinate administrației, urmând ca ulterior să fie trimise înștiințări periodice de completare pe măsură ce se apropie termenul limită;
- Diseminarea chestionarului către administrația publică, de către reprezentanții Beneficiarului, pe căile de comunicare stabilite anterior, colectarea chestionarelor completate în format fizic și transmiterea acestora către Consultant pentru prelucrare și interpretare.

Chestionarul a fost disponibil pentru completare timp de 91 de zile (17 august 2021 – 15 noiembrie 2021). La conturarea direcțiilor de orientare ale Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița pentru perioada 2021-2027, prin prisma chestionarului pentru administrația publică, au participat 155 de persoane. Este de menționat faptul că nu toți respondenții au răspuns la toate întrebările din chestionar.

Informații generale respondenți

ÎNTREBAREA 1- CARE ESTE VÂRSTA DUMNEAVOASTRĂ; ÎNTREBAREA 2- CARE ESTE GENUL DUMNEAVOASTRĂ

Majoritatea respondenților se încadrează în grupele de vârstă 36-45 ani și 46-55 ani. Un număr mediu dintre persoanele care au oferit un răspuns în cadrul acestei întrebări reprezintă grupele de vârstă de peste 55 de ani, iar un număr mai redus de respondenți reprezintă grupele de vârstă de sub 36 de ani. Astfel, respondenții care au vârsta de sub 36 de ani sunt de circa 5 ori mai puțini decât respondenții care se încadrează în principala grupă- 36-45 de ani. Genul respondenților este predominant feminin, iar genul masculin este reprezentativ pentru 1/3 din respondenți.

ÎNTREBAREA 3- ÎN PREZENT OCUPAȚI O FUNCȚIE DE

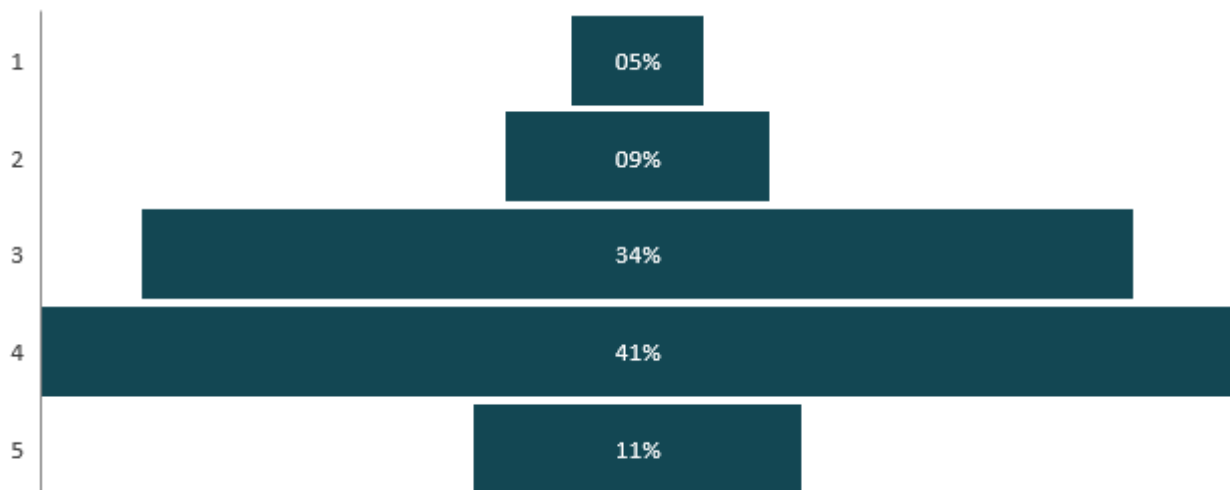
Atât personalul din conducerea primăriei, cât și personalul din funcțiile de execuție au furnizat informații prin intermediul prezentului chestionar. 81,9% dintre respondenți ocupă funcții de execuție, iar restul de 18,1% ocupă funcții de conducere.

Contextul strategic instituțional

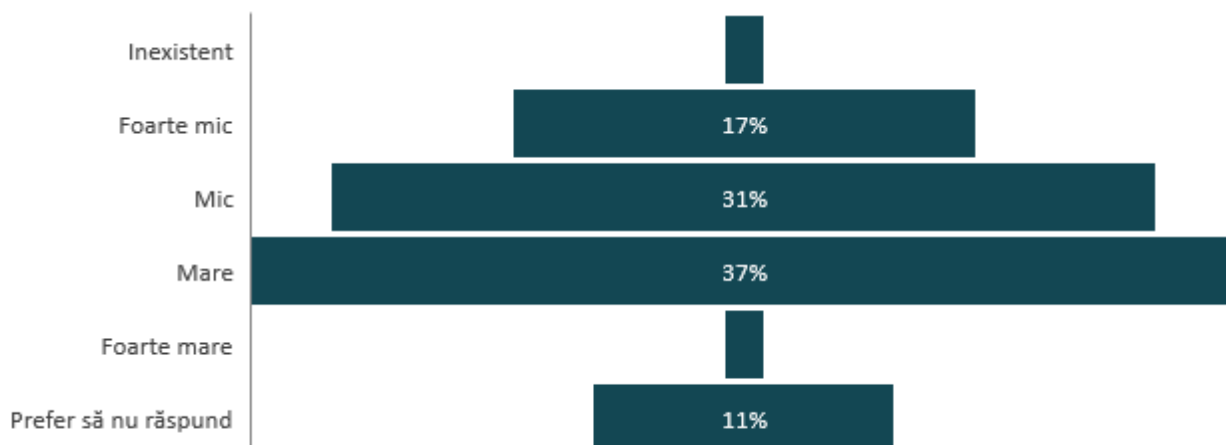
ÎNTREBAREA 4- VĂ RUGĂM SĂ ACORDAȚI O NOTĂ DE LA 1 (MIN.) LA 5 (MAX.) ÎN CEEA CE PRIVEȘTE GRADUL DUMNEAVOASTRĂ DE CUNOAȘTERE A OBIECTIVELOR GENERALE ALE PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Respondenții consideră nivelul personal de cunoaștere a obiectivelor generale ale Primăriei Municipiului Bistrița ca fiind unul mediu spre ridicat. Astfel, Nota 4 descrie în cea mai mare măsură gradul de cunoaștere al respondenților raportat la obiectivele generale ale Primăriei Municipiului Bistrița, urmată de nota 3. Nota 5 este opțiunea unui număr scăzut de respondenți, dar cei mai puțini dintre aceștia notează aspectele date cu note de 1 și 2.

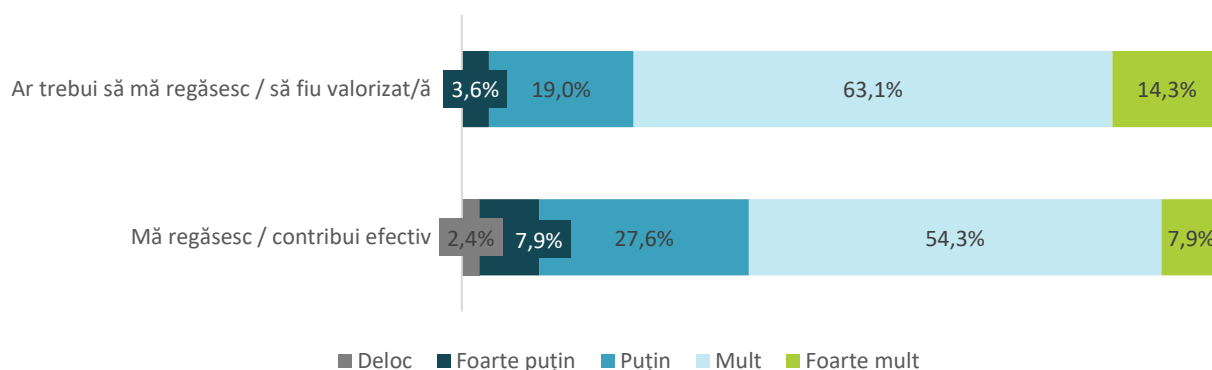
ÎNTREBAREA 5- ÎN GENERAL, CARE CREDEȚI CĂ ESTE NIVELUL DE CUNOAȘTERE A OBIECTIVELOR GENERALE ALE PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Raportat la nivelul general de cunoaștere a obiectivelor Primăriei Municipiului Bistrița, acesta este caracterizat ca fiind unul mare de către cei mai mulți dintre respondenți, dar o parte semnificativă caracterizează de asemenea acest nivel ca fiind mai degrabă unul mic. Sub 3% dintre cei care au oferit un răspuns în cadrul aceste întrebări descriu nivelul general de cunoaștere ca fiind unul foarte mare sau inexistent.

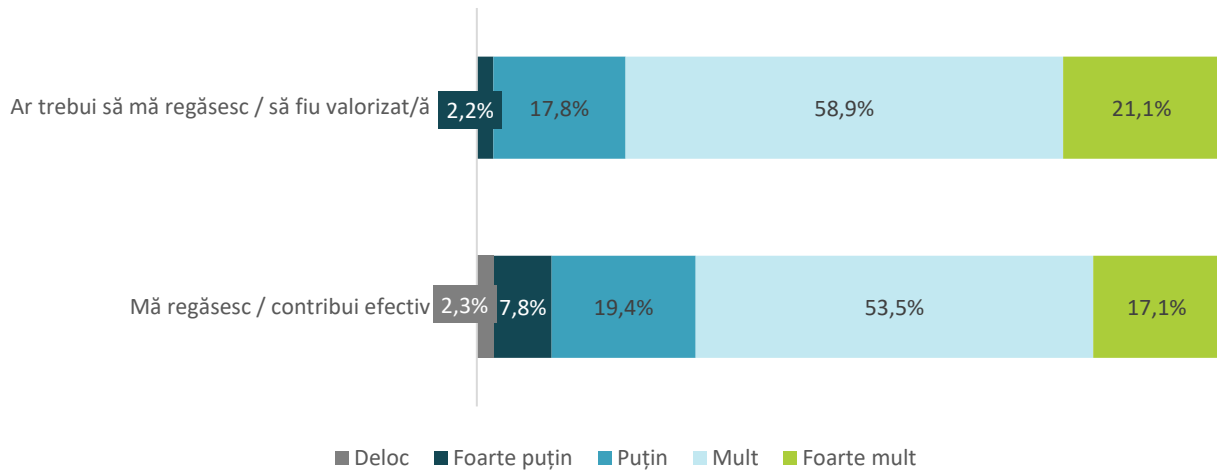
ÎNTREBAREA 6- DIN PERSPECTIVA ACTIVITĂȚII ZILNICE, ÎN CE MĂSURĂ VĂ REGĂSIȚI ÎN EFORTUL DE ÎNDEPLINIRE A OBIECTIVELOR GENERALE ALE PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Din perspectiva activităților zilnice, se regăsesc și contribuie efectiv la îndeplinirea obiectivelor generale ale primăriei **mult și foarte mult** 62% dintre respondenți, iar 77% consideră că ar trebui să se regăsească și să fie valorizați în îndeplinirea obiectivelor generale ale primăriei mult și foarte mult. Acest fapt evidențiază o pondere de 15% respondenți care nu se regăsesc și nu contribuie la efortul de îndeplinire a obiectivelor primăriei, dar consideră că ar fi necesar acest lucru.

ÎNTREBAREA 7- DIN PERSPECTIVA ACTIVITĂȚII ZILNICE, ÎN CE MĂSURĂ VĂ REGĂSIȚI, RESPECTIV AR TREBUI SĂ VĂ REGĂSIȚI/SĂ FIȚI VALORIZAȚI, ÎN EFORTUL DE ÎNDEPLINIRE A OBIECTIVELOR SPECIFICE ALE STRUCTURII FUNCȚIONALE DIN CARE FACEȚI PARTE?

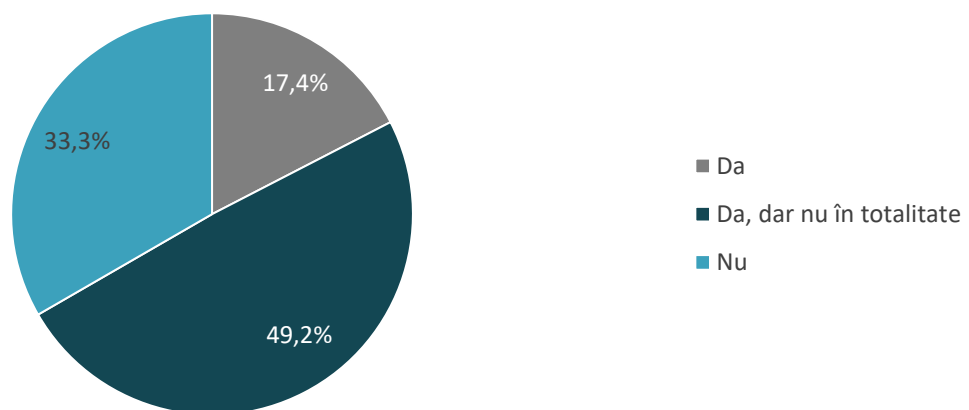
În efortul de îndeplinire a obiectivelor specifice ale structurii funcționale din care fac parte, cei mai mulți, respectiv 71% se regăsesc și contribuie efectiv **mult și foarte mult**, iar 80% dintre respondenți consideră că ar trebui să se regăsească și să fie valorizați mult și foarte mult. Astfel, o diferență de 9% dintre aceștia în momentul actual nu se regăsesc și nu contribuie în efortul de îndeplinire a obiectivelor specifice ale structurii funcționale din care fac parte, dar ar trebui să se regăsească.

ÎNTREBAREA 8- SUNTEȚI INFORMAT CU PRIVIRE LA ROLUL STRATEGIILOR ȘI/SAU PLANURILOR STRATEGICE SECTORIALE CE SE POT IMPLEMENTA LA NIVELUL UNEI PRIMĂRII?

Majoritatea respondenților (66,6%) dețin informații în legătură cu rolul strategiilor și planurilor strategice sectoriale ce se pot implementa la nivelul unei primării.

Totuși, o treime din totalul respondenților nu sunt informați deloc, iar cei mai mulți, circa jumătate din numărul acestora sunt informați, dar nu în totalitate. Astfel, ponderea respondenților care sunt în totalitate informați cu privire la rolul strategiilor și al planurilor strategice sectoriale ce se pot implementa la nivelul unei primării este de 17,4%, restul fiind informați într-o doar oarecare măsură sau neinformați. Dintre cei care sunt informați în totalitate cu privire la rolul strategiilor și al planurilor strategice sectoriale, 30% ocupă funcții de execuție, iar 70% ocupă funcție de conducere.

ÎNTREBAREA 9- DACĂ DA, CUNOAȘTEȚI CUM VĂ POT AJUTA ASTFEL DE STRATEGII ÎN DOMENIUL DUMNEAVOASTRĂ DE ACTIVITATE/ÎN CADRUL COMPARTIMENTULUI DUMNEAVOASTRĂ?

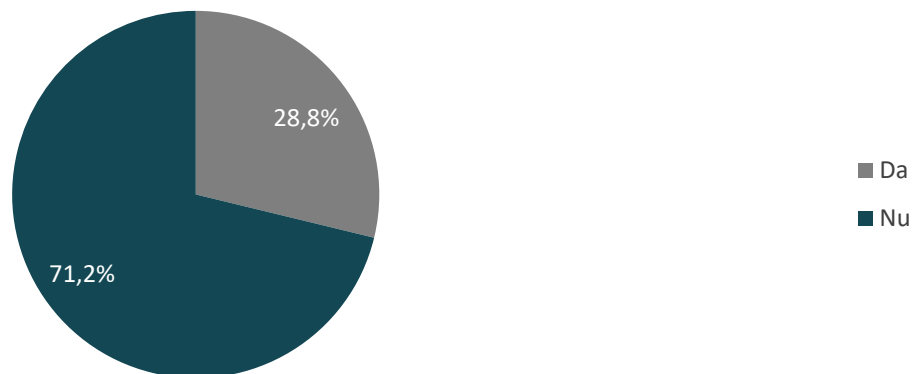
În direcții generale, aceste strategii în cadrul domeniilor de activitate și în cadrul compartimentelor sunt considerate de ajutor pentru următoarele:

- Coordonarea, planificarea și prioritizarea activităților în concordanță cu obiectivele strategice;

- Prioritizarea proiectelor în strânsă coordonare cu direcțiile de dezvoltare stabilite;
- Eficientizarea planificării;
- Punerea în practică a măsurilor raportate la analiza concretă a nevoilor existente;
- Identificarea și fundamentarea proiectelor finanțabile prin fonduri nerambursabile;
- Dezvoltarea serviciilor;
- Aprofundarea comunicării.

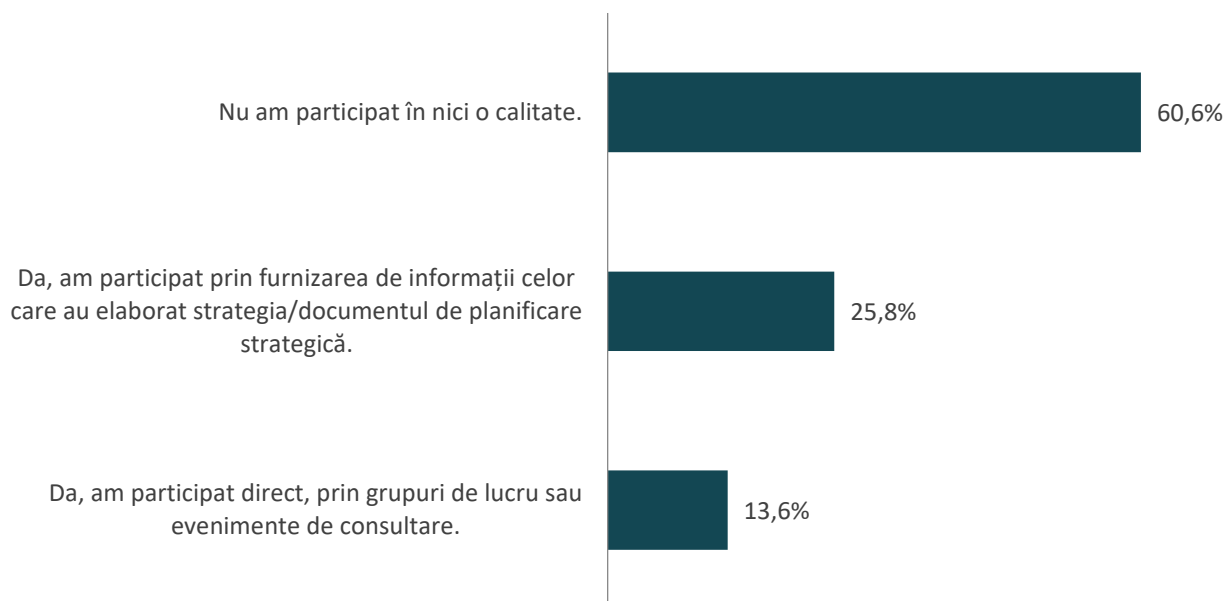
ÎNTREBAREA 10- AVEȚI CUNOȘTINȚĂ CÂTE STRATEGII SAU PLANURI STRATEGICE SECTORIALE SUNT ÎN EXECUȚIE/IMPLEMENTARE LA NIVELUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Strategiile sau planurile strategice sectoriale care sunt în execuție sau în implementare la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița **sunt cunoscute de către mai puțin de o treime dintre respondenți**. Astfel, doar 28,8% dintre aceștia cunosc strategiile sau planurile strategice sectoriale în execuție sau în curs de implementare la nivelul primăriei. Raportat la funcția acestora, jumătate dintre cei care ocupă o funcție de conducere cunosc acest aspect, iar restul nu, iar dintre cei care ocupă o funcție de execuție doar 24% au cunoștință despre strategiile sau planurile strategice sectoriale care sunt în execuție sau implementare la nivelul primăriei

ÎNTREBAREA 11- AȚI PARTICIPAT DIRECT SAU CU INFORMAȚII/DATE LA ELABORAREA UNOR DOCUMENTE STRATEGICE ALE PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Puțin peste jumătate dintre respondenți nu participă cu informații sau cu date la elaborarea unor documente strategice ale Primăriei Municipiului Bistrița, în această etapă fiind implicați restul de aproape 40% dintre reprezentanții administrației publice. Dintre aceștia 25,8% sunt implicați prin activități de furnizare a informațiilor către cei care elaborează documentele de planificare strategică, iar restul de 13,6% participă direct prin grupuri de lucru sau evenimente de consultare la elaborarea unor documente strategice.

ÎNTREBAREA 12- DACĂ DA, VĂ RUGĂM SĂ ENUMERAȚI STRATEGIILE SAU OBIECTIVELE STRATEGICE LA CARE AȚI PARTICIPAT

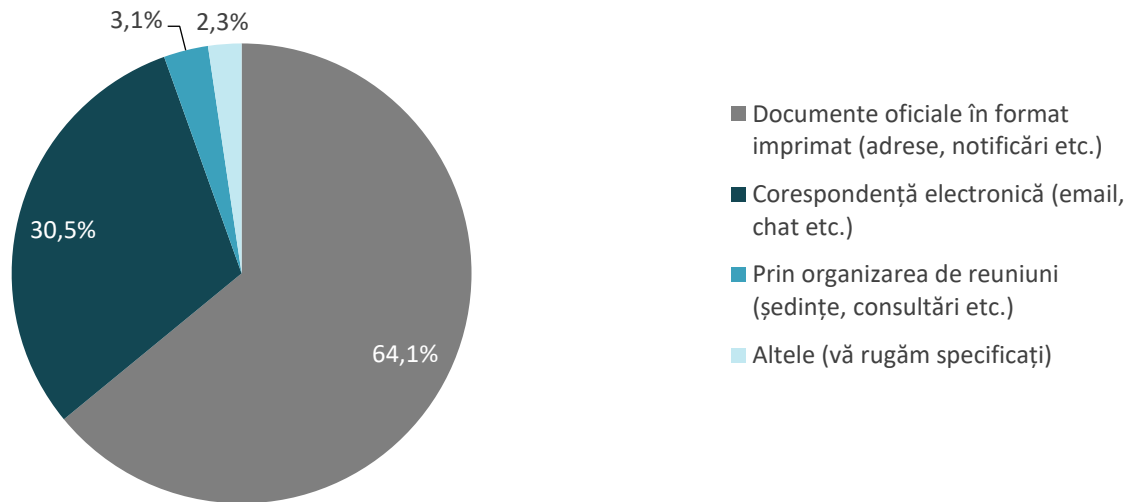
Strategiile sau obiectivele strategice la care cei mai mulți reprezentanți ai administrației publice au participat sunt Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă, Planul de Acțiune privind Energia Durabilă și Agenda Locală 21. Pe lângă acestea, mai sunt amintite Planurilor de Acțiune pentru Climă și Energie Durabilă Zero Carbon, CAF, PIEE, Strategia DAS Bistrița, PSI.

Contextul instituțional operațional

ÎNTREBAREA 13- CÂND COMUNICAȚI CU COMPARTIMENTELE DIN PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA, O FACEȚI PREPONDERENT PRIN

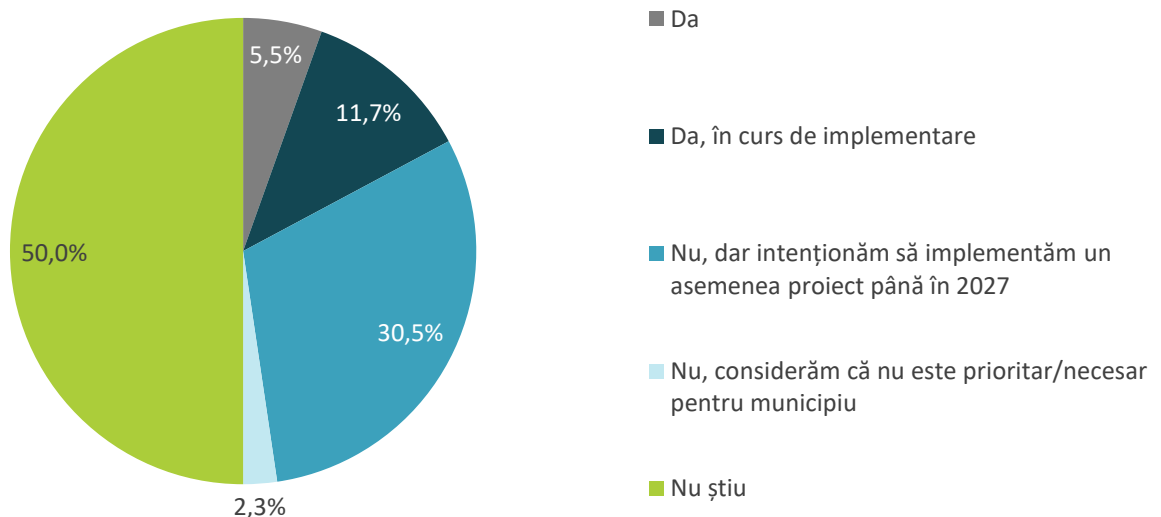
Cei mai mulți dintre reprezentanții administrației publice locale comunică cu compartimentele de la nivelul Primăriei Municipiului Bistrița prin documente oficiale în format imprimat, precum adrese și notificări. După această modalitate, cel mai utilizat mijloc de comunicare între departamentele din cadrul primăriei este corespondența electronică prin instrumente de tipul email-ului și chat-ului. Așadar:

- Documentele oficiale în format imprimat (adrese, notificări etc.) sunt utilizate de către 64,1% dintre chestionați;
- Corespondența electronică (email, chat etc.) este utilizată de către 30,5% dintre chestionați;
- Organizarea de reuniuni (ședințe, consultări etc.) este modalitatea utilizată de către 3,1% dintre chestionați;
- Comunicarea prin telefonul mobil este amintită de asemenea ca fiind una dintre modalitățile utilizate în prezent în cadrul departamentelor Primăriei Municipiului Bistrița.

ÎNTREBAREA 14- DISPUNEȚI DE O ARHIVĂ DIGITALĂ A DOCUMENTELOR DIN CADRUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Există un număr ridicat de respondenți - circa jumătate din numărul total al acestora - care nu știu dacă Primăria Municipiului Bistrița dispune de o arhivă digitală a documentelor. După aceștia, circa o treime susțin faptul că un asemenea proiect este luat în considerare pentru implementare până în anul 2027. Cei mai puțini dintre respondenți confirmă existența unei arhive digitale, iar așii faptul că nu este necesară sau prioritară pentru municipiu.

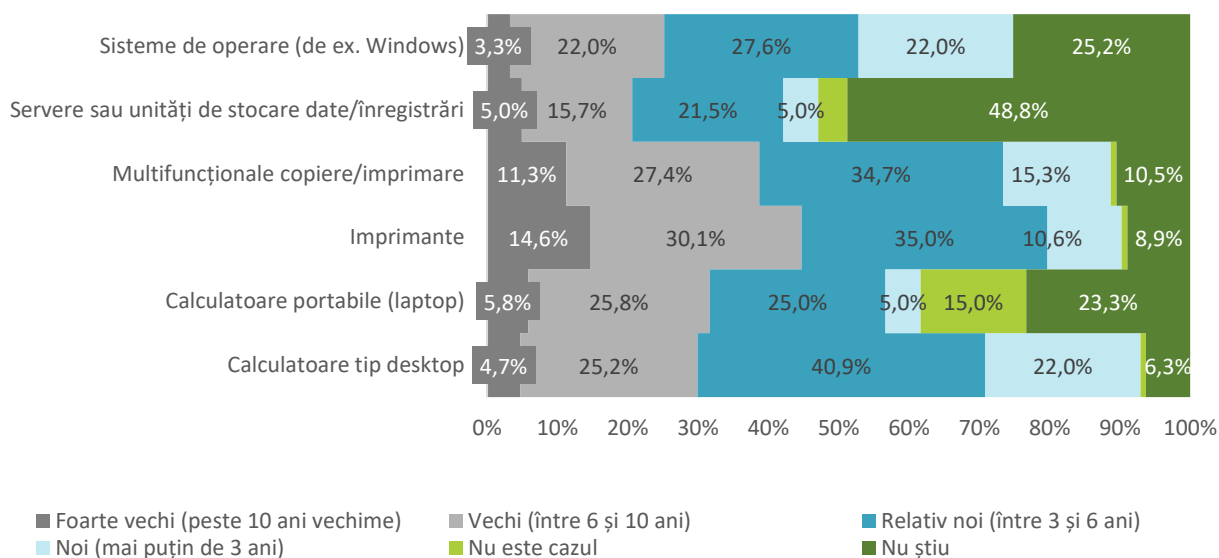

ÎNTREBAREA 15- CUM APRECIĂȚI VECHIMEA URMĂTOARELOR TIPURI DE ECHIPAMENTE AFLATE ÎN INVENTARUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA?

Se remarcă o stare satisfăcătoare a echipamentelor aflate în inventarul Primăriei Municipiului Bistrița. Echipamentele care sunt considerate ca fiind cele mai vechi sunt imprimantele, urmate mai apoi de multifuncționale de copiere și imprimare, dar totuși, acest lucru este confirmat de către mai puțin de

jumătate dintre respondenți. Echipamentele cele mai noi din inventarul primăriei sunt calculatoarele de tip desktop și sistemele de operare. Aproape jumătate dintre respondenți nu cunosc informații în legătură cu serverele sau unitățile de stocare și înregistrare date, fapt ce afirmă o utilizare mai scăzută a echipamentelor de acest tip. Astfel, cei mai mulți dintre respondenți afirmă următoarele:

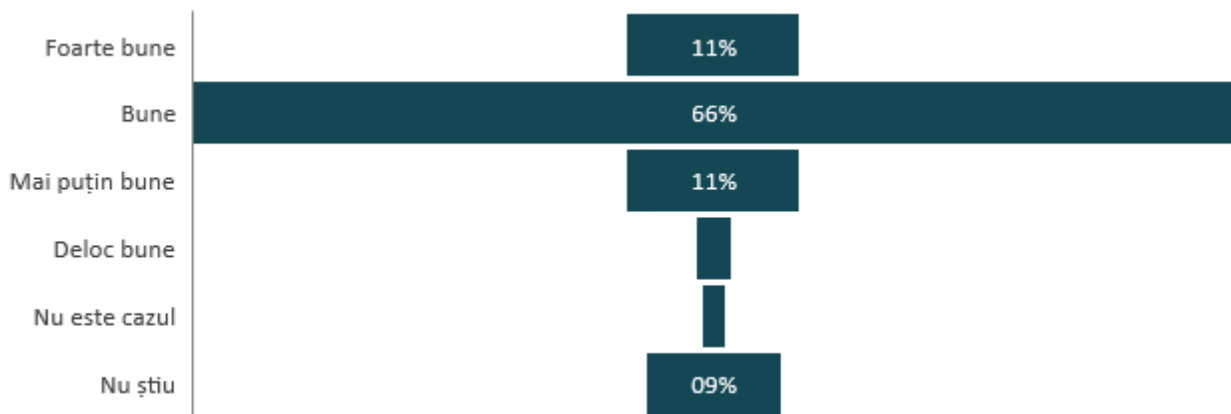
- **Calculatoare tip desktop** sunt considerate noi și relativ noi de către 63% dintre respondenți;
- **Calculatoare portabile** de tipul laptopurilor sunt mai puține în inventarul primăriei, lucru indicat de către cei 38,3% dintre respondenți care nu cunosc informații referitoare la vechimea echipamentelor de acest fel sau consideră că nu este cazul;
- Situația **imprimantelor** variază de la caz la caz- 44,7% dintre respondenți consideră imprimantele din dotarea primăriei ca fiind vechi și foarte vechi, iar 45,5% consideră că acestea sunt noi și relativ noi;
- **Multifuncționale copiere/imprimare** sunt considerate în cea mai mare măsură foarte vechi și vechi de către 38,7% dintre respondenți;
- **Serverele sau unitățile de stocare date și înregistrări** nu sunt numeroase având în vedere ponderea de 48,8% dintre respondenți care nu cunosc informații raportate la acest tip de echipament din dotarea primăriei;
- **Sisteme de operare** (de ex. Windows) sunt noi și foarte noi în opinia a jumătate dintre respondenți- 49,6%;

ÎNTREBAREA 16- CUM EVALUAȚI, DIN EXPERIENȚA DUMNEAVOASTRĂ, NIVELUL COMPETENȚELOR PERSONALULUI PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA ÎN DOMENIUL UTILIZĂRII ECHIPAMENTELOR ȘI PROGRAMELOR DIGITALE?

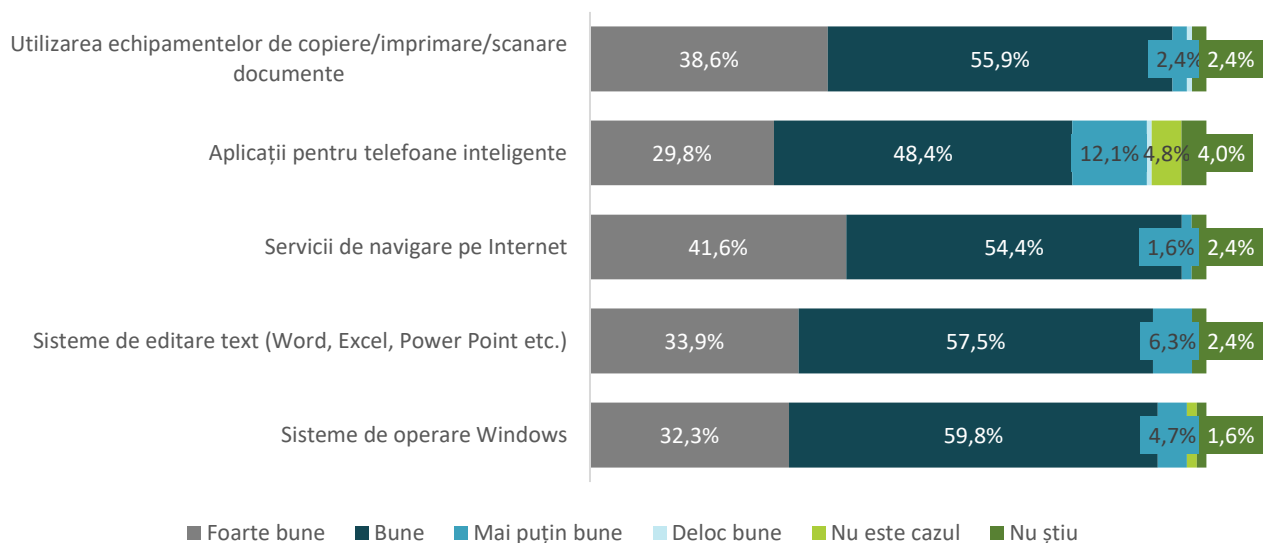
Competențele personalului din Primăria Municipiului Bistrița în domeniul utilizării echipamentelor și programelor digitale sunt caracterizate în cea mai mare măsură ca fiind bune, astfel, o majoritate a respondenților consideră acest lucru. După aceștia, alți respondenți mai caracterizează competențele în domeniul utilizării programelor și echipamentelor digitale ca fiind foarte bune, iar opus acestora un număr egal de respondenți caracterizează aceste competențe ca fiind mai puțin bune.

- Competențele în utilizarea echipamentelor și programelor digitale sunt caracterizate ca fiind **bune** de către 65,6% dintre respondenți;
- Competențele în utilizarea echipamentelor și programelor digitale sunt caracterizate ca fiind **foarte bune** de către 10,9% dintre respondenți;
- Competențele în utilizarea echipamentelor și programelor digitale sunt caracterizate ca fiind **mai puțin bune** de către 10,9% dintre respondenți;
- 8,6% dintre respondenți nu cunosc acest aspect;
- Sub 2,3% dintre respondenți caracterizează aceste competențe ca fiind deloc bune.

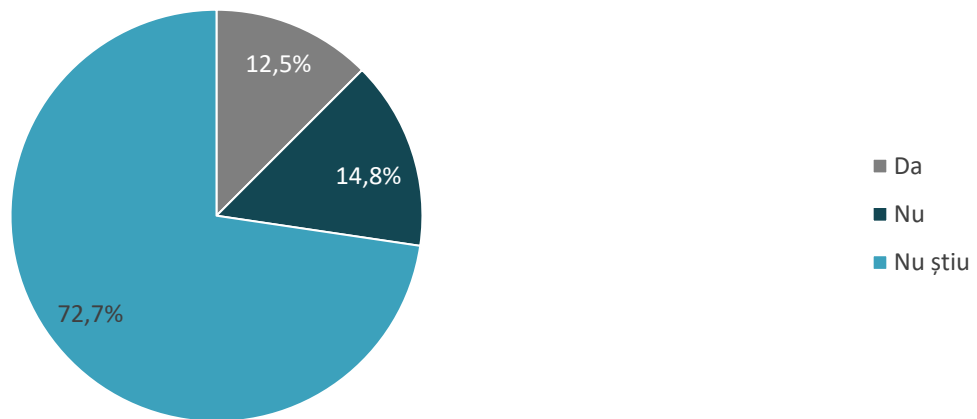
ÎNTREBAREA 17- CUM EVALUAȚI EXPERIENȚA DUMNEAVOASTRĂ ÎN DOMENIUL UTILIZĂRII ECHIPAMENTELOR ȘI PROGRAMELOR DIGITALE?

Experiența personalului din administrația publică a Primăriei Municipiului Bistrița este evaluată ca fiind **una bună și foarte bună în proporții de peste 90% dintre respondenți, în raport cu aproape toate echipamentele și programele digitale**: utilizarea echipamentelor de copiere, imprimare și scanare, serviciile de navigare pe internet, sisteme de editare text, sisteme de operare Windows. Singura excepție de la acest caz sunt aplicațiile pentru telefoane inteligente care sunt considerate astfel de către 78% dintre respondenți.

ÎNTREBAREA 18- DIN CUNOȘTIȚELE DUMNEAVOASTRĂ, PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BISTRIȚA DISPUNE DE UN GHID DEDICAT PERSONALULUI PRIVIND REGULILE DE SECURITATE INFORMATICĂ ÎN PRIVINȚA UTILIZĂRII ECHIPAMENTELOR DE LUCRU?

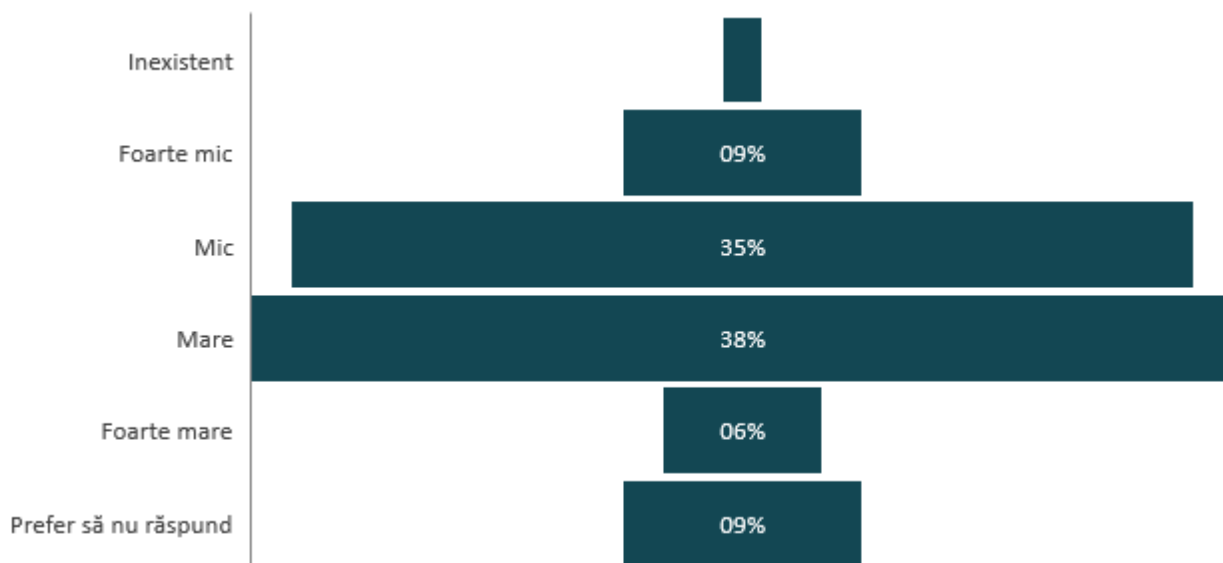
Majoritatea respondenților nu știu dacă Primăria Municipiului Bistrița dispune de un ghid dedicat personalului privind regulile de securitate informatică în privința utilizării echipamentelor de lucru. Astfel, 72,7% nu cunosc acest aspect, 14,8% afirmă faptul că nu există un astfel de ghid, iar opus acestora, 12,5% dintre respondenți afirmă faptul că există un astfel de ghid dedicat personalului privind regulile de securitate informatică în privința utilizării echipamentelor de lucru.

ÎNTREBAREA 19- CUM EVALUAȚI NIVELUL DUMNEAVOSTRĂ DE CUNOȘTIȚE PRIVIND SECURITATEA INFORMATICĂ (UTILIZAREA SIGURĂ A ECHIPAMENTULUI DE LUCRU, NAVIGARE ONLINE ȘI APLICAȚII ONLINE, AUTENTIFICAREA E-MAIL ÎN DOI PAȘI, IDENTIFICAREA AMENINȚĂRIILOR CIBERNETICE, INCLUSIV MAILURI TIP SPAM SAU RANSOMWARE, PROGRAME TIP FIREWALL, ETC)?

Autoevaluarea respondenților privind securitatea informatică evidențiază un nivel mare spre mic de cunoștințe în utilizarea sigură a echipamentului de lucru, în navigarea online și utilizarea aplicațiilor online, în autentificarea pe e-mail în doi pași, în identificarea amenințărilor cibernetice, inclusiv a mailurilor de tip spam sau ransomware, precum și a programelor de tip firewall sau a altor instrumente informatice.

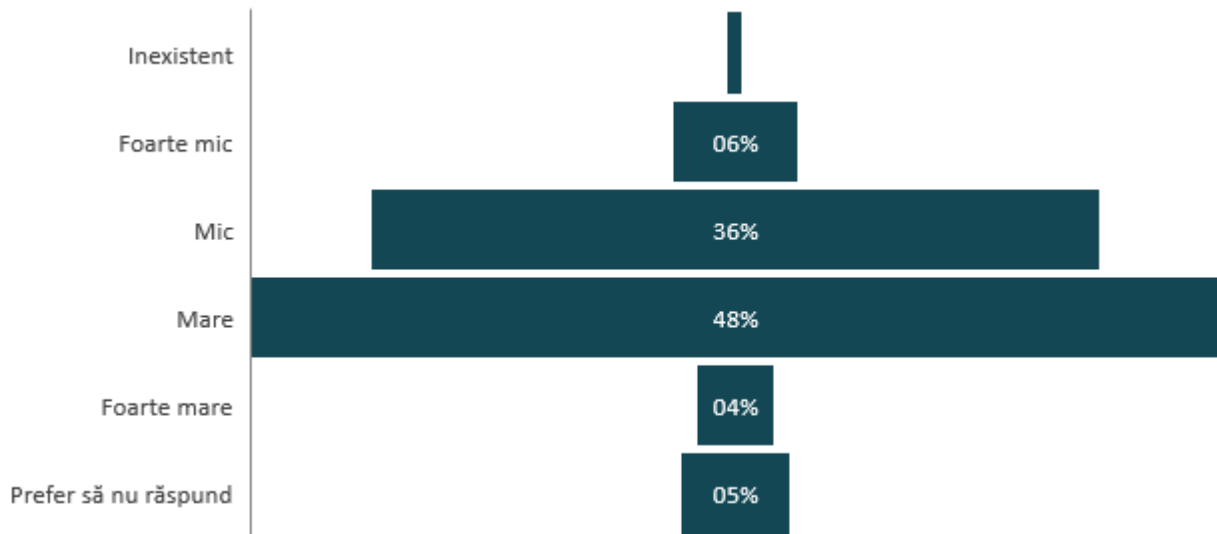
- Cei mai mulți, 38,3% dintre respondenți evaluează nivelul propriu de cunoștințe privind securitatea informatică ca fiind unul **mare**;
- 35,2% dintre respondenți evaluează nivelul propriu de cunoștințe privind securitatea informatică ca fiind unul **mic**;
- 9,4% evaluează nivelul propriu de cunoștințe privind securitatea informatică ca fiind unul **foarte mic**, iar un număr egal de 9,4% dintre respondenți preferă să nu răspundă acestei întrebări;
- 6,3% dintre respondenți evaluează nivelul propriu de cunoștințe privind securitatea informatică ca fiind unul **foarte mare**;
- 1,5% dintre aceștia consideră că **nu au cunoștințe** privind securitatea informatică.

ÎNTREBAREA 20- CUM EVALUAȚI NIVELUL DUMNEAVOSTRĂ. DE CUNOȘTINȚE PRIVIND REGLEMENTĂRILE NAȚIONALE ȘI EUROPENE CE ȚIN DE PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL?

Cei mai mulți dintre respondenți, puțin peste jumătate, dețin un nivel ridicat de cunoștințe în cadrul reglementărilor naționale și europene ce țin de protecția datelor cu caracter personal, dar se remarcă de asemenea un număr destul de ridicat de respondenți care caracterizează nivelul de cunoștințe cu privire la reglementările ce țin de protecția datelor cu caracter personal ca fiind unul scăzut.

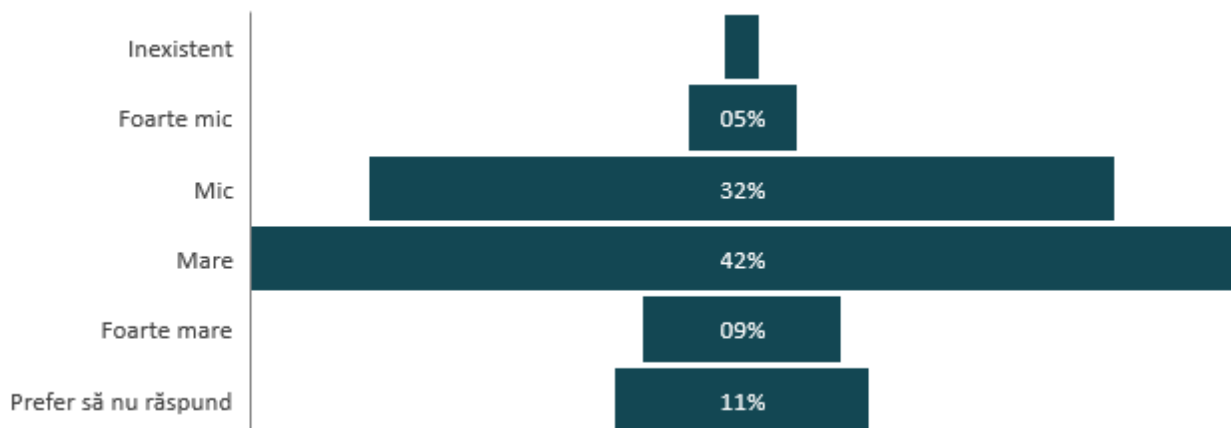
- 47,7% evaluează nivelul de cunoștințe privind reglementările naționale și europene ce țin de protecția datelor cu caracter personal ca fiind unul **mare**;
- 35,9% evaluează nivelul de cunoștințe privind reglementările naționale și europene ce țin de protecția datelor cu caracter personal ca fiind unul **mic**;
- 6,3% evaluează nivelul de cunoștințe privind reglementările naționale și europene ce țin de protecția datelor cu caracter personal ca fiind unul **foarte mic**;
- 5,5% preferă să nu ofere informații în cadrul prezentei întrebări;
- 3,9% evaluează nivelul de cunoștințe privind reglementările naționale și europene ce țin de protecția datelor cu caracter personal ca fiind unul **foarte mare**;
- O singură persoană evaluează cunoștințele în cadrul reglementărilor GDPR ca fiind **inexistente**.

ÎNTREBAREA 21- CUM EVALUAȚI NIVELUL DUMNEVOSTRĂ DE CUNOȘTINȚE PRIVIND REGLEMENTĂRILE NAȚIONALE PRIVIND TRANSPARENTA DATELOR PUBLICE ȘI DATELE PUBLICE DESCHISE?

Aproape jumătate dintre reprezentanții administrației publice, participanți în cadrul prezentului proces au un nivel mare de cunoștințe privind transparența datelor publice și a datelor publice deschise. În funcție de informațiile furnizate de către aceștia, rezultatele detaliate sunt următoarele:

- 42,2% dintre respondenți dețin un **nivel mare** de cunoștințe privind reglementările raportate la transparența datelor publice și a datelor publice deschise;
- 32,0% dintre respondenți dețin un **nivel mic** de cunoștințe privind reglementările raportate la transparența datelor publice și a datelor publice deschise;
- 10,9% preferă să nu ofere un răspuns în cadrul prezentei întrebări;
- 8,6% dintre respondenți dețin un **nivel foarte mare** de cunoștințe privind reglementările raportate la transparența datelor publice și a datelor publice deschise;
- 4,7% dintre respondenți dețin un **nivel foarte mic** de cunoștințe privind reglementările raportate la transparența datelor publice și a datelor publice deschise;
- 1,5% consideră că **nu dețin cunoștințe** raportate la astfel de reglementări.

Formare profesională

ÎNTREBAREA 22- ÎN CE MĂSURĂ URMĂTOARELE PROGRAME/DOMENII DE FORMARE AR CONTRIBUI LA ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR DEPARTAMENTALE ȘI ATRIBUȚIILOR STRUCTURII FUNCȚIONALE ÎN CARE LUCRAȚI?

Dezvoltarea personală prin managementul timpului, al priorităților și al stresului, proiectarea rutelor de carieră, precum și dezvoltarea abilităților și a competențelor reprezintă domeniul de formare care ar contribui cel mai mult la îndeplinirea obiectivelor departamentale și a atribuțiilor funcționale de care reprezentanții administrației publice sunt responsabili. Se observă totuși, faptul că toate programele și domeniile de formare prezentate mai jos ar contribui într-o măsură ridicată la îndeplinirea obiectivelor și a atribuțiilor structurii funcționale. Astfel, contribuția acestora este notată ca fiind una mare și foarte mare de către mai mult de 50% dintre respondenți în aproape toate situațiile, cu excepția auditului public intern.

Alte domenii prioritare pe care mai mult de 80% dintre respondenți le consideră cu un potențial mare și foarte mare de contribuție la îndeplinirea obiectivelor departamentale și a atribuțiilor structurii funcționale sunt controlul, legalitatea și conformitatea, tehnologia informației și a comunicațiilor, formarea abilităților pentru asigurarea resurselor, dezvoltarea de soluții și servicii informatice, precum și comunicarea internă, inovarea în administrație și promovarea bunelor practici, utilizarea TIC în constituirea și promovarea imaginii instituționale și comunicarea publică;

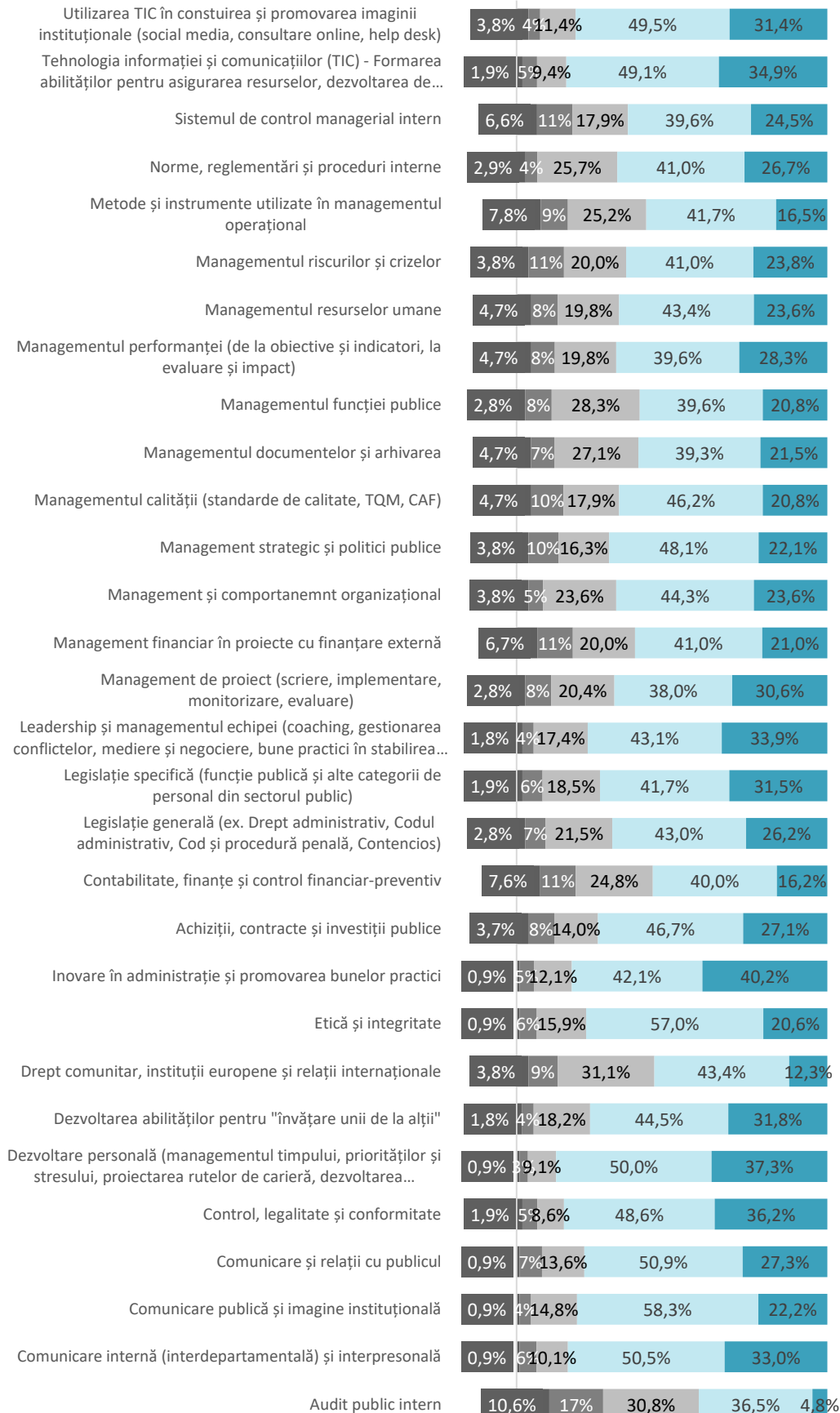
În funcție de opțiunile respondenților privind potențialul programelor și domeniilor de formare, rezultă următoarea ierarhizare:

1. Dezvoltare personală (managementul timpului, priorităților și stresului, proiectarea rutelor de carieră, dezvoltarea abilităților și competențelor);
2. Control, legalitate și conformitate;
3. Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) - Formarea abilităților pentru asigurarea resurselor, dezvoltarea de soluții și servicii informatice;
4. Comunicare internă (interdepartamentală) și interpersonală;
5. Inovare în administrație și promovarea bunelor practici;
6. Utilizarea TIC în construirea și promovarea imaginii instituționale (social media, consultare online, help desk);
7. Comunicare publică și imagine instituțională;
8. Comunicare și relații cu publicul;
9. Etică și integritate;
10. Leadership și managementul echipei (coaching, gestionarea conflictelor, mediere și negociere, bune practici în stabilirea și evaluarea performanțelor);
11. Dezvoltarea abilităților pentru "învățare unii de la alții";
12. Achiziții, contracte și investiții publice;
13. Legislație specifică (funcție publică și alte categorii de personal din sectorul public);
14. Management strategic și politici publice;
15. Legislație generală (ex. Drept administrativ, Codul administrativ, Cod și procedură penală, Contencios);
16. Management de proiect (scriere, implementare, monitorizare, evaluare);
17. Management și comportament organizațional;

18. Managementul performanței (de la obiective și indicatori, la evaluare și impact);
19. Norme, reglementări și proceduri interne;
20. Managementul calității (standarde de calitate, TQM, CAF);
21. Managementul resurselor umane;
22. Managementul riscurilor și crizelor;
23. Sistemul de control managerial intern;
24. Management financiar în proiecte cu finanțare externă;
25. Managementul documentelor și arhivarea;
26. Managementul funcției publice;
27. Metode și instrumente utilizate în managementul operațional;
28. Contabilitate, finanțe și control financiar-preventiv;
29. Drept comunitar, instituții europene și relații internaționale;
30. Audit public intern.

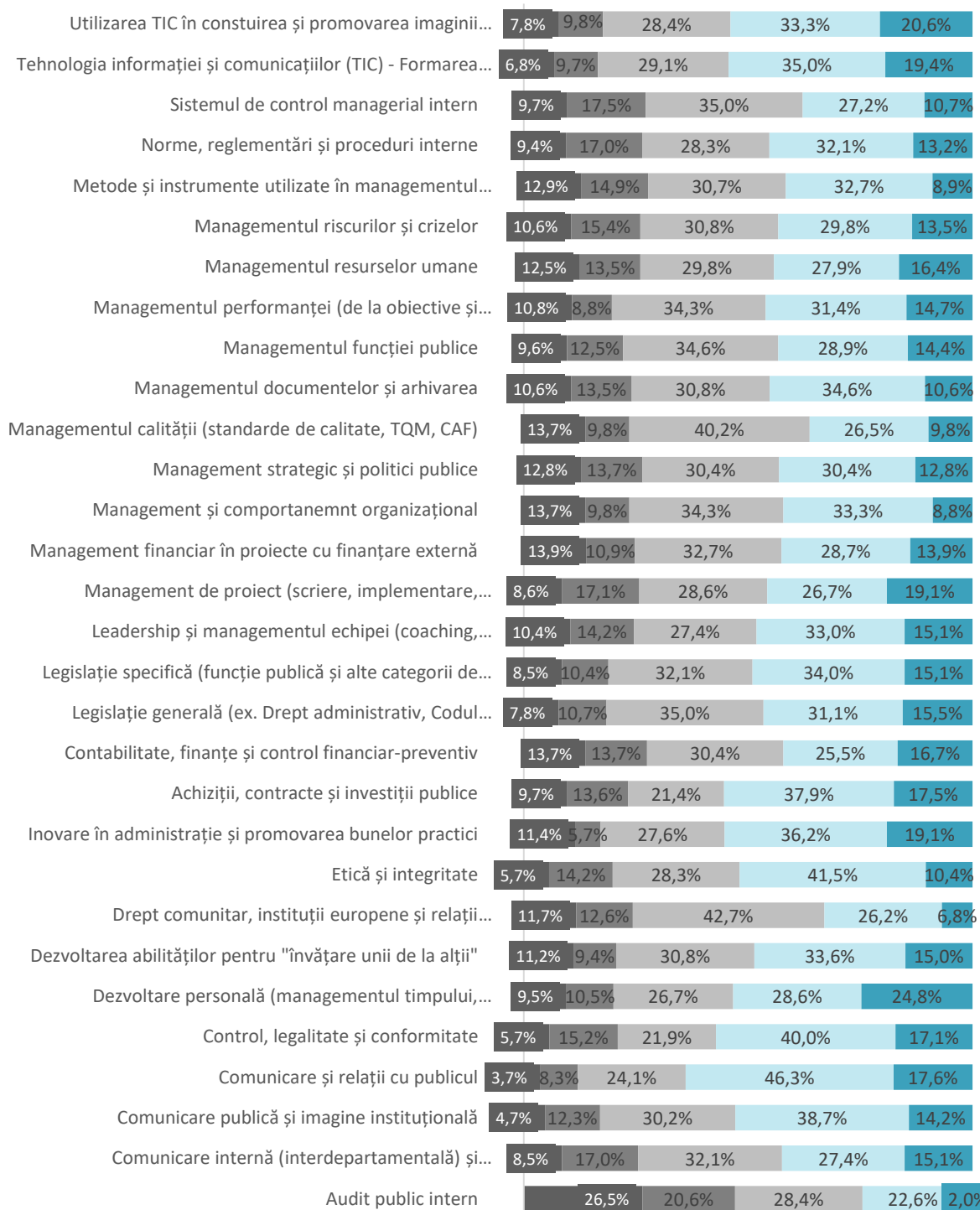
ÎNTREBAREA 23- EVALUAȚI URMĂTOARELE PROGRAME/DOMENII DE FORMARE ACORDÂND O NOTĂ DE LA 1 (MIN.) LA 5 (MAX.):

Evaluarea fiecărui program și domeniu de formare plasează comunicarea și relațiile cu publicul și tehnologia informației și comunicațiilor (formarea abilităților pentru asigurarea resurselor, dezvoltarea de soluții și servicii informatice) pe primele 2 locuri cu cele mai mari note acordate de către respondenți, respectiv cu o medie de peste 3,5 din 5. Cele mai mici note sunt acordate auditului public intern, dreptului comunitare, instituțiilor europene și relațiilor internaționale și managementului calității (standarde de calitate, TQM, CAF). Media notelor acordate de către respondenți ierarhizează programele și domeniile de formare după cum urmează:

1. Comunicare și relații cu publicul (3,66);
2. Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) - Formarea abilităților pentru asigurarea resurselor, dezvoltarea de soluții și servicii informatice (3,5);
3. Dezvoltare personală (managementul timpului, priorităților și stresului, proiectarea rutelor de carieră, dezvoltarea abilităților și competențelor) (3,49);
4. Utilizarea TIC în construirea și promovarea imaginii instituționale (social media, consultare online, help desk) (3,49);
5. Control, legalitate și conformitate (3,48);
6. Inovare în administrație și promovarea bunelor practici (3,46);
7. Comunicare publică și imagine instituțională (3,45);
8. Achiziții, contracte și investiții publice (3,4);
9. Etică și integritate (3,37);
10. Legislație specifică (funcție publică și alte categorii de personal din sectorul public) (3,37);
11. Legislație generală (ex. Drept administrativ, Codul administrativ, Cod și procedură penală, Contencios) (3,36);
12. Dezvoltarea abilităților pentru "învățare unii de la alții" (3,32);
13. Management de proiect (scriere, implementare, monitorizare, evaluare) (3,3);
14. Managementul performanței (de la obiective și indicatori, la evaluare și impact) (3,3);
15. Leadership și managementul echipei (coaching, gestionarea conflictelor, mediere și negociere, bune practici în stabilirea și evaluarea performanțelor) (3,28);
16. Managementul funcției publice (3,26);
17. Comunicare internă (interdepartamentală) și interpersonală (3,24);
18. Norme, reglementări și proceduri interne (3,23);
19. Managementul resurselor umane (3,22);
20. Managementul documentelor și arhivarea (3,21);
21. Managementul riscurilor și crizelor (3,2);
22. Contabilitate, finanțe și control financiar-preventiv (3,18);
23. Management financiar în proiecte cu finanțare externă (3,18);
24. Management strategic și politici publice (3,17);
25. Management și comportament organizațional (3,14);
26. Sistemul de control managerial intern (3,12);
27. Metode și instrumente utilizate în managementul operațional (3,1);

28. Managementul calității (standarde de calitate, TQM, CAF) (3,09);
29. Drept comunitar, instituții europene și relații internaționale (3,04);
30. Audit public intern (2,53).

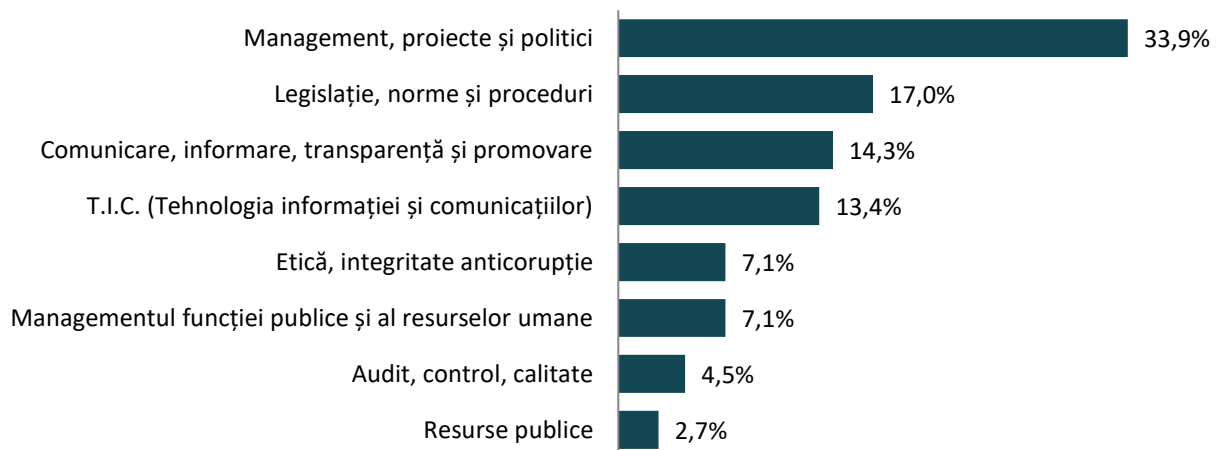

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

ÎNTREBAREA 24- VĂ RUGĂM SĂ SELECTAȚI UN SINGUR DOMENIU DE FORMARE ÎN CARE AȚI DORI SĂ VĂ DEZVOLTAȚI ABILITĂȚILE ȘI/SAU COMPETENȚELE PROFESIONALE:

Pentru dezvoltarea abilităților și competențelor profesionale, cei mai mulți dintre reprezentanții administrației publice care participă cu informații în acest proces prezintă un interes ridicat pentru domeniul de formare management, proiecte și politici. După acestea, următoarele favorizate sunt legislația, normele și procedurile, precum și comunicarea, informarea, transparența și promovarea. Resursele publice reprezintă domeniul asupra căruia se manifestă cel mai scăzut interes, urmat apoi de audit, control și calitate. Prin urmare:

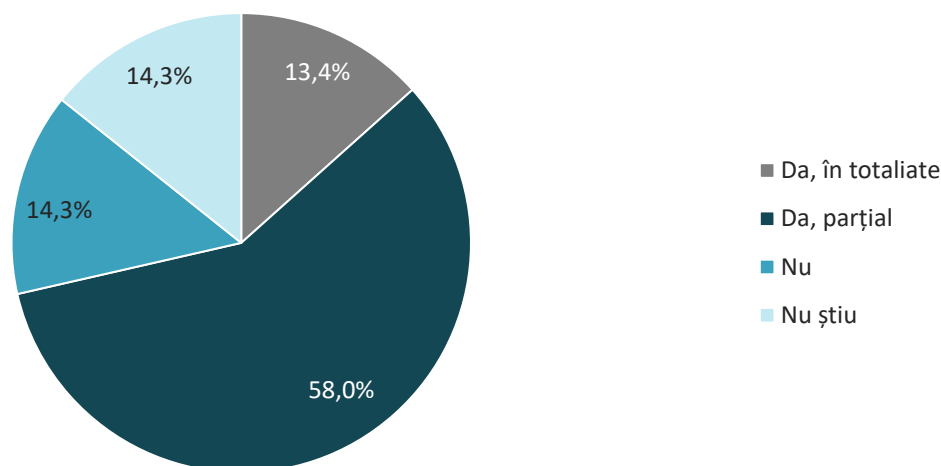
- Ar dori să își dezvolte abilitățile și competențele profesionale în cadrul **managementului, proiectelor și politicilor** 33,9% dintre respondenți;
- Ar dori să își dezvolte abilitățile și competențele profesionale în cadrul **legislației, normelor și procedurilor** 17% dintre respondenți;
- Ar dori să își dezvolte abilitățile și competențele profesionale în cadrul **comunicării, informării, transparenței și promovării** 14,3% dintre respondenți;
- Ar dori să își dezvolte abilitățile și competențele profesionale în cadrul **TIC** 13,4% dintre respondenți;
- Ar dori să își dezvolte abilitățile și competențele profesionale în cadrul **eticii, integrității și anticorupției** 7,1% dintre respondenți;
- Ar dori să își dezvolte abilitățile și competențele profesionale în cadrul **managementului funcției publice și al resurselor umane** 7,1% dintre respondenți;
- Ar dori să își dezvolte abilitățile și competențele profesionale în cadrul **auditului, controlului și calității** 4,5% dintre respondenți;
- Ar dori să își dezvolte abilitățile și competențele profesionale în cadrul **resurselor publice** 2,7% dintre respondenți;

ÎNTREBAREA 25- DOMENIILE/PROGRAMELE DE FORMARE PE CARE AȚI DORI SĂ LE PARCURGEȚI SE REGĂSESC ÎN CELE MENȚIONATE ÎN RAPORTUL DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROFESIONALE INDIVIDUALE?

Majoritatea domeniilor de formare pe care reprezentanții administrației publice din Primăria Municipiului Bistrița doresc să le parcurgă se regăsesc în cele menționate în raportul de evaluare a performanțelor.

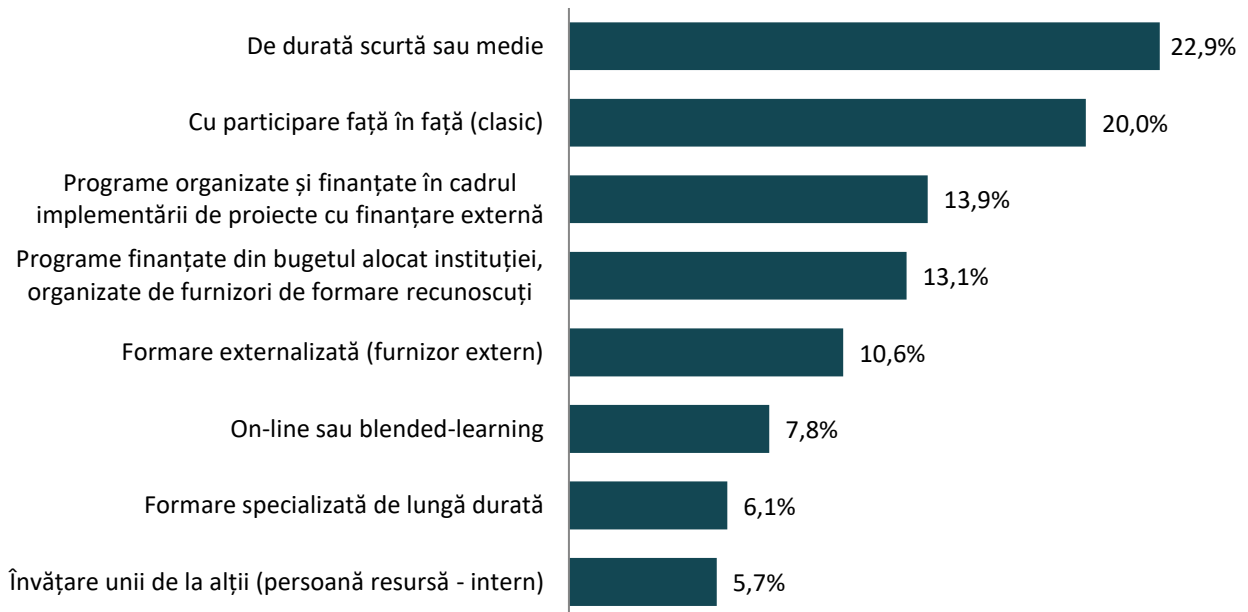
Ca urmare, 71,4% dintre respondenți consideră că acestea sunt regăsite în raportul de evaluare, dintre care 13,3% consideră că sunt regăsite în totalitate, iar restul de 58% consideră că sunt regăsite, dar parțial. De asemenea, o pondere de 14,3% dintre respondenți afirmă faptul că domeniile sau programele de formare pe care ar dori să le parcurgă nu se regăsesc în raportul de evaluare a performanțelor profesionale individuale.

ÎNTREBAREA 26- VĂ RUGĂM SĂ SELECTAȚI TIPURILE DE FORMARE PREFERATE:

După cum se poate observa în figura de mai jos, reprezentanții administrației publice din Primăria Municipiului Bistrița preferă în special formările de durată scurtă sau medie, formările cu participarea față în față, precum și formările care au la bază programe organizate și finanțate în cadrul implementării de proiecte cu finanțare externă. Formarea specializată sau de lungă durată, precum și învățarea de la alții (persoană resursă-intern) reprezintă preferințele celor mai puțini respondenți. Așadar, de la cele mai frecvent alese, până la cele mai puțin alese tipuri de formare, preferințele respondenților sunt următoarele:

1. De durată scurtă sau medie (22,9% dintre respondenți);
2. Cu participare față în față (clasic) (20% dintre respondenți);
3. Programe organizate și finanțate în cadrul implementării de proiecte cu finanțare externă (13,9% dintre respondenți);
4. Programe finanțate din bugetul alocat instituției, organizate de furnizori de formare recunoscuți (13,1% dintre respondenți);
5. Formare externalizată (furnizor extern) (10,6% dintre respondenți);
6. On-line sau blended-learning (7,8% dintre respondenți);
7. Formare specializată de lungă durată (6,1% dintre respondenți);
8. Învățare unii de la alții (persoană resursă - intern) (5,7% dintre respondenți);

ÎNTREBAREA 27- VĂ RUGĂM SĂ VĂ MOTIVAȚI ALEGEREA/ALEGERILE:

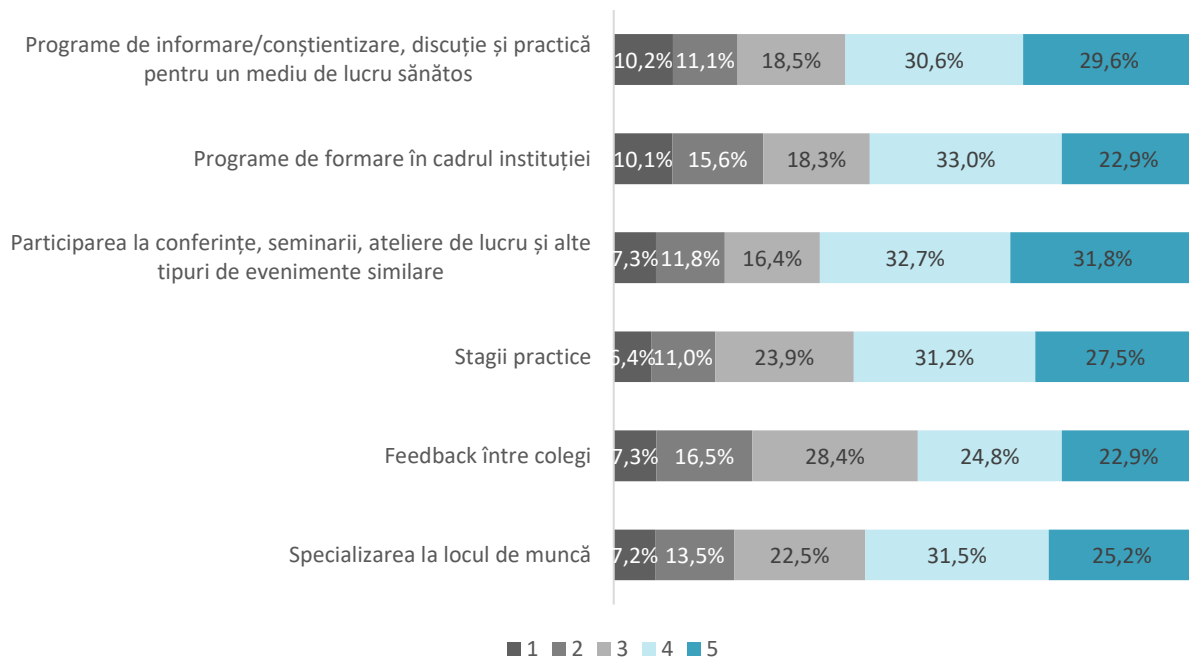
Motivația respondenților în alegerea anumitor tipuri de formare se rezumă în special la eficiență, dezbateri, aprofundare și schimb de experiență. În acest sens, respondenții susțin **formarea de durată scurtă sau medie** din perspectiva lipsei de timp și disponibilitate, dorind o gestiune eficientă a timpului. Participarea **față în față** facilitează mai ușor o dezbateri aprofundată și permite schimbul de idei într-o manieră interactivă. Raportat la programele **organizate și finanțate în cadrul implementării de proiecte cu finanțare externă** se menționează importanța exploatării și fructificării potențialelor oportunități generate din astfel de finanțări, iar în cadrul acestor programe se specifică disponibilitatea de participare la schimburi de experiență. **Formarea externalizată** este eficientă și convenabilă din perspectiva faptului că sunt expuse și dezbătute experiențe, abordări și situații diverse de la care se pot descoperi perspective noi și acumula lecții valoroase. De asemenea, este preferată formarea externalizată prin mentori cu expertiză aprofundată în domeniu și cu o experiență care poate să fie împărtășită. **Metoda on-line sau blended-learning** este preferată doar în situații speciale precum contextul pandemic de Covid-19, însă exceptând această situație, metodele de formare față în față rămân opțiunea celor mai mulți dintre respondenți. Pe de altă parte, un număr mai redus de respondenți preferă formarea **specializată de lungă durată** din perspectiva volumului mai vast de informații care pot să fie acumulate doar într-un timp mai îndelungat. Schimbul de experiențe este principalul avantaj în cadrul metodelor de formare prin învățarea unii de la alții. Din informațiile furnizate, formarea cea mai facilă și de interes pentru respondenți ia forma unui curs de durată scurtă spre medie, realizat față în față și finanțat prin proiecte cu finanțare externă sau bugetul instituției, iar formatorii sunt externi și recunoscuți.

ÎNTREBAREA 28- ACORDAȚI O NOTĂ DE LA 1 (MIN.) LA 5 (MAX.) URMĂTOARELOR INIȚIATIVE CE PRESUPUN ORGANIZAREA ȘI DERULAREA UNOR PROGRAME DE FORMARE/INSTRUIRE ÎN CADRUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BISTRIȚA

Participarea la conferințe, seminarii, ateliere de lucru și alte tipuri de evenimente reprezintă **principală inițiativă în preferințele respondenților raportat la organizarea și derularea unor programe de formare și instruire în cadrul Primăriei Municipiului Bistrița.** Opus acesteia, feedback-ul între colegi este o inițiativă pe care cele mai puține persoane o preferă, fiind astfel, ultima în clasamentul preferințelor

rezultat din informațiile furnizate de către personalul administrației publice din municipiul Bistrița. În acest sens, conform mediei rezultate din notele acordate de către respondenți inițiativelor ce presupun organizarea și derularea unor programe de formare și instruire în cadrul Primăriei Municipiului Bistrița, rezultă următoarea ierarhizare:

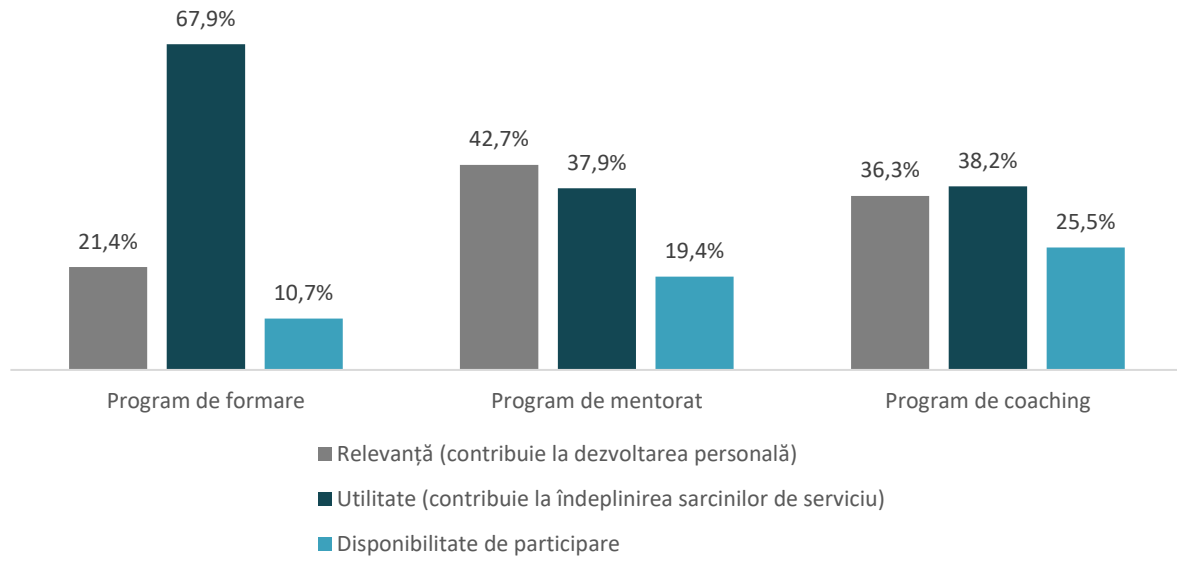
1. Participarea la conferințe, seminarii, ateliere de lucru și alte tipuri de evenimente similare (3,7);
2. Stagii practice (3,62);
3. Programe de informare/conștientizare, discuție și practică pentru un mediu de lucru sănătos (3,58);
4. Specializarea la locul de muncă (3,54);
5. Programe de formare în cadrul instituției (3,43);
6. Feedback între colegi (3,39);

ÎNTREBAREA 29- VĂ RUGĂM SĂ EVALUAȚI URMĂTOARELE 3 PROGRAME ÎN FUNCȚIE DE URMĂTOARELE CRITERII:

Programele de formare sunt caracterizate în primul rând din perspectiva utilității, în sensul că au o contribuție ridicată la îndeplinirea sarcinilor de serviciu. Raportat la programele de mentorat, acestea sunt definite prin relevanța acestora, respectiv prin contribuția pe care acestea o aduc la dezvoltarea personală. Programele de coaching sunt de asemenea considerate utile prin contribuția pe care acestea o aduc la îndeplinirea sarcinilor de serviciu.

Totuși, dintre cele 3 tipuri de programe, programele de mentorat sunt considerate cele mai relevante, respectiv cu cea mai mare potențială contribuție la dezvoltarea personală. Cele mai utile programe din perspectiva contribuției la îndeplinirea sarcinilor de serviciu sunt considerate programele de formare, iar raportat la disponibilitatea de participare, cele mai multe persoane prezintă un interes pentru programele de coaching.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

**Actualizarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Bistrița pentru perioada 2010-2030
în cadrul proiectului:
Bistrița 2030
Cod SMIS 135977
Municipiul Bistrița
Iulie 2022**

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.
